150.5 - Eskimo

GUACANAGARI	PONTIAC	BLACK HAWK
MONTEZUMA	CAPTAIN PIPE	KEOKUK
GUATIMOTZIN	LOGAN	SACAGAWEA
POWHATAN	CORNPLANTER	BENITO JUAREZ
POCAHONTAS	JOSEPH BRANT	MANGUS COLORADAS
SAMOSET	RED JACKET	
MASSASOIT	LITTLE TURTLE	LITTLE CROW
KING PHILIP	TECUMSEH	SITTING BULL
UNCAS	OSCEOLA	CHIEF JOSEPH
TEDYUSKUNG	SEQUOYA	GERONIMO
	SHABONEE	

TO PERPETUATE THE HISTORY AND DEVELOPMENT OF THE PEOPLE REPRESENTED BY THE ABOVE CHIEFS AND WISE MEN THIS COLLECTION HAS BEEN GATHERED BY THEIR FRIEND

EDWARD EVERETT AYER

AND PRESENTED BY HIM TO

THE NEWBERRY LIBRARY

1911

15015 - Eskimo
421
E712
Kb (R)
1871

Den Grønlandske Ordbog,

omarbeidet

af

Sam. Kleinschmidt;

udgiven

paa Foranstaltning af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet og med det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Understøttelse

ved

H. F. Jørgensen.

Kjøbenhavn.

I Kommission hos Boghandler Jacob Lund.

1871.

Kriebel Cat 510
lo 1084 $2.10

Atyre

Den Grønlandske Ordbog,

omarbeidet

af

Sam. Kleinschmidt;

udgiven

paa Foranstaltning af Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet og med det kongelige danske Videnskabernes Selskabs Understøttelse

ved

H. F. Jørgensen.

Kjøbenhavn.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

1871.

THE NEWBERRY LIBRARY · CHICAGO

Fortale.

Ved Bearbeidelsen af denne nye Udgave af den grønlandske Ordbog har man fornemmelig havt for Øie 1) at rette og fuldstændiggjøre den, saavidt man formaaede det, og 2) at gjennemføre den Skrivemaade, som i de senere Aar har dannet sig her i Landet og nu er temmelig udbredt, men hidtil endnu har savnet den nødvendige Støtte for at kunne blive almindelig fulgt.

Hvad det Første angaaer, saa har der forholdsviis ikke været megen Anledning til egentlige Rettelser, hvorimod man i mange Tilfælde har meent at burde betegne Ordenes, navnlig Stamordenes, Betydninger mere udførlig, end Tilfældet er i den forrige Udgave. Derved maa dog erindres, at der paa den ene Side her forholdsviis findes ligesaa Mange, der tale deres Sprog ucorrect, som i de europæiske Lande, medens paa den anden Side Dialecternes Forskjelligheder i Forhold til Befolkningens Tal her ere langt større paa Grund af dens Adspredthed, og at dette, det Ene med det Andet, her ofte gjør det langt vanskeligere at udfinde den rette Betydning. — For at imødegaae den Vidtløftighed, som kunde blive en Følge af den udførligere Forklaring af mange Ord, har man derimod udeladt mange, som ere dannede med ganske almindelige Affixer; og saadanne ere i Regelen kun anførte, enten naar de bruges i en eller anden speciel Betydning, eller hvor en eller anden Udtryksmaade fortrinsviis er i Brug fremfor en anden, som ellers kunde sige det Samme, eller hvor en Skjelnen imellem lignende er magtpaaliggende, eller hvor man dermed har meent bedre at kunne tydeliggjøre Stammens Grundbetydning, som forbliver Grundlaget i ethvert deraf dannet Ord, hvor meget dette end er sammensat. Ligeledes ere mange Provincialismer udeladte, da de dog ikke kunde optages fuldstændig (eftersom man ikke kjender dem alle), og desuden mange af dem kun have en meget indskrænket Anvendelse. Særlig Angivelse af, hvor saadanne bruges, findes kun hos faa, da de fleste kun ere i Brug i en enkelt mindre Egn, og andre

i to eller flere langt fra hinanden beliggende Egne, men ikke i de mellemliggende — (En anden Art af Udeladelser maa desværre forudsættes at finde Sted, nemlig at et eller andet almindelig brugeligt Ord er glemt at anføre, dog vil der af saa-danne forhaabentlig ikke findes mange.) — Derimod er der tilføiet adskillige Ord, hvoriblandt ogsaa nogle, som maae betragtes som nye, nemlig som have dannet sig i de senere Aar deels ved Underviisningen her i Seminariet, deels ved en Revision og resp. Fuldførelse af Bibeloversættelsen, hvormed man her i flere Aar har været sysselsat; saadanne Ord findes mærkede ved en lille Stjerne foran. — Særlig Omhu er der ved denne Bearbeidelse af Ordbogen anvendt paa, saavidt muligt, at opstille til Sagen svarende Udtryk for visse aandelige Begreber, som hovedsagelig tilhøre den christelige Synskreds, og hvoraf nogle, tilmed meget væsentlige, ifølge urigtig Opfattelse af Ordenes Betydning alt i længere Tid i Skriftsproget ere blevne udtrykte deels mangelfuldt og deels feilagtigt, saaledes at derved gives Anled-ning til Uklarhed eller endog ligefrem Usandhed i Ting, som vedrøre Menneskets inderste Liv. I dette Punkt concentrerer sig egentlig det første af de i Begyndelsen nævnte Diemed ved denne Omarbeidelse. — Ved Ordenes Forklaring overhovedet er man især gaaet ud paa at gjengive deres eiendommelige Betydning saa nøiagtig som muligt, hvorfor saadanne Betydninger, som et Ord kun i visse Tilfælde eller under visse Omstændigheder kan faae eller synes at faae, som oftest slet ikke ere anførte, for ikke at give Anledning til en feilagtig Brug af saadanne Ord, eller til at der underlægges dem en Betydning, som de dog ikke have. Som Følge heraf vil der oftere synes at mangle et Udtryk, især for visse overførte Begreber, hvor den grønlandske Anskuelse er gaaet en anden Vei; med Hensyn til saadanne Ord skulde Registret i de vigtigste Tilfælde indeholde den fornødne Antydning, hvorledes Meningen af saadanne for det Grønlandske fremmede Overførelser i fornødent Fald dog nogenlunde nær kan gjengives. Hvor det grønlandske Ords Begrebsomfang hos os er spaltet i flere og saaledes maa udtrykkes ved flere Ord af mere eller mindre forskjellig Betydning, ere disse holdte fra hverandre ved Tal, saaledes at den Betydning, som maa ansees for nærmest at udtømme Grundbetydningen, i Regelen staaer først; kun undtagelsesviis er den sat summarisk tilsidst, hvilket let vil kunne kjendes.

Hvad Skrivemaaden angaaer, saa er den fremgaaet af Trang til Consequents og Overeensstemmelse imellem Sprog og Skrift, i hvilken Henseende den tidligere ikke kunde tilfredsstille, da nogle af Sprogets Lyde ikke vare repræsenterede, andre derimod dobbelt. Saaledes findes bl. A. — for at bruge de Benævnelser, som anvendes for det saakaldte linguistiske Alphabet — den fricative Lingual (her ss) almindeligst skreven rs, imedens den samme Betegnelse ogsaa anvendtes for en Dobbeltconsonant, nemlig Forbindelsen af det gutturale r og det dentale s; den fricative Palatal (her g) betegnedes imellem Vocaler gjennemgaaende ved g, foran en Consonant derimod som oftest ved k; af de explosive Orallyde skreves den ene (p) paa to forskjellige Maader, nemlig i Enden af et Ord b, ellers p; af de andre betegnedes to (det gutturale ĸ og det palatale k) paa een og samme Maade, nemlig ved k, indtil Nogle af de Senere begyndte i nogle Tilfælde at skjelne imellem dem; og hvad Vocalerne angaaer, saa var der saa godt som ingen Grændse imellem

Brugen af a, æ, e og i. At opdage nogen Regel for Conſonanternes Enkelt- eller Dobbeltſkrivning var for en Grønlænder abſolut umuligt. — Der har forholdsviis været Mange iblandt Grønlænderne, ſom have forſøgt paa ved de Bogſtaver, ſom vare givne, at ſkrive deres Sprog i Overeensſtemmelſe med de Lyde, hvoraf det beſtaaer, ſaaledes at de ikke betegnede den ſamme Lyd paa forſkjellig Maade eller forſkjellige Lyde paa ſamme Maade; men enten overſaae de de ſkarpe Vocaler, eller de bibeholdt den regelløſe Dobbeltſkrivning af Conſonanterne, eller de kunde ikke ſkjelne imellem, om en Vocal er ſkarp ved et g eller et v eller uden en ſluttende Conſonant, da den ſvage Udtale af ſaadanne i en ſtor Deel af Landet gjør dette yderſt vanſkeligt[1]). Ved at lægge disſe Beſtræbelſer ſammen og fortſætte dem er den her fulgte Skrivemaade omſider opſtaaet. Dengang Undertegnede udgav ſin grønlandſke Grammatik (1851), var denne Skrivemaade ſaa at ſige endnu i ſin Barndom, og der forekommer ſom Følge deraf i ſamme Grammatik adſkillige Feil, ſom nu her i Ordbogen, ſaavidt muligt, findes rettede.

Endnu et Par Ord om Ordbogens Indretning. Den alphabetiſke Orden er her den almindelige, med e ſkilt fra i, og o fra u, ſkjøndt dette egentlig er imod det grønlandſke Sprogs Natur; ĸ er indſkudt foran k, og ng efter n. Dog ſtaae de til ſamme Stamme hørende Ord ikke altid i denne Orden, men ofte enten ſaaledes, at de meſt brugelige eller paa den ſimpleſte Maade dannede ſtaae førſt, eller og ſaaledes, at de umiddelbart af Stammen dannede Ord hvert for ſig ſtaae ſammen med deres ſærſkilte Afledninger; kort ſagt, ſom det ſyntes at falde naturligſt. — De Verber, hvis Natur er afgjort tranſitiv (ſaaledes at de uden Suffix have enten paſſiv eller reflexiv Betydning), ere her allevegne opførte med det ſimple 3die Perſons Suffix: han — ham eller det. Med ſamme Suffix ſtaae desuden nogle, ſom bruges med og uden Suffix, men ſom deels ſynes at maatte opfattes ſaaledes, at den tranſitive Form er Grundformen, og den ſuffixløſe halvtranſitiv (f. Ex. issingmigpâ, ĸimerdlôrpâ, umerpâ), deels maaſkee ere egentlig intranſitive, men hvor Brugen med et Suffix er den overveiende (ſaaledes navnlig oftere de ved Suffixet -rĸúpoĸ eller -rĸúpâ dannede). De, ſom ſtaae uden Suffix, ere enten abſolut intranſitive eller ſaadanne, ſom, ſkjøndt de ogſaa bruges med Suffixer, dog maae betragtes ſom hovedſagelig intranſitive (hvilket ofte bedſt kan kjendes paa Participiets Betydning). — Nævneord, ſom enten aldrig eller ſaa godt ſom aldrig bruges uden et Suffix (ſaaſom f. Ex. alle Benævnelſer paa Legemets Dele), ere opførte førſt i Grundformen, da denne maa kjendes, naar der ſkal føies Affixer til den,

---

[1]) Den, ſom maaſkee har været heldigſt i denne Retning, var en nu afdød Catechet i Nordgrønland, ved Navn Wittus Steenholdt, ſom efterhaanden havde dannet ſig en ſelvſtændig Skrivemaade, der ſtaaer omtrent midt imellem den tidligere og den her anvendte. Den ſamme Mand, ſom, uagtet han aldrig havde forladt ſit Fædreland, ikke alene talte og ſkrev temmelig godt Danſk, men bl. A. ogſaa havde en ganſke mærkelig Evne til at definere et grønlandſk Ords Betydning paa Danſk, har ogſaa, formodentlig uden ſelv at vide af det, ydet et væſentligt Bidrag til denne Udgave af Ordbogen, idet nemlig et af ham gjennemgaaet og rettet Exemplar af Fabricius's Ordbog, ſom dertil velvillig blev overladt af Eieren, har kunnet benyttes derved.

men i Regelen umiddelbart derhos med Suffix (som f. Ex. amek, isse, kanek kak, sak &c). — Nogle Nævneord bruges baade med k og k i Enden, og enkelt af disse saa forskjelligt, at det er umuligt med Bestemthed at sige, hvilken der er den rette Form; for saadanne har enten Rimeligheden eller den mest udstrakte Brug maattet være afgjørende. — Et indcirklet grønlandsk Ord foran et andet antyder i Regelen, at den vedføiede Betydning kun gjælder, forsaavidt som dette underforstaaes, og at det altsaa i tvivlsomt Tilfælde maa tilføies. — De hos nogle Ord i Parenthes tilføiede grønlandske Definitioner hidrøre uden Undtagelse fra Grønlændere. — Hvor -mik, -mit &c. staae tilføiede i Parenthes, er det kun for at vise, hvilken Casus der udfordres, hvorfor de altid staae i den samme (singulare) Form, ogsaa hvor denne ifølge Ordets Natur aldrig kan bruges. — Da ui og uvi (ue, uve) eller ua og uva lyde eens, og ligesaa i mange Egne ai, au og â, saa vil det sandsynligviis oftere hændes, at man søger et Ord, som enten begynder med eller indeholder en af disse Forbindelser, paa det Sted, hvor det ikke findes; enkelte saadanne Ord er der henviist til paa det andet Sted, men at gjøre det gjennemgaaende, syntes at ville blive for vidtløftigt.

Da man under Bearbeidelsen heraf lige til det Sidste har opdaget Feil i det Grønlandske, som vare oversete, kan det jo neppe betvivles, at der endnu findes saadanne; forhaabentlig ere de dog ikke mange.

Godthaab i Grønland, August 1866.

Sam. Kleinschmidt.

Naar ogsaa jeg, som har havt den Ære at besørge Udgivelsen af nærværende Ordbogsarbeide, tillader mig herved at ledsage det med nogle Linier, da skeer Saadant ikke for at medgive det min Anbefaling; det vil nok vide at anbefale sig selv, dets Fortrin ville for Kyndiges Øine være tydelige nok, og jeg er overtydet om, at dets Værd inden forholdsviis kort Tid vil være almindelig anerkjendt. Det skeer kun for til foranstaaende Forfatterens Fortale at knytte følgende, maaskee dog ikke ganske overflødige Smaabemærkninger og for at bede om Overbærelse for, hvad jeg for min Deel maatte have forseet derved.

Udeladelsen i 2den Afdeling af Tilhængspartiklerne: le, lo &c. &c., hører ikke til de ufrivillige; den er begrundet i disses fra de egentlige Tilhængsords eller Affixers væsentlig forskjellige Characteer, og de turde vel ansees for mere hjemmehørende i Grammatiken.

Registret, som ligesom i den ældre grønlandske Ordbog skulde repræsentere en dansk-grønlandsk Deel og saaledes væsentlig bestaae i Henviisninger til selve Ordbogen, har selvfølgelig ikke kunnet forfattes, førend denne forelaa fuldstændig trykt. Man vil bestræbe sig for, at ogsaa det kan udkomme saa snart som muligt, dog vil det neppe kunne skee førend henimod Udgangen af Aaret 1872. Iøvrigt vil det maaskee ogsaa for Brugen befindes hensigtsmæssigst at have det særskilt.

Det er en Selvfølge, at jeg under Arbeidet med Udgivelsen har gjort mig særlig Umage for at see de tidligere mulig oversete Feil i det Grønlandske paa behørig Maade rettede; men de, som selv have havt at gjøre med Arbeider af den Slags, ville nok kunne forstaae, at mine Bestræbelser i saa Henseende desværre dog ikke ere lykkedes efter Ønske. Der haves allerede enkelte Exempler derpaa, af hvilke jeg ikke undlader her strax at hidsætte følgende som de væsentligste:

Side 75, Spalte 1 (under igdlo): igdlugssârssuaĸ skal være: igdlússârssuaĸ;
Side 76, Sp. 1 (under igdluk): igdlugtorpoĸ skal være: igdlugtorpoĸ og igdlugtôrpoĸ;
ligesaa de 2 umiddelbart derefter Følgende:
igdlugtorpai og igdlugtôrpai,
igdlugtũpâ og igdlugtôrúpâ;
S. 359, Sp. 2: tasíssersorpâ skal være: tasíssersũpâ.

Og der vil utvivlsomt findes flere saadanne. En saavidt muligt fuldstændig Fortegnelse derover er man betænkt paa at lade følge med Registret.

Med Hensyn til den danske Text, for hvilken jeg i en vis Grad maa bæ Ansvaret, eftersom der derover var givet mig temmelig frie Hænder, da r man maaskee paa sine Steder finde Sproget noget tungt og tvungent; men 2 Sprogs i saa høi Grad forskjellige Tankegang og Bestræbelsen for at gjengi den fremmede Tanke og Mening paa eengang saa nær, udtømmende og kort so muligt maae i saa Henseende være vor Undskyldning. Hvad Retskrivningen i samn danske Text angaaer, da skylder jeg at bemærke, at den ikke er Forfatterens c heller ikke ligefrem min, men skulde være den almindelige, anordningsmæssige, so at Opgaven ogsaa i denne Henseende har havt sine særlige Vanskeligheder for mi som jeg maa beklage, at det heller ikke er lykkedes for mig ganske at overvind Imidlertid har jeg bestræbt mig derfor efter bedste Evne og taget Molbechs dans Ordbog (Udgaven af 1833) til Hjælp. Skulde man stødes over Et og Ande da beder jeg, at man vilde eftersee hos Molbech, inden man ligefrem dømm mig derfor.

Da den store Forskjel imellem omstaaende Datum under Forfatterens Forta og nedenstaaende turde være noget paafaldende, kan jeg ikke lade den ganske uberør men skal dog indskrænke mig til at betegne den nærmest som et Slags Vidnesbyr om bl. A., hvor langt Grønland ligger borte, idet jeg derhos ikke undlader at til føie, at Bemyndigelsen til at paabegynde Udgivelsen blev givet mig i Efteraar 1869. — At jeg ikke har kunnet besørge den hurtigere og bedre, end skeet er, de turde maaskee ogsaa tildeels tilskrives de i mere end een Henseende saare trykkend Omstændigheder, under hvilke jeg samtidig har befundet mig; jeg vover i ethver Tilfælde at haabe velvillig Overbærelse for de Forseelser, som det trods al anvend Omhu ikke er lykkedes mig at undgaae ved dette Arbeide.

Kjøbenhavn, Februar 1871.

H. F. Jørgensen.

Forkortelser m. M.

Adv., adv. — Adverbium, adverbialt.
anal. — analog.
App. — Appositioner.
bl. A. — blandt Andet.
d. S. s. — det Samme som.
eft. Omst. — efter Omstændighederne.
egentl. — egentlig.
ell. — eller.
f. — og det følgende.
ff. — og de følgende.
fig. — figurlig.
fork. — forkortet.
Gram., gram. — Grammatik, grammatikalsk.
htr. — halvtransitivt.
i Alm. — i Almindelighed
Interj. — Interjection.
jvf. — jævnfør.
intr. — intransitivt.
m. M. — med Mere.
navnl. — navnlig.
neml. — nemlig.
o. A. — og Andet eller Andre.
o. a. M. — og andet Mere.
o. desl. — og deslige.
o. Fl. — og Flere.
omtr. — omtrent.
Part. — Participium.

pass., Pass. — passivt, Passiv.
Pl. — Pluralis.
Pron. — Pronomen.
Prov., prov. — Provincialisme, provincielt.
Præpp. — Præpositioner.
recipr. — reciprok.
refl. — reflexiv.
resp. — respective.
s. o. — se ovenfor.
s. n. — se nedenfor.
s. S. — se Samme.
s. d. F. — se det eller de Følgende.
s. Foreg. — se Foregaaende.
saal. — saaledes.
sc. — scilicet.
Sg. — Singularis.
spec. — specielt.
tr. — transitivt.
ɔ:
&c. og ꝛc.

Indic. — Indicativ.
Interr. — Interrogativ.
Cjnct. — Conjunctiv.
Sbjnct. — Subjunctiv.
Opt. — Optativ.

Imp. — Imperativ.
Inf. — Infinitiv.
Nmp. — Nominalparticipiet.

Subj. — Subjectiv.
Obj. — Objectiv.
Mod. — Modalis.
Loc. — Localis.
Abl. — Ablativ.
Term. — Terminalis.
Vial. — Vialis.

N. — nordlandsk.
S. — sydlandsk.
L. — labradorsk.
NGr. — Nordgrønland.
SGr. — Sydgrønland.
Labr. — Labrador.

m. S. — med Suffix.
u. S. — uden Suffix.

t., s., ts. bag ved et Verbum betegne Participiets Endelse: tok e sok ell. tsok.
(Findes kun, hvor den a mindelige Regel ikke giver de

I og II ere satte til Ord, som i det Y i Grundformen ere eens, men d maae antages at være af forskjell Oprindelse.

2. ell. 3. bag ved et Nomen betyder, det henhører til disses 2den e 3die Classe; de, som intet T føre, høre til 1ste Classe.

[ ]. Saadan Parenthes om en heel A tikel betegner vedkommende Ord so et i den Form ubrugeligt og unde tiden tillige ubekjendt Stamord.

( ). Saadan Parenthes om et grønland Ord og dets Betydning betegner d som en Mellemdannelse, der so saadan ikke selv bruges, men d findes i andre yderligere Afledninge

— imellem det Danske staaer enten istedetfo en Gjentagelse af det Forrige ell for et udeladt, supplerende, me iøvrigt ligegyldigt Ord.

Første Afdeling:

Selvstændige Ord og Interjectioner.

a.

á, en Interjection, som bruges, naar man bliver pludselig forbauset, men i det Samme fatter sig igjen.

â, Interj.; et Tilraab, for at tilvende sig Ens Opmærksomhed. Naar det bruges alene, lyder det næsten som om der var et h foran: hâ, ell. háhâ, hør dog! hvad er det Du gjør der! (forbydende). Men almindeligst bruges det enten hængt bag ved et andet Ord, som derved, hvis det er et Nomen, faaer vocativ Betydning, f. Ex. ûmâ-â, ell. ûmâk-â, Du der! hør! atâta-â, Fader! mána pit-saorкajartoк-â, dette her kunde være meget godt, hvad? — eller foran et demonstrativt Pronomen, f. Ex. âmána ell. auna ell. âjuna (af â og una), her er det! âjínga (af â og ínga), der henne er det! âsavna, der nede er det! Pl. âmáko, auko, âjuko, âjíko, âsavko, her ell. der henne ell. der nede ere de! — eller med visse Affixer, for at gjøre opmærksom paa En enten kjælende eller smigrende: ãnguaк-una, ell. ãngua-rârssuk-una, ell. med Harme ell. Vrede: ârssuaк-una, ârssuakasik-una.

âle, egentlig: men (se) der! Er en interjectionslignende Partikel, som undertiden bruges for at fremhæve Modsætningen imellem Personen og dens Gjerning ell. Tilstand, forsaavidt nemlig denne ikke skulde ventes af hiin. âle piniartumik taine-кartoк, og saa kaldes han en Erhverver! saaledes pleie ellers Erhververne ikke at være. âle tagpîtsup sanâ, skulde man nu troe, at det er en blind Mands Arbeide?

aeк s. âк II.

agfaк &c. s. avigpoк.

aggerpoк, s. kommer; er underveis; nærmer sig.

aggiúpâ, kommer ell. er underveis med det.

aggerfik, m. S. **aggerfia**, den Vei, han kom.

aggiut, m. S. **aggiutâ**, den Dag, han var underveis.

âgiaк, s. âк I.

agiarpoк, gnider paa Noget frem og tilbage, især: 1) filer; 2) spiller paa Violin ell. et andet Strygeinstrument. M. S. **agiarpâ**, 1) filer det ell. paa det; 2) spiller Violin til den (Sangen), ell. spiller den (Melodien).

agiaк, 2. en Violin.

agiúpâ, gnider det imod Noget (-mut). natermut agiutdlugo torкigsísavoк, ved at gnide det mod Gulvet, vil det nok blive lige.

agiut, 1) en Fiil. 2) en Violinbue.

agiorpoк, svæver over Noget (en Fugl). M. S. **agiorpâ**, svæver over det.

agdlagpoк &c., s. agdlak.

agdlaк (Labr.), en Landbjørn.

agdlak, m. S. **agdlai**, dens Figurer; Striber ell. forskjelligt formede (ikke runde) Pletter paa Noget. agdlaкarpoк, der er Figurer paa det. ilaminik agdlalik, Noget, hvorpaa der er Figurer af selve Stoffet (ikke paasyede ell. paatrykte ell. desl.), f. Ex. Damask, ell. presset Papir ell. Sligt.

agdlagtôк (med mange Figurer; stærkt figureret eller plettet), 1) en grønlandsk Sælhund i sit 2det og 3die Aar, en saakaldet blaasidet Sælhund; 2) en Sexskilling (saaledes benævnt fra den Tid, da en saadan Sælhunds Skind kostede 6 Skilling).

agdlagtũnguaк, **agdlagtûtsiaк**, en mindre Sælhund af samme Slags.

agdlagtôrssuaк, samme i 4de Aar, hvor den er næsten fuldvoxen.

agdlagpoк, skriver (egentlig: gjør Figurer; men i denne almindelige Betyd-

ning bruges Ordet uden Suffix neppe mere). M. S. **agdlagpâ**, gjør Figurer paa det, nemlig 1) udsyer det; syer Zirater paa det; 2) skriver paa det.
agdlagkat (Pl. af agdlagaĸ), 1) skrevne ell. trykte Sager; Skrifter; Bøger; 2) et Brev; 3) Skriften.
agdlagarsivfigâ, faaer ell. har faaet Brev fra ham.
agdlagagssaĸ, bedre **agdlagag-ssiaĸ**, Skrivpapir. agdlagagssiat aulángitsut, en heel Bog Papir.
agdlagte, m. S. **agdlagtâ** ell. **ag-dlagtia**, den der skriver for ham (1 Gang).
agdlagtigâ, har ham til at skrive for sig (1 Gang); lader ham skrive Noget for sig.
agdlagtarpoĸ, 1) skriver ofte ell. jævnlig; m.S. — paa det; 2) kan skrive; har lært at skrive.
agdlagtartoĸ, En, der pleier at skrive; en Skriver, Secretair. M. S. **ag-dlagtartuat**, den, der pleier at skrive for dem; deres Secretair.
agdlagtartigâ, har ham til Secretair (det Samme som agdlagtigâ, men gjentagende ell. jævnlig).
agdlagtagkat, (Pl. af agdlagtagaĸ), en Dagbog eller anden Bog, hvori der jævnlig skrives.
agdlagfik, et Skrivested; især: et Skrivebord ell. Skrivepult.
agdlagtarfik, en Skrivetavle.
agdlagfigâ, 1) har det til Skrivested; skriver derpaa; 2) skriver til ham.
agdlangneĸ, 3. 1) det at skrive. agdlangneĸ naluvoĸ, han veed ikke at skrive ɔ: kan ikke skrive; 2) et Skrifttegn. *agdlangnerit atuáinaríssat, Bogstavskrift; Skrifttegn, hvoraf hvert betegner en enkelt Lyd; agdlangnerit katerîgkat, Stavelsesskrift (som Cherokesernes); ag-dlangnerit taissaríssat, Ordskrift; Skrifttegn, hvoraf hvert betegner et heelt Ord. uvagut atuáinaríssanik ag-dlagtarpugut, Sînamiut taissarí-ssanik agdlagtarput, vi skrive med Bogstavskrift; Chineserne skrive med Ordskrift.
agdlaut, Noget at skrive med; især: 1) Kridt; 2) en Pen.
agdlautigâ, 1) skriver dermed; skriver derom.
agdlausiut, en Penneknív.
agdlât, endogsaa. uko agdlât, endo[gs]aa disse. unatarmáne agdlât nivdl[a]-ngilaĸ, endogsaa da de pryglede ha[m] taug han stille. Bruges meget ofte m[ed] en foranstaaende Terminalis, som o[g] forstærker Betydningen noget, f. Ex. sa[va]-munga agdlât imaĸángilaĸ, endo[g]saa heelt vester ude er der intet aabe[nt] Vand. ulímakúnguanut agdlât ka[ta]-terssúsáput, det skal samles Alt, en[d]ogsaa indtil de smaa Huggespaaner. ku[i]-serníngguanut agdlât tamaisa ka-máutarpai, han yttrer sin Vrede imod A[lt] endogsaa (indtil) imod Draaberne, d[er] dryppe ned. Lidt anderledes synes B[e]-tydningen at være i Forbindelsen imâg-dlât ell. taimâgdlât, s. S.
agdleĸ, 3. en Angeltaske. Navnet efte[r-] ligner Fuglens Stemme.
agdlernaĸ, Prov. en Rokke.
agdleroĸ, 2. et Kjæbebeen; en Unde[r-] kjæbe (paa Mennesker og Dyr). **agdl[e]-rue**, hans eller dens Underkjæber.
agdlerulavoĸ og **agdlerulârpo[ĸ]** klapprer med Tænderne (af Kulde).
agdlorpâ, rykker Kjæbebenet løs f[ra] Hovedet, ved at tage med Haanden o[m] Underkjæben og holde imod Overkjæb[en] (paa et Dyrs Hoved).
agdlerpoĸ, I., Prov. føder et dødt e[ller] ufuldkomment Foster.
agdlerut, et dødfødt ell. utidigt Foste[r].
agdlerpoĸ, II. afholder sig fra vis[se] Ting (af Overtro, f. Ex. naar En [er] syg ell. død). M. S. **agdlerp[â]** afholder sig fra det (et Arbeide, eller [en] vis Spise ell. Sligt).
agdlerúpâ og **agdlerutigâ**, afhold[er] sig fra Noget for ham ell. for ha[ns] Skyld.
agdligaĸ og agdligarpâ, s. ake (un-der e).
agdlikarpoĸ, s. aligpâ.
agdlivoĸ, s. angivoĸ.
agdlo, m. S. **agdlua**, 1) en Sæ[l-] hunds Aandehul i Isen (som den m[ed] Foraaret udvider saaledes, at den k[an] komme op igjennem det); 2) en lil[le] Aabning eller Rift i en Fangeblær[e] hvorigjennem Luften kan komme ud

3) Hullet i Fuglepilens forreste Ende, hvor Jernet er indsat.

agdluaĸ, 2. et Fiskehul; et hugget Hul paa Isen til at fiske igjennem.

agdluarpâ, egentl. vel: tilintetgjør dens lille Hul (jvf. inuarpâ, niaĸuarpâ), neml.: 1) spalter Fuglepilen ved Jernet (ufrivillig, ved at træffe med den paa noget Haardt); 2) tætter Fangeblæren ved at klæbe et Stykke Ulkeskind ell. Sligt indefra paa en lille Aabning i den. U. S. pass.

agdlorpâ, s. agdleroĸ.

agdlorpoĸ, dykker; gaaer under Vandet (en Søfugl).

agdlunâĸ, 2. (Pl. agdlunássat) en Rem.

agdlunâriarpoĸ ell. **agdlunâĸátârpoĸ** ell. **agdlunâriaĸátârpoĸ**, svinger sig paa en Rem eller Line.

agdlunaussaĸ, et Reb, et Toug, en Line, Bindegarn o. desl. (alt Slags Rebslagerarbeide). Mindre rigtig bruges det samme Ord i flere Egne ogsaa om Hamp, Blaar og Værk; s. d. F.

agdlunaussâraĸ, 2. Seilgarn.

agdlunaussiagssat (Pl.), Hamp.

agdlunaussiornikut (Pl.), Blaar; Hampeblaar.

agdlunaussat ingivtigkat (Pl.), Værk; opplukket Tougværk.

agpa, en Alk.

agpaliarssuk ell. (S.) **agpâraĸ**, 2. en lille Alk; Dverg-Alk; ogsaa kaldet Søkonge.

agpardluk, en høinæbbet Alk; Klub-Alk.

agpâ, fører det ud. Synes at være blot en Biform af anípâ; jvf. minípâ. Deraf:]

agsarneĸ, 3. Østenvind; Vind ud af Fjorden; Fralandsvind. (I Diskobugten bruges nok agsarneĸ blot om ret Fralandsvind; om Vind lige ud af Fjorden derimod anisarneĸ).

agsarnerpoĸ (ell. anisarnerpoĸ, s. Foranst.), det blæser Østenvind eller ud af Fjorden.

agsarnãnguaĸ ell. **agsarnaussãnguaĸ**, en sagte Østenvind.

agsarnãnguarpoĸ, det lufter lidt fra Øst.

agsivoĸ (htr. for agpâ), 1) fører Noget ud (d. S. s. anitsivoĸ); 2) almindeligst i den særskilte Betydning: opkaster Blod; har Blodspytning.

agsit m. S. **agsisâ**, den anden Mave hos Drøvtyggerne; Netmaven.

agtat ell. **agtakut** (Pl.), en Mødding; m. S. **agtakue**, hans ell. deres Mødding.

agterpai (Pl.) htr. **agterivoĸ**, gaaer ud med Feieskarn eller Sligt (i flere Gange); bringer det ud paa Møddingen; d. S. s. anisiterpai.

âgpâ, htr. **âgsivoĸ**, krænger Skindet af det (et mindre Landdyr ell. en Fugl).

âgtorpâ, flaaer det (et større Landdyr, ved at skjære det op langs Bugen).

âgtût, en spids Kniv til at flaae Rensdyr og desl. med.

agpaivoĸ, drages med Døden; er ved at miste Aandedrættet.

agpípoĸ, istemmer Sangen; er Forsanger. M.S. istemmer den (Sangen); synger den for.

agpisalũpâ, taler haardt til ham; skjænder paa ham; bebreider ham Noget.

agsikúmagtaĸ, d. S. s. sakamagtaĸ, s. sakagpâ.

agsagpâ, slaaer paa det, saa det kan høres, ell. for at frembringe en Lyd af Slag. Bruges sjelden, og er tildeels endogsaa ubekjendt; almindelig er derimod:

agsagtorpâ (ĸáine), banker paa sin Kajak (ell. hvad Fartøi det er), enten for at blive bemærket, f. Ex. naar man ankommer i Mørke, eller for at skræmme et Sødyr under Forfølgelsen.

agsarneĸ, agsit, agsivoĸ, s. agpâ.

agsut, stærkt; dygtigt; saare; af alle Kræfter. agsut inûvdluarĸuvavkit, jeg byder Dig saare at leve vel ɔ: jeg siger Dig Levvel af ganske Hjerte. agsut angíngilaĸ, den er just ikke overmaade stor. Bruges meget ofte som Interj. for at opfordre til Anstrængelse: dygtigt! brug dine Kræfter!

agsorssuaĸ, **agsungârssuaĸ**, **agsungâtsiaĸ**, det Samme noget forstærket.

agsororpoĸ, bruger sine Kræfter; anstrænger sig.

agsorũpoĸ, 1) d. S. s. Foreg. (Egentlig dog reflexivt: anstrænger sine Kræfter paa sig selv). 2) Pl. **agsorũput**, de anstrænge sig med hverandre, nemlig enten ved at brydes, eller ved at bære eller løfte Noget sammen af alle Kræfter.

agsorũpâ og **agsorûtigâ,** anstrænger sine Kræfter paa ham eller det; strides stærkt med ham ell. det.

agssagpâ, river det op; vælter det op; især: river Jorden eller Muldet op; graver der ell. omkring det (enten med Hænderne ell. med et Værktøi); oproder Jordskorpen deromkring. U. S. pass.

agssatdlagpâ, vælter ell. vender det om, saa det, der var øverst, kommer nederst; lægger det omvendt ned. — — U. S. 1) vender sig om; lægger sig paa den anden Side (et Menneske paa sit Leie); 2) er lagt om; er vendt.

agssatdlagterpâ, ell. Pl. -rpai, vælter ell. vender det om stykkeviis, det ene efter det andet. ivssoĸ agssat--dlagterpâ, vælter Jordsmonnet stykkeviis; pløier. Men i Pl. ivssut agssat--dlagterpai, vender Tørvene (som ligge til Tørring).

*(ivssumut) **agssatdlagterut,** en Plov.

agssakarpoĸ, vælter om; tumler om, saa det Øverste kommer nederst.

agssakâvoĸ, triller; løber rundt; ruller ned ell. langs hen ad Noget.

agssakâssoĸ, 1) Noget, som løber rundt (i Alm.); 2) et Hjul.

agssakâtipâ, triller det; ruller det frem.

agssagĩkut, en Beenknap paa Siden af Kajakken, hvorpaa Harpunstokken hviler og hindres fra at trille ned i Vandet.

[**agssaĸ,** Pl. **agssat** ell. **agssait,** Gods ell. Brænde ell. Sligt, som enten er losset paa Land ud af et Fartøi, eller baaret ned, for at læsses i; Last, der ligger paa Stranden. Bruges neppe mere, derimod det Følgende heraf dannede:]

agssartorpoĸ, 1) bærer saadant Gods ell. Last op fra ell. ned til Stranden; 2) fører med et mindre Fartøi Lasten fra et større (navnl. et Skib) i Land eller omvendt; 3) bærer overhovedet Noget op ell. ned ell. i Huus, især i en Andens Tjeneste; gjør Tjeneste som Bærer eller Lastdrager. M. S. bærer det op ell. ned ell. ind; transporterer det i en Andens Tjeneste.

agssartût, bruges paa nogle Steder om: et Skibs Storbaad (med hvilken Lasten bliver bragt til og fra Borde); ellers usingiaut, s. S.

agssak, 1) en Finger; 2) den Deel Haanden, hvor Fingrene ere samlede Haanden imellem Haandledet og Fingrene 3) det tilsvarende Led paa et Dy Forbeen: Benet nærmest ovenfor Tæern Pl. **agssait,** den hele Haand. agssa nâvdlugit, Hænderne ell. Fingrene til En ɔ: ti. M. S. Pl. agssai, hans Haa ell. Hænder.

agssangmio, en Fingerring.

agssaut, Underarmbenet (fra Albuen Haandledet hos Mennesker og Landdy og hos Dyr Kjødet derpaa indbefattet)

agssarĸoĸ, 1) Overarmbenet (fr Skulderen til Albuen); hos Dyr: B ven; 2) Prov.: Næstsøskendebarn.

agssaussat (Pl.), m. S. **agssaussa,** hvad der ligner Fingre; især: 1) Tænder i en Rive; 2) de smaa fingerligner Trevler ved Fiskenes Mave.

agssagiaĸ, 2. og **agssagiarssu,** en Krabbe. (Forsaavidt dermed betegn to forskjellige Arter, anvendes begge O dene nok ikke allevegne eens, og i no Egne slet ikke; s. sâgtuaĸ).

agssagssorpoĸ, bruger Hænderne b standig; har altid Noget at bestille.

agssagssoriaĸ, 2. Prov. en Guit

agssaligpâ, 1) gnider det mellem de fla Hænder, især Lampemos, som derv bliver til et grovt Pulver, saaledes so det bruges til Væge i de grønland Lamper; 2) overhovedet: gnider det t et grovt Pulver. Htr. **agssalîvoĸ**

agssaligut, helst i Pl. **agssaliguti,** et Rivejern.

agsserpâ, agssiorpoĸ, agssivâ, s. auk

âgssik, 3. 1) Larven til en Somme fugl, som danner sit Hylster af Jord Mosstumper; 2) et fabelagtigt Dyr, so beskrives høist forskjellig, men altid so noget saare Frygteligt. Hvilken af beg Betydninger, der er den oprindelige, er n vanskelig at afgjøre; maaskee dog den sids

agssoĸ, m. S. **agssua,** den Si som Vinden staaer paa; Vindsiden; Lu siden. agssumut, mod Vinden. agssu -anit, fra Vindsiden.

agssumukarpoĸ og **agssumô-poĸ,** farer eller gaaer mod Vinden; h Vinden imod.

agssorĸúpâ, seiler det foroven; pa serer det paa Vindsiden.

agssorpoκ, meest m. S. **agssorpâ**, arbeider sig frem imod Vinden (med en Baad); roer imod Vinden og kommer derfor kun langsomt frem.

agssorparpoκ ell. **agssorparter-poκ**, vinder op imod Vinden (saavel ved at roe imod den, som og ved at krydse sig frem).

agssortorpâ, siger ell. gjør ham imod; strider ham imod (enten med Ord ell. ved at gjøre det Modsatte af det, den Anden ønsker).

agssortũput (Pl.), de stride hinanden imod; især med Ord: de trættes eller disputere med hinanden.

agssuarâ, htr. **agssuardlerpoκ** (-mut), dadler ham; laster ham; har Noget at sætte ud paa det, som den Anden siger ell. foretager; har Noget imod ham; holder ikke med ham; er ham imod (enten med Ord, eller og blot i Tankerne). taima oκartartut agssuaritdlârăka, jeg holder aldeles ikke med dem, der sige saaledes. agssuarissarpavkit atug-kangnik torκúngisaκartáinaravit, jeg har det imod Dig, at Du stadig lader Noget ligge af det, Du har brugt. Sjeldnere om livløse Ting: kan ikke komme tilrette med det; har Noget at udsætte paa det. Jvf. issorâ.

agssuardlersigâ, har ham imod sig; dadles ell. lastes af ham.

agssuardliutigâ, har ham ell. det til Aarsag til at være imod; foranlediges derved til Dadel ell. Modsigelse.

agssuardlerajugpoκ, har altid Noget at sætte ud paa En, hvad man end gjør; er dadlesyg.

agssuarnarpoκ ell. **-rnaκaoκ**, 1) man dadler ell. laster ham 2c., hvilket ofte bliver det Samme som: han maa dadles; han er lastværdig; 2) man har ham imod sig; man kan ikke komme tilrette med ham; han vil ikke lade sig sige; 3) er vanskelig at faae Bugt med; foraarsager meget Bryderi (livløse Ting). autdlarumáinarmat agssuarnaκaoκ, man har Meget imod det, at han absolut vil reise (hvori tillige den Tanke ligger: men det er forgjæves). κissuk mána κipingavatdlârmat agssuarnaκaoκ, da dette Stykke Træ er altfor fordreiet, er det næsten umuligt at faae det, som det skal være.

agssuarnáipoκ, 1) er ulastelig; 2) er ubeengtet.

agtat, agtakut, agterpai, s. agpâ.

agtorpâ, htr. **agtuivoκ**, rører ved det; berører det (1 Gang og forbigaaende).

agtûmavoκ (-mut), ell. m. S. **ag-tûmavâ**, er i Berøring med det; staaer ell. ligger umiddelbart op til det. Pl. **agtûmáput**, de ere i umiddelbar Berøring med hinanden (vedvarende).

agtoκut, m. S. **agtoκutâ**, egentlig det, hvorved eller hvormed det rører ved det Andet, neml. Noget, der lægges imellem, hvor to Ting berøre hinanden (for at forhindre Gnidning ell. desl.). Jvf. neruvssarκut.

agtoκutserpâ, anbringer et saadant Mellemlag paa det.

agtorsugpoκ s. atorsugpoκ.

aī, Interj. 1) saa? det var meget; det havde jeg ikke ventet. Med en anden Betoning, hvorved det ofte kommer til at lyde, næsten som om der var et h foran, betyder det samme Ord: 2) hvad siger Du? jeg forstod det ikke.

aiâ, Interj.; et Suk, som næsten udelukkende bruges af Kvinder og Børn, og hyppigst i den Forbindelse: aiâ, κaso-κaunga, o, hvor jeg er træt!

aigdlerpoκ, s. aivâ.

ailaκ, 2. fortættet Uddunstning; neml. 1) Sved paa Kroppen; 2) Damp ell. Fugtighed, der sætter sig paa Noget ligesom Sved.

ailarpoκ og **aitdlerpoκ**, s. 1) sveder; er i Sved (et Menneske); 2) beslaaer sig med Fugtighed (noget Koldt). igalât aitdlerput, Vinduerne ere duggede. (Ligelydende er hos Mange aig-dlerpoκ, s. under aivâ).

áipaκ, m. S. áipâ, den (Førstes) Anden; den Anden af To, som følges ad (jvf. ardlaκ og igdluk). Især 1) hans Kammerat; 2) hans ell. hendes Ægtefælle; 3) den Anden i Rækken (efter hvilken der godt kan følge Flere). arfineκ áipât, den Syvende. áipagssaκángi-langa, jeg har Ingen at følges med; eller: der er Ingen, som vil følge med mig (neml. naar det gjælder om at faae En med sig; jvf. ilagssaκ. áipara, min Kammerat, ɔ: den, som jeg følges med. Man betragter ved dette

Ord den Anden som Hovedperson og sig selv som den Ringere; jf. ila II.). — Vial. og Loc. heraf bruges foruden i deres alm. Betydning specielt i følgende: **áipâgut**, næste Aar; matuma **ái-pâne**, i den anden Verden; i det andet Liv.

áipagssânik, (Mod.), 1) anden Gang; 2) for det Andet.

áipalik, 3. 1) som har En i Følge med sig; 2) som har Ægtemage; en Gift.

áipaitsoĸ, 1) en Enlig; 2) en Ugift. I sidste Betydning er dog almindeligst: **áipaĸángitsoĸ**.

áipanigpoĸ, gifter sig.

áiparâ, 1) følger med ham; gaaer med ham; 2) har ham ell. hende til Ægtefælle. áiparísavavkit, jeg vil gaae med Dig. áiparínga, følg med mig! Jvf. ilagâ.

áiparîk, i Pl. **áiparît** 1) Tvende, som følges ad; Kammerater; 2) Ægtefolk; Mand og Kone.

áiparserpâ, overtaler ham til at følge med; søger at faae ham med sig.

áiperpâ, lægger den Anden til; forskaffer en Anden til den Ene. — — — U.S.pass. una áipísavoĸ, der skal være En til (til den Ene, som er der); der skal være To saadanne, som denne er.

áipiúpâ, lægger den til som den Anden; lader ham ell. den være den Anden.

aîpavoĸ, er raat; smager raat; er ikke kogt ell. stegt nok.

aipâlingiagpoĸ, væmmes ved Raat; kan ei fordrage at spise noget Halvkogt.

aipâlingiagâ, væmmes ved det, fordi det kun er halvkogt.

ait? Interj. vil Du? Kjære! Er en Høflighedspartikel, som gjerne føies til, naar man beder En om Noget. iga--niarit-ait? kog, Kjære! vil Du ikke være saa god at koge Maden? mána pilara-ait? lad mig faae det, hvad? maa jeg faae det?

aitdlerpoĸ, s. ailaĸ.

aitsarpoĸ, 1) gaber; gisper; spærrer sin Mund op; 2) aabner sig (Noget, som før sluttede sammen). nuna ait--sarpoĸ, Jorden aabnede sig eller fik en Revne.

aitsangavoĸ, 1) er gabende (et Menneske); 2) gaber; staaer aaben fra hinanden; slutter ikke (en Sammenføini[ng] ell. Sligt).

aitsât, 1) nu først; 2) nu nylig; l[e] nu. aitsât soraerpugut, nu først [...] lige nu holdt vi op. aitsât tauva, [...] først. Desuden bruges det ofte s[om] Interj., dog isaafald helst forlænget [...] le: **aitsâtdle**, 1) nu først skal [...] være rigtigt; om igjen! 2) nu fe[...] kommer det rigtigt; pas nu paa! [...] nu først hørte man Sligt; det var [...] saa Noget at komme med.

aitsârdluínaĸ, lige nu i dette Øiebl[ik].

aîvâ, htr. **aigdlerpoĸ**, henter d[et] afhenter det.

aigdliúpâ, henter Noget (-mik) til h[am] ell. paa hans Vegne.

ãpâ, htr. **âtsivoĸ**, bringer det; nem[lig] 1) bringer det bort; leverer det til [...] Eiermand ell. den, der skal have i[t] (-mut); 2) bærer det frem.

âtsivigâ, bringer ham Noget (-mik[)] bærer Noget frem til ham.

âtsorpâ, htr. **âtsuivoĸ**, smitter ha[m] Jvf. tunitdlagpâ.

âtsornarpoĸ, er smitsom; man k[an] blive smittet af det. nápaut âtsornarto[ĸ] en smitsom Sygdom; Smitsot.

aja, m. S. **ajâ** hans ell. hendes Moste[r].

ajagâ, har hende til Moster.

ajaussaĸ, m. S. **ajaussâ**, Prov. ha[ns] ell. hendes Halvmoster; Moders S[ø]skendebarn, som og er Fruentimmer.

ajagpâ, sætter stivt imod det; især: [...] støder ham ell. det fra sig med Arme[n]; 2) holder det stivt fra sig (enten m[ed] Hænderne ell. med en Stang ell. Li[g]nende); 3) sætter Noget stivt imellem d[et] og en anden Gjenstand, for at forhind[re] det fra at falde imod denne; 4) sætt[er] Tværtræerne i en Kajak ell. Tofterne [i] en Konebaad (som holde Siderne sti[vt] fra hinanden); 5) u. S. **ajagpo[ĸ]** træffer med et Legetøi, som kastes ive[ir] ved en Traad, for at opfanges paa [en] Pind, som den er bunden til (og gjør[t] af Træ ell. af Hovedskallen af en Ha[re] ell. hvad dertil kan bruges).

ajagaĸ, 1) frastødt; fraholdt ꝛc.; [...] ovenmeldte Legetøi.

ajagarpoĸ, leger med et saadant Legetø[i].

ajagkârpoĸ, (-mut), støder imod[,] tørner imod med Enderne, saa det ik[ke]

kan komme i den Retning, som det skulde (noget Langt, som skulde svaies rundt ell. lægges i en anden Retning). Jvf. ajar-kípoĸ.

ajagpagtorpoĸ, støtter paa Hænderne, idet han bevæger sig frem (En, som ikke kan gaae paa Benene alene, ell. en Kajak, som med Hænderne skubber sig frem imellem Stene ell. Iisstykker, hvor han ikke kan komme til at bruge Aaren). M. S. **ajagpagtorpâ**, støtter med Haanden paa det; enten for at bevæge sig saaledes frem, eller for at holde det fast.

ajagpârpoĸ, kæntrer med sin Kajak paa saa grundt Vand, at han kan naae Bunden med Aaren, og derved reise sig igjen (en Dreng, for at øve sig).

ajagssarpoĸ, støder i Noget med et spidst Redskab, saa det bliver siddende paa det. M. S. støder i det —.

ajagssautit, (Pl.), en Gaffel.

ajagssáussuit, (Pl.) 1) en Fork; 2) en stor Madgaffel.

ajagssauvoĸ, (forkortet for ajagag-ssauvoĸ), kan stødes tilbage ell. tilside; negativt ajagssáungilaĸ, kan ikke stødes tilside; er urokkelig.

ajagtarpâ, 1) i Almindelighed: støder ell. stødte ham ell. det flere Gange fra sig, ell. pleier at støde det fra sig, ell. kan støde det fra sig (saasom han har gjort det oftere før); 2) i Særdeleshed: htr. Pl. **ajagtáiput**, de roe Baaden baglænds (siddende som sædvanlig, men stødende Aaren fra sig istedetfor ellers at trække den til sig).

ajagtorpâ, 1) støder ham ell. det bort fra sig ell. tilside ved gjentagen Bestræbelse; støder til ham, indtil han er afveien; 2) forskyder ham.

ajagulavoĸ, er stiv; er stivfrossen ell. stivtørret (Klæder, Skind og desl.); og **ajagutdlarpoĸ**, bliver stiv. Bruges ikke ret ofte; almindeligt i denne Betydning er ĸeratavoĸ, ĸerátarpoĸ, s. S.

ajagutaĸ, 2. (Pl. ajagútat) en Stiver under Noget; især: en Stiver til en Konebaad (til at sætte under den ene Side, naar den lægges om paa Land).

ajagutarpâ, afstiver den; sætter Stiverne under den (Konebaaden). U. S. pass.

ajagutserpâ, sætter en Stiver under eller til det (Noget, som ikke er en Konebaad).

ajâĸ, m. S. Pl. **ajai**, Tværtræerne i en Kajak, hvormed Sidelægterne stives fra hinanden.

ajâmivâ (ĸajaĸ, umiaĸ), 1) gjør en Baad bredere foroven; stiver Siderne længere fra hinanden; 2) støder eller holder et Fartøi en Smule fra Land, at det ikke skal tørne paa Stenene.

ajangípoĸ, ts. blev ligesom stødt tilbage, enten fordi der ingen Vei var, hvor han ventede det, eller fordi han blev afskrækket ved ufortjent ell. uventet ilde Behandling.

ajangisârpâ og **ajangitípâ**, afskrækker ham fra at komme tiere (ved uvenlig Behandling); tager saaledes imod ham, at han taber Lysten til at komme igjen.

ajangigâ, 1) har paa Grund af den lidte Behandling tabt Lysten til at nærme sig ham igjen; føler sig stødt tilbage ved hans Adfærd; 2) vil ikke tage det paa igjen (et Klædningsstykke, som han føler sig stødt ved at skulle gaae med). Dette og de to Foregaaende ere ikke ganske almindelige.

ajánguajâĸ, et snittet eller dreiet Træfad.

ajaperpoĸ, staaer med Haanden støttet paa Noget. M.S. — paa det. Jvf. ovenfor ajagpagtorpoĸ.

ajarĸípoĸ (-mut), ts, støder imod med Enden, inden det er kommet saa langt, som det skulde (en Gjenstand, som paa langs føres frem ell. især ind i Noget). Sjeldnere i overført Betydning: finder Modstand, inden han har naaet sit Maal; kan ikke faae udrettet, hvad han vilde. Jvf. akingmigpoĸ.

ajarĸivfigâ, støder imod det; finder Modstand der.

ajarĸisârpoĸ, kan ikke komme ind ell. igjennem, hvor man vil have det, fordi det støder an med Enden (noget Langt).

ajáupiaĸ, 2. 1) en Stav; 2) en Krykke.

ajáupiarpoĸ, gaaer med Stav eller Krykke.

ajáupoĸ, falder i Vandet fra en Baad eller Kajak, idet han stiger i ell. ud af den, ved at Baaden i det Samme viger

ud fra Land, saa han kommer til at støde den fra sig og miste sin Støtte.

ajautaĸ, en Stang ell. Lignende, til at støde Noget fra sig med.

ajasô, Interj. (Prov.) det var dog underligt! det er dog ubegribeligt!

ajasôrpoĸ, forundrer sig; falder i Forundring.

ajasôrnarpoĸ, ell. **-rnaĸaoĸ**, man forundres saare over det; det er høist forunderligt.

ajasôrutigâ, forundrer sig derover. Alle disse bruges kun i det Sydlige; jvf. iâ.

ajáupiaĸ — ajautaĸ, s. ajagpâ.

ajoĸerpâ, htr. **ajoĸîvoĸ**, leder ham ved sin Underviisning i en bestemt (aandelig) Retning; faaer ham til at slaae ind paa den Vei. Er saagodtsom ude af Brug, hvorimod de Følgende deraf dannede ere almindelige:

ajoĸersivoĸ, gjør efter; fatter Underviisningen og følger den. M. S. **ajo-ĸersivâ**, følger hans Underviisning, eller hans Exempel.

ajoĸersorpâ, htr. **ajoĸersuivoĸ**, underviser ham; lærer ham Noget (-mik).

ajoĸersornerdlugpâ, htr. **ajo-ĸersuinerdlugpoĸ**, 1) lærer ham ilde; underviser ham slet; 2) lærer ham Ondt; forfører ell. forleder ham.

ajoĸersorte m. S. **ajoĸersortâ**, den, der underviser ham; hans Lærer.

ajoĸersortigâ, har ham til Lærer for sig; har sin Kundskab fra ham.

ajoĸersuissoĸ, en Underviser; en Lærer.

ajoĸersuissigâ, har ham til Lærer for Andre; lader undervise ved ham.

ajoĸersugaĸ, 2. En, som undervises; en Discipel. M. S. **ajoĸersugâ**, hans Discipel.

***ajoĸersuiartortitaĸ**, En, som er sendt for at undervise; en Missionair.

ajoĸersuineĸ, 3. m. S. **ajoĸer-suinera**, hans Læren; hans Underviisning (som Gjerning i og for sig).

ajoĸersût, Lære; Læresætning; Pl. **ajoĸersûtit**, 1) Lærebygning; 2) Lærebog. M. S. **ajoĸersûtâ**, hans Lære; den Lære ell. Læresætning, han opstiller.

ajoĸersûtipiluk, en ond Lære; en fordærvelig Læresætning.

ajoĸît, (dannet af ajoĸîvoĸ som ím[...] af ímîvoĸ, altsaa: En, ved hvem Nog[...] ledes i en bestemt Retning), en Catech[...] M. S. **ajoĸîtât**, deres Catechet; C[...]techeten for dem ell. der paa Stedet. [...] nogle Egne bruges istedetfor dette **ajoĸ**[...] m. S. **ajoĸîat**, altsaa Verbalstamm[...] i participial Betydning, hvilket ogs[...] ellers finder Sted (jvf. ajorte).

ajorpoĸ, 1) duer ikke til sin Bru[...] er ikke som det i en vis Hensigt b[...] være; bl. A. er ikke rigtig; 2) ef[...] Aff. neĸ, duer ikke til at —; er lang[...] fra at —; 3) befinder sig meget ilde ([...] Syg); 4) absolut: duer ikke; er slet; [...] ond ell. ondt. M. S. **ajorpâ**, [...] duer ikke imod ham ell. det; er magte[...] løs imod det; kan ikke faae Bugt m[...] det; 2) efter Aff. neĸ, duer ikke til [...] — ham ell. det; er langtfra at ha[...] ell. kunne — ham ell. det. F. Ex. n[...] -sûtit kilernernut nutânut ajorpu[...] Trækplaster duer ikke paa friske Sa[...] âtât amê aleralugit ajorput, fortside[...] Skind due ikke til Fangeremme. k[...] -mangneĸ ajorpoĸ, han duer ikke til [...] blive vred ɔ: han bliver aldrig vre[...] taimailivdlugo ajorneĸ ajorpoĸ, gj[...] rende det saaledes, duer det ikke til [...] være udueligt ɔ: paa den Maade er [...] altid godt. ôĸángitsut ajorpáka, j[...] duer ikke imod Raat ɔ: jeg kan ikke spi[...] noget Raat. matua ajoĸâra, jeg [...] magtesløs imod Døren ɔ: jeg kan i[...] faae Døren op ell. ikke faae den lukk[...] tusarneĸ ajorparput, vi ere langtf[...] at have hørt om ham ɔ: vi have aldr[...] eller aldeles Intet hørt om ham. aj[...] -rineĸ ajorpai, han duer ikke til i[...] at synes godt om dem ɔ: han syn[...] altid godt om dem. Jvf. saperpoĸ [...] artorpâ.

ajorneĸ, 3. det, som duer mindst; d[...] Sletteste ell. Daarligste.

ajorssuseĸ, 2. m. S. **-ssusia**, 1) ha[...] eller dets Uduelighed; 2) hans Ondska[...]

ajortoĸ, 1) uduelig til sin Brug; [...] slet; ond; 3) den ell. det Onde; 4) Sy[...] (som et Onde; jvf. nedenfor ajortul[...] -auseĸ og ajorte). Mod. heraf brug[...] meget hyppigt adverbialiter i Betydnin[...] af: daarligt; ilde; f. Ex. ajortumi[...] merssorpâ, hun har syet det daarligt[...]

ajortulivoĸ (= ajortumik ilivoĸ), handler ilde; bærer sig ondt ad; synder (i sin Handlemaade).

ajortuliorpoĸ (= ajortumik iliorpoĸ), udøver Ondt; gjør det Onde; begaaer Misgjerning; synder (i en udført Gjerning).

ajortulivfigâ, handler ilde mod ham; forseer ell. forsynder sig imod ham.

ajortuliorfigâ, udøver Ondt imod ham; begaaer en Misgjerning imod ham.

ajortumik pivâ, behandler ham ilde; tilføier ham Ondt. **-mik pissarpâ**, behandler ham jævnlig ilde; er ond imod ham.

ajortuliorumatôĸ, et misgjerningslystent Menneske (en Nidding).

ajortuliaĸ, udøvet Ondt; ond Gjerning; Misgjerning; begaaet Synd.

ajortuliarpoĸ, gaaer hen til det Onde ɔ: er paa Syndens Vei; færdes i Synd; fører et syndigt Levnet.

ajortuliausek, 2. m. S. **ajortu-liausia**, hans Syndighed ell. hans syndige Tilbøielighed (indbefattet hvad den gaaer ud paa, ell. hvori den yttrer sig; jvf. piúmaseĸ); det, at og hvorledes han færdes i Synd. Jvf. n. ajuliut.

ajortûtipâ, 1) antager ham ell. det for ond ell. uduelig; 2) erklærer ham ell. det for ond ɔc. Se ajúngitsûtipâ.

ajorte, (tilsyneladende activt Particip af ajorpâ, men Betydningen er, som om te var Stammen til Aff. tipâ, anvendt paa lignende Maade, som ellers intransitive Verbers Stammer engang imellem anvendes i participial Betydning: det, som gjør En uduelig), Synd; den medfødte og Mennesket iboende Synd og dens Udvæxter. M.S. Pl. **ajortai**, hans Synder ell. Synd. **ajortivut**, vore Synder ell. vor Synd.

ajortilik, 3. syndig; som har Synd.

ajortekángilaĸ, er uden Synd.

ajortaiarpâ, skiller ham ved Synden; borttager hans Synd ell. Synder.

ajortaerúpoĸ, er bleven fri for Synd.

ajortaerússutigâ, er bleven fri for Synd derved.

ajoĸut, det, hvorved Nogen eller Noget hæmmes ell. bliver uduelig ell. magtesløs i en vis Retning; Noget, som er til Hinder ell. Skade. Bruges især i følgende Forbindelser (og deraf videre dannede Ord):

ajoĸutauvoĸ, er hæmmende; er til Hinder ell. Skade. eĸiasugtut ilamingnut ajoĸutautdlâraut, de Dovne ere meget hæmmende for de Andre.

ajoĸutigâ, hæmmes ved ham ell. det, kan ikke formedelst det.

ajoĸuserpâ ell. hyppigst **ajoĸuser-sorpâ**, lægger ham Hindringer i Veien; gjør Et ell. Andet, hvorved den Anden bliver hæmmet i sin Gjerning.

ajorâ, synes ikke godt om det; kan ikke lide ham ell. det.

ajoriartorpoĸ, bliver værre og værre. Bruges bl. A. ofte om en Syg.

ajornarpoĸ, ell. almindeligst **ajorna-kaoĸ**, 1) man kan ikke gjøre Noget ved ham ell. ved det; man er magtesløs imod det; og efter Aff. -neĸ: man kan ikke — ham ell. det; 2) det er meget vanskeligt ell. umuligt (at magte ell. iværksætte); det kan ei lade sig gjøre; 3) det være langt fra! (I denne sidste Betydning altid -rnaĸaoĸ). ujaragssuaĸ táuna ajornaĸaoĸ, den Steen kan man ikke gjøre Noget ved; den maa blive, som den er. pivfigssaĸalersoĸ ajornat-dlâraoĸ, man kan ikke gjøre Noget ved den, hvis Tid (neml. til at døe) er kommen. ingalangneĸ ajornaĸaoĸ, man kan ikke undgaae ham ell. det. sinigssaĸ ajornaĸaoĸ, Søvnen er meget vanskelig (at iværksætte) ɔ: man kan ikke faae sin Søvn. — Ofte bruges dette uden Verbalendelse: **ajornaĸ**, i den Betydning: gid man dog havde —! nemlig forbundet med den Tanke, om ikke den Tiltalte skulde finde sig foranlediget til at afhjælpe Savnet. kakiagssaĸ ajornaĸ, gid man dog havde en Lyster (til at stange Fisk med)!

ajornartoĸángilaĸ, det har intet Vanskeligt ɔ: der er ingen Vanskelighed ell. Umulighed ved det ell. tilstede.

ajornartôrpoĸ, 1) møder Vanskeligheder; er nødt til at gjøre ell. at undlade det, han ellers ikke vilde have gjort ell. undladt; 2) sjeldnere: gjør Vanskeligheder (møder Vanskeligheder i Tankerne ɔc.).

ajornartôrtipâ, lader ham møde Vanskeligheder, saa han bliver nødt til at gjøre (ell. undlade) det, som han ellers ikke vilde have gjort; tvinger ham.

ajorsivoĸ, bliver syg.

ajorssarpoĸ, 1) trænger; føler Savn; er i Nød (overhovedet); 2) er i Nød ell. Forlegenhed for Noget (-mik). pau-tigssamik ajorssaĸaunga, jeg er i stor Forlegenhed for et Stykke Træ til en Kajakaare. **ajorssartut**, de Trængende. Af Nogle bruges dette Ord også i Betydning af: 3) bliver overvunden (af Nogen, -mut); hvilket dog let afstedkommer Misforstaaelse. Se artor-ssarpoĸ.

ajorssaut, m. S. **-tâ**, det han trænger til ell. er i Forlegenhed for. ajorssau-tíka amerdlaĸaut, der er mange Ting, som jeg er i Forlegenhed for.

ajorssautigâ, er i Forlegenhed for det; trænger til det. tamáko ajorssauti-gíngiláka, dem er jeg ikke i Forlegenhed for, ell. dem har jeg nok af. tamaisa tunissarpai ajorssautigissainik, han giver hver af dem, hvad de trænge til.

ajorssivâ, kunde ikke faae Bugt med det (f. Ex. et Dyr, han ikke kunde faae dræbt, ell. et Arbeide, som blev ham for vanskeligt); maatte gaae fra det med uforrettet Sag. Bruges ikke almindelig.

ajorssípoĸ, er kommen til et Punkt (en Omstændighed 2c.), hvor han staaer som afmægtig: kan ikke mere; kan ikke komme videre (f. Ex. paa bratte Steder ell. i Isen); maa give tabt. M. S. **ajor-ssípâ**, bringer ham til et Punkt 2c.: gjør Noget, som den Anden ikke kan gjøre ham efter (f. Ex. et kunstigt Arbeide, ell. ved at klattre op ad en Bratning, hvor den Anden ikke kan følge efter); faaer ham til at give tabt.

ajorssisípâ, bringer ham i Knibe ved at gjøre, hvad den Anden ikke kan gjøre ham efter; foranlediger, at han ikke kan komme videre ell. maa give tabt (f. Ex. ved at faae ham med sig til et farligt Sted, og saa lade ham i Stikken).

ajorssitsârpoĸ, opstiller et Punkt 2c., hvor en Anden staaer som afmægtig ɔ: gjør sig vanskelig mod En (-mut), og m. S. — mod ham; kan ikke udrettes Noget imod; neml. 1) lader sig ikke overbevise ell. tale til Rette, ell. vil ikke tage imod det, man vil give ham, o. desl. 2) gjør det, som den Anden ikke kan gjøre ham efter, ell. opstiller Noget, som den Anden ikke kan magte, og roser sig af det. Jvf. nalorssitsârpâ og usorssitsârpoĸ.

ajorungnaerpoĸ, 1) er ikke længer uduelig til sin Brug; er kommen i Orden (det, som var i Uorden ell. udueligt); 2) er bleven rask igjen (en Syg).

ajuatdlagpoĸ, (egentl. omtr.: er til deels uduelig), føler sig saaret ell. fornærmet ell. krænket (f. Ex. ved ufortjent ilde Behandling, Spot 2c.).

ajuatdlagkajugpoĸ, føler sig let fornærmet ell. saaret; er pirrelig.

ajuatdlagtípâ, saarer ell. fornærmer ham; behandler ell. tiltaler ham saaledes at han maa føle sig saaret.

ajuatdlangnartoĸ, det, man fornærmes ved; saarende ell. fornærmelige Ord ell. ubillig Behandling 2c.

ajuatdlautigâ, fornærmes ell. saares ved det.

ajugaĸ, 2. 1) i Alm.: det, man er magtesløs imod ell. ikke kan faae Bugt med; 2) især: Overmand (s. d. F.).

ajugauvoĸ, magtes ikke: er Overmand; er Seirherre.

ajugaussoĸ, Seirherren; Overvinderen.

ajugauvfigâ, seirer over ham; overvinder ham.

ajugaĸángilaĸ, 1) i Alm.: er ikke magtesløs imod Noget; kan faae Bugt med, hvad det skal være (f. Ex. et Værktøi, som skjærer baade i Træ og Metal); 2) især: er almægtig.

ajugaĸángitsoĸ, den Almægtige (om Gud).

ajugaĸángissusia (-ssuseĸ, 2. — m. S.), hans Almagt.

ajukulugpoĸ, 1) duer ikke synderlig til sin Brug; er i Grunden cassabel (en Ting); 2) befinder sig ikke ret vel (et Menneske).

ajúkúpoĸ, anseer sig for uduelig (til en vis Gjerning); eller og: troer at maatte ansee sig for uduelig (skjøndt han i Grunden maaskee ikke troer at være det), eftersom alt det, han gjør, bliver lastet; vil helst trække sig tilbage, fordi han ikke kan gjøre Folk Noget tilpas, ell. for ikke at gjøre Fortræd ved sin Nærværelse. M. S. **ajúkúpâ**, anseer sig for uduelig eller upassende dertil ell. til ham; troer ikke at turde give sig ifærd med det ell. komme til ham.

ajulerpoĸ, d. S. s. ajorpoĸ, men begyndende: begynder at blive uduelig; er aflægs (en Ting); kan ikke mere; er kraftløs (et Menneske); og efter Aff. -neĸ: begynder ikke at kunne —; har ondt ved at —. autdlarneĸ ajulerpugut, det bliver vanskeligt for os at komme afsted. M.S. begynder at blive magtesløs imod ham ell. det; kan ikke komme videre med det. sanassagssaraluáka ajulerpáka, nu kan jeg ikke komme videre med mit Arbeide; jeg maa nok opgive det.

ajulersarpoĸ, det Samme, men med Gjentagelse: 1) pleier at blive uduelig ꝛc. igdlarajugpatdlârtut silagtorneĸ ajulersarput, de, som ere altfor tilbøielige til at lee, pleie at have ondt ved at blive forstandige. 2) bliver ofte ell. let kraftløs; er svag ell. skrøbelig.

ajuliut og **ajût**, m. S. **ajuliutâ**, **ajûtâ**, det, som foranlediger hans Uduelighed ell. Kraftløshed; det, som bevirker, at han ikke kan mere. Bruges ikke sjelden om: Syndighed; s. o. ajortu-liauseĸ.

ajungãngilaĸ, 1) er ikke af de Værste; kan nok gaae an; 2) befinder sig ikke meget ilde (en Syg).

ajúngilaĸ, 1) duer til sin Brug; 2) efter Aff. -neĸ: duer til at —; kan —; 3) er ikke syg; feiler ikke Noget, der er Omtale værd; 4) er god eller godt. M. S. **ajúngilâ**, 1) kan magte ham ell. det; 2) efter Aff. -neĸ: kan — ham ell. det. ajúsasimángilara, jeg troer nok, at jeg kan magte ell. overkomme det (f. Ex. et Arbeide). — For at udtrykke det Modsatte af ajorpoĸ, bruges foruden dette Ord ogsaa meget ofte iluarpoĸ og pitsauvoĸ, s. S.

ajúngineĸ, 3. den, ell. det Bedste.

ajúngíssusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), 1) hans ell. dets Duelighed; 2) hans Godhed.

ajúngitsoĸ, 1) duelig; 2) god eller godt; 3) det Gode. Mod. heraf bruges adverbialiter paa samme Maade som af ajortoĸ, f. Ex. ajúngitsumik merssor-pai, hun har syet dem godt. ajúngit-sumik sagdluvoĸ, der løi han godt ɔ: tilgavns; det var Løgn Altsammen, hvad han der sagde.

ajúngitsulivoĸ, handler vel; **-liv-figâ**, — imod ham.

ajúngitsuliorpoĸ, udøver Godt; **-li-orfigâ**, — imod ham.

ajúngitsumik pivâ, gjør vel imod ham. **-mik pissarpâ**, er god imod ham. Jvf. ajortulivoĸ ff. og iluartu-livoĸ ff.

ajúngitsuliaĸ, udøvet Godt; en velgjort ell. en god Gjerning.

ajúngitsûtípâ, 1) antager det ell. ham for god; 2) erklærer den ell. det for god. Jvf. iluartûtípâ og ovenfor ajortûtípâ.

ajúngigâ, synes, at det er godt; holder det for godt. Jvf. iluarâ.

ajunârpâ, 1) gjorde det galt; har gjort det saaledes, at det ikke duer; 2) gjør Noget ham til Skade (i Alm. mod sin Villie). ilánguáka ajunârpáka, der gjorde jeg mine Fæller Skade. U. S. **ajunârpoĸ**, 1) refl.: gjorde sig selv Skade; kom galt fra det for sit eget Vedkommende; 2) pass.: har Skade af Noget, som en Anden gjorde. Hos Hedningerne bruges dette Ord ofte om: er død.

ajunârtípâ, d. S. s. ajunârpâ i Betydning 2.

ajunârsarpâ, faaer ham til at gjøre sig selv Skade; eller forleder ham til Noget, som han maa komme fra med Skade for sig selv (med Forsæt eller af Ondskab). ajunârsaissoĸ = Satan.

ajũpâ, 1) er ikke istand til at kjøbe det; har ikke Noget (-mik) at betale det med; kan ikke forskaffe ham det, han ønsker (-mik). savik ajũpâ akigssânik, han har Intet at betale Kniven med. saving-mik ajũpânga, han kunde ikke forskaffe mig en Kniv.

ajûtíngilâ, 1) kan kjøbe det; 2) kan hjælpe ham med det, han ønsker.

ajûssarpoĸ, har Lighed med at være uduelig ɔ: duer ikke synderlig; kunde nok være bedre. Bruges ofte som et mildere Udtryk istedetfor ajorpoĸ.

ajoríngorpoĸ, ell. i nogle Egne **ajo-rúngorpoĸ**, har mistet Evnen til at erholde sin tidligere Form igjen; er fra lige bleven krum eller omvendt, og kan ikke blive igjen som det var; f. Ex. et Menneske, der er bleven stiv af at have bukket sig længe, eller et krumt Stykke

Been, som ved Udblødning og Tyngsel er blevet gjort lige. (Ordet synes at være nærmest dannet af ajore, som muligen kunde betyde Noget, som er blevet aldeles udueligt til at blive igjen, som det var før).

ajoríngorserpâ, egentl.: venter, til det mister Evnen til at erholde sin tidligere Form igjen ɔ: bringer det ved Tyngsel ell. Spænding i den bestemte Form, som det siden skal beholde.

ajoríngujuípoĸ, mister aldrig (ɔ: ikke let) Evnen til at antage sin tidligere Form igjen; er elastisk.

ajoríngujuitsoĸ, en Fjeder (i en Laas ell. anden Mechanisme).

ajuaĸ, 2. en Byld (en toppet Hævelse med blodig Materie i Midten).

ajuarpoĸ, har en Byld ell. Bylder.

ajuaussaĸ, 1) en uegentlig Byld (med ikkun en Smule hvid Materie); 2) en Musling med enkelt toppet Skal.

ajuatdlagpoĸ — ajunârpâ s. ajorpoĸ.

âjuna s. â.

ajúpâ, htr. **ajutsivoĸ**, udvider det (et Huus, en Fordybning); flytter Sidevæggene længer fra hinanden. — — U. S. pass.; sjeldnere refl.: flytter sin Sidevæg; nemlig: flytter sin Plads paa Brixen længer hen til Væggen.

ajutôrpâ, udvider det lidt efter lidt ell. ved fortsat Udvidning (f. Ex. naar man har faaet Hul igjennem Sneen, som havde tilfyget Huusgangen, og udvider det, til man kan komme igjennem).

ajũpâ — ajûssarpoĸ s. ajorpoĸ.

âĸ I, m. S. Pl. **ai**, Fuglepilens Sidespidser (som ere fastgjorte omtrent paa Midten af Skaftet).

aiarpâ, ell. i Pl. **aiarpai**, faaer den (Fuglepilen) skilt ved dens Sidespids eller -spidser (med ell. mod sin Villie). Hyppigst u. S. **aiarpoĸ** (inua) ell. **aiar-put** (nugfit), har mistet sin Sidespids. aiarpunga, jeg fik Sidespidsen brækket paa min Fuglepiil.

âlerpâ, sætter Sidespids i den (Fuglepilen).

âlerfik, m. S. Pl. **âlerfê**, Udhulingerne i Fuglepilens Skaft, hvor Sidespidserne sættes i.

âliut, m. S. **âliutâ**, Bindselet om Sidespidsernes Midte, som holder dem stive.

âmigpâ, træffer den (Søfuglen) med e[t] af Sidespidserne. Htr. **âmingnigpoĸ**

(**ârpâ** I, omtr.: spreder dens Sidespidser, men forekommer kun i Følgende:)

ârnikípoĸ, ts. har kun lidt fraståaend[e] Sidespidser; og

ârnertuvoĸ, har vidt fraståaende Sidespidser (Fuglepilen).

âgiaĸ, m. S. Pl. **âgiai**, Takkerne pa[a] et Rensdyrhorn. Bruges prov. ogsaa om de udstaaende Rødder af et oprevet Træ[,] helst âgiarssue. (Næsten ligelydende bli[]ver hos Mange augiak, s. under auk.)

âĸ II, ell. **aeĸ**, 2. Pl. **atsit**, m. S[.] **â**, Pl. **ai**, et Ærme.

ârpâ II, trækker Ærmet paa ham; — u. S[.] refl.: — paa sig; stikker Armen i Ærmet.

aiussaĸ (af Formen aeĸ), et Ærme [i] en Særk.

âĸángitsoĸ, en Vest.

âraĸ, 2. (af Formen âĸ), et Halværm[e] (fra Haandledet til ovenfor Albuen, saa[-]ledes som Kajakkerne bruge det). **ârĸáka**[,] mine Halværmer.

ârĸat, 1) en Vante. **ârĸatíka**, min[e] Vanter. 2) den sorte Spids paa Kryk[-]kiens Vinger.

ârdlugpoĸ, er bleven vaad paa Ær[-]merne. (Et andet ârdlugpoĸ (m. S.)[,] s. under ârdluk.)

atsip-pâ (m. S.), Pl. **atsip-pai** (ud[-]tales atsipâ, atsipai, som om det va[r] eet Ord), Kantningen eller Opslaget paa et Ærme. I samme Betydning bruges i nogle Egne ogsaa **aiup-pâ, aiup-pai**.

atsip-pâgssaĸ (udt. atsipâgssaĸ), No[-]get til Kantning ell. Opslag paa et Ærme.

atsivoĸ, har at bestille med et Ærme[,] syer paa et Ærme (for Øieblikket).

atsiorpoĸ, syer et Ærme (og vil gjør[e] det færdigt). M. S. — til ham (som skal bruge det) ell. til den (Klædningen).

aĸago, Adv. imorgen. Vial. **aĸagú-kut**, den følgende Dag. Loc. m. S[.] **aĸaguane**, Dagen derefter. I Betydning af: Dagen derefter, bruges des[-]uden meget ofte følgende Verbalformer:

aĸagûngmat (Conjunct.), da det va[r] (blev) Dagen imorgen; eller **aĸago ĸaungmat**, da det dagedes den føl[-]gende Dag.

aĸagûgpat (Subjunct.), naar det er (bliver) Dagen imorgen; eller **aĸago**

kaugpat, naar det dages den følgende Dag.

aĸaguago, iovermorgen.

aĸagugssaĸ, Dagen imorgen; den foreſtaaende Dag.

aĸagutâĸ, 1) gjemt til den følgende Dag; 2) gjemt fra igaar. (Bruges især om Madvarer).

aĸagutâgssaĸ, Noget, ſom ſkal være til imorgen.

aĸagutârpoĸ, har gjemt Noget til den følgende Dag; ell. og: har endnu Noget fra igaar (ogſaa f. Ex. En, der har været fuld, og endnu Dagen efter befinder ſig ilde af det).

aĸagutârâ, har gjemt det til den følgende Dag; ell. har det endnu fra igaar.

aĸagumisâĸ og **-misârpoĸ**, Prov. d. S. ſ. aĸagutâĸ og -târpoĸ.

aĸagúpoĸ, har ikke Lyſt til det idag (at gjøre det, eller at tage imod det ꝛc.); ſiger, at det ſkal være imorgen.

aĸagũpâ, det bliver imorgen for ham ell. for det (f. Ex. over et Arbeide, ſom han ikke fik færdig den Dag). aĸa-gũkaluarpanga, derſom det bliver imorgen for mig ɔ: hvis jeg oplever den Dag imorgen. Jvf. ĸarrúpâ ff.

aĸajak, m. S. **aĸajâ**, 1) den nedre Deel af Bugen (fra Ribbenene af) og navnlig det Ydre deraf; jvf. akuaĸ og nâĸ; 2) hos et Rensdyr ſpec.: den Deel af Bugſkindet, hvor Haarene vende imod hverandre; jvf. pukeĸ.

aĸajamineĸ, 3. Bugkjødet af et Dyr, især i tørret Tilſtand.

aĸajaroĸ, 2. en Mave. M. S. **aĸa-jarua**, hans Mave (den han har i ſig). **aĸajarûtâ**, en ham tilhørende Mave, neml. en Sælhundemave, der bruges ſom Poſe.

aĸajarĸivoĸ, har med en Mave at beſtille ɔ: fylder en Sælhundemave med Spæk ell. Blod (til at gjemmes).

aĸajarûssaĸ, et Pibehoved. M. S. **-ssâ**, dens (Pibens) Hoved. aĸaja-rûssautâ, hans (Eierens) Pibehoved.

aĸarpâ, kjærtegner et Barn; kjæler for det; ſmaaſnakker ell. ſmaaſynger for det ꝛc. Jvf. akârâ.

aĸagsugpâ, omgaaes det med Kjærtegn (Barnet).

aĸigsseĸ, en Rype.

aĸigssiaĸ, en ung Rype fra ſamme Sommer; en Rypekylling.

aĸigssiussaĸ, den, der ligner en Rype ɔ: en Agerhøne ell. lignende Fugl.

aĸípoĸ, ts. er blød; er mør; kan let knuſes ell. ſkjæres i. ĸissuk aĸitsoĸ, blødt Træ. neĸe aĸitsoĸ, mørt Kjød.

aĸilivoĸ, er bleven blød ell. mør; har miſtet noget af ſin Faſthed.

aĸilisípâ, gjør det blødt ell. mørt.

aĸilitserpâ (ameĸ), lægger et Skind i Urinballen for at løsne Haarene.

aĸerdloĸ, 1) Bly; Tin; 2) en Geværkugle (ellers ogſaa iluligssaĸ, ſ. S.). **aĸerdloĸ ĸaĸortoĸ** eller **aĸer-dloĸ mángertoĸ**, Tin (især).

aĸerdluliorpoĸ, 1) bearbeider Bly ell. Tin; 2) ſpec.: ſtøber Kugler.

aĸerdluliut, en Støbeſkee (hvori Blyet ſmeltes).

aĸerdlulivik, en Kuglepung.

aĸerdlûssaĸ, 1) Blyant (ſom Stof; ellers ogſaa torssormiutaĸ, ſ. S.); 2) en Blyantspen.

aĸo, m. S. **aĸua**, 1) Agterenden i en Konebaad, neml. hvor dens nedre Sidelægter (akue, ſ. ako) ſamles til Agterſtævnen; 2) Agterenden i et lignende Fartøi (Jolle, Skib ꝛc.; men ikke i en Kajak). I nogle deraf dannede Ord har det desuden Betydning af: 3) Legemets Forbindelſesſted, nemlig hvor Benene ſtøde til Kroppen paa ſamme Maade, ſom Konebaadens Sidelægter til Agterſtævnen; ſ. n. aĸugdlârpoĸ ff.

aĸordleĸ, den, der er nærmeſt Agterenden. náparutâ aĸordleĸ, den agterſte Maſt i et Skib ell. andet Fartøi.

aĸugpoĸ, ſtyrer; er ved Roret.

aĸúpâ, ſtyrer det (Fartøiet).

aĸugtoĸ, 1) den, ſom ſtyrer; Normanden; 2) Styrmanden paa et Skib; især: førſte Styrmand.

aĸugtoruseĸ, 2. anden Styrmand paa et Skib.

aĸût, 1) en Styreaare; 2) et Nor.

aĸûterssorpoĸ, og m. S. **-rpâ**, vrikker en Jolle frem med en Aare, der er lagt ud over Bagſtavnen.

aĸugdlârpoĸ, taber (Kræfterne i) Legemets Forbindelſesſted ɔ: ſynker i Knæ.

aĸuípoĸ, ſætter ſig paa Hug; ſætter ſig ned paa ſine Hæle (f. Ex. En, der gjør

sit Behov; ell. en Fugl, der sidder med Bugen paa Fødderne; ell. et firføddet Dyr, der sidder paa sin Bag).

akúngavok, sidder i saadan Stilling.

akuimivok, bøier Knæerne, som for at sætte sig paa Hug, og reiser sig igjen (1 Gang).

akuimissârpok, det Samme flere Gange og uden anden Hensigt: gjør Knæbøininger (f. Ex. som Ceremoni); **-rfigâ**, — for ham.

akupivok, ligger paa Bugen med Benene under sig (et firføddet Dyr).

ak, Interj. der! tag det! (naar man rækker En Noget). — Det har nogen Sandsynlighed for sig, at denne Interjection tillige er Roden til ake og ako, med det fælles Begreb, at To staae imod hinanden eller mødes (Gaven ell. Giveren og Modtageren; Tiltale og Svar; Fjende og Fjende; denne og hiin Side &c.). Rodord af lignende Begrebsomfang ere mak og po, s. S.

âk, Prov. 1) d. S. s. det Forrige; 2) ja. Bruges i denne sidste Betydning kun i det Sydligste af Landet, og næsten udelukkende af Kvinder (som oftest gjennem Næsen: âng). Almindeligt er derimod (mærkelig nok en Subjectiv-Form):

âp, ja. Bruges saavel for at bekræfte Noget (det er saa), som og for at give sit Samtykke til Noget (det være saa); hvorimod de andre bejaende Ord: ilumut, mássame, sô, sôruna, ikkun anvendes til Bekræftelse. (ait bejaes derfor altid med dette Ord).

avngôk ell. **ãngôk**, 1) ja, siger han ell. siges der; 2) siig: ja (at jeg kommer ell. vil gjøre det).

angerpok, 1) siger ja; 2) giver sit Ja ɔ: sit Samtykke; m. S. — til ham. **angerput**, de give deres Ja gjensidig (Forlovede).

ângernerdlugpok, 1) siger falskelig ell. forfængelig ja; m. S. — til ham; holder ikke sit Ord ell. Tilsagn; 2) siger ja paa en feil ell. slet Maade (f. Ex. med Forbandelser).

angersârpâ, faaer ham til at sige ja.

angerfigâ ell. **-mut angerpok** (tai-mailiorumavdlune), 1) giver ham sit Ord paa at ville gjøre saa ell. saa; forpligter sig mod ham til Noget; 2) gjør en Pagt med ham.

angerfigekatigîgput (Pl.), de gjør en Pagt med hinanden.

angerusek, 2. m. S. **angerusia** hans Jaord ell. Tilsagn efter dets Indhold; hans Pagt og hvad den angaaer det Tilsagn, han gav den anden Part og i hvilken Henseende det blev givet angerusiga puiúngilara, jeg har ikke glemt, hvad mit Jaord gik ud paa, ell. i hvilken Henseende jeg gav mit Jaord.

angerut, 1) Jaordet (Ordet efter dets Form); det bekræftende Svar; 2) Bejaelsesaarsag, s. d. F.

angerutigâ, siger ja derved (med det Ord); 2) siger ja desaarsag; 3) siger ja desangaaende; bejaer det.

áka, m. S. **ákâ**, hans ell. hendes Farbroder.

ákagâ, har ham til Farbroder.

ákaussak, m. S. **ákaussâ**, Prov. Faders Søskendebarn, som ogsaa er Mandfolk.

[**akâk**, Nogen ell. Noget, man godt kan lide. Bruges neppe; derimod Følgende:]

akârâ, kan godt lide eller fordrage ham eller det; kan godt finde sig i ham og omgaaes ham kjærlig (asavdlugo). tá-ssakale akârísagât, jo, skulde de kunne lide ham ell. han begaae sig hos dem; det er utænkeligt.

akâríngilâ, kan ikke lide ell. fordrage ham ell. det. amigssaerniutait akâ-ríngiláka, jeg kan ikke lide deres falbudte Baadeskind ell. deres Sælgen Baadeskind (fordi de bedre selv havde Brug for dem, ell. fordi de ikke pleie at due noget ell. desl.)

ake, m. S. **akia**, 1) i Alm.: Modstaaende; det, som paa en eller anden Maade danner den modsatte Side dertil; især: 2) Vederlag; Betaling; Gjengjæld; 3) Svar (i denne Betydning bruges dog Ordet i og for sig ikke); 4) det localt Modsatte; det, som er tværs over for det; spec.: den modsatte Side af en Fjord ell. et Sund, nemlig Landet, som man fra denne Side seer tværs over for sig, og Vandet derunder. 5) U. S. Forbrixen i et grønlandsk Huus; Løibænken under Vinduerne (som er modsat Hovedbrixen). tássa teriangniap akia, det er Beta-

lingen for en Ræv, ell. det har jeg faaet for en Ræv. tamássa nûp akia, det er Landet tværs over for nûk. narssaĸ ikigait akiánîpoĸ, narssaĸ ligger tværs over for ikigait paa den anden Side af Fjorden. akivtíne igdluliorput, de bygge Huus paa den os modsatte Side (f. Ex. af Fjorden) ell. tværs over for os. Deraf:

a) med Betydning af: Forbrix:

akiliorpoĸ, gjør en Forbrix; gjør Løibænk under Vinduet.

akimîpoĸ, er paa Forbrixen.

akimiuvoĸ, har sit Opholdssted paa Forbrixen.

akimiussoĸarpoĸ, der er Fremmede i Huset (forsaavidt disse pleie at ligge om Natten paa Forbrixen).

b) med Betydning af: localt Modsat:

akerfineĸ, 3. m. S. **akerferna**, den over Vandet udstaaende Kant af et Stykke Driviis (som er modsat den under Vandet udstaaende Fod: itsineĸ, s. under itivoĸ).

akerĸúpâ, passerer det (Stedet) paa den modsatte Side af Fjorden.

akerdleĸ s. under e.

akialiarpoĸ, begiver sig (fra sit Bosted) over paa den modsatte Side af Fjorden; er paa Jagt tværs overfor Stedet.

akileĸ, m. S. **akilia**, den sig tværs overfor befindende, nemlig en bestemt begrændset, Gjenstand, f. Ex. en Ø eller en By; jvf. n. akilineĸ. narssap akilia, Øen, som ligger lige overfor narssaĸ og danner den modsatte Side af Vandet imellem dem.

akilerâ, har den tværs over for sig.

akilerîgput (Pl.), de ere hinanden modsatte i Stilling ell. Beliggenhed; de staae ell. ligge ligeoverfor hinanden (f. Ex. to Mennesker, der staae vendte mod hinanden; ell. to Steder, som ligge ligeoverfor hinanden, hver paa sin Side af en Fjord ell. Flod; ell. Husene paa begge Sider af en Gade; ell. to fjendtlige Armeer, og desl.).

akilineĸ, 3. 1) m. S. **akilerna**, Landet, som er det modsat (paa den anden Side af Fjorden ell. Lignende), nemlig hele Egnen ligeoverfor, ikke blot det nærmest Modsatte; jvf. kangilineĸ. nûp akilerna, Egnen tværs over for nûk. — 2) U. S. Landet, som er modsat Grønlands Vestkyst: Labrador og dets Fortsættelser mod Nord.

akilinermiut (Pl.), Eskimoerne i Labrador og videre nordpaa.

akimorpâ, 1) træffer ham ligeoverfor sig; kommer til denne Side og seer ham paa den anden Side (anal. sujumorpâ); 2) billedlig: overbyder hans Gjerning med sin Gjerning (hvorved han ligesom faaer en Fjord imellem ham og sig). sánarigssusiagut akimorpâ, han overgaaer ham i Træarbeide; ĸínutiga akimorpâ, han overbød min Bøn, nemlig med sin Gave ɔ: han gav mig Mere, end jeg havde bedet om.

akimôrpoĸ, stiler over til den anden Side (f. Ex. springer over en Grøft).

akingmik s. under e.

c) med Betydning af: Svar:

akivoĸ, svarer. M. S. — ham.

akimavoĸ I, er svarende; pleier at svare ell. kan svare. Bruges ikke ret ofte. II s. under e.

akimángitsut (Pl.), ikke svarende ɔ: Folk, som ikke forstaae Ens Sprog; en anden Nation.

akiorpoĸ (anal. erniorpoĸ), svarer flere Gange; og m. S. — ham —; giver gjentaget Svar paa gjentagen Tiltale (f. Ex. En, som forsvarer sig i en Disput; ell. et Sted, som giver Ekko).

akiorîgput og **akiũput** (Pl.), de svare hinanden atter og atter; svare frem og tilbage (f. Ex. i en Disput ell. i Samtale; ell. synge i Chor).

akitdlorigpoĸ, svarer rask; har altid Svar paa rede Haand.

akíssut, Svar; m. S. **akíssutâ**, hans Svar; det, han svarer.

akíssutigâ, har det til Svar ɔ: svarer det (de Ord).

akisugpoĸ, 1) gjenskinner (Solen eller Maanen ell. Dagslyset ꝛc.); skinner klart, saa at Skinnet kan sees paa de beskinnede Gjenstande; frembringer Gjenskin. 2) M. S. beskinner det, saa Skinnet kan sees paa det. 3) U. S. pass. af Betydn. 2.: sees beskinnet; er klart tilsyne. 4) Prov. gjenlyder (s. n. akisuavoĸ f.).

akisungnera, dens Gjenskin; dens Glands paa det Beskinnede.

akisugsimavoĸ, bestraales; beskinnes

(saa det giver Gjenskin). tarrarssûtip akisugsimarna, Gjenskinnet (paa Væggen ꝛc.) af at Speilet beskinnes (af Solen); Gjenskinnet fra Speilet.
akisugúpoĸ, (egentlig vel: er i Færd med at gjenskinne ell. at give Gjenskinnet tilbage:) kommer tilsyne, uden dog endnu at kunne sees tydelig (Solen igjennem Skyerne; ell. Dagslyset tidlig om Morgenen; ell. Noget, der var skjult i Taagen og nu kan skimtes igjennem den).
akisuavoĸ, gjenlyder; frembringer Gjenlyd (Lyden).
akisuarpoĸ, giver Gjenlyd; giver Ekko (et Sted).

d) med Betydning af: **Vederlag:**

akigâ, bruger det som Betaling (Penge ell. Vare); kjøber Noget for det; sælger ell. bortbytter det mod Andet.
akigssaĸ, det, som skal være Betaling; m. S. **akigssâ**, 1) dets Betaling; Betalingen for det; 2) hans Betaling; det, han har at betale med. Sjeldnere: 3) hans Løn; Gjengjæld for det, han gjorde.
akigssaĸarpoĸ, har Noget at betale med; kan betale.
akigssaĸángilaĸ, kan ikke betale; har Intet at betale med.
akigssaĸartíngilâ, har Intet, som han kunde betale for det; kan ikke betale det.
akigssarsivoĸ, faaer Betaling (for sine Varer ell. sit Arbeide ell. Gjerning); tjener Noget. aulagsángitsumik akig-ssarsissarpoĸ, pleier at faae uforandret Betaling ɔ: har fast Indtægt.
akigssarsiaĸ, erhvervet Betaling; Løn ell. Betaling, man har faaet. akigssar-siagssara piniarpara, jeg ønsker at erholde min Løn.
akigssaut, Forraad af Betalingsmidler, Penge eller Andet, som man har i Behold; Liggendefæ. M. S. **akig-ssautâ** ell. Pl. **-tai**, hans Liggendefæ; det, han har i Forraad til i fornødent Fald at kunne betale med.
akigssamârpâ, bestemmer det til Betaling.
akigssamaut, ell. Pl. **-tit**, det, som er bestemt til ved forefaldende Leilighed at betale med; hengjemt Betalingsstof; opsparede eller gjemte Penge eller andre Værdisager.
akigssamausivik, et Gjemmested f Værdisager, som skulle være til at beta med: et Skatkammer.
akeĸarpoĸ I, det har Betaling : Værdi; nemlig: 1) har kostet Noge 2) kan ikke gives bort for Intet. II under e.
akeĸángilaĸ, 1) er erholdt for Inte 2) er værdiløst; kan faaes for Intet.
akeĸángitsumik, Mod. adv. 1) f Intet; uden Vederlag; 2) ufortjent.
akikípoĸ, har ringe Betaling ɔ: 1) billig; 2) er billig kjøbt.
akikitsoĸ, 1) billig; 2) billig kjøb Mod. adv. **akikitsumik**, for bill Priis.
akisuvoĸ og **akisûvoĸ**, har stor B taling ɔ: 1) er dyr; 2) er dyrekjøbt.
akisôĸ, 1) dyr; 2) dyrekjøbt. Mo adv. **akisûmik**, for ell. til høi Prii
akikitdlivoĸ, er bleven billigere er før (en Vare ell. Gjenstand).
akikitdlisipâ, holder den billigere (f Vare); nedsætter dens Priis.
akitsorpoĸ, er bleven dyrere end før.
akitsortipâ, holder den dyrere; fo høier dens Priis.
akîsorsivoĸ, kræver Betalingen (fo den Anden skylder); fordrer Gjælden b talt. M. S. — af ham.
akîpoĸ, ts. d. S. s. akeĸángilaĸ: erholdt for Intet ell. uden Vederlag.
akîtsorpoĸ, 1) erholder Noget ude Vederlag (f. Ex. En, som faaer en Pra mie); 2) erholder Noget uden nu at gi Vederlag for det; faaer paa Borg; 3 staaer som Skyldner imod den, han er holdt Noget af for Intet; burde gjø Gjengjæld; ell. og: vilde gjerne gjø Gjengjæld, for ikke at føle sig den An den forpligtet. M. S. har erholdt d for Intet ell. uden Vederlag.
akîtsugaĸ, 2. ubetalt; erholdt ude Vederlag.
akîtsorte, m. S. **-rtâ**, hans Skyld ner; den, der har faaet Noget af ha uden Vederlag.
akîtsorfigâ, har erholdt Noget af ha uden Vederlag; staaer i hans Gjæld fo en Gave ell. en Tjeneste (hvad enten de fordres Vederlag for den eller ei).
akilerpâ I, htr. **akilîvoĸ**, 1) gjen gjælder eller betaler det; 2) betaler ha

(enten med Penge eller Penges Værdi, ell. og med sin Gjerning). ikiormane akilerdlugo ikiorpâ, han havde faaet Hjælp af ham, derfor (til Betaling) hjalp han ham igjen. avangnînaleraluarmat akilerpâ, det blæste saa længe blot Nordenvind, nu betaler det for den (neml. med ligesaa vedholdende Søndenvind). II s. under e.

akiligagssaκ, Noget, som skal betales; Borg; Laan.

akiligagssaκarpoκ, har paa Borg; har Gjæld.

akiligagssarsivoκ, faaer paa Borg; gjør Gjæld; tager paa Regning.

akiligagssarsisípâ og **akiligag-ssaκartípâ**, borger ham; giver ham paa Regning.

akilerârpoκ, 1) afbetaler; m. S. — paa det; 2) og helst **akilerârtar-poκ**, betaler (aarlig) Skat.

akilerârtautit, Pl. Skat; de Penge ell. Varer, som betales i Skat.

akilersípâ, lader det blive betalt; neml. 1) tager Betaling for det; giver det ikke for Intet; 2) kræver Betalingen for det. U. S. refl.: lader sig betale. sákutût akilersítut, Leietropper.

akilîsípâ, lader ham betale; kræver ham for Betalingen ell. tager Betaling af ham.

akiliúpâ, betaler paa hans Vegne; betaler hans Gjæld.

akiliut, Betaling; det man giver i Betaling. auna akiliutiga, her er Betalingen for det, jeg fik.

akiliutigâ, giver det i Betaling; betaler dermed.

akilugpoκ, betaler ell. pleier at betale for lidt.

akiniarpâ, htr. **akiniaivoκ**, 1) i Alm.: søger at gjøre Gjengjæld mod ham (f. Ex. ved at besvare hans Brev, ell. gjengjælde hans Besøg); 2) især: hævner sig paa ham; giver Lige for Lige. iluartumik akiniarpâ, han gjengjældte ham retteligen ɔ: udøvede velfortjent Gjengjældelse mod ham.

akiniúpâ, 1) søger at gjengjælde paa hans Vegne; 2) hævner ham.

akiniutigâ, 1) gjengjælder dermed; hævner sig dermed; 2) hævner det.

akinialeritôκ, hævngjerrig.

akinialeritûvoκ og **akiniaiga-jugpoκ**, er hævngjerrig.

akingnápâ, htr. **akingnássivoκ**, vederlægger; gjengjælder ham. (S. videre).

akingnássut, m. S. **-tâ**, hans Gjengjæld; det han giver ell. udøver til Gjengjæld.

akingnássutigâ, giver ell. udøver det til Gjengjæld; gjengjælder dermed.

akingnássissutigâ, har det til Gjengjældelsesaarsag; gjengjælder det ell. derfor. — I en Deel af Landet skulle disse Ord (akingnápâ ff.) have ond Betydning, og bør saaledes i Skrifter ikke anvendes om Gjengjældelse i Almindelighed.

akerssũpoκ, sætter sig til Modværge (Menneske ell. Dyr, som bliver anfaldet).

e) med Betydning af: Modstaaende (i Alm.):

akeraκ, 2. m. S. **akerâ**, hans Fjende; især: 1) Dødsfjende, og navnligen Blodhævneren efter de hedenske Grønlænderes Skik, idet den Dræbtes Slægtninge skulde hævne Drabet paa Morderen ell. hans Slægt; og saasom saadanne Slægters indbyrdes Forhold aldeles er et Krigsforhold i det Smaa: 2) Krigsfjende.

akerarîgput, Pl. 1) de ere indbyrdes Dødsfjender ell. overhovedet Fjender; 2) de ere Krigsfjender; de ligge i Krig med hinanden.

akerκerpoκ, 1) skaffer sig en Dødsfjende (ved et Drab); 2) paadrager sig Krig af Nogen (-mik).

akerκiúpoκ, 1) stiller sig som Dødsfjende; overtager Blodhævnen; 2) stiller sig som Krigsfjende; drager i Krig mod Nogen (-mut).

akerartorpoκ, sætter sig fjendtlig op imod Nogen (-mut); siger ell. handler Nogen imod med et fjendtligt Sind. M. S. — imod ham. Htr. **akerar-tuivoκ**.

akerartorte, m. S. **-rtâ**, den, som fjendtlig modsætter sig ham; hans Fjende; hans Vederpart. *Kristusip akerar-tortâ, Antichristen.

***akerdleκ**, m. S. **akerdlia**, dens Modsætning; det stik Modsatte deraf. uvdlup únuaκ akerdlerâ, Dagen har Natten til sin Modsætning ɔ: Natten er det Modsatte af Dagen.

akeroĸ, 2. en Knaſt i Træ (ſom modſtaaer, naar det bearbeides).
akerulik, 3. (Træ) med en Knaſt ell. Knaſter i.
akerortôĸ, (Træ) fuld af Knaſter ell. med ſtore Knaſter.
ákerpâ, løfter det ved at trykke imod det nedenfra.
ákiut, 1) en Donkraft (ellers ogſaa ĸagfaut, ſ. S); mindre almindelig: 2) en Løfteſtang (ellers ipigtaut, ſ. S.).
akiarpât, Pl. de bære ham ell. det imellem ſig.
akiartaut, Noget til at bære med imellem ſig: en Bærebør; ell. en Balle med Haandgreb paa begge Sider ꝛc.
akik, 3. m.S. **akinga**, en Modhage paa Noget (f. Ex. paa en Fiſkekrog ell. en Harpun).
akeĸarpoĸ II, har Modhage. tũkat ilait igdluínarmik akeĸartarput, nogle Harpuner have blot Modhage paa den ene Side. I ſ. under d.
akeĸángilaĸ og **akingípoĸ**, er uden Modhage. sûgagssaĸ akeĸángitsoĸ ell. akingitsoĸ, et Pilejern uden Modhage.
akilerpâ II (I ſ. under d) og **ag-dlerpâ**, forſyner det med Modhage ɔ: gjør Modhage derpaa.
agdligaĸ, 2. 1) overhovedet Noget, ſom der er gjort Modhage paa; men almindeligſt ſpec.: 2) en Blærepiil: en Kaſtepiil med løs Spids og en lille Blære paa Siden af Skaftet.
agdligarpâ, htr. **-rnigpoĸ**, rammer et Sødyr med Blærepiil; ſlaaer ſin Blærepiil i det.
agdligartaĸ, et med Blærepiil dræbt Dyr.
ángerpoĸ, (ſynes forkortet af akingerpoĸ, da Vocalen foran Aff. -ngerpoĸ ellers ikke er ſkarp), 1) er bleven ſløv; er opſlidt (en Kniv, en Fiil ꝛc.); og desuden bruges det 2) om en ſtikkende Smerte, navnlig Sting, naar den lægger ſig. kaportora ángerpoĸ, min Stingſmerte har lagt ſig noget. Men Ordet er overhovedet ikke meget almindeligt; om Værktøi bruges i ſaadan Betydning hyppigſt ivkĩpoĸ &c. og om Smerte nipangerpoĸ, ſ. S.
akingmigpoĸ, s. (med Noget, -mik) og **akingmípoĸ**, ts. (mod Nog[et], -mut), ſtøder imod Noget, og kan d[er]for ikke komme videre (en Gjenſtand, ſ[om] bevæges frem, og ſtandſes ved Nog[et], ſom ſtaaer lige imod, enten imod de[ts] Ende, eller imod noget fra Siden U[d]ſtaaende).
akingmigfigâ, ſtøder an imod det.
akingmigsarfia (m. S.), det, ſom [den i] hvergang ſtøder imod ɔ: et Anſtød el[l]. Stopper paa Noget, ſom ſtandſer den [be]vægede Gjenſtand der, hvor den hverga[ng] ſkal ſtandſes.
akingmik, Mod. adv. (dannet af akí[pâ] ell. dets nærmeſte Stamme, et ubru[ge]ligt akigpoĸ, ſom ingangmik af inga[ng]-poĸ, ſ. S.), endmere; mere end f[ør]. akingmik tipaitsugput, de blive en[d] mere glade, ell. deres Glæde var end[nu] større (end forrige Gang).
akípâ, htr. **akitsivoĸ**, overgaaer ha[m], faaer et Forſpring for ham i Et el[l]. Andet (ſaa der danner ſig en Modſ[æt]ning imellem dem).
akimavoĸ II, er fremragende frem [for] Andre (i Dygtighed eller Størrelſe el[l]. Magt ꝛc.); overgaaer de Andre. I [ſ.] under c.
akimaneĸ, 3. meeſt fremragende. ungalûgkat tássanĩtut akimanertá[t], den meeſt fremragende blandt de derv[æ]rende Stæder: Hovedſtaden. Pl. **ak[i]-marnit**, de Fremragende; de St[ore] (blandt Menneſkene).
akimaneruvoĸ, er den meeſt frem[ra]gende.
akimorpâ og akimôrpoĸ ſ. under b.
akit, en Hovedpude (modſat Soveſted[ets] Fodende).
akisigâ, bruger det ſom Hovedpude; læ[g]ger det under Hovedet.
akisigssaĸ, 1) Noget til at ſye en H[o]vedpude af; 2) Noget at lægge und[er] Hovedet.
ako ell. **akuk**, m.S. **akua**, i Al[min]vel: et Mindre, ſom ſamles med et Størr[e,] men bruges kun om Følgende: 1) Mu[n]dingen af en Elv; 2) Laarbenet af [en] Sælhund; 3) Konebaadens nedre Sid[e]lægter; 4) de for og bag nedhængen[de] Flipper paa en grønlandſk Fruentimme[r]pels; — og desuden har det i man[ge] deraf dannede Ord Betydning af: -

5) Mellemrum; 6) det Iblandede. En Biform heraf med forandret Betydning er aĸo, s. S.

kuaĸ, 2. Underlivet; den nederste Deel af Bugen imellem Hofterne. Jvf. aĸajak.

kuerâ, s. u. Side 21.

kuilisaĸ, 2. en Kajakhalvpels (som gaaer op til under Armene, og ligner Underdelen af en heel Vandpels).

kugdleĸ, mellemste; og med Affixet -taĸ (-saĸ) og Suff.: **akugdlersât**, den mellemste af dem. nukarît akugdlersât, den mellemste af Brødrene (ell. Søstrene). akugdleĸ forekommer ogsaa som Stednavn, enten for Fjelde, som ved Dale paa begge Sider ere afsondrede fra lignende Fjelde, ell. for Bugter, som skjære sig ind i Landet imellem to Fjorde.

kugdlerpâ (anal. naigdlerpâ, takugdlerpâ &c.), giver det nogen Iblanding; kommer noget Andet hist og her imellem det. Htr. **akugdlîvoĸ**, 1) beblander Noget saaledes; 2) spec.: prædiker (fordi nemlig Prædikanten pleier at beblande sin Tale med Skriftens Ord; forøvrigt er dog dette Ord ikke det almindelige om at prædike; s. oĸalugpoĸ ff.).

kugdlersorpâ (pôruseĸ), lægger tørret Kjød ell. Fisk ell. Kvanner i Spækposen imellem Spækket (til et Slags Sylte).

kugdlorĸúpai, 1) gaaer imellem to Øer ell. Iisskodser ell. Lignende; lægger sin Vei i deres Mellemrum; sjeldnere: 2) u. S. forsømmer sin Gjerning ved at befatte sig med Andet (gaaer ligesom imellem begge).

kugdlorĸuavai, gaaer laverende frem imellem dem (Forhindringer, som i Mængde ligge paa Veien: Iis, Skjær, Stene &c.); omgaaer dem i Mellemrummene.

kugssaĸ, 1) Træ til en Konebaads nedre Sidelægter; 2) et Stykke Skind til Pelsslipper; 3) Noget at blande imellem Andet; i det Sydligste af Landet spec.: Kryolith (som der bruges til at blande imellem Snuustobak).

kugtúput (Pl. af akugtuvoĸ), de have stort Mellemrum; ere langt fra hverandre; ere vidtløftige.

kugtusût, Pl. vidtløftige; som have stort Mellemrum.

akugtusûmik, Mod. adv. med store Mellemrum; nemlig: 1) sjelden; 2) i langsom Takt. akugtusûmik tikerârtarpoĸ, han kommer i Besøg engang imellem, men sjelden. akugtusûmik ipúput, de roe i langsom Takt ell. tage lange Aaretag.

akuiarpâ, bortfjerner det Iblandede ud af det; renser det for Iblanding.

akuiagaĸ, 2. renset Stof; fri for Iblanding. kûlte akuiagaĸ, renset ell. reent Guld.

akuilisaĸ, s. foreg. Spalte.

akulikíput (Pl. af akulikípoĸ), ts. de have ringe Mellemrum; ere nær ved hverandre; følge kort efter hverandre; ere hyppige.

akulikitsut, Pl. som have ringe Mellemrum; hyppige; nær sammenstaaende.

akulikitsumik, Mod. adv. med korte Mellemrum: 1) ofte, hyppig; 2) i hurtig Takt. akulikitsumik takussarpara, jeg seer ham ofte. akulikitsumik oĸalugpoĸ, han taler hurtig.

akulangerpoĸ, skeer ofte, med korte Mellemrum. Bruges ikke ret meget, og da meest i Inf. adverbialiter: akulangerdlune, omtr. = akulikitsumik.

akulâĸ, 2 Benenes Adskillelsessted; Skrævet.

akulaiarpoĸ, beskadiger sig i Skrævet (ved et Fald &c.).

akulaussaĸ (Noget, som ligner Skrævet ell. Benenes Adskillelse), bruges vel kun i: erfalassoĸ akulaussalik, et Splitflag.

akuliaĸ, 2. m. S. **akuliâ**, 1) hans Øines Mellemrum; Næsen, saavidt den er imellem Øinene; 2) dets (Husets) Vinduers Mellemrum; Muurpillen imellem Vinduerne.

akuliakípoĸ, ts. 1) har Øinene nær sammen; har et smalt Næsebeen; 2) har Vinduerne nær sammen; har en smal Vinduespille (Huset).

akuliaruseĸ, 2. en mere ell. mindre høi Fjeldmasse enten imellem to Bugter ell. Fjordarme, eller imellem to Dale med store Elve, bagved hvilken Landet imellem disse er lavere, og som altsaa paa en Maade ligner et Menneskes Næse (især en eskimoisk, som imellem Øinene er næsten flad). Er et temmelig hyppigt Stednavn.

akulíssiorpoĸ, bygger Vinduespillen.

akulerpâ, forſyner det med Iblanding. Omtr. d. S. ſ. akuvâ, ſ. n.

akuliúpâ, iblander det; bruger det til at blande i Andet (-mut). U. S. refl.: iblander ſig, nemlig i et ham ellers fremmed Samfund (f. Ex. ved at gifte ſig ind i en anden Nation).

akulivigpâ, reparerer en Kajaks Træværk ved at indſætte et nyt Midtſtykke i den brudte Lægte.

akungnagpoĸ, er midt imellem Extremerne; er af Mellemſlags (ikke af de Største eller Bedſte, og heller ikke af de Mindſte eller Daarligſte ꝛc.). nunat akungnagtut, de tempererede Lande.

akungnagâ, ell. hyppigſt **akungna-gilerpâ** (uvdloĸ), antager, at Tiden ikke vil kunne ſlaae til; er af den Formening, at det er for langt opad Dagen (f. Ex. til at reiſe, ell. at begynde paa et Arbeide).

akungnagsivoĸ, har omtrent naaet Midten imellem Extremerne (f. Ex. Ebbe og Flod i den ſlappe Tid; ell. Solen ved Jævndøgnstid; ell. En, ſom fra Velſtand er bleven halvveis fattig ꝛc.).

akungnagtôrpoĸ, 1) paſſer ikke rigtig (en Ting til det, ſom det ſkulde paſſe til, -mut); der mangler lidt ell. er lidt tilovers paa den ene ell. anden Led; 2) paſſer ikke med Tiden; neml. enten: udfylder ikke den Tid, man har (Gjerningen), eller: er for kort til den Gjerning, man gjør (Tiden); 3) faaer ikke Tiden til at paſſe for ſig (med ſin Gjerning, ſaa at der enten bliver noget af Tiden tilovers, eller noget af Arbeidet ikke bliver færdigt). sagdliligamernit tamar-mik akungnagtôrput, der er ingen af Brøddeſtumperne, der paſſer; de ere alle enten for ſtore ell. for ſmaa. merĸuit-sumut akungnagtũsasimavugut, vi faae nok ikke Tiden til at paſſe for os til merĸuitsoĸ, ɔ: efter Omſtændighederne enten: vi naae nok ikke m., idag; eller: vi naae nok m., førend det egentlig er Tid at lægge op.

akungnigpoĸ, t. bliver paa Reiſen hos Nogen Natten over ell. længere; haler Baaden paa Land hos Folk og bliver der en Tid.

akungnigfigâ, bliver Natten over ell. længere hos ham ell. paa det (beboed Sted.

akungnigtarfik, et Herberge; et Vært huus (hvor Folk pleie at overnatte).

akuvâ, blander det med Andet (-mik)

akúpai (Pl. af akúpâ), blander de med hinanden. U. S. **akúput**, de e blandede imellem hverandre.

akôrpâ, blander det med flere Ting; P **akôrpai**, blander flere Ting med hve andre.

akôrut, helſt i Pl. **akôrutit**, Nog ſom med flere andre Ting bruges Blanding; bl. A. ſpec.: Kryderier.

akutaĸ (Part. Paſſ. af akúpâ), en Bla ding; en Baſtard; Afkom af to forſkj lige Racer (af Menneſker ell. Dyr).

akutdlagput, de ere lidt bland imellem Andet ell. imellem hverandre; ere adſpredte i ell. paa Noget med ſtø Mellemrum.

akutdlagtârpâ, blander det lidt m Noget (-mik); kommer hiſt og her N get i det.

akutdlagterpai, 1) adſkiller ell. a ſpreder dem noget; faaer dem mere hverandre; 2) borttager nogle af d hiſt og her, ſaa der bliver ſtørre M lemrum imellem de øvrige (f. Ex. Ha vækter. U.S. refl.: de adſprede ſig, der bliver ſtørre Mellemrum imellem d (f. Ex. Folk, der ſtode i en Klynge).

akúneĸ, 3. det, ſom er imellem: 1) Iblandede; 2) Mellemrum. -mik ak -nilik, blandet med —. M. S. App.: imellem; iblandt. akornáne, im lem ell. iblandt dem; akúnivtíne, im lem ell. iblandt os; uvangalo ivdlit akúnivtíne, imellem mig og Dig. — I ſjelden bliver akorna (dens Mellemru behandlet ſom et ſærligt Ord **akorna** og Suffix føiet dertil, navnlig i 1ſte 2den Perſ., og fortrinsviis med Bety ning: iblandt; f. Ex. akornavtíne, iblan os; ligeſom akúnivtíne, imellem os.

akúneĸut, m. S. **akúneĸutâ** el -**tât**, Noget, ſom befinder ſig imell dem, og navnl.: ſom forhindrer, at kunne komme ſammen. (Bruges om muligt Livløſt af den Art).

akúneĸutserpai eller, hvis der er Fl end to: -**tsersorpai**, ſætter Saada imellem dem.

akúnilerpai, 1) gjør Mellemrum imellem dem; flytter dem fra hinanden (Ting, som stode tæt sammen; jvf. avigsârtípai); 2) adskiller dem med sin Person (Stridende); stiller sig imellem dem, for at faae dem til at holde op (at skjændes ell. slaaes).

akúnilersorpai, det Samme for Flere end to: gjør Mellemrum imellem dem alle; adskiller dem alle, sondrer dem enkeltviis.

akúnilersornerit (Pl. af -neĸ, 3.), egentlig: Mellemrumsdannelser; bruges spec. om: Mellemspil imellem Stropherne af en Choral (paa Orgelet).

akúnerârput, de ere afvexlende i hinandens Mellemrum; afvexle med hinanden indbyrdes (Ting af forskjellig Art eller Udseende, hvis indbyrdes Orden i den samme Række stadig er den samme, f. Ex. to Slags Zirater: først en Stjerne, saa en Prik, saa en Stjerne igjen og en Prik igjen osv.).

akúnermiuvoĸ, 1) befinder sig i Mellemrummet; har Andre omkring sig eller paa begge Sider af sig (f. Ex. et Barn, som To lede imellem sig); 2) er Mellemmand; er Mægler ell. Midler (-mutdlo -mutdlo).

akúnermiugât, 1) de have ham imellem sig; 2) de have ham til Mellemmand ell. Midler.

akúnermilerpai (anal. ilumilerpâ), bringer En ind i Rummet imellem dem ell. i deres Kreds.

akúnermiliúpâ, 1) gjør ham til den Mellemste; 2) stiller ham i Midten (imellem de Andre: -nut); 3) gjør ham til Mellemmand, Mægler ell. Midler. — U. S. refl.: 1) stiller sig i Midten; gjør sig til Mellemmand.

akúnermiliútoĸ, den, som stiller sig selv i Midten eller som Mægler eller Mellemmand.

akordlugput, egentl. vel omtr.: de have slet ɔ: uforholdsmæssigt Mellemrum; især: de staae adspredte omkring et større Mellemrum.

akordlungneĸ, 3. m. S. -nerat, et saadant større Mellemrum imellem flere Omkringstaaende (f. Ex. en større Slette imellem flere vidtløftig omkringliggende Bakker ell. Fjelde).

akornuvoĸ, er imellem og bliver til Forhindring; er iveien imellem En og hans Hensigt (en Begivenhed; jvfr. avssiarpoĸ).

akornúpâ, er kommen iveien for ham; forhindrer ham (f. Ex. en Sygdom, ell. en uventet Begivenhed).

akornut, Forhindring, som er kommen imellem. akornuteĸarsimagame aggí-ngilaĸ, der maa have været Noget iveien for ham, at han ikke er kommen.

akornutigâ, forhindres derved.

(I de følgende Ord synes Stamordet kun at have sin ovenfor antydede formodede Grundbetydning).

akuerâ, giver ham Medhold; er af samme Mening som han; samtykker; bifalder hans Ord.

akuerîgput, Pl. de bifalde hinandens Ord; ere enige om Noget.

akuerĸutigâ, samtykker med Hensyn til det; bifalder det.

akutsuk, en lav og tæt Sky paa den vestlige Horizont (som især danner sig ved nordligt Veir, og hvis Forandringer afgive et ret godt Kjendemærke paa Veirliget); en saakaldet Nordbanke.

akutsoĸarpoĸ, der er en Nordbanke i Vest.

akutsunigpoĸ, der har dannet sig en Nordbanke.

akuvsigpoĸ, syer med smaa Sting op og ned (hvilken Syning anvendes til grønlandsk Pynt, og ofte er meget fiin).

akuvsiut, en Synaal til saadan Syning; en af de finere Synaale.

akunit, 1) i NGr. (Adv. langsomt; altfor langsomt. akunit merssorpoĸ, hun syer saa langsomt. akunikiaĸ mulúsassut, hvorlænge mon de dog ville udeblive? 2) i SGr.: Interj. det gaaer altfor langsomt! skynd Dig lidt!

alákarpâ, alángoĸ, alaperpâ &c. s. d. F.

alarpâ, holder sig fra det. Især: 1) rører ikke ved det; 2) seer bort fra det; 3) paaagter det ikke; bryder sig ikke længer om det. (I denne sidste Betydning er dog isumákêrpâ mere almindelig).

alartaĸ, upaaagtet; overladt til sig selv.

alartauvoĸ, er overladt til sig selv; paaagtes ikke mere.

alartaiserpâ, seer uafladelig paa ham ell. det; holder bestandig Øie med ham

(enten af Velbehag, ell. for at passe paa, at han ikke kommer til Skade).

alákarpoĸ og **-rpâ**, faaer Øie paa det, som skjultes for ham af en Bakke ell. et Næs ell. Lignende (ved at gaae høiere op eller længere frem). Bruges ogsaa om Solen, naar den kommer frem for det, som var skjult for den af en Bakke ell. et Fjeld. Jvf. ujákarpoĸ.

aláŋgarpâ og **aláŋgârpâ** ell. **-rpai**, læser det udenad. I nogle Egne bruges ogsaa blot alarpâ i samme Betydning: alardlugit atuarpai.

aláŋgagagssaĸ eller **aláŋgâgag-ssaĸ** og **alagagssaĸ**, Noget, som skal læres udenad.

aláŋgoĸ, m. S. **aláŋgua**, dets Skyggeside; den Side, som vender fra Solen; i en Fjord: Landet paa den sydlige Bred. S. sarĸaĸ.

aláŋgersarpoĸ og **aláŋgialavoĸ** (det Sidste med Udtrykket af Bevægelse i Sagen), spiller i forskjellige Farver; viser ligesom afvexlende Sol- og Skyggesider, eftersom man forandrer Standpunkt.

(**alaperpâ**, lader det ofte af Sigte (anal. ajaperpâ); lægger ikke altid Mærke til det. Deraf:)

alapernáipoĸ, ts. man faaer det ell. ham ikke let udaf Sigte ɔ: 1) er iøinefaldende; sees allevegne fra (f. Ex. en stor Steen, som ligger øverst paa en Fjeldryg); 2) om en Person: sees allevegne; skal altid være tilstede og faaer derved Alting at vide (ogsaa det, som ikke vedkommer ham); og deraf videre: 3) er næsviis eller paatrængende.

alapernaerssorpâ (anal. nalunaer-ssorpâ), holder Øie med ham ell. det; navnlig: giver Agt paa, hvad han vil sige eller gjøre, eller hvad Forandring der vil skee ved det 2c.; og saal. alt efter Omst.: 1) iagttager ham ell. det; 2) lurer paa ham; 3) er nysgjerrig efter det.

alapernáikajugpoĸ, er nysgjerrig af sig.

aleĸ, 3. en Harpunline ell. Rem. M. S. **ardla**, hans (Mandens) ell. dens (Harpunens) Line.

aligssaĸ, 1) et Stykke Skind til en Harpunrem; 2) en Kobberem i blot tørret Tilstand (som ved videre Behandli[ng] bliver til en Harpunrem).

alêrserpoĸ, mister sin Harpunrem (p[aa] et Dyr: -mut).

aleĸaĸ, m. S. **aleĸâ**, hans Søst[er] som er ældre end han.

alerse, en Strømpe; nemlig saavel grønlandsk Skindstrømpe som en eur[o]pæisk Uldstrømpe. M. S. **alers[a]** hans (Eierens) eller dens (Støvlen[s]) Strømpe.

aliagâ, er bedrøvet over, at han er bort[e]; især: sørger for en Død. aliagíngila[r] -put, vi sørge ikke over ham (den Afdød[e]) ɔ: vi føle ikke vor Sorg saa meget, [i]) vi troe ham vel faren.

alianarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, 1) væk[ker] Bedrøvelse ved sin Bortgang; man b[e]drøves over, at man nu skal miste ha[m] ell. det (som var saa glædeligt). alia[-] -naĸautit, det er sørgeligt, at Du ik[ke] vil blive længer. 2) Overhovedet: d[et] er sørgeligt ell. bedrøveligt. tigdligta[-] -lermat alianaĸaoĸ, det er sørgelig[t] at han har begyndt at stjæle.

alianaĸ, Interj. det er sørgeligt!

alianáipoĸ, ts. er glædeligt ell. fryd[e]fuldt; der er ingen Sorg ved det. inu[-] alianaitsut, Folk, som det er en Glæ[de] at være hos.

alianaigâ, fryder sig ved ham ell. de[t]; glemmer al Sorg hos ham ell. derove[r].

aliasugpoĸ, er bedrøvet; sørger; føl[er] Sorg.

aliatsagpoĸ, er heftig bedrøvet; ryste[s] af Sorg; giver sin Sorg tilkjende i si[n] Adfærd.

aliasûtigâ og **aliatsautigâ**, e[r] bedrøvet over det (som er skeet) eller ove[r] ham (paa Grund af, hvad der er hænd[t] denne, ell. hvad han har gjort).

aliasârpâ, htr. **-sârivoĸ**, og **alia-sugtípâ**, bedrøver ham; volder ha[m] Sorg.

aligâ, synes, at det er forholdsviis stort; anseer det for at være af de Større (e[t]) Menneske, et Huus, et Stykke Træ 2c.). S. videre.

alingnarpoĸ, er stor eller fyldig imo[d] Andre; er af antagelig Størrelse elle[r] Omfang; maa regnes blandt de Størr[e].

alingnarâ, d. S. s. aligâ, og bruge[s] hyppigst.

ligoĸ, 2. Bjergkrystal.
ligpâ, river det itu; river et Hul ell. en Flænge i det (noget Tyndt, som Tøi, Skind &c.). U. S. pass.
ligtorpâ, htr. -gtuivoĸ, river det gjentagne Gange itu; river det i Stumper, ell. river mange Huller ell. Flænger i det; sønderriver det. Bruges ogsaa om vilde Dyr, der sønderrive deres Bytte. U.S. pass.: 1) er sønderreven; 2) gaaer med sønderrevne Klæder; er laset.
ligtuivâ, fik det ell. ham (ɔ: hans Klæder) sønderrevet (f. Ex. ved at brydes med ham); det sønderreves for ham imod hans Villie. Anal. aseruivâ.
ligtũpâ (pianik), skaffer ham Noget forrevet; nemlig: 1) kommer til at rive hans Ting itu (ved at haandtere med dem); 2) er Skyld i, at han gaaer i Laser (Syerskens ved sin Efterladenhed, ell. og Tiden ell. Slidet).
ligsivoĸ, kom til at rive Noget itu (uforvarende).
gdlikarpoĸ, trænger sig ud; kommer ud af det Snevre og ind i det Rummelige; river ligesom Grændseskjellet itu (f. Ex. Folk, der staae i en Klynge i Huusgangen, og derfra komme ind i Stuen; ell. et Fartøi, der kommer ud af Isen i frit Vand; ell. Solen, naar den bryder igjennem Skyerne).
gdlikarfigâ, trænger sig ud derhen ell. henimod det.
lĩkutaĸ &c., s. alivoĸ.
aliortorpoĸ og -rpâ, 1) i Alm.: bliver overrasket ved et aldeles uventet eller uforklarligt Syn. tupermik ali--ortoĸaunga, der staaer jo et Telt, hvor er det kommet fra? 2) især: seer et Spøgelse, nemlig et overnaturligt og derfor uforklarligt Syn.
aliortugaĸ, 2. et Syn, som man ikke kan forklare sig; spec.: et Spøgelse.
âlisaĸ, 2. Betræk paa Væggen (af Skind eller Tapeter &c.). I samme Betydning bruges nok saa almindelig ungalisaĸ, s. S.
âlitserpâ (igdlo), beklæder Væggen over Brixen med Skind eller Tapetpapir &c.; tapetserer Huset eller Teltet.
alisíngorpoĸ, Prov. d. S. s. anusíngor--poĸ, s. S.
alivoĸ og -vâ, fjerner sig; trækker sig tilbage fra det.
alisimavoĸ, har fjernet sig; er i Frastand.
alisípâ, fjerner ham; holder ham eller det i Frastand.
alivkarpoĸ (anal. puivkarpoĸ), 1) i Alm.: har fjernet sig lidt; er ikke længer ganske nær; 2) især: Snee- eller Regnbygen er ophørt ell. gaaet over.
alĩkutaĸ, Nogen ell. Noget, som man kun nødig fjerner sig fra, fordi man derved opmuntres i Sindet; et behageligt Tidsfordriv (Selskab ell. Beskjæftigelse). Bruges meest i de Følgende:
alĩkutarâ, har ham ell. det til behageligt Tidsfordriv, som han nødig giver Slip paa, da han føler sig glad derved.
alĩkutagssarsiorpoĸ, søger Nogen eller Noget til alĩkutaĸ; vilde gjerne tilfredsstille sin Trang til opmuntrende Selskab ell. Beskjæftigelse.
aloĸ, 2. Fodsaalen, saavel paa den bare Fod som paa den bestøvlede.
aloĸut, i Pl. aloĸutit, Noget, som man tager under Fodsaalerne: Sandaler; Trætøfler; Iissporer.
alorsivoĸ, har snavsede Fodsaaler.
alorsinarpoĸ, er smudsigt Føre; man faaer snavsede Fødder ved at være ude.
alorsineĸ, 3. Snavs paa Fødderne.
aluerúpoĸ, 1) er bleven hudløs under Fødderne; 2) er bleven saaleløs; har opslidt sine Støvlesaaler.
alúnguvoĸ, har Smerte i Fodsaalerne.
atdliorpoĸ, lapper Saaler.
atdliut, en stor sleben Synaal (passende til at lappe Saaler med).
atdluiarpoĸ, 1) skraber eller visker Snavset af sine Fødder (et Menneske); 2) skraber i Jorden (en Ged; en Høne).
atdluiartarfik, en Gulvmaatte eller Skrabebræt ell. Lignende til at viske Fødderne af paa.
alugpâ, 1) slikker paa det (1 Gang); 2) tager det op med Tungen (f. Ex. Noget, som en Anden har faaet i Øiet).
alugtorpâ, slikker det (Fadet &c.) eller slikker det op, som er paa det (ved gjentagen Slikken).
alugssarpâ, htr. alugssaivoĸ, søber.
alugssaut, en Spiseskee.
alugssautêraĸ, 2. en Theeskee.

alupârput (nuliarît), Mand og Kone gaae sammen, ell. og: ere bestandig hos hinanden (ligesom slikke paa hinanden. Er et skjemtende eller halvt spottende Udtryk, saasom Grønlænderne i Almindelighed ikke gjøre det).

alupât, (Pl.), Mand og Kone, som gaae sammen &c.

[**alugsoĸ** ell. **alugsuk**, unaturligt født(?). Synes at være Stammen til de Følgende.]

alugsorpoĸ eller **alugsugpoĸ**, 1) farer ilde; aborterer; m. S. — med det (Fosteret); 2) føder i Dølgsmaal.

alugsugaĸ, 2. (prov. alugsuvaĸ?), 1) et utidigt Foster; en Abort; 2) født i Dølgsmaal.

alutorâ, er ganske indtagen af det; kan ikke blive træt af at betragte ell. iagttage det (f. Ex. noget Stort ell. Skjønt ell. Prægtigt, ell. og Nogen ell. Noget, som man har sit Morskab af).

alutornarssusia (-ssuseĸ, 2. m. S.) kan, naar Sammenhængen ikke tillader nogen Tvivl, bruges i Betydn.: dens Pragt (en Gjenstands).

ãma, Adv. og Interj. atter; igjen; videre; mere.

ãmalo, og atter; fremdeles; nok engang. Som Interj.: engang endnu! mere! om igjen!

ãmátaoĸ, og ogsaa.

ãma tauva, og endvidere; og desuden.

ãmârpoĸ og **-rpâ**, gjør det Samme nok engang; gjør det om igjen.

amâĸ I, Pl. **amât**, de lange tynde Udløbere af et Træes Rødder. Undertiden bruges det i Pl. ogsaa om: en Kurv af europæisk Kurvemagerarbeide (altsaa fordi man ingen Anelse havde om, at Kviste kunde være saa lige). II s. under amarpâ.

amârtsiârput s. amarpâ.

amâma, Patte; Die. Er et Børneord; jvf. apâpa, anâna, atâta.

amanganeĸ s. aumanganiaĸ.

amaroĸ, 2. en Ulv. (Saal. i Labr.).

amarpâ, tager En paa Ryggen og bærer ham (paa sædvanlig Maade).

amârpoĸ og **-rpâ**, bærer et Barn paa Ryggen i en dertil indrettet rummelig Pels.

amaut, en saadan Pels til at bære Barn i; en Barnepels.

amaussiârput, Prov. **amârtsiâr-put**, de gaae i en Række bag ved hver andre, idet de holde i hverandre bagfr (Børn i Leg).

amâĸ II, ell. helst **amãnguaĸ**, et Barn som bæres i Barnepels paa Rygge (enten for Øieblikket eller overhoved endnu).

amaulik, 3. (ikke af amaut), Prov. e fuldvoxen Edderfuglehan, som er hvid pa Ryggen.

amauligaĸ, 2. og **-gâĸ**, 1. Prov. e Sneespurv.

ameĸ, 2. (Pl. ámit), m. S. **amia** dets ell. hans Hud ell. Skind; den yder ste Hud paa Noget. teriangniap amia et Ræveskind, áminik atissaĸarput, d have Klæder af Skind. umiap amia Konebaadens Betræk. magpersagka amia, Bogens Hud ɔ: Papiret ell. Læderet, som den er indbunden i.

ameraĸ, 2. m. S. **amerâ**, 1) Barke paa et Træ; sjeldnere: 2) Farve elle Maling paa Noget, s. ĸalipaut og neden for amerneĸ.

amerpâ, trækker Hud over det; især 1) betrækker en Skindbaad; 2) Prov stryger det over med Farve; maler det (el lers ĸalipagpâ). Htr. **amîvoĸ**. — U. S. 1) pass. 2) har faaet sin Kaja betrukken.

amerneĸ, 3. Prov. Farve ell. Malin paa Noget.

amêrpâ, 1) i Alm.: gjør ell. har gjor det hud- eller skindløst (jvf. amîarpâ) 2) især: tager Betrækket af den (Skind baaden). Htr. **amêrsivoĸ**, spec. ha taget Betrækket af sin Kajak. — — — U. S. 1) har slidt Huden af sig et Ste (Menneske ell. Dyr, ell. og f. Ex. e Bog, hvis Bind er afslidt); 2) er af ført sit Betræk (Skindbaaden).

amêrsaĸ, Prov. d. S. s. ellers kârner-naĸ, s. S.

amêrúpoĸ eller hyppigst **amêrútôr-poĸ**, 1) er opslidt i Betrækket (Ka jakken ell. Konebaaden); 2) har opslid Betrækket paa sin Kajak (Eieren. Man den og hans Kajak betragtes altid som Eet, og bliver derfor amêrútôrpunga o

kajara amêrútôrpok eensbetydende: mit Kajakbetræk er opslidt).
mîarpâ, 1) trækker Skindet af det (et Dyr; jvf. ellers âgpâ, kavssagpâ, najugpâ); 2) river Huden af den (Haanden &c.). U. S. 1) er aftrukken sit Skind; 2) har revet Huden af sig; har forskrabet sig (f. Ex. ved at falde i Stene).
mîaligterpâ, d. S. s. det Forrige i Betydn. 2.: har faaet skrabet Huden af den (Haanden, Fingeren &c.).
migssak, 1) i Alm.: Noget til Hud; 2) spec.: et Baadeskind ɔ: et Sælhundeskind, som er tilberedt til Kajaks- eller Konebaadsbetræk; 3) et Stykke Fiskeskind til at klare Kaffen med.
migssarpâ (kajak, umiak), samler ell. har samlet Skind til dens Betræk (Baadens).
migssiarâ (amek), har gjort et Baadeskind af det (Sælskindet); har tilberedt det som Baadeskind.
migssiorpâ, 1) syer Skindbetrækket til den (Kajakken ell. Konebaaden); 2) syer Skindet dertil (f. Ex. til et Kuffertbetræk) paa samme Maade, som man syer Baadebetræk (med Sting paalangs ad Sømmen).
miko, m. S. **amikua**, dens (Baadens) aftagne Betræk; eller og: hans (Mandens) aftagne Kajakbetræk.
miorpok, bearbeider ell. bereder Skind.
miortok, 1) En, som bearbeider Skind (nu; men til andre Tider maaskee har andet Arbeide); 2) en Garver.
mîlârpok (egentlig: mister Huden en Smule), gyser for noget Rædselsfuldt ell. Fælt at see paa; ræddes for et gruopvækkende Syn. Jvf. ánilârpok ff.
mîlârâ, ræddes for det (et fælt Syn &c.); gyser for at skulle see paa det ell. røre ved det. ausiait amîlârekăka, det gyser i mig, naar en Edderkop kommer mig nær.
mîlârnarpok eller **-rnakaok**, er gyseligt ell. grueligt ell. rædsomt at see paa (f. Ex. et stort gabende Saar, et hæsligt Kryb og desl.).
merkáupât s. d. F.
merdláput (Pl. af amerdlavok), eller hyppigst **amerdlakaut**, de ere mange. Participiet amerdlassut bruges ikke, derimod:
amerdlasût, 1) mange; inuit amerdlasût, mange Mennesker. 2) Hagl (til at skyde med); og deraf Sg. **-amerdlasôk**, et Haglkorn.
amerdlássusiat eller og **amerdlássusê** (-ssusek, 2. m. S.), deres Mangfoldighed (ell. -heder).
amerdlanerit (Pl. af -nek, 3), flere, fleste. ukunánga amerdlanerit, flere end disse. S. videre.
amerdlanerssait (-rssak m. S.), deres Fleste ɔ: de fleste af dem.
amerdlarkinge (-rkik, 3. m. S.), flere end de. mákua amerdlarkinginik takujumârputit, Du skal faae Flere at see, end disse ere.
amerdlâlugput, de ere nogenlunde mange eller temmelig mange (ikke uhyre mange, men heller ikke saa ganske faa).
amerdlanârpai, 1) gjør ell. tager ell. giver &c. for mange; gaaer for vidt, hvad Antallet angaaer; 2) synes, at de ere saare mange.
amerdlíput (Pl. af amerdlivok), de ere blevne mange; de ere flere end før. M. S. **amerdlivai**, har faaet dem til at være flere end før.
amerdlisípai, lader dem blive flere end før; enten: gjør dem til Flere, eller: lader skee, at de blive flere; s. d. F.
amerdlisarpai, formerer dem; gjør dem til Flere ved egen umiddelbar Indvirkning; forøger deres Antal. Htr. **amerdlisaivok**, bl. A. spec.: multiplicerer.
amerdlũpât, de ere mange om ham ell. det. amerdlûtdlugo umiak sanavât, de ere mange om at bygge Konebaaden. Jvf. kavsîúpât.
amerkáupât, de ere flere om det (men ikke samtidig; saa den Ene og saa den Anden); ell. **amerkáupai**, han har med flere Ting at gjøre (skifteviis). piniagagssane amerkáupai, han skifter med sin Jagt; gaaer den ene Dag paa Sælhundefangst, den anden Dag efter Fugle, &c. umiak amerkáupât, de ere flere om den samme Baad, snart bruger den Ene den, snart den Anden. Jvf. sivnerseráuput under simivâ.
amerdlok s. amípok.

amiáko, amigarpoĸ, amíkako, amikoĸ, s. amípoĸ.

amigssaĸ, amiko, amîlârpoĸ, ámiorpoĸ &c. s. ameĸ.

amípoĸ, ts. er smal; er smækker.

amitsoĸ, 1) smal; smækker; 2) Skraatobak (saaledes kaldet, fordi den er den smalleste af de her gængse to Slags spundne Tobakker).

amitsuaĸ, Pl. m. S. **amitsuai**, de smalle Lægter udenpaa Konebaadens Opstandere, som holde Skindbetrækket fra Træværket.

amitsuarssuk forekommer oftere som Navn paa smalle Fjorde, navnlig en smal Arm af en ellers bredere Fjord.

amileraĸ, 2. m. S. **-râ**, 1) det smalleste af Benene i Underarmen; 2) Lægbenet.

amilivoĸ, er bleven smallere. — — M. S. har gjort det smallere.

amerdloĸ (et Smallere; s. sârdloĸ) forekommer nogle Gange som Navn paa et smallere Vand (Løb, Fjord) ved Siden af et bredere.

amigâ, egentl.: har det til et Smalt for sig ɔ: det (Objectet) er for smalt til det (Subjectet; f. Ex. et Stykke Træ til en Revne, som det skulde sættes i). ĸáinat amigâra, Din Kajak er mig for smal.

amigarpoĸ, er utilstrækkelig (quantitativt ell. qualitativt, og bruges saavel om Ting, som f. Ex. utilstrækkelig Betaling ell. Materiale &c., som og om Kundskab ell. Færdighed &c., eller om en Person, der ikke er sin Gjerning voxen &c.).

amigartumik, Mod. adv. ikke tilstrækkelig. amigartumik saligpat, Du har ikke gjort det tilstrækkelig reent.

amigarâ, finder det utilstrækkeligt for sig; har ikke nok i det, eller kan ikke nøies med det (En med det, han faaer, eller med den Andens Dygtighed &c., ell. f. Ex. et Klædningsstykke med det Tøi, som bestemmes dertil &c.). aulisautêrĸat mardluk amigarai, den (Fiskepladsen) kan ikke nøies med to fine Hellefiskeliner ɔ: der er over 100 Favne dybt.

amíkípoĸ, kommer tilkort ved Fordelingen; faaer Intet, medens de Andre faae (fordi der ikke er mere); der er Intet til ham ell. det. M. S. mangler til ham ell. til det, fordi Alt er gaaet med til de Andre. amíkípãnga, de man[gle]de til mig ɔ: jeg erholdt Intet, for de Andre havde faaet Alt. igdluat âgssânik amíkípara, (jeg har skaar[et] Tøiet til, men) der mangler til det e[ne] Ærme.

amíkako, Noget, som det (tilsyneladend[e]) har manglet for, ell. som er blevet fo[r]holdsviis for lille eller ufuldstændigt (Ex. et Æg, som er mindre end and[re] af den samme Fugl, ell. et rudimenta[rt] Lem, og Lignende).

amiáko, m. S. **amiákua**, dets Le[v]ning; det, som endnu existerer deraf.

amiákûvoĸ, er Levning; er alene ti[l] overs.

amiákuvâ, levner deraf.

amiákũpâ og **amiákûtípâ**, levn[er] det; lader det være Levning.

amikoĸ, en Blæksprutte. (Det er ik[ke] klart, hvorledes Ordet er dannet; me[n] det maa dog formodentlig regnes til den[ne] Stamme).

amisut (Pl. af -soĸ), en Flok Sødy[r] paa Vandring; en Stime (af Sælhun[de] ell Hvidfisk).

amisorssuit, en stor Stime.

ámut, ámukarpoĸ, ámukârpoĸ s. at.

amuvâ, 1) trækker det ud af Noget (u[d]) af et Hul ell. et Hylster, eller en Fi[sk] ell. en Baad &c. op af Vandet); 2) retter det ud ved at trække i det (No[]get, som var krumt). U. S. 1) pa[s.] og i Pl. desuden 2) recipr.: de ret[ter] hinanden ud, nemlig deres Fingre [ved at] trække Krog. Htr. **amussivoĸ**, bru[]ges meest spec. om: har trukket Fisk o[g] har ikke fisket forgjæves.

amôrpoĸ og **-rpâ**, trækker i Noget m[ed] gjentagne lange Drag, eller ved at ga[a] frem med Enden deraf; især: 1) vinder Anker op; 2) varper et Fartøi; 3) trækk[er] et Uhr op.

amôrfik, et Opvindested; især: 1) ki[]-samik amôrfik, et Ankerspil (jvf ipigtaivik og kâvítoĸ); 2) nalunaer[]-ĸútap amôrfia, Tappen i et Uhr m[ed] Nøgle, hvor det trækkes op.

amoragpâ (umiaĸ), trækker Baaden hal[] paa Land.

amuarpoĸ og **-rpâ**, haler op; hal[er] til sig, skiftende med begge Hænder (Ex. Fiskesnøren).

mussariaĸ, 2. en Skuffe (under et Bord ell. i en Kommode ꝛc.).

mussartoĸ, 1) Prov. d. S. s. Foreg.; 2) ĸardlortaut amussartoĸ, en Basun.

mussarialik, 3. en Kommode, Chatol ell. andet Meubel med Skuffer i.

mutsit, m. S. **amutsisâ**, en Udtrækker til et Skydevaaben (til at trække Skuddet ud med). Suffixet kan gaae paa Vaabenet, den hører til, eller til Ladestokken, som den er fast i, eller og paa Eieren.

naggúpoĸ s. anauvâ.

nagpoĸ, 1) blev frelst; blev udfriet af Faren (især Livsfare); 2) er salig (s. d. F.).

nagsimavoĸ, er frelst; er i frelst Tilstand; 2) er salig. ánagsimassut, de Salige.

nagsimássusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), 1) hans Væren frelst; 2) hans Salighed (som han er i Besiddelse af).

nagsimanigssâ (-gssaĸ m. S.), det, at han skal være frelst eller salig; hans tilkommende Salighed.

nagtípâ, 1) lader ham blive frelst; foranlediger (selvvirkende ell. ved en Anden) eller lader det skee, at han frelses; 2) saliggjør ham. ánagtitat, de Salige (saliggjorte).

náupâ, frelser ham; udfrier ham af Faren (selvvirkende). Htr. **ánáussivoĸ**.

náussissoĸ, 1) En, som frelser eller udfrier en Anden (-mik); 2) spec.: Frelseren.

náussisse, m. S. **-ssâ**, hans Frelser; den, som frelste ham. silamiut ánáussissât, Verdens Frelser.

náussissigâ, har ham til Frelser; blev frelst af ham.

náussinera (-neĸ, 3. m. S.), hans Frelsens Gjerning; det at han frelser (en Anden ell. Andre).

nássut (og ánaut), m. S. **-tâ**, 1) hans (den Frelstes) Frelse; det, hvorved han blev frelst; 2) hans Salighedsaarsag.

nássutigâ (og ánautigâ), frelstes derved.

náussut, m. S. **-tâ**, hans (den Frelsendes) Frelse; det, hvorved ell. hvormed han frelser.

náussutigâ, frelser derved; har det til Frelse ell. Frelsensmiddel for Nogen (-mut).

ánáussissutigâ, har det til Frelsens Anledning ell. Aarsag; frelser (Nogen, -mik) desangaaende ell. desaarsag.

ánagfik, m. S. **-gfia**, hans Frelses Time ell. Sted ɔ: Tid ell. Sted, hvor han frelstes.

ánáussivik, m. S. **-via**, hans Frelsetid ell. -sted; Tid ell. Sted, hvor han frelser ell. frelste (Nogen, -mik).

ánaivâ, gaaer glip af det; mister det igjen (det, man var paa Jagt efter og allerede troede at have i sin Magt); de frelstes fra ham. âtârssuaĸ ánaivara, Sortsiden undslap mig. ánaivât, han undgik dem (som forfulgte ham ell. vilde ham tillivs).

anaĸ, 2. (Pl. ánat) Møg; Lort; Excrementer. Desuden i overført Betydning: uvdloríssap anâ, et Stjerneskud; og seĸernup anâ, et lyseguult dvergagtigt Steenmos, som voxer paa Klipper i runde Pletter og fordum blev holdt for Solens Excrementer.

anarpoĸ, giver Excrementerne fra sig; gjør sit Behov; m. S. — paa det. Bruges undertiden overført om lignende Udkastning, f. Ex. naar en kogende Vandkjedel udskyder noget af sit Indhold igjennem Tuden.

anarusugpoĸ ell. **-sulerpoĸ**, trænger paa Naturens Vegne.

anartarfik, et Lokum.

anarsarpâ, arbeider paa at skaffe ham Aabning ɔ: giver ham et Laxativ ell. et Klysteer.

anarsaut, et afførende Middel; et Laxativ.

anarnaĸ, en mindre Hvalart uden Barder og uden Tænder, hvis Kjød og Spæk virker afførende (Döglingen?).

anariaĸ, 2. en Skarnflue. Der er flere Arter smaa Fluer, der kaldes saaledes, men Navnet tilkommer vel især en større Art med rødagtige Been, som opholder sig meest paa Møg.

anardluk, et sort Stykke Kalviis (med Jord ell. Gruus paa).

ânak, m. S. **ânâ**, hans eller hendes Bedstemoder.

anâna, Moder. Er et Børneord, i Regelen det første, et Barn lærer at sige. **anânarput**, vor Moder. S. atâta.

anârdlugpâ, s. d. F.

anauvâ, 1) falder om paa ham og slaaer ham i Faldet (Noget, som stod opreist, men faldt om); 2) giver ham ell. det et Slag med et Stykke Træ ell. andet Langt og Stivt, som man holder i den ene Ende; ikke som man slaaer med en Pidsk eller Sabel &c., men saa at Vaabenet saa at sige kun danner en Fortsættelse af Armen; lader det ligesom falde paa ham. Htr. **anaussivok**.

anaussiniarpok, stræber at tildele Nogen ell. Noget et saadant fladt Slag med det, han har i Haanden; bl. A.: slaaer efter Noget med tilbundne Øine (i Leg).

anaulerpâ, slaaer ham eller det med gjentagne Slag af ovennævnte Art; bl. A. især: 1) banker den oplagte Konebaad, for at faae Snavset ell. Isen til at falde ned; 2) driver opsat kløvet Brænde sammen ved at slaae paa de udstaaende Ender; 3) tærsker med en Pleil. (Men om at banke Klæder ud, bruges tilug--torpâ s. S.). Htr. **anaulerivok**.

anaulerut, et Stykke Træ ell. Andet til at banke Noget med paa ovennævnte Maade. karrinut anaulerut, en Pleil.

anaggúpok (inuk) og -**pâ** (tigumiane), lægger noget Langt og Stivt, som skulde holdes stille i Haanden (et Skydevaaben, en Kikkert) i Hvile paa Noget (paa en Steen, paa en Andens Skulder &c.).

anagguvfigâ, lægger sin Riffel &c. paa det.

anârdlugpâ, stiller noget Langt og Stivt (et Stykke Træ, et Bræt, et Redskab &c.) skraat op imod Noget (-mut), saa at det staaer ligesom faldet om mod det, men ikke kan falde videre. U. S. pass.

ane, m. S. **anâ**, hendes Broder, som er ældre end hun.

[**ánek**, m. S. **ánia**, hans Smerte. Bruges neppe. Deraf:]

ánerpok, føler Smerte (1 Gang; ved et Stød ell. Slag ell. desl.). ánekait? er den sædvanlige Form at spørge med for: gjorde det ondt? (naar En støder eller slaaer sig i Ens Nærværelse).

ánerâ, følte Smerte af det (Stødet, Slaget) ell. i det (det stødte ell. saarede Lem, imedens han fik Stødet eller Slaget). áneríngilara, det gjorde ikke ondt (egentl.: jeg havde det ikke til Smerte).

ánernarpok, man føler Smerte af det ell. i det; det smerter. kilernera aner-nakaok, mit Saar smerter stærkt.

ánersípâ, tilføiede ham Smerte (1 Gang; f. Ex. ved at støde ham med Noget).

ániarpok, føler varig Smerte; er li-dende. — Dette og de følgende nærme-heraf dannede Ord (til ániautigâ incl.) bru-ges om al Slags legemlig Smerte, baa-udvortes og indvortes, hvorimod de for-anstaaende (ánerpok ff.) fortrinsviis bru-ges om en forbigaaende udenfra tilføi-Smerte.

ániarâ, har vedvarende Smerte i det el-af det. tatdlíka ániarekâka, jeg ha-slem Smerte i mine Arme.

ániartípâ, tilføier ham vedvarende Smer-te; piner ham.

ániarfik, et Lidelses- eller Smertens-sted; m. S. et Sted, hvor han lider.

ániartitsivik, et Pinested; m. S. Sted, hvor han piner (Andre).

ániautigâ, lider Smerte ved ell. af ha-ell. det eller for hans Gjernings Skyl-ell. for den Sags Skyld; har ham el-det til Lidelsesaarsag.

ánilârpok (egentlig: føler en Smule (le-gemlig) Smerte; jvf. amîlârpok), for-skrækkes ell. forfærdes ved at see ell. hø-noget aldeles Uventet; overvældes et Øie-blik af pludselig Skræk ell. Angst; ræd-des ved det, han hørte. ánilârnerm-ell. ánilângârama tusardluángilara, (-Forfærdelse ell. fordi jeg blev saa saa-forskrækket, hørte jeg det ikke rigtig.

ánilârnarpok eller -**rnakaok**, 1) man forfærdes &c. ved det; 2) det (-forfærdeligt eller forskrækkeligt eller ræd-somt at høre. Jvf. amîlârnarpok.

ánilârutigâ, forskrækkes eller rædde-derved.

ánilârtípâ, foranlediger, at han plud-selig forskrækkes (med ell. imod sin Villie-f. Ex. ved at bringe et Ulykkesbudskab).

ánilârsarpâ, forskrækker ham med For-sæt (f. Ex. ved i Mørke pludselig at fa-ind paa ham).

anerdlâk, anêrpok s. anivok.

[**anerpok**, aander. Bruges neppe; der-imod de Følgende:]

anernek, 3. 1) Aande; Aandedræt; Aan-depust (NB. Menneskets; s. n. aner--sârpok). anernera iluarsilârpok, han-Aandedræt er nu en Smule bedre. aner-

-nerma isua, mit Aandedræts Ende ell. Begyndelsessted ɔ: Luftrørets Forbindelsessted med Lungen eller deromkring, hvor man troer at fornemme Aandedrættets Grændse. 2) en Aand. anerneĸ ilu--artoĸ, den hellige Aand. — anernerup pia, Aandens ɔ: aandeligt (s. pe 1, a. b). time anernerup pia, et aandeligt Legeme. anernerup pê, de aandelige Ting; det Aandelige (overhovedet). anerníkut ítoĸ eller ítumik kan ogsaa undertiden bruges om: aandeligt, navnlig om: i aandelig Forstand.

nernilik, 3. beaandet; med Aand ell. Aande. anernigdlit tamarmik, Alt, som har Aande.

nernipiluk, en ond Aand.

nerneĸángilaĸ og **anernêrúpoĸ**, er uden Aande; aander ikke ell. ikke mere.

nerningerpoĸ og **anernanger--poĸ** (anal. nipangerpoĸ), opgiver Aanden.

nersârpoĸ, aander; drager sin Aande. Dette Ord (og maaskee undertiden ogsaa det næstfølgende) bruges ogsaa om Dyrenes Aandedræt.

nersârtorpoĸ, aander stærkt; aander saa man kan høre det (flere Gange itræk).

nersârtorfigâ, aander paa det (enten for at opvarme det med sin Aande, eller f. Ex. paa en Tavle, for at viske den af, og Lignende).

(erina) **anersârtûssaĸ**, en Melodi i Aandedrætstakt; en Choralmelodi ell. en choralmæssig Sang.

nersârulugpoĸ, sukker (gjentagende. Nærmest vel egentlig: aander med Magt ell. med Anstrængelse; s. d. F.).

nersâmivoĸ, drager et Suk; sukker (1 Gang. Egentlig vel: drager sin Aande mangelfuldt; jvf. perĸigsimivoĸ).

nersâmissarnere ell. **anersâru--lungnere** (-neĸ, 3. m. S.) hans Sukke ell. Sukken.

nersâmissutigâ eller **anersâru--lûtigâ**, sukker desaarsag.

nerterivoĸ, aander tungt og afbrudt (f. Ex. en Døende); stønner haardt.

nertikarpoĸ, stønner af Træthed ell. Mathed, ell. og i en Sygdom af Beklemthed i Brystet.

nersa, Interj. det var da godt; heldigt, at —. I denne Betydning i Regelen med -lo: **anersalo**; f. Ex. anersalo ornigkangma, det var da godt, at Du kom til mig. Ofte bruges det ogsaa uden tilføiet selvstændigt Ord, men med smigrende Affixer, saal. navnlig anersalúnguaĸ-una ell. anersalúngu--arârssuk-una, hvilket omtrent vil sige saa meget som: o Du er dog en fortræffelig En (fordi Du gav mig Noget). — Uden -lo og i Forbindelse med Aff. -ĸaoĸ og -ngilaĸ i Indicativ: -ĸíngi--laĸ, vendes Betydningen til: heldigt, om ikke —; og da altid med Tvivl: bare den ikke —; det skulde da vel aldrig —; f. Ex. anersa nákaĸíngilaĸ, bare den ikke er falden ned! anersa puioĸíngilara, jeg skulde da vel aldrig have glemt den!

ániarpoĸ, ánilârpoĸ &c. s. áneĸ.

aniáput, anípâ &c. s. d. F.

anivoĸ, gaaer ud af Noget; kommer ud (Hvadsomhelst, og af hvilketsomhelst indesluttet Rum).

anerdlâĸ, som er nylig kommen ud; spec. et nyfødt Barn.

anêrpoĸ, er ude i det Frie; er udenfor Huset. anìngunaĸaoĸ, man har mere end nok af at staae udenfor.

anêrsuarpoĸ, d. S. s. Foreg. uden anden Hensigt: er ude for at nyde den frie Luft.

anîngavoĸ, egentlig: befinder sig udenfor i uforanderlig Tilstand; bl. A. befinder sig udenpaa Noget, som det forøvrigt hører til, f. Ex. en fremspringende Udbygning (Pille, Vindue &c.) paa et Huus.

aniáput (Pl. af aniavoĸ), de komme i massevis ud ell. gaae allesammen ud af Localet (f. Ex. Kirkegængerne efter endt Gudstjeneste).

anípâ, 1) bringer det udenfor; kaster det ud &c. (Noget, der skal ud af Huset ell. af Stuen); 2) oĸautsine anípai, fremfører sine Ord, kommer frem med det, han har at sige.

ánípâ, gaaer ud og tager det ud med sig (f. Ex. sit Arbeide, ell. Noget, som skal bæres et Stykke bort fra Huset &c.).

anisípâ, 1) om Ting: lader det komme udenfor (Hvadsomhelst og udaf Hvadsomhelst); skaffer det ud paa en ell. anden Maade; 2) om et Menneske: a) fører ham ud; b) driver ham ud.

aníssúpâ og forkortet **ássúpâ**, har kastet det ud tilligemed Andet, som det befandt sig paa ell. imellem (f. Ex. Noget, som uforvarende var kommet imellem Feieskarnet).

aniserpok, 1) flytter ud af sin Vinterbolig for at boe i Telt (ved Sommerens Begyndelse); 2) flytter ud af sit Huus og ind til Andre (medens det endnu er Vinter).

anitdlagpok, 1) i Alm.: kommer efterhaanden lidt ud fra sit Sted; f. Ex. en Steen i Muren, som viger lidt ud; 2) spec.: kommer ell. reiser med Konebaad ud af Fjorden (efter endt Togt). — — M. S. kommer ud deraf.

anitdlaivok og **anitdláupok**, kæntrer med sin Kajak derved, at Søen bryder over ham; kommer frem igjennem en Braadsø.

anitdlangavok, staaer lidt frem udaf det Øvrige; er udenfor den lige Flugt (en Steen i Muren; en fremstaaende Tand &c.).

ánivik ell. **anivfik**, Udgangssted eller -tid. M. S. **ánivia**, Stedet ell. Tiden, hvor han ell. det kom ud.

***anivfîgkiak** (en forfærdiget Udgangsberøvet), en Dampmaskine.

ánivigâ, gaaer ud til ham; kommer udenfor for at tage imod ham ell. tale med ham &c.

ánivigsiorpok, høitideligholder Udgangstiden ɔ: holder Paaske (efter det Gl. Testamente). savârak ánivigsiu-tigssak, Paaskelammet.

ánivigsiorfik, Udgangshøitid ɔ: (Jødernes) Paaske.

anigorpâ, slipper ud af det (f. Ex. en Fugl ud af Snaren); gaaer det uskadt igjennem (en haard Vinter; en truende Fare &c.); undkom derfra. Htr. **ani-guivok**.

aniguisípâ, lader ham undkomme (med Forsæt); hjælper ham igjennem Faren.

aniguivâ, lod ham undkomme fra sig (mod sin Villie); fik ham ikke, eftersom han slap ud. Omtr. d. S. s. ánaivâ.

aniorpok (Prov. anigorpok), faaer Udslæt paa Huden af en indre Aarsag (f. Ex. under en Sygdom; hvad man kalder, at Sygdommen slaaer ud). aniorame ajorungnailerpok, siden Sygdomm[en] slog ud, er han begyndt at komme sig.

aniornerit (Pl. af -nek, 3), Udsl[æt] som bryder ud af en eller anden in[dre] Aarsag (men ikke Fnat ell. Lignende, s[om] smitte ved Berørelse, eller som betrag[tes] som blot Hudsygdom; s. kilak).

[**aningâk**, den personificerede Maa[ne] som efter den grønlandske Fabel var [en] Mandsperson, der forfulgte sin Søs[ter] Solen. Navnet er ellers gaaet af Br[ug] tilligemed Fabelen, men har vedligeho[ldt] sig i Følgende:]

aningaussak (Maanelignelse), et Peng[e]stykke; i Pl. **aningaussat**, Pen[ge] (oprindelig Sølvpenge; men Benævnel[sen] er overført paa Penge i Almindeligh[ed] ogsaa Papirspenge, skjøndt disse alde[les] ikke ligne Maanen). Et Suffix vil her gaae paa Landet ell. Nationen, f. [Ex.] tuluit aningaussait, engelske Penge.

aningaussaut, i Pl. **-ssautit**, Pen[ge] i Eie. aningaussautíka, mine Penge.

aningaussivik ell. **aningaussal[-]** **-vik**, et Gjemme til Penge; en Peng[e]pung ell. Pengekiste &c.

***aningausserivik** (et Sted, hvor m[an] er sysselsat med Penge), en Bank. tulu[it] aningausseriviat, den engelske Bank.

aningaussanik taorsîssartok, Vexeleer.

ano, i Pl. **anut**, 1) Remme, som [en] Hund bindes med, især til Slæden; de[r]for 2) Seletøi (ogsaa til andre Trækdyr).

anuvâ, 1) lægger Seletøiet paa den (Hunden); spænder den for Slæden; 2) bi[n]der ell. tøirer den (ellers pitugpâ, s. S.)

anôrpai, binder dem (flere Hunde) [til] Slæden; spænder dem for.

anuerpâ, 1) tager Seletøiet af de[n]; spænder den fra (Hunden); 2) slipp[er] den løs (s. pitũssaerpâ).

ánorâk, 1 og 2 (Pl. -rât og -rássat) 1) i Alm.: et Klædebon; 2) spec.: Ove[r]trækket til den grønlandske Pels. P[l.] ánorássat, Klæder.

ánorârpâ, ifører ham Klæderne; klæd[er] ham paa. U. S. refl.: — sig —.

ánorârtípâ, 1) d. S. s. det Forrig[e]; 2) lader ham klæde paa (af en Ande[n]) gjør, at han bliver paaklædt &c.). — — U. S. pass.

ánorârtorpâ, d. S. s. ánorârpâ, m[...]

med Tanke om hvert enkelt Klædnings-stykke især; klæder ham fuldstændig paa. U. S. refl.

noraerpâ og **ánoraiarpâ**, afklæder ham. U. S. — sig. (ánorârpâ og ánoraerpâ ere, ialtfald paa den største Deel af Kysten, fuldkommen eenslydende, hvorfor de længere Former maae anvendes, naar Sammenhængen ikke tydelig tilkjendegiver, hvilket der er meent.)

norâgssak, 1) Noget til Klæder ell. Klædning; 2) spec. Bomuldstøi (som nu fortrinsviis bruges til ovennævnte Overtræk).

norâgssiagssak, eller helst i Pl. **-gssat**, Bomuld. Jvf. ilupâgssiagssak.

norâgssiorpok og **ánorâgssali-orpok**, gjør Tøi, især Bomuldstøi.

norássiorpok og **ánorássivok**, er i Arbeide med et Klædebon; syer paa det, spec. paa et Pelsovertræk.

norârigpok, s. er velklædt.

norârdlugpok, er daarlig klædt; gaaer i Pjalter.

nore, (Subjectiv oftere anorrup, som af anorek, 3), Vind; Blæst. M. S. **anorâ**, dens (Luftens) Blæst ɔ: Vinden.

norerssuak, stærk Blæst; Storm.

norâsuak, Hvirvelvind; en pludselig (og som oftest kortvarig) haard Storm, især med Hvirvelkast; orkanagtig Storm. Jvf. kâvssâk og uluvssâk.

norâsuarpok, der reiser sig en stormende Hvirvelvind.

norâsuarssuak ell. helst **kiagtup anorâsuarssua** er formodentlig den meest passende Betegnelse for: en tropisk Orkan.

norâsuavok, det stormer med (gjentagne) Hvirvelkast.

nordlerpok, s. det blæser; egentlig vel: forsyner sig med Blæst ell. forskaffer sig Blæst; og m. S., som det undertiden bruges: — den —; blæser i den (Luftegnen; Luften overhovedet tænkt paa en Maade som med Liv i sig; s. d. F.).

nordliliúpâ, Blæsten overfalder ham. Egentlig vel: den (Vinden, eller den, som virker i Luften, eller den personificerede Luft? s. sila Nr. 5) begynder at blæse op for ham.

nordlersorssuángorpok, det begynder at blæse meget stærkt; der reiser sig en Storm. Jvf. nagtípok og pi-torarpok.

anorssânguarpok, det blæser ganske svagt; lufter lidt.

anorisaut, Noget, som bevæges af Vinden; især: 1) en Vimpel; en Fløi (ellers ogsaa aularsaut, s. S.); 2) et Legetøi, som dreies rundt af Vinden (s. kâv-sâk); 3) aserorteriviup anorisautai, Vingerne paa en Veirmølle. aserorterivik anorisautilik, en Veirmølle.

anôrpai, anuerpâ s. ano.

ánugpok, seer suurt; er af bistert ell. strengt Udseende; smiler ikke.

[**anusik**, En, som er bleven afskrækket ved en tidligere Erfaring. Synes at være Stammen til de Følgende.]

anusigâ, har ham til sin Afskrækkede ɔ: har afskrækket ham ved sit Exempel. ka-jaitsûvdlune...erne ingminut anu-sigitíniardlugo káiniorpâ, idet han, som selv ingen Kajak havde, søgte at afskrække sin Søn ved sit eget Exempel, gjorde han ham en Kajak. Bruges vel ikke meget; derimod de Følgende.

anusíngorpok, er bleven afskrækket ved en tidligere Erfaring (sin egen eller en Andens, dog især sin egen); er bange for at gjøre Noget igjen, som han forrige Gang slap uheldig fra. igpagssak issíkame anusíngorpok, han er bange for, at det igjen skal gaae ham som igaar, da han faldt i Vandet.

anusíngorsarpâ, søger at afskrække ham; enten: ved at lade ham faae sin Villie i en Sag, hvorved han maa komme galt derfra; lader ham blive klog af Skade; eller: ved at foreholde ham lignende Tilfælde, hvor det gik galt; advarer ham ved Exempler.

anuvâ s. ano.

ángajârpok s. angivok.

angajo, en ældre af Søskende af samme Kjøn: m. S. **angajua**, 1) hans ældre Broder; 2) hendes ældre Søster. Jvf. nukak.

angajugdlek, den ældre ell. ældste af Flere (hvadenten de ere Søskende og af samme Kjøn eller ei). Med Suff. bruges istedetfor dette det Følgende.

angajugdlersak, m. S. **-rsât**, den ældste af dem. anguterpait anga-jugdlersât, den ældste af flere Mænd

(ↄ: Brødre; naar ikke det Modsatte enten udtrykkelig siges eller fremgaaer af Sammenhængen).

angajugdlerpâĸ, den Allerældste.

angajugdliuvoĸ, 1) er den Ældre ell. Ældste; 2) er ældre end — (-mit).

angajugdliliaĸ, m. S. -liâ, hans Førstefødte.

angajorĸâĸ, m. S. **-rĸai**, hans (ell. hendes) Forældre.

angajorĸaerúpoĸ, har mistet sine Forældre.

angajorĸaerúneĸ, 3. et fader- og moderløst Barn.

angajorĸauvoĸ ell. hyppigst **angajorĸautserpoĸ**, er godgjørende ell. velgjørende mod En (-mut); og **-tserfigâ**, — mod ham; viser ham Velgjerninger med samme Uegennyttighed, som Forældre deres Børn.

angajorĸáussusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), hans Godgjørenhed.

angajorĸautsernere (-neĸ, 3. m. S.) hans Velgjerninger.

angajornoĸ, m. S. **-rnua**, 1) hans Kones ældre Søsters Mand; 2) hendes Mands ældre Broders Kone. Jvf. nu-kaornoĸ.

angajornorîgput, de ere Svogre ell. Svigerinder paa den Maade, at de ere gifte med Søskende.

ángaĸ, Pimpsteen (som undertiden findes paa Stranden, skyllet op af Havet, formodentlig kommende fra de islandske Vulkaner ell. Jan Mayen.

angak, m. S. **angâ**, hans ell. hendes Morbroder.

ángak, m. S. **ángâ**, hendes Broders Barn.

angákoĸ, en Angekok; en af de hedenske Eskimoers Viismænd, som meentes at staae i Forbindelse med Aanderne, og derved tildeels at kunne raade for Vind og Veir, hidføre Sødyrene, helbrede Syge (endogsaa syge Sjæle, ved at indpode dem et Stykke af en frisk Sjæl), see ind i Fremtiden, og andet Mere, hvisaarsag de stode i stor Anseelse og bleve spurgte tilraads i alle vigtigere Anliggender. Da deres Forretninger, som hos Folk paa dette Trin af Hedenskabet i Almindelighed, for det meste vare forbundne med deels virkelige, deels formeentlige Trolddomskunster, kaldes de [...] Europæerne ikke upassende: Hexemestre.

angákortagdlit (Pl. af -lik, 3), F[...] med Angekok iblandt sig; kan være: [...] Folk paa et Sted, hos hvilke der b[...] en Angekok; 2) Folk, som overhove[...] have Angekokker: Fetischdyrkere i M[...] sætning til Hedninger med uddannede [...] ligionssystemer og Afgudsbilleder.

angákuarpâ, udøver sin Angekokku[...] paa ham ell. i hans Anliggender (f. [...] for at helbrede ham, eller for at sk[...] ham Fangst ell. Lykke, ell. for at spa[...] om den Fraværende skal komme hjem [...] Htr. **angákuarnigpoĸ**, er i Ang[...] koksforretning; hexer i Nogens Anl[...] gender og med Aandebesværgelse, og hv[...] der ellers hører til; jvf. ilisîpoĸ, ĸil[...] -voĸ og serravoĸ.

angákugsarpoĸ, lærer Kunsten at v[...] Angekok; er i Hexemesterlære (hos An[...] derne og under Veiledning af en erfar[...] Angekok).

angavoĸ, sidder stille og hænger m[...] Hovedet af Bedrøvelse, fordi de An[...] gik fra ham. (Efter Formen kunde de[...] være Stammen til de Følgende, men B[...] tydningen synes ikke ret at svare dert[...]

angalavoĸ, gaaer omkring; bevæger [...] hid og did (Menneske ell. Dyr eller [...] livløse Ting); vanker om, vandrer o[...] kring &c. sikússat angaláinarma[...] piniarfigssaĸ ajornaĸaoĸ, da Tyndi[...] bestandig er i Bevægelse, er det vans[...] ligt at komme til at erhverve Nog[...] nuname angalatitdluta, medens vi va[...] dre omkring paa Jorden ↄ: medens [...] leve her. M. S. gaaer omkring d[...] gjennemvandrer det.

angalavfigâ, d. S. s. -me angalav[...]

angaláupâ og **angatdlápâ**, bæ[...] eller fører det omkring med sig fra [...] Sted til et andet; gaaer og slæber [...] med det &c. Bruges bl. A. ogsaa [...] Vinden eller Strømmen, der fører [...] med sig fra det ene Sted til det and[...] U. S. **angatdlápoĸ**, fører sig s[...] omkring med sig ↄ: staaer paa sine eg[...] Been; kan sørge for sig selv (et u[...] Menneske). ingminik angatdlatileran[...] atissarigsivoĸ, siden han har begyn[...] at kunne sørge for sig selv, gaaer h[...] bedre klædt.

ngalugpoĸ, ſittrer; bevæger ſig af Lufttrækket (Flammen af en Lampe).
ngerdlarpoĸ, 1) gaaer hjem; 2) gaaer heden. angerdlarsimassut, de Hedengangne.
ngerdláupâ, tager det hjem med ſig.
ngerdlarserpoĸ ell. **angerdlar-silerpoĸ**, længes efter at komme hjem, ell. efter at gaae heden.
ngernârdluk ſ. angípâ.
ngerpoĸ &c. ſ. ak.
ngerpoĸ ſ. ake, e.
ngiaĸ, 2. et Spøgelſe, ſom efter den grønlandſke Fabel bliver til af et i Dølgsmaal født og udſat Horebarn, ell. og af et Misfoſter, og ſom ſiges at færdes omkring om Natten, idet det benytter Hovedſkallen af en Hund ſom Kajak ſamt har den Evne, at kunne dræbe Folk ved Synet af ſig (tatamitdlugit, ſ. S.); men forøvrigt haves meget forſkjellige Foreſtillinger om dets Optræden (f. Ex. at det forfølger Nogen i Skikkelſe af en Fjer ell. en Vante ꝛc.).
ngîarpoĸ ſ. ángigâ.
ngigâ ſ. angivoĸ.
ngigâ, holder det hemmeligt; fordølger ell. fortier det.
ngiorpoĸ, d. S. ſ. Foreg. intr. eller htr. (omtr. = ángigissaĸarpoĸ); holder Noget hemmeligt; veed Noget, ſom han fortier ell. fordølger. (I NGr. ſkal dette Ord kun bruges om at tilvende ſig Noget hemmeligen, iſær Madvare, ſom ſluges med det ſamme).
ngiortumik, Mod. adv. hemmeligen; Andre uafvidende.
ngiúpâ, dølger Noget for ham; lader ham forblive uvidende om Noget (-mik). Htr. **ángiússivoĸ** (-mut).
ngîarpâ, aabenbarer ham; fortæller om ham det, ſom var ſkjult ell. hemmeligt ell. ubekjendt for Andre (næſten d. S. ſ. na-lunaerpâ). U.S. refl.: fremlægger ſig ſelv uden Skjul; bekjender frit ſin Mening eller ſin Tro ell. ſit Sindelag eller, hvad han ſelv har gjort. ángîarpoĸ ugperigine ell. ugperigamiuk, bekjendte for Alle og Enhver, at han troer ham. táuna ángîarpâ ánáukâne, han aabenbarede ham ſom den, der havde frelſt ham. S. d. F. Htr. **ángîaivoĸ**.
ngîautigâ (anal. nalunaiautigâ), har det til Bekjendelſesſag ɔ: bekjender 1) angaaende ell. med Henſyn til ham ell. det, eller 2) i den Anledning ell. af den Grund, eller 3) dermed ell. med de Ord (men i ethvert Tilfælde ſit eget Forhold. táuna ángîautigâ ánáukâne, han bekjendte (om ſig ſelv) med Henſyn til ham, at denne havde frelſt ham. S. o. under ángîarpâ og jvf. misiúpâ og misiutigâ).
ángîarfigâ (anal. nalunaerfigâ), bekjender (ſit Forhold) for ham.
ángik, 1) en Lap paa en Støvle- ell. Skoſaale; 2) nyt Staal paa Dækkelen af en Flintelaas (og Lignende).
ángigpâ, 1) lapper den (Saalen); 2) lægger nyt Staal paa den (Dækkelen ꝛc.).
[**angiluk**, Skuffelſe? Bruges undertiden udraabsviis i Betydning af det følgende heraf dannede Ord i 1ſte Perſon.]
angilugtorpoĸ (nyder ɔ: lider ſin Skuffelſe) fik Intet; iſær: kommer tomhændet tilbage fra ſin Jagt ell. og fra Tiggeri, eller overhovedet med uforrettet Sag. ikiortigssavnik angilug-torpunga, jeg fik Ingen til at hjælpe mig. peĸángitsut angilugtúsáput, de, ſom ikke indfinde ſig, faae Intet.
angilugtortípâ, lader ham blive ſkuffet, gaae tomhændet bort; gav ham ikke det ell. gjorde ikke det, ſom den Anden ventede ell. bad ham om.
angilugtũpâ, fik Intet til ham.
ángiorpoĸ ſ. ángigâ.
angípâ, gjennemvæder den eller det; trænger ind under dets Overflade (Regnen). Bruges ikke ret meget; og derſom de to følgende Ord høre hertil, ſom det dog ſynes, maa den oprindelige Betydning vel have været: trænger ſig henimod dets Inderſte (det Flydende).
angernârdluk, den ſaakaldte fjerde Mave hos Drøvtyggerne; Løben.
angivdloĸ, Strømhvirvelen, ſom frembringes af en Gjenſtand (Land ell. Andet), der ligger iveien for Strømmen; ell. egentl. den ved Siden af Hovedſtrømmen i modſat Retning løbende Strøm: Ilvandet. Bruges kun med Aff. -taĸ og Suff.: **angivdlortâ**, dens (Gjenſtandens eller Hovedſtrømmens) Strømhvirvel eller Ilvande. umiap angiv-dlortâ, Konebaadens Kjølvand.
angivdlorsípoĸ, kommer i en ſaadan

Strømhvirvel; og eft. Omst.: benytter den; har Ilvandet med sig.

ángiúpâ s. ángigâ.

angivoK, er stor. Bruges baade i legemlig og aandelig Forstand; ligesaa de fleste heraf dannede Ord.

angisôK, en Stor. Participiet **angissoK**, som ellers vilde have denne Betydning, bruges deels slet ikke, deels kun specielt om: en fuldvoxen Rensbuk, og da helst: **angissorssuaK**.

angisuatsiaK, temmelig stor.

angíssusia (-ssuseK, 2. m. S.), 1) hans Størrelse; 2) hans Storhed.

angingârpoK, er saare stor; og i aandelig Forstand: er stor for Ens Tanker: er overvældende, eller er vigtig, er herlig &c. (en Sag ell. en Tilstand).

ángajârpoK (Prov.?) er nogenlunde stor; er ikke af de Mindre.

angigâ, 1) anseer den for at være stor; 2) den er ham for stor. Káinat angigâra, din Kajak er mig for stor.

angeKat, m. S. **angeKatâ**, hans Medstore ell. Ligestore ɔ: Den ell. En, som er ligesaa stor som denne.

angeKatigâ, har den til Ligestor ɔ: er ligesaa stor som den.

angeKatigîgput, de ere lige store.

angerKik, 3. og **angerKe**, 1.; m. S. **angerKinga** og **angerKâ**, dens Større ɔ: Den eller En, som er større end denne. Bruges ofte i Mod. adv.: **angerKinganik** ell. **angerKânik**, mere end saa; i høiere Grad.

agdlivoK, bliver større eller er bleven større; voxer. Bruges saavel om Menneskers eller Dyrs eller Planters Vært, som om livløse Ting, der ved Bearbeidelse blive større. M. S. har faaet det gjort større.

agdlisipâ, lader det blive større; gjør det større eller lader det (af en Anden -mut) gjøre større.

***agdlisitsiut**, et Mikroskop.

agdlissaK og **agdlisitaK**, gjort større; forstørret. I Musikken er agdlissaK en nedsat Tone; f. Ex. pingajua agdlissaK, den lille Terz.

angnârpâ, 1) gjør den for stor; 2) finder den over sin Forventning stor. U. S. pass.: er bleven gjort for stor.

angnârtorpâ (egentlig omtr.: anvender paa ham det, at være for stor o modsiger ham; vil have Ret imod ha

angnârtũput, de strides med hinande de hævde hver sin Paastand.

angneK, 3. den Større ell. Største (o saa i overført Betydning). nunar angnerit, de Store i Landet; Arist kraterne; Adelsmænd. igdlume angn (ordret = major domus), den Fornem i Huset; nemlig ikke Husets Herre, m den høist Betroede; den, som er sat o det Hele i et fornemt Huus.

angneruvoK og **angneraoK**, større eller størst; overført: har mere betyde; er vigtigst ell. fornemst &c.

angnerutípâ, sætter den ell. det høie anseer ham ell. det for at være vigtige U. S. refl.: sætter sig selv høiere; ans sig selv som den Vigtigste.

angnermik og **angnerussumi** Mod. adv. meget mere; i høiere Gr

angnerpâK, den Allerstørste.

angneruvsârtoK, den i høi Gr Største; den Høieste (om Gud). S. ku -singneruvsârtoK.

angneruniarpoK, vil være stor ophøier sig selv over Andre; er hovm dig ell. herskesyg.

angnerúpâ, htr. **angnerússivo** misunder ham; seer ham til sin W grelse at være i større Medgang el Lykke, medens han selv vilde være d Udtrykker vel omtr. den laveste Misu delse; jvfr. pilernuvoK, síngavoK usorâ.

angnikípoK, ts. (egentlig omtr.: h kun Lidt af det Største eller af det, s skulde være størst), 1) er smal ell. spi forneden, saa det mangler den fornød Understøttelse til at kunne staae sikkert (Ting); 2) indtager kun et lille Flad rum; strækker sig kun over Lidt (Vinde en Byge, en Smerte og desl.); og ove fort paa Tiden: indtager kun en kort Ti er kortvarig; 3) billedligt: staaer ligesa paa en spids Fod; føler sig forladt e uden Støtte; mangler Fortrøstning.

angnikitdlivoK, kommer —, -**tdliorpoK**, er kommen i Træng ell. Vaande; har mistet sin Støtte ell Fortrøstning.

angnertuvoK, 1) er tilstrækkelig br

forneden, saa at den hviler paa et tilstrækkeligt Grundlag og derved staaer sikkert (en Ting); 2) indtager et stort Fladerum, ell. og en lang Tid (s. o. angni-kípoĸ); 3) billedligt: føler sig ligesom hvilende paa en bred Fod; mangler ikke Støtte ell. Fortrøstning. (I Alt modsat angnikípoĸ).

ngnertusivoĸ, har ligesom faaet en bredere Fod at staae paa; føler sig ikke længere i Vaande; er bleven fri for den forrige Angest ell. Bekymring.

ngnertorĸut, Fortrøstning; Støtte i Nød ell. Tvivl; det, hvorved man føler sig trøstig.

ngnertorĸutigâ, har ham ell. det til sin Støtte i Nød; føler sig trøstig ved ham ell. det.

ngmagssak, en Lodde ell. saakaldet grønlandsk Sild (en lille Fisk af Laxefamilien, som om Foraaret indfinder sig paa visse Steder i stor Mængde, og da bliver øst op af Vandet og tørret til Vinterforraad).

ngmagssaut, 1) i Pl. tørrede Sild, som haves i Forraad; i Sg. 2) en Pose, fyldt med tørrede Sild; 3) en Pose, som bruges eller har været brugt dertil (hvadenten den er fuld ell. tømt).

ngmagssiarpoĸ, gaaer paa Sildefangst (med Konebaad).

ngmagssivik, en Sildeplads; et Sted, hvor man staaer i Telt paa Sildefangst. M. S. dens (Vinterpladsens) eller deres (Beboernes) Sildeplads.

ngmâĸ, en haard, flintlignende, for det meste blaaagtig Steenart, som fordum brugtes til Pilespidser, Knive ꝛc. Se kivdliaĸ.

ngmalorpoĸ, er rund; har en kreds- ell. kuglelignende Form; er omtrent lige lang og bred.

ngmatdlorigpoĸ, s. er (mere ell. mindre) nøiagtig rund; er kredsrund ell. kuglerund.

ngmatdlorigsaut, ell. Pl. **-tit**, en Cirkel ell. Passer.

ngmavoĸ, 1) er aaben; staaer aaben (et ellers indesluttet Rum); 2) har Aabning ell. Gjennemfart (Iis ell. Land).

ngmaneĸ, 3. en Aabning.

ngmarpâ, aabner det (en Pakke, en Tønde, en Byld ꝛc.), saa man kan komme til dets Indre. U. S. 1) pass.: er aabnet; 2) refl.: aabner sig. umiarssûp angmartartua, en Luge i et Skib.

angmarĸorpâ, seer det aabent eller har det aabent for sig (et Løb, ell. en Dal til Enden, ell. en Fjord til Bunden); eller og: har Vandet aabent for sig til det (paagjældende) Sted. tássa ĸingua angmarĸúsavarput, nu faae vi ret strax Bunden aaben ɔ: Fjorden aaben til Bunden.

angmarĸoĸ og Pl. **-rĸut** forekommer oftere som Navn paa Steder, hvorfra Vandet (Fjorden ꝛc.) sees aabent.

angneĸ &c. s. angivoĸ.

angôrpoĸ, trænger paa Naturens Vegne og kan ikke holde det længere; derfor især: lader det gaae i Buxerne (eller i Sengen).

angûlerpoĸ (anarmut, ĸôrmut, Prov. -mik), kan knap holde sig længere; er nær ved at lade det gaae i Buxerne.

angûjârpoĸ, gjør sit Behov om Morgenen.

anguarpoĸ, roer sig frem i Vandet med Noget (Hvadsomhelst), som danner en eenarmet Løftestang (ikke, som en almindelig Aare, en toarmet); især: roer i en Baad med en løs Aare og med Ansigtet vendt imod Forstavnen; skodder. M. S. roer den (Baaden) paa denne Maade.

anguarte, m. S. Pl. **anguartai**, Baadens eller den Reisendes Roerkarle ell. Roersker (hvadenten de roe paa anførte Maade ell. som sædvanlig).

anguartigssarsiorpoĸ, søger at faae Besætning til sin Baad; hverver Folk til at roe for sig.

anguartauvoĸ, er Roerkarl ell. Roerske.

angût, det, hvormed man paa ovennævnte Maade roer sig frem; især: 1) en løs Aare, som man skodder med; 2) auli-sagkap angûtai, en Fisks Bryst- og Bugfinner; 3) umiarssuit angûtigdlit, et Hjuldampskib.

angulavâ og Prov. **angulaorpâ** (Begge synes sammensatte, men en kortere Stamme er her ubekjendt), myggjør et Fugleskind ved at suge ell. gumle Fedtet af det (hvorved forhindres, at det senere bliver skjørt). Istedetfor det passive Particip bruges ofte **angulâĸ** (anal. sanâĸ

o. A.). âjuna angulâgssaк, her er et Fugleskind, der skal myggjøres, det kan Du have at bestille. Jvf. iggúpâ.

angusô, Interj. Prov. ih! det var meget!

angut, 1) en Mand; en Mandsperson; mindre almindeligt: 2) en Han af Dyr, navnlig firfødede Landdyr, s. n. angu--tiviaк; 3) m. S. **angutâ**, hans Fader. Pl. **angutit** er som oftest: Mændene (med bestemt Artikel).

angutigâ, har ham til Fader.

angutigssaк, m. S. -gssâ, hans ell. hendes Stedfader.

angutisiaк, m. S. -siâ, hans eller hendes Pleiefader.

angutínguaк, en lille Mandsperson ɔ: en Dreng; men bruges dog hovedsagelig kun om en ganske spæd Dreng, eller og for at smigre. Se nukag--piatsiaк.

angutitaк, m. S. **-titâ**, hendes tilhørende Mandsperson; nemlig Manden, til hvis Familie ell. Huusfolk ell. Reiseselskab hun hører. **angutitait**, Mændene iblandt dem. táuna kisiat angu--titarât, han er den eneste Mandsperson iblandt dem.

angutauvoк, 1) er en Mandsperson; 2) er mandig.

angutauniarpoк, bestræber sig for at være mandig ɔ: lader sig ikke mærke med, at han bryder sig synderlig om en Smule Ubehagelighed (f. Ex. at være falden i Vandet, ell. Smerte ell. desl.).

angutauserpoк, gjør sig mandig; bruger Myndighed; især: bruger Magt ell. Vold; og **-rfigâ**, — imod ham; undertrykker ham; tvinger ham.

angútûmissârpoк, paatager sig mandhaftige Gebærder; taler med grov Stemme, som et rigtigt Mandfolk.

angutiviaк, 2. en Han af Dyr. Bruges af Mange og over en stor Strækning af Kysten i den største Almindelighed om Dyr af hvilkensomhelst Art, hvorimod det af Nogle ell. i andre Egne siges kun at bruges om Fugle, og da angut om Dyr i Almindelighed; muligen er dette det Oprindelige, men ialtfald er Brugen af angutiviaк om Havets Pattedyr meget almindelig, (af Rensdyrene, som derefter have meest Interesse for Folk, have begge Kjøn deres særlige Navne); det ligger saaledes temmelig nær, at bru[ge] det samme Ord ogsaa om alle andre Dy[r].

angukulak (tilsyneladende uregelmæs[sig] dannet) og **anguteralak** bruges tem[-] melig almindelig om: en Gedebuk.

angusatdluk, en Han af Steenbid[e]ren (i Labr. af Rensdyr).

angusissarpoк, (egentlig: fører s[in] Fader med sig ɔ:) ligner ganske sin Fa[-] der, baade i Udseende og Lader.

angúnunek, 3. (synes at være en a[n]den Form for angutaunek, s. arnau--nek), en Mandsperson, som et Fruen[-] timmer har løsagtig Omgang med. Jv[f.] uvisuk og arneritôк.

angununeкarpoк, har løsagtig Om[-] gang med Mandfolk; bedriver Hor ([om] Fruentimmer). Jvf. uverssarpoк.

angutángerpoк, s. og **anguser[-]** **-voк**, er mandgal; løber efter Man[d-] folk.

angutángersoк og **anguseritô[к]**, et liderligt Fruentimmer; en Skjøge.

anguvâ, 1) indhenter ham; naaer ha[m] (paa Veien, ell. i den samme Gjernin[g] i Væxten ɔc., ved at komme hurtige[re] frem, end den Anden); 2) naaer det ([et] Sted); f. Ex. кasigiánguit anguvav[ut] sule siagdlíngitsoк, vi naaede кas[i-] -giánguit, førend det begyndte at regn[e]. 3) fanger den (Sælhunden). Htr. i 1 og 2den Betydning: **angussivoк**, indhenter eller naaer Nogen eller Noge[t]; i 3die Betydning: **anguvoк**, fang[er] en Sælhund. angussoкarpa? har No[-] gen fanget? pingasut angúput, [t]re har Tre fanget (hver sin). I nogle Eg[ne] bruges anguvoк kun om een Fang[st-] maade, nemlig med Harpun og Blær[e], i andre kun om een Art Sælhunde, nem[-] lig en âtâк, og da hvadenten den [er] fanget med Harpun ell. skudt.

angussaк, m. S. -ssâ, 1) den, h[an] indhentede eller naaede; 2) den Sæ[l-] hund, han har fanget.

angussarpoк, 1) fanger oftere en Sæ[l-] hund; fanger jævnlig (for Tiden); [2)] har oftere fanget ɔ: kan fange Sælhund[e].

angugssauvoк, 1) kan indhente[s]; 2) kan naaes (f. Ex. med et Steenkast).

angumerâ, 1) naaede ham endnu; tr[af] ham endnu, inden han reiste ell. gik bo[rt] ell. og inden han døde; derfor: 2) h[...]

oplevet ell. kjendt ham endnu (den Forudgangne).
ngumerĸúpâ (suliarissaĸ, pássu-taĸ), naaer dog saavidt dermed, som han skulde (f. Ex. med en tung Byrde, skjøndt han næsten ikke orkede den mere; eller faaer dog lagt noget meget Skrøbeligt hen paa dets Sted, uden at det gaaer istykker; ell. Lignende). — — — U. S. refl.: naaer dog endnu med sig selv det, han skulde ell. vilde naae; bl. A. oplever endnu (noget i det Hele taget Senere, en Person ell. Begivenhed, -mik).
nguvigaĸ, 2. en Sælhundelandse; det Vaaben, som bruges til at dræbe det harpunerede Sødyr med. Synes at være dannet af et ellers ubrugeligt anguvigpoĸ, som nauligaĸ af nauligpoĸ, s. S.
nguvigarpâ, lændser den (Sælhunden, ell. hvad Dyr det er); slaaer Landsen i den, for at dræbe den.
nguvilerpâ og **anguvilârpâ**, stikker det (Dyret) med Landsen og trækker denne flere Gange frem og tilbage i Saaret, for at være sikker paa, at Saaret bliver dødeligt.
orpoĸ, kryber paa Isen hen til en Sælhund, for at fange den. — — — M. S. kryber efter den.
orniarpoĸ, er ude paa saadan Isfangst.
orsârpoĸ, svæver ned over Noget; daler ned, navnlig i dreiende Flugt (en Fugl).
orsârfigâ, daler ned over det; sænker sig ned imod det (Fuglen).
) s. ak.
vâ s. aivâ.
pâpa, Mad; Spise. Er et Børneord, s. amâma.
papoĸutsuk, en Fisk, som i det Ydre har nogen Lighed med en Søulv, og som paa dybt Vand undertiden findes af anseelig Størrelse (indtil 5 Fod lang); medens ganske smaa Fisk af lignende Udseende, og som benævnes ligesaa, ofte findes paa Stranden ved Lavvande). (Mon begge skulde være den samme?)
arpoĸ &c. s. at.
perâ, spørger ham (1 Gang) om Noget ell. Nogen (-mik).
perĸut, det, hvorom der spørges.

Bruges hovedsagelig i de følgende Sammensætninger.
aperĸutigâ, spørger om ham ell. om det. tamána aperĸutigíngilara, det spurgte jeg ikke om (det glemte jeg at spørge om &c.); ell. og: det var ikke det, jeg spurgte om (naar den Adspurgte svarer urigtigt). sanilivtínut aperĸutigisagit, spørg om det hos vore Naboer.
aperĸutigdlerpâ, fremsætter et Spørgsmaal (om Noget, -mik) for ham; giver ham Noget at svare paa.
aperĸorigpoĸ og **aperĸarigpoĸ**, s. spørger om Meget, vil gjerne vide nøie Besked.
aperssorpâ, spørger ham flere Gange i samme Retning, ell. om flere Ting i den samme Samtale; udspørger ham.
aperssût, 1) et Spørgsmaal (Ordene, hvormed der spørges); 2) den Sag, hvorom der fremsættes forskjellige Spørgsmaal (s. d. F.); 3) et Spørgsmaalstegn; 4) i Pl. **aperssûtit**, en Lærebog, som er affattet i Form af Spørgsmaal og Svar.
aperssûtigâ, stiller (gjentagne) Spørgsmaal desangaaende.
aperssũput og **aperssortáuput**, de udspørge hinanden.
aperssortípoĸ, lader sig udspørge, neml. af Præsten i Kirken ɔ: confirmeres.
aperssortítugssaĸ, en Confirmand.
apigsípoĸ, naaer til det relativt Faststaaende (-mut); er kommet saa langt, som det kan komme (f. Ex. Kuglen ind i Løbet, ell. Drivisen ind i Fjorden).
apigsisípâ og (sjeldnere) **apigsípâ**, lader det naae til det Faststaaende (-mut); sætter ell. skyder det heelt op til det Andet, saa der ingen Mellemrum er.
aporpoĸ, 1) støder an mod Noget (-mut) og bliver der; tørner op (i omtrentlig horizontal Retning og lige imod; jvf. tugpoĸ og kagdluarpâ); 2) støder sig mod Noget (-mut) og kommer derved mere eller mindre til Skade. — — M. S. **aporpâ** og **aporfigâ**, støder an imod det.
apornеĸ, 3. 1) et Stød; det at støde an imod Noget; 2) en Skade, man har faaet ved at støde sig.
aporagpoĸ, støder an mod Noget saaledes, at man løber op paa det med det

samme (navnl. en Baad paa Stranden). Jvf. majoragpoĸ.

aporagsârpoĸ, sætter Baaden (eller egentlig sig med Baaden) i stærk Fart ind mod den flade Strand, for at løbe et Stykke op paa den med det samme. I samme Betydning bruges dog maaskee nok saa almindelig majoragsârpoĸ, s. S.

aporsârpâ, faaer ham eller det til at støde an (med Forsæt); nemlig: 1) fører den frem mod Noget (-mut) med saadan Fart, at den maa faae et Stød (f. Ex. Baaden mod Landet; i nogle Egne bruges det saaledes nok i Betydning af det Forrige); 2) sætter Anstød for ham ell. lægger Noget i Veien for ham, som han maa støde sig paa.

aportariaĸ, 2. m.S. **-tariâ**, det, som det skal støde an imod, for at være i sit rette Leie (Noget, som jævnlig skal skydes frem indtil et bestemt Punkt); en Stødbom.

aportáuput, de støde gjentagne Gange paa hinanden (f. Ex. Dyr, som stanges).

apũpâ, støder an imod Noget med det; fik det stødt imod Noget (-mut). Hyppigst u.S. **apũpoĸ**, er kommen derhen, hvor man agtede sig; har naaet sit Bestemmelsessted. (Egentlig: støder imod Stedet med sig selv; jvf. tikiúpoĸ, og for Begrebsovergangen kagdluarpâ, 2). Bruges saavel om Reisens Endemaal, som og om den enkelte Dagsreises Maal, og ikke sjelden ogsaa om Maalet for Vandringen paa denne Jord. tagpavunga apũkuvta, naar vi have naaet vort Bestemmelsessted deroppe. — Pl. **apũput**, kan desforuden betyde: de støde op til hinanden.

apúmak, m.S. Pl. **apúmai**, Kajakkens Sidelægter.

apúmisimavoĸ (kajaĸ), Sidelægtens nedre Kant har trykket sig ud mod Skindbetrækket (som Følge af kludret Fortømring).

apustile, en Apostel. M.S. **apu-stilia**, hans (Guds, Christi) Apostel; og med Aff. -taĸ: **apustilertât**, deres tilhørende Apostel; Apostlen iblandt dem ell. for dem (for Kirken ell. Menigheden). Jvf. palase og pruvfite.

apustiligâ, har ham til Apostel ɔ: har sendt ham ell. indsat ham som Apostel.

aput, Snee paa Jorden. (S. ĸanik

apivâ, (Sneen) har besneet det (Landet U.S. **apivoĸ**, er besneet; er bela med Snee.

ápúpâ (egentl. omtr.: har medundersn det), har tilsneet det tilligemed Land (Noget, som laa ude).

aperdlâĸ, Land ell. Iis, som først n lig er bleven tilsneet.

aperdlaut, nyfalden Snee.

arajugpoĸ, 1) synes ikke længer o at gjøre ell. see eller modtage stadig d Samme igjen; er kjed af Gjentagelse Om en Hvalfisk især: 2) gaaer und for Alvor (efterat den flere Gange i N havde været oppe), altsaa egentlig: er kj af at komme op.

arajúpâ, synes ikke længer om det; kjed af det. Htr. **arajússivoĸ**.

arajungnarpoĸ, eller hyppigst -n -ĸaoĸ, man er kjed af det, fordi d altid er det Samme.

arajorĸavoĸ, har intetsteds No; intetsteds blive; løber fra den Ene den Anden (egentlig omtr.: bliver hu tigt kjed af sin Stilling).

arajutsivoĸ (-mik), og m.S. -v vidste ikke af det (at det skete, eller denne havde været der 2c.); bemærke ham ell. det ikke, ell. lagde ikke Mær til det; det undgik hans Opmærksomhe autdlarmat arajutsivara, jeg bemærke ham ikke, da han reiste; ell. han var rei uden at jeg vidste af det.

arajutsisipâ, lader ham forblive u dende (enten med Villie eller tilfældig viis); gjør Noget, medens den Ande ikke lægger Mærke til det. arajutsisit -dlugo tigugavko, jeg tog det nemli medens han ikke lagde Mærke til det.

arajutsisârpâ, skjuler sin Gjerning f ham; lægger an paa, at den Anden ik skal bemærke, hvad han gjør.

arajutsiveĸángilaĸ, er alvidende Intet er skjult for ham.

âraĸ s. âĸ II.

aramavoĸ, (Prov.?) lider af Varm (modsat porpivoĸ, men med samme Virk ning: gider ikke gjøre Noget af de Grund).

arfaĸ, m.S. **arfâ**, hans Haands ydr Kant (fra Roden af den lille Finger t Haandledet).

rfarmigpâ ell. **arfâmigpâ**, slaaer paa det med den ydre Kant af den udstrakte Haand.

rfeĸ, en Hval (i Alm.; dog fortrinsviis Rethvalen).

rfivik, den egentlig grønlandske Hval; Rethvalen. (Kaldes saaledes, naar man vil udtrykke sig nøiere; ellers kun arfeĸ, da de øvrige Hvalarter have deres særlige Navne).

rfagpoĸ, fanger en Hval.

rfangniat, Pl. et Hvalfangerskib (med dets Besætning).

rfiorpoĸ, flenser en Hval.

rfiut, en Kniv ell. andet Redskab til at flense Hvaler med; spec. en Sabelklinge (som her fortrinsviis anvendes dertil).

rfineĸ, 3. sex (naar man blot tæller; egentl.: sjette). M. S. **arfernat**, den sjette (neml. de fem Førstes).

rfinigdlit (Pl. af -lik, 3), som have den sjette ɔ: sex i Tallet.

rfinilíngorput, de ere blevne sex i Tallet; og m. S. **arfinilí-ngorpai** ell. og **-ngortípai**, gjør dem til sex, eller gjør, at der bliver sex (enten ved Deling eller ved Tilføining).

rfiniliúput (Pl. af -voĸ), de ere sex.

rfinilerârpoĸ, har faaet sex.

rfinileriarpoĸ, skeer eller gjør sex Gange. M. S. gjør ved ham ell. det sex Gange. arfinileriardlunga tâ-vungnarpunga, jeg har gjort Reisen did nordpaa sex Gange. arfinileriardlugo takuvara, jeg har seet ham sex Gange.

rfínerpai ell. **arfinilerpai**, forsyner dem (de første fem) med den sjette ɔ: lægger den sjette til, ell. begynder paa den sjette. káumatit arfinilerpai tai-mailerame, det gaaer nu i den sjette Maaned, siden han begyndte at blive saaledes.

rfineĸ mardluk, syv. M.S. sjelden **arfineĸ mardluat**, almindeligst **arfineĸ áipât**, den syvende.

rfineĸ pingasut, otte. M.S. **ar-fineĸ pingajuat**, den ottende.

rfineĸ sisamat, ni. M.S. **ar-fineĸ sisamât**, den niende. (S. kulailuat under ĸule).

rfineĸ tatdlimat, ti. M.S. **ar-fineĸ tatdlimât**, den tiende. (Ellers ĸulit og ĸulingat; s. ĸule).

I en Deel af Landet føies Suffixet i disse sammensatte Talord til begge Ordene, f. Ex. arfernat pingajuat, den ottende; og i en anden Egn bruges istedetfor arfineĸ: igdluane, paa den anden (Haand); f. Ex. igdluane pinga-sut, tre paa den anden ɔ: otte.

arfiníngorpoĸ, 1) er Løverdag (nemlig den sjette fra Søndagen); 2) Klokken er sex. **arfineĸ mardlú-ngorpoĸ**, Klokken er syv; ꝛc. Det Nærmere s. under atausíngorpoĸ.

arfersaneĸ, sexten (naar man blot tæller; s. o.). M. S. **arfersar-nat**, den sextende.

arfersanigdlit, Pl. sexten i Tallet.

Og saa fremdeles i fuldkommen Analogi med arfineĸ: arfersaneĸ mardluk, sytten; o.s.v.

âriak, m. S. **âriâ**, 1) den øverste Deel af Ryggen imellem Skulderbladene; 2) kûp âriâ, en Elvs Udløb af en Indsø (som om denne var Skuldrene, og Elven Rygraden).

ârit, Interj. see vi det! kan Du see! sagde jeg det ikke nok!

ârime, 1) kan man nu see, det gik som sagt; 2) ja netop, det var jo det, jeg sagde.

ârinâsît (af ârit og âsît), ja, der have vi det; kan man nu see, det er det Gamle, det kunde man vente sig.

ârĸagfârssuk s. âtâĸ.

arĸaluaĸ, m. S. **arĸalua** (anal. Aff. -ssuaĸ og -nguaĸ), hendes yngre Broder.

arĸaneĸ, 3. elleve (som arfineĸ, s. S.). M.S. **arĸarnat**, den ellevte.

arĸanigdlit, Pl. elleve i Tallet; o. s. fr. aldeles i Analogi med arfineĸ: arĸaneĸ tatdlimat, femten; arĸaní-ngorpoĸ, Klokken er elleve, o.s.v.

I det Sydligste af Landet, hvor igdluane ofte bruges istedetfor arfineĸ (s. o.), udtrykkes Tallene fra 11 til 20 ofte ved Hjælp af isigkane, paa Fødderne eller Tæerne; f. Ex. isigkane mardluk, (Fingrene ud og) paa Tæerne to ɔ: tolv. I NGr. har man deraf ved et tilføiet ĸ dannet et Talord i Analogi med arfineĸ

og arkanek, nemlig isigkanek, isig--karnat, isigkanigdlit &c.
arkarpok, arkaumavok &c. ſ. at.
ârkat ſ. âk II.
ârkigpâ, Prov. bringer det ilave; ſætter eller lægger det i Orden; gjør det iſtand.
ârkigssorpâ, Prov. d. S. ſ. Foreg., men med Henſyn til det Specielle: ordner det i dets Dele, ell. gjør det iſtand ved forſkjelligartet Behandling. — Disſe Ord misforſtaaes let der, hvor de ikke kjendes, ſom om de vare dannede af aivâ ell. âpâ.
arkunarpok, kommer til Skade ved et Fald ell. Stød ell. Slag (et Menneſke), ſaa at Noget af de indre Dele beſkadiges, og iſær ſaaledes, at der bliver en Skade deraf tilbage. Egentlig er Ordet vel tranſitivt: tilføier ham ſaadan Skade; og u. S. refl.: — ſig —; men det bruges kun meget ſjelden med Suffix; ſ. n.
arkunarnek, 3. en Skade, ſom man har beholdt tilbage af ſaadan indre Beſkadigelſe (en Krumning af Rygraden; et ſtivt Been, og Lignende).
arkunartípâ, tilføier ham ſaadan indre Beſkadigelſe, ell. bliver Skyld i, at han beſkadiges paa ſaadan Maade (med eller mod ſin Villie; directe eller indirecte). U. S. refl.: forvolder ſig ſelv ſaadan Skade.
arkúpâ ſ. at.
ardlak, m. S. **ardlât,** En uden den Anden ell. de Andre; Een af dem (den Anden ikke). ardlâta kia pisavâ? Hvilken af dem ſkal have det? — Betydningen ſynes ofte at være den ſamme ſom af ilât (En af dem overhovedet; En iblandt dem; ſ. ila II); men der er altid den Forſkjel, at ardlât betegner et ſærſkilt Hele (ell. Individ) i Samling med andre ligeledes ſærſkilte, hvorimod ilât betegner en Deel af det ſamme Hele. F. Ex. ardlavut, Vore foruden os ↄ: det andet Selſkab, ſom er i Følge med os; iſær: vore Reiſefæller i den anden Baad. ilavut derimod bliver her: Perſonerne i vort eget Selſkab. ardlavse ornigdliuk og ilavse ornigdliuk maae begge overſættes ved: lad En af Eder gaae til ham; men Forſkjellen er omtrent den, at i det første Udtryk Eftertrykket ligger paa: En (de Andre ikke), i det ſi derimod paa: af Eder.
ardlâgut, Vial., i en tidligere T iſær: for flere Aar tilbage. Jvf. áip -gut af áipak.
ardlânisak, 2. Et Landdyr, ſom i ſit andet Aar. Bruges navnligen Bjørne og Hunde. S. ukiortak.
ardlarîgput, de ere ſammenværen men ellers ſærſkilte Parter; f. Ex. Selſkaber, ſom reiſe ſammen, men hv i ſin Baad; ell. Flere, ſom ſynge ſa men, hver ſin Stemme (fleerſtemmig i Chor), og Lignende.
ardlautagssak, helſt Pl. -gssa Klæder til at ſkifte med. kamingn ardlautagssakángilanga, jeg har ing andre Støvler end dem, jeg gaaer m
ardlâk, Efterbyrd. M. S. ardl hendes —.
[**ardlârpok,** (eller ardlaerpok?) lufter ſvagt; og m. S. — paa h ell. det. Bruges her, ſaa vidt vid ikke, men i Labr. Deraf:]
ardlârsarpâ, vifter for ham eller det; u. S. — for ſig ſelv; gjør Vi for at kjøle ſig.
ardlârsaut, en Vifte (hvadenten den gjort ved Kunſt, eller f. Ex. beſtaaer en Kviſt med Blade paa).
ârdlerâ (sila), htr. **ârdlerivo** frygter for Veiret; venter ondt V (navnl. Blæſt) og bliver derfor hjemm
ârdlerinarpok eller hyppigſt -n -kaok, man frygter for Veiret; det ſ miſtænkeligt ud i Luften, ſaa det ikke raadeligt at reiſe ell. begive ſig langt Land.
ardligpok (omtr. = angneraivok gjør meget Væſen af en Ting; fortæll at der er frygtelig mange (f. Ex. Sa hunde), ſaa man knap kan troe ha (Muligt, at en fælles Rod ligger Grund for dette Ord og aligâ, ſ. S.
ardliarpok, har for mange Ting bære, kan ikke holde paa det Aliſamme ſaa han maa lade Noget blive tilbage.
ardliarâ, kan ikke tage det med, da h har ſaa Meget desforuden at holde pa men i Pl. almindeligſt: kan ikke ta dem Alle med; ell. og: har ondt ved holde paa dem Alleſammen (f. Ex. im dens han gaaer med dem); det er ha

for meget at bære paa eengang. ar-dliarísasimaváka, jeg vil neppe kunne holde paa det Altsammen; jeg maa vel helst tage det i to Gange.

rdlorpoĸ I, seer opad; opløfter Hovedet. issine årdlortípai, opløfter sine Øine; hæver Øinene.

rdlorfigâ, seer op til ham ell. det.

rdlungavoĸ, staaer og seer opad (vedvarende).

rdlorpoĸ II, Prov. fryser over Noget (et koldt Arbeide, eller ved at gaae) og fryser tilsidst ihjel.

dlugpoĸ s. d. F. og âĸ II.

dlugpai s. d. F.

rdluk, en stor Delphin med høi og smal Rygfinne, her almindelig kaldet Sværdfisk, ellers ogsaa Nordkaper, Spækhugger, Butskop (Delphinus orca).

rdlugpai, (Sværdfisken) har besværdfisket dem (Sælhundene) ɔ: forjaget dem. pêrúpoĸ, årdlugsimagamigit, der er ingen mere, der har vist været en Sværdfisk efter dem. U. S. i Sg. pass.: (Egnen) er besværdfisket; der er kommen Sværdfisk i Farvandet. Jvf. kingugpât og kumagpât.

rdluarssuk, en mindre Delphin, som ligner Springeren og er det hurtigste af de herværende Sødyr.

rnaĸ, 1) en Kvinde; et Fruentimmer; mindre almindeligt: 2) en Hun af Dyr; s. n. arnaviaĸ og jvf. angut; — — 3) m. S. arnâ, hans Moder.

rnarâ, har hende til Moder.

rnagssaĸ, m. S. -gssâ, hans eller hendes Stedmoder.

rnarsiaĸ, m. S. -rsiâ, hans eller hendes Pleiemoder.

rnánguaĸ bruges paa samme Maade om Pigebørn, som angutínguaĸ om Drengebørn, s. S.

rnarĸuagssâĸ, en gammel Kvinde; en Matrone.

rnartaĸ, m. S. Pl. arnartai, hans tilhørende Kvindfolk; nemlig de Fruentimmer, som høre til hans Familie eller Reiseselskab.

rnartauvoĸ, er med som Fruentimmer (med Mændene), især for at gjøre Fruentimmerarbeidet for dem, f. Ex. paa en Reise, ell. som Bærerske paa Rensjagt.

arnaviaĸ, en Hun af Dyr. Bruges aldeles i Analogi med angutiviaĸ, s. S.

arnardluk, en Hun af Steenbideren (nipisa) ell. af Lodden (angmagssak).

arnissarpoĸ, (egentlig: fører sin Moder med sig ɔ:) ligner ganske sin Moder baade i Udseende og Lader.

arnaunеĸ, 3. et Fruentimmer, som en Mandsperson har løsagtig Omgang med. Jvf. nuliasuk og angutángersoĸ.

arnaunеĸarpoĸ, har løsagtig Omgang med Fruentimmer; bedriver Hor (en Mandsperson). Jvf. uverssaivoĸ.

arnerivoĸ og arnángerpoĸ eller arnarerpoĸ, er kvindegal; løber efter Fruentimmerne.

arneritôĸ og arnángersoĸ, et liderligt Mandfolk.

årnertuvoĸ og årnikípoĸ s. âĸ I.

arniligpoĸ, kan ikke faae Veiret for Smerter i Underlivet, f. Ex. efter et Fald.

årnuaĸ, 2. en Amulet; en Fetisch.

årnússerpâ, forsyner ham ell. det (f. Ex. en Baad) med Amulet; anbringer Amulet derpaa. U. S. — paa sig.

arpagpoĸ, løber (et Menneske).

arpápâ, htr. arpatsivoĸ, løber hen til det (ell. til dem ꝛc.); enten: 1) for at hente det, ell. for at høre, hvad der er paa Færde, eller for at sige til eller faae Besked ꝛc.; f. Ex. saviga arpá-katdlauk, aa, løb og hent min Kniv, hvad? ell.: ugsagtorssuit arpániarat-dlásaváka, jeg vil løbe lidt hen og see, hvad Folk stimle sammen for; eller: 2) for at overvælde En; for at slaae ham til Jorden med det samme ꝛc.; og kan derfor godt bruges om at tage en Fæstning med Storm (arpatdlugo tigu-vât). Med denne sidste Betydning føre et Par Steder i Landet Navnet arpat-sivik, nemlig af Stormangreb, som efter Sagnet i Stridigheder mellem Nordboerne og Grønlænderne der skulle have fundet Sted.

arpaliúpâ, 1) løber med ham (ved at tage ham i Haanden og trække ham med sig) eller med det (f. Ex. en Baad, der af mange Hænder trækkes paa Land); 2) løber omkaps med ham. — — — U. S. i Pl. arpaliúput, de løbe omkaps med hinanden.

arpalukujôrpoĸ og arpalorn-

-jôrpoĸ, løber uden anden Hensigt; neml. enten for Morskab ell. for at vise sig ell. desl.

arpalerârpoĸ, løber (en Fugl).

arpârpoĸ, gaaer ell. løber for at sige til; især for at sige, at det nu er saa vidt (f. Ex. at man skal reise, og den Tilsagte altsaa skal komme); fører Budskab; og m. S. – til ham; gaaer for at sige ham til.

arpârtoĸ, et Bud; En, som sendes for at sige til.

arpârtitsivoĸ, sender En for at sige Besked.

arpârtitsivigâ, sender Bud til ham; lader ham faae Besked.

[**arpik**, besværlig ell. besværende? Forekommer som Stednavn (ved Coloniernes nordligste Grændse), men synes forøvrigt at være ubekjendt. Deraf formodentlig:]

arpingiagpoĸ, besværes ell. uleiliges ved Noget, som hindrer ham (f. Ex. et uvant ell. ikke passende Klædningsstykke, ell. for meget Arbeide paa eengang, ell. at skulle passe paa mange Børn ɔc.).

arpingiagâ, føler sig saaledes besværet ved det.

arrivoĸ, egentlig vel kun: har Hastværk; men bruges fortrinsviis om: har Hastværk for at komme hjem igjen (en Besøgende). arrileĸait? skal Du nu allerede hjem igjen? (det haster jo ikke ɔc.).

arrisigâ og **arríssutigâ**, haster desaarsag.

arrîpoĸ, ts. haster ikke; har intet Hastværk, tager sig god Tid (i Almindelighed).

arrîtsumik, Mod. adv. uden Hastværk; med den behørige Tid. arrîtsu-mik oĸalugit, tal langsomt! giv Dig Tid til det! (jvf. kigaitsumik).

arragpoĸ, fortørnes i en Hast; bliver stødt og vred med det samme.

arsârpâ, river ham det, han holder, ud af Haanden; og overhovedet: fratager ham Noget (-mik) med Magt; berøver ham, frariver ell. fravrister ham Noget. pigissainik tamanik arsârpâ, han fratog ham alt det, han eiede.

arsáuput, de trækkes eller drages om Noget (-mik), som hver af dem vil frarive den anden.

arsâráupât, de rives om det (frem og tilbage: saa at snart den Ene har og snart den Anden).

arsârutit og **arsârĸat**, Pl. to St[…] ker Træ, en Haandsbred lange og p[…] sende i Haanden, paa Midten samm[…] bundne med en kort Rem, hvormed m[…] prøver Styrke (hvem der kan rive d[…] ud af Haanden paa den Anden).

ârsârpoĸ s. aorsârpoĸ.

arsivoĸ, har for Øieblikket Overflød[…] hed (af Noget, -mik), især af Levne[…] midler, og holder derfor ikke paa d[…] rutter med det. neĸimik arsissorss[…] -put, det flyder med Kjød hos dem.

arssaĸ I, 1) en Bold; 2) en Knu[…] gevæxt under Huden (jvf. kinerseĸ manernaĸ).

arssarpoĸ, 1) spiller Bold; 2) und[…] forstaaet sila: er Nordlys (hvilket ef[…] de hedenske Grønlænderes Forestilling sk[…] være de Afdødes Sjæle, som spill[…] Bold). I denne sidste Betydning br[…] ges dog nu hellere: **arssarnerpo**[…] dannet af det Følgende i Analogi m[…] Vindenes Benævnelser (f. Ex. agsa[…] -nerpoĸ).

arssarneĸ, 3. helst i Pl. **arssa**[…] **-nerit**, Nordlys.

arssaussaĸ eller **arssangussa**[…] Prov. en Bolle af kogt Sælhundebl[…] som er tørret i Solen. Ellers káĸua[…] s. S.

arssaĸ II, kun i Pl. **arssat**, As[…] M. S. **arssai**, 1) Asken af det ([…] Forbrændte); 2) Asken paa det (Ildstede[…]

arssaungavoĸ, Prov. er ikke godt f[…] vet (et Skind); har ligesom Askeplette[…]

artorpâ, 1) orker det ikke; kan i[…] faae Magt med det; formaaer ikke […] løfte eller at bære det, ell. kan ikke f[…] det bearbeidet ɔc.; saavel om Livløst, f. […] pilagtûtima artorpâ, min Saug or[…] det ikke ɔ: bider ikke paa det, som […] med en aandelig Gjenstand som Obje[…] s. d. F. 2) orker ham ikke; kan i[…] faae Magt med ham; enten i legem[…] Forstand, eller og: kan ikke faae h[…] overtalt. U. S. refl.: orker ikke sig s[…] (f. Ex. en Syg, som ikke selv kan re[…] sig eller vende sig paa sit Leie, eller […] Edderfugl, som ikke kan løfte sig op […] Vandet, og Lignende).

artornarpoĸ ell. hyppigst **-naĸao**[…]

man orker ikke ham eller det; han eller det er ikke til at faae Magt med (ſ. o.); og med et aandeligt Object: man formaaer det ikke; det er En for byrdefuldt ell. for tungt (en Sorg, en Opgave, et Embede ꝛc.).

·torssarpoĸ, bliver den afmægtige Part, eller er afmægtig ligeoverfor det, ſom møder ham (enten i legemlig eller i aandelig Forſtand, ſ. o.); bl. A.: 1) overvindes i Kamp; 2) fik ſaa Meget, at han ikke kunde bære eller transportere det paa eengang.

·torssartípâ, faaer Magt over ham; overvinder eller overmander ham; blev ham for ſtærk,

·torssarfeĸángilaĸ, har intet Afmægtighedsſted ɔ: kan faae Magt med Alt (f. Ex. en Kniv, ſom ſkjærer baade i Træ og Been og Metal; ell. Iisbræen, ſom løfter de ſtørſte Klippeblokke ligeſaavel ſom ſmaa Steen; og Lignende). Om Levende bruges mere det Følgende.

·torssajuípoĸ, ts. bliver aldrig den afmægtige Part; er uovervindelig. Part. **artorssajuitsoĸ** ſvarer ſaaledes ofte til: en Helt.

·aloĸ, 2. i Pl. **asatdlut**, en ſaakaldet Kajakſtol, nemlig en lille Stillads paa Kajakken foran Manden, hvorpaa Harpunremmen ligger oprullet.

·alûssat, Pl. 1) en Kajakſtol af Træ (iſtedetfor at den ellers med Undtagelſe af Skaftet er af Renshorn); 2) Stjernebilledet: den ſtore Bjørn ell. Karlsvognen.

·avoĸ, er kjærlig; har et kjærligt Sind. Bruges i denne intr. Form neppe uden med et tilføiet Affix; navnlig enten ſom Particip: **asassoĸ**, ell. med -nguaĸ: **asassúngûvoĸ, asassúnguaĸ**; og ſ. n. asássut og asássusia. Derimod tranſitivt:

·avâ, htr. **asangnigpoĸ** (-mik og -mut), er kjærlig imod ham; iſær: 1) elſker ham (uanſeet Tid eller Sted); 2) beviſer ham Kjærlighed (naar Leilighed gives); 3) omgaaes ham kjærlig (den, han lever ſammen med); 4) tager ſig af ham. Overhovedet bruges Ordet meget almindelig om Adſkilligt, ſom ogſaa kan have ſin Grund i Andet, end netop Kjærlighed, ſaaſom Velvillie, Godgjørenhed ꝛc.; bl. A. ogſaa for at formane ſtridende Parter (iſær Børn) til at holde Fred: asaĸatigîngniaritse, beſtræber Eder for at være kjærlige imod hinanden. Naar der ſiges om Nogen: asaĸânga (han elſker mig meget), ſaa grunder dette ſig ofte ikke paa Andet, end at Samme engang har givet En Noget. I endnu mere uegentlig Forſtand bruges Ordet undertiden ogſaa angaaende Livløſt; f. Ex. naar et Redſkab eller Lignende, ſom ikke ændſes ell. holdes Hævd over, kaldes en asaneĸángitsoĸ. Men ikke deſto mindre er Ordets Grundbegreb upaatvivlelig ene og alene Kjærlighed, og i dens fuldeſte Udſtrækning, fra dens høieſte Fuldkommenhed til det mindſte Spor deraf.

asassaĸ, en Elſket; den Elſkede ꝛc. (ſ. o.). M. S. **asassâ**, den, ſom han elſker ell. har kjær.

asasse, m. S. helſt **asassia**, den, ſom elſker ham.

asassigâ, elſkes af ham.

asássut (af asavoĸ), det, hvorved Nogen (m. S. -tâ, — han) har ſin Kjærlighed ɔ: det, hvori hans Kjærlighed beſtaaer eller har ſin Grund ell. yttrer ſig (efterſom -ut kan betegne ſaavel Aarſagen ſom Midlet). Efter Sagens Natur bruges dette Ord i daglig Tale ikke let, men kan bruges, og forſtaaes da ſaaledes.

asássusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), hans kjærlige Sind eller kjærlige Natur (ſom beſtaaer ligefuldt, om den ogſaa for Øieblikket mangler en Gjenſtand at yttre ſig imod). Mere bruges det Følgende.

asangnigssusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), hans mod Andre kjærlige Sindelag; hans kjærlige Natur, forſaavidt den yttrer ſig mod Nogen (hvad den dog ved given Leilighed ikke kan undlade at gjøre; og beſtaaer ſaaledes Forſkjellen imellem dette og det Forrige egentlig kun i Udtrykket).

asangningnera eller i Pl. **-nere** (-neĸ, 3. m. S.) hans Kjærligheds Yttring ell. Yttringer; den i Gjerning fremkomne Virkning ell. ſynlige Følge af hans kjærlige Sindelag; hans Kjærlighedsbeviſer ell. -beviisninger. Jvf. med disſe Ord de tilſvarende af sáimauvoĸ dannede.

asaĸatigîgput, de elſke hverandre indbyrdes; i daglig Tale almindeligſt:

de omgaaes hverandre kjærlig, ell. de leve i et indbyrdes godt Forhold.

asanarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) elsker ham; sjeldnere: 2) man finder ham elskværdig.

asarĸutôĸ, En, som gjerne vil elskes eller forlanger, at man viser ham Kjærlighed.

ase. [Grundbetydningen synes at være: sammenhørende men ikke sammenværende; og deraf videre: 1) naar denne Tilstand maa ansees for det Naturlige: Nogen ell. Noget, som hører dertil, men er noget borte derfra: en anden Person i dennes Omraade (saal. i Labr.), ell. et andet Sted i dettes Egn; 2) i modsat Fald: Nogen ell. Noget, som ved sit Ikke-sammenværen er mere ell. mindre ødelagt ell. ubrugeligt.] Bruges her i Betydning af: et andet Sted, noget borte fra dette (hvor enten man selv eller den omtalte Person ell. Gjenstand er); 1) med App. i Loc. og Term.: **asime**, paa —, og **asi-mut**, hen til et andet Sted, noget borte fra dette. (Disse to bruges navnlig om: et beboet Sted i Omegnen af Hovedstedet). 2) med Suff. og App. i alle Local-Casus, dog meest i Abl.: **asianit**, fra et Sted, noget borte fra det; i nogen Fraſtand fra ham ell. det. asianit ĸimerdlũsagit, betragt det i nogen Frastand fra det. — Den samme eller en ganske lignende Betydning ligger aabenbart til Grund for de næstfølgende heraf dannede Ord, hvorimod de fleste af de senere (fra asigâ af) synes at gaae ud fra den anden Anvendelse af den formodede Grundbetydning.

asimĩpoĸ og **asimiuvoĸ**, er eller boer paa et andet Sted, noget borte; især: boer paa et Udsted (ikke ved en af Colonierne ell. Hovedpladserne).

asimiut, Pl. Udstedsfolk; Folk, som boe paa ell. komme fra et Udsted.

asilerâ, (anal. kangilerâ &c.) er borte derfra ell. fra ham; har ham ikke i sin Nærhed.

aserdlivoĸ, gaaer —, og **aser-dliorpoĸ**, er affides; især: holder sig borte fra Folk (af Græmmelse 2c.). Bruges nok ikke almindelig.

asiarpoĸ, 1) gaaer ell. er gaaet et andet Sted hen (-mut), noget borte fra de Andre; gaaer eller er gaaet affide[s] 2) Prov. er ikke hjemme.

asiaĸatigâ, gaaer ell. er gaaet affi[des] ell. ud i Egnen med ham.

asialugpoĸ, Prov. kommer ikke me[d] til Andre (hvormed som oftest den Ta[nke] forbindes, at det skeer af Ringeagt).

asialuípoĸ, ts. Prov. kommer ofte [til] Andre; omgaaes gjerne med Andre ([og] ringeagter dem altsaa ikke).

asigâ, ringeagter ham; anseer ham s[om] sig uvedkommende. Mere bruges [det] Følgende.

asigínarpâ (anal. ilagínarpâ), 1) rin[ge]agter ham eller det; bryder sig ikke [om] hans Bud ell. Ønske, ell. bryder sig i[kke] om det Gode, der bydes ham 2c. (m[od]sat atarĸivâ, ivdlerâ og kajumigâ) 2) lægger ikke Mærke til det, han si[ger] eller gjør; agter ikke paa ham (mod[sat] nâlagpâ og nalunaerssorpâ); 3) f[or]kaster det (modsat ĸinerpâ). [...] narrugâ.

asigssorpâ, forhaaner ham; viser [...] Ringeagt mod ham i positiv Gjerni[ng] (f. Ex. ved Hujen ell. forhaanende O[rd] ell. desl.).

asĩnaliorpoĸ, gjør Noget, som er [til] ingen Nytte (der ligesom forbliver h[am] selv uvedkommende).

(**aserpoĸ.** Bruges ikke, men synes [at] ligge nærmest til Grund for de næstf[øl]gende 4, og Betydningen kunde efter O[rdets] Dannelse (anal. puerpoĸ af pu[e]) omtr. være: har faaet en ase ɔ: af n[o]get Sammenhørende er Noget ikke læng[er] som det skulde, sammenværende med de[t].

aserĸoĸ, en Sprække ell. Revne ell. Bræk, som gaaer ind i Noget; et St[ed] hvor det er begyndt at gaae itu. (M[en] naar Brækket gaaer paatværs over n[o]get Langt og Smalt, saa er det nagfaĸ, s. S.). aserĸoĸarpoĸ, har en Sprække ell. Revne; er beskadi[get] i sit Sammenhold.

aserĸuko, et Skaar (Potteskaar 2c[.]) det udfaldne Stykke af det Revnede [i] Sønderbrudte.

asingavoĸ, er bleg; den tilhøren[de] Farve er borte; og

asíngarpoĸ og **asíngápoĸ**, bli[ver] bleg; mister sin Farve (et Menneske, s[om]) blegner; sjeldnere om farvet Tøi el[l.]

Skind, som mister en Deel af sin Farve i Vasken ell. i Solskin; s. karsorpok).

iuvok (er ase), er forkommet (en Ting); er bleven ødelagt eller ubrugeligt, ved at der ikke blev agtet paa det i rette Tid (f. Ex. et Skind, som skulde have været spilet ud, men er raadnet, fordi det ikke skete; ell. en Kajak, som er bleven liggende uden Betræk og i Følge deraf er falden fra hverandre eller efterhaanden brugt som Brændsel; ell. Sæd, som ikke blev høstet i rette Tid, og desl.). Kan ogsaa bruges om et Menneske eller et Folk, som ved egen Brøde bliver ude af Stand til at opfylde sin Bestemmelse.

iutípâ, lader det forkomme eller fordærve, ved ikke at agte paa det (en Ting).

iunavêrsarpâ, forhindrer det fra at forkommes ved Skjødesløshed; passer det i rette Tid.

êrpâ, (Prov.?) forhindrer det fra at forkommes aldeles (Noget, som er begyndt at fordærves, fordi der ikke blev agtet paa det); benytter det, som endnu kan bruges af det; redder Levningen. U. S. pass.

erfatdlagpok, forringes (i Godhed ell. Værdi) i Tidens Løb ved ikke at blive paaagtet eller holdt i Stand; har tabt en Deel, da det ikke længer er nyt; forældes. Bruges ogsaa i aandelig Forstand, f. Ex. uvavnut asangnigssutsit aserfatdlásángingmat, da din Kjærlighed til mig ikke skal forældes.

erorpâ (Affixet som i perorpok), fører det henimod dets (ydre eller indre) Sammenholds Ophør ɔ: 1) i legemlig Forstand: a) sønderbryder eller sønderslaaer det; b) fordærver eller ødelægger det (en Ting), ikke ved at undlade (som i asiutípâ), men ved at udøve Noget, hvadenten det skeer forsætlig ell. uforsætlig; 2) i aandelig Forstand: a) fordærver ell. ødelægger ell. forstyrrer en Leg, en Skik, en Orden, Ens Tanker ꝛc.; f. Ex. asakatigîgssusertik aserorpâ, han ødelagde deres indbyrdes gode Forhold; isumaga aserordluínarpok, mit Sind er aldeles forstyrret; b) fordærver ham ɔ: hans Tilstand, enten hans legemlige Velvære ell. hans moralske Integritet eller begge Dele (ved Forførelse ell. paa anden Maade; bl. A. ødelægger et Folk ved Krig eller slette Love ꝛc.; nápautip aserugâ, En, som er ødelagt af Sygdom ɔ: som har beholdt en livsvarig Skrøbelighed af den; o. a. M.). Ved den sidste Anvendelse synes Ordet oftere at maatte opfattes som: forfører ham; dog er det i saa Fald altid nærmest: har forført ham; neml. saa at en eller anden Fordærvelse som Følge deraf er indtraadt. Ordets Hovedbetydning (at fordærve) er ogsaa i de følgende den overveiende; kun i aserorterpâ ff. træder den anden (at sønderbryde) mere frem. U. S. pass. og refl; bl. A. gaaer til Grunde.

aserornarpok, 1) man har fordærvet ell. sønderbrudt det; men almindeligst: 2) man fordærves af det; det er fordærveligt. **asererornartut**, Pl. fordærvelige Skikke ell. Indflydelser eller Lignende.

aserorsârpâ og **-sarpâ**, fordærver ell. forstyrrer ell. ødelægger det ell. ham ved forsætlig Gjerning, som nødvendigviis maa have saadan Følge.

aseruissok (af aserorpâ) og **ase-rorsaissok** (af aserorsarpâ), 1) en Fordærver; en Ødelægger; 2) en Forfører.

aserorsimássusia (-ssusek, 2. m. S.), dets (en Tings) eller almindeligst: hans (et Menneskes) fordærvede Tilstand; Fordærvelsen i ham.

aseruivâ (anal. ánaivâ, kivissivâ &c.), finder det fordærvet for sig; det (Objectet) fordærvedes for ham (Subjectet); blev til ingen Ting (det, han troede, var Noget; f. Ex. naar En troer at liste sig paa noget Levende, og opdager, at det er en Steen).

aserujavok, fordærves let; især: 1) er skjør; gaaer let i Stykker; 2) er brøstfældig; 3) er forkrænkelig.

aserujáipok, ts. fordærves ingenlunde let; især: er stærk; kan taale Meget uden at gaae i Stykker ell. beskadiges.

aserujuípok, ts. fordærves aldrig; er uforkrænkellg.

aserũpâ, fordærver det ell. faaer det fordærvet tilligemed Andet, nemlig ved at det var i Forening ell. Forbindelse med Andet, som fordærvedes. U.S. **ase-rũpok**, 1) pass.: fordærves ved saa-

dan Forbindelse med Andet, som fordærvedes; 2) refl.: fordærves med sig selv ɔ: af en indvortes Aarsag.
aserûtigâ, 1) gik i Stykker deraf; 2) fordærves derved.
aserûtigssiorpoĸ (ingminut), gjør en Fordærvelse til sig selv ɔ: paadrager sig Fordærvelse ved sin Adfærd, ell. arbeider til sin egen Fordærvelse.
aserorterpâ, 1) fordærver ell. forstyrrer det ogsaa i dets enkelte Dele og ved gjentagne Bestræbelser; 2) forvandler det Altsammen til smaa Stykker (ved at blive ved at knuse det); støder det fiint; maler det; 3) udsletter det (det Skrevne; egentlig: ødelægger Skrifttrækkene).
aserorterivik, i Alm.: et Sted, hvor Noget efterhaanden knuses; især: 1) en Mølle (Møllebygning); 2) en Møllesteen, især den nedre; i Pl. begge Møllestene og Maskineriet dertil incl. (s. d. F.); sjeldnere: 3) en Morter (s. seĸugterivik).
aserorterut og **aserorterit**, det, hvormed Noget knuses eller males; især: 1) den øvre Møllesteen; 2) Støderen i en Morter (s. o.); og i Pl. 3) en Haandkværn (begge Stene og hele Stilladsen); 4) en Kaffemølle.
âsik, Interj. nei, jeg gjør det ikke. (Bruges meest af Børn).
âsît, Interject. ja, det var det Gamle! der har vi det igjen! Føies meget ofte til et andet Ord, saaledes at begge trækkes sammen i eet, og da i Betydning af: som sædvanlig; efter sin Skik. táuna-âsît eller táunâsît, det var ham, som sædvanlig; det kunde man vente sig af ham. piumángilaĸ-âsît, han vil, som sædvanlig, ikke; han er i sit tvære Hjørne. kîsamiâsît, vistnok omsider, som sædvanlig ɔ: ja naturligviis; det forstaaer sig.
aso, 1) Interj. saa! stop! det er nok! 2) i Forbindelse med visse Verba (navnl. med Aff. -mioĸ): saa da; saa omsider; saa alligevel (skete det, man havde begyndt at tvivle om). Ofte forlænges det da ved una (den), f. Ex. asûna oĸat-dlarmioĸ, (Ingen sagde Noget, men) saa omsider kom dog det Ord ud af ham. I NGr. skal det desuden bruges 3) i samme Betydning som âsît, s. o.
asume, Interj. 1) vist saa; ja, der kom det; der har vi det (som man ventede; altsaa næsten d. S. s. âríme); sjeldne
2) lad saa være! lad gaae! (ell
sôrme).
asukiaĸ, Interj. maaskee saa; jeg v
ikke; kan være (og ikke være). Bru
saavel, naar man ikke kan, som og, n
man ikke vil svare paa det, der sp
ges om.
asule, blot saa; 1) uden Grund el
Hensigt; for Spøg; til Tidsfordri
2) uden Nytte; 3) for Intet; uden A
derlag.
asulĩnaĸ, blot for Spøg &c. Bru
nok saa meget som det Foregaaende og
alle dets Betydninger.
asulêrpoĸ og **asulĩnarpoĸ**, g
det, han gjør (især: indfinder sig; l
søger; siger Noget) uden bestemt Gru
ell. blot for Spøg.
asulĩnaliarpoĸ, gjør ell. bestiller N
get enten 1) kun for Morskab eller
Tidsfordriv ell. uden at vente sig nog
Nytte af det, eller 2) til ingen Nyt
gjør forgjæves Arbeide (d. S. s. as
-lĩnaĸ taimailiorpoĸ).
asuliúngitsumik, Mod. adv. ikke
Intet eller for Spøg; af gode Grun
asuliúngitsumik oĸarpunga, det er i
uden Grund, at jeg siger det; eller d
det er min ramme Alvor, det jeg siger
assagpâ, renser det; især: vasker det e
fjerner Snavset fra dets Overflade v
Hjælp af Vand eller andet Flydend
agssatit assagkatdlákit, vask først di
Hænder. Jvf. ermigpâ, errorpâ
uvfarpâ. (Grundbetydningen synes e
lers at omfatte Mere; s. d. F.).
assagtũpâ, 1) holder over ham; ska
ner ham; vil nødig besvære ell. bedre
ham eller tilføie ham Overlast; 2) bæ
over med ham.
assaut eller **assautigssaĸ**, en V
skeklud, en Gulvklud o. desl.
assâssákâk, sjeldnere **assâsse**
Interj. det var dog meget! det var fo
bausende (d. S. s. ellers kákâk).
ássik, 3. m.S. **ássinga**, Originale
Lige ell. Efterligning; hans ell. dets m
ell. mindre livagtige Billede (i største A
mindelighed); bl. A. et Portrait, en Te
ning, et Kaart, en Model af Noget;
silap ássinga, en Globus eller Plan

glob. Tanken om en Original synes, skjøndt den i nogle af de heraf dannede Ord ikke altid er tydelig, (s. n. ásse-karpoĸ og ássigâ) dog at høre væsentlig med til denne Stammes Begreb.

sseĸarpoĸ, 1) har sin Lige; er ikke eneståaende i sit Slags; 2) har en Original (Billedet); er intet Phantasibillede.

sseĸángitsumik, Mod. adv. uden Lige; exempelløs.

ssigâ, 1) ligner den i Udseende (Originalen); 2) ligner ham i Gjerning; bærer sig ad som han; 3) ligner den i Væsen eller Betydning; er ligebetydende med den (en Drøm; et Ord; en Mening ꝛc.); ligner den i en ell. anden Henseende (-kut). angúne ássigâ, han ligner sin Fader. utorĸait ássigiler-páka, jeg begynder at ligne de Gamle ɔ: maa bære mig ad som ældre Folk; mærker Aarene. atauseĸ ássigâ, han (ell. hans Tilstand) ligner Eet ɔ: har ikke forandret sig. siligssusiagut ássigâ, den ligner den i Breden.

ssigîgput, de ligne hinanden (i Udseende ꝛc.; som det Forrige).

ssigîgsípai, 1) gjør dem lig hinanden (i Udseende eller Størrelse ꝛc.; som ovenfor); 2) anseer dem for lige.

ssigitípâ (-mut), lader den eller det være lig en Anden (-mut); 1) gjør ell. danner den ell. det saaledes, at den kommer til at ligne den Anden (i Udseende ꝛc., s. o.); 2) behandler denne saaledes, som han behandlede den Anden; 3) regner denne for at være af samme Betydenhed ell. Værdi ell. Godhed som den Anden. ingminut ássigitípâ, han satte ell. stillede ham lig med sig selv. sujugdlermut ássigititdlugo toĸúpâ, han dræbte ham ligesom den Første.

ssiliaĸ, 2. en Afbildning; et Billede; et Maleri; en Tegning. Pl. **ássi-líssat**, Billeder.

ssilialiorpoĸ, gjør et Billede eller Billeder; tegner; maler.

ssilialiortoĸ, En, som gjør Billeder; en Tegner; en Maler; en Billedfabrikant.

ssilivâ, egentl.: gjør ham ell. det en Efterligning ɔ: 1) afbilder ell. aftegner ell. afmaler ham ell. det; 2) skriver det af; tager en Copi deraf. Htr. **ássilîvoĸ**.

ássilissagssaĸ, 1) Noget ell. Nogen, som skal aftegnes eller tages et Billede af; 2) Noget, som skal afskrives; 3) en Forskrift at skrive efter.

ássilissagssípâ, skriver ham Noget for (at skrive efter).

ássersũpâ (-mut), sammenligner ham eller det med Noget (-mut); finder en indvortes Lighed mellem dette og hiint.

ássersût, en Lignelse; enten: 1) en Gjenstand (Person, Ting, Sag), som anvendes som Lignelse for en anden; eller: 2) en Lignelsestale; en Parabel.

ássersûtauvoĸ, 1) anvendes som Lignelse (Gjenstanden); 2) er Lignelsestale; betyder noget Andet (Ordet).

ássersûtigâ, 1) (Gjenstanden) har det til Lignelse for sig ɔ: lignes derved; 2) (Taleren) anvender den (Gjenstanden) som Lignelse for Andet (-mut).

ássinigpoĸ, faaer en Lighed med Andet (-mit; dette Andet betragtet som Original).

ássinguvoĸ (-mut), har en vis Lighed med Andet (-mut), som man derved kommer til at tænke paa. uvkusig-ssamut ássinguvoĸ, det har nogen Lighed med Vegsteen. atêrigaluaminut ássinguvoĸ, han minder En om sin afdøde Navne ved den Lighed, han i nogle Henseender har med ham.

assorut, en Blomst; specielt en Maiblomst; Løvetand.

ássorpai, ássuarpoĸ, ássût s. ativâ.

ássúpâ s. anivoĸ.

at, Underdeel; Nederdeel; det, som er nedadtil (modsat ĸut). Bruges kun med Suff. ell. App. ell. begge Dele. — — Med Suff. **atâ**, 1) dets (egen) Underdeel ell. Nederdeel; 2) Rummet ell. Pladsen nedenfor det. ĸáĸap atâ, det, som er nedenfor Bjerget ɔ: Landet ved Bjergets Fod. tuvigdlup atâ, Vandpelsens Underdeel; spec. den Rem, som er syet ind i dens nedre Kant, og hvormed den strammes over Kajakringen. (Suffixet kan forøvrigt her, som ved Kajakkens Tilbehør overhovedet, ogsaa gaae paa Manden, f. Ex. atiga, min Vandpelses Spænderem). nerriviup atâ, Pladsen (paa Gulvet) under Bordet. aterput, det, som er nedenfor os; spec. Stranden foran vort Huus ell. Telt; vor Forstrand. —

Med Suff. og App. udtrykker det Præp.: under, nedenfor, nedenom &c.; f. Ex. **atâne**, under det, eller nedenfor det; **atânut**, hen under det; **atâgut**, neden om det; **atânit**, fra under det, ell. (det) nedenfra; **atãne** og **ataine**, under dem, ell. nedenfor dem; **atingne**, nedenfor Dig; **ativtíne**, nedenfor os (ell. paa vor Forstrand, s. o.) &c. — — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **ámut**, nedad.

ámukarpoĸ, gaaer ell. bevæger sig nedad; daler; sænker sig.

ámukârpoĸ, er stribet nedad ɔ: efter Længden. S. d. F.

ámukârtut, Pl. Længdestriber. („Strider“ maae i disse to Ord forstaaes om Alt, hvad der giver Tingen et stribet Udseende, som f. Ex. Lægter paa langs ned ad et Bræddetag.)

áparpoĸ, flytter sig nedad; kommer dybere ned; synker; sænker sig, synker sammen (en Væg af Græstørv; et Dige; en Fiskesnøre; Korn i en Tønde, &c.). — M. S. faaer det til at synke ell. komme lavere ned; hænger det lavere ned &c.

ápartípâ, d. S. s. det Forrige med Suffix.

ápâmitsiarpâ, lader det komme en Smule længere ned; hænger eller sætter det lidt lavere ned.

atânîpoĸ, er nedenfor eller under den ell. det.

atangerpâ, 1) indtager Rummet nedenfor ell. under det; holder sig under det; 2) spec. lægger med Baaden til Land paa hans Forstrand (s. at). ĸavung--naramik atangerpâtigut, da de reiste sydpaa, lagde de til Land paa vor Forstrand. Htr. **atangîvoĸ**.

atangiúpâ, holder sig under Noget (-mut) med det. U. S. — med sig ɔ: holder sig nedenfor eller er kommen nedenfor (omtr. d. S. s. det Forrige htr.).

atârput, de komme med Baad og Alt fra Indsøen ned til Fjorden (Rensjægere, naar de have endt deres Jagt deroppe for den Gang).

atârúpât, de komme med Baad &c. med ham ell. for hans Skyld; de føre ham ned med alt deres Selskab og Gods (f. Ex. En, som er død deroppe, for at begrave ham hos de Andre).

atáupâ, 1) gaaer neden under det; skyder under Maalet.

ateĸut, m. S. **ateĸutâ**, Noget, s[om] er anbragt paa ell. ved dens nedre D[eel] ell. udgjør det Nederste deraf, men i Al[mind.] uden at høre væsentlig til det, f. [Ex.] Perler paa Underkanten af en Kvind[e-]pels. Jvf. n. atdlipaĸut.

aterpoĸ, gaaer ned. Sjeldnere m. S[.] bringer det ned (ellers arĸúpâ, s. n[.]) Jvf. iserpoĸ.

aterfigâ, 1) gaaer ned til ham; gaaer ned ad den Vei.

aterfiorpâ, følger den Bortdrager ned til Baaden ell. Slæden. Jvf. niu -fiorpâ.

aterterpoĸ, gaaer ned lidt efter li[dt] stiger ned efterhaanden. (Bruges om Ne[d-]gang fra høiere Steder, f. Ex. fra [et] Bjerg ell. Taarn).

atertaĸ, en Bjørne-Unge. (Kaldes u[n-]dertiden saaledes, fordi dens Moder i Foraaret bringer den med ned fra Bj[er-]gene, hvor Bjørnene om Vinteren ha[ve] deres Huler i Sneen).

ateraĸ, 2. et Tværtræ under Brixen (s[om] Brixebrædderne hvile paa).

aterîarpoĸ (igdleĸ), Brixens Tv[ær-]træ er gledet ned fra sit Underlag el[ler] gaaet i Stykker.

aterĸerfik, m. S. **-rfia**, en St[en] eller et Stykke Træ til Underlag el[ler] Støtte for Brixens Tværtræ.

atigssaĸ, et Stykke Rem til at sy[] Vandpelsens Underkant (at, s. S.); m. S. **-gssâ**, — som er bestemt [til] den (Pelsen) eller til ham (Mande[n]). Et andet atigssaĸ s. under ateĸ.

atikípoĸ, ts. har en smal Underdeel [at] staae paa, eller dækker kun et lille R[um] med sin Underdeel; er smal i Forhold [til] sin Høide (noget Opretstaaende, som [er] omtrent lige bredt eller smalt igjenn[em] sin hele Længde; ligesaa det Følgende).

atituvoĸ, modsat det Forrige: er bred [i] Forhold til sin Høide (noget Opretstaae[nde] &c., s. o.). Istedetfor Participiet brug[es] meest **atitôĸ**.

atsigpoĸ, s. 1) er henimod det Ned[re]; er forholdsviis lavt beliggende (mod[s.] ĸatsigpoĸ); 2) er langt nede; er [i] Dybet (modsat ĸutsigpoĸ).

singneruvoĸ, er længere nede end et Andet (-mit).

sigsivoĸ, er kommen længere ned. Omtr. d. S. s. áparpoĸ, s. o.)

lleĸ, 1) i Almindelighed: den Nederste; m. S. atdlia, dens Nedre ɔ: det, som er under den. Bruges saaledes med 3die P. Sg. Suff. istedetfor atdliaĸ, s. n. 2) spec. en nederste Lampe i et grønlandsk Huus, seml. en lille Lampe, som lyser paa Gulvet eller i Huusgangen. Jvf. kutdleĸ. 3) i Pl. atdlît, spec. de nedre (Steder); Underverdenen.

llerpâĸ, den Allernederste. atdlerpârpâĸ, den Allerallernederste.

llersaĸ, m. S. -rsât, den nederste af dem.

lliaĸ, m. S. atdliâ (men s. o. atdleĸ), 1) i Alm.: det, som er lagt under den (navnl. for at forhindre umiddelbar Berørelse); 2) spec. a) Underlag af Halm, Bærlyng ell. flere Skind under Brixeskindet eller overhovedet under Sengklæder; b) Underlag af Telteskind eller Brædder i Bunden af Konebaaden under Lasten; c) et Stykke Skind som Underlag for Madvarer ell. Spæk (ellers ogsaa migdliaĸ, s. S.). umiap atdliai, Underlagene i Konebaaden. tássa atdliagssáka, dem skal jeg bruge som Underlag under mit Brixeskind. atdliakángilaĸ, der er ikke lagt Noget under den.

liarpoĸ, kryber fra Brixen ned paa Gulvet (af Hede i et grønlandsk Huus).

llineĸ, 3. m. S. atdlerna, dens nedre Side, ell. den Side, som i Regelen vender nedad; især: 1) den lige Side paa en Kniv ell. en Øxe ɔc., som er sleben fra den ene Side; 2) Bugen af et Dyr; 3) den indre Side af Fingrene ell. Tæerne, og Lignende. Modsat er kagdlineĸ.

llipaĸut, m. S. -kutâ, Noget, som er særskilt anbragt under det, og navnlig som paa en ell. anden Maade væsentlig hørende dertil (ikke blot midlertidig, s. atdliaĸ, og heller ikke som tilfældig ell. uvæsentlig Tilgift, s. ateĸut); dets Understykke. F. Ex. Dørkarmens nedre Tværstykke (matup atdlipaĸutâ), eller Fodstykket under en Søile, og Lignende. Modsat kuleĸut.

atdliuvoĸ, er nederst ell. den Nederste.

atdliúpâ, gjør den til den Nederste; lægger den nederst.

arĸarpoĸ (dannet ved Sammentrækning, som arĸa af ateĸ), 1) stiger ned (fra Noget, som man ikke kan gaae ned af, f. Ex. en Stige, eller en Steen eller en Bænk, som man var stegen op paa); 2) dykker; gaaer under Vandet (om Sødyr og Mennesker, men ikke om Fugle, s. agdlorpoĸ).

arĸarsarneĸ ell. helst arĸalasar-neĸ, 3. Kastevind fra Fjeldene.

arĸáupâ, 1) stiger ned med det; 2) dykker med det; tager det med sig under Vandet.

arĸaumavoĸ, 1) er under Vandet; er dykket ned og endnu ikke kommen op igjen; 2) holder sin Aande.

arĸáumartuvoĸ eller -rtoĸaoĸ, 1) kan være længe under Vandet; 2) kan længe holde sin Aande.

arĸúpâ, gaaer ned med det; bærer eller bringer det ned.

arĸutitipâ, lader det bæres ned.

ata, Interj., som bruges for at gjøre En opmærksom paa det, som kommer efter: giv Agt! se! hør! tys! ata máko, nei, se dog disse! ata takúsagit, giv Agt, nu skal Du see! Foran en Imper. eller befalende Inf. forstærker det denne, f. Ex. ata agssuardleĸinak, hør, lad være med den Dadlen; det er meget godt saaledes. ata nipangerit, ih, saa hold dog din Mund! Foran -ssuseĸ (-ssu-sia) ell. en Conjunct. ell. og et Nominalparticip svarer det ofte til: o, hvilken —! tænk, hvor —! f. Ex. ata ajor-ssusia, tænk, hvilken Ondskab! ell.: o, hvilken Ondskab! (egentl.: se hans Ondskab!). ata angingârame, se dog, hvor stor den er! eller: o, hvor den er stor!

atale, men se nu! men nu skal Du see!

atago (-savoĸ), se, om ikke —; det vil vistnok skee, at —. atago nákásavoĸ, det vil vist falde ned. atago ússísagit, prøv dog paa det; Du skal see, det gaaer nok. S. d. F.

atagule, men giv nu Agt! pas nu paa! nu skal Du see! underforstaaet enten: hvorledes det vil gaae, ell. hvorledes han vil bære sig ad; eller: hvorledes jeg

bærer mig ad, om Du ikke skulde kunde gjøre mig det efter; eller: om det ikke dog gaaer, som jeg sagde. Hovedforskjellen imellem dette og de to Foregaaende er dog egentlig kun den, at dette meest bruges som blot og bar Interjection, hvorimod hine ofte bruges i Forbindelse med et andet Ord.

atâ, Interj. naa da! Bruges vel neppe uden til smaa Børn; jvf. upâ.

âtâĸ, en sortsidet Sælhund; den egentlig, saakaldte, grønlandske Sælhund, som, naar den er fuldvoxen, har en stor sort Halvmaanefigur paa hver Side. Dette er Artnavnet paa den og bruges om den, i hvad Alder den saa er.

âtârssuaĸ, en fuldvoxen Sælhund af denne Art; en egentlig Sortside (4 Aar gammel ell. derover).

âtâraĸ (i det Sydligste) og **âtãnguaĸ** (i det Nordligste; paa den midterste Deel af Kysten bruges begge iflæng), en Sortside-Unge fra sidste Foraar (til ud paa Efteraaret). I NGr. bruges âtâraĸ nok kun om en Dvergsælhund af samme Art; s. n. årĸagfârssuk.

ãtarik ell. **âtârujutaĸ** ell. **âtâru-jugssuaĸ**, en meget stor Sortside.

âtâtsiaĸ, en Sælhund af denne Art langt hen paa det første Aar ell. i Begyndelsen af det andet (falder altsaa tildeels sammen med agdlagtũnguaĸ, s. S.). Paa en Deel af Kysten bruges dette Ord desuden om: sex Skilling; s. agdlagtôĸ.

âtaut, en Sortside i Forraad (neml. en heel saadan Sælhund, hvoraf enten kun Skindet ell. Skindet og Spækket er aftaget, og som saaledes henligger paa ell. under Sneen til senere paa Vinteren).

âtserpâ, den (Aarstiden, eller Luftforandringen &c.) har forsynet Egnen med Sortsider; hyppigst u. S. **âtserpoĸ**, den (Egnen, Havet i vor Nærhed) er bleven forsynet med Sortsider; Sælhundene af denne Art have indfundet sig.

årĸagfârssuk (synes nærmest dannet af en ubrugelig Ordform årĸak, som muligen kunde være en stærkt sammentrukken Omdannelse af âtâraĸ, som ogsaa i NGr. bruges istedetfor dette, s. o., og jvf. auvfagfak af auveĸ), en Dvergsælhund af âtâĸ-Slægten, nemlig med Halvmaanefigurer og sort Ansigt som âtârssuaĸ, men kun af en Alens Læn ell. saa omtrent.

âtak, m. S. **âtâ**, hans ell. hendes B stefader.

atangerpâ og atangiúpâ s. at.

atamertaĸ, ataneĸ, atangmik, átápâ atavoĸ.

atarĸivâ, ærer ham; agter ham; viser ham Ære eller Agtelse (ved Fo kommenhed, Lydighed &c.). Htr. **at -ĸingnigpoĸ**.

atarĸinarpoĸ, 1) man ærer ha 2) man maa ære ham; han fortje Ære ell. Ærefrygt ell. Agtelse; er værdig ell. agtværdig.

atarĸinartípâ, gjør, at der bev ham Ære af Andre; hædrer ham s ledes, at ogsaa Andre som Følge deraf vise ham Ære ell. Ærefrygt.

atarĸinarssusia (-ssuseĸ, 2. m. S hans Ærværdighed; neml. hans Æ frygt eller Agtelse indgydende Væsen (s man uvilkaarlig og gjerne beviser Æ

atarĸerĸutôĸ, En, som fordrer Ærbødighed eller megen Æresbeviisn (mere, end man af sig selv viser h ell. hans Væsen fordrer).

átartorpoĸ &c. s. atorpâ.

átaserpâ, atássutigâ, átat s. atavoĸ

atâta, Fader. Er et Børneord (s. anâ apâpa, amâma), men bruges dog ligemed anâna af Mange i al d Levetid om deres Forældre. M. S. **a -taga**, min Fader, &c. Med tilføie **atâtaĸ**, Faderen (om Gud).

atáupâ s. at.

atauseĸ, 2. 1) een (som slet og Talord); 2) een og den Samme (táuna under uva). Pl. **atauts** een Samling af Flere; een Klynge; Hob &c. agdlagkat atautsit, eet Sk stykke (bestaaende af mange Skriftteg eet Brev; een Bog &c. atauseĸ ás ell. naligâ, han (ell. hans Tilstand ligner ell. er lig med eet og det Sam er uforandret. — Mod. **atautsin** kan undertiden bruges for: 1 Gang; s. n. atausiarpoĸ.

atautsíkut (Vial.), paa eengang; s tidig.

atautsíkôrput, de gjøre paa eeng gjøre Alle samtidig det Samme (l

det saa er). M. S. atautsíkôr-pai, han gjør ved dem paa eengang (det, han gjør: træffer eller tager dem under Eet, &c.).

ausiuvok, 1) er eet ell. een; 2) er een og den Samme. Gûte pingasûv-dlune atausiussok, den treenige Gud. atausiuvugut, vi ere Eet.

ausiokatigâ, er Eet med ham.

ausiak, en Enkelt. Mere bruges dog Participiet af det Følgende.

ausiauvok, er enkelt; bestaaer kun af Een.

ausiarpok, gjør 1 Gang; — — m. S. — ved den ell. det. — Inf. heraf er det almindeligste Udtryk for: 1 Gang: f. Ex. atausiardlune, han 1 Gang; atausiardlunga, jeg 1 Gang; atausiardlugit, dem 1 Gang &c. atausiardlugo takuvara, jeg har seet ham 1 Gang.

ausiákârpai ell. atausiákûtâr-pai (af atausiak), tager dem een for een; behandler dem een ad Gangen. Af Nogle bruges i samme Betydning ataut-síkûtârpai, dog, som det synes, mindre correct, da atautsíkut ellers bruges i den modsatte Betydning.

auserârpok, faaer ell. har faaet een.

ausíngorpok, 1) er bleven een ell. eet; neml. a) der er nu een (hvor før ingen var); b) i Pl. de ere nu samlede til Eet eller ere blevne til Eet; — m. S. gjør ell. samler dem til Eet; 2) er Mandag; 3) (Klokken) er eet. — Saavel dette Ord som de analoge Dannelser af de øvrige Talord bruges om Ugedage og Klokkeslæt paa følgende Maade: uv-dlume atausíngorpok, det er Mandag idag; nalunaerkutak atausíngorpok, Klokken er eet; atausíngormat, i Mandags; atausíngorpat, paa Mandag; nalunaerkutak atausíngormat, da Klokken var eet; nal. atausíngorpat, naar Klokken bliver eet. atausíngortok og atausíngornek kunne begge betyde baade Mandag og Klokken eet; men Sprogbrugen er for -tok om Ugedagen og -nek om Klokkeslættet; altsaa: atausíngortú-kut (ikke -níkut), om Mandagen; atau-síngornermut (ikke -tumut) kiter-korpat, naar Klokken er halv eet.

avok (-mut), 1) hænger sammen med Andet (-mut); enten: a) er i oprindelig (og uskadt) Forbindelse med det Andet; eller: b) løsnedes ikke ganske; er ikke aldeles skilt fra det Øvrige; vedhænger; 2) bestaaer; atter enten: a) bestaaer i sin Oprindelighed; eller: b) gik ikke til Grunde ell. blev ikke til Intet. ujaluínarminik atavok, det hænger kun ved med sin Sene (et knust Lem). — kôrnup akianut atavok, det hænger sammen med Landet ligeoverfor kôrnok. isuanut atásavok, det skal hænge sammen med det Yderste ɔ: bestaae i Evighed. sumíme tauva atavunga, hvoraf kom det sig dog, at jeg ikke gik til Grunde? ell. egentlig: at jeg forblev i Sammenhæng med (hvad det nu er, man tænker paa).

atatípâ, 1) lader det forblive i dets Sammenhæng med det Øvrige eller i dets tidligere Tilstand; lader det bestaae, som det er; 2) lader det komme i Sammenhæng med eller naae hen til Andet (-mut). I sidste Betydning bruges ogsaa atápâ, htr. atatsivok, f. Ex. sârdluliáinaraluarame tamaunga atat-sivok, han havde kun agtet sig til sârdlok, men fortsatte Reisen hertil.

átavigâ, 1) hænger sammen dermed; 2) bestaaer i ell. ved ham (ved sit Sammenhæng med ham).

atássutigâ, forbliver i Sammenhæng (med det Andet, -mut) ell. bestaaer derved ell. desaarsag; har det til sin Sammenhængsaarsag (atássut).

átápâ, vedbliver med det; fortsætter i det; ell. egentlig: forbliver i Sammenhæng med det; det hænger ved ham; s. d. F. ilerkune átápâ, han vedbliver i sin Vane (omtrent d. S. s. ilerkuata átavigâ, hans Vane hænger ved ham).

átatarâ (af det Forriges pass. Part.: átatak), har det som Vedhæng ell. som hængende ved sig ell. paa sig; slæber det med sig; f. Ex. Noget, der blev hængende om Ens Fod, idet man gik over det, ell. et Skib den kappede Mast, som endnu hænger i Vantet, og Lignende; men bruges ogsaa i aandelig Forstand, f. Ex. om at bære Følgerne af sine Misgjerninger med sig, hvor man gaaer og staaer (pinerdlungnine átatarai), og

Lignende. Bruges overhovedet nok ſaa meget ſom det Forrige.

átat, m. S. **átatâ**, Midlet, hvorved det forbliver vedhængende; ſpec. 1) en Knap (i Klæder); 2) en Skinne af Træ eller Been, ſom ved at ſurres til det Brudte faaer det til endnu en Tid at hænge ſammen. I denne ſidſte Betydning bruges ogſaa ataĸut.

átaserpâ, forſyner det med en átat, og **átasersorpâ**, — med flere —; ſpec. 1) knapper det til (Klædningsſtykket); 2) ſurrer det ſammen med Skinner (det Brudte). I ſidſte Betydning ogſaa **ataĸuserpâ**.

ataneĸ, 3. Sammenhæng. Bruges ſom Stednavn (for Steder, hvor Landet paa den ene Side af en Række Indſøer hænger ſammen med den anden Side: et Vandſkjel i Dalen imellem Indſøerne); og desuden hovedſagelig i følgende Sammenſætninger:

atanêrúpoĸ ell. **atanitánguaĸá-ngilaĸ**, har miſtet ſit Sammenhæng ell. har ikke en Smule Sammenhæng ɔ: er ſaa forrevet ell. forſlidt, at det ikke længer kan hænge ſammen.

atamertaĸ, Noget, ſom endnu beſtaaer ene tilbage af flere Lignende; f. Ex. Forældres eneſte tiloversværende Barn; eller et eneſte Klædningsſtykke, ſom man endnu har tilbage af flere af ſamme Art. táuna atamertaulerpoĸ, nu er den alene tilbage af dem; der var den Tid, da de vare mange.

atangmik (Sammenhæng imellem det ellers ikke Sammenhængende, ſaa at Gjennemgangene ere lukkede?). Forekommer 1) ſom Stednavn (for eet enkelt Sted, paa hvilket den her opſtillede Betydning nok kan paſſe); og 2) om en ualmindelig ſvær ell. fiirſkaaren Perſon, ſom ſaa at ſige er lige op og ned, og da helſt atangmigssuaĸ ell. atangmĩnarssuaĸ. En analog Dannelſe er maaſkee nutar-meĸ (ſ. S.), med Ombytning af ĸ og k.

ateĸ, 3. et Navn; m. S. **arĸa**, hans eller dets Navn. — (Ifølge en endnu meget udbredt Overtro fra den hedenſke Tid bruges det ogſaa ofte i Betydning af: den, hvis Navn han bærer ɔ: den Afdøde, efter hvem han er opkaldt, og ſom da paa en eller anden Maade a tages at være fornyet i ham).

Den Formel: i hans Navn, k alt efter Omſt. gjengives paa følgen Maader: arĸagut, ved eller formede hans Navn; arĸa pigalugo, eiende ha Navn (ſom hans Befuldmægtigede ꝛc. arĸa píssutigalugo, paa Grund af ha Navn; arĸa tunâralugo, havende Si det henvendt paa hans Navn (i Henh ell. i Fortrøſtning til hans Navn ell. ham, hvor da ofte tunâralugo alene tilſtrækkeligt); arĸanut ilángutitdlug indlemmende ham i hans Navn (v Daaben).

aterâ, har det til Navn. **aterilerp** ell. **atertârâ**, har faaet det Navn.

ateĸarpoĸ, 1) har et Navn; er i navnløs; 2) med -mik: har Navnet — hedder —. Jākumik ateĸarpoĸ, h hedder Jakob. ĸanoĸ ateĸarpit? hv hedder Du?

atigssaĸ, m. S. **-gssâ**, hans tilko mende Navn; det Navn, ſom ſkal gi ham. (Et andet atigssaĸ ſ. under a

atêĸ, m. S. **atîa**, hans Navne; E ſom har ſamme Navn ſom han. atê min Navne.

atêrît (Pl. af -rîk), ſom have ſam Navn. **atêrîgput**, de have ſam Navn; hedde eens.

atêĸámârpâ og **atîmârpâ**, gi ham Noget for Navnefællesſkabets Sky Jvf. erĸardlimârpâ.

atêĸámaut og **atîmârut**, det, m giver En for Navnefællesſkabets Skyld.

ateĸuseĸ, 2. m. S. **ateĸusia**, ha Binavn ell. Tilnavn. Bruges i en D af Landet (men, ſaavidt vides, ikke ov alt) om de europæiſke Familienavne.

ativik, m. S. **ativia**, hans egentl ell. rette Navn.

atersivâ, faaer hans Navn at vi atersíngilara, jeg fik ikke at vide, hv han hedder.

atserpâ, 1) giver ham et Navn; 2) m -mik: giver ham Navnet —. Sîm -mik atserpât, de gave ham Navn Simon.

atsiúpâ, giver Navn for ham eller f hans Skyld ɔ: opkalder ham. angajo

-ĸâvut atsiútarâvut, vi pleie at opkalde vore Forældre.
tserarpâ, htr. atseraivoĸ, giver ham et Ögenavn.
tseraut, et Ögenavn.
tsiorpai (agdlagkat), sætter Navn derunder, underskriver det.
eĸut, atereĸ, aterpoĸ, atikípoĸ, ati--tuvoĸ s. at.
erdlak, atigeĸ og atissaĸ s. d. F.
ivâ, kommer ell. er kommen ind i det, han skal have uden paa sig; iførev sig det (Mennesket sine Klæder; Tappen sit Hul &c.; overhovedet om Alt, som skal passes ind i Noget). sule atíngilâ, det er endnu ikke kommet rigtig ind ell. ned i den (i den Fure ell. Fals ell. Fordybning &c., som det skal være i for at ligge rigtig).
issaĸ, meest i Pl. atissat og ati--ssagssat, Klæder.
itípâ, 1) bringer det ind i den Fure ell. Fals &c., som det skal ind i (-mut); 2) iførev En det; trækker det (Klædningsstykket) paa En (-mut); 3) iførev ham Noget (-mik); bekløder ham med Noget. táussumúnga atitípâ, han iførte ham det. tingmíssaminik atitípâ, han gav ham sin Fuglepels paa.
igeĸ, en Kvindes Overpels af Rensskind med Haarene udad, og med en bestemt dertil hørende Udsyning.
erdlak, en saakaldet Springpels (som bruges ved Hvalfangst og er syet af Vandskind, med Hætte, Trøie, Ærmer, Vanter, Buxer og Støvler i Eet, og med et Hul midt paa Livet til at krybe ind i, som siden sammensnøres).
sorpai (atissane; er sammentrukken af ativai og Aff. -ssorpoĸ (torpoĸ), med Betydning som i katerssorpai), iførev sig dem, det ene Stykke til det andet (ikke som man gjør til dagligdags, men bl. A., naar man vil pynte sig).
suarpoĸ, pynter sig; iførev sig Stadsklæder ell. Pynt.
sût, Noget, hvormed man pynter sig; en Stadsklædning, et Smykke &c.
sûtigâ, 1) pynter ell. smykker sig ell. er smykket med det; 2) eier det som Pynt; det er hans Stadsklædning &c.
ssugkersorpâ, anbringer Pynt eller Smykker (egentlig det ene iførte Stykke til det andet) paa det ɔ: paa den Deel af sit Legeme; udsmykker den; og — — u. S. — sig.

atdlaĸ, et Fuglebryst (neml. Kjødet derpaa). aĸigssip atdlâ, et Rypebryst.

atdlarpoĸ, er klar Luft; Himmelen er klar.

atdlarneĸ, 3. klar Himmel; især: et Stykke klar Himmel imellem Skyerne (naar det begynder at klare op). atdlarne--rínarssuángorpoĸ, nu er hele Himmelen bleven klar.

atdlalerpoĸ, det begynder at blive klart Veir; det klarer op.

atdlarpâ, visker det Vaade af det. Langt hyppigere bruges det Følgende.

atdlarterpâ, visker det Vaade af det lidt efter lidt (neml. ved fortsat Visken); aftørrer det.

atdlarut og **atdlarterut**, Noget at aftørre med; en Viskeklud, Karklud, Haandklæde, Serviet &c.

atdleĸ, atdliaĸ, atdlineĸ, atdlipaĸut s. at.

atdliorpoĸ, atdliut, atdluiarpoĸ &c. s. aloĸ.

atorpâ, bruger det; nyder Brugen ell. Anvendelsen deraf; nemlig: 1) bruger det frivilligt, ell. nyder Anvendelsen deraf som den handlende Part: a) anvender det; benytter det; forbruger det; betjener sig af det (afseet fra, om det eies af Nogen og af hvem); b) bruger en Andens Eiendom ell. Redskab ɔ: laaner det; 2) bruger det ufrivillig, ell. nyder Anvendelsen deraf som den lidende Part: udholder ell. udstaaer det; oplever det; gjennemgaaer det (en Tildragelse, Glæde, Sorg &c.). savît atordlara, lad mig bruge (ɔ: laan mig) din Kniv. sagdliligkat tamaisa atorpáka, enten: jeg har alle Brædder i Brug, kan ingen af dem undvære; eller: jeg har brugt (ɔ: forbrugt) alle Brædder. avĸusineĸ atuínásavat, Du skal kun betjene Dig af (ɔ: følge) Fodstien. oĸautsivut atordlugit oĸalugfi--gânga, han talede til mig betjenende sig af vore Ord ɔ: i vort Sprog. nagti--massorssuaĸ atorparput, vi udholdt et meget haardt Veir (underveis). alia--nartorpagssuit atulerpai, han har nu den ene Sorg efter den anden (at opleve ell. at gjennemgaae). (Feilagtig bruges dette Ord af Mange tillige istedetfor ativâ, hvilket kan foranledige besynderlige Mis-

forstaaelser). U. S. **atorpoκ**, 1) bruges; benyttes; er i Brug (nu); 2) er til Brug; har sin Bestemmelse; bruges (eller pleier at bruges) til noget Bestemt; 3) kan bruges; har Anvendelse; er til Nytte. âtârssuit amê atordluaκaut, Sortsidernes Skind bruges særdeles vel ɔ: ere særdeles benyttelige eller anvendes til megen Gavn. putugssainut tamána atorpoκ, dette bruges til (at gjøre) Hullerne i det. — Som Htr. bruges undertiden **atuivoκ**, men hyppigere **atorpoκ**, navnlig i Betydning af at laane en Andens Ting; f. Ex. pilagtũmik atordlunga sanajumârpara, jeg laaner mig en Saug, saa kan jeg gjøre det.

atortoκ, det, som bruges ell. er i Brug ell. brugbart.

atugaκ, 2. det, som er brugt (enten blot benyttes eller og forbrugt). — M. S. **atugâ**, det, han har brugt. auna atugagssat, her er det, Du skal bruge.

atúngilaκ, bruges ikke; neml. 1) bruges ikke nu; staaer til Tjeneste; 2) er ikke bleven brugt; har ikke faaet Anvendelse; 3) bruges overhovedet ikke; maa gjerne tages; 4) bruges ikke, hvor der er Orden i Tingene; er unyttig ell. til Skade. ilerκoκ atúngitsoκ, en Skik, som der ikke er Brug for ɔ: en Uskik. Jvf. piúngilaκ (af pe). I alle ovenstaaende Betydninger bruges det ogsaa om Personer, f. Ex. atúngitsut anigatdlardlit, lad først dem gaae ud, som ikke bruges ɔ: som ikke have Noget at bestille her.

atorκârpâ eller helst **atorκârtípâ** (bruger den eller lader den bruges første Gang), er det almindeligste Udtryk for: indvier den (en Bygning).

atorneκ, 3. m. S. **atornera**, dets Brug; dets Bliven brugt. atornere tamaisa atdlarteriaκarpoκ, det maa aftørres, hver Gang det har været brugt. atornermit ivkîtdlivoκ, det er blevet stumpt af Brug.

atornerdlugpâ, misbruger det.

atorsugpoκ, egentl. vel omtr.: kommer let til Anvendelse; men bruges kun om en Ulkepilk: tager let fat (i Ulkene). Af Andre bruges i samme Betydning **agtorsugpoκ** (egentl. omtr.: berøres l af agtorpâ).

atugssauvoκ (= atugagssauvoκ), bruges; kan gaae an.

atorssauvoκ (maaskee oprindelig Samme som det Forrige, men bru kun om Vinden): det blæser ikke stær Vinden er ikke stærkere, end at den bruges.

atorssarorpoκ og Prov. **atorssrúpoκ**, Vinden har lagt sig nog det blæser ikke saa haardt mere.

atuarpâ, egentl. vel: bruger ell. ben ter ell. anvender det nøiagtigt ell. i d enkelte Dele; men bruges kun om F gende: 1) følger den nøie (en Vei); 2 Pl.: læser det (følger Skrifttrækkene nø I sidste Betydning htr. **atuaivoκ**, ser ell. oplæser Noget (-mik); og **at-arpoκ**, læser kun for at læse (u Hensyn til Indholdet; altsaa navnl for at lære at læse).

atuartípâ, lader ham læse; læser n ham. Den htr. Form **atuartitsiv** bruges af Mange (ikke ganske correct) at holde Skole i Almindelighed. I iliniartípâ, htr.

atuarfik, en Skole. S. iliniarfik.

atuagaκ, 2. i Pl. **atuagkat**, som læses: en Bog. (Ellers og magpersagkat, s. S.). M. S. **at-agai**, det, han har læst. S. d. F

atuagaut, i Pl. **atuagautit**, Bog ell. Bøger i Eie. M. S. **atu-gautai**, hans Bog ell. Bøger.

atuagarssuit, Pl. den store Bog, Bogen fremfor andre: Bibelen.

*__atuagarssuagdlêκatigît__, Pl. Bibelselskab.

atugkípâ, giver ham noget af Sit Brug; laaner ham Noget (et Redsl ell. Lignende; -mik). Htr. **atugk-voκ** (som af atugkerpâ).

atugkiúpâ, udlaaner det til No (-mut); giver det hen til midlerti Brug.

âtartorpoκ (synes at være en forkor Form), laaner Noget (-mik); og m. S. — det af en Anden; har de Brug fra en Anden. kivfaκ âtartug en leiet Tjener (som egentlig er en A dens Tjener, ell. og blot: ikke Ens e Tjener).

artortípâ, d. S. ſ. atugkípâ, laaner ham Noget.
sak, m. S. **atsâ**, hans eller hendes Faſter.
erpâ og atsiúpâ ſ. ateĸ.
igpoĸ &c. ſ. at.
iorpoĸ, atsivoĸ, atsipâ ſ. âĸ II.
ivoĸ, âtsorpâ &c. ſ. aivâ.
go, Prov. d. S. ſ. atago ſ. ata.
ungak, en Saale i en Støvle eller Sko.
ungagssaĸ, Saaleſkind; Sælſkind, ſom er tilberedt til Saaler. Pl. **atu-ngagssat**, tilſkaarne Saaler.
ungagssiarâ, har gjort et Saaleſkind af det; har tilberedt det Skind til Saaleſkind.
úngerpâ, forſaaler den (Støvlen).
úngiut, en ſtørre Synaal (af den Størrelſe, ſom bruges til at ſye Saaler med).
úngivoĸ, er i Arbeide med at tilberede et Skind til Saaleſkind.
ık, Blod. — Som det ſees af de mange heraf dannede Ord, er dog Stammens Grundbetydning en anden, mere omfattende; omtrent: løſt (opløſt) i ſit indre Sammenhæng; henflydende, henſvindende; og mere udvidet: tabende ſit udvortes Sammenhæng med Andet eller ſin Ubevægelighed. **Blodet** ſkulde altſaa derefter være benævnt ſom Legemets i opløſt Tilſtand værende Beſtanddeel. Heraf:

a) af Betydningen: Blod:

sserpâ, 1) ſpilder Blod paa det (f. Ex. paa Kjødet ell. Spækket af den Sælhund, man flenſer, og hvis Blod man omhyggelig ſkulde ſamle); 2) blander Blod i det (neml. enten i Vand, for at koge Blodſuppe, ell. i Kjødſuppen, for at gjøre den mere blodholdig).
ssiorpoĸ, koger Blodſuppe (af tørret Blod).
ssivâ, (Prov.?) d. S. ſ. agsserpâ i første Betydning.
ıerpâ, htr. **-rsivoĸ**, fratager ham Blodet; 1) tager alt Blodet fra ham; gjør, at alt hans Blod maa flyde ud (ſaarer ham ſaaledes, at han maa forbløde ſig ꝛc.); 2) prov. tager noget Blod fra ham; aarelader ham (ellers taĸarsiorpâ, ſ. S.). U. S. **auerpoĸ**, miſter ſit Blod; forbløder ſig; bløder ihjel.
auiarpâ, 1) i Pl. (-rpai) d. S. ſ. det Forrige, men anvendt paa Flere: fratager dem Blodet ꝛc.; 2) i Sg. (ell. og Pl.): renſer det (ell. dem) fra det vedhængende Blod. Htr. **auiaivoĸ**.
auiak ell. i nogle Egne **augiak**, blodigt Kjød; nemlig Kjød, ſom er fuldt af ſtørknet Blod (af Skuddet).
auínauvoĸ, er —, og **auínángor-poĸ**, bliver ell. blev lutter Blod ɔ: er aldeles tilſølet med Blod. agssáka auínáuput, mine Hænder ere aldeles tilſølede med Blod.
aunârpoĸ, 1) bløder (et Saar); 2) har Blodgang.
augterpâ, gnider ell. overſtryger det med Blod (et Skind, for at gjøre det mere vandtæt).
augpalugpoĸ, **augpalârpoĸ**, **aug-pitdlagpoĸ**, **augpatdlagpoĸ**, har et Udſeende omtrent ſom Blod; er rød ell. rødagtig. **augpalugpoĸ** er almindeligſt, og bruges om Alt, hvad der er rødligt: er rød, rødligbruun, rødliggul ꝛc.; **augpalârpoĸ** bruges i nogle Egne mere, i andre mindre, og meeſt om et mere eller mindre reent Rødt, navnlig om rød Maling, og Part. augpalârtoĸ om et (rødt) Flag (ellers erĸalassoĸ, ſ. S.); **augpitdlagpoĸ** bruges hovedſagelig om Himmelens Rødme (Morgen- ell. Aftenrøde); og **augpatdlag-poĸ** overhovedet ſjelden uden i den følgende Form.
augpatdlarigpoĸ, s. er høirød.
augpalujagpoĸ, er rødlig; er blegrød (med ell. uden Indblanding af en anden Farve, men ſom ialtfald ikke er den overveiende; ſ. d. F.).
augpalunguserpoĸ, s. har et rødligt Skjær; er ſvagt rødligt (foruden at det har en anden Farve, ſom er den overveiende; altſaa: er ſort eller graa eller grøn ꝛc. med et rødligt Skjær).
augpilagtoĸ, helſt i Pl. **augpilag-tut**, en fiin rødlig Tangart, ſom ſpiſes.
augpilagtuliarpoĸ, er ude for at ſamle ſaadan Tang.
augpatdloĸut, m. S. **-ĸutâ**, Rødt, ſom er anbragt paa det; f. Ex. rødt Vadmel ſom Kantning paa en Pels, eller Teiſtefødder ell. ſmaa røde Klude paa en Ulkepilk ꝛc.

b) af den formodede Grundbetydning: løst (opløst) i sit indre Sammenhæng:

augpoĸ, 1) flyder fra hverandre, henflyder; smelter; tøer; bliver flydende (Metal, Snee, Iis); 2) optøer; bliver blødt (det, som var stivfrosset); 3) har Næseblod (ligesom henflyder).

augserpâ, giver det Tid til at smelte ell. optøe; især: 1) lægger det i Vand for at trække Frosten ud (frosset Kjød ell. Lignende); 2) tager Vandpelsen ind i Huset for at lade den optøe (om Morgenen, naar den var frossen om Natten).

augtípâ og **áupâ,** 1) optøer det; 2) smelter det.

augtitagssarsiorfik (et Sted, hvor man søger Noget, som skal smeltes) kan bruges om: et Bjergværk i Almindelighed.

áupoĸ, (pass.) 1) er optøet; 2) er smeltet.

augtitsivik, et Sted, hvor man smelter Noget; en Smelteovn. Mindre nøiagtigt bruges det af Nogle om; en Støbeskee (til at smelte Bly i), som ellers almindeligst kaldes aĸerdluliut, s. S.

augúpâ, (Sneen eller Isen) er tøet fra det, saa det er kommet tilsyne; eller: den (Solen, Varmen) har tøet op for det (som var fastfrosset), saa det kan tages. U. S. 1) pass.: (det forhen Fastfrosne) er tøet løs ell. kommen frem af Isen ell. Sneen; 2) refl.: (Isen ell. Sneen) er tøet fra sig ɔ: tildeels hensmeltet; er tøet Huller i &c.

aungnertuvoĸ, (egentlig: har stor ɔ: langvarig Hensmeltning), varer længe, inden det slipper op. (Bruges især om Fødemidler og Penge).

aungnertusârpâ, anvender Flid for at faae det til at vare længe; holder godt Huus med det.

aungnikípoĸ, er kortvarig; slipper hurtig op (Fødevare &c.).

autsorsârpâ og (i NGr.) **autsârpâ,** d. S. s. aungnertusârpâ: bruger kun Lidt ad Gangen, saa det kan vare længe.

augsuápoĸ, er uklar eller dunkel (det man seer igjennem: Luften, Vinduet, Øiet, et Speil &c.).

(**aungavoĸ,** er —, og) **áungarpoĸ,** bliver ell. er bleven ukjendelig ell. utydelig at see; er forsvunden af Syne (ligesom opløst i det Øvrige) formedelst [...] standens Tiltagen.

áungaivâ (anal. ánaivâ &c.), taber af Sigte, idet det forsvinder ell. liges[...] opløses i det Øvrige. U. S. **áung[...]** **-voĸ,** taber sig selv af Sigte ɔ: [...] gynder at falde i Søvn.

aungasigpoĸ, s. er kommen langt [...] Syne.

áungajugpoĸ, er utydelig at see [...] er ligesom forvisket (Noget, som ellers [...] nær nok til at kunne sees tydelig).

auvoĸ, er raadden ell. raadnet.

aussoĸ og **ausimassoĸ,** raadnet e[...] raaduende.

auneĸ, 3. 1) Forraadnelse; det at raad[...] 2) Forraadnelsens Resultat: Levninge[...] af det Raadnede; især: a) et raadd[...] Stykke Træ ell. Skind &c.; b) et s[...] kaldet raaddent Fjeld; Klippe, som er h[...] smulret af sig selv. I den sidste B[...] tydning forekommer det med en lille O[...] dannelse (aornit, aunerssuit &c.) te[...] melig hyppigt som Stednavn.

áumit, det Skind, som man i Grønl[...] indsyer et Lig i.

áumisigssaĸ, et Skind til dette Br[...]

áumisersorpâ, indsyer ham (hans [...] sjælede Legeme) i det Skind, som [...] skal begraves i.

c) af Grundbetydningens Ov[...] førelse paa den sig tabende u[...] vortes Sammenmenhæng m[...] Andet:

aulavoĸ, bevæger sig; forholder sig i[...] ubevægelig (Hvadsomhelst); især: 1) er[...] Bevægelse; forandrer sit Sted (Levende[...] 2) vakler; staaer ell. ligger ikke fast ([...] Ting); 3) flakker omkring; reiser fra [...] ene Sted til det andet. silaga aul[...] -voĸ, det, jeg seer udenfor mig, bev[...] ger sig ɔ: Alting løber rundt for mig ([...] Svimmelhed). erĸarsautíka aulass[...] -narssūput, mine Tanker mangle all[...] les Hvilepunkt (egentl.: ere tilhobe i st[...] Bevægelse).

aulángilaĸ, 1) bevæger sig ikke; li[...] ger stille, ell. staaer fast &c.; 2) er uro[...] er ikke taget Noget fra. tupaĸ aul[...] -ngitsoĸ, en heel Rulle Tobak. su[...] aulángitdlat, de ere endnu, som de v[...] (f. Ex. en Familie, hvis Medlemmer a[...] endnu leve).

ulaguserpok (sila), Luften er i ſit- trende Bevægelſe over det af Solen Op- varmede (Land ell. Hav ell. mindre Gjen- ſtande). silap aulaguserneranit er- -ssitdluángilak, man kan ikke ſee det tydelig for Bevægelſe i Luften.

ulajavok, bevæger ſig let ell. kan let bevæges.

ulajáipok, ts. (det ſtik Modſatte af de Forrige, mere end aulajángilak), kan ikke bevæges; er ubevægelig ell. urokkelig.

ulajaitdlivok, er bleven ubevægelig (imod før); ſtaaer nu faſt.

ulajangerpâ, betager det dets Be- vægelighed; nemlig: 1) ſtiller ell. lægger det ſaaledes ell. befæſter det med eet ſaa- ledes, at det ikke bevæger ſig mere (en Ting); 2) bevarer det faſt hos ſig; agter ikke at fravige det (et Løfte; en Skik ꝛc.). U. S. paſſ.: 1) er bleven faſt; er beta- get ſin Bevægelighed (en Ting); 2) er bleven beſtandig; lader ſig ikke mere bringe fra ſin Mening ell. Tro ell. ſit Forſæt.

ulajangersarpâ, 1) arbeider hen paa at faae det ubevægeligt: binder eller ſurrer det faſt; ſtikker Noget under det Vaklende; befæſter det ell. gjør det ube- vægeligt, ved at foretage Et ell. Andet med det (en Ting); 2) faſtſætter det (en Be- ſtemmelſe; en Lov, og Lignende); beſtyr- ker ham i Noget (-kut, -agut); gjør ham beſtandig. — I førſte Betydning bruges dette langt hyppigere end det Fore- gaaende, efterſom en Ting ikke let befæ- ſtes tilbørlig, uden ved mere ell. mindre fortſat Arbeide.

ulajangiúpâ og **aulajangerfigâ**, holder faſt ved det; overholder det nøie; er beſtandig med Henſyn til det eller i det (en Skik, en Mening, en Beſtem- melſe ꝛc.).

ulagsagpok, er ſtundom i Bevægelſe; forandrer af og til ſin Stilling eller ſit Forhold. Bruges undertiden om Søen, naar den er urolig, men overhovedet ikke ret ofte; derimod:

ulagsángilak, har ikke forandret ſin Stilling eller ſit Forhold; og overhove- det: har ikke forandret ſig; er endnu, ſom det var, ell. ſom man ſaa det ſidſt (Noget, man havde lagt et Sted, ell. en Syg, ell. Ens Tanker ell. Anſkuelſer, ell. Hvadſomhelſt).

aulagsarigpok, s. kan hurtig for- andre ſin Stilling; er vever; er behæn- dig; er hurtig og let i ſine Bevægelſer.

aulagsardlugpok og **aulagsa- -rîpok**, er ſeen til at forandre ſin Stilling; er langſom i ſine Bevægelſer.

auláikauvok, er heel og faſt; ſtaaer fuldkommen faſt af ſig ſelv; nemlig der- ved, at der Intet mangler paa den, ſom ſkulde erſtattes ved Støtte ell. Underlag. (Forener i ſig omtrent Betydningen af suíkauvok og aulángilak.)

auláikípok, ts. ligger nogenlunde faſt; giver kun ubetydelig efter (f. Ex. en Steen, ſom paſſer i ſit Leie i Muren).

aulakôrpok, raver; tumler; det gaaer rundt for ham og han ſelv med (en Druk- ken). Jvf. kâvikôrpok.

aulápâ, htr. **aulatsivok**, ſætter det i Bevægelſe (egentlig: bevæger ſig og det med); bevæger det; ryſter det; vugger det; ſvinger det (f. Ex. en Slibeſteen; en Gynge eller Lignende. S. n. aula- -terpâ.

aulatsivik bruges af Nogle om: en Vugge (ſ. ellers uvâssok); og forekom- mer desuden ſom Stednavn.

aulaterpâ. htr. **-terivok**, d. S. ſ. aulápâ, men gjentagende og fortſat: be- væger det hid og did; ryſter det; rører om i det ꝛc.; ſætter det i ſtadig Bevæ- gelſe ved ſin eller ſit Redſkabs idelig til- bagevendende Bevægelſe.

aulaterut, et Redſkab til at ſætte No- get ſaaledes i Bevægelſe, iſær til at røre om i Noget med.

aularsaut, en Veirhane.

aulasarpok ſ. n. aulisarpok.

autdlarpok, bevæger ſig frem i en be- ſtemt Retning; er kommen i Fart (Hvad- ſomhelſt); ſaaledes om et Skydevaaben: Skuddet er gaaet af; om et Uhr, ſom ſtod: er kommet i Gang; om Folk: er gaaet bort ell. er reiſt; om Reiſende, der havde ſlaaet Leir: bryder op; fortſætter Reiſen; om Trækdyr ell. Fugle: er dra- gen bort; m. S. og en Abl.: **-mit autdlarpai**, begynder dem (Rækken) fra —. kutdlernit autdlardlugit at- -dlernut nâvdlugit, begyndende fra de Øverſte og Rækken ud til de Nederſte.

autdlángilak, bevæger ſig ikke frem;

er ikke reist ꝛc. (s. o.); bl. A. klikker, brænder ikke af (et Skydevaaben).

autdlángitsôrpoĸ, klikker med sit Skydevaaben; fik ikke Skuddet til at gaae af.

autdlartôrpoĸ, fik sit Skydevaaben til at gaae af imod sin Villie; Skuddet gik uforvarende af for ham.

autdlalerpoĸ, begynder at bevæge sig frem ꝛc.; bl. A. er i Begreb med at gaae ell. at reise; bryder op.

autdlârpoĸ, reiser bort med Familie og Bohave; flytter med Konebaad og Alt til et andet Sted; og især: — fra sin Vinterplads til sin Foraars- ell. Sommerplads.

autdlartípâ, 1) sætter det i Bevægelse fremad (f. Ex. et Uhr, som stod); 2) lader ham gaae; enten: a) holder ham ikke tilbage; lader ham drage bort efter sit Ønske; eller: b) afskediger ham; eller: c) udsender ham; sender ham fra sig i et Ærinde.

autdlartitaĸ, et Sendebud; en Udsending. Jvf. arpârtoĸ.

autdlartitsivigâ, sender Nogen (-mik) til ham.

autdlarĸuvâ, byder ham at gaae; neml. 1) har ikke Noget imod, at han gaaer (deraf: autdlarĸúngilâ, forbyder ham at gaae); 2) jager ham bort; driver ham fra sig.

autdlarúpâ, gaaer bort med det; tager ham ell. det afsted med sig; bortfører den ell. det.

autdlarússaĸ, medtaget; bortført.

autdlarsarpoĸ, arbeider for at komme i stærkere Fart.

autdlarĸârpoĸ, 1) bevæger sig først frem; reiser først ꝛc.; 2) begynder Rækkefølgen (pass.); udgjør Begyndelsen. (I denne sidste Betydning kommer det hovedsagelig til Anvendelse i det Følgende). — M. S. og en Abl. d. S. s. autdlarpâ.

autdlarĸaut, m. S. **-rĸautâ** eller **-tât**, dens eller deres Begyndelse; den eller det, hvormed Rækkefølgen begynder (f. Ex. det første Bogstav i et Ord; ell. den første af en Række eensartede Gjerninger; ell. Begyndelsen af et Skrift ell. en Bog ꝛc.). Jvf. pilerĸaut af pe samt n. autdlarniut. ukiup autdlarĸau-tâne, i Aarets eller Vinterens Begyndelse.

autdlarnerpâ, htr. **-rnîvoĸ**, b gynder det (en Sag ell. Gjerning); gj en Begyndelse paa det (activt). Egent vel: forsyner det med Fremgang (autdla -neĸ), nemlig ved selv at lægge første Haa paa Værket. uvdlume sanâgssara au -dlarnerpara, idag har jeg gjort B gyndelsen paa det, jeg skal forfærdig U. S. pass. autdlarnersimagame (ford der var en Begyndelse til det (f. Ex. Revne i det, som nu gik heelt itu).

autdlarniut, m. S. **-rniutâ**, 1) a tivt: hans Begyndelsesmiddel; det, hvo med han begynder ell. begyndte (s. d. F. men hyppigst 2) passivt: dets Begy delse; det, hvormed det begyndes ell. b gyndtes (f. Ex. Grundstenen i en By ning; Haandpenge; Anledningen til Sygdom, og Lignende). S. o. au -dlarĸaut.

autdlarniutigâ, 1) han begynder e begyndte dermed; 2) det begyndtes derme

autdlarnîvigâ, (han) begynder derf (fra det Sted ell. fra den Tid af).

autdlaivâ, skyder det. U. S. ref skyder sig selv. Htr. **autdlaingni -poĸ**, har skudt Noget. (I de to Fø gende synes en anden htr. Form autdla -voĸ at ligge til Grund).

autdlaeriarpoĸ, gjør et Skud (ud Hensyn til, om og hvad det træffer).

autdlainiarpoĸ, er ude for at sky Noget; er paa Skydejagt.

autdlait, et Skydevaaben, og navnlig Haandvaaben: en Riffel; en Haglflin en Musket ꝛc.

autdlaiseraĸ, 2. en Flitsbue (m Skaft, efter europæisk Viis; s. pisigse

autdlaiserarpoĸ, skyder med Flitsbue.

autdlúpâ (nærmest af aulavoĸ, ikke autdlarpoĸ), er i Bevægelse for det er for Alvor beskjæftiget med det, for faae det færdigt (et Arbeide); og alts efter Omst.: gjør nu Alvor af det; sky der sig med det.

aulisarpoĸ, i NGr. og i Labr. **a -lasarpoĸ**, fisker paa Havbunden. M. S. fisker der; befisker (ↄ: fisker paa) d (Fiskepladsen). Da Benævnelsen aabe bart har sin Grund i den stadige Bev gelse, hvori Fiskesnøren holdes, synes Fo men med a (af aulavoĸ) at være d

oprindelige, skjøndt den anden her i Landet er den almindeligste.

lisartoĸ, en Fisker.

lisarfik, en Fiskeplads; en Fiskebanke.

lisariarpoĸ, gaaer ud ell. er ude for at fiske.

lisagaĸ, 2. en Fisk (i Alm.).

lisaut, en Fiskesnøre.

lisautêraĸ, 2. spec. en fiin Hellefiskeline af den Art, som Handelen her fører (50 Favne lang; hvilket Maal undertiden bruges for at angive større Dybder i Havet, f. Ex. aulisautêrĸat pingasut ingmánguaĸ túngitdlat, tre fine Hellefiskeliner naae ikke ganske Bunden ɔ: der er lidt over 150 Favne dybt).

uma, 1. og **aumaĸ**, 2. (Pl. áumat), 1) en Gløb; gloende Kul; 2) Kul overhovedet; og derfor mere bestemt: **aumat** ell. **áumat ikumassut**, gloende Kul.

maroĸ, 2. d. S. s. aumaĸ i første Betydning, men er ikke almindelig.

marssuit og Prov. **aumarûtigssat**, Pl. Steenkul.

marssualivik, en Kulkasse (i Stuen).

marssuausivik, et Kulskuur eller Kulrum (hvor Kulforraadet gjemmes).

malivâ, 1) gjør Gløb paa det: gjør noget af det glødende; 2) forkuller det eller noget af det (f. Ex. Enden af en ny Lampevæge, for siden lettere at kunne tænde den).

mârpoĸ og **aumáinauvoĸ** eller **aumáinángorpoĸ**, er glødende (Jern 2c.).

mârtípâ, gjør det glødende.

umârutigssat, Pl. Gløder, som skulle vedligeholdes.

mausivik, et Fyrfad.

mainitsoĸ, Fyrsvamp.

maussaĸ, 1) en Granat (gjennemsigtig rød Steen); 2) en rød Glasperle.

manganiaĸ, en Mariehøne (en Bille af Slægten Coccinella, med 4 sorte Punkter paa de røde Vingedækker). Kaldes ellers ogsaa amanganeĸ, ĸalerualik, oĸilailuk.

usiak, en Jordedderkop (som boer i Huller i Jorden og ikke spinder hængende Væv; s. nigssavarssuk).

ussaĸ, Sommer.

ssarpoĸ, det bliver Sommer.

aussauvoĸ, det er Sommer.

aussivoĸ, opholder sig et Sted om Sommeren.

aussivik, en Sommerplads.

auvarpoĸ, er paa Rensjagt (hvadenten det er for faa Dage ell. for flere Maaneder; jvf. ikorpoĸ). M. S. er paa Rensjagt der; afsøger den (Egnen, Dalen 2c.) efter Rensdyr.

auvariarpoĸ, gaaer ell. er gaaet paa Rensjagt.

auvarfik, en Rensdyr-Jagtplads; en Egn, hvor der pleier at være Rensdyr, og man altsaa kan gaae paa Jagt efter dem.

auveĸ, 3. (Pl. aorfit ell. aorrit), en Hvalros. — âveĸ (Tagtømmer, s. S.) lyder ligesaa.

auvfagpoĸ, fanger en Hvalros.

auvfagfak ell. **auvfagfârssuk**, et fabelagtigt, stort Dyr, som beskrives som meget glubsk og farligt (værre end en gammel Iisbjørn) og med korte Been og et Horn paa Næsen eller Ryggen. (Mon Grønlænderne skulde have bevaret en Erindring om Næsehornet fra deres første Tider? Jvf. bl. A. sigssik II).

ava [1) Nord (det virkelige Nord); 2) den Side, man har tilhøire, naar man staaer vendt mod den aabne Sø; altsaa paa Vestkysten omtrent Nord ell. Nordvest ell. paa sine Steder Vest, og paa Østkysten Syd ell. Sydvest. Efter Brugen her i Landet alene at dømme, skulde den sidste Betydning være den egentlige, og den første kun gjælde for Vestkysten; imidlertid bruges Ordet i Labr., som dog vender mod Nordost, saavidt vides, kun om det virkelige Nord, saa det dog kunde være, at den sidste Betydning først var opstaaet her i Grønland, maaskee ved de første Beboeres Vandringer langs Kysten alene]. Bruges, ligesom de tilsvarende Ord (ĸava, pava, sama), kun i de locale Casus som følger:

avane (Loc.), i Nord; **avánga** (Abl.), nordfra; **avûna** (Vial.), Norden om; eller igjennem (det i) Nord; **avunga** (Term.), nordpaa; mod Nord. Med det tilbagevisende ta: **tâvane, tâvánga, tâvûna, tâvunga**, der i Nord 2c.

avanīpok, er nordpaa. **tâvanīpok**, er der nordpaa.

avungnarpok, er gaaet nordefter; gaaer ell. reiser mod Nord. **tâvung-narpok**, er gaaet der nordpaa.

avángarnisak, 2, En fra det Nordlige; en Nordlænding. **tâvángarnisak**, En der nordfra.

avfa, Interj. der i Nord (er han ell. den)!

avna, Pron. han i Nord; subjectivt **av-ssuma**. Pl. **avko**, subjectivt **av-kua**, de i Nord. Med ta helst: **taiavna, taiavko** &c. — Som Tilraab: **avssumâk**, hør, Du der i Nord! Pl. **avkorsî-â** ell. **avkuá-kut-â**, hører, I der i Nord!

avangnak, 1) Nordenvind. 2) m. S. **avangnâ**, dens eller dets (Verdens, Landets, Husets etc.) Nord; dens nordlige Deel eller Egnen Norden for den. — Med App. bruges Ordet som følger: **avangnâne**, Norden for den; **avangnânit**, fra dens Nord ell. den nordfra; fra Egnen Norden for den; **avangnâgut**, Norden om den; — **avangnânut**, hen paa dens Nordside ell. til Egnen Norden for den; **avang-namut** (uden Suff.), mod Nord; **avangnamit**, paa Grund af Nordenvind (ikke: nordfra). avangnânit ornigpâ, han nærmede sig den fra dens Nord ɔ: nordfra. igdlerfiup avang-nânut iliuk, læg det paa Nordsiden af Kisten. — Saavel hos dette Ord som hos de tilsvarende (kujat, kit, kange) gaaer Suffixet, naar ikke Andet er nævnt eller ved Sammenhængen antydet, altid paa den Egn eller den Deel af Landet, hvor man selv befinder sig; f. Ex. avangnâ atdlalerpok, dens (ɔ: vor Egns) Nord begynder at klare op. umiarssuit avang-nânut pissugssat, Skibene, som skulle til dens (dette Lands) Nord ɔ: til Nordgrønland.

avangnâmiut, Pl. de, som boe i dets (dettes) nordlige Deel; Nordboerne. — M. S. **avangnâmiue**, deres Nordboer ɔ: de, som boe nordligere end de ell. i deres Nordlande.

avangnamukarpok, 1) stiler i Nord; er i Bevægelse mod Nord, ell. tager sin Retning imod Nord. kilak avangna-mukarpok, Himmelen (ɔ: dens Skydække) har Drift imod Nord. 2) er ga[...] eller reist nordpaa. I denne sidste B[...] tydning (ellers avungnarpok) bruges [...] som oftest om et vist bestemt Sted, i[...] det nærmeste beboede Sted i den R[...] ning, som da paa det søndenfor ligger[...] Sted almindeligst betegnes paa den Maa[...] istedetfor at nævne Stedets Navn.

avangnerpok, s. det blæser fra No[...] den; er Nordenvind.

avangnaussãnguarpok, det blæ[...] en sagte Nordenvind.

avangnakángilak, den (Luften) h[...] ingen Nordenvind ɔ: der er ingen No[...] denvind at vente nu.

avangnarkúpâ, gaaer Norden om d[...] (en Ø, et Fjeld etc.).

avangnarparpok, flytter sig m[...] Nord; eller er kommen mere mod No[...] (f. Ex. et Fartøi, som arbeider sig fr[...] imod Nordenvind; ell. Solen, naar d[...] om Sommeren nærmer sig den nordli[...] Horizont; men forøvrigt bruges det o[...] saa om at flytte sig kun faa Skridt im[...] Nord).

avangnarpasigpok, s. er noget he[...] imod Nord. avangnarpasigsúk[...] ingerdlaniásautit, Du skal lægge d[...] Vei noget henimod Nord ɔ: ikke ga[...] for sydlig. kanangnak avangnarpasi[...] -pok, Vestenvinden er noget henim[...] Nord ɔ: nordvestlig ell. nærmest Nordve[...]

avangnardlek, 1) den Nordligere e[...] Nordligste. avangnardlersât, den nor[...] ligste af dem. 2) i Pl. **avangna-dlît**, de Nordligste; spec. Beboerne[...] Colonien Godthaab i Modsætning til de[...] som boe ved Brødremissionspladsen N[...] herrnhut, hvilke to Steder ligge paa sam[...] Halvø i N. og S. for hinanden (s. nûk[...] og hvorfra de to i Landet værende Mi[...] sioner have taget deres Begyndelse: d[...] danske fra Godthaab, Brødremenighede[...] fra Nyherrnhut. Ved begge Missione[...] Udbredelse i SGr. ere de samme B[...] nævnelser fulgte med; deraf 3) **avan-nardlek**, En af den danske Missi[...] eller Menighed (Grønlænder eller Eu[...] pæer, og saavel i som udenfor Land[...] altsaa i sidste Tilfælde: en Dansk). I[...] nôrdlek, og angaaende „de Danske“ kavdlunâk og ukîsut. — I NG[...] hvor den danske Mission er den enes[...]

ruges dette Ord, saavidt vides, ikke i
en tredie Betydning ell. ialtfald ikke al-
nindeligt.
âgâ, gjør vel mod ham; hjælper ham
Nøden med Noget (-mik). Htr.
vâgingnigpoк (-mut).
âgingnigssusia (-ssusek, 2.m.S.)
ans Velgjørenhed.
âgingningnere, (-nek, 3. m. S.)
ans Velgjerninger.
âgssorpâ (anal. asigssorpâ, isu-
magssorpâ &c.), d. S. s. avâgâ, men
nere intensivt ell. vedholdende: gjør vel
mod ham ved enhver Leilighed, og baade
ned Raad og Daad; er hans Velgjører
alle Henseender.
âgssuinera, (-nek, 3. m. S.) hans
Velgjerning som et Hele (men som be-
taaer af mange enkelte Velgjerninger ved
nhver Leilighed).
âк, m. S. avâ, hans ell. dens Bag-
oved.
ârpâ (anal. niaкuarpâ), giver ham et
Slag paa Baghovedet (nemlig et stærkt
Slag, saa han besvimer ell. ogsaa døer).
l. S. avârpoк, 1) stoder ell. slaaer
ig paa Baghovedet; 2) har faaet sin
Bekomst; er eengang for alle bleven kjed
f det (at gjøre det tiere eller at komme
er oftere ꝛc.).
ârtarpâ (aulisagaк), slaaer med en
Kølle Baghovedet itu paa den fangede
Fisk, for at dræbe den.
ârtaut, en Kølle dertil.
âkatdlagpoк, er bleven kjed til Væm-
nelse af Noget, som han har faaet for
neget af. Bruges meest om Madvare,
nen ogsaa overført paa aandelige Ting.
âkatdláupâ og avâkatdlau-
tigâ, er kjed til Væmmelse af det; er
ærdig ved at brække sig blot ved Lugten
eraf (Madvare); oprøres til Væmmelse
ed Tanken om det (f. Ex. Ens lumpne
Utaknemmelighed eller nedrige Adfærd og
Lignende).
ãnguvoк, 1) svimler; besvimer næ-
ten; er ør i Hovedet, som om han havde
aaet et Slag paa Baghovedet; 2) er
leven saa kjed af Noget, at han ikke
ider tænke mere derpaa ell. have dermed
t bestille.
ãngunaкaoк, man bliver heelt ør
ller fortumlet i Hovedet af det (Slag,
Skrig, Larm ꝛc.); det er til at blive
gal af.

avâlavoк (dannet som tordlulavoк af tordluk) og **avâlârpoк**, hujer ad Nogen; hyler En ud. Begge bruges og-saa med Suff. — ham; dog hellere de Følgende.

avâtdlápâ og **avâlârtorpâ**, hujer ell. hyler ham ud; raaber og skriger efter ham, for at haane ham.

avâlaкiak, 2. en Dvergbirk ell. Løbe-birk (som kryber langs Jorden og med ganske smaa Blade).

avalagpâ, avaleraк, avámukarpoк &c. s. avat.

avangnaк &c. s. ava.

avarкúpâ, avaserpâ, avasigpoк s. d. F.

avat, m. S. **avatâ**, dens ell. dets Yder-ste eller Omgivende; nemlig: 1) selve Gjenstandens Yderside eller Yderrand i Modsætning til dens midterste Deel (mod-sat timâ, s. S.); 2) den Side, som er yderst, i Modsætning til den indre (f. Ex. den ydre Side af en Dørstolpe eller en Væg ꝛc.; modsat ilutâ og parall. silatâ); 3) Rummet nærmest uden om den, og som tænkes hørende dertil (anal. sak og tuno); 4) den Gjenstand, som befinder sig nærmest udenfor eller uden om det og paa en eller anden Maade hører dertil (f. Ex. Søen nærmest udenfor Landet; Rammen om et Billede; Kantning paa et Klædningsstykke ꝛc.); 5) i Pl. selve Gjenstandens yderste fra det Øvrige ud-staaende Dele (modsat timâ); saaledes navnlig: Lemmerne paa et levende Væ-sen, incl. Næse og Øren, dog fortrins-viis Hænder og Fødder ell. Arme og Been, og hvad dermed kan sættes i Klasse (Vin-ger, Stjert, Finner, Følehorn ꝛc.). — Med App. udtrykkes herved Præpositio-nen: udenfor; udenom (af 3die Be-tydning); f. Ex. **avatâne**, i Rummet uden om den ɔ: udenfor den; **avativ-tíne**, udenfor os (spec.: paa Søen udenfor vort Bosted); **avatâgut**, uden om den; **avatânit**, fra udenfor den, ell. den udenfra, ꝛc. — Uden Suff. bru-ges det kun i Term.: **avámut**, udad; spec. ud fra Landet.

avámukarpoк, tager sin Vei udad-til; bevæger sig udad; især: gaaer ud ad den aabne Sø til.

avarĸúpâ, gaaer uden om det; passerer det (en Ø, et Skjær ɔc.) paa Ydersiden ɔ: paa den Side, som vender mod den aabne Sø.

avasigpoĸ, s. er et godt Stykke fra Land; befinder sig temmelig langt ude til Søes (et Skib, en Ø, ɔc.). avasigsú--kut ingerdlajumârpuse, I skulle tage Veien noget borte fra Landet, eller ikke komme Landet for nær.

avatangerpâ, indtager Rummet udenfor det; holder sig tæt udenfor den ell. holder Pladsen udenfor besat; og i Pl., hvis de ere nok til det: de omringe ham ell. den (f. Ex. en Fæstning) ell. det.

avaserpâ, forsyner det med en avat; og **avasersorpâ**, — paa flere Steder ell. rundt omkring; bl. A. sætter Kantning paa det ell. Ramme omkring det.

avatigssaĸ, Noget til Kantning ɔc.

avatingmigpoĸ, s. fører Last baade for og bag sig paa sin Kajak; er belæsset paa begge sine Yderdele.

avatdlugpoĸ, har ondt i Lemmerne (af Gigt, Skjørbug ɔc.).

avalagpâ, bringer det fra Noget ud paa rum Plads; især: 1) sætter Maden frem; 2) skyder en Baad ud fra Landet. Hyppigst u. S. **avalagpoĸ**, begiver sig fra sit Sted ud paa rum Plads; 1) træder frem paa Gulvet (fra Brixen ell. fra sit Sæde; d. S. s. savssarpoĸ, men seet fra den modsatte Side); 2) lægger ud fra Landet (enten blot fra Stranden, ell. og længere ud); sætter af; 3) spec. forlader Landet med et af Skibene; reiser ud af Landet. Htr. **avalaivoĸ**, især om: sætter Mad frem; tracterer.

avalaiaĸ, det, man tracterer med; — m. S. **avalaiai**, hans fremsatte Retter; det, han tracterer med.

avalagiaĸ, 2. m. S. **-giâ**, dens (Fjordbreddens) Udlæggested ɔ: det Sted, hvorfra man bedst ell. sikkrest sætter over til den anden Side. Forekommer tildeels som Navn paa saadanne Steder.

avalagtaut, m. S. **-tautâ**, en Udhaler til en Baad (til at lægge den ud fra Land med).

avaláupâ, begiver sig ud paa rum Plads med det; især: tager ham ell. det med sig ud paa Søen ell. fra Landet.

avaleĸut, en Green paa et Træ el[...] trælignende Vært.

avaleraĸ, 2. Pl. m. S. **-rai**, Ryg[...] Bugfinne paa en Hellefisk eller Flyn[...] (ell. lignende Fisk).

avalerĸoĸ, Pl. m. S. **-rĸue**, de[...] udstaaende Dele; neml. forholdsviis la[...] og smalle Dele, som staae ud fra [...] egentlige Legeme (som f. Ex. Grenene p[...] et Træ, Armene paa en Søstjerne, [...] Lignende).

avataĸ, 2. (Pl. avátat), en Fang[...] blære (til Sælhundefangst med Harpu[...] i Regelen dannet af et krænget Sælski[...] dog i Nødsfald ogsaa af Andet).

avataerpoĸ, s. 1) trækker sin Fang[...] blære ned af Kajakken og kaster den [...] (efter at have harpuneret Sælhunden[...] 2) sælger sin Fangeblære.

avataerserpoĸ, har mistet sin Fang[...] blære (ved en Sælhund).

avatâĸ, en Blære til en agdligaĸ (s[...] dannes af et Fuglesvælg). S. naker[...]

avataussaĸ, en Bugsereblære (som [...] fæstes ved den fangede Sælhund, at [...] kan flyde op i Vandet under Bugsering[...]

avatartaĸ, en Blære til Mærke p[...] Noget, man slipper eller foreløbig ga[...] fra (paa Søen; f. Ex. en Blære p[...] Enden af en Hellefiskeline, for det T[...] fælde, at Fisken løber saa stærkt med d[...] at man bliver nødt til at slippe den [...] Stund; ell. paa en Fiskesnøre, som [...] bleven hængende i Havbunden, og s[...] man senere atter vil prøve paa at f[...] op; eller paa en fanget Sælhund, s[...] man foreløbig lader ligge, hvor man dræ[...] den, for siden at tage den med hjem, [...] Lignende).

avatartalerpâ, sætter saadan Mær[...] blære paa det.

âveĸ, 3. Pl. **ârfit** og **ârrit**, m. [...] **ârfe** ell. **ârre**, men ogsaa **âvê**, T[...] værket paa et grønlandsk Huustag, i[...] de mindre Stykker, som ligge fra Mu[...] op til Hovedbjælken. (Ligelydende er [...] de Fleste auveĸ, en Hvalros).

âverpâ, belægger det med Tagtøm[...] (Huset). U. S. pass.: er tagla[...] har faaet Tagtømmer paa sig.

âvîsorpoĸ eller **ârfisorpoĸ** el[...] **ârrisorpoĸ**, henter sit Tagtøm[...] (fra det Sted, hvor han havde Hu[...]

idst; naar man vil bygge paa et andet Sted).
igpoĸ, t. 1) skilles ad i to Dele (af sig selv); 2) har Helvedesild (et Slags Udslæt i en Ring om Livet, som siges at blive dødelig, naar Ringen slutter sig, og hvorved altsaa den Syge betragtes som deelt i to Dele). — — Sjeldnere m. S.: skiller det ad i to Dele; s. n. avípâ.
ilerpoĸ, 1) begynder at skilles i to Dele; 2) faaer ovennævnte Sygdom.
ingneĸ, 3. Adskillelse; det at skilles i to Dele; 2) Helvedesild (Sygdommen).
igfigâ, deler Noget (-mik) med ham.
igsârpâ, skiller sig fra ham. — — U.S. i Pl. avigsârput, de skilles ad (Folk); de gaae hver sin Vei.
igsârtípai, han skiller dem ad i to Partier (to enkelte Personer ell. Flere); skiller dem fra hinanden (som vare forenede, enten boede sammen eller fulgtes ad ell. sloges ɔc.).
igsivoĸ, skjærer sig et Stykke af (f. Ex. af et større Stykke Kjød). — M.S. avigsivâ, skjærer et Stykke af til ham.
igsivigâ, skjærer sig et Stykke af det.
igtaĸ, i Pl. avigtat, smaa bitte Qvadrater af hvidt eller farvet Skind, som syes paa Andet i alle Slags Figurer til Pynt. M.S. avigtai, hendes — ɔ: Figurerne, som hun har syet af saadanne Miniaturqvadrater.
íngaĸ, en Muldvarp (eller et lignende Dyr? Benævnelsen stammer fra den amerikanske Tid, s. sigssik).
ípâ, 1) skiller ell. deler det i to Dele (med Hænderne ell. med et Værktøi eller paa hvilkensomhelst Maade); 2) ombytter et Pengestykke mod to halv saa store; 3) skiller sig fra sin Kone (altsaa egentlig omtr.: fraskiller hende, som han var Eet med, saa de blive to). U.S. passer skilt i to Dele (af Nogen). Htr. avitsivoĸ.
itaĸ, 1) deelt i to Dele; 2) en fraskilt Kone.
itípâ, 1) lader det blive deelt i to Dele (af Nogen, -mut); 2) faaer et Pengestykke ombyttet mod to halv saa store.
iliaĸ, m.S. aviliâ, hendes Medkone. Jvf. panerfaĸ.

aviliarît, Pl. to Kvinder, som have een Mand sammen.
(agdlagkat) avíssutit, Pl. et Skilsmissebrev.
avgorpâ, 1) deler det i flere Dele; skjærer ell. brækker ell. river ɔc. det i Stykker; 2) ombytter et Pengestykke mod flere ell. i Smaapenge. U.S. avgorpoĸ, skilles ad ell. er skilt i flere Dele ell. Stykker. Htr. avguivoĸ.
avgortípâ, 1) lader det blive deelt i flere Stykker (af Nogen, -mut); 2) faaer et større Pengestykke byttet i Smaapenge.
avgorneĸ, 3. et af Stykkerne ell. Delene, som Noget blev deelt i. avgornerisa pingajuat, den tredie Deel deraf, Trediedelen. Brøkdele overhovedet kunne ellers for dem, der have en Smule Øvelse i Tal, ogsaa udtrykkes med Udeladelse af avgornere; f. Ex. tatdlimai pingasut, tre (af) dens femte (Dele) ɔ: 3/5.
avgoĸatigîgsitdlugit ell. (hvis det kun gjælder To) aveĸatigîgsit-dlugit, kan bruges om: i Gjennemsnit (nemlig flere Tal lagt sammen og deraf taget Middeltallet).
avgulavoĸ, lader sig let dele ell. gaaer let fra hverandre baade i den ene og anden Retning; er skjør ell. mør.
avguarpoĸ, 1) deler Noget med flere Andre; 2) faaer Deel, naar der skeer Uddeling; ved Colonierne spec.: faaer sin Maanedsproviant. M.S. avguarpâ, han deler det imellem Flere (-nut); og i Pl. avguarpât, de dele det imellem sig. Htr. avguaivoĸ, deler Noget imellem Flere; uddeler.
avguartípâ, lader ham faae Deel med Flere (i Noget, -mik). I Pl. avguar-típai, lader dem faae Deel med hverandre; enten: deler Noget (-mik) imellem dem; eller: lader dem dele Noget imellem sig.
avguarfigâ, faaer Deel hos ham; kan eft. Omst. være: 1) faaer sin Deel (tildeelt) af ham; men nærmest: 2) faaer det af hans til sin Deel.
avguaĸatigâ, faaer Deel i Selskab med ham; har ham til Delingsfælle.
agfaĸ, m.S. agfâ, den ene af de to Dele, i hvilke det er deelt; dets ene Halvdeel.
agfagsak, m.S. agfagsâ, en Deel

deraf, som næsten er skilt fra, men dog endnu hænger sammen med det. ***ag-fagsaussagdlit**, Pl. Leddyr.

agfako, et afbrudt eller afdeelt Stykke, men som ikke nær er det Halve; en Stump eller et mindre Stykke, fremkommen ved Deling.

agfardleĸ, m. S. **-rdlia**, et dertil (ↄ: til det Hele ell. til Hovedafdelingen) hørende særskilt Rum, f. Ex. en særskilt Afdeling i en Skuffe ell. en Kiste; eller et Kammer ved Siden af et større Værelse, og Lignende.

aviuvoĸ, det runger for Øret; eller egentlig: Øret runger. siutíka aviu-leĸaut, det begynder at runge stærkt for mine Øren.

avilorpoĸ, det klinger ell. runger; giver en klingende Lyd fra sig (lig Klokkelyd, men med ganske korte Mellemrum).

avilortoĸ, Noget, som klinger saaledes; spec.: en Bjælde.

avilortulik, 3. Prov. en Hvinand. (Ellers niaĸortôĸ).

avîse, en Avis.

avĸarpoĸ, 1) er graadig; 2) er ødsel, navnlig med Fødevarer. (Omtr. det Modsatte af ilevĸârpoĸ). Mere bruges de Følgende. — arĸarpoĸ (af at) lyder hos Mange ligesaa.

avĸalavoĸ, d. S. s. Foreg., men med det Bibegreb, at Noget er i stadig Bevægelse (her altsaa Munden): 1) æder med Graadighed; 2) bliver ved at give bort, saa længe han har Noget.

avĸalasârpoĸ, skynder sig med at spise; sluger Maden ned i en Fart (enten af Graadighed, ell. og fordi man har Hastværk).

avĸaláipoĸ, ts. holder godt Huus med sine Fødevarer; lader det ikke blive ædt op uden Nytte.

avĸáupâ, spiser Alt op for ham; eller forøder Alt for ham, saa at der Intet bliver tilovers til ham. U. S. i Pl. **avĸáuput**, 1) de opæde eller bortødsle Alt for hinanden; 2) de kappes om, hvem der først kan faae afspist. — Kan lyde som arĸáupâ (af at).

avĸut (af en tabt Stamme; medmindre det skulde hænge sammen med aporpoĸ, apũpoĸ), Vei; nemlig enten: 1) det Befærdede i Modsætning til det Ubefærdede; eller: 2) det Fremkommelige i Modsæ[tning] til det Ufremkommelige; eller: 3) d[et] som fører til Maalet. (I denne sid[ste] Betydning ogsaa i aandelig Forstan[d]; ellers om Veie saavel til Lands som [til] Vands). M. S. **avĸutâ**, 1) den V[ei] han er gaaet; 2) Veien dertil.

avĸutigssaĸ, Vei for Nogen ell. [for] Noget; Leilighed til at komme fre[m]. avĸutigssaĸángilaĸ, han (som vil rei[se]) ell. det (som skulde sendes bort) har i[n]gen Leilighed til at komme bort ell. vide[re]. avĸutigssaĸarpat nagsiutísavara, na[ar] der er Vei for det (ↄ: naar Nogen ga[aer] ell. reiser den Vei og vil tage det me[d]) saa skal jeg sende det med. tássû[na] avĸutigssaĸángilaĸ, der kan man i[kke] komme frem.

avĸutigâ, reiser ell. gaaer derigjenn[em] ell. der forbi ell. derover; enten: 1) ga[aer] ell. er gaaet den Vei; eller: 2) kom[mer] ell. er kommen underveis dertil.

avĸusârpâ, lægger sin Vei saaledes, [at] han kommer ogsaa dertil ell. kan tage [det] med; gaaer ind til ham ell. medtager [det] underveis.

avĸusineĸ, 3. en traadt Vei; en St[i]; den almindelige Landevei.

avĸusinerssuaĸ eller **avĸusin[e]-liaĸ**, en ved Kunst anlagt Vei (p[aa] europæisk Viis).

avsseĸ, 3. og **avssiaĸ** (ikke af avĸu[t], men af dets tabte Stamme), Nog[et], som er i Veien for Nogen eller Nog[et], saa at Fremgang i den Retning forhi[n]dres. Især er **avsseĸ** Noget, s[om] hindrer en Anden ell. Andet i at kom[me] til En selv (og kan saaledes godt brug[es] om et Skjold eller Brystværn eller Li[g]nende), og **avssiaĸ** Noget, som hi[n]drer En selv i at komme frem. Foro[v]rigt bruges begge kun sjelden; mere de[t] imod de Følgende deraf dannede.

avsserâ, har det til Værn imellem [sig] og Andet; er beskyttet ell. beskjermet de[r]ved. avsserivdluarpara, jeg er go[dt] beskjermet ved det, ell. og ved ham [f.] Ex. i aandelig Forstand).

avsserpâ, sætter et Værn ell. Værge [for] for det; beskjermer det imod Nogen el[l.] Noget (-mut) ved Noget (-mik). - U.S. refl.: beskjermer sig selv 2c.; opstiller Værn imellem sig og Andet ell. en Ande[n]

ssiarâ, har ham i Veien for sig; kan ikke komme frem for ham.
ssiarpâ, er i Veien for ham; hindrer ham i at komme frem.
ssiaкut, en Forhindring; Noget, som er i Veien.
ssiaкutauvoк, er til Forhindring; er i Veien.
ssiaкutigâ, forhindres paa sin Vei ell. i sin Færd ved ham ell. ved det.
ssiaкutserpâ, opstiller en Forhindring for ham; lægger ham Noget (-mik) i Veien.
ssiaкátârpâ, kommer ham stadig i Veien; forhindrer ham bestandig (snart i Et, snart i Andet).
ssiaкátáuput, Pl. de komme hinanden stadig i Veien; de hindre hinanden (mere end 1 Gang).
ssaerpoк, gaaer af Veien; — — m. S. — for ham.
Alle disse af avssek og avssiaк dannede Ord bruges mere ell. mindre hyppig ogsaa i billedlig ell. aandelig Forstand.
dla, 1) en anden; 2) en anden end de sædvanlige eller bekjendte; en fremmedartet. Pl. avdlat, andre. (Jvf. ipâ, den anden; og ilai, de andre).
dlauvoк, 1) er en anden; er ikke en; 2) er anderledes; er ikke som de andre.
dlángorpoк, bliver anderledes; forandrer sig; faaer en anden Skikkelse ꝛc.; om et Menneske ofte: har faaet andre Sædvaner, ell. bruger nu en anden Skik.
dlanarpoк, er anderledes, end han ellers pleiede at være, ell. end man var vant til; man kan mærke, at han er kommen i en anden Forfatning, eller at det ikke er som tidligere.
dlanarsivoк, er bleven anderledes end tidligere, ell. anderledes, end man er vant til; er bleven fremmedartet for En.
dlagâ ell. avdlanarâ, mærker noget Usædvanligt ved ham eller ved det; finder det anderledes end ellers.
dlánerpoк, bliver anderledes end før. Omtr. d. S. s. avdlángorpoк, men bruges sjeldnere.
dlánerpâ, behandler ham paa en anden Maade end hidtil, eller tager den Sag nu paa en anden Maade. Htr.
vdlánîvoк, gjør nu anderledes; har forandret sin Vane ell. er kommen i en anden Skure; f. Ex. En, som i længere Tid har faaet altid samme Slags Mad og nu faaer anden; eller en Kone, som før havde lutter Pigebørn og nu føder en Dreng, og Lignende. Bruges heller ikke ofte.
avdlanertaк, fremmedartet; Nogen ell. Noget (en Person, en Ting, en Gjerning), som man ikke er vant til at see; især: En af en fremmed Nation.
avdlaussârpoк, lader, som om han var en Anden; gjør ell. holder sig ukjendelig; forstiller sig i sine ydre Gebærder (f. Ex. ved at klæde sig anderledes eller paatage sig en Andens Lader ꝛc.).
avdlautipâ, holder ham for en Anden; troede ikke, det var det; altsaa efter Omst.: miskjender ham.
avdlatut, som en Anden ɔ: paa en anden Maade; neml. 1) paa en anden Maade end hidtil; 2) paa en anden Maade end sædvanlig. avdlatut ípoк, han er ikke, som man er vant til at see Folk. avdlatut sanásavara, nu skal jeg lave det paa en anden Maade.
avdlorpoк, 1) skræver; 2) springer skrævende (med den ene Fod først). — M. S. 1) — over det; 2) springer Noget over (Hvadsomhelst). I Forbindelse med Aff. -tarpoк udtrykkes saal. ved Inf. heraf: hver anden, hver tredie ꝛc.; f. Ex. pingasut avdlortardlugit kisí-páka, jeg talte dem, springende jævnlig tre over ɔ: jeg talte hver fjerde, ell. jeg talte dem fire ad Gangen. uvdloк atau-sek avdlortardlugo, hver anden Dag.
avdloriarpoк, skal til at gjøre et Skridt; sætter det ene Been frem.
avdlornek og **avdloriarnek**, 3. 1) det at skræve eller at skulle gjøre et Skridt; 2) et Skridt. avdlornerit pingasunik untritigdlit, trehundrede Skridt.
*__avdlorniussaк__, en Grad paa en Kreds.
avdlorarpoк, skræver flere Gange i Rad; og m. S. -rpai, skræver eller springer (s. o.) over Flere i Rad. navgu-tit avdlorardlugit nunamut pivugut, vi kom i Land ved at springe fra det ene Fladisstykke paa det andet.
avdlukârpoк, gjør det ene Skridt efter

det andet med regelmæssige længere Mellemrum; skrider frem i afmaalte Trin.

avdloriaĸ, 2. hvorover der maa skræves ɔ: et Skridts Længde; Saameget, som kan tages i eet Skridt. pingasunik avdlortariaĸ, et Stykke af tre Skridts Længde.

avdloreĸ́, 2. et Dørbræt i et grønlandsk Telt (som staaer paa Kant tværs over Indgangen forneden).

avdloriussaĸ, en Dørtærskel (paa europæisk Viis).

avdláupoĸ, skræver og bliver saaledes staaende. M. S. — over det.

avdlângavoĸ, er skrævende; staaer skrævs.

âvoĸ, har Ligfald ell. en lignende Sygdom med Krampe og Tab af Bevidstheden. Ordet er ikke almindeligt, men erstattes for det meste af inukutdlerpoĸ og inûserdlerpoĸ (s. S.), skjøndt Betydningen vistnok oprindelig er forskjellig derfra.

âvôĸ, Prov. en Edderfugl. (S.).

avorĸârâ, (S. angorĸârâ), tiltaler ham haardt eller strengt for hans Fejl eller seelses Skyld; bebreider ham Noget; irettesætter ham (efter Omst. med Trusler, hvis han skulde gjøre det igjen). Htr. **avorĸârdlerpoĸ**.

avssek, avssaerpoĸ, avssiarpâ &c. s. avĸut.

e.

ê, Interj., som udtrykker Modbydelighed ell. Væmmelse; jvf. î Nr. 3.

êrpoĸ, 1) siger ê; 2) har Modbydelighed; væmmes ved Noget.

êrâ, væmmes ved det.

ê ê é, Interj., som raabes gjennem sammenknebne Tænder og er et Signal om Hjælp (naar man er i Fare, ell. i Forlegenhed med et stort Sødyr).

êrtarpoĸ, lader dette Raab høre; giver Signal fra sig om Hjælp.

êĸ, Interj., som udtrykker enten Spot ell. og en Slags satirisk Forundring (f. Ex. over Noget, man selv har gjort og slap ret godt fra). Jvf. î Nr. 1.

eĸaluk, en Ørred; en Laxørred (som i Grønland i Almindelighed kaldes Lax). Pl. **eĸaluit** ell. med nogen Tilsætning eĸalúnguit, eĸalugialik &c. er et meget almindeligt Navn for Steder, hvor der er en Laxelv.

eĸalungniarpoĸ, er ude paa Laxefangst; fisker efter Ørreder.

eĸatdliarpoĸ, reiser ell. er reist et Sted hen for at fange Ørreder; er paa Laxetogt. (Ordet er dannet som af eĸaloĸ, 2; hvilken Form ogsaa ellers forekommer, navnlig i Pl.: eĸatdlut istf. eĸaluit.)

eĸaluvaĸ (Prov.: eĸalugaĸ og eĸalo-raĸ), 2. 1) en mindre Art Ørreder ell. Foreller; 2) i NGr. en Graafisk.

eĸalukâĸ ell. **eĸalugdlukâĸ**, Prov. atter en anden Art Ørreder (d. S. ivisâroĸ? s. S.)

eĸalugssuaĸ, en Hai ell. Havkalv.

eĸalugssuarniarpoĸ, fisker efter Haier; er paa Haifangst.

eĸarpoĸ, er stiv; har ondt ved at bøie ell. dreie sig (et Menneske ell. andet Levende). Det betegner en mindre Grad af Stivhed, end ĸeratavoĸ, og bruges næsten udelukkende om Levende; vel ogsaa om Skindklæder, der ere blevne stive, dog kun forsaavidt den, der ifører sig dem, derved faaer ondt ved at bukke ell. dreie sig.

eĸarte, m. S. **eĸartâ**, 1) Narven paa et Skind; 2) det Tilsvarende paa lignende Ting, saasom Splintsiden paa et Bræt ell. forarbeidet Stykke Træ; ell. Retten paa et Stykke Tøi, og Lignende. (Modsat mamik, s. S.)

eĸartangerpoĸ (anal. nipangerpoĸ) og **eĸartaerúpoĸ**, har mistet Narven (et Skind).

eĸáipoĸ, ts. er smidig; bøier og dreier sig med Lethed.

eĸaitsoĸ (Part. af Forrige), spec. en Slags Søstjerne med lange, mangfoldig forgrenede Arme, som kunne rulle sig ell. deles sammen (en Meduse).

eĸeĸ, m. S. **eĸia**, Mundvigen.

anden Form af det ſamme Ord er det Følgende.

ik, 3. m. S. **ekinga**, 1) en lille ſmal ell. ſpidſt indſkaaren Bugt i Bunden af en ſtørre Bugt (kangerdlûp ka-ngerdlorkigsúngua); 2) Randen af Iſen i Hjørnet af en Bugt (hvor Bugten danner en ſaadan mindre Bugt).

erkok, 1) den lille Finger; 2) den yderſte Taa paa et Dyr, iſær paa Forfallen af en Sælhund; 3) i Pl. Yderkrogene paa en Ulkepilk.

èrpok ſ. iterpok.

iagâ, gider ikke gjøre det.

iasugpok, 1) gider ikke; 2) er lad; er doven.

iasuípok, ts. 1) gider altid; er altid villig, naar man anmoder ham om at gjøre Noget; 2) er flittig; er ufortrøden i ſin Gjerning.

iagtarpok, er uvillig; er treven; er efterladen i ſin Gjerning.

iánivok, ſeer ud, ſom om han ikke gad; har en Lighed med at være treven. issai ekiániput, hans Øine ſee ud, ſom om de ikke gad ſee (f. Ex. af Søvnighed, ell. af ſtærk Drik).

ik ſ. ekek.

ivok, trækker ſig hurtig ſammen og retter ſig ſtrax ud igjen.

issarpok, d. S. ſ. Foreg., men gjentagne Gange: har hurtige, kortvarige Sammentrækninger (f. Ex. Muſklerne ell. Huden i et ell. andet Lem ell. i Anſigtet).

ipâ, htr. **ekitsivok**, 1) trykker ell. ſkubber det ſammen fra Siderne; trækker ell. krymper det ſammen; formindſker dets Overflade ell. Rumfang paa en ell. anden Maade; 2) omfatter eller omfavner det ell. ham. sekernup ekípâ, Solen har har krympet det ſammen (et Skind eller Lignende). agssaisigut ekitdlugo, at trykke eller omfatte ham i Haanden ɔ: trykke hans Haand. kĩne ekípâ, trækker ſit Anſigt ſammen, ſaa der kommer Rynker i det.

ingavok, er krympet ſammen; har Rynker ell. Folder.

inganek, 3. en Rynke; en (uregelmæſſig) Fold.

imavok, kun i Pl. **ekimáput**, de ere tæt ſammen (ligeſom ſkubbede ſammen); ere mange paa et forholdsviis lille Rum; ere tilſtede i Maſſe. Jvf. ujameriagput.

ekimagtak, kun i Pl. **ekimagtat**, en Mængde af Noget paa et forholdsviis lille Rum (f. Ex. af Lodder ell. Bær).

ekiterpâ, trykker ell. ſkubber ell. krymper det ſammen ſtykkeviis eller lidt efter lidt og uden beſtemt Orden (f. Ex. Tøi, ſom knuges ſammen; eller et Seil, ſom tages ind; eller Hø eller Lignende, ſom ligger adſpredt og ſkrabes ſammen i en Bunke).

ekiterut, et Redſkab til ſaaledes at ſamle ſammen med; iſær: 1) en Handſke til at ſkrabe tørre Lodder ſammen med; 2) en Rive (helſt i Pl. ekiterutit); 3) et Gitoug.

ekisimiarpâ (anal. tigumiarpâ), holder det omfattet med Haanden.

ekisimiak, 2. Noget, ſom holdes omfattet med Haanden. Pl. **ekisimíssat** og helſt **ekisimiánguit**, en Haandfuld.

ekuvok, trækkes ſammen paa den ene Side og bliver derved ſkjæv; miſter ſin Symmetri (et Menneſke eller Dyr, og hvad enten det er hele Legemet, der bliver ſkjævt, ell. kun en Deel af det, f. Ex. Munden).

ekungavok, er ſkjæv; har miſtet ſin Symmetri (ved at trækkes ſammen hen ad den ene Side); har en ſkjæv Mund ell. en ſkjæv Hals ꝛc.

ekungâluk, en Korsnæb. (Labr.)

ekussâvak og **ekissâvak**, en Myggelarve.

ekût ſ. itek.

erfak, erfarpok og erfalavok ſ. iverpâ.

eriagâ, holder Hævd over det; freder om det; vil ikke, at det ſkal gaae tabt ell. komme til Skade (támarkunago, ajortumêrkunago). Jvf. erdligâ og ivdlerâ.

erinak, 1. (Pl. erinait) og **erina**, 2. (Pl. erínat), m. S. **erinâ**, 1) hans Mæle; hans Stemme; nemlig den eiendommelige Tone, hvorved hans Stemme ſkjelner ſig fra Andres Stemmer: Melodien i hans Stemme; 2) dens Melodi (Sangens). erinâ ilisarigavko, da jeg kunde kjende hans Mæle ɔ: kjende ham paa Stemmen. erinâ íssuarpâ, 1) efterligner hans Mæle; taler efter ham; 2) efterligner dens (Sangens) Melodi ɔ: ſynger den rigtig.

erinaĸarpoĸ, 1) har Melodi i sin Stemme; kan synge; 2) der er en Melodi til den (Sangen); kan synges.
erinaĸatâ (-ĸat m. S.), dens Melodifælle ɔ: som har Melodi fælles med den. erinaĸatâ ĸanoĸ ipa? ell. suna erina--ĸatigâ? efter hvilken Melodi gaaer den?
erinarssorpoĸ, bruger Melodi; synger eller nynner Noget; især: udtaler ellers almindelige Ord syngende; synger en Vise.
erinarssût, 1) en Vise; Ordene, hvormed man taler (fortæller &c.) syngende (og som ellers mindre heldig kaldes ilerĸor--ssût, s. S.); 2) den ell. det, hvorom der synges en Vise; s. d. F.
erinarssûtigâ, synger en Vise om ham ell. det.
erínerpoĸ, egentlig: forsyner sig med Melodi; deraf:
erínersârpoĸ, synger (høitidelig); opløfter sin Stemme til Sang.
eríniorpoĸ, gjør en Melodi; — — m. S. — til den (Sangen).
eríniortartoĸ, En, som oftere gjør Melodier; en Componist (især: Sangcomponist).
eríniugaĸ, 2. ell. Pl. **eríniugkat**, (Ord), hvortil der er gjort Melodi; en Sang, som har sin Melodi.
eríniugagssiaĸ, gjort til, at der skal eller kan gjøres Melodi til den ɔ: en Sang, uden Hensyn til om den har Melodi eller ei.
erinivoĸ. er længselsfuld; venter med Længsel og især med Utaalmodighed efter Noget, som det varer ham vel længe med; er nærved at blive utaalmodig. Jvf. ĸilanârpoĸ.
erinigâ, længes eller venter med Utaalmodighed efter ham ell. det; det varer ham vel længe, inden han kommer, eller inden det skeer. Jvf. ĸilanârâ.
erininarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man venter med Utaalmodighed, eller man bliver snart utaalmodig over ham ell. det; det varer En altfor længe.
erinitsagpoĸ, 1) bliver heelt utaalmodig, fordi det varer saa længe; 2) er nu snart kjed af at vente længere.
erinitsáupâ, 1) bliver utaalmodig over ham (som bliver for længe borte) eller over det (som det varer for længe med); 2) bliver kjed af at vente længere p[...] ham ell. det. erinitsáukavkit anîna[...] -punga, jeg gik min Vei, da Du b[...] mig for længe borte.
erinêrsârpoĸ, foretager sig Noget, m[...] dens han skal vente efter Nogen ell. N[...] get, for at Ventetiden ikke skal falde h[...] for lang.
erípâ, t. rykker nogle Haar ell. Fjer[...] det (1 Gang ell. paa et enkelt Sted).
erítarpâ, d. S. s. Foreg., men gj[...] tagende eller paa flere Steder.
eritaĸ 1. ell. **erítagaĸ**, 2. et Sk[...] hvoraf Haar ell. Fjer ere afplukkede p[...] eet ell. flere Steder.
erisarpâ, afplukker det over det Hele [...] Skind); rykker alle Haar ell. Fjer af d[...]
erisagaĸ, 2. plukket; afrykket sine H[...] ell. Fjer (et Skind, ell. en Fugl, s[...] skal koges med Skindet paa).
erisâĸ, et Sælskind, hvoraf Haarene [...] løsnede og afplukkede, men som dog [...] sin Narv; et saakaldet Vandskind.
eritsakut og **eritsardlukut** ([...] af -ko), afplukkede Haar ell. Fjer.
erĸaivoĸ, husker; kommer ihu; er[...] drer sig. M. S. husker ham ell. d[...]
erĸaissagssaĸ ell. **erĸainiaga[...] -ssaĸ**, Noget, som skal huskes el[...] erindres.
erĸáissutigâ, husker Noget derved; ko[...] mer derved til at erindre Noget (-mi[...]
erĸaimavoĸ og m. S. **-vâ**, husker; [...] det i Minde.
erĸaisípâ, bringer ham Noget (-mi[...] i Erindring; paaminder ham; husker h[...] paa.
erĸarsarpoĸ, tænker efter; grund[...] grandsker; overveier; — neml. ved Hj[...] af sin Hukommelse, jvf. isumaliorp[...] Ligesaa de to Følgende.
erĸarsaut, 1) det, man tænker pa[...] s. d. F. 2) Pl. m. S. det, man tæn[...] med; Tanker (om det, som man huske[...] aitsât erĸarsautíka unilerput, nu fa[...] komme mine Tanker til Ro.
erĸarsautigâ, tænker over det ([...] Skete); overveier, hvorledes det gik [...] &c.; tilbagekalder det i sin Erindri[...] Jvf. isumaliûtigâ.
erĸartorpâ, omtaler Nogen ell. Nog[...] som han husker fra tidligere Tid; bri[...] ger ved sin Omtale en Fraværende el[...]

oget, som tidligere skete, i Erindring.
tsât erĸartorivkit iserputit, jeg havde
ge talt om Dig, da Du kom ind.
artũpâ, 1) tiltaler ham eller taler
ed ham angaaende Noget, som skete
oligere (og som den Tiltalte mere eller
indre havde Deel i); deraf: 2) sidder
Doms over ham; dømmer ham. Htr.
rĸartũssivoĸ. — U.S. erĸar-
ũput, de tale med hinanden om det
idligere; de afgjøre en gammel Sag
ed hinanden.
artûtipâ, lader ham dømmes; stil-
r ham for Retten (egentl.: lader tale
ed ham angaaende ꝛc.). U.S. enten
l.: lader sig dømme; ell. pass.: bliver
. er dømt; altsaa i hvert Fald: staaer
. stod for Retten for at dømmes.
artûteĸatigîgput, Pl. de gaae
Rette med hinanden.
artûtivfigssaĸ, den forestaaende
id (ell. Stedet), hvor man skal dømmes
. staae for Dommeren; den forestaaende
ommedag.
artũssissoĸ, en Dommer.
artũssivik, Tid ell. Sted, hvor
an holder Dom. igdlo erĸartũssivik,
omhuus. uvdloĸ erĸartũssivik,
omsdag. igsiavfik erĸartũssivik,
omstol ɔ: Dommersæde.
artũssissut, en Sag, som skal afgjø-
s ved Dom, ell. hvorover der holdes Dom.
artũssit (anal. inatsit), helst i Pl.
rĸartũssisit, det, hvorefter man døm-
er; Lovbestemmelser; Retten (Lov og Ret).
artũssut (anal. inássut, perĸú-
ssut), den udtalte Dom; den ved Dom
kjendte Straf ell. Frikjendelse.
artũssinera (-neĸ, 3. m. S.),
ns Dom; neml.: 1) hans Dømmen;
) det, som skeer ell. er skeet som Følge
hans Dom.
aĸ, m.S. erĸâ, hans eller dens
megn; det nærmest omkring Liggende.
ed App. erĸâne, i hans ell. dens
ærhed ell. Omegn; nær ved den; er-
ĸavtíne, i vor Nærhed ell. Omegn;
r ved os ꝛc.
ardleĸ, m.S. erĸardlia, 1) hans
lægtning; mindre almindelig: 2) hans
abo; En, som boer paa samme Sted; og
dnu sjeldnere: 3) En, som befinder sig
hans Nærhed paa Søen.

erĸardlerâ, har ham til Slægtning; er beslægtet med ham. ĸanoĸ isivdlugo erĸardleraiuk? paa hvad Maade er Du beslægtet med ham?

erĸardlerîgput, de ere beslægtede med hinanden.

erĸardlimârpâ, 1) siger ham at være beslægtet med sig; og u. S.: siger sig at være beslægtet med den, han taler med; m. S. 2) giver ham Noget, fordi han er beslægtet med ham; — altsaa i begge Tilfælde: gjør Slægtskabet gjældende.

êrĸa (m.S.) Prov. d. S. s. erĸardlia.

êrĸatuk, Prov. Næstsøskendebarn. S. agssarĸoĸ.

[**erĸavoĸ**, frygter en Ulykke. Bruges, saavidt vides, ikke, men erstattes af de Følgende, navnlig erĸasugpoĸ og erĸa--nârpoĸ. Deraf:]

erĸagâ, er bekymret for at faae det; vilde meget gjerne have det (altsaa egentl. vel: fordi han frygter at komme i Ulykke ved at savne det). Bruges ikke almindelig; s. d. F.

erĸasugpoĸ, er bekymret, fordi han savner noget meget Væsentligt (-mik ell. -mut, og helst med -gssaĸ og Suff.) og frygter for Følgerne deraf; føler et trykkende Savn (f. Ex. af en Livsfornødenhed, ell. af en Søn, en Hjælper ꝛc.). ikiortigssavnik erĸasoĸaunga, jeg er saa bekymret, fordi jeg ingen Hjælper har; eller: det vil gaae mig ulykkelig, fordi ꝛc.

erĸasûtigâ, frygter at komme i Ulykke, fordi han ikke har det, og ønsker derfor saare at faae det; føler Savnet deraf haardt; er bekymret for at faae det.

erĸanarpoĸ, man er bekymret for, hvorledes det vil gaae dermed; man frygter for, at det vil løbe ilde af. Dette Ord bruges ikke almindelig; derimod de Følgende.

erĸanaĸ, vee! vee den, som dette rammer!

erĸanaralugtuaĸ, nu skal man see, det løber ilde af! det ender sikkerlig med en Ulykke! ogsaa: gaaer det godt, saa —.

erĸanârpoĸ, t. siger (ell. tænker) erĸa--naĸ ɔ: frygter en Ulykke.

erĸanârnarpoĸ ell. -naĸaoĸ, man frygter en Ulykke; man lever i Frygt for Udfaldet.

erĸanaerpoĸ, s. (-mik), har frigjort

sig for Bekymringen for, hvorledes det vil løbe af, især hvad Savn angaaer: er forsynet; sjeldnere: har afgjort en Sag. M. S. er forsynet med det; nærer ingen Bekymring for at komme til at savne det; sjeldnere: har afgjort det, saa man ikke behøver at frygte Noget i den Sag.

erĸanaersarpoĸ (-mik), forsyner sig for ikke siden at komme i Forlegenhed; søger at sikkre sig for senere Savn eller Bekymring.

erĸeĸ, et Gnid; Luseæg.

erĸileĸ, i Pl. **erĸigdlit**, smaa Trolde, som foregives at boe under Jorden, og med Hundeansigt.

erĸigpoĸ &c. s. ípoĸ.

erĸoĸ s. iteĸ.

erĸorpâ, træffer det. Bruges saavel om at træffe den Gjenstand (det Dyr ꝛc.), som man har sigtet paa, som og om at træffe Ens Mening, gjette en Gaade ꝛc. U. S. 1) pass.: er truffen; 2) om et Ord: træffer Sagen; slaaer til; stemmer med Sagens Forhold eller med Virkeligheden; det forholder sig saa. Htr. **erĸuivoĸ**; deraf **erĸuiniarpoĸ**, søger at træffe (Noget); især: 1) gjetter; 2) agerer Spaamand.

erĸorsimassumik, Mod. adv. træffende; paa træffende Maade.

erĸoriarpâ, traf det i Blinde, eller uden at have gjort sig Umage for at træffe det. erĸoriarniáinarpâ, søger blot paa Lykke og Fromme at træffe det (f. Ex. En, som svarer i Blinde); saal. bl. A.: gjætter sig frem.

erĸũpâ, træffer ham ell. det med Noget, som ogsaa i anden Retning træffer; især: træffer ham (rammer ham, gjør Indtryk paa ham) med Ord, som ogsaa træffe Sagen. U. S. **erĸũpoĸ**, 1) bliver truffen ved en Andens (ogsaa forøvrigt træffende) Ord; bliver overbeviist ell. maa erkjende sig som overbeviist; 2) om et Ord, en Forudsigelse ꝛc.: indtræffer; gaaer i Opfyldelse.

erĸûtipâ, gjør at den indtræffer; opfylder den (Forudsigelsen eller sit Løfte ell. desl.).

erĸornavêrĸut, et Skjold.

erĸumîpoĸ, ts. er ualmindelig; hører til Undtagelserne ell. ikke til det Daglige. Egentl. maaskee nærmest: ligger udenfor Ens Tanker ell. Forventning (træffes dagligdags ikke deraf); hører ikke til d man venter ell. er belavet paa at see høre. erĸumîtsunik suliortartoĸ sanassartoĸ, En, som oftere gjør u mindelige Ting ɔ: en Kunstner.

erĸumavoĸ I (er under Vandet) s. iserpo

erĸumavoĸ II (er vaagen) s. iterpoĸ.

erĸúpâ &c. s. iserpoĸ.

erĸussaĸ s. iteĸ.

erdlaĸ, en Fiber ell. Flænge, som Overfladen gaaer skraat indad, især i l net Tilstand; altsaa: som er løsnet i ene Ende, men rodfast med den an Jvf. makiarneĸ under mak.

erdlaerpoĸ, s. flækkes indad (Hu Neglen, Træ, Senetraad ꝛc.).

erdlavik s. erdloĸ.

[**erdleĸ**, det Yderste af Noget, som tager imod begge Ender? Ordet sy at være sammensat med det alminde Affix -dleĸ, og Stammen vilde i Fald være eĸ, hvoraf da ogsaa e og eĸerĸoĸ kunde være dannede. De

erdligpaĸ, 1) en Kindtand; 2) en Hvalens inderste Barder (som svare Kindtænderne).

erdlerpâ, udvider Ilden i en grønla Lampe (ved at brede Vægen ud til derne). U. S. 1) er udvidet; 2) vider sig (Ilden); og bruges i de Betydning ogsaa om Ild i Alm., griber om sig.

erdligpoĸ, er paaholden; holder hvad han har; vil ikke af med det (-niúkumanago); jvf. eriagâ og -dlerpoĸ.

erdligtôĸ, En, som er meget paahol en Karrig; en Gnier.

erdligtusivoĸ, er bleven mere paa den; begynder at blive karrig.

erdligâ, er paaholden paa det; vil give det fra sig.

erdligũpâ, forholder, nægter ham N (-mik); vil ikke lade ham faae det.

erdlingnarpoĸ, 1) man (jeg) er p holden paa det; 2) det er værd at h paa; er kostbar; er dyrebar.

erdlingnartoĸ ell. og **erdlingn -tuliaĸ**, et Klenodie. ujarĸat -dlingnartut, Ædelstene.

erdloĸ, en Endetarm. (Af det f gende synes det næsten, som om O

prindelig havde en mere omfattende Be-
ydning; muligt, at ogsaa disse Ord ere
annede af den ovenfor under erdleĸ
ormodede Stamme eĸ.)
llavik, i Pl. og med Suff. erdlavê,
ans Indvolde. (Dette Ord, som aaben-
art ikke directe er dannet af erdloĸ,
nen af en kortere Stamme, omfatter
amtlige Indvolde fra Svælget og Stru-
en til Endetarmen inclusive).
lloĸivoĸ, lider Møie i Sindet; pi-
es i sit Indre (ligesom angribes i Ind-
oldene); navnlig: 1) ved et anstren-
ende Arbeide; 2) ved Sygdom ell. anden
gemlig Nød; 3) ved aandelig Besvær.
lloĸíssutigâ, besværes ell. pines i
t Indre derved; lider Møie i Sindet
r det ell. desaarsag; tager sig det nær.
lloĸinarpoĸ, man lider Møie ved
et; det er besværligt; det angriber En
dvortes.
llorĸúpâ, angriber ell. anstrenger sig
sit Indre for det; gjør sig alvorlig
mage for det. erdlorĸutdlugo sanavâ,
an gjorde det med indre Anstrengelse;
jorde sig megen Umage for at faae det
odt. erĸarsautíka erdlorĸúpáka, jeg
nstrenger mig for mine Tanker ɔ: jeg
n ikke blive af med dem (naar man
erne vilde slaae sig Noget af Hovedet
g kan ikke).
llorĸutigâ, lider Møie med det;
ar megen Umage ell. Bryderi med det;
iner sig med det.
alisaĸ, ermigpoĸ, ermuseĸ s. imeĸ.
nangnak eller -naĸ, et Harpun-
aft med tvende Beenfjedre i den bageste
nde.
arpoĸ, ernaut &c. s. imeĸ.
neĸ, 3. en Søn. M. S. ernera,
ans ell. hendes Søn.
nertârpoĸ, har faaet en Søn; avler
n Søn.
nertârâ, har faaet ham som Søn;
vlede ham.
nersiaĸ, m. S. -ernersiâ, hans
ostersøn ell. Pleiesøn.
nigssaĸ, m. S. ernigssâ, hans
Stedsøn.
nivoĸ, føder; har født. (Bruges baade
om Mennesker og alle Dyr, og uden
Hensyn til Fosterets Kjøn).

ernissoĸ, den, som har født (i Alm.);
især: en Barselkone.
erniaĸ, m. S. erniâ, hendes Afføde-
ning; det, hun har født (Han eller Hun,
Æg ell. Rogn).
erniarâ, har født ham ell. det.
ernineĸ, 3. et Dyr, som har født. —
(Bruges meest om Fisk.)
erniorpoĸ, føder Flere efter hverandre;
er frugtbar (en Kone; et Hundyr). Det
samme Ord ell. ernissarpoĸ kan i Pl.
ogsaa bruges om: bærer Renter (en Sum:
aningaussat ell. akigssautit —).
ernisugpoĸ, vil føde; er i Barnsnød;
har Fødselsveer.
ernisugsiorpoĸ, forretter Jordemoder-
tjeneste; er Fødselshjælper.
ernisugsiortoĸ, en Jordemoder.
ernisugsiut, et Middel til at befordre
Fødselen.
ernisuípoĸ, føder aldrig; er ufrugtbar.
erniuvoĸ, fødes; er bragt til Verden.
erniorĸigpoĸ, fødes ell. er født paany;
er ell. bliver gjenfødt.
ernutaĸ (Prov. erngutaĸ), m. S. er-
-nutâ, hans ell. hendes Barnebarn.
ernutarĸiut, m. S. ernutarĸiutâ,
hans ell. hendes Barnebarnsbarn.
ernerpok (Prov. erngerpoĸ), gjør
strax. Bruges kun i Infin., i Betydn.:
strax. F. Ex. ernerdlune, han strax;
ernerdlugo, ham strax; ernerdlunga,
jeg ell. mig strax ꝛc.
ernĩnaĸ, Adv. strax.
ernumavok (Prov. erngumavoĸ), er
forlegen ell. bekymret for det, som fore-
staaer; veed ikke, hvorledes det skal gaae
(sujunigsse naluvdlugo). M. S. er
forlegen eller bekymret angaaende det.
tamaunga ernumavunga, jeg vilde gjerne
flytte hertil, men veed ikke, hvorledes det
skal lade sig gjøre. ukiugssaĸ ernuma-
-kârput, vi ere meget bekymrede for
den forestaaende Vinter. tikínigssara
ernumalerpara, jeg begynder at frygte,
at jeg ikke kommer hjem mere.
ernumagâ, er bekymret paa hans Vegne.
ernumássutigâ, har det til Bekym-
ringsaarsag (f. Ex. en Ulykke, som en-
gang hændtes under lignende Omstændig-
heder); er bekymret desformedelst.
ernutaĸ (erngutaĸ) s. erneĸ.

erng- s. ern-.

errorpâ, vasker det (et Klædningsstykke ell. Tøi). Htr. **errorsivoĸ.** Jvf. assagpâ, ermigpâ og uvfarpâ.

errorsivik, en Vaskeballe.

errugaĸ, 2. i Pl. **errugkat**, vasket Tøi, vaskede Klæder &c.; især: Vask, som hænger til Tørring.

errugagssat, Pl. det Tøi, som skal vaskes.

errortorpâ, skyller det (saavel vasket Tøi ell. Klæder som andre Ting, som man har vasket af). pûgutaĸ assagkugko errortorumârpat, naar Du har vasket Fadet af, skyl det saa.

errortorfik, en Spølkumme.

errortoriaĸ, 2. Drøvtyggernes saakaldte tredie Mave; Foldemaven.

ersagpoĸ, viser Tænder (en Hund).

ersangavoĸ, taler i den sydlandske Dialect, hvor i visse Endelser i og e bruges istedetfor u og o. (Dersom dette Ord etymologisk hænger sammen med det Foranstaaende, maa det være dannet af en anden Form (maaskee ersavoĸ), hvis Betydning da ogsaa maatte være noget anderledes).

ersaroĸ, Hjertekulen.

ersarúnguvoĸ, har ondt for Hjertet; faaer en pludselig Smerte ell. Trækning for Hjertet. (Ucorrect bruges det samme Ord af Flere ogsaa om lignende Smerter ell. Trækninger i andre Dele af Legemet, i Siden, i Halsen, endogsaa i Fingrene.)

ersivoĸ, er bange; er frygtsom; ræddes. Jvf. ánilârpoĸ og sujôravoĸ.

ersigâ, er bange for ham ell. det.

ersinarpoĸ eller **-naĸaoĸ**, 1) man er bange for ham; 2) han ell. det er til at være bange for eller at frygte for. ûmassut ersinartut, Dyr, som man maa være bange for. ingiugdlup ĸârtarnerssue ersinaĸaut, Brændingen er i høi Grad til at frygte eller at være bange for.

ersiorpoĸ, er bange og gjør derefter; viser sin Frygtsomhed i Gjerningen (f. Ex. ved at løbe sin Vei).

ersisârpâ, gjør ham bange.

ersorpâ, htr. **ersorsivoĸ**, bereder Skindet af et Landdyr (Rensdyr, Hund, Faar) ved at gnide det med en St[...] med passende Ruhed, helst Pimpsteen[...]

ersortaĸ, et saaledes beredt Skind.

ersorsit, Stenen, hvormed Skindet [...] redes saaledes. **ersorsisigssaĸ**, [...] Steen til dette Brug.

erssaĸ, m. S. **erssâ**, 1) hans Ki[...] neml. den bageste Deel af Kinden h[...] imod Øret; Kindbakken; 2) Gjællelaa[...] paa en Fisk.

erssaĸut, Pl. m. S. **erssaĸuta**[...] hans Bakkenbarter.

erssârpâ, slaaer ham med den flade Haa[...] paa Kindbakken; giver ham et Ørefig[...]

erssârtorpai (agssane), slaaer Hæ[...] derne sammen; klapper i Hænderne.

erssáipoĸ, ts. har faaet Kindbakken [...] Led.

erssik, 3. m. S. **erssinga**, Ste[...] imellem Halsen og Skulderen tæt bag [...] Nøglebenet.

erssípoĸ, ts. 1) er tilsyne; kan s[...] (en legemlig Gjenstand); 2) er kjendeli[...] ligger for Dagen (noget Ulegemlig[...] oĸausia ingma erssípoĸ, man kan ne[...] forstaae ham. ilerĸua tamarme ers[...] -poĸ, hans hele Væsen er synligt ell. kje[...] deligt ɔ: der er Intet skjult ved ham; ha[...] aabenhjertig. sôrdlo mãnákut erssi[...] -soĸ, saaledes som det nu ligger [...] Dagen (det Forventede ell. Forudsagt[...]

ersserpoĸ, kommer tilsyne; bliver synl[...]

erssugpoĸ, bærer paa Skuldrene. [...] M. S. — det —.

erssût, et Redskab til at bære paa Sk[...] drene med; en Bærestang; et Aag (ef[...] europæisk Skik; s. nangmaut).

erssúpâ s. isserpoĸ.

êrtaĸ, i Pl. **êrtat**, Ærter; især g[...] Ærter. (Er dannet af det danske Or[...]

êrtarpoĸ s. ê.

eruípoĸ, t. 1) er gjennemvaad, saa [...] Kjødsiden synes blaa; er heelt gjenne[...] trukken af Vand (et Skind eller Skin[...] vare); 2) er aldeles skaldet (en Klipp[...] I denne sidste Betydning bruges Or[...] dog saa godt som ikke mere.

ervngalisaĸ og ervngusek s. ermalis[...] og ermusek (imeĸ).

evĸiarpâ, evĸípoĸ, evĸiluípoĸ s. ipe[...]

evĸut s. iverpâ.

i.

Interj., som alt efter den Tone, som den
dtales med, udtrykker enten 1) Forun-
ring (jvf. êκ), eller 2) en lempelig Mis-
illigelse, eller 3) Ringeagt og Haan
jvf. ê).
â, Interj., som tilkjendegiver en dygtig
Forbauselse (med eller uden Skræk eller
Harme); omtr. som ila ûmâ, s. ila.
iâ-iâ, Interj., omtr. som: Holloi!
olloi! nu gaaer det! (f. Ex. naar en
ørre Masse er i ustandselig Fart). I
ndre Egne bruges det mere som alm.
Forundringsudraab, omtr. som tupingnaκ;
. Ex. sila tarκama iâminaκaoκ, det
r dog et grusomt Veir derude. Jvf.
jasô; s. ogsaa uâ.
ngavoκ, er i en ubestemt Forfatning;
r hverken det Ene eller det Andet (f. Ex.
t Menneske, som ikke er rask ell. ikke i
odt Humeur og desl., ell. en ubestemt
Farve, som man ikke har Navn for, f.
Ex. rødliggraa ell. graaguul ꝛc.).
a, en Gryde til at koge i paa Marken
ll. Skorstenen ell. i en Kakkelovn (men
kke over en Lampe). Sjeldnere bruges
et ogsaa om: et Kogested; et Kjøkken
s. nedenfor).
ιvoκ, koger (dog ikke over Lampen),
ı.S. — det.
ıssoκ, en Kok; en Kokkepige.
ılεκ, Kjøkkenet i et grønlandsk Huus
Tilbygning til Huusgangen).
ılilik, 3. (En med Kjøkken), en Gryde-
rold; (en vældig Trold ell. efter Nogles
Formening en ualmindelig tuneκ ɔ: In-
ianer, der som Særkjende paa sin ene
Skulder fører et heelt Kjøkken, i hvis
Gryde han magelig kan koge en heel Sæl-
und ad Gangen; denne Kjæmpegryde
oger paa hans Skulder, hvor han gaaer
g staaer, uden at Ilden (hvis den ellers
oldes i Kog ved Ild) generer ham i
mindste Maade. Hvad der ligger til
Grund for denne eventyrlige Idee, er vel
vanskelig at sige).
ıvfik ell. iggavik, et Kogested; især:
Kjøkkenet i et europæisk Huus.

iggaserpoκ, sætter Gryden paa; be-
gynder at koge Maden.
igâκ, d. S. s. igassaκ, det Kogte; det,
som koges.
igârsungnípoκ, det lugter af Mad,
som koges.
igalâκ, 2. 1) et Vindue (hvadenten det
er af Glas ell. Tarme ell. andet Stof).
2) Glas. igalâmut avgût, en Diamant.
igalâminεκ, 3. et Stykke Glas (især
dog Vinduesglas).
igalásserpâ (igdlo), sætter Vinduer i
Huset.
igalásserfik, en Vindueskarm.
igalássiorpoκ, syer et Vindue af Tarme
ell. Svælg.
igalâliorpoκ, gjør Glasvinduer. (Den
egentlige Betydning af disse to Ord er
aldeles den samme: gjør et Vindue ell.
Vinduer; men Sprogbrugen har adskilt dem).
igalâliortoκ, En, som gjør Glasvin-
duer; en Glarmester.
igalaussaκ, m.S. igalaussâ (siu-
-tip), Ørehinden.
igâ s. ípoκ.
îgarpoκ, 1) hælder sig bagover; læner
sig til Noget (-mut). 2) sermεκ îgar-
-poκ, Isblinken kalver et Fjeld (rime-
ligviis fordi det afbrækkende Isfjelds
Yderrand først løftes op af Vandet, hvor-
ved det seer ud, som om det lænede sig
op til den faste Ismasses Rand. Om
mindre Brokker, der falde ned fra Is-
blinken, bruges nákarpoκ).
îgarfik, det, man hælder sig paa; især:
Rygstødet paa en Stol. igsiavfik îgar-
-filik, en Stol ell. Bænk med Rygstød paa.
îgartípâ, læner det (et Stykke Træ ell.
Lignende) op imod Noget (-mut).
îgaκ, 2. Pl. m. S. (igdlup) îgai,
1) Græstørv, som Væggene i et grønl.
Huus ere beklædte med; 2) Bræddepaneel
i et Huus ell. Værelse.
îgkerpâ, îgkersorpâ (igdlo), 1) be-
klæder Væggen med Græstørv; 2) paneler
Huset med Brædder.
igfiaκ, igfiorpoκ s. ivik.

iggiaк, 2. (paa Østkysten igkiaк), m. S. iggiâ, hans Svælg. U. S. en Overpels af Svælg. (Kjendes paa den største Deel af Kysten ikke mere).

iggîngavoк, iggêrúpoк, iggia-kángilaк, (Prov.) er hæs; og

iggîngarpoк, bliver hæs. (Hæsheden antages altsaa at sidde i Svælget).

igimaк s. igípâ.

iggípâ og iggúpâ s. îvâ.

igípâ, t. htr. **igitsivoк**, 1) kaster det fra sig; 2) kaster det bort. (Bruges ikke om at kaste med Stene efter Noget, s. milorpoк). U. S. 1) pass. 2) skyder med en Bøsse. (Saavidt vides og af dets øvrige Brug kan sees, er dog Ordet oprindelig transitivt, og denne intr. Brug deraf først opstaaet samtidig med Skydegeværernes Brug).

igssúpâ, skyder efter den med en Bøsse ell. andet Skydegevær (egentl. kaster fra sig henimod den). Part. Pass. **igssutaк**.

erкarpai, kaster dem fra sig, det ene efter det andet. U. S. **erкarput**, de skyde, den Ene efter den Anden.

igerpatdlagpoк eller **igerpalug-poк**, man hører ham ell. Nogen skyde; der hørtes et Skud.

erкarpalugput og **erкarpatdlag-put**, man hører dem ell. Flere skyde; der høres Skud paa Skud.

igitagssaк, Noget til at kaste bort (neml. som ikke duer til Andet).

igitagssáinauvoк, er blot til at kaste bort; er værdiløs.

igimaк, en Beenspids paa Enden af Harpunskaftet, hvorpaa Harpunen sættes til.

igimâк, Spidsen (Jernspidsen) af en Blærepiil (agdligaк).

igitsit, et Redskab til at kaste fra sig med. Kan bruges om: en Kastemaskine (Ballist): igitsíssuaк.

igivoк, giver Vædske ell. flydende Stof af sig (f. Ex. Spæk, som løber i Tran ved at henligge; Snee ell. Iis, som ved at tøe begynder at give Vand af sig; et Saar eller Udslæt, som der kommer Vædske af og desl.).

igilek, 3. dog m. S. meest **igilê**, Pl. Ar paa et Sælskind af Udslæt.

igínek, 3. (af en forandret Form igípoк?), Tran, som af sig selv er afsmeltet (i Ild); selvløben Tran.

igínerut, Forraad af selvløben Tran.

igiulavoк, er smeltefærdig; begynder løbe i Tran (Spækket).

igunaк, syrnet Tran ell. Spækgrever mátak ell. desl.

igdlaerpâ og igdlaigut s. ilagpoк.

igdlaoк (eller **ivdlaoк?**), m. S. **-dlaua**, 1) en ufødt Unge (især af dyr); 2) overført: a) Kjernen i et St Træ, naar den har skilt sig fra det rige og sidder løs i Midten; b) det derste Skud af en Kvanne.

igdlarpoк, leer. кujanaк igdl -narmat, det var Tak værd, at man til at lee. igdláungitsumik igdlarp leer med en ikke — Latter ɔ: med en stilt Latter (i indædt Vrede). Jvf. tivsi

igdlarajugpoк, er lattermild.

igdlarasârpoк, griner.

igdlautigâ, 1) leer deraf; 2) be ham; udleer ham.

igdlek, 3. Brixen i et grønl. Huus Telt, Beboernes Leie ell. Liggested. -dlermîpoк, er ell. ligger paa Bri (Ordet synes at være af samme Rod igdlo og ikivâ, s. S. og jvf. det u erdlek og erdloк Bemærkede).

igdlit, 1) et Bræt i Brixen; 2) et Sen bræt; meest i Pl. **igdlisit**, 1) Bri brædderne; 2) Bunden i en Seng.

igdlísserpâ og **igdlíssersor**, lægger Brixebrædderne tilrette for h ell. i hans Huus. U. S. — for selv ell. i sit eget Huus.

igdlersorpâ I, skaffer ham Brix Plads paa Brixen; gjør ham et S tilrette paa Brixen at ligge paa.

igdlernaк, en horizontal Brix-ligne Afsats paa en ellers opretstaaende Fl (f. Ex. paa en Muur ell. en Klippevæ hvor Noget kan ligge, ell. som man træde paa.

igdlernaussaк, d. S. s. Foreg., m mindre fuldkommen (kort eller hældend igdlernaussánguaк, en lille ubetyde Afsats paa noget Steilt.

igdleraк, 2. Hvalaas; et lille Krel dyr, som ligner en Reie eller en Tan loppe.

igdlerfik s. ikivâ.

igdlerpâ I og igdlerarpâ s. igdluk.

lerpâ II og igdlersorpâ II ſ. ilik.
dliaĸ, 2. Livmoderen.
dligâ, 1) har Appetit ell. Lyſt til det (Mad ell. Drikke); Munden løber ham i Vand ved Tanken om den Ret; 2) i Alm.: er lyſten efter det. (I denne almindelige Betydning bruges dog dette Ord ikke let, men den træder frem i de følgende deraf dannede).
dligugpoĸ, er lyſten (efter noget Beſtemt, hvadenten det er Mad ell. Drikke ell. Andet; i ſidſte Tilfælde altid med en uædel Lyſt).
dligugsârpâ, gjør ham lyſten; opvækker (uædel) Lyſt hos ham.
dligugssusipiluk, ond Lyſt; ſyndig Attraa.
dligutsagpoĸ, er overmaade lyſten; kan ikke ſtyre ſin (uædle) Lyſt.
dlingnarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man har Lyſt til det (Mad ell. Drikke); det er meget appetitligt.
dligpoĸ (ell. **igdlípoĸ?**), bliver meget gammel, ſaa han gaaer i Barndom. (Da Sagen ikke er almindelig, er Ordet det heller ikke. S. ellers uterpoĸ.)
dlo, et Huus; m. S. **igdlua**, hans Huus; **igdluga**, mit Huus. (Det ſynes, ſom om dette Ord tilligemed ig-dleĸ var dannet af den ſamme Rod ſom ikivâ (ik), og ſaal. Grundbetydningen omtr. kunde være: Noget at lægge eller gjemme ſig ſelv i (igdlo) eller paa (ig-dleĸ), ſaa at Huſet var benævnt ſom Beſkyttelſe mod Veirets Barſkhed, og Brixen ſom (Liggeſted) Leie; jvf. igdler-poĸ og igdlerfik under ikivâ.)
dluko, en Huustomt; Ruinerne af et Huus. ĸavdlunâtsiait igdlukue, Ruiner af Islændernes Huſe.
dlorssuaĸ, 1) et ſtort Huus; 2) iſær: et europæiſk Huus i Modſætning til Grønlændernes Huſe. kúngip igdlorssua, et kongeligt Slot.
dlugssârssuaĸ, et meget ſtort ell. pragtfuldt Huus; et Huus, ſom gjør et ſtort Indtryk; et Palads; et Slot.
dlorpait, Pl. en Mængde Huſe; en By.
dlorpagssuit, Pl. en ſtor Mængde Huſe; en Stad. I denne ſidſte Betydning er dog bedre: **igdlorpagssua-lik** (sc. nunaĸarfik), da ellers Ordets Fleertalsform kommer i Veien, naar der er Tale om flere Stæder. S. ogſaa ungalûgaĸ.
igdlorpánguit, Pl. faa Huſe; en liden By.
igdloĸat, m. S. **igdloĸatâ**, hans Huusfælle.
igdloĸatigâ, boer i Huus med ham.
igdluliorpoĸ, bygger Huus. M. S. — til ham.
igdluliorfigssaĸ, en Byggeplads (til at bygge paa).
igdluluaĸ, noget Faſtſtaaende, der benyttes ſom et Slags Huus.
igdlulualik, 3. en Rørorm (ſom boer i ſit Rør ligeſom i et Huus).
igdluvigaĸ, 2. 1) et Sneehuus; 2) en Hytte af Jordtørv eller ogſaa med en Smule Steenmuur, men uden ordentlig Indgang og Vindue, blot til midlertidigt Ophold (f. Ex. en Jagthytte); 3) Isbjørnens Vinterhule i Sneen.
igdluvigarpoĸ, boer i en ſaadan Hytte.
igdloĸ, Søſkendebarn; m. S. **igdlua**, hans —; **igdlora**, mit —.
igdlorâ, har ham til Søſkendebarn.
igdluarpâ &c. ſ. d. F.
igdluk, den ene ell. anden af to Ting, ſom høre ſammen (ſaaſom begge Sider ell. begge Halvdele; ell. Legemets parviſe Lemmer; ell. Ting, ſom ſkulle tages ell. anvendes parviis, ell. og Fødemidler, der høre ſammen paa lignende Maade, ſom Smør og Brød (ſ. n. igdlugssaĸ og igdlulerpâ), og deſl. Jvf. áipaĸ og ardlaĸ). Altid med Suff. **igdlua**, 1) dens Mage; den anden af Parret; 2) dens Halvdeel; den anden Side; bl. A. den fravendte Side; 3) det, ſom hører til, for at Tingen kan være fuldſtændig; 4) ſpec.: Spidſen af den flettede Senetraad (uden hvilken den ikke kan faaes gjennem Naalens Øie og ſaal. ikke er fuldſtændig). igdluanut, om paa den anden Side; igdluanit, fra den anden Side. igdluanit noĸitdlugo igdluanit ajagdlugo, ved at trække i den fra den ene Side og ſkubbe til den fra den anden. kamingma igdlua takúngiliuk? har Du ikke ſeet min ene Støvle? issâta igdlua igdluminit mingneruvoĸ, hans ene Øie er mindre end det andet. ig-dluínarmik ĸaĸípara, jeg lagde den

op blot med den ene Haand. igdluí-narmik issilik, en Eenøiet. atauseĸ igdloĸángilaĸ, een er umage (af dem, der skulde være to og to); deres Tal er ulige. — ĸáumat igdloĸalerpoĸ, Maanen har faaet den ene Side ɔ: er i første Qvarteer. ĸáumat igdluerúpoĸ, Maanen har mistet den ene Side ɔ: er i sidste Qvarteer.

igdlugâ, har den til Mage. **igdlu-gîgput**, 1) de ere mage; 2) de have hver sin Mage. tamarmik igdlugîg-put, de have alle hver sin Mage ɔ: der er ingen af dem umage; deres Tal er lige.

igdlugîk, Pl. **-gît**, to Ting, som høre sammen.

igdlugssaĸ, m. S. **-gssâ**, i Alm.: Noget til Mage ell. til den anden (fuldstændiggjørende) Deel; spec.: 1) god Senetraad til Spids paa den flettede Traad; 2) Spæk til den tørre Mad ell. omvendt.

igdlulerpâ, forsyner det med Mage ell. med den fuldstændiggjørende Deel (f. Ex. Spækket med den fornødne tørre Mad, og desl.).

igdlugtut, Adv., paa begge Sider, eller og: til ell. fra begge Sider. igdlugtut angmavoĸ, den er aaben paa begge Sider eller har Aabning til begge Sider. igdlugtut sermeĸarmat nunatarssu-armik ateĸarpoĸ, den (Landstrækning) hedder nunatarssuaĸ, fordi den har Isbræ paa begge Sider. igdlugtut tigu-miaĸarama ajornaĸaoĸ, jeg kan ikke, fordi jeg holder Noget i begge Hænder ell. har begge Hænder fulde.

igdlugtorpoĸ, anvender begge Sider ɔ: Lemmerne paa begge Sider; især: bruger begge Hænder ell. tager fat paa Noget med begge Hænder. igdlugtor-dlune erssugpoĸ, bærer paa begge Skuldre. igdlugtordlune imertarpoĸ, henter Vand paa begge Sider ɔ: med en Spand i hver Haand.

igdlugtorpai (m. S. Pl.), tager fat paa dem med begge Hænder 2c. (forskjellige Ting); tager een eller nogle af dem i hver Haand ell. paa hver Side.

igdlugtũpâ, anvender begge Sider paa den samme Gjenstand; tager fat paa den ene Ting med begge Hænder.

igdluínarssorpoĸ, bruger kun ene Haand ell. Side til det, han gj[...]

igdluínarssût, en Pistol.

igdlusigpoĸ, er henimod den ene S[...] er ikke i Midten.

igdluarpâ, 1) flytter det til Si[...] eller ud af en anden Gjenstands [...]ning (for at gjøre Plads for den[...] u. S. — sig selv. 2) amigssaĸ [...]-dluarpâ, slaaer en Sælhund saal., [...] Skindet ikke opskjæres langs Bugens M[...]linie, men fra Halsen langs med den [...] Forlalle og om paa Ryggen hen til [...]len (til Konebaadsbetræk, saal. som [...] bruges paa en Deel af Kysten).

igdluartaĸ (sc. amigssaĸ), et saale[...] afflaaet Konebaadsskind.

igdluâmivâ eller **igdluaumivâ** [...] **igdluâmitsiarpâ**, flytter det en Sm[...] til Siden, kun saameget, at der bl[...] Plads til den anden Gjenstand. — [...] U. S. — sig selv —. igdluâmig[...]-dlait, vil Du ikke flytte Dig lidt [...] Siden (f. Ex. paa en Bænk, for at gj[...] lidt Plads til en Anden).

igdlerpâ I, faaer det over i den [...] Side; skubber det lidt til Siden (f. [...] Kornet paa en Bøsse).

igdlerarpâ, bevæger det frem og [...] bage fra den ene Side til den and[...] ryster det frem og tilbage (Tørt ell. F[...]dende). (Bruges af Nogle ogsaa om [...] sigte ell. sælde; s. ellers nákalagterp[...]

igsarpoĸ, d. S. s. igdlersarpoĸ, [...]væger sig gyngende eller i Svingnin[...] frem og tilbage (f. Ex. En, der sid[...] paa en Line og gynger sig, ell. Perp[...]dikelen paa et Uhr og desl.). igsart[...] en Perpendikel; en Pendel; (egentl. [...] Lindsen; Traaden, hvori den hæng[...] hedder igsartup pitûtâ).

igsakajârpoĸ, gynger sig (til sin F[...]nøielse).

igsakajaut, en Gynge.

Til samme Stamme synes endnu [...] høre:

igdluvâ, træffer ham ell. det med Slyn[...]kast (altsaa egentl.: med et Kastevaab[...] hvoraf kun den ene Halvdeel slippes).

igdlusarpâ, slynger efter den.

igdlusagaĸ, 2. et med Slyngekast dr[...] Dyr.

ɡdlusaut, en Slyngesteen; Stenen, hvormed man slynger.
ɡdlôrpoĸ, 1) kaster med Slynge gjentagne Gange (til Øvelse, ell. for Morskab). 2) springer omkring til Siderne (Noget, der springer i Stykker, ell. Gnister af Ilden &c.). tamanut tamaunga igdlôrpoĸ, det sprang ud til alle Sider. Jvf. ingnerûlavoĸ og ingnâgdlagpoĸ.
dlôrneĸ, 3. 1) et Saar af et Slyngekast; 2) en (springende) Gnist.
dlût, helst i Pl. **igdlûtit**, en Slynge.
pagssaĸ. igaar.
pagssâne, iforgaars.
pagssânigssâne, ioverforgaars.
pagssigame, Prov. for 2 eller 3 Dage siden.
pagssigune, Prov. om 2 ell. 3 Dage.
pigâ, har eller faaer derved en Fornemmelse af, at Noget ikke er i sin Orden; finder sig generet ell. ubehagelig berørt ved det; har ondt af det; især: 1) af legemlig Smerte ell. Ildebefindende; 2) af Ord ell. Gjerning &c., som man synes ikke er, som det burde være; saal. ofte: stødes ved det; finder det upassende ell. urigtigt. kamigtâka igpigeĸâka, jeg finder mig ubehagelig berørt ved mine nye Støvler (enten fordi de ikke passe, ell. ved at see den slette Syning). issima igdlua igpigissalerpara, jeg har nu oftere en ubehagelig Fornemmelse i mit ene Øie. oĸautsit táuna igpigitdlârâra, det Ord, Du der brugte (og oftere bruger), støder mig hver Gang (fordi det er feilagtigt).
pigissaĸ, det, man har ondt af eller føler sig ubehagelig berørt ved: 1) legemlig Smerte, Ildebefindende osv.; 2) Noget, som man finder ikke at være i sin Orden eller stødes ved. sakíssamigut igpigissaĸarpoĸ, han har en ilde Fornemmelse ell. Smerter i Brystet. igpigi-ssaerúpunga, jeg har ingen ilde Fornemmelse mere, ell. jeg føler ingen Smerter mere.
pingnarpoĸ eller **-naĸaoĸ**, man har ondt af det; man finder det ikke at være i sin Orden; det er ubehageligt ell. stødende. (F. Ex. et Klædningsstykke, som ikke passer En, ell. en forvendt Skik, ell. et feilagtigt Ord, og Lignende. Jvf. issornarpoĸ.
pigugpoĸ eller **igpigkiorpoĸ** (Prov.), er upasselig; skranter; feiler Noget.
igpingiagpoĸ eller almindeligst **ig-pingiatorpoĸ**, føler sig besværet ved Noget, som han ikke godt kan taale ell. har ondt af (Varme, Kulde, Smerter, Upasselighed &c.); vederfares Noget, som ikke er behageligt.
igpingiagâ, føler sig besværet &c. ved det.
igpingianarpoĸ, man føler sig besværet &c. ved det; det er ubehageligt.
igpik, en Klint; en brat og nogenlunde høi Leerskrænt ved Søen ell. andet Vand.
igpiliugaĸ, en lignende Bratning, gjort ved Kunst; en Vold.
igpiliugalik, en Fæstning.
igpiarssuk, en æskeformet rund Pose af hvidt Skind med op- og nedgaaende Zirater af forskjellige Farver, til at gjemme al Slags Smaating i (er nu for det meste fortrængt af Spaanæsken).
igpiarssûssaĸ, et Slags ægrund Gople i Havet, vandklar med rosenrøde Striber.
igsarpoĸ &c. s. igdluk.
igsâput, igsiavoĸ — igsorĸârigpoĸ s. ingípoĸ.
igssaĸ, igssivoĸ, igssimavoĸ, igssorar-pai s. ikivâ.
igssorpoĸ, 1) størkner; løber sammen; bliver fast (Noget, som var mere ell. mindre flydende, f. Ex. smeltet Fedt ell. Grød, ved at blive koldt); 2) bliver stiv; mister sin Bøielighed derved, at det Flydende deri størkner (en Død; et Træ, som er gaaet ud).
igssorarpoĸ, d. S. s. Foreg., men lidt efter lidt.
igssuk, m. S. **igssue**, hans Testikler.
igssugpoĸ, har hovne Testikler.
igssulik, en Angelica eller Kvanne med Blomsterstilk.
igssûssaĸ, en Kartoffel.
igssúpâ s. igípâ.
igssutit (Pl.) s. ikípâ.
igtuk, susende ell. brusende Lyd fra det Fjerne (neml. mange enkelte Lyde, som samtidig naae Øret). Bruges ikke let; derimod Følgende:
igtugpoĸ, det bruser (Havet, Vinden); man hører dets Brusen. ímap igtung-nera, Havets Brusen.
igtulârpoĸ, d. S. s. Foreg., men svagt ell. langt borte.

igtôrpoĸ, undſeer ſig; er undſeelig; tør ikke. oĸásagaluardlunga igtôr-punga, jeg undſeer mig for at ſige ell. tør ikke ſige det, jeg ellers gjerne vilde ſige. — Bruges i Regelen kun om den rette Undſeelſe; jvf. ĸigsigâ.

igtôrâ, undſeer ſig for ham; tør ikke for ham.

igtôrutigâ, har det til Undſeelſesaarſag; tør ikke for den Sags Skyld eller af den Grund.

igtôrnarpoĸ, 1) man undſeer ſig for ham; man tør ikke i hans Nærværelſe gjøre ell. ſige, hvad man ellers vilde (af igtôrâ); 2) med en Inf. ell. -neĸ: man undſeer ſig for at gjøre det, ell. man tør ikke komme frem med det (af igtôrpoĸ). oĸarneĸ igtôrnarpoĸ, man undſeer ſig for at ſige det, der ſkulde ſiges. Deraf fremkommer da meget ofte den Betydning: man har Grund til at undſee ſig for den Sags Skyld; det er til at ſkamme ſig over.

igtôrungnaerpoĸ eller **igtûjuer-poĸ**, holder op at være undſeelig ɔ: tager Mod til ſig og kommer frem med det, han hidtil undſaae ſig for at ſige. igtôrungnaerdlunga ornigpavkit, jeg kommer til dig, idet jeg holder op at være undſeelig ɔ: for at forebringe et Anliggende, ſom jeg hidtil ikke har turdet komme frem med.

igtûjuípoĸ, ts. er det Modſatte af undſeelig; 1) er næsviis; 2) er uforſkammet.

igúpâ, ſtikker ham med ſin Braad (et Inſect).

igût, en Braad (hos et Inſect).

igutsak, en Humle, en Humlebi.

ika [hiſt; neml. nærmeſt et Sted i Nærheden, iſær i nordlig Retning (modſat kiga, ſ. S.). De blot ved App. ell. ſimple Perſonsformer umiddelbart heraf dannede Ord — her de førſte — bruges ſaal. i Regelen kun om Gjenſtande, der befinde ſig i nordlig Retning; hvorimod de øvrige — fra ikârpoĸ af — blot indbefatte Begrebet om hiſt ell. hiin Side i Almindelighed]. Deraf:

ikane (Loc.), hiſt henne; **ikánga** (Abl.), hiſt henne fra; **ikûna** (Vial.), hiſt igjennem; **ikunga** (Term.), didhen (mod Nord).

ikanîpoĸ, er hiſt henne.

ikungnarpoĸ, er gaaet didhen.

ikángarpoĸ, blæſer hiſt fra eller d ovrefra ell. der nordfra (Vinden).

íka, (Interj.) der henne (er han).

ínga, Subj.: **igssuma**, han hiſt her Pl. **igko**, Subj.: **igkua**, de hiſt her Som Tilraab: **igssumâk**, hør, derhenne! Pl. **igkuákut-â**, hører, derhenne! — jvf. ivna &c. af ima.

Alle disſe, forſaavidt de ikke ere Tilraab, tage Stavelſen ta foran naar de have Henſyn til det Foregaaen altſaa: taikane, taikánga, taikû taikunga, taika, táinga, taigssu taigko, taigkua. Jvf. ava.

ikârpoĸ, overſkrider Rummet imel denne Side og hiin; gaaer fra den Side af et mellemliggende Rum over den anden (f. Ex. fra den ene Side Gulvet ell. af et Bord over til den den, ell. over en Elv ell. en Fjord o og om livløſe Ting: rækker fra det Underlag over til det andet (f. Ex. Tv træerne fra en Bjælke til en anden, nene i en Stige ꝛc.). M. S. **ikâr** overſkrider det (Mellemrummet). marr ikera ikâlerpárput, nu begynde vi ſætte over marraĸ-Bugten.

ikâĸ (dannet ſom ajâĸ af ajagpâ), Opſtander med en Overligger til en den Opſtander (f. Ex. Opſtanderen hver Side af et grønlandſk Vindue). Pl. **ikât**, et Stillads af nogle opr Træſtykker eller Stænger med en O ligger, til at hænge Et og Andet pa

ikârut, 1) i Alm.: et Tværſtykke; Overligger; det, ſom ligger tværs Noget, faſt med Enderne og huult i M ten; 2) ſpec.: en Bro (dog betegner Ord Broen mere ſom Overligger, end Overgang; ſ. ikârtarfik).

ikâruserpâ, forſyner det med Tv ſtykke ell. Overligger.

ikârtípâ, 1) lader ham gaae over den anden Side; 2) bringer det til ligge fra det Ene tværs over paa Andet.

ikârtiterpâ (ujalugssiaĸ), htr. **ikâ-titerivoĸ**, fører den (Traaden) tv over til den Ene efter den Anden Længdetraadene); væver. Jvf. nu -ssarpâ.

ikârsârpoĸ, ſætter fra Land for

tyre over til den anden Side (af en Fjord &c., efterat man i nogen Tid var aaet langs med Landet).

ìriaĸ, 2. m. S. **ikâriâ**, Stedet, vorfra man bør sætte ell. pleier at sætte ver den Fjord ell. Havarm ell. Strøm c. (Forekommer oftere som Navn for t saadant Sted).

ìrtarfik, en Vei, ad hvilken man leier at gaae over: en Bro (nemlig en ast Bro).

ìrtaut, et Middel (ↄ: et Fartøi), hvor-ned man pleier at sætte over: en Færge; n Flydebro.

ıupâ, sætter ham ell. det over (f. Ex. ra et Skib til Land ell. omvendt, eller ver en Fjord ell. Flod &c.).

ıussissoĸ ell. **ikáussissartoĸ**, n Færgemand.

ıussâĸ, m. S. **-ssâ**, Gaffelbenet paa n Fugl.

ɔĸ, 3. egentl. vel: et aabent Mellem-um, som er tvært for en bestemt Ret-ing, og som altsaa, ved at følge denne Retning, skal overskrides. I denne alm. Betydning bruges Ordet engang imellem Sammensætninger, men ellers indskrænker ets Betydning sig til: et større Vand, et Hab, som man, ved at følge den regu-aire ell. meest brugte Søvei (langs Kysten), ommer til at sætte over, altsaa alminde-igst: en Havbugt ell. en Fjord; et større ↄ: bredere Indsnit i Kysten (men bruges gsaa f. Ex. om Atlanterhavet, som Ski-ene paa deres Reise hertil sætte over).

ɜrparpoĸ, er kommen henimod Mid-en af Fjorden ell. Bugten; er ikke nær ed nogen af dens Sider.

ɜrpasigpoĸ, er noget ude fra Lan-et henimod Fjordens ell. Bugtens Midte dog mindre end ved ikerparpoĸ). ikerpa--sigsúkut ingerdláput, de gaae noget ıde paa Fjorden (ikke tæt langs Landet).

ɜrsiorput ell. **ikerínarsiorput**, e holde sig paa Fjorden ude fra Lan-et (Lodderne).

ɜrtuvoĸ eller **-toĸaoĸ**, er bred at ætte over (f. Ex. en Klipperevne, som nan vil springe over); især: er et bredt Vand.

ıkípoĸ, ts. er smalt at sætte over; er t smalt Vand.

ɜrasak, et Sund; en Gjennemfart mellem to Lande (aaben i begge Ender). Bruges ogsaa om aabne Løb igjennem Isen.

ikerasaliaĸ, en gravet Kanal (som danner en Gjennemfart).

ikagput, de tumle sig med hinanden (Børn; eller Dyr: Hunde, Lodder &c.). Brugt om voxne Mennesker, forbindes dermed altid Begrebet om usømmelig Vild-skab ell. Ukydskhed.

ikāput (anal. isāput), de tumle sig i Mængde (f. Ex. Lodderne).

íkatigâ, 1) tumler med det (en Ting); især: bruger som Legetøi, hvad der ikke er Legetøi. pautíka íkatigīnalerpait, de tumle nok om med min Kajakaare ell. bruge den som Legetøi. 2) tumler, fjaser med et Fruentimmer i ukydske Hensigter.

ikâĸ s. ika (ikârpoĸ).

íkápoĸ, er grundt; er ikke dybt (Van-det; ell. et Hul, et Saar &c.).

íkátoĸ, grundt Vand; en Banke eller Grunding i Søen.

íkalivoĸ, 1) bliver mere grundt (Van-det); 2) groer til; bliver mindre dybt (et Saar).

íkardluk, et Skjær; en blind Klippe i Havet.

íkardlípoĸ, ts. støder an paa et Skjær; overhovedet: kommer paa Grund med et Fartøi.

íkardlisípâ, sætter det paa Grund (Far-tøiet).

ikârpoĸ &c. s. ika.

íkarâ, har en Fornemmelse i en Deel af Legemet, navnl. i Øiet eller i Munden, ikke af Smerte, og heller ikke af Kløe, men dog saal., at man stadig maa tage til det og gnide ell. trykke det. Bruges meest i den følgende Form.

íkarnaĸaoĸ (issiga &c.), der er en underlig Fornemmelse i Ens (ↄ: mit) Øie &c.; man maa stadig gnide paa det.

íkê, Interj., som bruges, naar man uven-tet berøres af noget Vaadt ell. Koldt.

ike, et Saar; en Vunde; navnl. et Saar, som er bibragt med Villie eller for at dræbe (s. kilerneĸ). M. S. **ikia**, hans Saar.

ikilik, 3. En, som har Saar.

ikilerpâ, saarer ham. M. S. — sig selv.

ikilersimavoĸ, er bleven saaret. iki--lersimassut, de Saarede (i en Træfning).

ikeĸ &c. s. ika.

íkeĸ, 3. (Pl. íkerit), haardt og seigt Træ, som for det meste findes som Kjerne ell. som en enkelt Stribe i nogle Stammer af det almindelige Fyrredrivtømmer (sjeldnere udgjørende en heel Stamme) og bruges til Kajakringe.

íkertalik (ĸissuk), et Stykke Drivtræ, hvoraf en Deel er íkeĸ.

[**ikernuk**, et Slags Fodtøi, som ikke kjendes mere (Sandaler?); men Ordet forekommer endnu i gamle Fortællinger. Deraf formodentlig:]

ikernuaĸ, 2. en Saale i en Sælskindsstrømpe.

ikernússerpâ, forsyner den med Saale; syer Saale i den (Sælskindsstrømpen).

ikiaĸ, m. S. **ikiâ** og (ved en Forkortning som hos Aff. -ssuaĸ og -nguaĸ) **ikia**, Rummet nærmest under Overfladen, ell. imellem Overfladen og Midten ell. Bunden. ímap ikiânîpoĸ, det er noget under Havets Overflade (men ikke paa Bunden).

ikiarpâ, flækker det; gjennemskjærer det efter Fladen.

ikiagagssaĸ, Noget, som er for tykt og maa flækkes.

ikiaĸut, m. S. **ikiaĸutâ**, 1) Noget, som befinder sig ell. anbringes under dets Overflade. ikiaĸuteĸarame manîpoĸ, det er ujævnt, fordi der er Noget under dets Overflade ell. imellem Lagene. 2) Prov. d. S. s. kingmeĸut.

ikiarôrpoĸ, skinner lidt igjennem Vandet, saa det netop kan skimtes (Noget, som er sunket).

ikiagôrpoĸ, skinner lidt igjennem Skyerne, saa den sees og giver lidt Lys (Maanen ell. Solen; især Maanen). Af Nogle bruges dog ikiarôrpoĸ tillige om dette.

ikiarut, (egentl. vel: det, hvorved Noget bliver som flækket ell. afdeelt parall. med Overfladen); et Mellemdæk ell. Underdæk i et Skib.

ikigput, t. de ere faa.

ikigtut ell. **ikigtúnguit**, Pl. faa.

ikigai, anseer dem for at være faa; synes, at der er for faa.

ikigdlíput (Pl. af -voĸ), de blive færre ell. ere blevne færre; ere formindskede i Antal. M. S. **ikigdlivai**, ell. og **ikigdlisarpai** og **ikigdlisípai**, formindsker dem i Antal; dem færre ved at tage af dem.

ikinârpai, tager eller gjør for kikiagssaliáka ikinârpáka, jeg har g for faa Nagler.

ikiorpâ (i Labr. ikajorpâ), htr. i -uivoĸ, hjælper ham (enten ved at g ham tilhaande, ell. ved at forskaffe h det, han savner, ell. ved at indlægg godt Ord for ham &c.).

ikiorte, m. S. **ikiortâ**, den, som hj per ham; hans Hjælper. ikiortigss -ĸángilanga, jeg har Ingen til at hja mig, ɔ: der er Ingen, som kan ell. hjælpe mig, ɔ: jeg maa hjælpe mig al

ikiortigâ, har ham til Hjælper; hjæl af ham.

ikípâ, antænder det; skaffer det i Bra U. S. pass.: er tændt; er i Bra Htr. **ikitsivoĸ**, tænder Ild; is tænder sin Lampe. Jvf. kukugpâ.

ikitsit, Noget at tænde med; en Fi bus; Svovlstik og desl.

ikineĸ, 3. (ikke ikíneĸ), afsvedet La et Sted, hvor Jorden har været i Bra

ikivkarpâ og **ikivkartípâ**, fa det i Brand heelt igjennem (ikke l paa Overfladen ell. den ene Side); s brænder det.

ikualavoĸ, brænder med Flamme; sta i Lue.

ikuatdlagpoĸ, begynder at brænde r Flamme; flammer op; kommer i Lue

ikuatdlagsaut, Svovl.

ikumavoĸ, er i Brand; brænder.

ikúmarigsarpâ, skaffer det til brænde godt.

ikúmatigssaĸ, Noget, hvorved det komme i Brand (f. Ex. et Stykke S paa vaadt Brænde).

ingneĸ, 3. Ild. (Synes forkortet af il -neĸ). Pl. **ingnerit**, Frictionsfyrstik

ingnerssuaĸ, 1) en stor Ild; 2) Ildtrold (om hvilke der bl. A. fortæl at de i Selskab med andre Kajakker g paa Fangst, men ikke kunne sees ude Frastand; samt at de gjerne ville r Mennesker fra Stranden for at h Selskab. Traditionen gjør dem til V dens antediluvianske Beboere, som d gang, da Verden „kæntrede", faldt i V det og bleve forvandlede til Ildsluer)

ṛnersivoĸ, faaer Ild andetsteds fra; enter Ild.
ṛnersit, 1) en Ildkasse (til at hente ld i); 2) et Brændeglas.
ṛnerûlavoĸ, 1) funkler; gnistrer (med mange smaa Gnister, som komme og forsvinde); 2) giver phosphoragtigt Skin f sig (som f. Ex. Søvandet gjør i Mørke, ell. raadnende Fisk 2c.).
ṛnerûlaĸ, 2. en Orm i Søen, som ses i Mørke; Morildormen.
ṛnagpoĸ, fik Ild; der kom Ild ved ans Bestræbelser. (Bruges kun om Gløder og Gnister, men ikke om Lueild).
ṛnangniarpoĸ, bestræber sig for at nae Ild: 1) driller Ild (paa grønlandsk iis); 2) slaaer Ild.
ṛnagtaut, en Fyrsteen; Flintesteen.
ṛnangniut og **ingnagtarfik**, et yrtøi.
ṛnâtdlagpoĸ, det lysner ell. lysede; der kom et pludseligt og kortvarigt link af Ild for Øinene (som f. Ex. ved ynild).
ṛnâtdlagtarpoĸ, d. S. s. Foreg. entagne Gange; især: det lyner.
ṛnâtdlagtarnerit, Pl. Lynild; ynstraaler, den ene efter den anden.
ṛnâtdlagiaĸ, et Lyn; og
ṛnâtdlagiarpoĸ, det lyner. (Disse sidste Ord kjendes nok ikke i den nordgste Deel af Landet).
ṛnâtdlagsaut, en Electriseermaskine.
ṣsutit, Pl. (mon sammentrukken af íssutit?) en lyngagtig Vært, hvis Stængl er tæt besat med smaa Blade i 4 Rækr, saa at den ligner en firkantet flettet nor, og med hvide Blomster, som ligne lieconval. Den findes i temmelig Mængde Nærheden af Indlandsisen og bruges r af Rensjægerne som Brændsel.
vâ, htr. **ikissivoĸ** og forkortet **ṣssivoĸ**, kommer det eller den i en l. anden Beholder (-mut), f. Ex. i et ar, i en Pose, i en Baad, paa en Slæde vor Læssets Surringer danne Beholden) 2c. U. S. **ikivoĸ**, 1) pass.: er mmen i sin Beholder; er lagt i 2c. refl.: kommer sig selv i ɔ: stiger ind (i Baaden, Vognen 2c.). ilaujumaguvit ikiniarit, stig ind, hvis Du vil ed. avdlamik ilauvfigssaĸángingmat vagut ikivarput, da han ellers ikke kunde komme med Nogen, saa toge vi ham med i Baaden. mánalo pûmut ikísagit, kom det med i Posen. (Det er ikke usandsynligt, at Roden til dette Ord tillige er Rod for igdlo og ig--dleĸ, s. S.).
igssaĸ (en anden Form for ikissaĸ?), m. S. **igssâ**, Fangeremmens forreste omboiede Ende (hvormed den er fastgjort i Harpunens Huller).
igssimavoĸ, er i Baaden ell. paa Slæden. (Bruges især om dem, som ere med som Passagerer). igssimassorta--vut, vore Passagerer. igssimavfê ell. -vê, det Reiseselskab, han er med som Passageer.
igssorarpai og **ikiorĸarpai** (det Første er det almindeligste), lægger dem i (i et Kar, en Kjedel, en Baad, en Spækgrav 2c.), det ene efter det andet.
ikissivik ell. **igssivik**, et Kar 2c., som man lægger Noget i (een Ting ell. een Gang).
igssoraivfik ell. **ikiorĸaivik**, d. S. s. Foreg., men brugt til flere Ting ell. flere Gange.
igdlerpoĸ (= ikiniarpoĸ), Prov. skubber sig ind i sin Kajak. (Maaskee har dog dette Ord oprindelig havt en mere almindelig Betydning, da det Følgende synes at være dannet heraf).
igdlerfik, en Kiste; et Skriin. — M. S. **igdlerfia**, 1) hans (Eierens) Kiste; 2) dets Kiste, neml. Kisten, som det er lagt i; 3) hans Ligkiste.
igdlerfiussaĸ, Noget, som ligner en Kiste: en Kasse; en firkantet Æske; en Lædike; ogsaa: et Telt med lige Ryg (lige høi for og agter).
íkúpâ, 1) føier det ind i Noget (-mut) saaledes, at det ligesom danner en Deel af det, og navnl. Hullet ell. Fordybningen 2c. derved fuldstændig udfyldes, og det sidder fast; falser det i; hugger det i 2c. 2) orpik íkúpâ, planter et Træ (ell. en anden Plante). U. S. pass.
íkússorpai, 1) føier dem saaledes ind i Noget, det ene efter det andet; — 2) planter dem (Træerne 2c.).
íkungavoĸ, 1) skeler udad ell. opad; 2) skeler med det ene Øie. (S. nakuvoĸ).
ikivkarpâ s. ikípâ.
ikorfaĸ, Underlag: det, som lægges ell.

stikkes under Noget, for at det ikke skal vakle, ell. for at faae det høiere; om et Menneske: det, man staaer paa for at naae høiere.

ikorfarpâ, stikker Noget under det for at faae det høiere, ell. for at det ikke skal vakle. U. S. tager Noget under sig til at staae paa for at kunne naae.

ikorfartorpâ eller Pl. **-rpai**, stikker ell. lægger Noget under det paa flere Steder, ell. flere Ting efter hverandre.

ikorpoĸ, staaer paa Rensjagt inde i Landet; neml. har slaaet midlertidig Leir et Sted (-me eller -mut) for derfra at afsøge Egnen efter Rensdyr (s. au--varpoĸ). auvartut uníngavê = ikor--simavfê.

ikualavoĸ s. ikípâ.

ikugpoĸ, m. S. **ikugpâ**, og deraf atter htr. **ikugsivoĸ**, hugger eller hakker i Noget med noget Spidst (f. Ex. et Menneske med Spidsen af en ulo); men især: hakker eller pikker i Noget med sit Næb, for at faae noget løsnet af det (en Ravn eller Maage eller anden Fugl med et lige og stærkt Næb, som søger sin Føde paa den Maade. Jvf. pukugpoĸ).

ikumavoĸ s. ikípâ.

íkúpâ, ikungavoĸ og íkússorpai s. ikivâ.

ikusik, 2. m. S. **ikusia**, hans Albue (ofte indbefattet den ydre Side af Underarmen nærmest ved Albuen).

ikusingmigpâ, støder ham med Albuen (frivillig ell. ufrivillig).

ikusingmiarpoĸ, støtter sig paa Albuen. M. S. støtter sig med Albuen paa det.

ila I, 1) vist; jo vist; 2) forstaa dog! (naar den Anden modsiger eller ikke vil troe En); 3) naa da! men tænk dog! 4) ikke sandt? I sidste Tilfælde med langt a: **ilâ**. angeĸâ? ila angeĸâ, var den stor? ja vist var den stor; egentl. nærmest: naa da, (han spørger:) var den stor? ila nâgga, vist ikke nei. ila tupingnaĸ, naa, det er dog forbausende! ila angingmat, o, hvor den var stor! ila ukorsê, men tænk Jer dog! det var dog meget! ell. og: men Folk dog! hvad er det dog, I gjør der! ila tusángi--langa, forstaa dog, jeg har ikke hørt Noget ɔ: jeg har jo sagt det, at jeg har hørt Noget.

ilame, d. S. som det Forrige i f[…] Betydning, men med et roligere (og s[…] ledes stærkere) Udtryk; omtr.: jo, de[…] dog vist saa. ilame nãmagkaluarp[…] jo, det har dog vist været tilstrækkel[…] ilame ajornaкingmat, nei, der k[…] ikke gjøres Noget ved det, eller de[…] klart nok, at det ikke kunde gaae an[…] ledes.

ilâle, ja, ikke sandt; seer man vel [(…] ironisk). ilâle sanatugaluaĸaoĸ; […] er dog ret fingernem alligevel. il[…] -âsît, ja, seer man nu, hvad han […] falde paa!

ila II, m. S. **ilâ**, hans ell. dets M[…] part ell. Tilhørende; neml. 1) den, […] hører til ham ell. er med ham som sær[…] Person, men dog forenet med ham […] áipaĸ og ardlaĸ); 2) det, som l[…] dertil som naturlig Deel eller udgjø[…] Deel deraf (f. Ex. en Deel af en Ste[…] 3) det, som er føiet dertil og for T[…] udgjør en Deel deraf. iláka ell. […] -nguáka, de, som høre til mig ɔ: […] Familie, ell. mine Huusfæller ell. La[…] mænd, Kammerater ɔc. nunap il[…] i en Deel af Landet. atungagssa[…] sule paníngilaĸ, en Deel af Saale[…] det er endnu ikke tør. Ved dette […] udtrykkes ogsaa almindeligst: en af; […] get af; nogle af; f. Ex. ilait autd[…] -put, nogle af dem ere reiste; ilâ […] -ngerpoĸ, noget deraf er haardt; i[…] oĸarfigânga, en af dem sagde til […] ilarse unigdle, lad en af Eder […] tilbage, ɔc. ilarpagssue, saare m[…] af dem.

ilãne (sc. uvdlut), engang; og hos […] fixerne -tarpoĸ ell. -araoĸ: engang i[…] lem; nu og da; oftere. (Bruges [b…] om Fortid og Fremtid).

ilagâ, 1) har ham (som Tilhørende) […] sig; har ham i Følge med sig ell. […] Familie ɔc. (jvf. áiparâ); 2) ha[…] til en Deel af sig. Gûte ilagârpu[…] have Gud med os, ell. Gud er me[…] Jvf. heraf udtrykker Præp. med: i[…] med; f. Ex. ilagalugo, med ham; […] -galuta, med os ɔc. nunavta ta[…] ilagâ, vort Land har dette til en […] af sig ɔ: er landfast med det.

gîk, Pl. ilagît, de, som høre til verandre; spec. en Menighed (som religiøst Samfund). ilagît pârssissât, en Biskop.
gîgput, de tilhøre hverandre; ere rbundne. Part. ilagîgsut, d. S. s. agît.
gîgsai (Pl. m. S., af et ellers ubrugeligt ilagîgse) og ilagîgsortai, hans Menighed. Gûtip ilagîgsai, Guds Menighed.
gîngneĸ, 3. m. S. Pl. ilagîngnerat, deres Forbundenværen; deres Samfund. ilagît ilagîngneráne, i Menighedens Samfund (egentl.: i de Forbundnes Forbundenværen; tillige: imens de Forbundne ere forbundne).
gîssut, det, hvorved man forbindes l. er forbunden med Nogen ell. Noget -mut).
gínarpâ (den samme Omdannelse f ilagâ som asigínarpâ af asigâ), aler ham ɔ: hans Gjerninger; lader m gjøre med sig, hvad han vil, eller ger Intet til det, den Anden gjør, om t end ingenlunde behager ham. Jvf. denfor ilalârpoĸ.
gsivâ, lader ham vederfares den atgaaede Modtagelse; har sit Hjerte aabent r ham (den Indtrædende, ell. den, som mmer i et Anliggende; — ligesom deelgtiggjør ham i sig ell. sig i ham); anmmer ham ell. det; modtager ham vel; lser ham &c. ilagsíngilâtigut, han lte ikke til os eller saae ikke til os. kausia ilagsivât, hans Ord fandt Indng hos dem. Htr. ilagsivoĸ.
gssaĸ, Nogen eller Noget til Medrt; nemlig: 1) En til at følge sig;) Noget at føie til. auna ilagssâ, r er Noget at føie dertil, ell. dette skal ies dertil ell. være med. ilagssaĸángilanga, jeg mangler Følgeskab (naar r er Tale om at faae Flere med sig; f. áipaĸ).
gssarsiorpoĸ, søger at faae Nogen l at følge sig ell. at være med sig (f. r. paa Reise, ell. til et Arbeide &c.).
gssarsivoĸ, har faaet Nogen til t være med sig.
gssarsiarâ, har faaet ham til at ære med sig.
inaĸ, kun en Deel; kun noget af det.

iláinauvoĸ, er kun en Deel; er ufuldkommen eller ufuldstændig. ilisimá-ssuserput iláinauvoĸ, vor Viden er ufuldkommen, er Stykkeværk.
ilâĸ &c. s. længere nede.
ilaĸarpoĸ, 1) har Nogen med sig; er ikke ene; 2) har Tilhørende, er ikke det Hele (der hører Mere ell. Andet til det). ilaĸángilaĸ, 1) er ene; 2) det er det Hele; der hører intet Andet til det. inuk ilaĸángitsûssâĸ ilagtoriatdlâraoĸ ell. ilatâraraoĸ, den, som synes ene, kan snart faae ell. pleier at faae Følge (Ordsprog; om Nogen, der holdes for afmægtig, fordi han er ene).
ilalârpoĸ (synes nærmest dannet af et ellers ubrugeligt ilalavoĸ, anal. ĸârsila-voĸ, ûmilavoĸ o. A.), er taalmodig; er stille og hengiven i sin tunge Skjebne eller Lidelse (ligesom tager imod den som Deel af sig). Jvf. ovenf. ilagínarpâ.
ilalerpâ, egentl.: forsyner det med Medpart ɔ: føier Noget til det.
ilaliúpâ, føier det til Noget (-mut); bruger det som Deel til Noget. alera ilaliúkavko aulisautiga nãmalerpoĸ, da jeg føiede min Kobberem til (brugte den til Forlængelse), er min Fiskesnøre bleven lang nok.
ilángarpâ (og ilangerpâ, hvilket Sidste dog ikke er saa almindeligt), 1) tager Noget af det; formindsker det; 2) tager Noget af det til sig selv; faaer en Deel af det; 3) trækker fra det (i Regning). Htr. ilángaivoĸ.
ilángaut (og ilangerut), 1) i Alm.: den Deel, man tager af det Hele; 2) spec.: Told; den Deel af det Heles Værdi, som betales i Told.
ilángauserissoĸ, En, som har at bestille med at tage Deel af; en Tolder.
ilángúpâ, (synes nærmest dannet af et forøvrigt ubrugeligt ilángorpoĸ, bliver Medpart ell. Deel; altsaa: gjør det til en Deel af —), føier det til Andet (-mut); lader det udgjøre en Deel deraf. (Omtr. d. S. s. ilaliúpâ s. o.)
ilârpâ s. tilsidst.
ilasivoĸ, faaer Medpart; faaer Nogen til sig. (Meest bruges dog i denne Betydning ilatârpoĸ, s. n.)
ilasiaĸ, En, man har faaet til sig;

især: En, man har optaget i Familien. ilasiarput, vort antagne Familiemedlem.

ilasiarâ, har faaet ham til sig; har taget ham til sig.

ilaserpoĸ, søger Medpart; ønsker Tilslutning (enten ved at faae Nogen (-mik) til sig, eller ved at slutte sig til Nogen (-mut), s. o. ilagssarsiorpoĸ).

ilaserâ, tager ham med sig; slutter sig til ham, ell. omvendt: faaer ham sig tilsluttet (som Reisefælle). S. o. ilag-ssarsiarâ og jvf. áiparserpâ.

ilatârpoĸ, faaer en ny Medpart; faaer En (-mik) til sig som Tilhørende; især: faaer sin Familie forøget (enten ved Barnefødsel ell. Giftermaal, ell. og ved at ellers Nogen optages i Familien; s. o. ilasiaĸ).

ilatârâ, har faaet ham til sig ell. Sine; især: har faaet sin Familie forøget med ham.

ilauvoĸ, (egentl.: er Deel ɔ: en Deel af Selskabet), er med; gaaer med; følger med.

ilaugínarpoĸ, er blot med ɔ: er med uden at høre til det egentlige Reiseselskab; er med som optagen Passageer. ilaugínartoĸ ell. ilaugínaĸ, en saadan Passageer. Jvf. igssimavoĸ.

ilavâ, lægger Noget til det; formerer ell. forøger det med Noget (-mik). — U. S. pass. Bruges ogsaa om at lægge til i sin Fortælling; dog mere det Følgende:

ilarfatdlagtârpoĸ, lægger til Sandheden i det, han fortæller; overdriver; smører tykt paa.

ilatsaisorpâ, htr. **ilatsaisuivoĸ**, egentl. vel omtr.: omgaaes med den Tanke, at det skal formeres, ɔ: 1) anvendt paa sine Eiendele: puger sammen; samler med Gjerrighed; sjeldnere 2) anvendt paa en Sygs Levedage: haaber, at han skal komme sig og leve.

De Følgende ere noget afvigende baade i Form og Betydning, dog kan der vel neppe være Tvivl om, at de jo høre til den samme Stamme.

ilâĸ, en paasyet Lap paa et Klædningsstykke ell. Baadebetræk. ilâkarpoĸ, det er lappet.

ilâgssaut eller **ilâgssamaut**, Beholdning af Materiale til Lapper; især: et Stykke Baadeskind, som man fører med paa Reisen for i paakommende T[ilfælde] at kunne lappe Konebaaden med.

ilârtorpâ (sjeldnere blot **ilârpâ**), l[ap]per det; syer en Lap ell. Lapper paa (et Klædningsstykke).

ilârtûtigssaĸ, Noget at lappe me[d].

ilârpâ, htr. **ilârsivoĸ**, gjør m[ed]; gjør Selskab; gjør ligesom han, den [ene] den, eller de Andre (leer, taler, græder, s[yn]ger, spadserer, vender om 2c., naar han [seer] de gjøre det). Kan ogsaa bruges i uege[ntlig] Forstand, f. Ex. ĸeĸertaĸ táuna ûn[a] imáipoĸ, kujaliatalo ilârpâ, den gaaer saaledes i den Retning, og [den] søndenfor liggende gjør ligesaa ɔ: d[en] modsatte Kyst gjør den samme Bøin[ing], saa de ligesom passe i hinanden.

ilagpoĸ, indvikles i hinanden; kom[mer] i Urede; forvikles ell. forvirres (Tra[ad], Haar 2c.).

igdlaerpâ, bortskaffer dets Forvikli[ng]; bringer det Forviklede tilrette; klarer [det]; U. S. reder sit Haar.

igdlaiarpâ, d. S. s. Forrige, men [om] flere Forviklinger, som løses efter h[inanden] andre.

igdlaigutit, sjeldnere **igdlaiaut**[it], Pl. en Redekam.

ilagsivâ, ilâĸ, ilârpâ, ilatârpoĸ &c[.] ila II.

ileĸilavoĸ og ileĸimisârpoĸ s. ilivo[ĸ].

ileragâ, føler Samvittighedsnag [med] Hensyn til ham (fordi han har g[jort] hans Villie ell. Ønske imod, eller sl[aaet] hans Ting itu 2c.); seer ham i [Aan]den vredes over sig. (Bruges ikke meget; oftere derimod Følgende:)

ileragissaĸángilaĸ, føler ikke S[am]vittighedsnag overfor Nogen, endskjøndt [han] havde Anledning nok til det; bryder [sig ikke] om Ingenting med Hensyn til den [For]træd eller Bekymring, han har vold[t] Anden ell. Andre.

ilerasugpoĸ (anal. aliasugpoĸ), [har] Samvittighedsnag ell. pines i sin S[am]vittighed over det, han har gjort en [An]den til Fortræd; er beklemt i sit G[emyt] for sin Misgjernings ell. Forseelses S[kyld] og tør derfor ikke træde frimodig fr[em]; har ingen god Samvittighed overfor [No]gen (-mut). Jvf. perĸigsimivoĸ.

ileratsagpoĸ, d. S. s. Foreg., men i h[øiere] Grad (udtrykker stærkere Sindsbevæge[lse]

ĸoĸ, ilerĸorâ &c. s. ilivoĸ.
niko og ilerssípâ s. iligserpâ.
ĸârpâ s. ilivâ.
arssuk (maaskee af samme Stamme
om ivdlit?), et forældreløst Barn; især:
faderløst Barn.
gpoĸ, t. er kommen Ilden for nær;
brændt ell. sveden (dog ikke forbrændt).
vs. ĸilúpoĸ.
típâ, faaer det brændt eller svedet;
det for nær til Ilden.
sungnípoĸ, lugter svedent; har
randlugt.
gavoĸ, er kruset ell. krøllet, som om
t havde været for nær ved Ilden (Haar &c.).
serpâ (synes dannet af en kortere
tamme, men som ikke kjendes), gjør
mridset dertil ɔ: 1) tilskjærer det; 2) af-
bser det; tegner Omridset med Streger,
er hvilke det skal tilskjæres. Htr.
igserpoĸ, s. (-mik).
sersimavoĸ, 1) er tilskaaren; 2) er
vet Omrids eller har Omrids (-tut,
m —).
serut, et Mønster til at tilskjære
ter ell. at give Omrids efter.
niko, en Lap eller Stump, som er
lden af ved Tilskjæring.
ssípâ (ujalo), tillaver en Sene til
ytraad (ved at slække den, borttage de
se Trevler og snoe Traadene).
ĸ, 3. m. S. **ilinga**, hans Bistand
En, han har til sin Bistand. Bru-
s ikke almindelig, men derimod Føl-
nde deraf dannede:
â, har ham til sin Bistand (f. Ex.
Svend, ell. til Forbundsfælle ved et
oretagende).
ssautigâ, har ham til Bistand i
akommende Tilfælde; eier ham til at
ere sig til Bistand, naar det behøves.
îgput, de ere hverandre til Bistand;
aae hinanden bi (f. Ex. Forbundsfæller
Krigen).
issaĸ, d. S. s. ilik.
lerpâ II (sjeldent) og **igdlersor-
pâ** II, staaer ham bi; tager hans Parti;
skytter ham; forsvarer ham &c. (i Stil-
ng som Svend ell. paa en Svends Maa-
; jvf. sernigâ). igdlerpâ I s. un-
r igdluk, og igdlersorpâ I s. under
dleĸ.
lersortigâ, d. S. s. **iligâ**, men
med Bibegrebet af Gjentagelse: har ham
paa sin Side (gjentagne Gange eller een
Gang for alle).
iligssorpâ, Prov. omtr. d. S. s. ig-
-dlersortigâ.
ilíkarpoĸ &c. s. ilípoĸ.
ilimagâ, formoder eller forventer ham
ell. det (at ville komme ell. skee ell. gjøre
Noget). uvdlume ilimagãka, jeg ven-
ter dem idag (neml. at de ville komme
idag). niggernigssânik ilimagíngilara,
jeg venter ingen Søndenvind (nu).
ilimanarpoĸ, 1) man forventer ham &c.
2) det kan forventes; er at formode.
umiarssuit mássákut ilimanarput, nu
venter man Skibet; det er at formode,
at Skibet nu vil komme. tamána
aĸigssinik ilimanaraluaĸaoĸ, her skulde
man efter alle Mærker kunne træffe Ryper.
ilimasugpoĸ, 1) gaaer i Forventning;
venter sig Noget (-mik). Uden videre
Tilsætning betyder det ofte: 2) venter
sig noget Ondt; troer sig ikke sikker (f.
Ex. et Dyr, som speider efter Jægeren
ell. anden Fare.)
ilimatsagpoĸ, d. S. s. Forrige i sidste
Betydn., men med Udtryk af stærkere
Sindsbevægelse: lever i Frygt og Fare;
er i stadig Frygt for, at Nogen ell. No-
get skal overrumple ham. (Bruges ikke
saa almindelig som det Forrige).
ilímarpoĸ, gjør en Reise gjennem Luf-
ten ell. Jorden; bortfjerner sig paa over-
naturlig Maade (en Hexemester).
[**ilímaĸ**, ?. Deraf:]
ilímaussaĸ, Tappen paa Harpunskaf-
tets forreste Ende, som forhindrer dens
igimaĸ fra at vige til Siden.
ilingavoĸ s. iligpoĸ.
iliorarpai og iliorĸarpai s. ilivâ.
iliorpoĸ s. ilivoĸ.
ilípoĸ, meest m. S. **ilípâ**, htr. **ilit-
-sivoĸ**, er bleven klog paa Noget, han
før ikke vidste; er kommen efter det; har
lært det at kjende. ilíniagagssáka ilí-
-páka, jeg kan nu min Lectie.
ilíkarpoĸ, og m. S. **ilíkarpâ**, d.
S. s. Forrige, og bruges nok saa al-
mindelig. (Tillige indeholder det Be-
grebet af, at Erkjendelsen er kommen lidt
efter lidt, hvilket forklarer dets hyppigere
Brug).
ilíniarpoĸ, søger at lære (Noget); gaaer

til Underviisning. M. S. **iliniarpâ**, søger at lære det.

iliniarfik, en Skole. (Ellers ogsaa atuarfik, s. S.).

iliniarfigssuaĸ, en høiere Skole (Seminarium, Universitet ꝛc.).

iliniarĸautigssaĸ, det, man først har at lære; en Grundlærdom.

iliniarnertôĸ, En, som har lært Meget; en Lærd; en Studeret.

iliniartípâ, lader ham søge at lære (Noget, -mik), neml.: 1) holder Tilsyn med hans Søgen at lære; holder Skole for ham; 2) sender ham til Skolen. Htr. **iliniartitsivoĸ**, holder Skole.

ilisípâ, har bibragt ham Kundskab om Noget (-mik).

ilisarâ, htr. **ilisarssivoĸ**, finder ham eller det bekjendt, ɔ: 1) kjender ham igjen (den, man har seet før); 2) kjendes ved det; kjender det som Sit (efter at han ikke havde seet det i nogen Tid); 3) kjender sig tilrette i det; seer ell. veed, hvad der er, og hvorledes det er; erkjender det.

ilisarssauvoĸ (= ilisarissagssau-voĸ), kan findes bekjendt; og negativt: **ilisarssáungilaĸ**, kan ikke findes bekjendt ɔ: 1) man kan ikke gjenkjende ham ell. det; 2) man kan ikke kjende sig tilrette i det (f. Ex. Noget, der er filtret ind i hverandre); 3) det er ikke, som man er vant til at see dette ell. Lignende; det er udenfor sin (bekjendte) Orden.

ilisimavoĸ, 1) veed (i Alm.); veed Besked; 2) veed det, han skal vide, eller det, man venter, at han skal vide; er klog; 3) har sin Bevidsthed; 4) om en Legemsdeel: fornemmer; føler. ilisima-jungnaersarpoĸ, han tabte oftere sin Bevidsthed. isigkáka ilisimángitdlat, mine Fødder fornemme ikke (f. Ex. af Kulde). M. S. **ilisimavâ**, veed det; kjender det. Htr. **ilisimangnigpoĸ**, er vidende om Noget (-mik).

ilisimassoĸ, En, som veed Besked med Noget (-mik); en Klog. agdlagkanik ilisimassoĸ, en Skriftklog.

ilisimassorssuaĸ og **ilisimatôĸ**, en Viis.

ilisimassortaĸ, m. S. **-rtât**, den iblandt dem, som veed Besked, navnlig med Veien; en Lods ell. bekjendt Mand.

ilisimangnigtoĸ, et Vidne (ikke vidnende, men som vidende; jvf. na -naiaissoĸ).

ilisímarpoĸ (anal. ĸáumarpoĸ af ĸ -mavoĸ o. A.), bliver vidende; f Fornemmelse. (Bruges om Smaab naar de begynde at lægge Mærke til get, eller om et Lem, der var føles ell. om En, der kommer sig efter en svimelse).

ilisímarigpoĸ, fornemmer strax; fiintfølende (f. Ex. et Lem, der har t Skade af Frost; men Ordet kan ogsaa b ges i aandelig Forstand).

ilisimaniarpoĸ, vil være klog; der sig ind at være klog. ilisimani -nermit kúkussáinarpoĸ, af indb Klogskab begaaer han den ene Feil den anden.

ilisimássuseĸ, m. S. **-ssusia**, h Viden; hans Kundskab, Klogskab Viisdom.

ilisimássut, Klogskabs- ell. Viisdo aarsag; det som skaffer Kundskab.

ilisimássutigâ, har ham ell. de Kundskabs- ell. Viisdomsaarsag (om get, -mik); har faaet sin Kundskab Viisdom ved ham ell. ved det.

ilisimaĸaoĸ, er dygtig klog. Br meest ironisk, f. Ex. ersinartunik il -maĸautit, Du veed svær Besked hvad man skal være bange for ɔ: D nok bange for alt Muligt. kivítu ilisimaĸaoĸ, han veed særdeles m om Vildmænd ɔ: han troer at see V mænd allevegne.

ilitsersorpâ, anviser ham, hvorl han skal gjøre baade det Ene og det det; giver ham Anviisning om En hederne ved det, han skal gjøre; og i **-rpai**, anviser dem, hvad hver især gjøre. Htr. **ilitsersuivoĸ**, kan A. bruges om: regjerer; jvf. nâlagk -suivoĸ af nâlagpoĸ.

ilitsersuissoĸ og **ilitsersor** m. S. **-rtâ**, En, som giver Anviisn for det Hele og i dets Enkeltheder; saa 1) En, som anviser En hans beide i dets Enkeltheder; 2) En, anviser Mange og hver Sit, (f. Ex Opsynsmand ved et Arbeide, der udf af Flere eller af Mange ved forskj Gjerning; eller en Overbefalingsma

Krigen ꝛc.; bl. A. en Rector (ilíniar-
-figssûp ilitsersortâ).
tsersortigâ, har ham til Anviser
ɔ: modtager Anviisning af ham ꝛc.
tsorâ, bliver vidende om det (Noget,
som var ham ubevidst). Bruges neppe
mere ell. ialtfald kun meget sjelden i den
Form; derimod u. S. refl. ilitsoraoĸ,
bliver vidende om sig selv; kommer til
Bevidsthed (efter at han havde været sig
selv ubevidst). Især: 1) kommer til sig selv
igjen, efter at have været besvimet eller
bevidstløs; 2) finder sig i Virkeligheden
efter en levende Drøm; 3) har Bevidst-
hed om Noget som det Første, han kan
huske fra sin tidligste Barndomstid. —
litsoraunga táuna taimáitoĸ, den har
været saaledes, saa længe jeg kan huske.
litsoraunga ĸordlortorssûp saniane
upeĸardluta, det Første, jeg kan huske,
er, at vi stode i Telt ved Siden af et
stort Vandfald.
tsorĸutigâ, er kommen til Bevidst-
hed ved det eller i det (i sin Barndom);
hans første Minder knytte sig til det.
arâ og ilitsersorpâ s. det Foregaaende.
ípoĸ s. ilivoĸ.
sivoĸ s. d. F.
vâ, htr. ilissivoĸ, 1) i Alm.: læg-
ger det; lægger det hen (-mut); sætter
det fra sig. 2) spec. begraver ham.
ḳalunaerĸutaĸ pingasúngorpat ili-
ssísáput, Begravelsen skal være Klokken tre.
ssaĸ, 1) henlagt; hensat; 2) begravet.
ssivik, en Hylde. Pl. ilissivît,
t Fleertal af Hylder, f. Ex. et Skab
med Hylder, ell. en Reol (dog benævnes
saadanne Gjemmesteder helst efter deres
Indhold: Bogskab ꝛc.).
orarpai og iliorĸarpai, lægger
dem hen, det ene efter det andet. (Bru-
ges bl. A. om Typer, som sættes til Tryk-
ning. iliorĸaissoĸ, en Sætter).
vĸârpâ (Prov.?) d. S. s. aungner-
-tusârpâ, sparer paa det; tager kun
sjelden noget af det, at det kan vare
længe (Fødevare, Penge ꝛc.). Htr. ilev-
ĸârpoĸ.
veĸ, 3. en Grav. Pl. ilerfit, Grave
ell. Gravene; en Kirkegaard.
rfiorpoĸ, gjør en Grav. — — —
M.S. — til ham.
verĸuvik, en Spækgrav; en grav-
lignende muret Beholder til at gjemme
Spæk ell. Fødevarer i.

ilivoĸ, skrider frem (Tiden eller Noget, der forandres i Tiden); gaaer frem; bærer sig ad (et Menneske eller et Dyr i sit Foretagende). M.S. gaaer frem med ham eller med det (i Tiden); bærer sig ad med det. — Dette Ord synes at være dannet af samme Rod som ípoĸ (s. S.), dog neppe umiddelbart af dets nærmeste Grundform (it). Bruges kun i Forbindelse med ĸanoĸ (hvorledes), ima og taíma (saaledes), sôrdlo (saa-ledes som) og App. -tut (som), og des-uden med ajortumik og ajúngitsumik i adverbial Betydning; især tjener dets Inf. i Forb. med de 3 Første til at be-stemme disses Betydning mere nøiagtig. F. Ex. ĸanoĸ ilingmat tikípise? da den var hvorledes fremskreden, ankom I? ɔ: paa hvad Tid af Dagen ankom I? amigssat ĸanoĸ ilípat, hvorledes ɔ: hvorvidt ere Baadeskindene fremskredne? (neml. i deres Tilberedning ell. Opblød-ning). ĸanoĸ ilivdlutit ĸaĸivit? hvor-ledes fremgaaende ell. hvorl. bærende Dig ad kom Du op? tamákua taimailissut kingornatigut, efter disse saaledes (i Ti-den) fremskredne ɔ: efter at disse Sager vare komne paa dette Standpunkt. imai--livdlugo sanásavat, Du skal gjøre det gaaende saaledes frem med det, ell.: saa-ledes skal Du bære Dig ad for at gjøre det. utorĸartut ilivoĸ, han bærer sig ad som en Gammel; eller og: er skreden (saaledes) frem i Tiden, (at han er) som en Gammel. sujugdlersut ilivdlugo toĸúpâ, han dræbte ham, gaaende frem med ham som med den Første, ell. bæ-rende sig ad med ham som med den Første ɔ: ligesom han havde dræbt den Første. Derimod: sujugdlersut iliv--dlune toĸúpâ, han dræbte ham, gaaende frem som den Første ɔ: som en tidligere Drabsmand. Jvf. isivoĸ af ípoĸ.

iliorpoĸ, gjør; og m.S.: gjør ved ham ell. ved det. (Er ikke dannet umid-delbart af det Forrige, men af dets Rod, neml. ved Aff. -liorpoĸ istedetfor -li--voĸ). Bruges som det Foregaaende; f. Ex. ĸanoĸ iliorpâse? hvad gjorde han ved Eder? imailiúsavat, saaledes skal Du gjøre det. taima iliorpoĸ

sôrdlo oĸarfigigâne, som han (den Anden) havde sagt ham, saaledes gjorde han.

iliorfigâ, gjør imod ham. ajúngitsu-mik iliorfigânga, han gjorde godt imod mig, neml. paa en god Maade; behandlede mig vel.

iliorneĸ, 3. Gjerning (det at gjøre og Følgerne deraf). ĸanoĸ iliornivut tamaisa, alle vore Gjerninger (egentl.: al vor hvorledes Gjøren). *iliornernik agdlagtoĸ, en Historieskriver.

De Følgende synes at være dannede directe af ilivoĸ (ikke af dets Rod):

ilerĸoĸ, 1) Skik; Vane; Maade at gjøre paa; 2) Beskaffenhed; Forhold. tássa ilerĸua, det er hans Skik; saadan er han; ell. og: det hører med til dets Beskaffenhed (f. Ex. en Revne eller desl., som fra først af har været deri). taima ilerĸoĸarpugut, saaledes have vi for Skik, eller saaledes pleie vi at gjøre. ilerĸuminit ajúngilaĸ, det er godt, imod hvad det pleier at være. ilerĸune ativâ, har iført sig sin Vane; er igjen som før. ilerĸumisut, som sædvanlig. nârtujuit-sut ilerĸuinik ilisimángilatit? veed Du ikke Noget om de ufrugtbare Kvinders (sædvanlige) Beskaffenhed? (nemlig hvorledes man kan afhjelpe deres Ufrugtbarhed). ilerĸune atorungnaerpâ ell. avdlángortípâ ell. uniorpâ ell. iler-ĸumisut íkungnaerpoĸ, har forandret sin Skik; er ikke mere, som han pleiede at være. (Almindeligst betyde disse Udtryk en Forandring til det Værre, og især bruges det første ofte om En, der ved Sygelighed er bleven anderledes end før). ingmíkut ilerĸoĸarpoĸ, har Skik for sig selv ɔ: er ikke som de Øvrige; er sær etc. — ***píngortitat ilerĸuat**, Skabningens Skik ɔ: det Naturlige; Naturen.

ilerĸugssaĸ, det, som skal være Skik; Maaden, hvorpaa man bør gaae frem ell. bære sig ad (mod Nogen: -mut). Dette Ord indeholder saal. bl. A. Begrebet om Pligt paa den ene og Rettighed paa den anden Side; f. Ex. ilingnut ilerĸug-ssara, det, som skal være min Skik mod Dig; kan enten være: den Maade, hvorpaa jeg bør bære mig ad mod Dig ɔ: min Pligt mod Dig, eller og (eftersom Subjectet her er 1ste Pers.): den Maade, hvorpaa jeg for Fremtiden [...] ter at bære mig ad mod Dig. I [...] og 3die Pers. vil dog denne Tvetydi[...] i Regelen bortfalde. táussuma inu[...]-nut ilerĸugssâ, inuitdlo táus[...]-múnga ilerĸugssât, hans Pligt ([...] Pligter) imod Folk og Folks Pligter i[...] ham (eller: hans Pligter og hans [...]tigheder ligeoverfor Folk).

ilerĸorâ (-dlune), har det for S[...] pleier at gjøre saa.

ilerĸorerĸussaĸ, Noget, som er [...] budt at skulle haves for Skik ɔ: en [...] bestemmelse; en Forordning.

ilerĸorigpoĸ, har gode Vaner.

ilerĸordlugpoĸ, har onde Vane[r].

ilerĸorigsivoĸ, forandrer sig til[...] Bedre.

ilerĸordlerpoĸ, forandrer sig til[...] Værre.

ilerĸorigsarpâ, bibringer ham [...] Vaner; vænner ham til ordentlig [...] (ved Opdragelse).

ilerĸorigsârpoĸ, 1) tvinger sig [...] gode Vaner; søger at vænne sig til [...]dentlig Skik (enten for Alvor eller [...] Skrømt; og bliver da i sidste Tilfælde [...]tydningen: 2) vil synes bedre, end ha[n ...]

ilerĸorsiorpâ, udforsker dens Va[...] søger at komme efter dens Skikke [...] Egenskaber.

ilerĸorssorpoĸ, 1) bruger sin S[...] gjør som han pleier (= ilerĸune atorp[...] ilerĸorssordlutik atautsimīkamik, [...] de vare samlede, som de pleie. il[...]-ĸorssordlune nákarpoĸ, den er [...] den ned efter sin Skik (en Huusm[...] der hvert Foraar pleier at falde n[...] 2) synger en Vise. (Ordet er i d[...] Betydning kommen i Brug nordfra, [...] hvorledes det har faaet denne Betydn[...] er ikke godt at indsee. I den tidli[...] Tid skal iliortarpoĸ have været i B[...] i samme Betydning, neml. om at s[...] en Balliere-Sang).

ilerĸorssût bruges i Overeensstemm[...] med det Forr. Nr. 2 om: en Vise; [...] s. erinarssût.

ileĸilavoĸ, ryster med Hovedet (af[...] derdom ell. Svaghed).

ileĸimisârpoĸ, d. S. s. Foreg., [...] frivillig (for at give Tegn etc.).

ileĸimisârfigâ, 1) ryster med H[...]

det ad ham (for at sige ham Nei); 2) —
ud det (som ikke behager En).

sîpoĸ, ts. hexer til en Andens Skade.

sîtsoĸ, en Hex.

sîvfigâ, bruger Hexeri mod ham; forhexer ham (at han ikke kan fange, bliver syg, døer ꝛc.).

sîniusiorpoĸ, gjør ell. laver Hexemidler; befatter sig med Trolddomskunster (ogsaa uden at det udtrykkelig skal være til Andres Skade).

ĸiak, 2. en Vanskabning; en uregelret Ting (f. Ex. et Misfoster; men bruges ogsaa om livløse Ting).

ĸísserpoĸ, bliver tildeels ell. i en vis Grad vanskabt; mister sit naturlige Udseende (f. Ex. sin Førlighed).

seĸ og **ilûseĸ**, 2. m.S. **ilusia** eller **ilûsia**, dens Beskaffenhed; dens Natur eller Væsen. piniarnivut taima iluseĸarput, saadan Beskaffenhed har vort Erhverv ɔ: saaledes er vort Erhverv beskaffent. Bruges ikke almindelig; s. ĸíssuseĸ.

sêrpoĸ (egentl.: mister sin Natur ell. Beskaffenhed) eller **iluserdliorpoĸ**, Prov. er i daarligt Humeur; hænger med Hovedet; bliver fortrydelig ꝛc.

t, m.S. **ilutâ**, den, med hvem han er fødeden frem i Tiden ɔ: hans Jævnaldrende.

tigâ, har ham eller det til Jævnaldrende; er fra samme Tid som det. ĸalunaerĸutaĸ tamána igdlorssûp ilutigisimavâ, det Uhr er vist saa gammelt som Huset.

iak s. ilivoĸ.

uarpoĸ, 1) er ret; er i sin Orden; er, som den bør være (f. Ex. passende til sin Brug; sømmelig ꝛc. ꝛc.); 2) er retskaffen; lever og handler, som han bør; 3) er retfærdig; kjendes ikke med Synd ell. tilregnes ikke Synd.

artoĸ, 1) det, som er ret (som det bør være). iluartumik tuniumârpavkit, jeg skal give Dig, hvad ret er. 2) en Retfærdig. Desuden bruges det passende for 3) hellig (ɔ: ret i absolut Forstand) i: agdlagkat iluartut, den hellige Skrift; anerneĸ iluartoĸ, den hellige Aand.

artumik, Mod. adv. 1) paa en ret Maade; ordentlig; som det bør sig; 2) med Rette. iluartumik iliorĸásavatit, Du skal lægge dem ordentlig. iluartumik pitdlarneĸarpoĸ, han blev straffet med Rette.

iluarneĸ, 3. 1) det Retteste (fremfor Andet); det, som passer bedst til sin Brug ꝛc. iluarnersiorpai, han søger de bedste eller meest passende ud af dem. ĸáĸat akorne iluarnersiordlugit ingerdlavugut, vi kom frem ved at udsøge de bedste (ɔ: meest fremkommelige) af Fjeldenes Mellemrum. 2) Retfærdighed (som absolut Begreb; det at være ret ell. retfærdig; objectivt; s. d. F.).

iluarssuseĸ, 2. m.S. **-ssusia**, hans Retfærdighed (som Egenskab; den Retfærdighed, han besidder); hans Retfærd ell. og Retskaffenhed. F. Ex. iluarnigssara, min tilkommende Retfærdighed ɔ: det, at jeg skal være retfærdig. iluarssusigssara, min tilkommende Retfærdighed ɔ: den Retfærdighedsegenskab, som jeg skal komme til at besidde. Gûtip nâlagauvfia iluarneralo, Guds Rige og dets Retfærdighed ɔ: den Retfærdighed, som (objectivt) hører til dets Væsen, baade fra Guds og Menneskenes Side. iluartup iluarssusia, den Retfærdiges Retfærdighed ɔ: den Retfærdighed, som han personlig (subjectivt) besidder. iluarssuseĸartípâ, tillægger ham Retfærdighed, ell. anseer ham for at være i Besiddelse af Retfærdighed. (Derimod vilde iluarneĸartípâ bl. A. kunne betyde: finder Noget deri eller hos ham rettere end det Øvrige).

iluartuliorpoĸ, gjør det, som er ret; gjør Ret; gjør en Gjerning, som maa billiges.

iluartúngorpoĸ, bliver en Retfærdig; og

iluartûvoĸ, er en Retfærdig.

iluartúngortípâ, lader ham blive eller gjør, at han bliver en Retfærdig; gjør ham retfærdig (ved Indvirkning paa ham).

iluartûtípâ, 1) antager ham for retfærdig; 2) kjender ell. erklærer ham for retfærdig; retfærdiggjør ham (ved Dom ell. Bedømmelse).

iluartúngûtigâ og **iluartũssutigâ**, har det ell. den til Retfærdig-

hedsaarsag; bliver ell. er retfærdiggjort ved det ell. ved ham.

iluaĸut, Noget, som er til Gavn eller til Nytte (modsat ajoĸut, s. S.). Bruges især i følgende to Forbindelser:

iluaĸutauvoĸ, er til Nytte eller til Gavn (for Nogen ell. Noget, -mut).

iluaĸutigâ, har Gavn deraf; befinder sig vel derved (et Menneske); har god Fremgang derved (en Sag).

iluamik, Mod. adv.: som det bør sig; ordentlig.

iluamêrpoĸ, er ell. skeer, som det bør være ell. skee (= iluamik ilivoĸ).

iluarâ, synes godt om det ell. om ham; agter det for ret; finder Behag i det; giver det sit Bifald (modsat ajorâ, s. S.). Bruges ofte ogsaa om livløse Ting, f. Ex. om en Steen, som passer godt i Muren o. desl. iluarissaĸángilaĸ, den passer ikke paa nogen Maade, hvordan man end dreier ell. vender den.

iluarissânik, Mod. adv. efter hans Behag; saal. som det synes ham godt. iluarissavsínik pigitse, gjører, som I synes bedst.

iluaríngilâ, synes ikke godt om det; finder Mishag i det.

iluarînarpâ, 1) synes kun ɔ: netop godt om det (ikke mere); er tilfreds med det, siden det ikke kan være anderledes; 2) synes kun ɔ: ikkun godt om det (ikke Andet); finder Intet at udsætte paa det. Den førstnævnte Brug er maaskee den almindeligste, ialtfald i en Deel af Landet.

ilorfaĸ, den rette Side, nemlig tilhøire af Kajakken. Bruges kun i Term. om at sætte fast i en Sælhund til den Side. ilorfarmut naulípara, jeg satte fast i den tilhøire af Kajakken. Modsat ínar--dluk, s. S.

iluanârpâ, gjorde det godt; bar sig ad med det paa den rette Maade (som det siden viste sig); fik det til at slaae heldigt til. U. S. enten refl.: gjorde sig selv til Gavn; havde truffet det Rette med Hensyn til sig selv; ell.: kom (uden sin Hensigt) ind paa den rette Vei, saaledes at det siden blev ham til Held; — ell. og pass.: gjordes til Gavn (af en Anden); har Gavn eller Fordeel af Noget, som en Anden gjør med Hensyn til ham.

iluarsarpâ, 1) sætter det i den r[...] Stand; bringer det i Orden; 2) forbed[...] det ell. ham; bortskaffer ell. retter det Fe[...] agtige eller Urette ved det eller ved ha[...]

iluarsautigâ, har det til Forbedring[...] middel for Nogen eller Noget (-mu[...] forbedrer derved ell. dermed.

iluarsivoĸ, 1) er kommen i sin r[...] Stand; er kommen i sin Orden ig[...] (det, som var af Lave, eller En, [...] var syg); 2) er bleven bedre end [...] M. S. fik det i Orden igjen; har[...] nu i dets rette Stand.

iluarsiartorpoĸ, kommer mere og m[...] i sin rette Orden igjen; bliver bedre [...] bedre.

iluarsíssutigâ, kom i sin rette St[...] derved; blev bedre deraf ell. ved den.

iluartipâ, faaer det til at være [...] neml.: 1) faaer det til at være, som [...] netop skal være; 2) faaer det til at v[...] ret, som var gjort galt.

iluatigâ, anseer det for at være ell. [...] kunne være til Gavn eller Nytte for [...] og vil derfor gjerne have det ell. beho[...] det; mener at kunne godt bruge d[...] agter sig tjent dermed.

iluatingnarpoĸ, man mener at ku[...] have god Brug for det (ved Leilighe[...] man kan have Gavn eller Nytte af [...] igeĸinago, iluatingnaĸaoĸ, kast det [...] bort; det kan ved Leilighed gjøre god Tjene[...]

iluáipoĸ, 1) er uret; er det Modsa[...] af at være i sin Orden ell. af at være, som [...] bør være; 2) lever uordentlig ell. use[...] melig eller uanstændig (modsat: retsi[...] fent; 3) er uretfærdig; er fuld af Ur[...] 4) er upasselig; befinder sig ikke [...] (S. d. F.).

iluaikujugpoĸ, d. S. s. det For[...] i fjerde Betydning og bruges nok saa o[...]

iluáineĸ, 3. 1) det meest Urette; 2) [...] ilde Tilstand ell. en ilde Forfatning (o[...] trent det Samme som ínardlungne[...] 3) Uretfærdigheden (det at være uretf[...] dig ell. fuld af Uret ɔc.).

iluáissuseĸ, 2. m. S. -ssusia, [...] 1) dens eller hans ilde Tilstand (e[...] med Hensyn til den selv ell. til en [...] den); 2) hans Uretfærdighed. (Angaae[...] Forskjellen imellem dette og det For[...] jvf. det under iluarneĸ og iluarssu[...] Bemærkede).

aitdlivoĸ, 1) kommer ud af sin rette
ilstand; 2) bliver værre; 3) bliver
vasselig.
aitsuliorpoĸ, gjør det, som er uret;
ør Uret; handler ilde.
lleĸ, ilugdlivâ &c. s. iluk.
ípoĸ, ts. er heel; er ubeskaaren.
itsoĸ, Noget, hvoraf Intet er bort-
get eller Intet mangler; heel og hol-
n. âtâp orssua iluitsoĸ, en heel
aabe Spæk.
ileĸ, Land, som har Udseende af at
ere en Ø for sig, men er sammenhæn-
nde med Fastlandet eller med en større
). Forekommer hovedsagelig som Sted-
avn, ligesaa **iluilârssuk** (som af
uilak).
ngaĸ [Heelhed]. — Er forkortet af
uíngaĸ og bruges kun med subjective
uffixer som Pronomen (analog kise og
maĸ, s. S.), saaledes:
ngarme, han heel; **ilũngât**, ham
ler den heel; **ilũngarmik**, de heelt;
lũngaisa, dem heelt; **ilũngarpit**,
u ell. Dig —; **ilũngavse**, I ell. Eder
—; **ilũngarma**, jeg ell. mig —; **ilũ-
ngavta**, vi ell. os —; nuna ilũngât,
ele Landet; ilũngarma ûligpunga, jeg
yster heelt igjennem. Af App. forekomme
3die Person neppe andre end -mut og
mit, føiet til Stammen (f. Ex. nuna-
mut ilũngarmut, til ell. over hele Lan-
et); i 2den og 1ste Pers. kunne de
lføies Suffixet efter den alm. Regel (f. Ex.
lũngavnut, til mig heel), dog skeer dette
elden, og Saadant erstattes hellere en-
en ved en anden Vending ell. og ved de
lsvarende Former af tamaĸ, s. S.
ngarpâ, behandler det saa ell. saa i
ets Heelhed (tager det heelt; faaer det
eelt, ꝛc.); udstrækker sin Gjerning over
ets Heelhed ell. over ham ganske („gan-
ker" det); og u. S. udstrækker sin
Gjerning over sin Heelhed ɔ: gjør No-
et med sit ganske Jeg („gansker" sig selv).
Bruges meest i Inf. og bliver da ofte
ig det Forrige; f. Ex. ilũngardlutik
eller ilũngarmik) autdlarput, de ere
eiste med Alt. âtâĸ ilũngardlugo (ell.
lũngât) pivâ, han fik hele Sælhunden.
imatigkut ilũngardlutit, af dit ganske
Hjerte.
ık og **ilo**, m. S. **ilua**, dens eller
dets Indre. (Om Stammens dobbelte
Grundform se ĸak (ĸâ) og sak (sâ),
hvor Forskjellen træder mere tydelig frem
end her). igdlerfiup ilua, Kistens In-
dre; agssait iluat, Haandens Inderside
(s. tunuk); nunap ilua, Jordens In-
dre; ĸanerma ilua, min Munds Indre;
iluga, mit Indre; ilorput, vort Indre
ꝛc. Ofte bruges det ogsaa — tildeels
som Navn — om den indre, fra Søen
af ikke synlige Deel af en Fjord, og
Suffixet gaaer da altid paa et Sted i
samme Fjords Munding; f. Ex. nûp
ilua, den indre Fjord indenfor nûk;
narssap ilua, den indre Fjord indenfor
narssaĸ, &c. Med Suff. og App. ud-
trykker det Præp. i, ind i, inden i ꝛc.,
f. Ex. iluane, i den; iluanut, ind i
den; iluanit, inde fra, fra dens Indre;
iluagut, gjennem dens Indre, ell. (den)
i dens Indre; iluvkut, (jeg) i mit In-
dre ell. i mig; ilumigut, (han ell. den)
i sit Indre eller inden i sig; ꝛc. — —
Uden Suff. bruges det kun i Term.:
ilungmut, indad; og ved en dreiende
Bevægelse: tilvenstre; s. silat.
ilungmukarpoĸ, gaaer ind ad Fjor-
den til (en Hval ell. andet Sødyr).
ilungmôrpoĸ, drager sin Aande ind-
ad; indaander.
iloĸ, Riim indvendig i et Huus ell. Telt,
især paa Vinduerne.
ilorĸúpâ, er kommen ind i det (f. Ex.
Vand i en Baad). Htr. **ilorĸutsi-
-voĸ**, spec. har faaet noget i Buxerne
ved at lade sit Vand.
ilordleĸ, den Inderste. (Oprindelig vel:
ilugdleĸ, s. n.) Ogsaa i aandelig Be-
tydning; f. Ex. isumâ ilordleĸ, dets
(et Ords) Inderste ɔ: dybere Mening.
erĸarsautai ilordlît, hans inderste
Tanker.
ilorparpoĸ, flytter sig eller er flyttet
indad.
ilorpasigpoĸ, s. er forholdsviis langt
inde; er et godt Stykke fra Overfladen
indadtil. ilorpasigsúkut anernarpoĸ,
det smerter længere inde.
ilukípoĸ, har et lidet Indre ɔ: rum-
mer kun Lidt.
ilutuvoĸ, har et stort Indre ɔ: rummer
Meget.
ilumio, m. S. **ilumiua**, det, som boer

ell. er inden i den; dens Iboende; især: Livsfrugt; Foster.

ilumiokarpok, 1) i Alm.: har Noget boende i sig; 2) især: er med Æg; har Foster i sig.

ilumiugâ, 1) har den eller det boende inden i sig; er indvendig begavet dermed eller opfyldt dermed; 2) beholder eller gjemmer det i sig; bevarer det i sit Indre.

ilumiulerpâ og (hyppigst) **ilumi-lerpâ**, begaver ham indvendig med Noget (-mik); opfylder ham med Noget (f. Ex. med en Tanke); skaffer hende Livsfrugt ꝛc.

ilumiliúpâ, skaffer det ind i Nogen (-mut); begaver Nogen indvendig med det.

ilugdlek, (egentl.: den Inderste; men bruges kun om:) en Skjorte ell. en Særk. S. nedenfor ilupâk.

ilugdlivâ, udhuler det.

ilugdlinek, 3. en Udhuling i Noget.

ilugdlissak og **ilugdlinilik**, Noget, som er udhulet ell. har en Udhuling i sig.

ilugdlivok, syer den indre Søm paa et Kajakbetræk. M.S. — paa den (Kajakken ell. Betrækket).

ilugdlit og **ilugdlisigssak**, 1) et Redskab til at udhule Noget med (ellers ogsaa najukatdlit, s. najugpâ); 2) i Pl. og helst med Suff.: flettet Senetraad til den indre Søm. S. kagdlit.

ilulek, en Kugle i et Skydegevær (Bøsse eller Kanon. Egentlig atter kun: det Inderste; s. n. ilulerîgput).

iluligssak, d. S. s. Foreg., ell. egentlig Kuglen, der skal i Bøssen (ell. Kanonen ꝛc.), men bruges om en Bøssekugle i Alm., hvadenten den er i eller udenfor Bøssen. iluligssak kârtugssak, en Bombe ell. Granat ell. lignende Projectil.

iluligsserpâ og **ilugdlerpâ**, lader den med Kugle (Bøssen).

ilulîaut, en Kugletrækker (til at trække Kuglen ud af Bøssen med). S. amutsit.

ilulerîgput, de ere inden i hverandre; og **-gsut** ell. **ilulerît**, de, som ere inden i hverandre (f. Ex. Æsker ell. Bøtter, eller og forskjellige Meninger af et Ord, og Lignende). singnagtorpunga singnagtordlunga, singnagtúka ilu-lerît, jeg drømte, at jeg drømte; (saa at) mine Drømme (vare) inden i hv[…] andre.

iluliak, 2. 1) i Alm. et Stykke af In[…]landsisen, som er kalvet ud i Søen (hv[…] enten det er stort eller lille); 2) især: Isfjeld. Jvf. nedenfor iluvâ Nr. 2.

iluliarusek, 2. m.S. **-sia**, 1) [...] inderste Lag Kjød paa et Fuglebr[…] 2) Prov. Barnebarnsbarn.

ilupâk, (egentl. vel: det, som er n[…] mest det Indre), en Skjorte; en Sa[…] Jvf. ovenf. ilugdlek.

ilupâgssiak, Tøi til Skjorter; Le[…] red ell. Bomuldstøi. S. d. F.

ilupâgssiagssak, eller helst i [...] **-gssat**, Hør; Bomuld. (Rettest br[…]ges vel dette kun om: Hør; jvf. án[…] -râgssiagssak).

ilupakut, en tynd Beklædning inden[…] den ydre (tykkere); især: 1) Underbe[…]klæder; 2) en Vante af Tøi, som br[…]ges inden i Kajakvanten (for at ho[…] dens Fugtighed borte fra Hænderne); i di[…] to Betydninger altid i Pl.; 3) ty[…] Underfoder i et Klædningsstykke; 4) Ba[…] Barkens indre Hud.

ilupârusek, 2. Kantning ell. Krave [...] Pelshætten; 2) Ring om Sol ell. Maa[…]

ilutak, m.S. **ilutâ**, den Side af N[…]get, som vender indad med Hensyn [...] Andet, f. Ex. den Side af en Dørstol[…] som vender indad Stuen til, eller [...] indre Side af et Laar (som vender in[…] imod det andet Laar; dog kan Suff[…] i dette Tilfælde ogsaa gaae paa Per[…]nen: ilutáka, mine Laars Indersid[…] eller den dertil svarende Deel af Be[…]klæderne, og Lignende. S. silatâ.

iluvâ, 1) omringer ell. omgiver det; in[…]slutter det ell. ham (Flere — det: iluvât[…] 2) befryser det indeni; neml. a) sæt[…] Riim indvendig paa det; b) fryser [...] paa Stranden i Ebbetiden, som ved H[…]vande kommer til at vise sig under Va[…]det; c) fryser Iis paa Bunden af [...] rindende Vand (saakaldet Grundiis). U.S. pass.

ilumut, 1) Adv. sandelig; visselig; Sandhed ell. med Sandhed; 2) Int[…] det er sandt; ja; vist. ilumut tak[…] -savat, Du skal visselig faae det[…] see. ilumut okarpunga, jeg siger s[…]

ig eller med Sandhed; det er ſandt,
ad jeg ſiger.
utdlo og ilumutdle, ja i Sand=
, det kunde blive til Noget! (med en
ubjunctiv). ilumutdle nâpíngí-
ungma, ja, derſom Du ikke havde
ffet mig! (det kunde i Sandhed være
vet ſlemt).
ôrpoĸ, 1) mener det, han ſiger; er
ddru; holder ſit Ord; er trofaſt (mod=
sagdloĸítaivoĸ); 2) taler Sandhed
odſat sagdluvoĸ); 3) er oprigtig; er
eligſindet (modſat perĸuserdlugpoĸ);
er ſandt (et Ord; en Fortælling).
ôrtumik, Mod. adv. med Sand=
; oprigtigen.
ôrneĸ, 3. Sandheden (det at være
ddru ꝛc.). Jvf. sagdlusuíssut.
ôrssuseĸ, 2. m. S. -ssusia, hans
nddruhed; hans Trofaſthed; hans Op=
tighed ell. Redelighed.
gersorpoĸ (egentl. omtr.: miſter
Indre ſtykkeviis, eller fortæres i ſit
dre), er optaget af Noget med ſit in=
ſte Væſen; iſær: tager ſig Noget nær;
alvorsfuld; er nidkjær for en Sag;
r ſig inderlig Umage med Noget; er
ig; eller og: er optaget af de mange
rtrædeligheder, han har havt, og øn=
r derfor ret inderlig at være fri for
re. ilungersordlunga ornigpavkit,
kommer til Dig, da jeg har havt
mange Fortrædeligheder (hjemme).
gersûtigâ, er nidkjær for det;
r ſig Umage i ſit Indre for det, ꝛc.
gersornaĸaoĸ (-dlune), det
aer En til det Indre; man tænker ikke
a Spøg under de Omſtændigheder.
ngiardlune ilungersornaĸaoĸ, det er
ſlem (indvortes) Pine at være ſvimmel.
r temmelig nær det Samme ſom er-
loĸinaĸaoĸ).
gersuavoĸ, er vedvarende optaget
Noget i ſit Inderſte; iſær: er bekym=
t paa Grund af Noget, hvoraf han
frygter uheldige Følger. S. d. F. og
. ernumavoĸ.
gersuanaĸaoĸ, 1) man er be=
mret ꝛc.; 2) det forvolder En Bekym=
ng ell. Frygt for, at det vil have uhel=
ge Følger. arĸunarnera ilungersu-
naĸaoĸ, den Skade, jeg har faaet,
rvolder mig megen Bekymring (at den
mulig vil hindre mig i mit Erhverv ell.
blive værre ꝛc.).

ilusеĸ og ilut ſ. ilivoĸ.

ilutaĸ ſ. iluk.

ima, ſaaledes; ſaa (ſom nu ſkal ſiges eller viſes); og med det tilbageviſende ta: **taima**, ſaaledes (ſom Du nu har hørt ell. ſeet). — Ordets Grundbetyd=ning ſynes imidlertid at være mere om=fattende, nemlig at det overhovedet peger bort fra Nærheden ſaavel med Henſyn til Tiden ſom Rummet. Der exiſterer ſaale=des, ſkjøndt ikke almindeligt, endnu en Loc., Abl. og Term. af dette Ord, i Analogi med disſe Caſus hos Local=Adverbialſtammerne, neml. **imane**, for længere Tid ſiden; ikke i de nærmeſt fore=gaaende Dage; **imánga**, længere fra; langt fra; **imunga**, (hen) i længere Tid; længe. Det Sidſte bruges hyppigſt, iſær forlænget: **imungarssuaĸ**, i en lang Tid; imánga er mindre almin=deligt, og imane er i den Form ſaa godt ſom gaaet af Brug, hvorimod det ganſke almindelig anvendes med ta foran: **tai-mane**, dengang (i Fortiden), og **tai-maníkut**, ved den Tid (ogſaa om Fremtiden). Se ogſaa nedenfor imána og ivna.

taima ſ. det Foregaaende.

taimak, ſaa! nu er det borte; nu kan man ſkyde en hvid Pind efter det; (egentl. maaſkee: nu hører det vel Fortiden til). saviga taimak, ſaa! nu er min Kniv borte; hvordan mon det er gaaet til!

taimungáinaĸ, kun hen til det (Fjerne, ſom man ikke ſeer ell. veed af) ɔ: 1) paa Lykke og Fromme; 2) hen i Veiret; uden Maal ell. Med. S. maungáinaĸ un=der ma.

imâgdlât (af ima og agdlât), omtr.: dog ſaaledes, men heller ikke mere. — imâgdlât iserĸuvânga, han lod mig dog komme ind, men det var ogſaa alt. ĸajara imâgdlât akeĸarpoĸ, jeg fik dog Noget for min Kajak, men lidt nok var det. I andre Egne bruges mere **taimâgdlât** i ſamme Betydning.

imatoĸ og **taimatoĸ**, Prov. ſaaledes dog! ɔ: maatte dog ſaal. ſkee ꝛc., d. S. ſ. ĸanortoĸ, men mindre almindelig.

taimátaoĸ, ſaaledes ogſaa; ligeſaa og.

taimátaoĸ uvagut pissásaugut, ligesaa skulle og vi gjøre.

taimatut, egentl.: som saaledes ɔ: ligesaa. taimatut agtigaoĸ, den er ligesaa stor. (Derimod er taima agtigaoĸ: den er saa stor, neml. som jeg nu sagde, ell. som Du nu hørte, ell. som den eller den).

imârtuínarpoĸ, siger lutter ima; kan ikke komme ud med, hvad han vil sige.

imáipoĸ, (af ima og ípoĸ) 1) han ell. det er saaledes (som jeg nu vil sige); 2) det er saaledes at forstaae; det betyder (Forklaringen af det Foregaaende maa følge). M. S. den er saaledes for ham (jvf. ípoĸ m. S.).

imáitoĸ, hvilket er saaledes (som nu skulde følge) ɔ: 1) nemlig; for Exempel; 2) hvad jeg vilde sige: ...; 3) ja, hvad var det nu, jeg vilde sige; 4) den —, ja, hvad er det nu, han hedder. S. d. F. (I en Deel af Landet bortkastes dette Ords Slutnings-ĸ regelmæssig i anden og tredie Betydning, saa at Ordet derved ligesom har skilt sig i to).

imáitorpoĸ, han gjorde — (hvad han gjorde, siges ikke). Disse to Ord bruges af Nogle meget ofte, naar man ikke hurtig nok kan komme paa det rette Ord, og kan derved undertiden fremkomme en temmelig besynderlig Tale; f. Ex. paa Spørgsmaalet: hvem ere de Ankomne? Svar: imáitordlo imáitúkutdlo imáitordlo, den —, og de der, og han — ja, hvad er det nu, de hedde. Eller: imáitoruvit imáitorna, naar Du —, saa —. (Hvad dermed skal siges, maa den Tiltalte da af Omstændighederne slutte sig til). Det er dog meest af Børn, at man kan faae saadan Besked; men paa den anden Side kan denne Talemaade ofte meget godt anvendes ved Underviisning, for at fremkalde et Svar uden directe Spørgsmaal (ved en Ellipse).

imáituarpoĸ, er blot saaledes ɔ: staaer og bestiller Intet. Jvf. napáinarpoĸ.

taimáipoĸ, 1) saaledes er han ell. det (som nu blev sagt); 2) det er, som Du siger; det er ganske rigtigt; 3) det er, som det er. Denne sidste Betydning har det navnlig i Opt.: taimaitdle, lad det være, som det er; det kan være det samme. taimáikatdlardle, lad det for det første være, som det er; hold f[…] løbig op med det. taimaikasig[…] aa, lad det være, som det er; det e[…] kun til at ærgre sig over. Desud[…] de to Følgende:

taimaigínarpoĸ, bliver ved at [...] som den er (f. Ex. en Syg, der h[…] bliver værre eller bedre). anore[…] -maigínalerpoĸ, Vinden begynder[…] at holde sig paa det Samme ɔ: til[…] ikke mere.

taimaitípâ, lader det være, som de[t …] opgiver det.

taimáitoĸ, 1) som er saaledes ([…] sagt er); 2) skjøndt det er saaledes [...] man veed); alligevel. taimáitordle, [...] alligevel.

taimaeĸatigîgput, de ere den[…] som den anden; de kunne regnes [...] Lige.

imailivoĸ (af ima og ilivoĸ), det fo[…] der sig saaledes ell. er bleven saaledes [...] nu følger); og m. S. bærer sig [...] ad med det. S. ilivoĸ.

imailiorpoĸ (af ima og iliorp[oĸ …] gjør saaledes; og m. S. gjør [...] det saal. (som nu skal siges). S. [...] -orpoĸ.

taimailivoĸ og **taimailiorp[oĸ]** d. S. s. de Foreg., men om noget [...] bigangent eller Noget, som er sagt. [...] ilivoĸ og iliorpoĸ.

taimailingmat (da den (sc. Ti[…] var bleven saaledes), eller **taima[…]** **-ssordlo** (og hvilken ɔ: og idet [...] var bleven saal.), ell. **taimáiner[…]** ell. **-gut** (i ell. ved dens Væren saal[…] bruges meget ofte om: ved den Tid [...] da Sagen stod saaledes.

imaisivoĸ og **taimaisivoĸ**, [...] nere **imaiserpoĸ** og **taimais[…]** **-poĸ**, det bliver ell. blev saaledes [...] m. S. **imaisivâ** og **taimaisi[…]** faaer det til at blive saaledes fo[r …] imaisivdlugo, saa at det bliver saal[…] (Er noget nær det Samme som im[…] -voĸ og taimailivoĸ. Jvf. isivo[ĸ …] iserpoĸ under ípoĸ.)

imaĸa, 1) hvad om —? hvorlede[s …] det dog blive, dersom —? (med en [Con…] junctiv); 2) men hvad, da —; [...] ledes mon det dog har været, d[…] (med en Conjunctiv). 3) hvorledes [...]

t var; det var vel det, at —, hvad?
ied en Conjunctiv eller et Particip).
ıaĸa utorĸaligune, hvorledes vil det
ɔg blive, naar han bliver gammel?
ıaĸa takugamiuk, hvorledes mon det
ɔg har været, da han saae ham? ímaĸa
ıtdlásassoĸ, hvorledes mon det er,
ın skal vel reise? Bruges ogsaa uden
erbum, f. Ex. ímaĸa pavane, hvor-
des mon det dog er deroppe? og 5) op-
rdrende: hvad om (man gjorde saa ell.
a) ɔ: skulde vi ikke —; lad os —,
ɔad?
ĸale ell. og **ímaĸátaoĸ,** 1) men
ɔad om —? og hvad om —? &c.
) hvor meget mere —.
ına (ima med pronominal Endelse,
ɔgenlunde analog mána), paa denne
Maade; saaledes. Egentlig vel: en
saadan, med Anvendelse i Analogi med
ıáitoĸ). Pl. **imánat,** saa mange
om vises paa Fingrene); og med ta:
aimánat, saa mange, som nu nævntes.
ınauvoĸ, er paa denne Maade; forhol-
er sig saaledes (som nu siges). Pl. **imá-**
ıáuput, de ere saa mange (som vi-
s); ell. **taimánáuput,** — som nu
ævntes.
a (Pronomen; af ima som f. Ex.
avna af ĸama), 1) hiin eller hiint
Fjerne; Fraværende; Forbigangne; Til-
ındende; — som forøvrigt er den Til-
lte bekjendt); hiin, som Du veed. Un-
rtiden bruges det ogsaa 2) adverbia-
ter: hiin Gang. Subjectiv: **ivssuma;**
l. **ivko** (Obj.) og **ivkua** (Subj.).
vna (Subjectiv taivssuma, Pl. taivko
taivkua) hiin &c. paa den Tid eller
ıa det Sted (som før blev omtalt, ell.
m man nu har i Minde).
vssumûnákut (dobbelt Vial. som
matumûnákut), paa hiin Tid; til
in Tid. — Dette og det Foregaaende
stattes dog som oftest af andre dermed
ensbetydende Ord, navnl. taivna af táuna,
taivssumûnákut af taimaníkut.
aĸ I, m. S. **imâ,** dens Indhold
ler Fylding; det, som er fyldt i den
l. indeholdes i den. Bruges ogsaa f.
x. om en Bogs Indhold.
ıĸarpoĸ, har Indhold; der er Noget
den (en Pose; et Fad eller Kar &c.);
ladt (et Skydegevær).

imarâ, har det som Indhold i sig.
imakípoĸ, ts. 1) indeholder kun Lidt; 2) kan kun indeholde Lidt; rummer kun Lidt.
imarĸortuvoĸ, rummer Meget; sjeldnere: indeholder Meget.
ímaivoĸ, faaer Indhold i sig; fyldes med Die. (Bruges kun om det kvindelige Bryst eller Yveret hos Dyr).
imagssaĸ, Noget til Fylding. Pl. **imagssat,** spec. Røgtobak.
imakut, Pl. Udkrads af en Pibe; den udkradsede Levning af dens Indhold.
ímerpâ, 1) fylder det; kommer Noget i det (et Kar, en Pose &c.); 2) lader den (Bøssen); 3) stopper det ud (et Skind af et Dyr ell. en Fugl). — — U. S. pass. er fyldt; er ladt.
imaerpâ, 1) tømmer det (Karret &c., paa eengang); 2) affkyder den (Bøssen for at faae Skuddet ud af den). — — U. S. pass.
imaersarpâ, pomper Vandet ud af det (et Fartøi ell. en Kjelder); pomper det læns.
imaersaut, en Pompe.
ímagpoĸ, trækker Vand (en Baad).
imaiarpâ, 1) tager Indholdet ud af det (Karret &c.) stykkeviis eller efterhaanden; 2) trækker Skuddet ud af Bøssen med en Kradser (som tager det stykkeviis).
imauarpoĸ, er altfor fuld.
ímiaĸ, Noget, som sættes paa Spil ell. spilles bort (og som altsaa betragtes som Spillets Indhold). Et andet ímiaĸ, s. under imeĸ.
ímiarâ, 1) sætter det paa Spil; spiller det bort; 2) taber det i Spil.
ímerarpoĸ, 1) spiller Lykkespil (med Tærninger &c.); 2) kaster Lod.
ímeráuput, de spille med hverandre (Lykkespil); 2) de kaste Lod med hverandre.
ímerautigâ, spiller om det; kaster Tærninger eller Lod om det.
ímiarsivoĸ, vinder Spillet (egentl. det, som var sat paa Spil).
ímiarsiaĸ, m S. **—rsiâ,** det, han har vundet ved Lykkespil ell. Lodkastning.
imaĸ II, 2. (Subjectiv ímap) Søen; Havet. Det bruges, navnlig i Term.,

ofte med 3die Pers. Suff. uden forandret Betydning: imânut, hen i Søen; hvilket synes at tyde paa, at dette Ord oprindelig er eet med det foregaaende, saa at Søen var betragtet som Havbækkenets Indhold. I de andre Personer har Suffixet den almindelige Betydning, f. Ex. imarput, vor Sø ɔ: Søen udenfor ell. omkring vort Land.

imarssuaĸ eller **imavik** eller **imavigssuaĸ**, det store Hav; Verdenshavet.

imarigpoĸ, er smukt Hav, neml. uden Søgang ell. Iis; er godt Farvand.

imarigsivoĸ, er bleven godt Farvand; Søgangen har lagt sig.

imarnerssaĸ, en Vaage; en Plet aabent Vand imellem Isen.

imarorpoĸ, bliver aabent Vand (det, som var tilfrosset); Isen bryder op. Egentlig transitivt: (Veiret &c. s. imerorpâ) har skaffet aabent Vand; og u. S. pass.

imarũpâ, Søen bliver aaben for den (som skal befare den).

imarúnguvoĸ, Prov. vil have Søen der alene; kan ikke lide, at en Anden er paa Fangst i hans Nærhed.

imarsiorpoĸ, er ude paa Havet; færdes paa Havet; er tilsøes.

imarsiorĸigpoĸ, s. ell. **imarsiutdlarĸigpoĸ**, er dygtig til at færdes paa Havet; er en øvet Sømand.

imartuneĸ, 3. et rummeligt Vand indenfor eller inde i det snevre Farvand; især en rummelig Deel af Havet imellem Kystens Øer eller imellem disse og Fastlandet. (Forekommer oftere som Stednavn).

ímigiarpoĸ, gaaer med sin Kajak over Land eller Iis til aabent Vand (naar Søen i Nærheden er tilfrossen).

ímigiaĸ, En, som saaledes er paa Vandring hen til det aabne Vand.

ímaĸa, s. ima.

imaneĸ, 3. en Gaberskæl; en Musling med et bøieligt Rør paa den ene Side, hvormed den sidder boret ind i Sandet eller paa Stenene.

imangerpoĸ, s. imigpoĸ.

imeĸ, 3. 1) fersk Vand; Drikkevand; Drikke; 2) Vandsted. **imerput**, Vandsted; det Sted, hvor vi hente Va

imigssaĸ, Noget at drikke.

imĩnaĸ, kun Vand; 1) reent, ubla Vand; 2) det bare Vand (om Noget, ikke skulde være det bare Vand).

imerpoĸ, t. drikker. M. S. —

imigagssaĸ, Noget at drikke; i lavet Drik; 1) Drikkevare; 2) flyd Medicin.

imíngerpoĸ, s. er forfalden til D eller Drukkenskab.

imíngersoĸ, en Dranker; en Dr kenbolt.

imípâ, giver ham at drikke.

ímitserpâ og **ímilitserpâ**, læ det i Blød (at det skal drikke Va sig); bløder det ud; udvander det. kinípâ.

ímitsîvik ell. **ímilitsîvik**, et eller Kar, hvor Noget udblødes; Blødeballe eller et Blødekar.

imerajugpoĸ, 1) vil ofte drikke; d ker meget ell. hyppigt; 2) drikker m stærk Drik; er umaadeholden i Nyde af stærke Drikke.

imerorpâ (nuna), Veiret (s. sila Nr skaffer Vand ɔ: Drikkevand (ved I ell. Tø). U. S. pass.: der er k met Vand (i Pytterne &c.).

imerũpai (inuit), Veiret skaffer (Menneskene) Vand.

imerugpoĸ, længes stærkt efter Va pines af Tørst.

imerusugpoĸ, tørster; har Lyst ti drikke. Jvf. ĸilalerpoĸ.

imerusuersarpoĸ, slukker sin T (Egentlig tr. **-rpâ**, — hans —; u. S. refl.).

imeĸángilaĸ, der er ingen Vand Huset, ell. i Vandspanden, eller i Elv

imĩpoĸ, ts. og **imîlatsivoĸ**, er va løs (Egnen); man finder ingen Vand

imersiorpoĸ, søger efter Vand (e ved at lede efter det omkring paa L det eller ved at grave i Sneen Jorden).

imersivoĸ, finder Vand; træffer Vand.

imertarpoĸ, 1) drikker oftere eller g tagne Gange; 2) henter Vand (fra Va stedet med en Vandspand).

imertáupâ, henter Vand til ham.

rtarfik, et Bæger; et Glas (til at ikke af); især: et Øl- ell. Viin- eller napseglas. Jvf. nedenf. ermuseĸ.
rtaut, Noget at hente Vand i; en andspand.
rterpâ, 1) udvander det (Tang for ns Sliim og Salt, at den kan blive iselig); 2) nautsîvik imerterpâ, van- r en Have.
rdlârsivoĸ, faaer Vand i Øinene nten ved at skulle til at græde, ell. af læst ell. Kulde).
sorpoĸ, henter Vand hid (dog ikke ed Spanden); gaaer og kommer til- ge med Vand.
sorfik, en (europæisk) Vandkande.
aĸ, Øl (egentl. gjort Drik). Et an- t ímiaĸ s. under imaĸ I.
orpoĸ, 1) smelter Iis eller Snee er Ilden til Vand; 2) brygger Øl.
orfik, et Brygħuus.
agssat eller ímiugagssat, Pl. alt.
ornerdlukut, Pl. Mask; det Til- ersblevne efter Brygning.
iarpoĸ s. imaĸ II.
igssamausivik, en Cisterne.
iaĸ ell. ermiugaĸ, et gjort ɔ: ved nst anlagt Vandsted; en gravet Brønd Jvf. det Forrige og puilassuliaĸ.
igpâ, vasker ham i Ansigtet. — — S. — sig —.
useĸ (og ervnguseĸ), 2. 1) en trippe til at øse Vandet op i Spanden ed, og som efter grønlandsk Skik til- e er Drikkekar; derfor 2) et Drikkekar Almindelighed; jvf. ovenf. imertarfik); er: et Bæger; en Kalk. Som Prov. uges det ogsaa mindre passende om en Flaske (ellers puiaussaĸ, s. S.).
alisaĸ (og ervngalisaĸ), 2. et agt Stykke Skind (helst aftrukket Baa- skind), som lægges i Bunden af Ka- kken der, hvor man sidder, for at tage for Vandet, om den skulde trække and.
arpoĸ (og erngarpoĸ; istedetfor marpoĸ), beholder ikke det Flydende sig; neml. 1) lækker; er utæt (et Kar, Spand ɔc.); 2) rinder ud over Kan- t (Tran af en Lampe).
aut (og erngaut), den sorte for- brændte Tran, som er gaaet igjennem Flammen og rinder ned fra den.
ernauserfik (og erngauserfik), Be- holderen, hvori denne Tran samles; Ud- hulingen i den grønlandske Lampestol; Drypskaalen paa en europæisk Lampe.
ernautaussaĸ (og erngautaussaĸ), Sirup.
ímerarpoĸ og ímiarsivoĸ s. imaĸ I.
imerĸutak, m. S. -tai, Lyskerne paa det menneskelige Legeme.
imerĸutangmigpâ, kommer til at trykke sig imod det med Lyskerne.
imerĸutailaĸ, 2. en Terne; Søsvale (egentl.: lyskeløs; s. inuilaĸ og ûilaĸ).
imigpâ, faaer en Dæl ell. Bugle i det (et Fad ɔc., ved at tabe ell. støde det).
imingneĸ, 3. en Dæl ell. Bugle i et Fad eller Lignende.
imigpoĸ, giver Gjenlyd i Luften; ly- der stærkt. Bruges kun sjelden; oftere derimod Følgende:
imiavoĸ, gjenlyder i Luften; høres meget tydelig og ligesom ovenfra (Lyden eller det, som frembringer den, ell. og et større menneskeomt Rum, som gjenlyder fra Siderne og Loftet).
imingnarpoĸ ell. -naĸaoĸ, man (og Hvadsomhelst ɔ: hver Lyd) giver Gjen- lyd i Luften ell. høres usædvanlig tyde- lig. uvdlume sila imingnaĸaoĸ, idag hører man hver Lyd usædvanlig tydelig.
imigsarpâ, bringer den til at gjenlyde i Luften (Violinen); deraf:
imigsaut, Colophonium (hvormed Buen stryges).
imangerpoĸ, tier stille; giver ikke mere Lyd fra sig. Bruges mest kun om Børn, naar de holde op at græde, og i nogle Egne slet ikke. (Ellers nipa- -ngerpoĸ).
imigsivoĸ (ĸáumat), er Fuldmaane. (Er en Provincialisme, men et alminde- lig gængs Udtryk herfor haves ikke, og dette er det mest bekjendte).
ímiorpoĸ og ímípâ s. imeĸ.
imípâ, giver ham et Arbeide for sig; anmoder ham om at gjøre det (-mik) for sig; bestiller Noget hos ham.
imíssut, m. S. imíssutâ, hans Be- stilte; det, han har bestilt hos En eller bedet En om at gjøre for sig (enten Nyt,

eller Gammelt at sætte i Stand ell. at omarbeide).

imíssutigâ, bestiller det hos Nogen (-mut); giver En det i Arbeide.

îmissârpoĸ s. îvâ.

ímiúpâ s. imaĸ I.

ímuk, Mælk.

ímugssuaĸ ell. **ímuk mikiartoĸ**, Ost.

ímugdlarpoĸ, Prov. taber Mælken; har ikke Die længere. (Ellers ímue--rúpoĸ).

ímuiarpâ, malker den.

imunga s. ima.

imuvâ, ruller det sammen; svøber det sammen (Skind; Tøi; Papir ꝛc.); vinder det op; vinder det sammen i en Ring eller i et Nøgle (en Rem; et Toug; Fiskesnøre; Traad ꝛc.). U. S. **imuvoĸ**, 1) er rullet sammen ꝛc.; 2) ruller sig sammen (f. Ex. et Pindsviin); 3) lægger sig om til en begyndende Sammenrulning (f. Ex. Eggen paa en Kniv).

ímúpâ, indruller eller indsvøber det i Noget (-mut).

ímut, m. S. Pl. **ímutai**, dens Oprulninger; Ringene, i hvilke den er lagt (Kobberemmen eller et Toug). Ellers ogsaa imunere.

ímuserpâ, lægger en Ring op af det (som skal oprulles).

ímorĸuvik, det, som Noget vindes op paa (f. Ex. Fiskesnøren, ell. Sytraad ꝛc.), et Vindsel o. desl.

inalo, m. S. **inalua**, og hyppigst **inaluaĸ**, m. S. **inaluâ**, dens Tarm. (Egentlig er vel inalo hele Tarmen, og inaluaĸ særlig Tyndtarmen; men Forskjellen iagttages ialtfald ikke nøie).

inalualik, 3. en Holothurie.

inápâ, 1) byder ham; befaler ham; paalægger ham Noget (-rĸuvdlugo); 2) anmoder ham indtrængende; 3) nøder ham. Altsaa under Eet: giver ham mere eller mindre indtrængende tilkjende, hvad han ønsker gjort. Htr. **inatsivoĸ**, kan ogsaa bruges om: giver Love (udsteder Befalinger).

***inatsissartut**, Pl. en lovgivende Forsamling; Stænder; Parlament.

inatsit, et Bud (Budets Ord eller Form); Pl. m. S. **inatsisai**, hans Bud; det, han sagde, idet han bød. Pl. u. S. **inatsisit**, en Samling Bud; Loven.

inatsisigâ, udsteder ell. har udstedt Bud (i de Ord ell. i den Form).

inatsíssutigâ, byder ell. udsteder Bud desaarsag ell. desangaaende.

inássut, et Bud; det Paabudte; Sag hvorom, og Ordene, hvormed der ud des Bud ell. Befalinger (Budets In hold eller Hensigt).

inássutigâ, udsteder Bud ell. Befal angaaende det; byder det (at skulle sk inássutigâ autdlarĸuvdlugit, hans B var det eller gik ud paa, at de sk drage bort.

inerterpâ, htr. **inerterivoĸ**, 1) f byder ham; fraraader ham (-rĸunag Kan ogsaa bruges om: 2) optugter h (ved at forbyde det, som har skade Følger); og da helst med Aff. -tarp **inertertarpâ**.

inerterut, Forbud; et forbydende L (parall. inatsit).

inerterĸut, Sagen, hvorom, og O dene, hvormed der udstedes ell. er stedt Forbud (parall. inássut). tam inerterĸutigâ tigorĸunago, om det han givet et Forbud, at det ikke n tages. (Forskjellen imellem disse O Betydning synes dog mere begrund Sprogbrugen end i Ordenes Dannel

inerterseriarpoĸ, er føielig; afl strax fra det, der blev ham forbudt.

inerterserîpoĸ, ts. er tvær ell. u villig; bliver ved at gjøre, hvad de forbudt ham.

inatserîpoĸ, ts. gjør seent, hvad h befaler ham ell. beder ham om.

inârpâ s. inerpâ.

ínarpoĸ, lægger sig ned paa Si (især for at sove); spec. gaaer tilsen ínartarfia, hans Sengetid.

ínáupâ, lægger sig med den (ilagal ínarpoĸ); spec. lægger sig ell. lig hos en Kvinde; besover hende.

ínarnerdliorpoĸ, ligger ilde.

inartípâ, lægger det ned paa Si (eller hvad man tænker sig som Side; en livløs Ting); spec. brin ham tilsengs (et Barn).

ínangavoĸ, ligger (paa Siden); lagt sig; spec. er gaaet tilsengs. i

gavia, Stedet, hvorpaa han ligger;
ns Leie ell. Seng.
·dlugpoĸ, (egentl.: lægger sig ilde
r forkeert; men bruges kun i over-
t Betydning): er i Ulave; er ikke i
rette Stand, ell. som den bør være;
paa en eller anden Maade i en ilde
rfatning eller Tilstand. (Bruges baade
Levende og Livløst, og saavel om
ysisk som aandelig Ulave).
·dlût, det, hvorved Nogen ell. Noget
mmer ud af sin rette Tilstand.
·dlûtigâ, kommer ud af sin rette
stand ell. i en ilde Forfatning ved det
af den Grund.
dluk, den forkeerte Side, nemlig
venstre for Kajakken. Bruges som ilorfaĸ
S.): ínardlungmut nauligpara, jeg
te fast i den (Sælhunden) tilvenstre for
jakken.
·dluípoĸ, ts. er uden Noget i
lave, der er Intet paa den eller det,
ikke er, som det bør være; er
fri.
rdluíssut, det, hvorved Ulave ell.
e Forfatning forhindres: Ret og Ret-
dighed (ved Siden af iluarneĸ, som
gdlusuíssut ved Siden af ilumôrneĸ).
rdluíssutiga ell. ínardluíssutigssara,
n Ret; det, hvorved jeg forhindres
skal forhindres fra at komme i en
e Forfatning.
·dlerpâ, 1) faaer det ud af Lave
livløs Gjenstand ved forkeert Be-
ndling); 2) forurettter ell. fornærmer
n. U. S. pass. Htr. ínar-
lîvoĸ.
·dliorpoĸ, kommer i Ulave eller i
ilde Forfatning; bliver ilde faren.
, m. S. inâ, dens ell. dets Sted.
ruges i den videste Betydning; saal.
t: Bolig (u. S. spec. en Stue eller
Værelse); Opholdssted; Liggested; Leie;
ads; en Fugls Rede ꝛc.; ogsaa om
tedet, hvor Noget har ligget ell. siddet,
ar det har efterladt sig Spor (f. Ex.
ar En er falden i Sneen). ârĸatit
ssangnut inigdlit, Vanter med Steder
Fingrene ɔ: Fingervanter.
ssaĸarpoĸ, har et Sted at være
a; der er Plads til ham ell. det.
ssiorpâ, gjør en Plads tilrette til
m ell. det. U. S. refl. — til sig.

inigssarsiorpâ, søger den et Sted at være paa. U. S. refl. søger sig et Sted.
inigssarsivâ, finder et Sted til ham eller det. U. S. — til sig.
inigssaisuavoĸ (mindre almindelig inaisuavoĸ), har intet blivende Sted; er huusvild.
inigssáinaĸ (som kun er til Sted) kan, naar Talen er om Tal, passende bruges om: et Nul.
inituvoĸ, indtager en stor Plads, (f. Ex. en vidtløftig Bygning; en udstrakt Skov og Lignende).
inigtorpâ, gjør dens Plads større.
ínípoĸ (-mut), kommer i Huus til Nogen (en Reisende eller Fremmed); faaer Herberg.
ínivfigâ, er i Herberg hos ham.
ineĸugâ, finder det nydeligt ell. smukt (noget Smaat; især et lille Barn). Som Htr. bruges undertiden **ineĸúpoĸ.**
ineĸunarpoĸ ell. **-naĸaoĸ,** er nydelig.
inerpâ, har gjort det færdigt. — — U. S. **inerpoĸ,** t. 1) er færdig; 2) er fuldvoxen; 3) er moden.
inârpâ, gjør det fuldfærdigt (et Arbeide, som var næsten færdigt, men bleven afbrudt).
inerípâ, har gjort det ganske færdigt. Mest u. S. **inerípoĸ,** t. 1) er ganske færdig; 2) er aldeles fuldvoxen; 3) er ganske moden.
ineritípâ, modner den (Jorden sin Afgrøde; Træet sin Frugt).
inerititaĸ, Pl. m. S. **inerititai,** dens Modnede ɔ: dens Frugter. Kan ogsaa bruges i aandelig Forstand, f. Ex. om Aandens Frugter.
inertorpai, gjør mange Ting færdige efter hverandre i en kort Tid.
ínerpâ s. inivâ.
ínersorpai s. inuk (tilsidst).
inerterpâ &c. s. inápâ.
ínimigâ, undseer sig for at tage eller forlange ell. benytte det, fordi det tilhører en Anden, eller fordi en Anden gjør Krav paa det ell. har bestemt det til Noget; respecterer det som en Andens Eiendom ell. Krav.
íniminguerpâ, siger iforveien, at han vil have ell. bruge det i sin Tid (Noget,

som hidtil ingen Eiermand havde, eller som kan benyttes, af hvem det skal være), for at ikke en Anden skal tage det imidlertid; beder sit Krav paa det respecteret.
ínisaĸ, s. d. F.
inivâ, hænger det op eller breder det ud for at tørres (vaade Klæder). — — U. S. pass.
iniorarpai og iniorĸarpai, spreder dem ud &c. for at tørres (Lodder, Tørv eller Andet, som bestaaer af en Mangfoldighed); bl. A. hænger Vask op til Tørring.
ínisaĸ, 2. kun i Pl. ínitsat, en Hække, som hænger under Loftet over Lampen ell. Kakkelovnen, til at tørre de vaade Klæder paa.
ínisaussat, Pl. en Ild-Rist.
ínerpâ, udspiler det (et Skind, som skal tørres) i en dertil gjort Ramme, til hvilken det strammes med Remme.
ínerfik, en saadan Ramme til at udspile Skind i.
íniut, Remmen, hvormed Skindet strammes til denne Ramme.
inorpâ, 1) naaer det ikke ell. kan ikke naae det (Noget, som er for høit eller for langt borte; 2) kan ikke indhente ham eller det. kúmut inorpara, jeg kan ikke naae saa høit op. erĸarsautivta inorpât, vore Tanker kunne ikke naae det ɔ: ikke fatte det. Htr. inorpoĸ, naaer ikke de andre i Væxt eller Alder; især: er ikke fuldvoxen.
inornarpoĸ, man naaer ikke ell. kan ikke naae dertil; han eller det er uopnaaelig (ell. og ufattelig, s. d. Forrige).
inornarssusek, 2. m. S. -ssusia, 1) dets (en Sags ell. Tings Uopnaaelighed; 2) hans Uopnaaelighed ɔ: hans Majestæt.
inungavoĸ, Prov. staaer tilbage for de Andre; er altfor ringe til at kunne komme i Betragtning. Et andet inungavoĸ s. under inuk.
inungáipoĸ, ts. (Prov.?) viser sin Stolthed mod Nogen; seer med Ringeagt paa En.
inũpoĸ, t. er for kort; naaer ikke til det, som det skulde naae til (en Fiskesnøre; en Teltstang; en Baadshage og Lignende).
inorssarpoĸ (anal. ajorssarpoĸ), kommer tilkort; kan ikke holde Trop; blive tilbage.
inortorpâ, kommer for seent til træffe ham endnu; traf ham ikke n spec. har ikke oplevet ham; er født, at hiin var død.
inuk, 1) m. S. inua, dens Iha haver; dens Besidder eller Eiern mániup inua, Æggets Ihændehave Ungen i det. kilaup inua, Fna rens Ihændehaver ɔ: Fnatmiden i ĸáinap inua, Kajakkens Ihændehav dens Eiermand. igdlup inua, H Eier. igdlup inue, Husets Be nunap inue, Landets Ihændehaver dets Indbyggere (Indfødte). — — 2) u. S. inuk, et Menneske (som dens Ihændehaver; jvf. me); spe Grønlænder (som dette Lands Iha haver; jvf. kalâlek). [De hertil rende Ord følge her i alphabetisk O i to Hold, neml. de af inûvok dan særlig tilsidst.
ínersorpai s. n. inulersorpai.
inoĸarpoĸ, 1) det ell. den (Ti har en Eiermand; det eies af N 2) det (Landet, Stedet, Huset) har M nesker; enten: a) det er beboet; b) der er Nogen. inoĸángila? er Ingen? (naar man kommer ind ud see Nogen).
inoĸajuitsoĸ, et Sted, hvor de drig opholder sig Mennesker, ell. so drig har været beboet.
inoĸat, m. S. inoĸatâ, hans menneske.
inoĸut, Pl. m. S. inoĸutai, Huusfolk; hans Familie; de, som til hans Huusstand. inoĸutigît nâl Familiens Overhoved.
inorerpoĸ, s. myrder; ombringer M nesker (gjør en Profession deraf). n. inuarpâ og ínugpoĸ II.
inorersoĸ, en Morder af Profes En, som har dræbt adskillige Menn Jvf. n. inuartoĸ og ínugtalik.
inordlugpoĸ, er et vanført ell. skabt Menneske. S. n. inugigpoĸ.
inororpoĸ, voxer til; opvoxer. (Eg maaskee: gaaer sin Menneskegang ib andre Mennesker; s. d. F. og jvf. -rorpoĸ).
inororsarpâ, lader ham opvoxe

sig, ell. har ham hos sig under hans Opvæxt; opføder ham (uden Hensyn til Opdragelse, hvilket Begreb derimod ligger i perorsarpâ, s. S.). U. S. pass. d. S. s. inororpoĸ.

ororsarfik, m. S. **-rfia**, Stedet, hvor han er opvoxet.

orôrpoĸ og **inororsârpoĸ**, (Prov.?) optager Folk hos sig; er gjæstfri.

orrôrpoĸ, (egentl.: gjør sig vigtig som Menneske; s. perrôrpoĸ), forvandler sig for nogen Tid til et Menneske og agerer Menneske (en Fugl eller et Dyr efter den grønlandske Fabel).

orujuk, et udskudsmæssigt Menneske ɔ: et Menneske, som synes af ringere Duelighed end de Andre, f. Ex. En, som ikke eier Andet end det, han gaaer og staaer med; ell. En, for hvem ædlere Følelser synes at være fremmede ꝛc. Pl. **inorujuit** er ikke saa stærkt et Udtryk som: Menneskehedens Udskud eller Folkets Bærme (da denne Samfundsklasse her saa at sige er ubekjendt), men nærmer sig efter Forholdene noget dertil. Jvf. n. inupiluk. — Affixet -nguaĸ ophæver det Hadefulde: **inorujú-nguit**, ringe Folk; Folk, som man neppe kan troe, at en Større vilde værdige nogen Opmærksomhed. (**inoru-jugssuaĸ** er: et uhyre stort Menneske).

orusek, 2. en Bjergtrold (af dem, som skulle opholde sig paa steile Steder og kunne smutte ind i Klippen).

uarpâ (anal. agdluarpâ, niaĸuarpâ), afliver ham; dræber ham (et Menneske). S. o. inorerpoĸ. Htr. **inuarpoĸ**.

uartoĸ, en Morder; en Drabsmand. S. o. inorersoĸ.

uarutdligaĸ, 2. en Dvergtrold (et Slags smaa bitte Mennesker, som menes at opholde sig i ubeboede Egne eller i Bjergkløfter, og som tillægges adskillige overordentlige Færdigheder, bl. A. at kunne trække Landet sammen i en Bunke og saal. formindske Afstandene paa deres Reiser, o. a. M. Fortællingerne om dem minde om „Nisserne“).

uerpâ, skiller det ved dets Eier eller Ihændehaver (f. Ex. tager Kyllingen ud af Ægget). U. S. pass.: er skilt ved sin Eier.

inuerneĸ, 3. Noget, som er skilt ved sin Eier; især: Tøi eller Gods (Værktøi, Vaaben, Baad ꝛc.), hvis Eier er død.

***inuerniaĸ**, En, som søger at skille sig ved (ɔ: at sælge) Mennesker: en Slavehandler.

inuerúpâ, gjør det menneskeromt (et Sted); enten: tager hele Befolkningen eller Levningen af den med sig; eller: fordriver ell. udrydder den aldeles. Jvf. n. inuiarpâ. U. S. pass.: er bleven uden Mennesker (Stedet); der er Ingen mere tilbage.

inuerúneĸ, 3. et før beboet, nu øde Sted; et Sted, som er forladt af Mennesker.

ínugfik, Pl. m. S. **ínugfê** (af ínug-poĸ I; s. n.), Folk, som han undervejs kom til og blev en Tidlang hos (f. Ex. en Nat over).

inugiak s. n. inuiak.

inugigpoĸ, s. er et smukt ell. velskabt Menneske. S. o. inordlugpoĸ.

inugpagssuit (af inugpak, omtr. d. S. s. inuiak), Pl. en Mængde Folk; mange Mennesker.

ínugpoĸ I, kommer til Folk (paa sin Reise); faaer Mennesker til sig (den, som var ene). S. d. F.

ínugpoĸ II, fanger eller nedlægger et Menneske (anal. nánugpoĸ). Muligt, at dette og det Forrige egentlig ere Eet, og den fælles Betydning: fanger (= faaer, erholder paa en eller anden Maade) et Menneske til sig.

inugsiaĸ, et erhvervet ell. kjøbt Menneske (s. n. inugsivoĸ Nr. 3); en Træl; en Slave.

inugsiarnerpoĸ, s. er venlig; er omgængelig (høflig ꝛc.); taler vel til En.

inugsiarnîpoĸ, ts. er uvenlig eller uomgængelig; taler ikke til En ell. gaaer af Veien for En.

inugsivoĸ, 1) faaer et Menneske at see; faaer Øie paa Nogen (paa sin Vandring; eller der, hvor man kommer); 2) skaffer sig et Menneske til at være hos sig; 3) kjøber et Menneske.

inugsuk, et opreist Tegn, som i Frastand ligner et Menneske; en Varde.

inugsugaĸ, 2. (anal. ivigaĸ, orpigaĸ), en Høstak.

inugsugaliarai ell. **inugsugkia-rai** (ivigkat), sætter Hø i Stakke.
inugssuaĸ, et stort Menneske; en Kæmpe.
ínugtaĸ I, (af ínugpoĸ I; s. o.) Pl. m.S. **ínugtai,** hans Folk; enten: det Folk ell. den Befolkning, som han hører til (hans Landsmænd); eller: —, som hører til ham (f. Ex. som Undersaatter). Gûtip ínugtai, Guds Folk.
ínugtaĸ II, (af ínugpoĸ II; s. o.) et dræbt Menneske.
ínugtalik, 3. ell. helst **ínugtalig-ssuaĸ,** en Drabsmand, En, som har slaaet Nogen ihjel. Jvf. o. inorersoĸ og inuartoĸ.
inugtûmassoĸ, en Menneskeæder.
inuiak (omtr.: et Menneske med Flere), Pl. **inuiait,** ell. Prov. **inugiait,** 1) Folk i Mængde; en Menneskemasse; og ved indført Brug: 2) et Folk; en Nation. **inuiaĸatigît,** Folkeslag med hverandre; Nationer (i Fleertal).
inuiagpoĸ (Prov. inugiagpoĸ), er opfyldt af Mennesker; der er en Masse af Mennesker deri (et Huus; en Baad). inuiaĸaugut, vi havde en Masse Mennesker inde hos os.
inuiarpâ, blotter det for Mennesker; affolker det, især ved Magt ell. Vold (altsaa f. Ex. i Krig). S. o. inuerúpâ.
inuilaĸ, 2. og (sjeldnere) **inuilâĸ,** et Sted eller en Egn, hvor der ingen Mennesker er uden En selv; et ensomt Sted. inuilâĸ kan passende bruges om: en Ørken.
inuilarsiorpoĸ, 1) søger Ensomhed eller ensomme Steder; 2) boer ene paa et Sted.
***inuilârsioĸatigît,** Pl. en Karavane.
inúkutigâ, driller ham; spotter ell. forhaaner ham i Gjerning (f. Ex. ved at løbe med hans Tøi, eller ved at kaste Stene i hans Huusgang &c.). Jvf. mitagpâ ff. og asigssorpâ.
inukutdlerpoĸ, s. 1) besvimer; 2) faaer et Krampeanfald, hvorved han taber Bevidstheden; især: faaer et epileptisk Anfald. Jvf. n. inûserdlerpoĸ.
inulersorpai og **ínersorpai,** forsyner hvert af dem især med Mennesker ɔ: befolker dem (Lande ell. Steder).

inungavoĸ, Prov. bærer sig ad [...] en Grønlænder (nemlig som en af L[...] dets Indbyggere). Et andet inungav[...] s. under inorpâ.
inungmatauvoĸ, er en inungmat[...] (med samme Endelse som i pikat[...] altsaa egentlig maaskee: er En, som [...] bryder sig om sin Menneskehed ell. [...] Mennesker; og kan saaledes betyde F[...] skjelligt, men altid noget Ondt. Un[...] tiden eller af Nogle bruges det om [...] leve vellystig ell. i Overdaadighed (s. [...] inûvdluarnerdlugpoĸ), af Andre [...] imod om at være næsviis.
ínungniaĸ, (af ínugpoĸ II; s. [...] En, som gaaer paa Jagt efter Men[...] sker; er vel det passende Ord for: [...] Bandit; en Stratenrøver; en Stim[...] (som anfalder Folk og truer deres [...] ell. og efter Omst. slaaer En ihjel). [...]
inúngorpoĸ, bliver et Menneske; bl[...] født. S. n. inûvoĸ.
inúngorfik, m.S. **-fia,** hans F[...] sted eller Fødeland.
inupiluk, et ondt eller nederdræg[...] Menneske; en Skurk; en Kjeltring. [...] silaitsoĸ (siláipoĸ).
inûssaĸ, en Menneskelignelse; spec. [...] Dukke.
inûssaliaĸ, en gjort Menneskeligne[...] spec. et udskaaret ell. udhugget ell. [...] Menneskebillede: en Statue.
inuvaĸ, 2. m. S. **inuvai,** hans [...] dens Tæer (et Menneskes ell. et Dy[...] Undtagelsesviis bruges det ogsaa om [...] grene: agssaisa inuvait, hans H[...] ders Fingre (ellers kun agssai, s. [...] U. S. Pl. **inuvkat,** 1) Dambrik[...] 2) Prov. Spillekort (ellers natdlukát[...] -tit, s. S.). Benævnelsen hidrører [...] at tidligere Knoklerne af Sælhund[...] Tæer brugtes til Spil.
inuvtaĸ, m.S. **inuvtâ,** den derti[...] rende Eiermand ell. (levende) Besid[...] ĸáinap inuvtâ, Manden i Kaja[...] (imedens den er paa Søen). tumisi[...] -luardlunga inuvtainik takussa[...] -ngilanga, jeg traf vel Spor, men [...] Intet til det (Menneske ell. Dyr), so[...] hidrørte fra.
inûvoĸ, 1) er et Menneske; 2) er f[...] 3) lever. Den sidste Betydning er [...]

langt overveiende, og bruges Ordet i denne undertiden ogsaa om Dyr.
ôĸat, m. S. **inôĸatâ**, den, som lever med ham; bl. A. hans Samtidige.
âarpoĸ og **inûjuârpoĸ** (Prov. med kort a), bliver ved at leve; overlever sine Samtidige, ell. lever igjennem flere Slægter; lever og lever endnu. Udtrykker mere end inũmersorpoĸ og inû-nertuvoĸ, s. n.
ûlerpoĸ, begynder at leve; kommer til Verden; fødes. inûleramale sule takúngilara, end siden jeg har begyndt at leve, ɔ: i al min Levetid, har jeg endnu ikke seet den.
imarigpoĸ, s. egentl. omtr.: er særdeles godt levende ɔ: befinder sig inderlig vel; er kvik.
imarigsarpâ, opliver ham; vederkvæger ham.
imersorpoĸ, lever længe; faaer et langt Liv.
ûnarpoĸ, 1) man lever. sule ta-mássa inûnarpoĸ, man (ɔ: jeg) lever endnu. 2) man lever derved ell. dermed; det lader sig forene med Livet. nápaut inûnángitsoĸ, en dødelig Sygdom.
ûneĸ, 3. Livet; det at leve. — M. S. **inûnera**, hans Liv i dets Fremgang; 1) hans Levnet; 2) hans Livs Varighed. inûnigssaĸ nalunaĸaoĸ, man er aldeles uvidende om, hvorlænge man skal leve. inûneĸ nâgssáungitsoĸ, det evige Liv (hisset; jvf. s. n. inũssut).
ûnerdlugpoĸ, fører et slet Levnet, og især Skjørlevnet.
ûnertuvoĸ, lever længe; enten: 1) lever mange Aar; opnaaer et langt Liv; eller: 2) er seiglivet; skilles ikke let ved Livet (f. Ex. en Syg, som alt i længere Tid var opgivet).
ûseĸ, 2. m. S. **inûsia**, hans Natur; hans Leveviis; hans Liv i dets Ytringer; hans Maneer.
ûserâ, har det til sin naturlige Vane; det hører med til hans Natur ell. Leveviis ell. til hans Liv, saaledes som han nu har det.
ûserdlerpoĸ, (egentlig: faaer sin Natur forstyrret ell. krænket; men bruges kun om): faaer Ligfald; faaer epileptiske Tilfælde. Bruges ofte islæng med inu-kutdlerpoĸ; men gjælder dog egentlig om en stærkere Grad af samme Sygdom, især naar En faaer det oftere (inûserilerdlugo).
inûserdliorpoĸ, kæmper med Noget, som forstyrrer hans Liv i dets Yttringer; har Modgang i Livet; lider Gjenvordighed.
inûserdliornarpoĸ, 1) man lider Gjenvordighed; 2) — derved eller deri (som inûnarpoĸ). sila mána inûser-dliornartoĸ, denne Verden, fuld af Gjenvordigheder.
inûsugpoĸ, (egentlig vel: er livslysten; men bruges kun i Betydning af): er ung; er et ungt Menneske.
inûsugtut, Pl.; Prov. **inûsuit** (af inûsuk), de unge Mennesker; Ungdommen.
inũssuseĸ, 2. m. S. **-ssusia**, hans Liv, hans Væren levende.
inũssut, det, hvorved man lever; Livsaarsag; 1) den indre Livsgrund: Livsspiren eller Livskilden i den Levende; 2) det ydre Middel, som vedligeholder Livet: Levnetsmiddel (s. n. inût). inũssut nâgssáungitsoĸ, evig Livsaarsag ɔ: det evige Liv (neml. enten dets Begyndelse i dette Liv, eller forsaavidt Spiren dertil i sin Fuldendelse bliver identisk med selve Livet. S. o. inûneĸ).
inũssutigâ, har det til Livsaarsag; lever derved ell. deraf; hans Liv bestaaer deri ell. opholdes derved (dog især: bestaaer deri; s. d. F.).
inût, det, man lever af; eller helst:
inûtigssaĸ, det, man har at leve af; Levnetsmiddel. — Dette uregelmæssig dannede Ord er paa en ganske heldig Maade i en Deel af Landet kommet i Brug ved Siden af det regelmæssige, saaledes at ved inũssut i Regelen forstaaes en aandelig Livsaarsag, ved inût derimod det materielle Livsophold; men oprindelig har inũssut begge Betydninger og bruges ogsaa endnu saaledes i en Deel af Landet.
inûtigâ, lever deraf; hans Liv opholdes derved.
inûtuínarpoĸ, lever bestandig; lever evig.
inûvfik og **inûvik**, 1) Fødested (i denne Betydning bruges dog meest inú-

-ngorfik, s. S.); 2) Fødselsdag (i denne Betydning almindeligst inûvik); 3) Levetid; den Tid, man har levet (helst inûvfik). ukiut inûvfigissáka, de Aar, jeg har levet.

inûvdluarpoĸ, lever vel; enten: lider ingen Mangel; trykkes ikke af ydre Savn; eller: lever lykkelig og fornøiet; trykkes ikke af indre Savn ell. Nød.

inûvdluarnerdlugpoĸ, lever vel paa en slet eller forfængelig Maade: lever overdaadig eller i Vellyst; ell. søger Velevnet i sandselige Nydelser.

ínga s. ika.

ingagpoĸ, overskrider Maalet (det, som før var under det). Bruges sjelden; ogsaa de Følgende ere kun i en Deel af Landet almindelige og erstattes ellers ved andre Ord; s. kakagpoĸ og sualugpoĸ og Afledningerne deraf.

ingagtípâ, 1) faaer det til nu at overskride Maalet (f. Ex. ved at fylde det saaledes, at det løber over; eller ved at flytte det, som skulde flyttes, for langt hen &c.); 2) faaer det til at blive værre istedetfor bedre. U. S. **ingagtípoĸ**, er bleven værre, end det var før (f. Ex. en Sygdom).

ingassagpoĸ, har overskredet Maalet med Noget ell. giort for meget ved Noget; især: har spiist for meget, saa han faaer ondt af det.

ingassáupâ og **ingagtáupâ**, gjorde for meget ved det; kom til at overskride Maalet med det.

ingagpatdlâĸaoĸ, er altfor slem; gaaer altfor meget ud over Maalet.

ingangmik (Mod. adv.), endmere; overskridende det Forriges Maal. Bruges i nogle Egne omtrent eensbetydende med akingmik, s. S.

ingalagpâ, undgaaer det.

ingalangniarpâ, søger at undgaae det.

ingalagssáungilaĸ, kan ikke undgaaes.

ingerdlavoĸ, bevæger sig i sin bestemte Retning; kommer videre frem; gaaer fremad eller bevæger sig frem; gaaer videre (modsat unigpoĸ). Bruges om hvilkensomhelst fremadgaaende Bevægelse, ogsaa om Væxt, og især om at komme frem paa Reisen. uvdlume inger-dlavdluaĸaugut, idag kom vi godt frem.

ĸavunga ingerdlatitdluta, imeden reiste sydpaa. samûna ingerdlajum -putit, Du skal lægge din Vei Ve om. nalunaerĸutaĸ sule ingerdla gaaer Uhret endnu?

ingerdlaĸat, m. S. **ĸatâ**, den, gaaer frem ell. videre tillige med (som reiser, naar den Anden reiser, lægger op, naar den Anden lægger Jvf. ingiaĸat.

ingerdlarssorpoĸ, gaaer fremad Magt (ustandselig og med voldsom Fa

íngiagâ, blendes af det.

íngianarpoĸ, man blendes af det er blendende ell. skjærer En i Øin

íngiasugpoĸ, kan ikke taale et st Lys (f. Ex. at see imod Solen ell. den solbeskinnede Snee); Lyset skjærer i Øinene.

ingiarpâ, kommer ham i Forkje sekernup ingiarpânga, Solen var før jeg. anorip ingiarumârpâtig Blæsten vil komme paa os, før vi hjem ell. til Land.

ingiaĸat, m. S. **-ĸatâ**, 1) hans M beiler (i svagere Forstand); 2) især: h Reisefælle; den, der reiser med ha en anden Baad (hvor snart den Ene, s den Anden kommer noget forud).

ingiaĸatigîgput, de følges ad (ledes at snart den Ene, snart den An er noget forud).

ingiaĸátáuput, de komme hinan gjensidig i Forkjøbet (snart den Ene, s den Anden).

ingiaĸútáupâ, kappes med ham at faae ell. naae Noget (især om at f mere); er hans Medbeiler (i stæ Forstand). U. S. **ingiaĸútáup** de kappes med hinanden; søge at o gaae hinanden eller at komme hinand Forkjøbet.

ingiatdlorpâ, gjør med ham; ham Selskab (i at gaae; at reise; synge &c.; dog altid saaledes, at hve Parterne ligesom danner et Selskab sig). agpítoĸ ilaisa ingiatdlorpât, istemte Sangen, og de Andre faldt i

ingiorpâ, omtr. d. S. s. ingiatdlo men bruges kun om Sang eller a Musik ell. Stemme overhovedet: sy med ham; staaer ham bi i Sa (ell. anden Musik); læser høit med h

ølger det, som den Anden læser, ved at ese høit med.

gik, m. S. íngia, dens Spids; ær: 1) Spidsen af en Kniv eller en Naal eller Lignende; 2) Toppen af et pidst Fjeld.

igpâ, gjør Spids paa det; filer ell. iber det spidst.

iarpâ, brækker Spidsen af det. — .S. pass.

êrúpoĸ, har mistet sin Spids (ved Slid); er bleven but ell. rund i Enden.

gile, en Engel.

migpâ s. ingumigpâ.

gípoĸ, t. (-mut) sætter sig ned (et Menneske).

ivfigâ, sætter sig paa det.

itípâ, 1) sætter ham ned; 2) skaffer ham Sæde (-mut; enten ved at gjøre Plads for ham, ell. ved at trække Noget rem til at sidde paa).

goraĸ ell. **ingoreĸ,** 2. et Skind, om lægges over en Slæde, til at sidde aa.

iavoĸ, (-me) sidder (et Menneske; men bruges dog ogsaa om Dyr, som idde opreist paa deres Bag).

siavfik, et Sted, man sidder paa; en Bænk ell. en Stol ell. Lignende.

siavfik ĸilâlik, en Throne.

siavfigâ, sidder paa det.

siautaĸ, et Sæde; især: 1) et Kajaksæde; det Stykke Skind, som lægges i Kajakken til at sidde paa; 2) Noget, om ligner det: a) en Sadel; b) Sædet paa en Stol.

siautserpâ, sadler det (Dyret).

soraĸ, 2. en Tofte i en Baad.

siatdlagpoĸ, falder bag over, saa man kommer til at sidde.

isorĸârigpoĸ, s. er ret firkantet; er vinkelret til alle Sider (baade paa den øverste Flade og paa Siderne). Synes dannet af igsoraĸ (og ligeledes i Labr.); angaaende Begrebsovergangen jvf. tor-ĸigpoĸ.

serpoĸ, er i Færd med at sætte sig (et Menneske); 2) Prov. sidder paa Bagen (et Dyr).

sigpoĸ, bukker sig ned i siddende Stilling, saa han sætter Bagen ud. (Kjendes nok ikke almindelig).

singavoĸ (tũkaĸ), Prov. staaer krum eller bøiet paa sin Stift (Harpunen).

igsingnerit (Pl. af -neĸ), de løse Stykker Iis imellem Landet og den faste Iis (som holdes brudte ved Ebbe og Flod og ved Lavvande ligesom sidde paa Stenene med Bagen udad).

igsäput (Pl. af igsâvoĸ), de sætte sig allesammen (saa mange, som der er).

ingiulik, 3. Søgang; Dønning (fra det aabne Hav).

ingiugdlerpoĸ, s. der er eller der reiser sig Dønning (af Blæst i det aabne Hav).

ingiulêrúpoĸ, der er ingen Dønning mere; Søgangen har lagt sig.

ingiuligsiorpoĸ, er ude i stærk Dønning; har Søgang at kæmpe med.

ingivterpâ s. ingumigpâ.

ingma ell. almindeligst **ingmánguaĸ,** lidt; kun ganske lidt; i en ringe Grad; sjeldnere: i en kort Tid; og med endnu mere Formindskelse: **ingmaralâránguaĸ.** ingmánguaĸ apivoĸ, der er falden ganske lidt Snee. ingmaralâránguaĸ inûvoĸ, han lever kun en ganske lille Smule ɔ: er næsten død. ingmánguaĸ najorpara, jeg var kun ganske lidt ɔ: ganske kort hos ham.

ingmatsiaĸ (som Tilraab): smaat! sagte! ikke for hidsig!

ingmakáneĸ og **ingmakánatsiaĸ,** d. S. s. Foreg.

ingme, selv; sig selv. Er et Nomen ik med det subjective e-Suffix me, altsaa: sit ik (som maaskee er beslægtet med ika og i saa Fald omtr. kunde betyde: Histhed; jvf. ivdlit og uvanga). Bruges kun med App., som føies dertil 1) paa samme Maade som til ethvert Nomen med e-Suffix; nemlig: **ing-minik,** han sig selv; **ingmingnik,** de sig selv; **ingmine** og Pl. **ingmingne,** hos ell. i sig selv; **ingminit** og Pl. **ingmingnit,** af sig selv ell. fra sig selv; **ingminut** og Pl. **ingmingnut,** til sig selv; **ingmikut** (baade for Sg. og Pl.), for sig selv; **ingmisut,** som sig selv; — 2) saaledes, at der til Ordet først føies endnu et Suffix af 1ste eller 2den Person og dertil Appositionen, nemlig: **ingmivnik,** jeg mig selv; **ing-**

-mivtínik, vi os selv, ꝛc. **tamar-mik ingmíkut**, alle (hver) for sig selv ɔ: hver af dem især; **tamavta ingmíkut**, hver af os især, ꝛc. — 3) Samtlige Fleertalsformer heraf bruges ogsaa i Betydning af: hinanden; hverandre; f. Ex. ingmingnik tusãngitsut, som ikke forstaae hverandre; — dog har denne Brug kun en begrændset Anvendelse, naar Tvetydighed skal undgaaes.

ingmíkôrpoĸ, er for sig selv ɔ: er særskilt. Sjelden (og vel mindre correct) m. S. fraskiller den; og i Pl.: tager dem hver for sig; jvf. det Følgende og atau-siákârpai.

ingmíkôrtortait (Pl. m. S.), de Afsondrede iblandt dem; — kan bl. A. bruges om: deres (sc. Ordenes ɔ: Textens) Inddelinger; Affnit, Capitler, Paragrapher ꝛc. ingmíkôrtortaisa pingajuat, (Indholdets) tredie Affnit.

ingmíkôrtípâ, skiller den fra de øvrige; afsondrer det. Kan ogsaa bruges om: helliger det (nemlig unddrager det den profane eller almindelige Brug).

ingmíkôrtiterpai, adskiller dem efter hverandre; sætter hver af dem for sig selv.

ingmerpoĸ (og ivngerpoĸ), t. synger sin Selvsang; nemlig den, han selv har digtet og selv skal møde sin Modstander med. (Bruges kun om Stridssangene fra den hedenske Tid).

ingmertârpoĸ (og ivngertârpoĸ), synger over paa en saadan Sang (for at indøve sig den).

ingmínguaĸ, en temmelig stor Fisk (3 til 4 Fod lang) med smal Hale, store piggede Skæl, meget store Øine og Snude som en Hai, og som forekommer i Søen paa dybt Vand. (En lille Fisk af samme Udseende skal undertiden findes i Indsøer).

ingnagpoĸ, ingnâgdlagpoĸ, ingneĸ s. ikípâ.

ingúpâ, htr. **ingutsivoĸ**, Prov. taler ilde om En.

ingumigpâ ell. **ingimigpâ**, skiller det ad; tager dens Dele fra hinanden (Noget, som var sat sammen af to eller faa, ell. som kan skilles i sine Dele saagodtsom paa eengang).

ingivterpâ og **inguvterpâ**, skiller det ad Stykke for Stykke; tager det fra hverandre; sønderlemmer det (Noget, s[om] bestaaer af mange Stykker, ell. som [ikke] kan sønderlemmes paa eengang, f. Ex. [en] Baad, et Huus, et Klædningsstykke ꝛ[c.]

inguvssorpoĸ og **inguvssora-poĸ**, gaaer fra hverandre; skilles sig selv i sine Dele (f. Ex. en Fiskesn[øre] af Bindegarn, ved at den snoer sig o[p]).

ípagpâ og ípak s. ipeĸ.

ipak, Fiber, Aare, Trevl (i Træ, Ho[rn,] Kjød ꝛc.); m. S. Pl. **ipai**, dens [Fi]brer; Trevlerne, hvoraf det er sammen[sat].

ipagigpoĸ, har gode ɔ: parallele [Fi]brer; er skjært (Træ, Horn).

ipagdlugpoĸ, har forviklede Fib[rer,] er tværløbende ell. knudret i Aarerne.

ipakípoĸ, er smaafibret; har fine [Aa]rer; og

ipagtuvoĸ, er storfibret; har gr[ove] Aarer (Træ ꝛc.).

(ĸissuk) ***ipaitsoĸ**, Buxbom.

iparaĸ, iparárpâ &c. s. iperaĸ &c.

íparpâ (iga, pûgutaĸ), 1) slikker [af] det; spiser det, som endnu hænger [i] Fadet ell. Gryden; ell. kradser det Si[dste] ud af Gryden og fortærer det med [det] samme; 2) i overført Betydning og om andet end Madvare: lader Intet [til]bage paa ell. i det; ell. i Pl. **íparp[ai]** samler alle Smaastumperne.

ípat, 1) en Tilsætning foran den gr[øn]landske Brix, hvorpaa Lampen staaer [og] en og anden Ting kan lægges; Lampest[ol] ell. Lampebordet; 2) Endebrixen i H[uset] (som gaaer fra Hovedbrixen til Forbr[ixen] eller Husets Forside og tillige er [den] yderste Lampebord).

ípámĩpoĸ, er ell. ligger paa Lampebo[rdet] eller paa Endebrixen.

ipe, m. S. **ipia**, et Greb ell. en H[ank] i Noget (i en Kurv, en Spand, en B[øtte,] Kjedel ꝛc.).

ípikípoĸ, ts. er smal imellem Va[nd] ell. fra den ene Fjord ell. Indsø til [den] anden (en Landstrækning, som er bre[dere] udad til).

ipiutaĸ, m. S. **ipiutâ**, en ganske s[mal] (greblignende) Hals imellem en Halvø [og] dens Opland.

ipiutak, m. S. **ipiutâ** (sc. issi[p]) Synsnerven.

ipeĸ, 3. Pl. evĸit, Smuds; Sna[vs;] Ureenlighed (paa Krop, Klæder ell. [...]

ave); fortrinsviis: Smuds, som har annet sig i Tidens Løb og er fasttørret; t Smuds, for hvis Skyld man vasker. vf. minguk.
rtuvoĸ, er meget smudsig; er fuld (fasttørret) Snavs.
nauvoĸ ell. ipĩnarssûvoĸ, er ot Smuds ɔ: er tilsnavset fra Øverst Nederst.
gpâ, besudler det; tilsmudser det. — S. pass.
gsarpâ, d. S. s. Foreg., men med orsæt eller ved mere end almindelig kjødesløshed.
k, m.S. ípâ, Buxeklappen.
ngmio (sc. nalunaerĸutaĸ), et Lommeuhr. (Benævnelsen hidrører fra den id, man havde Uhrlomme i Beenederne).
rúpoĸ, er bleven fri for Smuds; bleven reen.
iarpâ og ipîarpâ, renser ham l. det.
ípoĸ og evĸiluípoĸ (Prov.), men mindeligst ipeĸángilaĸ, er reen.
raĸ I (Prov. iparaĸ), 2. 1) Væge Lampe eller Lys; 2) Mos, som brues til Væge i en grønlandsk Lampe.
rĸerpâ (eller iparĸerpâ), sætter æge i den.
raĸ II (Prov. iparaĸ), en kort arpunrem, som bruges ved Sælfangst a Isen.
rarpâ I (Prov. ipararpâ), slipr det; giver Slip paa det; neml. 1) slipr det ud af Hænderne (med Villie; f. sapangípâ); 2) slipper det ud af ts Brug ell. sit Eie; aflægger det (et lædningsstykke; en Vane &c., og hvadten det aflægges for bestandig ell. blot idlertidig).
ragaĸ (ell. iparagaĸ), 2. sluppen af ænderne.
rartaĸ (ell. iparartaĸ), aflagt.
rarpâ II (Prov. ipararpâ), slaaer m med en Pidsk eller Lignende (1 ang). — Der er aabenbart en Lighed ellem at slippe Noget af Hænderne og slaae med en Pidsk; men den næsten odsatte Betydning, som Suffixet har i tte og det foregaaende Ord, synes at tale imod den Antagelse, at begge skulde være eet.
iperartorpâ (ell. iparartorpâ), slaaer ham med gjentagne Pidskeslag; pidsker ham.
iperartornerit (ell. iparartornerit; Pl. af -neĸ), Ribler eller Strimer af Pidskeslag.
iperautaĸ (ell. iparautaĸ), en Pidsk; en Svøbe; egentlig: dens Snert ell. Rem.
iperáupâ (eller iparáupâ), slaaer det imod Noget (noget Bøieligt, som man holder i den ene Ende ligesom en Pidsk; — 1 Gang).
iperáussorpâ, banker det ud, ved at pidske med det paa Noget (-mut; for at faae det til at falde, som er i eller paa det).
iperârpoĸ, Prov. vader igjennem grundt Vand ell. en sumpet Mose. Jvf. nalorârpoĸ.
iperâriaĸ, 2. Prov. et grundt eller sumpet Vadested.
iperigpâ, s. ligger med sin ene Ende paa dens ene Ende og i samme Retning, saaledes at Enderne have fat i hinanden ell. kunne forenes. U. S. i Sg. htr.; og i Pl. recipr.: deres Ender have fat i hinanden eller ligge paa hinanden. — Jvf. pakinigpâ af pagpâ.
iperigsípâ, ell. i Pl. iperigsípai, lægger den ell. dem saaledes, at Enderne faae fat i hinanden (f. Ex. en Steen i Muren, ell. to Stykker Træ, som skulle skæftes sammen).
íperpai s. iverpâ.
ipigpâ, anvender Løftestang paa det. (Bruges ikke saa meget som de Følgende deraf dannede).
ipípâ, flytter det fra dets Sted ell. ud af dets Retning ved Hjælp af Løftestang ell. Lignende; især: dreier ell. svaier Fartøiet (Baad, Skib), enten ved at vrikke med Styreaaren, ell. ved at lægge Roret paa Siden.
ipigtarpâ, anvender gjentagne Gange Løftestang paa det.
ipiterpâ, flytter det ved gjentagen Anvendelse af Løftestang ell. Lignende (lidt efter lidt).
ipigtaut, en Løftestang, og hvad der anvendes paa samme Maade: et Brækjern; en Haandspage; en Roerpind &c.

ipigtaivik, et Ankerspil (med Haandspager; ellers ogsaa amôrfik, s. S.).

ipitarĸúpâ (nísune), faaer sit Been imellem to Stene, idet han gaaer, eller falder med det samme, saa det kommer til at virke paa dem som en Løftestang (og kommer mere ell. mindre til Skade).

ipugpoĸ, roer (med en Aare, som har eet Aareblad; jvf. paorpoĸ); sidder og roer. M. S. **ipugpâ** og formodentlig ogsaa **ipúpâ**, roer den (Baaden). — Part. Pass. almindeligst ipugaĸ.

iput, en Aare (til en Konebaad eller en europæisk Baad).

ipusiorpoĸ, gjør en Aare.

ipuserpâ, 1) forsyner den med Aarer (Baaden); lægger Aarerne ud; — — 2) u. S. forsyner sig med Aare ɔ: sætter sig ned for at roe.

ipuserfik, 1) en Aarerem (paa Konebaaden); 2) en Aaretol; en Aarestrop.

iputaerpâ (umiaĸ), skiller den ved dens Aarer ɔ: tager dem ud af Stropperne. U. S. 1) er skilt ved sine Aarer (Baaden); 2) skiller sig af med en Aare ɔ: sælger en Aare.

iputaiarpâ (umiaĸ), tager Aarerne ud af Baaden (naar den skal trækkes paa Land). U. S. 1) pass. 2) brækker sin Aare. mardlungnik iputaiarpugut, vi fik to Aarer brækkede.

ipigpoĸ, t. er skarp (en Kniv, Saug, Øxe &c.).

ipigsarpâ, gjør den skarp (enten ved at slibe ell. file ell. hvæsse den).

ipigsivoĸ, er bleven skarp.

ipigsáunaĸ, en Musling af Hjerteskælslægten (Cordium).

ivkîpoĸ, ts. er sløv; er stump.

ivkîtdlivoĸ, er bleven sløv ell. stump.

ípikípoĸ s. ipe.

ipineĸ, 3. m. S. **iperna**, Kjødet nærmest ved Benet; Beenhuden og det Kjød, som den umiddelbart er voxet sammen med.

ipípâ s. ipigpâ.

ipiutaĸ og ipiutak s. ipe.

ipivoĸ, kvæles; døer af Mangel paa Luft (i Alm. uden Hensyn til Anledningen). Jvf. kimípâ og tupípoĸ.

ipitípâ, lader ham kvæles; kvæler ham; dræber ham ved Kvælning (paa en ell. anden Maade).

ípernaĸ, en Myg.

ipisarpâ og **ivsarpâ**, vil kvæle [...] gjør Noget ved ham, som ved For[...] telse vil have til Følge, at han kv[...]

ivsánguvoĸ, er trangbrystig; kan[...] ret drage sin Aande.

ivsángunarpoĸ ell. **-nakaoĸ**, [...] bliver trangbrystig i det ell. af det (s[...] af fordærvet Luft eller af Hede).

ivsarut, Bindsel om Snuden paa et [...]

ivsaruserpâ, binder det (Dyret) [...] Snuden.

ipo, m. S. **ipua**, dens Skaft; det [...] Udstaaende, hvorved man tager den [...] at tage omkring med Haanden (saa[...] paa en Kniv, Fiil, Øxe, Hammer, [...] hugger og Lignende, men ikke paa [...] Bøsse (s. kissugtaĸ), og heller ikke [...] noget af Kajakredskaberne). — — U. S. spec. (Prov.) Skaftet til en [...]

ipuarigpoĸ, s. har et smukt Skaf[...] Kniv ell. Fiil).

ipulik, 3. 1) som har Skaft. 2) [...] en Vegsteensgryde med Haandtag so[...] Skaft.

ipuligaĸ, 2. (egentl.: hvorpaa d[...] sat Skaft), Spidsen til en Sælhu[...] landse (nemlig Beenspidsen med [...] Jernod).

ípoĸ, t. er. Bruges kun i Forbi[...] med ĸanoĸ, ima og taima, sôrdl[...] Appositionerne -tut og -me (-ne). [...] ilivoĸ, ima og ĸanoĸ. ĸanoĸ [...] hvorledes er han? ima ípoĸ ell. i[...] -poĸ, er saaledes. sôrdlo táuna [...] taimátaoĸ áipâ ípoĸ, saaledes [...] denne er, saaledes er ogsaa den A[...] pekángitsutut ípoĸ, den er, so[...] den ikke var der. pavanîpoĸ (pa[...] ípoĸ), det er deroppe. uvavnîpoĸ [...] er hos mig. Undertiden (især efter [...] bruges det med Suff. i Betydning [...] er for ham som —; har ham li[...] til —; f. Ex. katángutivtut ípara [...] har ham ligesom til Broder, ell. j[...] for ham, som om han var min Br[...]

igâ, synes, at den er saa ell. saa. [...] ges saagodtsom kun efter ĸanoĸ, f[...] ĸanoĸ igaiuk? hvorledes synes D[...] den (ell. det) er? kan Du bruge den [...] den Maade? ĸanoĸ igíngilara [...] synes hverken godt eller ilde om [...] den er mig aldeles ligegyldig.

voĸ, bliver saa ell. saa; og m.S. isivâ, laer det til at blive saa ell. saa. Bruges med ĸanoĸ ell. ima ell. -tut, f. Ex. anoĸ isivdlugo nāmalisava? hvorledes skal man faae det til at blive nok? naisivdlugo pisavat, saaledes skal Du hae det til at blive, ell. saaledes skal Du age fat paa det (som nu vises). sujugdlersut isivdlugo toĸúpâ, han myrede ham, saa han blev som den Første ligeledes myrdede. Jvf. ilivoĸ).

rpoĸ og iserpâ, omtr. d. S. s. sivoĸ og isivâ, og bruges paa amme Maade, men ikke almindelig.

arpoĸ, er ell. forbliver, hvor ell. som an er. Med -me, -tut og ima s. máituarpoĸ.

ínarpoĸ, er stedse. Med ima, -me g -tut. Alenestaaende svarer det til: r evig; bliver ell. bestaaer i Evighed.

ersorpoĸ, er længe; varer eller bestaaer længe. (Bruges som det Foregaaende).

kigpoĸ, s. er vel faren; har Fred. Bruges sjelden ell. ikke almindelig; dermod:

ekigsivoĸ, bliver vel faren ɔ: faaer ll. har faaet Fred.

ekigsineĸ, 3. Fred (som absolut Begreb: det at have faaet Fred).

ekigsíssuseĸ, 2. m.S. -ssusia, hans Fred; den Fred, han har i sig. Jvf. iluarssuseĸ.

ekigsisarpâ, skaffer ham Fred (ved Trøst &c.).

ekigsisípâ, lader ham faae Fred; giver ham Fred. erĸigsisitdlisit, Opt. han (som kan give Fred) give Dig Fred ɔ: Fred være med Dig!

ekigsivigâ, 1) har Fred i ham eller ved ham; 2) har Fred med ham; 3) har fundet Fred der (paa det Sted).

ekigsivigssaĸángilaĸ, har ingen Fred; kan intetsteds ell. ingensinde finde Fred.

*rĸigsivigssioĸatigâ, slutter Fred med ham; og -ĸatigîgput, de slutte Fred med hinanden.

iúmerpoĸ, s. lukker Munden.

iúmingavoĸ, holder Munden lukket.

igpoĸ, iput &c. s. ipigpâ.

iagpoĸ, udstrækker Armene. — — — M. S. 1) udstrækker Armene derover; favner over det; 2) udstrækker Armen derefter; rækker efter det; 3) udstrækker Armen til ham ɔ: slaaer ham i Ansigtet („langer ham En"); 4) agssang-minik isagpâ, spænder over det med Fingrene.

isâgpoĸ, staaer med udstrakte Arme; og m.S. — over det; favner over det. — Bruges kun prov. istedetfor det Forrige i denne Betydning.

isagaĸ (Prov. isâgaĸ), 2. og isagta-riaĸ, 2. 1) en Favn (i Længde); 2) Prov. en Rigsort (isâgaĸ). isagkat ĸulit takíssuserai ell. ĸulinik isagta-riaĸarpoĸ, den er ti Favne lang.

isagtípâ, udstrækker det (som han har i Haanden); udrækker det. ajáupisse isagtípâ, han udrakte sin Stav. ag-ssane isagtípai, udstrækker (Armen med) Haanden efter Noget ell. henimod Noget (-mut).

isagtorpoĸ (d. S. s. agssane isag-típai), udstrækker Haanden for at naae Noget ell. efter Noget. M.S. — efter den.

isagúpâ, 1) udrækker det tilligemed sin Haand (det, han har i den); 2) udrækker Hænderne for at give sig i Lag med det; tager fat paa det (Arbeidet). suli-agssavut isagúniardlavut, lader os gaae til vor Gjerning.

isajángápâ, udstrakte Haanden efter det og havde nær grebet det.

isaroĸ, 2. en Vinge (altsaa egentl. det, som Fuglen udstrækker, ell. hvormed den favner; jvf. suluk). M.S. isarue, dens Vinger.

isarukitsoĸ, en Geirfugl (som forøvrigt synes at være uddød ved denne Kyst).

isarĸivoĸ, udstrækker Vingerne og tager dem til sig igjen (uden at flyve). Sjeldent; mere bruges det Følgende.

isarĸilavoĸ, flagrer med Vingerne (enten siddende ell. ogsaa i Flugten).

îsaĸ s. îvâ.

isāput s. iserpoĸ.

isavoĸ, (egentl. vel: taber sine Yderdele ɔ:) 1) fælder; taber sine Fjer (en Fugl); 2) falder i Staver; falder fra hverandre (en Tønde ell. Lignende, som var sammenføiet).

isaneĸ, 3. en Fugl, som har fældet (og som derfor ikke kan flyve).

isavssoraĸ, 2. og **isavssorar-torpoĸ**, Prov. d. S. s. ujúkuaĸ og ujúkuartorpoĸ, s. S.

ise, m. S. **isia**, 1) Skindet paa en Tromme; 2) Prov. en Stræng paa en Violin eller et andet Strængeinstrument (s. ĸilaut).

isilerpâ (ĸilaut), 1) sætter Skind paa Trommen; 2) Prov. trækker en Stræng paa Violinen 2c.

isigssaĸ eller **isigssiaĸ**, Prov. en Violin= eller Humlestræng (som ikke er paasat).

iseĸ, 2) Noget, som fordunkler Luften: Røg ell. Damp, som er tilstede, uden at man ret seer, hvorfra den kommer; især inde i et Huus. (I Labr. den Røg, som ved et Jordskjælv kan komme frem af Jorden). Bruges ikke almindelig; jvf. pujoĸ.

iserpâ, fordunkler den med saadan umærkelig Røg (Luften). U. S. **iserpoĸ**, s. eller helst **isersorssûvoĸ**, der er saadan Røg tilstede. Er heller ikke almindelig; derimod de følgende 3:

iseriak, 2. 1) d. S. s. iseĸ (s. o.); 2) især: Disighed i Luften.

iseriagpoĸ, 1) det ryger i Stuen af en Skorsteen ell. Lampe; 2) det damper af Jorden — (i disse to Betydninger bruges dog meest pujorpoĸ); — 3) almindeligst: er disig Luft.

iserisserpoĸ, Luften er bleven disig.

isiulavoĸ, Prov. oser (en Lampe; ellers pujorpoĸ).

itsivoĸ, faaer Damp ell. Røg i Øinene, saa han ikke kan see tydelig (enten paa Grund af selve Dampens Tæthed eller derved, at Røgen faaer Øinene til at løbe i Vand).

itsiaersâgpai, Prov. d. S. s. itsu-jaersâgpai; s. under isoĸ.

iseraĸ og iserĸimissârpoĸ s. isigak.

iserpoĸ, gaaer ind; kommer ind. Bruges ogsaa om Sved eller Udslæt, som „slaaer ind". M. S. **iserpâ**, trækker det under Vandet med sig; sjeldnere: bærer det ind; fører det ind (s. u. er-ĸúpâ); eller ogsaa: gaaer ind til ham (s. d. F.).

isersimavoĸ, er indenfor.

iserfigâ, gaaer ind til ham.

iserfiluk, s. tilsidst.

isertípâ, 1) lader ham gaae ind e[...] komme ind; 2) faaer det til at gaae i[...] bringer det ind.

isertarfik, en Indgang.

iserterpâ, ell. **-rpai**, bringer det [...] lidt efter lidt. Htr. **iserterivoĸ**, bl. A. bruges om: bringer Høsten i[...] U. S. **iserterpoĸ**, bringer sig [...] efterhaanden ind ɔ: 1) gaaer langs[...] ind igjennem Indgangen; 2) flytte[...] Huus (fra Teltet om Efteraaret).

iserterfik ell. **isertertarfik**, [...] den, naar man flytter i Huus.

***iserterivik**, en Lade. (Jvf. ĸue[...])

iserĸavoĸ, dukker op og ned i Van[...] (et Isstykke, hvoraf der er brækket [...] Stykke, og som derved er kommen u[...] Ligevægten).

isersarneĸ, 3. Blæst ind ad Fjord[...]

isersarnerpoĸ, det blæser ind ad Fj[...] den. (Bruges om Vind fra Søen, [...] følger Fjorden i alle dens Krumning[...]

isãput (Pl. af isâvoĸ), de gaae [...] ind, ell. de ere alle gaaede ind. isân[...] -ritse, kommer ind Allesammen, S[...] mange som kunne rummes!

isâvfik, en Port (til en By).

erĸúpâ, gaaer ind med det; bærer [...] fører det ind; og **erĸússorpai**, [...] rer dem ind Stykke for Stykke.

erĸumavâ, har trukket den med sig [...] der Vandet; og u. S. **erĸumav**[...] er trukken med under Vandet (Bl[...] ell. Pilen, hvormed et Sødyr er tru[...] og endnu ikke kommen op igjen. [...] andet erĸumavoĸ s. under iterpoĸ.

erĸumassivoĸ, fik sin Blære ell. [...] trukken under Vandet af et Sødyr [...] venter paa dens Opkomst.

iserfiluk, Furen fra Rygradens E[...] til Tarmaabningen (paa et Menne[...] Forekommer ogsaa som Navn paa ru[...] ell. fladtoppede Fjelde med en Fure [...] hele Toppen.

isigak, 2. 1) en Taa; 2) den Dee[...] Foden, hvor Tæerne ere samlede; Fo[...] imellem Hælen eller Vristen og Tæe[...] Pl. **isigkat**, hele Foden, ell. og b[...] Fødder. M. S. **isigai**, hans ell. d[...] Fod ell. Fødder. Jvf. agssak.

iseraĸ, 2. m. S. **iserâ**, Fodryggen[...]

rкimissârpoк, rækker sig; strækker g (af Utidighed).

gangmâк, 1) en Tøffel (uden Hæl);) en Sandal. Jvf. púkitsoк og aloкut.

igmigpâ, støder til ham med Foden sær med Tæerne). U. S. isingmigpoк, s. støder sin Fod (eller egentlig ne Tæer) paa Noget (-mut).

igmigfigâ, 1) d. S. s. isingmigpâ;) støder sin Fod paa det.

marpoк, knækker om i Ledet; gaaer) af sine Baand, som holde det stivt; ml. 1) forstuves ell. gaaer af Led (en aand ell. Fod ꝛc.); 2) løsnes af sin olk; knækker om (Harpunens ell. Blærelens eller Landsens Beenstift, saaledes m den skal, naar den har rammet).

nartípâ, 1) forstuver den (Foden ꝛc.);) knækker den om (den bevægelige Spids).

gavoк, Prov. for isúngavoк, s. d. F.

erpâ s. d. F.

, m. S. isua, dens Ende; det Yderste en Ting, hvor den begynder ell. slipr (men ikke af en Huulhed, s. pâк og ingo; og heller ikke let af en Flod, s. riak og ako). nunap isua, Landets nde. Om Tiden bruges det i Abl. og erm.: isuanit, fra dens Begyndelse; a Begyndelsen; fra evig Tid; isuaaut, til Enden; til evig Tid. isuanit ítoк, den, som er fra evig Tid m Gud). isuanut ítugssaк, som skal ære til evig Tid (f. Ex. en Pagt, eller Skik). isuanut inûvoк, lever til nden ɔ: bliver ved at leve al sin Tid t Menneske).

rpiaк, m. S. isorpiâ, dens allerderste Ende; dens yderste Spids.

кarpoк, har Ende. súkut isoкarpa? vor har den Ende ɔ: hvor er Enden af n? (f. Ex. en Bjergryg). Bruges unertiden ogsaa om Ens Levetid: kîsame oкarpoк, omsider fik han da Ende ɔ: er han dog endelig død.

кángilaк, har ingen Ende ɔ: man n ikke opdage dens Ende (f. Ex. et øgle Traad, hvis Ende har skjult sig).

кut, m. S. isoкutâ, en Knap paa nden af det.

gdleк og (Prov.) isordleк, den derste i Rækken.

gdluk, m. S. isugdlua, den korte Rem, som gaaer fra Blærepilens forreste Stykke til Midten af Skaftet.

isuitsoк (egentl.: endeløs), en høi og for den, som træffes af den, tilsyneladende endeløs Bølge, som reiser sig over de øvrige; en Styrtesø.

isuípâ, t. udbreder det; udfolder det (saa at alle dets Ender komme heelt ud); vrevler det op; strækker det ud (Traad ell. Lignende, som var sammenrullet). — U. S. 1) pass. er udbredt ell. udstrakt; 2) refl. strækker sig ud (et Menneske). ímaкa isuísassoк, lad det blive strakt ud, saa vi kan see det (hvorledes det seer ud, ell. hvor stort det er).

isúngavoк, er lige udstrakt (med Enden lige ud; f. Ex. en Kajak, hvis Spids staaer saagodtsom lige ud; modsat pe-кingavoк, s. S.).

isúngaк, en Rovmaage; en Struntjager.

isorartuvoк, 1) er lang, naar den udfoldes eller udstrækkes (en Line ꝛc.); 2) har et stort Vingefang (en Fugl, naar den udbreder sine Vinger).

isorakípoк, ts. er kort fra Ende til anden (naar den udstrækkes).

isivterpâ (iv for ui) og isuvterpâ, udfolder ell. udstrækker ell. udbreder det efterhaanden eller ved gjentagne Bestræbelser.

isivkârtípâ (nísune), strækker sit Been ud.

[isoк, 2. Iblanding. Synes kun at være en anden Form af iseк, s. S. Deraf:]

isorpoк, er uklar ell. ugjennemsigtig af Noget, som er blandet i det (Luften af den sig nærmende Regn ell. Snee; Vandet af iblandet Leer ell. Mudder; mindre almindelig om ugjennemsigtigt Glas, s. ujuvigpoк).

isortoк og isortuarssuk forekommer ofte som Navn paa Fjorde ell. Indsøer, hvis Vand er ugjennemsigtigt af Isbræens Leer.

isuarpoк, er lidt uklar.

isortíkiartorpoк (sila, кilak), det tykner mere og mere til (i Luften før Regnen ell. Sneen).

(itsuvoк, er (lutter) Iblanding; er blandet ind imellem hverandre. Bruges neppe; derimod:)

itsujaersarpai ell. (hyppigst) itsu-

-jaersâgpai, Prov. lægger ell. stiller eller opstabler dem ordentlig (som laae imellem hverandre). I andre Egne **it-siarsâgpai**, altsaa af iseк, s. o.

isugutaк, Dug; Fugtighed, som lægger sig paa Noget og trækker ind i det. Bruges ikke ofte; derimod Følgende:

isugutavoк, er fugtig (saavel om Fugtighed, der har slaaet sig paa Noget udenfra, som og om den tilbageblevne Fugtighed i Noget, som har været ganske vaadt).

isugutaneк, 3. Fugtighed; især: Dug (forsaavidt det Beduggede bliver fugtigt deraf; jvf. kaneгneк).

isugútarpoк, bliver fugtig.

isugútarsarpâ og **isugútarterpâ**, fugter det.

isugutaerserpâ, udbreder ell. ophænger det, for at Fugtigheden kan borttørre fra det.

isuípâ s. iso.

isuma, 1) Sind (Menneskets; indbefattet: Mening; Sindelag; Eftertanke; Tykke). **isumâ**, hans Sind ell. Sindelag. isumamigut, i sit Sind. isu-maminik, formedelst sit Sind ɔ: a) efter eget Tykke; b) frivillig; af sig selv. isumangnik aggerpit? kom Du hid af Dig selv? (nemlig uden at være sendt). isumaminik pigile, lad ham gjøre efter sit eget Tykke. isumamingnik aggiú-ssisáput, de skulle bringe (det, de ville bringe) af dem selv ɔ: de skulle bringe deres Gaver frivillig. I Betydning af: frivillig, bruges dog helst enten: nang-mineк isumaminik, ell. i nogle Egne: isumatsiâminik. Jvf. kajumigpoк, Inf. 2) Meningen af et Ord. tássa isumâ, det er Meningen deraf. 3) **isu-maminik** brugt om en livløs Ting: af sig selv; uden bekjendt Anledning. isumaminik aserorpoк, den gik i Stykker af sig selv.

isumavoк, mener; tænker; har i Sinde. Hyppigst med кanoк, ima ell. taima, ell. med en Infinitiv. кanoк isuma-vit? hvad synes Du? ell. hvorledes er din Mening? taima isumángikaluar-punga, saaledes havde jeg dog ikke tænkt (at det skulde være ell. vilde skee).

isumalerpoк, faaer i Sinde; sætter sig for.

isumaкarpoк, 1) er af den For[...] ning, at —; tænker at — (helst me[...] Particip ell. og med en Infinitiv). i[...] -maкarpunga aggersoкásángitsoк, [...] er af den Formening, at der Ingen k[...] mer. isumaкarpunga takúsagiga, [...] tænker, at jeg skal faae ham at see. [...] 2) om et Ord eller en Udtalelse: [...] Mening; betyder (det eller det). [...] isumaкarpoк, Betydningen deraf er [...] ledes (som nu skal siges). 3) d. S[...] isumavoк.

isumaкartípâ, 1) tillægger det en [...] tydning; finder en Mening i det (et [...] &c.); 2) kan tænke sig, hvortil de[...] (en Gjenstand; f. Ex. en Deel af [...] Maskineri).

isumagssaerúpoк, er bleven u[...] Mening ɔ: veed nu ikke mere, hvorl[...] han skal bære sig ad; er færdig med [...] Viisdom. M. S. — angaaende [...]

isumagigpoк, s. har et godt Si[...] er veltænkende; er from ell. sagtmod[...]

ismalugpoк, har et ondt Sind; er i[...] tænkende; er hidsig ell. vredagtig.

isumâlugpoк og **isumakulugp**[...] er bekymret; især: frygter for En, [...] er ude ell. fraværende.

isumâlugâ, er bekymret for ham.

isumanerdlugpoк, farer med ilde[...] feilagtige Tanker; især: gjør sig u[...] vendig Sorg ell. Bekymring; eller: [...] forstyrret i sit Sind af Noget, som t[...] ker ell. piner ham; sjeldnere: tænker [...] mod En eller venter sig Ondt af h[...] s. d. F. (Modsat isumavdluarp[...] s. S.).

isumanerdlugfigâ, er forstyrret i [...] Sind med Hensyn til ham ɔ: tænker [...] om ham (især uden Grund).

isumanerdlûtigâ, forstyrres i sit S[...] deraf; gjør sig Sorg eller Bekym[...] over det.

isumáipoк, ts. er tankeløs.

isumakípoк, ts. 1) har smaa Tan[...] hans Tanker gaae ikke vidt; 2) har [...] liden Mening i sig (et Ord).

isumakitdliorpoк, 1) kan ikke [...] tænke vidt ell. samle sine Tanker ord[...] lig; veed hverken ud eller ind (af [...] klemthed i Sindet, ell. af Indskræ[...] hed); 2) brugte ikke sine Tanker; [...] til at gjøre Noget uden først at tænke e[...]

matuvoĸ, egentl.: har et stort Sind; ummer Meget i sit Sind; neml.: 1) er ybttænkende; pleier at tænke vel efter;) hvad deraf følger: er forstandig; har ode ell. gavnlige Hensigter &c.; 3) har n dyb Mening ell. indeholder Meget (et Ord; en Udtalelse).

matusârpoĸ, gjør sig dybttænkende : tænker vel efter; bruger al sin Indsigt.

magâ, tænker paa ham ell. paa det; ær: tænker paa ham til det Gode; be-ænker ham (med Noget: -mik); bærer Omsorg for ham eller for det. Htr. sumagingnigpoĸ.

magissagssaĸ, det, man har at ænke paa ell. at sørge for. isumagi-ssagssáka amerdlaĸaut, der er mange Ting (ell. og mange Mennesker), som jeg al sørge for.

magssorpâ, tænker paa ham til det Gode og viser det i Gjerning ved en-ver Leilighed; egentl. omtr.: anvender ærlig Omsorg paa ham og tillige med Stadighed ell. Gjentagelse af de enkelte Momenter; jvf. katerssorpai, pilag-torpâ o. A.; viser Miskundhed imod am. Htr. isumagssuivoĸ.

magssuinera (-neĸ m. S.), hans Miskundhed (som han viser mod Nogen, mut).

mangnaerpâ, afgjør det for at kaffe sig det ud af Hovedet; gjør ved et, hvad der skal gjøres, og saa er den Sag færdig.

mákêrpâ, tænker ikke mere paa det; eml. 1) slaaer sig det af Hovedet; op-iver det; 2) tilgiver det; eftergiver det; orlader det. putdlat isumákîgaĸ, en Rævefælde, som der ikke mere tænkes paa : som Eieren har opgivet.

mákêrfigâ, (pinerdlungneranik, jortuliânik &c.), tilgiver ham; forla-er ham (det han gjorde ilde); eftergi-am (det han skyldte &c.).

maliorpoĸ, tænker efter; grunder; randsker; overveier (ved Hjelp af sin Tænkeevne ell. sin Indsigt i Sagen; jvf. rĸarsarpoĸ).

maliûtigâ, tænker over det; over-eier det (hvorledes det vel vil blive &c.; vf. erĸarsautigâ).

malioĸatigîgput, de overveie med hverandre (hvad man skal gjøre &c.); de holde Raad.

isumasiorpâ (oĸausek), søger Meningen i det; undersøger, hvad der vil siges med det.

isumasivâ (oĸausek), har fundet Meningen i det; veed nu, hvad der egentlig vil siges med det.

isumavdluarpoĸ, haaber; har godt Haab; venter sig Godt. Jvf. neriugpoĸ.

isumavdluarfigâ, har godt Haab med Hensyn til ham ɔ: sætter sit Haab eller sin Fortrøstning til ham; venter sig Godt af ham. Jvf. tatigâ.

isumavdlûtigâ, har det til Haabsaarsag; haaber derfor ell. desangaaende.

isumatsagpoĸ, foruroliges af sine Tanker i den Grad, at de aldeles faae Bugt med ham; dræber sig selv eller gaaer Eremitgang &c., fordi han føler sig dybt krænket i sit Sind.

isúngavoĸ og isúngaĸ s. iso.

isuvssugpoĸ (Prov. isuvssorpoĸ), hvisker; taler sagte. M. S. hvisker det.

isuvssugaĸ, 2. helst i Pl. isuv-ssugkat (sc. oĸaûtsit), det Hviskede; Ord, som tales sagte.

isuvssũpâ, hvisker ham Noget.

isuvssûtigâ, 1) hvisker om det; 2) hvisker om ham (som er tilstede); taler sagte om ham, at han ikke skal høre det.

íssangiaĸ s. íssik.

isse, m. S. issâ, 1) hans Øie. Bruges desuden 2) i overført Betydning om Følgende: a) merĸutip issâ, Synaalens Øie; b) naĸiterutip issâ, Øiet paa en Type; c) agssangmiup issâ, Stenen i en Fingerring; d) Prov. agí-ssap issai, Violinens Strænge (og ligesaa hos andre Strængeinstrumenter. Dette har dog muligviis sin Grund i en Forvexling af isse og ise (s. S.), da s og ss i en Deel af Landet ikke skjelnes). igdluínarmik issilik, en Eenøiet.

issíngussat, Pl. Prov., et Par Briller.

issigigpoĸ, s. 1) har gode Øine; seer godt; 2) har smukke Øine.

issigigsaut, Øienvand; Øiensalve.

issilugpoĸ, har daarlige ell. svage ell. stygge Øine.

issitôraĸ, 2. og (Prov.) issitûvaĸ,

2. et lille gjennemsigtigt Krebsdyr med store meget tydelige Øine.

issaik (en Dualform?), 1) Prov. en Øienskjerm med Hul for hvert Øie (en grønlandsk Snebrille); 2) Prov. et Par Briller. S. issaruaĸ.

issaiarpâ, fordærver hans Øie, saa at det bliver blindt for bestandig (f. Ex. ved at stikke det ud). U. S. **issaiarpoĸ**, har mistet sit Øie (ved Beskadigelse). S. d. F.

issaerpâ, borttager hans ell. dens Øie. Dette og det Foregaaende bruges i tilsvarende Betydning ogsaa om en Synaals Øie.

issaĸúpoĸ, t. faaer sit Øie beskadiget, saa at det mister en (større ell. mindre) Deel af sin Seekraft.

issaruaĸ, 2. Pl. **issarússat**, 1) en Plet over hvert Øie (paa en Hund); 2) en grønlandsk Snebrille; nemlig en Øienskjerm med et Hul for hvert Øie; 3) et Par Briller. (Dette Ord er nok det almindeligste for Briller. Jvf. ovenfor issaik).

issaussaĸ, Øielignelse; 1) Knoklen paa Enden af Laarbenet samt den dertil passende Huling i Hoftebenet; 2) hvad der ellers ligner et Øie; f. Ex. en Lupe, ell. Øinene paa Paafuglens Halefjer, ꝛc.

issigâ, seer paa ham eller det; 1) har Øinene paa det; har det i Sigte; seer det; 2) holder Øie med ham eller med det; passer paa ham; paaseer det. Htr. **issigivoĸ** og **issigingnigpoĸ**. Jvf. takuvâ.

issigiarssugpâ, seer det nok, men ikke tydeligt.

issigivdluarungnaerpoĸ, s. og m. S. **-rpâ**, seer ikke mere tydeligt; hans Syn begynder at svækkes.

issigingnârpoĸ, er Tilskuer; seer til, hvorledes det gaaer. M. S. **issiging-nârpâ**, er hans Tilskuer; seer til, hvorledes han gjør. issigingnârtut, Tilskuerne. issigingnâriat, de, som komme for at være Tilskuere.

issigingnâriartarfik eller ***issi-gingnâgagssiorfik**, en Skueplads; et Theater og Lignende.

issigíngitsûssârpoĸ og **-rpâ**, lader, som han ikke seer det; bl. A.: seer gjennem Fingre med En.

issigitípâ, lader ham see til. B[...] ges især i Inf.: issigititdlugo, lade[...] ham see til ɔ: i hans Paasyn; for h[...] Øine; issigititdlutit, i dit Paas[...] imedens Du seer paa det, ꝛc.

issíko, m. S. **issíkua**, Prov. 1) S. s. tákua; 2) d. S. s. táutua.

issíkúpâ, stirrer paa ham ell. det; [...] stivt paa ham; anstrenger sine Øine [...] at see det ret. (Bruges i nogle E[...] blot om at stirre ned i Vandet efter Fi[...]

issingmigpâ, vinker med Øinene [...] ham; gjør Miner til ham. Htr. **issin[...]-migpoĸ**, s.

íssípoĸ, faaer Noget i Øiet.

íssiut, m. S. **íssiutâ**, det, han [...] faaet i Øiet.

íssiavoĸ, faaer Smaagran i Mængd[...] Øinene (af det, som flyver omkrin[...] Luften, naar det blæser stærkt).

íssianaĸaoĸ, man faaer Øinene h[...] fulde af Smaagran i den Blæst.

isserĸivâ, skjærer det i Tærninger [...] Ex. Maden til den, som ingen Kniv h[...]

isserĸiussârpoĸ, er tærnet (Tøi)[...]

isserpâ, skjuler det. U. S. er skj[...] Bruges ikke almindelig; derimod de F[...] gende:

issertorpâ, skjuler det. U. S. 1) r[...] skjuler sig; har skjult sig; 2) pass.: skjult. Htr. **issertuivoĸ**.

issertugaĸ, 2. det, som er skjult e[...] holdes skjult; bl. A.: en Hemmelighe[...]

issertuiuípoĸ, ts. 1) skjuler aldrig N[...] get; 2) er oprigtig.

issertũpâ, skjuler Noget (-mik) [...] ham.

isserfik, m. S. **isserfia**, Furen i [...] Tønde ꝛc., hvori Bunden sidder fast.

isseraĸ, 2. Pl. **isserĸat**, sma[...] smaa Trolde, som siges at kunne skj[...] sig i Jorden.

erssúpâ, skjuler sig for ham (Børn[...] Leg).

íssik, 3. Kulde; Frost (i Veiret). M. S. **íssinga**; men u. S. almin[...] ligst: **ísse**.

íssigpoĸ, t. det er koldt (Veiret). nunat íssigtut, de kolde Lande.

íssínguvoĸ, Prov. er stærk eller v[...] varende Kulde.

íssangiaĸ, 2. mildt Veir (om Vi[...] ren); især: Tøveir.

sangiarpoĸ, det er mildt Veir eller Tøveir.
sangísserpoĸ, s. det bliver Tøveir; bliver mildt i Veiret.
isiut, et Thermometer. Kulde- eller Varmegraderne betegnes paa følgende Maader: íssimut (eller kiangmut) tatdli-mat tikípai eller kigdligai, det har naaet ell. har til Grændse fem mod Kulden (ell. Varmen); ell.: íssimut tatdli-maĸarpoĸ, det har fem mod Kulden; ell.: tatdlimanik íssigpoĸ, det „kulder" ɔ: fryser fem, ell. det er fem (Grader) koldt.
sipoĸ, t. falder i Vandet (fra Strandbredden eller fra Isens Rand; men om at falde igjennem Isen bruges ná-karpoĸ).
ipoĸ s. isse.
sorâ, stødes af det, fordi det ikke er, om det burde være, ell. som man ventede, og vrager eller dadler det af den Grund; har Noget at udsætte paa dets ydre Beskaffenhed (f. Ex. paa et forsusket Arbeide, et feilagtigt Ord eller Udtryk, orkeerte Lader &c.). Htr. **issorpoĸ**. Jvf. agssuarâ.
orajoĸaoĸ, er dadlesyg; vrager Alt, hvorledes det end er; Intet er efter hans Hoved.
ornarpoĸ, man vrager det ell. maa vrage det ell. den; dens Udseende støder En, ell. dens Beskaffenhed behager En ikke.
ornáipoĸ, ts. der er intet Stødende ell. Ubehageligt ved den, og saal. Intet at vrage paa den ell. det.
suarpâ, 1) efterligner den eller det. nána íssuardlugo sanásavat, Du skal gjøre den, ligesom denne er gjort. oĸausê ssuarpáka, jeg sagde hans Ord efter ɔ: han sagde saaledes (ell. brugte de Ord), om jeg nu har sagt. 2) efterligner ham (hans Skikke ell. Gebærder) ɔ: efteraber ham.
ĸ, 3. m. S. **erĸa**, 1) Tarmaabningen; Rumpehullet; 2) Prov. d. S. s. iperĸua, s. S.
ĸoĸ, m. S. **erĸua**, den bageste Ende af Noget (forsaavidt det ikke har et andet Navn; f. Ex. af en Harpunstok ell. en Bøsse; ell. Baglivet af et Insect ell. en Orm og Lignende).
ĸoĸut, m. S. **erĸoĸutâ**, Noget, som befinder sig paa dens bageste Ende (f. Ex. Haar ell. Børster paa et Insects Bagliv).
eĸorpâ, tørrer hans Rumpe. — — — U. S. — sin —.
eĸût eller **eĸûtigssaĸ**, 1) det, som bruges dertil; 2) (uden -gssaĸ) en lille spiselig Tangart.
erĸussaĸ, et Søpindsviin; Igelkjær; Søæg.
iteroĸ, 2. gammel Urin (i den Tilstand, hvori den udvikler Ammoniak og bruges som Lud).
iterdlak s. itivoĸ.
iterpoĸ, vaagner.
iteriarpoĸ, vaagner tidlig om Morgenen.
itersarpâ, vækker ham.
eĸêrpoĸ, er færdig vaagnet; er heelt vaagen. issíka eĸêrdluángitdlat, mine Øine ere endnu ikke rigtig vaagnede.
eĸêrsarpâ, faaer ham rigtig vaagen (ved at tale til ham &c.).
eĸêrsautigssaĸ, Noget at blive fuldstændig vaagen af (Mad, Drikke, Tobak &c.).
erĸumavoĸ, er vaagen; sover ikke; ligger lysvaagen. (Et andet erĸumavoĸ s. under iserpoĸ).
erĸumaniarpoĸ, holder sig vaagen.
itivdligpoĸ, t. og **itivdlivoĸ**, gaaer i Søvne; er maanesyg.
itigarpâ, 1) fik ikke sit Vaaben ind i det (det efterstræbte Dyr); traf det vel, men ikke tilgavns (enten saaledes, at Pilen eller Harpunen &c. slet ikke trængte ind, ell. at den kun saarede Dyret lidt og faldt af med det samme); eller og: udretter ikke Noget ved det med sit Værktøi, fordi Værktøiet er for stumpt, eller den anvendte Kraft for ringe, ell. Gjenstanden for haard (f. Ex. det, man vil bearbeide); 2) Vaabenet eller Værktøiet trænger ikke ind i det eller gjør ingen Virkning paa det; 3) i overført Betydning: han (med sit Ord) ell. det (Ordet) gjør ingen Virkning paa ham eller udretter Intet hos ham (f. Ex. naar man ansøger ell. beder En om Noget og faaer Afslag). Jvf. kivdligpâ.
itivdleĸ og itivneĸ s. ituípoĸ.
itivdligpoĸ s. iterpoĸ.
itivoĸ, er dyb.
itisôĸ, dyb; det, som er dybt. (Erstatter Participiet, som ikke bruges).

itisivok, bliver dyb eller dybere. — M.S. — for ham; faaer det dybere ell. gjør det dybere.
itisisipâ, gjør det dybere.
itinerssuak, det Allerdybeste; det store Dyb; Afgrunden.
itinersiorpok, er ude paa det Dybe; spec.: fisker paa dybt Vand.
itinersiut (sc. aulisaut), en Dybvands-snøre.
iterdlak, 1) en Bjergkjedel; en kjedelformig Indsænkning i Fjeldlandet; 2) en lignende (kjedelformig) Havbugt.
iterssak, en Fordybning i Noget (i Hvadsomhelst); en Grube; et Hul (men ikke gjennemgaaende, s. puto).
iterssartôk, Noget, som er fuldt af Fordybninger (f. Ex. ujævn ell. hullet Jord; eller Jern, som er angreben af Rustpletter &c.).
iterssaruak, 2. Kopar.
iterssaruartôk, en Koparret.
iterssivâ, gjør en Fordybning i det (ved at trykke paa det ell. falde paa det &c.). U. S. pass.: har faaet en Fordybning.
itersserpâ, d S. s. Foreg.
iterssalivok og **iterssaliorpok**, gjør en Fordybning eller Fordybninger (ved Arbeide); arbeider paa en Fordybning. M.S. — i det. nuna iterssaliorpâ, graver et Hul i Jorden.
itsinek (maaskee en forandret Form af itisinek), 3. m.S. **itserna**, den under Vandet værende Deel af Noget, som flyder i Søen (Iis, Baad, Skib); især: den saakaldte Fod af et Isstykke eller Isfjeld.
itsinertuvok, gaaer dybt ned i Vandet (det Flydende); stikker dybt.
itdlugpok, har røde og angrebne Øine (især af at see paa Snee og Iis i Solskin); har Betændelse i Øinene. (Er maaskee en stærk Forkortning af issilugpok).
ítok, den ældste Mand i Huset. **ítorput**, vor Gamle (Mand). (Skjøndt dette Ord i Formen aldeles ligner Participiet af ípok, er det dog neppe beslægtet dermed).
ítokut, den ældste Hund i Kobbelet.
itsa, kun i Pl. **itsat**, 1) Inderskindet i et Telt (som er sammensyet af Sæl-hunde- ell. Rensdyrskind); 2) Skindet, som ligger ovenpaa et Huus for Reg[...] Skyld (og som i Regelen er et afta[...] Baadebetræk).
itsak, for mange Aar siden.
itsarssuak og **itsarujugssua[...]** for meget lang Tid siden; fordum.
itsángorpok, det er mange Aar, sid[...] det skete.
itsik, 3. m.S. **itsinga**, Hviden[...] Egget.
itsinek s. itivok.
itsivok s. isek.
itsorpok, seer ud igjennem en Aa[...]ning (ved at stikke Hovedet ud); isa[...] gaaer ud af Døren for at see sig [...] (efter Veiret ell. Nogen). M.S. [...] ud efter det.
itsuarpok, seer ell. kiger ind ell. [...] efter Nogen ell. Noget igjennem det A[...]skillende, men uden selv at komme igj[...]nem det (f. Ex. igjennem et lukket V[...]due, eller igjennem Isen eller Van[...] efter Sælhunde eller Fisk &c.). — [...] M.S. 1) seer ind i det (Rummet; [...] Ex. i en Kukkasse); 2) seer ind ell. [...] efter den ell. det.
itsuartorpok, egentl. omtr.: har [...] Gjerning med at kige ind efter Nog[...] især: 1) er paa Sælhundefangst igj[...]nem Huller paa Isen (som man skal [...] ned i); 2) opsøger Fisk paa Bunden [...] at stikke dem. M.S. — efter [...]
itsuartût, en lang Stang til at st[...] Sælhunde med paa Isen. (Kjendes k[...] hvor denne Fangst bruges).
itsuánissârpok, kiger ind til No[...] (gjennem Vinduet). M.S. — [...] ham.
itsujaersarpai og -sâgpai s. isok.
ituípok, t. gaaer over Land eller [...] fra det ene Vand til det andet, ell. over en Bjergryg fra den ene Dal [...] den anden (op paa den ene Side og [...] den anden). M. S. — over [...] eller den.
ituvssorpok og **ituvssarpok**, S. s. Foreg., men flere Gange e[...] hverandre. M.S. — over d[...] sikut ituvssortardlugit apũpugut, maatte (med Baaden) flere Gange g[...] over Isskodserne, inden vi ankom de[...]
itivnek, 3. 1) et Overgangssted; smallere eller lavere Sted imellem

Bugter ell. Fjorde, hvor man lettest kan gaae over; 2) Skillerummet imellem Harpunens Huller, hvorom Remmen er fastgjort.

ivdleĸ, et Overbæreſted; en ſmal Hals med lavt Land imellem to Havbugter, hvor man kan bære Baaden over (for at forkorte Veien ell. for at undgaae Iſen eller et farligt Sted udenfor). Forekommer ofte ſom Stednavn.

ivĸípoĸ, hænger over Noget, ſaa at Enderne hænge ned hver paa ſin Side (f. Ex. Vaſk over en Snor, ell. et Menneſke, ſom lægger ſig over Noget, ſaa at Hovedet og Fødderne hænge ned ꝛc.).

ivĸisípâ, hænger det ſaaledes op over Noget (-mut).

imak, 2. 1) den flade Haand; Haandens Inderſide; 2) Skulderbladets Inderſide (og Kjødet derpaa).

imiarpoĸ, holder den hule Haand frem for at faae Noget i den.

iâ, 1) om Levende: ſluger det; ſynker det; 2) om livløſe, poroſe Ting: trækker det i ſig (f. Ex. Skindet den Tran, ell. Træet den Tjære, ſom var ſmurt paa det). Synes ſammentrukket af iggivâ, ſ. n.: iggípâ, og jvf. kîvâ. Htr. îsivoĸ.

îorarpâ, 1) har trukket det efterhaanden i ſig (først her, ſaa der, og tilſidſt alt); 2) Pl. îorarpai, ſluger dem, den ene efter den anden.

îsagssaĸ, Noget at ſluge; ſpec. tør Medicin (Pulver ell. Piller). îssag-ssaĸarpoĸ, han har noget Pulver ꝛc., ſom han ſkal tage ind af (den Syge).

îsaĸarpoĸ, har ſlugt Noget; ſpec. har idag ſpiiſt Noget; er ikke faſtende.

îsingilaĸ eller îssaĸángilaĸ, er faſtende; har ikke faaet Noget i ſig. uvdlut mardluk îsingilanga, jeg har ikke ſpiiſt Noget i to Dage.

îsinginiarpoĸ, faſter; afholder ſig fra at nyde Noget.

îsinginiarfik ell. îsinginiartar-fik, Faſtetid.

îsaĸ, m.S. îsâ, Fiſkeſnørens nederſte, ſtive Deel (imellem Krogen og Sænkeſtenen, i Regelen gjort af Been eller Hvalbarde, og ſom navnlig bruges paa Helleſiſke- og Torſkeliner).

îsissârpoĸ (imaĸ), Søen gaaer langſomt og lidt op og ned paa Stranden (af Søgang i det Fjerne).

iggípâ, 1) har ſunket det med det Andet; fik det til at gaae med ned (frivillig ell. ufrivillig); 2) fik det ned, ſom ſad ham i Halſen (ved at blive ved at ſynke); 3) har trukket det ind i ſig (Baadeſkindet den paaſmurte Tran).

iggúpâ, t. tygger og ſuger Fedtet af et Fugleſkind (for Velſmags Skyld og uden Henſyn til, om det ſiden vil kunne bruges ell. maaſkee fordærves). Jvf. angulavâ.

îvangkîlio, Evangeliet. Et Suffix kan her kun gaae paa den, ſom har givet det. îvangkîlio atuagarput, Evangeliet, vi have læſt ɔ: vort Evangelium (ſom vi nu ere beſkjæftigede med). îvang-kîlio uvdlume atuagagssaĸ, Evangeliet for idag ell. Dagens Evangelium.

*îvangkîliulerissoĸ (En, hvis Beſkjæftigelſe Evangeliet er) og îvang-kîliulerssârtoĸ (En, ſom taler ell. fortæller om ɔ: forkynder Evangeliet) kunne bruges om: en Evangeliſt (i Alm.); men om de fire Evangeliſter ſpecielt er bedre: îvangkîliumik ag-dlagtut.

ivavoĸ, 1) ruger; ligger paa Æg (en Fugl); ſidder over ſin Rogn (en Fiſk; f. Ex. Rognkalden). M.S. ivavâ, 1) ruger paa det; 2) holder det op til ſig for at opvarme det (f. Ex. ſin Haand, ved at ſtikke den under Pelſen ell. holde den i Armhulen); 3) lægger ſig (paa Soveſtedet) med ſin Forſide mod ſin Sovekammerat, medens denne vender ham Ryggen til.

ivâĸ, m.S. Pl. ivai, de Æg, en Fugl ruger paa (d. S. ſ. ivassai).

ivak, Pl. ivait, ell. m.S. ivai, den udgydte Rogn, ſom ſidder faſt i Tangen eller paa Stenene.

ivanitsoĸ, i Pl. ivanitsut, Løg. (Prov. uvanitsut).

iverpâ, 1) følger det i alle dets Bøininger ell. Kroge ell. Huulheder (ydre eller indre); lægger ſig tæt op til det (uden paa); gjennemtrænger det (inden i); 2) forfølger alle hans Feil (i Stridsſangen). Htr. ivernigpoĸ.

ivertípâ, 1) befæſter det til Noget (-mut); 2) ſtadfæſter ham i et Embede eller en

Stilling; ansætter ham. kúngip ivertitai, som ere ansatte af Kongen.
iverut, en Ørenring; et Ørehæng.
íperpai og Prov. **ípikarpai**, trænger sig igjennem dem i mange Krumninger og Vinkler (neml. igjennem Iisskodserne, naar Isen ligger saa tæt, at man kun hist og her kan komme frem). sikut íperdlugit ikârparput, vi maatte snoe os igjennem Isen for at komme over.
erfaĸ, en Vandskindspels, som ikke er indrettet til Kajakpels (men blot til almindelig Brug i Regnveir).
erfivoĸ, syer en saadan Pels. — — M.S. — til ham.
erfarpoĸ, stiger op i Veiret (en Steen ell. Andet, som kastes lige opad).
erfalavoĸ, flagrer i Vinden.
erfalassoĸ, et Flag.
iviangeĸ, 2. Pl. m.S. **iviangê**, hendes Bryster (en Kvindes); Yveret (paa et Hundyr).
iviangerdlugpoĸ, har ondt i Brysterne ell. i Yveret.
iviangiussat, Pl. er et oftere forekommende Navn paa Fjelde med to lige høie rundlige Toppe.
ivik, 3. 1) et Græsstraa; i Pl. **igfit**, Græs; og m.S. almindeligst **ivê** (Pl.), dets ɔ: Stedets Græs; 2) hvad der er lavet af Græs ell. Straa (f. Ex. en Straakurv); især: 3) Brød, og navnlig haardt Brød, Skibsbrød. ivik ĸernertoĸ, en sort Beskøit. ivik ĸaĸortoĸ, en Skonrog. (I NGr. bruges om Brød timi--ussaĸ, s.S.; saaledes ogsaa for det Følgende).
ivgut, en Kex (navnl. af de almindelige, grove).
ivigaĸ, 2. i Pl. **ivigkat**, smaat Græs; fiint Græs.
ivigssuaĸ, et stort Græs; 1) Korngræs (Rug, Byg ꝛc.); 2) Siv.
igfiaĸ, 1) en Straakurv ell. en anden, af Straa forarbeidet Gjenstand; 2) En, som er ude efter Græs; 3) blødt Brød.
igfiagssat, Pl. 1) Rugmeel; 2) Rug.
igfiarpoĸ, er ude efter Græs (med Baad); er paa Høtogt.
igfiorpoĸ, 1) syer en Straakurv eller Straakurve; 2) bager Brød. (Til den sidste Betydning jvf. ûterivoĸ).
igfiortoĸ, 1) en Straasyerske; 2) Bager. (Jvf. ûterissoĸ).
igfiorfik, 1) en Bagerovn; 2) et B[…]gerhuus; Bageri. (Jvf. ûterivfik).
ivigtarpoĸ, henter noget Græs; ryk[…] noget Græs op og bærer det hjem (a[…]log imertarpoĸ, ĸissugtarpoĸ).
ivkulugpoĸ, rasler; rumler (f. […] et tørt Telteskind, som slæber langs I[…]den; en Slæde paa ujævn Iis; en B[…] ꝛc.). Synes dannet af et ubrugel[…] ivkorpoĸ; s. nêrĸorpoĸ.
ivisâĸ, bruunrød Jord ell. Steen (de[…] en Bruunrødt lignende, leeragtig Jo[…] deels rød Sandsteen ell. Porphyr).
ivisâroĸ, 2. en Ørred-Art med st[…] rød Bug.
ivkik, 3. Pl. m.S. **ivkinge**, h[…] eller dens Tandkjød.
ivkîpoĸ s. ipigpoĸ.
ivdlaoĸ s. igdlaoĸ.
ivdlerpoĸ, holder Hævd over Sit; […] ikke lade det komme i Enhvers Ha[…]der eller bruges til alt Muligt (na[…] -ngínarmut atorĸunago). Jvf. erdli[…] -poĸ og eriagâ. Bruges saa godt s[…] aldrig; derimod de Følgende:
ivdlerâ, 1) holder Hævd over det; n[…]ner ikke at lade det komme i alminde[…] Brug; 2) holder det helligt.
***ivdlerissakut**, Pl. Reliqvier.
ivdlernarpoĸ, 1) man holder Ha[…] over det ꝛc.; 2) det er ikke til almin[…]lig Brug; 3) især: er hellig.
ivdlernarerĸussaĸ kan bruges o[…] et Sacramente. M.S. -ssâ, h[…] —(det, han byder helligholdt). kuisín[…] ivdlernarerĸussaĸ, Daabens Sac[…]mente. nerdlîvik ivdlernarerĸuss[…] Alterets Sacramente. Fra Menig[…] dens eller Kirkens Side bliver det s[…] **ivdlernarerĸussautitaĸ** (-n[…] ell. m. S.).
ivdlernartût, hellig Eiendom; en H[…]ligdom. M.S. **ivdlernartûtâ**, h[…] Helligdom.
ivdlernarsarpâ, helliggjør ham el[…] det.
ivdlernarsivoĸ, er bleven hellig.
ivdlernarsile (Opt. af det Forrig[…] helliget vorde.
ivdlernarsineĸ, 3. Helliggjørelse ([…] at blive hellig).

…vlernarssusek, 2. m. S. **-ssusia**, …ans Hellighed.

…vlerũpâ (-mik), holder Sit for godt … ham; vil ikke lade ham bruge det. …miartâminik ivdlerûtingilâtigut, han …oldt ikke sin nye Baad for god til os …: sparede den ikke, for at tjene os.

…lit, Du; Dig. (Er et Nomen **ile** …om maaskee er beslægtet med ika og …na) med anden Persons Suffix, kun i … noget afvigende Form, og betyder alt…a egentlig omtr.: din Derhed. Jvf. …vanga). Pl. **ilivse**, I; Eder. (Her … Suffixet aldeles regelmæssigt, og li…saa, naar der føies Appositioner til). …**ingne**, hos Dig; **ilingnit**, af ell. …a Dig; **iligkut**, ved Dig; **iligtut**, …m Du ꝛc. **ilivsíne**, hos Eder; **ivsigut**, ved Eder; **ilivsisut**, …m I ꝛc. Med Affixet -uvoĸ: **iv…lliuvit?** er det Dig? **ivdliuguma**, …aar jeg var Dig ell. i dit Sted. (Sjeld…ere: **ivdliúngilaĸ**, han er en an…en Mand end Du). Med -ĸarpoĸ: **…vdleĸángigpat**, naar Du ikke havde …æret.

…a s. ima.

…naĸ, 1) en Bratning; en steil Klip…væg (hvor intet Fodfæste er); 2) Noget, …m forholder sig paa samme Maade: en …eil Side paa Noget. igdlorssûp ivnâ, …en lige op og ned gaaende Deel af de …ropæiske Huses Yderside (indtil Taget).

…ârssuk, en steil Skraaning (som kan …estiges, men heller ikke mere. Dog fore…ommer dette Ord — endogsaa med Di…inutivum, altsaa satirisk — som Navn …aa store og høie Bratninger uden rin…este Fodfæste).

…arsiorpoĸ, færdes paa et brat Sted, …ller hvor der er Bratninger.

…saĸ, forleden; for en Uges Tid eller … Par Uger siden.

…saligame, Prov. d. S. s. Foreg. **iv…saligune**, Prov. om en Uges Tid …ller saa.

…ángorpoĸ, det er alt en Uges Tid …ller længere, siden det skete.

…ánguvoĸ og ivsarut s. ipivoĸ.

…sek 3. Saft (i Værter eller Kjød); …n. S. **ivsera**, dens Saft; det Flydende i det. S. tungo. aumarssuit ivserat, Steenkulgas.

ivsingerpâ (af Eet) og **ivsingiarpai** (af Flere), 1) udpresser Saften deraf; 2) affier det Flydende deraf.

ivsingigagssat, Pl. hvoraf det Flydende skal affies; spec. Havregryn.

ivseĸarpoĸ, har Saft; er saftig; er ikke tør.

ivsugpâ, sætter det i rystende Bevægelse; ryster det (et Klæde eller Lignende, for at faae Noget til at falde af det; eengang). U. S. pass.: ryster (et Seil af Vinden).

ivsugtorpâ, anvender Rystelse paa det ɔ: ryster det ud; ryster det vedvarende, eller saalænge der falder Noget af det. U. S. refl.: ryster sig; ryster Noget af sig (f. Ex. Snee eller Jord af Haarene).

ivsugiúpâ, ryster sig med det (som han har hængende paa sig); søger at afryste det.

ivsuligpoĸ, skjælver, dirrer; ryster med hurtige og smaa Svingninger (f. Ex. en Bygning i en haard Storm, ell. Luften i et Blæseinstrument ꝛc.). aporamik náparutai ivsulingnermit napíput, da de stødte paa, brækkede Masterne af Rystelsen.

ivssoĸ, Jord; Muld; Tørv. Pl. **ivssut**, skaarne Tørv.

ivssortarpoĸ, graver ell. skjærer Tørv.

ivsserivoĸ, 1) arbeider i Jorden; 2) er i Tørvarbeide.

ivssípoĸ, ts. er kommen i Jorden; er ell. ligger i eller under Jorden.

ivssúngorpoĸ, bliver ell. er bleven til Jord; er forvandlet til Jord.

ivssunigpoĸ, har faaet Jord paa sig (det, som før var bar Klippe ell. Sand).

ivssuaĸ, Prov. et hvidt Mos, som voxer paa Marken og Fjeldene.

ivssuatsiaĸ, helst i Pl. **-tsiait**, Vandmos; en blød og lang Mosart, som voxer i Bækkene i sumpet Land og bruges til mange Ting.

ivssuvoĸ, er tyk.

ivssusôĸ, tyk; det, som er tykt. (Erstatter Participiet, som ikke bruges).

ivtoĸerpoĸ, s. (Prov.: uvtoĸigpoĸ, s.), stammer, hakker i sin Tale.

G.

(G i fremmede Navne er bleven bibeholdt, men udtales aldeles som k, da en Spalt af Lyden i en stærkere og svagere ikke existerer i dette Sprog).

Gûte, Gud. Gûtimik nalussoĸ, en Hedning. kisime ilumut Gûtiussoĸ, den, som alene i Sandhed er Gud ɔ: den ene sande Gud.
Gûtigâ, har ham til Gud; han ell. den er hans (Subjectets) Gud. nássatik Gûtigait, deres Bug er deres Gud. Gûtigâvkit, Du er min Gud.
Gûtigissaĸ og **Gûtiginekartoĸ**, den ell. det, som haves til Gud (især om falske Guder).
Gûtiúngitsoĸ, en Ikke-Gud ɔ: en Afgud (i Alm.). Gûtiúngitsunik Gû-tigissagdlit, de, som have Ikke-Guder til Gud ɔ: de, som tjene Afgude videste Forstand; s. videre).
Gûtiliaĸ og **Gûtipiluk**, et Afgu billede. (Skjøndt Begrebet om et g Billede ikke ligger i den sidste F forstaaes denne dog i Almindelighed om Andet; rimeligviis fordi denne F er den, som først er bleven anvendt Benævnelse for Afguder, og netop Afgudsbilleder).
Gûtipilugsiortoĸ, en Afgudsdyr og navnlig: en Billeddyrker. Jvf. an -kortagdlit.

K.

kâ I s. kak.
kâ II, Interj., som deels udtrykker Bifald ell. Opmuntring (omtr. som: vel! lad gaae! prøv det!), deels Utaalmodighed (naa! saa skynd Dig dog!); — i sidste Tilfælde i Regelen fordoblet: **kâkâ**.
kaersoĸ, kagfarpoĸ — kagdleĸ s. kak.
kagdlivoĸ s. kanigpoĸ.
kagdlo s. kak.
kâgpoĸ s. kârpoĸ.
kagsse, kagssimiuârput, kagssorpâ, kagssivoĸ — kagtuvoĸ s. kak.
káiniorpoĸ og káinerivoĸ s. kajaĸ.
kaivoĸ, kommer hid. Bruges kun i Opt. og Inf., for at kalde paa En, saaledes: karrît og kaivdlutit, kom hid! kaigatdlait, kom hid lidt! (ɔ: nu, inden Du gjør Andet); kaina, kom! hvad? kaitsiaratdlait, kom her hen et Øieblik! — og i Pl. karrîtse ell. kaigitse (Prov. kaisitse) og kaivdluse, kommer hid! ꝛc. kaile, lad ham kom hid! Ogsaa i første Person spørge kailanga? skal jeg komme til D kalder Du paa mig? (neml.: naar troer at være kaldt paa, men ikke hørt det tydelig).
káipâ, kommer hid med det. Bruges det Forrige: káissuk, kom hid det! káikatdlauk, giv mig det fø eller: vil Du ikke give mig det kaitdle (pass.), lad det blive b hid! lad mig faae det! ꝛc. Htr. **ka-sivoĸ**.
kaerĸuvâ, 1) (af kaivoĸ) byder at komme til sig, neml. enten: kalder ham; eller: lader ham kalde; indby ham; 2) (af káipâ) byder det b hid eller til sig; fordrer det; kræver Htr. **kaerĸussivoĸ**.
kaerĸússut, m. S. -ssutâ, h Kald ɔ: det, hvorved han kalder gen (Ordene ꝛc.), eller og det,

aende hvilket han kalder (hvad det gaaer
paa ꝛc.).

rĸussinek, 3. m. S. -nera,
ns Kalden; det, at han kalder ell. ind-
der Nogen.

rĸunekarnera og kaerĸune-
karssusia (ogsaa kaerĸusima-
nera og -ssusia), hans Væren kaldet;
t, at han er kaldet eller indbudt; det
ald, han har faaet.

jagâ, anseer det ell. den for skrøbelig
troer derfor at maatte omgaaes var-
mt eller forsigtig dermed (Noget, som
t gaaer i Stykker; men bruges ogsaa
n Mennesker).

angnarpoĸ, man maa omgaaes for-
gtig ell. varsomt med det (f. Ex. en
røbelig Ting); det ell. han taaler ikke
Neget; er skrøbelig; kan let komme til
Skade. kajangnaĸaugut, vi ere meget
røbelige ɔ: enten: der kan saare let til-
øde os en Ulykke, eller: vi kunne meget
t komme paa Afveie (komme til Skade
aandelig Forstand). kákâk, kajangnar-
sisimaĸautit, nå, man skal nok om-
aaes meget varsomt med Dig!

jangnaerssorpâ, befæster det eller
rsyner det med Et ell. Andet (f. Ex.
Baand ell. Stiver, ell. betynger en Ka-
k med Stene ꝛc.), saa at det ikke let
an gaae i Stykker ell. komme til Skade.
Egentl. vel: gjør det saavidt muligt (i
lle Henseender) til en kajangnaitsoĸ
: søger at kunne være uden Frygt for,
t det let skulde komme til Skade; jvf.
alunaerssorpâ).

jagssuarpoĸ, gaaer forsigtig eller
arsomt tilværks (naar man har med
oget Skrøbeligt at gjøre, f. Ex. med
Noget, som let gaaer i Stykker, ell. med
n Syg ꝛc., eller og naar man vil liste
ig paa En).

jagssũpâ, 1) omgaaes varsomt eller
rsigtig med det ell. med ham (en skrø-
elig Ting; en Syg ꝛc.); 2) farer lem-
elig med ham; bærer over med ham;
kaaner ham (f. Ex. En, som er meget
irrelig, eller En, som havde fortjent
Straf ꝛc.).

jaĸ, 2. (Pl. káinat), 1) en Kajak
den eskimoiske Mandfolkebaad, her altid
un til een Mand og med een Aare med
Blad i begge Ender; ellers ogsaa bekjendt
under Navnet „Baidar"); 2) Manden i
sin Kajak. Jvf. umiaĸ.

kajartorpoĸ, benytter sin Kajak ɔ: er
ude i den; især: ude paa Erhverv.
M. S. — i det Farvand; befarer det
med Kajak.

kajartûsek, 2. m. S. -sia, hans —;
-tsit, din —; -siga (som af -sik),
min Kajakdragt; et Klædningsstykke, som
man bruger, naar man er ude i Kajak
(neml. ikke Vandpelsen, men en anden
Pels ell. andre Støvler ꝛc. istedetfor dem,
man gaaer med hjemme).

kajartuarpoĸ (nærmest af et ellers
ubrugeligt kajarpoĸ, omtr.: han „ka-
jakker"), er ude i Kajak for mere end
een Dag; er paa Erhverv længere borte.
kajartuaĸ (= kajartuartoĸ), En,
som er ꝛc.

kajartaĸ, 1) en Kajak, som følger med
en Konebaad; 2) en Kajakmand, som
man har med sig til at hente, hvad man
har skudt fra Land. umiat kajartag-
-dlit, en Konebaad med en Kajak i
Følge. sisamanik kajartaĸarput, der
er fire Kajakker i Følge med dem (med
Baaden).

kajartauvoĸ, er Kajakmand med Ko-
nebaaden ell. for En, som skyder Sø-
fugle ꝛc. fra Land.

kajailaĸ, [1) et Sted ell. en Egn paa
Søen, hvor der ingen Kajakker er uden
En selv (jvf. inuilaĸ); — denne Be-
tydning har Ordet i det Næstfølgende,
men ellers bruges det kun i Betydning
af:] 2) en Kajak, som er ene paa Søen
(ude af Syne for andre).

kajailarsiorpoĸ, 1) er ene paa Søen;
er langt borte fra andre Kajakker; 2) gaaer
ene paa Fangst; holder sig langt borte
fra andre Kajakker.

kajaussaĸ, en Kajaklignelse; nemlig:
1) en lille Kajak med Mand i ꝛc., snit-
tet af et Stykke Træ til Legetøi; 2) en
fuldstændig Model af en Kajak; 3) i Pl.
kajaussat, vild Rosmarin (saaledes
benævnt efter Bladenes Form).

kajauvoĸ, omkommer i Kajak.

káiniorpoĸ, bygger en Kajak. — —
M. S. — til ham.

káinerivoĸ (Prov.: káineraoĸ),
gjør sin Kajak i Stand for at gaae ud
med den (lægger Redskaberne paa den ꝛc.).

kajariak, 2. (af kajarpok, s. o.), en indiansk Canoe (af hvis Birkebarksbetræk smaa Stumper oftere drive i Land her, og som desuden endnu kjendes fra den Tid, da Grønlændernes Forfædre vare i Berørelse med Indianerne i Nordamerika). S. umiariak.

kajok, 2. m. S. **kajua,** 1) Suppen af det; det Vand, som det er kogt i (Kjød eller Fisk); 2) Slagge af smeltet Metal. akerdlup kajua, Blyaske (den Hinde, som danner sig paa Blyet under Smeltningen).

kajulâk, Grød af Sælhundeblod (kogt til en Grød).

kajulâlik, den samme Ret, blandet med Krækkebær. (Prov. kaldes ogsaa denne Blanding kajulâk; jvf. tingulâk).

kajûtak, en stor Øseskee; en Slev.

kajûssat, Pl. Meel; især: Hvedemeel.

kajûssiagssat, Hvede.

kajûgpaussak, Brystbenets nedre bruskagtige Ende.

kajordlak, en større Sneppeart, som kun sjelden sees her i Landet og tildeels vel ogsaa kaldes kajoruvek, s. S. Navne paa Dyr, som ikke Enhver kjender, forbyttes oftere.

kâjorpok, er bange for at komme ud i Kulden; kan ikke taale Kulden (enten fordi han overhovedet er kuldskjær, eller fordi hans Klæder ere for tynde).

kâjorâ, gyser for den (Kulden ell. Veiret).

kâjornakaok, man fryser saa slemt, naar man kommer ud; man kan ikke taale den Kulde.

kâk s. kak.

kakajarâ, htr. **kakajardlerpok** (-mut), taler imod ham med Selvophøielse (ingminik angnerutitdlune); laster ham ell. taler ilde om ham eller imod ham med Ringeagt i Sindet. (Forener i sig omtr. Betydningen af agssuarâ og mamardlerpâ, men med tydeligere udtalt Selvophøielse). I NGr. skal dette Ord have mistet sin eiendommelige, stærkere Betydning og bruges synonymt med agssuarâ.

kákak s. kak.

kakek, m. S. **kakia,** egentl. vel: en Udvidning paa Noget, hvor det ellers Sammenhængende udvider sig saameget, at der bliver et Hul eller en Aabning i det. Bruges mest kun i de Følg[...] deraf dannede:

kakitak, m. S. **kakitâ,** 1) Slyn[...] Midtstykke (hvorpaa Stenen lægg[...] neml.: det Stykke Skind med et [...] Hul i Midten, hvortil begge Remme[...] bundne; 2) det bredere Midtstykke [...] Bærebaand (nangmaut), som ligger [...] Panden.

kakerdluk, m. S. **kakerdlua,** [...] derdelen af Hagen, eller Stykket [...] Hagespidsen til Halsen (hvor Kjæbebe[...] staae fra hinanden).

kakilerpâ, skaffer det Udvidning[...] aabner det, som var forstoppet, ve[...] kradse op i det (f. Ex. Fænghullet [...] Pistonen i en Bøsse, eller Risten [...] Kakkelovn).

kakilerut, et Redskab til saaledes [...] kradse op i Noget med for at skaffe A[...] ning eller Udvidning.

kakerkakâlârpok (akigss[...] Rypen skriger. (Ordet efterligner Skri[...]

kakípâ, kakivok &c. s. kak.

kakorpok, er hvid ell. hvidlig.

kakorsivok, er bleven hvid.

kakorsarpâ, gjør det hvidt (men [...] ges ikke om at blege ell. kalke; s. [...] -sorserpâ og kekorpâ).

kakorsaut, Sæbe.

kakorterkassut, Pl. Riis; Ri[...] gryn.

kakortak, 1) (sc. teriangniak) hvid Ræv; 2) kilaluvak kakortak Hvidfisk (til Forskjel fra Narhvalen kernertak).

kakornak eller **-rnak,** Riimfrost [...] snefri Mark. Jvf. kanernek.

kakornagpok, der er falden Riim paa Marken.

kakorssorkut, et hvidt Overtræk [...] Overkroppen, som bruges ved Sæl[...] defangst imellem Isen.

kakugdluk, en Mallemuk. (Br[...] saavel om den hvide Art som om [...] anden med sort Ryg; hvor en af [...] terne forekommer oftere, benævnes [...] dom den anden med samme Navn [...] den Følgende.

kakugdlungnak, en lille sort [...] af samme Familie (Stormfuglen?), her kun sjelden forekommer.

korpâ, knækker det itu med Tæn-
rne (een Ting ell. een Gang).
ulârpâ, knækker det gjentagne Gange
. bliver ved at knække det itu; sønder-
uſer det med Tænderne. Htr. **ká-
ulârpok**.
uak, kogt og derefter tørret Sæl-
ndeblod (ſom ſkeefuldviis lægges paa
ipperne til Tørring og derved faaer
dſeende af Boller, runde paa den ene
ide og flade paa den anden).
uaussat, Pl. Lindſer.
ortariak, 2. Pl. **-rissat**, Mand-
.
uak, m. S. **kakua** (ſom Aff.
ssuak og -nguak), Fuglepilens eller
lærepilens bageſte Ende.
uit, u. S. i Regelen forlænget: **ka-
uisek**, 2; men m. S. **kakuisâ**,
eenknappen i Fuglepilens ell. Blærepi-
ns bageſte Ende, med en lille Fordyb-
ng, i hvilken Kaſtetræets Pig passer.
uisaussat, Pl. Krydernelliker.
kugo, 1) naar? (om den tilkom-
ende Tid); naar ſkal det ſkee? 2) en-
ng i Fremtiden. kakugo autdlása-
it? naar vil Du reiſe? kakugo
kujumâruvtigo, naar vi engang i
remtiden ſkulle ſee ham. (Prov. ka-
ago, kakagut, kangago).
ugôrpok, ſiger: kakugo ɔ: opſæt-
; lover det ikke før engang i Frem-
den.
utigut og **kakutigut ilãne**,
gang imellem; ikke ofte; undertiden.
utigorssuak, meget ſjelden; kun
enkelt Gang imellem.
utigôrpok, forekommer ſjelden;
er ell. gjør ſjelden. kakutigôrdlune
kútarpok, han viſer ſig kun en ſjel-
n Gang imellem.
k og **kâ**, Overflade; det, ſom er
enpaa ell. udenpaa (modſat iluk). —
egge Stammens Grundformer beſtaae
d Siden af hinanden ſaaledes, at den
ſte alene tager Suffixer til ſig, hvor-
od de fleſte afledede Ord ere dannede
den førſte. Jvf. sak og kut. —
ed Suff. **kâ**, dens Overflade ɔ:
den Deel af Gjenſtanden, ſom er
dſat dens eget Indre, altſaa dens Ydre,
er dens Overflade med Henſyn alene
den ſelv (modſat ilua); 2) den Deel
af den, ſom er modſat Jordens Indre
ɔ: den Side, ſom vender opad, ell. dens
Overflade med Henſyn til Jorden (og
i ſaa Fald modſat atâ). Det bruges
derfor ikke let om den Deel af en Gjen-
ſtands Overflade, ſom vender nedad, ialt-
fald ikke, *imedens* den vender nedad
eller hviler paa Andet. Forøvrigt er kâ
altid en Deel af ſelve Gjenſtanden og
kan ſaaledes ikke bruges om Rummet
over den; jvf. kut. — Med Suff. og
App. udtrykkes ved dette Ord Præpp.
ovenpaa, udenpaa &c. F. Ex. ilissiviup
kânîpok, det ligger (oven) paa Hylden.
igdlerfiup kânut iliuk, læg det oven-
paa Kiſten. kákap kânit okalugpa-
-lugpok, der høres Tale oven (eller
oppe) fra Fjeldet. kâmigut panerpok,
den er tør udenpaa. iluanit kânut,
indefra ud paa den (paa dens Overflade)
&c. — Uden Suff. bruges det kun i
Term.: kangmut (indenfra) opad; hen-
imod den øvre Deel (hvorimod silámut,
udad; ſ. S.). — De talrige, hertil hø-
rende Ord følge fra kaersok af i al-
phabetiſk Orden.

kagdlek, 1) den øverſte (modſat at-
-dlek) eller yderſte (modſat ilordlek)
af Tvende ell. Flere, ſom ligge tæt paa
hinanden; den, ſom danner det øverſte
ell. yderſte Lag (jvf. kutdlek); 2) ſpec.
Skorpen paa et Saar, ſom begynder at
læges; Roe, Skurv.

kagdlerîgput (de ligge ovenpaa hin-
anden) bruges ikke let; ſ. nedenfor ka-
-lerîgput; derimod undertiden: **kag-
-dleráuput**, de ligge pakkede oven
paa hverandre (f. Ex. Børn, der gramſe
efter Noget).

kagdlinek, 3. m. S. **kagdlerna**,
dens øvre Side, eller den Side, ſom i
Regelen vender opad; bl. A. 1) den
ſlebne Side paa en Kniv ell. Andet, ſom
kun er ſleben fra den ene Side; 2) Ryg-
ſiden af et Dyr; 3) den øvre Side af
Fingrene ell. Tæerne, og Lignende. Mod-
ſat atdlinek.

kagdliuvok, er øverſt ell. yderſt; lig-
ger ovenpaa det Andet.

kagdliúpâ, 1) lægger den øverſt eller
ovenpaa; gjør den til den Øverſte eller
Yderſte ovenpaa Andet (f. Ex. en Over-

klædning); 2) vender det Hele saaledes, at den Deel kommer øverst.

kagdlerpâ, 1) lægger endnu En oven paa eller uden paa den; dækker den til; beklæder den; overtrækker den ꝛc. (med Noget, -mik); 2) bedækker eller overdækker den med sig selv ɔ: ligger oven paa den. U. S. pass. har noget Andet oven paa ell. uden over sig; er beklædt ell. overtrukken ꝛc.

kagdlersaut, en Overklædning, som dækker over det Hele eller saa omtrent; især: en Kaabe eller Kappe (som tages paa over de andre Klæder).

kagdlilerut (sc. kapiut), en Skrubhøvl. (Ellers ogsaa sujuligtaut, s. S.)

kagdlingerpok, s. (af kagdlek i den anden Betydning), har mistet sin Skorpe (Saaret); Skorpen ell. Skurven er falden af det (især: stødt af det).

kagdlit, kun i Pl. og helst med Suff. **kagdlisai** eller **kagdlisigssai**, den flettede Senetraad til de ydre Sømme af et Baade- og navnlig Kajakbetræk. (Nærmest af kagdlivok, s. ilugdlivok).

kâgigpok, s. har en smuk Overflade; er jævn ell. glat ell. hvid ꝛc. paa Overfladen.

kâlugpok, har en styg Overflade; er mørk ell. rynket ell. ujævn ꝛc. paa Overfladen.

kaersok, en Klippe (altsaa egentl.: som er berøvet sit Overlag ell. Dække).

kagfarpâ, hæver ell. løfter det nedenfra eller egentlig indenfra (dog ikke ud af dets Sammenhæng); f. Ex. Noget, som man løfter op ved at sætte Skulderen under ell. med en Donkraft ell. Lignende; ell. Maven det, den har i sig, naar man faaer Smagen af det i Munden; eller Søen sit Indhold ꝛc. U. S. pass. hæves indenfra (Bølgen af Søen; Maden af Maven; Deigen af Suurdeigen ꝛc.); bl. A. især: flyder op i Vandet (det, som laa paa Bunden); stiger; hæver sig (det voxende Vande); trækker op (en Sky ell. Byge). Jvf. kutdlarpâ.

kagfartipâ, lader det hæve sig; bringer det til at hæve sig (s. det Forrige).

kagfaut, Prov. en Donkraft. S. ákiut.

kagferpâ, faaer det hævet eller skaffer det Hævelse indenfra (omtr. d. S. s. kag-fartípâ). Htr. **kagfîvok**, har K… me; skal til at brække sig.

kagfiavok (anal. imiavok), egentl… i gjentagen Hævning; hæves (og sy… og hæves igjen; men bruges kun… Søen: reiser sig; bliver urolig (i S… men, eller og naar Vinden er i Nærhe…

kagfiak, Pl. m. S. **kagfiai** (im… Havets Bølger eller egentlig Hæv… (Bruges ikke om de enkelte Smaab… men kun om de store samlede).

kagfiumissârpok, hæves i stor… forholdsviis flade Bølger (Søen af … andetsteds; ell. Isen af Søgang ell… at gaae paa den). Jvf. tinûârpok…

kagdlek &c. s. forrest.

kagdlo, 1) Øienbryn; egentl. Øieh… øvre fremstaaende Rand (Benet og … der er paa det); m. S. Pl. **kagdl**… hans Øienbryn. 2) en bueformet … ell. mindre steil Fjeldvæg, som oms… en Indsø (saal. at denne kan for… Øiet, og Fjeldvæggen Øienbrynet)… første Betydning bruges ogsaa kav… i den sidste Betydning forekommer … mest som Stednavn (kagdlorssuak, … -dlumiut &c.).

kagdlorpâ, Pl. **-rpai**, tager dem … hverandre op af Dybet eller af V… og lægger dem paa Land; bjerger … op (Drivtræ ell. Andet). Er næ… dannet af kakípâ (s. n.) som kivdl… af kipivâ. Htr. **kagdluivok**.

kâgdlorpok, Prov. d. S. s. sâg… -pok (s. under sak), stikker Fin… ell. Andet i Halsen for at brække s…

kagssarput, de komme op fra … paa mere grundt Vand (Fisk); d. … kagfarput.

kagsse, 1) en Bjergkjedel; en Bug… en Slette, omsluttet af sammenhæn… Høider og for det meste med smal … ning. (Betegner egentlig de omslu… Høider, ligesom iterdlak selve Ind… ningen, og forekommer, ligesom … mest som Stednavn). I de føl… heraf dannede Ord har det desuden… tydningen af 2) en Kreds af Men… som sidde tæt sammen (og brugtes i … Betydning uden videre Forandring i … ningernes Tid om: 3) en Horekip…

kagssimiuârput, 1) de sætt… sammen i en Kreds (især Fruentim…

at spise sammen; — i Labr. Mæn-
e for at tale sammen); deraf: 2) de
i Gildelag; holde Maaltid sammen.
ssimiuârtipai, holder Gjæstebud
dem; gjør Gilde for dem.
ssivok, d. S. s. kakitsivok (s.
enfor kakípâ), lægger paa Land.
ssimavok, d. S. s. kakisimavok
nedenfor kakivok); men bruges ude-
kende om Sødyr, der ere krøbne op
Isen ell. Landet.
ssorpâ, tager det nedenfra og lægger det
paa Andet. (Mere bruges det Følgende:)
ssorarpai, htr. **-raivok**, lægger
n op, den ene oven paa den anden;
bler dem op 2c. ivssumik kagssorai-
-ok, kaster Jord op (f. Ex. til en Vold).
ssuarpâ (amáune), binder sin Bar-
pels op (med et Baand, som fra et
ystspænde gaaer omkring Livet og hol-
Barnet oppe).
ssuaut, m. S. **-tâ**, Livbaandet paa
Barnepels.
ssut (forkortet af kakíssut?), kun i
. **kagssutit**, et Garn; et Fiske-
rn (ogsaa til andre Dyr, end Fisk).
gssutit ekalungniutit, Laxegarn;
gssutit kilaluvarniutit, Hvidfiskegarn;
gssutit sikusiutit!, Isgarn; kag-
-sutit imarsiutit, Aabenvandsgarn.
ssuserpok, sætter Garn ud.
ssusivok, knytter Garn. — —
. S. — til ham.
torpok (i NGr. **kâgtarpok**),
nger med Garn; driver Garnfangst ell.
paa Garnfangst. M. S. 1) stiller
arn for den (Sælhunden, Laxen 2c.);
har fanget den med Garn. **kâg-
-ugak**, fanget med Garn.
tuvok, er forholdsviis høi; dens
verflade er høiere end Jordens almin-
lige Overflade, ell. høiere, end den var
Ex. en høitliggende Landstrækning, ell.
nd, som gaaer op over Noget 2c.).
tusivok, bliver høiere; kommer med
Overflade høiere op fra Jordens al-
ndelige Overflade (dog ikke ud af sit
ammenhæng med denne; — Vand 2c.).
, 1 og 2. 1) et Brixeskind; 2) det,
n gjør samme Tjeneste: en Underdyne;
Madras. Deraf de følgende 3:
â, har det til Brixeskind ell. Under-
ne; ligger paa det.

kásserpâ, lægger et Brixeskind tilrette for ham; gjør hans Leie paa Brixen i Stand. U. S. refl. gjør sit Leie i Stand.

kânek, 3. Rummet under Brixen (som tjener til Gjemmested for Et og Andet). kânermīpok, det ligger ell. staaer under Brixen.

kákak, et Bjerg; et Fjeld (hvadenten det er stort eller lille; skal dette nøiere betegnes, saa skeer det ved et Affix: ká--karssuak, et stort Fjeld; kákánguak, et lille Fjeld; en Høi.

kákasigpok, s. befinder sig noget høiere oppe tilfjelds end det Øvrige (som der er Tale om, ell. som man tænker paa).

kákipok, ts. gaaer op ell. er gaaet op paa et Bjerg; er gaaet tilfjelds.

kakípâ, trækker ham ell. det op af Vandet eller op af en Grube eller en Kløft paa den ordentlige Landjord; bjerger ham ell. det op fra Dybet. Htr. **kakitsivok**.

kakivok, stiger op eller klattrer op paa Noget (-mut); og m. S. — paa det; f. Ex. op af Vandet paa en Isskodse ell. paa Land (Menneske ell. Dyr), ell. fra den jævne Jord op paa en Steen, ell. op paa en Stol ell. Bænk, ell. paa et Bjerg 2c.; spec. 1) gaaer fra Søen op i en Elv (Laxen; s. majorpok); 2) i Pl. **kakíput**, de transportere Baad og Alt fra Fjorden op i en Indsø, for at gaae paa Rensjagt der. 3) sar--fak kakivâ, er kommen frem imod Strømmen, eller er kommen ud over Modstrømmen (ved at roe eller krydse imod den). Heraf kagssimavok, s. ovenfor.

***kakivfiliak**, et Taarn.

kalek (en anden Form af kagdlek, s. ovenfor og anal. palek), en øvre eller ydre ovenpaa den egentlige; (f. Ex. en særskilt Byrde, som lægges ovenpaa den egentlige, som er bunden i Bærebaandet; ell. et yderligere Lag Græstørv ovenpaa det egentlig dækkende;) især: et Topbaand, det Baand, som de grønlandske Fruentimmer vikle yderst om deres Haartop (til Pynt uden over det indre, som holder Toppen sammen). **kaligssak**, et Stykke Baand dertil. I den almindelige Betydning: det, som er øverst (= kagdlek), bruges Ordet i Følgende:

kalerîgput, de ligge oven paa hinanden ell. bruges uden over hinanden. I

Spøg bruges dette Ord ogsaa i den Betydning: der er saa mange, at de ligge ovenpaa hverandre; f. Ex. âtâkarpa? (Svar:) tamássa kalerîgput.

kalekut, m. S. **-kutâ**, Noget, som befinder sig paa det Øvre ell. Ydre (særskilt) og dækker noget af det (som f. Ex. Rygskjoldet paa en Krebs).

kalekutigssiak, en Tagsteen (Teglsteen ell. Skifersteen).

kalerak, 2. Yderskindet paa et Telt.

kaleralik, 3. en mellemstor Fisk af Hellefiskeslægten, som er graa paa den lyse Side.

kaleragdliarpok, er ude efter saadanne Fisk.

kaleranguvok, (Haandledet) er, som om Noget laa ovenpaa Senen. Deraf:

kalerangutitsivok, har ondt over Haandledet (af Anstrengelse).

kaleruak, 2. (anal. kanaguak, uliguak o. A.) en Yderbeklædning udenover den egentlige (eller det, som ansees for den egentlige, og især paa noget Levende, jvf. kalipak); navnlig en, som i Formen nogenlunde ligner den egentlige; f. Ex. en Overtrøie ell. Overfrakke eller en Kaabe med Ærmer; ell. Skallen af en Snegl eller andet Skaldyr; ell. Blinkhinden paa en Fugls Øie, eller en Stærhinde over et Menneskes Øie, o. a. M.

kalerualik, 3. en Mariehøne (ellers ogsaa kaldet aumanganiak, amanganek, okilailuk).

(umiarssuit) **kaleruarssuagdlit**, Pl. kan bruges om: et Pandserskib.

kaliak, egentl. vel: en øvre Terrasse (s. d. F.); men især: et Loft ell. en anden Etage paa et Huus; en Overbygning ovenpaa den, som ansees for den normale. igdlo kalialik, et Huus med Loft ell. spidst Tag. igdlorssuak pingasunik kalialik, et treetages Huus (egentl.: som har tre Overbygninger over den egentlige, neml. de to øvre Etager og Taget). Bruges ellers kun med Suffix: **kalia** (som af kalek), dets Loft eller Overbygning. kalianîpok, det er paa Loftet.

kaliarîgput, de ligge over hinanden (i Terrasser), f. Ex. Indsøer.

kalipâk, en Yderklædning (for et Menneske); især: 1) en Mandsoverpe[ls af] Rensskind; (hvor en saadan ikke br[uges,] kjendes heller ikke Ordet i denne B[etyd-]ning; men er overført paa:) 2) [...] en Reisepels efter europæisk Snit. [...] ellers kagdlersaut.

kalipak (hvoraf det Forrige kun [...] Biform), en Yderbeklædning over[...] indre Overflade; en Overhud (især [...] en livløs Gjenstand; jvf. kaleru[ak]. Bruges navnlig om: 1) Æggeskal[...] 2) Frøskal; Avne; 3) Steenmos [...] voxer paa Stenene; sort); 4) Ma[...] Farve paa Noget; 5) Forgyldning [...] lignende Metalbeklædning.

kalipakut, Pl., helst m. S. **k[...]** **-pakue**, afpillede Skaller af Æg[...] Frø, Korn, Skalfrugter ꝛc.

kalipagpâ, maler det; overstryge[r det] med Farve, ell. overtrækker det med [...] ꝛc. augpalugtumik kalipagpâ, [...] det med Rødt. kûltimik kalipa[gpâ,] forgylder det. (I NGr. bruges [...] Ord nok alene om Forgyldning; de[...] om at male: amerpâ, s. S.).

kalipaut, Maling ell. Farve paa [...]

kalipautigssak, Maling eller [...] til at male med.

kalipausiut, en Malerpensel.

kalíperpok, faaer en tynd Skorp[e,] Overhud paa sig (Huden, hvor de[n er] beskadiget).

kalípiarpok, er ude efter Stee[nmos] (til Brændsel).

kalôrpok s. under Næstfølgende.

kaluvâ, htr. **kalussivok**, 1) [...] det op (enten det flydende Stof, ell[er det] som flyder deri); ogsaa: fik det i [...] (det, som vilde smutte bort); 2) øs[er] læns (hvori det Flydende er; Karret, [...] den ꝛc.); øser det flydende Stof [...] det. (Angaaende denne Suffixets [...] belte Betydning jvf. kuivâ).

kalunek, 3. Noget, som er erhold[t ved] Øsning; især: afskummet Fedt.

kalut, ell. i Pl. **kalutit**, en K[...] en Loddeøse (knyttet af Senetraad [...] Seilgarn, som et lille Reienet, [...] øse Lodder med).

kalutaut, en Øseskee (og prov. en [...] overhovedet).

kalôrpok, 1) øser (mange Ting [...] mange Gange); er i Øseforret[...]

) især: øser Lodder op af Søen. —
N.S. **kalôrpai,** øser dem op.
tdlúpâ, 'øser op paa det eller i det
t Kar eller Fad).
dlut, en Øse; et Øsekar; en Strippe
nen ikke en Loddeøse; s. ovenfor kalut).
âek s. ovenfor under kâk.
ngatak, 2. (Pl. kangátat), en Hule
ler Hulning; et aabent Rum imellem
t Øvre og Nedre eller imellem det
dre og Indre. Bruges ofte om Huler
Klippen, navnlig de mindre dybe og
ed større Aabning, hvor Dagslyset
hindret naaer til Bunden.
ngatavok, det ligger huult; hviler
e med sin hele Underflade paa det
nderliggendes Overflade; har et Sted
aabent Rum under sig. uggûna
ngatavok, her er aabent under det
. Ex. Noget, som skal føies til Andet
skulde slutte tæt).
ngatarpalugpok, det lyder huult
aar man slaaer paa det; ell. Jorden,
ar man gaaer paa den).
ngátarpok, faaer et aabent Rum
der sig; neml.: 1) hæver sig deelviis
a sit Underlag, saa det kommer til at
gge huult; 2) hæver sig aldeles fra sit
derlag, saa det kommer til at svæve i
ften. Bruges ogsaa med Suff.; hæver det
a dets Underlag; — hvorefter denne Form
.S.) vilde være Hovedformen, og den
den refl.; men efter andre Ords Ana-
gi synes dog denne at være en uegent-
Brug. Der bruges ogsaa nok saa
te **kangátartípâ** om: hæver det
a dets Underlag.
ngátáupâ, hæver sig med det paa
; hæver det op med sig.
ngatsípok, er lagt under noget Huult-
gende i Ly for Regn og Væde (tørre
ager).
ngatsivfik, 1) en Hule eller Lig-
nde, hvori man bjerger tørre Sager
r Væde; et Tag ell. andet Hultlig-
nde, hvorunder man bjerger sig selv for
egnen. Jvf. orkípok og orkiorpok.
ngerpâ, 1) gaaer ham eller det forbi;
er kommen den forbi, saa han nu har
n bagved sig (jvf. sarssúpâ); 3) over-
aer ham i Væxt eller Kundskab eller
gnende (jvf. akípâ og pitarpâ). íkátok
kângerêrparput, vi ere allerede forbi
íkátok. — Htr. **kângîvok.**

kângiúpok, er gaaet forbi med sig ɔ: er gaaet forbi. Bruges ogsaa om Tiden, f. Ex. káumat tamána kângiugpat, naar denne Maaned er forbi.

kangmigpâ (Prov.: **kavnigpâ**), fylder Noget ovenpaa det, efterat det allerede er fuldt; kommer Top paa det (Maalet, ell. det fyldte Kar); fylder det med Topmaal. U. S. pass.

kâpiarpâ, skaver eller skjærer det øverste, tynde Lag af det; skræller det af. *aserorterivît kâpiautit, en Mølle til (blot) at skrælle Kornet; en Grynmølle.

kârâ s. ovenfor under kâk.

kârajugpok, er hvælvet (udenpaa eller paa Overfladen; om en indre Hvælving s. kilaungussaussak).

kârdlisârpok, hviler paa Andet eller ligger fast med sin Midte, men ikke med Enderne, og saa at disse kunne bevæges op og ned. Part. m. S. **kârdlisârtua,** bl. A. Maskinbommen i en Dampmaskine ell. Lignende; den store vandrette Vægtstang, som bevæges op og ned om sit Midtpunkt.

kârdlumissârput, de gynge sig op og ned, vippe paa et Bræt ell. Andet, som ligger kun understøttet paa Midten (Børn, eet i hver Ende).

kârpiak, m. S. **kârpiâ** og **kârpia,** dens Top; det alleröverste af den. kákap kârpiâ, Bjergets Top.

karssúpâ, (Vandet) gaaer op over det ell. bedækker det; oversvømmer det. (Bruges saavel om Søen som om en oversvømmende Flod ell. andet Vand).

kásserpâ s. ovenfor under kâk.

katdlúpâ og katdlut s. ovenfor under kaluvâ.

katsigpok, er henimod det øverste af det, som det hænger sammen med eller befinder sig paa (dog ikke alleröverst); — om en Landstrækning ell. et Sted: er forholdsviis høit beliggende. (katsig--sortût = Alperne).

katsingnek, 3. en forholdsviis høi Deel af et Hele; især en større høitliggende Landstrækning; et Høiland, hvis laveste Dele ligge betydelig høiere end Søen. (Modsat nakigtok, s. S.).

Káupâ (anal. Kuláupâ, atáupâ) og helst **Kautsiarpâ**, bevæger sig med stærk Fart hen over ell. langs med dens Overflade uden at berøre den; streifer hen over den (f. Ex. En, som løber saa hurtig, at han neppe berører Jorden; eller en Kanonkugle, der stryger hen over den ꝛc.). Htr. **Kautsiarpok**.

Kavarusek, 2. m. S. **-sia**, den tynde Yderhud af et Hvaldyr (d. S. s. ellers ekartâ).

Kavnigpâ s. ovenfor Kangmigpâ.

Kalak. [Boblen ell. boblende Bevægelse i Vandet], Pl. m. S. **Kalai**, Vandets Boblen ell. Boblerne af dets Bevægelse. iputip Kalai, Boblerne af Aaren.

Kalagpok, 1) det syder; det koger; 2) har faaet sin Mad i Kog. Kalag--punga, nu koger min Mad.

Kalápâ, faaer den i Kog eller har faaet den i Kog (Gryden ell. Kjedelen, eller og dens Indhold); ofte underforstaaet: har havt den længe nok i Kog (saa at Maden er færdig). U. S. pass. — Htr. **Kalatsivok**.

Kalagtípâ (af Kalagpok), lader den komme i Kog; fyrer under den, saa den koger ell. syder (Gryden).

Kalatípâ (af Kalápâ, pass.), lader det faae Kogning eller et Opkog (Kaffen ell. Vandkjedelen). Paa sine Steder bruges denne Form kun om Kaffe ell. blot Vand, som skal gjøres kogende; den foregaaende derimod om Mad.

Kalatsorpok, kommer let i Kog (en Gryde, som ikke er for tyk i Bunden).

Kalápok, trækker Maven ind; krummer Bugen ind.

Kalangavok, hans Mave ell. Bug er krummet ind (naturlig).

Kalasek, 2. (dannet som makisek af makípok), m. S. **Kalasia**, 1) Navlen; 2) Navlestrængen. S. migdliak.

Katdlangavok, 1) er mismodig stemt ell. føler sig ikke vel oplagt, fordi han ikke har det, han ønsker, ell. som han ønsker det; især: fordi han i nogen Tid ikke har spiist ordentlig; 2) Prov.: finder det strax koldt; fryser ogsaa i en ringe Kulde (ogsaa som en Følge af utilstrækkelig Næring; og saaledes vel egentlig: har en Indtræknings- ell. Tomhedsfornemmelse i Maven eller deromkring, som gjør ham baade mismodi[g og] kuldskjær ꝛc.).

Katdlangáipok, ts. 1) er vel til[m]... da han ikke savner Noget (hvori da tillige ligger: og bryder sig ikke synd[erligt] om Andres Savn); 2) Prov.: fryse[r] let; bryder sig ikke om en Smule K[ulde] (S. det Foregaaende).

Kalek, Kaliak, Kalipak, Kalôrpok s. Kak.

Kalugiak, 2. en Hvallandse.

Kalugiarpâ, lændser den (Hvalen).

Kalugiussak, et Spyd; en Landse.

Kaluvâ, Kalut, Kalutaut s. Kak.

Kama [1) inde; derinde (naar den [Ta]lende er ude); og 2) ude; derude ([naar] den Talende er inde). Saaledes [o]g i det Følgende]. Deraf:

Kamane (Loc.), derinde ell. -ude. **-mánga** (Abl.), derinde fra ell. de[rude] fra. **Kamûna** (Vial.), der ind- ... udigjennem. **Kamunga** (Term.), ind eller -ud. — Ligesaa med ta fo[ran]: **tarKamane** &c.

tarKama, Interj. derinde eller -ud[e er] han eller det)!

Kamanīpok og **tarKamanīp[ok]**, han eller det er derinde ell. -ude.

Kavna (Pronomen), Subj. **Kavssu[p]**, han derinde ell. -ude; Pl. **Kavk[o]** (Subj.) **Kavkua**, de derinde ell. -[ude]; og med det tilbagevisende ta: **tarKa[vna]**, **tarKavssuma**, **tarKavko**, [t]**-Kavkua**. — Som Tilraab: **K[av]-ssumâk**, hør, Du derinde [ell.] -ude)! og i Pl. **Kavkorsî-â** **Kavkuákut-â**, hører, I derinde [ell.] -ude). — Et andet Kavna s. [u]. Kava.

Kamavok, er paa Luur efter et [Dyr] og m. S. — efter det; for at li[ste sig] til det, naar der kommer et i S[igte]; ligger paa Lurejagt. (Kan ogsaa b[ruges] om Tropper, der ligge i et Bag[hold]). U. S. spec.: er i sin Kajak paa [Luur] efter Sælhunde, og navnlig efter âtât [som] skulle fanges paa den Maade).

Kamârâ (fork. af Kamassarâ; jvf. sa[...] pilâk o. A.), ligger paa Luur efter [den]; har Sigte paa den (en Sælhund, [som] var oppe, og om hvilken man kan slut[te] til, hvor den vil komme op igjen).

Kámavik, en Sælhundejagtplads i S[...]

emlig et Sted, hvor Sælhundene jævn-
g komme op, idet de søge deres Føde,
g hvor man saaledes bedst kan ligge paa
uur efter dem.
nerivok, har Lyst til at gaae paa
ælhundefangst.
nanek, 3. 1) det, at gaae paa Sæl-
undefangst. 2) Mest enten i Pl. **-rnit**,
ler m. S. **-rna**, et Sted i en ellers
lig flydende Elv, hvor den løber skraat
d over Klippeblokke og Stene, dog ikke
a skraat, at den danner et egentligt
andfald. (Muligt, at denne Benæv-
lse hidrører fra, at Rensjægere paa
res Tilbagekomst fra det Indre ved
adanne Steder ventede paa Laxørreder-
s Nedgang. Ordet forekommer oftere
m Navn, især ved Elve i det Indre af
jordene).
nigpok, t. 1) slukkes, gaaer ud
ampen eller Ilden af Mangel paa Næ-
ng); 2) det slukkes for ham (ɔ: hans
d eller Lampe, fordi han ikke har Mere
brænde).
ningavok, 1) er slukket; er i slukket
ilstand (Lampen ell. Ildstedet); 2) har
ukket hos sig (af Trang); har Intet at
ænde.
nipâ, htr. **kamitsivok**, slukker den.
S pass. er bleven slukket (af Nogen).
nitsit, et Redskab til at slukke med.
niterpâ og forkortet **kavterpâ**,
ukker den ud efterhaanden (en større
ld); deraf:
terut, en Brandsprøite.
ssúpâ, slukker Lyset ell. Lampen for
m.
niuípok, ts. slukkes aldrig. ingnek
amiuitsok, den evige Ild.
mut, kun i Pl. **kamutit**, 1) en
læde; 2) hvad der ligner en (grøn-
ndsk) Slæde i Brugen: en Kane; en
ogn ꝛc. kamutaussat, Prov. en Tril-
bør.
nutilik, 3. 1) en Mand med Slæde
om har Slæde med sig); 2) en Kanon.
ákutût) **kamutiligdlit**, Artille-
ster; Artilleri.
nak, en Teltstang. pâp kanai, et
ar kortere Teltstænger, som sættes for-
a imod de egentlige, deels for at give
eltet mere Stivhed, deels for at faae
orteltet større.

kanagpâ, sætter Teltstænger til det (Tel-
tet). U. S. stiller sine Teltstænger
op ell. tilrette (naar man vil reise Telt).

kanaguak, 2. 1) en Hjælpeteltstang;
en kort Stang eller Stok, som sættes
skraas fra den ene Teltstang til den an-
den (naar der ikke er nok af dem); 2) et
Hjælpetømmer i det grønlandske Huus-
tag (som lægges tværs over de egentlige
Tagstokke, s. âvek).

kanaguarpâ, 1) understøtter Teltet med
Hjælpeteltstang; 2) belægger Taget med
Hjælpestokke.

kanagtak, m. S. (igalâp) **kanagtai**,
Vinduessprosser.

kanagdlak, den spiselige Bladstilk af
en stor Tangart.

kanek, 3. m. S. **karna**, hans eller
dens Mund. Bruges ogsaa i Betyd-
ning af: ubehagelig Tale (som hos os:
Kjæft); f. Ex. kanerssua igpigekâra,
hans fæle Mund er mig høist ubeha-
gelig; og s. d. F.

kanekakaok, har dygtig Mund ɔ:
har en slem Kjæft.

kanikitsok (som har en lille Mund),
et Slags Ulk med paafaldende lille Mund
(i Sammenligning med de almindelige
Ulkes vide Gab).

kanerdlugpok, har ondt i Munden
(af Skjørbug ell. Andet).

kanerigsarpok, Tænderne løbe ham
i Vand efter noget Velsmagende.

kánerivok, har med sin Mund at gjøre
ɔ: vilde gjerne give den noget Mere,
men har ikke Mere. kánerĭnalekaunga,
nu faaer jeg med min Mund at gjøre;
blot jeg kunde give den lidt Mere.

kánersorpok, benytter sin Mund, nem-
lig til at spise: tygger; gumler.

kanermiugâ, 1) har det i Munden
(en Ting); 2) fører det i Munden (et
Ord ell. en Talemaade ꝛc.); i Regelen
med det Bibegreb: — som Mundsveir;
mener ikke Noget med det, ell. gjør ikke
derefter.

kânek s. kak.

kanigâ s. d. F.

kanigpok, er nær. M. S. 1) er
ham eller det nær; mindre almindelig:
2) er nær beslægtet med ham; s. d. F.

kanigâ, 1) har ham eller det for nær ved sig; 2) holder det for at være for nær; 3) er for nær beslægtet med ham eller hende (til at kunne gifte sig med den Paagjældende); 4) overhovedet: er nær beslægtet med ham.

kanigdlivok og fork. **kagdlivok**, er kommen nærmere; har nærmet sig; er kommen nær. M. S. — til den ell. til ham.

kanigdliartorpok, nærmer sig.

kaninârpâ, 1) finder det nærmere, end han havde ventet (et Sted, man kommer til); 2) kom den for nær.

kaningarpâ, kommer uventet over ham; kommer bag paa ham; overrasker ham ell. den (f. Ex. et Dyr, som ikke ventede nogen Jæger). tigdligtok kaní-ngarpara, jeg kom bag paa Tyven.

kanisak, 2. m. S. **kanisâ**, en kort Muur tæt foran Teltets Indgang med Aabning til begge Sider (som hovedsagelig tjener til at give Læ, deels for Teltets Indre, deels for Kogestedet foran det).

kángussak (istedetfor kangnussak, og dette dannet af Stammen ved Omflytning i kanik til kangn-?), en lignende kort Muur foran Huusgangen.

kanivâ, følger ham et Stykke paa Veien (den Bortdragende).

kanivok, (maaskee d. S. s. det Forrige, altsaa egentl.: følger et Stykke med; men opfattet i aandelig Forstand: føier sig efter Folk, eller følger et Stykke med Andres Villie ell. Sindelag ɔ:) er ydmyg. Bruges iøvrigt ikke almindelig; derimod det Følgende:

kanilârpok, er ydmyg; er sagtmodig; føier sig efter Andre.

kanilârfigâ, ydmyger sig for ham; især: taler ydmygt til ham.

kanilârtípâ, gjør ham ydmyg (ved Optugtelse; ikke ved Undertrykkelse; jvf. kunutípâ).

kaniuarpok, d. S. s. kanilârpok, men bruges mindre almindelig.

kanik, en Sneflok; i Pl. **kanît**, Snee (i Luften); den faldende Snee.

kangnerpok (anal. siagdlerpok af sialuk), det sneer. (Ellers ogsaa niv-táipok og nivtangerpok, s. S.). — M. S. det sneer i den (Luften; anordlerpok).

kanilârpok s. kanigpok.

kanimavok, faaer Kuldegysnin[...] (enten i en Sygdom ell. af Kulde; [...] for) spec. 1) har en feberagtig Syg[...] (jvf. kîardlugpok); 2) er kuld[...] (jvf. kâjorpok).

kanimanartok, Noget, som for[...] sager En Kuldegysninger; en feber[...] Sygdom.

kanimáipok, taaler godt Kulde.

kaninârpâ — kanivok s. kanigpok[...]

kanok, hvorledes. Bruges baade s[...] gende og som simpelt Relativum; [...] sidste navnlig efter Verber som: [...] høre, vide, mærke, forstaae 2c. F. [...] kanok okarpa? hvorledes sagde [...] ell. hvad sagde han? kanok ípa, h[...] ledes er han (ell. det)? kanok agti[...] hvor stor er den? kanok oka[...] tusángilara, jeg hørte ikke, hvor[...] (ell. hvad) han sagde. kanok o[...] -titdlugo tusángilara, jeg har ikke [...] ham sige Noget, hverken saa eller [...] (egentlig: hvorledes, eller hvorledes [...] kanok okarângame taimailiorar[...] hvorledes (ɔ: saaledes som) han s[...] saaledes pleier han at gjøre. ka[...] iliornivut tamaisa, al vor hvor[...] Gjøren ɔ: alle vore Gjerninger. (I [...] tig Tale trækkes det ofte sammen [...] det følgende Ord, naar dette begy[...] med en Vokal, saaledes at f. Ex. ka[...] -ípa kommer til at lyde som kano[...] ell. kanungípa eller endogsaa kan[...] ell. kan-ípa).

kanok-íssusia, hans hvorledes V[...] ɔ: hans (hele) Væsen; hans Beska[...] hed, Tilstand 2c.

kanok-â? hvorledes sagde Du? ([...] man ikke har forstaaet det ret).

kanorôk? hvorledes sagde han? [...] var det, han sagde?

kanorme, ja, hvorledes ellers? ja[...] forstaaer sig; ja vist saa (som oft[...] den Forstand: det kan der jo ikke [...] Spørgsmaal om).

kanortok, 1) hvorledes dog? kanor[...] -una ilissagssak, hvorledes skal [...] dog bære sig ad med den? 2) med en[...] tativ eller Subjunctiv: maatte dog [...]

id —! ĸanortoĸ ajorungnaerile, aatte han dog komme sig igjen!
nga, 1) naar? (om den forbigangne Tid); naar var det? 2) hvo veed, naar et var; engang i Fortiden. ĸanga ikípat? naar ere de ankomne? ĸanga inerpoĸ, naar mon det har været. Jvf. nedenfor ĸangauvoĸ).
ngale, 1) men naar? 2) hvorlænge : det siden? 3) for længe siden. ĸangale utdlarput, de ere reiste for længe siden.
ngalikiaĸ, d. S. s. det Forrige, ien noget forstærket: 1) men naar dog?) ja, hvorlænge er det vel siden? 3) det : jo alt længe siden.
igaligame, Prov. alt for længere id siden (d. S. s. ellers ĸangaulersoĸ, nedenfor).
igaivna og hyppigst **kangalîvna** ned Pron. ivna), naar var det vel! orlænge er det dog ikke siden —! (med vis Forundring). ĸangalîvna takúsaeravko ell. takúsaernarmat, hvorenge er det dog ikke siden, jeg saae ham oft! ĸangalîvko autdlartut, hvorlænge det dog ikke siden, de reiste!
iganisaĸ, 2. Noget fra for længere id siden (enten en Ting, som ikke længere ny, ell. som har været gjemt i længere id, eller og en tidligere begaaet Gjerng).
igarssuaĸ, for længe siden; langt lbage i Fortiden. (Udtrykker som ofst noget mere end itsaĸ, s. S.).
igauvoĸ, er længe siden (at det ete). Bruges saagodtsom kun i Conj.: angaungmat, længe tilforn; og desden med -lerpoĸ, f. Ex. ĸangaulerpoĸ tikíkamik, ell. ĸangaulersoĸ kíput, det er alt længere Tid siden, de ıkom. — Ved **ĸangaulerpoĸ** udykkes i Regelen: for længere Tid siden; lt for nogen Tid siden.
gataĸ, ĸangatavoĸ &c. og kângerpâ kak.
ngiaĸ, m. S. **ĸangia** (anal. arkaluaĸ), hans Broders Barn (Søn ell. Datter).
giúpoĸ og ĸangmigpâ s. ĸak.
gnerpoĸ s. ĸanik.
ngorpoĸ, giver en huultklingende, ıaldlignende (ell. drønende) Lyd fra sig, ller der høres en saadan Lyd (f. Ex. naar en Steen eller Andet falder lige ned i Vandet, eller naar man banker paa en Dør, eller noget Tungt falder om, og Lignende.
kángulugpoĸ, d. S. s. Foreg., naar man hører en saadan Lyd gjentagne Gange, ell. det, som høres, bestaaer af flere enkelte saadanne Lyde: det drøner (f. Ex. naar et Isfjeld kalver i stor Frastand).
kángussaĸ s. ĸanigpoĸ.
ĸaoĸ, m. S. **ĸaua,** hans Pande; Hovedpande.
ĸaorut, Noget, som bindes om Panden; især: 1) en Pandesmæk (som Mændene oftere bruge i streng Kulde); 2) et Hovedtørklæde (som Kvinderne pleie at binde om Hovedet).
ĸaoruserpoĸ, 1) binder sin Pandesmæk paa; 2) tager Hovedtørklæde paa.
ĸaungûssaĸ, en høi Hat (europæisk).
kápangavoĸ s. d. F.
kapangípoĸ s. kápivoĸ.
kápápoĸ, bukker sig, saaledes at kun Ryggen er krummet.
kápangavoĸ, staaer bukket med krummet Ryg.
ĸapasagpoĸ, tager Noget, som egentlig tilhørte ell. tilkom en Anden (f. Ex. dræber det Dyr, som en Anden er paa Jagt efter, og beholder det); tilvender sig Noget paa ulovlig Maade.
ĸapasagarâ, har tilvendt sig det paa ulovlig Maade; har, saa at sige, ranet det fra en Anden.
ĸaperpâ, skraber det med et skraatstaaende Redskab i Retning fra sig (f. Ex. Gulvet med en Skuffe ell. Lignende, for at faae Snavset af det). Jvf. kiligpâ.
ĸapiarpoĸ, skraber Noget tyndere (med et skarpt Værktøi i Retning fra sig); især: skraber et Skind tyndt paa Kjødsiden; 2) høvler. M. S. skraber eller høvler det.
ĸapiarfik, 1) en Skavebænk (et fladt Stykke Træ ell. Been med to korte Fødder paa Forsiden, hvorpaa man skaver Skind); 2) en Høvlebænk.
ĸapiut, 1) et Skaveredskab (i Alm.); især: 2) en Høvl.
ĸapiarnikut og **ĸaperrakut,** Pl. Høvlspaaner.

kaperraĸ, Noget, som er skavet af Andet, f. Ex. en enkelt Høvlspaan. — — M. S. **kaperrâ**, dets Skavning (neml. Skindets); den Beskaffenhed, det har faaet ved at skaves. kaperrâ pitsaoĸaoĸ, dets Skavning er meget god ɔ: det er skavet, som det bør (er overalt eens og ikke for tykt).

kaperangavoĸ, staaer paa skraa eller skraat (omtr. som et Skaveredskab, Høvlejern ꝛc. pleier at staae).

kavssagpâ (ameĸ), tager Spækket fra Skindet med en ulo ell. en Kniv (uden at skrabe selve Skindet).

kavssangneritsoĸ, et Sælskind med Spækket paa, saaledes som det er flaaet af Sælhunden.

kavssáupâ, flaaer Skindet (med Spækket) af Sælhunden og lader den iøvrigt blive heel.

kâpiarpâ s. kak.

kápik, en Grævling. (Saaledes i Labr. Her ville Folk undertiden i det Indre af Landet have seet et Dyr, som efter Beskrivelsen nok kunde være Grævlingen, men den vides ikke nogensinde at være bleven fanget.)

kápiorpoĸ s. kapuk.

kapípoĸ s. kapivoĸ.

kapiut s. kaperpâ.

kápivoĸ, forsvinder under Vandet; gaaer ganske under, saa at Søen lukker sig over det.

kápisipâ, slaaer det under Vandet med eet Slag, saa at Søen lukker sig over det.

kapípoĸ, 1) forsvinder bag en Bølge (en Baad ell. Andet, som svømmer paa Søen, ell. ogsaa Landet, f. Ex. for en Kajak i høi Sø); 2) forsvinder under Horizonten (hvad der er kommet saa langt bort, at det er ude af Ens Synskreds).

kapitípâ, faaer det til at forsvinde for sig under Horizonten ɔ: kommer saa langt fra det, at det er ude af Ens Synskreds.

kápúpâ, faaer det til at forsvinde under Vandet; skjuler det under sig (Bølgen det, som den gaaer over; f. Ex. Forenden af Kajakken, naar man roer imod Vinden).

kapítarpoĸ, forsvinder jævnlig bag Bølgerne. ikârtitdluta sermitsiaĸ kapítarpoĸ, idet vi satte over Fjorden, forsvandt sermitsiaĸ (et Bjerg i Godthaabs-Fjorden, af de Danske kaldet S… delen) gjentagne Gange for os bag B… gerne.

kapitârpoĸ, gaaer op og ned i Vand… korte Mellemrum (en Hval ell. Hvidf…

kapangípoĸ, t. gaaer under Vand… den, saa at man ikke seer den mere… Hvaldyr; dog uden at gaae tilbunds.

kapangerĸavoĸ, gaaer ofte saal… under Vandet (Hvalen).

kãpoĸ, kommer til et Sted, hvor m… ikke kan komme videre; maa gaae til… og søge en anden Vei (med Konebaad… Bruges ikke almindelig.

kapuk, 1) Skum (paa Hvadsomhe… 2) Fraade; 3) Gjær.

kapûssaĸ, en Tvebak.

kápiorpoĸ, 1) skummer (Vandet, S… Øllet ꝛc.); 2) fraader (et Menneske… Dyr af Munden); 3) skummer med L… snakker ustandselig. (I sidste Betyd… ogsaa prov. kápuarpoĸ).

karajaĸ, en af Klipper nogenlunde… omringet, rundlig Bugt. Svarer vel… en Havbugt omtrent til kagdlo fo… Indsø, men bruges neppe uden … Stednavn.

karajagdluk, en Hulning indad … en Klippe ell. Andet (dog ikke en vir… Hule, s. kârusuk og kangataĸ).

karasaĸ og **karasak**, 2. Hje… m. S. **karasâ**, hans ell. dens Hj…

karatserfik, m. S. **-rfia**, den… derste Deel af Baghovedet, hvor H… begynder.

kârĸussaĸ s. kâteĸ.

kardlik, m. S. Pl. **kardlê**, … Buxer. Med de andre Suffixer **kardlĩka**, **kardlîtit**, **kardl…** (som om Dualformen **kardlîk** var… dets Grundform), ved Siden af **k…** **-dlíka**, **kardlisit**, **kardlin…**

kardligpâĸ, kun i Pl. **kardlig…** et Par Yderbuxer, Overtræksbuxer.

kardligpâ (anal. ánorârpâ), tr… ham Buxerne paa eller har hjulpet … hans Buxer paa. U. S. refl.: 1… ger Buxer paa; 2) har faaet sine … paa.

kardligsorpâ (anal. ánorârtorpâ… S. s. Foreg., men med Tanken om… kelthederne derved (knapper dem, b… dem op ꝛc.). U. S. refl.

rdlingerpâ, trækker Buxerne af ham. U. S. refl.: — af sig selv.
rdlîngavok, har ingen Buxer paa.
ardlok, Læben. M. S. enten: kardlua, hans ell. dens Læbe (neml. Over- og Underlæben betragtet som een, der gaaer rundt om Munden); eller: kardlue, hans ell. dens Læber (Over- og Underlæbe betragtet som to). Det første skal være det oprindelige; jvf. ogsaa d. F.
rdluak, Ringen paa en Loddeøse (hvortil den rundt om er heftet).
rdluaussak, m. S. -ssâ, en tykkere eller udstaaende eller ombøiet Rand ell. Kant paa et Kar ell. et Fad.
rdlorpok, giver Lyd fra sig med Læberne (eller hvad der er i Læbernes Sted); piber, kviddrer, synger, skriger ꝛc. Kan bruges ogsaa om Mennesker, men i Alm. og kun om Dyr, især om Fugle.
rdlûsek, m. S. -sia, hans Maade at give Lyd fra sig paa; dens Stemmes Beskaffenhed. tingmíssat tamarmik ingmíkut kardlûsekarput, hver Fugl har en Maade at give Lyd fra sig paa ell. har sin eiendommelige Stemme.
rdlortarpok, blæser paa et Blæseinstrument.
rdlortaut, et Blæseinstrument. — kardl. sujumôrtariak, en Clarinet ell. Oboe; k. sanimôrtariak, en Fløite; k. mitsok, en Trompet; k. pâtôk, et Valdhorn; k. amussartok, en Basun; k. patigfilik, et Klaphorn. (Naar man veed, at der er Tale om et Blæseinstrument, er overalt den specielle Benævnelse tilstrækkelig).
rmak, en Muur (hvadenten den er høi eller lav, og enten af Steen alene et Steengjerde) ell. med Græstørv ell. Leer ell. Kalk imellem). M. S. karmâ, dens Muur (Bygningens).
rmarpâ I, murer den (Bygningen); bygger dens Muur. (II s. nedenfor).
rmasigssiak, en brændt Muursteen; en Teglsteen.
rmasigssiorpok eller -gssialiorpok, gjør Teglsteen; brænder Tegl.
rmarpâ II, lokker en Hund (ell. et andet Dyr) til sig ved at knaske eller hvisle eller smælde med Tungen.
rnernak, gammelt Baadebetræk (som siden har været brugt til Andet og er blevet sort af Veiret). Bruges nok ikke overalt; s. amêrsak.
kârpâ, sprænger det; faaer det til at briste (saaledes at Indholdet kommer ud, og det falder sammen; f. Ex. en Blære, Æg ꝛc.). U. S. 1) pass.: sprænges; brister; 2) om Landet: bryder ud med Vand fra det Indre, som tager Jord og Alt med sig; 3) om en Bølge: bryder; og derom atter m. S.: bryder over det (Baaden, Stranden ꝛc.). Htr. kâr-sivok.
kârtípok (pass.), 1) faaer en Braadsø over sig; 2) faaer en Blodblære paa Huden (som fylder sig indenfra med Blod ved de fine Aarers Bristen, naar disse nemlig komme i Klemme, f. Ex. ved et Slag).
kâgpok, faaer Vandblære paa Huden (af at arbeide ell. tage haardt fat).
kârnek, 3. 1) en Braadsø; 2) et Jordskred (ved Vand fra det Indre).
kârtínek, 3. en Blodblære paa Huden.
kângnek, 3. en Vandblære paa Huden af uvant Arbeide.
kâjassut, Pl., spec. tynde Glasperler (som briste ved haard Berørelse).
karârpok og karâlavok, bryder og bryder atter og atter (Søen paa et Skjær).
kâlerpok, er nærved at revne (af at æde).
kârsilavok og kârsilârpok, er ganske mæt (om fornuftig Mættelse). Jvf. nãmagsivok. Meſt bruges det Følgende:
kârsitdlarpok, bliver mæt eller er bleven mæt; er fuldkommen mættet.
kârsitdlautigssak, Noget til fuldkommen Mættelse (hvoraf man kan eller skal blive fuldkommen mættet).
kârulerpok, er ganske moden ell. overmoden og bristefærdig (Bær eller anden Frugt).
kârusuk, en mere ell. mindre dyb Hule i Klippen; en underjordisk Hule.
kârpiak s. kak.
karsorpok, er afbleget; har mistet sin Mørkhed eller Farve ved Luftens Indvirkning.
karsorserpâ, bleger det.
karsornilik, 3. bleget Lærred ell. Bomuldstøi.
karsorneritsok, ubleget Tøi.
karsorsak, 1) en Krog til at holde

fast i Noget med (jvf. nigsik); 2) især: en Fiskekrog (Krog og Sænkesteen og Mellemstykket under Eet, den blotte Snor undtagen). I en Deel af Landet bruges dette Ord spec. om: en Ulkepilk (hvormed man kroger eller pilker Ulkene op); hvorimod en Krog med Mading, som Fisken skal bide paa, kaldes okúmer-sak, s. S.

karsorsarpâ, kroger det; faaer fat i det med en Krog.

karsorsartok, spec. 1) en Hægte. — 2) en Krog paa en Dør ell. et Vindue og Lignende.

karssâk (ell. karssaok?), en Lom.

karssârpalugpok, Lomen skriger ɔ: man hører den skrige.

karssok, en Buepiil.

karssuliorpok, gjør en Buepiil eller Buepile; m. S. — til ham.

karssulivik, et Pilekogger.

karssúpâ s. kak.

kârulerpok og kârusuk s. kârpâ.

kasagâ, blev ikke tilfredsstillet af det (Mad ell. Drikke); det var ikke nok til ham. nerissane kasagai, han har spiist sin Mad op uden at være bleven mæt deraf. (Maaskee egentlig omtr.: har det kun til Maveformemmelse; jvf. det Følgende).

kasaruak, 2. Vommen af et Rensdyr, eller egentlig dens ydre Hud. S. ne-ruvkak.

kasaerdlâk og **kasaerdlaut** (pe-kût), en Sælhund, som er lavet til mikiak uden at tage Skindet af den (en ganske særlig Lækkerbidsken).

kasalok, 2. Prov. Træbark (især Bark af (Fyrre-) Drivtræ, som tidligere brugtes til at farve Skind rødt med). Jvf. nunangiak.

kasalorterpâ (amek), Prov. farver det rødt med Træbark. Jvf. nunangi-agterpâ.

kasigiak, 2. en spraglet Sælhund.

kasigiarpok, fanger en spraglet Sælhund.

kasigiarniarpok, er paa Fangst efter spraglede Sælhunde.

kasigiarssuak, en fuldvoxen, spraglet Sælhund.

kasigînak, en fjorgammel af samme Art.

kasigiatsiak, en ung Sælhund af samme Art (i sit første Aar); en sm... spraglet Sælhund.

kasigiârak, 1) i det Sydligste af ... det: en ganske ung Sælhund af sa... Art; 2) i NGr.: en gammel, men ga... lille, spraglet Sælhund; en Dvergsæl... af denne Art. Jvf. âtârak.

kasilêk, s. d. F.

kasilípok, ts. er bidende for F... ell. Smagsnerverne; neml. 1) er bi... 2) er skarp ell. rivende (paa Tungen... i Halsen); 3) svier (i et Saar ell... Øiet). — Bruges undertiden ogsaa ... det, som foraarsager sjælelig Svie, f. ... hvasse Ord.

kasilitsok, 1) bidende &c. spec. 2) ... ber; 3) ogsaa andre skarpe Krydderie... Ex. Ingefær ell. Allehaande.

***kasilitsualuk**, Sennep. (Ellers ... saa sînupe, s. S.).

kasitdlerpok, begynder at svie (et ... eller Huden, af det, som kom i det ... paa den, eller og af sig selv).

kasilêk, en Søpung.

kasingorpok, skralder; giver en ... skraldende Lyd. Bruges ikke mege... kjendes tildeels ikke.

kâsugpok, er glubsk ell. glubende ... bidsk (et Dyr).

kâsuerpâ, betager det dets Glubsk... tæmmer det (et glubsk Dyr).

kasúpâ, s. d. F.

kasuvok, er træt; er udmattet; t... ger til Ro ell. Hvile.

kasuerpok, 1) har udhvilet sig; er b... af med sin Træthed; 2) er komme... Ro i sit Indre; er bleven af me... sjælelige Træthed. (I denne sidste ... tydning bruges dog mere det Følge...

kasuerfigssarsivok, har fundet ... for sig (den, som før var piint og ... get i sit Indre).

kasuerfigssakángilak, kan ikke ... Ro ell. Hvile nogetsteds. (Bruges ... næsten eensbetydende med erkigsi... -ssakángilak (s. S.), nemlig om ... der plages af indre Uro).

kasuerserpok, hviler sig (egen... venter paa at blive af med sin Træt...

kasuersârpok, omtr. d. S. s. det ... rige, dog med Bibegrebet af en vis ... tidelighed (jvf. erínersârpok), om ... som: nu hviler han (efter al den M...

ller: nyder Hvilen. Bruges oftere om
Hvilen i Graven.
suersaut, det, hvorved man finder
Hvile ell. kan hvile ſig (f. Ex. Arbeidets
Ophør, eller en Beſkjæftigelſe, ſom man
an foretage ſig i al Ro).
susuípoĸ, ts. 1) kan ikke blive træt;
r utrættelig; 2) ſynes ikke at kunne
live træt; er idelig i Bevægelſe.
sungavoĸ, er ſlap; er ikke ſtram-
met (et Baand; en udſpændt Line; en
Skrue ꝛc.).
súpâ, ſlapper det; gjør det ſlapt (mod-
at sukápâ, ſ. S.). U. S. paſſ.
suterpâ, d. S. ſ. Foreg., men lidt
fter lidt eller efterhaanden (ſom f. Ex.
n Skrue).
tsúpâ, er træt af det; gider ikke have
ned det at gjøre længere.
tsússartorpoĸ, ſpiſer Levninger
egentlig: det, ſom Nogen er bleven træt af).
sarigpoĸ ſ. ĸate.
sserpoĸ, 1) er ſtøvet; 2) har
Støv-Farve: er graa.
ssernerit (Pl. af -neĸ), Støv, ſom
gger paa Noget (jvf. pujoralak).
ssersarpâ, tilſtøver ham ell. det.
ssertípâ, gjør det graat eller hvid-
gtigt.
ssîarpâ, afſtøver det.
serpâ ſ. ĸak.
taĸ, Vandbeholderen, ſom man har i
Huſet (en Spand eller en Tønde, ſom
oldes til Brug).
tsiorpoĸ ell. **ĸátaliorpoĸ**, gjør
l. forfærdiger en ſaadan Vandbeholder.
N. S. — til ham.
tauaĸ, en Vandſpand, hvormed man
enter Vand til Huſet (ſædvanlig en Læ-
erſpand).
te, Dybhed i Stemmen. Deraf:]
tikípoĸ, ts. 1) har en fiin Stemme
et Menneſke i ſin Tale); 2) har en høi
Tone (en Stræng ell. Andet, ſom giver
n muſikalſk Lyd).
tituvoĸ, 1) har en grov eller dyb
Stemme; 2) har en dyb Tone.
tikitdlivoĸ, faaer en finere Stemme
l. høiere Tone.
tigtorpoĸ, faaer en dybere Stemme
l. Tone.
táipoĸ, er uden Dybhed; er høi
Tonen).

Disſe Ord bruges til at betegne de fire Stemmer i Muſiken, ſaaledes:
ĸatikitsua eller **ĸataitsua** (sc. erinap), Discant; Sopran; og paa en Violin: den høieſte Stræng, Qvinten.
ĸatikitsup eller **ĸataitsup tug-dlia**, Alt; paa en Violin: Qvarten.
ĸatitûp tugdlia, Tenor; paa en Vio-lin: Terzen.
ĸatitûa, Basſen. (Om at ſynge ell. ſpille den ene ell. anden Stemme bruges atorpâ, f. Ex. ivdlit ĸatitûp tugdlia atúsagit, tag Du Tenorſtemmen).
ĸatimâgpoĸ og **ĸatimâlugpoĸ**, 1) ſmaaknurrer (en Hund); 2) taler ſagte, mumlende ved ſig ſelv; brummer Noget, ſom man ikke kan forſtaae (et Menneſke).
ĸássarigpoĸ, s. d. S. ſ. ĸatituvoĸ, har en dyb ell. grov Stemme (et Men-neſke; men bruges ikke om en muſikalſk Tone).
ĸâteĸ, 3. m. S. **ĸârĸa**, et Slags Holk; neml. en Ring om Enden af et Skaft, ſom tillige bedækker Endefladen; iſær: 1) Been-pladen paa Enden af Harpun- ell. Landſe-ſkaftet, hvorpaa dens igimaĸ hviler (og ſom tillige griber om Træſkaftets Ende-tap); 2) en lignende Ringplade paa et Knivſkaft (f. Ex. en, ſom er ſtøbt paa det af Bly) eller paa Andet; 3) en Dupſko.
ĸâtserpâ, forſyner det med en ſaadan Holk ell. Ringplade (Skaftet); anbringer Ringplade ell. Dupſko paa det.
ĸâtsiorpoĸ, gjør eller forfærdiger en Ringplade. M. S. — til ham.
ĸârĸuarpâ, ſætter det ligeſom en Dup-ſko med Aabningen paa Enden af noget Smallere, ſom gaaer ind i det (f. Ex. en Vante eller Støvle paa et opreiſt, tyndt Stykke Træ for at lade den tørres).
ĸârĸussaĸ, en Ring om Enden af et Skaft, en egentlig Holk, uden Ende-plade.
ĸatik, 3. m. S. **ĸagka**, Bryſtbenet af en Fugl, med ell. uden Kjød. (Sy-nes nærmeſt at betegne det ſom udad-buet; ſ. d. F.)
ĸatigak, 2. Ryggen fra Skuldrene til Lænden; den hos Menneſket udadbuede Deel af Ryggen. M. S. helſt i Pl. **ĸatigai**, hans Ryg; **ĸatiggáka**, min Ryg; men **ĸatigge** (Sg.), ſin

Ryg; og om Ryggen af et Dyr bruges ligeledes ofte **katigâ** (Sg.).

katigagtôk, en Krumrygget; spec. en Kameel ell. Dromedar.

katigagtûssak, en Struds.

katigagdlugpok, har ondt i Ryggen; har Rygsmerter (oppe mod Skuldrene).

katigârpok, svømmer oven i Vandet, saaledes at den forreste Deel af Ryggen er over det (en Sælhund).

katîngavok, er krummet ell. buet udad; danner en udadvendt Bue (f. Ex. Kanten af et Bræt; Kjølen af en Baad; Ryggen af et Dyr ꝛc.; Noget, som ellers ogsaa kunde være lige. Modsat kivingavok).

katikípok — katituvok s. kate.

katdlangavok og katdlangáipok s. kalápok.

katdlúpâ, katdlut s. kak (kaluvâ).

kâtserpâ s. kâtek.

katsigpok &c. s. kak.

katsorpok, stiller af ell. er stillet af (Vinden); har holdt op at blæse. — — M. S. stiller den af (Blæsten. Angaaende Subjectet jvf. anordlerpok). tauvauna katsorpâ, nu blev det pludselig stille.

katsûmivok, Veiret lægger sig noget ell. har lagt sig noget; det blæser mindre.

katsûmissarpok ell. **-ssârpok**, det stiller af en kort Tid imellem Bygerne.

katsungavok, er stille Veir; der er ingen Vind.

katsunganek, Stille; neml. 1) m. S. dens (Luftens) Stille ell. Stilhed, Vindstille; 2) u. S. Stille paa Søen; Havblik.

katsúpâ s. kasuvok.

kauk, Dag; Dagslyset.

kauvok, er Dag; er bleven Dag. — kaungmat, da det var bleven Dag; om Morgenen (neml. den paagjældende Dag; altſ. ogsaa eft. Omst.: imorges. S. akago).

kaulerpok, det dages; begynder at blive Dag. kaulernerane, i dens (Dagens) begyndende Dagning ɔ: i Dagbrækningen.

kausiut, en Morgenstjerne (nemlig en ell. anden lys Stjerne, som paa en bestemt Tid af Vinteren henimod Dagbrækningen indtager en let kjendelig Stilling, saa at man paa den kan see, hvorlænge der endnu er til Dagens Frembrud).

kausuitsok (hvor det aldrig dages, nemlig en Tid af Aaret), Polaregnen.

kaumavok, 1) lyser, skinner (Solen, Maanen, en Lampe ꝛc.); 2) er lys (… oplyst (Luften, et Værelse ꝛc.; og hv… enten det er af Dagslyset eller af a… Lys); 3) har det lyst hos sig; 4)… gjennemsigtig.

kaumanek, 3. m. S. **-nera**, … Lysning; Skinnet eller Lyset deraf … derfra.

kaumássusek, m. S. **-ssusia**, … Lyshed ell. Klarhed ell. Gjennemsigtig…

káumarigsarpâ, gjør det i S… til at lyse godt eller skinne klart; f… det til at skinne bedre end før (L… Lampen ꝛc.).

káumarigsivok, det lyser nu b… end før (Lyset).

káumarkut, det, som skinner ell. l… for Nogen eller oplyser Noget; det … lysende.

káumarkutigâ, har det til sit … Belysende eller til at skinne for sig; … lyses deraf.

káumarpok, 1) det bliver lyst ell… bleven lyst (i Luften, eller i et Væ… ꝛc.). tarkama káumarpok, nu er… (bleven) lyst udenfor. 2) har faaet… lyst hos sig.

káumarsarpâ, skaffer det lyst (R… met); gjør, at det bliver lyst; oplyser… (ved at frembringe ell. hidskaffe Lys…

káumartípâ, lader det blive lyst (R… met); bevirker, at det bliver lyst; opl… det (ved at lade Lyset gjøre sin … ning, ell. ved sit eget Lys).

káumarsîsigâ, har det til at vente … paa at det skal blive lyst ɔ: beskjæf… sig med det, indtil det bliver lyst (og … kan begynde paa sin egentlige Gjerni…

káumarsîsigssak, Noget at besk… tige sig med, indtil det bliver lyst.

káumat, 1) Maanen; 2) en Maa… káumat imigsivok, det er Fuldma… k. nunguvok, det er Nymaane. igdlokalerpok, Maanen er i første O… teer. k. igdluerúpok, Maanen … sidste Qvarteer.

káumatigigpok, det er klart Maane…

káumatisiutit, Pl. en Almanak.

(**kaugdlok**, lyst Skinnende; reent H… Bruges neppe uden i de Følgende, … dannede:)

kaugdlorigpok, s. er snehvid; … skinnende hvid.

gdlualâk, Pl. m. S. kaug-
lualai (káinap), de hvide Been-
apper oven paa Kajakken under Eet: dens
nnende hvide (Smaating).
gdluarpalugpok, Søen gaaer
id; Bølgerne bryde overalt.
gdlorkut, Pl. m. S. -kutai
arsorsap), smaa Beenknapper eller
tumper af hvidt Tøi ꝛc. paa en Ulkepilk.
rúpâ, det dages (atter) for ham ell.
r det. sule siníngitsunga karrú-
pânga, Dagen brød frem (for mig),
der endnu ikke var kommen Søvn i
ine Øine. usiuvfa karrutísángíkâ,
fryktede allerede for, at han ikke skulde
leve den næste Dag (den Syge, som
g kom sig igjen).
rússartorpok, spiser Levninger fra
n foregaaende Dag.
rutitípâ, lader Dagen komme paa
m eller bryde frem for ham (ved at
holde ell. forsinke ham ꝛc.).
ungok, Iskant; det Islag, som om
interen danner sig paa Stranden af
mmenfrosne Isbrokker og Snee, brat ud
od Søen.
ungunigpok, har faaet Iskant
Stranden).
userpok, s. er vaad (ikke blot paa
verfladen, men saaledes, at Fugtigheden
saa spores i det Indre). Er ikke ganske
mindelig; s. masagpok.
va [1) Syd (det virkelige Syd); 2) den
ide, man har til Venstre, naar man
aer vendt mod den aabne Sø. Jvf.
va]. Heraf:
vane (Loc.), i Syd; kavánga (Abl.),
dfra; kavûna (Vial.), Sønden om,
l. igjennem (det i) Syd; kavunga
Term.), sydpaa; mod Syd. Ligesaa
ed det tilbagevisende ta: tarkavane
c. (s. ava).
vanîpok, er sydpaa. tarkavanî-
pok, er der sydpaa.
vungnarpok, er gaaet sydefter;
aer eller reiser mod Syd. tarka-
vungnarpok, — derhen mod Syd.
vángarnisak, 2. En sydfra; en
ydlænding. Mere specielt bruges i
nne Betydning:
vak, en Sydlænding; En fra det Søn-
e af Landet. (Eftersom Sydlændingerne
i Grønland have samme Rygte paa sig
(og med samme Grund eller Ugrund)
som Molboerne i Danmark eller Irlæn-
derne i England, bruges kavauvok i
Spøg meget ofte i Betydning af: er
dum; bærer sig keitet ell. avet ad).

kavfa og tarkava, (Interj.) der i
Syd (er han).
kavna (Pron.), Subj. kavssuma,
han i Syd; Pl. kavko og (Subj.)
kavkua, de i Syd; og med ta: tar-
-kavna, tarkavssuma, tar-
-kavko, tarkavkua. — Som Til-
raab: kavssumâk, hør, Du der i
Syd! og i Pl. kavkorsî-â og kav-
-kuákut-â, hører, I der i Syd! —
Et andet kavna s. under kama.
kavarusek s. kak.
kavdlo, d. S. s. kagdlo, s. under kak.
kavdlunâk, 1) en Europæer (oprin-
delig vel en Udlænding eller Fremmed
overhovedet (s. Anm. tilsidst), men ind-
skrænket til Europæerne derved, at de her-
værende Udlændinge udelukkende ere saa-
danne); 2) spec. en Dansk.
kavdlunâtsiak, mest i Pl. -tsiait,
de tidligere her i Landet bosatte Nord-
boer ell. Islændere; og deraf overhove-
det: en Islænder. kavdlunâtsiait nu-
-nât, Island.
kavdlunârtak, 1) m. S. den dertil
(til Selskabet ꝛc.) hørende Europæer:
kavdlunârtât, Europæeren iblandt dem;
2) u. S. en europæisk Ting. (I denne
sidste Betydning er Ordet dog tildeels
fortrængt af det følgende; i NGr. bru-
ges det saaledes nok kun om Egetræ; i
andre Egne kun om europæiske Strømper).
kavdlunâminek (vel ogsaa kav-
-dlunârtaminek), 3. et Stykke eu-
ropæisk Stof; noget af en europæisk Ting
ell. Vare (især Tøi).
kavdlunârmio, En (Grønlænder), som
boer ved en Coloni, eller hvor der ellers
er Europæere.
kavdlúniarpok, besøger Europæernes
Bosted; reiser til Colonien ell. andetsteds
hen, hvor der er Europæere.
kavdlunârpok, 1) faaer ell. har faaet
gammel Urin (iterok) i Øiet; 2) Prov.
har faaet Vand i sig og er derved ble-
vet bedærvet eller smagløst (den røde,

smaa Tang ved at ligge for længe i Vandet).

Stammens nu aldeles tabte Grundbetydning synes altsaa at være: Noget, som nok for en Deel ligner det Naturlige ell. det, som ansees derfor (saal. som Vandet i sit Ydre nok ligner Tangens Saft, ell. en Udlænding nok tildeels ligner den Indfødte), men dog paa den anden Side er heel fremmedartet. At de saakaldte vilde Nationer i Begyndelsen ansee Europæerne som heelt andre Væsner, er jo næsten almindeligt).

kavna s. kama og kava.

kavnigpâ s. kangmigpâ.

kavnguivok, snorker.

kavsek, kun i Pl. **kavsit?** hvormange? Mod. **kavsinik** i adverbial Betydning: hvormange Gange?

kavsigssât (m. S.), deres hvormangeste (er denne)? ɔ: hvormange blive de nu med denne? (Svar, f. Ex.: tatdlimag-ssât, deres femte ɔ: de ere nu fem med denne).

kavsiúpat (Pl. i Spørgeform af -iuvok), hvormange ere de?

kavserârpa? hvormange har han faaet?

kavseriarpa? hvormange Gange gjorde han? M. S. — det ell. ved den.

kavsît, Pl. flere; ikke faa.

kavsîúput, de ere flere i Tallet (ikke faa). kavsîuvdluta takuvarput, vi vare flere om at see den, eller det var ikke blot een ell. faa af os, som saae den.

kavsêrssuit og **kavsêrpagssuit**, mange; saare mange; et stort Antal.

kavsêrârpok, har faaet adskillige ell. mange (ikke ganske faa).

kavsêriarpok, gjør Noget adskillige ell. flere ell. mange Gange. — — — M. S. — det ell. ved den —. kav-sêriardlunga ornigtaraluarpara, jeg har været hos ham adskillige Gange (men —).

kavssagpâ &c. s. kaperpâ.

kavssúpâ og kavterpâ s. kamigpok.

kêk, et graat Haar paa Hovedet. I Pl. og m. S. helst med -ssuak: **kêr-ssue**, hans graae Haar.

kînigpok og **kêkalerpok**, begynder at faae graae Haar.

kêrsôk, graahaaret; graahærdet.

kekarpok, staaer opreist paa sine B… og paa samme Sted; staaer der (h… han er). Jvf. nikorfavok.

kekertak, en Ø. Desuden dan… dette Ord, deels uden videre, men i… med -ssuak &c., et meget hyppig f… kommende Stednavn.

kekertaussak, 1) en Ø-ligne… Halvø, nemlig med en smal Hals, … at man i Frastand kan holde den for… Ø; 2) en Landstrækning, som er i… sluttet af Isbræen paa den ene S… og af store Elve paa de øvrige Si… saa at den er ligesom en Ø.

kekok, Leer ell. Kalk; især: Kalk. (Ordet kjendes ikke allevegne; men b… være almindeligt for Kalk til Forskjel… Leer. S. marrak).

kekorpâ, kalker den; overstryger den… Kalk (Væggen ell. en Steen &c.).

kêrak, 2. en Fisk, kaldet Søulv, (… kat (?) [Anarrhichas lupus]. (El… ogsaa kigutilik, s. S.).

kekatavok og kerátarpok s. d. F.

kerivok, er frossen stiv.

kerípâ, 1) fryser det stivt (som var b… eller bøieligt); paavirker det med Fr… og 2) om et Menneske: angriber … med Frost et Sted (-kut). kingm… -kut kerípânga, den (Kulden) har f… set mig paa min Hæl ɔ: jeg har f… Frost i Hælen. U. S. pass. an… bes af Frost i et Lem ell. i Ansigtet…

kerínek, 3. Frostskade; Frost i et L… M. S. **kerínera**, min Frostskade; … Frostskade, jeg har.

kerinarpok eller **-nakaok**, der … Frost i Veiret; Jorden &c. fryser i … Kulde.

kerrúpâ, har frosset det tilligemed … som det befandt sig paa ɔ: har fro… det fast til Noget. neke kerrúpâ, … -torpara, det har frosset Kjødet … til Jorden, jeg kan ikke faae det … U. S. pass.

kerârpok, giver Lyd, knager, bra… &c. af Frost, fordi det er frosset (en… kelt Lyd; f. Ex. ved at man bøier i…

kerâlugpok ell. **kerârpalugp…** d. S. s. Foreg., men Lyden stadig g… tagen eller mere vedblivende; især … Sneen: knirker under Fødderne, … man gaaer paa den (af Frost).

·atavok, er stiv (som om det kunde ere frosset); er forholdsviis vanskelig bøie.
átarpok, bliver stiv (det, som før r bøieligt eller mindre stivt; enten af rost ell. af Tørhed).
átarkut, m.S. -tâ, Noget, hvor- d det bliver stivt; især: en Stiver ell. Spile ell. Ramme ell. Lignende, hvor- ed det ellers Bøielige er forenet saale- s, at det derved bliver stivt (som f. Ex. ommerværket i de grønlandske Skind- ade); bl. A. en Skinne paa et Beenbrud.
átarkuserpâ, anbringer saadan tiver paa det.
átarsarpâ, gjør det stivt (saaledes, det bliver stivt i sig selv); lader det yse stivt ell. tørre stivt, ell. behandler t med Noget, hvoraf det bliver stivt Ex. Vask med Stivelse) ꝛc.
arpok s. kitek.
rkuak, 2. mest i Pl. kerkú- sat, Tang (i Almindelighed); især paa Stranden almindeligste, smaa Ar- ; eller og: Tang i Masse (ligemeget, hvilke Arter).
kuarssuak, en stor Tangplante; er den største Art, som her findes, den re Tarre.
llârpâ s. d. F.
rdlerpâ, trænger igjennem det; tvin- r Noget ind under det eller ind ved iden af det, saa at det maa vige lidt lads for det Indtvungne; og anvendt a Mennesker: trænger sig igjennem ell. d imellem dem (Flere); eller fortræn- r ham (En, ved at trænge sig ind imel- m ham og Andet ell. Andre). Bruges saa i billedlig Betydning, om at for- ænge En af hans Stilling eller An- es gode Mening ved at insinuere sig lv.
dlerúpâ, tvinger det ind under ell. ellem Noget (-mut). U. S. refl. sig —.
dlertorpâ (forstærket Form for ker- llerpâ), trænger igjennem det ved fort- tte Bestræbelser.
dlertorúpok (refl.), tvinger sig jennem ved fortsatte Bestræbelser; træn- r sig med Magt ind imellem Nogen -mut).
dleráuput, de trænge hverandre ell. sig frem imellem hverandre; trænge sig i Masse ind i Noget (-mut).

kerdlârpâ, trænger ind igjennem dets fine Aabninger; finder Vei igjennem det. (Bruges kun om Regnen ell. anden Væde, som trænger ind, hvor man troede, at der var tæt).
kerdlúpâ, 1) stikker det under Tvær- remmene paa Kajakken; 2) (mindre al- mindelig) skyder under Maalet.
kêrdlutôk, en Vildand.
kernarpok, skaffer Vind eller Uveir til Ens Skade eller Undergang (Ange- kokken).
kernalugpok, kernarigpok s. d. F.
kernerpok, er sort ell. sortagtig; er mørkfarvet.
kernertok, 1) sort; mørkfarvet; — 2) spec. en Neger.
kernertak, 1) (sc. teriangniak) en mørk ell. saakaldet blaa Ræv; 2) kila- -luvak kernertak, en Narhval; en En- hjørning. Jvf. kakortak.
kernertârssuk, en Teist i sin Som- merdragt.
kernersarpâ, sværter det; gjør det sort.
kernersaut, Noget at sværte med; Sværte; spec. Bogtrykkersværte.
kernerârpok, Søen er mørkladen af Vind, efter det blanke Stille; det har begyndt at blæse paa Vandet.
kernerâlerpok, det begynder at blæse paa Vandet.
kernerãnguarpok, der er en svag Brise ell. Krusning af Vind paa Søen; der er nu kommen lidt Vind paa Van- det (efter Stille).
kernerâk og -rãnguak, Krusning ell. Brise paa Søen af den begyndende Vind.
kernalugpok, er ikke ret sort; er mørke- graa ell. graabruun ell. desl.
kernarigpok, s. er reent sort; er ravnsort.
*kernerut, Blæk.
*kernerusivik, et Blækhuus.
kernualavok s. kinugpok.
kernut s. kinerpâ (kíngut).
kêrragpok s. kîgpok.
kerrok, kun i Pl. kerrut, Steen- urer; en Steenhob under et Fjeld, ned- falden ved Steenskred.

kerrúpâ s. kerivok.

kia ell. **kiak**, kun m.S. **kiâ**, den ydre, løse Hud paa en Mave eller en Tarm ell. et Svælg (som tages bort, naar det skal bruges).

kiagajût, m. S. **-tâ**, den midterste Deel af Bugen (paa langs); Musklerne langs begge Sider af Navlen (paa et Menneske).

kiavok, græder. M. S. **kiavâ**, begræder ham; græder over, at det gik ham saa (den Anden).

kiagajugpok, er grædenem; græder ved den mindste Anledning; slæber altid.

kiamerssorpâ (htr. **-rssuivok**) og **kiatípâ**, bringer ham til at græde; bringer ham i Graad.

kiangîligpok, græder sig ihjel; døer i sin Graad.

kíssat, det, man græder over; Graadsaarsag. Bruges hovedsagelig i de to Følgende:

kíssatigâ, græder over det ell. for det (at det gjør saa ondt, eller at han ikke fik sin Villie, ell. over Andet, som smerter ell. bedrøver ham, men altid angaaende sig selv eller sin egen Smerte over Noget; jvf. ovenfor kiavâ).

kíssaserpok, tager paa at græde; brister i Graad.

kîavok, fryser (heelt igjennem); er forfrossen.

kîanarpok ell. **-nakaok**, man fryser ell. kommer til at fryse af den (Kulden) ell. i den (Luften i Stuen, fordi der er koldt); den er til at fryse i for En (-mut).

kîanarsivok, den er bleven kold (Luften, Stuen); man begynder at fryse i den.

kîaerserpok, varmer sig.

kiuvok (med kort i), fryser ihjel, ell. er ihjelfrossen.

kîa, Pl. m. S. **kîai**, Frostprikker paa Huden (saakaldet Gaasehud); ell. egentlig det i Huden, som ved Kuldens Indvirkning træder ud i Form af Frostprikker. kîai aníput, hans (ell. dens, neml. Hudens) Frostprikker ere komne ud.

kigdlok, et Aadsel, som ligger paa Jorden; et Landaadsel. Jvf. silo.

kigdlivok og **kigdlulivok**, finder et Aadsel liggende paa Jorden.

kigdlugpok og tr. **kigdlugâ**, harmes over Noget af sine Eiendele, som han satte Priis paa, men som gik isty ell. tabtes. umêrame kigdlugpok, harmes over, at han har mistet sin B kulivsiúne kigdlugâ aserormat, harmes over, at hendes Lampekjedel istykker. Jvf. uggorpok.

[**kigpok**, topper sig spidst op fra get?. Synes at være Stammen til Følgende:]

kigsserpok, t. springer op; gjør L spring (uden Hensigt; eller ogsaa u kaarlig. Bruges mest om Børnenes syneladende uvilkaarlige Luftspring).

kigtarpok (imak), Søen reiser si toppede Bølger, som igjen falde ned i selv (naar Vind og Strøm krydse hinand

kigtarnek, 3. i Pl. **kigtarner** toppede Bølger, som reise sig og f ned igjen (i Strømkobling); Kra kigtarnerssuit êrkajakâtigut, den Krapsø havde nær slugt os.

kîngavok, (staaer i en Spids ud Linien?). Bruges, saavidt vides, om Øinene: issit kîngassut, Øine, danne en Vinkel nedad mod Næsen (Mongolernes).

[**kîgpok**, drages ligesom i en Sp ud af sit Indre mod Noget ell. mod bestemt Gjenstand udenfor sig selv?. H denne virkelig er Stammens Grundbet ning, saa synes Ordet kun at være Biform af kigpok, som f. Ex. kûk kuk, eller kilâk af kilak. Jvf. ka -migpok og pilerivok. Synes at v Stamord til de Følgende:]

kîlavok (drages let 2c.), er fyrig e rørig; bevæger sig hurtig. utorka -galuardlune sule kîlakaok, han endnu meget rørig, skjøndt han er gam

kîláipok, er langsom i sine Bevægels er dorsk, er slet ikke livlig.

kîlasârpâ, tilskynder ham til at v lidt hurtig i sine Bevægelser; søger sætte Liv i ham. U. S. refl.: strenger sig for at være lidt hurtig i Bevægelser. kîlasârniarit, se til, at rører Dig lidt hurtigere!

kîtdlagpok, bliver mere rørig ell. lig end før; er nu mindre langso sine Bevægelser; der er kommen Liv i h

kîmavok, er munter og oprømt; v sin glade Stemning i sin hele Adfærd

kîmasugpok, er tilbøielig til at v

glade Stemning; føler sig ret stemt
Glæde.
áipoĸ, er slet ikke oprømt; er i
t Humeur.
agpoĸ, bliver ell. er bleven munter
oprømt; bliver glad tilmode (og gjør
Ex. som Følge deraf sin Gjerning med
st).
agsarpâ, opmuntrer ham; søger at
ie ham i glad Stemning (og hvad der-
d videre følger).
agtarpoĸ, jubler; giver sin glade
temning Luft i Toner.
ragpoĸ, 1) løber ud i en Spids;
ikke flad ell. rund i Enden; 2) stræk-
Halsen ud, saa han bliver mere spids
til; 3) har Hastværk for at komme
sted ell. at naae sit Maal (et Menneske);
skynder sig i en Fart afsted (et Dyr
. en Fugl, som mærker Uraad). Bru-
s ikke ret almindelig.
oĸ, ts. (drages ikke mere af Noget?)
død af Længsel efter en Nydelse, som
n ikke kunde faae. (Jvf. kipípoĸ.)
rpoĸ, s. begynder at forgaae af
ngsel eller Lyst efter en Nydelse, som
n har maattet undvære saa længe. —
parmik kîlerpunga, nu kan jeg snart
e længere holde ud at savne Tobak.
avoĸ (egentl.: er ved at forgaae af Læng-
ꝛc. ɔ:), er heftig betagen af Lyst ell.
ngsel efter en Nydelse; brænder af Lyst
er Begjærlighed. (Udtrykker altid en
lbørlig Grad af Lyst eller Lystenhed,
bruges saaledes navnlig om mere ell.
ndre dyriske Lyster).
agâ og **kîtsatigâ**, brænder af Lyst
er Begjærlighed efter den Nydelse; er
høi Grad lysten efter det.
saerĸutigssaĸ, Noget at stille
n værste Længsel med, ell. til at forebygge
ns altfor store Voldsomhed (f. Ex. en
mule Tobak til blot at tilfredsstille sin
ngsel eengang med).
ârpoĸ s. d. F.
sigâ, er sky for ham ell. frygter for
m; tager sig i Vare for i hans Nærværelse
gjøre Noget, som han ikke bifalder,
er søger med Saadant at blive skjult for
m (enten af falsk Undseelse, eller fordi
n ikke har reent Brød i Posen). Som
r. bruges **kigsârpoĸ**.
singnaĸaoĸ, man mener at maatte
tage sig meget i Vare for ham; man
troer at maatte skjule Et og Andet for
ham, hvad man ellers udenfor hans Nær-
værelse ingenlunde undseer sig for at gjøre
eller at sige.

kigsimigârpâ, seer skjævt ell. mis-
tænkeligt til ham; skuler til ham.

kigsuk, (Prov. kitsuk) vildt eller for-
voxet Kjød under Neglen, eller ogsaa i
et ondartet Saar.

kigsugpoĸ, faaer saadant vildt ell. for-
voxet Kjød under en Negl ell. i et aabent
Saar.

[**kila**, en kort Mellemtid. Deraf:]

kilamik (Mod. adv.), med en kort Mel-
lemtid ɔ: om en liden Stund; efter en
kort Tid; snart; og med en hosstaaende
Nægtelse (-ngilaĸ): ikke med en kort
Mellemtid ɔ: ikke for det første. kilamik
soraerpoĸ, han holdt snart op. kila-
-mik uterumârpunga, jeg kommer snart
tilbage. kilamik takúsángilarma, Du
skal ikke see mig for det første. For at
udtrykke: efter en kort Tid ... ikke ...,
anvendes bedst Aff. -saerpoĸ; f. Ex.
kilamik takúsáisavarma, om en kort
Tid skal Du holde op at see mig ɔ: ikke
see mig mere. Hos Verba, som udtrykke
en Forbliven i en vis Tilstand (som:
sidde, boe, sove ꝛc.) kan det ikke bruges
uden med Aff. -savoĸ eller -umârpoĸ.

kilánguamik, med en ganske kort
Mellemtid; meget snart ꝛc. (Bruges som
det Forrige).

kilanârpoĸ, ønsker, at Mellemtiden
maatte blive kort eller snart være forbi,
da han kjender lidt til den Glæde eller
Fornøielse, som derefter vil blive ham
til Deel; længes med glad Forventning
(efter en forestaaende glædelig Begiven-
hed, f. Ex. efter en kjær Vens Ankomst,
eller den Tid, da Sorg og Elendighed
vil være forbi ꝛc.; — i Mangel af bedre
Glæde ogsaa efter den ventede Mad).
Jvf. erinivoĸ.

kilanârtípâ og **kilanáupâ**, brin-
ger ham til at længes med glad For-
ventning ved at give ham en Forsmag
paa det Forestaaende (enten i sandselig
ell. i aandelig Henseende).

kilanârâ, længes med glad Forvent-
ning efter det (som han allerede har en
Forsmag af); ønsker ret inderlig snart

at maatte komme til at nyde hele den Glæde, som vil være forbunden dermed. Jvf. erinigâ.

kilanârtorpok, tager sig et Stykke af Gryden til en Mundsmag, medens den endnu koger (den Forslugne).

kiláingarpok, gjør Noget i en Haandevending (med ganske kort Mellemtid); især: døer pludselig. (I en Deel af Landet bruges det nok alene i denne Betydning). M.S. afgjør det med den ell. det i en Haandevending; især: dræber den strax ved første Skud ell. Kast. (Egentlig vel omtr.: berøver sig ell. ham eller det den korte Mellemtid; jvf. ni--páingarpâ og ilángarpâ).

kilagpok og kilâk s. efter kilak.

kilak, 1) Himmelen. (Egentlig vel: Hvælvingen eller Dækket over En, og i denne Form spec. og udelukkende: Hvælvingen over det Hele; jvf. nedenfor ki--lâk). 2) Skyhimmelen; Skydækket. kilak ingerdlakaok, Skydækket trækker stærkt (for Vinden i det Høie). — — NB. Dette Ord kan ikke bruges med Suffix.

kilaliarpok, farer til Himmels.

kilaliarfia (sc. Kristusip), Himmelfartsdagen.

kilâk, m.S. kilâ, 1) Ganen; Mundens indre Hvælving over Tungen; — 2) Loftet indvendig i et Huus ell. i en Stue. igdlup kilâne nivingavok, det hænger under Loftet i Huset. (Høist sandsynlig er dette Ord oprindelig eet med det forrige, maaskee dannet deraf ved Aff. -ak (= arak; s. naujâk, natsiak), saa at altsaa Betydningen egentlig var: en Overhvælving i mindre Maalestok).

kilagpok, tørster ihjel; er død af Tørst.

kilalerpok, lider af Tørst; er paa Vei til at tørste ihjel. (Bruges om al Tørst, som gaaer lidt over den sædvanlige. — Jvf. perdlilerpok).

kilángak, 1) En, som taler tykt (som om Tungen ikke kom rigtig til Ganen); 2) en Søpapegøie; en Lunde.

kilángarpok, har fanget en Søpapegøie ell. Søpapegøier.

kiláingarpok s. kila.

kilaluvak (Prov. -gak), 2. 1) en Hvidfisk; 2) en Narhval. Mere bestemt: kilaluvak kakortak, en Hvidfisk; ki -luvak kernertak ell. tûgâlik, en N hval ell. Enhjørning; kilaluvak isort en ung Hvidfisk; en Blaafisk.

kilaluvarpok, har fanget en Hvi ell. Enhjørning.

kilángak s. kilâk.

kilaut, egentl. vel: et musikalsk Inst ment, hvis Toner frembringes paa n Udspændt (ikke ved Indblæsning); na lig: 1) en Tromme (som var det e Instrument af den Art, som Grønl derne oprindelig havde, og denne Bet ning har Ordet beholdt i den største D af Landet); 2) Prov. (i NGr.) et Stræn instrument: Violin, Guitar &c. (hvilke I strumenter her have afløst den origi Tromme, der gik af Brug tilligemed (hedenske) Ballieredands, hvorved brugtes. Derimod benævnes dersteds Tromme nu som et andet (nyt) Inst ment, nemlig tumerparpâk ell. (min heldig) pátagiak, s. S.).

kiláupalugpok, Trommen røres; n hører Trommeslag.

kilauterssorpok, slaaer paa Tro me; trommer.

kilauterssortok (Part. af Forri ell. og **kilaussissartok** (En, s fører Tromme med sig), en Trommesla

kiláungussak, Noget, som ligner Tro men, nemlig i Sidens Bøining; bl. 1) Bøilen over Aftrækkeren paa en Bøs 2) Regnbuen.

kiláungussaussak, en Buehvælv i en Bygning (f. Ex. i en hvælvet Ki ell. under en Bro).

kilavok, signer; hexer for at erfare Skjebne (f. Ex. hvad der er bleven den, som ikke kom hjem, eller om Syge skal leve ell. døe &c.).

kilagpâ, signer eller hexer over ha gjør Kunster for at erfare hans Skjeb

kitdlat, det, som anvendes ved saa Signen: Signeredskab, Trylleform ell. -middel.

kitdlatigâ, anvender det ved sine H kunster (til at undersøge Ens Skjebne m

kîlavok s. kîgpok.

kilerok s. under d. F.

kilerpâ, binder for det med en Kn ell. en Sløife (enten for selve Baan ved at binde Enderne sammen, eller

bundne Gjenstand). Jvf. nimerpâ
pitugpâ. Htr. **kilersivok**.
rnek, 3. en Knude (med ell. uden
øife). M. S. **kilernera**, dets
ude; Knuden paa det (Baandet).
rtak, i Pl. **kilertat**, et Knippe
odder, Halm 2c.); bl. A.: et Neg.
rúpâ, binder det til Noget (-mut)
d et enkelt Baand; lader Baandet
e over det med.
rssorpâ, (anvender Bindsel paa det
) binder det sammen; binder det fast
ten flere Gjenstande sammen i Eet, ell.
Ting med flere Baand ell. flere Om-
linger ell. paa flere Steder); bl. A.:
der ham (paa Hænder og Fødder 2c.).
rssũpâ, binder det fast til ell. sam-
n med Noget (mut), med flere Baand 2c.
rtípok, (faaer bundet for sig eller
er en Knude for sig ɔ:) faaer sin
ngerem fast om Noget (-kut) paa sin
jak, idet den løber af.
rut, et Baand; Bindsel. M. S. **ki-
erutâ**, dets eller dens Baand (som
er bundet med).
rutigssak, Noget til Bindsel;
get at binde med.
rutigssiak, et Bændel.
rutaiarpâ, tager Baandet af den
r det (den bundne Gjenstand); løser
; løser ham ell. det af hans ell. dets
and.
rússaerpâ, løser dets Knude
aandets); løser op for det (saa Baan-
kan tages af).
rserpok, binder sit Haar op (Grøn-
derinden); — egentlig m. S. binder
des Haar op; og u. S. refl.
rsiut, et Haarbaand (nemlig det
and, hvormed Haartoppen bindes op,
uden over hvilket der siden bindes en
lek, s. S.).
rsiússaerpok, løser sit Haar.
. S. løser hendes Haar (s. kiler-
erpok).
rte, i Pl. **kilertit** og helst
S. **kilertai**, hendes Haartop.
rmigput, s. og **kilingmig-
ut**, t. de have bundet deres Kajakker
mmen (for at føre en større Last paa
n). M. S. **kilermigpât**, de føre
ell. det over Vandet paa deres sam-
nbundne Kajakker.

kilerok, 2. et Ar.
kilerkiúpok ell. **kileruliúpok**, har gjort sig til et Ar (Saaret) ɔ: der er bleven Ar efter det.
kilerkingavok, er syet sjusket, saa at Sømmen har Poser allevegne; er kun rimpet sammen, istedetfor at det skulde være ordentlig syet.
kitdlak, m. S. **kitdlâ**, Baandet om Midten af Blærepilens Skaft.
kîlerpok s. kîgpok.
kilik, 3. (ell. ved en ogsaa ellers forekommende Forvexling ofte kilek) — — m. S. **kilinga**, Kastetræets Beenpig, som tager fat i Kastepilens kakuisek.
kilorartorpok s. kiluvâ.
kiloriarsivok, (Prov.?) gaaer en kortere Vei; skyder Gjenvei.
kilugpok, gjøer; bjæffer. — — — M. S. gjøer ad ham (en Hund).
kilugtûssat, Pl. Syvstjernen.
kiluvâ, trækker det sammen med sig ell. hen til sig uden selv at forlade sin Plads; især: 1) hjælper En op med Haanden, ved at trække ham op til sig; 2) fik den snaret, idet han trak Snaren til sig (Fuglen); 3) pisigse kiluvâ, spænder sin Bue (trækker Buestrængen til sig). — U. S. **kiluvok**, trækker sig sammen med sig selv ɔ: 1) krymper sammen af Ilden (Skind ell. andet animalsk Stof, som kommer i Ilden); 2) drages af Krampe (et Lem; eller og hele Mennesket, neml. naar Krampen er i selve Legemet, ikke blot i et af Yderlemmerne, der betragtes som særskilte; jvf. d. F.). kilulekaunga, jeg begynder at drages af Krampe (i Ryggen ell. et andet Sted, hvorved hele Legemet krummes). niuga kilulekaok, mit Been drages af Krampe, ell. Krampen trækker i mit Been.
kilutitsivok, drages af Krampe i et ell. andet Lem (Mennesket; jvf. det Forrige). nísuvkut kilulerpunga, jeg begynder at drages af Krampe i mit Been ɔ: jeg faaer Krampe i mit Been.
kilúpâ, 1) bringer det til at trække sig sammen i sig selv; svier det (Ilden det animalske Stof, som kom i den); 2) svier Noget paa ham (Klæderne inclusive). — atsipâvkut kilúkaluarpânga, det sved mig lidt paa mit Ærmeopslag.
kilúsungnípok, ts. det lugter af no-

get Svedet, eller af at være bleven svedet; det eller der eller her lugter svedet eller brændt.

kilorartorpok, fanger Smaafugle med en løs, paa Jorden udbredt Snare, hvis Ende man holder i Haanden, og som man trækker med et Ryk til sig, naar en Fugl sætter sig i den. M. S. fanger den —.

kilorartût, en Snor, hvis ene Ende er lagt i en Snare til saadan Fuglefangst.

kilorartûtigâ, bruger den til saadan Fuglefangst; har den til sin Fuglesnare.

kilungmigpâ, 1) holder den op til sig (en Pose, medens en Anden fylder i den); 2) holder (Posen) op for ham. kilungmigkatdlánga, hold den Pose lidt op for mig, medens jeg fylder i den.

kimagpâ, forlader ham eller det; er ikke mere paa det Sted; gaaer fra ham eller det (f. Ex. fra En, som ikke kan følge med, eller fra sit Arbeide &c., og enten med Villie ell. ved at glemme det). Htr. **kimaivok**: Part. Pass. **ki-magak**.

kimápâ, efterlader sig det; er gaaet sin Vei og har ladet det ligge ell. blive tilbage (i Regelen med sit Vidende). Htr. **kimatsivok**. Part. Pass. **kimatak**.

kimato, kun i Pl. **kimatut**, Vinterforraad af tørret Kjød eller tørre Lodder eller andre tørrede Fødemidler, som ere gjemte i en tør, tilmuret Fjeldkløft.

kimatulivok, 1) lægger tørrede Fødevarer hen i Forvaringsstedet til Vinterforraad. Kan ogsaa bruges om: 2) sanker i Laden; og overhovedet: samler Forraad til en senere Tid.

kimatulivik, 1) et Forvaringssted til tørrede Fødevarer (anlagt i en Klippekløft eller Hule ell. under en stor Steen, hvor Vandet ikke kommer ind); 2) overhovedet: et Sted, hvor Forraad opsamles til senere Anvendelse; et Magasin.

kimatusarpok, henter Noget af de tørrede Fødevarer hjem, som man om Sommeren har henlagt i Forvaringsstedet; tager til det, man har i Forraad (af tørret Proviant).

kimâvok (synes forkortet af kimaravok, s. d. F.), flyer; flygter.

kimâvfik og **kimâvfigssak**, et Tilflugtssted. M. S. hans —; som han flygter til.

kimâvfigâ (ogsaa **kimarravig**…), flygter til ham ell. dertil; tager sin … flugt derhen.

kimâtípâ, driver ham paa Flugt.

kimarrápût (Pl. af -rrápok), t… flygte alle tilhobe.

kimarratigâ, flygter for ham e… for det.

kimarnúpâ, flygter med det; søger… redde det ved Flugt.

kîmavok, kĩmagpok &c. s. kîgpok.

kimeriak, 2. Pl. m. S. **kimeri**… hans Øienhaar (paa Øielaaget).

kimerdlok, 1) en Ryghvirvel; … m. S. **kimerdlue**, hans eller d… (samlede) Ryghvirvler ɔ: Rygraden; … 2) ámip kimerdlua, Ryggen af … Skind; Skindet paa Dyrets Ryg; … 3) igdlup kimerdlua, Tagryggen … et (europæisk) Huus.

kimerdlugaussak, m. S. -ss… Midtribben ell. Hovedribben i et Bla…

kimerdlôrpâ, betragter det; be… eller beskuer det eller den (noget St… staaende; jvf. issigingnârpâ). Htr. **ki-merdlôrpok** og **kimerdli…-vok**.

kimerdlôrtípâ, 1) lader ham betr… Noget (-mik); viser ham sine S… ell. fremlægger ell. fremstiller Noget … ham til Beskuelse &c.; 2) lader det b… betragtet af Nogen (-mut): viser det fr…

kimiak s. d. F.

kimípâ, kvæler ham ved at tilsnøre H…sen paa ham (enten med en Strikke … med Haanden). U. S. 1) pass. … bleven kvalt saaledes; 2) refl.: hæ… sig eller har hængt sig.

kimiak, 2. m. S. **kimiâ**, 1) St…snoren i en Rævefælde; 2) Hovedsno… hvorpaa Snarerne ere hængte til R… fangst; 3) et Garnlig (hvori Ga… hænger).

kimísserpâ, 1) sætter Stillesnor … Rævefælde; 2) sætter Lig paa et G…

kimugpok, 1) trækker for en Sl… trækker Slæden med sig (Hunden); … 2) trækker Fangeblæren med sig om… paa Vandet (den harpunerede Sælhu… M. S. trækker den.

kimugtok og **kimugtugssak**, …

hund, som trækker ell. skal trække for en Slæde; 2) overhovedet: et Trækdyr.
imugtuarssuk, en Hest.
nugtigâ, 1) har den Hund til at trække for sin Slæde; 2) har det til Trækdyr for sig; 3) har det til Ridedyr; rider paa det.
nugtilik, 3. En med et Dyr, som fører ham med sig; specielt: en Rytter. sákutût) kimugtigdlit, Cavallerister; Cavalleri; m. S. helst **kimugtilê** (som om Ordet hørte til 1ste Cl.), hans Cavalleri.
nugtugssalerpai (kamutine), spænder for sin Slæde eller Vogn; og **lersípai**, lader spænde for den.
imugtuitsut (Pl.; trækdyrløs, sc. kjøretøi), en Dampvogn; et Locomotiv.
imugtuitsut avkutât, en Jernbane (til Dampvogne).
norigpok, s. trækker godt for en Slæde ell. Vogn.
nordlugpok, trækker slet.
noriarsarpâ (kingmek), afretter en Hund til at trække for Slæden (ved at binde den til en Steen &c.).
nugserpok, s. 1) ager; kjører i Slæde ell. Vogn; 2) rider (paa en Hest ell. et andet Ridedyr).
nugsek, 1) i Sing. Manden paa en Slæde. (I denne Form og Betydning kjendes Ordet kun, hvor Slædekjørsel er almindelig). 2) i Pl. **kimugsit**, en Slæde med Hunde for og Mennesker paa (anal. umiat. I denne Form er Ordet almindelig bekjendt).
nugserarnerit, Pl. Slædespor ell. Vognspor.
múpâ, har faaet det bag ved sig, som den ellers skulde være jævnsides ell. følge med. Bruges navnlig om Følgende: 1) gaaer ud over sit Maal; er gaaet videre, end han skulde eller vilde; ernigagssaralue kímúpâ; 2) (Tiden) er over det bestemte Tidspunkt; uvdlup kerka kímúpâ, det er over Middag; 3) iputine kímúpâ, faaer sin Aare (neml. dens Haandgreb) bag ved sig ɔ: lægger den langs ad Siden af Baaden udenbords; naar man holder op at roe).
mũpok, (Tiden) er gaaet bag ud med sig ɔ: er forbi. sapât kímûgpat ute-rumârpunga, efter Søndag vil jeg komme tilbage, ell. jeg bliver borte Søndag over.
kinerpok I, s. seer sig omkring efter Noget, som han søger eller gjerne vilde opdage. M. S. **kinerpâ**, 1) seer sig omkring der efter Noget, han søger, ell. for at opdage Noget; bestræber sig for der at opdage det, han søger; og i Pl. **-rpai**, seer sig omkring iblandt dem for at finde det, han søger ell. venter at see. I denne Betydning htr. helst **ki-nerdlerpok.** 2) udvælger det; udseer sig af flere Ting den, han vil have. I denne Betydning htr. helst **kinersivok.**
kinigarâ, har udvalgt det.
kernut eller **kerngut** eller **kíngut** (den sidste Form er vel den almindeligste), en Kikkert.
kínguarpâ, 1) seer sig med Kikkert omkring der, for at opdage Noget (anal. kinerpâ, Nr. 1); 2) betragter det med Kikkert (anal. kinerpâ, Nr. 2).
kínguartaut, d. S. s. kíngut, en Kikkert.
kinerpok II, t. giver stønnende og brummende Lyd fra sig (f. Ex. En, der har Maven saa fuld, at det generer ham; eller en Syg, ell. En, som er fortrædelig over Noget).
kinerterpok, t. smaastønner; klynker saa smaat (en Syg; bruges navnlig om Børn, som give deres Ildebefindende tilkjende ved afbrudt Klynken ell. Stønnen).
kiningavok, er arrig; er fortrædelig; er bister eller vranten eller bidsk (Menneske eller Dyr; f. Ex. en Hund. Modsat venlig).
kiníngáupâ, viser sig arrig &c. mod ham (egentlig i Anledning af ham).
kiníngavigâ, d. S. s. Foreg.
kinersek og **-rsak**, en haard Knude under Huden, især en Kjertelsvulst (men bruges ogsaa om andre lignende Svulster eller Knuder).
kinok, tyk Snee, der ligger som en Grød i Søen og er tung at roe i; Grødsnee.
kinuvok (imak, sigssak), er belagt med Grødsnee (Søen eller Stranden). Et andet kinuvok s. nedenfor paa sit Sted.
[**kinugpok**, modsætter sig med Skrig?. Synes at være Stammen til de Føl-

gende, som dog, med Undtagelse af de to sidste, ikke ere almindelige.]

кinuarpoк, 1) giver Hals; gjør Anskrig; hvæser (naar Nogen rører ved ham); 2) siger nei.

кinutsagpoк, omtr. d. S. s. Foreg.: skriger; giver Skrig fra sig (især Børn, naar Nogen gjør dem Noget).

кinugkarpâ og **кinugdlersar-pâ,** faaer et Barn til at skrige ved at gjøre det Fortræd.

кingnûmivoк, brummer eller knurrer lydelig af Vrede eller Utilfredshed med Nogen; giver sin Vrede Luft i Toner, som næsten maae kaldes Skrig (nivdliu-mivdlune).

кernualavoк (Prov. кíngualavoк), skriger af Frygt eller Angst; hyler i sin Forfærdelse.

кinuvoк I, 1) beder En om Noget; 2) tigger; trygler. Jvf. tugsiarpoк, kimigîserpoк og míperpoк.

кínuvigâ, beder ham om Noget (-mik).

кínut, m.S. **кínutâ,** hans Bøn eller Begjæring: neml. 1) de Ord, med hvilke han beder; 2) det, han beder om.

кínutigâ, beder om det; udbeder sig det.

кinugâ, vil ham til Livs; staaer ham efter Livet; vil endelig i Færd med ham; efterstræber ham; forfølger ham (ogsaa i aandelig Forstand).

кinuvoк II s. кinoк.

кíngaerssorpâ s. under d. F.

кingaк, 2. (Rod: кínga) 1) et Næsebor; Pl. m.S. **кingai,** hans Næsebor ↄ: hans ell. dens Næse (hvadenten den er fremstaaende som hos Mennesket, ell. den sidder øverst paa Hovedet som paa en Hval, eller af hvad Beskaffenhed den ellers er). 2) igdlup кingâ, et Hul i Taget, hvorigjennem Varmen udlades, naar der bliver for hedt; 3) tũkap кingai, de to Huller i Harpunen, igjennem hvilke Remmen er fastgjort; 4) en Knude ved Roden af en Fugls Næb (s. Ex. hos Svanen).

кingalik, 3. den knortnæbbede Edderfugl.

кingákôrpoк, faaer Noget fra Munden ud igjennem Næsen (Tobaksrøg; Vand, &c.).

(**кíngarpoк,** (rynker paa Næsen?) 1) bliver fortrydelig ell. vredes paa Nogen, fordi han har overtraadt Reglerne om Afholdenhed fra visse Ting (s. agdlerpoк II); — 2) Luftaanden (s. sila Nr. 5) bliver f[…] trydelig paa Nogen af samme Gr[…] og lader det derfor storme. Brug[…] saaledes i den hedenske Tid.)

кíngarâ, kan ikke udstaae ham; viser […] fjendsk eller hadefuld og tillige ringe[…] tende mod ham (i Anledn. af Et ell. A[…] det). Er ikke almindelig; jvf. ûmigâ[…]

кíngarssorpâ, anvender Fjendskab i[…] ham ↄ: viser det ved enhver given L[…] lighed i Gjerning, at han ikke kan u[…] staae ham; er fjendtligsindet imod h[…] (med sit hele Sind); hader ham; er ha[…] Fjende. Htr. **кíngarssuivoк.** D[…] og de Følgende fire bruges heller ikke […] mindelig, men forstaaes allevegne, da […] kjendes af Skriftsproget. Jvf. ûmigssorp[…]

кíngarssuissoк, en Fjende; Fjend[…]

кíngarssorte, m. S. **-rtâ,** h[…] Fjende. Jvf. akeraк og akerarto[…]

кíngarssortigâ, har ham til Fjen[…]

кíngaerssorpâ, htr. **-rssuivo[…]** viser i Gjerning, at han meget vel […] udstaae ham (den Ringe); tager vel im[…] ham ell. annammer ham ell. viser G[…] hed ell. Venlighed imod ham (den Ri[…] ell. Fattige).

кíngarкúpâ, (egentlig vel omtr.: r[…] ker Næse ad det, ajoriussardlug[…] anseer ham ell. det for altfor ringe e[…] foragtelig til at turde fremkomme d[…] med; holder den ell. det for uværdig […] Nogen eller Noget (-mut). — — […] U. S. refl.: anseer sig for uværdig e[…] altfor ringe; er uværdig efter sin e[…] Mening. S. nedenfor кíngarкúna[…] -poк, Nr. 1. igdluvnut isertísavdlu[…] eller ilingnik igdluvnut isertitsin[…] кíngarкuteкaunga, jeg er altfor uv[…] dig til at byde Dig ind i mit Huus.

кíngarкuvfigâ, anseer sig for uv[…] dig dertil ell. til ham.

кíngarкúnarpoк, 1) af кínga[…] -кúpâ, med Object til -narpoк […] -mut til Stammen: man anseer den […] det for uværdig til Nogen eller No[…] (-mut); han eller det ansees eller m[…] ansees for uværdig; er uværdig efter […] Andens Mening. кúngip igdlorssu[…] -nut кíngarкúnaкaunga, jeg maa […] Andre) ansees for uværdig til Konge[…] Huus. 2) af кíngarкúpoк (refl.), m[…] Object til Stammen og -mut til -na[…]

ɔok: man føler sig uværdig til det, ell.
t vækker Uværdighedsfølelse i En ell.
ɔs En (-mut). kúngip igdlorssua
ingarkúnakaok uvavnut, Kongens
uus er for mig til at føle sig uværdig
: ɔ: jeg maa ansee mig for uværdig
l det.
garkússusia (m. S.), hans Uvær-
ghed, som han selv tillægger sig; hans
værdighedsfølelse.
garkúnarssusia (m. S.), hans
værdighed, som en Anden tillægger ham;
ns Foragtelighed.
ngâk (af en kortere Grundform:
ngak, s. d. F.), 1) Skinnebenets
arpe Kant; 2) en opadgaaende og for-
en smal Fjeldryg (som danner en lig-
nde skarp Kant). I sidste Betydning
ekommer Ordet oftere som Navn paa
danne Fjelde.
gartak, 1) d. S. s. kingâk Nr.
2) nipisap kingartâ, Steenbiderens
ukkede Rygfinne.
gaerpok og **kingartaerpok**,
der sig paa Skinnebenet.
gartarkut, m. S. -tâ, Prov. en
kinne paa et Beenbrud. (Ellers kerá-
arkut, s. S.).
arâ, kíngarkúpâ, kíngarssorpâ s.
ngak.
avok s. kigpok.
gmek, 1) en Hund; 2) et Dyr,
n eies paa samme Maade (ikke som
æg; s. nerssutaut); en Ræv ell. en
gl 2c., som man holder enten til
Fornøielse eller til at benytte ved
ilighed. — Denne sidste, almindelige
tydning synes at være den oprinde-
e, men den specielle er den overveiende,
Hunden er Grønlændernes eneste
usdyr.
gmerâ, 1) har den til Hund (en
kelig Hund); 2) har den til Quasi-
und; eier ell. holder den som Hund (en
æv, Ørn, Maage, Kanarifugl 2c.; bru-
s endogsaa om Slaver).
gnivok, Prov. er om sig med at
nle Vinterføde.
gninikípok, ts. er ligegyldig med
samle Vinterføde.
gnuak (Prov. kínguak), 2. Pl.
S. **kingnuai** (sekernup), So-
s Straaler igjennem Sprækker eller
igjennem Skydækkets Aabninger, og som
derved sees i Luften.
kingnorpok ell. **kíngorpok**, skin-
ner igjennem en Sprække. M. S. paa
det ell. den.
kingnússerpok ell. **-ssersorpok**
og **kingnornerpok** (og kíngor-
-nerpok), viser Straaler igjennem Skyerne
(Solen); „trækker Vand."
kingnûmivok s. kinugpok.
kíngok I, m. S. **kíngua**, det, som
er modsat Mundingen i et forøvrigt in-
desluttet og indad (ikke nedad) gaaende
Rum; især: 1) Bunden af en Fjord ell.
Bugt; 2) Bunden af en Hule eller Lig-
nende; 3) Bunden i et Skydegevær ell.
et andet Rør, som er lukket i den ene
Ende.
kíngortuvok, gaaer dybt ind; der er
langt ind til dens Bund, ell. den har
sin Bund langt fra Mundingen (en Fjord
ell. en Hule 2c.).
kíngokut, m. S. **-tâ**, Noget, som be-
finder sig i ell. ved den inderste Bund
deraf (f. Ex. et enkelt Fjeld lige for
Bunden af en Bugt). Pl. **kíngo-
-kutit**, spec. Udkrads fra Bunden af
et Pibehoved (Prov.; s. imakut).
kíngukípok, ts. gaaer ikke dybt ind;
har sin Bund nær ved Mundingen (f.
Ex. en kort Havbugt).
kíngok II, m. S. **kíngua**, 1) den
Deel af Panden, som er imellem Øien-
brynene; 2) Prov. Klapmydsens Pande-
blære (ellers ogsaa nasaussâ, s. S.). —
Det er vel ikke urimeligt, at dette Ord
oprindelig er eet med det forrige, nem-
lig at den Deel af Panden er benævnt
som Næsehulens Inderste; men ialtfald
er det nu tydeligt skilt fra det forrige
derved, at Suffixet her ikke gaaer paa
Næsehulen, men paa dens Eier.
kíngorkortôk, En, som har bredt
imellem Øienbrynene. Det Modsatte er:
kíngukitsok.
kíngordlugpok, seer suurt; rynker
Bryn.
kíngordlerpok, s. sætter et suurt
Ansigt op; begynder at see suurt.
kínguak s. kingnuak.
kínguarpâ og kíngut s. kinerpâ.
kiorpâ, beskjærer det; beklipper det
(enten noget Fladt i Kanten, f. Ex.

10*

Skind eller Tøi eller Papir, som skal skjæres til; eller en Masse af op- ell. udstaaende Ting i samtlige Ender, f. Ex. Haarene paa et Skind, som er for tykhaaret, eller et Hegn eller Lignende). — U. S. pass. Jvf. kipivâ og kilípâ.

Kiorniko, Noget, som er afklippet ved Tilskjæring; en Skræderlap ell. afskaaren Papirstrimmel 2c.

Kiorfik, et Skjærebræt; et Bræt til at beskjære Noget paa.

Kiût, et Værktøi til at beskjære med; Pl. **Kiûtit**, spec. en Sax.

Kîoke (afklippet og skudt til Siden?); forekommer oftere som Navn paa Øer, som ligge ganske alene længst ude fra Land.

Kipaluak, m. S. **Kipaluâ**, den indre Øienkrog.

Kiperok, 2. en Udhuling; en udskaaren Huling ell. Fordybning (i Træ, Been, Metal 2c.). Bruges kun sjelden; almindeligere er i dets Sted Part. Pass. af det Følgende eller Kipernek.

Kiperorpâ, udskjærer en Huling eller Fordybning i det (ved at snitte med en Kniv frem og tilbage, ell. ved at grave Noget ud af det med en Gravstik eller andet dertil skikket Instrument); udgraver Noget i det; graverer i det. Htr. **Kiperuivok**. inûssaliak Kiperugak, et udskaaret (Menneske-) Billede. nakitsit Kiperugak, et graveret Signet. agdlagkat ell. agdlangnerit Kiperugkat, indgravet Skrift ell. indgravede Skrifttræk.

Kiperuissok, En, som udsnitter eller udgraver Saadant; bl. A. 1) en Billedskjærer; 2) en Graverer.

Kiperût, et Værktøi til saadan Udskjæring: f. Ex. en Kniv med krummet Spids; en Gravstik 2c.

Kiperornek, Pl. **-nerit**, eller — m. S. **-nera** og **-nere**, Udskjæring eller Udgravering i Noget (de udskaarne Fordybninger; den indgravede Skrift 2c.); det udgravede Arbeide deri. Kiperornera ajorpok, Udgraveringen i det duer ikke ɔ: er slet gjort.

Kiperkok, m. S. **Kiperkua**, Hullet i Harpunens bageste Ende, hvormed den staaer paa sin igimak.

Kipik, 3. det, man tildækker sig med paa sit Leie: Sengetæppe; Overdyne; eller hvad der bruges paa samme Maade.

Kipigpâ, dækker ham til; lægger Tæ ell. Dynen paa ham. U. S. 1) r dækker sig til; 2) pass.: er tildæ har Dyne ell. Tæppe over sig.

Kipigtorpâ, d. S. s. Foreg. mere førlig ell. gaaende i det Enkelte: dæ ham allevegne godt til; stopper D ned 2c. U. S. som det Forrige.

Kipivâ, snoer det; tvinder det; v det omkring. U. S. mest pass. **Kipissivok**.

Kipissak, snoet; tvunden (Traad, Line

Kipingavok, 1) er omdreiet ell. dreiet, (det, som ellers skulde være f. Ex. et Stykke Træ, hvis Aarer snoede, istedetfor at gaae parallel Træets Axe); er vindskjæv (noget Sn jvf. ulungavok).

Kipinguagtak, Pl. m. S. -g Teltets Opstandere (under det Tvæ som bærer Teltstængerne).

Kipiôrpok (anore), gaaer i Sn ger; hvirvler (Vinden).

Kípúpâ, snoer det tilligemed ell. sa med eller ind med i noget Andet; b klemmer det fast med en Skrue.

Kíput, helst i Pl. **Kíputit**, 1) Skruetvinge; 2) en Presse med Sk

Kivnek, 3. 1) d. S. s. Kipinek Snoning eller Vinding; 2) spec Skruegang. kikiak Kivnilik, en S til at skrue i Noget (som Søm). sukat Kivnilik, en Skrue til at spænde N sammen eller fast med (f. Ex. i en lebænk).

Kivnikípok, ts. har fine Vindi er fiint snoet (en Line 2c.); ell. har Gænger (en Skrue); og **Kivnertu** har grove eller tykke Vindinger ell. Gæ

Kivnikârpok, er snoet i lange dinger, saa at hver Omgang gaaer forbi den forrige.

Kivneriarpâ (egentlig: afsnoer snoer det tilbage (f. Ex. en Line, f adskille dens enkelte Garn; ell. en K der er kommen paa Noget 2c.). — U. S. snoer sig tilbage; løber op Snoede eller Tvundne).

Kivneriaut, en Skruetrækker.

Kivssarpok, snoer sig; forvrider slaaer en Bugt; faaer Kurre paa Line, Traad, Snøre 2c.).

Kivssak s. nedenfor.

vssarut, et Led eller Lægnen paa
n Fiskesnøre ell. Harpunline ell. Lænke,
om kan dreie rundt og hindrer den fra
t snoe sig eller slaae Bugter.
vssatdlagpâ, dreier det omkring
med een Dreining af Haanden); giver
et een Snoning. simia kivssatdlaguk,
rei Tappen fast!
vssivok, 1) d. S. s. kipissivok;
) spec. spinder.
vssak, 1) d. S. s. kipissak; 2) spec.
punden eller tvunden Traad; Garn.
vssit, et Spinderedskab: en Teen ell.
Spinderok; især: en Teen.
vssivik, en Spinderok.
vdlerpâ, borer i det med et Vridbor
ller andet Bor, som skal dreies altid
amme Vei (ikke frem og tilbage; s.
iorpâ).
vdlerut, et Vridbor.
vdlerússuak, et stort Bor; et Naver.
Til samme Rod høre maaskee endnu:
erpok og kivsagpâ; s. S.
ok s. kîgpok.
porak, 2. oprindelig vel en dyb Fure
ell. Længdefure?) i Almindelighed, men
ruges nu kun om Furerne ell. Hudfol-
erne under en Hvalfisks Bug; kiporai,
ens Bugfurer.
porkak, en stor Hvalart med lav,
und Rygfinne og mange Furer under
Bugen.
porkâk, en Unge af samme Art.
porkarnak, en mindre Hvalart med
gesom dobbelt Rygfinne (en spids oven
aa den runde), og som gaaer tilbunds
den at vise Stjerten ligesom en tikâgug-
dlik, hvorfor den ogsaa i nogle Egne
ldes tikâgugdliussak.
porkarpok, fanger en kiporkak.
porkartak, m. S. -rtâ, hans fan-
ede ɔ: den af ham fangede kiporkak.
porkarpâ, gjør Furer, især: Læng-
efurer, i det. Bruges ikke almindelig;
kôrkerpâ og kigarpâ.
vok s. kîgpok.
sek, 2. udspyttet Spyt; en Spytklat.
Bruges ikke almindelig; ellers kisernek).
erpok, s. spytter. M. S. — paa
et; lader eller lod sit Spyt falde paa det.
erfigâ, har det til Spyttested; spyt-
r paa ell. i det.

kisersarfik, en Spyttebakke. (Ellers
ogsaa nuakôrfik, s. S.)
kitserarpâ, htr. -raivok, 1) spytter
paa det gjentagne Gange og hist og her;
overspytter det; 2) spec. overspytter Van-
det (Søen) med tygget Spæk (for at faae det
roligt og klart, at man kan see Fiskene paa
Bunden). Jvf. orssuardlerpâ.
kisuavok, faaer en uvilkaarlig Muskel-
trækning i et eller andet Lem (-kut);
ell. og: det Lem ell. Sted paa Legemet
(Haand, Been, Ansigt) faaer en saadan
Muskeltrækning; ogsaa: faaer en uvil-
kaarlig Rystelse gjennem Legemet (af
Kulde). ekalugssuit kisuanertutdlâ-
-raut, Haierne pleie at blive meget længe
ved med Muskeltrækninger (efterat de ere
dræbte).
kisugpâ, sætter Neglene i det.
kitsugpâ, d. S. s. Foreg. gjentagne
Gange ell. paa flere Steder; kradser det.
kisungnek ell. kitsungnek, 3. en
Rift i Huden, af at Nogen har sat
Neglene i den.
kitsuk, en Kat.
kitsût, Pl. m. S. kitsûtai, de neg-
lelignende Beenstifter paa Kajakringens In-
derside og Konebaadens Stævnhoveder,
over hvilke Skindbetrækket strammes fast.
kisuk, Prov. det Sorte paa Himmelen
over Vandet.
kissuk, 1) Træ (som Stof); et Stykke
Træ; især: et Stykke Drivtræ. — —
M. S. kissua, dets (ɔ: Træets) Ved.
2) Brændsel; det, hvormed Ilden ved-
ligeholdes. ivssunik kissokarpok, (Ild-
stedet ell. Ovnen) har Brændsel af Tørv
ɔ: Ilden vedligeholdes for Øieblikket med
Tørv, eller der brænder (nu) Tørv der-
paa ell. deri.
kissugpâ, lægger Brændsel til det (Ild-
stedet ell. Ilden).
kissugtorpâ, d. S. s. Foreg. med Hen-
syn til, at Brændselet lægges til i flere
enkelte Stykker ell. lidt ad Gangen.
kissugssak, Noget til Brændsel.
kissugâ, bruger det eller har brugt det
som Brændsel; brænder det ell. har brændt
det. tamáko nunap timâne kissugi-
-ssarpavut, dem pleie vi inde i Landet
at bruge som Brændsel.
kissuliúpâ, omtrent d. S. s. Foreg.;

egentl.: gjør det til Brændsel eller gjør Brændsel deraf.

ĸissoĸut, m. S. **-tâ**, et Træstykke til Hjælp ved det; f. Ex. et Stykke let Træ som Boie paa et Garn; ell. de Pinde, som bære Snaren til at fange tâterât med; eller et Stykke Træ, som stikkes under Tværremmen paa en Kajak til at lægge Aaren paa, og Lignende.

ĸissugtaĸ, m. S. **-gtâ** ell. Pl. **-gtai**, Træet ell. Træværket i det (i en Ting, som bestaaer af forskjelligartede Dele, f. Ex. en Skindbaad eller en Piil ꝛc.); spec. igalássap ĸissugtai, Træværket i et Vindue (Rammen og Sprosserne); autdlaisip ĸissugtâ, Skæftet paa en Bøsse; avátap ĸissugtâ, en Træprop i en Aabning i Fangeblæren (med en Fure omkring, hvori Aabningens Rand surres sammen).

ĸissugtalerpâ (autdlait), sætter Skæfte paa den (Bøssen).

ĸissugtagssaĸ (u. S.), et Skæftetræ.

ĸissugtagssivoĸ ell. **-gssiorpoĸ**, arbeider paa et Bøsseskæfte. M. S — til den (Bøssen) ell. til ham (Eieren).

ĸissugserpâ (avataĸ), anbringer de fornødne Træpropper i Fangeblærens Huller.

ĸissugtarpoĸ, samler noget Brændsel omkring paa Landet og bærer det hjem med det Samme (især til øieblikkelig Brug).

ĸissugsiorpoĸ, søger omkring efter Træ eller Brænde (især Drivtræ); er ude for at finde Træ.

ĸissuisorpoĸ, gaaer ell. er gaaet for at hente det Træ eller Brænde, som han havde oplagt ell. samlet tidligere.

ĸíssiarpoĸ, er med Baad ude efter Flydetræ; er paa Brændetogt i Udhavsøerne.

ĸíssivoĸ, finder et Stykke Drivtræ i Søen eller paa Stranden (prov. og ucorrect ogsaa om Andet, f. Ex. en Fangeblære, som en Anden har mistet, og Lignende, som er funden paa samme Maade, som man finder Drivtræ).

ĸíssiaĸ, 1) d. S. s. ĸíssiartoĸ, den, som er ude paa Brændetogt; 2) et fundet Stykke Træ; m. S. **ĸíssiâ**, hans fundne ɔ: det af ham fundne Stykke Træ (ell. prov. ogsaa Andet; s. Forrige).

ĸíssiarâ, 1) har fundet den Driv… eller det Stykke Træ; 2) Prov. … fundet det paa lignende Maade, som … finder Drivtræ (Andet s. ovenf.).

ĸíssorigpoĸ, s. er et godt St… Træ (nemlig godt at forarbeide).

ĸiteĸ, 3. m. S. **ĸerĸa**, 1) dens e… dets Midte (en Tings i Alm.); 2) sp… Legemets Midte (Midien); Bæltested… Lænden, især dens øvre Deel (over… Hofterne; jvf. makiseĸ); 3) det Hal… Halvdelen (jvf. agfaĸ); 4) Prov. … halv Daler. uvdlup ĸerĸa, M… dag. únuap ĸerĸa, Midnat. ĸer… piniaruk, tag Du det Halve. ĸerĸar… pisiarâra, jeg har kjøbt det for en h… Daler.

ĸerĸane (Loc.), midt paa det; paa … i Midten af det; **ĸerĸanit** (Ab… fra dets midterste Deel; **ĸerĸag**… (Vial.), midt over; over dets Midte … midt ad; **ĸerĸanut** (Term.), … midt paa det.

ĸiteraĸ, 2. Rygmarven.

ĸiterarpoĸ, er paa det Midterste; … naaet Midten (Dagen, ell. Tiden). u… -dloĸ ĸiterarpoĸ, det er Middag. únu… ĸiterarpoĸ, det er Midnat. — —… M. S. (Tiden) har naaet dens Mi… (Dagens ell. Nattens).

ĸiterparpoĸ, har naaet Midten … Fjorden eller det Vand, som han sæt… over. M. S. — af det. (Er … i Brugen forskjellig fra det Forrige, … i Betydningen).

ĸiterĸúpâ (og Prov. ĸiterĸorpâ), … ger det midt over eller til Hælvt… ĸiterĸutdlugo avísavoĸ, det skal de… paa Midten ell. midt over. ĸiterĸutdlu… imerpara, jeg har fyldt det til Midten … halvfuldt. U. S. pass. tatdlimángo… -nermut ĸiterĸúpoĸ ell. -ĸorpoĸ, Kl… ken er halv fem. *uvdlup ĸiterĸuvf… Jævndøgn.

ĸiterdleĸ, 1) den Midterste (af Fle… som ere i Rad); 2) spec. Langfingere…

ĸiterdlugpoĸ, har ondt i Rygg… over Bæltestedet (over Lænderne).

ĸiterut (og Prov. ĸiteĸut), et Bæl… et Livbaand.

ĸiterúmingâ, har det i eller paa … Bælte.

eruserpâ, binder ham Bælte paa; ngjorder ham. M.S. — sig selv.
seraok ell. -rivok, d. S. s. kiterdlugpok, har ondt nede i Ryggen.
rkarpok, Prov. og kun i Forbindelsen: uvdlup kerkarpok, holder Middag; spiser til Middag og lader Arbeit hvile (efter europæisk Skik). Udtas almindelig med bortkastet p som eet rd: uvdlokerkarpok; jvf. atsip pâ der âk II.
igpok, t. er kaad ell. vild og giver Vildhed Luft paa utilladelig Maade: ækkes eller driver letfærdig Spøg eller ør upassende Spilopper &c. af Kaadhed n Dreng eller et ungt Menneske; om Voxen bliver det omtrent det Samme m pîtáipok, s. S.).
Meget charakteristisk er dette Ord i en r Deel af Landet kommen i Brug om: dandse (hvilket altsaa er opfattet som: være vild og kaad), neml.: først om de af uropæerne indførte eller ved deres Indydelse opstaaede Dandse, og da andre andse nu ikke kjendes her, forbindes rmed af Mange, for hvilke Ordets entlige Betydning er bleven borte, Beebet om at dandse overhovedet. At nne Talebrug ikke bør efterlignes, er l tydelig nok.
lagpok s. kîgpok.
lak s. kilerpâ.
lat s. kilavok.
dluak, 2. [et lige op og nedgaaende nit i Noget], Prov. Skrævet (altsaa entlig: Indsnittet imellem Benene). eraf:
dluarigpok, s. er smukt lige af- ell. dskaaren ɔ: dens Rand gaaer lige op og d og i en lige Linie; er lige og vinlret i Kanten (et Snit i Noget, eller det ved et Snit eller paa lignende taade Fraskilte, f. Ex. et Stykke Driviis ler en Klippe).
ornak, kun m. S. kitornâ, hans ler hendes Barn. (Om Mennesker, en bruges dog stundom ogsaa om Dyr).
ornartârpok, har faaet et Barn.
ornaerpok, s. mister —, og kitornaerúpok, har mistet sine Børn.
ornakángilak, er barnløs; er en Børn.
ornivigâ, avler Børn med hende (hvadenten det er med sin Kone ell. med en Anden).
kîtsatigâ s. kîgpok (kîsavok).
kitserarpâ s. kisek.
kitsugpâ, kitsuk &c. s. kisugpok.
kitugpok, er let bøielig; har ingen Stivhed i sig; er blød ell. myg. (Modsat stiv). Bruges ogsaa om Levende, navnlig om Bløddyr; men ogsaa f. Ex. om En, som er slap og hænger med Kroppen, som om han ingen Been havde i sig.
kituatdlagpok, Prov. falder i Vandet uden at give Lyd ell. Stænk fra sig (en Piil ell. Steen, som falder lige ned paa sin Spids).
kitulivok, bliver blød eller er bleven blød ell. myg. Sjeldnere m. S. — for ham; faaer det blødt ell. mygt.
kitulisarpâ, myggjør ell. blødgjør det (ved at gnide det mellem Hænderne &c.); tilintetgjør dets Stivhed.
kitugdligssáungilak, er ubøielig (en Ting).
kituperak, 2. en Søanemone.
kitusugpok, Prov. 1) er ligesom leddeløs i Kroppen; dingler, hvor han gaaer eller staaer; 2) har faaet ret udsovet, ell. har sovet meget længe (fordi han har spiist en kraftig Mad) og er i den Anledning kommen for sildig op. I andre Egne bruges det derimod i Betydning af: 3) opfører sig vildt ell. usømmelig; er gjækkesyg (næsten eensbetydende med kitigpok).
kitutsagpok og kitutsigpok, t. er bleven ligesom blød indeni ell. opløst af Latter (især af undertrykt Latter eller Fnisen).
kitutsáupâ, er opløst af Latter over ham ell. det.
kituipok, 1) kviddrer (en Fugl); 2) om et Menneske: taler ligesom paa Fugleviis (uforstaaelig); især: taler et fremmed Sprog.
kivâke, Hannen til den almindelige Ulk (kanajok; s. nârigsok).
kiverpok, s. (maaskee af samme Rod som kipivok) 1) bøier sig tilbage; krummer sig bagover. Undertiden specielt 2) kaster sig paa Ryggen og ligger og sprøller (et Barn af Gjenstridighed. Jvf. kivípok Nr. 1).

kiversípâ, bøier ham eller det bag-over (Hvadsomhelst; bl. A. Laaget paa en Kiste, Hanen paa en Bøsse ꝛc.).

kiversarfik, et Hængsel paa en Dør eller et Laag ell. Lignende; helst i Pl. m. S. **kiversarfê**, dens Hængsler.

kivingavok, 1) er bøiet tilbage; staaer bøiet bag over (et Menneske ell. Hanen paa en Bøsse ꝛc.); 2) er buet indad; danner en indadvendt Bue (f. Ex. Kjølen af en Baad; modsat katîngavok).

kiviarpok, seer sig tilbage (ved at dreie Hovedet); vender sig om for at see det, som er bagved. M. S. vender sig om og seer til ham ell. det. mána kiviarat-dlauk, vend dine Øine først engang herhen!

kiviarsarpâ, søger paa en eller anden Maade (ved Smaaraab ꝛc.) at gjøre sig bemærket af ham (som vender Ryggen til) for at faae ham til at see sig om (naar man vil En Noget).

kivio, helst i Pl. **kiviut**, 1) Duun paa en Fugls Skind (ikke den, som findes i Reden; s. uvdlo); 2) Laad eller Uldhaar paa et Dyrs Skind (under de egentlige Haar); 3) Uld ell. Laad paa Vækster (f. Ex. paa Kjæruld); 4) et ell. andet af disse, som har løsnet sig fra sit Sted og flyver omkring i Luften ell. hænger paa Klæderne. kiviúnguit, bl. A. Solgran eller Fnug.

kiviulik, 3. 1) som har Duun paa sig (en Søfugl ell. Skindet af en saadan); 2) som endnu kun har Duun ell. Laad (en Fugleunge ell. Sælhundeunge, naar de egentlige Fjer eller Haar endnu ikke ere komne frem).

kiviuiautit, Pl. en Børste.

kivípok, t. 1) bliver vred (et Barn. Bruges i denne Betydning kun om Børn, og endda ikke almindelig. Jvf. kiverpok Nr. 2, hvoraf dette Ord efter Formen nok kan være dannet. Dog skal Ordet tidligere have havt og i Labr. endnu have en mere omfattende Betydning, neml.: er ikke sig selv mægtig af Vrede ell. Skam). Almindeligst 2) gaaer Vildmandsgang; forlader Menneskene og Samfundet af Sindskrænkelse ell. Skam ell. anden hemmelig Grund (hvilket enkelte Gange virkelig er skeet og desuden af Mange antages at være skeet, naar En er omkommen paa Søen, og Intet bli fundet efter ham).

kivítok, 1) En, som (virkelig) har f ladt Menneskene og enten først efter la gere Tid ell. slet ikke er kommen t bage; 2) en (indbildt) Vildmand; som formeentlig ikke er død, men forladt Menneskene i levende Live, som efter Grønlændernes Overtro d efter er bleven til et halvt legemli halvt aandeligt Væsen, som f. Ex. fange Rensdyr ꝛc. uden Vaaben (n dog gjerne søger hen til Husene eller almindelige Menneskers Fangst for tilvende sig Noget at spise ell. ogsaa Tobak, naar Leiligheden kunde falde gu stig), samt kan vandre uden Vei o Bratninger og Fjorde og Alt, og he ikke døer mere.

kivsimavok, Prov. har skjult si Vrede (et Barn).

kiviuiautit s. kivio.

kivdlakiak s. kivdlerpok.

kivdlerpâ s. kipivâ.

kivdlerpok, t. er blank; glinds glimrer.

kivdlarigpok, s. er meget blank; smukt glindsende.

kivdlersarpâ og **kivdlarigsar** gjør det blankt eller glindsende; ski det; polerer det.

kivdlakiak, Glimmer.

kivdlertorak, 2. og **kivdlert** **-ssak** (sjeldnere blot kivdlertok), B og hvad der er gjort af Blik.

kivsagpok (maaskee af samme S som kiverpok og kipivâ), giver et tigt Ryk for at slynge Noget bort ved (f. Ex. et Menneske med Haan for at ryste Noget af den, eller med Medestang og den derpaa hængende for at slynge den op af Vandet; eller Fugl med sit Næb, efterat den har d ket; ell. en Fisk med hele Kroppen, at sprælle ud af Haanden paa den, har grebet den). M. S. giver et med det.

kivsagtarpok og **-rpâ** ell. **-rp** d. S. s. Foreg., men gjentagne Ga nemlig: giver gjentagne enkelte R spec. fisker med en Medestang (egent rykker Fiskene med den op af Vand

agtaut, en Medestang med Krog samtlige Tilbehør.

agtorpok og **-rpâ**, 1) rykker flere uge frem og tilbage med Noget; spræt= med det; ryster Noget af det. ag- ane kivsagtorpai, ryster sine Hæn= (for at ryste Vand eller Andet af n); 2) trækker Fisk op af Vandet med Medestang (s. Næstforeg.).

agfigâ, sprœller ud af hans Haand sken).

agtorfigâ, stænker Vand ell. An= af sin Haand paa ham ell. paa det.

ivok, (egentl. vel: fik Noget rykket t fra sig; men bruges kun om Søv= :) kan ikke falde i Søvn.

il samme Stamme synes endnu at høre:

serdluk (d. S. s. silardluk), Rusk= r; Slud; og

serdlugpok, er Ruskveir.

ak, kivssarpok, kivssivok &c. s. ivâ.

k (den egentlige Grundform synes at e: kuk), Urin. Er en Biform af k, s. S.

vok, lader sit Vand. M. S. — det.

rusugpok, trænger til at lade sit nd.

rusuersarpok, lader sit Vand for ikke at blive nødt til det senere a en ubeleilig Tid (gjør det, f. Ex. en man lægger sig).

fik, en Urinballe; en Natpotte

ssinek, 3. frossen eller indtørret in (paa Jorden). Jvf. kugssinek.

ssingârpok, Prov. er guulagtig oget, som ellers pleier at være hvidt; Ex. en Hvidfisk; eller Skummet paa Bølge, kort inden den fuldstændig yder).

kâk (med en ikke almindelig Bi= rm: kokak, 2.), Landskyggen i Vandet Stille).

kârigpok (sjeldnere: korkarigpok), har stærk Landskygge (Vandet); er el mørkt af Landskyggen, saa at det er nskeligt at opdage en mørk Gjenstand a det.

kagssivâ, overlister eller overrumpler m; kom paa ham ell. fik ham narret, inden n mærkede det (kom ligesom i Landskyg= n uformodet paa ham). Htr. **kokag-ssîvok**. Omtr. d. S. s. terdlagssivâ og terdlinganêrpâ, s. S.

kokerâ, Prov. kan godt lide ham; holder af ham.

kokerpok, s. 1) bliver ør i Hovedet ell. bedøvet af Larm (Knald, Bulder &c.); 2) døer deraf.

kokernakaok, man bliver ør i Ho= vedet deraf; det er en bedøvende Larm.

kôrkak eller almindeligst **kôrkâk**, det saakaldte Adamsæble i Halsen.

kordlorpok, løber i en uafbrudt Strøm lige ned eller næsten lige ned (flydende Ting, ell. ogsaa Sand, som drysser ned (f. Ex. i et Timeglas).

kordlortok, spec. et Vandfald (stort eller lille).

kordlorfik og **kordlortitsivik**, 1) en Tragt; 2) en Kran ell. Hane til at tappe med.

kordlûlavok, er i afbrudt løbende ell. rindende ell. dryssende Bevægelse; løber af og til i en lille sammenhængende Strøm og derimellem kun draabeviis.

kôrnok og kôrok s. kũpâ.

korsarkorpok, bider Tænderne haardt sammen (af Smerte ell. af For= bittrelse; og svarer ikke). Er ikke al= mindelig, men kan til sin Brug ikke er= stattes af noget andet Ord.

korsuk, grøn; guulgrøn. (Rimelig= viis er Ordet dannet af et andet, men det kan vel neppe med Sikkerhed siges, af hvilket. Det skal paa sine Steder (saal. ogsaa i Labr.) bruges for guul eller guulagtig, hvilket tyder paa kôk; men paa andre Steder opfattes det som beslægtet med kuajautit (s. S.), hvor= med dog Formen ikke stemmer. Jvf. sungârpok og tungujorpok).

korsorpalugpok og **korsugpalug-pok**, er grøn ell. guulgrøn.

korsorpalugtok, d. S. s. korsuk.

kuagssuk, 1) i Alm.: en skarp Kant ad Længden paa Noget (f. Ex. paa et forarbeidet Stykke Træ ell. Metal eller Andet); 2) især: en Bjergaas. (I denne Betydning forekommer det oftere som Stednavn).

(merkut) **kuagssulik**, en kantet, sleben Synaal.

(merkut) **kuagssuitsok**, en trind ell. rund og glat Synaal.

Kuagssugtôk (sc. Kissuk), et firkantet tilhugget Træ; et Aaretræ eller en firkantet Lægte.
Kuagsserpâ eller **Kuagssulerpâ**, gjør en Kant paa det; bearbeider det saaledes, at det faaer en skarp Kant.
Kuagssersorpâ eller **Kuagssuler-sorpâ**, gjør flere Kanter paa det, ell. gjør det allevegne kantet.
Kuagssuiarpâ, tager Kanten ell. Kanterne af det; afrunder det.
[**Kuak**, som er bleven glat af Frost?. Bruges i Labr. om frosne Fødevarer: Kjød, Bær 2c. Deraf:]
Kuasak, glat; Glathed. (Mere bruges herfor Participiet af det Følgende:)
Kuasagpok og **Kuasarpok**, er glat at træde paa; er slibrig (hvadenten det er af Frost eller ikke).
Kuasaliak, et Sted, som er gjort glat ved at helde Vand over det i Frostveir.
Kuasasiorpok, 1) gaaer, hvor der er glat, især paa glat Iis; 2) spec. er paa Sælhundefangst paa glat Iis (som er en særegen Fangemaade); driver Glatisfangst. M. S. fanger den Sælhund paa glat Iis.
Kuáipok, t. glider ud (paa glat Iis ell. slibrigt Land). M. S. — paa det, ell. glider af fra det (med Foden).
Kuaerkigpok bruges ofte omtr. ligebetydende med det Forrige, men er dog egentlig: glider og glider atter ud, eller glider fuldstændig ud (saa han falder).
Kuajaut, i Pl. **Kuajautit**, 1) en grøn slimet Mos- ell. Tangart, som beklæder den nedre Deel af Stranden og er meget slibrig at træde paa; 2) lignende slimede Mosarter i Ferskvand.
Kuarak, 2. Blomsterkvast; Frødusk (paa Angelica og lignende Vækster).
Kuaraerpok ell. **Kuaraerpalug-pok**, giver ved Berørelse ell. Bøining en vis skrattende Lyd og Fornemmelse (et Lem, som smerter, eller en Skade paa Legemet, især Haandledet, ligesom naar man afstryger en Angelicas Frødusk (Kuaraerdlugo).
Kuârsârpok, farer sammen, idet han forskrækkes; bliver betuttet af en pludselig Forskrækkelse.
Kuartak, en Spolorm ell. Børneorm (i Endetarmen).

Kuartavok, plages af Spolorme; enten: har Spolorme i sig; eller nemmer dem.
Kuasak og Kuasarpok s. Kuak.
Kue, et Provianthuus (paa grøn[landsk] Maade, et lille Huus uden Vindue [til at] gjemme Fødevarer i, enten bygget tæt [ved] Vaaningshuset eller i Nærheden de[raf)]; 2) en Lade (jvf. iserterivik).
Kuerssuak, et europæisk Provian[thuus] (i Modsætning til de grønlandske).
[**Kuerpok**, hoster (en enkelt ho[ste-] Lyd). Bruges neppe. Deraf:]
Kuersorpok, hoster.
Kuersortarpok eller **Kuersor[-]** **-vok**, har Hoste; hoster jævnlig; af Hoste.
Kuerugpok, 1) skal hoste; der paa[kom-]mer ham en Hoste; 2) der paakom[mer] ham ofte en Hoste (nær det Samme [som] det Forrige).
Kuerssak, det Hvide i Øiet.
Kuerssardlugpok, har Betænd[else i] det Hvide af Øiet (med røde Aarer i [det] Hvide).
Kuersserpok, s. faaer en hvid [Plet] paa det Sorte i Øiet, eller og en Hinde over hele Øiestenen.
Kuertek, en hvid Plet i det Sorte af [Øiet].
Kugfik s. Kôk.
Kugdlugpâ, bøier Kanten om paa ell. og: bøier Kanterne sammen; f[...] det; lægger Læg paa det (et enkelt L[æg]). U. S. pass. Htr. **Kugdlugsivo[k]**.
Kugdlugtípâ, d. S. s. Foreg. (ege[ntlig] bevirker, at det er sammenbøiet ell. fol[det]).
Kugdlugterpâ og **Kugdlugtit[er]-pâ**, lægger det sammen i flere L[æg]; folder det sammen i flere Folder ell. flere Sider (f. Ex. et Brev; et Klæde,
Kugdlungnek, 3. en Fold; en bøiet Kant paa Noget.
Kugdlugiak, 2. 1) en Kaalo[rm]; 2) en Igle (i denne Betydning bedre: **Kugdlugiârssuk**).
[**Kugsavok**, er usikker i sin Sag?. maaskee beslægtet med kugssagâ lignende Maade som Kôk med k[...] Deraf:]
Kugsalavok, er —, og **Kugs[a-]** **-dlarpok**, bliver forsagt ell. bekl[emt]; ængster sig; ængstes (angaaende det F[or-]staaende; sujôravdlune).

satdláupâ og kugsatdlagfi-
-â, ængster sig desangaaende ell. over
ell. ham (hvorledes det dog vil gaae).
satdlautigâ, ængstes derved; bliver
sagt af det (f. Ex. af Noget, der
kker hans Sind).
saláipok, ts. ængstes ikke af Noget-
nhelst; bryder sig ikke om Følgerne;
fræk; gjør det, som han meget godt
d, at han ikke maa ꝛc.
sugpok, gjør sig lille; dukker sig
men, at den Anden ikke skal træffe
n. Jvf. kugsugpâ.
sinek s. kôk.
ssuk, en Svane.
gtak, Overfyldning? af kut? Deraf:]
taussak, m. S. -ssâ, Prov. dets
pmaal; det, som staaer op over Kar-
s Rand.
tausserpâ, Prov. fylder det med
pmaal; kommer endnu Noget oven
det, som allerede er fyldt til Ran-
. Jvf. kangmigpâ.
torak, m. S. -râ, 1) Laarbenet
a et Menneske ell. et fiirføddet Land-
); om et Dyr ogsaa: 2) Laarbenet
d Kjødet derpaa; Køllen; Skinken.
toraiarpok, faaer Skade paa sit
rbeen (f. Ex. ved et Fald); ogsaa:
er sit Laarbeen af Led.
toraerpâ, tager Køllen af det (et
nsdyr eller andet Landdyr). — —
S. sælger en Kølle.
agpok, finder Fornøielse i Noget,
pirrer Sandserne (f. Ex. i Ballie-
eller Stridssang eller en theatralsk
restilling ꝛc.). Bruges vel ikke ofte;
imod de Følgende.
gâ, synes, at han ell. det er mor-
n. Bruges meest enten med Aff. -kaok,
Ex. kuiagekâra, jeg syntes, han var
morsom (f. Ex. En, der bar sig
tet ad); — eller med -ngilak: kui-
gíngilâ, finder intet Morsomt ved ham
r det; hvilket meget ofte bliver det
mme som: kan ikke lide ham ell. det.
agissakángilak, finder ingen
rnøielse i Ting, som blot pirre Sand-
ne; finder Intet morsomt.
asugpok, morer sig ret over Noget;
lyster sig; bryder ud i Latter over
get, som morer ham.
anarpok, 1) man morer sig ved det
ɔ: det er morsomt; man maa lee ad
det; 2) det er grinagtigt ell. til at grine
ad. Med en tilføiet Nægtelse bliver
Betydningen herefter forskjellig, saaledes:
kuianáipok, det er ikke morsomt; er
ubehageligt (af Nr. 1).
kuianángilak, er ikke til at grine ad
(af Nr. 2) ɔ: er ikke ubetydelig. anore
kuianángilak, Vinden er ret stærk. kater-
-ssugai kuianángitdlat, det er ikke lidt,
hvad han har samlet sammen.
kuianaerpâ, egentlig: borttager dets
Grinagtighed ɔ: gjør det antageligt ell.
brugeligt (det, som før var for ringe eller
ikke kunde bruges, som det var); og i Pl.
ofte: har faaet temmelig mange af dem.
naujat kuianaerpáka, jeg har faaet
temmelig mange Maager.
kuiautit ɔ: kuajautit s. kuak.
kûik, det smalle Been i en Sælhunds Bag-
lalle (med eller uden Kjød paa).
kuilertavok (af en ubekjendt kor-
tere Stamme), frygter for at lide Af-
bræk eller Skade; og kuilertagâ, —
ved ham (f. Ex. den gode Fanger ved
en Stymper, som kommer paa hans
Fangeplads og vil forjage Sælhundene
for ham; eller Stymperen ved en dyg-
tigere Arbeider, som vil gjøre ham til
Skamme; ell. den, som eier Noget, ved
en Pilfinger ꝛc.).
kuilertanarpok eller -nakaok,
man befrygter at lide Afbræk ell. Skade
ved ham; man foruroliges ved hans
Nærhed, ell. man tør ikke lade sine Ting
ligge for ham ꝛc. kuilertanarsekaok,
merkutíka tiguniáinarmagit, hun er
bleven mig foruroligende at have i Nær-
heden, da hun altid vil tage mine Sy-
naale.
kuilerratsagpok, faaer travlt med at
komme afsted, fordi han frygter for at
komme til at lide Skade (f. Ex. at den,
som er gaaet, skal gjøre ham Afbræk ell.
komme ham i Forkjøbet ved Noget; ell.
at den Forfølgende skal faae fat paa ham,
og Lignende).
kuinagpok, kildres; fornemmer Kil-
dren.
kuinangnarpok ell. nakaok, man
kildres af det, eller fornemmer Kildren
ved det.
kuinagsârpâ, kildrer ham.

kuivok s. kôk.

kujavok, takker. M. S. **kujavâ**, takker for ham (analog kiavâ) ɔ: takker for, at det gik ham saa (den Anden).

kujanarpok ell. **-nakaok**, 1) man takker for det eller paa Grund af det; 2) han ell. det er Tak værd ell. takværdig.

kujanarsile (Opt.) ell. **-rsilat**, takket være —! lovet være —!

kujanak, 1) d. S. s. kujanakaok; 2) som Interj. Tak!

kujanarssuak, megen Tak!

kujanavik, rigtig Tak! (Bruges mest i skadefro Betydning, naar f. Ex. En, som havde gjort En Fortræd, derefter selv kom i Fortræd, eller naar En fik Løn som fortjent).

kujássut, 1) Taksaarsag; 2) Takkeord; Taksigelse. (Alene bruges Ordet mest i den sidste Betydning: kujássutâ, hans Taksigelse (anal. aperssûtâ, akíssutâ); hvorimod det har den første Betydning i det Følgende:)

kujássutigâ, 1) takker for det eller desaarsag; 2) paaskjønner det; modtager det med Taknemmelighed.

kujaniut, d. S. s. kujássut Nr. 2; spec.: en Takkesang ell. Lovsang.

kutsápâ, takker paa hans Vegne (som enten er fraværende eller ikke selv kan takke).

kutsavigâ, 1) takker ham; 2) lover ham (jvf. únersiutigâ).

kujagâ bruges af Enkelte i Betydning af tre af de Foregaaende, neml. enten 1) af kujavâ, eller 2) af kujássutigâ, eller 3) af kutsavigâ; men overhovedet vist ikke ofte.

kujarmavok, Prov. logrer med Halen og gjør sig lækker for En (en Hund). M. S. — for ham. Skal undertiden ogsaa bruges om Mennesker, der hænge efter hinanden ell. gjøre sig behagelige for hinanden, især Mandfolk og Fruentimmer.

kulâ, kulangerpâ s. kut.

kularpok, mishaaber; mistvivler.

kularâ, mishaaber ell. mistvivler derom; troer ikke at kunne gjøre det ell. at skulle faae det. pissagssara kularíngilara, jeg tvivler aldeles ikke om, at jeg jo faaer det, jeg skal have.

kularnarpok eller **-nakaok**, man tvivler om det (at det vil skee); ma[n] ikke vente det.

kularnángilak og **kularnáip**[...] er vist nok; man tvivler aldeles ik[ke] det. **kularnaitsumik** (Mod. a[...]) uden al Tvivl; med Vished.

kularkêrpâ og **kulariungna**[...] **-pâ**, tvivler ikke længer om at [...] erholde ell. opnaae det.

kulássutigâ, mishaaber ell. tvivler [...] aarsag ell. med Hensyn til det.

kuláupâ, kulavssak og kuleruak s. [...]

kule, kun i Pl. **kulit**, ti. M. S. [...] **-lingat** (af en anden Form: kuli[...] anal. pingajo ved Siden af pinga[...] den Tiende.

kuliúput (Pl. af kuliuvok), de e[re ti] i Tallet.

Foruden denne Brug kan kule [...] behandles i Analogi med arfinek, a[...] -nek og arfersanek, for at benævn[e] øvrige Tiere i Overeensstemmelse me[d] almindelige Talsystem, f. Ex. pi[...] -sunik kuligdlit, som tre Gange [...] ti ell. en tiende ɔ: tredive; tatdlim[...] kuligdlit, halvtredsindstyve 2c.

kulailuat, Pl., Prov. ni; m. S. [...] **-lailuât**, den Niende; og ku[...] **-luáuput**, de ere ni i Tallet. ([...] arfinek sisamat &c.).

kulípok, kulitsak, kulivâ og kuli[...] &c. s. kut.

kulorok, 2. Prov. en sygelig ell. [...] gelig En, en Skrantning.

kulorûvok, Prov. er sygelig ell. s[...] lig (et Menneske, eller og en Sæl[...] som er paafaldende mager og derfor [...] antages at have været sygelig).

kuluavok, det klukker ell. knurre[r] den i det (af Flydende og Luft i [...] ening), navnlig i Indvoldene. náss[...] kuluassorssûput, jeg har en slem K[...] ren i Maven ell. i Tarmene.

kulusuk s. kut.

kumâk (Prov. kumak, 2.), 1) en [...] delorm eller lignende Indvoldsorm [...] undertiden findes i Sælhunde og [...] Fisk; efter Sigende ogsaa undertiden [...] Mennesker); 2) lignende, slimede Or[m i] vaad Jord eller Sand. (Er rimeli[...] en Biform af kumak, s. S.).

kumarpok, bliver kortere ved at [...] des sammen fra Enderne (f. Ex. et [...]

e ell. et Dyr, som trækker Hovedet ned
llem Skuldrene; ell. en brækket Aare
: Andet, som man skæfter sammen
n ved at lægge de brækkede Ender
hverandre; ell. en Kikkert, som sky-
sammen &c.

artipâ, forkorter det, ikke ved at tage Enderne, men ved at trække det Mel-liggende sammen paa en eller anden ade; skyder ell. skubber ell. trænger det mmen, saa det indtager mindre Plads ængden.

alugpok, sidder og kurer (en Fugl, r den fryser og putter sig ned i Sneen).

angavok, er for Øieblikket i for-tet Tilstand ell. Stilling; sidder sam-nkrøben &c.

igpok, trækker Armen tilbage i Ær-t; enten heelt ud af det, for at holde i Varme ved Kroppen, eller og kun meget, at Haanden er skjult i Ærmet.

ĩngavok, staaer med tilbagetrukne me og nedhængende løse Ærmer.

iúpâ, 1) trækker det med ind i Ær-t, idet han trækker Armen tilbage; trækker Noget (-mik), som han har Haanden, med den ind i Ærmet for en at give det til Nogen (Objectet); deraf overhovedet; 3) tiltænker ham get; gjemmer Noget hos sig til ham. denne Betydning bruges det dog ikke evegne; jvf. pigssivâ og upáupâ).

orssortok og kúmuátak s. kut.

ne, Nydelighed; Nethed. Maaskee egentlige Stamme til inekugâ, som saa Fald var dannet heraf ved en ers ikke almindelig Omsætning. Bru-s kun i det Følgende].

ĩpok, ts. er tyk og af klodset Ud-nde (Menneske, Dyr, Fugl).

nuvok, tør ikke vise Myndighed, rdi han erkjender sig som den afmæg-e Part.

ugâ, tør ikke vise Myndighed mod m ell. det (ogsaa f. Ex. mod Livløst), han erkjender sig som magtesløs imod m ell. det; tør ikke gjøre ham Mod-nd (som undertrykker ell. forurettter ell. ishandler ham), eller tør ikke give sig Færd med det (som kræver stor An-rængelse &c.), eller tør ikke færdes der aa det Sted eller i det Veir eller den læst) &c. Bruges baade om Mennesker og Dyr og træder ofte istedetfor ersi--vok; for Menneskers Vedkommende især med Hensyn til livløse Ting. Jvf. mer--serâ.

kununarsivok, nu tør man ikke mere give sig i Færd med ham ell. det; man maa nu erkjende sig for afmægtig mod ham ell. det.

kunutípâ, faaer ham til at erkjende sig som den afmægtige Part; betvinger eller undertvinger ham; ydmyger ham.

kungasek, 2. m. S. **kungasia**, hans Hals. (Ordet synes sammensat; jvf. kungujugpok.)

kungaseriarpok, strækker Halsen ud (for at see Noget).

kungasekut ell. (Prov.) **kungase--rut**, et Halstørklæde ell. Halsbind.

kungasiminek, 3. en Halshvirvel (egentl. et Stykke Hals).

kungatserivok, har ondt i Halsen.

kungiak, 2. Prov. en Revne i Træ ell. Hvalrostand ell. Lignende.

kungiarpok, Prov. staaer i en Fra-stand og seer til; iagttager. M. S. — det (hvorledes det bærer sig ad; f. Ex. et Dyr).

kúngok, egentlig maaskee: Skinnet af det Lysende; — bruges i nogle Egne om det frembrydende Dagslys (i Labr. om Gjenskinnet fra Drivisen); men kjen-des forøvrigt ikke almindelig.

kúngorssorpok (sekinek), Solen be-gynder at vise sit Skin, titter frem (enten idet den er ved at gaae op, eller idet Skydækket bliver tyndere).

kungujugpok (maaskee oprindelig kungajugpok; i Labr. kungavok), smi-ler. (Muligt, at dette Ord er af samme Rod som kungasek og maaskee ogsaa kungiarpok, men hverken Formen eller Betydningernes Sammenhæng synes ty-delig.)

kungujulavok, seer mildt; er smilende.

kungulek, 3. helst i Pl. **kungor--dlit**, 1) den rundbladede Bjergsyre (ellers ogsaa sêrnak); 2) Cochleare; Skeurt; 3) en Urt, som bruges til Bitterthe (af Europæerne her i Landet kaldet Bukkeblade; grønl. prov. ogsaa isigaussat); 4) Grønkaal. Bruges i de forskjellige Egne noget forskjellig.

kungordlussak ell. **kunguliussak**

eller Pl. -ssat, 1) hvor det Forrige bruges om Syren: Cochleare; 2) hvor det Forrige bruges om Cochleare: ovennævnte Bukkeblade.

kungúsutoriak ell. (Prov.) **kungú-sutariak**, 2. (af en ubekjendt Stamme; maaſkee af Stammen til kunga-sek og kungujugpok?) en Havfrue (ſom paaſtaaes undertiden at være ſeet; mon en Søko?)

kũpâ, formindſker dets indre Rum ved at flytte Siderne ſammen (f. Ex. et Huus ved at flytte den ene Endemuur indad, ell. et Klædningsſtykke ved at tage Noget af det i Vidden ꝛc.); gjør det ſnevrere. U. S. meſt paſſ.: er gjort ſnevrere; dog om Isſtykker nærmeſt refl.: **kũput**, de formindſke deres Mellemrum (ved at føres imod hinanden af Strømmen) ɔ: de begynde at klemme ſammen (jvf. kîvâ).

kôrúpâ eller **-pât**, indſnevrer Rummet for det (f. Ex. Isſkodſerne for Baaden, ell. den, ſom flytter Siderne ſammen, for det, ſom er imellem dem) ſaaledes, at det ſidder faſt; klemmer ſammen om det.

kôrnok, en Snevring; iſær: i et Løb ell. en Fjord.

kôrnortût, Pl. en Fiſkeruſe; en Kurv med Indſnevringer til at fange Ørreder (ell. Aal) med.

kôrok, 2. 1) en Dal (nemlig ikke ſom Indſænkning betragtet, men ſom Indſnevring imellem Fjeldſiderne); 2) en Fure ell. en Rende i Noget.

kôrkerpâ, gjør en Rende eller Fure i det; og

kôrkersorpâ, gjør flere Furer eller gjør allevegne Furer i det; rifler det.

kôrortôk (sc. autdlait), en Riffel.

kũmerpok, s. flytter Benene ſammen.

kũmiúpâ, flytter Benene (faſt) ſammen om det; holder det imellem Benene ell. holder det faſt med Benene.

kúpak ſ. kupivâ.

kupanavarssuk, en Sneſpurv (ellers ogſaa kaldet: kupangnâk, kupanorar-ssuk, kupaluarssuk, kupalorâr-ssuk &c.).

kuperdlok, en Maddik; en Fluelarve.

kuperdlugssak, ſom ſkal blive til en Maddik; et Flueæg; Inſectæg.

kuperdlorpok, der er kommen Maddiker i det; og

kuperdlugssarpok, der er vort Maddiker paa det; Fluerne have deres Æg paa det (Kjød ell. Fiſk).

kuperdlorssuak, en Børſteorm Søen).

kuperdlûssak, meſt i Pl. -ss Jordnødder; Loppeurtsrødder.

kupivâ, kløver det (1 Gang); deler i to Dele efter Længden. U. S. p

kúpak, 1) en Sprække ell. Revne (det er begyndt at kløves); m. S. kú dens Revne; Sprækken i det. kúpa -ssûvok, det er fuldt af Revner Sprækker. 2) d. S. ſ. kupissak (med anden Betydning i Suffixet); m. S. **kúpâ**, dens afkløvede Halv det Halve af Noget, ſom er deelt langs (anal. agfâ).

kúpako, 1) et mindre, afkløvet S (anal. agfako); 2) d. S. ſ. kú Nr. 2: Halvdelen, afkløvet paalangs iſær betragtet ſom Affald).

kúpakut, m. S. **-kutâ**, Noget, befinder ſig ell. anbringes i dens Spr (f. Ex. i Saugſnittet paa et Stykke ſom vil klemme ſammen om Saug iſær: en Kile, ſom drives ind i den vede Ende af en gjennemgaaende for at forhindre den fra at trække ſig

kúpakutserpâ, anbringer en kúpa i det.

kúperpai, egentl.: ſkaffer dem en Spr ell. Kløft (neml. Ting, ſom ere indb des adſkilte, men ſtaae eller ligge ſammen); 1) ſplitter dem ad; f. Sælhunden den Stime Lodder, ſom farer i, ell. et raſende Menneſke den ſom viger til begge Sider for ham 2) aabner en Bog (egentlig: kløver ſkiller dens Blade ad i to Dele).

kúpernek, 3. en Bladſide (i en B

**kupínguatdlagtípâ*, (lader ham Øieblik ligeſom kløves lidt ɔ:) giver et electriſk Stød. U. S. paſſ.: faaer

kuvdlorpâ, kløver det flere Gange; i Pl. **kuvdlorpai**, kløver dem (f Ting og hver iſær; f. Ex. Brænde). Htr. **kuvdluivok**.

kuvdlugak, 2. ſom er kløvet f Gange; ſpec. 1) Asbeſt; Steenh 2) Rækling.

kuvnek, 3. (forkortet af kupinek),

pekløft. (Forekommer i Pl. oftere Stednavn).
igpok, s. kan let kløves ell. flæklige ned igjennem, uden at slænges il Siderne (Træ ell. Senetraad).
igsok, spec. Rygsenen af et Rensdyr.
ipok, ts. lader sig vanskelig slække; rangløben.
sak, d. S. s. kupissak, men spec. Halvdelen af en Sælhund, som er i to Dele efter Længden (hvoraf faaer sin, naar To samtidig have et den).
sarpok, faaer en saadan halv Sæl til Deel.
sarpâ (en forkortet Form af kusarpâ, og med lidt forandret Being), kløver det efterhaanden ell. ved agne Kløvninger; især: kløver et kke Træ med Kile. (Ogsaa **kuvartorpâ**).
saut ell. **kuvssautak**, en Kile.
sáunak, en lille, smal Fisk med e Skæl paa Bugen (af Tangsprælten?).
vok, Prov. er undseelig; generer sig.
rak, 2. Prov. en Knop paa Enaf en Skorem.
og **kule**, Overdeel; det, som er (modsat at). — Om Stammens elte Grundform gjælder omtrent det ame som om kak (kâ) og sak (sâ), ig at den sidste alene tager Suf til sig, hvorimod de afledede Ord omtrent i lige Maal dannes af dem e. — Med Suff. **kulâ**, 1) dets t) Overdeel, nemlig det, som udgjør øverste Deel af dets Sider; dets Rand &c. (hvori en i lige Høide ed værende Topflade kan være med efattet, men selve Topfladen alene â); 2) Rummet ell. Pladsen ovendet. (S. at og avat, og jvf. kak). ap kulâ, Baadens Overdeel; dens Rand og Siderne nærmest ved den. up kulâ, den øvre Deel af Døren. ap kulâ, Rummet (Luften) over get. kangmip kulâ, spec. den øvre ning paa en Støvle, ell. Overdelen n Halvstøvle (kamisak). kulerput, som er ovenfor os; spec. Fjeldet, som r op over os, eller ved hvis Fod vi (jvf. aterput). kaersup kulâ, Fjeldet, ved hvis Fod kaersok ligger. — Med Suff. og App. udtrykker det Præpp. over, ovenfor, ovenover &c.; f. Ex. **kulâne**, ovenover ham ell. det; **ku-lânut**, op over den; **kulâgut**, hen over den; **kulivtigut**, hen over os; **kulingnit**, fra ovenover Dig &c. — Uden Suff. bruges det kun i Term.: **kúmut**, opad; op i Veiret.

kulânîpok, er ovenover eller ovenfor ham ell. det (befinder sig der).

kulangerpâ, indtager Rummet ovenover ham eller det; holder sig over det (f. Ex. en Fugl, som svæver over Noget, ell. En, som fra en Høide (en Bratning, Muur &c.) seer ned paa den ell. det, som er nedenfor). agssangminik kulangerpâ, han holder sin Haand over ham.

kulangiúpâ, fører det op over Nogen eller Noget (-mut), bringer det til at være ovenover. agssane táussumúnga kulangiúpai, han udstrækker sin Haand (hen) over ham.

kuláupâ, 1) gaaer oven over det; 2) skyder over Maalet.

kuláukôrpok, synker eller træder saa dybt i, at han faaer Snee eller Vand oven ind i Støvlerne.

kulavssak, Prov. en Flynder. (Ellers okûtak.)

kulekut, m. S. **-kutâ**, Noget, som befinder sig paa eller ved dens øvre Deel (særskilt, men hørende dertil). matup kulekutâ, Dørkarmens øvre Tværstykke.

kulerâ (nærmest af kulek, en ellers ikke brugelig Biform af kutdlek), har det ovenover sig (som Tag; ikke som Dække). Jvf. nedenfor kuligâ.

kuleruak, 2. m. S. **-ruâ**, Rælingen paa et Fartøi (paa et Skib det, som er over Dækket, Skandsеklædningen inclusive).

kuligâ (umiddelbart af kule), har det til Overdeel ell. til sin øvre Deel.

kuligssak, Noget til øvre Kantning paa en Støvle ell. til Overdeel af en Halvstøvle.

kulípok, t. vasker eller renser sit Haar (med iterok); altsaa vel egentlig: bringer Noget (det dertil Brugelige) paa sit Øverste ɔ: paa sit Hoved.

kulitsak, en Rensskinds Pels (med Haarene indad) til en Mandsperson. Jvf. atigek.

kulivâ, overdækker det (Huset; nemlig dets indre Rum); taglægger det. — — U.S. 1) pass. er taglagt; har faaet Tag paa sig (Huset); 2) har faaet Tag paa sit Huus eller over sig (Beboeren). — igpagssaK kulivugut, vi fik igaar vort Huus taglagt.

kulivserpoK, s. koger over Lampen. M.S. — det —.

kulivsiut, en aflang Vegsteens Kjedel ell. Gryde, hvori man koger over Lampen, og som hænger i Baand under Loftet.

kulivsiuserpoK, hænger Gryden over Lampen for at koge.

kulusuk, m.S. **-sua**, 1) Ryggen paa en Fugl; 2) Ryggen af et Fugleskind.

kúmorssorpoK (af Term. kúmut), rager op i Veiret. Deraf Part. **kú-morssortoK**, Prov. en Rigsort (saaledes benævnt, fordi i sin Tid det Spækmaal, som svarede til den Priis, var forholdsviis høiere end de andre. Jvf. púkitsoK).

kúmuátaK, et forholdsviis høit Kar (høiere end bredt, og helst med lige opgaaende Sider).

***kúmuátaussaK**, m.S. **-ssâ**, Cylinderen i en Dampmaskine.

kúmukarpoK, bevæger sig opad; stiger i Veiret (enten frit i Luften ell. paa Noget).

kutdlarpâ, hæver det op i Veiret; lægger ell. hænger det høiere op (f. Ex. paa en øvre Hylde, ell. fra Stranden høiere op paa Land, eller Konebaaden op paa dens Støtter, ell. Tøi ell. Lignende op paa en Snor &c.). agssane kutdlarpai, hæver eller opløfter sin Haand eller sine Hænder. Jvf. kagfarpâ.

kutdlarterpâ, d. S. s. Foreg., men efterhaanden eller i flere Hævninger; i Pl. **-rpai**, lægger eller hænger dem op, det ene efter det andet. — — — U.S. spec. smøger Buxerne op (for at vade over en Elv).

kutdleK, 1) den ell. det Øverste (af Flere over hverandre). kalia kutdleK, det øverste Loft. taseK kutdleK, den øverste Dam ell. Indsø (af flere paa samme Vandløb). tingerdlaut kutdleK, det øverste Seil. M.S. se nedenfor kutdlersaK. 2) spec. den øverste Lampe i et grønlandsk Huus, nemlig den, som staaer paa Lampebordet, i Modsætning til en mindre til at lyse paa Gulvet (s. atdleK); og deraf [...] hovedet: 3) en Lampe. M.S. [...] **-dlia**, hans ell. hendes Lampe.

kutdlerpâK, den Allerøverste.

kutdlersaK, den tilhørende Øv[...] Bruges istedetfor kutdleK, naar [...] dets første Betydning skal anvendes S[...] f. Ex. tingerdlautit kutdlersât, [...] nes øverste ɔ: det øverste af Seilen[...]

kutsigpoK, s. er høit oppe over [...] det; er i Høiden; er langt fra det N[...] Jvf. katsigpoK og atsigpoK.

kutsingneK, 3. den ell. det Høies[...]

kutsingneruvsârtoK, den i høi[...] Høieste; den Allerhøieste (om Gud). [...] angneruvsârtoK.

kuterorpoK, gaaer over Land [...] Strandbredden, medens Baaden lige[...] gaaer langs med den (Menneske [...] Hund); følger med over Land. — M.S. enten: 1) følger den over (Baaden); eller og: 2) følger med det Stykke Land; løber det Sty[...] Følgeskab med Baaden.

kutârdloK, en længere steil Stræ[...] enten ved Kysten ell. ved Siden af [...] fremkommeligt Land, hvor man ikke [...] komme op (ell. bjerge Baaden, hvi[...] er ved Kysten), men maa gaae langs [...]

kutdlarpâ, kutdleK, kutsigpoK &c. s. [...]

kutsoK ell. mest **kutsúnguaK**, [...] en lille, bitte En. kutsúngûgatdlar[...] da jeg endnu var ganske lille. (B[...] ikke allevegne).

kutuk, Pl. m. S. **kutue**, 1) [...] Nøglebeen eller Kravebeen; 2) to [...] Stjernepar, hvoraf hvert tænkes so[...] ene Nøglebeen, nemlig Castor og P[...] i Tvillingerne og Capella og Sectatrix [...] i Vognmanden. (De samme fire S[...] ner benævnes i Labr. ligesaa).

kuvdle (L. kugfe), en Taare. [...] m.S. **kuvdlê**, hans Taarer.

kuvdlilivoK, 1) i Alm.: udgyder [...] rer; har Taarer i Øinene, saa [...] rinde ned ad hans Kinder (enten af [...] ell. Blæst, ell. og af Bedrøvelse, og [...] det da i sidste Tilfælde:) 2) især: [...] der. (Bruges mest om stille Grad[...]

kuvdlililerpoK, begynder at u[...] Taarer &c. (ellers som det Forrige).

kuvdlingiarpâ, aftørrer hans T[...] U.S. refl.: — sine —.

k.

gdlek, 3. Torden.
dlerpok, s. det tordner.
lluarpâ og kagdlúpâ s. under d. F.
gpâ, indvirker paa det ved sin Be-
gelse?. Synes at være Stammen til
Følgende:]
ugpok, slaaer Noget i Stykker af
orsigtighed.
ûvok, er uforsigtig med Sager; slaaer
e Noget i Stykker af Uforsigtighed.
dlúpâ, støder det af Uforsigtighed
od Noget (-mut), saa at det gaaer i
tykker ell. kommer til Skade (det, man
r i Hænderne).
dluarpâ, 1) støder an mod det,
et han gaaer forbi, og river det ned
, saa det kommer til Skade ell. i Uor-
n (enten af Uforsigtighed eller og med
illie). 2) Prov. løber et Sted an paa
eien og tager Nogen med derfra.
ssugpâ, støder det løs (en Steen
. Andet, som ligger fast).
ssuk (egentl.: løsstødt ell. Løsstød-
ng), i Pl. **kagssuit**, mindre og
ovnlig gjennemsigtige (blaae), afbrudte
tykker af Indlandsisen (ikke Isfjelde),
m drive om i Fjorden ell. ud af den.
of. iluliak og nedenfor kaualanek.
umigpok, t. (Grundbetydning maa-
ee: drives i sit Indre af en udenfra
eddeelt Kraft), har Lyst; har Drift i
; 1) i materiel Betydning: har Lyst
at fortsætte sit Løb (noget Livløst; f.
x. autdlait kajumigtok, et langtræk-
nde Skydegevær); og i aandelig Be-
dning: 2) har Lyst til at gjøre sin
jerning eller sin Pligt; 3) er villig;
ør gjerne, hvad man beder ham om;
) er livlig og munter; vil gjerne gjøre
oget eller foretage sig Noget; og des-
den bruges det (som Følge af Chri-
endommens Indvirkning) ofte spec. om:
) har Lyst til Guds Bud; har Drift
sig ovenfra. Jnf. heraf ell. og kaju-
mingnermit (Abl. af -nek) kan ofte
asende bruges for: frivillig (neml. om
at gjøre en ell. anden god ell. for An-
dre behagelig Gjerning frivillig). Jvf.
pilerivok under pe.

kajumigâ, har Lyst til det (neml. til den Gjerning).

kajumigsivok, faaer Lyst ell. har nu faaet Lyst (i alle Betydninger af kaju--migpok).

kajumigsarpâ ell. **-gsârpâ**, søger at bibringe ham Lyst til det, som man ønsker, at han skal gjøre (enten ved Overtalelse, ell. ved at love ham Noget, ell. ved at vise sig venlig imod ham etc.). — U. S. refl.

kajumigsaut og **-gsautigssak**, 1) det, hvorved man søger at bibringe En Lyst til det, som man forlanger af ham; bl. A.: Noget, som man betaler forud paa det; 2) Noget, hvorved man faaer Lyst eller opmuntres (s. tugpat--dlersaut). kajumigsautigssakángi--nama sule tigúngilara, da jeg ikke har Noget, som kan give mig Lyst, har jeg endnu ikke taget fat paa det.

kajúmissârpok, tager et stærkere Tilløb; farer hurtigere afsted (den Løbende).

kajumîpok, ts. har ingen Lyst; er uden Drift i sig; er uvillig etc. (det Modsatte af kajumigpok i alle Betydninger); og desuden spec.: føler sig ikke oplagt til Noget paa Grund af Ildebefindende.

kajumîtdlivok, har tabt Lysten; er bleven uvillig til sin Gjerning etc. (i alle Betydninger af kajumîpok).

kajungerpok, s. (-mut) og **ka--jungerâ**, drages i sit Indre hen til den ell. det (Person eller Sted); længes efter at komme didhen, ell. hans Hu ell. Attraa staaer dertil.

kajungernarpok og **-nakaok**, man drages til det; det er tiltrækkende (et Sted); man maatte ønske at være der.

kajungerissak, m. S. **-ssâ**, det, som han drages hen til, eller det, hans Hu eller Attraa staaer til. Spec. **savît kajungerissât**, en Magnet.

kajúngut, (bruges i Alm. ikke uden med endnu et Affix til (ſ. det næſte Ord), men kan bruges paa følgende Maade:) ***ſavingmut kajúngut**, Magnetisme. F. Ex. nunap ſavingmut kajúngutâta pujorſiutip ſavigsâta ig-dlua nuſugtarpâ, Jordens Magnetisme trækker Compasnaalens ene Halvdeel til ſig.

kajúngutigâ, drages derved hen til Nogen eller Noget (-mut); har det til Længſelsaarſag (efter at komme derhen).

kajujũmivoĸ, 1) har faaet og har endnu Drift i ſig af den eengang meddeelte Bevægelſe eller Impuls (vis inertiae opfattet ſom en meddeelt Drift); løber endnu et Stykke af ſig ſelv, efterat den ydre Paavirkning er ophørt (f. Ex. en Baad, efterat man har holdt op at roe; eller En, ſom ſpringer over Noget og uvilkaarlig løber et Par Skridt videre); ſjeldnere 2) i aandelig Forſtand: har under ſin Gjerning faaet forøget Lyſt dertil og bliver derfor ved (f. Ex. med et Arbeide, ell. med at tale ꝛc.). Jvf. nedenfor kâmûmivoĸ.

kajujũmiſaut, m. S. **-ſautâ**, ſpec. Svinghjulet paa en Dreierbænk eller en anden Maſkine.

kâmípâ, 1) ſkubber den eller det frem foran ſig langs Jorden ell. Iſen; 2) ſpec. ſkyder en Kajak fra Stranden ud i Vandet. Htr. **kâmitſivoĸ**. — — — N. S. Prov. fortſætter Veien; bliver ved at reiſe uden at hvile underveis.

(ĸamutit) **kâmítaríſsat**, Pl. en Trillebør. S. ĸamut.

kâmiſsarpâ (umiaĸ), ſkubber en Konebaad (eller dens Roerſker) frem med ſin Kajak ved Hjælp af en Line paa Baadens Bagſtavn med Løkke paa, hvori Kajakkens Forſtavn ſtikkes ind (for at give Baaden mere Fart). kâmiſsarpâſe, han ſkubber Eder (ↄ: ſtaaer nu ikke tilbage i at roe)!

kâmiſsaut, Løkkelinen paa Konebaaden til ovennævnte Brug.

kâmûmivoĸ, drives endnu frem af den forrige Drift (det, ſom var ſat i Bevægelſe, f. Ex. Baaden, naar man holder op at roe); og overhovedet: fortſætter; bliver ved med det Samme (at ſkyde Fart, at tale, at græde ꝛc.). Bruges omtr. i ſamme Betydning ſom kajujũmivoĸ (ovenfor) og tildeels iflæng med det, ... ler og i den ene Egn mere det en... i den anden det andet. I aandelig ... ſtand bruges dette maaſkee noget o... end hiint.

kâvſalivoĸ og **kâvſaliſsârp...** (nærmeſt dannet af kâmípâ), ſku... frem ell. lader ſig ſkubbe frem af ... gerne (en Kajak ved at holde ſig ... længe ſom muligt paa Bølgens Top...

kâvſorpoĸ, ſkubber ſig frem, ſidd... paa Noget; iſær: ſkubber ſig frem ... uſikker Is, ſiddende i ſin Kajak.

kaſugpâ, banker ell. ſlaaer paa det ... et mindre Slag (jvf. nedenfor káup...) giver et Slag paa det (ſom f. Ex. ... man ſlaaer Ild; ell. ſom Knevlen ſl... paa Klokken, naar man ringer). ... **kaſugpoĸ**.

kaſugtagaĸ, 2. ſpec. et Fyrſtaal.

kaſugtaut, det, hvormed man ſl... paa Noget; m. S. **-tâ**, ſpec. Knevle... en Klokke.

kaſugtørpâ, htr. **-gtuivoĸ**, g... flere Smaabank paa det i Træk (... eet ikke kunde gjøre det, f. Ex. naar ... banker paa en Dør).

káupâ, hamrer det; ſlaaer paa det ... Noget, ſom maa ſammenlignes med ... kaldes en Hammer.

káutorpâ, d. S. ſ. Foreg., men ... Betegnelſe af de gjentagne Hammer... derpaa.

kautaĸ, 2. en Hammer (hvadenten ... er gjort ved Kunſt og med Skaft ... ell. f. Ex. beſtaaer af en Steen). *ka... -taĸ ĸalagtortalik, en Damphamm...

kauvfik, en Ambolt (naturlig ell. ... arbeidet).

káutariaĸ, 2. et Stemmejern e... Huggejern.

kauarpâ, htr. **kauarſivoĸ** ... **kauaivoĸ**, 1) banker froſſent S... for at faae Tran deraf, naar det opt... 2) overført: hakker Spæk (i et europ... Tranbrænderi. I denne Betydning ... det dog ikke almindeligt; ſ. tuggarpâ...

kauarſit, 1) Stenen ell. Køllen, hv... med det froſne Spæk bankes; 2) ... Deel af et Hvaldyrs Hoved, ſom in... holder et flydende Fedt i Beenmaſſe... Hulninger (Iſſen paa en Hvidfiſk, P...

n paa en Kaſkelot ꝛc.) og 3) det deri
ıdeholdte Fedt (Hvalrav og, hvad der
gner det; men jvf. púneĸ). — —
N.S. **kauarsisâ.**
ıarsivik, 1) Stenen eller Klippen,
vorpaa der bankes froſſent Spæk;
) Prov. en Spækhakkekiſte.
ıartaĸ (sc. orssoĸ), Tran af ban-
t Spæk.
ıalavoĸ, omtr.: er forbanket; deraf:)
ıalanerit (Pl. af -neĸ), ſmaa Is-
rokker, fremkomne ved et Isfjelds Kal-
n eller ſtørre Stykkers Sammenſtød.
ʼasagpâ, ſtøder ell. puffer til det ell.
ım; neml. 1) d. S. ſ. kagdluarpâ:
øder til Noget i Uagtſomhed; 2) giver
am et Knubs i Hovedet.
gpoĸ, ſulter; er ſulten.
ıgneĸ, Sult; iſær Hungersnød.
gserpai (kumai) ell. **kâgserpâ**
ıtissaĸ), udſætter ſine Klæder eller ſit
ɔrixeſkind for Vind og Kulde i nogen
id for at faae Luſene deri til at døe
Sult.
torpoĸ, (Prov.?) ſpiſer førſte Gang
ter i længere Tid ikke at have ſpiiſt
oget (f. Ex. En, ſom kommer fra en
eiſe).
gsorpoĸ, ſætter ſig paa Hug (f.
x. En, ſom vil gjøre ſit Behov; eller
r at glide ned ad en Skraaning).
ruges maaſkee ikke almindelig; jvf.
kuípoĸ.
ssuk og kagssugpâ ſ. kagpâ.
ípâ ſ. kauvâ.
jâĸ, Pl. m.S. **kâjai,** Lyſkerne paa
t menneſkelige Legeme (iſær den nedre
eel; ſ. imerĸutak).
jarpoĸ, gjør ikke med; deeltager ikke;
Ex. bliver hjemme, naar de Andre gaae
; eller gaaer fri i en Epidemi, ꝛc.
jáipoĸ, ts. 1) gjør Alting med; 2) vil
tid være med (ſelv om han ikke kan).
joravoĸ, er mat (af Hede ved en
nſtrengelſe, eller af Svagelighed, eller
ſaa naar man har ſpiiſt vel Meget);
ler ſig ikke iſtand til nogen Anſtren-
lſe.
oranaĸaoĸ, man bliver ſaa mat
det.
jorpoĸ, er bruun; er mørkerød ell.
ɔdbruun.
sorigpoĸ, s. er ſmuk bruun.

kajoruveĸ, en Sneppeart, ſom ligner en Brokfugl, men kun ſjelden forekommer her. S. ĸajordlak.
kajumigpoĸ &c. og kajujũmivoĸ ſ. kagpâ.
kakagpâ, 1) bærer det paa Hovedet; 2) bærer Nogen ſiddende ſkrævs over Skuldrene.
kakagsaĸ, m.S. **-gsâ,** 1) et Stykke Been eller Renshorn, ſom udgjør den øverſte Deel af Kaſtetræet til en Harpunſtok (og ligeſom ſidder paa dets Skuldre); 2) Hovedet af en Knappenaal.
kakagpoĸ eller meſt **kakaĸaoĸ,** er forbauſende ſlem; gaaer for vidt; det forekommer En utilbørligt eller utilladeligt. (Bruges om alt Muligt: Menneſker, Dyr, Vind, Varme ꝛc., ſom man ſynes er for ſlemt; dog ligger i Ordet i og for ſig ikke noget Begreb om Ondt, derimod af Forbauſelſe, og er det ſaaledes et betydeligt mildere Udtryk end sualugpoĸ, ſ. S.).
kakagpatdlâĸaoĸ, er dog altfor ſlem; gaaer altfor meget ud over Grændſerne. (Er omtrent det Samme ſom ingagpatdlâĸaoĸ).
kakagâ, ſynes, at han eller det er for ſlem; det forekommer ham at gaae for vidt ell. at være utilladeligt eller utilbørligt.
kakangmik (Mod. adv., anal. aking--mik, ingangmik), forbauſende ſlemt; utilladelig; utilbørlig. kakangmik ajunârpâ, det er dog utilladelig galt, ſom han har gjort det. kakangmik portuvoĸ, den er dog forbauſende (forfærdelig) høi; eller og: den er ſammenlignelſesviis endnu værre i Høide, ell. hvad Høiden angaaer.
kakagsaĸ ſ. kakagpâ.
kákâk, Interj. det er dog forbauſende, hvor det gaaer ud over de almindelige Grændſer! det kan man dog kalde for Noget!
kákákârtorpoĸ (teriangniaĸ), Ræven ſkriger.
kakiak og kákerssorpâ ſ. kakivâ.
kákik, Snot.
kákigpâ, ſnyder hans Næſe. — — U.S. — ſin —.
kákigsaut, 1) en Næſeklud; et Lommetørklæde; 2) et Tørklæde overhovedet.
kákilertavoĸ, gaaer med en ſnottet

Næse; Snottet løber ham ud af Næsen.

kákiviaĸ, m. S. **-viâ**, Snotstedet; Overlæbens Midte fra Næsen til Munden (ogsaa hos Dyr).

kakíkâlugpoĸ, kakilisak og kakiorpâ s. d. F.

kakivâ, htr. **kakissivoĸ**, stikker en Naal i det saaledes, at Spidsen atter kommer ud paa den samme Side (saaledes som man hefter den i en Naaleklud); dog egentlig kun: stikker i det med en Naal eller Lignende (jvf. de Følgende).

kakiorpâ og **kakiorarpâ**, d. S. s. Foreg. gjentagne Gange og i samme Linie (som f. Ex. naar man rier noget Sytøi ell. stopper).

kakinerit eller helst **kakiornerit** ell. **kakiorarnerit** (Pl. af -neĸ), Tatovering (som hos Grønlænderne fandt Sted saaledes, at en Naal med en sværtet Traad blev stukken ind og ud under Overhuden, hvor Traaden da efterlod sin Sværte).

kákípâ, stikker den (Naalen) i Noget (-mut).

kákivik, en Naaleklud eller en Naalepude.

kákerssorpâ, htr. **-rssuivoĸ**, 1) hefter det sammen med en Traad ved at stikke Naalen ind og ud hist og her (uden at sye det rigtig); 2) hefter en Bog.

kákerssuivik (magpersagkanut), en Heftelade (Bogbinderens).

kakiak, 2. helst i Pl. **kakíssat**, en Lyster (med to eller tre Pigge, til Lax eller Steenbidere); nemlig egentlig kun Piggene og det Stykke Træ, hvortil de ere befæstede, uden det lange Skaft, s. ipo.

kakíkâlugpoĸ, d. S. s. kakitdlâlug-poĸ, s. nedenfor.

kakilisak, 2. en Hundesteile.

(**kakitdlarpoĸ**, stikkes af Noget, som med en Naal. Bruges neppe; derimod de Følgende deraf dannede:)

kakitdlarnaĸ, Noget, hvoraf man stikkes som med en Naal: en Torn (enten den enkelte Torn ell. og den tornede Plante; s. d. F.).

kakitdlarnaĸut, en Plante ell. Væxt med Torne paa; en Tornebusk; og i Grønland, hvor ingen andre Torne findes: Enebærkrat. (Dette og det for staaende Ord bruges iøvrigt iflæng s eensbetydende).

kakitdlâlugpoĸ, 1) (Haanden e Foden &c.) sover, saa at det stikker snurrer i den; 2) det kryber ell. kri i ham, ligesom stikkende (naar En bli forskrækket).

kakitdlâlugtitsivoĸ, har sove Haand eller Fod; fik et af sine Lem til at sove.

kalâleĸ, en Grønlænder (hans Nat nalnavn; jvf. inuk). Dette Ord oprindelig kun været bekjendt i den T af Landet, hvor Islænderne fordum ha deres Colonier, hvorfor den Formodn ligger nær, at det ikke er andet end samme Navn, hvormed Islænderne d gang benævnede de ved samme Tid indvandrende Eskimoer, nemlig „Skr ling“, hvilket Ord i en reen grønla Mund vil lyde: sakalâleĸ eller sik -lâleĸ.

kalerraĸ, m. S. **kalerrâ**, Ly deraf (f. Ex. af Nogen, som gaar kjører). Bruges ikke ofte.

kalerrípoĸ, t. faaer Nys om Nog faaer Noget at høre (foreløbig e ufuldstændig). M. S. — om det

kalerrisârpâ, giver ham Nys Noget (-mik); lader ham i Hast f nogen Underretning. (Bruges ogsaa Dyr, naar de ved Lyd give de an Signal om den truende Fare).

kaligpoĸ, t. 1) slæber Noget (-m ved Siden af ell. efter et Fartøi (Hv somhelst; f. Ex. Fangelinen); især: b serer Noget (for at transportere det den Maade); 2) slæber Noget med som blev hængende ved hans Fod. (L saa om livløse Ting, f. Ex. om en P som slæber Noget med sig hen ad Papi kalikalârpoĸ). Prov. ogsaa — m. S.: slæber ell. bugserer det; s. el det Følgende.

kalípâ, bugserer eller slæber det. Htr. **kalitsivoĸ**.

kaligtoĸ, En, som bugserer; spec. Kajak, som bugserer en Sælhund.

kalitaĸ, m. S. **kalitâ**, (prov. og kaligâ), det, som han bugserer.

kaligtípâ, lader ham bugsere N (-mik).

itípâ, lader det blive bugseret af
ogen (-mut).
ikátarpâ, slæber det løselig efter
g (ved en slap Forbindelse og derfor
ed ujævn Bevægelse; f. Ex. Noget, som
an med Foden er bleven hængende i).
ikátaĸ, m.S. -tâ, en Jolle, som
Skib ell. et større Fartøi har paa Slæ-
toug ell. pleier at føre i Slæbetoug (en
ækjolle og Lignende).
ut, kun i Pl. kalutit, Bugseretøi
at bugsere en Sælhund med (med
le dertil hørende Stykker).
dlut, et (almindeligt) Bugseretoug.
ivnerit og kalúnerit ell. ka-
ungnerit (Pl. af -neĸ), en Kjæde;
Lænke.
ivssarpoĸ og kaluvssarpoĸ,
strækker sig ell. trækker og rykker for
komme frem (En, som holdes tilbage
Noget, f. Ex. En, som roer imod
trømmen, eller en Hund, som er bun-
n til Noget, ꝛc.). Sjeldnere i over-
rt Betydning: 2) higer efter Noget.
gpoĸ s. kagpâ.
magâ, fordrager ham; taaler Meget
ham, fordi han holder af ham ell.
r ham kjær. Htr. kamagingnig-
oĸ, finder sig i Meget; er taalmodig
od En; er overbærende; er langmodig
f Kjærlighed til Vedkommende; jvf.
amajuípoĸ).
agítarpoĸ, har et (kjærligt og
rfor) mod Andre taalmodigt Sind;
r det for Skik at være overbærende.
agítáipoĸ, taaler ikke Noget af
ogen; pleier ikke at vise ringeste Over-
renhed ell. Taalmodighed mod Andre.
anarpoĸ, man fordrager det eller
n fordrage det; det er taaleligt eller
ledes, at man godt kan være tilfreds
d det (Veiret; Klæder; Bohave).
uges ikke saa ofte som det Følgende.
anáipoĸ, er ikke til at fordrage
taale; man kan ikke have Noget til-
ers for det, fordi man slet ikke ynder
t. Bruges især om, hvad der er vaadt
snavset, ell. hvad man bliver tilsø-
af, f. Ex. om Veiret, naar det regner
rkt, ell. om snavsede ell. fedtede Kar
Klæder, ell. om Folk, som man ikke
er røre ved, ꝛc. ĸauseĸigavta ka-
anaeĸaugut, vi ere ikke gode at kom-
me nær eller at røre ved, da vi ere
ganske vaade.

kamagpoĸ, er vred; er fortørnet (i sit Indre, afseet fra, om han giver sin Vrede Luft ell. ei; jvf. níngagpoĸ).

kamangneĸ, 3. m.S. **-nera**, hans (indre) Vrede; hans Væren fortørnet ell. det, at han er fortørnet.

kamajavoĸ og **kamagkajugpoĸ**, er vredladen; bliver let vred; er hidsig.

kamajuípoĸ, bliver ikke let vred, eller bliver aldrig vred; er godmodig; eller og: er langmodig (fordi hans Sindelag er saa; jvf. kamagâ, htr.).

kamáupâ, 1) er vred ell. fortørnet paa ham; 2) udøser sin Vrede paa ham ell. paa det (især paa Andet ell. en Anden end den, den egentlig gjælder); lader ham ell. det undgjælde derfor. Jvf. níngáupâ.

kamautigâ, er eller bliver vred over det; fortørnes over det ell. paa Grund ell. i Anledning af det.

kamik, 3. Pl. **kangmit** (og kavngit), en Støvle. M.S. **kangme** (eller kavnge) og **kamê**, hans Støvler; **kamíka** og **kangmáka**, mine Støvler; **kamisit** og **kangmatit**, dine Støvler. Jvf. ĸardlik.

kamigpâ og **kamigtorpâ** (jvf. ĸar--dligsorpâ), trækker Støvler paa ham. U.S. refl. tager ell. har taget Støvler paa. (Om en Syg vil dette sige saameget som: er nu kommen sig saavidt, at han kan være oppe).

kamigdlarpâ, trækker ell. har trukket Støvlerne af ham. U.S. — af sig.

kamigdlarterpâ, d. S. s. Foreg. med Tanken om, at det skeer efterhaanden.

kamigdlaut eller **-gdlartaut**, en Støvleknægt.

kamigdlârpoĸ, egentlig: 1) taber Støvlerne af sig (idet han gaaer); men som oftest kun: 2) gaaer uden Støvler; gaaer barfodet.

kamigdlângavoĸ, har ingen Støvler paa; er barfodet.

kangmivoĸ, syer Støvler. — — — M.S. — til ham.

kangmiorpoĸ, 1) strækker Støvler ud med en Støvlestrækker (s. d. F.); og m.S. — den (Støvlen); 2) behandler Noget (Andet, f. Ex. Vanter eller et

Baadeskind) paa samme Maade med Støvlestrækkeren, for at gjøre det smidigt.

kangmiut, en Støvlestrækker; et Stykke Træ af en bestemt Længde, over hvis ene tilskjærpede Ende Støvlerne strækkes ud igjen, naar de ved Tørringen ere blevne stive og krøbne sammen.

kangmeraoĸ eller **kangmerivoĸ**, er i Støvlearbeide; har at bestille med at tørre og passe dem. M. S. **kang-merâ**, passer hans Støvler.

kangmerissigâ, har hende til sin Støvlepasserske; holder hende til at tørre og passe Støvler for sig.

kamigpak og **kamigpâĸ**, 1) en stor laaden Støvle (af Bjørneskind ell. tykhaaret Sælskind med Haarene udad); 2) en Overstøvle.

kamisaĸ, 2. en Halvstøvle; nemlig en Støvle, hvoraf kun den nedre Halvdeel er som en almindelig Støvle, Overdelen derimod enten af rødt Skind (hos Mandfolk) eller af europæisk Tøi (hos Fruentimmer).

kameruaĸ, 2. en Støvle af Skindet paa Rensdyrets Been (med Haarene udad og bestemte dertil hørende Zirater).

kâmípâ og kâmûmivoĸ s. kagpâ.

kana, [1) her nedenfor (om et lavere liggende Sted i Nærheden; nærmest modsat pika; jvf. sama); og i nogle Egne: 2) her Vesten for]. Deraf:

kanane (Loc.), hist nede; her nedenfor (ell. her Vesten for); **kanánga** (Abl.), her nede fra (eller her Vest fra); **kanûna** (Vial.), der ned igjennem (eller der Vesten om); **kanunga**, hen derned (ell. der Vest hen); — og med ta foran: **taka-nane** &c.

kananîpoĸ og **takananîpoĸ**, er der nede, ell. er der Vest henne.

kanungnarpoĸ, gaaer derned, eller gaaer der Vest hen.

kanûnarĸúpoĸ, gaaer der neden om eller der Vesten om. M. S. gaaer der neden om det ell. der Vesten om det.

kána (Pron.), Subj. helst **katuma** (anal. mána), han der nede eller der i Vest; Pl. **káko** og (Subj.) **kákua**, de der nede ell. der i Vest; — og med det tilbagevisende ta: **takána**, **t**-**katuma**, **takáko**, **takákua**.

takána, (Interj.) der nede ell. der i V (er han eller det).

kanangnaĸ, Vestenvind.

kanangnerpoĸ, s. det blæser Vest[...] vind.

kanajajôrpoĸ, Prov. bliver f[...] trydelig, fordi han ikke kan faae en T[...] eller komme med saavel som en An[...] (usorungnermit).

kanajajugâ eller **kanajajũkúp**[...] bliver fortrydelig paa ham, som fa[...] Noget eller kommer med, medens m[...] selv ikke kan opnaae det. (Er næsten een[...] betydende med usorúkúpâ, s. S.).

kanajaut, m. S. -**tâ**, Legemets M[...] lemgulv.

kanajoĸ, 2. (Pl. kanásut), i N[...] **kanioĸ** (Pl. kanísut), en Ulk.

kanajordlak, en Pandser-Ulk (la[...] og tynd og med haarde Skæl, s[...] danne Kanter paa den paalangs).

kanajorpoĸ, har fisket en Ulk el[...] Ulke.

kanajorniarpoĸ, fisker efter Ulke (p[...] Fiskepladsen; s. d. F.).

kanásiarpoĸ, er ude efter Ulke; gaaet paa Ulkefiskeri.

kanajorsiut, en Ulkesnøre.

kanásiorpoĸ, koger Ulke.

kanâĸ, Skinnebenet; Benet fra Kn[...] til Ankelen (ikke Kjødet paa det).

kának og káneĸ s. katípai.

kanangnaĸ s. kana.

kanerpâ, s. (Veiret eller Frosten) [...] lægger det med Dug i smaa Draa[...] eller med Riimfrost i smaa Krystall[...] U. S. pass.: 1) er bedugget (Landet [...] Værterne derpaa); 2) er belagt m[...] Riimfrost (Sneen, Jorden, Huset in[...] vendig, Loftet, Væggene ꝛc.).

kanerneĸ, 3. i Pl. **kanerneri**[...] 1) Dugdraaber paa Landet og Væ[...] terne; 2) Riimfrost paa Jorden el[...] Sneen eller Væggen eller Loftet [...] Jvf. isugutaneĸ, ĸaĸornaĸ og iloĸ.

kanungneĸ, 3. Prov. kanúnge[...] et seigt og noget vellugtende Træ, hvor[...] enkelte (og ikke tykke) Stykker undertid[...] findes blandt det øvrige Drivtræ ([...] den sibiriske Ceder? ell. en Enebærart?

…arpoĸ s. kâvoĸ.

…nge, m. S. kangia, det, som lig…r længere henimod Midten af det, som Forhold dertil ansees som Legeme; om et Sted paa Jorden (incl. Him…len derover): den Egn, som lig… derfra længere ind ad Landet til …altsaa paa Vestkysten mod Øst ell. Nord…; paa Østkysten og i Labr. mod Vest). Ex. kákap kangia, Egnen fra Fjel…t ind ad Landet til. nûp kangia, Eg…n fra nûk af ind ad Landet til, eller …k's tilstødende Indland ell. Indlands…n (Land og Vand under Eet). ka…gerput, vor (tilstødende) Indlandsegn. …ngia atdlalerpoĸ, det begynder at …ve klar Luft ind ad Landet til, eller … klarer op i Øst. Jvf. kit. 2) om af Legemets Lemmer: den Ende deraf, …ormed det er befæstet til Legemet; f. …. nísuma kangia, mit Beens øvre …de (ell. dets Led ved Hoften); ag…lerĸuma kangia, mit Kjæbebeens in…e Ende (ved Øret eller Tindingen); autdlaisip kangia, Svandsskruen …a en Bøssepibe (incl. den Tap, hvor…d den er befæstet til Træet). — …en Suff. bruges det kun i Term.: …angimut, længere ind ad Landet til …od Øst). Jvf. tímut (af time).

…gimukarpoĸ, gaaer ell. er gaaet …ngere ind ad Landet til. S. kimukar…poĸ.

…giarpoĸ og kangerparpoĸ, …tter sig længere ind ad Landet til. … kíparpoĸ. Det Første bruges ogsaa … at flytte sig, f. Ex. paa en Bænk, …ngere ind fra Døren.

…giáupâ, fører det med sig ind ad …ndet til. kanangnap âtât kangi…usimavai, Vestenvinden har ført Sæl…ndene med sig ind ad Landet til.

…gerpasigpoĸ, er henimod det In…e af Landet eller forholdsviis langt …od Øst.

…gigdleĸ, 1) den ell. det (Person, …ted, Egn, Fjeld &c.), som af To eller …lere er længst inde ad Landet til; den øst…gere ell. østligste (paa Vestkysten; ellers …nvendt); 2) den, som er inderst eller …ngst inde ad Legemet til (f. Ex. den …derste Kindtand). M. S. helst med -saĸ: **kangigdlersât**, den østligste af dem.

kangigdliuvoĸ, er østligst; er (af To ell. af Flere) længst inde ad Landet til.

kangileĸ, d. S. s. kangigdleĸ, men bruges kun med Suffix og i Betydning af: den ell. det, som er nærmest derved ind ad Landet ell. ind ad Legemet til (altsaa om den ene af To; jvf. kinguleĸ); f. Ex. ĸajûtâp kangilia, (Fjeldet) som er nærmest Østen for (Fjeldet) ĸajûtâĸ. ũmánap kangilê, (Øerne) som ligge nærmest Østen for (Øen) ũmánaĸ.

kangileĸarpoĸ, har En (nemlig for det første een, og derefter maaskee flere) Østen for sig.

kangilerâ, har den (Egn, ell. det Sted) nærmest ved sig ind ad Landet til.

kangilerîgput, de ligge i en Række ind ad Landet til, ell. Øst og Vest for hverandre (hver af dem Østen for den forrige).

kangerĸúpâ, passerer det (Sted, Fjeld &c.) paa Landsiden ell. Østsiden; gaaer inden om den (en Ø).

kangerdluk, 1) en Vig ell. en Fjord; en Bugt, der fra Søen eller et andet forholdsviis større Vand gaaer ind i Landet (ligemeget, om den er stor eller lille, lang ell. kort, ell. i hvilken Retning den gaaer). Saavel selve Ordet som især Forlængelser deraf — kanger-dluarssuk, kangerdlugssuaĸ, kanger-dluluk &c. — ere hyppige Stednavne. Ved Sammenligning bruges det ogsaa undertiden om: 2) hvad der ligner en Vig ell. Bugt, f. Ex. en Krog imellem et Bord og Stuens Hjørne eller Lignende.

kangeĸ, 3. (Subj. kangerup; m. S. fork. karra), 1) et Forbjerg; et mere ell. mindre høit eller brat Næs (en Huk), som springer frem fra Indlandets Retning ud mod Søen. Forekommer især og temmelig hyppig som Stednavn (kangeĸ, kangerssuaĸ, karra), mest ved den aabne Sø, men ogsaa i Fjordene og ved store Indsøer; undtagelsesviis endogsaa inde i Landet, hvor der selv til den nærmeste Indsø er et betydeligt Underland. Undertiden bruges det ogsaa om: 2) Toppen paa en Vært eller Kronen paa et

Træ (maaskee af Ligheden i Formen?) Jvf. karre.

kangâĸ (som kun synes at være en anden Form af det Forrige) og **kangârssuk** forekomme kun som Stednavne, fortrinsviis for Næsser, hvor enten den aabne Sø bryder paa, eller Vinden falder med Kast, og som derfor kunne være farlige at passere i stærk Søgang eller Blæst.

kangmerivoĸ og kangmiorpoĸ s. kamik.

kãngarpoĸ s. kâvoĸ.

kánguga̋, holder det for skammeligt ell. uanstændigt eller usømmeligt; neml.: 1) skammer sig eller blues for at gjøre det; 2) skammer sig for den Sags ell. Gjenstands Skyld eller blues over det (over sine Ting ell. over sit uanstændige Udseende ell. sin Tilstand, ell. og over det, han har gjort, jvf. kángusûtigâ). Angaaende Forskjellen imellem dette Ord og pakatsivoĸ s. S.

kángugissaĸ, det, man holder for skammeligt eller uanstændigt; den Sag eller Gjenstand, som man skammer sig ved. M. S. -ssâ, hans Blusel; det, han blues ved.

kángusugpoĸ, føler Skam (over sin Tilstand ell. sit Udseende ꝛc.); er skamfuld; skammer sig; blues.

kángusugfigâ, skammer sig ligeoverfor ham; blues ved at skulle træde ham under Øine.

kángusût, det, man bliver skamfuld ell. føler Skam over; Skams- ell. Blusels-aarsag ell. Anledning.

kángusûtigâ, 1) er bleven skamfuld ell. føler Skam over det ell. i Anledning af det (sit Eget, eller hvad han selv har gjort); indseer nu det Uanstændige ell. Skammelige ell. Skjændige deri; 2) er skamfuld over ham (en Anden); skammer sig over ham ell. paa hans Vegne. Jvf. med Hensyn til Affixet kápiasûtigâ og aliasûtigâ, og med Hensyn til Stammen pakatsíssutigâ.

kángusujuípoĸ, ts. er skamløs; er ublu ell. fræk; har bidt Hovedet af al Skam.

kángunarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) holder det for skammeligt eller uanstændigt; 2) det er (ɔ: holdes for) skammeligt ell. til at skamme sig over ell. blues ved; er skjændigt eller uanstændigt.

kángunarssuseĸ, 2. m. S. -ssus[…] dens ell. dets (Sagens, Tingens, P[…]sonens) Skammelighed eller Uanstænd[…]hed ell. Skjændighed; den Beskaffen[…] derved, paa Grund af hvilken man [..]der det ell. den for skammelig ell. sk[…]mer sig ved det.

kángunartuliorpoĸ, begaaer en u[…]stændig ell. skammelig ell. skjændig G[…]ning. (Bruges navnlig om al S[…] Utugt).

kangnúsak (og kángúsak), K[…]ber; Messing; Tombak.

kangnúsârpoĸ ell. **kangnús[…] -kivoĸ** (og kángús-), er kobberrø[…]

kaperdluk, m. S. **-rdlua**, Ryg[…] den af en Fugl.

kápiagâ, ængstes ell. er bekymret [..] ham (for en Syg, om han skal leve [..] døe), frygter for, at han skal døe.

kápiasugpoĸ, ængstes eller er bek[…]ret eller nedtrykkes af Sorg eller F[…] for en Syg. (Ordet forener i sig [..]tydningen af aliasugpoĸ og ernumavo[…]

kápiasûtigâ, ængstes ꝛc. 1) for h[…] Skyld (= kápiagâ), ell. 2) paa Gr[…] af det; har det til Bekymrings-[..] Sorgsaarsag (f. Ex. den Syges Tilsta[…]

kápialavoĸ, klager; jamrer (lydeli[…] græder af Smerte eller Bekymring [..] Sorg. Jvf. upípoĸ.

kápialautigâ, 1) jamrer over det [..] paa Grund af det (sin Smerte ell. [..]kymring ꝛc.); 2) klager og jamrer over ham (f. Ex. over en Død); græder ham.

kapípâ, t. trækker et dobbelt Klædnin[…] stykkes indre og ydre Deel over hin[…] den; trækker Inderklædningen ind i [..] ydre (Strømpen ind i Støvlen; Ind[…]vanten i Ydervanten; Pelsen ind i d[…] Overtræk ꝛc.; -mut).

kapitaĸ, en Fordobling af et Kl[…]ningsstykke; et andet af samme S[…] som trækkes ind i det ydre, saa at m[…] iførér sig begge paa eengang (Indervа[…]ter; Underpels ꝛc.). ârĸatíka kapit[…] -kángingmata agssaersinaĸaut, da m[…] Vanter ikke have Fordobling ɔ: kun [..] enkelte, fryser man om Hænderne i de[…]

kapitak, en Kajakvandpels (ellers og[…] tuvilik, s. S.).

kapiterpai, trækker dem i hverand[…]

rt Inderstykke i sit resp. Yderstykke
Ex. flere Par Støvler). — — —
S. **kapiterpoĸ**, ifører sig sin Ka-
bandpels.
seĸ, 2. et Pelsovertræk af Tarme;
Tarmepels.
isilik, 3. 1) En med Tarmepels
; 2) en Lax; Skællax; 3) en Sild.
isiarpoĸ, skriger saaledes, at det
lyder fra Fjeldene (og Skriget lige-
fordobler sig?).
ivâ, stikker ham eller det (med en
ids, hvadenten den er stor eller lille,
hvadenten Stikket gaaer dybt ind eller
— U.S. refl. Htr. **kapissivoĸ.**
ineĸ, 3. et Stik (i Hvadsomhelst);
r: et Stiksaar. kapinera (det er)
Stiksaar ɔ: det er et Stik, jeg er-
dt, eller der har jeg stukket mig.
inartoĸ, Noget, hvoraf man stik-
(en Torn; Pig ꝛc.). kapinartunik
rĸulik, (et Dyr) med stikkende Haar
med skarpe Pigge istedetfor Haar.
orpâ, htr. **kapuivoĸ**, 1) giver ham
den flere Stik; ell. Pl. **-rpai**, giver
hver et Stik; spec. vaccinerer dem;
det giver Stik i ham (ell. Smerten
ker ham) ɔ: han føler Stingsmerter.
gûna kaportarpânga, her stikker det
jævnlig, eller her føler jeg Sting-
erter.
ortitsivoĸ, har Sting; lider af
ing i Siden ell. i Brystet.
orĸut, Prov. en Knappenaal. (S.
kilit).
ût, et Redskab til at stikke med (af
lkensomhelst Art); bl. A. 1) en kort
ndse eller Kniv med langt Skaft, som
ges ved Sælfangsten (ellers sanarfit,
S.); 2) en lille Træpind med en Naal
Enden, til at stikke Fluer med (som er
naadrengenes Jagt); 3) en Lancet.
úpâ, 1) stikker den (Naalen, Spydet,
ndsen ꝛc.) ind i Noget (-mut), saa
den bliver siddende deri; 2) stikker
(en Ting) paa en Spids (-mut),
det bliver siddende paa den.
ukâlugpoĸ, d. S. s. kakitdlâ-
gpoĸ
alavoĸ &c. s. katagpâ.
s. kangeĸ.
re, 1) en Knop (Blomsterknop eller
usk) paa Toppen af en Vært (s.
kâveĸut); især: et Ax; hvorfor dette Ord
tillige er det mest passende for: 2) Korn
(i Almindelighed). Med Suff. **karra**,
Pl. **karre** (ikke karria, karrê), som
Ordets Grundform ikke var karre, men
kageĸ ell. kangeĸ, 3., hvad den ogsaa
rimeligviis er; jvf. kangeĸ.

karreĸalerpoĸ, begynder at sætte Blomsterknop ell. Ax.

***karrîarnikut**, Pl. (ogsaa **karri--arnikut**, analog evĸiarpâ og lignende Dannelser af Stamord af 3die Klasse), Halm efter Tærskning.

kasugpâ og kasugtorpâ s. kagpâ.

katagpâ, 1) har tabt det af sig (det, man gik med ell. har ført eller baaret og ladet falde ned fra sig uden at mærke det). Bruges undertiden ogsaa i billedlig Betydning: 2) har tabt en Vane eller Tilbøielighed (Skik ell. Uskik). — U.S. pass: er tabt ned; er ubemærket falden ned. Htr. **kataivoĸ**, bl. A. spec.: fælder sine Horn eller Haar (et Landdyr; i denne Betydning bruges ogsaa katagpoĸ, hvilket dog neppe er correct Tale).

katangniko og **kátako**, i Pl. **-kut**, affældet Horn ell. Haar, som ligger paa Jorden.

karnalavoĸ, er i den Tilstand, at det taber af sig; der falder jævnlig Lidt af det ell. den (f. Ex. et Dyr, som fælder).

karnalanikut, Pl. det, som er tabt ned ved jævnlige Smaafald; bl. A. Madkrummer, som ere faldne paa Jorden.

karnalak, et Rensdyr, som fælder.

katak, den inderste Ende af en grønlandsk Huusgang.

katagdleĸ, den, som har sit Sted paa Brixen lige ved ell. nærmest ved Gangen.

katerssorpai s. d. F.

katípai, t. 1) i Alm.: føier dem sammen; samler dem til Eet (to ell. flere Ting af hvilkensomhelst Art ell. Stof); 2) spec.: a) staver dem sammen (Bogstaverne eller Stavelserne); b) tæller dem sammen; adderer dem. katitdlugit arĸaniliúput, sammentalte ere de elleve. Htr. **katitsivoĸ.** U.S. 1) pass.: sammenføies; forenes; og spec.: ægtevies; sjeldnere 2) refl.: de forsamle sig (s. nedenfor katisimáput og katerssorput).

katíneĸ, 3. m. S. **-nera**, dens Sammenføining; Stedet, hvor Delene støde sammen, ell. Furen imellem dem. katínera erssíngilaĸ, man kan ikke see, hvor det er føiet sammen.

katíngavoĸ, hænger sammen med Andet (-mut); og i Pl. **katíngáput**, de hænge sammen med hverandre (som Eet; ikke blot ved løselig Sammenstilling).

katíngarmik, Pron. (anal. ilũngarmik af iluípoĸ), de i Forening ell. de — samlede. katíngarmik ornigpât, de kom i Forening til ham.

***katíngat**, et Banner; en Fane (som holder Tropperne samlede).

katísimáput (Pl. af -voĸ), 1) de ere sammenføiede (Ting); 2) de ere ægteviede (Brudeparret); og i en lidt forandret Form: 3) **katisimáput**, de ere forsamlede (Folk); de holde Forsamling.

katisimajartorpoĸ, gaaer for at samles med Andre; gaaer til Forsamling (-mut).

katisimavfik eller **katisímavik**, 1) Forsamlingssted; 2) Forsamlingstid; især: Høitid eller Forsamling i Anledning af Høitid.

katitípai, gjør, at de forenes, ell. lader dem blive forenede ɔ: forener dem. Spec.: ægtevier dem. Htr. **katititsivoĸ**.

katítugssat, de, som skulle forenes; spec. et Brudepar.

katernâĸ, i Pl. **-rnât**, Nygifte; et nygift Par.

katerssorpai, samler dem tilhobe; sanker dem sammen (de Adspredte); bringer dem sammen paa eet Sted (mange Ting, hver fra sit Sted). — — U. S. 1) pass.: de ere samlede i Hob (de adspredte Ting); 2) refl.: de forsamle sig fra forskjellige Sider hen til eet Sted (Mennesker). Htr. **katerssuivoĸ**, samler til Bunke; især: samler Forraad; sammensparer Penge eller Varer ꝛc.; saaledes ogsaa: høster.

katerssorfik, Forsamlingssted ell. -tid (hvor Folk stimle sammen).

katerssuivfik, Sanketid; Høsttid.

kátúpâ (-mut), føier det til Noget; samler det til Eet med Andet (-mut); og i Pl. **-pai** (ingmingnut), føier dem til hverandre. U. S. 1) ⁝ 2) refl., især (om Mennesker): de ene sig om Noget; de lægge deres drag sammen til et fælles Øiemed; sammen til Noget.

kánek, 3. d. S. s. katíneĸ, Sam føining eller Sammenfældning; F hvor Delene ere forenede. ĸitern kánekarpoĸ, det har en Sammenfø i Midten ell. er fældet sammen i Mi

kának, Pl. m. S. **kánai** (umiap for og agter udstaaende Ender af baadens Ræling (ved hvilke begge linger ere samlede).

kato, en Trommestok.

katugpâ (ĸilaut), htr. **katuarp** slaaer paa Trommen; trommer. (I skulle disse Ord være gaaede af tilligemed den tidligere (hedenske) T medands, og Trommestokken benævne der pátaut; jvf. ĸilaut).

katsorigpoĸ s. kajorpoĸ.

katsorpoĸ, er stille og rolig Indre; Alt i ham hviler; har intet eller ingen Tummel i sig (et Men eller et Huus. Jvf. ĸatsorpoĸ). det bruges i denne Form yderst den (i nogle Egne kun om En, der Næseblod, naar det holder op), men dog i fornødent Fald bruges, da især Næstfølgende tildeels vedligeholder Be heden om dets Betydning.

katsúngilaĸ, er hurtig til Noget; Noget strax eller i en Hast. Br hovedsagelig i Inf. i Betydning af: s ufortøvet. katsorane sáimarpoĸ, blev strax blid igjen. nalunaerfig -manga katsornanga tamaung -punga, da han lod mig det vide, jeg ufortøvet hid.

katsungáipoĸ, ts. har Uro ell. ell. Tummel i sit Indre; farer op; travlt ꝛc.; Intet i ham hviler. ninga -nera katsungailerpoĸ, hans optændes.

katsungaiserpoĸ, gaaer uden standse; under sig ingen Hvile.

katsungaerssorpoĸ, bliver op i sit Indre; det bruser op i ham Vrede ell. til Jag).

katsorsarpâ, gjør ham indvortes lig; stiller hans Pine ell. Smerte; breder ham; læger ham. I den

ydning af: at læge, er Ordet nu saa-
tſom heelt blevet fortrængt af na-
rsarpâ, ſom ogſaa maa anſees for
e passende, naar der er Tale om
emets Helbredelſe, hvorimod det ikke
bruges om at læge ſjælelig Smerte
Pine; der er katsorsarpâ paa ſit
e Sted.
orsaissoĸ, en Læge; og kat-
rsaut, et Lægemiddel, — have li-
des deres retteſte Anvendelſe i aan-
g Betydning.
uaĸ, den indre Muſkel paa Over-
en.
ngiaĸ, 2. en Ruur; en Balan
vel de, der ſidde paa Stene eller
slingſkaller, ſom de, der ſidde paa
ler).
â ſ. katípai.
pâ, kaualavoĸ &c. ſ. kagpâ.
tdlagpâ &c. ſ. kâvigpoĸ.
k, Hvalrosſkind.
torpoĸ, ſpiſer Hvalrosſkind.
og kautaĸ ſ. kagpâ.
vâ, htr. kaussivoĸ, ſtikker Noget
lertidig ind i en omtrentlig tilſva-
e Huling; iſær: 1) ſtikker Haanden
i eller under Noget, hvor den netop
god Plads (f. Ex. under en Steen,
at føle efter Noget, ell. i Lommen);
ſætter en Læſt ind i et Svælg eller
Fugle- eller Ræveſkind, for at ud-
e det.
orpâ, d. S. ſ. Foreg. med Gjen-
lſe; iſær: føler med Haanden efter
get i en Huling (hvor man i Alm.
føle gjentagne Gange, inden man
er det Søgte). eĸaluk kautórdlugo,
føle (eller føl) under Stenene efter
en.
simârpoĸ, har Hænderne i Lommen.
sarfik, en Lomme (egentl.: et
d, hvor man gjentagne Gange ſtikker
nden ind og tager den ud igjen).
sivik, en Læſt at ſætte Fugle-
d paa.
ipâ, ſkæfter Noget med Enderne ſam-
ſaaledes, at det ene Stykkes Ende
ſer med en Tap i et Indſnit ell. en
uling i det andet Stykkes Ende.
nera kâgutdlugo písavat, Du ſkal
e dens Skæftning med en indgaaende
.

kavaiaĸ (af det danſke Kavai), en Frakke; en Kavai.
kavasagpâ ſ. kagpâ.
kâveĸ, 3. m. S. **kârfa**, Toppen; det Overſte deraf (af en Vært ell. en Bygning eller Hvadſomhelſt).
kâveĸut, m.S. -tâ, Noget, ſom befinder ſig paa dens Top; ſpec. Blomſt ell. Blomſterduſk paa en Vært.
kavsseĸ, 3. m.S. **kavssera**, hans Isſe.
kavfeĸ, en Kaffebønne. Pl. **kavfit**, Kaffe.
kavfisorpoĸ, drikker Kaffe.
kâvigpoĸ, t. 1) løber rundt; gaaer i en Kreds (helſt i horizontal Retning; jvf. agssakâvoĸ); 2) gaaer ind og ud og ind igjen ꝛc.; løber hiſt og her omkring; gaaer allevegne omkring; 3) gaaer i et Gangſpil.
kâvípâ, gaaer rundt om det (om et Midtpunkt); og u. S. refl.: gaaer rundt om ſig ſelv; dreier ſig om ſin Axe.
kâvítoĸ, Noget, ſom dreier ſig om ſin Axe; ſpec. 1) en Valſe; 2) amôrfik kâvítoĸ, et Gangſpil.
kâvitsivik, egentl.: det, hvor Noget dreier ſig om Noget; ſpec. bl. A.: et Stegeſpid.
kâvivfik, m.S. **-vfia**, det, ſom Noget dreier ſig om; dens Axe ell. Enderne af den. nunap kâvivfê, Jordens Poler.
kâvíssúpâ, gaaer omkring Noget med det; fører det rundt om Noget (-mut).
kâvitipâ, 1) dreier det rundt (egentl.: lader det gaae rundt om ſig ſelv); 2) gjentager det hos ſig ſelv (Noget, man vil huſke).
kâvikiak, Prov. et Legetøi, ſom dreies rundt med Fingrene ell. Andet; en Snurre; en Top ꝛc.
kâvikôrpoĸ, ſvingler; det gaaer rundt for ham; ſpec. har drukket ſig fuld. (Bruges nu næſten kun i denne ſpecielle Betydning).
kâvsaĸ, en Skive i en Tridſe ell. lignende Mechanisme (ſaavel uden ſom med den Blok, hvori den ſidder).
kâvsâĸ, 1) d. S. ſ. kâvikiak, en Snurre eller lignende Legetøi; 2) et Legetøi, ſom dreies rundt af Vinden (ellers ogſaa anorisaut, ſ. S.).
kâvssâĸ, en Hvirvelvind, ſom tager lette Sager op og hvirvler dem omkring i

Luften ell. hvirvler Vandet op som Støv. (I en Deel af Landet bruges dette Ord nok enten slet ikke ell. kun om en Hvirvel paa Vandet). Jvf. anorâsuaĸ og uluvssâĸ.

kaujaluípoĸ (istedetfor kâvialuípoĸ; jvf. nauja), omgiver Noget paa dets Sider eller er rundt omkring det (-mut); danner en faststaaende Omgang ell. Lignende omkring Noget. M. S. — om det.

kaujaluítoĸ (som Adj.) og **kauja-luíneĸ**, 3. (som Subst.), en Omgang eller Lignende omkring Noget (f. Ex. en Tilbygning rundt omkring en større Bygning; eller en ophøiet Gang eller Vei omkring et Maskineri; ell. en Bænk, der gaaer rundt om et stort Træ, ꝛc.).

kaujatdlagpâ, gaaer rundt omkring dei (1 Gang); u. S. dreies eller svaies ell. dreier sig 1 Gang (ell. ogsaa en halv Gang) rundt (i horizontal Retning; jvf. agssatdlagpâ og ĸivssatdlagpâ). — uvdlut kaujatdlangnerat, en Dagenes (ell. Tidernes) Omdreining; kan i fornødent Fald bruges om: en Tid, efter hvis Forløb det begynder forfra (ubestemt: et Aar eller et Aarhundrede eller ogsaa en Evighed).

kaujatdlagtípâ, dreier ell. svaier det rundt (1 Gang ell. en halv Gang).

kaujatdlak, Brændeviin. Jvf. silae-rúnartoĸ.

kavdlo, m. S. **kavdlua**, Beenbeslag paa Enden af en Aare.

kavdlormigpâ, støder imod det med Aarebeslaget.

kavdluarpai (pautine), faaer Beenbeslaget stødt af sin Aare. Jvf. ĸâr-ĸuarpâ (ĸâteĸ).

kâvoĸ, egentl. vel i Alm.: løsnes fra det, som det var fast ved (og saal. bruges det ogsaa af Nogle, f. Ex. om en Fiskekrog, der løsner sig fra Benet eller Blyet, hvori den er befæstet); men især: (Haarene eller Haarremmen) løsnes fra Skindet, saa de kunne tages af. Jvf. utivoĸ.

kãngarpoĸ, er løsnet; hænger ikke længere fast (Hvadsomhelst, som før var fast enten paa ell. i Noget). Bruges undertiden ogsaa billedlig om en Frygt eller Sorg ꝛc., der ligesom hang fast ved En, men løsnede sig (f. Ex. ved at ı ugrundet).

kãngartípâ, løsner det, saa d tages op ell. af.

kâvsalivoĸ og kâvsorpoĸ s. kagp
kâvsaĸ, kâvsâĸ og kâvssâĸ s. kâvi
kavsseĸ s. kâveĸ.

kê, Interj. lad gaae! saa! nu! Flere skulle gjøre Noget samtidig, giver Signalet).

kêrtorpâ, siger kê til ham; give Signal til nu at begynde, tage fa

ke [Nogen, hvem det monne vær „Hvo"; jvf. so]. Bruges aldrig i E formen, men i de Følgende deraf da

kina, Subj. **kia**, hvo; hvem. Pl -**kut**, hvilke (Personer). Bruges 1) gende og 2) som ubestemt, men pers relativt Pronomen. kina piviuk? mener Du? kia perĸungmatit? hvo har befalet Dig ɔ: efter hvi faling (gjør Du det)? kia pautai -pigit? hvis Aare brugte Du? taimailiortoĸ naluvara, jeg vee hvem der har gjort det. kia ard takuguniuk, hvo af Eder, naa seer ham ɔ: som seer ham (skal ꝛc De øvrige Casus af dette Pron. d af ke ved Nominalappositioner, saa Loc. **kime**, hos hvem, Pl. **kík** hos hvilke; Abl. **kimit**, af ell hvem, Pl. **kíkúnit**; Vial. **kí** ved hvem eller gjennem hvem, Pl -**kutigut**; Term. **kimut**, til Pl. **kíkúnut**; Mod. **kimik**, om hvem, med hvem, Pl. **kíkún**

kiname, Subj. **kiame**, Pl. **kík** hvem dog; hvo dog; ja, hvem ell kiname taimailiúsava, ja, hvo sk gjøre saa (kan baade betyde: jeg ikke, hvo der skulde gjøre saa; og er let at vide, hvo der har gjort d

kinalikiaĸ, Subj. **kialikiaĸ** men hvem dog? eller hvis dog? skulde vel —? Bruges ikke saa som det Forrige.

kinauna? (af kina og una), 1) er det? ell. hvem var han? 2) hva der han? Pl. **kíkut-uko?** hve disse? ꝛc. **kimit-una?** fra hv det? af hvem har Du faaet det? sunauna af so.

na? 1) hvo gjorde det? 2) hvis er ? kiauna kingmia? hvis Hund er ?

ivna? (kina og ivna), hvo siger : har sagt saa? hvo har bragt den ende? hvem er det kommen fra? entl.: hvo hiin? neml. Ophavsman- til det, som Talen er om.) Disse Sidste bruges kun spørgende.

tok, Subj. **kiatok**, hvem dog —); hvo gider —; maatte dog den, gider (følger en Optativform). kia-k áiparilinga, maatte hvo dog gaae mig ɔ: jeg vilde gjerne have En mig, er der Nogen, som vil?

uvok, er hvem. Bruges 1) spør-de: kinauvit? hvem er Du? ell. hvad dit Navn? 2) i Analogi med kina 2: kinaugaluarunilũnît, hvem han end er (saa skal &c.). 3) kináungi-nga, jeg er ingen hvem ɔ: ingen Ube-dt. (Svares ofte, naar man i Mørke der en bekjendt Person for en ube-dt og spørger, hvem det er.) Foranstaaende.

k, 1) Varme; Hede (i Luften); — S. **kiâ**, dens (Luftens) Varme (som har i sig). Bruges saaledes kun den, s. n. kiagssusia; oftere derimod som Interj.: kiak, hvilken Varme! desuden i Abl. u. S., f. Ex. kiang-it ipilerpunga, jeg er nær ved at kvæ- af Varme.

pok, er varm eller hed (Luften. dsat íssigpok og kîanarpok). nu-t kiagtût, de varme Lande.

ssusek, 2. m. S. **-ssusia**, dens rme (Luftens).

gnek, 3. m. S. **-nera**, d. S. s. reg., Virkningen af den indbefattet; eller: s Varme som virkende paa Noget.

tipâ, gjør den varm (Luften). — S. det bliver varmt ell. er bleven varmt Luften ell. i Værelset).

dlagpok, det er luunt (i et Væ-se). Bruges ofte uden Verbalendelse n Interj.: kiâtdlak, her er deilig nt!

gugpok, er heel gjennemvarm eller indeni, saa han sveder; den indre de driver Sveden ud af ham (ogsaa ar den indre Hede er en Følge af gest).

kiagugsaut, en Svededrik.

kiagungnek, 3. indre Hede; Svedhede. Bruges især 1) i Abl., f. Ex. kiagungnermit autdlardluarnek aju-lerpunga, af Svedhede begynder jeg at blive afmægtig til ret at bevæge mig videre ɔ: Varmen driver Sveden saaledes ud af mig, at jeg helst blev liggende; 2) i Pl. undertiden om: Sveddraaber, som den indre Hede, ogsaa Angesthede, driver ud.

kiangmiuvok, egentlig: boer i (sin) Hede ɔ: er fuld af Sved i Ansigtet (af Varme).

kíssak, Varme af ell. fra Noget; Varmeudstraaling eller Varme, som fornemmes ved at føle paa det. M. S. **kíssâ**, Varmen deraf eller den Varme, som det udstraaler ell. ved Berørelse giver af sig. kíssarssûtip kíssâ, Varmen fra Kakkelovnen. inûp kíssâ, et Menneskes (følelige) Varme ell. den Varme, som et Menneske afgiver til sin Omgivelse.

***kíssarussak**, det, som ligner Varmeudstraaling: positiv Electricitet. ingnâg-dlangnerit tássa nuíssap kíssaru-ssâta anitdlagtarnere, Lynene ere Skyens positive Electricitets Udladninger. S. nigdlerussak.

kíssarpok, er varm at føle paa; giver Varme af sig. (Modsat nigdlerpok.) agssáka kíssartorssũput, mine Hænder ere meget varme. imek kíssartok, varmt Vand. Jvf. ûnarpok.

kíssarssorpok, skaffer Varme fra Noget; tilveiebringer Varmeudstraaling; spec. fyrer i en Kakkelovn. M. S. — for det (Værelset).

kíssarssût, en Kakkelovn.

kíssagpok, bliver varm eller er bleven varm (at føle paa); giver nu Varme af sig. agssáka kíssagput, nu ere mine Hænder blevne varme. M. S. **kíssag-pâ**, faaer det varmet eller har faaet det opvarmet ell. ophedet (afseet fra, paa hvad Maade). Jvf. til dette og de Følgende ũnagpok og Afledningerne deraf.

kíssagsarpâ, gjør det hedt ell. varmt; opvarmer det (ved at sætte det paa Ilden ell. fyre under det, ell. ved hvilkensomhelst anden Behandling). agssáka kíssagsarpáka, jeg varmer mine Hænder (ved at gnide dem ell. slaae med dem).

kíssagsaut, et Varmemiddel (f. Ex. en kraftig Kjødmad ell. en opvarmende Drik).

kíssagserpâ, venter paa, at det skal blive varmt (ved Ildens ell. anden Varmes gradvise Indvirkning); varmer det ved at lade den tilstedeværende Varme indvirke paa det. U. S. varmer sig (ved at opholde sig i ell. ved Varmen). agssáka ingnermut kíssagserpáka, jeg varmer mine Hænder ved Ilden.

kíssagtarpâ, faaer det opvarmet gjentagne Gange; spec. lægger varme Omslag paa det (som Lægemiddel).

kíssagtaut, Grød ell. Andet, som bruges til varme Omslag.

kíssagtipoĸ, 1) bliver hed indeni, saa han blusser af Hede (et Menneske); — 2) faaer ondt af en brændende Hede, som paakommer ham; er nærved at besvime af Hede. Tildeels eller af Nogle bruges det ogsaa 3) i samme Betydning som det Følgende.

kíssalivoĸ (egentl.: gjør Varme ɔ: i sig selv), bliver pludselig varm indvortes; der stiger ligesom en Varme op i ham (f. Ex. af Skræk, ell. af Glæde).

kiat, m. S. **kiatâ**, Forkroppen eller Overkroppen indtil Bæltestedet (s. kiteĸ Nr. 2), hos Mennesker og alle Dyr.

kiapeĸut, Overdelen af en Kajakvandpels (i Alm. af en ellers opslidt), som bruges over Halvpelsen og saaledes med denne i Regnveir til Nød endnu kan gjøre Tjeneste som Vandpels.

kiaperssorpoĸ, ryster Overkroppen ell. Skuldrene (for at afryste Noget).

kiasik, 2. et Skulderblad.

kiasiussaĸ, Hanen paa en Flintelaas.

kiga [et Sted i Nærheden i sydlig Retning; s. ika]. Deraf:

kigane (Loc.), der henne i Syd; **ki-gánga** (Abl.), der Syd fra; **kigûna** (Vial.), der Syd igjennem; **kigunga** (Term.), der Syd hen; — og med det tilbagevisende ta: **tákigane** &c.

kínga (Pron.), Subj. **kigssuma**, Pl. **kíko** og (Subj.) **kíkua**, han (de) der i Syd; — og med ta: **tákinga** &c. Som Tilraab: **kigssumâk**, hør, Du der henne i Syd!

tákiga, (Interj.) der henne i Syd (er han ell. det).

kigángaĸ, Vind sydfra; sydlig Vind. (I NGr. og hvor nigeĸ bruges om ostvind, bruges dette og det fø[lgende] Ord om reen Søndenvind.)

kigángarpoĸ, det blæser sydfra.

kigáipoĸ, ts. skeer langsomt; langsomt; fremmer ell. fremmes ku[n] ad Gangen. Jvf. pâmârpoĸ og -poĸ.

kigaitsumik (Mod. adv.), lang[somt;] lidt ad Gangen; saa smaat; lidt lidt; kigaitsumik nukigtoriarto[q] han kommer lidt efter lidt til Kr[æfter] men det gaaer langsomt. kigaits[umik] sujuarniaritse, maligkumârpavse, I saa smaat forud; jeg kommer ba[gefter]. kigaitsúnguamik oĸalugpoĸ, han [taler] ganske langsomt. (Jvf. arrîtsumi[k]).

kigaitdlagpoĸ, sagtner eller sag[tnes]. 1) sagtner i sin Fart eller Bevæ[gelse]. 2) sagtner i sin Iver (enten fo[r det] Gode ell. det Onde).

kigarpâ, gjør en Skure ell. et Skaa[r ell.] Indsnit i det, især i Kanten. Jvf. -kerpâ.

kigarneĸ, 3. en Skure; et Skaa[r ell.] Indsnit i Kanten; sjeldnere: et smalt [Ind]snit paa Fladen af omtrentlig lige B[redde].

kigartorpâ, gjør mange Skurer [ell.] Indsnit paa eller i det. Htr. **kig[ar]-tuivoĸ**.

kiggaĸ, kiggeĸ, kiggiaĸ, kiggíp[oĸ,] kigípoĸ s. kîvâ.

kigdlaerpâ og kigdlaigut s. kilak.

kigdlik, 3. m. S. **kigdlinga**, 1) Grændse; Maalet, hvortil det rækker, hvorvidt det naaer. ulingnerata [kig]-dlinga, Høivandsmærke ell. den Græ[ndse,] hvortil Vandet i Flodtiden pleier at [gaae] op. sermip kigdlingane, ved Isbr[æens] Grændse ell. tæt ved Isbræen. 2) kigdlinganit bruges ofte i Betyd[ning] af: fra den Tids Grændse; fra Be[gyn]delsen af det ellers Samtidige. [kig]-dlinganit tássanîpoĸ, den har [været] der fra Begyndelsen (af det, som befinder sig i ell. paa) ell. har altid [væ]ret der. (Jvf. iso). 3) I flere [af]dannede Ord har det ogsaa Betyd[ning] af: en Gjernings Grændse ɔ: dens [Be]gyndelse ell. Anledning ell. Grund.

kigdligâ, har det til Grændse; ne[mlig] 1) naaer dertil og ender der (Noget, [som] har Udstrækning i Rummet, f. Ex.

d); 2) naaede dertil og kom ikke vi-
; vendte tilbage derfra (Noget, som
Bevægelse, f. Ex. et Menneske paa
Vei ell. i en Bog, ell. Vandet i sin
gen).

ligpoĸ (t.) -mut, 1) er nu naaet
et eller dertil (-mut), har det for
blikket til Grændse i sin Bevægelse
Fremgang (bl. A. den Læsende i sin
ning); 2) d. S. s. kigdligâ Nr. 2.

ligfik, m. S. **-fia**, det Sted (paa
et; paa et Bjerg; paa Veien; i en
ꝛc.), hvortil han eller den eller det
de eller er naaet.

ligfigâ, d. S. s. -mut kigdligpoĸ.

leĸarpoĸ, 1) har Grændse; er
ændset (et Rum; en Tid; en Egen-
ꝛc.); 2) med -mut: har sin Grændse
(ell. d. S. s. -mut kigdligpoĸ).

ilerpâ eller helst **-lersorpâ**,
ændser det; sætter Grændseskjel om det;
tter Mærke omkring det ell. betegner det,
vidt man skal gaae (f. Ex. et Hul, som
graves, ell. Pladsen til en Muur ꝛc.
er ofte omtr. d. S. s. iligserpâ).

lisivâ, finder ell. opdager ell. naaer
Grændse; enten: 1) seer ell. naaer
en deraf (af en synlig Gjenstand, f.
en Fjeldrække); ell.: 2) udfinder ell.
ger en Sags Sammenhæng; faaer
udforsket.

lisigssáungilaĸ, 1) er uover-
ig; man kan ikke opdage Enden deraf;
r uudforskelig; man kan ikke opdage
Sammenhæng ell. første Grund.

lisiorpâ, udforsker ham; udspør-
ham nøie om det, han har gjort ell.
idende om, for at komme til Bunds
agen, forhører ham.

lisiortípoĸ, (refl.) lader sig ud-
e ell. nøie udspørge; er i Forhør.

lisiorfik ell. **kigdlisiortiv-
k**, et Sted, hvor Nogen nøie ud-
ges ell. lader sig nøie udspørge. Kan
es om: et Domhuus (jvf. erĸar-
sivik).

lo, helst i Pl. **kigdlut**, eller
5. **kigdlue** (igap), 1) Stene, som
opreiser paa et Arnested ell. Koge-
til at sætte Gryden paa; 2) tvende
kker Træ til at lægge den flade Steen
, hvorpaa man tørrer Tobakken til
Snuus over Lampen; 3) umiap kig-dlue, Konebaadens Stævnhoveder: et bredt Stykke fast Træ paa Stævnens øvre Ende, hvortil Rælingen surres.

kigdloĸ, det Bagvendte; det Urette. Bruges kun 1) i Grundformen som Adv. (istedetfor kigdlormut) ell. og som Interj.; 2) i Vial. ell. (hyppigst) i Term., f. Ex. kigdlúkut ingerdlalerputit, nu gaaer Du ad en gal Vei ɔ: der er ikke Veien, hvor Du nu gaaer. kigdlormut táuna iluarineruvara, (værende) ad det Bagvendte eller i bagvendt Orden synes jeg bedre om den (modsat, hvad man efter Rimelighed skulde vente). kigdlormut sangmisípat, Du vender det mod det Bagvendte ɔ: det skal ligge omvendt. — kigdlormut sâgpoĸ, han vender sig til det Urette ɔ: er paa Afveie (ogsaa i aandelig Forstand). kigdlormut tugpat-dlersarpâ, han trøster ham i en feil Retning eller paa en bagvendt Maade. kigdlormut tupagpoĸ, han forskrækkedes forkeert ɔ: forskrækkedes og blev vred derved (f. Ex. ved uventet haard Tiltale). 3) med tungâ, f. Ex. kigdlup tungânit (ell. og kigdlúkut) itsuarpara, jeg kigede derind fra den feile Ende. kigdlup tungâ-nut (eller og kigdlormut) ingerdla-lerputit, nu gaaer Du i en feil Retning. (Feilagtig bruges det af Nogle i Mod., hvilket er omtrent det Samme, som om man paa Dansk vilde sige: at gjøre Noget med en urigtig Maade).

kigdlormut pivâ ell. **iliorpâ**, bærer sig urigtig ad med det; gjør det forkeert (i Almindelighed; Exempler derpaa særligt s. o.).

kigdlormôrpoĸ, er bagvendt i sin Færd ell. med Hensyn til sit Maal; enten: 1) gjør det Modsatte af det, han skulde; er gjenstridig (imod Formaningen ell. Anordningen ꝛc.); ell.: 2) gjør Noget forkeert. M. S. — det —.

kigdlornuvoĸ, er bagvendt med Hensyn til det Sædvanlige; gjør ikke, som han pleier at gjøre (f. Ex. En, der er bleven gnaven og tvær, hvad han før ikke var, ell. omvendt, ell. Vinteren, naar den ikke har tilbørlig Kulde ꝛc.).

kigdlorpâ, htr. **kigdluivoĸ**, (egentlig vel: bagvender hans Sag ɔ:) øver Forræderi med Hensyn til ham; fortæller

ham og angaaende ham enten Noget, som han ikke skulde vide, ell. og Noget, som ikke er sandt. toĸutagssaugaluaĸ kigdlorpât, de fortalte ham, at han stod Fare for at blive dræbt (og forraadte altsaa til ham den, som vilde myrde ham). Jvf. de Følgende.

kigdlũpâ, htr. **kigdlũssivoĸ**, (egentl. vel: bagvender en Sag imod eller angaaende ham ɔ:) forraader ham Noget (-mik), som en Anden har sagt eller gjort ell. har i Sinde (især af Misundelse ell. for at ærgre enten den Ene ell. den Anden). mamardlîssup oĸausînik mamardligâ kigdlũpâ, han forraadte (ell. fortalte) Bagvaskerens Ord til ham, som han havde bagvasket. — Af Nogle bruges dette Ord ligefrem i Betydning af: misunder ham; dog egentl. vel enten: misunder ham, som han i Grunden ikke skulde misunde (altsaa bagvendt); eller: giver sin Misundelse imod ham Luft i en forvendt Gjerning.

kigdlũssissoĸ, en Forræder (i Alm.); **kigdlũssissâ**, hans Forræder; den, som forraadte ham.

kigdlûtigâ, 1) forraader det (den Sag, som skulde holdes hemmelig); 2) røber ell. forraader ham (som skulde være skjult for ell. ubemærket af Andre). 3) bagtaler ham; beører ham falskeligen for Andre. (Evfialtip Kserse kigdlorpâ; Liûnitarse kigdlûtigâ.)

kigdluigajugtoĸ, en Øretuder.

kigorpoĸ, Prov. er afslidt ved idelig Brug, saa at den oprindelige Overflade er forsvunden (f. Ex. Skind i et Klædningsstykke, hvoraf Haarene tildeels ere afslidte, ell. forarbeidet Træ eller Bindet paa en Bog ꝛc., nungutdlardlune).

kigsarpoĸ (-rĸuvdlugo), ønsker; vil gjerne, at Noget skulde skee.

kigsaut I, m. S. **-tâ**, hans Ønske ell. det, som hans Ønske gaaer ud paa. — Bruges meest i den følgende Form.

kigsautigâ, ønsker det; hans Ønske gaaer ud paa det.

kigsaut II, kun i Pl. **kigsautit** eller m. S. **kigsautai**, Nettet i et Dyr.

[**kigssavik**, en Høg?. Skal i Labr. bruges om Vandrefalken. Deraf:]

kigssaviarssuk, en Falk (saavel Vandrefalken som den større Art). — har existeret endnu en anden Form, -ssaviaĸ (rimeligviis den almin Falk), men den forekommer nu i Stednavne (kigssaviánguit).

kigssavaussaĸ ell. **kigssuaus**... en Kamskæl (Pecten). (Maaskee dette Ord har en anden Stamme, mindre ogsaa kigssavik er dannet andet kortere Ord, som nu er tabt.)

[**kigtorpoĸ**, skilles ad i diametral sat Retning?. Kjendes ikke, men at være Stammen til de Følgende.]

kigtorarpâ, rykker det itu; rive midt over ved et Ryk ell. ved at i det. Meest u. S. pass.: rykke rives over; skilles tværs igjennem, at Stykkerne gaae fra hinanden i modsat Retning (en Traad, en Ren Line ꝛc., Alt, der skilles ad paa nende Maade, f. Ex. et Klædningss som rives tværs over, saa at den Deel bliver fuldstændig skilt fra det rige; ell. Drivisen, som før var tæt ket, men nu skiller sig ad). kigto -nerane ipúniaritse, roer, imedens er adsplittet! ánorâ âĸángilaĸ kigtoraramik, hans Pelsovertræk ingen Ærmer, fordi Ærmerne ere heelt af. Jvf. sipivâ.

kigtorĸaĸ, m. S. **-rĸâ**, det dera revne ell. afrykkede Stykke.

kigut s. kîvâ.

kikêrpoĸ, s. 1) lægger sine bagover og skyder saaledes frem Falk ell. anden Rovfugl, idet den ned paa sit Rov); 2) lægger Armene over (et Menneske).

kikîngavoĸ, 1) har sine Vinger gende bagover under Flugten (Ro len); 2) staaer med Hænderne paa gen (et Menneske); 3) er fremsprin i Midten, medens Siderne vige ti (en Bratning). — Disse Ord ere ikke almindelig bekjendte.

kikiak, 2. et Søm; en Stift; en N en Bolt; et Spiger (ligegyldigt, o Træ, Been eller Jern; stor eller kikiak ĸivnilik, en Skrue (til at ind i Noget). kikiak miligtalik Netnagle.

kikiagpâ, slaaer et Søm (ell. skru Skrue) igjennem det og ind i A

ler eller spigrer eller sømmer det fast
d eet Søm). U. S. pass.
agtorpâ, nagler det &c. med flere
m; slaaer Søm i det hist og her
a de fornødne Steder). U. S. pass.
agúpâ (atautsimik) og kiki-
tũpâ (kavsînik), nagler det fast
Noget (-mut). U. S. pass.
ssiúpâ, har benyttet det som Søm;
n: har lavet et Søm af det (Been,
, Metal), eller: har slaaet det i No-
som Søm. U. S. pass.
k, Interj., som betyder omtr. det
mme, som naar man rynker Næse
Noget ell. Nogen; fy &c. (Ikke al-
delig bekjendt.)
vâ, slaaer et Stykke ud af Kanten
et tyndt Kar ell. Lignende; slaaer et
ar i det.
ssak ell. kikisimassok, et skaa-
Kar (Potte, Kop, Fad &c.).
nek, 3. et Skaar i Kanten af
et.
lek, 3. Prov. et Hul i Isen, hvor-
nnem Sælhundene krybe op. (Ellers
lo, s. S.)
k, 1) et Hul eller en Aabning paa
et, hvorved det ophører at være
t (paa et Fartøi, en Vandspand, et
dningsstykke, Isdækket &c.; dog bru-
i denne almindelige Betydning helst
ngnek, s. d. F.); i Pl. spec. —
Udslæt; Fnat.
gpâ, faaer Hul paa det, saa det
længere er heelt (med eller mod sin
ie). siko tauva kilagpara, nu fik
da Hul paa Isen. U. S. pass.:
der er gaaet Hul paa det. kajara
gpok, der er Hul paa min Kajak.
har Udslæt; er fnattet.
ngnek, m. S. kilangnera, et
, som er kommet i det; et Sted,
r det ikke hænger sammen (som det
de ell. før gjorde).
lak, m. S. kigdlâ, d. S. s. Foreg.
af:
laerpâ, 1) sammensyer Hullet ell.
lerne paa det; 2) stopper det (strikkede
er). Htr. kigdlaerivok.
laigut, en Stoppenaal.
rpâ, saarer ham; og u. S. — sig
d en Kniv ell. Steen &c. af Uforsig-
under sit Arbeide).

kilernek, 3. et Saar, man har faaet af Uforsigtighed. Jvf. ike. M. S. **kilernera**, hans Saar; et Saar, han har faaet eller bibragt sig selv af Uforsigtighed.

kiligpâ, skraber det med et lige op og ned staaende Redskab enten i Retning fra sig ell. til sig ell. til Siden (jvf. kaperpâ). I denne almindelige Betydning bruges dog Ordet, saavidt vides, ikke, men kun i den specielle: skraber Fedtet af et Fugleskinds Kjødside eller Trannen af et Stykke Spæk.

kiligak, 1) det afskrabede Fugleskind ell. Stykke Spæk; 2) Prov. det afskrabede Fedt ell. Tran. (Dette dobbelte Object gaaer saal. igjennem alle af denne Stamme dannede Ord.)

kilingnek, 3. det afskrabede Fedt. — (Saaledes i en Deel af Landet istedetfor det Forrige Nr. 2.)

kiligarpâ, (egentl. vel overhovedet: skraber det af, det ene efter det andet, især Tørt, f. Ex. Haarene af et Skind; Sneen af det, som den har sat sig fast paa &c. (saal. i Labr.), men bruges saagodtsom udelukkende om:) skraber de frosne Bær af Lyngen om Vinteren tilligemed Sneen. (paormat) **kiligagkat**, afskrabede Bær (frosne og med Snee imellem).

kiliorpâ (egentl.: skraber det gjentagne Gange efter hinanden, anal. erniorpok o. A.) og helst **kiliortorpâ** (anvender gjentagen Skrabning paa det), behandler det med et Skraberedskab; bortfjerner ell. bortskaffer ved Skrabning det, som hænger paa det ell. er kommet paa det (især Vaadt: Vand, Smuds, Tran &c.).

kiliortût, et Skraberedskab; især: en Muslingskal (som naturligt Skraberedskab).

kilisagpâ, skraber det sammen, som ligger oven paa noget Andet (f. Ex. Feieskarn ell. Huggespaaner ell. Lignende, som ligger paa Gulvet ell. paa Jorden; ell. Dyr, som opholde sig paa Havets Bund, &c.); skraber det (Gulvet, Bunden &c.). Htr. **kilisagpok**.

kilisaut, et Redskab til saadan Skrabning (f. Ex. et Skulderblad); spec. et Skrabegarn (til at skrabe med paa Havets Bund).

kilípâ, afskærer eller afsnitter det i en

smal Strimmel (det Afsnittede), ell. og: skærer det ud i smalle Strimler (det Hele); især: 1) skærer et Skind ud i en Rem eller i Remme; 2) skærer en Hvalbarde ud i Strimler (til en Fiskesnøre ell. andet Brug); 3) skærer Brød (i tynde Skiver paa europæisk Maade). Htr. **kilitsivoĸ.**

kilitsivigâ, skærer en smal Strimmel (ell. Strimler) af det.

kilo, Fodenden paa en Brix eller i en Seng; og, da man paa en grønlandsk Brix ligger med Hovedet mod Forsiden, tillige: Baggrunden i et grønlandsk Huus ell. Telt, og overhovedet: Baggrunden i et Værelse (længst borte fra Vinduerne).

kiluarpâ I (anal. igdluarpâ), flytter det paa Brixen hen mod Fodenden. — — U.S. **kiluarpoĸ,** 1) pass. er flyttet tilbage —; 2) refl. flytter sig selv tilbage paa Brixen ell. henimod Værelsets Baggrund. Et andet kiluarpoĸ s. under det Følgende.

kiluk, Søm paa Klæder; egentl. Kanternes eller Stingenes Indgriben i hinanden; Pl. m.S. **kilue,** dets Kanters Indgribninger i hinanden ɔ: 1) dets Søm ell. Sømmen paa det (det Syede), ell. og: Stingene i det (Sømmen); — 2) Krydsvævningen i det (i kipret Tøi); 3) den ind- og udgaaende Kant, hvormed det er loddet sammen (tyndt Kobber ell. Messing), ell. og: Lodningens i hverandre gribende Takker. Dog bruges det i første og tredie Betydning ogsaa i Sg.: **kilua,** Sømmen paa det.

kilugtôĸ (storstinget ꝛc.), spec. uldent Topbaand (saaledes kaldet paa Grund af den grove Vævning i Sammenligning med Silkebaand).

kilulik, 3. (som har Kanters Indgribninger i hinanden), spec. en klinket Kjedel eller Gryde (med Indgribninger i Sammenføiningen).

kiluarpâ II, river det op i Sømmen (egentl.: tilintetgjør eller ødelægger dets Kanters Indgribninger; jvf. agdluarpâ). — — U.S. pass. **kiluarpoĸ,** er løben op i Sømmen. Et andet kiluarpoĸ s. o. under kilo.

kiluarterpâ, sprætter det op med en Kniv ell. Sax.

kilúngarpâ, egentlig vel overhovedet: syer en Kantning omkring den (Pel... men bruges kun, og endda ikke alm... lig, om: sætter en tommebred Kant... af Sælskind paa en Sælskinds Ove... (om dens nedre Rand).

kilúngaut, 1) en bred Kantning ... Bræmme om den nedre Rand af en ... skinds- eller Fugleskindspels (eller og Overtrækket af en Fugleskindspels); 2) overhovedet: en nedre Kantning ... et Klædebon; 3) en Række af Sten... Klippeblokke paa Isblinken, hvor... sænker sig ned i en Fjord eller en ... og som danne ligesom en Bræmme ... Landet ved Siden af.

kilúngauserpâ, sætter en bred K...ning om den (Pelsen).

kimagtût, m. S. -tâ, Haandg... paa en Krumkniv ell. grønlandsk Kv... kniv (ulo).

[**kimik,** angribende Paavirkning ell. ... virkning; Paavirkning, som den ell... Paavirkede maa give efter for eller ... Følgerne af. Betydningen er rimeli... først materiel eller physisk (s. det ... hertil hørende Ord) og derefter ove... Deraf:]

kimeĸarpoĸ, har angribende Ind...ning ɔ: gjør kjendelig Virkning paa ...gen (-mut); er angribende ell. in...kende (Ord, Medicin, stærk Kaffe ... Jvf. píkunarpoĸ.

kimigtuvoĸ, har stærkt angribende ...virkning ꝛc. (som det Foregaaende).

kimigpâ, har udøvet angribende ...virkning paa ham; fik ham til det, ... vilde. (Jvf. itigarpâ og kivdligp...

kimigtôĸ, En, som uden Ophør... have sin Villie frem eller vedbliver ... sin Overtalelse ell. Befaling ꝛc.

kimigtûvoĸ og **kimigtusârp...** vil have sin Villie frem; bliver ve... trænge paa, indtil man har føiet ha...

kimigîserpoĸ (egentl. vel: gjør si... anstiller sig saare forlegen for eller ... gjærlig efter at gjøre Indvirkning ... tupagîpoĸ), bliver ved at anholde ... det, han ønsker; bruger alle mulige O...talelseskunster for at faae sit Ønske opf...

kimigîserfigâ, trænger stærkt ind ... ham for at faae ham overtalt, hører ... op med at forebringe sit Ønske for h... førend han har faaet det opfyldt.

itsagpoĸ og **kimitsápâ** (htr.
imitsássivoĸ, pass. Part. **ki-**
aitsássaĸ), Prov. d. S. s. de to
bregaaende.
itdlagpâ, river ham Hul paa Hu-
n, saa at det bløder lidt (med ell. mod
Villie; f. Ex. med en Pidskesnert, ell.
o at streife ham med noget Spidst).
S. refl. river sig paa Noget (f. Ex.
a et fremstaaende Søm ell. en Knappe-
alsspids).
itdlangneĸ, en Rift ell. Strime
a Huden af slig Berørelse med Noget,
n dog ikke gik dybere (f. Ex. af Pid-
slag).
karpoĸ s. kit.
s. ke.
aĸ, 2. m. S. **kînâ**, hans ell. dens
, **kînat**, dit —, 1) Ansigt; 2) Eg
. Od paa et skærende Værktøi.
âĸ, 1. og (i andre Egne) **kîna-**
oĸ, 2. 1) det Sorte om Snuden og
inene paa en âtârssuaĸ; 2) samme Deel
en Saadans Skind (som bruges til
ntning).
âlik, 3. 1) en âtâĸ med sort An-
t; 2) som Stednavn: et sort Næs,
n i nogen Afstand fra Siden ligner
t sorte Snude af en âtârssuaĸ.
arigpoĸ, s. 1) har et smukt An-
t; 2) har en god Eg eller Od; er
rp; skærer godt (jvf. ipigpoĸ og
gikípoĸ); 3) har skarpe Udvæxter;
torneful d. orpik kînarigsoĸ, et Træ
d Torne; en Tornebusk &c. Jvf. ka-
itdlarnaĸut.
ardlugpoĸ, 1) har et grimt An-
t; 2) er sløv, stump.
arpoĸ, er hoven ell. opsvulmet i An-
tet. Jvf. túnorpoĸ.
arsiorpâ, udforsker hans Ansigt;
er Agt paa hans Miner, for at er-
e, om han er mild ell. vred.
arsivâ, faaer hans Ansigt at see;
ten: 1) seer ham saa nær, at han kan
nde hans Ansigt; seer ham Ansigt til
sigt; eller: 2) seer ham i Ansigtet
n Indtrædende ell. Forbigaaende), for
vise, at han lægger Mærke til ham,
er for at vise ham fra sin Side et
ldt Ansigt; hilser ham med en venlig
ine (hvilken Hilsen, ogsaa uden at Nogen
siger Noget, ansees for fuldkommen tilfredsstillende).

kînarssorpoĸ, sætter et sælt Ansigt op; fortrækker hele sit Ansigt, gjør Grimasser.

kînerpoĸ, viser Ansigtet.

kinerfigpoĸ s. kinivâ.

kinerpoĸ, 1) er tung at komme igjennem; er grødagtig (f. Ex. Grødsnee i Søen (kinoĸ) at roe i; ell. blød Snee, som man slæber Noget igjennem; eller tykflydende Mad: Grød, Vælling &c.); 2) er tung at faae frem (f. Ex. det, man bugserer ell. skal slæbe igjennem Sneen, ell. Mad, som ikke glider glat ned &c.); 3) billedlig: er tung at komme frem med (En, som er tvær eller doven eller dum, saa man har sin Plage med ham). — -ímuk kinertoĸ, Tykmælk. suaussat kinertúngordlugit igásavatit, Du skal koge Grynene tykke (til Grød, ikke til Vælling). kalitara kinertorssûvoĸ, mit Bugserede er meget tungt at faae frem.

kinerâ, finder det tungt ell. svært at komme igjennem ell. at faae frem ell. at synke.

kinertôrpoĸ, træffer paa Noget, som er tungt at komme frem igjennem (møder noget kinertoĸ) ɔ: det gik tungere (og saaledes langsommere) for ham, end han havde ventet.

kineĸut, Noget, som foranlediger, at det er tungt at komme igjennem ell. hen over, eller at det gaaer tungt for En (f. Ex. Riimfrost ell. Snee paa Isen, ell. Jævning i flydende Mad &c.; ell. billedlig, s. d. F.).

kineĸutauvoĸ, er til Forhindring; gjør Sagen tung for En (-nut; f. Ex. den Dovne for den Stræbsomme); og

kineĸutigâ, har ham ell. det til Forhindring i at komme saaledes frem, som han vilde; hindres derved i sin Fremgang. (Disse to bruges oftere i billedlig Forstand, men maaskee ikke almindelig).

kineĸuserpâ eller **-tserpâ**, kommer Tykt i det Tynde; gjør det Tyndflydende tykflydende ved at blande Noget i det (f. Ex. Meel i Ærterne).

kinipâ, lægger det i Vand, for at det skal blive blødt ell. bøieligt (Baadeskind; Tørfisk; Beskøiter; ell. Træ ell. Been, som skal bøies, &c.). Pass. Part. **ki-**

-nitaĸ og kinisaĸ. Htr. kinit-sivoĸ. U. S. kinípoĸ, er opblødt (af at have ligget i Vand); har ligget længe nok i Vand, ſaa det nu kan be-arbeides, ſom det ſkal.

kinivâ, holder et Barn frem paa Naturens Vegne. (Egentl. vel overhovedet: holder Noget foran ſig; ſ. d. F.). — Htr. kinissivoĸ.

kinerfigpoĸ, t. bærer Noget foran ſig og op imod ſig paa Haanden eller paa de ſammenlagte Arme ell. i den opſlaaede Underdeel af Pelſen ell. i et Forklæde.

kínga ſ. kiga.

kínganeĸ ſ. kivivâ.

kingeĸ, et Hul i Tandrækken, hvor en Tand er brækket ud ell. falden ud.

kíngaĸ (fork. af kíngiussaĸ?) forekommer ſom Navn paa Fjelde med et dybere Skaar i Kammen, ſom om der var brækket en Tand ud.

kingigpoĸ, kneiſer høit; rager op over ſine Omgivelſer, og, ſom det ſynes, med det Vibegreb: i ſin hele Brede (et Bjerg; en Muur; et Taarn); ſjeldnere om Solen: ſtaaer høit paa Himlen (i de lange Dage). Jvf. portuvoĸ. Part. **kingigtoĸ** er et temmelig hyppigt Navn paa Fjelde, ſom ſtrax fra Søen hæve ſig høit i deres hele Brede.

kingmarpâ, kingmaligpâ, kingmeĸut, kingmernaĸ, kingmiaĸ, kingmiarpâ ſ. kîvâ.

kingmerĸoĸ og kingmerĸût ſ. d. F.

kingmik, m. S. **kingmia**, hans Hæl.

kingmigsarpâ, 1) ſtøder til det med ſin Hæl; 2) ſlaaer bagud til Nogen ell. Noget med Hælen.

kingmigsautit, Pl. Sporer.

kingmerĸoĸ, m. S. **-rĸua**, en bagud ſtaaende Tak paa et Rensdyr (hos ældre Dyr).

kingmerĸût, m. S. **-rĸûtât** (nugfit aisa), det bageſte Baand om Fuglepilens Sideſpidſer (ſom ligeſom holder paa deres Hæle).

kingo, det, ſom er lige bagtil eller viſer lige bagud (modſat sujo og forholdende ſig til tunuk ſom ĸut til ĸak. Grundbegrebet er en Linie fra Bagſiden lige bagud; jvf. tunuk). — Uden Affix bruges Ordet kun 1) m. S. om: den bageſte Halvdeel af en Kajak; og 2) i Term. u. S. **kingumut**, til- med Henſyn til Andet; enten: ba- fra en anden Gjenſtand, eller: mo- den forrige Bevægelſe ell. Gjerning; bliver det da ofte d. S. ſ.: igjen (naa- Efterfølgende er modſat det Foregaaen- umiaĸ kingumut ingerdlavoĸ, Ba- gaaer tilbage. anigaluarame kingu- iserpoĸ, han var vel gaaet ud, men ind igjen. igitarigaluavut kingu- atuleĸâvut, nu have vi dog taget d- Brug igjen, ſom vi før havde kaſtet b-

kingumuínaĸ, kun bagud (ikke nogen af Siderne); lige tilbage fra forrige Retning.

kingumôrpoĸ og **kingumuk-** **-poĸ**, bevæger ſig tilbage fra ſin rige Retning; gaaer i modſat Retn- imod før.

kinguarpoĸ, er kommen bagud i ſ- hold til Andet ell. en Anden; bliver bage; kommer ſenere (end den Anden, end forrige Gang). ardlavut kin- -arput, vore Reiſefæller ere blevne bage for os. nalunaerĸutarput kin- -artalerpoĸ, vort Uhr begynder at b- jævnlig tilbage ell. at tabe. ulingn- kinguartalerpoĸ, Høivandet begynde- at indtræffe ſenere (end ved Springet- det er nu over Springtiden. Jvf. -nuarpoĸ.

kinguaivâ, har ham bag ved ſig, han kommer ſenere; ell. og: har faaet bag ved ſig; er kommen forud for h-

kinguáupâ ell. helſt **kinguaumi-**, flytter det bagud fra Andet. — — U. S. — ſig —. kinguaumits- -dlutit, flyt Dig lidt tilbage (fra ell. fra Nogen ell. Noget, ſom ſkal tage den Plads).

kingũpâ, Prov. d. S. ſ. Foreg.

kingugdleĸ, den, ſom er længſt bage i Rækken; den Sidſte; enten: 1) den bageſte af To: den Næſtfølge- eller: 2) den bageſte af Alle: den Si- (Jvf. tunugdleĸ.) M. S. **king-** **-dliat**, den ſidſte af dem; dog her Suffixerne helſt til Aff. -saĸ: **-ngugdlersât**. Pl. **kingugd-** de Senere ell. Sidſte; bl. A. den m- rende Slægt (i Modſætning til de udgaaede); og deraf: **kingugd-** **-ssat**, Efterſlægten (i Modſætning

Nulevende). uvdlugssane kingug-
llerne, i de sidste, tilkommende eller
restaaende Dage ɔ: ved Tidens Ende
iten en særskilt Tids eller og al Ti-
is overhovedet; jvf. piumârtugssaк).
gugdlermik (Mod. adv.), 1) næ-
Gang; 2) en anden Gang; 3) for
ste Gang. (Da denne sidste Betyd-
ig er den fjerneſt liggende, maa det af
ammenhængen være tydeligt, at det saa-
es er Meningen.)
gugdlermêrpoк (= kingugdler-
iik taimailivoк), gjør Noget igjen en
ere ell. næste Gang (efter den forrige
ing). M. S. — ved ham ell. det.
gugdlerpâ, (egentl.: forsyner den
orrige) med en Følgende ɔ:) gjør ell.
er det Samme som forrige Gang (nu)
næste Gang. taimane angugama
sât kingugdlerpara, nu først har
siden dengang fanget igjen.
gugdliuvoк, er senere ell. længere
age i Rækken; kommer efter den An-
i ell. de Andre (-mit); altsaa enten:
den næstfølgende; ell.: er den sidste; om
lhr: er tilbage for Tiden, gaaer forsagte.
gugdliúpâ, gjør ell. behandler det
t eller efter det Andet eller de Andre.
gulerк, d. S. s. kingugdlerк og
iges istedetfor dette med Suffixer og
dertil svarende Affixer for: den sidste
To ell. den Næstfølgende. Jvf. ka-
gilerк. **kingulia,** den, som følger
t efter ham; hans eller dens Efter-
ger ell. Efterkommer i Tiden (i videst
rstand); spec. hans efterlevende Kone.
umatip matuma kinguliane, i denne
aaneds Efterfølger ɔ: i næste Maa-
. — Pl. **kingulê,** hans eller
s Efterkommere i Tiden (betragtede
i eet Hold); bl. A. de, som leve efter
n. kinguligssavut, de, som skulle
e efter os. Jvf. nedenfor kinguâк.
gulerкarpoк, har Nogen ell. No-
bag sig ell. efter sig.
gulerâ, har den ell. det bag sig ell.
r sig.
gulerîgput, Pl. de have hveran-
(hver den Næstfølgende) til Efter-
gere ɔ: de følge efter hverandre (Folk,
i gaae i en Række efter hverandre,
r de paa hinanden følgende Slægter,
ner, Aar, Syner, Ord, Forretninger

eller Hvadsomhelst, hvoraf det ene følger efter det andet i Tiden).

kingunerк, 3. m. S. **kingorna** og **kingunera** (den kortere Form helst i den første, den længere i den anden af de følgende Betydninger), 1) den Fremadgaaendes bagved Værende; neml. a) den Deel af selve Gjenstanden, som under dens Fremadgaaen er bagest (baade af Levende og Livløst, kun ikke paa et Fartøi, s. kingo og aкo); b) Rummet i lige Retning bag ved ham; c) Tiden efter ham ell. den. Jvf. sujunerк. — kingorne saligpâ, den feier efter sig (f. Ex. et Træ, som man slæber langs Jorden, og som tager alt Smaat paa Veien med sig). 2) det, som kommer derefter ɔ: deraf (af dens Fremgang i Tiden eller Udvikling ꝛc.); saal. bl. A. a) den nylig Afdødes efterladte Ægtefælle (i denne Betydning ikke almindelig); b) Frugt efter Sæden; c) Frugten af en Gjerning eller en Begivenhed ꝛc.; Følgen deraf. — Loc. og Vial. heraf (i 3die Pers. med den kortere Suffixform) udtrykke Præpp. bagved og efter; f. Ex. kingornane, bagved ham eller det; kingornagut, efter ham ell. det; kingu--nivne, bagved mig; kingunivkut, efter mig ꝛc. — Term. kingornanut, hen bag ham; kingunivtínut, hen bag os ꝛc.

kingunigssaк, m. S. **-gssâ,** Noget, som skal blive det Forriges Følge, eller som skal fremkomme deraf; bl. A. 1) Frø (som det, hvoraf den efterfølgende Vært skal fremstaae; ellers nautsîagssaк, s. S.); 2) tilkommende Frugt (saavel af en Vært som af en Gjerning ell. Lignende).

kingunigssartôк kan bruges om en Vært i Betydning af: frugtbar.

kingunikut, Pl. m. S. **-kue,** det, som er fremkommet ved, at Noget er afbrugt; de afbenyttede (og som saadanne værdiløse) Levninger; spec. Kaffegrums eller afbrugt The (som opkoges anden Gang).

kingunikutorpoк, drikker andet Opkog (af Kaffe eller The). — — — M. S. — af den.

kingorna, 1) kingunerк med 3die Pers. Suffix, s. o.; 2) Adv. siden; senere; herefter ell. derefter.

kingornuvoк og **kinguniuvoк,** er kingunerк; er Noget eller er tilstede

efter Nogen (efter ell. ifølge hans Bortgang); spec. er efterlevende. (Bruges nok ikke almindelig, men det Følgende).

kingornúpâ, er efterlevende med det; har arvet det. Htr. **kingornússi-voĸ.**

kingornússissoĸ, en Arving; den, som har arvet Noget (-mik).

kingornússissugssaĸ, en tilkommende Arving (hvis Forældre endnu leve), ell. en Arving, som endnu ikke har faaet sin Arvedeel.

kingornússaĸ, Arv; Arvedeel; det, man har faaet i Arv.

kingornússagssaĸ, tilkommende Arv ell. Arvedeel.

kingornússeĸat, m. S. **-ĸatâ**, hans Medarving.

kingorĸúpâ, kommer efter den; er senere i Tiden. Htr. **kingorĸutsi-voĸ.** naussut kingorĸutsissut, Væxter, som fremkomme eller modnes senere paa Sommeren end de andre.

kingoraĸ, 2. m. S. **-râ**, dens tilhørende Bageste; det, som er bag ved ell. paa den ell. det, men dog endnu hører ell. regnes med dertil; enten: 1) det, som rækker længst bagud paa det (f. Ex. Beenbeslaget bag paa en Kajakring, ell. Bagdelen i et Par Beenklæder); eller: 2) Rummet nærmest bag ved den. — kingorânit ornigpâ, nærmer sig den bagfra.

kingorĸiúpoĸ, vender det Bageste til (et Menneske, Dyr, Skib ꝛc.).

kingorarpâ, kommer bagefter, at han ell. det er borte; træffer ham ikke (fordi han er gaaet bort); finder det ikke paa dets Sted (fordi en Anden har taget det). saviga kingorarpara, jeg kom bagefter min Kniv ɔ: den var borte, da jeg vilde tage den. Htr. **kingoraivoĸ**, kommer bagefter (efterat Tingen er borte, ell. Sagen forbi); kommer for seent.

kingorârpâ og **kinguârpâ**, 1) skaffer En i dens Sted (som var gaaet itu ell. kommen bort); gjør en ny istedetfor den ꝛc.; 2) skaffer En i hans Sted ved sig selv ɔ: kommer i hans Sted; indtager hans Plads; bliver hans Eftermand (ved et Arbeide, i et Embede ꝛc.).

kinguârte og **kingorârte**, m. S. **-rtâ**, den, som er i den Bortkomnes eller Bortgangnes Sted; hans E[…] mand ꝛc.

kinguâĸ, m. S. **kinguâ**, hans Ef[…] kommer; hans Afkom. Pl. **kingu[…]** hans Efterkommere (nærmest: hans ef[…] ladte ell. efterlevende Børn; men der[…] ogsaa de følgende Slægter). Mi[…] correct bruges Ordet af Nogle ogsaa [...] hans efterlevende Kone; jvf. ove[…] kinguleĸ.

kinguâgssivoĸ og **kinguâgssi[…]-poĸ**, faaer Afkom; avler Børn.

kingusigpoĸ, s. 1) er langt til[…] (paa Veien ꝛc.); 2) indtræffer seent [...] Aaret (Trækfugle, Trækfisk; Paaskef[…] ꝛc.). S. sujusigpoĸ.

kinguvfagpoĸ, faaer en Anden [...] sig af samme Art ell. Beskaffenhed; [...] ver ikke den eneste i sit Slags.

kinguvfagtípâ, lader den efterfø[…] af en Anden af samme Art (f. Ex. [...] at skaffe En istedetfor den Opbrugte [...] Fortærede). ajortuliane kinguvfagtí[…] han begaaer den ene Misgjerning [...] den anden. (Disse to Ord ere ma[…] ikke ganske almindelige.)

kinguk, en Tangloppe; Marflue.

kingugpât, de (Tangloppern[e]) [...] tangloppeædt det (et Skind, som [...] ligget i Søen). Bruges vel ikke of[…] denne Form, derimod u. S. pass[…] tangloppeædt (fuldt af Huller ell. og [...] deels heelt opædt). Jvf. kumagpât.

kingugaĸ eller **kingungniko** [...] ameĸ), et tangloppeædt Skind.

kinguvoĸ, kun i Pl. **kingúp[…]** de have forladt det Sted, hvor de [...] (Dyr, især Fisk; nûgkamik pêrput[…]

kingúpoĸ (har forladt Stedet med [...] Pl. **kingúput**, det Samme som [...] Forrige.

kínguvoĸ, 1) kæntrer med et Far[…] kuldseiler; 2) vælter med en Slæde [...] Vogn. Da Mennesket og Fartøiet [...] en Maade betragtes som Eet, tænkes s[…] det ene snart det andet som Object [...] grammatikalsk Subject).

kíngussoĸarpoĸ, der er Nogen k[…] tret; spec. der er en Kajak kæntret.

kíngussaĸátârpoĸ, kæntrer med [...] Kajak og reiser sig igjen gjentagne Ga[…] (med Villie, til Øvelse); øver sig [...] kæntre og reise sig igjen.

gujavoĸ, kæntrer let; er rank (et
rtøi).
gujáipoĸ, kæntrer ikke let; er stiv.
k og kípako s. kipivâ.
rpoĸ s. kit.
ipoĸ, døer af Længsel efter at see
gen, man har kjær (takorusugdlune
uvoĸ).
lerpoĸ, er paa Vei til at døe af Læng-
efter Nogen (-mut) ɔ: længes inder-
; længes ret. (Bruges ganske almin-
ig om at længes efter Nogen, om man
aa er temmelig langt fra just at døe
Længsel; jvf. ĸilalerpoĸ, perdliler-
oĸ o. A.). oĸalualârnerinik (eller
ut) kipilerpunga, jeg længes ret efter
n engang at høre hans Fortællen ell.
ns morsomme Snak.
savoĸ (anal. ĸîsavoĸ, nuisavoĸ
A.), er ved at forgaae af Længsel
r Nogen, man har kjær (-mut);
nges meget stærkt.
tsatigâ, har det ell. den til inder-
Længselsaarsag efter Nogen (-mut)
enten: 1) længes ꝛc. derefter; eller:
længes ꝛc. derfor (f. Ex. fordi man
har det godt der, hvor man er, ell.
a Grund af en tiltrækkende Egenskab
s den, man længes efter).
itsagpoĸ og **kipitsápâ**, Prov.
S. s. de to Foregaaende. Jvf. ki-
itsagpoĸ.
erivoĸ ell. **kiperaoĸ**, egentl.: er
el sysselsat med sin Længsel ꝛc. ɔ: pi-
s eller lider af Længsel efter Nogen;
r ondt ved at betvinge sin Længsel.
Betydningen heraf synes saaledes ofte
være den samme som af kipisavoĸ,
en foruden den Forskjel, der ligger i
rdets Sammensætning, er der ogsaa den
orskjel i Brugen, at kipisavoĸ helst
uges om Længsel efter Nogen, man
rsonlig kjender, kiperivoĸ derimod helst
n Længsel efter en personlig Ubekjendt,
m man kun kjender af Omtale.)
erivfigâ, længes ret inderlig efter
m.
ivâ, 1) skærer (ell. hugger ꝛc.) af
t i Længden; afkorter eller afstumper
t ved at skære af det (1 Gang); —
) billedlig om en Tale ell. en Gjerning
.: lader den ophøre uden at komme
Ende med den; afbryder den; 3) om-
skærer ham. U. S. pass. (dog helst kun i første Betydning).
kipineĸarpoĸ, 1) er skaaret af; 2) er omskaaren.
kipissaĸ, skaaren af; det, hvoraf der er skaaret et Stykke i Længden.
kípaĸ, m. S. **kípâ**, det afskaarne Stykke; det, som er skaaret deraf. kípagssâ pilara, lad mig faae det Stykke, som skal skæres deraf.
kípako, en afskaaren Stump; enten: det afskaarne Stykke (forsaavidt det er Affald), eller: det, hvoraf der er skaaret, og som derved er blevet til en Stump.
kípakûvoĸ, er en afskaaren Stump (s. o.); ell. og: mangler et Stykke i Længden.
kípardluko, en Stump, som er affalden ved at skære af Noget (f. Ex. af et Bræt, som var for langt), og som betragtes som Affald.
kíparigpoĸ, s. er lige afskaaren (i en lige Linie og lige op og ned, eller og lige tværs paa Længderetningen); er vinkelret paa een Led (især paa den flade Side). kíparigsoĸ mîlilik, en Kvadratmiil.
kipungavoĸ, er skjævt afskaaren; er ikke vinkelret.
kíput, et Redskab til at skære et Stykke af i Længden med. Jvf. nedenfor kivdlût.
kipiuípoĸ, ts. 1) afskæres aldrig ell. er aldrig bleven afskaaren i Længden; 2) billedlig: vedbliver ell. vedvarer uafbrudt; ophører ikke. (Mere almindelig er dog i denne Betydning soraiuípoĸ, s. S.)
kivdlorpâ (anal. ĸuvdlorpâ), skærer af det i Længden flere Gange, og i Pl. **-rpai**, skærer af dem (et Stykke af hver i Længden). Htr. **kivdluivoĸ**, bl. A.: slaaer Græs; meier Korn.
kivdlût, en Lee; en Segl.
kivssarpâ (anal. ĸuvssarpâ, s. S.), klipper hans ell. dets Haar (et Menneskes ell. et Dyrs, ell. og et Skind, som er for tykhaaret). savautine kivssarpai, klipper sine Faar. Htr. **kivssaivoĸ**.
kivssalik, 3. En med klippede Haar.
kípoĸ s. kivivâ.
kíput s. kipivâ.
kîsa, omsider; endelig; langt om længe; tilsidst.
kîsame, 1) omsider dog; endelig dog

(efterat det havde varet længe); 2) det tænkte jeg nok; det kunde man vente, at det vilde gaae saa.

kisaĸ s. kivivâ.

kise [Alenehed]. Bruges kun med subjective Suffixer som Pronomen (som tamaĸ og ilũngaĸ), saaledes:

kisime, han alene; **kisiat,** ham (den, hende ꝛc.) alene; blot den; **kisivit,** Du ell. Dig alene; **kisima,** jeg eller mig alene; **kisimik,** de alene; **kisîsa,** dem alene; **kisivse,** I eller Eder alene; **kisivta** (og **kisivsa**), vi ell. os alene. una kisiat písavara, jeg skal blot have denne ene. kisivit tikiúpit? er Du alene kommen ɔ: er der ikke kommen Andre end Du? kisivta mikissumik umiaĸarpugut, vi alene have en lille Baad (alle de Andres ere større). Med App. forekommer det kun i 1ste og 2den Pers., og da efter den almindelige Regel, f. Ex. kisivnut, til mig alene; kisingne, hos Dig alene; kisivsínik, Eder alene eller med Eder alene ꝛc. Dog er dette ikke hyppigt; s. kisiáne, tilsidst. — Af Nominalaffixer kan det navnlig tage -ssuaĸ, -nguaĸ og -dluínaĸ til sig, hvilke da føies ind imellem Stammen og Suffixet, f. Ex. kiserdluínarme, han ganske alene; kiserssuarma, jeg Karl alene; kisíngu-arma, jeg Stakkel alene ꝛc.

kisimĩpoĸ, er alene; er ene.

kisíngorpoĸ, bliver alene; er ene tilbage.

kisíngorúpâ, lader ham blive alene (ved at gaae fra ham); sjeldnere: lader ham blive alene med sig ɔ: tager ham for sig i Enrum. U.S. d. S. s. det Forrige.

kisermâĸ, En, som er ene om Noget.

kisermauvoĸ, er ene om Noget.

kisermáupâ, er ene om det; gjør det alene, eller faaer det alene; — mindre almindelig og vel mindre correct i Pl. **kisermáupât,** de ere mange om ham, som er alene.

kiserdliorpoĸ, færdes i Ensomhed; har sit Væsen for sig alene (med eller mod sin Villie; s. aserdliorpoĸ).

***kiserdliorniaĸ,** en Eremit.

kisiáne (egentl. vel: i dens eller deres Aleneh ed ɔ: alene der ꝛc. er Noget at bemærke ꝛc.), en Indskrænkningspartikel, som almindeligst svarer til: 1) kun; kun; kun at —; 2) men; men derim[od] men dog; men vel at mærke; men at —; men der er det ved Sagen, —; og i en Eftersætning til -ngi[l] ell. en anden Negation (især naar d[et] henviser til en Fremtid): 3) undtag[en] medmindre. F. Ex. avdlamik ajor[…] -kaoĸ, kisiáne savingmik, det g[…] ikke paa anden Maade, undtagen med Kniv. ugperísángilâ kisiáne taku[…] -niuk, han vil aldrig troe det, m[ed]mindre han seer det. kisiáne oĸásau[…] men Du skal sige (det nytter ikke, h[…] Du ellers gjør, naar Du ikke siger, h[…] Du vil). kisiáne tamána pivara, (det Andet,) men dette her mener […] kisiáne tusarumángilaĸ, men han v[il] ikke høre (saa det Forventede ikke ku[nde] blive til Noget). kisiáne orníssaga[…] -aramiuk orníngilâ, men der var […] Omstændighed (som udelukker den […] det Modsatte byggede Forudsætning), han skulde være gaaet til ham, men […] ikke. — Desuden bruges det til at u[d]trykke de andre Casus af kisime i […] Personer, saaledes: táussumúnga […] -siáne, kun til ham ɔ: til ham ale[ne] uvavkut kisiáne, kun ved mig ɔ: […] mig alene; tássánga kisiáne tigusiss[…] -sautit, Du skal kun tage af dette ([…] af Andet) ɔ: af dette alene.

kisiánile, men derimod; men (med st[…] Eftertryk).

kisiánime, men dog; men imidlert[id] men det forstaaer sig, at —.

kisípai, tæller dem (een, to, tre ꝛc.) Htr. **kisitsivoĸ,** 1) tæller; 2) […] ner (forsaavidt Regningen bestaaer i […] tælle Noget sammen; men saasnart […] gaaer videre, passer dette Ord ikke m[…] s. nautsorssorpâ).

kisitsit, et Tal; et Ziffer.

kisigssáuput, de kunne tælles.

kisigssáungitdlat, de kunne ikke [tæl]les; de ere utallige.

kisigssáungitsorssuit ell. -ts[…] -**pagssuit,** Pl. en talløs Hær; utallig Skare.

kisíneritsut, Pl. utalte (paa Gr[und] af Mængde); en utalt Mængde; un[…]delig talrige.

kíssagpoĸ, kíssaĸ, kíssarpoĸ &c. s. ki[…]

igpoĸ, t. har ikke ret Mod paa
gjøre det, han har i Sinde (især at
En om Noget), da det formodent-
vilde være spildt Umage, ell. da han
ler om et heldigt Udfald.
gâ, har ikke Mod til at udtale sit
ke ell. Andet for ham, da han fryg-
for Afslag ell. Skjældsord ell. anden
hagelighed istedet. Jvf. ĸigsigâ.
m. S. kitâ, det, som ligger læn-
henimod Udkanten af det, som i
hold dertil ansees som Legeme (mod-
kange, s. S.); men bruges saagodt-
udelukkende om et Sted paa Jor-
den Egn, som ligger derfra (eller
ra; s. avangnaĸ, i Slutningen) læn-
henimod Landets Udkant (altsaa paa
kysten mod Vest eller Sydvest, paa
kysten og i Labr. mod Øst). F. Ex.
rput sikuerúpoĸ, der er ingen Iis
e paa Søen Vesten for os. kíssar-
ûtip kitânut iliuk, læg det hen paa
tsiden af Kakkelovnen. kitâ isortí-
artorpoĸ, det tykner mere og mere
i Vest eller tilsøes (paa Himmelen).
Sjeldnere bruges det om det Yderste
et af Legemets Lemmer ell. om den
rste Omkreds af Noget; s. nedenfor
lleĸ og kitdliaĸut. — Uden Suff.
ges det kun i Term.: kímut, mod
t; ud mod Søkanten.
ukarpoĸ, gaaer ell. er gaaet mod
t. Bruges ligesom kangimukarpoĸ,
ámukarpoĸ og avangnamukarpoĸ
om at begive sig til et bestemt Sted
ærheden, som ligger i den Retning
Ex. ved Godthaab om at gaae til
ngeĸ; ved Lichtenau om at gaae til
dprøven, &c.).
rpoĸ, flytter sig ud mod Vest ell.
den aabne Sø; spec. flytter om
aaret med Baad og Telt ud paa en
Udhavsøerne for Sommerfangstens
ld.
miut, Pl. Havkystboerne (de, der boe
de yderste Pladser, i Modsætning til
længere inde imellem Øerne ell. i Fjor-
Boende).
leĸ, 1) den vestligste af To eller
re (af hvilkensomhelst Art); m. S. kit-
ia, dens Vesten for Værende; især:
Ø, som ligger lige udenfor et Sted og uden
en anden imellem, eller et Fjeld, som
ligger nærmest Vesten for et andet Fjeld.
Sjeldnere: 2) det Yderste paa et af Le-
gemets Lemmer ell. overhovedet det Yder-
ste af Noget. tikerup navguâ kitdleĸ,
Pegefingerens yderste Led.

kitdlerâ, har den ell. det nærmest Ve-
sten for sig.

kitdliaĸut, den yderste, smalle Kant-
ning paa et Klædebon (uden om den
brede Hovedkantning). — Ellers ogsaa
sinăkut, s. S.

kitsigpoĸ, s. er (ligger, naaer) langt
mod Vest eller langt ud mod den aabne
Sø (et Sted; ell. ogsaa Folk paa Reise).
Part. **kitsigsut**, Pl. er et alminde-
ligt Navn paa Øgrupper, som ligge læn-
gere ud mod den aabne Sø end de andre.

[**kitik**, 3. en Spænderem. Bruges, saa-
vidt vides, ikke mere. Deraf:]

kitigarpâ, 1) spænder Vandpelsens (ell.
Halvpelsens) Rand om Kajakringen (hvor-
til en Rem er indsyet i Vandpelsens Rand);
2) spænder Skindet paa en Tromme (med
Remmen dertil). U. S. 1) pass.;
2) refl.: spænder for sig ɔ: spænder sin
Vandpels fast om Kajakringen.

kitigarneĸ, 3. m. S. **-nera**, bruges
i nogle Egne om: Spænderemmen paa
en Tromme.

kitigaut, m. S. **-tâ**, det, som er spændt
over dens Aabning; spec. en Halvpels,
som er spændt over Kajakkens Aabning
og bundet sammen foroven (naar man
vil føre Kajakken paa Slæb).

kitdlavâĸ, helst i Pl. **kitdlavât**,
1) Udskæring, som gaaer ind og ud om
Kanten ell. Randen af Noget; 2) Fin-
grenes Mellemrum; 3) en takket Fjeld-
kam. (Forekommer som Navn paa flere
Fjelde).

kitdlavârpâ, udskærer det i Randen;
skærer Kanten ud i ind- og udgaaende
Buer. U. S. pass.

kitdlavârtoĸ og **kitdlavârtôĸ**,
udskaaret i Kanten.

kitserpâ s. kivivâ.

kîvâ (synes sammentrukken af kigivâ),
1) bider den ell. det; 2) klemmer sam-
men om det (Isen om Baaden); 3) over-
hovedet: klemmer paa Noget med to
modstaaende Kanter eller Sider (saa at
der intet Spillerum er). I den sidste,
almindelige Betydning bruges dog Or-

det ikke saa ofte som i de to første, mere specielle. U. S. recipr. 1) i Sg. **kîvoĸ**, bider eller klemmer sine Tænder mod hverandre; ell. og: klemmer imod sit Modstaaende (f. Ex. Døren imod Stolpen, ell. en Isflage imod Stranden ꝛc.); 2) i Pl. **kīput**, de klemme sammen mod hinanden (f. Ex. flere Isstykker eller Kanterne af Saugsnittet i et Bræt ꝛc.). Htr. **kîsivoĸ**, bider; sætter Tænderne i Noget; spec. bider paa Krogen (en Fisk).

kîsípâ, 1) af kîvâ: lader ham ell. det bides ell. blive bidt (af Nogen ell. Noget; -mut); 2) af kīput (recipr.): **kî-sípai**, lader dem klemme imod hinanden (f. Ex. Kanterne af en Sammenføining, som gaber; eller to Stykker Smørrebrød, som man lægger med Smørsiderne paa hinanden, o. a. M.).

kiggípâ, faaer det i Klemme; klemmer sammen og faaer det imellem sig (kîvoĸ ell. kīput avdla kiggitdlugo). agssáka matup kiggípai, Døren klemte mine Fingre ell. fik dem i Klemme (idet den klemte til). Htr. **kigíssivoĸ**, pasſ. Part. **kiggíssaĸ** og **kiggi-saĸ**.

kiggisípâ, lader det blive klemt imellem Noget (-mut; enten med sin Villie, f. Ex. ved at sætte det, man vil forarbeide, fast i en Sprække ell. i en Skruestik ꝛc., saa det holdes fast deraf; eller imod sin Villie, f. Ex. naar man faaer et Lem eller sine Klæder i Klemme). — agssáka matumut kiggisíkavkit, (det er) fordi jeg fik mine Fingre klemt i Døren.

kiggeĸ, 1. og **kîneĸ**, 3. et bidt Saar. ípernat kiggê, Myggestik.

kîsorpoĸ, er bidsk; har for Skik at ville bide. (nerssutit) kîsortut, Rovdyr.

kigut, 1) en Tand; 2) paormap ki-gutâ, Kjernen ell. Stenen i Bær eller Træfrugt; 3) ĸutdliup (eller iperĸap) kigutâ, en Tande af forkullet Væge i Flammen af en Lampe.

kigutilik, 3. som har Tænder; spec. 1) en Søulv eller Søkat (ellers ogsaa ĸêraĸ, s. S.); 2) (helst kigutiligssuaĸ) en Pothval; Kaskelot.

kigusivoĸ og **kigutitârpoĸ**, Tænder (et Barn).

kigutaussaĸ, en Tand paa en ell. i en Kam.

kigutaernaĸ (hvoraf man faaer st Tænder), et Blaabær.

kiggaĸ, et forholdsviis dybt og sn Pas over en Fjeldryg (hvor Fjell Sider ligesom true med at klemme samn

kiggiaĸ, 2. en Bæver (Labr.).

kigípoĸ (aua), t. Blodet stilles hører op at løbe. (Bruges sjelden)

kingmarpâ og **kingmaligpâ**, ger det mellem Tænderne, for at det mygt (Skind; en Rem og Ligne

kingmeĸut og **-rĸut**, en smal St mel hvidt (ell. farvet) Skind, som, dobbelt, er syet ind i Sømmen paa en Støvle. S. pússarut.

kingmeĸuserpâ, syer en saadan S mel paa den (Støvlen).

kingmernaĸ (hvoraf man bider derne sammen), et Tyltebær.

kingmiarpoĸ, t. holder ell. bærer get imellem Tænderne. — — — M. S. — det —.

kingmiaĸ, 2. m. S. **kingmiâ**, 1) han holder imellem Tænderne; 2) a) det Stykke Been, hvori Drillen (paa grønlandsk Maade), og som h imellem Tænderne, (dette ofte uden S b) et Bidsel.

kingmísserpâ, giver ham eller Noget imellem Tænderne; bl. A. giver den Bidsel paa (Hesten).

kiverpâ, htr. **kivîvoĸ**, ell. ve mindeligst **kivfiarpâ**, htr. **ki-aivoĸ**, pakker eller stopper det g fuldt (en Pose eller et andet Rum, tørre Ting (-mik), f. Ex. en angn -ssat-Pose ell. et Høloft); stopper i Smaarum, saa at hele Rummet b fuldstændig udfyldt. Spec. udst Skindet af et Dyr ell. en Fugl.

kivfiúpâ, stopper det ind i Noget (-m stopper fuldt med det.

kivfaĸ, en Tjener ell. Tjenerinde; som staaer i Tjenesteforhold til en den (hvadenten han er Kammerherr Slave, og uden Hensyn til Tjenest holdets Varighed). Spec. 1) en beidsmand ved Colonierne; 2) en tros.

ifauvoĸ, er Tjener; staaer i Tjeneforhold. (Bruges om hvilketsomhelst jenesteforhold og saavel i legemlig som aandelig Forstand).
ifáungilaĸ, staaer ikke i noget Tjeneforhold; er fri; er sin egen Herre.
ifaujungnaersipâ, lader ham ophøre med at staae i Tjenesteforhold; gjør m fri.
ifarâ, har ham (ell. hende) til Tjener; ten: 1) har ham i fast Tjeneste; eller: har ham til Tjener i en særlig Gjerning; og da især: sender ham for sig i Ærende (ligemeget, om den Sendte Ex. er Ens Barn, ell. hvem det ellers). kivfarânga (han har mig til Tjer) er det almindelige Udtryk for: jeg mmer i hans Ærende.
ifartorpoĸ, gjør Tjeneste for En mut); er for Tiden i Ens Tjeneste; er: 1) gaaer Bud eller Ærende for n; 2) arbeider i Dagløn; 3) yder aandsrækning; er med ved Arbeidet tager fat, hvor den Anden forlanger t; 4) forretter en Gjerning ikke for selv, men i en Andens Tarv eller nteresse (som f. Ex. Præsten i Menigdens).
ifartortigâ, har ham til at gjøre jeneste for sig; har ham i Dagløn ꝛc.
ifartorfigâ, gjør Tjeneste ꝛc. for m; tjener ham (s. d. F.).
ifartũpâ, omtr. d. S. s. det Forge, dog især i den under kivfartorpoĸ ost anførte Betydning: gjør sin Gjerng med Hensyn til en Anden; bl. A. gsaa: gjør sin Tjenestegjerning (sin Skylighed, sin Pligt), saaledes som den Anen forlanger det eller til hans Behag ller Gavn ꝛc. (At gjøre Noget i Ens nteresse, ogsaa udenfor et udtrykkeligt Tjenesteforhold, udtrykkes saaledes bedre ed dette Ord end ved det foregaaende). Gûte kivfartûtdlugo, at tjene Gud.
fartût, m.S. -tûtâ, 1), det, hvoror han tjener; den Løn, han faaer for n Tjeneste, ell. egentl. for hvilken han c traadt i sit Tjenesteforhold; 2) det, vormed han tjener; det Arbeide, han gjør en Andens Tjeneste; bl. A. ogsaa: ans Embede (forsaavidt dette bestaaer i n Gjerning til Andres Tarv ell. i et Paalæg fra Embedsgiveren).

kivfartûtigâ, 1) tjener for det (for at erholde det i Løn); 2) tjener dermed (med sin Gjerning).
kivigpâ og kivípâ, løfter det op fra Jorden (eller et lavt Sted), saa at det ikke støttes af Noget forneden (jvf. áker--pâ). Pass. Part. helst kivitaĸ; htr. kivitsivoĸ (af kivípâ).
kivigtípâ, 1) lader det løftes; 2) spec. nuia kivigtípâ, den (Luften eller Vinden eller og den Unævnte, s. sila Nr. 5) har løftet eller ladet løfte Skydækket ɔ: Skydækket er løftet (nemlig fra Horizonten, saa det er klart under det).
kivssumiarpâ og Prov. kivgumi--arpâ (dette sidste egentl. en labradorsk Form), holder det længe løftet; især: holder eller bærer det paa Armene (f. Ex. et Barn).
kivfagtaĸ, Noget, som der skal Kræfter til at løfte.
kivfagtarpâ, løfter ell. letter det lidt efter lidt eller lidt ad Gangen (noget Tungt, som man ikke formaaer at løfte i eet Tag).
kivivâ, sænker det (ned under Vandet). Mest u.S. pass. kivivoĸ, er sunken. Undertiden billedlig: er glemt og tilgivet (en Forseelse). kivisimagile, lad det være sunket ɔ: glemt.
kivisípâ, lader det synke ɔ: sænker det.
kivissivâ, faaer eller har faaet det sænket (imod sin Villie) ɔ: det synker eller sank for ham. savine kivissivâ, hans Kniv sank for ham.
kípoĸ, t. synker tillige med Andet. Mest i Pl. om Smaating, der synke med hverandre, og navnlig om det, som gjør Drikkevandet uklart. S. d. F.
kisaĸ, 2. et Anker, eller hvad der bruges som Anker (f. Ex. en Steen istedetfor Anker).
kisarpoĸ, ankrer; kaster Anker. — — M. S. lægger det for Anker (Fartøiet).
kisarfik, en Ankerplads; især: en Rhed.
kitserpâ (imeĸ eller isornera) eller i Pl. kitserpai (sorujue), lader det bundfælde sig.
kitsípoĸ, t. er sunken heelt tilbunds; er ved Bunden eller ligger paa Bunden (en Fiskekrog; et Anker ꝛc.).
kitsugpoĸ, vil slet ikke flyde; synker øieblikkelig, naar man slipper det.

kivingavoĸ (egentl.: er i sunken Tilstand), gaaer med Buxerne om Hælene.

kínikut (Pl. af -ko) og **kínganerit** (Pl. af -neĸ, 3.), Bundfald; det, som har samlet sig paa Bunden ved rolig Henstaaen. Kan bl. A. bruges om den Bærme, som falder tilbunds.

kivkarpâ, gnaver det (et Kjødbeen; eller ogsaa Andet, hvis der var Andet at gnave); gnaver det Spiselige af det (med Tænderne; ell. ogsaa med en Kniv istedetfor med Tænderne). Htr. **kivkai-voĸ.** (nerssutit) kivkaissut, Gnaverne.

kivdliaĸ s. d. F.

kivdligpâ, 1) fik sit Vaaben i det; saarede det tilgavns (det efterstræbte Dyr); eller: faaer fat paa det med sit Værktøi (det, man vil bearbeide); 2) Vaabnet ell. Værktøiet bider paa det, som det skal; gjør sin Virkning paa det; 3) i overført Betydning: han (med sit Ord) ell. det (Ordet, Medicinen) gjør sin Virkning eller gjør Indtryk paa ham; udretter Noget hos ham (f. Ex. faaer det, han bad ham om, eller overbeviser ham, eller rører hans Samvittighed ꝛc.). Jvf. itigarpâ.

kivdligssauvoĸ, 1) kan trænges ind i ell. kan angribes med et Værktøi eller Vaaben; kan paavirkes af Skarpt; 2) kan paavirkes af Ord ell. Tiltale (Forestillinger, Bønner ꝛc.).

kivdligssáungilaĸ, 1) angribes ikke af noget Værktøi ell. Vaaben; er meget haard eller fast; 2) paavirkes ikke af nogen Tiltale; er af et haardt Gemyt; er haardhjertet; er ubønhørlig ꝛc.

kivdlingnarpoĸ (af kivdligpoĸ i passiv Betydning; s. kíngarĸúnarpoĸ Nr. 2.), man angribes deraf; det gjør Virkning ell. Indtryk paa En (-mut); er indtrængende ell. kraftig (Ord, Lægemiddel og Lignende). oĸautsit kiv-dlingnartut, indtrængende Ord.

kivdliaĸ, en haard, graaagtig Steen (jaspisagtig Kiselskifer?), som tidligere blev forarbeidet til Knive og Pilespidser ꝛc. S. angmâĸ.

kivdlorpâ s. kipivâ.

kristumio, en Christen. Udtales, da k og r ikke kunne følge umiddelbart paa hinanden, i Regelen med et kort a imellem dem: karistumio (og ligesaa Na… Kristuse); men den fulde Skrivem… kan her undlades ligesom i untrite, … ligeledes et svagt a maa indskydes i… lem t og r. Jvf. ogsaa sîlve. **kristumiut**, de Christne; Christe… den. **kristumiutut**, som en Chr… ell. som Christne; paa christelig Viis…

kuánek, en Kvanne; Angelica. (J L… en spiselig Tangart).

kuániliarpoĸ, er ude for at s… Kvanner.

kûerpâ og kûgpoĸ s. kûk.

kugsak ell. almindeligst **kugsagt**… en lille Fugl af Vipstjertslægten: St… dolp; Steenskvete.

kugsagâ (Prov. kugssagâ; og … ledes ogsaa de Følgende), synes, at de… for lidt tilbage af det, og er derfor p… holden paa det (pine nungulersoĸ … -dligilerpâ); vil ikke længer give … meget ud af det som før. Som … bruges i denne Betydning det Følge…

kugsagpoĸ, **kugsagugpoĸ** … **kugsagusugpoĸ**, er paaholden … den Levning, der er tilbage; sparer … Resten.

kugsagungnartoĸ, en Levning, … man gjerne vilde beholde eller s… ikke gjerne maatte blive stort mi… (nungulermat erdlingnarsissoĸ).

kugsugpâ, 1) forkorter det ell. gjør … mindre ved at trække Enderne ell. Side… sammen (f. Ex. et Klædningsstykke, som … for vidt). U. S. forkorter sig (ved … sætte Hagen ned i Hættekraven). 2) forh… ham (inûnigssâ ĸumartitdlugo?). … ĸũpâ, ĸugsugpoĸ og ĸumartípâ.

kugssarpoĸ, kugssiaĸ, kugssineĸ, ki… -mavoĸ, kuivâ &c. s. kûk.

[**kuingíngêĸ**, et Sviin. (Saal… Labr.). Betydningen er her ubekje… og synes allerede at have været det i … mindste for 100 Aar siden (s. pûluk… men Ordet forekommer som Navn paa … Fjeld (ved nanortalik), hvis Top … en umiskjendelig Lighed med en opstaae… Svinetryne.]

kujak, 2. m. S. **kujâ**, den nedre T… af Rygraden (imellem Ribbenene og L… lebenet); Krydset; Lænden.

kujagpâ, ligger hos et Fruentimm… beligger hende.

ngmigpâ, bærer det over Læn-
ne.
ĸ, m.S. kujâ, det, som i sin An-
delse svarer til Krydset ɔ: 1) Stræk-
nerne bag paa en grønlandsk Bue
m holde den stiv); 2) Snoren paa
Buesaug (hvormed den strammes);
Kjølen i et Fartøi.
tût) kujâlik, 3. en Buesaug.
pigaĸ, 2. en Ryghvirvel (hvor-
Ribbenene udgaae).
pigausserpâ (merssugaĸ), —
ntl.: forsyner det med Ryghvirvellig-
ser ɔ: syer det med knyttede Sting
m man syer Knaphuller, hvilket navn-
anvendes ved en Øgning paa en Fan-
em).
sagpoĸ, faaer Lænden af et Dyr
sin Deel.
sineĸ, 3. en Lændehvirvel.
seĸ, Hofteskaalen.
sîârpoĸ, 1) glider paa Isen med
Hofteskaal af en Sælhund under hver
d (Børn, for Morskab); og deraf:
løber paa Skøiter.
sîautit, Pl. Skøiter. (Af Nogle
es istedetfor dette og det Forrige i an-
n Betydning: sukûtsîautit og sukût-
iârpoĸ, hvilket er en Sammenblanding
den grønlandske Benævnelse med den
nske).
jat, m.S. kujatâ, dens ell. dets
stedets, Landets, Verdens) Syd; dens
lige Deel ell. Egnen Sønden for den;
nl.: 1) den Side, man har til Ven-
e, naar man staaer vendt mod den
bne Sø (altsaa paa Vestkysten Syd,
paa Østkysten Nord; jvf. avangnaĸ
ava); 2) det virkelige Syd. Lige-
n Tilfældet er med ava, ere ogsaa her
gge Betydninger forenede i alle deraf
nnede Ord. I Brugen er det aldeles
alog avangnaĸ. kujatânit ornig-
ariaĸarpoĸ, man skal nærme sig den
dens Syd ɔ: sydfra. kujatâ na-
ikiartoratdlauk, gaa engang op (paa
akken eller tilfjelds) og se, hvorledes
t seer ud sydefter.
âmukarpoĸ, gaaer ell. er gaaet
od Syd. S. kímukarpoĸ af kit.
atâmiut, Pl. de, som boe sydpaa;
ydlændingerne.
atdleĸ og kujaleĸ (den sidste
Form fortrinsviis med Suffixer), den
sydligste af To eller Flere. M. S. i
Regelen: den, som er nærmest derved
mod Syd (jvf. kangileĸ og kitdleĸ).
angissorssûp kujalê, Øerne nærmest
Syd for (Øen) angissorssuaĸ. Der-
imod: kujatdlersât, den sydligste af
dem (Flere i Rad).

kujalerâ, har det ell. den nærmest Søn-
den for sig.

kujarpasigpoĸ, er (ligger, befinder
sig &c.) langt mod Syd.

kujavarpoĸ (anal. avangnarparpoĸ
og kíparpoĸ), flytter sig mod Syd;
kommer ell. er kommen længere sydpaa.
kujavarssuarpunga pâmiunut, det
Længste, jeg har været eller er kommen
mod Syd, er til Frederikshaab.

kûk (den egentlige Grundform synes at
være kuk), rindende Vand; et Vand-
løb (i den største Almindelighed); især
et Vandløb paa Jordens Overflade; en
Elv; en Bæk; en Aa; en Flod. —
Elvens eller Flodens relative Størrelse
betegnes i fornødent Fald ved passende
Affixer, saasom: kûnguaĸ, kûg-
-ssuaĸ, kûgaitsiaĸ, kûgssuá-
-nguaĸ &c., og forekomme saadanne
Dannelser ofte som Navne paa Elve.

kugssiaĸ, et ved Kunst anlagt Vand-
løb: en Rende; en Vandledning; en
Kanal.

kugssiorpoĸ, anlægger en Vandled-
ning &c. M. S. — paa det (Ste-
det) ell. for det (Vandet).

kugssineĸ, 3. en udtørret Elv ɔ: et
Elvleie, som har en Elv i Begyndelsen
af Sommeren, naar Sneen tøer, men
udtørrer siden.

kûgpoĸ, flyder eller strømmer nedad;
rinder hen ad Noget i en uafbrudt Strøm
(Vand ell. andet Flydende).

kûgtorssûvoĸ, strømmer stærkt (El-
ven ell. Vandet &c.); løber i en mægtig
Strøm.

kûgârpoĸ, strømmer langsomt og ro-
ligt (en dyb Elv eller Flod igjennem fladt
Land).

kûerpâ (kûk), htr. **kûersivoĸ**, lader
Elven falde tør for Ørreden ved et Dige
(eĸaluk kûerutdlugo).

kûerússartaĸ (sc. eĸaluk), en paa
denne Maade fanget Ørred.

kugssarpoĸ, 1) sænkes i den forreste Ende (eller det, som ansees som den forreste Ende), saa at Vandet, hvis der var noget paa eller i det, vilde løbe ned ad eller ud af det; 2) om et Menneske: faaer Hovedet nedad (enten ved at bøie sig dybt ned, eller ved at hænge i Fødderne, ell. ved at lægge sig med Hovedet lavere end Fødderne, ell. paa hvilkensomhelst Maade).

kugssartípâ, sænker det i den forreste Ende (ud over den horizontale Retning); stiller eller holder den paa Hæld (f. Ex. en Pose ell. et Kar, for at faae Indholdet ud).

kugssangavoĸ, 1) er sænket i den forreste Ende; er hældende; er skraa nedad (en Fjeldside; en Bakke; en Pose 2c.); 2) har Hovedet nedad (et Menneske).

kugssugaĸ, 2. en særskilt, kort Rem, som forbinder Fangeblæren med den egentlige Harpunrem. (Hvorfor den er benævnt saaledes, vides ikke; da Mellemledet kugssorpâ ell. kugssugpâ og dets Betydning er ubekjendt; maaskee fordi den paa Kajakken ligger nedad fra Kajakstolen).

kuivâ, 1) hælder det ud (Indholdet; hvadenten det er flydende eller tørt); 2) hælder Vand eller andet Flydende paa det; bl. A. skjænker i det; 3) døber ham. Htr. **kuissivoĸ.**

kuerarpâ (ell. Pl. -rpai), 1) hælder det ud, det ene efter det andet, saa det tilsidst altsammen kommer ud; 2) hælder Vand 2c. paa det hist og her ell. gjentagne Gange.

kueraivfik, Noget, hvori der oftere hældes Noget; et Kar ell. Fad til Brug leilighedsviis. (S. igssoraivfik).

(**kuípâ,** egentl. vel: hælder i ell. paa det, eller hælder det fuldt af en anden Beholder; men bruges neppe uden htr.: **kuitsivoĸ,** hælder Noget i en Form; støber; men selv dette er ikke almindeligt).

kuitsivik, en Form, hvori Noget støbes; spec. en Kugleform (til en Riffel).

kuisípâ, lader ham døbe eller blive døbt. U. S. lader sig døbe, eller og: har ladet sig døbe; er døbt.

kuisítugssaĸ, En, som skal døbes; en Daabscandidat.

kuisimavoĸ, er døbt. kuisimas… de Døbte; de Christne. kuisimángit… de Udøbte (navnl. Hedninger).

kuisimássuseĸ, 2. m. S. -ssu… hans Væren døbt eller det, at ha… døbt; Daaben, som han har modt… som sin nuværende Eiendom ell. E… skab (jvf. iluarssuseĸ).

kuisíneĸ, 3. Daaben; 1) det, at d… eller blive døbt; Daabsgjerning; Da… acten. M. S. **-nera,** det, at han … døbt ɔ: den (af en Anden) paa … fuldbyrdede Daabsgjerning. — — U. S. 2) Daabens Sacramente.

kuisivfik, Døbetid eller =Sted. — M. S. **-vfia,** Tiden ell. Stedet, … han lod sig døbe eller blev døbt. U. S. spec. en Døbefont.

kuíssut, det, hvormed ell. hvorved … døbes; 1) Døbevandet; 2) almindeli… Døbenavnet. kuíssutâ ĸanoĸ-í… hvad er hans Døbenavn?

kuimavoĸ, har Fald til Siderne … til en af Siderne, saa at Vand ikke … blive staaende paa det; er ikke van… paa Overfladen, men skraa eller hva… (f. Ex. et hvælvet Laag paa en Kuf… eller et skraat Tag 2c.).

kũkôriarssuaĸ, en Krokodil.

kûngavoĸ, 1) er bøiet med den for… Ende indad eller imod det Andet, … det ellers skulde gaae lige med (f. … Benene paa En, som er hjulbenet); … naar der ikke er Andet: 2) bøiet … krum tilvenstre (en Streg; et Saug… 2c.). Jvf. til dette og de Følge… sarpingavoĸ og de dertil Hørende; … angaaende Tankeforbindelsen mellem … ad og tilvenstre s. ilungmut.

kûngassôrpoĸ, 1) kom til at … skjævt til den venstre Side (Stre… Snittet, Kastepilen 2c.); eller 2) … (Manden) kom til at faae den (P… 2c.) skjævt tilvenstre (mod sin Vil… eller den gik skjævt tilvenstre for h… kûngassôrdlunga angussagssaralu… uniorpara, jeg forfeilede den Sælh… som jeg ellers vilde have fanget, … at Harpunen gik skjævt tilvenstre for …

kûsugpoĸ, vil altid gaae skjævt … venstre (et Kastevaaben ell. Skydegev…

kûsugâ, har den (Pilen 2c.) til al… skjævt=tilvenstre=gaae=villende ɔ: den…

...o gaae skjævt tilvenstre for ham. ...ra kûsugâra, min Harpun vil stedse ...e skjævt tilvenstre for mig.
...**aĸ**, Kjød eller Fisk, som bliver sid... ...de imellem Tænderne.
...**arpoĸ**, faaer Noget imellem Tæn... ...ne.
...**arnaĸ** eller **-rnâĸ**, tørret Sæl... ...deblod (som har en særlig Tilbøie... ...hed til at blive siddende imellem Tæn... ...ne).
...**iarpoĸ**, stanger sine Tænder; ell. ...S. **-rpai**, stanger dem (Tænderne).
...**iaut**, en Tandstikker.
...**ârtorpâ** (aulisagaĸ), htr. **-rtui-** ...**oĸ**, fisker fra Stranden med en Snøre ...n Krog, blot med Mading paa. (Jvf. ...dlugpoĸ).
...**ârtût**, en saadan Snøre.
...**ilivoĸ**, Prov. piller sine Tænder, ...ger dem.
...**ilit**, 1) Prov. en Tandstikker (s. ...nfor kúkaiaut); 2) Prov. en Knap... ...aal (s. káporĸut); 3) en Klemme til ...ængt Vask. Mærkeligt nok er denne ...nævnelse paa en Knappenaal almin... ...g i Brug der, hvor den [nærmeste ...amme dertil (kúkilivoĸ) ikke kjendes; ...omvendt, hvor denne Stamme kjen... ..., kaldes en Knappenaal ikke saaledes, ...n káporĸut.
...**ik**, en Negl (paa et Menneske, og ... Tilsvarende paa et Dyr): en Klo; ...Hov; en Klov.
...**ilik**, 3. (som har Kløer), spec. en ...hai (med nogle skarpe Pigge paa ...ggen).
...**iussaĸ** (Noget, som ligner en Klo), ...Krudthorn.
...**igfâjôĸ**, et Landdyr (Rovdyr), hvis ...or efter Sigende oftere sees inde i ...det i Rensdyregnene, hvor man og... ... enkelte Gange vil have seet selve ...ret; efter Beskrivelsen sandsynligviis: ...ven. (Navnet har den deraf, at Kløer... ... Indtryk sees i Sporene, ligesom hos ...rnen).
...**ilagpâ** og **-gtorpâ**, river eller ...ser paa det med Neglene (sjeldnere: ... noget Lignende; s. n. kúkilagutilik), ... det giver Lyd. Htr. (af den sidste ...m) **kúkilagtuivoĸ** eller og ...**kilagtorpoĸ**, spec. spiller paa et Strængeinstrument med Neglene (eller Fingrene nærmest ved Neglene), som f. Ex. paa en Harpe ell. Guitar.
kúkilagtoriaĸ ell. **-gtariaĸ**, 2. et Strængeinstrument, som spilles med Neglene; en Harpe; en Guitar; en Luth.
kúkilagutilik, et Strængeinstrument, som spilles istedetfor med Neglene med en dertil indrettet Pind (kúkilagut, = Plekter).
kũkôriarssuaĸ s. kûk.
kukugpâ, kommer det saa nær med Ild eller Lys, at der gaaer Ild deri; 1) brænder ham eller det ved Uforsigtighed; 2) stikker Ild paa det, som der skal gaae Ild i; gjør Ild paa Ildstedet (Skorstenen, Kakkelovnen ɔc.). — — U.S. pass.
kukûtigssaĸ og **kukorĸautig-ssaĸ**, Noget at gjøre Ild paa med; Optændelsesmateriale; spec. grovt Mos (maneĸ) ell. en Stump Tørv, som er dyppet i Tran til at tænde med.
kûkujuk, Prov. en Ung (Menneske, Fugl ɔc.); især: 1) en ung Edderfugl; 2) en ung Snegl eller overhovedet en Snegl (som af Børn tiltales med dette Navn, naar den skal komme ud af sit Huus og vise sine Horn).
kúkukôĸ, Prov. en Høne. S. ting--miaut.
kúkuvoĸ, forseer sig i sit Arbeide ell. sin Gjerning; tager feil eller gjør feil; gjør Noget urigtigt. M.S. — det —.
kúkussaĸ, det, som er gjort feil (i Alm.); især: et Arbeide, som er gjort forkeert ell. er forfusket, eller et feilagtig dannet Ord og Lignende.
kúkuneĸ, 3. en Følge af, at Noget er gjort feilagtigt; en Feil i Noget; især: en Trykfeil ell. Orthographifeil og Lignende.
kúkutôĸ, En, som meget ofte gjør sit Arbeide galt; en Fusker.
kulavak, en fuldvoxen Hun af Rensdyr; en Rensko.
kûlte, Guld.
kûltiuvoĸ, er Guld eller af Guld. agssangmio kûltiussoĸ, en Guldfingerring.
kuluípoĸ, ts. holder Hævd over sine Ting eller sine Eiendele; holder dem rene og ordentlige; er proper, ordentlig, paapasselig. (Modsat pikatauvoĸ).

kumak, et Snyltedyr, som holder sig til Overfladen (ikke en Indvoldsorm; s. kumâk og kuartak); 1) u. S. spec.: en Luus (som i disse Egne er Menneskets Snyltedyr fremfor andre); 2) m. S. og det beboede Dyrs Navn (âtâp kumâ, ûvkap kumâ &c): en Snyltekrebs ell. hvilketsomhelst andet Snyltedyr, der lever paa et andet Dyr; 3) et Snyltedyr paa en Plante (som Bladluus og Lignende). kumak tingissartok, en Loppe. kissûp kumâ, en Træorm.

kumagpât, de (Lusene) lusæde ham eller have lusædt ham. Bruges foruden i de to Følgende hovedsagelig kun u. S. pass.: **kumagpok**, lusædes ɔ: er fuld af Luus (saa han bukker under for dem). Jvf. kingugpât af kinguk.

kumagak, 2. en Lusædt; En, som er tilintetgjort af Luus (enten saaledes, at han er ganske elendig deraf og ikke duer til Noget, eller og saaledes, at han er død deraf).

kumagauvok, er tilintetgjort af Luus; (s. d. Foreg.); kumagauvdlune tokuvok, er død af Lusesyge.

kumagsiorpok, søger efter Luus; søger at fange Lusene (især i Klæderne).

kumangerpâ, lysker ham; og — — u. S. — sig; fanger Lusene paa Kroppen eller i Haarene; kæmmer Luus af sig ɔc.

kumangiutit, Pl. en Tættekam.

kumigpâ, kløer ham. U. S. — sig.

kúmivât (anal. kumagpât, s. o.), Træormene have ormædt det (Træet). — U. S. pass.: er ormædt ell. ormstukket.

kúminek, 3. en Ormegang i Træ.

kúminertôk (sc. kissuk), et Stykke Træ, som er heelt igjennem ormstukket ell. fuldt af Ormegange.

kunigpâ, egentl.: kommer den ganske nær med Munden og Næsen; 1) kysser ham; 2) lugter til det. I sidste Betydning dog ofte **kuniorarpâ**. — U. S. Pl. **kunigput**, de kysses; kysse hinanden ell. hverandre.

kunigsorpâ, kysser ham flere Gange.

kunik, et Kys.

kûngavok og kûngassôrpok s. kûk.

kúnge, en Konge; en Monark; en Regent (ligemeget, hvorledes han ellers ligt tituleres: Konge eller Sultan hvad ellers). M. S. **kúngia**, (Landets) —, eller **kúngiat**, (Nationens) Konge ɔc.

kúngigssak, den, som skal være K ɔc.; en Thronarving; Kronprinds.

kúngip tugdlia, en Minister. de enkelte Ministerembeder s. misigs -ssok.

kûpêk, et Kobeen; et Brækjern Klo. S. sigdlak.

kusek, 2. Dryp. Bruges kun i (og endda ikke almindelig), f. Ex. k -simit aserorpok, af Dryp er det dærvet ɔ: det har dryppet saa meget saa længe paa det, at det er bleven dærvet.

kuserpok, s. det drypper (Huset, T ɔc. indeni); eller det drypper hos (Beboeren). S. d. F.

kusersorssûvok, det drypper m stærkt. mána kusersorssûvok, drypper det stærkt (egentl.: dette drypper stærkt). kusersorssûvugut, drypper meget stærkt hos os.

kuserfigâ, det drypper paa ham paa det.

kusernek, 3. 1) Dryp; det, at drypper. kusernermit siníngilagut have ikke sovet for Dryp ɔ: fordi uafladelig dryppede ned paa os. 2) i -rnerit, Draaberne, som dryppe

kusersípâ, 1) lader det dryppe (i ɔc., f. Ex. ved at have trukket Sk tilside, som skulde tage af for Vand 2) lader det falde draabeviis.

kusersitagssak, Noget, som man lade falde draabeviis; spec. Medicin, skal tages i Draaber.

kuseriarpok, det drypper i en Draabe; der faldt en Draabe.

kuseriarnek, 3. en (enkelt) Draa

kusugak, 2. en størknet Draaben ɔ: 1) en Istap; 2) en Begtap hænger ned fra et tjæret Huus); 3) * -sugak ujarak, en Drypsteenstap.

kusugaussak, en Kandistap (kr liseret paa en Traad).

kusugkersornek, 3. helst i -rnerit, bruges i en Deel af La om: en Begtap (og da kusugak lukkende om en Istap).

, en Draabe, og **kuterpok**, det
per; bruges af Nogle, men kjendes
almindelig.
lavok, drypper meget stærkt, saa
Draaberne af og til løbe i en lille,
rudt Strøm. (D. S. s. kordlûlavok,
Sagen betragtet fra den modsatte
e).
pok og kûsugâ s. kûk.
agâ, synes vel om det; kan godt
det; holder af det (en Ting; gider
eie en af det Slags &c.); især: hol-
af dets Udseende ell. finder det smukt
Udseende (Noget, som er net eller
eller af ædle Former &c.; modsat
p eller klodset).
narpok, 1) man finder det smukt
dseende; 2) det er smukt at see paa
indtagende ved sine ædle Former &c.
sut kussanartok, et smukt eller
eligt Dyr. isúngat tingmisitdlugit
sanatdlâraut, Struntjagerne pleie at
sig særdeles godt ud i Flugten.
nartuliorpok, gjør Noget —,
tuliarâ ell. **kussanarsarpâ**,
det saaledes, at det faaer et smukt
net Udseende; giver det en net
n. kussanartuliornek naluvok,
forstaaer ikke at give sit Arbeide en
net Form; alt det, han gjør, er plumpt
eller klodset.
kussagsarpok, pynter sig; giver sig
et pynteligt Udseende.
kutagpok, laller; taler utydelig; kan
ikke udtale Gutturalerne eller bruger in-
gen anden Vocal end a &c. (som Børn
gjøre, naar de begynde at tale, og Nogle
deres hele Levetid igjennem).
kutáipok, ts. taler reent og tydelig.
kute, kuterpok, kutûlavok s. kusek.
kûtsek, kûtsîârpok, kutsinek s. kujak.
kutsiorpok, beder En —, og **-rfigâ**,
beder ham om at hjælpe sig med Noget,
man er i Forlegenhed for. kutsiorfi-
-giniaraluarpavkit, jeg vilde gjerne bede
Dig om at hjælpe mig i min Forlegen-
hed med det, jeg savner (men jeg veed
ikke, om Du vil ell. kan).
kutsuk, 1) Harpix (det almindelige, af
Naaletræer); 2) hvad der paa samme
Maade udsondrer sig i andre Træer:
Gummi, Campher og lignende Pro-
ducter.
***kutsûssiak**, Vox.
kuvdlok, 1) Tommelfingeren; 2) den
tilsvarende Taa paa et Dyr, hvor en
saadan findes; 3) Bagtaaen paa en Fugl.

M.

det her (anal. ta, s. S.); og med
øielse af det a, hvorved Localadver-
es Rod omdannes til et bøieligt
(som ava, kana &c. af av, kan
: **mâ**]. Deraf:
(Loc.), her; **mãnga** (Abl.), her-
mauna (Vial.), her igjennem;
unga (Term.), herhen. (Altid
erforstaaet: hvor jeg (den Talende)
Jvf. tássane &c.).
ne, her; paa dette Sted (hvor vi
og som vi derfor kjende; tilsynela-
e uden Tilbageviisning, men s. n.
ássa Nr. 5). Ligesaa i de andre
is.
nimiut (almindeligere end blot
mânimiut), de Herboende; Folk her paa
Stedet.
maunarkúpok og **tamaunarkú-
-pok**, gaaer eller kommer her igjennem.
M. S.: — om det ell. forbi det.
maungnarpok og **tamaungnar-
-pok**, kommer herhen.
maungáinak, 1) lige herhen; 2) hen i
Veiret; uden Maal eller Hensigt; uden
Eftertanke. maungáinak inûvok, han
lever aldeles hen i Veiret (som et ufor-
nuftigt Dyr).
mãna, nu. Bruges ogsaa ofte med Ap-
positioner, saaledes: **mãnákut**, nu for
Tiden; ved nærværende Tid; **mãnáku-
-mit**, imod nu; i Sammenligning med

nu, ell. og: fra nu af (s. u. matumánga); **mãnákumut**, til nu; (fra en tidligere) til den nuværende Tid; **mãná-kutut** ell. **mãnatut**, ligesom nu. — Sammentrukket med et forangaaende Ord bruges det ofte som et Slags Interjection, neml. naar man i Øieblikket ikke husker det, man vilde huske; f. Ex. кanormãna oкarpa? hvorledes var det nu, han sagde? sujorna takugaluar-pavkímãna? hvordan er det, har jeg ikke seet Dig ifjor?

mãnangâĸ, (Prov.?) nu i Tide; nu, inden det bliver for seent igjen (naar man gjør Noget tidligere paa Aaret ell. paa Dagen, end man ellers pleiede).

mássa, 1) her er —; dette her er —; (i denne Betydning dog hyppigst tamássa (s. u.), og ligesaa, naar det bruges spørgende: er det denne her?) 2) at sige; nemlig; vel at forstaae; det forstaaer sig, at —; thi; dog; som dog; da dog; endskjøndt; jo. (Den egentlige Betydning er dog ogsaa her altid: her er —; nemlig saaledes, at det Videre maa underforstaaes, saasom: her er dog den Omstændighed, at —, eller: her er at huske paa, at —, eller: herved maa bemærkes, at —, ꝛc. Med den tilhørende Indic. bliver det saaledes ofte d. S. s. en Cjnct.). F. Ex. níngautarânga, mássa ánorâmik tunitdlarivne, han viser sig stadig vred mod mig, skjøndt jeg dog har givet ham en ánorâĸ. mássa nalúngilatit taimáisassut, ja, Du veed jo nok, at de skulle være saa; ell. og: thi Du veed, ell. da Du dog veed, ell. endskjøndt Du veed, at ꝛc. (alt efter Sammenhængen). mássa takug-ssáungitsoĸ, som dog ikke kan sees; ell. og: at sige, den, som ikke kan sees; eller: den kan nemlig ikke sees. 3) ja, som Du siger; det er, som Du siger. (I denne Betydning bruges det dog ikke almindelig).

mássákut, d. S. s. mãnákut. Bruges paa sine Steder nok saa meget som hiint; ogsaa med videre Tilføielse af -mit, -mut og -tut.

mássalo og mássale, d. S. s. mássa i anden Betydning. (Tilføielsen ell. Udeladelsen af Partiklerne -lo (og) ell. -le (men) beroer hovedsagelig paa, om det Foregaaende fordrer en saadan Fo[…] delse eller ei, og vil den Forskjel, [...] ligger deri, hos os som oftest ikke [...] udtrykt).

mássame, 1) i Forbindelse med [...] Ord: d. S. s. mássa i anden B[...] ning, kun med noget mere Eftertry[k] med den Forudsætning, at det Føl[...] er noget saa naturligt, at man i [...] den slet ikke behøvede at sige det, [...] omtr. som: thi naturligviis —; det [...] staaer sig af sig selv, at —, ꝛc. 2) [...] alene: ja vist; ja netop; ja det for[...] sig; ja naturligviis (er det den, el[...] det saa). 3) som simpelt Jaord: [...] ja vel. (Som Saadant bruges det [...] lig i den sydligste Deel af Landet, [...] af Kvinderne).

tamássa, d. S. s. mássa i første [Be]tydning, men tillige tilbagevisende: 1) [...] er den, ell. den er her (den, som [...] efter, ell. som Talen var om ꝛc.); [...] er den (som Du der nævnte, eller [...] Du tager paa ꝛc.); 3) dette (som [...] blev sagt eller nævnt ꝛc.) var —. [...] tássa, hvorfra det i disse tre Bety[dnin]ger kun er forskjelligt derved, at G[...] begrebet i tássa er: der, og i ta[...] -ssa: her. Desuden: 4) saaledes [...] — (den, som umiddelbart foran [...] nævnt); det var —s Ord. Ofte b[...] det 5) tilsyneladende uden Tilbag[evis]ning, navnlig om det, som nu skal [...] dette her (som nu følger) er —; [...] Tilbageviisningen bestaaer i saa [...] deri, at det derefter Følgende tjene[r] videre Forklaring af Noget, som fø[r] sagt, eller som ellers var bekjendt ([...] og ovenfor: tamâne).

mána (Pron.), Subj. **matuma** (Prov.) **mássuma**, denne her; [...] her; Pl. **máko** og (Subj.) **mák[...]** disse her; — og med ta: **tamá[...]** **tamatuma, tamáko, tamák[...]** Bruges hovedsagelig om Ting; sjel[...] om Personer, s. una og táuna. Nogle Casus heraf bruges ved Side[n af] den almindelige ogsaa i en speciel [Be]tydning, nemlig følgende:

matumane (i dette her), spec. i [...] Verden. matumanîtitdluta ell. m[...] -manĩnivtíne, imedens vi ere (ɔ: [...] i denne Verden.

-mánga (fra dette her), spec. fra
-e Tid af; fra nu af (helst i For-
-else med en Term. for den modsatte
-). matumánga áipâgumutdlo, fra
-af og til næste Aar. matumánga
-nutdlo agdlât, fra nu af og til
Tid.
-tumûna (ved dette her), spec. denne
-g. tamatumûna takúngilara, denne
-g saae jeg ham ikke. Bruges ogsaa
dobbelt Apposition: tamatumû-
-kut.
-rdluk og maggúpâ s. mauvoĸ.
-erpoĸ og magdlúpâ s. malik.
-orpâ, magperpâ, magssaligpoĸ,
-gssípoĸ, magssikarpoĸ s. mak.
-sak s. d. F.
-k, Følesløshed i Huden; Haardfør-
Deraf:]
-tuvoĸ (har stort maik), 1) er
-dfør; bryder sig ikke om det, som
-s gjør ondt; paavirkes ikke synderlig
-legemlig Ubehagelighed eller Besvær-
-ed (Kulde, Smerte, Sygdom, Slid
-; 2) er haard eller forholdsviis fø-
-s (Huden).
-oĸ, ts. (er uden maik), 1) er øm-
-det; er kjælen ell. forkjælet; kan ikke
-e legemlig Ubehagelighed eller Be-
-lighed; 2) er øm; taaler ikke haard
-ørelse (Huden, f. Ex. paa et nylig
-Saar).
-gnivoĸ, bliver haard og følesløs
-den, f. Ex. i Hænderne af haardt
-eide).
-gnineĸ, 3. en Vridblegn ell. anden
-rd og forholdsviis følesløs Hud, ell.
-Sted, hvor Huden ved stadig gjen-
-t Tryk er bleven haardere og tyk-
end den øvrige.
-ssak, den egentlige Hud paa et
-ldyr: den faste Hud imellem Sværen
rudimentaire Haar) og Spækket.
-orpoĸ, bevæger sig opad; stiger
Bruges kun 1) om Fisk (Lax) ell.
-lhunde, som fra Søen gaae op i en
-, ell. og om Fisk, som svømme lige
-ra Dybet; 2) om Skyen, som trækker
i Horizonten.
-rtipâ (nuia), lader den (Skyen)
-ke op i Horizonten; fører den op.
-arpoĸ, gaaer opad; stiger op i
-iden (Menneske ell. Dyr). Spec. gaaer
op til Europæerne (hvis Huse i Regelen ligge høiere oppe fra Søen end Grønlændernes).

majũpâ, gaaer op med det; bærer det op; især: bærer det op fra Stranden. U.S. pass.

majũssorpai, bærer dem op, det ene efter det andet; ell. i Pl. **-rpait**, de bære dem op, hver sin Byrde og i mange Gange (til der ikke er Mere).

majuartarfik, i Pl. **-rfît**, en Trappe ell. Stige (ogsaa en Strikkestige).

majuariaĸ, 2. et Sted ell. Stykke Vei, hvor man maa gaae opad; et stigende Terrain. M.S. **-riâ**, det Stigende deraf ell. paa den (Veien, Bakken 2c.).

majorĸaĸ, en Opgang til en Fjeldryg, hvor det ellers paa begge Sider er ufremkommeligt (egentl. vel: et Sted, hvor man kan gaae op). Forekommer oftere som Navn paa saadanne Steder.

majorarpoĸ, roer eller seiler imod Strømmen.

majorariaĸ, 2. ell. **majorarnartoĸ**, Modstrøm.

majoragpoĸ, løber med Baaden (navnl. Kajakken) et Stykke op paa den flade Strand.

majoragsârpoĸ, roer med sin Kajak stærkt ind mod Stranden for at løbe et Stykke op paa den med det Samme.

majuvfagput, de gaae allesammen op (anal. isãput, igsãput o. A.).

majorteĸivoĸ, trækker sine Buxer op om Lænderne.

[**maĸáipoĸ**, er borte; er der ikke. Bruges neppe mere. Deraf:]

maĸaissivâ (anal. kivissivâ, támaivâ o. A.), har faaet den borte for sig ɔ: savner ham ell. det (f. Ex. Noget, som man vilde bruge, og det er der ikke, ell. Noget, som man var vant til at eie og nu maa undvære, ell. en bortreist Ven 2c. Jvf. ujariagâ). maĸaississaĸángi-langa, jeg savner intet eller ingen af dem; det er der altsammen.

maĸaissinarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) savner ham ell. det; 2) den savnes; er der ikke. maĸaissinaĸautit, jeg har ret savnet Dig (siden jeg saa længe ikke har seet Dig hos mig).

maĸigpoĸ, t. bærer sit Fartøi paa Hovedet (Kajakken) eller paa Skuldrene

(Konebaaden) med Kjølen i Veiret. — M.S. — det (Fartøiet) —.
maĸigiaĸ, 2. m.S. **-giâ**, og
marĸaĸ, m.S. **marĸâ**, dens (Indsøens) Overbærested ɔ: det Sted, hvor, ell. den Vei, ad hvilken man skal bære Fartøiet over Land for at bringe det fra Fjorden op i Indsøen. Den sidste Form bruges ogsaa i Pl.: **marĸai** (om det enkelte Sted), nemlig naar der paa et saadant Sted underveis findes mindre Indsøer, som man kan roe over.
maĸivoĸ, aabner sig; gaaer Hul paa (en Byld ell. anden Hævelse med Materie i); giver sin Materie fra sig.
maĸisarpâ, gjør Noget ved den (Bylden) for at faae den til at give sin Materie fra sig ɔ: lægger Trækplaster paa den. S. d. F.
maĸisaut, Trækplaster. Dette og det Foregaaende bruges ikke allevegne; s. nusugpâ og nusût.
marĸerdlugpoĸ, sjeldnere **marĸag-dlugpoĸ**, aabner sig ikke (en Byld eller Lignende); bliver ved at smerte som en Byld, men uden at der samler sig Materie.
marneĸ (fork. af maĸineĸ som f. Ex. mingneĸ af mikineĸ), Materie i en Byld ell. et Saar; Edder.
marniliorpoĸ, danner Materie i sig (Saaret); der samler sig Materie i det.
maĸugdluk s. mauvoĸ.
[**mak.** Et i denne Form ubrugeligt Rodord, som indeholder Begrebet om, at Noget løsner eller løfter sig op fra Andet med sin ene Ende. Den nærmeste, men ligeledes ubrugelige Verbalform er makivoĸ, er løsnet og løftet fra med sin ene Ende (anal. akivoĸ og puivoĸ af ak og po, s. S.); deraf først makiarpâ og makípoĸ, og derefter de øvrige Dannelser].
makiarpâ, fliser det ud; bringer det til at splintre ud i Fliser ell. bevirker, at der løsner sig en Flise af det (især ved Tryk paa Siden eller Fladen, hvorved det i Forveien Løsnede eller kun løselig Vedhængende med sin løse Ende løftes lidt fra det Øvrige). U.S. **makiarpoĸ**, er fliset eller splintret ud; der har løsnet sig Fliser eller Splinter af det, som mere eller mindre staae fra eller udad med Spidsen (Træ, Been, Horn, Metal ꝛc., bl. A. et Riffelløb, som Fliser indvendig).
makiarneĸ, 3. en Flise eller S ꝛc., som har løsnet sig fra det Ø men endnu hænger ved med den Ende. (Forskjellen imellem dette og -dlaĸ er, at en makiarneĸ let kan nes heelt af, hvorimod en erdlaĸ gaaer dybere ind). Mindre correct br dette Ord af Nogle ogsaa istedetfo følgende.
makiarniko, en Flise, som er heelt af; en Splint af et Stykke eller Andet, som er affalden ved flisning.
makiarsimassoĸ, (Træ, Horn hvoraf noget har løsnet sig i For Fliser ell. udstaaende Splinter.
makialavoĸ, fliser let; er meget bøielig til at splintre ud i Fliser. nedenfor magpilavoĸ.
makialigpoĸ, t. er fuld af F (især smaa ell. begyndende); der lø sig allevegne Fliser af det (bl. A. ogsaa Bindet af en Bog ell. Lignende, so flosset op i Kanten ell. Hjørnet). og det Foregaaende bruges af M islæng i begge Betydninger, forude det Sidstes Betydning tillige ligg makiarpoĸ.
makialigtípâ, bringer dens smaa ser til at løsne sig, og **makial-terpâ** ell. **-literpâ** (eller -r — — den ene efter den anden. (skjellen imellem disse og makiarpâ ger saaledes kun deels i det speci Udtryk, deels i Sprogbrugen, som gaaende disse og nogle af de følg Ord ikke allevegne er eens).
makípoĸ, t. staaer op ell. er staae fra at ligge (et Menneske fra sit ell. en Kajak ell. et Skib, som var tret, ell. et Dyr, som laa paa Sid reiser sig. ilivermit makípoĸ, s op af Graven.
makivfia (sc. Kristusip), Paaske.
makitípâ, 1) reiser ham op (den, laa, eller den kæntrede Kajak); 2) r det op (et Kar ell. en Baad ell. nende, som laa paa Siden ell. med ningen nedad); stiller det paa ret K
makiterpoĸ, reiser sig lidt efter enten 1) op af Sengen: er i Færd

taae op; eller 2) med sin Kajak: arer med Aaren for at reise sig.
ítûvoκ, er alene oppe af Sengen; en, som er staaet op, medens de Anendnu ligge.
tarpoκ, 1) har reist sig gjene Gange fra sit Leie (den Syge; nder altsaa at komme sig); 2) reiser gjentagne Gange med sin Kajak (eni en Storm, der kæntrer ham gjene Gange, eller, efter at være kæntret Villie, for at øve sig, s. kingu-κátârpoκ); 3) har oftere reist sig sin Kajak (og forstaaer altsaa den st; s. nedenfor makítaκarpoκ).
taκ, egentl. i Alm.: det, hvorved (Fartøiet) reiser sig igjen (f. Ex. et kke Jern, som er anbragt som Kjøl r en lille Træklods, der er snittet om en Jolle til Legetøi); men især: hvorved den kæntrede Kajak reiser igjen ɔ: Mandens Evne til eller ighed i at reise sig igjen. Bruges i Betydning hovedsagelig i den føle Form:
taκarpoκ, kan reise sig igjen sin Kajak, om han end kæntrer; og kítaκángilaκ, kan ikke reise sig; forstaaer ikke den Kunst, at reise p med en kæntret Kajak.
tarigpoκ, staaer lige; 1) staaer ret; 2) staaer lodret. (I den sidste Beng bruges ogsaa náparigpoκ, s. S.).
tarigsaut, 1) et Vaterpas; Lod.
tavoκ, 1) er oppe af Sengen; r stolt eller hovmodig; har en høi ing om sig selv.
tasôκ, et hovmodigt ell. indbildsk neske.
tássuseκ, 2. m. S. -ssusia, Hovmod; hans Stolthed ell. Indkhed.
tatigâ, hovmoder eller bryster sig t; bilder sig Noget ind af det.
seκ, 2. Lænden (som den Deel af net, hvormed man hovedsagelig reiser altsaa Hoften tildeels med indbefatjvf. kiteκ).
orpâ s. længere nede.
erpâ, 1) løfter det med den Side fra det, som det ligger paa et, som ligger løst); især: 2) oplukker det; aabner det (Noget, hvis Lukke er fast i den ene Side, som et Kistelaag, en Dør, en Bog ꝛc., ell. sammenfoldet Tøi eller Papir ꝛc., hvor det øvre Lag i Folden er fast til det nedre).

magpersagaκ, 2. Noget, som jævnlig oplukkes. Pl. **magpersagkat**, spec. en Bog ell. Bøger. I en lidt overført Betydning kan det ogsaa bruges om: en Bogrulle. (I en Deel af Landet bruges om en Bog: magpersigkat (af -rserpâ), men, som det synes, feilagtig; medmindre Tanken skulde være den, at man venter paa at kunne oplukke det næste Blad, dog synes ogsaa heri Logiken at være haltende. I en anden Deel af Landet bruges undertiden nagpersagkat, med Forbyttelse af m og n).

magpârpoκ, t. ligger paa Fladen; ligger plat ned (noget Tyndt og Fladt, f. Ex. ogsaa Aarerne i et Stykke Træ, som er kløvet af i Retning af Overfladen). S. d. F.

magpatak, m. S. -tâ, den Deel af et Bræt ell. Lignende, hvor Aarerne eller Fibrerne ligge fladt. Dette og det foregaaende Ord kjendes nok ikke allevegne.

magpikârpoκ, ell. i Pl. **-rput**, lukkes op ell. løftes paa Lukkeviis, det Ene efter det Andet og med regelmæssige Mellemrum (anal. avdlukârpoκ, ámukâr--poκ o. A.) Kjendes maaskee heller ikke allevegne, og ligesaa det Følgende.

magpikârtoκ (Part. af det Forrige), bl. A. et Skovlhjul, som drives af Vand.

magpilagpoκ, faaer en fliselignende Flænge ud af sig (men som ikke gaaer igjennem); flækkes en Flænge ud af det (Skind eller Lignende, som kan flækkes lidt af ved at plukke ell. rive i det).

magpilavoκ, kan let flækkes noget af paa saadan Maade; er forholdsviis løs i Midten imellem Over- og Underfladen. (Er det Samme for Stof med filtret Structur som makialavoκ for Stof med lige Fibrer ell. bladet Structur).

magdlagpoκ, vel omtrent d. S. s. magpilagpoκ, men bruges sjelden. Derimod:

magdlagtorneκ, 3. i Pl. **-rnerit**, Neglerødder; de smaa Hudsliser, som undertiden løsne sig ved Siden af Neglen.

magdlorpâ og **magssorpâ**, løsner

det først i den ene Side og derefter heelt; rykker det op ell. slænger det af fra den ene Side (Bærlyng, Tørv og Lignende).

(**magssagpok**, har løsnede Dele eller Steder paa Overfladen?. Bruges neppe, derimod Følgende:)

magssalavok, har allevegne paa Overfladen løsnede eller let løsnelige Dele; der løsner sig let noget af det, hvorsomhelst det berøres fra Siden (Jord og lignende, mere bløde Ting. Er omtr. d. S. s. avgulavok, kun at her tillige indeholdes Begrebet om en Løsnen fra Siden og kun tænkes paa Overfladen). Undertiden bruges det ogsaa om Søen, hvor Bølgerne ligesom løsne sig med Toppene fra det Øvrige. **magssalãnguak**, en svag ell. begyndende Vind paa Vandet, som kun løfter smaa Toppe op fra det.

magssaligpok (af magssagpok) ell. **magssuligpok** (af magssorpâ) ell. **magssiligpok** (af det Følgende), t. er fuld af heelt eller halvt løsnede eller let løsnelige Dele paa Overfladen (omtr. d. S. s. det Foregaaende; jvf. ovenfor makialigpok).

magssípok, t. reiser sig tildeels fra sit Leie, dog uden at staae heelt op (et Menneske ell. andet Levende). magssîminer--dlũnît ajorpok, han formaaer ikke at reise sig den mindste Smule (en Syg).

magssikarpok, reiser sig deelviis hist og her ɔ: der har løsnet sig noget af det hist og her og staaer op med Enderne. (Altsaa omtr. d. S. s. mag--ssaligpok, men bruges mindre almindelig).

mangiarpok, og m. S. **-rpâ**, slænger eller plukker Noget løs med Tænderne (kigutiminik makiardlugo); slider det af ved at bide i det og derefter rykke i det, ikke lige op ad, men til en af Siderne (frossent ell. haardt eller tørt Kjød ell. Fisk, ell. Græs ell. Andet paa den Maade, som Drøvtyggerne afrykke deres Føde).

mangípok, og m. S. **-pâ**, d. S. s. det Foreg., men bruges kun om Dyr, og tildeels kun om Hunde.

makiarpâ — makisek s. foran.

máko s. ma.

malak, m. S. **malâ**, Forsiden af Halsen (paa Mennesker og Dyr).

malarpok, lægger Hovedet bagover

malangavok, staaer eller sidder Hovedet lagt bagover.

mâlavok s. mârpok.

malere — maligpâ s. d. F.

malik, 3. og 1. (s. tuvilik), eg 1) En, som følger efter en Anden ledes i de fleste deraf dannede men bruges i selve Grundformen kun 2) en Bølge (reist af Vind sammes s. ingiulik og kagfiak).

magdlerpok, s. det bølger (Ha der gaaer Bølger.

magdliúkârpok, tumler sig i gerne med sin Kajak (for Morskab til Øvelse, i høi Sø).

maligpâ, 1) følger efter ham; 2) ligner ham; arter ham paa; 3) sig derefter; efterkommer det (et Bud &c.). okausia maligdlugo pi -gut, vi skulle gjøre efter hans Htr. **malingnigpok**.

maligagssak, 1) En, som man følge efter; 2) et Exempel at efterl 3) et Bud &c. at efterkomme.

maligte og **maligtak**, m. S. - hans Efterfølger (som følger ham paa Veien eller i hans Gjerning Anordning &c., men ikke den, som efter ham i Tiden; s. kinguârte).

maligtigâ, har ham til sin Efter (s. o.); efterfølges eller efterligne af ham.

maligtarîgput, s. de følge efter andre (paa Veien &c.; ogsaa f. Ex. nerne i en Scala).

malingnauvok, følger eller er bagefter, efterat de Andre alt ere vare af Syne; er en senere Efterfølg Nogen (mik).

magdlúpâ, følger ham (-mut) det; bringer ham det efter.

maleruarpâ, efterfølger ham ell. nøiagtig (i alle Betydninger af mali Htr. **maleruaivok** og **maler** **-nigpok**.

maleruarte ell. **-rtak** (s. mali m. S. **-rtâ**, den, som følger ham nøi sekernup maleruartâ, Aftenstjerne

malerũpok, er følgagtig; adlyder

malerssorpâ, forfølger ham elle (f. Ex. den slagne Part efter en ning); men især: forfølger et Sødy

ɔfugl, Flere i Følge. Htr. **maler-suivoĸ**; men desuden bruges ogsaa ı transitive Form i Pl. uden Suff.: **alerssorput**, de forfølge et Dyr Fællesskab.
ereĸ, 2. (omtr. d. S. s. malersugaĸ, jvf. avdloreĸ), en opjaget Sælıd eller andet Sødyr, som man forger.
erípâ, faaer det Sødyr dræbt, som ın gjorde Jagt paa.
eritaĸ, m.S. -**tâ**, hans (ɔ: den ham), ved at jage den, fangede Sælnd.
eritarâ, har fanget den Sælhund at dræbe den med sin Piil, da han d Flere var paa Jagefangst.
erĸiarpoĸ, gaaer ud paa saadan elhundejagt.
ernerpoĸ, s. (anal. tusarnerpoĸ) r helst **malerneĸaoĸ**, er ell. var at forfølge; blev snart fanget (Sælnden).
ernîpoĸ ell. -**rnêĸaoĸ**, er slem forfølge; holder længe ud, inden man faae den fanget.
imaerpâ, Prov. vasker Haarene paa Skind med Vand eller iteroĸ (hvis ere fedtede), at de kunne komme til ligge glat ned. Ellers merĸorigarpâ, s. S.
lugâ, mærker ell. bemærker ell. opjer Noget hos ham ell. hos det; berker ham at være ell. at have —; gaaer op for ham, at han ell. det (med et Particip). aitsât malugãka rdlûssut tunulerît, nu først er det et op for mig, at der er to bagved anden. malugâra asagânga, jeg rker (seer det nu af hans Gjerning, ad jeg før ikke vidste), at han elsker g. malugíngilara nuisassoĸartoĸ, bemærkede ikke (opdagede ikke), at der k Noget frem af det. Jvf. misigâ og nigâ.
ungnarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) berker Noget ved ham eller ved det ɪc. han ell. det er bemærkelig ell. kjenıg for En (-mut); enten: a) undaer ikke at blive lagt Mærke til; er nefaldende (en Ting) ell. fremragende udmærket (en Person); eller: b) er nærkelig eller kjendelig ved sit Væsen; man kan see, at han ell. det — (Partic.); eller: c) er bemærkelig ell. kjendelig ved en Feil ell. en Unode ell. Lignende; har Lyde ell. Skavank.
malungnáipoĸ, er ikke bemærkelig (ɔ: ikke paafaldende) i nogen Henseende; især: er uden Lyde.
malugssarpoĸ (d. S. s. malugi-ssaĸarpoĸ), har bemærket Noget (hos Nogen eller Noget); er kommen efter Noget.
malugssarigpoĸ, s. opdager hurtig Noget; bemærker strax enhver Forandring.
mamagoĸ, en Harpun med sædvanligt Skaft, men uden Fangeblære, kun med en kort Rem, der er gjort fast til Skaftet paa samme Maade som paa en agdligaĸ. (Et Drengevaaben til at øve sig i Sælfangsten med).
mamarpoĸ, 1) smager godt; er velsmagende. 2) tivka mamarpoĸ, dens Lugt smager godt ɔ: det lugter meget behagelig.
mamartuliaĸ, et gjort Velsmagende; Noget, som er tillavet med særligt Hensyn til Velsmag (som Kager og Lignende).
mamartorpoĸ og (Prov.) **mama-torpoĸ**, faaer Noget, der smager ham, ell. faaer Smag paa sin Mad (en Syg, som begynder at komme sig).
mamarâ, 1) finder Velsmag i det; det smager ham godt. 2) fig.: vil gjerne have ham paa Munde; finder Behag i at fortælle Ondt om ham (og at forvanske Sagen).
mamardlerpâ, htr. **mamardlîvoĸ**, bagvasker ham; berygter ham; fortæller i hans Fraværelse Ondt om ham med Tilsætning af Løgn (og saaledes Forvanskning af Sagen). Jvf. únerdlûtigâ.
mamardlîssoĸ, en Bagvasker.
mamáipoĸ, smager ilde.
mamaigâ, finder det ildesmagende.
mamârpoĸ, t. 1) fælder Haar (en Sælhund; ved hvilken Tid Skindet mangler sin Fasthed); 2) undergaaer den tilsvarende Forandring indenfor Huden (en Hvidfisk ell. andet Hvaldyr, hvor baade Sværen (mátak) og den egentlige Hud (maigssak) ved den Tid er mere løs og skjør end ellers).

mamiagâ, 1) finder ham (ɔ: hans Adfærd) ell. det (Ens Ord ell. Forhold) anstødelig ell. forargelig (hvadenten det er med Grund ell. ikke); forarges eller stødes derover; 2) giver sin Forargelse Luft i Ord: opholder sig over ham; raisonnerer over ham.

mamianarpoĸ, man forarges ell. stødes derover; det er forargeligt eller anstødeligt.

mamiasugpoĸ, bliver stødt; forarges; har Noget at holde sig op over (og beholder enten sine Tanker for sig selv, ell. giver dem Luft i Ord, s. o.).

mamiatsagpoĸ, d. S. s. d. Forrige, men tillige med Udtrykket af Sindsbevægelse (s. aliatsagpoĸ), altsaa fortrinsviis: forarges.

mamiatsautigâ og **mamiasûtigâ** (det Første almindeligst), forarges derved eller desaarsag eller over ham; (for sit eget Vedkommende; med mindre Hensyn til den, som gav Forargelsen, s. o. mamiagâ; jvf. aliatsautigâ af aliagâ, samt ángîautigâ ved Siden af ángîarpâ).

mamiasarpâ, forarger ham; giver ham Anstød med Ord ell. Forhold (-mik).

mamiasautigâ, har det til Forargelsesmiddel mod Nogen (-mut); forarger ell. støder En ved det. (Bruges neppe ofte, da de foregaaende Udtryk falde mere naturlig).

mamik, 3. m. S. **maminga**, 1) Kjødsiden paa et Skind; 2) det, som svarer dertil paa andet Lignende, saasom: Kjernesiden paa et Bræt; Vrangen paa trykket Tøi ell. Klæde og lignende Stoffer; den ujævne Side paa Papir med en glattere Side; Jordsiden paa en Græstørv ell. Lyngtørv, og Lignende. 3) i en kortere Form: **mame**, et tyndt, slimagtigt Spæk, som sidder paa et Sælskind, efterat det rette Spæk er flaaet af, og som afskrabes og koges til en særlig Ret.

mamitorpoĸ, spiser en saadan Ret.

mamípoĸ, t. 1) er groet til; har lukket sig derved, at Siderne ere groede sammen (et Saar, et Hul i Isen, en forladt Fodsti og Lignende); sjeldnere: 2) har lukket sig tæt til, som om det var groet sammen; s. n. mamiligpoĸ.

mamilerpoĸ, groer til; begynd[er at] lukke sig (et Saar ꝛc.).

mamiuípoĸ ell. **mamitsuípoĸ** [el.] **mavtsuípoĸ**, er ulægelig; vil [ikke] holde sig aaben.

mamiligpoĸ, t. er tæt sammenlukt[,] ved, at Aabningens Sider ligge t[æt] til hinanden, saa at den forøvrigt [til]deværende Aabning ikke gaber (f. E[x.] Bog, hvis Bind slutter tæt til Blad[ene]).

mamiligtípâ, lukker Aabningen v[ed at] bringe dens Sider tæt op til hina[nden;] trykker Siderne saaledes sammen, at [Aab]ningen ikke gaber. sulune mamiligt[ipai,] lægger sine Vinger sammen (en Fu[gl]).

mamitarpoĸ (omtr. vel: faaer [...] over sig; jvf. nipitarput), kæntrer [ell.] krænger heel rundt, saa han hæng[er med] Armene og Benene (en Kajak; ell. [Men]neske ell. Dyr ell. Fugl, som svinge[s] rundt paa en Green eller Lignend[e og] hænger i Yderlemmerne (dog altid [li]genlunde vandret, s. kugssarpoĸ).

mavsarpâ (fork. af mamisarpâ), 1) [...] at det lukker sig ell. groer sammen (Saa[r]) læger det; 2) luller et Barn i S[øvn] (gjør, at dets Øine lukke sig).

mavsaut, Lægeplaster, det, man l[ægger] paa Saar for at faae dem lægte. ([...] mátut).

mavserpâ og **mamitserpâ**, bie[r til] det er lægt (Saaret).

mavsigpoĸ og **mamiavoĸ**, groe[r] eller hurtig sammen; læges snar[t] (Saar).

mavsîpoĸ og **mamiáipoĸ**, groer [u]skelig sammen; vil ikke læges hurtig.

mavsimârpoĸ, er søvnig af Va[ne;] ligger og strækker sig og gider knap [l]Øinene aabne.

mavssúpâ (fork. af mamíssúpâ), groet sammen for ham eller det; (Sammengroningen) har lukket Aab[nin]gen for ham (f. Ex. Hullet i Isen [for] den Sælhund, som var krøben op ig[jen]nem det).

mavssússaĸ, den ell. det, som [Aab]ningen er groet sammen for; spec.: 1) [en] Sælhund, hvis Smuthul er tilfro[sset] imedens den laa opkrøben paa Isen, som derved blev fanget; 2) en Be[n]kugle i en Sælhund (ell. andet Leve[nde]

is det hændtes), over hvilken Kjødet groet sammen igjen.

tuvoĸ, (fork. af mamituvoĸ, alt-a egentlig: har betydelig Sammengro-ng ɔ:) 1) er fast i sig selv; er ikke let at lle ad, ell. gaaer ikke let fra hverandre. of. mángerpoĸ og sikagpoĸ); 2) fig.: af stærk Natur; hans Helbred holder godt (smittes ikke let etc., jvf. maigtu-voĸ og sisauvoĸ). Istedetfor Partici-et bruges **mavtusôĸ**.

mivoĸ, kaster Sæden fra sig; har ædflod om Natten.

minéĸ, 3. Sædvædske; den mandlige æd.

morĸâĸ, 1) Prov. en Mandspels tykhaaret Rensskind (og hvor man uger dobbelte Pelse: en tykhaaret Un-erpels); 2) Prov. en Barnepels af ensskind uden Overtræk.

a, māna, mâne s. ma.

neĸ, en Art grovt Mos, som bru-es til Fakler (s. naneruaĸ) ell. til at ende Ild med (s. kukûtigssaĸ).

erak s. manigpoĸ I.

nernaĸ, en Udvæxt under Huden ed Blod i, og som bliver større og ørre.

igorpâ s. manivâ.

anigpoĸ I, s. er jævn ell. slet paa Overfladen (Hvadsomhelst).

nigsarpâ, htr. **manigsaivoĸ**, ævner det; sletter det; glatter det etc.; pec. 1) slethøvler; 2) ruller Vask; — 3) stryger Tøi.

nigsaut, et Redskab til at jævne ell. latte med; spec. 1) en Slethøvl; 2) en Rulle (til Vask); 3) et Strygejern.

nigsivoĸ, er bleven jævn paa Over-laden; bl. A. Søen, naar Dønningen ell. Søgangen lægger sig.

nerak, 2. en større, jævn Strækning aa Land ell. Hav; men især: jævn ell. let Iis.

nerigpoĸ, s. er —, og **-rigsi-voĸ**, er bleven ganske jævn. Bruges fortrinsviis om Søen.

nīpoĸ, ts. er ujævn; især: er meget ujævn ell. aldeles ujævn; er knudret etc. (Partic. manîtsoĸ forekommer oftere som Navn paa Steder, hvor Landet er sær-deles ujævnt.)

manîlaĸ, 2. en Ujævnhed (stor ell. lille, og paa Hvadsomhelst; f. Ex. kajaĸ ma--nîlaĸángitsoĸ, en Kajak, som ikke fører mindste Vaaben med sig og saaledes er ganske jævn ovenpaa). Pl. **manîtdlat** ell. helst **manîlarssuit**, (lutter) Ujævn-heder; spec. Skrueiis; Iis, som af Vin-den ell. Søen blev brækket og skruet op, det ene Stykke paa det andet, og i den Tilstand atter er sammenfrossen.

manigpoĸ II, t. helst **manigtor-poĸ**, hulker; snøfter ell. stønner i ell. af Graad.

mánik, et Æg.

mániliarpoĸ, er paa Æggetogt; er ude at samle Fugleæg paa Øerne.

mánigsarpoĸ, finder Æg; faaer Æg samlet.

mánigsiorpoĸ, søger efter Æg.

mánekussâĸ, Prov. en Testikel.

manîlaĸ og manīpoĸ s. manigpoĸ I.

manivâ, 1) udsætter det for Paavirk-ning; frembyder det ell. holder det frem til Nogen (-mut), saa han kan gjøre med det, hvad han vil (f. Ex. sin Ryg til den, der vil slaae En); men især: 2) ud-sætter det for Solens ell. Luftens Paa-virkning (seĸinermut, silamut); lægger ell. hænger det ud for at tørres. — — U. S. refl. og pass.

manilerpâ, d. S. s. Foreg. med Bibegreb af Udførlighed: udfolder eller udbreder det, saa at Luften eller Solen allevegne kan virke paa det.

mánivigâ og **manilerfigâ**, fremby-der ell. tilbyder etc. ham Noget (-mik).

manigorpâ (dannet af manivoĸ i refl. Betydning som anigorpâ af anivoĸ), egentl. vel: frembyder sig til ham til Be-handling, som han vil (helst dog, som man selv vil); men bruges kun i billedlig Forstand: frembyder sig til ham og hans eventuelle Behandling med Ord (for at opnaae sin Hensigt); altsaa — alt efter Omstændighederne: giver ham gode Ord; ydmyger sig for ham; lemper sig efter ham i sin Tale; søger at vinde ham ved god Tiltale ell. smigrende Ord etc. (f. Ex. naar han ikke vil ud med det, man gjerne vilde have af ham, ell. for at han skal modtage det, man vil give ham etc.).

manigūpoĸ, (frembyder sig for Nogen

(-mut) med sig ɔ: sig heelt;) ydmyger sig; giver gode Ord.

manigûvfigâ, ydmyger sig for ham.

manigũnakaok, man maa ydmyge sig meget eller give mange gode Ord for at komme tilrette med ham; han er vanskelig at faae Noget fra ell. at være hos. (Er ikke meget almindeligt.)

manigorserpok, venter Ydmyghed; fordrer mange gode Ord, inden han føier En; gjør ikke det, man ønsker af ham, medmindre man først anvender en Mængde Overtalelser ell. Smiger &c.

mano, m. S. **manua**, 1) Stedet imellem Halsen og det egentlige Bryst, hvor Nøglebenene støde til Brystbenet (paa Mennesker og Dyr); 2) Hagestykket i en grønlandsk Pels ell. dens Overtræk (som dækker dette Sted).

manormigpâ, bærer Noget under Hagen ved at klemme det ind imod Brystet.

manokut, en Hagesmække.

[**manorpok**, synker sammen (d. S. s. tarorpok). Kjendes ikke her. Deraf:]

manordlorpok ell. **manutdlorpok** (ániarissâ), Prov. Smerten synker sammen ɔ: lindres ell. dulmer lidt; værker ikke mere saa stærkt. (I Labr. om Kræfternes Sammensynken).

mángerpok, t. 1) er haard; modstaaer Indtryk; skærende Værktøi bider vanskelig paa det (jvf. mavtuvok); — 2) glider vanskelig igjennem Vandet; stopper for hvert Aaretag (en Baad, f. Ex. naar dens Skindbetræk er blevet slapt). 3) fig.: a) er haardhjertet; er ufølsom; b) er haardnakket eller stivsindet; giver ikke efter.

mángertok, det, som er haardt; spec. Egetræ ell. Bøgetræ. mángertuminek, et Stykke haardt Træ.

mángertípâ, 1) hærder det (i denne Betydning finder det dog ikke ofte Anvendelse, jvf. sisagpâ og sikagtípâ); 2) fig.: forhærder ham (hans Sind ell. Hjerte). U. S. **mángertípok**, 1) bliver haard (en Ting); 2) gjør sig haard (f. Ex. En, som slaaes med en Anden, eller et Bløddyr, der trækker sig haardt sammen til det, som det sidder fast paa); 3) fig.: forhærder sig. Htr. **mángertitsivok**, bruges bl. A. spec. for: har Forstoppelse.

mángertornek, 3. Rust ell. Ir el anden Oxydering paa Metal (neml. sa længe den er fast paa det); en Rustpl

mángertornerpok, s. er rusten el irret.

mángertornîarpâ og **mánge-torneriarpâ**, skraber eller pud Rusten af det.

mangiarpok og mangípok s. mak.

mángok, mángorpok, mángugpok, m -ngúpâ, manguvsek s. mauvok.

[**maravâ**, htr. **marassivok**, gjør d plumret ell. vællingagtigt. Ordet kjend ikke mere, men Part. marassissok fo kommer som Navn paa et mærkeligt, b Fjeld tæt ved Søen inde i Godthaab fjorden, som maaskee i en tidligere T ved en stor Nedstyrtning har gjort Fjo den deromkring plumret. Deraf:]

maranek, 3. m. S. **mararna**, (den sc. Trannens, Plumring ɔ:) tyk el plumret Tran, ell. egentl. de slimede D i Trannen, som gjøre den tyk og uklo og som ved rolig Henstaaen bundfæl sig som en tyk, seig Masse (den saakalt Tranfod). Prov. **meranek**, som s nes at være en corrumperet Form.

marangavok, (er plumret ell. vællin agtig ɔ:) er tyk og uklar af de slime Dele, som den indeholder (Trannen).

maraniuvok ell. helst **maranînau-vok** ell. **-nángorpok**, er (næste kun Bundfald, og duer saaledes ikke at brænde i Lampen.

maratdluk (Prov.: meratdluk, and meranek), Morads; Sump; Sø paa Gulv ell. Vei &c.; det, hvoraf m bliver tilsølet om Fødderne, naar m gaaer i det. Jvf. marugdluk af mauvo.

maratdlúngorpok (og mer-), er bl ven tilsølet af moradsigt Stof.

marrak, Subj. **marraup**, 1) Le (altsaa benævnt enten som det, der gj Vandet plumret, eller som vællingagt Masse); 2) Kalk (s. kekok); 3) hv der er gjort af Leer; Leerkar &c. pûg-tak marraussok, et Fad, som er Le ɔ: et Leerfad.

marrarpâ, kommer Leer paa det; **marrarterpâ**, — efterhaanden (paa Muren ell. Muurstenene eller H sets Tag &c.).

marrarterut, en Muurskee.

riorpok, forarbeider Leer; især: ælter Leer eller slaaer Kalk (til at re med); 2) gjør Potter ell. Leerkar.
riortok, 1) En, som forarbeider r (ell. Kalk) til at mure med; 2) en ttemager.
riorfik, et Kalktrug, ell. hvad der ges som Saadant.
riût, en Kalkkølle ell. andet Redskab, rmed man bearbeider Leer eller Kalk Brug.
nek — maratdluk s. d. Foreg.
ak s. makigpok.
rdluk, 1) to; tvende; 2) to forllige (jvf. atausek). mardlungnik karsautekarpunga, jeg har to forllige Slags Tanker ɔ: mine Tanker rettede snart paa det Ene og snart paa Modsatte. Pl. **mardluit**, to, hver taaende af Flere (men s. videre). Untiden bruges det ogsaa med Suff.: **ardluat**, deres (Fleres) anden ɔ: Anden i en af Flere bestaaende ekke, f. Ex. káumatit mardluat, Maaernes (ɔ: Aarets 12 Maaneders) an- ɔ: Februar; s. ellers áipak. — ardluk er en Dualform, som er blen staaende, ogsaa hvor Dualformerne øvrigt ere gaaede af Brug, og anven- i denne Form ikke alene til Pluralmer i Almindelighed, som f. Ex. keertat mardluk, to Øer; men ogsaa or de nævnte Gjenstande hver især maae fattes som et Fleertal, naar dette føl- af sig selv, f. Ex. umiat mardluk gerput, der kommer to Konebaade (ikke ardluit, uagtet hver af Baadene optes som Fleertal, s. umiak); áiparît ardluk, to Par. Hvor Fleertalsbeebet i hver især ikke forstaaer sig af sig v, bruges af de Fleste mardluvît (s.) istedetfor den egentlig dertil hørende l. mardluit, som synes at være i Færd d at gaae af Brug.
dlugssak, eet, hvoraf der kan blive (f. Ex. et Skind, hvoraf der kan blive Par Buxer); og i Pl. **mardlugsat**, flere, som kunne samles til to Ex. Fugleskind til to Pelse).
dlúngorpok, 1) det er Tirsdag; Klokken er to; 3) i Pl. **-rput**, de blevne til To; og m. S. gjør m til To. S. atausíngorpok.

mardlúngortugssat, Pl. en Deel Stykker, som skulle deles i to Dele.
mardlũput (Pl. af -vok), de ere to.
mardluvît (Pl. af -vik), to Hold; to Flokke; to Bunker &c. (Flere i hver). sákutût mardluvît, to Afdelinger Soldater.
mardlúkûtârpai, tager dem to og to ad Gangen.
mardluliat, Pl. Tvillinger.
mardloralik, 3. En, som har to Koner.
mardlorârpok, faaer To ell. har faaet To. — mardlorâkaok (har faaet hele To) siger Hanen paa Grønlandsk, naar den galer.
mardloriarpok, gjør (Noget) to Gange. M. S, — ved ham eller det. mar-dloriardlunga tâvungnarpunga, jeg har været to Gange der nordpaa. — mardloriardlugo igssúkaluarpara, jeg skød efter den to Gange (men —). — amerdlasût mardloriagagssat, Hagl til to Skud.
marnek s. makivok.
mârpok (siger: mâ) eller hyppigst **mâlavok**, hyler (en Hund ell. Ræv, som bliver bidt ell. slaaet). Jvf. mêr-pok og môrpok.
marrak, marrarpâ, marriorpok &c. s. maravâ.
marugdluk og marujuk s. mauvok.
masagpok s. d. F.
masak, 2. Væde. Bruges kun i Abl. (som kusek): **matsamit**, af Væde (er det bleven, som det er).
masagpok, er vaad; nærmest: er vaad paa Overfladen (uden Hensyn til, om Væden ell. Fugtigheden er trængt ind i det Indre eller ei, s. kauserpok); og derefter overhovedet: er vaad.
masagterpâ, væder det; kommer Vand paa det hist og her; vander det eller den &c.
matsagterpâ, d. S. s. Foreg., men mere intensivt: væder det tilgavns, ell. saaledes at Væden bliver der for det første eller trænger ind &c. (Jvf. nutsugpâ af nusugpâ.)
masardlerpâ, tager Væden af det ved at lade den trække ind i Andet (som i en Svamp); visker Vandet op af det.
masardlerut, en Klud ell. Andet til at viske Vand op med; spec. et Stykke

Hareskind ell. en Klud, hvormed det indtrængte Vand viskes op af Kajakken, og som har sin Plads under Sædet nærmest Kjølen.

masik, 1) en Gjælle (i en Fisk eller Krabbe eller andet Levende, som aander ved Gjæller); m.S. **masê**, dens Gjæller. 2) det buede Tværtræ foran Ringen i en Kajak (saaledes benævnt ved Sammenligning med en Fisks Gjællebue).

masingmio, en Gjælleluus; Gjællekrebs. (De forskjellige Arter, som deraf findes, benævnes efter de Fisk, som de boe paa: ûvkap masingmiua, eκalûp masing--miua &c.)

mássa &c. s. ma.

mátak, Sværen paa et Hvaldyr; neml. Overhuden og de rudimentaire Haar, som sidde under den; dog indbefattes meget ofte ogsaa den egentlige Hud (maigssak).

mátarpâ, 1) trækker Pelsen af ham; og u.S. **-rpoκ**, — af sig; afører sig sin varme Klædning af Overkroppen (egentl. vel: trækker af sig over Hovedet, s. d. F.; men bruges overført ogsaa om Klæder paa Overkroppen, som ikke trækkes over Hovedet). 2) smøger Seletøiet af sig (Hunden for Slæden); 3) smøger Snaren af sig (Rypen). S. d. F.

mátakarpoκ, d. S. s. det Forrige i 2den og 3die Betydning, i hvilke dette bruges almindeligst.

mátângavoκ, er afklædt paa Overkroppen (ligemeget, af hvilken Art den afførte Klædning er).

materte (efter Formen activt Particip af et ellers ubekjendt materpâ), en Buxelinning; m.S. **-rtât**, deres (Buxernes) —, ell. **-rtâ**, hans (Eierens) —.

mato, et Dække ell. Lukke, som skjuler det derunder ell. bagved Værende saaledes, at det ikke kan sees, og heller ikke dets Form kan kjendes igjennem Dækket, hvortil altsaa udfordres, at Dækket mere ell. mindre kan bære sig selv. Tillige synes Ordet at indeholde det Begreb, at Dækket i Regelen føres paa ell. imod det Bedækkede med sin Bredside, hvilket atter forudsætter, at Dækket indtil en vis Grad kan bære sig selv. Jvf. ulik (ule). Det bruges saaledes med Suff. om: et Laag paa en Kiste ell. Æske; en Lem; en Luge; en Dør; Steen, Skind, Tøi ell. Andet, som lægges over Noget et Laag; men ikke om et Dække, hænger paa det Tildækkede (s. ulik

matuvâ, dækker over det med et e Dække, saa det er skjult; 1) bedæ Gjenstanden; dækker over den; 2) lu for Rummet; lukker det til (Stuen, sten, Kjælderen &c.). Htr. **matus** **-voκ**.

matussartoκ (som jævnlig lukkes), en Æske; især: en Spaanæske.

matussiniarpoκ (søger at dække Nogen), bruges spec. om: stiller en Fa for Smaafugle (neml. en flad Steen tre Stillepinde, som holde paa hver dre, men ved den mindste Berørelse fa sammen).

mátut (det, hvormed det er bedækket), s et Plaster (som er lagt paa).

mátutigssaκ, 1) et Plaster, som lægges paa; 2) Plastermasse (til at Plastre af).

mátuserpâ, lægger Plaster paa det.

matôrpâ, 1) dækker over det flere Gan enten: lægger flere Lag paa det oven hverandre; eller: tildækker det med f Ting ved Siden af hverandre (naar ikke kan naae over det Hele); 2) *aj--tuliaκ matôrpâ, tildækker Misgjern gen ɔ: forsoner den. Htr. **matôr** **-voκ**.

*(ajortainik &c.) **matôrfigâ** (a isumákêrfigâ), forsoner hans S (Overtrædelse &c.).

matserfik, m.S. **-rfia** (Stedet, h dens Lukke anbringes), en Dørkarm.

matuerpâ, htr. **matuîvoκ**, 1) ta Dækket fra det; 2) lukker det op; 3) l ker Døren op for ham (hvilket Si dog ikke synes ganske correct; det bru heller ikke af Alle, s. d. F.).

matuiúpâ, lukker Døren op for ham i hans Sted.

matuerfigâ, lukker sin Dør (inde op for ham (som er udenfor); lader h komme ind til sig.

matuersaut, en Nøgle; m.S. - hans (Eierens) eller dens (Laasens e Dørens ell. det lukkede Rums) Nøgl

matuersauserfît (Pl. af -rfik), Laas; og m.S. **-rfê**, dens Laas (rens, Kistens &c.). Er nok ikke i alm delig Brug (s. parnaersaut), men b

re det. I Sg. bliver det: Nøgle-
llet.
uîssartoĸ, En, som jævnlig luk-
op; f. Ex. en Portner.
úpâ, 1) dækker over Noget (Andet)
over det med; faaer ell. fik det med
der Dækket (enten med Villie eller og
rvarende); 2) lukker for Rummet og
ham med; lukker til for ham; lukker
m inde. U. S. refl. lukker sig inde.
útoĸ, En, som lukker ell. har lukket
inde; *spec. en Munk ell. en Nonne.
tuvfik, et Kloster.
agterpâ s. masak.
garpoĸ og maugârpoĸ s. mauvoĸ.
ujugpoĸ (i Labr. makujugpoĸ),
har Modbydelighed; væmmes; 2) væm-
s ved Noget, som Andre ikke væmmes
; er kræsen.
jugâ, har Modbydelighed for ell. væm-
s ved det (Mad; Folk; en ækel Byld ɔc.).
jungnarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg)
mmes derved; 2) man maa væmmes
ved; det er væmmeligt; man maa
de sig bort fra det.
jujuípoĸ, ts. væmmes ikke (let)
Noget; er ikke kræsen.
jordluerpâ (anal. pauerdluerpâ),
ntl.: gjør det til en Væmmelighed ɔ:
r det ureent (Spisevare), ikke ved at
mme Ureenlighed paa det, men ved at
re Noget ved det eller i Forbindelse
d det, som efter Folks Formening ell.
ertro bevirker, at man ikke maa spise
af (f. Ex. naar den, som dræbte Dy-
, omkom derved).
jôĸ, et ubekjendt Dyr, som findes
t og her i Landet, og hvis Excremen-
nogle Gange ere blevne fundne foran
ler, i hvilke det altsaa rimeligviis op-
lder sig undertiden. (Formodentlig en
aver af Musefamilien, ikke af de
ndste.)
karpoĸ og máupoĸ s. under d. F.
uvoĸ (synes at være dannet af en
tamme mauk [Noget, som er sænket
i Andet?], hvis egentlige Rod er
arg, med fuldstændige Vocaler marug,
sammentrukken magg og mang, —
er saaledes maaskee rodbeslægtet med
aravâ, s. nedenfor marugdluk), træ-
r igjennem det, man gaaer paa (-mut),
n finder dog snart Bund; synker i
med Fødderne (i Snee, Morads, Iis
paa grundt Vand ɔc.).

máukarpoĸ og **máukaliorpoĸ**, d. S. s. Foreg., men gjentagne Gange efter hverandre: vader i dyb Snee eller løs Sand ɔc.

máukarnaĸaoĸ ell. **-liornaĸaoĸ**, er slemt Føre; man maa ret vade der. avĸusineĸ máukarnaĸaoĸ, man maa vade slemt paa Fodstien (paa Grund af den dybe Snee).

máukaliûtit, Pl. Vadestøvler; Vandstøvler; Fodtøi til at vade med paa saadanne Steder, hvor man jævnlig synker i.

maugarpoĸ (nuna, aput), er blød ell. løs, saa man idelig synker i med Fødderne (Jorden, Sneen). Af Nogle skal dette Ord ved en Forvexling bruges i Betydning af máukarpoĸ.

maugârpoĸ, d. S. s. Foreg., men i ringere Grad, saa at det kun giver efter under Fødderne, uden at man synker synderlig i.

máupoĸ (synker i med sig ɔ: med sin Harpun?), sidder paa Sælhundefangst ved en Sælhunds Aandehul paa Isen, for at stikke den, naar den kommer til Hullet. M. S. har fanget den (Sælhunden) paa denne Maade. S. nig--parpoĸ under nikuípoĸ.

marugdluk, maggordluk, ma--ĸugdluk, marujuk (den første Form er vel den almindeligste), en Sump; et Morads. I samme Betydning bruges maratdluk af maravâ, s. S.

maggúpâ, d. S. s. det Følgende.

mangúpâ, putter ell. stikker det ind ell. ned i Noget (-mut), saa at intet deraf staaer frem (f. Ex. Noget, som man putter i sin Lomme ell. i en Pose, ell. en Prop eller Kile, som drives heelt ind i Noget ɔc.). U. S. pass.

manguvseĸ og Prov.: **manguvsak**, 1) et Stykke Skind, som stikkes bag i Kajakken til Underlag for det, man vil føre i den. Prov. 2) et Stykke Skind til Underlag for Maden, man sætter frem (ellers atdliaĸ og migdliaĸ); 3) et Skind ell. en Hynde paa Sædet (ellers igsiautaĸ).

mángoĸ, m. S. **mángua**, den Deel af Noget, som er stukken ind ell. sidder fast i Andet; især: Roden af et Træ ell.

en anden større Vært; Rodenden. Bruges undertiden ogsaa om Andet, som kan sammenlignes med Rodenden, f. Ex. det Sted paa en Halvø, hvor den er landfast med det Øvrige.

mángugpoĸ og **mángorpoĸ**, Kulden gaaer ud af det (ligesom kryber i sit Huus igjen); 1) ud af Luften: det bliver mildere Veir; 2) ud af frosne Sager, som tages ind i Varmen: det tøer op; 3) ud af et forfrossent Menneske: han kommer til sin naturlige Varme igjen. — — M. S.: (Varmen) driver Kulden ud af det (og ind i dens Huus igjen).

mángugserpâ, optøer det ved at bringe det ind i Varmen (frossent Kjød &c.). Jvf. augserpâ.

mavkorpoĸ, giver en Lyd som af Haardt imod Haardt (f. Ex. naar noget Haardt falder ned, ell. Nogen gaaer med Træsko &c.).

mavkorpalugpoĸ, det lyder af Haardt, som slaaes mod Haardt (gjentagne Gange); det klapprer. kangmit mavkorpalugtut, europæiske Støvler.

mavkulugpoĸ, giver mange saadanne Smaalyde &c. med ganske korte Mellemrum; klapprer; rasler.

mavsak, m. S. **mavsâ**, Milten.

mavsarpâ, mavserpâ, mavsigpoĸ, mav--ssúpâ, mavtuvoĸ s. mamípoĸ.

[**me**, et Menneske i Modsætning til Dyret; og deraf den nærmeste Verbalform (anal. pivoĸ af pe): **mivoĸ**, fødes til et Menneske. Selve Ordet kjendes aldeles ikke, men baade dets Form og Betydning er fuldkommen tydelig af de to Følgende. Deraf:]

mêraĸ, 2. (en me = Unge), et Barn omtrent fra den Tid, det kan gaae (s. nâlungiaĸ). Pl. **mêrĸat**, Børnene; de Smaa. Af Nogle bruges dette Ord ogsaa i Betydning af ĸitornaĸ (f. Ex. mêrĸavut, mêrarsiâ &c. istedetfor ĸi--tornavut, ĸitornarsiâ &c.), hvilken Brug dog let kan blive ell. egentlig vel er feilagtig. Rigtigt er: mêrartavut, vore (tilhørende) Smaa; Børnene iblandt os; mêrartarât, de have det som (tilhørende) Barn iblandt sig eller hos sig eller i Følge med sig. Ligesaa de Følgende.

merdlâĸ (af mivoĸ som anerdlâĸ af anivoĸ; En, som nylig er født t[il] Menneske), d. S. s. Foreg. Disse to [bru]ges i daglig Tale hyppigst, naar [man] taler om Børnene i Almindelighed, [men] i nogle Egne mere det ene, i nogle andet, saa at de paa en Maade ere P[ro]vincialismer. S. d. F.

merdlertoĸ (Partic. af et ubrug[eligt] merdlerpoĸ, som nærmest synes at [være] dannet af et ligeledes ubrugeligt m[er]-dluk, anal. perdlerpoĸ af perdl[uk] og saaledes omtrent kunde betyde: [i] hjælpeløs Menneskestilstand), d. S. s. Forrige: et Barn. I høitidelig Tal[e] dette mere passende, end de to F[or]gaaende.

merdlertorpatdlagpoĸ, bærer [sig] ad som et Barn; er barnagtig; [...] barnagtig &c.

merdlertûjungnaerpoĸ, er ikke [læn]ger Barn; kan staae paa sine egne B[een]; har traadt sine Børnesko.

merarput s. mípoĸ.

meratdluk s. maravâ.

merfivoĸ s. merpoĸ.

meriarpoĸ, kaster op; brækker [sig]. M. S. — paa det.

meriarâ, kaster det op. nerissane--maisa meriarai, han har kastet det op, han havde spiist.

meriarneĸ, 3. 1) Opkastning; de[t at] brække sig ell. at kaste op. meriarn[er]-mit iluaikujoĸaunga, jeg er heelt [u]tilpas af Opkastning eller af det, at [jeg] har maattet kaste op. 2) det Opkast[ede], spec. en halvfordøiet Fisk ell. et S[tykke] Spæk &c., som en Hai har kastet op, [og] som flyder i Søen.

meriarnartoĸ, Noget, hvoraf [man] brækker sig; bl. A. et Brækpulver [ell.] andet Brækmiddel.

meriarsarpâ, 1) gjør Noget ved [ham], hvoraf han skal kaste op (stikker ham [Fin]geren i Halsen ell. giver ham et B[ræk]middel &c.); 2) spec. forfølger den M[and], som har fanget en Fisk, for at faae [ham] til at give Fisken fra sig igjen (St[ød]jageren).

meriarsaut, det, hvorved man [faaer] Nogen til at kaste op; et Brækmidd[el].

meriánguvoĸ, er nærved at m[aatte] kaste op; har Kvalme.

merĸoĸ, et Haar; m. S. merĸ[...]

ns Haar. Derunder forstaaes: 1) Haar a Legemet af et Menneske eller Dyr; det, som er istedetfor Haar og paa nme Maade voxer ud af Huden: Bør- r; Pigge; Fjer (paa Pattedyr, Fugle Insecter); 3) haarlignende Udvæxter a Planter ell. andre Gjenstande (f. Ex. arlignende Skimmel); 4) Græs og an- e Smaavæxter, som betragtes som Jor- ns Haar (nunap merkue); altsaa ntlig: Laad.

kulik, 3. som har Haar; laadden. nek merkulik, et Skind med Haarene a. kagdlersaut merkulik, en laad- t Kappe.

kulíngorpâ, (gjør det til et med aar paa ɔ:) bereder et raat Skind til beholde Haarene (ikke til Vandskind . Saaleskind ꝛc.).

korigpok, s. 1) har rigelig Haar . Fjer paa sig; 2) har smukke Haar . Fjer; 3) er vel bevoxet med Græs Andet (Jorden).

korigsarpâ (amek), vasker Haa- ne paa et Skind for at faae dem til ligge glat ned.

kúpok og **merkunigpok**, — faaer Haar ell. Fjer (enten som Unge, . efter at have mistet dem); 2) faaer xter; bliver grøn (Jorden, Marken).

kuerúpok, 1) har mistet sine Haar . Fjer; er bleven skaldet (enten Levende, . og et Skind ell. Skindklæder af Brug); har mistet sine Smaavæxter; er ble- a bart (Landet).

kuiarpâ, afhaarer det; 1) plukker ell. der Haarene ell. Fjerene (ell. Smaavæxter-) af det ell. den; 2) skyder Haar ell. Fjer det efterstræbte Dyr (og ikke videre). igssek merkuiáinarparâ, jeg skød n Fjer af Rypen, uden at gjøre den dere Skade.

kerfik, Pl. m. S. -rfê, Haar- dderne; de smaa Prikker i Huden, oraf Haarene ell. Fjerene voxe ud.

kulualik (Prov.: merkûssalik), forarbeidet Uld; Uldtøi; Uldgarn.

kut s. merpâ.

llâk, merdlertok s. me.

ngorpok s. merpok.

erpâ, stikker en Naal (ell. Lignende?) jennem det og trækker den ud paa den anden Side. Jvf. kakivâ. Deraf:]

merkut, en Synaal.

merkusivik, et Naalehuus eller andet Gjemme til Synaale.

merkuserpok, tager sin Synaal for at sye.

merkutaiarpok, har brækket sin Sy- naal itu.

merkutaussarpok, er af naalelig- nende Beskaffenhed (Iis, naar den be- staaer af naalelignende, parallele Krystaller).

merssorpok, syer. M. S. — det.

merssortigâ, har hende til Syerske ell. til at sye for sig.

merssũpâ, syer for ham.

merssût, i Pl. **-tit**, det, som bruges til at sye med; Syredskaber (Naale, Traad ꝛc. under Eet.)

[**merpok**, lægger Kræfter til?. Kjendes ikke, men synes at være Stammen til de Følgende.]

míngavok, Prov. har Kræfter at lægge til, ell. maaskee egentl.: er i Færd med at anvende de Kræfter, han har; roer hurtigere ell. bliver længere ved at gaae end en Anden, fordi han har Kræfter til det.

míngáipok, ts. Prov. har ingen Kræf- ter at lægge til, ell. forstaaer ikke at an- vende de Kræfter, han dog har (falder, naar han kommer lidt ud af Ligevæg- ten ꝛc.).

merfivok, Prov. taber Kræfterne af Varme.

merngorpok (synes at være dannet ved en Sammentrækning, saaledes at rng staaer istedetfor rnig som i sanigorpok, s. S., og er saaledes den egentlige Be- tydning maaskee: har tabt Evnen til at lægge Kræfter til), bliver mat og kraftløs; kan ikke holde ud længere. Bruges i nogle Egne meget almindelig, i andre derimod kun sjelden; s. nukig- -dlârpok.

merngortorpok, d. S. s. Foreg., men mere intensivt: har ikke Kræfter til at holde ud; er udmattet eller mødig. — Omtr. d. S. s. nukigdlângavok.

mernguerserpok, s. samler Kræfter; hviler sig; sætter sig ned paa Veien for at puste. M. S. samler Kræfter i dem; hviler dem (Lemmerne).

mêrpoĸ (siger: mê) og helst **mêr-torpoĸ**, bræger (en Ged ell. et Faar).

merserâ, frygter for ham; tør ikke give sig i Færd med ham ell. med det (f. Ex. et Arbeide), da han frygter for at maatte gaae fra det med Skam.

mersernarungnaerpoĸ, nu frygter man ikke mere for at blive afviist med Haan af ham, ell. for ikke at kunne faae Bugt med ham (den, man vil i Færd med paa en ell. anden Maade, f. Ex. Modparten i Krig), eller for ikke at kunne fuldføre det (et Arbeide).

mersersârpoĸ, anstiller sig farlig mod En (-mut); fører store Ord ꝛc., som om man ikke turde vove at give sig i Færd med ham.

merssorpoĸ s. merpâ.

mevĸoĸ, m.S. **mevĸua**, 1) et Fuglelaar; 2) Skjødet til et Seil.

miaggôrpoĸ, tuder (en Hund).

mianivoĸ, vogter sig; tager sig i Vare. Bruges ikke almindelig, derimod de Følgende.

mianerâ, tager sig i Vare med Hensyn til ham; frygter for og vogter sig for at gjøre Noget til hans Mishag. Gûte mianeralugo, at frygte Gud.

mianernarpoĸ, man maa vogte sig for der ell. med Hensyn til ham at gjøre noget Urigtigt; han eller det (f. Ex. et Sted) er ærefrygtbydende.

mianernarssusek, 2.m.S. **-ssusia**, hans ell. dets ærefrygtbydende Væsen ell. Natur (Majestæt).

mianerssorpoĸ, anvender Forsigtighed ɔ: er forsigtig; seer sig for; vogter sig for at vederfares en Ulykke eller Skade; tager sig i Agt (under Farer, eller med Hensyn til det, man har under Hænderne, ꝛc.). Jvf. misigssorpoĸ.

mianerssũpâ, bærer sig forsigtig ad med det; omgaaes varsomt med det.

miãput s. mípoĸ.

migdliaĸ, 2. m.S. **migdliâ**, 1) et tyndt Underlag, som er udbredt under det og ovenpaa Andet, saaledes at hiint ikke kommer i Berørelse med dette (f. Ex. en Borddug; ell. et Stykke Skind, som Madvarer ell. Spæk lægges paa, for at det ikke skal komme i Berørelse med Jorden, og Lignende. S. atdliaĸ Nr. 3). — 2) Navlestrængen. (I den sidste Betydning er det dog ikke almindelig; s. ka
-sek.) Ordet seer ud, som om det
sammensat, og dets Betydninger s
at være uden indbyrdes Sammenhæ
muligt, at det er to Ord med kun
fældig, udvortes Lighed og af to
skjellige Stammer (som f. Ex. kavna
kama og kava, ell. inungavoĸ af i
og inorpâ, o. A.).

migdlialerpâ og **migdlísser**
lægger det paa et særligt Underlag o
paa Andet; breder Noget under det.

migdlivâ og migdlivoĸ s. mikivoĸ.

migsivoĸ s. minípâ.

migssik, 3. og **migsse**, m.S. m
-ssinga og **migssâ**, det, som
Linie dermed; eller egentlig vel: Li
imellem det og En selv, ell. Linien
henimod det; og paa en Fjord ell.
Indløb som ikek betragtet: Linien
to bestemte Punkter, som for Øiet be
eller dække hinanden, naar man er
i Farvandet. ĸeĸertarssûp migssâ
-poĸ, den befinder sig (for Øieblikket
seet fra os) i Linie med Storøen.
kingigtoĸ pâgtorfingmut nuivdlu
tássa migssâ, naar man faaer kingig
synlig ved Siden af pâgtorfik, saa har
dens Midtlinie (Fjordens). (migssâ tra
saaledes ofte sammen med nala ell.
-lerâ, uden dog at være det Samme
nalik.) Undertiden bruges det fig.
det, som staaer i Forhold dertil, f.
asangmane migssinganik pê isun
-gai, da han (A) er kjærlig imod
(B), tager han (B) sig af hans (
Sager i Forhold dertil. Mere alm
delig bruges saaledes migssiliorpâ,

migssigâ, 1) har det i Linie med
ell. er i Linie med det (eengang for
og fra en bestemt Retning som Kjen
linie, s. det Forrige); 2) holder s
sit Arbeide i Linie med det; graver
murer ꝛc. i lige Linie henimod det.
auna migssigissagssaĸ, her er Noge
at holde sig i Linie med (f. Ex. en St
man som Maal for Høiden lægger
den ene Ende af Muren, imedens
mures i den anden Ende). 3) i aan
lig Forstand: holder sig det efterrett
(i sin Gjerning eller i sit Liv og
net); og saal. bl. A.: har det ell.
(da det ogsaa kan være en Person) s

: Øie ell. i Tanke som Rettesnor eller som Exempel at tage sig en Lære af (jvf. aligagssaĸ). — sujunertarissarput igssigiuásavarput, vi skulle (ell. ville) tid holde os vort Formaal efterrettelig ke tabe det af Sigte ꝛc.).

ssiliorpâ (gjør et migssik til den), gjør Noget i lige Linie henimod det; paa Søen imellem Land: er midt i rvandet (gjør ɔ: holder dets særlige gssik); 2) fig.: er med sin Gjerning r sin Beskaffenhed i omtrentligt Forld dertil; svarer dertil; enten: a) lig: det omtrent eller svarer dertil i Afnd ell. Længde ell. Størrelse ell. Form bjectet tænkes da som Original, Subtet som Efterligning); eller: b) gjør , han gjør, derefter, eller saa at det rer dertil. ũmánap ĸîoĸe migssiorpâ kitsigssusiagut, (Øen) ũmánaĸ ger omtrent ligesaa langt mod Vest n (Øen) ĸîoĸe. migssiliuínardlugo siliumârpat, aftegn det kun saaledes, de indbyrdes Forhold omtrentlig kunne s. — Inf. **migssiliordlugo** er ofte Betydning af en Præp.: efter; Forhold til; svarende til; i Overeensnmelse med; f. Ex. oĸausia migssiordlugo, efter hans Ord (egentl.: dlende i Linie med hans Ord). Jvf. pertorpâ, Inf.

aĸ s. minípâ.

gpoĸ s. mikigpoĸ.

iaĸ, 2. (Prov.: mikigaĸ, Pl. migkat), Kjød ell. Fisk, som er gaaet Gjæring saaledes, at det har faaet en rp (ostagtig) Smag og kan spises uden ere Tilberedelse.

arpoĸ, har faaet sin passende, skarpe ag ved Gjæring (Kjød, Fisk, Ost, Øl Udkrads af en Tobakspibe). ímuk kiartoĸ, Ost.

arserpâ, lægger det hen i passe Varme ꝛc., at det ved Gjæring faae den forønskede, skarpe Smag.

agpoĸ (ell. og: **-rpoĸ**) og **mitgserpâ** (ell.: **-rserpâ**), d. S. s. to Foregaaende, men bruges i nogle ne udelukkende om Fisk, hine derimod Kjød.

kigpoĸ og m. S. **-gpâ**, rykker i med Tænderne og lige opad (jvf. ngiarpoĸ) for at faae Noget løsnet af det. (Bruges om Mennesker og Dyr).

míkagpoĸ og **-gpâ**, d. S. s. Foreg., men gjentagne Gange; især: rykker Haarene af et Sælskind med Tænderne. (Efter Sagens Natur bruges dette oftere end Stamordet.)

mikivoĸ, er lille eller liden. Modsat angivoĸ, og bruges ligesom det ogsaa i overført Betydning om aandelig Lidenhed.

mikissúnguaĸ, **mikissuaraĸ**, **mikissoralak**, **mikissoralâĸ**, meget lille; en bitte En; og deraf videre: **mikissuarâránguaĸ** &c., en ganske lille bitte En ꝛc.

mikissúnguángorpâ, gjør det til ganske Smaa; gjør det til Pulver.

mikigâ, 1) anseer den eller det for at være lille ell. for lille ell. ringe; hvori da ofte tillige ligger: forsmaaer det; 2) den eller det er for lille til ham. akia mikigaiuk? synes Du, at Betalingen er for ringe? ârĸatíka mikigísasimavatit, mine Vanter ville vist være for smaa til Dig.

mikileraĸ, 2. den fjerde Finger; Ringfingeren.

migdlivoĸ, bliver mindre ell. er bleven mindre. M. S. har faaet det gjort mindre.

migdlissaĸ, formindsket. (I Musikken: en forhøiet Tone.)

migdlilerpâ og **migdlisípâ**, formindsker det; gjør det mindre.

mingnârpâ, 1) gjør den for lille; — 2) finder den over sin Forventning lille. U. S. pass.

mingneĸ, 3. den Mindre ell. Mindste.

mingneruvoĸ og **mingneraoĸ**, 1) er mindre eller den mindste; 2) har Mindre at betyde; er ringere eller mindre vigtig.

mingnerutípâ, anseer den eller det for mindre vigtig; lægger mindre Vægt paa det. U. S. refl.: regner sig selv for mindre betydelig; anseer sig selv som den Ringere ell. mindre Magtpaaliggende.

mingnermik (Mod. adv.), mindre; i ringere Grad.

mingnerpâĸ, den Allermindste.

milak I, en Plet af en anden Farve; en mørk Plet paa lys Grund ell. en lys

Plet paa mørk Grund (paa Hvadsomhelst); bl. A. en medfødt Plet paa Huden (af et Menneske), men s. nutavdleĸ.

milaĸarpoĸ og **miĸâvoĸ**, har Pletter; er plettet ell. spraglet ꝛc. (uden Hensyn til Pletternes Mængde, Størrelse og Form, naar de kun ikke ere Striber).

milagtûvoĸ og **milagtuvoĸ**, 1) har mange Pletter; er meget plettet ell. spraglet; 2) har store Pletter; er storspraglet.

milakípoĸ, ts. 1) har faa Pletter; 2) har smaa Pletter.

milakulârpoĸ, er fiinplettet; er spættet ell. haglet.

milakulânguit, Pl. Fregner.

milak II s. nilak.

mîle, en Miil. taserssuaĸ tukimut sisamanik mîleĸarpoĸ, Indsøen har fire Mile i Længden. navsuitsúngûp mîlip áipâta ĸerĸa ungasigssuserâ ell. navsuitsúnguaĸ mîlip áipâta ĸer-ĸatut ungasigsigaoĸ, til navsuitsú-nguaĸ er der halvanden Miil (herfra).

milik, 3. m. S. **milinga**, det, som slutter i ell. tilstopper en gjennemgaaende Aabning inde i den eller uden at staae frem af den (s. simik); f. Ex. Skarn i en Rende; Falddøren for en Rævefælde; Spjeldet i et Kakkelovnsrør ꝛc.

miligpâ, stopper det til; især: skyder et Lukke for det; forstopper Gjennemgangen fra Siden (ved en Falddør ell. Lignende). U. S. pass.

milípâ, d. S. s. Foreg., men helst ved at stoppe Noget i det; forstopper det.

milíngavoĸ, er forstoppet; Aabningen ell. Gjennemgangen er spærret ved Noget, der sidder inde i den ell. tværs for den (Næsen; en Fælde; et Piberør; en Kilde ꝛc.).

miligarpâ, skyder Lukket for det (ved en positiv Gjerning; hvorfor det navnlig bruges om at tilstoppe Noget med det, som er der til det Samme, som Døren i en Rævefælde og Spjeldet i et Kakkelovnsrør).

miligtaut ell. **miligartaut**, m. S. **-tâ**, det, hvormed det jævnlig tilstoppes; f. Ex. et Spjeld.

miliûne, en Million, og **miliûnig-dlit** opfattes og kan bruges i Lighed med arfineĸ, arfinigdlit og arĸaneĸ, arĸa-nigdlit &c. Jvf. untrite og tûsinte.

milorpâ, træffer ham eller det med et Steenkast (ell. og med Andet, som ka paa samme Maade).

miloriarpoĸ, kaster med en Steen noget Lignende). M. S. — ham ell. det.

miloriarneĸ, 3. et Steenkast. mi -riarnertut ungasigsigissumut, h et Steenkasts Afstand.

miloriarnertuneĸisáuput, de med Stene omkaps, hvem der kan kaste læ

mitdlôrpoĸ, kaster Stene (flere G og een for een); stritter. M. S. paa ham ell. det; bl. A. stener ham

mitdlût, m. S. **-tâ**, Stenen ell. Ar som han kaster med.

milugpoĸ, suger paa Noget (med gen; jvf. najorpâ af naivâ); især: ter; dier; og m. S. — den (Mode

milugtoĸ, diende; et Pattebarn.

milugtípâ, lader det die; giver at die.

milugtitsissoĸ, En, som giver 1) en Moder med et diende Barn; Amme. M. S. **milugtitsi** (af -sse), dets (Barnets) Amme.

milugiak, 2. 1) en Vandbi; (som findes her); 2) en Honningbi. sidste Betydning fuldstændig: milu tungusungnitsûsiortoĸ.)

mitdluarpoĸ, suger Noget i sig; ker i sig (Levende eller Livløst). — M. S. suger det i sig.

mitdluartoĸ, en Svamp.

mitdluaut, et Sugeredskab (f. E Sugemund hos et lavere Dyr, ell. S skaalene paa Blækspruttens Fange og Lignende).

mitdlusukarpoĸ, og m. S. -r indsuger de sidste Draaber, som e hænge ved Skeen ell. Drikkekarret.

minâĸ s. d. F.

minarpoĸ, gjemmer Noget, til kommer hjem (af Madvare); tager hjem med sig af det, han har fa spise. M. S. gjemmer det —.

minâĸ (fork. af minagaĸ, som sa pilâĸ), det, man gjemmer og tager med sig.

minârâ, har taget det hjem med det, han fik at spise.

mináupâ, tager Noget hjem med sig til

mine, Støvregn; faldende Taage.

minivoĸ, det støvregner; Taagen f

nik, 1) Tran, som er bleven til en ig, liimagtig Masse (hvor den i et tyndt ag har været udsat for Luftens Ind- irkning, f. Ex. uden paa ell. om Ran- n af et Spækkar); 2) Ørevox.
igpâ ell. helst **minigterpâ,** kliner ømmene paa Baaden med minik.
nipâ, forbigaaer ham ved Uddeling nten ved at glemme ham ell. og med illie). U. S. refl. — sig selv —. tr. **minitsivoĸ** og **migsivoĸ;** ssf. Part. **minitaĸ** og **migtaĸ.**
gavoĸ og míngáipoĸ s. merpoĸ.
ngigpâ (anal. kîvâ), beskadiger det n Finger, en Taa ꝛc.) ved at bringe t i Klemme under Noget (ved et Slag . Stød ell. Tryk, som det ikke kan ve efter for, f. Ex. ved at lade en teen eller Andet falde paa det, eller d at sætte sig paa det i den Hensigt klemme det ꝛc.; og ialtfald selv væ- nde activ, s. d. F.).
giúpâ (anal. kiggípâ), faaer det ed i Klemme under Noget ɔ: enten: faaer et Lem (sin Finger, sin Haand .) ell. Andet i Klemme under Noget, m haandteres af en Anden (selv væ- nde passiv); eller: 2) faaer det med i lemme under sig; kommer til at sætte paa ell. for haardt op imod det, han ke skulde (f. Ex. et Menneskes Arm, . Kjød, som laa paa Bænken, ꝛc. uden Vidende, altsaa paa en Maade væ- nde passiv; dog ogsaa: med sit Vi- nde, men ladende, som om det var fvidende).
gnârpâ, mingneĸ &c. s. mikivoĸ.
agoĸ, en Vandbille; Vandkalv.
aguk, 1) Smuds eller Ureenlighed a Klæder ell. paa Legemet ell. Andet l. A. Søle paa Jorden); fortrinsviis: ad ell. klæbende Ureenhed. Jvf. ipeĸ. i overført Betydning: a) aandelig ell. elelig Ureenhed; b) levitisk Ureenhed. Saaledes ogsaa alle de Følgende).
gugpâ, 1) besudler det (med Vaadt er Klæbende); 2) gjør ham eller det een (i overført Betydning, s. o.). — S. pass.: besudles ell. er bleven be- let; er gjort ureen.
gugtoĸ, den ell. det, som er bleven sudlet ell. gjort ureen.

mingugtôĸ, den ell. det, som er fuld af Ureenhed.
mingûvoĸ, er ureen; er tilsnavset; er fedtet ꝛc.; egentl.: er (blot) Smuds ell. Ureenhed.
mingungnarpoĸ, man besudles af det; det er ureent at røre ved.
mingungnáipoĸ, ts. man besudles aldeles ikke af det; det er fuldkommen reent at røre ved.
minguerpâ, har renset ham ell. det; har fjernet den derved klæbende Ureen- lighed.
minguersarpâ, arbeider for at faae dens ell. dets Ureenlighed fjernet; renser ham ell. det.
minguípoĸ, ts. er reen; har ingen (klæbende) Ureenhed paa sig.
míperpoĸ, s. staaer og venter, om han ikke ogsaa faaer Noget; især: — at spise (igdligugdlune piumassoĸ, akig- -ssaĸarnanile); tigger.
mípârput, d. S. s. Foreg., men Flere i Følge.
mípâriat, Pl. en Tiggerflok; et Sel- skab, som gaaer for at see, om der ikke skulde falde Noget af til dem med.
mípoĸ, ts. sætter sig fra Flugten (en Fugl ell. andet Flyvende; men bruges ikke om Alken, s. nákarpoĸ). Underti- den bruges det ogsaa om Smaadyr i Vandet, der sætte sig fra Svømningen paa en Vandplante ell. Andet paa samme Maade som en Fugl fra Flugten.
mivfigâ, sætter sig paa det (Fuglen ꝛc.).
míkiartorpoĸ, er i Færd med at sætte sig; flyver hen for at sætte sig.
mitsimavoĸ, har sat sig; er siddende (Fuglen).
miãput (af -voĸ, anal. isãput; men prov. miáput), **merarput** og mindre almindeligt **merĸáuput,** hele Flokken (af Fugle) sætter sig ell. har sat sig.
misarpoĸ, giver en pladskende eller smaskende Lyd fra sig; enten 1) ved at smaske med Munden, eller 2) ved at pladske i Vandet (f. Ex. et Menneske, som er falden i Vandet, ell. Fisk eller Sælhunde, som i Mængde springe og sprælle oven i Vandet, saa det pladsker).
misarpalugpoĸ, 1) man hører En (eller ham) smaske med Munden; 2) man hører Noget pladske i Vandet (Fisk ꝛc.).

misarĸarnaĸ, en lille Fisk af Torske-slægten: Graafisk; Kuller.
miseraĸ s. misugpâ.
miserratigâ s. d. F.
misiarpoĸ, nægter; benægter; fra-gaaer; tilstaaer ikke.
misiarfigâ, nægter for ham.
misiúpâ, egentl.: indbefatter ham eller det i sin Benægtelse ɔ: nægter for ham med ell. paa hans Vegne; enten: 1) be-nægter det, han (den Anden) beskyldes for; eller: 2) vil ikke bekjende, hvad han veed om ham; eller: 3) nægter at være kjendt af ham. S. d. F.
misiutigâ eller **miserratigâ** (den sidste Form er vel den almindeligste), nægter angaaende sig selv med Hensyn til ham ell. det; fornægter ham ell. be-nægter det, forsaavidt han (den Næg-tende) selv beskyldes for Noget med Hen-syn til ham ell. det (at kjende ham ell. at have gjort det ꝛc.). Jvf. ángîarpâ og ángîautigâ.
misigâ, mærker eller bemærker ham ell. det i ell. ved sig; føler ell. fornemmer i sig, at han eller det er saa eller saa. Jvf. malugâ og sianigâ. (Den væ-sentlige Forskjel imellem disse tre Ord er, at Retningen af den i Øieblikket stedfindende Fornemmelse ell. Jagttagelse i malugâ gaaer udad og i misigâ indad, medens sianigâ uden Hensyn til Retningen udtrykker, at Fornemmelsen har fundet Sted og yttrer sig i Vedkommendes Gjerning). misigâra asagânga, jeg mærker i mig ɔ: jeg føler, at han el-sker mig. únulersoĸ misigíngilara, jeg bemærkede ikke (fornam det ikke i mig), at det var blevet Aften. U. S. refl.: fornemmer sig selv ɔ: føler ell. mærker, hvorledes han (selv) gjør ell. har gjort, ell. hvorledes det er fat med ham (incl. hvad der gjøres ved ham, forsaavidt hans egen Forfatning er en Følge deraf).
misingnarpoĸ, man mærker eller for-nemmer det i sig; enten: man mærker det godt; det er ikke undgaaet Ens Fø-lelse; eller: man føler og maa bekjende, at det er saa.
misingnaitsôrpoĸ, mærkede ikke, hvor-ledes det gik til; kom frem ꝛc. uden selv ret at vide af det, især: mærkede ikke Tidens Gang.
misigíngitsôrpoĸ, bemærkede hvorledes han selv gjorde ɔ: kom gjøre Noget galt ell. sig selv til ꝛc. derved, at han ikke gav Agt pa selv eller ikke var sig sin Gjernin bevidst; bl. A. blev ubehagelig o sket; eller opdager pludselig, at han vidst er kommen i en mislig Sti eller lod sig overtale til noget Ga Lignende.
misigíngitsôrtípâ, bringer ham handle urigtig ell. sig selv til Ska i sin Uagtsomhed; f. Ex. paafører en Ulykke, inden han veed af det; overrasker ham ubehagelig ꝛc. S.
misigítáipoĸ, ts. er ufølsom; k ikke til indre Følelser.
misigssorpâ, anvender Jagttagels paa ɔ: søger at opfatte det i det keltheder; lægger nøie Mærke til F dene ell. til det, som skeer (f. Ex. Dale og Fjelde Landet dersteds har, deres Retning og indbyrdes Beli hed ꝛc.; eller hvorledes En bærer baade i den ene og anden Hens enten for at lære Kunsten af ham, for at passe paa ham ꝛc.); give paa ham ell. det. U. S. refl.: at fornemme sig selv ɔ: hvorlede selv gjør i det Enkelte; seer sig vogter sig for at gjøre Noget, som have slemme Følger for ham selv ell Andre. Jvf. mianerssorpoĸ.
misigssuissoĸ, En, som lægg Mærke til Forholdene eller til det, skeer; spec.: En, som er sat i E for det Samme: en Forstander ell. recteur for Noget (-mik; hvorved bedet nøiere betegnes); bl. A. en ster (hvorved underforstaaes ell. i f dent Fald tilføies: kúngip tugdli kúnge). palasinik misigssuissoĸ, tusministeren; erĸartûssissunik m -ssuissoĸ, Justitsministeren; nunap -ssautainik misigssuissoĸ, Finan nisteren; sákutûnik mis., Krigsmi ren; nunap umiarssuautainik Marineministeren; nunat nâlag mis., Indenrigsministeren; kúngeĸ -nik mis., Udenrigsministeren; n -sianik mis., Colonialministeren.
misigssujuípoĸ og **misigss-poĸ**, ts. fornemmer aldrig sig se

…ser ikke paa, hvad han (selv) gjør; er …orsigtig eller fremfusende eller dum…istig.

…iligpâ, prøver eller undersøger ham …. det; søger at komme til Kundskab …t hans ell. dets Egenskaber ell. Be…ffenhed (ved positiv Gjerning og ved …lægge Mærke til, hvad derved viser sig; …Ex. et Arbeide ved at betragte det …evegne ell. fra alle Sider og see, om … er, som det skal være (saal. bl. A. om … læse Correctur); ell. en Gjenstand ved …snitte i den ell. bøie ell. trykke den … at komme til Kundskab om dens Fast…h ꝛc., eller ved at sønderlemme den for … see, hvorledes den er sammensat ꝛc.; …r en Person ved at lade ham bestille … og Andet for at see, hvad han duer … ꝛc. ꝛc.). Jvf. ússerpâ.

…iligauvoĸ, 1) er undersøgt (en Ting … en Sag); 2) er prøvet; er forsøgt … Menneske).

…iligauvdluarpoĸ, er prøvet og …r staaet sin Prøve.

…ilîartortoĸ, En, som er gaaet for … undersøge Noget ell. for at komme til …ndskab om Noget; spec. en Speider.

…iligutigâ, har det til Undersøgel…middel eller -redskab (misiligut) for …oget (-mut); undersøger dermed.

…iraĸ s. d. F.

…ugpâ, dypper det i Noget (-mut; …vadsomhelst); bl. A. spec.: dypper det i …arveafkog; farver det (Tøi). Htr. …isugsivoĸ. U.S. pass. eller …l.: dyppes eller dypper sig i Noget. …nerutâta nûa misugtarpoĸ, Raa…kken dyppede sig gjentagne Gange (i …øen).

…ugtaissoĸ, En, som dypper Noget …ntagne Gange; spec.: en Farver.

…ugtaivît og (rigtigst) misug…aivigssat, Pl. Farvespaan. mis…gpalugtut eller -lârtut, Fernambuk. …s. tungujortut, Blaaspaan. mis…ngârtut ell. sungarpalugtut, Guul…aan.

…eraĸ (maaskee af en anden Form: …isigpoĸ, som i Labr. bl. A. skal bruges …t at springe med begge Fødder sam…e op ell. ned paa Noget), sjeldnere …isoraĸ, 2. Dyppelse til Mad; …auce (nærmest den i Landet hjemme-hørende Dyppelse: selvløben Tran; og derfra overført paa al Slags Sauce).

miserartorpoĸ (eller **misor-**), anvender Dyppelse til sin Mad. — — M. S. anvender det som Dyppelse; dypper sin Mad i det.

miserartorfik (eller **misor-**), en Sauceskaal.

mitagpâ, gjør Nar ad ham; spotter ham med Ord eller Gebærder. Jvf. inúkutigâ. Htr. **mitagdlerpoĸ**, gjør Nar ad Folk. S. d. F.

mitautigâ ell. **mítatigâ** eller **mi-tarratigâ** (den sidste Form er vel den sjeldneste), har ham eller det til Spot (Spotsaarsag eller Spottemiddel); driver Spot med ham; spotter ell. haaner ham. Htr. **-tigingnigpoĸ**, spotter Nogen (-mik). S. d. F.

mitautigdlerpâ ell. (maaskee almindeligst) **mítatigdlerpâ**, egentl.: tracterer ham med Spot (Affixet er det samme som i nerdlerpâ); fremfører eller øver Spot imod ham; bespotter ell. forhaaner ham. Htr. **-tigdlîvoĸ**. Disse tre Ords Betydning er saaledes tiltagende i Styrke i den Orden, som de her staae.

mitârpoĸ, gjør naragtige Gebærder ell. bærer sig naragtig ad; vrænger; skærer Ansigter ꝛc. (for Morskab).

mitârâ, egentl. kun: skærer Ansigter ad det; men forbindes som oftest med et Bibegreb, enten: — fordi det er saa grinagtigt; ell. og: — fordi det seer saa fælt ud. F. Ex. tamáko mitâríngiláka (ad de Ting fortrækker jeg ikke Ansigtet) kan efter Omst. betyde enten: dem kan jeg see aldeles rolig paa, skjøndt de see saa gyselige ud; ell. og: deri finder jeg aldeles ikke Noget at grine ad.

miteĸ, 3. en Edderfugl.

miteraĸ, 2. en Edderfugleunge.

miterpoĸ, har fanget en Edderfugl.

mitertaĸ, m. S. **-rtâ**, hans fangede ɔ: den af ham fangede Edderfugl.

miterniarpoĸ, søger at fange Edderfugle; er ude paa Edderfuglejagt.

mitsiarpoĸ, Prov. d. S. s. det Forrige.

mitersiorpoĸ, forfølger en Edderfugl eller Edderfugle; gjør Jagt paa ell. jager en Saadan.

mitdlôrpoĸ og mitdlût s. milorpâ.

mitdluarpoĸ, mitdluaut &c. s. milugpoĸ.

mitsagpoĸ og mitsagserpâ s. mikiaĸ.

mivse, Prov.: **nivse** (i Labr. pivse), en flakt og tørret Fisk. (Bruges i nogle Egne om al Slags Fisk, i andre kun om Hellefisk, som er tørret i tynde Skiver, og atter i andre slet ikke; s. pa-nertoĸ og tissâĸ. Ligesaa det Følgende).

mivsilivoĸ (ell. nivs-), tilbereder Flækkefisk (tørrer dem og gjemmer dem).

[**moĸ** ell. **muk** (som iluk, ĸak, sak)? det Indre eller Nedre?. Synes at være Stammen til de Følgende:]

morparpoĸ (anal. ilorparpoĸ), flytter sig ell. er flyttet nedad (f. Ex. fra Toften i en Baad ned paa Bunden af den) ell. indad (forsvindende, s. d. F.).

morssugpoĸ (anal. sarssugpoĸ), er forsvunden indad, saa man ikke seer mere deraf (f. Ex. en Steen i blød Jord, ell. en Snegl i sit Huus, ell. en Sælhund ell. Andet i Vandet, ell. Noget, som smutter ind i et Hul ꝛc.).

morĩpoĸ, ts. er afrundet i Enden ell. Kanten (f. Ex. Spidsen af en almindelig Bordkniv, ell. Vingerne af en Fugl, hvis forreste Svingfjer ere kortere end de mellemste, ell. et skærende Værktøi, hvis Eg er bleven rund af Brug og gjentagen Hvæsning, ell. en forholdsviis steil Strand paa forøvrigt fladt ell. lavt Land ꝛc.).

morêrpâ, bortfjerner dets Afrunding ɔ: sliber det. Htr. **morêrsivoĸ**.

morêrsit, en Slibesteen (selve Stenen).

morêrsivik, et Slibetrug med Steen og Alt.

môrpoĸ (siger: mû) og helst **môrtor-poĸ**, brøler (en Ko ell. Oxe).

morparpoĸ og morssugpoĸ s. moĸ.

mugsôrpoĸ, piber; giver en sammenhængende, fiin, pibende, men ikke harmonisk Lyd fra sig (som f. Ex. et Hjul, som ikke er smurt, ell. et Menneske, der frembringer en lignende Lyd med Munden). Jvf. nêrĸulugpoĸ og uíngiarpoĸ.

mugsûlavoĸ, piber i Eetvæk; piber med ganske korte Mellemrum (f. Ex. en Trillebør, hvis Hjul piber een ell. flere Gange ved hver Omdreining).

mulik, 3. m.S. **mulinga**, 1) en Brystvorte; 2) Bladet paa en Aare; 3) et Blad og en bladet Green paa en Plante.

muluvoĸ, tøver; udebliver; bliver længe borte ell. udebliver over den man havde ventet ham; opholder sig gere underveis, end Hensigten var

mutdlúpâ, tøver ell. udebliver me (det, han skulde komme med).

mutdlutigâ og **mulússutigâ**, bliver af den Grund.

mumerpoĸ, s. nynner; synger uden Ord (ved sit Arbeide). Kjende almindelig.

mumigpâ, vender det om, den Side nedad (noget Fladt, eller som fladt ned, f. Ex. et Blad i en Bo Pandekage, Hø paa Marken, Kjød Fisk i en Gryde ꝛc.; men ikke en eller et Kar eller Noget, som er paa den ene og rundt paa den Side; s. pusípâ). U.S. 1) er vendt om; 2) har vendt om f (i Bogen); f. Ex. pingasunik mu -pugut, vi have vendt om for Gange ɔ: læst tre Blade. Htr. -migsivoĸ.

mumípâ, t. vender op og ned (paa for det ɔ: paa dets Orden ell. in des Forhold; 1) lægger det feil elle vender det feil (f. Ex. med den Side ud; en Ting); 2) forvender fordreier eller forvansker det (en Ens Ord; Retten ꝛc.); 3) vender ned (paa Ordenen) for et Sted ɔ: ten: a) ødelægger det totalt; eller: b styrter det der Bestaaende; gjør Revol U.S. pass. Htr. **mumitsivoĸ**. Anm. efter mumisípâ.

mumíngavoĸ (af mumigpâ), omvendt; ligger med den øvre Side (en Ting).

mumingavoĸ (af mumípâ), 1) feil ell. er anvendt feil (en Ting; el f. Ex. et feilagtig brugt Ord); 2) e vendt; er vrang; er fordreiet ell. vansket (en Skik ꝛc.).

mumigtípâ (af mumigpâ), lade vende om af Nogen (-mut).

mumisípâ (af mumípâ), gjør, at forvendt ꝛc.: 1) forvender det (selv S. s. mumípâ); 2) lader det for ꝛc. af en Anden (-mut).

Saavel i disse som og i andre nende Ord, hvor Grundformen paa blot taber sit g ved Tilføielse af -úpâ (med bortkastet u), er den

tydning af hver af disse to Former Mange gaaet tabt, saa at de be- gtes som Eet, og navnlig det pas- e Particip af Grundformen (-gaĸ) i gle Egne saagodtsom slet ikke kjendes, altsaa f. Ex. mumitaĸ bruges baade Betydning af mumigpâ (vendt om) og mumípâ (forvendt). Ligeledes bruges Mange mumisípâ ogsaa i Betydning mumigtípâ. Jvf. avigpoĸ, nangig- oĸ, sâgpoĸ o. A.

migut, Prov.: **mumiut**, en Krum- e at vende Maden med i Gryden.

múmeĸ ell. **múme**, kun m. S. **múmia**, den anden Side (af et Blad eller Lig- nende). múmianîpoĸ, det staaer paa den anden Side.

***muslimêĸ**, en Moslim; en Musel- mand; en Muhamedaner.

mussaĸ, 1) den spiselige Rod af en Plante af Skjermplanternes Familie, som voxer i den sydligste Deel af Lan- det; 2) en Gulerod. Kjendes kun i det Sydligste.

***mússêĸ**, en Moskee.

mutdlúpâ og mutdlutigâ s. muluvoĸ.

n.

nauk.

â, Interj. Au! (naar man pludselig mmes af Noget, som gjør ondt; støder haardt ɔc.).

auna, au Du! det gjør ondt; lad g være i Fred!

ana, nananana, au-au-au! ed en vedholdende, gjennemtrængende merte, der ligesom kvæler det egentlige mertesudraab; f. Ex. Krampesmerte).

anârpoĸ, siger nanana; jamrer af gjennemtrængende Smerte; stønner med merteslyd.

fak s. napivâ.

ik s. nâgpoĸ.

gga (paa Østkysten: nâgka), nei.

ggale, d. S. s. Foreg. med en Smule ere Eftertryk, omtr. som: nei, vist ikke.

ggârpoĸ, 1) siger Nei; 2) erklærer g benægtende; protesterer (jvf. anger- poĸ). nâggârtut, spec. Protestanterne.

ggârfigâ, siger Nei til ham.

gat, naggaserpâ &c. s. nâvâ.

gorigpoĸ, naggordlugpoĸ, nagguvik c. s. nauvoĸ.

kiarpoĸ og nâgkiúpâ s. nâgpoĸ.

dlerpâ, nagdliúpoĸ, nagdliússivâ &c. nalik.

dlerpâ s. nâgpoĸ.

dligâ, nagdligtorpâ, nâgdliugpoĸ, âgdlîvâ &c. s. nãkâ.

gpoĸ (-mut), tørner mod Noget ed en Deel af sig saaledes, at denne Deel derved standses, imedens det Øv- rige vedbliver sin Fart ell. Bevægelse (f. Ex. et Menneske, som løber paa Noget med sin Fod og snubler, eller et Toug eller Lignende, som løber af og bliver hængende et Sted paa Midten, saa at Enden slaaer omkring, og Lignende). Med Suff. bruges det ikke, men synes dog oprindelig at være transitivt med Be- tydning: standser den deelviis. — — U.S. pass.; s. n. nâgkiúpâ.

nâgfik, et Anstød; det, man snubler over.

nâgfigâ, snubler over det.

nâgdlerpâ, giver ham Noget at snuble over ɔ: 1) sætter Anstød for ham; brin- ger ham til at snuble ved at lægge ell. stille Noget (-mik) i Veien for ham (f. Ex. ved at udspænde en Line over hans Vei); 2) sætter sig selv som Anstød for ham ɔ: spænder Been for ham.

nãpoĸ, forhindres fra Bevægelse i en bestemt Retning ved Modstand imod en Deel af sig, navnlig ved Noget, som trækker det i den modsatte Retning (jvf. tugpoĸ); hænger fast ell. bliver hæn- gende fast i Noget. **nâvfia**, det, hvori det hænger fast.

nâtípâ, bringer det til at hænge fast i Noget (f. Ex. Noget fra Havets Bund, som bliver hængende i Fiskekrogen, eller et Klædningsstykke ell. Skilderi ɔc., som man hænger op paa et Søm ell. en Krog; eller

bliver hængende med sine Klæder i Noget og river Hul paa dem, og Lignende).

nâtitariaĸ s. parnaersaut.

nârĸavoĸ, er hængende fast i Noget (er i den Tilstand); er ophængt paa Noget (-mut).

nârĸavik, m. S. **-via**, det Sted, hvorpaa det er ophængt; Krogen ell. Sømmet ꝛc., som Noget er ophængt paa.

nârĸaut, m.S. **-tâ**, det, som Noget er ophængt i; f. Ex. en Ring eller en Strop deri til samme Brug. Jvf. niví-ngaut under niverpoĸ. Et ligelydende Ord (naorĸaut) s. under nauvoĸ.

nâgkaluarpoĸ, tørnede vel, men — ɔ: fik vel kastet sin Harpun efter Sælhunden, men den gik ned i det Samme, saa han kom et Øieblik for seent; naaede vel at kaste, men ikke videre. Affixet -aluaĸ betragtes i dette Ord paa en Maade som fast; — man siger saaledes ikke nâgtaraluarpoĸ (som man ellers skulde), men nâgkaluartarpoĸ, har kastet flere Gange feil efter Sælhunde.

nâgkiarpoĸ, kaster med noget Langt (f. Ex. med en Aare) saaledes, at det kommer til først at tørne med Enden alene, og derefter falder; især: kaster med sin Harpun efter en Sælhund; og — m. S. — efter den (afseet fra, om han træffer den ell. ei).

nâgkiúpâ, gjør den til en deelviis Standset (til en nâgaĸ) ɔ: kaster med den saaledes, at den først maa tørne med Enden alene og derefter falde (Harpunen eller andet Lignende). U. S. **nâg-kiúpoĸ**, gjør sig selv til en nâgaĸ ɔ: snubler over Noget og falder (et Menneske).

nauligpoĸ, t. 1) sætter fast i en Sælhund eller et andet Sødyr; og — — m. S. — i den; rammer den med Harpunen saaledes, at Harpunen trænger ind, og Skaftet falder af; 2) i udvidet Forstand overhovedet: harpunerer den (om det ogsaa er med en Harpun, hvis Skaft ikke falder af, f. Ex. med en europæisk Hvalharpun).

nauligtaĸ, et Sødyr, som er fanget med Harpun.

nauligaĸ, 2. en Drengeharpun; en Harpun i Miniatur ell. en Stok, som nogenlunde ligner en Harpun, til at kaste paa Landjorden (som Smaadrenge for at øve sig).

nauligarpoĸ, kaster med en sa[…] Drengeharpun; og **nauligáuput** kaste med Smaaharpuner i Selskab hverandre (ell. egentl. for hverandre, n[…] idet hver af dem kappes med de An[…]

nagsarpâ, har taget det med bringer det med. nagsagâ, hans [..] bragte ɔ: det, som han har bragt [..] Htr. **nagsaivoĸ**.

(**nagsápâ**, tager ogsaa det med. Br[…] ikke, derimod følgende Afledninger der[…]

nagsataĸ, Noget, som man har [..] med fra En ell. til En ell. ved S[…] af sit egentlige Ærende (som Bi[…] dog er ofte alt Medtaget nagsataĸ, n[…] naar Ens eget Komme er Hovedsag[…]

nagsatarâ, 1) har det med sig fra[…] ꝛc. (s. d. Foregaaende); 2) har tage[…] ubevidst med sig, slæber eller river [..] i Forbigaaende med sig (f. Ex. No[…] som er bleven hængende paa En, [..] man gik forbi, eller Noget, som [..] med af et Sneskred ell. Lignende).

nagsataĸarpoĸ, har Noget med[…] til En eller Anden; medbringer No[…] og **nagsataĸángilaĸ**, har [..] med uden sit Eget; kommer ubelæsset[…] kun med sin Person.

nagsáupâ, har Noget med sig til h[…] medbringer ham Noget (-mik).

nagsípâ, giver ham Noget med ti[…] Anden; sender Noget (-mik) ved h[…] Htr. **nagsitsivoĸ**. Pass. Part. n[…] **-sitaĸ**, den, man sender Noget [..]

nagsiúpâ, sender det med En til N[…] (-mut). Htr. **nagsiússivoĸ**. P[…] Part. **nagsiússaĸ**, det, man sen[…]

nagsiússivigâ, sender Noget ved [..] til ham.

nagseraĸ, 2. Prov. et Maal, hv[…] der skydes med Buepiil (og hvoraf der [..] stilles to i et Pileskuds Afstand, sa[…] man altid fra det ene skyder tilbage[…] det andet igjen).

nagserarpoĸ, Prov. skyder til M[…] paa denne Maade.

nagsivoĸ, 1) faaer fast i Havb[…] den med sin Fiskekrog; eller og: K[…] gen faaer fat i Noget paa Havbund[…] mindre almindeligt: 2) bliver hænge[…]

…t ved den harpunerede Sælhund, idet …rpunremmen kommer i Urede (Manden).
…**sikarpoк** (anal. mátakarpoк), bli… …r hængende fast i et af Kajakkens Red…ber (Harpunremmen).
…**sikârpoк**, d. S. s. nagsivoк i …en Betydning.
…**sinarpoк**, man faaer der (let) fast i …unden med Fiskekrogen; det er en slem …und paa det Sted, Ens Fiskekroge blive … let hængende deri.
…**sokípai**, Prov. gjør ingen For…el imellem dem; synes eens om dem; …handler dem eens eller bruger dem …eng &c. Htr. **nagsokitsivoк**.
…sauvoк &c. s. nâvâ.
…**ssuk**, 1) et Horn (paa et Dyr); … Horn som Stof.
…**ssungmigpâ** (1 Gang) og **-mi-…arpâ** (gjentagende), støder ham med …e Horn; stanger ham. — — — — … S. recipr.: de stanges med hinanden.
…**ssungmigaigajugpoк**, har Til…ielighed til at stange eller stanges; er …ngelysten eller stangevorn.
…**ssûssaк**, Noget, som ligner et Horn; …er: et Følehorn (paa et Insect ell. en …negl &c.).
…**ssorкigpoк**, s. (Hornet) har godt …ornstof ɔ: er tæt ell. compact i en benyttelig …ykkelse; er godt Horn til Forarbeidelse.
…**ssugdlugpoк**, er slet Horn til …orarbeidelse; er kun tæt i Overfladen … porøst indeni.
…ípoк &c. s. nakivoк.
…**gtoraк**, et krumt tilsnittet Been, som …rer til en Kajaks Bugseretøi. (Prov. …atseraк, som synes at være en cor…mperet Form.)
…**toralik**, 3. en Ørn.
…**poк**, ts. er kort (i Længdemaal; dog …uges det ogsaa undertiden i billedlig …orstand, f. Ex. om en kort Dag eller … kort Tale). Part. **naitsoк**, i Pl. …ll. Dual.) spec.: et Par korte Buxer …eml. Fruentimmers Underbuxer).
…**gâ**, 1) synes, at den eller det er kort …l. for kort; 2) den ell. det er for kort …l ham eller til det. matugssaralue …aigâ, det, som skulde være dens Laag, … for kort til den.
…**livoк**, er bleven kortere. — — — …N. S. har faaet det gjort kortere.

nailisípâ, gjør det kortere.
nainârpâ, gjør det for kort.
naivâ, faaer —, og **naimavâ**, har faaet Lugten deraf; lugter det eller den. I htr. Betydning bruges **naimavoк**, **naissaкarpoк** og **naimassa-кarpoк**.
naigtarpâ, Prov. faaer eller har faaet gjentagne Gange Lugten af det i Næsen. suna naigtalerpara, hvad er det dog for en Lugt, jeg faaer i Næsen? (Ellers: naimavâ.)
naigdlerpâ, giver ham Noget (sc. sig selv) at lugte ɔ: bliver lugtet af ham ell. den (Sælhunden &c.); kommer ham for Næsen. âtâк naigdlerparput, vi lode os lugte af Sælhunden ɔ: den lugtede os. S. takugdlerpâ.
najorpâ II, htr. **-rsivoк**, suger det i sig ved at trække Luften ind (som naar man lugter til Noget); snuser det op i Næsen (Snuustobak, Vand ell. Andet), ell. suger eller slubrer det ind i Munden (Tobaksrøg, Kaffe, Søbemad og Lignende). uvdlut pingasut tuparmik najorsíngilanga, i tre Dage har jeg ikke suget Tobak i mig ɔ: ikke smagt Tobak. Et andet najorpâ s. n. paa sit Sted.
narajorpoк og m. S. **-rpâ**, lugter til det (naimaniardlugo).
narajarpoк, gaaer efter Lugten (Menneske ell. Dyr).
narajaк, 2. Lokkemad; navnlig 1) Lokkemaden i en Fælde (m. S. dens —); 2) et Aadsel, som slæbes et Sted hen for Ræve, ell. Noget, som kastes i Søen for Maager ell. Haier, for at fange dem, naar de komme dertil.
narajagssaк, Noget til Lokkemad.
narásserpâ, 1) forsyner den med Lokkemad (Fælden); 2) kaster Lokkemad hen for den (Ræven, Maagen &c.).
nardlangavoк, har en ilde Lugt ved sig.
nardlánguvoк, faaer en ilde Lugt i Næsen.
nardlángugâ, har det til Ildelugtende for sig ɔ: synes, at den ell. det lugter slemt.
najak, 2. m. S. **najâ**, hans —, og **náine**, sin yngre Søster.
najagsiaк, m. S. **-gsiâ**, hans Fostersøster, som er yngre end han.

najangarpoĸ, sidder og nikker i Søvne; er falden i Søvn siddende.

najorpâ I, opholder sig hos ham ell. paa det Sted; er der, ell. er hos ham. Bruges ogsaa ofte, hvor vi vilde sige: er med ham; men hvor áiparâ (gaaer med ham) ell. ilagâ (har ham i Følge med sig) ikke passer. Htr. 1) **najor-poĸ**, er tilstede; er nærværende (her eller der, hvor Talen er om); 2) **na-juivoĸ** (-mik), opholder sig hos En eller er hos En (eller med En, s. o.); 3) **najornigpoĸ** (-mik ell. -me), er tilstede hos En (f. Ex. som Øienvidne, jvf. ilisimangnigpoĸ) ell. ved en vis Leilighed eller paa et bestemt Sted; bivaaner en Sag ꝛc. najortut, de Tilstedeværende; de, som i det Øieblik staae der omkring En ell. befinde sig paa det samme Sted (uden Hensyn til, om de lægge Mærke til En eller ei; d. S. s. tássanītut).

najortigâ, har ham hos sig.

najugaĸ, 2. m. S. -gâ, den, som han opholder sig hos, eller det Sted, hvor han er.

najugarâ, d. S. s. **najorpâ**, men med bestemtere Betegnelse af nogen Varighed; omtr. som: har sit Ophold ell. har taget sit Ophold der ell. hos ham.

najugagssaerúpoĸ, er bleven uden Nogen at være hos ell. at have sit Ophold hos; er for Øieblikket huusvild.

najorĸut ell. almindeligst: **najorĸu-taĸ**, Noget at holde sig til; 1) en Ting, som man støtter sig til ell. holder sig opreist ved (en Stav, en Væg ꝛc.); 2) en Person ell. en Sag (et Haab ꝛc.), som man støtter sig paa i aandelig Henseende ell. holdes opreist ved under sin Gjerning (f. Ex. den Overbeviisning, at man hos ham vil finde Medhold, om ogsaa Andre ere En imod); 3) en aandelig Gjenstand, som man holder sig til som til en Ledetraad (f. Ex. en Text, som man lægger til Grund for sin Tale over et ell. andet Thema, ell. en kort Beskrivelse, i Henhold til hvilken man udbreder sig mere angaaende den samme Gjenstand, og Lignende).

najorĸutarâ, holder sig dertil (i alle Betydninger af det Foregaaende).

najúmivâ, støtter ham ell. det; hindrer ham ell. det ved sin Haandsrækning at falde ell. at komme i Misforhold (f. Ex. understøtter en Syg for at holde ham opreist, eller støtter med Aare paa en Andens Kajak, at han skal kæntre, eller holder paa Noget, ellers vilde falde ned, ell. paa det, en Anden høvler, ꝛc.). Htr. **na-mingnigpoĸ**.

najúmissigâ, støttes eller underst[...] af ham.

najorpâ II s. naivâ.

najorpoĸ, Prov. s. niorpoĸ.

najugpâ, 1) udhuler det; snitter Hulning i det (snitter Renden i et K[...] træ, ell. udhuler et Stykke Vegsteen et Blækhuus); 2) udhuler et Sæls ɔ: slaaer det heelt af (til en Fa[...] blære; bruges ikke om andre Skind âgpâ).

najukātdlit, et Værktøi til at [...] en Hulning i Noget med; en Kniv, so[...] bøiet krum i Spidsen, ell. et Søm, [...] er tilfilet og bøiet efter det, man [...] udhule, eller andet Lignende. (Et [...] nonbor vilde formodentlig kaldes liges[...]

nâĸ, 2. Bugen (paa Mennesker og D[...] især: Bugskindet. nâmineĸ, et St[...] Bugskind; f. Ex. en Rem af Bugen [...] en Sælhund. Ellers i Pl. **náss**[...] hele Bugen indvortes og udvortes; [...] derlivet; og m. S. **nai**, hans eller [...] Bug.

nârigsoĸ (smukbuget), spec. Hunnen den almindelige Ulk (kanajoĸ; s. -vâĸe).

nârigsaut (Noget, hvorved man sk[...] godt Underliv), spec. Mavedraaber [...] anden Medicin for Smerter i Un[...] livet.

nârdlugpoĸ, 1) har et daarligt [...] derliv ɔ: har ondt i Underlivet; Mavepine (s. d. F.). Sjeldnere: 2) et daarligt Bugskind.

násseraoĸ og **násserivoĸ**, fuldt op at bestille med sit Under[...] neml. af Smerte ɔ: har slemme Sn[...] ter i Underlivet; har Mavepine ell. [...] lik ꝛc. Dette og det Foregaaende b[...] ges omtrent iflæng om al Slags Sn[...] ter i Underlivet.

nássagpoĸ, faaer Mave; bliver [...] mavet; faaer et tykt Underliv.

sagtôrpoĸ, hovner op i Underlivet
Sygdom).
sarigpoĸ, s. Prov. d. S. f. det
ølgende.
ĸortuvoĸ, har en tyk Mave eller
tyk om Livet (af Fedme). **nârĸortôĸ,**
n Tykmavet.
rto, kun m. S. **nârtua,** Pl. **nâr-
tue,** Foster i Livet (hos Mennesker
g alle Dyr). Jvf. ilumio.
rtuvoĸ, er med Foster; er frugt-
ommelig.
rtulerpoĸ, undfanger.
ĸigpoĸ, t. er lav ell. forholdsviis
v (ligesom nedtrykt). nuna naĸigtoĸ,
vt Bakkeland (med ligesom nedtrykte
jelde).
ĸingneĸ, 3. m. S. **-nera,** dets
Landets) laveste eller forholdsviis lave
Deel.
ĸigdlivoĸ, bliver lavere. — —
N. S. har faaet det gjort lavere eller
ar faaet det lavere for sig.
ĸigdlisarpâ og **-sipâ,** gjør det
avere.
ĸerdloĸ, en Lavning; en Indsænkning
ll. en Dal tværs igjennem Fjeldmassen
ra den ene Fjord ell. Fjordarm ell. Ho-
eddal over til den anden. (Er som
ftest et faststaaende Navn paa saadanne
Overgange.)
ĸipâ, trykker ned paa det; bl. A. spec.
rykker Segl paa det; besegler eller for-
egler det. Htr. **naĸitsivoĸ.**
ĸíssut, m. S. **-tâ,** Noget, hvorved
et holdes nedtrykt; Surring eller Lig-
ende (men jvf. n. naĸitarut); bl. A.
pec.: 1) en kort Rem, som gaaer tværs
ver Kajakstolen og holder Fangeremmen
ed, at Vinden ikke kan løfte den og
ringe den i Uorden; 2) et Segl (neml.
orsaavidt det holder Noget ned til An-
det, saaledes som det gjør paa et sam-
menlagt Brev; s. n. naĸíneĸ).
ĸíssuserpâ, 1) anbringer Noget paa
det, som holder det ned; surrer det fast
til Noget &c. (jvf. n. naĸitarivâ). —
2) spec.: forsegler det (et sammenlagt Brev
ell. Lignende, hvor Noget holdes nedtrykt
ved Seglet).
ĸitsit, et Redskab, hvormed man
trykker ned paa Noget; spec. et Signet.
Feilagtig bruges det af Mange ogsaa om:
Lak (hvormed man dog ikke trykker); **naĸitsivigssiaĸ** vilde være rigtigt herfor; jvf. iøvrigt nipíneĸut.

naĸíneĸ, 3. en Paatrykning (passivt: det, at være paatrykt og Følgen eller Virkningen deraf); og m. S. en Paatrykning paa det (dets Væren paatrykt); spec.: 1) et trykt Bogstav; 2) et Segl (som paatrykt; hvadenten der holdes Noget ned ved det ell. ei; s. naĸíssut).

naĸíneĸarpoĸ, 1) er trykket paa. — igdlua naĸíneĸángilaĸ, der er ikke trykket paa den anden Side af det. 2) spec.: har Segl; er beseglet ell. forseglet.

naĸítarpâ, trykker jævnlig ell. gjentagne Gange ned paa det. Htr. **naĸitai-vok,** bl. A. ælter Deig.

naĸítaivik, et Deigtrug.

naĸítaut, et Redskab, hvormed man jævnlig trykker ned paa Noget (f. Ex. en Pressebom, en Presseskrue og Lignende).

naĸitarivâ, holder det nedtrykt ved Surring frem og tilbage, at det ikke skal falde af eller tages bort af Vinden ell. Søen (f. Ex. Ladningen paa en Kajak); bl. A. ogsaa: surrer et Telt eller en Baad; jvf. parnaerpâ.

naĸitarut, Remmen &c., hvormed Noget saaledes holdes fast eller nedtrykt; frem og tilbage gaaende Surring.

naĸitaruserpâ, anbringer saadan Surring paa det.

naĸiterpâ, trykker ned paa det stykkeviis eller det ene Sted efter det andet; og i Pl. **-rpai,** trykker ned paa dem, det ene efter det andet; spec.: trykker Skrifter. Htr. **naĸiterivoĸ.**

naĸiterissoĸ, en Bogtrykker.

naĸiterivik, 1) en Bogtrykkerpresse; 2) et Bogtrykkeri.

naĸiterit, en Type.

naĸitigkat (Pl. af -gaĸ, 2.), 1) trykte Sager (Skrifter, Kattun); 2) trykt (hos &c.; som Adjectiv).

nãkâ og **nãkigâ,** har Medlidenhed med ham ell. med den; føler med ham i hans Nød ell. Savn eller Smerte &c.; ynkes over ham. Den kortere Form bruges, foruden at den ligger til Grund for den htr. Form og nogle af de Følgende, saagodt som kun i Imper. og Inf. (nã--kinga, nãkitigut, nãkalugo) ved Si-

den af den længere (nãkiginga &c.), som i de andre Modus er den almindelige. Htr. **nãkingnigpoĸ.** — De Følgende fra nagdligâ af kunne ikke umiddelbart udledes af den ovenstaaende Grundform, medens dog den samme Grundbetydning gaaer igjennem dem alle; det er derfor høist rimeligt (hvad ogsaa den lange og desuden skærpede Vocal i første Stavelse synes at tyde paa), at Ordet er dannet ved en Sammentrækning og af en kortere Stamme, som indeholder Begrebet om: at Nogen lider og saaledes har Krav paa Medfølelse med Videre.

nãkinarpoĸ og **-nakaoĸ,** 1) man har Medlidenhed med ham eller ynkes over ham; 2) han eller den er ynkværdig; det er en Ynk at see, som de behandle ham ɔc.

nãkingnigssuseĸ, 2. m. S. **-ssusia,** hans Medlidenhed ell. Barmhjertighed ɔ: hans medlidende ell. medfølende ell. barmhjertige Sindelag, ifølge hvilket han ynkes over Folk.

nãkingningneĸ, 3. m. S. **-nera,** hans Medlidenhed i dens Virkninger; hans Væren medlidende, og hvad deraf følger; hans Barmhjertighed i Gjerning. nã-kingningnerata taimailisípâtigut ell. nãkingningneranit eller -gut taimai-livugut, hans (mod os udviste) Barmhjertighed har ladet os blive saaledes ell. har bevirket, at vi ere saaledes, eller af ell. ved hans Barmhjertighed ere vi saaledes (som vi ere). Pl. **-nere** bliver i Regelen: hans Barmhjertighedsgjerninger.

nãkingniuípoĸ, ts. har aldrig Medlidenhed med Nogen; er haardhjertet mod Andre.

nãkigtáipoĸ, ts. kjender ikke til Medlidenhed eller Medfølelse; er af ubarmhjertig Natur.

nãkissaigajugpoĸ, vækkes let til Medlidenhed; er barmhjertig af sig.

nagdligâ, føler en Kjærlighedstrang i sig til at vise ham sin Medlidenhed eller Medfølelse i Gjerning; maa gjøre Noget for at lindre hans Nød eller afhjælpe hans Savn ɔc., fordi han elsker ham. (I Labr. blot: elsker ham.)

nagdlingnakaoĸ, 1) man føler Trang ɔc. (s. d. Foreg.); 2) han er forbarmelsesværdig; det er til at forbarme sig [...], som han har det. nagdlingnánguá[...] -luk, o, den Stakkel! bare man kunde gjøre Noget for at hjælpe ha[...]

nagdligtorpâ, htr. **-tuivoĸ,** an[...] der paa ham det, at maatte vise sin [...] følende Kjærlighed i Gjerning ɔ: forb[...] mer sig over ham (med Bibegreb[...] Stadighed eller den enkelte Gjerni[...] Gjentagelse; s. isumagssorpâ). n[...] -dligtuissiga, min Forbarmer; den, [...] forbarmede sig (og fremdeles forbar[...] sig) over mig.

nâgdliugpoĸ, lider; lider Ondt [...] Nød ell. Plage; prøver Gjenvordigh[...] har det elendig eller har Ubehagelig[...] (f. Ex. naar man savner det Nødv[...] digste, eller er ude om Natten i St[...] og Snefog, eller drilles eller plages [...] Nogen ɔc. ɔc. Indbefatter al Lid[...] som angriber Sindet, men ikke leger[...] Smerte, ialtfald ikke directe; s. áni[...] -poĸ). nâgdliúngilagut, vi døiede [...] mere Ondt, end vi godt kunde taale.

nâgdliungnarpoĸ og **-nakao[...]** 1) man lider; man har ret sin Nød (s. o.); 2) det medfører Nød ell. [...] ell. Plage ɔc.; det er besværligt; er t[...] at udstaae ell. haardt at døie ɔc. íper[...] nâgdliungnakaut, Myggene plage [...] skrækkelig (ikke ved deres Smule S[...] ken, men derved, at man hverken [...] see eller aande for dem). kilutits[...] -dlune nâgdliungnakaoĸ, det er [...] slem Vaande, at faae Krampe i et [...] En uegentlig Brug er f. Ex.: igdlara[...] nâgdliungnakaoĸ, omtr. som: jeg [...] leet mig halvt fordærvet.

nâgdliugtípâ, paafører ham Nød e[...] Plage ɔc.; plager ell. piner ham; [...] der ham Ubehagelighed, Fortræd ɔc. (f. [...] ved sin Tværhed ell. Løgnagtighed e[...] Lignende, eller ved at berøve ham [...] Nødvendigste, eller ved slet Behandli[...] ogsaa: plager et Dyr ɔc.).

nâgdlîvâ (dannet af nâgdlerpoĸ [...] f. Ex. nákaivâ af nákarpoĸ, a[...] -dlaivâ af autdlarpoĸ o. A.; s. nâ[...] -dliugpoĸ), fortrædiger eller foruleili[...] ham; piner ham ved sin Paatrængen[...] ell. Lignende. (Siger noget mindre [...] det Foregaaende.)

nakápâ (bøier dets Retning neda[...]

uges neppe i denne Form; derimod
.: **nakápok** i Betydning af: bøier
Ansigts Retning nedad; seer til Jor-
; luder med Hovedet.

atak (pass. Part. af Forrige, alt-
: En ell. Noget, hvis Retning man
bøiet nedad) bruges kun om: en
e Steen, som man havde sat op paa
større Steen for at stritte efter den,
som da, efter at have staaet strunk
stiv under alle Steenkast, ligesom
dselig forandrede sin Retning nedad,
t den blev truffen og faldt.

atagssak, en saaledes opstillet Steen,
skal strittes ned.

atáuput, t. 1) de stritte efter en
ledes opstillet Steen; 2) de spille
llard.

ássarpok, tager Retning nedad
t, som hidtil gik lige ud eller opad;
Ex. Noget, som blev kastet i Veiret,
t det begynder at falde).

ássariak, 2. m.S. **-riâ** (kôr-
up), den øvre Ende af en Dal, hvor
rdbunden begynder at skraane nedad.

angavok, befinder sig i nedadbøiet
tning (f. Ex. en forover hældende Brat-
ng); men især: staaer ell. sidder med
ende Hoved ell. nedslaaet Ansigt.

arpok, falder ned fra Noget; styr-
ned (Hvadsomhelst). Spec.: 1) fal-
i Vandet igjennem Isen (s. issípok);
om en Alk: sætter sig fra Flugten
aa Søen); 3) tuvia nákarpok, hans
kulder er falden ned ɔ: gaaet ud af sit
ie (enten kun lidt forstuvet eller og
aet heelt af Led).

arfigâ, falder ned paa ham eller
a det.

artípâ, styrter, kaster, river &c. ham
. det ned. Htr. **nákartitsivok**,
. A. spec. 1) tâterârkanik —, kaster
terâk-Unger ned fra Rederne for siden
samle dem op af Søen; 2) uden
ilføielse: faaer et Brok.

artôrpok, der faldt Noget ned for
m; bl. A. spec. faaer en Blækklat paa
apiret derved, at Pennen var for fuld.

akâvok, falder ned i gjentagne Fald,
rin for Trin; triller ned.

alavok, falder ned efterhaanden;
ysser ned; er i Fald.

nákalagterpai, lader dem falde ned efterhaanden; spec. sælder; sigter.

nákalagterut, et Sold; en Sigte.

nákangavok, er falden lidt ned fra sin rette Stilling; er nedhængende; (f. Ex. en Green, som paa en Sørgepiil, eller slappe Kinder, ell. Øine, som staae skjævt med de ydre Kroge nedad, og Lignende).

nákaivâ, lader det falde ned (f. Ex. sin Arm, ell. det, man bærer ell. gaaer med i Hænderne). U. S. refl.: 1) lader sig falde ned; styrter sig ned (med Villie); 2) kákak nákaivok, Fjeldet styrter sig ned ɔ: skrider; afgiver et Fjeldskred.

nakatdlorpâ, (mon af denne Stamme?) Prov. kniber ham med Fingrene.

nakasuk, m.S. **-sua**, Urinblæren.

nakasukípok, ts. maa tidt lade sit Vand.

nakasûssak, en Søpung, som ligner en Blære.

nakasungnâk, Pl. m.S. **-nai**, Læggene paa Benene.

nakerpok s. nakivok.

nãkigâ, nãkigtáipok, nãkingnigpok &c. s. nãkâ.

nakivok [møder usynlig Forhindring for sin Fremgang ell. for sit Forehavendes Fremgang. Dette synes at være denne Stammes Grundbetydning, men som i de forskjellige, deraf dannede Ord mere eller mindre er indskrænket til et enkelt, specielt Forhold]. I denne Form bruges Ordet kun om: kan ikke lade sit Vand.

nakiavok og helst **nakiatitsivok**, har ondt ved at lade sit Vand. I nogle Egne bruges i samme Betydning **naki-matitsivok** (s. d. F.), og da tillige om: 2) har ondt ved at føde. (I begge Tilfælde udtrykker altsaa Ordet egentlig kun, at Sagen forhales ved en usynlig Forhindring.)

nakimavok (befinder sig imellem usynlige Forhindringer), 1) kommer ikke stort videre med sit Forehavende paa Grund af usynlige Forhindringer (s. det Forrige); især: 2) nøler med at faae sit Forsæt udført paa Grund af Frygt ell. Andet, som gjør ham tvivlraadig; vil nok og er ogsaa i Færd med det, men

det bliver ikke til Noget. Det kan saaledes undertiden bruges om: 3) er vankelmodig; og: 4) er tvivlraadig; neml. naar man ved Vankelmodighed ell. Tvivlraadighed standses ell. hindres i det, man har begyndt paa eller er i Færd med (Gjerning eller Hensigt eller Tro ꝛc.). Jvf. kularpoĸ og nangâvoĸ. naki-massumik ingerdlavoĸ, han gaaer, som om han var bange for at naae sit Maal (unigtardlune). Bruges ogsaa om Dyr, naar de synes at holdes tilbage i deres Færden ved Frygt ell. Tvivlraadighed.

nakímagpoĸ eller **-rpoĸ** (møder en Forhindring i Tankerne), bliver tvivlraadig med Hensyn til det, han var i Færd med (og gjør derefter); forandrer sit Forsæt.

nakímáupâ, forandrer sit Forsæt med ham ell. det; opgiver ham ell. det; lader det beroe; slaaer det af Tankerne. (D. S. s. taimaitípâ.)

nakímatigâ og **nakimássutigâ**, er tvivlraadig derom ell. angaaende det; s. o. nakimavoĸ Nr. 3 og 4.

nakerpoĸ, t. (er fri for usynlig Forhindring?) har stærk Fart ligeud; skynder sig lige til Maalet. Bruges saal. 1) om al Slags Kaste- eller Skydevaaben, naar de gaae lige ell. skyde lige ell. sikkert; 2) om en Elv, som har et hurtigt eller rivende Løb ligeud (ikke over mange store Stene og uden synderlige Bugter); 3) om et Menneskes Sind ell. Hu, som uden Bihensyn stræber og higer lige henimod sit Maal (pilerigissaminut nukingisârdlune).

nakerâ (finder ingen usynlig Forhindring ved det?), 1) synes, at det gaaer meget lige (Skyde- eller Kastevaabenet); 2) synes bedst om ham ell. om det (f. Ex. en Syg om en bestemt Mad).

nakerissarsiorpoĸ (sc. inungnik), anseer Personer; gjør Forskjel paa Folk i sin Behandling af dem. Jvf. nalingí-narsiorpoĸ (under nalik).

nakersarpâ, gjør Noget ved den (Pilen, Buen, Riflen ꝛc.) for at faae den til at gaae lige ell. skyde lige.

nakertípoĸ, bliver —, og **naker-sivoĸ**, er bleven 1) lige ell. sikker i Skuddet; gaaer nu lige eller skyder lige (Vaabenet); 2) stiler hurtigere og ligeud henimod Maalet (en Elv elle[r] Menneskes Sind).

nakerut, m. S. **-tâ**, Blærepilens B[…] (som giver den lige Fart). Ellers og[saa] avatâĸ, s. S.

nakĩpoĸ, ts. gaaer ikke lige; skyder u[sik]kert (Pilen ꝛc.).

nákissârpoĸ ell. **-rtarpoĸ**, bl[æser] stærkere op engang imellem (Vinden; [bru]ges ikke om Andet).

nagtípoĸ, t. det blæser stærkere [—] Vinden bliver stærk. M. S. det b[klæ]ser stærkere op i den (Luften. Om S[ub]jectet s. sila Nr. 5).

nagtíkiartorpoĸ, Vinden bliver s[tær]kere og stærkere; det blæser op til en St[orm].

nagtíssúpâ, det blæser haardt op [paa] ham; Stormen overfalder ham. [—] anordliliúpâ.

nagtimavoĸ, det blæser haardt; [det] stormer. — (Egentl.: Vinden er i [sin] Kraft.)

nagtimissârpoĸ, det stormer eng[ang] imellem; kommer med stærke Byge[r]. (Omtr. d. S. s. nákissârpoĸ.)

[**nako**, Styrke; neml. ikke saa meget [den] blot physiske Styrke ell. den ydre Lege[mes]kraft, men mere den indre Sty[rke], navnlig Styrke til at udrette Noget [—] Mere end Andre, og saal. bl. A.: O[ver]magt. Jvf. píssaĸ, nukik og sán[…]-voĸ. Deraf:]

nakuaĸ, 2. og almindeligst **naku-ssuaĸ**, 1) en Stærk; en Væl[dig]; En, som kan udrette Mere end An[dre], og efter Omstændighederne: en Overm[æg]tig; 2) især: en dygtig Sælhundefan[ger]. (I enkelte Egne bruges det **kun** i d[en] sidste Betydning.)

nakûvoĸ, er (lutter) Styrke ɔ: er st[ærk], kan udrette Mere end Andre; er o[ver]mægtig.

nakuauvoĸ og **-rssûvoĸ**, 1) d. [S.] s. det Forrige; 2) især: er en dy[gtig] Sælhundefanger.

nakûserpoĸ (anal. angutauserpo[ĸ]), bruger sin Overmagt imod Nogen (-m[ik]); bruger Vold; tvinger eller tyranni[serer] Nogen. **-rfigâ**, — ham. Br[uges] ogsaa om Børn, naar de f. Ex. [—] deres mindre Kammerater.

nakuípoĸ, ts. (er uden nako), er st[…]

skrøbelig; kan ikke udrette noget Syn=
ligt. Bruges ikke ret meget; s. ka-
angnarpoĸ og -sángīpoĸ.
korpoĸ, omtr. vel: har sin almin=
ige, indre Styrke, eller og: har faaet
indre Styrke igjen. Bruges ikke,
n derimod de Følgende.)
orsarpâ, skaffer ham hans indre
tyrke igjen ɔ: helbreder ham (den Syge).
ette Ord er i denne Betydning det al=
ndeligste; s. katsorsarpâ.
orsaĸ (fork. af nakorsaissoĸ), en
ge.
orsaut og **-tigssaĸ**, Medicin.
orsaivik, et Lazareth. S. náparsi-
navfik.
ússagpoĸ, styrkes; vinder Styrke
ig.
ússagsarpâ og **-gtípâ**, styrker
m indvortes (legemlig eller aandelig).
S. **-gsarpoĸ**, styrker sig; **-gtí-**
oĸ, styrkes; bliver styrket eller lader
styrke. Bruges meget ofte om at
rkes i Aanden ell. i aandelig Henseende.
ússagsaut, et styrkende Middel.
ússagsautigâ, styrkes derved.
korâ, kan godt fordrage ham; lider
m vel; ynder ham. (Staaer i sin Be=
dning omtr. midt imellem kamagâ og
narâ.)
korusugpoĸ, kan godt lide Folk;
gjerne omgaaes Folk med Venlighed;
en Menneskeven.
orīpoĸ og **nákoritáipoĸ**, ts.
n ikke lide Folk; kan Ingen fordrage;
en Menneskefjende.
kuvoĸ, skeler med begge Øine
dad (ved at see paa Noget, som man
r nær for Øinene).
ungavoĸ, er skelende; 1) seer skelende
a Noget, som man holder nær for Øinene;
er skeeløiet indad. S. íkungavoĸ.
uniarpoĸ, egentl.: søger at skele;
er meget skarpt paa Noget, som han
r nær for Øinene, saa han næsten skeler.
ruges mest i de to følgende Former:
uniarnaĸaoĸ, man maa see me=
t skarpt paa det; det kræver Synsan=
rengelse (et Arbeide, som man ikke maa
nde Øinene fra, naar man vil gjøre
t ordentlig; eller ogsaa noget ganske
maat, hvis enkelte Dele man knap kan
jelne).

nakuniúpâ, anstrenger sit Syn for det; seer meget skarpt ell. uafladelig paa det (sit Arbeide ꝛc.); og saal. ofte: seer ikke fra det for at faae det færdigt.

nákutigâ, har sin Opmærksomhed (sit Syn) rettet alene paa det.

nakûvoĸ og nakûserpoĸ s. nako.

nâlagpoĸ (-mut), 1) lytter; giver Agt; er agtsom; hører efter det, som siges; 2) adlyder; er lydig; er hørig; lystrer. ingminut nâlagpoĸ, er egensindig. M.S. **nâlagpâ**, 1) lytter a) til ham: venter paa, at han skal sige Noget, for da at gjøre det; b) til Noget fra ham ell. det: venter paa at opfange en Lyd derfra eller at høre Noget om ham ell. det, hvoraf man da kunde slutte sig til Videre; c) til det (et Ord ell. et Bud), for at tage sig det til Hjerte ell. gjøre derefter. oĸautsíka nâlásavatit, Du skal lytte til mine Ord, for at Du kan gjøre derefter. 2) adlyder ham.

nâlangneĸ, 3. og **nâlagssuseĸ**, 2. Lydighed.

nâlánginеĸ, 3. og **nâlángissu-seĸ**, 2. Ulydighed.

nâláinarpoĸ, lytter kun (i Betydning af nâlagpâ Nr. 1, a). — — — — M.S. — til ham; venter kun paa, at Vedkommende siger til (hvormed i Gjerningen meget ofte maa forbindes: og gjør sig derfor ingen Umage forinden).

nâlagseriarpoĸ, er villig til at adlyde ell. adlyder strax; er følgagtig.

nâlagserīpoĸ, ts. er uvillig til at adlyde eller adlyder seent; er ulydig af sig, er vrangvillig ell. gjenstridig. (Siger mere end nâlángilaĸ ell. nâlángitsûvoĸ og bruges derfor ikke saa ofte.)

nâlagaĸ, 2. m.S. **-gâ**, 1) den eller det, han lytter til (s. nâlagpâ Nr. 1, a, b, c). I denne Betydning bruges det dog mest forlænget: nâlangniagaĸ, nâlagagssaĸ, nâlangniagagssaĸ &c., og s. n. nâlagarsiorpâ f. 2) den, som han adlyder, ell. hvis Ord han er rede til at følge; den ham Overordnede; bl. A. hans Herre. inoĸutigît nâlagât, Familiens Overhoved. igdlup nâlagâ ell. igdlume nâlagaussoĸ, Husets Herre. nunap nâlagâ, Landets Overhoved (om indsatte ell. Provindsoverhoveder: Gouverneurer, Statholdere, Amtmænd ꝛc.; i

Grønland: Inspecteuren). ungalûgkap nâlagai, Stadens Overhoveder: Borgmester og Raad. sákutût nâlagât, Soldaternes Overordnede: en Officeer. umiarssuit nâlagât, Skibets Capitain. U. S. bl. A. spec.: Herren (Gud).

nâlagauneĸ, 3. den øverste Overordnede (over flere Overordnede). — — M. S. **-nerat**, — over dem (de Underordnede); og **-rtât** (med -taĸ), — iblandt dem (de ligeledes Overordnede). sákutût nâlagaunerat, Armeens eller en større Hærafdelings Øverstbefalende; Generalen.

nâlagautitaĸ og **nâlagángorti-taĸ**, m. S. **-titâ**, En, som han har sat til at adlydes ɔ: en af ham indsat ell. beskikket Øvrighedsperson.

nâlagauvoĸ, 1) adlydes ell. blev adlydt (denne Gang); 2) er den, som adlydes (bestandig); er den Overordnede; 3) hersker; regjerer. S. n. nâlagker-sorpâ.

nâlagáussuseĸ, 2. m. S. **-ssusia**, hans Overordnethed; hans Herredømme; hans Egenskab som Overordnet (indbefattet den Deel af hans egen Tid, i hvilken han har besiddet denne Egenskab, f. Ex. om en Konge: hans Regjeringstid, s. d. F.). nâlagáussutsime autdlarĸautâne, i Begyndelsen af sin Regjering. (nâla-gaulerĸârnermine bliver omtrent det Samme.)

nâlagauvfik, m. S. **-vfia**, Tiden ell. Stedet (især Stedet), hvor han adlydes ɔ: hans Rige; hans Herredømme; det Land ell. Folk, over hvilket, ell. den Deel af Verdenstiden, i hvilken han er den Overordnede. nuname nâlagauvfît ell. -vfiussut, Rigerne paa Jorden.

nâlagauniarpoĸ, egentl.: bestræber sig for at blive adlydt; men forbindes altid med Begrebet om Uretmæssighed: tilraner sig et Herredømme, som ikke tilkommer ham; enten: vil befale, hvor han slet Intet har at sige; eller: misbruger den Myndighed, som han forøvrigt med Rette har, til Overgreb.

nâlagarsiorpâ, søger hos ell. i ham en nâlagaĸ (i Betydning 1 og 2) for sig ɔ: er ham underdanig; underordner sig ham. U. S.: er underdanig.

nâlagkersorpâ (nuna) eller **-rpai** (inuit), forsyner det ell. dem her og med nâlagkat (Nr. 1 og 2) ɔ: regj det (Landet, Riget) eller dem (Mei skene). nuname nâlagkersuissoĸ, som regjerer i Landet eller fører R mentet.

nâlagkersorneĸ, 3. m. S. **-ne** dets (Landets) Bliven regjeret; Regje gen deraf i dens Følger. nuna ajor -mik nâlagkersorneĸarmat, fordi L det blev slet regjeret. nunap nâl -kersornigssânik sujuneĸardluart En, som forstaaer sig godt paa, hvorl Landet skal regjeres.

nâlagkersuineĸ, 3. m. S. **-ne** hans (den Regjerendes) Regjeren; t Regjering i dens Følger. Jvf. erĸ -tûssineĸ.

nâlagkersût, m. S. Pl. **-tai**, t Regjeringsmidler ɔ: de Anordninger Indretninger ꝛc., som han træffer har truffet i Regjeringsmedfør. Jvf. -ĸartûssut.

nâlagfik, et Lyttested; neml. et S hvor man **kun** forholder sig lytte bruges om: et Tempel (ogsaa om et gudstempel; men ikke om en Kirke oĸalugfik).

nâlagiarpoĸ (egentl.: er gaaet hen lytte, neml. for at lytte til det, som sig er i Forsamling til Ordets Hørelse; er i K

nâlagiarfik, 1) Stedet, hvor man samles til Ordets Hørelse (især naar t Sted ikke er en Kirke, men et almi ligt Huus); 2) Tiden, naar Gudstj sten pleier at holdes; Kirketid.

nâlagiartitsivoĸ (htr.), holder Gu tjeneste (Præsten ell. den Ledende).

nâlagte, m. S. **-gtâ**, 1) den, lytter til hans Ord; hans Tilhø 2) den, som adlyder ham ell. er ham ly

nâlagtigâ, 1) har ham til Tilhø 2) bevises Lydighed ell. adlydes af h

nâlagtigitípâ (-mut), egentl.: so ham eller det til at haves til Lydig Nogen ɔ: underordner eller underlæ Nogen (-mut) ham ell. det (Object sætter ham ell. det i Underdanigheds hold til Nogen. sût tamaisa táus -múnga nâlagtigitípai, han har un lagt ham Alt.

nâlangnarpoĸ, man maa lytte til ell. adlyde ham; man maa erkjende

m den Overordnede; man bøier sig for
im; hans Væsen fortjener ell. forpligter
l Lydighed. Dette Ord svarer bedst til:
herlig, nemlig om en Person; om en
rlig Sag ell. Ting s. pingârpoĸ og
ngingârpoĸ samt Aff. -ssâĸ.

angnarsivoĸ, bliver herlig; for-
rliges.

angnarsile (Opt. af det Forrige),
Tre være ham.

angnarssuseĸ, 2. m.S. **-ssusia**,
ns Herlighed; den Egenskab hos ham,
man maa bøie sig for ham.

arĸutôĸ (af nâlarĸuvoĸ, byder sig
lydt), En, som forlanger megen Lydig-
d; en Herskesyg.

arĸutûvoĸ, gjør stor Fordring paa
ydighed; vil altid adlydes; er herskesyg.

aiserdlugpoĸ, ængster sig for det,
n vil faae at høre, da det forelø-
g Hørte ikke bebuder noget Godt (nâ-
agkane ánilângássutigalugo; af nâ-
agpâ i Betydn. 1, b.).

upâ og nalautsorpoĸ s. nalik.

avoĸ, ligger plat ned. Bruges
om Stene ell. Vexter, som ikke staae
reist paa deres Fod eller Rod, men
gge paa Jorden; 2) om en Landstræk-
ng ell. en Elv uden synlig Skraaning
. Fald; 3) om Dyr, som ligge med
ovedet plat ned (f. Ex. en Sælhund,
m ligger paa Siden ell. paa Ryggen i
andet); og 4) om et Menneske, som
gger plat ned paa en Tid, paa hvilken
an ellers færdes; saaledes navnlig:
ligger ned paa Jorden (om Dagen
ikke sovende); b) ligger syg.

ârpoĸ (anal. kûgârpoĸ), ligger saa
r plat ned. Bruges som det Forrige
n en Landstrækning eller en Elv; s. o.
r. 2.

dlarpoĸ, lægger sig ned (et Men-
ske).

dláupâ, lægger sig plat ned med
t, eller lægger det ned med sig (f.
x. Regn ell. Hagl, som slaaer Vexterne
d med sig).

aussârfik, en Sopha; en Løibænk.
, naleraĸ, nalerípoĸ, nalerĸiúpâ,
alerumavoĸ s. d. F.

lik, 3. m.S. **nalinga**, det, som
arer dertil ell. er lige dermed i Værdi
Pengeværdi, Godhed, Betydning, Kraft
ɔc.); s. n. naligssaĸ, naligâ Nr. 2 og
nagdlerpâ Nr. 3. nápartat pingasut
nalingánut pisivoĸ, han kjøbte for tre
Dalers Værdi. Kun en anden Form
heraf er:

nale, m.S. **nalâ**, det Sted ell. Tids-
punkt, som er lige dermed i Beliggenhed,
1) i Retning lige tværs paa den, man
har for Øie (f. Ex. lige tværs paa Kystens
eller Fjordens Retning); 2) i Retning
parallel med den, man har for Øie (f.
Ex. i lige Høide ell. parallel med det
Samtidige, som nu skeer); 3) i Retning
lige ud fra En henimod ell. henover det
Sted ell. Tidspunkt, man har for Øie.
Disse tre Opfattelser gaae saaledes over
i hverandre, at for de deraf dannede
Ords Betydning ofte saavel den ene som
den anden ell. og to paa eengang kunne ligge
til Grund. I den tredie Opfattelse falder
dette Ord ofte sammen med migssik,
(s. S.); dog er der altid den Forskjel,
at migssâ indskrænker sig til Linien
henimod det, hvorimod nalâ i dette Til-
fælde tillige indbefatter Retningen lige
henover ell. -under det. — issima nalât,
det, som er lige for mine Øine; Ret-
ningen, i hvilken jeg (nu) seer. nalâ
tíkuásagit, peg paa, i hvad Retning
den er (f. Ex. en fjern Gjenstand, som
man ikke kan opdage). ĸilaup nalâ-
-nîlerpoĸ, nu er den i Retning mod
Himlen (ikke mod Landet eller Søen).
agdlangnere uvdlup nalânut erssit-
-sarput, (naar man holder det) mod
Dagslyset blive Skrifttrækkene deri syn-
lige. — amerdlup nalâgut imarput
ĸôrnoĸarpoĸ, paa Høiden (Breden) af
amerdloĸ har vort Hav sit smalleste
Sted. ameragdlup ĸingua kapisig-
-dlit nalãnîpoĸ, Bunden af ameralik-
Fjorden er paa samme Længde (fra Kyst-
linien, eller paa samme Parallel med
Kystlinien) som kapisigdlit. (Saaledes
betegnes herved den geographiske Brede,
naar den Retning, man har for Øie,
gaaer i Nord og Syd, ell. Længde, naar
den gaaer i Øst og Vest). — umiar-
-ssuit marnussap nalânîput, Skibet er
lige for marnussaĸ; enten: er lige saa
langt inde mod Landet ell. inde i Fjor-
den, som m. ligger (neml. naar der ta-
ges Hensyn til Skibets Nærmelse), eller:

er i lige Linie med m. fra det Sted, hvor man er (naar der tages Hensyn til Skibets Sted i eller imod Horizonten). — angmagssat nalâtigut, i angmag-ssat-Tiden ɔ: ved den Tid af Aaret, naar Lodderne pleie at indfinde sig. igpagssaĸ tamatuma nalâgut, igaar ved denne Tid. Kâralerssûp nalâgut, i Carl den Stores Tid.

naligssaĸ, m. S. -gssâ (af nalik), Noget, som kan svare dertil i Værdi ell. Beskaffenhed ꝛc. (Betalingen til Varen, ell. Straffen til Misgjerningen, ell. Lignende). nápautâ naligssaĸartíngilâ-gôĸ, han siger, at han ikke kan skaffe hans Sygdom noget Tilsvarende ɔ: at han ikke veed noget Raad ell. Medicin for den.

naleĸarpoĸ, har Noget lige med sig; 1) har en Værdi af — (-mik); f. Ex. nápartanik ĸulinik naleĸarpoĸ, den har en Værdi af ti Daler; 2) har sin Lige (i Beskaffenhed, en Færdighed ꝛc.). kîsame naleĸaleĸaoĸ, nu fandt han dog omsider sin Ligemand.

naleĸángilaĸ, har ikke sin Lige; er uden Lige.

naleĸángitsumik (Mod. adv.), uden Lige.

naligâ, har den ell. det til sin Ligemedværende; 1) i local Betydning: er lige saa langt fra det antagne Udgangspunkt (indad Landet til ell. opad Kysten ꝛc.); d. S. s. nalânîpoĸ, men Subject og Object omvendt; f. Ex. ĸugssuk naligâ er d. S. s. ĸugssûp nalânîpoĸ, det ligger i samme Afstand (eller paa samme Parallel ꝛc.) som ĸugssuk. Hyppigst 2) i qualitativ Betydning: er lige dermed i Beskaffenhed. **atausek naligâ**, er i Beskaffenhed lige med Eet og det Samme ɔ: har ikke forandret sig (f. Ex. Vinden ell. en Syg); d. S. s. undertiden taimaigínarpoĸ.

naligîgput, 1) de ere lige ud ell. over for hinanden ꝛc. (s. o.); 2) d. S. s. taimaeĸatigîgput, de ere lige ell. eens i Beskaffenhed eller Betydning ꝛc. S. nagdlerîgput.

nagdlerpâ, forsyner den ell. det med en Ligemedværende (neml. ved sig selv) ɔ: er en Ligemedværende for den ell. det. 1) er ell. naaer lige saa langt som det i Længden ell. Høiden; er med sin E[…] lige dermed (f. Ex. Maalestokkens E[…] med Enden af det, som skal maal[…] ĸínguata sermigdlup ĸíngua n[…]-dlerpâ, dens Bund naaer lige saa l[…] ind i Landet som Bunden af sermil[…] Fjorden. sagdliligkat ĸalerît igd[…] ĸâ nagdlerpât, de opstablede Bræ[…] naae lige op til Husets Tag. an[…]-june nagdlerpâ, han har naaet [...] ældre Broder i Størrelse (ell. og i[…] Færdighed, s. Nr. 3). 2) det har n[…] den Tid, ell. Tiden har naaet det Ti[…]punkt; f. E. angerdlarfigssarput n[…]-dlerpâ, Tiden har naaet vor Hj[…]gangstid ɔ: nu er det paa Tiden, a[…] skulle gaae hjem. áipâgut mána n[…]-dlerpago, næste Aar ved denne [...] nagdlerpago nalunaerĸutaĸ autdl[…]-tíkiuk, naar Klokken er saa mange, [...] Uhret nu staaer paa, saa sæt det i G[…] 3) har naaet ham i en ell. anden F[…]dighed (Forstand, Kræfter ꝛc.); er bl[…] hans Ligemand.

nagdlerîgput, 1) de ere lige med [...] anden i den Retning, man har for [...] deres Ender eller Kanter ere lige [...] hinanden (f. Ex. Bunden af to Fjo[…] ell. Hjørnerne af et sammenfoldet [...] Papir ꝛc.); 2) de ere Ligemænd; [...] kunne begge gjøre det Samme ell. g[…] det lige godt. S. o. naligîgput.

nagdlersípâ -mut, gjør det lige [...] lader det blive lige dermed i den beste[…] Retning; og **nagdlerîgsípai**, [...] dem — med hinanden —. (F. Ex. h[…]ger et Skilderi op i samme Høide [...] et andet, ell. lægger Enden af et T[…] lige med Enden af et andet, ell. st[…] et Uhr efter et andet ꝛc.).

nagdlersîssaĸ (pass. Part. af -rsív[…]), det Tidspunkt, som man venter ell. [...] ventet paa, at Tiden skulde naae [...] den forud fastsatte eller bestemte [...] (Kan kun bruges om Tiden.) uv[…] nagdlersîssat nagdliungmata ell. [...] kun: nagdlersîssaĸ nagdliungmat, [...] den forudbestemte Tid var indtruffen.

nagdliúpoĸ, gjør sig til nalik for [...] (-mut) ɔ: 1) indtræffer for En ell. k[…]mer over En ꝛc. (f. Ex. Glæde, S[…] Fødselsdagen, Gjengjældelse, Trækfu[…] angmagssat, Græshopper ꝛc.); 2) i[…]

iden er indtruffen (at —; med -fik l. en Conjunctiv); og absolut: Høiti-n er indtruffen; 3) om en Person: ir sin Fødselsdag. (I den sidste Be-dning bruges det i nogle Egne nok n om et Barn, som bliver eet Aar mmel, og ellers: inûvia nagdliúpok).

gdliútok, 1) det, som indtraf for n; 2) den indtrufne Tid; 3) spec. en øitid.

gdliútorsiorpok, holder Høitid.

gdliússivâ (nagdliútok), holder den øitid; feirer eller høitideligholder den est.

gdlivok, rører sig i Moders Liv Barnet); er nær ved at skulle fødes.

ârpâ, træffer lige henimod det (nalâ rârdlugo; f. Ex. med et Kast eller kud); forfeiler det ikke til nogen af iderne (men maaskee i Høiden); eller yrer lige henimod det; ell. ogsaa: kom-er lige ind i det Uveir ꝛc. Sjeldnere en lignende Betydning som naler-kúpâ, s. n.

áupâ, møder ham; kommer lige hen-mod ham, som kommer ad den samme Vei a den modsatte Side; og u. S. **na-áuput**, de møde hinanden. Jvf. ârpâ og nâpípâ.

autsorpok, det møder netop nu; t indtræffer netop nu (ondt Veir eller Ulykke; men bruges ikke om noget odt). nalautsokalunilo kavna pivok, t slemme Veir skulde ogsaa netop nu mme paa.

autsorfigâ, det indtræffer netop nu r ham; det kommer uventet paa ham lveiret; Ulykken).

erak, 2. m. S. **-râ**, det, hvis Ret-ng viser lige henimod dennes Retning il en bestemt Side); især; et Retnings-ærke paa visse Fjelde ell. Næs, som ulle være i Linie med hinanden, naar man paa det rette Sted. Bruges navnlig n Orienteringsmærkerne for Fange- ell. iskepladserne paa Søen. ivnajuagtok agtoralínguatigut nuivdlugo, tássa alerâ, at man har (Fjeldet) ivnajuagtok emme over (Fjeldet) nagtoralínguit, det Retningsmærket for den Plads. — l. u. S. **nalerkat**, de Stjerner, som nne den lange, næsten lige Linie (fra Deneb til Albireo) i Stjernebilledet: Svanen.

nalerkiúpâ, gjør det til nalerak for Noget (-mut) ɔ: holder ell. bringer det i lige Retning imod det (f. Ex. naar man vender Noget lige imod sine Øine ell. holder noget Gjennemsigtigt lige imod Lyset for at opdage Noget deri, og Lig-nende).

nalerípok, t. 1) er i Retning med de Andre (f. Ex. Haar paa et Skind; s. d. F.); og 2) om et Menneske: er mild ell. tilfreds, fordi han fik sit Ønske op-fyldt, ell. Udfaldet svarede til hans For-ventning (omtr. modsat narrutsagpok, s. S.).

nalerisarpai (merkue), glatter Haarene paa et Skind, saa de komme til at ligge i samme Retning.

nalerkúpâ, egentl.: gaaer i dets nalik ɔ: gjør saa, at det passer dertil, eller indretter sin Gjerning derefter (f. Ex. efter sine Planer eller det Befalede, eller Betalingen efter Varen ꝛc.). Det falder ofte omtr. sammen med migssiliorpâ, men bruges ikke saa ofte.

nalerkutsivigâ, gjør ham tilpas; ind-retter sin Gjerning efter hans Ønske; fyldestgjør hans Forlangende ꝛc.

nalerumavok, er jævnt tiltagende i Høide; skraaner jævnt (og ikke steilt) opad ell. nedad (et Land, en Bakke, en Snedrive). Bruges maaskee ikke alle-vegne.

nalíkâk, Skrævet i Buxerne.

nalíkaiarpok, har sprængt sine Buxer i Skrævet.

nalíkagut, m. S. **-gutâ**, Foden til den grønlandske Lampe (af Træ med tre Been og en Fordybning i Midten til at opfange den fra Lampen nedlø-bende Tran); en Lampestol.

nalingmagpâ og hyppigst: **naling--magterpâ**, jævner det ved at bort-tage eller tilintetgjøre Forhøiningerne og udfylde Fordybningerne. U. S. pass.: er udjævnet.

nalingmagterut, et Redskab til saa-ledes at udjævne med; bl. A. en Harve.

nalingmuagpok, er jævnt (et Land ell. en Landstrækning); enten: er jævnt og fladt; ell. og: er jævnt og svagt sti-

gende. Er nok ikke almindeligt; jvf. o. nalerumavoĸ.

nalingínaĸ, (egentl.: en blot Ligemedværende; underforstaaet: hvadenten den er ligesaa ell. ei) 1) En, ligemeget hvo ell. hvilken; og svarer det saaledes ofte i Sg. til: hvilkensomhelst, hvadsomhelst ell. nogensomhelst, nogetsomhelst, og i Pl. desuden til: al Slags; 2) en af de almindelige; 3) adverbialt (istedetfor i Mod.): ligemeget hvad ell. hvorledes ell. paa hvad Maade. inuit nalingínait, enten: almindelige Mennesker; ell.: Folk i Almindelighed; ell. og: al Slags Folk. nalingínaĸ piumassoĸ pigile, lad den gjøre det, som har Lyst; ligemeget, hvem det er. nalingínaĸ oĸángitsoĸ pisángilaĸ, den, ligemeget hvem, som ikke har sagt til, han skal ikke (være med ꝛc.) ɔ: Hvosomhelst, der ikke ꝛc. nalingínarnut atugagssauvoĸ, det er til Brug for Alle og Enhver, eller det er til almindelig Brug; ell. og: det kan bruges baade til det Ene og det Andet. sugdlermik písavit? Af hvad Slags vil Du have den? (Svar:) nalingínaĸ, akikínermik, ligemeget af hvad Slags, en af de billigste. — Undertiden (dog ikke alm.) bruges det med Suff. som Pronomen i Analogi med kise og tamaĸ, f. Ex. nalingínavta, vi, hvem af os det saa er.

nalingínaĸ iliorpoĸ, gjør paa nalingínaĸ-Viis ɔ: 1) agter ikke paa (ell. og: bryder sig ikke om), hvad han gjør ell. siger; og saaledes ofte: 2) fører et uordentligt Levnet, ell. lever uden Hensyn til Andre, ell. til hvad der sømmer sig ꝛc.

nalingínarpoĸ, 1) omtr. d. S. s. det Forrige, men bruges ikke saa meget i dets anden Betydning; derimod bl. A. om: 2) er ligegyldig; bryder sig ikke om, hvorledes det gaaer; og 3) tager Noget ell. gjør Noget uden at iagttage nogen Rækkefølge (naar der er Flere, som skulde tage ell. gjøre hver Sit).

nalingínarâ, 1) betragter det som almindeligt; anseer det ikke for noget Videre; 2) bryder sig ikke om, hvorledes det gaaer med ham ell. med det.

nalingínarsiorpoĸ, tager iflæng; gjør ingen Forskjel; de ere ham alle lige gode. Kan ogsaa bruges om: anseer ikke Personer; jvf. nakerissarsiorpoĸ (u… nakivoĸ).

nalingínauvoĸ, 1) er af de alm…delige; der behøves ikke at tages s… Hensyn dertil; og videre: 2) der beh… overhovedet ikke at tages Hensyn dertil; … kan være ligemeget med ham eller … Om et Menneske bliver det ofte 3) … sende: der behøves ingen Omstændig… der med ham; han agter sig ikke … finere, end vi andre ere.

nalingínautípâ, 1) d. S. s. nalin…-narâ i første Betydning; 2) spec. v… helliger det (det Hellige).

nalugpâ og **nalúpâ**, kaster det fra… uden at løfte Armen; slænger det hen. … **nalugsivoĸ**. Pass. Part. **nalut**…

natdlugpoĸ, staaer og fisker fra St… den (med en kort Snøre, som kastes … og i smaa Ryk hales ind igjen).

natdlût, en Fiskesnøre dertil.

natdlukátarput, de spille Kort.

natdlukátautit, Pl. Spillekort.

nalugpoĸ, svømmer (et Menneske … Landdyr).

natdloĸ, et Svømmested. (Bruges … ret ofte.)

natdlorigpoĸ, s. svømmer godt.

nalugtorpoĸ, fangede et Landdyr, … dens det svømmede.

nalorârpoĸ, vader.

nalorâriaĸ, 2. 1) et Sted, hvor … skal vade (hvis man ellers vil kom… videre); 2) en Elv eller andet Va…, som man kan vade over; f. Ex. na…-râriáinauvoĸ, den er ikke mere rive… ell. ikke dybere, end at man kan v… over den; 3) m. S. **nalorâriâ**, d… Vadested (Elvens); det Sted i den, h… man kan vade over den.

nalûmavoĸ, kan svømme.

nalûmasortoĸ, en Vandsneppe, s… svømmer meget godt (Phalaropus hyp… boreus).

nâlungiaĸ, et spædt Barn.

nâlungiánguaĸ og **nâlungia…-ssuk**, d. S. s. Foreg. (kjælende).

naluvoĸ, er uvidende (om Nog… M. S. **naluvâ**, 1) veed det i… 2) veed ham ikke ɔ: enten: veed ikke h… Mening, ell. hvad han vil sige; ell… forstaaer sig ikke paa hans Vaner ꝛc.

Gûtimik nalussoĸ, en Hedning…

ungilaĸ, er ikke uvidende; veed godt vorledes det er eller skal være). — S. — det —. nalúngilat taimái-ángitsoĸ, Du veed godt, at det ikke l være saaledes.

ip nalúngíssusia, Sjælens e-Uvidenhed (om det Bevidste) ɔ: mvittigheden. tarnâta nalúngíssu-a, hans Samvittighed; tarnima na-ungíssusia, min Samvittighed, ꝛc. uffixet for Personen til tarne).

ssaĸángilaĸ, har Intet, som er uvidende om ɔ: 1) er alvidende; er ligesom alvidende; veed ogsaa det, man havde troet ham uvidende om.

ssariaĸángilaĸ, det har ingen idenheds-Nødvendighed ved sig ɔ: det ell. kan ell. tør man ikke være uvide om.

rĸúpâ, veed ikke, hvorledes det vil e af for ham, hvis det kommer til Styk-; stoler ikke paa hans Dygtighed ell. ke. U. S. refl.: veed ikke, hvor-es han (selv) vilde komme fra det; er ikke paa sig selv. Htr. **nalor-utsivoĸ.**

rnivoĸ (Prov.: nalorngivoĸ) og S. **-vâ**, veed ikke, hvorledes han nu l gjøre, ell. hvorledes det har sig med Sag ell. med ham (f. Ex. hvad den den vil sige, ell. hvorvidt den Anden kommen i sin tilsvarende Gjerning); veed ikke det, han nu burde vide at kunne gjøre det, han vil.

rssípâ eller almindeligst: **nalor-sitsârpâ**, bringer ham til et Punkt opstiller for ham et Punkt, hvor han n Anden) staaer som den Uvidende ɔ: gjør et Arbeide, som han ikke kan staae, hvorledes det er gjort; eller: fremsætter et Spørgsmaal for ham, han ikke kan svare paa, men maa lære, at han ikke veed det. Jvf. ajor-sípoĸ og ajorssitsârpoĸ.

rssitsârut, en Gaade.

narpoĸ ell. hyppigst: **-naĸaoĸ**, n er uvidende ligeoverfor det; en-: 1) man veed det ikke, eller man staaer sig ikke paa det ell. paa ham; r: 2) det eller den er vanskelig at e eller at fatte eller begribe; er ube-belig. âtât nalunaĸaut, man veed Sælhundene ɔ: enten: man veed ikke, hvor de ere henne, ell. hvor de blive af, at man ingen seer; eller: man veed ikke, hvad der gaaer af dem, at man ikke kan komme dem nær.

nalunartoĸ, det, man ikke veed ell. ikke kan fatte ell. begribe; en Hemmelighed, eller Noget, hvorved der er en Hemmelighed for En.

nalunarumãngilaĸ, det vil ikke være vanskeligt at vide for En; Tiden vil lære ell. vise det.

nalunaerpâ (een Sag ell. i eet Punkt) og **nalunaiarpâ** (i flere Punkter), htr. **nalunaiaivoĸ**, bortfjerner derfra det, som man ikke veed ɔ: 1) kundgjør det; aabenbarer det; gjør det bekjendt; 2) forklarer eller fortolker det; gjør det begribeligt; 3) beviser det; 4) aabenbarer ham; angiver ham; 5) vidner om ham. U. S. refl.: bortfjerner fra sig selv det, som ikke vides ɔ: 1) siger til; lader En vide, hvad man vil, eller hvorvidt man er kommen ꝛc.; 2) vidner om sig selv.

nalunaiaissoĸ, den, som bortfjerner ꝛc.; bl. A.: 1) et Vidne (som kundgjør Noget om Nogen; jvf. ilisimang-nigtoĸ); 2) en Fortolker.

nalunaerut og **nalunaiaut**, det, hvorved man bortfjerner ꝛc.; 1) en Bekjendtgjørelse; 2) en Forklaring; 3) et Beviis; 4) et Vidnesbyrd; — altid underforstaaet: om ell. fra sig selv (Suffixets Person) og angaaende Nogen ell. Noget (-mik), s. d. F.

nalunaerutigâ og **nalunaiautigâ**, har det til Bekjendtgjørelse ꝛc. enten: om sig selv, eller: fra sig selv og angaaende Nogen ell. Noget (-mik, eller og en Inf. eller Conj.); jvf. ángîautigâ. Det svarer saaledes til: 1) bekjendtgjør det (for Nogen, -mut); kundgjør det; forkynder det; 2) bekjender desangaaende; aflægger Bekjendelse derom; 3) bevidner det; vidner angaaende ham ell. om ham ell. det (og altid tillige: om sig selv; kundgjør sin Kundskab ell. sin Mening om ham ell. om den Sag for Nogen); 4) bekjendtgjør eller forkynder ell. bekjender ell. bevidner ell. forklarer ell. beviser Noget dermed (med de Ord).

nalunaiáupâ, bekjendtgjør ell. vidner ꝛc. i hans Sted.

nalunaerfigâ, bekjendtgjør ꝛc. for ham; forklarer ham Noget; lader ham vide ꝛc.; meddeler ham Noget, ſom han ſelv veed, men den Anden ikke.

***nalunaerasuartaut** (ſaal. rigtigſt), en Telegraph.

nalunaerĸut, 1. og **-rĸutaĸ**, 2. et Tegn, hvorved man kan vide Noget; et Kjendetegn; et Mærke. M. S. **-tâ**, 1) hans Tegn eller Mærke (ſom han eier); 2) hans ell. dets Kjendetegn; et Mærke, hvorved man kan kjende ham ell. det. Spec. et Uhr (i denne Betydning altid: -rĸutaĸ).

nalunaerĸutigâ og **-rĸutarâ**, har det til Tegn ell. Mærke; kjender Noget derpaa. anore kisiat nalunaerĸuta--ralugo ingerdlavunga, jeg gik frem, kun havende Vinden ɔ: dens Retning til Kjendetegn (for at finde Vei, f. Ex. i Snetykning).

nalunaerĸutserpâ, forſyner det med Kjendetegn; f. Ex. lægger et Mærke i en Bog, ell. reiſer en Steen ell. Andet op ved Siden af Noget for at finde det igjen, ell. ſætter en Streg ell. et Kryds ꝛc. paa det til Kjendemærke, og Lignende.

nalunaerĸutsiorpoĸ, 1) gjør et Mærke ell. Mærker; 2) ſpec. gjør Uhre; er Uhrmager.

nalunaerĸutsiortoĸ, ſpec. en Uhrmager.

nalunaerĸutsiaĸ, m. S. **-tsiâ**, hans gjorte Mærke ɔ: et af ham gjort Mærke (ell. ſpec.: Uhr). tássa nalunaerĸutsiara, det er et Mærke, ſom jeg har gjort ell. ſat.

nalunaerĸutiliorpoĸ, egentl. d. S. ſ. nalunaerĸutsiorpoĸ, men er kommen i ſpeciel Brug for: gjør et Tegn; gjør en Gjerning til et Tegn, hvorpaa man kan kjende, hvem han er.

nalunaerssorpâ (anal. ĸajangnaer--ssorpâ), egentl. omtr.: gjør den ell. det ſaavidt muligt i alle Henſeender til en nalunaitsoĸ ɔ: ſøger at blive bekjendt med det i alle Enkeltheder; 1) giver nøie Agt paa det, og hvad der foregaaer med det; 2) lægger nøie Mærke til ham og hans Gjerning ell. Foretagende; 3) ſeer til en Syg; beſøger ham for at erfare, hvorledes han befinder ſig; 4) holder ſig det i Erindring; ſeer jævnlig efter for ikke at glemme det; 5) tegner det op; fører det til Bogs; 6) gjør Rede og [...] tighed for det.

nalujungnaerpoĸ og m. S. **-r[...]** er ikke længere uvidende om Noget [...] om det; veed det nu; forſtaaer [...] fatter ell. begriber det nu.

nalujungnaerutigâ, har derved [...] Kundſkab eller Begreb eller Underret[...] om Noget.

naluvssarpoĸ og m. S. **-rpâ**, [...] efter Noget, hvorom han ikke veed, hvo[...] er (f. Ex. opſøger et anſkudt Dyr; [...] gaaer hen et Sted, hvor der under[...] findes Fugle at ſkyde, for at ſee, [...] der mulig er nogle; eller gaaer [...] hen for at tale med En, ſom man [...] Gang ikke traf hjemme, og ſom m[...] heller ikke nu er hjemme, og Ligne[...]

nãmagpoĸ, 1) er tilſtrækkelig; er [...] der er ſaa meget deraf, ſom der [...] være, og maaſkee lidt mere; 2) er [...] ſende til ſin Brug; og efter Omſtæ[n]hederne: 3) er fuldſtændig; 4) er vel[...] kamíka nãmagput, mine Støvle[r ...] tilſtrækkelige; kan være enten: jeg ha[r ...] mange, ſom jeg behøver; ell.: de paſſe[...]

nãmagtumik, Mod. adv. tilſtræk[...] tilgavns; ſaaledes at der Intet man[...] nãmagtumik pulamigpoĸ, han fald[t til]ſtrækkelig paa Næſen ɔ: ſaa haardt ſom [...] vel kan taale uden at ſlaae ſig forda[...]

nãmáinarpoĸ, er kun tilſtrækkelig; [...] det en Smule mindre, ſaa vilde de[t] være nok.

nãmáinartumik, Mod. adv. kun [...]ſende; ikke for meget; med Maade; [...] ſaa meget, ſom fornødent er.

nãmaĸut og **nãmaut**, det, hv[...] Noget bliver tilſtrækkeligt ell. fuldſtæn[...] Bruges meſt forlænget ved andre [...]fixer; ſ. d. F.

nãmaĸutigâ og **nãmautigâ**, er b[...] tilſtrækkelig ell. fuldſtændig ved det [...] ved, at det blev tilføiet).

nãmaĸusiúpâ, bruger ell. har [...] det til at gjøre Noget tilſtrækkeligt [...] tuviligssavnut nãmaĸusiúpara, je[g har] brugt det til at fuldſtændiggjøre [...] det til min Vandpels med.

nãmautigssaĸ, m. S. **-gssâ**, N[...] hvorved det kan blive tilſtrækkeligt; [...] ſom udfylder det Manglende deri. [...] -mássa akiata nãmautigssâ, h[...]

…, som manglede i Betalingen for det, … hvorved den nu bliver fuldstændig.
…agâ, 1) agter det for nok; holder … for tilstrækkeligt (det, han fik ell. har); … har det til Passende ɔ: kan bruge …, som det er (et Klædningsstykke, et …aben, et Redskab &c.); og i denne Be… …ning ogsaa om alle mulige livløse …ng, naar det Ene passer i eller til … Andet, f. Ex. igap nāmagai, Gryden … dem til Passende ɔ: kan rumme …n; ell. simine nāmagâ, den har sin …op til Passende ɔ: Proppen passer … den; 3) finder sig i det; er til… …ds med det, som det er (f. Ex. med … Skjebne); 4) nøies med det.
…agsivoĸ, 1) er bleven nok; hvil… … som oftest bliver d. S. s.: er bleven …rdig; er fuldbragt ell. fuldført; 2) har …et nok (f. Ex. af det, han samler ell. …kjøber); og bl. A.: har faaet nok at …se; er mæt. M.S. **nāmagsivâ**, … faaet det færdigt; har fuldført eller …ldbragt det.
…agsíssúpâ, har fuldført Noget …mik) i hans Sted ell. for ham; har …ort Fyldest for ham.
…agtípâ, 1) gjør, at det er nok ell. …strækkeligt; samler eller hidskaffer saa …eget deraf, at det er nok; 2) gjør det …rdigt, saa at det kan være tilstrækkeligt; …) gjør det passende til Noget (-mut). …nga nāmagtitdlugo kipísavoĸ, det …al skæres af saaledes, at det passer …rtil. ingiaĸativut nāmagtitdlugit …gerdlásaugut, vi skulle reise saaledes, … vort Følge er passende (til os) ɔ: …m tilpas, hverken langsommere eller …rtigere. nāmagtitdlugo akilíngilat, …u har ikke betalt det efter dets Værd.
…agtôrpâ, traf det saaledes, at det …etop var passende; f. Ex. at det Stof, …an brugte, netop slog til til det, han …jorde deraf; eller kom godt hjem, lige …et Uveiret brød løs; eller fik Noget …ærdigt netop til den Tid, da det skulde …ruges, og Lignende. autdlásassoĸ …āmagtôrpara, jeg kom netop tilpas, …et han skulde reise (var jeg kommen …idt senere, havde jeg ikke truffet ham). …S. **nāmagtôrpoĸ**, det træffer ell. …raf sig netop passende, det slaaer eller …log netop til.

nâme &c. s. nauk.
nananârpoĸ s. ná-â.
nanerpâ, kommer til at trykke ell. hvile paa ham ell. det med sin Vægt; tynger den ell. det ned med sig i sit Fald (i eet enkelt Tryk og afseet fra, om det samme Tryk derefter endnu vedvarer en Tid ell. ikke; s. d. F.). ĸarmap na--nerpâ, Muren tyngede ham ned med sig ɔ: faldt ned paa ham. nanerĸa--jaĸâvkit, jeg var nær faldet om paa Dig, ell. jeg havde nær lagt mig paa Dig.
nanertorpâ, ligger med sin trykkende Vægt paa ham ell. det; tynger derpaa (varig eller egentl. med mange sammenhængende Smaatryk, som f. Ex. et Menneske paa sit Leie, eller en Byrde, som er for tung, paa den, der bærer den). nanertugara ajorpatdlârmat ĸîáinâ--raunga, da det, jeg tynger paa ɔ: mit Brixeskind er altfor daarligt, pleier jeg kun at fryse. — Saavel dette som det Foregaaende bruges ikke sjelden billedlig, f. Ex. om en Sorg ell. en Misgjerning ell. Synd, der hviler paa En med sin Vægt og tynger En ned.
nanípoĸ, synker sammen; sætter sig, bliver lavere; trykkes ligesom sammen af sin egen Vægt (en Hævelse eller Sneen ell. Andet, som synker sammen ved Indsvinding). I NGr. bruges nok i samme Betydning **ninípoĸ**, som altsaa maa være en særskilt Stamme.
narnuaĸ, 2. omtr. d. S. s. nanertit--sivigissaĸ (det, som man lader Noget tynge paa), bruges undertiden i forlængede Former, f. Ex. i de to følgende:
narnualiúpâ (gjør det til en narnuaĸ), bl. A.: lægger sig over paa det, saa han hviler paa det med en Deel af Overkroppens Vægt.
narnuarâ (har det til narnuaĸ), bl. A.: omvikler det fast, saa det trykkes sammen (egentl. altsaa: lader det trykkes sammen ved et omviklet Baand).
naneruaĸ &c. s. nanivâ.
nanípoĸ s. nanerpâ.
nanivâ, finder det, som man ledte efter, eller som var tabt. (Jvf. navssâĸ.) U.S. pass. Htr. **nanissivoĸ**.
naneruaĸ, 2. Noget at lyse med for at finde det, man ønsker at finde (Veien, det Tabte &c.); spec. en Fakkel.

naneruarpâ, lyser med Fakkel eller Andet enten: paa det (Stedet), eller: efter det (det Søgte), eller: for ham. — — U. S. — for sig.
naneruarfik ell. bedre: **naneruaut** og helst: **naneruartaut**, en Lygte.
nanerût, et Lys (Tællelys, Voxlys &c.).
nanerûserfik, en Lysestage.
nano og **nanoĸ**, 2. (Pl. nánut), en Bjørn; navnlig den her ene bekjendte: Isbjørnen.
nanoraĸ, 2. en Bjørneunge. (Ellers ogsaa: atertaĸ, s. S.)
nánugpoĸ, har fanget ell. nedlagt en Bjørn.
nánugtaĸ, m. S. **-gtâ**, hans ɔ: den af ham nedlagte Bjørn.
nánerivoĸ, har at bestille med en Bjørn ɔ: er i Arbeide med at faae den nedlagt, er i Kamp med den.
nanúngûssârpoĸ (egentl.: bærer sig ad som en lille, pæn Bjørn, eller og: leger Bjørn), viser sine Bjørnemanerer: brummer og gaaer ind paa Folk &c. (Bjørnen).
nangarpâ, formener ham Noget; 1) ved sin Gjerning: forhindrer ham i at gjøre det, han har i Sinde eller begyndt at gjøre; 2) ved sit Ord: a) forbyder ham det, han gjør ell. vil gjøre; b) gjør Indsigelse imod hans Ord; vil ikke lade hans Ord gjælde.
nangartarpâ, d. S. s. Foreg. med Gjentagelse og bruges derfor hyppigst.
nangartáuput, de sige hinanden imod; de ville gjensidig ikke lade hinandens Ord gjælde.
nangâvoĸ (synes fork. af nangagauvoĸ og vilde i saa Fald egentl. betyde: er forhindret ell. hindres, nemlig af sine Tanker), er tvivlraadig; veed ikke, hvad han skal beslutte sig til; han baade vil og vil ikke.
nangeĸ, 1) et Skind, som lægges under et Barn ovenpaa det egentlige Brixeskind (for Ureenligheds Skyld); 2) en Blee.
nángerpâ, 1) giver det et Skind under sig; 2) giver det en Blee paa (Barnet).
nangiarpoĸ, 1) er bange paa farlige Steder (paa Iis; tilsøes; paa steile Klipper &c.); 2) er svimmel i Kajakken: synes, at Kajakken hælder ell. begynder at kæntre (og kæntrer da gjerne virkelig, idet han vil forebygge den formeentlige Kæntring. Er en Sygdom).
nangiarâ, bliver ell. vilde blive bange (i den Baad, i den Sø, paa den Brat &c.); tør ikke vove sig ud i ell. paa de
nangialerpoĸ, er begyndt at blive s mel i Kajakken; har faaet eller lide Svimmelhed.
nangĩpoĸ, ts. og **nangiasuip** ts. er ikke bange paa et farligt S tør gaae eller færdes paa Steder, man (som siger det) ikke turde; er voven.
nangiarnarpoĸ eller **-naka** 1) man (ɔ: jeg) er bange; man g med Livet i Hænderne; 2) det er c steligt (Stedet); man maa blive b der (f. Ex. paa den Vei, eller i den B ell. i den Søgang &c.).
nangigpoĸ, t. tager fat eller t fat paa igjen; begynder paa det Sa igjen, efterat der havde fundet en brydelse Sted. Ordet udtrykker kun G optagelse af det Samme, som var brudt, afseet fra det active ell. pa Forhold. Saal. bl. A.: faaer et bagefald (en Syg); lever op igjen (som man holdt for død); optager gamle Vane igjen (en Forbryder, Dranker &c.); ell. begynder igjen paa som man troede han var vant af med Ex. at sige imod eller at sove for la &c.); eller gjør igjen som før eng (ypper Kiv igjen, bliver koldt Veir ig &c.); forværres ved Gjenoptagelse Sygdom eller et andet Onde); o. M.; dog i denne Form mest om, h der er ubehageligt eller imod Forventn
nangipâ, tager fat paa det igjen; f sætter det efter Afbrydelsen; kommer ig tilbage til det Samme (f. Ex. sit beide, sin Fortælling, sin Læsning, Stykke Mad, sin Drøm &c.); bl. ogsaa: skyder igjen paa det anskudte D bibringer det et nyt Saar med sa Vaaben som første Gang. Htr. n **-ngitsivoĸ**. Pass. Part. **nangita** U. S. pass.: tages fat paa igjen; f sættes efter Afbrydelsen; gjenoptages.
nangigtipâ (af nangigpoĸ), 1) activt opfattet: lader ham tage fat ig paa det Samme (som han tidligere ha paabegyndt); 2) Stamordet opfattet pasivt og Affixets Subject som forh dende sig pasivt: lader det gjenopta

f sig uden egen Medvirkning, f. Ex. det Abeide, han selv havde paabegyndt, og in nu fortsættes af en Anden, uden at hn selv (den Første, Ordets Subject) hde foranlediget det. nápáune nangig--pâ, han lod (passiv) sin Sygdom gjnoptages eller forværres ɔ: den forværredes for ham, uden at han havde get kjendelig Anledning dertil. S. d. F.

agitípâ (af nangípâ), lader den ell. d tages fat paa igjen ell. gjenoptages (Subjecterne baade til Stamordet og Aft tænkt som active). suliane táu--sumúnga nangitípâ, han lod sit Arbde gjenoptages ell. fortsættes af ham o overdrog sit Arbeide til ham, at han flde fortsætte det. nápáune nangitípâ, h har (activt) ladet sin Sygdom forværres igjen ɔ: har selv forværret den. (ankegangen heri, som ogsaa vistnok er Afkillige klart bevidst, er altsaa: han h ved sit Forhold under sin Sygdom fanlediget, at han, som sender Sygdmmene, lod den vende tilbage igjen). – Da Forskjellen imellem dette og det fegaaende Ord ikke ligger paa Overfben, er det let begribeligt, at den for Mange er uklar; hvoraf det da maa fklares, at ofte begge bruges islæng, e at paa nogle Steder for visse Ting d ene, saa at sige, har fortrængt det aet.

agingnigpoĸ, t. (en htr. Form af nigigpoĸ m. S.), anskyder et Dyr pany.

agnigpoĸ, t. og nangnigtípâ, S. s. nangigpoĸ og nangigtípâ, men bges neppe om Andet end Sygdom ell. eSyg, og ialtfald langt mindre almindg end hine.

agnigarpâ, Prov.: nangniarpâ o nángiarpâ, søger at anskyde et Dr paany. (Almindeligst er ellers ogsaa her: nangingniarpâ.)

akigpoĸ (fork. af nangerĸigpoĸ), s bruges i en Deel af Landet i Betydng af: kommer til Live igjen (et Dyr, h man troede var dødt). toĸúka--ariga kingumut narĸigpoĸ, vel hde jeg dræbt den (ɔ: troede jeg, at), men den blev levende igjen. S. d. F.

akigpâ (fork. af nangerĸigpâ med ngípâ som nærmeste Stamme og med Flytning af Objectet), s. gjenoptager ham (ɔ: hans Ord) eller det (Ordet) med Forbedring ell. Rettelse; 1) gjentager det Samme rigtig, som den Anden havde sagt feil, ell. som var feil i de Ord ell. den Skrift; retter ham eller det; 2) gjentager det Samme bekræftende, som den Anden havde sagt enestaaende; bekræfter ell. bevidner hans Ord. U. S. narĸigpoĸ, 1) retter sig selv; 2) gjentager til Bekræftelse det Samme endnu engang, som han (selv) havde sagt før. Htr. narĸigsivoĸ. — Ordet er i den anden Betydning (bekræfter) ikke ganske almindeligt; men netop i denne kan det til sin Brug ikke erstattes af noget andet, og da den samme Betydning forøvrigt ligger tydelig nok i Ordet for den, som vil tænke efter, saa er der Intet i Veien for at anvende det og de følgende Dannelser deraf, hvor det behøves, dog saaledes, at Misforstaaelse ell. Forvexling med en anden Betydning af na--ngigpoĸ ikke kan finde Sted.

narĸigfigâ, gjentager sit Ord med Eftertryk ligeoverfor ham; enten 1) for at bevidne ham, at det er saa ell. skal være saa (hvadenten han vil troe det eller ei); eller 2) for at overtyde ham om Noget. Jvf. n. narĸigssorpâ.

narĸigsigâ, har ham til sit Ords rettende Gjentager; 1) bliver rettet af ham; 2) faaer sit Ord stadfæstet af ham. ugpernarsaivoĸ — narĸigsigalugo, sværger ved —.

narĸiut, det (de Ord), hvormed man retter ell. bekræfter Noget; 1) en Rettelse (f. Ex. af en Trykfeil, anført bag i en Bog); 2) en Bekræftelse af det, som blev sagt før enten af En selv ell. af en Anden; og forsaavidt dette svarer dertil: et bekræftende Vidnesbyrd. S. d. Foreg.

narĸiutigâ, har det til Rettelse eller Bekræftelse; 1) retter eller bekræfter Noget dermed (med de Ord); 2) bekræfter sit Ord angaaende ham ell. det; og saal. efter Omstændighederne: aflægger et bekræftende Vidnesbyrd om ham ell. angaaende den Sag (hvorom han har udtalt sig før). narĸiutigâra pâriv--dluarsimagai, jeg bekræfter om ham (hvad jeg før har sagt), at han har pas-

ſet godt paa dem. 3) gjentager ſit Ord desaarſag, eller bekræfter Noget af den Grund (ſom ofteſt med en Cjnct.); — ell. og: 4) kom derved til Live igjen (hvor narĸigpoĸ bruges i denne Betydning). S. d. F.

narĸissutigâ, d. S. ſ. d. Forrige og bruges vel oftere end hiint i dets 3die (og 4de) Betydning, derimod ſjeldnere i de førſte to.

narĸiuseĸ, 2. en Forlængelſe af narĸiut med paſſiv Betydning: det, hvorved Noget rettes eller bekræftes. Deraf:

narĸiuserâ, bekræftes derved (en Sag); forſikkres ell. beſtyrkes derved i ſin Sag (en Perſon); har det til Bekræftelſe ell. bekræftende Vidnesbyrd for ſig (ligeſom til Segl paa ſig).

narĸigssorpâ, 1) d. S. ſ. narĸigpâ med tilføiet beſtemt Antydning af (hvad hiint kun lader forudſætte), at Rettelſen ell. Bekræftelſen ikke beſtaaer i en enkelt Yttring ell. et enkelt Ord (anal. ſ. Ex. katerssorpai af katípai), og bruges det ſaaledes undertiden ſom hiint i Betydning af: bekræfter hans Ord (udførlig). Almindeligſt: 2) d. S. ſ. narĸig-ssorpoĸ (refl.) med ſamtidig Betegnelſe af det fjernere Object: bekræfter udførlig ſit Ord mod ham (anal. ĸajar-torpoĸ og -rpâ); altſaa omtr. d. S. ſ. narĸigfigâ (ſ. o.), og bruges det ſaal. om: a) vidner paa ham i hans Nærværelſe (at det er ſaa); b) ſøger at overtyde ham om Noget; c) taler ham tilrette; neml. paaminder ham eftertrykkelig om det, han før ell. oftere har hørt og ſaaledes godt veed, men ikke retter ſig efter. (I denne ſidſte Betydning bruges det ogſaa af Nogle med langt ô, hvilket dog ſynes at være en Forvanſkning.)

narĸigssũpâ, bekræfter Noget i hans Sted ell. paa hans Vegne; giver ham Vidnesbyrd for det, ſom han (den Anden) før har udtalt om ſig ſelv. nar-ĸigssũpara pârivdluarsimagai, jeg bekræfter paa hans Vegne ell. giver ham det Vidnesbyrd, at han har paſſet godt paa dem (ſom han ogſaa ſelv ſiger). — U. S. i Pl. **-put**, de bekræfte deres Ord (hver ſit) imod hinanden (ſ. narĸig-ssorpâ Nr. 2); kan være enten: de trættes ell. disputere med hinanden; ell.: de ſøge at overtyde hinanden om N ell. at tale hinanden tilrette (ſ. Ex. at afgjøre en ſtridig Sag); dog bru Ordet i denne Betydning ialtfald yderſt ſjelden. S. agssortũput.

narĸigssûtigâ, d. S. ſ. narĸiu i anden Betydning med den under n -ĸigssorpâ antydede Udvidelſe.

Om disſe i Betydningen ſaa nær hverandre grændſende Ord (narĸigpâ gjælder forøvrigt det Samme, ſom o for er bemærket om nangigtípâ og -ngitípâ, nemlig at Forſkjellen ikke ſt klart for Alle.

nãngivoĸ, gjør et Hop paa eet B M. S. — paa det eller hen paa Bruges efter Sagens Natur ikke derimod det Følgende.

nãngissarpoĸ, hopper paa eet Be

nãngissat, Pl. ſtore Stene, ſom flere Steder findes liggende paa ſlet A i en Række med ikke ubetydelige A lemrum, og ſom af Sagnet tilſkrives lænderne, der ſkulle have lagt dem at ſpringe paa dem Rækken til Ende eet Been.

nangmagpoĸ, 1) bærer Noget Ryggen i et Bærebaand over Ho ell. Skuldrene (et Menneſke); 2) b Noget hængende tværs over Ryggen Laſtdyr). M. S. — det —.

nangmagaĸ, 2. 1) det, ſom bæres Ryggen; og m. S. **-gâ**, det, ſom bærer —; hans Byrde; 2) det, paa eengang bæres paa Ryggen; Byrde; en Dragt. I denne anden tydning almindeligſt fork.: **nangm** nangmât pingasut, tre Byrder Dragter; det, ſom er baaret paa gen i tre Gange.

nangmagkiúpâ (gjør det til na -magaĸ), ſjeldnere: **nangmiú** 1) tager det paa Ryggen for at det; 2) lægger det paa Ryggen af N (-mut), at han ſkal bære det.

nangmagtigâ, har ham til at for ſig.

nangmaut og **nangmautaĸ**, et rebaand. M. S. **-tâ**, det Bæreb ell. Aag, ſom han bærer i eller h ſit Eie) til at bære i. Kan ogſaa br om: et Aag; neml. hvor det kun gj om at betegne et Redſkab, hvorme

rde bæres; afseet fra, paa hvad Maade
 bæres. Jvf. erssût.
ngmik, Pl. m. S. **nangmê**,
ærtræerne i en Konebaads Bund.
ngminek, 1) selv; han, hun, den,
 selv. uvanga nangminek, jeg selv.
llit nangminek, Du selv. táukua
ngminek, de (Subj.) selv &c.; uden
randring for Personer, Casus ell. Tal.
ed Suff. til et dertil hørende No-
n: 2) (hans &c.) egen eller eget.
ngminek saviga, min egen Kniv.
ngminek isumavsínik, efter Eders
t Sind eller Tykke. — Ved Siden
af bruges det af Nogle som et regel-
 Nomen af 3die Cl.: i Plur., med
p. &c., og da med Suffixer i Betyd-
g af: egen eller eget. Det er ri-
ligt, at dette engang har været al-
ndeligt, men nu er det i den Grad
dtagelse, at disse Former ikke kunne
uges i Skrift for Alle og Enhver. Det
este, som heraf er lidt mere alminde-
t, er Ordets Brug med Suff. og App.,
Ex. nangminermigut, ved sig selv;
ngminivtínit, af eller fra os selv;
ngminivnik, med mit Eget, &c. Jvf.
gme.
gminerâ, har det som sit Eget
ke tillaans ell. erholdt uden Vederlag).
ngmineríngilâ, han har det ikke som
 Eget ɔ: har det kun i Brug ell. har
holdt det som Understøttelse &c.
gminertorpok og m. S. **-rpâ**,
der Noget ell. det, som er hans eget.
gminigssarsiorpok, søger sit
get.
gminiliak, m. S. **-liâ**, hans
elvgjorte ɔ: en af ham selv gjort Ting.
gminiliarâ, har gjort det selv.
arpok og naoralavok s. nauvok.
pak, Sygdom. Bruges ikke eller
ltfald saa sjelden, at det maa betragtes
m ubrugeligt. Deraf:]
arpok, bliver syg. (Et andet ná-
parpok s. under napavok.)
arsimavok, er syg.
arsimavfik ell. **-rsímavik**, et
ygehuus; et Hospital.
aut, Sygdom. M. S. **nápautâ**,
ns Sygdom (ell. egentlig Sygdoms-
rsag; den hans Tilstand, hvorved han
finder sig syg).

náparpâ, náparut, napassortak, napa-
-tariak &c. s. d. F.
napavok, staaer opreist. Bruges mest
om Livløst, dog ikke udelukkende; s. d. F.
napáinarpok, staaer blot opreist (et
Menneske) ɔ: staaer og bestiller Ingen-
ting; staaer ledig.
napassok, 1) Noget, som staaer opreist;
2) spec. umiap napassue, a) det op-
staaende Sidetømmer i Konebaaden; b) Ko-
nebaadens Støtter (hvorpaa den ligger om
Vinteren; ellers ogsaa: pusíngavê, s. S.).
napassuliak (en gjort Opreiststaaende),
en lang Steen ell. et Stykke Træ, som
man har reist op til et Mærke (f. Ex.
ved et Indløb istedetfor en Varde).
napassakátârpok, staaer paa Hove-
det (et Menneske; egentl.: — flere Gange
i Rad).
napassariak, 2. Prov. d. S. s. na-
-patariak.
napassortak, Pl. m. S. **-rtai**, hans
ell. dens (paa deres Flade) Opreiststaaende
ɔ: 1) hans fremstaaende Knokler (navnl.
paa Ankelen og Haandledet; mindre al-
mindelig om Knoerne paa Fingrenes Rod-
led); 2) Laasen paa et Skydegevær.
napassortaussai (Pl. m. S.), Ha-
nens Sporer.
napákarpok, 1) falder forover ned fra
Noget (f. Ex. fra en Bænk; ved at tabe
Ligevægten forover); 2) slaaer fra Luften
ned i Vandet paa sit Bytte (en Sø-
fugl).
napariak, 2. Pl. m. S. **-riai**, 1) Op-
standerne i Rygstykket paa en Slæde;
2) Opstandere ell. Stivere paa Siden af
en lastet Konebaad (for at hindre Lasten
fra at falde i Vandet). S. n. naparkut.
napariarpâ og **naparísserpâ**
(umiak), sætter Stivere op paa Siden
af Konebaaden.
napariarsiorpok, holder sig fast i
Opstanderne og løber bag efter Slæden.
naparkut, m. S. **-rkutai**, Prov. d.
S. s. napariak Nr. 2. (Bruges i NGr.,
hvor Konebaaden i Vigtighed er under-
ordnet Hundeslæden.)
naparutak, m. S. **-tâ**, Rygfinnen paa
et Hvaldyr.
napârtok, et Rønnetræ. (I Labr. et
Gran- ell. Fyrretræ.)
napatariak, 2. en lang, tynd Tang-

loppeart, som under sine underlige Bevægelser engang imellem reiser sig paa Bagbenene.

náparpâ, stiller det opreist; reiser det op (noget Langt og Tyndt, f. Ex. en Tøndestave). U. S. pass. Htr. **naparsivoĸ**, spec. reiser Fadeværk.

náparsissoĸ og (maaskee almindeligst) **nápaja**, en Bødker.

nápartaĸ, 1) en Tønde, Balle eller andet Kar af Bødkerarbeide; 2) en Daler (saaledes benævnt fra den Tid, da et Ballemaal Spæk blev betalt med en Daler).

nápartarssuaĸ, Prov. en Daler (s. det Forrige), i Modsætning til:

nápartánguaĸ, Prov. en Rigsort. (Ellers ogsaa: ĸúmorssortoĸ og isâgaĸ, s. S.)

nápartípâ, lader det være opreiststaaende ɔ: reiser det op saaledes, at det bliver staaende opreist (f. Ex. Tømmerværket til et Huus; ell. en Steen, som man sætter op til et Kjendemærke; ell. en Stige, som man stiller op imod et Huus, &c.).

náparut, m. S. **-tâ**, omtr.: det, hvorved det har sin Reisning; 1) umiap (eller umiarssûp &c.) náparutâ, en Mast; 2) oĸalugfiup náparutâ, et Kirketaarn.

náparuserpâ, reiser Mast i det (Fartøiet).

naperpâ, har besnæret den; har faaet den i Snaren ell. Snaren fast om den (en Fugl; sjeldnere om Dyr, som fanges i et Garn).

napiarpâ, besnærer den; faaer den i Snaren.

napípoĸ, t. er besnæret; sidder fast i en Snare (Fuglen).

napitípâ, d. S. s. naperpâ: har faaet den til at sidde fast i Snaren.

napiagaĸ, 2. ell. **napititaĸ** ell. **napítortaĸ**, en Fugl, som er fanget med Snare.

nâpertorpâ s. d. F.

nâpípâ, træffer eller forefinder ham. autdlásassoĸ nâpípara, jeg traf ham i Færd med at ville reise. nâpitaĸángilanga, jeg traf Ingen (paa min Vei ell. der, hvor jeg kom). nâpitdluarpavkit, jeg træffer Dig godt ɔ: det er godt, at jeg træffer Dig; jeg vilde Dig netop Noget. Htr. **nâpitsivoĸ**. Jvf. angumerâ.

nâpeĸatigîgput, de træffe hinan[den] ɔ: de mødes (ved at ankomme samtidi[g] til samme Sted ell. den Ene, imedens [den] Anden er der). Jvf. naláupâ og pâ[...]

nâpertorpâ, anvender derpaa det [at] træffe det ɔ: træffer dets Tilstand [ell.] Beskaffenhed &c. med sin Gjerning; [gjør] derefter eller handler med Hensyn d[ertil]. ĸulivsiut nâpertordlugo avguiun[…] -putit, Du skal kun skære saa Me[…] Stykker, som Kjedelen kan rumme ([træf]fende dens Rummelighed). ĸajang[…] -ssusia nâpertordlugo písavat, [Du] skal behandle den med Hensyn til [dens] Skrøbelighed (træffende dens Skrøb[elig]hed). Jnf. heraf udtrykker saaledes: Hensyn til —, i Henhold til —, i Overe[ns]stemmelse med —. S. migssiliorpâ, [...]

nâpertuivdluarpoĸ (træffer S[…]ret med sin Gjerning &c.) kan godt [si]ges for: handler retfærdig; gjør Re[t og] Skjel (Dommeren &c.); parall. er[…] -tũssivdluarpoĸ.

nâpertornarsivoĸ, det er nu paa [...] Tid, at det kan ventes. (Egentl. o[…] man træffer nu den Tid med sin [...] umiarssuit nâpertornarsíput, nu [kan] man vente Skibene.

nâpertũpâ, indretter det efter A[…] (-mut) ell. med Hensyn dertil. (B[…] d. S. s. nâpertorpâ, men det, som [...] er Object, staaer her i Term., og [...] her er Object, vilde der staae i Mo[…]

napivâ (egentl.: forandrer dets lige [Ret]ning i en Vinkel, hvorved det brækker t[…] over, hvis det er stivt og haardt), 1) b[ræk]ker det; bryder det tværs over; 2) t[…] sin Retning tværs ell. skraas over [...] Retning; f. Ex. ĸagfiai agssumut [...] -pivdlugit ingerdlajumârputit, Du [skal] gaae frem, brydende Dønningerne [...] Vinden ɔ: Du skal holde Coursen [saa]ledes, at Du har Dønningen paa [...] Boug. 3) skiller et Dyr ad tværs [over] Midten, s. n. nagfaĸ Nr. 4.

nápúpâ, 1) bryder det over tillige [med] det, som det befinder sig paa; 2) br[…] dets Beliggenhed over med sin Ret[ning] ɔ: forandrer sin Retning der. ilivíng[…] kújámut náputdlugo, idet jeg (ell. &c.) ved ilivínguaĸ dreiede af mod S[…]

llorpâ (anal. kuvdlorpâ og kiv-lorpâ), brækker det i flere Stykker; A. brækker Isen (Vinden ell. Søgan-); og i Pl. **-rpai**, brækker dem tilhobe.

gpâ, egentl. maaskee overhovedet: kker det, dog saaledes, at det endnu nger sammen; men bruges her i Lan-saagodtsom udelukkende om: 1) knæk-en Fangerem ɔ: trækker den frem tilbage over en nogenlunde skarp nt, hvorved den faaer en Mængde aaknæk over Kryds paa Haarsiden taber sin Stivhed samt Evnen til at kkes uden at miste noget af sin yrke; 2) knækker et tørret Skind ɔ: der det sammen for at knække dets vhed allevegne eens (inden det myg-es ved Gnidning).

ak (anal. kúpak), m. S. **nagfâ**, et Knæk paa det (saaledes at Styk-e endnu hænge sammen). nagfa-rsimagame napivok, den har vist t et Knæk i Forveien, derfor brækkede . 2) et Sted derpaa, hvor det ellers ve kan bøies i en Vinkel; et Led. — guâta nagfâ, dens Ledemods Led ɔ: det, hvor det Ledemods Been er føiet det andet (det indre). 3) det af-dte Stykke; 4) u. S. (Prov. **nav-ak**, anal. kuvssak), det Halve af Dyr, som er deelt tværs over Mid-; forreste ell. bageste Halvdeel.

arpok (og **navssarpok**), faaer ene Halvdeel af et midtover deelt Dyr sin Part.

uak, 2. m. S. **navguâ**, et Ledemod.

guaitsok, en Elephant. (Den Fa-at Elephanten ingen Ledemod havde, ogsaa naaet til Grønland.)

ut, meest i Pl. **navgutit**, 1) min-afbrudte Isstykker (af Tyndiis), som e om i Søen; 2) Prov. Kex.

llo, Pl. m. S. **navdlue**, hans eled, især den underste Huling, Hasen. . sêrkok.

lokut, et Hosebaand.

lokuserpok, binder sit Hosebaand.

o, Pl. m. S. **napue**, Tværtræerne n Slæde.

llersorpai (kamutit), forsyner eden med Tværtræer; binder Tvær-rne paa den.

liutit, Pl. og m. S.: **-liutai**, Remmene, hvormed Tværtræerne ere bundne fast paa Slæden.

narajak, narajarpok, narajorpok, nar-dlangavok &c. s. naivâ.

narasek, 2. en Frø. Benævnelsen stammer fra Labr.

nârigsaut, nârkortuvok, nârdlugpok s. nâk.

nardluvok, er lige; gaaer lige (en Kant; en Linie; en Vei ꝛc.).

nardlussok og almindeligst: **nardlu-sôk**, lige; det, som er lige.

nardlorpok, bliver lige (det, som før var krumt eller bøiet). — — — — M. S. har faaet det lige; fik det rettet.

nardlorsarpâ, gjør det lige; er i Arbeide med at faae det lige.

nardlumut (Term. af nardlo), ligeud ell. ligefrem. Bruges især i Følgende:

nardlumuínak, ganske ligeud; fremad i en lige Linie.

nardlumukarpok, gaaer ligeud; viger ikke fra den lige Linie.

nardlusaerkut (ell. nardlorsaerkut), et linieret Blad at skrive lige efter.

narkigpâ, narkigsigâ, narkigssorpâ &c. s. nangigpok.

narkok, Spidsen paa en Buepiil.

narnerpok, roer til af alle Kræfter; haler ud.

narruvok, viser Foragt; og i denne Form især: vrager Noget (-mik).

narrugâ, 1) foragter ham; vil ikke have Noget med ham at bestille; 2) foragter eller vrager det; vil ikke have det, fordi det ikke svarer til hans Ønske. Jvf. asigínarpâ under ase.

narrunarpok ell. **-nakaok**, 1) man foragter ham ell. det; 2) han eller den er foragtelig ell. maa foragtes.

narrunarsarpâ, 1) gjør ham eller det foragtelig; 2) spec. skjænder ell. krænker hende.

narrunarsivok, er bleven foragtelig.

narrujũmivok, bliver stemt til bitter Foragt eller forarges i sit Sind ved at see Noget i en uventet foragtelig eller ussel Forfatning (omtr. med den Tanke: jeg ventede at finde det saa deiligt og godt, og saa er det saa usselt).

narrujũmíssutigâ, bliver stemt til bitter Foragt ꝛc. over ham ell. det.

narrutsagpok, d. S. s. narrujũmi-vok, men i høiere Grad ell. med stær-

kere Sindsbevægelse: forbittres ell. fortørnes i sit Sind over det uventet Foragtelige, der bydes ham (f. Ex. naar man faaer en ussel Betaling for et møisommeligt Arbeide, og Lignende). S. na-
-lerípoĸ.

narrutsagtípâ, fortørner ham ved sin foragtelige Adfærd.

narrutsautigâ, 1) fortørnes ell. forbittres paa ham paa Grund af hans foragtelige Adfærd; 2) fortørnes ꝛc. over den (Gjerningen) ell. desaarsag.

narssaĸ, flet Land; en jævn Egn; en Slette; en Mark. (Forekommer ofte som Stednavn.)

narssaumaneĸ, 3. m. S. **-nera**, den jævneste Deel deraf (af en Egn); den Strækning i Fjeldlandet, hvor Landets Overflade mest ligner en Slette.

narssarmiutaĸ, den grønlandske Markspurv.

narssugpâ (synes at være dannet af en kort Stamme anal. morssugpoĸ, sarssugpoĸ o. A.), krydser hans eller dets Retning; 1) kommer til ham fra Siden (i Alm. og afseet fra Hensigten); 2) krydser Retningen af den Jis, som vil spærre ham Veien fra Siden ɔ: kommer den forbi, inden den faaer spærret Veien for ham; 3) krydser hans Ord ell. Hensigt: siger Nei til ham; falder ham i Talen og forhindrer ham i at sige Mere, ell. søger at slaae ham af Marken ved en Sideindvending; ell. forbyder ham at udføre sin Hensigt ꝛc.

narssugtáuput, de sige Nei til hinandens Ord, ell. ville ikke lade hinanden komme til Orde ꝛc. (Siger lidt mere end saĸitsáuput, s. S.)

nârto og nârtuvoĸ s. nâĸ.

nasaĸ, 2. 1) Hætten paa en grønlandsk Mandspels. M. S. **nasâ**, hans (Mandens) ell. dens (Pelsens) Hætte. 2) overført: en Hue.

nasaussaĸ, 1) Hætten paa en Kvindepels; 2) Hætten paa en Klapmyds (s. ĸíngoĸ II); 3) et oftere forekommende Navn paa Fjelde ell. Øer med en hættelignende Top.

nasarpoĸ, 1) tager Hætten paa; 2) sætter sin Hue paa; og **nasarsimavoĸ**, har den paa.

nasaerpoĸ, tager Hætten ell. Huen af; og **nasaersimavoĸ** ell. **nasai**[...] **-voĸ**, har den af.

nâsâĸ, nâsarpâ og nâsângavoĸ s. n[...]

nasigpoĸ, er gaaet op paa et [...] eller en Bakke for at see sig om[...] er paa Udkig; i Praxis alminde[...] — for at see ud over Søen (om [...] raadeligt at gaae til Søes eller at [...] videre ell. ikke).

nasigfik, 1) Stedet, hvorfra ma[...] sig omkring; 2) som Navn: Udkigsf[...]

nasigfigâ, seer sig omkring derfr[...] gaaet derop eller har været deropp[...] Udkig.

nasípâ, 1) seer fra en Høide ud[...] den (Søen, Egnen); 2) er paa [...] efter den (Isen ell. en Baad ꝛc.).

nássagpoĸ, nássarigpoĸ, násseriv[...] nâĸ.

natâĸ, natârnaĸ &c. s. nateĸ.

natarĸoĸ, Brusk.

natarĸornaĸ, et Haglkorn (fra [...] len). Pl. **-rnat**, Hagl; Issla[...]

natarĸornarpoĸ, det hagler.

nateĸ, 3. m. S. **narĸa**, Bunden [...] den opadvendte Side af Bundflade[...] Hvadsomhelst: en Pose; et Kar; en[...] en Flaske; et Huus; et Fartøi; [...] ꝛc.). U. S. bruges det kun om: [...] vet i et Værelse.

naterssuaĸ, bedre: **narĸup ilu**[...] Kjelder.

natiliorpoĸ og **natsiorpoĸ**, 1[...] ger Gulv i et Værelse; 2) bygger [...] den i et Fartøi. M. S. — [...] ell. for det.

natsit, helst i Pl. **natsisit**, -[...] m. S. **natsisai**, dets Gulvs[...] Stenene ell. Brædderne ꝛc., som [...] er belagt med ell. bestaaer af.

natsingnaĸ, en lige Flade uden[...] derlige Ophøininger ell. Fordybning[...] uden Hensyn til, hvad Retning den[...] ell. ogsaa: en lige Flade i Forho[...] hvorledes Saadant ellers pleier a[...] (som f. Ex. Underkjæben paa en [...] da den mangler Hage).

naterigpoĸ, s. har god Grund[...] Bund (et Sted i Havet, til at an[...] fiske paa); og **naterdlugpoĸ** [...] slet Grund (i samme Henseende).

natersivoĸ, helst m. S. **-vâ**, [...]

und der (i Vandet); naaer Bunden med
Snøre ell. Line.
âĸ, 2. 1) en indsat Bund (i en Tønde
. andet Bødkerarbeide); 2) fast Islæg
a Søen.
âliarpoĸ, gaaer eller er gaaet hen
den faste Iis (for at drive sit Er-
erv der).
ásserpâ, sætter Bund i det (et Kar).
îrnaĸ, en Hellefisk.
îrnarniarpoĸ, fisker efter Hellefisk.
ârnarsiut, en Hellefiskesnøre.
larpoĸ s. nalavoĸ.
loĸ og natdlorigpoĸ s. nalugpoĸ.
ugpoĸ, natdlukátarput &c. s. na-
gpâ.
seĸ (Pl. natsît), 1) en Fjordsæl-
nd; 2) en Sælskindspels med Haarene
a.
iaĸ, en Unge af samme Art (fra
mme Foraar).
igdlak, en gammel og stinkende
rdsælhund.
erpoĸ, s. har fanget en natseĸ.
ersârpoĸ, har faaet en ny Sæl-
dspels med Haarene paa.
iluaĸ, en Kvindepels af samme Snit
n en Sælskindspels, men med Over-
k af hvidt Tøi i Stedet.
erssuaĸ, en Klapmyds.
erssuarniarpoĸ, er paa Klap-
dsefangst.
ngnaĸ og natsit s. nateĸ.
ja, en Maage; især: den alminde-
e Blaamaage.
jâĸ, en Maage-Unge.
jánguaĸ, en mindre Maageart.
javârssuk, den ganske hvide Maage.
jardluk, en stor Maageart med
te Vinger: Svartbagen.
jangniarpoĸ, er paa Maagejagt.
uk (egentl. maaskee: vel, men —),
omendskjøndt; enddog; uagtet. nauk
kúngisáinaraluarâ, omendskjøndt han
rig havde seet ham; ell. hvis der følger
Eftersætning: vel havde han —, men
ligevel &c.). I Eftersætningen følger
gjerne taimáitoĸ. 2) spørgende: (vel
es der, at den er der, men) hvor er
n?
gdle, men omendskjøndt.
gdlo, og omendskjøndt.
ngme, ja, hvor er den?

naugdlikiaĸ, men hvor er den dog?
nâme, 1) jeg veed ikke, hvor den er; jeg seer Intet; han eller det er der ikke; 2) efter -lũnit i Forbindelse med -ngi--laĸ: end ikke. ornísángilavkit, aki--leraluarungmalũnît nâme, jeg vil ikke komme til Dig, end ikke om Du ogsaa betalte mig for det.
nâmerdluinaĸ, 1) der er aldeles Intet; der er ikke Spor af den at see; 2) nei, paa ingen Maade.
naularnaĸ, et reielignende, men større Krebsdyr, som forøvrigt kun findes meget sjelden og derfor er de Fleste ubekjendt.
nauligpoĸ, nauligaĸ &c. s. nâgpoĸ.
nautsîaĸ, nautsîvik, nautsorssorpâ s. d. F.
nauvoĸ, voxer frem ud af Noget (Planterne ud af Jorden; Bladene ell. Blomsterne ud af Planten; Mennesket ud af sine Forfædre; Begivenhederne ud af Tiden ell. ud af hverandre; en Talstørrelse ud af en anden &c. Hyppigst bruges det efter Sagens Natur om Planternes Væxt).
naussoĸ, 1) i Alm.: det, som er voxet frem ud af Noget; 2) spec.: en Plante; en af Jordens Væxter (især af de mindre).
naorarput (anal. tikerarput, per--dlerarput), de voxe efterhaanden frem, een hist og een her og omsider mange over det Hele, (Planter, Udslæt og Lignende).
naoralavoĸ, egentl.: er i Bevægelse med at voxe frem hist og her; men bruges kun om Ilden: blusser stærkt op.
naoralaorpoĸ, d. S. s. Foreg., men fortsat ell. med stadig Gjentagelse.
naoralaortitsivoĸ (htr.), tænder Blus om Natten paa Toppen af en Bakke for de Kajakker, som ere paa Søen udenfor Landet (som man tidligere undertiden gjorde i den mørke Aarstid).
*(umiarssuarnut) **naoralaortitsi--vik**, et Fyrtaarn. (Benævnelsen passer især godt paa dem med Blinkfyr, men er heller ikke upassende for de andre.)
naorĸârpoĸ, voxer først frem (førend Andet).
naorĸârtoĸ, den eller det, som voxer først frem (af Flere i en Rækkefølge; f. Ex. den Deel af en Plante, som først spirer frem (Cotyledonerne); ell. den af

flere Planter ell. det Blad ell. den Blomst paa en Plante, som voxede frem førend de andre; eller den første af en Række Begivenheder eller Tilstande, som efterhaanden udviklede sig af den samme Aarsag ell. ud af hverandre, og Lignende).

naorĸârnek, 3. Følgen af tidligst Fremvæxt ɔ: Noget, som formedelst tidligst Fremvæxt tidligst har naaet sin Modenhed; Førstegrøde. M. S. **-nere**, deres, neml. Væxternes (ikke Jordens), Førstegrøde.

naorĸaut, m. S. **-tâ**, det, hvorved det først voxede frem; det, hvormed det begyndte sin Fremvæxt (f. Ex. Spiren i et Frøkorn); eller den første Anledning til den Sags ell. Tilstands Fremkomst (f. Ex. den Forordning &c., som i sine videre Følger blev Anledningen til en Krig). Det bruges ofte i samme Betydning som autdlarĸaut (f. Ex. om et Ords Begyndelsesbogstav); men efter sin Grundbetydning gaaer dog naorĸaut længere tilbage henimod den første Oprindelse. (F. Ex. den indtraadte og derefter tiltagende Spænding imellem Protestanterne og Katholikerne var Trediveaarskrigens naorĸaut, medens den Omstændighed, at man i Prag kastede de keiserlige Raadsherrer ud af Vinduet, var dens autdlarĸaut.)

naordlâĸ, en nylig Fremvoxet; f. Ex. et ungt Skud paa en Plante ell. et Træ.

naggorigpoĸ, s. 1) er godt bevoxet; er planterig; 2) frembringer let ell. hurtig Væxter; er frugtbar (Jorden); 3) om en Væxt: voxer frodig.

naussorigpoĸ, s. bærer smukke eller gode ell. brugelige Væxter (Jorden).

naussorigsarpâ, bearbeider den, saa den bliver god at voxe i ell. bærer gode Væxter (Jorden); dyrker den.

naussorigsaissoĸ, En, som dyrker Jorden; en Agerdyrker; en Gartner; en Bonde; en Landmand.

naggordlugpoĸ (naussordlugpoĸ bruges neppe), det Modsatte af naggorigpoĸ: bærer faa ell. ubetydelige Væxter; er ufrugtbar; og saal. bl. A.: giver Misvæxt (Jorden).

nagguvik, m. S. **-via**, Stedet, hvoraf det er voxet frem eller udsprunget; dens ell. dets Udspring ell. Oprindelse (f. Stamordet); bl. A. om et sammensat ell. Ord: dets Stamord.

nagguvigâ, har den ell. det til s spring ell. Herkomst; er udsprung fremgaaet deraf; nedstammer derfr

nagguveĸatigâ, har ham ell. sin Herkomstfælle; har fælles Ud med den ell. det; f. Ex. om en P er voxet paa samme Sted som der om et Ord ell. et Menneske: er af s Stamme som det ell. som han. S

nagguveĸatigît, Pl. som hav les Udspring ell. Herkomst; spec. en stamme. — Simíkut nagguveĸa Sems Stamme; egentl. enten (-ku get som Aff.): Sems, som have andre til Herkomstfæller; ell. (-kut som App.): de, som have hverand Herkomstfæller igjennem Sem. Mi nagguveĸatigîgsortait, Mongo (forskjellige) Stammer.

naussorigpoĸ &c. s. o.

nautserpâ, htr. **nautsîvoĸ** (- venter paa dets Fremvæxt.

nautsîaĸ (det, paa hvis Fremvæxt venter), Pl. **nautsîat**, dyrkede ter; Havevæxter ell. Sæd paa M spec. Hvideroer (som de fornemste de dyrkede Væxter her i Landet).

nautsîagssaĸ, et Frøkorn; i Pl til at saae; Sæd; Sædekorn. na nautsîagssartai, Plantens Frøkorn; i Planten.

nautsîvik (hvor man venter paa væxt), 1) en Have (saal. som ma dem her i Grønland); 2) overho et dyrket Stykke Land; en Ager &c.; jvf. nunaut og sanarfivoĸ, og s. nautsîvik vîneĸutilik, en Viingaa Ifølge en temmelig ulogisk Overf men som forøvrigt ikke er eneståaer umîvik), bruges dette Ord af M Pl. om: et Havestakit (s. ungaloĸ

nautsîviliorpoĸ, 1) anlægger en (eller Viingaard eller Frugthave; s 2) ogsaa overhovedet: opdyrker et Land; dog maa saavel dette som de rige Ord helst forblive indskrænket første Betydning; s. o.

***nautsîviussaĸ**, en Park; en Lys

(**nautsuvoĸ**, maaskee: har megen Fremvæxt ɔ: frembringer det En det Andet ud af sig selv; altsaa

vikler sig efterhaanden. Er her ubeendt, men en lignende Form skal i en gnende Betydning være i Brug i det rdlige Labrador. Jvf. ĸalatsorpoĸ, r hvilket en kortere Form: ĸalatsuvoĸ, gger til Grund. Deraf:)

tsorssorpâ, htr. **nautsorssuivoĸ,** anvender derpaa Tingenes efterhaanden stedfindende Udvikling; 1) — Begivenhedernes — ɔ: a) oppebier ham; er en Stund for at see, hvad han vil øre, eller om han til den Tid skulde re færdig ell. indfinde sig (jvf. utarkivâ); b) seer det an; bier en Stund r at see, hvorledes det bliver, ell. om t ikke skulde blive bedre med det eller ed ham (Veiret, Isen, en Syg ꝛc.); — Talstørrelsernes — ɔ: regner; begner Noget; lægger Talstørrelser samen ꝛc. (jvf. kisípai).

tsorssûtit, Pl. det, hvormed ɔ: orefter Noget (-mik) beregnes (f. Ex. en garithmetabel ell. Lignende); spec. 1) en ontrabog; 2) en Taxt.

vâ, ender det ell. har endt det; har ittet det; har bragt det til Ende (sin jerning; sin Tale; sit Brev; dem, han vde under Arbeide ell. vilde besøge ell. e paa ꝛc.; sit Liv ꝛc.); ogsaa om en iskesnøre ell. anden Line ell. Lignende: r ladet den løbe heelt ud. uvdloĸ âvara ujardlugo, jeg har endt Dagen ed at søge det ɔ: jeg har søgt det hele agen. misiligagssáka nâváka, jeg r endt dem, jeg skulde undersøge ɔ: jeg r undersøgt dem alle. — Inf. heraf arer mest til: den (Tid) heelt igjenm; f. Ex. ukiorssuaĸ nâvdlugo, hele aret igjennem eller til Ende; inûnine âvdlugo, sit hele Liv igjennem, ell. til t Livs Ende. U. S. pass.: er dt; er sluttet ell. tilendebragt. inuk âvoĸ, et Menneske er endt ɔ: talt ud aar man har talt til Tyve). Htr. **nâssivoĸ.** Jvf. nungúpâ, i Slutningen.

iarpâ, bestræber sig for at bringe det l Ende; søger at komme til Ende med t ell. at faae det alt færdigt.

ggat, m. S. -tâ, dets Ende eller lutning; det, hvormed det sluttes. — vdlut naggatigssât, den (Dag), hvored Dagene skulle sluttes ɔ: den yderste ag. U. S. spec.: et Punktum.

naggatigâ, har det til Slutning; ender dermed.

naggaserpâ, forsyner det med Slutning; 1) slutter det (f. Ex. sin Tale ell. sit Brev); bringer det til Ende; 2) sætter Punktum efter det.

nâgssauvoĸ, kan faae Ende eller blive endt. Mere bruges de Følgende:

nâgssáungilaĸ, kan ikke faae Ende; er uendelig; varer evig. inûneĸ nâgssáungitsoĸ, det evige Liv.

nâgssáungitsumik, Mod. adv. uden Ophør; i al Evighed; evindelig.

nâssôrpoĸ, kom til Ende med Noget (-mik). M. S. — med det; ikke saa meget som Følge af sin Bestræbelse for at bringe det til Ende, som fordi der ikke var Mere; det er til Ende for ham. misiligagssavnik nâssôrpunga, nu har jeg ikke Flere at undersøge (underforstaaet: men jeg kunde godt besørge Flere, hvis der var Flere).

nâvferarpâ, Prov. ender det efterhaanden; især: 1) fylder et større Kar efterhaanden med et mindre; 2) afbetaler paa det.

nâsarpâ, arbeider paa at bringe det til Ende, eller afslutter, fuldfører, tilendebringer det ved sin Gjerning. Bruges kun sjelden og ikke almindelig; s. o. nâniarpâ og naggaserpâ.

nâsâĸ, (Noget, som bevirker ell. hidfører Enden?) et Ulykkesvarsel; især: et Dødsvarsel. (Modsat neriussâĸ.)

nâsârpoĸ, har faaet et Ulykkes- eller Dødsvarsel og er derfor bange for det, som mulig kunde bringe ham Ulykken. (Dette og det Foregaaende ere maaskee ikke almindelig bekjendte; derimod det Følgende:)

nâsângavoĸ, er meget bange; har aldeles tabt Modet; troer at see sin Undergang for sine Øine, ell. at det er ude med ham.

navêrpâ s. d. F.

naviagâ, anseer den eller det ikke for sikker med Hensyn til Nogen ell. Noget (-mut, ell. og -neĸ ell. en Inf.); og som Følge deraf: vover ikke at udsætte det for et Forsøg, som let kunde løbe uheldig af. (Har en meget udstrakt An-

vendelse.) siko pisungneĸ naviagiler-para, jeg anseer ikke længere Isen for sikker og tør derfor ikke gaae paa den. náparsimassoĸ naviagilerparput, vi ansee ikke længere den Syge for sikker ɔ: vi troe ikke længere, at han kan leve. aner-dlãnguaĸ íssimut naviagâra, jeg anseer ikke det spæde Barn for sikkert med Hensyn til Kulden og tør derfor ikke lade det komme ud i den. puiaussaĸ ilingnut naviagâra, jeg tør ikke betroe Flasken i dine Hænder. aserujassunut naviagâvkit, jeg anseer Dig ikke for sikker med Hensyn til skjøre Sager og tør derfor ikke betroe Dig dem.

naviákúpâ, troer sig ikke sikker med Hensyn til det eller angaaende det, om det ikke vilde komme til Skade, dersom &c. (Bliver i Gjerningen som oftest d. S. s. det Forrige, men bruges ikke saa hyppig.)

navianarpoĸ og **-naĸaoĸ,** er farlig (egentl.: man anseer den ell. det ikke for sikker &c.). avĸutâ ilingnut navia-naĸaoĸ, Veien dertil er meget farlig for Dig. sikússat ingerdlavatdlârtit-dlugit ĸáinanut navianaĸaut, saalænge Isflagerne ere i stærk Fart, ere de meget farlige for Kajakkerne. nápautit ilait ilamingnit navianarnerussarput, nogle Sygdomme ere farligere end andre. Bruges om alt Muligt, som ansees for farligt; meget hyppig ogsaa om aandelige Farer. Ligesaa det Følgende. Jvf. n. navêrpâ.

navianartoĸ, det, som er farligt; Fare. navianartoĸángilaĸ, der er ingen Fare paa Færde. — navianartorpagssuit atortarpavut, vi færdes under mangfoldige Farer.

naviasugpoĸ, frygter altid for Fare ell. et uheldigt Udfald; vover ikke Noget.

naviagtáipoĸ, er forvoven.

navêrpâ, 1) var nær efter ham; satte ham i Fare; havde nær gjort ham eller det Skade. á, navêĸârma, naa, der havde Du nær truffet mig. anorerssûp navêĸâtigut, Stormen satte os ret i Fare. 2) sætter ham lidt i Fare ved en Revselse: revser ham, saa at han kan mærke, hvad han har at vente sig, naar han bliver saaledes ved (rusker ham ell. tager ham i Ørene ell. banker ham lidt &c.). tusarnaviarsimángilaĸ, ki navêrdlugo, han hører vist aldrig, mindre man giver ham en lille Re

Htr. **navêrsivoĸ** (i sidste Betydn U. S. pass. i første Betydning: var Fare; var Ulykken eller Døden næ igpagssaĸ natâkut nákarama n -ĸaunga, igaar, da jeg faldt igje Isen, havde jeg meget nær mistet ilisimalerama aitsât taima nav -gaunga, saalænge jeg veed (af mig har jeg først nu været i saa stor en eller været Døden saa nær. (B mest med Aff. -ĸaoĸ.)

navdlik, 3. m. S. **navdlinga,** det, som passer dertil, eller hvorve bliver passende. (Synes at være e den Form af nalik, men Betydn svarer mere til nãmaut.)

navdligâ, d. S. s. nãmagâ i Betydning: har det til Passende fo

navdligssivâ, d. S. s. nãmagti tredie Betydning: gjør det passen Noget.

navdlevĸarpoĸ ell. **-rpâ,** om S. s. nãmagtôrpâ: kom netop god det &c.

Alle disse ere i en stor Deel af det aldeles ubekjendte.

[**navsoĸ,** det, som skjuler Noget til saa man ikke ret kan kjende det. De

navsuípoĸ, ts. og **navsoĸángi** er ganske tydelig; der er intet af skjult; man kan see ell. forstaae det nûanit ĸissugtût navsoĸángitdlat nûa er intet af ĸissugtût=Øerne ell. seer man ĸ. frie for Landet.

navsuíngilaĸ, er ikke ganske tyd er tildeels skjult (en Gjenstand; ell utydeligt Ord; eller et dunkelt Sted Skrift).

navsuerpâ og **navsuiarpâ, navsuiaivoĸ,** bortfjerner det, skjuler Noget deraf ɔ: gjør det tyde forklarer det (et Ord ell. Udtryk, e Sted i et Skrift). U. S. refl.: sin Mening ell. udtaler sin Hensigt fo at lade Vedkommende forblive i Uv hed derom. navsueriartorniarit, hen og siig, hvad Du har i Sinde; vide det jo ikke og gjøre Regning pa Modsatte (f. Ex. naar En var an til Roerske, men har betænkt sig).

suiaut, det, hvorved Noget forklares
. tydeliggjøres; bl. A. en forklarende
nmærkning i en Bog.
vsûssut, Pl. Apokrypherne.
vssâĸ, Noget, man har fundet uden
lede efter det ell. opdaget ell. hittet paa;
Fund; en Opdagelse ell. Opfindelse.
avssâra, (det er) mit Fund ɔ: det har
g fundet eller opdaget eller hittet paa.
ngugdlît navssaisa ilait tupingna-
ĸaut, nogle af de Seneres Opdagelser
. Opfindelser ere meget forbausende.
ssârpoĸ, finder eller opfinder eller
pdager Noget eller hitter paa Noget
-mik); og **navssârâ**, — det eller
a det. navssâlerpunga, nu finder
g Noget; eller her gjør jeg en Opda-
lse; eller og: nu gaaer der Noget op
r mig; ell. nu faaer jeg et Indfald,
vorledes det skal være. oĸausigssara
tsât navssârâra, nu fandt jeg først
a, hvad jeg skulde sige.
ssârfigâ, finder ell. opdager Noget
-mik) der ell. hos ham.
ssârsiorpoĸ, søger at finde No-
t (hvad det mulig kunde være); er
a Opdagelser.
ssaĸ, d. S. s. nagfaĸ, s. napivâ.
ĸe, 1) Føde; Næring (s. d. F.); men
uges i denne Form kun om: 2) Kjød
f varmblodige Dyr; og især: Sælhunde-
ød. M. S. **neĸâ**, dets Kjød eller
jødet af det (Dyret).
kigâ, har det til Føde; nærer sig
eraf.
kigssaĸ, Føde; Næring (neml. det,
m skal være til Føde eller Næring).
vf. n. nerissagssaĸ f.
kigssarsiorpoĸ, søger sin Føde
Mennesket paa sin Maade og hvert Dyr
aa sin). merĸit ímap narĸane ne-
kigssarsiortarput, Edderfuglene søge
eres Føde paa Havets Bund.
kitaĸ, m. S. -**tâ**, Madingen paa en
iskekrog.
kitorpoĸ, spiser Kjød.
kiut, Kjød i Eie; m. S. **neĸiutâ**,
et Kjød, som han eier eller har i For-
aad.
kaiarpâ, tager Kjødet af det (Benet);
iller det ved dets Kjød.
kaussaĸ, m. S. -**ssâ**, 1) den indre,
alvgjennemsigtige og skjørere Deel af en
Hvalrostand eller anden større Tand;
2) Kjødet af en Frugt.

nerĸagpoĸ, overgroes med Kjød (et større Saar, eller et Been, som tildeels var bleven blottet for Kjød).

nerivoĸ, tager Føde til sig (Menneske eller hvilketsomhelst Dyr, og ligegyldig paa hvilken Maade); spiser; æder &c. M. S. — det.

nerissaĸ, den Føde, man har taget til sig; det, man har spiist.

nerissagssaĸ, Noget at spise; Føde; Mad.

nerissagssarsiorpoĸ, gaaer efter Noget at spise; søger at faae Noget at tilfredsstille Maven med (paa en ell. anden Maade, f. Ex. ved Jagt ell. ved at tigge; ell. et Dyr ved at rode eller grave et Sted efter Føde &c.).

nerissagssiorpoĸ og **nerdlior-poĸ**, laver Noget at spise; laver Mad. M. S. — til ham ell. den.

nerdlerpâ, bespiser ham ell. det (Huusherren sin Gjæst ell. den Sultne, ved at sætte Mad frem; eller Mennesket sine Huusdyr, ved at fodre dem; ell. Moderen sit Barn, ved at made det; ell. Fuglen sine Unger &c.; ogsaa om Gud, der bespiser alt Levende). Htr. **nerdlî-voĸ**. Et andet nerdlerpâ s. under nerdloĸ.

nerdlîaĸ, m. S. -**îâ**, og **nerdliut**, m. S. -**tâ**, det, han bespiser med, eller det, han fremsætter til Spise for Nogen (-mut).

nerdlîarâ og **nerdliutigâ**, sjeldnere: **nerdliúpâ**, bespiser dermed; sætter det frem til Spise; beværter dermed &c.

nerdlîvik, m. S. -**via**, hans Bespiselsessted ell. -tid; det Sted ell. den Tid, hvor han bespiser Andre ell. en Anden. Nâlagkap nerdlîvia, Herrens Bord; den hellige Nadver.

nerdlîviliarpoĸ, gaaer til (Herrens) Bord; gaaer til Alters.

nerdlîviliarfik, den Tid (ɔ: Dag), naar man gaaer til Alters, ell. naar der holdes Altergang.

nerdlîviliartitsivoĸ, holder Altergang (Præsten).

nerdlernerdlugpâ, bespiser ham til det Onde eller paa ond Maade (f. Ex.

for at øve Trolddom dermed eller med forgiftet Mad ꝛc.).

nerrivik, m. S. **-via**, 1) hans eller dets Spisested ell. Ædested; om Mennesker: Spisebord eller Spisestue. nagto-ragdlup nerrivigissâ, det, som en Ørn har havt til Ædested ɔ: hvor den har fortæret sit Rov (og som kan kjendes paa de omkringliggende Levninger). 2) hans eller dets Spisetid; 3) u. S. spec. et Bord (hvadenten det er Spisebord ell. ei); 4) nerssutautit nerriviat, en Krybbe.

nerrersôĸ, En, som pleier at spise (for) Meget.

neriavoĸ, er graadig; skal hvert Øieblik have Noget at spise (Menneske ell. Dyr; f. Ex. en Muldvarp).

nerilagpoĸ, har forspiist sig.

neriligpoĸ, t. faaer Noget i Vrangstruben.

neriligtaĸ, Drøbelen i Halsen.

nerpik, Fiskekjød. M. S. **nerpia**, dens (Fiskens) Kjød.

nerpigsôĸ, en Søstjerne (af de almindelige; s. eĸaitsoĸ).

neruvkaĸ, 1) Drøvtyggernes saakaldte første Mave; Vommen; 2) dens Indhold: Vomfylding (som spises af Grønlænderne).

nerfalavoĸ s. niverpoĸ.

nerínarpoĸ, er før ell. undersætsig; er sværbygget (Menneske ell. Dyr).

nerínartoĸ og **nerínasôĸ**, En, som er før ell. sværbygget ell. undersætsig.

neriorpâ s. nípâ.

neriorssorpâ s. d. F.

neriugpoĸ, haaber; venter med Haab; lever i Haab om at skulle faae sit Ønske ell. sin Forventning opfyldt. Jvf. isu-mavdluarpoĸ.

neriugâ (anal. ugperâ), 1) haaber det (at skulle faae det); lever i Haab om det; 2) venter med Haab paa ham (at han vil indfinde sig).

neriugfigâ (anal. ugperfigâ), haaber paa ham (at han vil gjøre det, han har lovet).

neriûtigâ, har det til Haabssag ɔ: 1) har det til Haabsaarsag; haaber af den Grund; men især: 2) har det til Haabsgjenstand; haaber derom ell. desangaaende ell. med Hensyn til ham eller det (at det Forventede vil skee).

neriússutigâ, d. S. s. Foreg., is[...] første Betydning.

neriugissaĸ, det, man haaber; [...] **-riugfigissaĸ**, den, paa hvem [...] haaber; og **neriûtigissaĸ**, den [...] det, hvorom man haaber ell. har Ha[...] — disse tre svare altsaa alt efter d[...] Betydning til: et Haab, Forhaabnin[...]

neriungneĸ, 3. Haabet; det, at ha[...] (absolut; forøvrigt anal. ugperneĸ, s. [...]

neriugdluarpoĸ, har sikkert Haab [...] noget Godt.

neriugsarpâ eller **-gsârpâ** (a[...] kajumigsarpâ), søger at faae ham [...] at haabe; foreholder eller giver ham [...] Haab; sætter ham i haabfuld Forv[...]ning.

neriorssorpâ, lover ell. forjætter [...] Noget (-mik); siger ham, hvad han [...] give ham (saa at han i Forveien [...] fryde sig ved Haabet derom). — [...] únersorpâ.

neriussâĸ (anal. og modsat nâsâ[...] egentl.: et Haabsvarsel; men bruges [...] om: Regnbuen (som altsaa har [...] Navn fra den Tid, da Erindringen [...] Syndfloden endnu var levende).

neriussârpoĸ, har faaet godt H[...] om Noget (-mik, ell. en Inf.); det [...] ham, at det vil skee, som han ven[...] det falder ham ind som venteligt, at [...] (egentl.: har faaet et Haabsvarsel, [...] nâsârpoĸ; men bruges vistnok mest [...] just at forbinde Begrebet om et B[...] dermed).

nerivoĸ, nerissagssaĸ &c. s. neĸe.

nêrĸorpoĸ (dannet som serĸorp[...] og almindeligst: **nêrĸulugpoĸ**, [...] ligesom: nêĸ ɔ: knager; knirker (me[...] langtrukken Lyd, der bestaaer af en Mæ[...] enkelte Smaalyd, men som følge saa [...]tig paa hverandre, at man ikke tydelig[...] skjelne dem hver især; som f. Ex. h[...] Snee under Fødderne, eller et Skib i [...] Storm, ell. en Dør paa rustne Ha[...]sler, og Lignende). — Jvf. mugsôr[...] og titerĸulugpoĸ.

nerdleĸ, 3. en Gaas (i Almindeligh[...] især den her almindeligste Vildgaas [...] Graagaas.

nerdlernaĸ, en anden Vildgaas, [...] forekommer sjeldnere end den forrige.

nerdlerpâ, nerdlîaĸ, nerdlîvik &c. s. ne[...]

dlok, Pl. m. S. **nerdlue**, de til Rygbeen sammenvoxede Rygbvirvler s en Fugl, ell. egentl. vel deres Sam-nføininger (kujapigagssaraluisa ka-nere).
dlorpâ og **nerdlerpâ** (ting-iak), 1) dræber den fangede Fugl o at knække Rygraden paa den (ved et yk nedad bag Vingerne; jvf. niuler-â); 2) overført: dræber en Ræv ved trække i dens Hoved og Bagbeen, saa Rygraden gaaer af Led. (Et andet rdlerpâ s. under neke.)
úpâ s. nimerpâ.
ro, Vidde; Rummelighed. Deraf:]
ukípok, ts. har ringe Vidde; er ver (et Rør; en Fjord; et Klædnings-kke &c.).
ukitdlivok, sjeldnere: **nerugdli-ok**, er bleven snevrere. M. S. har et det gjort snevrere ell. gjør det snev-e; tager af det i Vidden.
ukinârpâ, har gjort det for snevert.
utuvok, har stor Vidde; er vid rummelig. Participiet heraf bruges pe uden som Stednavn, men i Ste-derfor:
utusôk, vid; rummelig.
igtorpok, er bleven videre. — — S. har faaet det gjort videre eller r det videre.
utunârpâ, har gjort det for vidt.
umigpok, t. har ligesom Vidde eni ɔ: modtager Indtryk; giver efter, r man trykker paa det; er mere eller ndre blød at føle paa.
uvssarkut, m. S. -**tâ**, noget Blødt, man lægger paa ell. under ell. om-ng det for at forhindre Gnidning ell. yk &c. (f. Ex. et Edderfugleskind paa Byld; ell. Spaaner ell. Hø &c. om-ng noget Skrøbeligt, som indpakkes; en Klud under en Surring omkring n for at Rusten ikke skal angribe den, Lignende).
uvssarkuserpâ, lægger noget ødt under eller paa eller omkring det det Forrige).
umak, Prov. Noget, som er usæd-ilig blødt at føle paa (f. Ex. Haanden En, som er meget fed).
umârigpok, s. Prov. er særdeles d at føle paa.

nerpik, nerrersôk, nerrivik s. neke.
nerrâk s. nigek.
nersorpâ, roser ham; berømmer ham, fordi han gjorde sin Gjerning godt (su--liane ajúngitsumik suliaringmago; jvf. únersiutigâ). U. S. og helst: ingminik nersorpok, roser sig selv.
nersornarpok, 1) man berømmer ham; 2) han er berømmelig ell. rosværdig.
nersornaut, m. S. -**tâ**, det, hvorfor man roser ell. berømmer ham; hans Ros eller Berømmelse (en berømmelig Gjerning ell. rosværdig Egenskab).
nersornarssusek, 2. m. S. -**ssusia**, hans Berømmelighed ell. Rosværdighed; den hans Egenskab, at man maa rose eller berømme ham; hans Væren berømmelig.
nersorkusârpok, vil roses; gjør No-get for at blive rost ell. berømt.
nerssut, et Landdyr (fiirføddet og varm-blodigt; altsaa excl. Amphibierne, men incl. Isbjørnen). Bruges i en Deel af Landet spec. om: Hornkvæg; s. ellers ugsik. M. S. dets (Landets) Dyr; et Dyr, som har sit Hjem der. kiag--tup nerssutai, det hede Bæltes Dyr.
nerssutaut, et Dyr i Eie ɔ: et Huus-dyr. Pl. m. S. **nerssutautai**, hans Huusdyr; hans Kvæg. Bruges kun om de virkelige Huusdyr (Kvæg); ikke om blot tæmmede, s. kingmek.
nerukípok, nerumigpok, nerutuvok, ne--ruvssarkut &c. s. nero.
neruvkak s. neke.
niakok, 2. m. S. **niakua**, 1) hans ell. dens ell. dets —, og **niarke**, sit Hoved (om alt Levende); 2) Prikken over et i.
niakornak, 1) en mere eller mindre hovedlignende Bakke eller Klippe enten yderst paa et Næs ell. tæt ved Søen og skilt fra de øvrige Fjelde (især som Sted-navn); 2) Rodknuden paa en Flydetræ-stamme (hvoraf selve Rodderne i Regelen ere afbrækkede).
niakortak, m. S. -**rtâ**, dets (Hor-nets) Pandetap; den Beentap, hvoraf et Rensdyrs Horn voxer ud.
niakortôk (storhovedet), en Hvinand. (Ellers ogsaa: avilortulik, s. S.)
niarkeraok og **niarkerivok**, har at bestille med sit Hoved ɔ: har Hoved-pine (indvortes).

niaĸúnguvoĸ, er fortumlet eller ør i Hovedet; har Hovedværk (med Susen ell. Trækken ꝛc. og foraarsaget af ydre Aarsager: et Slag eller et Fald eller Larm ꝛc.).

niaĸúngunaĸaoĸ, det gjør ondt i Hovedet (den Larm ꝛc.).

niaĸordlugpoĸ, har et slemt Hoved ɔ: 1) har et bullent eller ømt Hoved (udvortes); 2) har Hovedpine (indvortes). Af Nogle bruges Ordet lige meget i begge Betydninger; af Andre derimod fortrinsviis i den første.

niaĸorigsaut, et Middel mod Hovedpine.

niaĸorut, et Hovedsmykke; Krone; Diadem; Krands ꝛc.

niaĸorutilik, 3. kronet; krandset; En med Hovedsmykke.

niaĸoruserpâ, s. smykker hans Hoved; sætter ham Krone ell. Diadem paa. U. S. refl.

niaĸuarpâ, saarer eller beskadiger ham i Hovedet.

***niaĸuarnavêrut** eller **-rĸut**, en Hjelm.

niaĸuerpâ, skiller ham ved hans Hoved; halshugger ham.

nīgaĸ, 2. (Pl. niggat), 1) en Snare (neml. kun selve Snaren, ikke den Rem ell. andet Tilbehør, som den er fast ved; s. ĸilorartût og n. nigârtût); 2) Spindelvæv; helst i Pl. m. S.: **nigai**, dens (Edderkoppens) Snarer ell. Væv.

nigarpâ, omtr. d. S. s. naperpâ: snarer den; faaer den i Snare (Fuglen).

nigârtorpoĸ, fanger Fugle med Snare (især større Fugle: Ryper, Maager ꝛc.; s. ĸilorartorpoĸ). M. S. fanger den med Snare.

niggerpâ ell. Pl. **-rpai**, sætter Snarer ud for dem (Fuglene).

nigavípoĸ, slaaer sig rundt om Noget ell. snærer sig omkring Noget; og — — m. S. — omkring det (f. Ex. en Rem ell. et Toug om en Steen ell. Ens Arm ell. Been, ell. en Traad omkring en Deel af den samme Traad ꝛc.). nigavítor-ssũput, de ere stærkt slyngede omkring hverandre (omtr. d. S. s. ilagput).

nigavitípâ, lader det blive omslynget eller indsnæret ɔ: 1) han (Personen) faaer sin Rem eller Traad ꝛc. omkring det; 2) den (Remmen ꝛc.) faa[er] snæret ind i sig, idet den slaaer si[g om]kring det.

nigssavarssuk, en Edderkop ([…] Familie, som spinder udspændte Væ[v …] Jordedderkoppen; s. ausiak).

nigeĸ, 3. (Subj. nerrup), Sønde[nvind …] neml. egentlig den varme Vind fra [… Eg]negne (den her af Europæerne sa[…] Sydost; Alpernes „Föhn"), som [… til]synligviis gjennembryder de nedre L[…] først her og hovedsagelig inde over[…] det, hvorved den falder høist først[…] eftersom Fjordenes og Fjeldmassernes[…] ning er; saal. paa Vestkysten fra [...] til O.N.O.; paa Østkysten fra S.[…] V.; i Labr. og Vest for Hudsonsb[ugten …] saavidt vides, fra N. til N.O. […] bruges forøvrigt om denne Vind [paa] Østkysten, den søndre Deel af Ves[tkysten …] og, saavidt vides, hiinsides Davis[…] og Hudsonsbugten; paa den mi[ddelste] Deel af Grønlands Vestkyst derimo[d …] ret Søndenvind (som der er den […] veiende), og i NGr. nok slet ikke. […] nunasarneĸ og kigángaĸ. Alt[…] gjælder ogsaa om de heraf dannede[…]

niggerpoĸ, s. det blæser Sønde[nvind].

niggiliúpâ, det (Veiret, sila [...]) overfalder ham med Søndenvind.

nerrâĸ og **nerrãnguaĸ**, en Søndenvind.

nerrãnguarpoĸ, det blæser en Søndenvind.

niggit s. nîorpoĸ.

nigdleĸ, nigdlerpoĸ, nigdlarserpâ, -dlorpoĸ &c. s. nilak.

nigorpoĸ, undviger; søger at [komme] bort fra Nogen ell. Noget; gaaer [...] den ꝛc. M. S. — fr[a ham] ell. det. aussame tamána nigoru[…] -dlugo, da jeg (ell. man ꝛc.) gjer[ne vil] være borte herfra om Sommeren.

niguavoĸ, vil altid undvige; er [...] Menneske).

nigugssáungilaĸ, kan ikke und[vige …] man kan ikke undgaae det (Mennes[ke …] Dyr, som følger efter En, hvor me[re …] end vender sig hen, ell. Noget, som […] ikke kan omgaae til Siden, men sk[al] over ell. igjennem).

nigparpoĸ s. nikuípoĸ.

nigsâgpoĸ, ræber.

…sâgâ, 1) ræber det op (Smagen der…f); 2) gylper den slugte Føde op igjen …en Drøvtygger).
…sâĸ, det Opgylpede (s. d. Forrige).
…sâlârpoĸ og nigsakâlârpoĸ, …gler; kurrer (en Rype; en Due).
…gsik, 1) en Hage ell. Krog at trække …oget til sig med (jvf. ĸarsorsaĸ); …) spec. en Baadshage.
…sigpoĸ, helst m. S. samt Aff. -úpâ: …igsípâ, 1) hager ell. kroger det til …g; trækker det hen til sig med en Krog …l. Andet, som holdes tværs for det; …) spec. om en Konebaad: dreier den med …tyreaaren paa en Maade, hvorved man …gesom trækker Søen tværs hen til sig, … Retning modsat ipípâ).
…siut, det, hvormed man trækker No…et til sig som med en Hage ell. Krog …hvadenten det er en virkelig Hage eller …ndet, f. Ex. en Ende Toug, som man …aster om Noget, der flyder i Søen, for …ermed at trække det til sig).
…kavoĸ, egentl. vel: synes ikke, at No…et kan komme i Betragtning ved Siden …f det, som nu optager hans Tanker, …l. agter det ringe, som han ellers nok …ætter Priis paa; men forbindes i denne …form altid med Bibegrebet: af Sorg …l. Bekymring; og bliver da Betydnin…en paa det Nærmeste: er sørgmodig; …r nedslaaet; er ikke oplagt til Lystighed …c. (f. Ex. naar man har en Død eller …Syg i Huset). M. S. sørger over …am.
…kagâ, synes ikke, at han eller det kan …omme i Betragtning eller due til det, …man tænker paa; agter ham ell. det for …inge ell. utilstrækkelig ell. for svag eller …duelig; betragter ham ell. det som Intet.
…kanarpoĸ, man anseer ham ell. det …or ringe ell. for ikke at kunne komme i …Betragtning; han ell. det maa betragtes …om Intet.
…kanarsarpoĸ, gjør sig selv ringe …ll. til at agtes for ringe; forringer sig …elv.
…katdlorpoĸ, mener, at det, han tænkte …aa, nu ikke mere kan komme i Betragt…ning ɔ: opgiver sine Tanker (sin For…ventning, sit Haab, sin Frygt ꝛc.); og …ikatdlũpâ, — om ham eller det; …ænker, at det er forbi, ell. at der ikke bliver Noget af det; venter det ikke mere (f. Ex. at blive rask igjen, ell. atter at opleve Glæde, eller at opnaae sit Ønske, eller at blive angrebet ell. skjældt ud ꝛc.). nikatdlor-poĸ angúsaerame, saasom han i lang Tid ikke har fanget, har han opgivet Haabet. sungiusarniaraluaravko ni-katdlũpara, jeg vilde vænne ham til, men jeg opgiver ham; der bliver neppe Noget af ham. uvdlut tamaisa sor-ssungniartûssârpai nikatdlorserdlu-git, han gjorde hver Dag kun Skin-angreb paa dem, indtil de havde opgivet Forventningen om et virkeligt Angreb ɔ: vare blevne trygge.

nikatdlujuípoĸ, ts. opgiver aldrig sin Forventning (især: sit Haab ell. sine gode Tanker); bliver ved at tænke, at det dog engang vil skee. S. d. F.

nikatdlûtsuípâ, opgiver aldrig sin Forventning om ham; forsøger Alt med ham i den Tanke, at han dog engang vil forandre sig til det Bedre, ell. at det dog vil blive til Noget med ham. — Disse to kunne saaledes efter Omstændighederne bl. A. udtrykke: er langmodig.

nikatdlortaiserpâ, overhænger ham for at faae ham til Noget (f. Ex. for at faae sin Bøn opfyldt eller sit Tilgodehavende betalt ꝛc.); tænker dog at skulle udrette Noget hos ham. Bliver i Anvendelsen omtr. d. S. s. kimigîser-figâ, skjøndt Grundtanken er en anden.

nikípoĸ, t. forskubber sig ell. har forskubbet sig; kommer ud af sin lige Stilling i Forhold til Andet. M. S. — til det; kommer længere frem eller tilbage ell. ud af Linien til en af Siderne (f. Ex. en Kikkert, som var lagt an paa Noget, men kom ud af Retningen; ell. en Baad, som kommer forbi et Sted, hvor Modstrøm havde holdt den i en Tid paa samme Plet, og Lignende; modsat nagdlerpâ). I Pl. **nikíput**, de have forskubbet sig indbyrdes eller ere komne ud af deres indbyrdes lige Stilling (f. Ex. to Stykker Træ, som vare lagte lige med Enderne, men under Arbeidet forskubbedes; ell. to Fjeldtoppe, som før saaes i samme Linie, men nu vise sig som adskilte paa Grund af den forandrede Synsvinkel, og Lignende; modsat nagdlerîg-

-put). Ifølge Sagens Natur bruges Ordet mest i Pl.; ligesaa de følgende.

nikingavoĸ, er saaledes, som det Forrige udtrykker, at det bliver ell. er blevet: er i forskubbet Tilstand ꝛc. (f. Ex. Hjørnerne af noget Sammenfoldet, ell. Vinduessprosser ell. Lignende, som ikke træffe lige paa hverandre; ell. Skilderier, som ikke hænge lige høit ꝛc.).

nikisípâ, 1) forskubber det ell. gjør det forskubbet (selv; saal. at Enderne ikke træffe lige paa hinanden ꝛc.); 2) faaer det forskubbet for sig ell. lader det forskubbe (af en Anden). mardlûvdlutik atautsikut oĸalungmata oĸausê ni-kisípáka, da de talte to paa eengang, forskubbedes deres Ord for mig ɔ: hørte jeg snart Lidt af den Enes og snart Lidt af den Andens, saa jeg ikke forstod Nogen af dem.

nikuípoĸ, t. staaer op fra at sidde (et Menneske) ell. fra at ligge paa Bugen (et Dyr); reiser sig paa sine Fødder. Jvf. makípoĸ.

nikuitípâ, stiller ham opreist paa Fødderne; hjælper ham at reise sig.

nikorfavoĸ, er staaende; staaer paa sine Fødder.

nikorfautaĸ, en Skammel at staae paa; især en saadan med tre korte Been, som bruges ved Sælhundefangst paa Isen.

nikuvssârpoĸ, 1) stiller sig ell. staaer paa Tæerne (et Menneske); 2) reiser sig paa Bagbenene (et Dyr).

nikuvterpoĸ, t. reiser sig lidt efter lidt (f. Ex. En, som er falden og har slaaet sig slemt).

nikuvterúput, de reise sig alle efter hverandre fra deres Sæde.

nigparpoĸ og m. S. **-rpâ**, staaer (ell. og sidder) paa Luur ved en Sælhunds Lufthul i Isen, for at stikke den. S. máupoĸ.

nilak, 1) et lille Stykke Ferskvandsiis (passende til at tage i Munden ell. at bide af); 2) Isslag. Ordets oprindelige Betydning synes dog at være langt mere omfattende (maaskee: Afkøling?), da de her senere Følgende neppe have nogen anden Stamme.

nilákâĸ, Prov. d. S. s. Foreg.

nilagpoĸ og **nilákârpoĸ**, er Isslag (eller egentl.: det isslaaer; ligesom man siger: det regner; det sneer). M. S. (Luften ell. sila Nr. 5) besl[...] den med Iis (Jorden).

nigdleĸ, 3. Kulde af ell. fra No[...] Kuldeudstraaling ell. Kulde, som forn[...] mes ved at føle paa det (modsat [...] -ssaĸ). M. S. **nigdlera**, dets [...] lighed; den Kulde, som det ved B[...] relse giver af sig.

***nigdlerussaĸ**, det, som ligner [...] deudstraaling: negativ Electricitet [...] kíssarussaĸ). silap nigdlerussâ [...] -navdlo savingmut kajúngutâ ká[...] -kângata arssarnerit píngortar[...] naar Luftens negative Electricitet og [...] dens Magnetisme forenes, opstaae N[...] lysene.

nigdlerpoĸ, t. er koldt at føle p[...] giver Kulde af sig. (Modsat kíssarp[...] agssáka nigdlerput, mine Hænder [...] kolde. suaussat nigdlertut, kold G[...]

nigdlorpoĸ, bliver kold ell. er bl[...] kold (at føle paa); giver ikke læn[...] Varme af sig. (Modsat kíssagp[...] suaussat nigdlulerput, Grøden beg[...] der at blive kold. Jvf. n. nigdlarp[...]

nigdlorserpâ, lader det staae og [...] køles (Mad ell. Drikke, som er for var[...]

nigdlorut, Noget, hvorved det al[...] Varme afkøles; spec. et Stykke Iis [...] Snee, som lægges i Vandspanden.

nigdlarpoĸ, d. S. s. nigdlorpoĸ, [...] bruges kun om Mennesker: er afkølet [...] har afkølet sig.

nigdlarsarpoĸ (ved en ell. anden [...] handling) og **nigdlarserpoĸ** ([...] at lade Kulden indvirke paa sig), [...] køler sig; svaler sig (et Mennes[...] silamut nigdlarseratdlardlanga, [...] mig engang komme udenfor og s[...] mig lidt.

nileĸ, (3?) indesluttet Luft, som [...] Tryk strømmer ud igjennem en fiin A[...] ning (f. Ex. af en oppustet Blære, s. [...] men bruges i denne Form kun spec. [...] en Fjert.

nilerpoĸ, fjerter; fiser. Bruges [...] Nogle ogsaa om Sneen, naar den [...] indtraadt Mildning i Luften giver [...] under Fødderne, som om der kom [...] ud af den.

niligpoĸ, t. (af en anden Stamfo[...] nilik, som maaskee er Grundform[...]

ver den indeſluttede Luft fra ſig igjen-
n en fiin Aabning og falder derved
nmen (en oppuſtet Blære).
pâ og **niligtípâ**, trykker Luften ud
Blæren (igjennem dens rigtige Aab-
ng, ſom paa Blæren til en Harpun
. en agdligaĸ ellers er lukket med en
op).
lavoĸ, giver Luften fra ſig gjen-
n en fiin Aabning og med hørlig Lyd
Ex. en Fangeblære, ſom man har
det og trykker paa for ved Lyden ell.
rdſkens Bevægelſe at opdage Aabningen).
llikarpoĸ (ſynes at være dannet
nilípoĸ (paſſ.) ſom agdlikarpoĸ af
gpoĸ), flyder op; kommer op i Vandet
ivløſt, ſom enten var ſunket, ell. ſom
ſpyes af et ell. andet Dyr i Dybet).
dlikãput (Pl. af -kâvoĸ, anal.
iput, miãput), de flyde op efter hver-
dre ell. i nogenlunde Mængde (f. Ex.
elfroſne Fiſk).
ârpoĸ, jamrer; ømmer ſig; ſtøn-
af Smerte.
ieĸ, 3. m. S. **nerma**, et Baand
. Bindſel, ſom er viklet omkring Noget
at holde det ſammen (f. Ex. om En-
af en Piil, hvor Jernet er indſat).
aussaĸ, m. S. **-ssâ**, et Baand,
n midlertidig er viklet om det, men
en ſkal borttages igjen (f. Ex. omkring
idelægterne til en Kajak, for at de ikke
lle forſkubbe ſig, imedens man gjør
ellerne i dem).
igssiaĸ, Metaltraad.
erpâ, omvikler det faſt med Noget
mik), binder ell. ſnører Noget om-
ing det.
múpâ (og nervngúpâ), ſurrer det
ſt til Andet (-mut) ved et fælles Baand
nkring dem begge. U. S. ſnoer ſig
nkring Noget (-mut).
eriaĸ, 2. en Aal.
nípoĸ, t. er trang ell. ſnever; klem-
er (ligeſom binder omkring En; et
lædningsſtykke eller Andet, ſom Noget
al ſtikkes ind i).
nigâ, finder det trangt for ſig; klem-
es ell. indſnevres af det ved at komme ind
det ell. faae det paa (et Klædningsſtykke);
aaer ikke i ell. igjennem det (f. Ex. en
em i et Hul, ſom den med Lethed ſkulde
nne vandre i). Jvf. tátorpâ.

nivniorpoĸ, ſtaaer ell. ſidder ell. ligger trangt; trænges; trykkes.

nivniortípâ, trænger eller trykker ham; bringer ham i Trængſel.

nivnerutitôĸ og **nimeruartôĸ**, ſom har lange Pletter ell. Striber paatværs (ligeſom Baand omkring ſig, f. Ex. en tværſtribet Vante eller et Dyr med Pletter ſom Ringe, ſom f. Ex. en Zebra).

ninípoĸ, Prov. d. S. ſ. nanípoĸ, ſ. S.

níngagpoĸ, er vred og giver ſin Vrede Luft i Gjerning (iſær haandgribelig). Bruges fortrinsviis og i nogle Egne udelukkende om Børn, altſaa fordi Folk, ſom ere komne til Skjels Aar og Alder, (i Regelen) ikke pleie at yttre deres Vrede paa den Maade. Jvf. kamagpoĸ.

níngáupâ, yttrer ſin Vrede imod ham og paa ham; vredes paa ham og lader ham føle det. U. S. i Pl. recipr. — paa hinanden. kâ, níngauteĸisa, ja, kom, lad os ſlaaes; jeg er ikke bange for din Vrede (Drenge).

níngagsarpâ og **-gsârpâ**, opirrer ham; tirrer ham, ſaa han bliver vred og giver ſin Vrede Luft imod den Opirrende.

níngagsarserĩpoĸ, ts. er ſeen at opirre til Vrede; er langmodig. Jvf. kamajuípoĸ og kamagâ.

ningarpoĸ, er ſkinſyg (en Kone; jvf. sangiagpoĸ).

ningáupâ, hun har hende miſtænkt for ſin Mand.

ningauk og **ningaoĸ** (bruges forſkjelligt), m. S. **ningaua**, 1) hans ell. hendes Svoger; neml. a) hans ell. hendes Søſters Mand; b) hans Kones Søſters Mand; c) hendes Mands Søſters Mand; (jvf. sakiatsiaĸ, ukuaĸ, angajornoĸ og nukaornoĸ); 2) hans ell. hendes Svigerſøn.

ningáunguaĸ, d. S. ſ. Foreg. igjennem Ens Halvſøſter ell. Steddatter.

ningáussípoĸ, flytter i Huus til ſine Svigerforældre (-kúnut), gaaer over til hendes Familie, ſom han har giftet ſig med.

ningáussiúpoĸ, beſvogrer ſig med En (-mut); gifter ſig med En af den Familie.

ningeĸ, den Deel, man faaer af et Sødyr, ſom man har været paa Jagt efter i Forening med Andre.

ningerpoĸ, t. faaer sin Deel af et Sødyr, fordi han var med at fange det; ell. og overhovedet: faaer Deel i en Andens Fangst (hvilket dog sjelden skeer, uden man har været med).

ningioĸ, den ældste Kone i Huset ell. Familien. **ningiorput**, gamle Vormo'er. (Bruges om Kvinder som ítoĸ om Mænd.)

ningioĸut, den ældste Tæve i et Kobbel Hunde.

ningípâ, t. nedfirer det (en Line ell. Noget ved en Line; f. Ex. sin Fiskesnøre). U. S. 1) pass.: er nedfiret; 2) refl.: firer sig ned (f. Ex. ned ad et Fuglefjeld; eller en Edderkop i sit Spind). Htr. **ningitsivoĸ** og fork. **nigsivoĸ** (anal. agsivoĸ og migsivoĸ).

nínguvoĸ, er seigt; er stærkt; kan trækkes stærkt i ell. bøies stærkt, inden det brister; rykkes ikke let over ell. brækker ikke let (Skind, Tøi, Tougværk, Træ, Sliim &c.).

níngusôĸ, seigt; stærkt. (Bruges mere almindelig end Participiet: níngussoĸ.) ĸissuk níngusôĸ, spec. Asketræ.

nínguipoĸ, ts. er skjør; rykkes let over ell. brister let.

nio, 2. et Been (at gaae paa); — Pl. m. S. **niue**, hans ell. dens eller dets Been; **nísune**, sine ell. sit Been.

niuleĸ, 3. og 1. (som malik, tuvilik o. Fl.), m. S.: 1) i Sg. **niordla**, den øverste ell. forreste Halshvirvel (nærmest Hovedet); 2) i Pl. **niordle** ell. vel almindeligst: **niulê**, samtlige Halshvirvler. S. ĸungasimineĸ.

niulerpâ (tingmiaĸ), dræber den fangede Fugl ved at bide i dens Næb og rykke i begge Vinger frem og tilbage (hvorved Rygraden knækkes, eller Rygmarven rykkes over ved en af Halshvirvlerne). S. nerdlorpâ.

niulo, m. S. **niulua**, 1) en Fod under et Huusgeraad (Bord, Stol, Lampestol, Viinglas &c.); 2) d. S. s. det Følgende.

niulutaĸ, m. S. **-tâ**, den lange, lige nedadgaaende Rod af visse træagtige Vækster (f. Ex. den almindelige Rypelyng).

niutak, m. S. **niutâ**, Stævntømmeret i en Baad ell. et Skib.

niutâĸ, det tilsvarende Stykke i en Kajak (et i hver Ende af Kjølen).

niutôĸ, 1) en Langbenet; spec. 2) langbenede Edderkop, kaldet Mei 3) en Søedderkop.

niorpiligaĸ, 2 (og niorpalugaĸ?) Fisk af Torskeslægten (?), som meget sj forekommer i den sydlige Deel af L

niuarpâ, træder et Skind ell. S klæder rene i Sneen; skurer Snavse Fedtet af det med Fødderne og med

niuleraoĸ og **niulerivoĸ**, har i Benene; har Smerter ell. Hævel i Benene.

niulugpoĸ, har daarlige Been; e 1) har vanskabte Been; ell.: 2) slet paa sine Been.

niorpiligaĸ s. o.

niorpoĸ (Prov.: najorpoĸ), kru sig lidt; bliver krum (en Ting, som lige: et Stykke Træ ell. Been; en &c. Jvf. peĸípâ og sanguvoĸ). B ikke meget; s. d. F.

niortípâ, krummer det; bøier det U. S. refl.: krummer sig; bøier bliver krum.

niungavoĸ, er krum; er bøiet (ikke st Part. **niungassoĸ**, spec. et Rib

nîorpoĸ, driller; borer i Noget et Redskab, som ved en omslynget dreies hurtig frem og tilbage. — M. S. — i det (enten for at bore e ell. for at faae Ild).

nîortorpoĸ og mest m. S. **-rpâ** S. s. Foreg. med Betegnelse af de m Omdreininger, der behøves.

nîornikut og **nîggukut** (Pl. -ko), Drilstøv ell. Drilspaaner.

nîortût, en Dril.

niggit, m. S. **niggisâ**, det, hvo Drillen sættes i Bevægelse: Tværpi med Snoren.

nípâ, slider paa det ved Gnidning. Br neppe om Andet end Skindbetrækket en Baad, og endda ikke ret ofte; s. og jvf. nungutdlarpâ.

neriorpâ, d. S. s. Foreg.; egentl med Begrebet om idelig Gnidning, bruges ogsaa uden Hensyn dertil: slider eller udslider det ved Gnidn gnaver det; gnider det ud &c. (f. E skarp Kant det Toug eller den S som hviler ell. løber paa den; elle Byrde eller Klæderne Ens Hud, man sveder; eller Stenene den B

… trækkes op over dem; ell. Tappen … Hul, som den vandrer i; ell. Elven … Søgangen den Sand, som den gaaer … over, ꝛc.).
…e, m. S. nipâ, hans eller dens …emme ell. Røst. Bruges saavel om … levende Væsners Stemme som om …ndens eller Havets; men ikke let om … bragende Lyd (f. Ex. af et Fjeldskred); … perpaluk og igtuk.
…kípoĸ, ts. har en svag Stemme; …es kun svagt.
…kitsumik, Mod. adv. med svag …emme; neppe hørlig.
…kitdlivoĸ, bliver svagere i Stem…n; hans ell. dets Stemme eller Røst …es ikke mere saa stærkt.
…tuvoĸ, har en stærk Stemme; høres …kt. ĸordlortorssua nipitoĸaoĸ, dens … Vandfald har en meget stærk Stemme … altsaa: bruser meget stærkt).
…tûmik, Mod. adv. med stærk …emme; med høi Røst. nipitûmik …alugit, tal høit.
…gtorpoĸ, bliver stærkere i Stem…n; hans ell. dets Stemme ell. Røst …es nu stærkere.
…gigpoĸ, s. 1) har en smuk Stemme … Menneske, en Fugl ꝛc.); 2) lyder …kt (et musikalsk Instrument).
…llerpoĸ, s. 1) lader sin Stemme …e; udgiver sin Røst (Levende); 2) lader … Stemme stærkt høre; er høirøstet; gjør … skrig ꝛc. S. d. F.
…lingârpoĸ, udgiver en høi Røst; …ber med høi Stemme; taler ell. raaber …gende ꝛc.
…llíngilaĸ, lader ikke sin Stemme …e; siger Intet; tier (et Menneske); …: svarer ikke.
…lligssaerúpoĸ, veed Intet mere … svare.
…lliavoĸ, skriger vedholdende; raaber …ilden Sky (f. Ex. af Smerte eller …rg, eller for at gjøre Allarm; dog …ges det ogsaa i Betydning af det …lgende).
…rpoĸ, skriger fælt op; gjør en skræk…g Allarm; skraaler, vræler (uden syn…lig Anledning; f. Ex. Børn i Leg, …ar de skrige alle paa eengang).
…ngerpoĸ, udgiver ikke sin Stemme …gere; 1) tier stille (Menneske eller Dyr); siger Intet mere eller holder op at skrige ell. at larme ell. at græde ꝛc.; 2) høres ikke mere (en Lyd fra det Fjerne); 3) dulmer (en Smerte).

nipangîvâ (anal. támaivâ, aseruivâ &c.), 1) hører ikke mere dens Røst; den blev stille for ham; 2) især: bringer ell. bragte ham til Taushed (ved sin Gjendrivelse ell. Trudsel ꝛc.).

nipáingarpâ (anal. ĸiláingarpâ), d. S. s. Foreg. i sidste Betydning. (Egentl. omtr.: berøver ham Mælet ell. Svaret.)

nipeĸángilaĸ og **nipáipoĸ** (det Første almindeligst), har ingen Stemme, neml. for Øieblikket ɔ: giver ingen Lyd fra sig. (Bruges mest med Hensyn til Lyd, som ikke frembringes med Munden.)

nipeĸángitsumik, Mod. adv. og **nipeĸarnane** (Inf.), lydløst; uden at give Lyd fra sig. ugpigit nipeĸá-ngitsumik tingmissarput, Uglerne flyve lydløst.

nipaitdlivoĸ, er bleven mere lydløs; 1) om Vinden eller Søen: suser eller bruser ikke mere saa stærkt; Veiret er stillet af; 2) om en Smerte: værker ell. stikker eller skærer ikke mere saa stærkt; Smerten begynder at stilles.

nipilerssorpoĸ, anvender Noget, som har Stemme ɔ: spiller paa et musikalsk Instrument (af hvilkensomhelst Art); musicerer.

nipiliorpoĸ (gjør Stemme) og **nipig-dliorpoĸ** (gjør Noget med Stemme) bruges især om: giver sin Sorg eller Smerte Luft i Klagelyd; jamrer lydelig. Jvf. nimârpoĸ.

(**nipigdliúpâ**, egentl. gjør den til En med Stemme, neml. sin Smerte. Deraf:)

nipigdliúnerit, Pl. og m. S. **-nere**, (den Fødendes) Veer. Bruges neppe om Andet.

niperdlerpâ s. d. F.

nipigpoĸ, bliver hængende fast ved ell. i Noget (-mut); falder ikke strax af (f. Ex. en Snebold paa en Muur).

nipigfigâ, bliver en Tidlang hængende fast i ell. paa det.

nipigtípâ, faaer det til at hænge fast i Noget; ell. og: det blev hængende fast for ham (med ell. uden Hensigt). unâra nipigtíkatdlardlugo ánaivara, idet min Harpunstok kom til at hænge et Øieblik

fast for mig (med sine Knapper), gik jeg glip af den (Sælhunden).

nipíngavoĸ, 1) sidder fast; har suget sig fast ell. er hængende fast til Noget ꝛc. (f. Ex. Maling paa Træ; Isskorpen paa Stenene ꝛc.); 2) billedlig: har Hang efter Nogen eller til Noget; klæber ligesom fast ved ham ell. det (-mut).

nipingnarpoĸ, man bliver hængende i det; det er klæbende (Liim; Tjære; Beg ꝛc.).

nipípâ, (dens Klæbrighed ell. Kulden ell. Tørken ꝛc.) klæber den fast ell. faaer den ell. det til at hænge fast. Bruges vel neppe i denne Form; men derimod — u. S. pass. eller refl.: **nipípoĸ**, t. hænger fast ell. ved; klæber sig fast (-mut; f. Ex. Grød ved Gryden; et paalimet Stykke og Lignende).

nipitípâ, 1) bringer det til at klæbe sig fast til Noget (-mut); limer eller klistrer det fast; 2) lader det klæbe sig fast til Noget (imod sin Villie; f. Ex. lader Grøden brænde paa).

nipíneĸ, 3. sveden Mad.

nipínerĸut og **nipíneĸut**, Liim; Klister; fuldst.: ĸissungmut nip., Liim; pápiaramut nip., Klister.

nipitarput, de hænge sammen (f. Ex. Hunde ell. Ræve under Parringen; ell. to Vintre uden Sommer imellem; men bruges dog mest og almindeligst i den følgende Form og Betydning).

nipitartut (sammenhængende), Pl. spec. angmagssat, som ere lagte tæt sammen i en regelmæssig dobbelt Række og tørrede saaledes (saa at de som een sammenhængende Flade kunne rulles op i et Bundt).

nipitartuliorpoĸ, lægger angmag--ssat til Tørring paa saadan Maade.

niperĸutârpoĸ, leger med Istappe ved at optøe dem i Munden og derpaa lade dem fryse fast til Isen, saa de staae som opreiste Kegler (Børn).

niperdlerpâ og **niperdlerut** eller **-rĸut**, Prov. d. S. s. masardlerpâ og masardlerut, s. S.

nipisa, en Steenbider.

nipisagpoĸ, har fanget Steenbidere.

nipisangniarpoĸ, er ude paa Steenbiderfangst.

nipitsiarpoĸ, reiser med Baad og et Sted hen paa Steenbiderfangst.

nîsa, et Marsviin.

nîsagpoĸ, har fanget et Marsviin.

nisarnaĸ, en Grindehval.

nîsoraĸ, 2. m. S. **nîsorâ**, H-hulen; det Sted ovenfor Brystbenet, Halsen begynder.

nîsorarpoĸ, hikker.

niuarpâ, niuleĸ, niulo, niutak &c. s. niungavoĸ s. niorpoĸ.

niuvâ, tager det ud af Noget og læ-det op paa Andet (f. Ex. tager Noge af en Kiste og lægger det paa Bæ ell. Gulvet ell. paa et Bord; ell. l noget af Baadens ell. Slædens Last Indhold op paa Land; eller øser M ud af Gryden op i et Fad, ell. a Terrin paa en Tallerken, og Lignen modsat ikivâ. U. S. 1) refl.: s ud af Baaden ell. af Slæden (ell. A-nen); 2) pass.: er taget ud og lagt Andet (Tøiet ud af Kisten, ell. Laster af Baaden ell. af Slæden; Maden af Gryden, ꝛc.). Htr. **niussivoĸ**

niôrarpai og **niôrĸarpai**, t dem ud af Baaden ell. af Slæden Vognen), det ene efter det andet; lo dem ud efterhaanden.

niuvfiorpâ, gaaer ned til Baaden Slæden for at tage imod den Ankо og byde ham velkommen. Sjeldne uegentlig Betydning: følger den B dragende ned til Baaden ell. Slæden aterfiorpâ (under at).

(**niúpâ**, htr. **niutsivoĸ**, tager det af Noget og lægger det **ind** i And jvf. kuipâ. Deraf:)

niutsit, en Øseskee.

niutsivik, en Terrin eller andet hvori man øser Maden op af Gryde

niuverpoĸ, handler; kjøbslaaer. M. S. — med ham.

niuverfigâ, handler med ham ell. ham ell. der.

niuvertoĸ, en Kjøbmand.

niuvertugssaĸ, en vordende Kj-mand ɔ: en Handelsassistent ved en Colonierne.

niuvertoruseĸ, 2. en Underkjøbma en (i Grønland saakaldet) Udligger.

niuvertarfik, en Krambod; en Bo

ıvertut atautsimi̊tarfiat, en
ɔrs.
vfagiak og i nogle Egne fork.
uvgiak, En, som kommer fra et
det Sted for at handle. umiarssuit
ıvfagiat, et Handelsskib.
vfagiarpok, drager hen til et an-
Sted (ell. kommer til et andet Sted)
at handle.
vfarigpok, s. handler godt eller
god at handle med (er billig med sine
ırer; behandler Kunderne godt ꝛc.).
vfardlugpok, handler slet; er ikke
at handle med (modsat det Forrige).
vernerdlugpok, 1) d. S. s. det
regaaende; 2) gjør en gal Handel; for-
sig i Handelen.
rkut, det, man handler med. nior-
utit (Pl.) og niorkutigssat,
ndelsvarer.
agpâ, 1) i Alm.: svinger det bort
fig; slynger det bort med sin svin-
ıde Ende (f. Ex. en Hvalfisk, som slynger
Slup tilside med sin Stjert; ell. en
igbom, som i Svingningen kaster en
and overbord; ell. en Møllevinge, der
ıer fat i En, og Lignende); 2) især:
vler ell. skuffer det ell. i det; graver
det og bortslynger hvergang det Op-
ıvede (Menneske eller Dyr, og hvad-
en det skeer med Hænderne ell. Fød-
ne ell. med hvilketsomhelst Redskab).
r. nivaivok og nivagpok.
ıutak, 2. 1) en Skovl; en Skuffe;
en Spade (som her ligeledes bruges
at skuffe med).
erpok, falder bagover, saa han
nmer til at ligge paa Ryggen. Jvf.
siatdlagpok under ingípok. Forsiden
es her at være betragtet som den øvre,
den egentlige Betydning saaledes at
re: falder med det Øvre opad og det
dre nedad; s. d. F.
ngavok, hænger; er ophængt i ell.
Noget (-me), eller hænger ned fra
get (mit); og om et Garn: er sat
ml. trukket op fra Bunden, saa
hænger i Liget). Altsaa egentlig vel
tr.: er i lige nedadfaldende Stilling;
de falde med det Øvre opad og det
dre nedad, dersom det ikke blev holdt
pe af Noget.
ngatak (fork. af nivingassortak?),
en nedhængende Pynt eller Prydelse paa
Noget; dinglende Stads.

nivíngarpâ, hænger det op paa Noget (-mut); eller hænger ham op (i en Galge ꝛc.). U. S. pass. og refl. Htr. **nivíngaivok**.

nivíngaivik, bl. A. en Galge.

nivíngaut, m. S. -tâ, det, hvormed det hænges op; bl. A. en Strop i et Klædningsstykke ell. en Malle i et Skilderi ell. Lignende til at hænge det op i. S. nârkaut under nâgpok.

nerfalavok (dannet som erfalavok af iverpâ), ligger paa Ryggen; har Bugsiden vendt opad (ogsaa om Livløst, som har en flad Side, der kan betragtes som Bugside i Modsætning til den anden, f. Ex. en Kaffebønne).

nerfatdlarpok, 1) lægger sig paa Ryggen; 2) er lagt om paa Ryggen.

nerfatdlartipâ, lægger ham ell. det om paa Ryggen.

nivfik, Pl. m. S. **nivfê**, Tarmhinden; den med Aarer gjennemtrukne Hinde, som forbinder Tarmens Slyngninger paa Indersiden.

nivgo, Sliim paa Fisk ell. Søorme.

nivgokarpok, har Sliim paa sig; er slimet (Fisken; Ormen).

nivgûvok og **nivguínauvok**, er lutter Sliim ɔ: er heel slimet ell. tilslimet; er fuld af Sliim paa Huden (enten Fisken eller En, som har havt med Fisk at bestille og faaet Sliim paa Hænderne ell. Klæderne).

nivgornípok, ts. lugter ell. smager af Fisk (især om den ilde Lugt eller Smag, som fremkommer ved en begyndende Forraadnelse af Slimen, f. Ex. under Tørringen).

nivgornêrkutigssak, Noget at tage Fiskesmagen (den ilde) af Munden med (en Bid af noget Andet, en Skraa ell. Lignende).

[**niviak**, en Pige; en ugift Kvinde. Bruges endnu undertiden, dog mest med Ringeagt, f. Ex. om en ukvindelig Pige. Deraf:]

niviarsiak, en Pige; en Jomfru. (Hvorledes end Ordets Betydning oprindelig maaskee har været, saa tillægges det nu ialtfald bestemt Betydningen af: en Jomfru).

niviarsiatsiaĸ, niviarsiaraĸ og **niviarsiaránguaĸ,** (eftersom de ere store til) en ung Pige; et Pigebarn &c.

nivingavoĸ, nivíngarpâ &c. s. niverpoĸ.

nivivâ, holder sig dertil; søger hen dertil (f. Ex. Ravnen til et Aadsel).

nivisârpâ (virksom) ell. **nivitserpâ** (afventende), lokker den til at søge hen til Noget (-mut) eller til sig (saal. navnlig om Hvalfisken, naar den udspreder sine Barder og holder dem stille for at lokke Hvalaasen ind imellem dem).

niviorpâ ell. Pl. **-rpai,** holder sig over sine Æg eller Unger (en Fugl); svæver over dem for at beskytte dem.

niviuvak (og Prov.: -gak), 2. en Spyflue.

nivko, tørret Kjød. (Jvf. nivse.)

nivkulivoĸ, tørrer Kjød.

nivdlerpoĸ, nivdliavoĸ &c. s. nipe.

nivdlikarpoĸ s. nileĸ.

nivnigâ, nivnípoĸ, nivniorpoĸ &c. s. nimeĸ.

nivse s. mivse.

nivtavoĸ, egentl. vel: er ikke skjult ell. bedækket af Andet; men bruges i denne Form kun om Skyhimlen eller Luften: er Opholdsveir; er Oventørre; især: det sneer ikke.

nivtarpâ, viser det frem; rækker det frem, at en Anden kan see det. una nivtariartoraluarpara, jeg kommer for at vise (Dig) denne her (ifald det kunde interessere Dig at see den, ell. Du maaskee kunde have Lyst til at kjøbe den). Jvf. nuisipâ. U. S. om Skyhimlen: viser sig frem ɔ: det er blevet Opholdsveir; det har holdt op at snee ell. regne (især at snee).

nivtailaĸ, 2. tyk Luft med Snee eller Regn; men mest i Pl. **nivtaitdlat,** Sneflokker; Snee (d. S. ss. ĸanik, Pl.). nivtaitdlat mikissut, smaa Sneflokker; fiin Snee.

nivtáipoĸ, ts. er —, og **nivta-ngerpoĸ,** s. bliver Regn- eller især Sneveir; sneer ell. begynder at snee for Alvor.

nokarpâ, gjør det stivt ved Noget, som strammer det fra Siden (f. Ex. Masten med Vantet; Buen med Strængen; et Lem med dets Sener &c.). — U. S. pass. bl. A. er fortrukket eller krympet sammen (et Lem eller og Legemet; enten forbigaaende af Kr eller for bestandig ved Sammentræ og Forhærdelse i Senerne).

noĸarut, m. S. **-tâ,** det Stram hvorved det holdes stivt. nápar noĸarutai, Mastens Vant. o noĸarutai, Træets Rødder (især som løbe ud til Siderne). sêrĸ noĸarutai, hans Knæleds Spænd (som forhindre, at det falder samm

noĸarte (act. Part.), m. S. **-tâ,** Buestræng; og 2) Prov. en Violins (s. isse).

noĸípâ, holder stivt i Noget (med H den) ved at stramme det hen imod holder imod (f. Ex. paa et Dyr, som har fast i paa en ell. anden Maade, som vil løbe sin Vei; ell. trækker et ell. Andet over til den ene Side f stramme den modsatte Side; ell. l et Toug strammet, og Lignende).

norĸaivoĸ, er ligesom strammet imod Noget (-mut) ɔ: higer stærkt at udføre det, han har i Sinde, e faae sin Villie ell. Mening frem. -dlarfigssaminut norĸailerpoĸ, begynder at hige stærkt eller at l stærkt efter at komme bort ell. efte Sted, hvor han agter sig hen. — U. S. i Pl. recipr.: de stramme hinanden ɔ: de holde fast hver pa Mening eller Hensigt, eller de vill give efter for hinanden ell. lade sig bevise af hinanden.

nordloĸ, et Hul i Noget me deri anbragt Rem ell. Snor ell. A hvori man tager fat for at løfte de for at holde det op til Andet; i R i Pl. **nordlut** ell. m. S **nord** Spec. 1) Hullerne i Randen a ĸulivsiut med de deri fastgjorte Re i hvilke den hænges over Lampen; fra en (europæisk) Vandkjedel opsta Ører med Hul igjennem, hvori Greb ell. Hank er fastgjort; 3) de me, som ere spændte imellem Sl Opstandere og igjennem Huller i (s. nulût); 4) Prov. overhovedet Løkke eller Malle paa Noget (orseĸ, s. S.).

norraĸ, en Kalv; spec. en Rensk

norralik, 3. en Rensko med Kalv

raitsoĸ, 1) en gold Rensko, som løben over uden at faae Kalv; 2) et gt Hunrensdyr, som endnu ikke har vt Kalv.

rarpoĸ, har skudt eller fanget en nskalv.

ssaĸ, et Kastetræ (til at give Kaste- en stærk Fart med, og som er lidt skjellig indrettet til Harpunen og til de ndre Kastepile).

k, 1) Spyttet i Munden (jvf. kiseĸ); unaturlig ɔ: ved Snue forstærket Spyt- ondring: Snue og dens Product.

gpâ (een Gang ell. paa eengang) og agterpâ (efterhaanden eller i flere ange), væder det med Spyt (med Tun- eller med Fingeren; f. Ex. et Saar er Noget, som man vil klæbe fast d Spyt, som Børn ofte gjøre, ell. n Slangen gjør med sit Bytte, ɔc. dsprogsviis siges undertiden: tuavi- rit, nuásavavkit, skynd Dig, jeg skal te Spyt for Dig (nemlig trykke lidt yt med Fingeren paa et Sted, som nu ikke skal være tørt, naar den Til- te kommer tilbage).

gpoĸ, har Snue. nualerput, de olk) begynde at have Snue ɔ: Snuen r indfundet sig ell. begyndt at grassere.

faserpoĸ, har faaet Snue; er ven befængt med ell. smittet af Snue.

fiorpoĸ, 1) hoster Sliim ell. tyk yt op (af Snue); 2) sagler langs d ad sig.

rdluk (Prov.: nuardleĸ), en Vand- nd; Gople.

nerpoĸ, s. og som oftest -ne- aoĸ, er fornøielig ell. liflig ell. ind- gende eller behagelig; man finder ret Glæde ell. sit Velbehag deri ell. der- d ell. der. (Bruges baade om Per- ner og om Ting.) asaĸatigîg- lluartut nuánitdlâraut, dem, som ere Sandhed kjærlige imod hverandre, er t en Fornøielse at omgaaes med eller see. aussaĸ ĸavunga tikerâravta ánekaoĸ, man (ɔ: jeg) havde megen rnøielse dengang, da vi i Sommer agde Besøg sydpaa; eller: det var et get behageligt Besøg, vi i Sommer orde sydpaa. — Ordet udtrykker ikke a meget en Glæde, man føler over Noget f. tipaitsugpoĸ), som mere et inder- ligt Velbehag ell. Glæde, man finder i Noget, med Udelukkelse af al Misfor- nøielse; men iøvrigt afseet fra, om Grun- den er en reen ell. en ureen (s. videre).

nuáníngilaĸ og **nuánîpoĸ**, ts. der er ingen Behagelighed ell. Fornøielse ved det ell. i at være hos ham ɔc. (Det Modsatte af det Foregaaende.)

nuánarâ, finder sin Glæde ell. sit fulde Velbehag i det ell. i ham; forlyster sig derved; finder det fornøieligt ɔc. nuna- -siara nuánareĸâra, jeg finder mit nye Bosted særdeles behageligt. ajortut nu- -ánarai, han finder sit Velbehag eller sin Glæde i det Onde.

nuánaríngilâ, finder intet Behag i det ell. i ham; han ell. det er ham en Gjenstand for Misfornøielse.

nuánârpoĸ, er glad og fornøiet i sine (nuværende) Forhold; har en Forretning ell. et Selskab ell. Omgivelser ɔc., som rigtig behage ham; saa han ingen Plads har hos sig for Misfornøielse.

nuánâriarpoĸ, gaaer et Sted hen ell. kommer paa et Sted (-mut) for at for- lyste sig; tager sig en Fornøielse udenfor sine daglige Forhold. nuánâriat, Pl. Folk, som komme for at fornøie ell. for- lyste sig.

nuánârfik og **nuánâriarfik**, et Forlystelsessted.

nuánãngilaĸ, er ikke fornøiet ell. føler sig ikke tilfreds i sine Forhold; har et Arbeide ɔc., som han slet ikke er for- nøiet ved.

nuaraluaĸ, m.S. -lua (med kort a), hendes Søsterbarn.

nuardluk s. nuak.

nuerdloĸ, nuerpâ, nuerssarpâ, nugfior- -poĸ, nuia, nuiorarpai, nuisavoĸ, nuisípâ, nuísserpoĸ &c. s. nuivoĸ.

nugtaĸ s. nutigpoĸ.

nuivoĸ, kommer frem bagved Noget, som skjulte det (Hvadsomhelst, og udaf ell. udfra ell. opover Hvadsomhelst: -kut); om Solen: staaer op. M.S. **nuivâ**, kommer frem for det ell. faaer det frem for sig, saa han kan see det; kommer saa høit op ell. saa langt ud, at han faaer Øie paa det; bl. A. om Solen (som Subject): gaaer op over det Sted; beskinner det nu; har ligesom faaet Øie

paa det; og om en Synaal (som Object): træder den.

nuvfípâ, i Sg.: kommer frem for Nogen ell. Noget med det; 1) bringer det frem med sig (f. Ex. et Barn, han har ved Haanden, idet han kommer frem); 2) faaer den igjennem Naalens Øie (Traaden; merkut nuivâ; ujalugssak nuvfípâ); i Pl.: 3) trækker dem paa en Traad ell. Snor ɔc. (Fisk, Perler, Æggeskaller ɔc.).

nuvfit, m. S. **nuvfisâ**, Prov.: **nuvfisak** ell. **nuvfissak**, den Snor ell. Line ɔc., som Noget er trukket paa; spec. en kort Rem med en Tværpind i den ene Ende og et tilspidset Stykke Been eller Træ i den anden til at trække de fangede Fisk paa.

nuissaut, m. S. **tâ**, det Stykke Been ell. Træ, som danner Spidsen af en saadan Rem.

nuilak, 2. m. S. **nuilâ**, den øvre Aabning paa et Klædningsstykke, som tages paa over Hovedet (som f. Ex. en Skjorte), og hvorigjennem man saaledes kommer frem.

nuiorarpai, 1) d. S. s. nuvfípai: trækker dem paa en Snor ell. Line ɔc. (mange Ting efter hverandre); 2) trækker dem paa hverandre indbyrdes ɔ: fletter dem ind i hverandre ell. stikker dem ind og ud imellem hverandre indbyrdes (som Kvistene i Kurvemagerarbeide).

nuioragak, 2. en Kurv (af Kurvemagerarbeide; jvf. n. nuerssagak).

nuiñput (Pl. af -pok), omtr.: de staae ell. komme frem ud af hverandre ɔ: de ere forviklede ell. indflettede imellem hverandre (f. Ex. Grenene af et tæt Buskads ell. i et Hegn).

nuisavok, er tildeels fremme; staaer frem ell. stikker frem bagved Noget ell. op over Noget, saa det kan sees.

nuisípâ, 1) bringer det frem bag fra ell. op over Noget; 2) falbyder det; kommer med det for at sælge det. Htr. **nuisitsivok**, falbyder Noget (-mik).

nuisitsiartortarfik, et Torv.

nuek, med en Biform: **nuik**, kun i Pl. **nugfit** (som af nuvik, 3; jvf. puik), en Fuglepiil. M. S. **nuê**, hans —; **nuíka**, min —; **nuisit** og **nugfisit**, din —; **nuine**, sin —. Pluralformen har sin Grund i Fugle[piilens] fire Spidser, og Benævnelsen overh[ovedet] deri, at Spidsen i Regelen gaaer i[gjen]nem Fuglen paa samme Maade [som] Traaden igjennem Naaleøiet, s. o.

nuigssak, et Stykke Træ til en [Fugle]lepiil.

nugfiorpok, gjør en Fuglepiil. — M. S. — til ham.

nuerpâ, træffer den med Fuglepile[n] (Fugl ell. hvilketsomhelst Sødyr). [—] **nuernigpok** og i de to Følg[ende] **nuerpok**.

nueriarpok, er i Færd med at [træffe] (eller at ville træffe) med sin Fug[lepiil] ɔ: kaster med sin Fuglepiil efter [N.] M. S. — efter den ell. det.

nuerniarpok, søger at træffe [—] med Fuglepiil ɔ: er ude i Kajak [efter] Fugle (Edderfugle, ell. hvad der fi[ndes], men bruges ikke om at gaae paa [Fugle]fangst).

nuersârpok, har faaet en ny Fugl[epiil].

nuerssarpâ, htr. **nuerssai[vok]**, egentl. vel: kommer under samme [—]ning mange Gange frem for den s[om] Traad eller andet Lignende, hvoraf G[jen]standen gjøres (paa samme Maade [som] for Sytraaden igjennem Naalens Ø[ie]); spec.: 1) syer en Straakurv (paa g[røn]landsk Maade); 2) stopper Strøm[per]; 3) strikker; (og af Ubekjendtskab [med] Fremgangsmaaden bruges det ogs[aa af] Nogle om at væve). — Rigtigst a[nven]des: **nuerssaivok** for at strikke, [—] **-dlaivok** for at stoppe, **ikâ[—] -terivok** for at væve; hidtil have [disse] tre udenlandske Arbeider endnu ikk[e op]naaet eens Benævnelse allevegne og [sam]menblandes tildeels; men Sprogb[rugen] synes at være paa Vei til at a[dskille] dem paa den her angivne Maade, [som] ogsaa er den til Sagen svarende.

nuerssagak, 2. 1) en Kurv (n[—]) af grønlandsk Arbeide; s. d. Forrig[e]; jvf. o. nuioragak); 2) en strikket G[jen]stand.

nuerssorpok (sekinek), Prov. [—] Straaler ell. Strimer igjennem Sk[yerne] (omtr. d. S. s. kúngorssorpok, s. [—]

nuerdlok (en udfra eller opover [—] fremstaaende Deel; jvf. nakerdlok, [—] -dlok) og **nuerdluk**, kun i Pl[.]

m. S. **nuerdlue,** Leverens Hinde
. hindede Deel (hvoraf gjerne smaa
lige staae frem imellem Leverens Blade);
u. S. **nuerdlut,** Prov. en Gruppe
smaa Øer, som netop rage frem over
øen.
a (i Pl. som oftest nuíssat, som af
iaĸ, 2; hvilken Form dog ellers ikke
uges), 1) i Sg.: Skyen eller Sky-
kket, som samlet stiger op over Hori-
nten; 2) i Pl. Skyerne som Dele af
t samlede Skydække, forsaavidt dette
staaer af enkelte eller adskilte Skyer.
vf. pujortaĸ.
avoĸ, er skyet; Himlen er over-
ukken.
sserpoĸ, bliver skyet; Himlen be-
kker sig med Skyer.
jak, 2. (Pl. nutsat) et Hovedhaar.
. m. S. **nujai,** hans Haar.
aussat, Pl. Haarlignelser; 1) et
nt, sort, haarlignende Steenmos; 2) en
n Tangart; 3) en Polyp med haar-
gnende Arme (Armpolyp?); 4) Prov.
Paryk (s. palut).
aussalik, 3. en Strandorm, behængt
ed lange, bløde Traade.
aiarpâ, klipper ell. skærer ell. river
aaret (heelt) af ham. U. S. — af sig.
aertorpâ, trækker ham ved Haaret;
med -úpâ Pl. u. S. **nujaertũput,**
trække hinanden i Haarene.
alik og **nujatsialik,** 3. Prov.
Fiskeand (ellers pâĸ; s. S. I).
arpoĸ, nujuípoĸ, nujugpoĸ, nujor-
kagpoĸ &c. s. d. F.
k (Grundformen synes at være dob-
lt: **nujuk,** i Labr. nuvuk, og **nuk,**
Analogi med kûk), m. S. **nûa,** en
af det Hele fremstaaende Deel, som
aledes er nærmere henimod Andet, end
t Øvrige; en Pynt ell. Spids ell. Ende
Noget (f. Ex. af en Finger, en Stav, et
aarn, en Kniv, en Vinge ɔc.); især: en
andpynt; et Næs; en Odde. Forekommer
eget hyppig som Stednavn; deels forlænget
nûgârssuk, nûluk, nûgssuaĸ &c.);
eels kun m. S. i Forbindelse med en
nden Benævnelse (tuluvánguit nûat,
ugpalugtup nûa, orssiviup nûa &c.);
eels uforandret (nûk), saal. bl. A. for
ynten af den Halvø, hvorpaa Colo-
ien Godthaab og Brødremenighedens
Etablissement Nyherrnhut ligge, hver paa
sin Side af Pynten.

nôrdleĸ, 1) den, som er nærmest Pyn-
ten (af Hvadsomhelst); 2) i Pl. **nôr-
-dlît,** de, som ere ell. boe nærmest ved
nûk; spec. Beboerne af Nyherrnhut i
Modsætning til Beboerne af Godthaab;
og deraf 3) **nôrdleĸ,** En af Brødre-
menigheden (baade i og udenfor Landet;
Grønlænder ell. Europæer). S. avang-
-nardleĸ.

nôĸut, m. S. **nôĸutâ,** Noget, som be-
finder sig paa den yderste Pynt deraf
(som f. Ex. et Kors paa et Kirkespiir,
og Lignende). Jvf. isoĸut.

nûgpâ, flytter ham eller det (i Ordets
videste Betydning; f. Ex. en Syg fra
sit Leie hen paa et andet Sted paa Brixen
ell. i et andet Huus; ell. en Ting hen
paa en anden Plads ell. fra et Kar over
i et andet; eller et Skolebarn fra en
Klasse til en anden ɔc.; dog bruges det
i Regelen ikke om at flytte Noget til-
side for Andet, s. igdluarpâ). — —
U. S. 1) refl.: flytter sig; flytter et an-
det Sted hen (enten paa en anden Plads
i samme Huus eller Telt, ell. ind i et
andet Huus, ell. og bort fra Stedet og
hen paa en anden Boplads); 2) pass.:
er flyttet eller forflyttet. Htr. **nug-
-sivoĸ.**

nũpâ, flytter det tilligemed sig ɔ: bringer
det hen paa et andet Sted, idet han selv
begiver sig derhen med det (altsaa ialt-
fald længere bort, end man kan naae fra
sit Sted). Htr. **nûtsivoĸ.**

nûgtípâ, lader ham ell. den flytte sig;
forflytter ham (saa at Vedkommende gaaer
selv, f. Ex. til en anden Klasse i Skolen)
eller foranlediger, at han flytter andet-
steds hen.

nûtípâ, lader ham ell. den blive flyttet
af Nogen (-mut). Jvf. hvad der er
bemærket efter mumisípâ.

nugterpai, 1) flytter dem efterhaanden
ell. det ene efter det andet; 2) oversætter det
paa et andet Sprog. U. S. flytter
sig efterhaanden; især: 1) flytter ind
i et andet Huus ell. hen paa en anden
Teltplads (hvor Bohavet efterhaanden
bliver bragt over); 2) rykker op i Klas-
serne (først i den ene, derefter i den
næste ɔc.). Htr. **nugterivoĸ.**

nugterissoĸ, bl. A. en Tolk.
nujugpoĸ, helst i Pl. **nujugput**, de have flyttet sig bort eller begivet sig et andet Sted hen. (Bruges især om Dyr (Sælhunde, Fisk, Fluer ɔc.), som efter i nogen Tid at have opholdt sig samlede paa eet Sted nu ligeledes samlede opholde sig paa et andet Sted. Er vist i Grunden aldeles d. S. s. nûgpoĸ (refl.) og kun forskjelligt derfra i Brugen.)
nujuarpoĸ, er sky; vil altid begive sig bort ell. løbe sin Vei, naar man nærmer sig (et Dyr; sjeldnere om Mennesker).
nujuarsarpâ, skræmmer det; kyser det bort (et Dyr).
nujuartaĸ, et forvildet Dyr; et oprindeligt Huusdyr, som er kommet bort fra Menneskene og blevet vildt; spec. en forvildet Hund (saasom Grønlænderne ikke eie andre Huusdyr).
nujorĸagpoĸ, bliver vild; forvildes (et Huusdyr).
nujorĸagsarpâ, jager det (sit Dyr) heelt bort fra sig, saa det forvildes.
nujuípoĸ, ts. er aldeles ikke sky; bliver ganske rolig paa sit Sted, naar man nærmer sig; er forholdsviis tamt (enten et vildt Dyr ell. og et Huusdyr).
nujuitdlisarpâ, betager det dets Skyhed; vænner det til, at man godt kan komme det nær; tæmmer det eller gjør det tamt (som det Forrige).
nujuiserpoĸ, gjør sig dristig ɔ: kommer hen imod En, som om det slet ikke var vildt; og især: som om det vilde En tillivs (et ellers vildt Dyr; f. Ex. en Hvalfisk). M. S. — imod ham.
nujuisersípâ, lokker for et Dyr for at faae det hen til sig ell. berolige det.
nusugpâ (Grundformens j skærpet til s), flytter det med et Ryk hen til sig; rykker ell. trækker det til sig (bl. A. tager sig en Kone paa hedensk Viis). Htr. **nusugsivoĸ**, rykker ell. plukker Noget hen til sig; bl. A. trækker nogle angmag-ssat ud under Laaget af en fyldt Pose.
nusúkarpâ, trækker En efter sig, som ikke vil afsted.
nusúkarut, m. S. **-tâ**, Ophaleren til et Seil.
nusugtagaĸ, 2. sjeldnere: **nusug-taut**, Aftrækkeren paa et Skydegevær.
nusugtípoĸ, rykkes ell. trækkes om afsted af det harpunerede Sødyr (de at Harpunremmen kommer uklar om Manden eller om Noget paa jakken).
nusugtauvoĸ, er bleven saaledes ket om ell. afsted; og især: er om men paa den Maade.
nusût, et Trækplaster.
nutsugpâ, rykker det til sig med og stærkere Ryk; eller i Pl. **-g** rykker dem til sig (f. Ex. rykker ell. Lyng af til Brændsel). Htr. **-suivoĸ**.
nukagpiaĸ s. nukaĸ.
nukagpoĸ, bliver —, og **nu -ngavoĸ**, er mat og træt af sit Ar og fusker derfor; ell. og: kan ikke det gjort paa Grund af sit Kl Bruges kun sjelden.
nukaĸ, 2. en yngre af Søskende af sa Kjøn. M. S. **nukâ**, 1) hans y Broder; 2) hendes yngre Søster. **n -ke**, sin —. Jvf. angajo.
nukarît, Pl. 1) Brødre; 2) Søst
nukardleĸ, den yngre ell. yngst Flere (hvadenten de ere Søskende o samme Kjøn ell. ei). Med Suff. br dette ikke, men erstattes af det Følg
nukardlersaĸ, m. S. **-rsât**, yngste af dem. nukarît nukardler den yngste af flere Brødre ell. Søs
nukardliuvoĸ, 1) er den yngre yngste; 2) er yngre end — (-mit).
nukaornoĸ (og -rngoĸ), den af som er gift med den yngre af to skende; m. S. **nukaornua**, 1) Kones yngre Søsters Mand; 2) he Mands yngre Broders Kone. Jvf. an -jornoĸ.
nukaornorîgput, d. S. s. an -jornorîgput: de ere Svogre igje deres Koner, eller Svigerinder igje deres Mænd.
nukagpiaĸ, 2. en ugift Mandsper en Ungkarl.
nukagpiatsiaĸ, **nukagpiar** **nukagpiaránguaĸ** (Alt efter S relsen), en Dreng.
nukagdloĸ, en Hvalrosunge fra sa Aar (som altsaa endnu er den y af sine Hvalrossøskende).

katugaĸ, 2. en Rensbuk i sit tre-
e Aar.
kik, 3. en stor Sene; en Spænde-
ne. Pl. m. S. nukinge, 1) hans
pændesener ɔ: hans Kraftmidler; og
raf: 2) hans Kræfter (som svare til
enerne).
eruaĸ, 2. Pl. m. S. -ruai, de
løbende Rødder af et Træ (som fore-
lle dets Spændesener). Jvf. noĸarut
niulutaĸ.
iligssuaĸ og nukigtôĸ, en
tærk; En, som har betydelige Kræfter.
kilípoĸ (ujalo), det giver ligesom et
tik paalangs i den (i en Sene eller
uskel; idet man forstuver den).
ilisitsivoĸ, (htr.) forstuver en
ene eller Muskel saaledes; især: for-
fter sig.
inigpoĸ, t. faaer Kræfter; bliver
erk (i sin Opvæxt ell. ved Øvelse).
inigsarpâ, øver hans Kræfter (sin
øns &c.), for at han skal blive stærk.
S. — sine —; øver sig til at blive
erk.
igtorpoĸ, har faaet —, og nu-
kigtulerpoĸ, begynder at faae flere
ræfter (efter en Sygdom).
igdlârpoĸ, taber Kræfterne; bli-
r kraftløs (enten af Anstrengelse eller
Svaghed ell. Sygdom).
igdlângavoĸ, er kraftløs; er af-
æftet.
kêrúpoĸ og nukingerúpoĸ, er
even uden Kræfter; har tabt Kræfterne.
Disse tre bruges iflæng, saasom de i
etydning staae hverandre saa nær.)
kingerpoĸ, s. (egentl.: afkræfter
), skynder sig med Noget, som haster
nten fordi det snart skal være færdigt,
. fordi man skal i Arbeide med Andet);
nstrenger alle Kræfter for at faae sit
rbeide fra Haanden. Jvf. tuaviorpoĸ.
kingiúpâ, skynder sig med det; an-
renger sine Kræfter for at faae det
erdigt.
kingigâ, (har det til sine Kræfters
dtømmelse ɔ:) finder ell. synes, at man
aa skynde sig altfor meget med det.
ukingigilerdlugo taimaitípara, jeg har
det det beroe, da jeg fandt, at jeg maatte
ynde mig altfor meget med det (men
optager det maaskee igjen ved en belei-
ligere Tid).

nukingernarpoĸ eller **-naĸaoĸ**, 1) man skynder sig med det (for at faae det færdigt); 2) man maa skynde sig med det ɔ: det haster (Arbeidet). — nukingernángitsut tuaviûtigalugit nu-kingernartut tuaviûtigissariaĸásá-ngitdlat, man maa skynde sig med det, som ikke haster, saa behøver man ikke at skynde sig med det, som haster (chinesisk Ordsprog).

nukingingnarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, 1) det tager for meget paa En (paa Grund af Skynding); 2) man er overvældet med altfor Meget paa een Gang; der er for megen Skynden med Arbeidet; 3) han skynder altfor meget paa En.

nukingisârpâ, skynder paa ham; driver paa ham, at han skal anvende alle Kræfter for at faae sit Arbeide færdigt.

nuleĸ s. d. F.

nuliaĸ, m. S. **nulia**, 1) hans Hustru; 2) dens Hun (Mage). **nulê**, sin —.

nuliagssaĸ, m. S. **-gssâ**, hans Brud.

nuliarâ, har hende til Kone; er gift med hende.

nuliarît, Pl. 1) et Ægtepar; Mand og Kone; 2) et Par af Dyr.

nuliarîgput, de ere Ægtefolk; de ere Mand og Kone for hinanden.

nuliarîgsugssat, Pl. Brudefolk; et Brudepar.

nuliarîngneĸ, 3. det, at være Mand og Kone for hinanden: Ægteskabet.

nuliarpoĸ, 1) gifter sig (en Mand); tager sig en Kone; 2) parres. I sidste Betydning bruges det ogsaa med Suffix.

nuliarsarpâ, tager ham en Kone; lader ham gifte sig.

nuliarilerpâ, begynder at have hende til Kone ɔ: har giftet sig med hende.

nuliartârâ, har faaet hende til Kone (bliver d. S. s. d. Forrige).

nulíssiúpâ, gjør hende til Kone: 1) for en Anden (avdlamut) ɔ: giver En hende til Kone; 2) for sig selv (ingminut) ɔ: tager sig hende til Kone.

nuliarĸigpoĸ, tager sig en Kone igjen efter den førstes Død.

nuliarĸiut, m. S. **-tâ**, hans anden Kone.

nuliasuk, m. S. **-sua**, en (gift eller ugift) Mands Hore.

nulêrpoĸ, s. har miſtet ſin Kone.

nulêrsoĸ, 1. og **nulêrneĸ**, 3. en Enkemand.

nuleĸ, 3. m. S. **nordla**, hans eller hendes Svoger ell. Svigerinde igjennem Børnene ɔ: Sønnens Kones ell. Datterens Mands Fader ell. Moder.

nulerîgput, de ere beſvogrede igjennem deres Børn; deres Børn ere gifte med hinanden.

nuloĸ, 2. Pl. m. S. **nulue**, Rumpen (hos Menneſker og Dyr).

nulût, Pl. m. S. **-tai**, Prov. Remmene imellem Slædens Opſtandere. S. nor--dloĸ Nr. 3.

nutdlavoĸ, Prov. kaſter ſig ned paa Maven (et Menneſke; enten af Mathed ell. af Dovenſkab).

nutdlangavoĸ, Prov. ligger ſaaledes paa Maven.

nutdluarpoĸ, ligger oven i Vandet med Hoved og Bag bøiede mod hinanden og med lukkede Øine (en Sælhund).

nuna, 1) Land; 2) Jorden. M. S. **nunâ**, hans Hjem; enten: 1) hans Fødeſted, ell.: 2) hans Bopæl. (S. videre.)

nunaĸarpoĸ, 1) den (Egnen) har Land; der er Land; 2) han har Bopæl et Sted; boer (-me).

nunaĸarfik, et Sted, hvor der boer Folk; et beboet Sted; en By. — — M. S. **-rfia**, det Sted, hvor han boer; hans By.

nunagâ, har det til ſit Hjem; 1) er født der; 2) boer der. (S. d. F.)

nunasivoĸ, 1) erhverver ſig et Hjem ɔ: boſætter ſig et Sted (-me), hvor han ikke er født; 2) faaer Land i Sigte.

nunasiaĸ, 1) et erhvervet Hjem; et Sted, hvor man har taget Bopæl udenfor ſit Fødeſted eller Fødeland; 2) med Tilføielſe af de Bopæltagendes Nationalitet: en Coloni.

nunasiarâ, har det til erhvervet Hjem; har boſat ſig der ell. boer nu der.

nunasiartortoĸ (-mut), en Udvandrer.

nunatârpoĸ, faaer et nyt Hjem (bliver d. S. ſ. nunasivoĸ Nr. 1).

nunagssaĸ, Land at boe paa.

nunagssarsivoĸ, finder et Sted, hvor han kan ſætte ſin Bolig (Huus Telt).

nunagssaĸángilaĸ, det (Stedet) intet Land, ſom man kan boe paa o vildt eller utilgjængeligt Land, hvor ikke kan tage Baaden op og reiſe T

nunákôrpoĸ, gaaer over Land; g Landveien (iſtedetfor at gaae med Ba

nunalípoĸ, ts. 1) lander; kommer Land ell. i Havn; 2) ſpec.: kommer Landet med et af Skibene (enten en ſon ſom Paſſageer eller en Ting Fragtgods).

nunaliniarpoĸ (Prov.: nunalingi -poĸ) og **nunaliſarpoĸ**, ſøge komme til Land ell. i Havn. (Det F er det almindeligſte; det Sidſte bruge meſt om Skibe.)

nunamiut, Pl. Jordbeboerne. (L fatter Alt, ſom lever paa Jorden.)

nunamiutánguit, Pl. de ſmaa J væſener (ɔ: Menneſkene i Modſætning overnaturlige Væſener: ĸivítut ingnerssuit &c.).

nunangiak, 1) et Elletræ; 2) Pro Stykke rødt Fyrrebark (paa Drivtøm imellem de afbrudte Grene ell. Rødd Grundbetydningen er maaſkee: (et T ſom voxer ud af ſin Rod i flere ſp Stammer, ligeſom om det ikke ſy godt om ſit Land; ſ. videre.

nunangiagpâ ell. **-gterpâ** (ame Prov. farver et Skind med rødt Fy bark (paa den original grønlandſke Maa

nunangiagpoĸ og **nunaluarp** ell. **-rdluarpoĸ** (ſamtlige Prov.) ikke tilfreds med ſit Opholdsſted; f ſig ikke vel der, hvor han er.

nunangiagâ og **nunaluarâ** **-rdluarâ** (Prov.; ſ. o.), er ikke freds med det Sted; finder det ubeh ligt (ſit Opholdsſted).

nunagdluarpoĸ, er tilfreds med (midlertidige) Opholdsſted; og **nun** **-dluarâ**, — med det. (Udtrykker Modſatte af de Foranſtaaende.)

nunagdlualik, 3. En, ſom har holdsſted udenfor ſit Hjem ell. opho ſig paa et Sted ſom Fremmed (f. En, ſom er kommen til at overvi paa et fremmed Sted) og føler ſig freds der.

nunardlualik, 3. En, ſom har

…oldssted imod sit Behag eller opholder …g paa et Sted, som han ikke holder …. Alle disse (fra nunangiagpoĸ af) …nne ikke bruges almindelig.

…narpoĸ, kommer til at røre ved Lan…t med Bunden (Konebaaden, idet den …gger ved Stranden eller trækkes op …ler ned).

…narparpoĸ, trækker sig om ad Lan…t til (Vinden); gaaer om fra Nord til …ordost ell. fra Syd til Sydost.

…narpasigpoĸ, blæser noget ud fra …ndet; er ikke ret Nord ell. Syd, men …ot østlig (Vinden).

…nasarneĸ, 3. Prov. Sydostvind (s. …geĸ).

…natak, en Fjeldtop ell. Fjeldryg ell. …jeldstrækning, som rager frem af Is…ræen; Land indenfor Grændsen af den …mmenhængende Indlandsiis. (Fore…mmer oftere som Navn paa saadanne …andlevninger.)

…natanssaĸ, Noget, som ligner en …unataĸ: en Oase (i Ørkenen).

…naut, Land i Eie ɔ: dyrket Land; …gerland. M. S. **nunautâ**, hans …ark.

…nausiaĸ, en Plantage; en Nybygd … frugtbart, men forøvrigt udyrket Land).

…niagpoĸ, sanker Bær (paa det Land, …vor man boer). M. S. sanker dem …ærrene).

…niâĸ, d. S. s. nnniagaĸ; kun i Pl. …. S., f. Ex. nuniăka, mine sankede …ær ɔ: de Bær, som jeg har sanket ell. …lukket.

…niârai, har plukket eller sanket dem …de Bær, som der sees sankede).

…niaut, en Bærkurv (som man gaaer …ed i Haanden for at sanke Bærrene i).

…niagiarpoĸ, reiser med Konebaad til …t andet Sted for at sanke Bær.

…nuvoĸ, holder inde; tvinger ell. holder …g; og m. S. **nunuvâ**, tvinger sig for det; …eholder det i sig (Nysen; Latter; det, …an vilde sige, ꝛc.). nununiarniara…luarama ajornakaoĸ, jeg stræbte og …ræbte for at holde mig (fra at lee ꝛc.), …en det var mig ikke muligt. oĸau…sigssăraluara nunuvara, jeg beholdt …et i mig, som jeg vilde have sagt (ell. …oldt inde, inden jeg fik sagt alt det, jeg …ilde sige).

nunorpâ og **nunúpâ** (pass. Part. nu--nutaĸ), tager af et Klædningsstykke i Vidden, ell. gjør det snevrere ved en Fold; ell. gjør et Huus mindre.

núngerpoĸ og núngarut s. nutigpoĸ.

nunguvoĸ, er forsvunden ind i Andet, saa at intet deraf er tilbage; 1) er virkelig og definitivt forsvunden ind i Andet; er fortæret (f. Ex. af Luften, ell. spiist op ꝛc.); 2) er for Øiet forsvunden ind i Andet (virkelig ell. tilsyneladende; f. Ex. Noget, som forsvinder under Vandet ell. under Horizonten; eller Solen, idet den gaaer ned bag et Fjeld, og det sidste Glimt af den forsvinder, og Lignende). Spec. om Maanen: er Nymaane (neml. den Tid, i hvilken den slet ikke sees og er ligesom opslugt af Luften). ûnga nunguvoĸ, derindi forsvandt den, ell. der saae jeg det sidste af den.

nungúpâ, bringer det til dermed at forsvinde, gjør Ende paa det; 1) — saa at Intet er tilbage: fortærer det Altsammen, ell. borttager det Altsammen ꝛc.; 2) — saa at den eller det er ude af Betragtning (i denne Betydning forlænges det dog helst; s. d. F.); og i Pl.: 3) — saa at ingen er undtagen (dog atter altid med den samme Tanke: at ingen af dem er tilbage ɔ: i sine tidligere Forhold eller Omstændigheder eller Anskuelser ꝛc.). I den sidste Opfattelse bruges Inf. heraf i Pl. baade med og uden Suffix ofte i Betydning af: 1) alle uden Undtagelse; hver eneste; saasom: **nungutdluta**, vi ell. os uden Undtagelse; hver af os; og **nungutdlugit** desuden i Betydning af: 2) hver Gang; altid; saa ofte det skeer. uvdlut nungutdlugit, hver eneste Dag. inuit nungutdlutik, Menneskene uden Undtagelse; ethvert Menneske. — nungutdlugit takussarângavko, hver Gang jeg seer ham. — nungutdlugit tássûna nuissarpoĸ (sc. nuissarâ--ngame), den kommer altid frem paa det Sted, ell. kommer altid der tilsyne. (Af Nogle tillægges Inf. denne Betydning ogsaa i Sg., men feilagtig, da det Begreb: at ingen er undtagen, netop først fremkommer ved Ordets Fleertalsform: gjørende Ende paa dem, saa at ꝛc.). — U. S. **nungúpoĸ**, mest pass.: er gjort Ende paa; der er ikke mere af det;

dog i Inf. mest refl. — Den væsentligste Forskjel imellem dette Ord og nâvâ (som undertiden kunne synes at være næsten eensbetydende) er vel den, at ved nâvâ betegnes det Endte som ligefuldt tilstedeværende, enten i Virkeligheden ell. som tilhørende Fortiden; ved nungúpâ derimod som forsvundet, enten ud af Virkeligheden eller ud af Betragtningen ell. Bevidstheden. Saal. kan f. Ex. nu-ngúpâ ikke bruges om at gjøre Ende paa en Plage ell. en Sorg, da Saadant, om end forbigangent, dog vedbliver at udgjøre en Deel af Vedkommendes Historie eller Individualitet, hvorimod det godt kan bruges om at bortrydde eller ende Aarsagerne til Plagen.

nungutípâ, 1) lader der blive gjort Ende paa det af Nogen (-mut); 2) tilintetgjør ham ell. det; 3) lader ham komme ud af Betragtning; gjør med ham saaledes, at han paa en Maade er som ikke existerende. Pass. **nungutitauvoĸ,** 1) er tilintetgjort; 2) er paa en Maade som ikke existerende. (Saaledes bl. A. i visse Lege om den, som i Øieblikket er som udstødt; f. Ex. den, som fik det sidste Slag og skal give det videre.)

nungutitsissoĸ, den, som tilintetgjør Nogen eller Noget; Ødelæggeren. Jvf. aseruissoĸ.

núngut, m. S. **-tâ** ell. **-tât,** det, hvormed det sidste deraf forsvinder (enten af Tilværelsen ell. for Øiet fra det Sted, hvor det før var); den sidste Smule; Resten. — tássa angmagssautivta núngutait, det er de sidste af vore ang-magssat.

núngutaerpâ eller **-rpai,** tager det sidste deraf eller den sidste af dem; gjør nu fuldkommen Ende paa det eller paa dem; bl. A. udrydder det ell. dem.

nungũpâ, gjør Ende paa Tingene for ham; æder Alt fra ham, ell. skiller ham ved alt det, han har.

nungûtsivoĸ, har faaet Ende paa Sit; eier intet mere af Et ell. Andet (-mik); har udsolgt ɔc. aningaussanik avgor-simassunik nungûtsivunga, jeg eier ikke flere Smaapenge. piminik tamanik nungûtsivoĸ, han har faaet Ende paa alt det, han eiede, eller eier intet mere af alt det, han havde.

nungutdlarpoĸ, er forslidt eller slidt (af Brug eller ved Gnidning, e ved at det langsomt fortæres; f. Ex. K der, Huden, Værktøi ɔc.).

nungunikut (Pl. af -ko), Levnin af det, som forøvrigt er fortæret e ødelagt.

nusugpâ &c. s. nûk.

nutâĸ, ny, nyt; en ny Ting. Mod.: n **-tâmik,** bruges ogsaa adverbialt: paa

nutârssuaĸ ell. **nutârdluínaĸ,** splinterny Ting.

nutauvoĸ, er ny.

nutãngorpoĸ, fornyes, bliver ny er bleven ny.

nutãngortípâ, fornyer det.

nutarterpâ, omtr. d. S. s. For dog især: borttager det Forældede d (nutáungitsua pîardlugo).

nutaraĸ, 2. egentl. maaskee: et nyt vende Væsen; men bruges her neppe Andet end: en ung Hund. (I La et spædt Barn.)

nutaragpoĸ, bærer sig ad som n Verden (et lille Barn); viser i sine der, at det endnu ikke har synderlig greb om Tingene.

nutaragtípoĸ, bærer sig ad som lille Barn (en Gammel); gaaer i Ba dom. S. uterpoĸ.

nutarmeĸ, nyfrossen ell. nyere Iis in lem ell. i Randen af den ældre Tynd

nutagssivoĸ, laver noget Nyt til Ældre (f. Ex. finder paa et nyt Ku stykke eller paa en ny Maade at g Noget paa; ell. laver et nyt Ord; gjengiver en Andens Ord med Tillæg egen Opfindelse ɔc.).

nutarâlugpoĸ s. nutigpoĸ.

nutavdleĸ, en medfødt ell. natu Plet paa Huden (af et Menneske); m skee egentlig: en hvid Plet; en Albi Plet (og maaskee benævnt saaledes, f en saadan seer ud, som om den nyere end den øvrige Hud; i hv Tilfælde Ordet vilde høre til nutâ Bruges af Nogle kun om saadanne h Pletter, af Andre derimod ogsaa om mørke. S. milak.

nutigpoĸ, t. revner; springer; f en Revne eller Sprække, som dog gaaer heelt igjennem, saa at Delene en

enge sammen (Steen ell. Glas ꝛc., og ær af stærk Hede ell. Kulde).
tingneĸ, 3. en Revne ell. Sprække Noget.
tak, d. S. s. Foreg. nugtaĸarpoĸ, t har en Revne.
igtípâ, sprænger det; bringer det til revne (f. Ex. Glas ved kogende Vand).
arâlugpoĸ, spruder Gnister; knit-er (Ilden).
gerpoĸ, omtr. d. S. s. nutigpoĸ, en bruges ikke saa almindelig, og mest n en Revne, som gaaer tværsover ell. lsyneladende heelt igjennem, uden at og det løssprungne Stykke falder (f. Ex. Vinduesrude, som springer tværsover, en endnu holdes sammen af Kittet).

núngarut, 1) en saadan tværsover gaaende Revne (i denne Betydning ikke almindeligt); 2) spec.: en Revne i Klippe-massen, som er udfyldt med Trap; en Trapgang eller Trapaare (som ofte kan være meget lang).
nûtit (Pl.; Sg.: nûte, bruges neppe), Noder. nûteĸángilaĸ, der er ingen Noder til den (Sangen); man eier ingen Opskrift af Melodien til den.
nûtiliorpâ, gjør Noder til den (San-gen ell. Melodien); opskriver Melodien.
nutdlavoĸ og nutdluarpoĸ s. nuloĸ.
nutsugpâ s. nûk.
nuvfaserpoĸ og nuvfiorpoĸ s. nuak.
nuvfípâ s. nuivoĸ.

O.

aĸ, 2. (Pl. orĸat), m. S. **oĸâ**,) hans ell. dens Tunge; 2) et Skille-m i en grønlandsk Lampe.
itsoĸ (tungeløs), en Skarv.
itsuaĸ, en Skarv-Unge.
ussat, Pl. en Alperose (Rhodo-endron).
rpoĸ, siger ell. sagde Noget. — — N. Suff. s. n.
rfigâ, siger til ham; siger ham oget.
ajamâĸ, En, som let siger, nemlig gsaa det, han ikke skulde sige; en Sladdrer.
ajamauvoĸ, er en Sladdrer; gaaer g fortæller det, han ikke skulde fortælle.
rdluarpoĸ, siger (Noget) ret ɔ: ræffende ell. med Sandhed. oĸardluar-putit, ja, det er netop, som Du siger; et siger jeg med.
apilugpoĸ, siger (Noget) stygt; især: ger Noget paa en hadefuld eller for-ærmende Maade; og **-gfigâ**, — til ham.
áupâ, siger ham Noget i en bestemt Hensigt; især: 1) — for at han skal ige det til en Anden; giver ham et Bud-kab; 2) — for at paaminde ham om oget: formaner eller irettesætter ham. Htr. **oĸáussivoĸ**, 1) sender Bud-kab; lader En vide Noget; 2) formaner Nogen.

oĸaorĸigsârpâ, 1) formaner ham indstændig eller indtrængende; sjeldnere: 2) paalægger ham et Budskab meget ind-trængende ell. nøiagtig.
oĸautigâ, siger Noget om Nogen eller Noget; omtaler ham ell. det.
oĸautiginerdlugpâ, omtaler ham ilde; taler ondt ell. usandt om ham.
oĸautigssuarpâ, bagtaler ham; taler ilde om ham i hans Fraværelse. (Siger mindre end mamardlerpâ; og jvf. úner--dlûtigâ.)
oĸautseriarpoĸ, lader sig let sige ɔ: er villig ell. lydig; gjør strax, hvad man siger.
oĸautserĩpoĸ, ts. lader sig vanskelig sige ɔ: er tvær eller uvillig; gjør seent ell. slet ikke, hvad man siger; eller og: vil ikke lade sig sige.
oĸauseĸ, 2. et Ord. M. S. 1) i Sg. **oĸausia**, hans Ord; enten: a) eet Ord, som han har sagt; ell. og: b) et Ord eller Udsagn af ham (om det ogsaa bestaaer af mange enkelte Ord); 2) i Pl. **oĸausê**, a) hans Ord; det, han har sagt (overhovedet); b) hans Sprog. — oĸausê íssuáinarpáka, jeg gjentager kun, hvad han har sagt. — kalâtdlit oĸausê, det grønlandske Sprog.
oĸauserâ, har det til Ord; 1) bruger

det Ord (i sit Sprog eller i sin Tale); 2) siger det. tamána oĸauseríngilar--put, dette have vi ikke til Ord ɔ: det Ord hører ikke til vort Sprog. oĸaut--sine oĸausererĸigpai, han havde sine Ord atter til Ord ɔ: sagde igjen det Samme som før. taimane oĸauseri--ssaĸ, det, som blev sagt dengang.

oĸauserinerdlugpâ (oĸauseĸ), bruger det Ord ilde ɔ: feilagtig ell. urigtig ell. upassende; misbruger det.

oĸausipiluk, et stygt Ord (enten et slemt Skjældsord ell. et usømmeligt ell. uanstændigt Ord).

oĸausipiluligssûvoĸ, fører mange stygge Ord (fører en forargelig Tale; bander ꝛc.); og **oĸausipiluliorfigâ**, bruger stygge Ord imod ham.

oĸauserdlugpoĸ og **-gfigâ**, d. S. s. Foreg., men i mindre Grad; omtr.: bruger upassende Ord (Grovheder, Skjældsord ꝛc.).

oĸauserigpoĸ, s. bruger smukke ell. pæne Ord; fører en sømmelig ell. behagelig Tale.

oĸausersivâ, egentl.: faaer (et) Ord fra ham ɔ: faaer ham i Tale; ell. faaer selv mundtlig Beſked af ham.

oĸausigssaĸ, Noget at sige; det, man har at sige; især: det, man finder sig foranlediget til at sige. oĸausigssaĸar--punga, jeg har Noget at sige, ell. jeg ønsker at sige Noget. oĸausigssaĸar--pit? har Du Noget at sige? enten: har Du et Anliggende? ell. og: har Du Noget at svare paa det?

oĸausigssiorpâ, egentl.: gjør Ord for ham (som han skal sige) ɔ: lægger ham Ordene, Ord for Ord, i Munden; siger ham, hvorledes han skal udtrykke sig.

oĸausigssaerúpoĸ, har Intet mere at sige; især: veed Intet mere at sige til Forsvar for sig ell. sin Paastand: er bragt til Taushed.

oĸausigssaerutípâ, bringer ham til Taushed; stopper Munden paa ham.

oĸalugpoĸ, 1) taler; (— om Nogen ell. Noget: -mik); 2) spec. prædiker.

oĸalugfik, en Kirke; et Kapel.

oĸalugtarfik, en Talerstol; en Prædikestol.

oĸalugtigâ, har ham til at tale for sig; 1) — til Prædikant; 2) — til at føre Ordet for sig; 3) — til Tolk. — (Alt efter Sammenhængen.)

oĸalugfigâ, taler til ham; tiltaler h[…]

oĸaloĸatigâ, taler med ham.

oĸaloĸatigîgput, de tale med h[…] andre; de føre en Samtale med hveran[…]

oĸalûtigâ, 1) taler om ham ell. […] 2) prædiker om ham ell. det. (D. […] s. -mik oĸalugpoĸ.)

oĸalûserâ, omtaler ham ell. det […] han gjorde, eller det, som fandt S[…] erĸartordlugo); bringer ham eller […] paa Tale. (Staaer omtr. midt ime[…] det Foregaaende og oĸalugtuarâ, s. […]

oĸalũpâ, taler til ham i en ell. a[…] bestemt Hensigt ell. med et bestemt M[…] for Øie; saal. Alt efter Omstændig[…]derne: 1) opmuntrer ham til No[…] 2) formaner ham; 3) taler ham til[…] Den htr. Form **oĸalũssivoĸ** br[…] ikke let i daglig Tale og anvendes de[…] passende for: prædiker for Nogen.

oĸalũssíssutigâ, 1) taler —; 2) […]ten: a) prædiker (om) ham ell. det […] Nogen (-mut); eller: b) prædiker af […] Grund ell. i den Anledning for No[…] (-mik; egentl.: tilprædiker Nogen […] anal. tiltaler).

oĸalûgssáungilaĸ, lader sig ikke […]mane ell. tale tilrette, vedbliver sin S[…] hvorledes ell. hvormeget man end tale[…] ham; er døv for alle Formaninger.

oĸalugtuaĸ, en Fortælling (af hvil[…] somhelst Art).

oĸalugtuarpoĸ, fortæller (— om N[…]get: -mik).

oĸalugtuarâ, fortæller om det ell. ham; har ham ell. det til Gjenstand […] sin Fortælling.

oĸalugtũpâ, fortæller ham Noget.

oĸalualârpoĸ, taler for at fornøie […] Andre til Opmuntring; fortæller m[…]somme Historier ꝛc.

oĸalualârut, en Morskabsfortælli[…] en Fabel; et Eventyr ꝛc.

oĸaluínarpoĸ, taler kun ɔ: sna[…] uafladelig, kan ikke holde op at t[…]

oĸalunguserpoĸ, Prov. smaasna[…] ved sig selv; men bruges nok ogsa[…] Betydning af: snakker ell. fortæller […] at være morsom (s. oĸalualârpoĸ).

oĸalorujugpoĸ, knurrer; skjænd[…] giver knubbede Ord ꝛc.; og **-gfig[…]** — mod ell. paa ham.

oĸalupilugpoĸ og **-gfigâ**, d. S[…]

…reg., men i stærkere Grad: bruger skiden …und; skjælder med Eder og Forban…lser ꝛc.
…tdlisigâ, omtaler ham med For…nskning eller Krænkelse af Sandheden …er paa en hadefuld eller nedsættende …aade (paa den Maade, som seer mere …kyldig ud end almindelig Bagtalelse, …en som kan have nok saa ubehagelige …lger for den, det gaaer ud over).
…tdlorigpoк, s. 1) er særdeles ord…; er snaksom ell. snakkesalig; 2) taler …rstaaelig.
…lorкigpoк og oкalutdlarкig…poк, s. taler godt eller smukt; taler …rrect, ell. forstaaer at stille sine Ord, …a det har Skik; er en Mester i at …le (forholdsviis), er veltalende.
…rpâ, bruger Mund mod ham; skjæl…r ham ud. — Htr. oкarnigpoк …mut).
…ráput, de skjælde hinanden ud; de …undhugges.
…artuvoк ell. oкatdlortuvoк, … stortalende; brouter, praler.
…akípoк ell. oкatdlukípoк, ts. … er lidettalende; taler kun lidt; 2) ta… sagte.
…erpâ ell. almindeligst: orкersor…pâ, byder ham sige Noget til en An…n (-mut) saaledes, som han (Bud…veren) nu har sagt; lægger ham Ordene …Munden. (Egentl.: forsyner ham med …ale, og -sorpâ: — i det Enkelte.)
…ersût, m. S. -tâ, det (de Ord), …m han har paalagt En at sige til en …nden.
…târpâ s. ûgpâ.
…ípoк, ts. er let.
…livoк og oкitdlivoк, er bleven …ttere. M. S. har faaet det gjort …ttere ell. har faaet det lettere for sig.
…lisípâ og oкitdlisípâ (og -sar…pâ), gjør det lettere.
…lavoк, er let tilfods; kommer hur…g afsted; gaaer ell. løber hurtig.
…lasârpoк, tager Benene med sig; …aer ell. løber hurtigere; skynder sig at …mme til Stedet.
…láipoк, ts. er tung tilfods; kommer …ngsomt afsted.
…máipoк, ts. er tung; har betydelig …ægt.

oкimaitdlivoк, er bleven tungere. — M. S. har faaet det gjort tungere (s. o.).
oкimaitdlisípâ, gjør det tungere.
oкimailutaк, 2. (Pl. -lútat), 1) Tyngsel; det, hvormed Noget tynges ned (f. Ex. en Steen paa et Garn, for at holde det ved Bunden); — 2) et Lod til en Vægtskaal eller til et Uhr. — oкimai-lutarssuaк, spec. et Ti-Lispunds Lod.
oкimangerpoк, 1) bliver tung; 2) har Mareridt i Søvne.
[**oкoк**, luun; Luunhed?. Synes at være fælles Stamme til de Følgende:]
oкorpoк, er blødt og varmt (et Klædningsstykke, eller et Stof, naar det benyttes som Klædning). atissat oкortut, varme Klæder. кulitsatut oкortigaoк, den er saa varm som en Rensskindspels.
oкorsarpâ, klæder ham varmt; giver ham varme Klæder paa (neml. forholdsviis varme, f. Ex. tørre Klæder for En, som er falden i Vandet).
oкorut, det, som er blødt og varmer; bruges om: 1) et varmt Klædningsstykke til En, som er forkommen af Kulde: **oкorutigssâ**; 2) i Pl. **oкorutit**, spec. Sengklæder.
oкoruserpâ, indhyller ham i noget Varmt, navnlig i Sengklæder: dækker ham godt til ꝛc.
oкorunarpoк, 1) man er varm af sine Klæder ɔ: man er varmt klædt; 2) man er varm af det (Klædningsstykket); det er varmt ell. holder En varm.
oкuípoк, ts. giver ingen Varme (et haardt eller tyndt Klædningsstykke eller stive Haar ꝛc. Modsat oкorpoк).
oкûtaк, 2. (Pl. oкũtat), 1) et Stykke Skind paa Vindsiden af Huus- ell. Teltgangen til at tage af for Vinden; 2) en Flynder (af den mindste herværende Art).
orкoк, m. S. **orкua**, dens eller dets Læside (Landets, Fjeldets, Øens, Husets, Stenens, Baadens ꝛc.). orкuanit iput-dlugo, roer den (neml. Baaden) fra dens Læside ɔ: roer med de Læ-Aarer. Uden Suff. kun i Term.: **orкumut** (Prov.: orкormut), for Veiret, ad Læ til.
orкuaк, et Sted, hvor der er Læ, ell. hvor Vinden ikke staaer paa.
oкumigârpoк (og orкumigârpoк), seiler for Veiret; har Vinden lige agterind.

orkiorpok, gaaer —, og **orkiúpok**, t. er kommen ell. staaer i Ly for Regn ell. Snee ell. Storm.

orkuisartorpok, falder med Kastevinde ned fra et Fjeld paa Læsiden (Vinden ell. Stedet).

okuk, 1) Skimmel (som voxer paa Noget); 2) en Mide.

okugpok, 1) er skimlet; der er voxet Skimmel paa det; 2) er fuld af Mider; er mullen.

okugsungnípok, ts. smager ell. lugter af Skimmel eller af Bedærvelse ved Mider; er muggen.

okúmerpâ, putter det i Munden.

okúmersak, en Fiskekrog. S. kar-sorsak.

okúmiarpâ, holder det i Munden.

okúmiak, 2. m. S. -iâ, 1) det, man holder i Munden; 2) Prov. et Stykke Spæk i Lampen; 3) u. S. i Pl. Stednavn (paa en indelukket Bugt med nogle Smaaøer i).

okumísserpâ, giver ham —, og — u. S. tager sig en Mundbid.

orfâvok, orfut &c. s. uverpok.

oriarpâ, spytter det ud. Bruges navnlig om Ting, som man faaer i Munden udenfor det normale Spyt (s. kiserpok), saasom Sliim, Materie, Blod, Been i Maden &c.

oriarnek, 3. det Udspyttede.

oriartorpok, omtr. d. S. s. Næstforeg. (egentl.: anvender det, at spytte ud); men bruges ikke saa ofte.

oriartorfik forekommer nogle Gange som Navn paa temmelig høie Fjelde med spids Top, som ere aldeles bratte paa den ene Side, og skal Navnet altsaa omtrent sige: der skulde Nogen kunne staae paa Toppen og spytte ned i Dybet uden at svimle.

oriorpâ (orssok), tygger Spæk og spytter Trannen ud (enten i Lampen ell. til Blanding i Maden).

oriornek, 3. og **oriugak**, 2. saadan udtygget Tran.

orkáput, orkartuvok, orkakípok, or-kersorpâ s. okak.

orkok, orkiorpok, orkiúpok &c. s. okok.

orkúpâ s. ute.

ordlerpok s. d. F.

ordluvok, falder; falder om; styrter (Levende; og hvad Mennesket anga[r], afseet fra Faldets specielle Beskaffen[hed], s. igsiatdlagpok, nâgkiúpok, na-karpok, niverpok, pulamigpok, -sigarpok, úpípok).

ordlungavok, staaer paa Hæld som Faldende (ogsaa om Livløst; f. Bogstaverne i den almindelige Haa[nd]skrift).

ordlússutigâ, har det til Faldsaa[g] ell. =middel ɔ: faldt over det, ell. b[ringes] derved til at falde.

ordlerpok, fælder eller sænker K[aste]vaabenet, saa det ligger i Retnin[g af] det, man vil kaste efter (hvortil Ar[men] løftes); sigter med et Spyd eller Kastepiil; og m. S. -- paa U. S. bruges det ogsaa om Hammere[n i] et Uhr, naar den løfter sig til Slag Ligheden i Bevægelsen med den Sig[tendes] Arm; s. silugpok).

ornigpâ, gaaer (eller kommer) hen [til] ham ell. det. (Udtrykker d. S. s. agg-pok, men betragtet fra den mod[satte] Side.) ornigsinga, kommer til m[ig]. ornigagssakángilanga, jeg har In[gen] (enten: intet Menneske, eller og: i[ntet] Sted), som jeg kan gaae hen til. [Og]saa om Tiden, f. Ex. sujorna tamau-narfiga sule ornigpâ, den (Tid) gaaer endnu henimod (ɔ: har endnu [ikke] naaet) den Tid, jeg kom hertil i[fjor]. Meget ofte bruges det i den spec[ielle] Betydning: gaaer til ham i et bes[temt] Anliggende; henvender sig til ham. ornigkaluarpavkit, jeg kommer til [Dig] i et Anliggende (men jeg veed ikke, [hvad] Du vil synes om det eller sige til [det] ell. om jeg maa forebringe det).

ornigtagagssak, den, som man [stan]delig (ell. hver Gang det behøves) [maa] gaae hen til ell. henvende sig til. bl. A. med behørig Tilføielse bru[ges] om: en Consul i en fremmed Ha[vn], f. Ex. tuluit tássane eller tássan[i] ornigtagagssât, den derværende eng[elske] Consul.

ornigúpâ, gaaer hen til Nogen (-m[ut]) med ham eller det; fører ham eller frem til Nogen. U. S. i Sg. r -mut ornigúpok = ornigpâ; og i enten refl.: de gaae hen til hveran

og recipr.: de gaae til Nogen (-mut) hverandre.

gâ, har Tid til at give sig i Færd det ell. at begynde paa det ꝛc.; og **nigíngilâ**, har ikke Tid til det. sât ornigilerpara, nu først har jeg et Stunder til det.

sit s. uneĸ.

ik, 1) et Træ (paa Roden); 2) spec. Birketræ.

gaĸ, 2. en Busk; et Krattræ (især flere Smaastammer af samme Rod); Pl.: **orpigkat**, Krat.

gpagssuit (Pl.) og **orpigpalik**, n Skov (hvadenten Træerne ere store r smaa); og **orpigssuartôĸ**, en iskov.

liarpoĸ, gaaer eller er gaaet med ad paa Skovbrændetogt. (Saaledes et Sydligste af Landet, hvor Birken er fornemste Træ ved Siden af Pilen; . patdliliarpoĸ af patdleĸ.)

nguaĸ, 1) et lille Træ; 2) Riis; le.

gpâ eller **orpinguarpâ**, giver n Riis.

nguartípoĸ, faaer Riis.

ngmiutaĸ, 2. (Pl.: -miútat), en sserønike (den mindste herværende Landl).

igpoĸ, orrâvoĸ, orrut &c. s. uveroĸ.

eĸ, 1) et Skaglebeen (paa Enden af Hundeskagle eller paa en Kajakpels); en Løkke (enten paa Noget, som er ndet i en Sløife, ell. og en fast Løkke et Øie, f. Ex. i Enden af en Rem, n dermed skal befæstes om Noget ell. es fat i); 3) en Malle. I NGr. og abr. bruges Ordet nok kun i den første tydning (Skaglebeen); i anden og tre- derimod: nordloĸ, s. S. (Grundskjellen imellem disse to Ord er dog askee den, at nordloĸ egentlig betegc Hullet og den een Gang for alle i anbragte Rem ell. Lignende; orseĸ imod kun Hullet, hvori en Rem eller gnende anbringes eller kan anbringes, edens det bruges.) orseĸángitumik ĸilísavat, Du skal binde det en Sløife ɔ: med en Knude.

lerpâ, 1) anbringer ell. fastgjør et Skaglebeen ell. en Malle paa det; 2) gjør en Løkke eller et Øie paa den (en Rem eller Lignende); — 3) binder det i en Sløife.

orsiut, i Pl. **orsiutit**, et Redskab at slæbe Sælhunde med paa Isen, nemlig nogle Remme med Been i den ene Ende og Løkke i den anden.

orssoĸ, 1) Spæk; 2) Fedt, som ikke er talgagtigt; 3) Tran.

orsserpâ, forsyner den ell. det med Spæk ell. Fedt ell. Tran; neml.: 1) — Lampen —: fylder den med Tran ell. Spæk; 2) — Maden —: kommer Spæk eller Fedt i den (i Gryden), ell. tager en Bid Spæk til den (tør Mad eller Bær ꝛc.). U. S. 1) pass.: er fyldt; har Spæk ell. Tran i sig (Lampen); 2) refl.: tager Spæk til sin Mad.

orsserfik, 1) et Kar, hvori man har Spækket til Lampen (s. d. F.); — — 2) m. S. **-rfia**, Aabningen i en europæisk Lampe, hvorigjennem den fyldes.

orssulivik, d. S. s. Foreg. i første Betydning, bruges især om en europæisk Trankande (til Lamperne); men er forøvrigt ikke almindeligt.

orsseraoĸ ell. **orsserivoĸ**, har med Spæk at bestille; er i Spækarbeide.

orssiorpoĸ, bearbeider Spæk (for at faae Tran af den ꝛc.).

orssivoĸ, (egentl.: gjør Tran ɔ:) skummer Fedtet af den kogende Mad (Kjød, Rødfisk ꝛc.).

orssivik, et Tranhuus (som de almindeligst ere ved Colonierne, med Tranbrænderi og Spækgjemme i samme Bygning; hvor de ere adskilte, kaldes Tranbrænderiet sujatsivik, s. S.).

orssorpâ, 1) spækker det; smører det med Spæk ell. Fedt; 2) Prov. gjøder den (Jorden).

orssût, m. S. **-tâ**, Spækket, hvormed det smøres eller er smurt. umiap or--ssûtigssâ, Spækket, hvormed Konebaaden skal indgnides.

orssûvoĸ, 1) er Spæk; 2) er tilsmurt eller tilsølet med Spæk (paa Hænderne ell. Klæderne ꝛc.; i denne Betydning dog helst forlænget: **orssuínauvoĸ**); — 3) er fedtet paa Overfladen af Sødyr (Søen).

orssugasârpoĸ, omtrent d. S. s.

Foreg. i anden Betydning; dog egentl.: er fuld af Spæk- ell. Tranklatter (hist og her).

orssinguvoK, har ondt af det meget Spæk, han nød (i ell. til Maden), saa han foreløbig har Modbydelighed derfor.

orssuardlerpâ (imaK), kommer Spæk paa Vandet for at faae det stille og glat, saa man kan see, hvad der er paa Bunden.

orssuardleKut ell. **-Kutigssak**, et Stykke Spæk til saadan Brug.

orssuardleKivoK (imaK), Vandet er glat af saaledes paagydt Spæk. (Disse tre skulle være ubekjendte i NGr.).

orssualikarpoK (imaK), Vandet er glat et Sted (imedens det forøvrigt er kruset af Vind) af Spæk, som er kommet paa det (f. Ex. af en nylig spækket Baad, ell. af Spæk, som har ligget paa Stranden, 2c.).

orssualikaK og **orssuarnissâK**, en glat Plet paa Søen af Spæk, som er kommet paa den, imedens den i er kruset af Blæsten.

orssuerneK, 3. en Slags meg Fyrretræ (Drivtræ), som er ligesom Fedme.

orssuiak (og orssugiak), 2. 1) er glindsende Feldspat; 2) det Glint paa en Byld ell. lignende Hævelse.

orssuaussaK, i Pl. **-ssat**, en Mosart, som er ligesom lidt fedt føle paa.

oruluvoK, er vranten og muggen sine Omgivelser (ilaminut; af M delse eller Misfornøielse 2c.). B saagodtsom kun om Børn; dog mes fordi Saadant hovedsagelig kun Sted hos Børn.

orulutípâ (hændelsesviis) og **or -sarpâ** (med Forsæt), gjør ham vr

orulûtigâ, er vranten over det.

orune, helst i Pl. m.S. **orunê**, største Tarm ell. Tyktarmen i en med dens Indhold (som spises).

P.

paggáput, paggatigâ, paggigput &c. s. pâvâ.

pagkerpâ s. d. F.

pagkut &c. s. patigpâ.

[**pagpâ**, lægger sig med en Deel af sig tæt paa en Deel af den ell. det, især med sin Ende paa dens Ende. Dette synes at være Grundbetydningen af denne Stamme, som desuden rimeligviis er rodbeslægtet med pârpâ og patigpâ, for hvilke et lignende Begreb ligger til Grund. Deraf:]

pakinigpâ (synes at være en htr. Form af Stamordet, men med tillagt transitiv Betydning), lægger sig eller ligger med sin Ende tæt paa dens Ende, saa den ene holder den anden ved sin Vægt ell. ved Gnidning (f. Ex. en Steen, som i en Muur ligger godt fast med sin Ende mod Enden af en anden Steen). — — U.S. i Sg. htr.; og i Pl. recipr: de — paa hinanden. Ordet udtrykker som oftest en fastere eller nøiere Tilslutning end iperigpâ (s. S.), hvorimod Re gen her lades ude af Betragtning.

pakagpâ, støder uforvarende til ell. det i sin Bevægelse og navnlig sin Haand ell. Fod (f. Ex. ved at ud med Armen). Jvf. sakagpâ og l -dluarpâ.

pakangmigpâ, støder paa saadan M til ham ell. det, saa at Noget ko til Skade (f. Ex. naar En gaaer meget sigtig med Noget i Haanden, og kommer til at støde til ham ell. til han bærer, saa det falder). Der ikke at være synderlig Forskjel i dis Ord; det første bruges vel mest.

pakássipâ, ts. (ell. og: **-gpâ**, t. almindeligst: **pakássúmigpâ**, t. ker Krog med ham med Armene (mod høire ell. venstre mod venstre; der kan rette den Andens ud). — U.S. i Pl. recipr.: de — med hina

pagkerpâ (forsyner ham med en paga

er til ham, idet han vil kaste eller
e, saa han forfeiler sit Maal.
pâ, befæster det i en udstrakt Stil-
ved en Pløk. Efter Sagens Natur
ges Ordet i denne Form kun sjelden
som man kun sjelden vil kunne holde
get udstrakt med een Pløk).
orpâ (amek), udspiler et Skind
Marken til Tørring (med Ribbeen
andre Pløkke igjennem dertil i Ran-
anbragte Huller).
tût, en Pløk ell. Spile dertil.
ipâ, pløkker det fast paa Noget
nut), saa det forbliver der i en ud-
kt Stilling (f. Ex. Græstørv til Be-
dning paa Husets Vægge). Kan bl.
bruges om: korsfæster ham (sáninga-
ulingmut).
it og **pâgusek**, i Pl. m. S. **pâ-
utai** og **pâgusai**, dens ell. dets
kke (neml. hvormed det saaledes er
kket fast til Noget).
uak, 2. Pl. m. S. **pâguai**, Fan-
lærens Holdere, som stikkes ind under
jakkens Tværremme for at holde den paa
Sted.
vok, er hjemme, medens de Andre
ude; passer paa Huset ell. Teltet.
i (fork. af paerâ), passer paa ham
det; vogter det; tager Vare paa det;
Tilsyn eller Opsyn med det (et
rn; et Huus; en Ting; en Menig-
 ꝛc.). Htr. **pârssivok**.
ssak, d. S. s. pârissak, vogtet; men
ges hovedsagelig kun om et Barn,
n En (f. Ex. en fast antagen Barne-
e) een Gang for alle har under sin
retægt.
issagssak, Noget, som skal vogtes
tages Vare paa ꝛc. tássa pâri-
sagssat, det skal Du holde Tilsyn med,
det skal være din Sag at passe paa
. pârissagssáka amerdlakingmata,
di der er saa mange (Personer eller
ng), som jeg skal tage Vare paa.
ssissok, en Vogter ꝛc.; En, som
r Noget (-mik) at tage Vare paa ell.
lde Tilsyn med. savanik pârssissok,
Faarehyrde; parnaerússanik pâr-
sissok, en Fangevogter; nekigssamau-
inik pârssissok, en Proviantfor-
lter, ꝛc.
ssisse, m. S. **pârssissâ**, hans
Bevogter ꝛc.; den, som tager Vare paa
ham. ilagît pârssissât, en Biskop.

pârssissigâ, har ham til sin Bevogter, Hyrde ꝛc.; bliver vogtet eller tilseet af ham.

pajugpâ, bringer ell. sender ham Noget til Foræring; 1) — uden Bihensigt; 2) — for at forpligte ham til at gjøre Gjengjæld (enten ved ligeledes at give Noget i Foræring, helst lidt Mere, ell. ved en ell. anden Villighed); og deraf: 3) bestikker ham (dog maa dette tydelig fremgaae af Omstændighederne ell. Sammenhængen, da Ordet ellers ikke tillægges denne Betydning). Htr. **pajug-pok** (-mut).

pajugtok, 1) den, som bringer eller sender En Noget til Foræring; 2) i Pl. spec. Proviantskibene; de Skibe, som aarlig forsyne Colonierne i Landet.

pajugut, m. S. **-tâ**, det, han bringer eller sender Nogen (-mut) i Foræring.

pàk I, en spidsnæbbet And; Fiskeand; Topand.

pârak, 2. en Unge af samme Fugl.

pâk II, m. S. **pâ**, dens ell. dets Munding ell. Indgang. Bruges om: 1) Mundingen af en Fjord ell. et Indløb eller et Sund (om Mundingen af en Elv s. ako; imidlertid vilde Mundingen af en stor Flod af fjordlignende Brede maaskee dog kaldes dens pâ); 2) Mundingen af et Skydegevær, en Skorsteen, et Blæseinstrument ell. andet Rørlignende; 3) Indgangen til et Huus ell. Telt ell. en Hule ꝛc.; 4) Aabningen ɔ: Ringen i en Kajak; 5) Aabningen paa en Pose ell. Lignende; 6) Aabningen i et Ærme ell. i Beenklæder (forneden); og andet Lignende.

pâgssak, et Stykke Træ til en Kajakring.

pâlerpâ, sætter Ringen i en Kajak.

pângerpâ, besætter Indgangen til det eller til ham; især: — for at spærre Veien for den, som er indenfor (f. Ex. en Ræv).

pârdlek, 1) den ell. det, som er nærmest Indgangen ell. Mundingen; 2) spec. en Forstue. M. S. dens (Stuens) Forstue.

pârssuak, Indgangen til et europæisk Huus; navnl. Huusgangen nærmest Yder-

døren. (Feilagtig bruges dette Ord af Nogle ogsaa om Kjøkkenet i et europæisk Huus, endogsaa naar det ligger i den modsatte Ende af Huset. S. igavfik.)

påsivâ og **påĸartípâ**, egentl.: finder en Indgang eller en Adgang til det; men bruges kun billedlig: forstaaer det; begriber Meningen, eller hvorledes det hænger sammen. oĸautsit påsíngilara, jeg har ikke forstaaet det, Du sagde. Jvf. sujuneĸartipâ.

påsigssauvoĸ, det kan forstaaes, ell. det er fatteligt (for Nogen, -mut).

påsigssáungilaĸ, det kan ikke forstaaes, ell. der kan ikke findes nogen Mening i det (f. Ex. et meningsløst Udtryk, ell. og Noget, som gaaer over Ens Forstand).

paleĸ, 2. (synes at være en Biform af pårdleĸ), helst i Pl. m. S. **palê**, 1) Dækket oven i en angmagssat-Pose; 2) Forladningen i en Haglbøsse.

patdlerpâ, forsyner den med Dække (angmagssat-Posen) eller Forladning (Bøssen).

paĸumigâ, har Overtro derved; tør af Overtro ikke befatte sig dermed (f. Ex. ikke nævne den Afdødes Navn, ell. ikke bruge Kajakken efter En, som er omkommen paa Søen, 2c.). Det er rimeligt, at Ordet først har faaet denne Betydning i den christelige Tid, da Sligt jo hos Hedningerne var det Regelmæssige ell. endog Lovmæssige; i Labr. skal det betyde: vil vide nøie Besked angaaende det, han har hørt Noget om. Jvf. teĸigâ.

paĸumisugpoĸ, er overtroisk; troer baade om det Ene og det Andet, at det medfører Skade at befatte sig med det.

pákaluaĸ, 1. og 2. en Sommerfugl.

pakagpâ — pakássúmigpâ s. pagpâ.

pakatsivoĸ, skammer sig; staaer skamrød; beskæmmes. Af Nogle skjelnes dette Ord ikke fra kángusugpoĸ (og ligeledes de følgende ikke fra de tilsvarende af samme Stamme); dog er der den væsentlige Forskjel, at ved alle af kángugâ dannede Ord forudsættes noget Uanstændigt, ell. som ansees for uanstændigt, og afsees fra, om Anger derover finder Sted ell. ei; hvorimod der ved pakatsivoĸ og de deraf dannede bestemt forudsættes Anger (forsaavidt der er begaaet noget Urigtigt, s. d. F.), men afsees f[ra] Forefaldnes specielle Beskaffenhed.

pakatsisarpâ, beskæmmer ham; [gjør] ham skamfuld; enten 1) ved at o[p]vise ham om det Urigtige, han har [begaaet] ell. 2) ved at beskæmme hans Haa[b] Tillid, saa at det, han gjorde i s[it] Haab eller Tillid, mislykkes.

pakatsíssutigâ, 1) skammer si[g] over; staaer skamfuld ell. skamrød [ved] det (som han har gjort). kángu[...] -tuliarpagssuáka pakatsíssuti[...] -kãka, jeg staaer meget skamfuld [ved] mine mangfoldige Skjændselsgjern[inger]; 2) beskæmmes derved.

palase, en Præst. (Er dannet [af] danske Ord.) M. S. **palasiat**, [...] (neml. Menighedens) Præst.

palasiuvoĸ, er Præst (for N[ogen] -mut; hvadenten det skal være: for [Me]nigheden; eller: for Gud).

palasigâ ell. i Pl. **-gât**, (Men[ighe]den) har ham til Præst.

palasiuneĸ, 3. Ypperstepræsten [...] dernes).

paleĸ s. påĸ II.

palerpâ, egentl. vel: sværter ha[m] det ved Hede; men bruges i denne [...] kun om Solen: gjør ham bruun; [...] brænder ham. U. S. pass.: er [...] brændt (men bruges ikke ofte; s. d.[...]

palersivoĸ, bliver eller er bleven [...] brændt.

palerssivoĸ, er forkullet af [...] (Lampevæge, Træ 2c.). Bruges al[min]deligst om Lampevæge.

palerssineĸ, 3. 1) en slukket Br[and], Træ ell. Andet, som der har været [ild] i, og som derved tildeels er bleven [for]kullet (i denne Betydning er Ordet [...] ikke almindeligt); 2) m. S. **-nera** [...] Forkullede og Haarde paa en Lampe[væge], naar den har brændt længe uden at pu[dses]. palerssinera pîgínardlugo, (Du [maa] blot tage det Forkullede af den.

paluaĸ, d. S. s. utsugpaluaĸ, s. S. [...]

palut, Pl. (Sg. existerer ikke), en P[...] Ordet er en Efterligning af det da[nske ...]

paluvoĸ, ligger paa Ansigtsiden [...] Forsiden (Bugen). Bruges mest [om] Sælhunde, ogsaa naar de ligge [med] Hovedet opreist.

lorpoĸ, lægger sig med Ansigtet ad (et Menneske); enten: 1) vender paa sit Leie med Ansigtet nedad; ell.: lægger ell. kaster sig ned paa Jorden Ansigtet nedad; og deraf: 3) tiler; — og s. u. patdlortípâ Nr. 2.
lorfigâ, 1) falder ned paa sit An- for ham; 2) tilbeder ham.
llortípâ, 1) lægger ham ell. lader lægge sig med Ansigtet nedad; 2) over-: lægger det paa den Side, som kan menlignes med Ansigtssiden, s. d. F.
llungavoĸ, 1) ligger med Ansigtet ad (et Menneske); 2) ligger paa den de, som forestiller Ansigtssiden (f. Ex. Kaffebønne, som ligger paa den flade de, ell. en Kniv, som ligger med Eg- vendt nedad, og Lignende; jvf. ner-lavoĸ).
llúngarssorpoĸ, kryber liggende Bugen (et Menneske).
llugut, m. S. **-tâ,** Skaftet paa en nlandsk Øxe (hvorpaa Jernet danner spids Vinkel med Skaftet og saal. som ligger med Ansigtet imod det).
mioĸ, m. S. **pamiua,** dens Hale. m Landdyr; det vilde ogsaa bruges Slanger og andre Amphibier med nd Hale; s. paperoĸ.)
iortôĸ, 1) storhalet; langhalet; spec. Vandkalvens Larve. (I Labr. Odder.)
iagdluk, 1) Halen af en Sæl- nd ell. Hvalros; 2) Halebenet paa et enneske. Desuden forekommer det paa Deel af Kysten temmelig hyppig som ednavn for et smalt Næs, der staaer i Søen som en Hale.
iaĸ, 2. m. S. **pamiâ,** den bageste, staaende Ende ell. Tap paa en Har-n (ell. i Pl. begge, naar der er to).
nârpoĸ, bruger lang Tid til det, n bestiller; er længe om Noget.
ârnarpoĸ ell. **-nakaoĸ,** 1) man længe om sit Arbeide (f. Ex. paa Grund idelige Afbrydelser, eller fordi man mer det fornødne Værktøi 2c.); 2) man a være længe om det; det er et seent beide.
ârúpâ, er længe om Noget for ham.
ârutigâ, er længe om en Ting for-edelst det o: 1) er længe om det; 2) er nge om Noget af den Aarsag.

pâmigpoĸ, t. gjør sin Tilstedeværelse bemærkelig paa en ubehagelig, generende Maade (Udslæt eller anden Skade paa Huden ved Kløe ell. Svie, ell. et Insekt, som kryber paa En, ved sin Kriblen, og et Menneske paa tilsvarende Maade: ved Paatrængenhed ell. megen Løben ind og ud eller ved at skaffe En Bryderi eller Ubehagelighed paa Halsen 2c.), saa at man derved idelig forstyrres ell. foruleiliges. Bruges efter Sagens Natur mest om ubehagelige Fornemmelser paa Legemet. Jvf. serdlerpoĸ.
pâmigâ, finder ham ell. det at være en pâmigtoĸ, foruleiliges paa en ubehagelig Maade ved dets ell. hans Tilstedeværelse (s. Stamordet).
pâmingnarpoĸ ell. **nakaoĸ,** 1) man finder ham ell. det at være 2c. (s. o.); 2) det generer En betydelig (Udslæt); 3) han er til Fortræd med sin Nærværelse ved den Forstyrrelse, han anretter, eller ved de Ubehageligheder, han skaffer En paa Halsen, 2c. (Bliver d. S. s. pâmigpoĸ med Tilføielse af Objectet: — for En; og bruges mest.) tássánga pêrit pâ--mingnaĸautit, bort herfra med Dig! man har kun Ubehageligheder af Dig.
pâmitsagpoĸ, er kjed af det Overløb ell. af den Paatrængenhed ell. det stadige Renden ud og ind 2c., som forstyrrer ell. foruleiliger ham; og **-tsáupâ,** — af hans Overløb 2c.
pâmitsajuípoĸ, ts. taaler alt Paahæng; finder sig ikke foruleiliget ved Folks Paatrængenhed 2c.
pana, egentl. vel: 1) en stor tveegget Kniv, neml. til at flense Hvaler med (i en Deel af Labr.: en Snekniv, hvormed Sneen skæres ud til Snehuse); men bruges nu her kun om: 2) et Sværd; en Sabel; en Kaarde.
panarpâ, prov. ogsaa: **panavâ,** hugger ham med Sværd eller Sabel eller Kaarde. Med -úpâ u. S. i Pl. **pa--náuput,** de — hverandre —; og **panáutaĸátârput,** — — til Øvelse ell. for Morskab.
panerfaĸ, m. S. **-rfâ,** hans (anerkjendte) Medhustru. Jvf. nuliasuk.
panerfalik, 3. En med to eller flere Koner; en Polygamist.

panerfarserpok, tager sig en Med=hustru ell. en Kone til.
panerpok, er tør. M. S. Solen eller Vinden eller Luften har tørret det. (Altsaa egentl. u. S. pass.). En billed=lig Anvendelse af Stammens Betydning s. n. parkasârpok.
panersarpâ (ved fortsat Behandling) og **panerserpâ** (ved at udsætte det for Luftens ell. Varmens Indvirkning), tørrer det.
panernitánguakángilak, har ikke en Smule Tørhed paa ell. ved sig ɔ: er pjaskvaad; og om et Menneske: er gjennemvaad fra øverst til nederst.
panertok, 1) tør; 2) spec. tørret Kjød ell. Fisk.
panertulivok, tørrer Kjød eller Fisk (og gjemmer det til Vinteren). Jvf. mivse og nivko.
parkerpok, s. er udtørret; er falden tør (en Bæk eller Dam; enten ved at Vandet indtørrer ell. trækker ind i Jorden, ell. ved Afløb). M. S. Solen eller Frosten ꝛc. har udtørret den (s. o.).
parkasârpok og **parkisârpok**, sjeldnere: **panerniarpok**, fremstiller sig som tør ɔ: beder om at hjælpe sig med Noget uden Vederlag; tigger; tryg=ler ꝛc. ujalúnguamik parkasârfigiu-magaluarpavkit, jeg vilde gjerne bede Dig om lidt Senetraad, men jeg har ikke Noget at give for den.
parnivâ, Prov. har indtørret det, saa det krymper sammen (Solen ꝛc.). amiutiga silap parnivâ, Luften har krympet mit Skind. U. S. pass.
parnúpâ, 1) (Varmen ꝛc.) tørrer det fast til Noget (-mut); 2) d. S. s. Foreg. U. S. pass.
panik, m. S. **pania**, hans ell. hendes Datter. Med e=Suff.: **panine** og **páne**, sin Datter.
panigsârpok, har faaet en Datter.
panigssak, m. S. **-gssâ**, hans eller hendes Steddatter.
panigsiak, m. S. **-gsiâ**, hans eller hendes Fosterdatter ell. Pleiedatter.
pangaligpok, løber (et fiirfoddet Dyr ell. et Insekt).
pângerpâ s. pâk II.
pângnak, mest i Pl. **pângnat**, en Urt med langagtige Blade og en (efter grønlandsk Leilighed) meget smuk, bladet, rød Blomst.
pangnek, 3. en fuldvoxen Ren[...] Bruges ikke allevegne, s. angissok[...] angivok).
pangniligarpok, nedlægger en [...] voxen Rensbuk.
paok, Sod.
paugssak (som skal være ell. bliv[e] Sod), i Pl. **paugssat**, spec. K[...]
paugsserpâ, lader den med [...] (Bøssen, Kanonen ꝛc.).
paulersaut, et Krudtmaal.
pauvok eller mest: **pauinauvok** Sod ell. kun Sod ɔ: er sodet; er[...] sværtet af Sod.
pauerdluerpâ, tilsværter ham ell[...] med Sod; u. S. — sig selv —[...]
paggerpok, er sodet; er fuld af [...] (en Skorsteen ell. et Geværløb).
pauiarpâ, renser den ell. det for [...] især: 1) feier en Skorsteen; 2) [...] ser et Skydegevær. Htr. **pauiai**[...]
pauterpâ, sværter det med Sod (M[...] som skal være sort, f. Ex. et Stykke[...] arbeidet Vegsteen med Tran og So[...]
paorkivâ, tager sig af ham; [...] Omsorg for ham; er omhyggelig [...] ham (som en Moder for sit B[...] Htr. **paorkingnigpok**.
paorkerkigsârpâ, d. S. s. Fo[...] men i høiere Grad: viser den størst m[...] Omhu for ham ꝛc.
paorkissigâ, nyder hans Omsorg[...] Omhu; pleies omhyggelig af ham.
paormak (Prov.: paornak, p[...] -vngak, og ligesaa i de Følgende), [...] Bær; spec. Krækkebær; 2) overhov[...] saftig Træfrugt. M. S. dets (Træ[...] Bær ell. Frugt.
paormarssuak, spec.: 1) p. **sau**[...] **-lik**, en Svedske; 2) p. **saune**[...] **-ngitsok**, en Figen.
paormakut, i Pl. **-kutit**, Kr[...] bærlyng.
paormakússuak og **-kutdluk**[...] Enebærbusk.
paormaliarpok og **paormiar**[...] er ude efter Krækkebær. (Paa nogle S[...] bruges den længere Form om at s[...] Bær paa samme Land, og den k[...] om at gaae paa Bærtogt med B[...]

a andre Steder derimod bruges begge
n om det Sidste, og om det Første kun
niagpok, s. S.).
rmardluk (et daarligt Bær) kan
S. bruges om haarde, saftløse Træ-
gter, som Agern og lignende.
rmaussak, en graa Ært. (Bru-
s af Nogle ogsaa om Ærter overho-
vet; s. êrtak.)
morpok s. d. F.
n- og paorvng- s. paorm —.
rpok, egentl. vel: bevæger sig frem,
vlende til begge Sider; men bruges
n om Kajakken: roer med sin Dobbel-
te; „paddler". M. S. — hen til
t eller det. Spec. 1) er Postkajak;
r som Postbud; og deraf overhovedet:
er Postbud; gaaer eller kjører &c. med
eve ell. andre Postsager. tuínguak
ortartok, en Brevdue.
rniarpok bruges i nogle Egne
c. om: roer omkring paa Fjorden ef-
Søfugle.
rtigâ, har ham til at roe for sig
n Bud (enten som Postbud ell. for at
te det, man har skudt fra Land).
rtípâ, sender ham som Postkajak
Postbud.
rutigâ, roer Post af den Grund
r for dets Skyld eller dermed; kom-
r som Postbud i den Anledning. umiar-
suit paorutigâvut, vi komme som
stbud i Anledning af et Skib, eller
di der er indkommen et Skib.
rúpâ, roer i Kajak omkaps med
n, ell. sætter efter ham for at ind-
te ham. A. S. i Pl. recipr.
tit (Pl. af paut), en Kajakaare.
taerserpok, s. mister sin Ka-
aare.
taiarpok, brækker sin Kajakaare.
.S. **-rpâ**, 1) brækker Aaren for
n (hvad dog ikke let Nogen vil gjøre
d Villie; derimod:) 2) billedlig i
nende Betydning, som vi sige: tager
unden bort under hans Fødder (og
lledet er ligesaa træffende): bringer ham
Knibe; sætter ham lumskelig i For-
enhed &c. I denne Betydning dog
st: **pautaiartípâ**.
rtorpok, flagrer med Vingerne (en
gl; enten idet den vil flyve op, ell.
at forstærke sit Løb).

paormorpok (og paorvngorpok), kry-
ber (et Menneske paa alle Fire; en Orm;
et Kryb ell. Krybdyr). M. S. — paa
det eller henad eller henover det, det
Stykke.
paormorfigâ, kryber hen efter det.
papik, 3. m. S. **pavka**, den tyndere
Ende af noget Langt ell. Langagtigt;
især: 1) den bageste, smallere tilløbende
Ende af en Harpunstang ell. en Landse
ell. et lignende Kastespyd; 2) den tyn-
dere Ende af en Stang, som er tykkest i
den modsatte Ende; 3) den øverste Ende
af en Fiskesnøre; og i Pl. 4) Stjerten
af en Fugl (ofte ell. maaskee almindeligst:
papê, anal. Aff. -lik).
papilik, 3. en Stang, som er spidsere
eller tyndere i den ene Ende; spec. en
Granstage.
papigdlugpok, mangler nogle Fjer i
Stjerten (en Fugl).
papikatsuk, Prov. et stumprumpet Dyr
(Hund &c.).
papikilavok (anal. isarkilavok),
ryster ell. vipper med Stjerten (en Fugl).
papikilanek, 3. en Spidskjole.
paperok, 2. en Fiskehale. Jvf. sarpik.
paperûssak, 1) en fra Siderne flad-
trykt Hale paa et Fiirbeen; 2) Halen
paa visse Vandinsekter og lignende Dyr,
naar den har nogen Lighed med en
Fiskehale.
paperortortípâ (lader ham spise Ha-
len) bruges undertiden ordsprogsviis om:
lader ham ell. den ikke gaae ganske tom-
hændet bort ell. komme heelt tilkort. sapât
paperortortíparput, vi lade Søndagen
spise Halen (naar man f. Ex. kommer hjem
fra en Reise Søndag Aften, inden Hvile-
dagen er heelt forbi).
pârâ s. paivok.
parkerpok og parkasârpok s. panerpok.
pârdlagpâ &c. s. pârpâ.
parnaerpâ &c. s. parpâ.
parnivâ og parnúpâ s. panerpok.
[**parpâ**, finder det løst?; rokker det?.
Synes at være Stamordet til det Føl-
gende.]
parnaerpâ (i det Sydligste af Landet
pajarnaerpâ; i Labr., saavidt vides,
parnanêrpâ), befæster det ell. gjør det
fast, saa det ikke kan rokkes; især: 1) be-

lægger et Telt ell. en Baad med Surringer (jvf. naκitarivâ); 2) lukker en Dør ell. et Laag i Laas. Htr. **par-naerivoκ.**

parnaerssorpâ, gjør det fast ꝛc. med flere Surringer ell. paa flere Steder.

parnaersaut, 1) en Laas (s. matuer-sauserfît); 2) en Bom; Skodde; Slaa.

parnaersaut nâtítariaκ, 2. en Hængelaas.

parnaersímavik eller **-rsimavfik** ell. **-rssorfik**, m. S. **-via**, **-vfia**, **-rfia**, det, hvortil det er fastgjort; f. Ex. den Steen, hvorom Remmen bindes, naar en Baad ell. et Telt belægges; eller den Bolt, hvortil en Fange er sluttet.

parnaerúpâ, gjør Noget fast ꝛc. for den eller det ɔ: 1) fastgjør Noget og med det Samme det, som er i ell. under det; 2) lukker fast for ham ell. for det; altsaa bl. A.: sætter ham i Arrest ell. i Fængsel.

parnaerússivik, et Fængsel (hvor man sætter Nogen i Arrest; s. d. F.).

parnaerússauvfik, d. S. s. Foreg. med Hensyn til den Fangne: **-vfia**, hans Fængsel (hvor han er i Arrest ell. holdes fangen).

parnaerússaerpâ, 1) tager Surringerne ꝛc. af det, løser eller lukker op for det; 2) aabner Fængslet for ham; løslader ham af Fængslet.

pârpâ, møder ham paa Veien; kommer imod ham fra den modsatte Side. — Htr. **pârsivoκ.**

pâriartorpâ, gaaer for at møde ham paa Veien; gaaer ham imøde.

pârdlagpâ, 1) gaaer ham forbi (ham, som kommer fra den modsatte Side); 2) lægger Noget sammen med det, saaledes at Enderne gaae forbi hinanden. agssane pârdlagpai, folder sine Hænder.

pârdlagtípâ (-mut), 1) d. S. s. Foreg. i anden Betydning (egentl. med Subject og Object omvendt, men bliver i Virkeligheden det Samme) og bruges nok saa ofte; 2) forvexler ham ell. det med en Anden eller med Andet (i sine Tanker ell. i sin Tale ell. sit Svar).

pârdlagáuput (Pl. af -poκ), t. de ligge med Enderne imellem hverandre; de ere indflettede i hverandre fra de modsatte Sider.

pássardlugpâ, Prov. traf ham paa Veien; kom forbi ham uden at ... ham.

[**parsarpoκ**, svækkes?. Synes at ... Stammen til det Følgende.]

parsangavoκ og **-ngakulugpoκ**, er svagelig; bliver let syg af Noget.

pârssaκ, pârssivoκ &c. s. paivoκ.

pásagpoκ s. patigpâ.

pâsivâ s. pâκ II.

pasivâ, giver i sine Tanker ham Skylden; søger Skylden hos ham (for at ... ikke skete ell. ikke skete efter Forventning ell. som det syntes ret); mistænker ... pasekinanga, giv ikke mig Skylden ... jeg ikke gjorde, som Du ventede; d... ikke min Skyld).

pasitsáupâ, d. S. s. Foreg. noget ... kere eller med mere Bestemthed: ha... Mistanke om, at der er Noget i ... med ham; enten: 1) —, at der er N... hvorfor han ikke gjør det, man ... tede, eller hvorfor det gik ham saa ... imod Forventning (f. Ex. at han er b... syg og derfor ikke kommer; eller at ... Død har været en Følge af en tidl... Skade, og Lignende); eller: 2) — ... han er den Skyldige (enten Gjerni... manden eller den, som har givet A... ning til det Paaankede).

pasigdlerpâ, fremsætter ell. udtal... Beskyldning imod ham; beskylder ha... Noget; anklager ham.

pasinángilaκ, er umistænkelig.

pasinaersârpoκ, søger at gjøre ... umistænkelig eller at afvende Mist... fra sig. Kan saaledes undertiden ... til: undskylder sig.

pasisârpâ, 1) gjør ham mistænk... røber ham ved at undskylde ham ... 2) vækker kun en Mistanke ell. Fo... ning mod ham ved at fortælle ell. ... give Sagen ufuldstændig. U. S. ... røber sig selv, idet han vil frałægg... Noget; gjør sig mistænkt ved sin Tale ell. Forhold.

pasitsailivâ, hindrer ham fra at ... beskyldt af Nogen i Tankerne ɔ: skylder ham; taler til hans Undskyld... fremstiller ham som skyldfri (i den ... Talen er om). U. S.

sitsailisináungilatit, Du kan ikke for-
ndre, at man giver Dig Skylden ɔ:
u kan ikke forebringe Noget, som kunde
hindre, at &c.
sit, m. S. patsisâ, det, som er
kyld i, at det Forventede ell. formeent-
Rette ikke skete, eller at det Urette
te; Aarsagen ell. Grunden til det Be-
gelige ell. Paaankede. Jvf. akornut
persarкut.
sisauvoк, er Aarsag ell. Skyld i,
det skete (som ellers ikke skulde være
et). tamána patsisauvoк, det har
ret den beklagelige Aarsag. uvanga
tsisauvunga, det er mig, som er
kyld i det.
sisigâ, 1) har det til Aarsag (hvorfor
n ikke gjør det Forventede &c.); 2) nævner
som Aarsag; har det til Paaskud;
der Skylden paa det.
sisekarpoк, 1) har (gyldig) Aar-
g til at gjøre imod Ens Forventning
er til at undlade det, han ellers skulde
øre; er undskyldt; 2) har desværre
arsag til at undlade det, han ellers
lde gjøre; har forskyldt sig, saa han
e kan ell. tør.
sisigssarsiorpoк, søger et Paa-
ud, optænker Noget til Paaskud; hitter
a Undskyldninger &c.
ardlugpâ s. pârpâ.
gpoк &c., patajavoк &c. s. pa-
igpâ.
teк, 3. m. S. parкa, Marven i
Been.
erpâ, tager Marven ud af det (Benet).
erut ell. parкut, en smal Skee
l. Andet til at tage Marv ud af Be-
ne med; en Marvskee.
ako, et Stykke af et Rensbeen, som
sønderslaaet og taget Marven ud af.
Efter Formen kunde dette Ord ogsaa
øre til det Følgende.)
inguvoк, det ligesom svier i Mar-
en (ikke ved et svagt Tryk, men naar
an trykker stærkere, saa at Trykket naaer
Benet).
tigpâ (den egentlige Grundform sy-
es at være kortere [pápâ?], og dennes
Betydning at være kun saare lidt for-
kjellig fra pagpâ, hvormed det ialtfald
ynes at være rodbeslægtet), lader sin
Haand falde eller hvile paa ham eller
paa det; 1) — paa Noget for at holde
det paa dets Sted; 2 — paa Ens Hoved
for at velsigne ham; 3) — paa En med
et Slag: giver ham et Slag med Haan-
den; 4) lader sin Kajakaare hvile paa
hans Kajak for at støtte ham; 5) giver
ham et Slag med det, han har i Haan-
den. (I de to sidste Betydninger betrag-
tes det, man har i Haanden, som en
simpel Forlængelse af den.) Htr. pa-
-tigsivoк.

patipâ, d. S. s. Foreg. i sidste Betyd-
ning. Htr. patitsivoк.

patitsit, m. S. patitsisâ, det, han
har i Haanden og giver En et Slag
med.

patigtariaк, 2. (hvorpaa man jævnlig
skal lade sin Haand hvile) i Pl. m. S.: pa-
-tigtariai, Tangenterne paa et Orgel
ell. Klaveer; Klaviaturen.

patajavoк, (egentl. maaskee: skal stadig
være beredt til at lade sin Haand hvile
paa Et ell. Andet, nemlig for ikke at
falde ɔ:) er usikker paa sine Been ell. i
sin Kajak; vakler i sin Gang; er i stadig
Fare for at falde ell. at kæntre. angat-
-dlativut piniutivutdlo tamarmik pa-
-tajanartorssûput, ved alt det, vi fær-
des omkring med og søge vort Erhverv
med, skal man (en Dreng ell. uøvet Kajak)
stadig være belavet paa, at man kunde
kæntre.

patajáipoк, ts. det Modsatte af det
Forrige: er sikker nok paa sine Been ell.
i sin Kajak.

pásagpoк, egentl. vel omtr. d. S. s.
patajavoк, men bruges kun om en Ka-
jak: har ikke den fornødne Øvelse i Ka-
jak; kæntrer let; kan ikke holde en
Storm ud.

pátagpâ, slaaer Smaaslag paa ham ell.
det med Haanden ell. med Fingrene; og
navnl.: 1) slaaer Noget af ham med Haan-
den; især: slaaer Sneen af ham; 2) klap-
per det. U. S. 1) refl.; 2) spiller
paa Orgel ell. Klaveer; og dette igjen
m. S. — til den (Sangen) ell. for dem
(som synge). S. d. F.

pátagiaк, 2. (hvorpaa man skal slaae
Smaaslag med Fingrene), et Orgel ell.
Klaveer. Nøiere, naar det behøves: p.
кardlortautilik, et Orgel; p. noкar-
-talik, et Klaveer. — Temmelig uhel-

dig bruges det samme Ord i NGr. ogsaa om en Tromme; s. ĸilaut.

pátagtorpoĸ, slaaer Vingerne sammen (en Fugl).

pátorpâ (fork. af patítorpâ?), slaaer sin Ægtefælle. U.S. i Pl. recipr.: Mand og Kone slaaes.

pátorneĸ, 3. et blaat Øie ell. lignende Mærke af et saadant Optrin.

patugúpâ, trykker den ved sin Sammentrækning, ell. lægger sig tæt og trykkende paa den (f. Ex. Tyndisen om en Kajak, som den faaer imellem sig og trykker sammen, eller Blækspruttens Arme om det fangede Dyr, og Lignende); især: Skindbetrækket trykker ved sin Sammentrækning Kajakkens tyndere Træværk sammen (naar den i tørt Veir i længere Tid ikke har været brugt). — U.S. htr.: lægger sig — paa Noget; ell. pass.: er sammentrykt ved det Omgivendes Sammentrækning (Kajakken).

pagkut, noget Langt, som med den ene Ende er stukket ind under Kajakkens Tværremme saaledes, at det staaer ud paa Siden, og den udstaaende Ende lægger sig som Støtte paa Søen, naar Kajakken hælder.

pagkuserpâ, forsyner den (Kajakken) med en pagkut: 1) stikker en Landse ell. et Pileskaft ell. Andet under dens Tværremme til Støtte imod Kæntring; 2) stikker sin Kajakaare under Tværremmene paa hans (en Andens) Kajak for at støtte ham. U.S. refl.: forsyner sig (ↄ: sin Kajak) med en saadan Støtte imod Kæntring.

pássúpâ (nærmest vel af patípâ, anal. ássúpâ af anípâ), 1) behandler det; bearbeider det ell. er i Arbeide med det; haandterer det; 2) har ham under sine Hænder; kan være enten: a) behandler ham f. Ex. som Læge eller Sygevogter, behandler hans Saar &c. (altsaa i første Betydning); eller og: b) banker ham; 3) voldtager en Kvinde. Ordets første Betydning er den langt overveiende. Htr. **pássússivoĸ**; pass. Part. **pá-ssutaĸ**.

patdleĸ, en Piil; et Piletræ. (I nogle Egne bruges det nok navnlig kun om uddødt ell. udtørret Pilekrat, hvilket maaskee er den oprindelige Betydning, og Ordet saal. mulig beslægtet med palerp… Jvf. sêrsoĸ.

patdliliarpoĸ, er paa Skovbrændet… (Saaledes i de Egne, hvor „Skov… hovedsagelig bestaaer af Piil; jvf. … -piliarpoĸ.)

patdlerpâ s. pâĸ II.

patdligpâ, kommer ganske nær der… Saal. Alt efter Omstændighederne e… Afstanden: a) naaer det (et mere e… mindre fjernt Sted); b) kommer i h… umiddelbare Nærhed; c) rører ved … (en nær Gjenstand). nunap isua pa… -dlíngilara, jeg naaede ikke til Land… Ende. agdlagtarfiga patdlingneĸ… -sángilaĸ, der maa Ingen komme… mit Skrivebord ell. røre ved det. H… **patdligpoĸ** (-mut). Jvf. tikí… og ornigpâ, og s. d. F.

patdligtorpâ, d. S. s. Foreg. med A… tegnelse af, at det er skeet efterhaan… ell. ved mange sammenhængende Sm… nærmelser. (Det kunde synes, som … dette maatte blive omtr. d. S. s. ornigp… men der er den Forskjel, at patdlig… og Dannelserne deraf altid udtrykke d… umiddelbare Nærhed som opnaaet, mede… ornigpâ mere betegner den som tilstræ… patdligaĸ orningneĸ ajornaĸaoĸ; pa… -dligsimaguniuk ornigkungnáisavâ.)

patdligúpâ, kommer ganske nær ti… det. Mest u. S. refl.: **patdligúpo…** ell. **-gtũpoĸ** (med samme Forskjel… Betydning som hos de to Foranstaaend… kommer ganske nær med sig selv ↄ: ko… mer nær til Nogen ell. Noget (-mut… nærmer sig ganske; træder nær til. (Bliv… saaledes en Slags htr. Form af de … Forrige.)

patdlilerpâ, begynder at komme gan… nær dertil ↄ: har naaet den paa en fo… holdsviis ringe Afstand nær; er komm… i Nærheden; vil snart være der.

patdlorpoĸ &c. s. paluvoĸ.

patsit &c. s. pasivâ.

pátorpâ og patugúpâ s. patigpâ.

pauerdluerpoĸ, paugssaĸ, pauterp… pauvoĸ &c. s. paoĸ.

páukarut (af en kortere, men ub… kjendt Stamme), en Tværbjælke i … Huus.

páukaruserpâ og **-sersorpâ**, læg… ger Tværbjælker paa Huset.

pava [1) det Høie; det over En; 2) Land-
nen; det ind ad Landet; 3) det i Øst.
varer i de to sidste Betydninger til
nge paa samme Maade, som sama
kit, og er altsaa bl. A. paa Øst-
ten og i Labr. dets tredie Betydning:
i Vest. Ligesaa i alle dets Afled-
nger]. Deraf:

ane (Loc.), 1) der i Øst; og bl. A.:
i Øst, hvorfra Samkvem med dette
nd finder Sted: i Europa 2c.; i den
mle Verden; 2) deroppe i det Høie;
bl. A.: i Himlen. Ligesaa i de Føl-
nde. **pavánga** (Abl.), der Øster
, ell. deroppe fra; **pavûna** (Vial.),
Øst igjennem, ell. deroppe igjennem;
vunga (Term.), der Øst hen, ell.
op. Med det tilbagevisende ta: **tag-
avane** &c.

anîpoĸ, er deroppe, eller er der
Øst.

ungnarpoĸ, gaaer didop, ell. gaaer
Øst hen.

ûnarĸúpoĸ, gaaer der oven om
. deroppe igjennem ell. der Øst igjen-
m. M. S.: gaaer der oven ell. der
st om det.

ángarnisaĸ, 2. En deroppe eller
Øster fra; en Østlænding.

fa og **tagpava**, Interj. deroppe
. der i Øst (er han).

na, Pron., Subj. **pavssuma**, han
r i Øst eller deroppe; Pl. **pavko**
(Subj.) **pavkua**, de der i Øst
. deroppe; og med ta: **tagpavna**
c. — Som Tilraab: **pavssumâk**,
r, Du der i Øst ell. deroppe! **pav-
korsî-â**, hører, I der i Øst eller
roppe!

vâ, brydes med ham ell. den; slaaes
ed ham (dog uden andre Vaaben end
naturlige). Bruges baade om Men-
sker og Dyr, og hvadenten det er
lvor ell. Skjemt. U. S. i Pl. **pâ-
put**, de — med hinanden eller hver-
ndre. Htr. **pâugnigpoĸ**; i Pl. spec.
n angmagssat ell. Fisk overhovedet:
lege under Rognkastningen.

gigpoĸ, t. kun i Pl. **paggigput**,
S. s. pâput (s. o.).

gingneĸ, 3. et Haandgemæng.

gápoĸ, t. kun i Pl. **paggáput**,
de gramse i Flok om Noget; rives om
Noget.

paggatigâ, 1) i Pl. **-gât**, de gramse
ell. rives derom; 2) raner det, tager det
ved Plyndring.

paggatigissaĸ, Noget, som man har
taget i Grams eller ved Plyndring:
Bytte; Rov.

pavfik (Prov.: pavssik), m. S. **pav-
-fia**, Haandledet.

pavfigdlugpoĸ, har ondt i Haand-
ledet.

pe, 1) som Nomen [Ting; Eiendom; Sag]:
Pl. **pît**, (eiede) Ting; m. S. **pia**, Pl.
pê, hans Ting; hans Eiendom; hans
Sag; hans (i Alm.). Det udtrykker
saal.: a) Eiendomsforholdet, hvor det
gjælder om at betegne Eieren uden at
nævne Sagen; f. Ex. kiauna pia? hvis
er dette? tássa uvagut perput, det er
vort; uvangauna piga, det er mit, det;
igdlorssûp pê, det europæiske Huus's
Ting (ɔ: Inventariegjenstande); pine
tamaisa, alt Sit; alt det, han har ell.
eier; — b) visse af vore Adjectiver, der
betegne en Ting som henhørende til Noget;
f. Ex. nunap pê, Jordens Ting ɔ: de
jordiske Ting; det Jordiske; anernerup
pê, Aandens Ting ɔ: de aandelige Ting;
det Aandelige; — c) u. S. i Pl. (Sg.
bruges ikke) Ting ell. Gjenstande i Alm.,
til hvilke en Eier ikke skal nævnes, men
forudsættes; f. Ex. pît nalingínait, al
Slags Ting, som eies (afseet fra, af
hvem de eies); pît ĸulinge, (eiede) Tings
Tiende ɔ: Tiende (overhovedet). Jvf.
so. — 2) som Verbalstamme [gjort;
faaet; skeet] og i Verbalform: **pivoĸ**,
a) gjør; b) faaer; c) skeer; og —
m. S. **pivâ**, a) gjør (Noget) ved ham
ell. det; b) faaer ell. har faaet det.
Men i den første Betydning bruges dette
Ord saavel uden som især med Affixer
om saagodtsom hvilkensomhelst Gjerning,
naar det af Andet tydelig nok kan vides,
hvad man mener. F. Ex. tamaisa pivi-
-git? har Du gjort ved dem alle?
(neml. det, som Talen er om; hvad det
nu er). mána ivdlit písagit, gjør Du
ved den (det, som skal gjøres, medens jeg
besørger den anden 2c.). tássa-tauvale
perêrpáka, jeg har alt for noget siden
gjort ved dem (det, Du nu siger, at der

skulde gjøres). igpagssaĸ pisimavoĸ, det var vist igaar (at han gjorde det, eller at det skete, som vi tale om, ꝛc.). pivdlugo pivdlugo kîsa ĸupivoĸ, egentl.: gjørende ved den, gjørende ved den, kløvedes den omsider ɔ: efter mange Bestræbelser for at kløve den lykkedes det omsider. — Med tilføiet Nægtelse udtrykker det saaledes ofte kun: ikke; undtagen (hvorfor der ellers ikke haves noget særskilt Ord). F. Ex. tamána pínago, ikke den. uko kisîsa pínagit tamarmik iniorĸásáput, de skulle alle hænges ud undtagen disse. takujumagamisigut píngilaĸ, najugkane takukatagkamigit tikerârpoĸ, ikke fordi han vilde see os, men fordi han er kjed af at see dem, han er hos, kommer han i Besøg. — Endvidere kan dette Ord i hvilkensomhelst bestemt Form sættes ved Siden af en Inf. og da ved sin Form erstatte den Form, som et saaledes i Inf. staaende Verbum ellers skulde have, hvorved det bliver et Slags Hjælpeverbum; f. Ex. asavdlugo písavat, Du skal gjøre ved ham at elske ham, istedetfor: asásavat, Du skal elske ham; eller: takujumavdlugo pigaluarama, vel gjorde jeg (Noget) villende see ham, istedetfor: takujumagaluaravko, vel ønskede jeg at see ham; ell.: nerugtordlugo pissariaĸarumârsimavoĸ, istedetfor: nerugtortariaĸarumârsimavoĸ, det vil vist blive nødvendigt at udvide den; — dog kan denne Udtryksmaade ikke opstilles som almindeligt Mønster; især da Udtrykket derved dog engang imellem lidt forandres, som bl. A. det andet af de her anførte Exempler antyder. — Foruden disse Anvendelser, hvor Ordet kun træder istedetfor det Ord eller den Ordform, som ellers skulde være brugt, er der paa den anden Side visse Betydninger, i hvilke det specielt bruges; af saadanne ere de væsentligste følgende: 1) er den, der har gjort det; er den Skyldige; 2) kommer ell. gaaer til — (-mut); 3) ĸáinákut pivoĸ, er omkommen i Kajak (s. ĸajauvoĸ); og m.S. 4) mener ham ell. det; har ell. tager Hensyn dertil; og deraf Inf. **pivdlugo**, med Hensyn dertil; for hans Skyld; for det. ivdlit pivdlutit uvdlísaunga, for din Skyld ell. af H
syn til Dig vil jeg blive (her) D
over. ĸitornáka pivdlugit nûgkur
galuaĸaunga, jeg vilde gjerne f
for mine Børns Skyld. tamána p
dlugo, derfor. (Jvf. n. píssut
Inf.)

En meget væsentlig Anvendelse
denne Stamme, saavel i Nominal-
i Verbalform, er den, at Affixe
ved at føies til den omdannes til s
stændige Ord uden anden Betydning
selve Affixets, medmindre Stammen
anvendt i en af de ovenfor anførte
cielle Betydninger, hvilket altid let
af Sammenhængen. Af de talrige L
som paa denne Maade dannes af d
Stamme, følge her de vigtigste; de,
ere dannede umiddelbart af Stam
med den for de afledede Ord almi
lige Skrift og i alphabetisk Orden, og
som atter ere dannede af disse, efter h
især med den mindre Skrift og ads
Typer. Et indcirklet n ell. v viser,
Stammen ligger til Grund som No
ell. som Verbalstamme.

peĸarpoĸ, (n.) 1) han har (N
-mik): mardlungnik peĸarpunga,
har to; 2) det (Stedet, Egnen ꝛc.)
ɔ: der er ell. der findes: imarput
-manik peĸarpoĸ, der findes af A
Søen hos os; ell.: Søen hos os er
paa Alt; og med tilføiet Nægt
3) peĸángilaĸ, han ell. det er der
saviga peĸángilaĸ, min Kniv er
ikke; og spec.: han er ikke hjemme.

peĸangârpoĸ, har meget; har i O
flødighed. peĸangârneranit, af (ell.
Følge af) hans Rigdom (have vi ꝛ

peĸángitsôrpâ, traf ham ikke hjem

peĸassârpoĸ, det (Stedet, Egnen)
temmelig mange ɔ: der er temmelig m
(af dem, som Talen er om, eller
man netop seer paa ꝛc.).

peĸut, (n.) i Regelen med Suff. -
-tai, en Ting ell. Gjenstand, som h
til Nogen ell. Noget som Eiendeel
Tilbehør. ĸáinap peĸutai, de T
som høre til en (udrustet) Kajak: K
pile, Fangerem, Blære ꝛc. nunap
-ĸutai, det, som findes paa Jorden
i Landet som der Tilhørende: Min
lier, Værter ꝛc; Landets Product

deste Forstand). peĸutitôĸ, En, som
ar mange Eiendele, f. Ex. meget Huus-
raad; en Velhavende (paa Gods; Penge
l. Fødevarer forstaaes ikke ved dette Ord).
of. n. peĸût og pisataĸ.

utigssat, Pl., bruges i en Deel af
andet bl. A. spec. om: Krudt og Bly
der Eet; Ammunition.

ĸutigssioĸatigîgfigssuaĸ (et
ort Sted, hvor man i Fællesskab gjør
ing, som skulle eies), en Fabrik. For
udtrykke, hvad der fabrikeres i den,
høver man kun at sætte Gjenstandens
avn istedetfor peĸutigssaĸ, f. Ex.
orâgssioĸatigîgfigssuaĸ, en Bom-
ldsfabrik; anivfîgkioĸatigîgfigssuaĸ,
Dampmaskinefabrik, ꝛc.

ĸût, (n.) mindre almindelig: perĸu-
maut, 1) en Ting, som haves i For-
aad (af hvilkensomhelst Slags); 2) især
et, hvori Forraad hertillands fortrinsviis
estaaer: Forraad af Fødevarer ell. tørrede
Skind uden Bestemmelse i Øieblikket.
Synes dannet af en Biform af det For-
ige: peĸoĸ (jvf. avalerĸoĸ og avale-
ĸut) og Aff. ut II.

ĸûsiaĸ (og perĸumausiaĸ), helst
Pl. eller med Suff., samlet Forraad
forøvrigt som det Forrige).

ĸûsiorpoĸ (og perĸumausior-
poĸ), samler Forraad; gjemmer Over-
kuddet til en anden Tid; især: samler
Velstand af Fødevarer.

ĸûsivik, et Sted, hvor Forraadet
gjemmes; et Forraadskammer ell. For-
raadshuus.

rĸigpoĸ, s. (v.) egentl.: gjør igjen
og bedre end før; bruges for: er sund;
er karsk; feiler Intet; føler sig vel.

rĸîpoĸ, ts. 1) er usund; skranter;
2) er tvær; er uvenlig; jager dem bort,
som komme ham nær.

rĸigsarpâ, gjør ham sund; helbre-
der ham; ell. og: bevarer hans Sund-
hed. Jvf. nakorsarpâ og katsorsarpâ.

rĸigsaut, et Lægemiddel, Helbredel-
sesmiddel.

rĸigsivoĸ, er bleven sund ell. karsk
igjen; føler sig nu atter vel (egentl.:
gjør nu bedre end før).

rĸigsimivoĸ, angrer; fortryder (at
—; med en Conjunctiv). Egentl. om-
trent: har gjort Begyndelsen, men ogsaa
kun Begyndelsen, til at gjøre bedre end
før. S. Affixet: -mivoĸ.

perĸigsimigâ, fortryder det (det Skete).
S. d. F.

perĸigsimíssutigâ, angrer ell. for-
tryder angaaende ham ell. det; har den
(neml. enten: 1) en Person, ell. 2) sin
Gjerning, ell. 3) en indtruffen Omstæn-
dighed, forandret Mening ꝛc.) til Angers-
ell. Fortrydelsesaarsag. perĸigsimíssu-
-tigâra pissagssaraluara píngínavko,
jeg fortryder (Sagen) af den Grund, at
jeg ikke fik det, jeg skulde have faaet.

perĸigsârpoĸ, gjør Noget —, og
m. S. — det med Omhyggelighed.

perĸuseĸ s. n.

perĸuvâ, (v.) 1) byder ham; befaler
ham (at gjøre); 2) tillader ham; 3) by-
der ell. tillader det (at tages ell. bruges
eller at gjøres ved; sjeldnere: at skee).
Htr. perĸussivoĸ.

perĸúngilâ, 1) tillader ham ikke (at
gjøre); 2) tillader det ikke (at gjøres
ved).

perĸussaĸ, 1) den, som har erholdt Be-
faling ell. Tilladelse (til at gjøre); 2) det,
som er befalet ell. tilladt (at skee ell. at
gjøre ell. at gjøres ved). M.S. — af
ham. perĸussâtut písavoĸ, det skal
skee saaledes, som han har befalet det,
ell. efter hans Villie. perĸussáka ki-
-sîsa suliarísavatit, Du skal kun gjøre
det (de Ting ell. de Arbeider), som jeg
har befalet ell. tilladt Dig at gjøre.

perĸussânik, Mod. adv. efter hans
Villie.

perĸússut, det, hvorom ell. hvormed
der gives Befaling ell. Tilladelse (sva-
rende baade til inatsit og inássut); i
denne Form især: det, hvormed —; de
i saa Henseende udtalte Ord: Befaling;
Tilladelse. táussuma perĸússutânik
taimailiorpunga, jeg har gjort saaledes
efter hans Befaling ell. med hans Til-
ladelse.

perĸússutigâ, 1) giver Befaling eller
Tilladelse desangaaende: befaler ell. til-
lader, at det skeer ell. gjøres, ell. giver
Befaling ell. Tilladelse angaaende ham;
i denne Form sjeldnere: 2) — dermed
(med de Ord).

(perĸuseĸ, 2. egentl. vel: det, hvorved
man byder, neml. indirecte: det, hvor-

ved man søger at bringe Folk til ubevidst ell. uvilkaarlig af sig selv at gjøre Ens Villie (altsaa i Almindelighed List, Kneb o. desl.). — Bruges ikke i denne Form, men er den nærmeste Stamme til de Følgende.)

perĸuserpoĸ, byder paa indirecte Maade: søger at faae Nogen til ubevidst at gjøre hans Villie. Bruges vel heller ikke almindelig, men er den nærmeste Stamform til de Næstfølgende.

perĸusersûssârpoĸ, synes at byde ꝛc. (som det Forrige): mener det ikke oprigtig; siger eller gjør Noget paa Skrømt.

perĸusersuípoĸ, ts. er oprigtig.

perĸusersûvoĸ, er listig; er trædsk.

perĸuserdlugpoĸ, er falsk; hykler. (Saaledes synes dettes og det Foregaaendes Betydning efter deres Sammensætning omtrent at maatte skjelnes, uagtet de af Mange bruges aldeles islæng.)

perĸusersiorpoĸ, omtr.: færdes i perĸuseĸ ɔ: bruger Kneb; gaaer paa Rævekløer; og -siorfigâ, — mod ham; hvilket da tillige formodentlig bedst svarer til: forfordeler ham; besnærer ham.

perĸusigssarsiorpoĸ (søger Noget til perĸuseĸ) bruges undertiden om: søger Udflugter (neml. forsaavidt man derved søger at faae Folk gunstigere stemt imod sig).

perĸusîleĸivoĸ, (er i Forlegenhed for en perĸuseĸ ɔ:) bliver undseelig eller forlegen; mangler i Øieblikket den fornødne ell. forønskede Dristighed til at kunne lade som Ingenting (f. Ex. En, som uforvarende kom til at gjøre Skade; ell. et Barn ved at see en Fremmed; eller En, som skulde sige Noget og ikke kan komme frem med det, ꝛc.).

perĸutserpoĸ, s. forstiller sig; viser sig anderledes, end han er (f. Ex. taaler Overlast; lader sig rolig slaae ell. skjælde ud, som om han ikke kunde hævne sig; ell. lader, som om han ikke vidste det, ell. som om han ingen Kræfter havde ꝛc., medens det Modsatte er Tilfældet).

perdluk, (v.) Noget, som skeer ilde; en Ulykke; en Plage. — Dette Ord kan ikke bruges med Suffixer; s. n. perdlût.

perdlugpoĸ, 1) der skeer Noget eller til Plage (i denne Betydning om Veiret: er ondt Veir; og ikke alm delig, s. silardlugpoĸ); 2) ham en Ulykke eller Noget til Plage: Ondt; døier meget; plages; fører kummerligt Liv.

perdlugsivoĸ, kommer i Ulykke; k mer til Skade (og Lignende).

perdlugtípâ, bringer ham i Ulykke en Ulykke over ham; paafører ham Plage ꝛc.; bl. A. tilføier ham et Ne lag (i Krig), ell. fører Krigens Uly over det (Landet).

perdlorĸuvâ, byder ham ell. det skee Ulykke ɔ: forbander ham ell. det.

perdlorĸússut, en Forbandelse. M. S. -tâ, hans (ɔ: den af ham talte) Forbandelse.

perdlorĸunarsile (Opt.), forba være —! (upers. -rsilat); — jvf. pivdluarĸuvâ ff.

perdlût, m. S. -tâ, hans Ulykke; h Plage; det, hvorved han er eller bli ulykkelig.

perdluliorpoĸ og (Prov.) perdl -rivoĸ, gjør ɔ: anstifter en Ul (for Folk); gjør Oprør.

perdlerpoĸ, t. sulter ihjel; forhungr er død af Sult.

perdlilerpoĸ, s. begynder (ɔ: er Vei til, dog maaskee endnu temmelig la fra) at sulte ihjel; er skrubsulten. ĸilalerpoĸ.

perdlârpoĸ, segner om; styrter om af Svækkelse (en Syg eller Forhungr Er ikke almindelig bekjendt.

pernaĸ, (v.) Prov.: perngaĸ (og liges de Følgende), en Uvant; en Begyn Mere bruges Partic. af det Følgende

pernarpoĸ, 1) gjør (Noget) for fø Gang (enten en Gjerning, man ikke gjort før, ell. seer ell. hører Noget første Gang ꝛc.); 2) spec. a) fanger Dyr (-mik) for første Gang; især: f ger sin første Sælhund; b) føder første Gang.

pernartaĸ, m. S. -rtâ, hans fø Fangst (af den Art). — nánugta pernartara, den første Bjørn, jeg fanget.

pernaut, det, hvorved man gjør N

første Gang; m. S. -tâ, spec. hen-
Førstefødte.
auvoĸ, er uvant; er for første Gang
. Bruges i en Deel af Landet spec. om:
er for første Gang den hellige Nadver.
rpoĸ, (n.) gaaer sin Gang for at blive
Noget (Nyttigt, s. n. piuvoĸ) iblandt
dre, som ere Noget ɔ: fremkommer og
er efterhaanden til det, det skal være;
om et Menneske især: opvoxer til sin
rning eller henimod sit Maal. Jvf.
rorpoĸ.
rsarpâ, 1) bringer det Frembragte
ngortoĸ) ved sin Gjerning til videre
dkommenhed; opelsker det; og 2) om
Menneske især: opdrager ham.
agssuit, Pl. (n.) en Mængde af
g; en Hær af Noget. M. S. per-
agssue, dens Hær; Mængden paa
.
aluk, (v.) Lyd af, at der skeer ell.
res Noget; Larm; Bulder; Tummel;
øi.
alugpoĸ, 1) det larmer; der høres
øi af Noget; 2) han larmer; gjør
øi.
pâ, (n.) borttager ell. bortskaffer det;
ner det eller skaffer det af Veien paa
ell. anden Maade (een Ting ell. paa
Gang; jvf. n. pîarpâ); saal. bl. A.:
r noget Fastsiddende løst (ved et Ryk);
kker en Splint ell. et Søm ud; tager
get ell. Dækket af Noget; sætter en
kelt) Ting tilside; skyder en Slaa til-
e ꝛc. U. S. 1) pass.: er taget
t; er fjernet; er gaaet løs ꝛc.; 2) refl.:
har fjernet sig; er der ikke mere;
gaaer af Veien. pêrit, gaa af Veien!
og: bort med Dig!
ípâ, lader ham ell. det blive fjer-
ell. borttaget ꝛc. (enten af en Anden:
ut; ell. ved at gjøre det selv, i hvil-
Tilfælde det bliver d. S. s. det
rrige).
ipâ, blotter ham ell. det for Noget
nik); tager, hvad der er, saa der In-
er tilbage mere hos ham ell. paa det
ed. Bruges mest u. S. pass.: der er
tet mere hos ham ell. paa det Sted
det, som var der, eller som Talen
om).
oĸ, kan let gaae løs ell. let bort-
es ell. let udslettes ꝛc.

perragpoĸ, (v.) gaaer glat; løber uden mærkelig Forhindring (f. Ex. en Slæde paa glat Iis; ell. en letroende Baad i smult Vand; eller Mad, som glider let ned, ꝛc. Affixet er d. s. s. i kêrragpoĸ).

perrangnarpoĸ, (Isen) er glat at kjøre paa; man kommer let og hurtig afsted paa den.

perragsaut, Prov. Vox (fordi det bl. A. bruges til at gjøre Sytraaden glat med).

perrôrpoĸ, (n.) gjør sig vigtig; vil forestille Noget (af Betydenhed; s. n. piuvoĸ); skaber sig.

(**persaĸ**, (n.) et tilhørende pe, altsaa ikke det egentlige pe?. Bruges ikke, men er den nærmeste Stamme til de Følgende.)

persarĸúpâ, (passerer ham igjennem hans persaĸ ɔ:) gaaer feil af ham ell. af det; kom ikke paa rette Sted ell. til rette Tid for at træffe ham ell. det.

persarĸutigâ, gaaer feil af Nogen ell. Noget af den Aarsag; har det til Forhindring ell. Forhaling, hvorfor han ikke kom ell. kom for sildig.

perssugpâ, (v.) egentl. vel: gjør (Noget) ved ham med Voldsomhed; bruges om: 1) skjælder ham ud; overdænger ham med Skjældsord; 2) prygler ham; tærsker ham; overdænger ham med Prygl.

perssugtáuput, de — hinanden.

perujuk, (n.) en udskudsmæssig Ting (ell. og Person). Pl. perujuit, Udskud; værdiløse Ting (ell. og Ting, som man af Beskedenhed kalder værdiløse). peru-jũka, mit Kram eller Krammeri. — sôrdlo inûtitdlunga taima perujû-tigilísángitsunga, jeg kan dog ikke troe, at jeg nogensinde skulde blive saa udskudsmæssig (saa uanstændig eller saa dorsk ꝛc.).

perusugpoĸ, (v.) har Lyst; vil nok (gjøre det Forlangte).

perusoĸángilaĸ, har ikke Spor af Lyst (til at gjøre det, som Talen er om).

piaraĸ, 2. (n.) en Unge (af Dyr i Almindelighed). Pl. m. S. piarai, dens Unger.

piaralik, 3. (et Dyr) med Unger.

piâraoĸ, (v.) gjør (Noget) med Villie. M. S. — ved ham ell. ved det. Bruges neppe uden i Inf. i adverbial Betydning: med Villie; med Forsæt.

Det svarer oftere til: af egen Villie eller af Egenraadighed; men kun sjelden til: frivillig; s. isuma Nr. 1, b og kajumigpoĸ, Inf. piâralugo tá-ssunga ilivara, jeg har lagt det derhen med Villie (det skal ikke tages bort). piâralugo aserorpâ, han slog det med Forsæt i Stykker. piâralune sáko-ĸángilaĸ, det er hans egen Villie, at han ingen Fangeredskaber har (kan enten være: det er med velberaad Hu ꝛc., ell. og: fordi han ikke bryder sig om dem).

piâríngilaĸ, og m. S. -lâ, gjør ell. gjorde (Noget ell. ved den) ikke med Villie. Mere bruges det Følgende.

piârinaitsôrpoĸ, kom til at gjøre (Noget ell. ved Nogen) imod sin Villie.

piarêrpâ s. u. pissarêrpâ.

pîarpâ, (n.) 1) skiller ham ell. det ved Noget (-mik); i Regelen: — ved Alt af den Art, som Talen er om; bl. A. a) fratager ham det, han eier; udplyndrer ham; b) renser det for det vedhængende Snavs eller Andet; c) udtømmer det ganske; d) tager af Bordet (afdækker det); og Lignende; 2) det Samme for flere Ting ell. flere Gange som pêrpâ for een Ting eller een Gang: fjerner eller bortskaffer det ved gjentagen Bearbeidelse ell. det Ene med det Andet; saal. bl. A.: visker ell. skurer eller skraber Snavset af (fjerner det); sletter det Skrevne ud; trækker en Skrue ud; sætter Tingene tilside ell. af Veien; tager Opdækningen af Bordet; ꝛc. Htr. pîaivoĸ. ajortainik pîarpâ, skiller ham ved ell. renser ham for hans Synd, eller fratager ham hans Synd. ajortai pîarpai, borttager hans Synd. ajortainik pîaivfigâ, har ham til Syndsborttagelsessted ɔ: borttager hans Synd fra ham.

pîaissoĸ, den, som borttager ꝛc. Bruges bl. A. om: en Røver; men er paa Grund af Ordets udstrakte Betydning ikke ret passende derfor; s. ujajaissoĸ.

pîaut, 1) i Alm.: Noget at borttage med; 2) især: ĸivnilingnik pîaut, en Skruetrækker; aĸerdlûssamik pîaut, Viskelæder; Gummi-elasticum.

piartorpoĸ, (v.) 1) med en Term.: begiver sig et Sted hen ell. hen til Nogen (-mut); 2) m. S.: kommer ell. gaaer for at faae det; henter det.

piartortípâ, lader ham begive sig … lader ham hente ell. kalde til sig; o… om Ting: lader det hente.

pîavoĸ s. o. under pêrpâ.

pigâ, (n.) eier det. Htr. pigingnigp…

pigilerpâ, begynder at eie det. Br… ofte, hvor vi sige: har det (nu); har faaet…

piginekarpoĸ, eies. nerssut p… -nekartoĸ, et Dyr, som eies (enten … Kvæg eller blot som tæmmet; s. … -ssutaut).

pigajugpoĸ, (v.) faaer ofte (Nog… spec. er en heldig Fanger ell. Jæger…

pigigpoĸ, (n.) 1) er en god ell. … Ting; 2) har gode eller smukke T… bl. A. har sine Ting i god Stand.

pigínauvoĸ, (v.) kan; er i Stand t… kunne, formaaer (det, som Talen er o…

pigínaunek, 3. (det at —), — m. S. -nera, og pigínáussus… 2. (den Egenskab, at —), m. S. -s… -sia, hans Evne, Dygtighed; og i … Tilfælde: Myndighed.

pigínaunertôk, En, som kan ud… Meget, ell. som har stor Evne til at k… (udføre, hvad han har foresat sig ꝛc.) … mægtig Aand blandt sine Medmenne…

pigdlerpâ, (n.) 1) sætter Mad … Drikke for ham. Htr. pigdlîv… 2) offrer.

pigdliaĸ og pigdliut, 1) det F… satte; 2) et Offer (jvf. tunissut).

pigdliarâ og pigdliutigâ, 1) s… det for En (-mut); 2) offrer det.

pigssaĸ, (n.) Noget, som er til… Nogen ell. bestemt til Noget. — — … M. S. pigssâ, 1) hans Deel; det, … skal have; især: det, som er bestem… ham ell. henlagt til ham (jvf. n. piss… -ssaĸ); 2) Noget, som skal anbri… ell. anvendes paa det (f. Ex. en … til det Hul, ell. en Knap til den Stok…

pigssaĸarpoĸ, har Noget i Vente; … er bestemt Noget til ham.

pigssarâ, vil komme til at eie det; … er ham tiltænkt og vil blive hans.

pigssarsiorpâ, søger at faae N… (-mik) til ham ell. til det. — — … M. S. — til sig selv; bl. A. søge… erhverve sig Bohave ell. Eiendom.

pigssaerúpâ, har Intet til ham ell… det; er i Mangel for det, som han sk… give ham eller bruge til det. igi…

ángilaĸ pigssaerúkavko, den (Har-
nſkaftet) har ingen igimak, fordi jeg
nglede Noget at gjøre en ſaadan af.
S. paſſ.: der haves Intet til ham
r til det; han eller det kan ikke faae
oget, maa undvære.
ssaerússivâ, er i Mangel for No-
(-mik) til det ham Tilhørende; har
det Fornødne til hans —. aut-
laisâta putugssânik pigssaerússi-
ara, jeg kan ikke ſkaffe ham en Piſton
hans Riffel.
ssailekivoĸ, er i Forlegenhed for
oget, han nu ſkulde bruge.
ssamârpâ, har (i ſine Tanker) be-
mt det til Nogen ell. Noget (-mut);
r Anvendelſe for det.
ssiarâ, har (ikke alene i Tankerne,
n ogſaa i Gjerningen) beſtemt det til
gen; har lagt det tilſide til En (-mut).
ssivâ, (frembringer ell. fremkalder en
gssaĸ til ham ɔ:) beſtemmer Noget
ham, ell. lægger Noget tilſide til ham.
ssípâ, (egentl. vel omtr.: frembringer
ham hans pigssaĸ ɔ:) giver eller
ider ham det, ſom var beſtemt til ham;
der ham faae ſin Deel.
atak, (n.) En, ſom ikke bryder ſig
ſine Ting (ligeſom har faaet for me-
af dem; jvf. Aff. -katagpoĸ). —
eraf:
atauvoĸ, bryder ſig ikke om ſine
ing; omgaaes ſkjødesløſt med det, han
r eller har under Hænder (f. Ex. ødſler
ed ſit Forraad; eller ſlider ſine Klæ-
r itu, ligeſaa ſaare han har faaet dem;
. koger de brugelige Sener tilligemed
ødet, iſtedetfor at pille dem ud til Traad;
Lignende).
êrpâ, (n.) befatter ſig ikke længere
rmed. Jvf. isumákêrpâ.
o, (n.) egentl.: Affald; men her ſaal.
forſtaae, at hele Tingen er Affald:
Ting, ſom er aflagt, enten fordi den
t ikke kan bruges mere, ell. fordi man
r faaet en ny iſtedetfor den. pikúka
ussuma pissarpai, han pleier at faae
ne aflagte Ting.
ivoĸ, er —, og pikúngorpoĸ,
ver ell. er bleven en aflagt Ting; en-
t: benyttes ikke mere af ſin Eier; el-
: kan ikke benyttes mere; er opſlidt ꝛc.
úpoĸ, (v.) mener at have gjort No-
get temmelig meget eller temmelig ofte;
og m. S. — ved ham eller
mod ham (og undſeer ſig derfor for at
vedblive ell. for at gjøre det tiere; f. Ex.
naar man oftere har beſværet En med et
Arbeide). Jvf. ajúkúpoĸ, usorúkú-
-poĸ og n. piúkúpâ.

píkorigpoĸ (ſom det ſynes, af en kor-
tere Form: píkuvoĸ, ſom maaſkee er den
egentlige Grundform ogſaa for det Fore-
gaaende), er dygtig; er duelig til ſin
Gjerning; enten: udretter Meget; ell. og:
gjør ſine Sager godt; er praktiſk.

píkordlugpoĸ, udretter intet Synder-
ligt; er en Stymper.

píkunarpoĸ, det er kraftigt; det gjør
Virkning (Mad; Medicin; Ord ꝛc.).

píkutsagpoĸ, ſynes for ſit Vedkommende
at have gjort rigelig nok, eller at Mere
vilde være altfor meget af det Gode (f.
Ex. En, ſom er aldeles mæt).

(**pîlaĸ**, (n.) et Sted, hvor Intet er,
navnlig af Levende ell. at gjøre Jagt paa.
Bruges neppe, men ligger nærmeſt til
Grund for:)

pîlápâ, hvoraf den htr. Form pîlatsi-
-voĸ bruges iſlæng med pîsagpoĸ, ſ.
n. under pĩpoĸ.

pileraoĸ og **pilerivoĸ**, (v.) har at
beſtille med at ſkulle faae ell. gjøre No-
get, neml. i ſine Tanker eller i ſin Hu,
ɔ: har Lyſt til Noget (at faae det eller
at gjøre det eller at komme i Lag med
det; f. Ex. til at ſee Noget, ell. til at
komme paa Reiſe, ell. til at tage fat paa et
Arbeide, ell. hvadſomhelſt Andet); vilde
ſaa gjerne. (Dette Ord udtrykker en
Attraa, ſom vækkes af Noget udenfor En
ſelv (Godt ell. Ondt); kajumigpoĸ der-
imod en indre (ikke ond) Drift henimod
den Sag eller Gjenſtand, der frembyder
ſig for den. Jvf. ogſaa kîsavoĸ f., un-
der kîgpoĸ, og n. piumavoĸ.)

pilerigâ, har Lyſt til det; begjærer det;
enten: 1) — at eie det; ell.: 2) — at
komme i Lag med det.

pilerinarpoĸ ell. -nakaoĸ, man har
Lyſt til det; det kunde nok være værd at
eie det (en Ting) ell. at kunne gjøre det
(en Gjerning).

pileritsagpoĸ, har en brændende Lyſt
ell. Begjærlighed; er utilbørlig forhippet
paa Noget (altſaa med mere ell. mindre

Iblanding af Ondt, hvilket dog her navnlig udtrykkes ved Affixet); og -tsáu--pâ, — efter ell. paa det. Jvf. n. piumatsagpoĸ.

pileritôĸ, en meget Lysten; enten: 1) som har stor (ell. for stor) Lyst ell. Begjærlighed efter Noget (Eet); ell.: 2) som har Lyst til Meget (mange Ting), eller som synes om alt Muligt, at det kunde være godt at eie det; saal. bl. A. en Havesyg. Jvf. de Følgende og n. piu--matôĸ.

piliritûvatdlârpoĸ, er altfor begjærlig; har Lyst til Alt, hvad han seer; bl. A. er havesyg. S. d. F.

pilernuvoĸ (og Prov.: pilernguvoĸ), vil have Alting, ogsaa det, som en Anden finder ell. faaer; vil være den Eneste, som faaer Noget. (Udtrykker en Mellemting imellem Havesyge og Misundelse af Havesyge, eller og Misundelse og Havesyge under Eet.)

pilernúpâ (og -rng-), misunder ham det, han har fundet ell. faaet; vil ogsaa have hans foruden sit Eget.

pilernutôĸ (og -rng-), en Havesyg og tillige misundelig; En, som ikke under Andre Noget ved Siden af sig, men vil have Alt alene. Jvf. n. piumatôĸ.

pilerpoĸ, (v.) 1) begynder; og — — m.S. — paa det; 2) begynder at gaae for vidt eller videre end Andre (f. Ex. begynder med sine Narrestreger, ell. begynder at overdrive ell. at drille Nogen ꝛc.); 3) begynder at tale; oplader sin Mund.

pilerĸârpoĸ, begynder først; 1) er den Første, som begynder, og — — m.S. — paa det; 2) gjør ell. tager sin første Begyndelse.

pilerĸaut, m.S. -tâ, det, hvormed han eller det først begynder (f. Ex. det Første, som udvikler sig i et Foster).

pilerĸârnera (-neĸ, 3. m. S.), dens ell. dets første Begyndelse (Begynden). piler--ĸârnivtíne, dengang vi først begyndte.

pilerssârpoĸ, (v.) har i Sinde at gjøre (Noget), og m.S. — ved den; agter at gjøre det (som Talen er om); har foresat sig Noget og agter at udføre sit Forsæt. Mindre almindelig (n.): fortæller om Noget (-mik). — — — S. Aff. -lerssârpoĸ I og II.

pilerssârfigâ, har et Forsæt ell. No[…] Sinde med Hensyn til ham ell. de[…] Ex. agter at anholde hos ham om […] get; eller agter at gjøre Noget d[…] ell. at tage det under Arbeide ꝛc. […] det Følgende.

pilerssârutigâ, har i Sinde at […] (Noget), 1) desaarsag ell. af den Gr[…] 2) desangaaende ɔ: — det.

pilerssârut, m.S. -tâ, det, han […] i Sinde at gjøre; hans Forsæt; hans […] slutning ell. Raadslutning (dog egentl. […] tillige: det, angaaende hvilket han har […] lagt et Raad ell. foresat sig Noget; […] det omfatter baade Gjerningen og […] Maal).

pilerpâ, (n.) forsyner ham ell. det med […] Ting, eller pilersorpâ, — me[…] forskjellige Ting, som han behøver (f[…] med Klæder ell. Redskaber), ell. som […] anbringes paa det.

piliaĸ, piliorpoĸ, pilimavoĸ, pilivik […] s. d. F.

pilivoĸ, (n.) tilvirker ell. tilveiebri[…] ved sit Arbeide Noget (Hvadsomhe[…] især: — der, hvor intet Saadant f[…] tes før; og saal. bl. A.: tilvirker […] raad af Et ell. Andet (-mik) til […] ved given Leilighed; spec.: tilvirker […] raad af Fødevarer (tørret Kjød ell. F[…]

pilíssúpâ, tilvirker eller tilveiebri[…] Noget ꝛc. for ham ell. til ham ell. […]

piliorpoĸ, gjør en Ting; laver en […] anden Gjenstand.

piliúpâ, forbruger det til Noget (-m[…] og piliússorpâ, — stykkeviis: […] get her og noget der.

piliaĸ, m.S. piliâ, det, han ve[…] Arbeide har tilveiebragt; 1) den af […] tilveiebragte Gjenstand eller og Tils[…] ꝛc.; hans Gjerning (i Betydning b[…] af pilivoĸ og piliorpoĸ); 2) spec.: […] af hende (Huusmoderen) tilvirkede […] raad af Fødevarer.

piliarâ, har tilveiebragt det ved sit […] beide ell. ved sin Virken.

pilivik, et Sted, hvor man tilveiebri[…] (gjemmer, har) Forraad til Brug […] Leilighed. Bruges neppe om et g[…] landsk Gjemmested (s. ĸue, ĸimatuli[…] iliverĸuvik), derimod om et europ[…] Forraadskammer, især: et Pulterkam[…]

ıavoĸ, Prov. er anvendt mere end al-
delig Omhu paa (f. Ex. En, som er pyntet
e end Andre, ell. en smukt gjort Ting &c.).
arpoĸ, (n.) vrager let, synes ikke om
g, der ikke ere pæne. (Jvf. nuna-
arpoĸ.) Bruges maaskee ikke al-
delig.
ırâ, synes, at det er for daarligt ell.
pænt nok at bruge ell. eie ell. tage paa.
ıĸ, (v.) en Øvet; En, som mange
ıge har været med til det Samme
saaledes har faaet Øvelse i det eller
vant til det. Ligesom Tilfældet er
det Modsatte: pernaĸ (s. o.), bruges
ıa istedetfor dette mest Partic. af det
gende. — I NGr. skal dette Ord
ges om: En, som bilder sig Noget
(altsaa af sin Øvelse); hvorimod pit-
ámak (som betyder det Samme, efter-
pitdlarpoĸ kun er en Forstærkelse
pivoĸ) der bruges om: en Øvet.
ı samme Sprogbrug gaaer ogsaa igjen-
ı Afledningerne.
ıuvoĸ, er øvet; er vant til det ell.
ren i den Sag (som Talen er om).
oĸ kâgtaraluaĸissugut uvanga
aunermit nukigdlängilanga, vel
ede vi oftere dygtig i Vinter, men da
er vant til det, tabte jeg ikke mine Kræfter.
uvoĸ (n.) og helst: pimiussor-
sûvoĸ, har havt rigelig Fangst, saa
flyder med Spisevarer hos ham. —
gentlig: boer i Ting; sidder midt i det).
karpoĸ, (v.) der gjøres eller er
ct Noget (Hvadsomhelst) ved ham ell.
det; saal. bl. A. der vederfares ham
get. ĸanordlũnît pineĸarângavta,
d der end vederfares os. atauseĸ
eĸángilaĸ, een er der ikke gjort ved
ad der gjordes ved de andre: er ikke
let ell. ikke læst ell. ikke bleven kjøbt &c.).
ĸartaïlivâ, hindrer ham ell. det fra
ederfares Noget ell. gjøres Noget ved;
ytter ham; værner om ham ell. det.
rdlivâ, (v.) hindrer ham; mod-
er ham.
rdlugpoĸ, (v.) gjør ilde; begaaer
ertrædelse; forseer sig imod, hvad Ret er.
S. gjør det ilde, eller gjør ilde ved
; forseer sig dermed ell. derved (Gjen-
den ell. Gjerningen).
rdlugtoĸ, en Overtræder; en Mis-
er.

pinerdlugfigâ, handler ilde ell. forseer sig imod ham.

pinerdlungneĸ, 3. en Overtrædelse ell. Misgjerning; en Forseelse imod, hvad Ret er; m. S. -nera, hans —.

pinerdlugtailississut (Pl.) kan efter fornøden Forklaring nogenlunde passende bruges om: Politi; Politimænd.

pinerrarigpoĸ og -rdlugpoĸ s. d. F.

piniarpoĸ, (v. og n.) bestræber sig 1) for at gjøre Noget (-umavdlune &c.); — 2) for at faae Noget (-mik), og — m. S. — det; 3) spec. erhverver (efter Landets Viis); udøver den daglige Jagtgjerning efter Sælhunde &c.

piniartoĸ, bl. A. spec. en Erhverver.

piniartúngorpoĸ, bliver ell. er bleven en Erhverver; har begyndt at være de ældre Mænd lig i Erhvervsdygtighed (og kan altsaa forsørge en Familie &c.).

piniarteĸarpoĸ, har En til at erhverve for sig (en Kvinde); har (Mand ell. Fader eller Søn ell. Fostersøn eller Broder til) Forsørger.

piniarteĸángilaĸ, er uden Forsørger (en Enke &c.).

piniartigâ, har ham til at erhverve for sig ell. til Forsørger.

pinerrarigpoĸ, er en dygtig Erhverver ell. en heldig Jæger.

pinerrardlugpoĸ, er en daarlig Erhverver; fanger ikke mange Sælhunde &c.

piniardluarpoĸ, 1) erhverver paa den rette Maade ɔ: er en flittig og stræbsom Mand; 2) stræber hen til sit Maal paa den rette Maade (med Nidkjærhed, Troskab, Udholdenhed &c.); 3) har ikke bestræbt sig forgjæves.

piniúpâ, 1) erhverver til ham ell. for ham (Hvadsomhelst, -mik); saal. bl. A.: gjør sig fortjent af ham; 2) spec.: forsørger Nogen med det daglige Brød (sin Familie ell. sine Huusfæller &c.). Htr. piniússivoĸ.

piniússineĸ, 3. m. S. -nera eller Pl. -nere, 1) det, han har erhvervet for Nogen ell. til Nogen (-mut); bl. A. det, hvorved eller hvori han har gjort sig fortjent af Nogen; hans Fortjeneste af eller til Fordeel for Andre; 2) det, at han erhverver for Nogen ell. gjør sig fortjent af Nogen eller forsørger Nogen (-mik).

piniut, et Redskab til at erhverve Noget med; spec. et Jagtredskab.

pingârpoĸ, (v.) er udmærket; er af Vigtighed; er eller gjør eller faaer (Noget) i rigeligt Maal ell. fremfor Andre. M. S. gjør (Noget) ved ham eller ved det i rigeligt Maal eller i høiere Grad end ved Andre. Inf. heraf (pingârdlune, -rdlugo &c.) og især Participiet i Mod. (pingârtumik) bruges meget ofte adverbialt for: i rigeligt Maal; fortrinsviis; endmere; i Særdeleshed; især.

pingârneĸ, 3. den ell. det Fornemste eller Vigtigste. inatsit pingârneĸ, det fornemste Bud. nuname pingârnerit, de Fornemste ell. Hovedpersonerne i Landet (Lederne; det herskende Parti ɔc.).

pingârnerussaĸ (det, som hovedsagelig menes) kan med Suff. efter Omstændighederne bruges om: Hovedindholdet; Summen af det, som er sagt, ɔc.; f. Ex. oĸautsit táukua pingârneru-ssât, det, som disse Ord hovedsagelig skulle sige ell. især gaae ud paa ɔ: Hovedsummen ell. Hovedindholdet af disse Ord.

pingãngilaĸ, 1) er ikke udmærket; er ikke Mere end Andre, ell. har ikke gjort ell. faaet Mere end Andre; 2) er ikke Hovedsagen ell. Hovedpersonen (f. Ex. ikke den mest Skyldige), ell. er ikke den eller det Vigtigste.

píngilaĸ, (v.) 1) har ikke gjort eller faaet Noget; 2) er ikke gjort Noget ved (pass.); 3) spec. er ikke den, som har gjort det (som Talen er om); er uskyldig.

píngitsoĸ, bl. A. spec. en Uskyldig.

píngitsûtípâ, erklærer ell. kjender ham uskyldig; frikjender ham.

píngisíniarpâ, bestræber sig for at lade ham være uskyldig ɔ: undskylder ham; tager ham i Forsvar.

píngisáipoĸ, ts. har intet Ugjort ɔ: har været med allevegne, eller har prøvet baade det Ene og det Andet; er forfaren ɔc.

(**pingnigpoĸ** er den halvtransitive Form af pivâ, men den bruges ikke synderlig uden i videre Sammensætning; bl. A. i det Følgende.)

pingnigtûmavoĸ (er i Færd med at slaae stort paa), er saa glad, at han maa give sin Glæde Luft i Gjerning; er ganske ivrig af lutter Glæde; er i Kraft.

píngorpoĸ, (n.) 1) bliver til; b… Noget (af Intet; ell. af Noget, som … ger udenfor Menneskeforstandens … raade); 2) fremgaaer af Andet som … get Nyt (som f. Ex. Frøet af Plan… ell. Løgn af Havesyge ɔc.).

píngorfigâ, fremgaaer ell. fremkom… af den ell. det som noget Nyt.

píngortípâ, lader det blive til; s… det.

píngortitsissoĸ, Skaberen. — … M. S. -ssâ (af -sse), hans … -ssiga, min Skaber.

píngortitat (Pl. af -taĸ), Skab… gerne (under Eet); det Skabte; S… ningen (som Collectiv).

píngortitaunera ell. píngorti… -ĸarnera (-neĸ, 3. m. S.), den… dets Skabelse; det, at ell. hvorledes … ell. det blev skabt.

pínguaĸ, (n.) 1) en liden ell. ubet… lig Ting (i Eie; s. súnguaĸ under … 2) spec.: et Legetøi; Dukketøi (i d… Betydning undertiden i Pl.: pín… -ssat, s. tuperssuaĸ).

pínguajâĸ, d. S. s. Foreg. i sidste … tydning.

pínguarpoĸ og pínguajârpoĸ … ger (et Barn); og pínguarâ, … med det.

piorsarpâ s. n. under piuvoĸ.

pīpoĸ, (n.) ts. er uden pe; eier I… er fattig.

pîtsoĸ, en Fattig.

pîtsorssûvoĸ, er meget fattig.

pîsagpoĸ, (Egnen) er fattig paa ell. b… for det, som var der før, ell. som fi… paa andre Steder (-mik); der fi… ikke mange paa det Sted. Bruges n… lig med Hensyn til Dyr (af al Sl… naar de fortrække.

pîsápâ, den (s. sila Nr. 5) har … det (Stedet) fattigt paa det, som va… før ɔc. (-mik). ísse pîsatsíssu… âtânik, den har Kulden til Aarsag t… have gjort det (Havet) fattigt paa … hunde ɔ: formedelst Kulden har den gjo…

pîtsakut (Pl. af -ko), Enkelte, … endnu findes hist og her, efter at M… den er borttagen (f. Ex. efter Høste…

pîtsakorsiorpoĸ, holder Efter… samler de Enkelte, som endnu findes…

her (f. Ex. i en Have, efterat den er
stet).
aK, (n.) en tilhørende Ting ell. Sag.
ruges neppe uden i videre Sammen-
tning; navnl. i de Følgende.)
inguerúpâ, blotter ham eller det
alt Tilhørende (-mik), saa der ikke
en Smule tilbage. U. S. pass.
refl.: er blottet eller har blottet sig
ldstændig for Alt; eier ikke den mindste
mule mere (af det, han havde).
tak (dannet, som det synes, ved
rdobling af Affixet), m. S. -tâ eller
. -tai, Noget, som hører dertil som
standdeel (jvf. o. pekut). — timip
satai, Legemets Dele, hvoraf det be-
aer (Lemmer, Sandseredskaber, Knok-
, Sener, Blod ꝛc.).
rkârpok, (v.) Alt efter Omst.:
det vil nok skee, om det ogsaa varer
Tid endnu; 2) det kan vare længe
nu, inden det skeer, ell. inden han gjør
t; 3) han eller det kan endnu længe
blive paa den Maade. (Egentl.: skal
st —.)
ek, 2. (v.) et Digt; en Vise; især:
satirisk Digt ell. Smædedigt (da saa-
nne vare de hedenske Grønlænderes
este Digte, nemlig de ellers saakaldte
tridssange, med hvis Ophør ogsaa Or-
t tildeels er gaaet af Brug; dog for-
aaes det endnu, saavidt vides, alle-
gne. Den egentlige Betydning er vel:
oget, hvorved man gjør (Noget) ved
ogen).
siorpok, gjør et Digt.
siũput, de gjøre Digte om hinanden.
pâ, (v.) 1) lader ham gjøre eller
aer ham til at gjøre (Noget); tilskyn-
r ham; 2) lader ham faae (Noget,
nik); 3) lader ham ell. det faaes ɔ:
ergiver ell. overantvorder ham ell. det
Nogen (-mut).
ivok, (n.) kjøber ell. har kjøbt No-
t (-mik).
iak, kjøbt. M. S, pisiâ, det, han
r kjøbt.
iarâ, har kjøbt det.
iorpok og pisiortuvok, kjøber
ange Ting; gjør et stort Indkjøb.
isípâ, lader ham kjøbe Noget (-mik);
ten: 1) sender ham hen at kjøbe No-
get for sig; ell.: 2) giver ham det, han
kan kjøbe sig Noget for.

pitsípâ, kjøber Noget (-mik) til ham.
Htr. pitsíssivok.

pisôk, (n.) En, som eier ell. har mange
Ting; en Rig.

pisûvok, er rig.

pisôrssûvok, er meget rig.

pisũssut, m. S. -tâ eller Pl. -tai,
det, hvorved han er rig; enten: 1) den
Rigdom, han eier; hans Rigdomme; ell.
og: 2) de Midler ell. Kunstgreb, hvor-
ved han har samlet sin Rigdom. (I
denne sidste Betydning vil det dog neppe
bruges uden i Verbalform: pisũssutigâ).

pisũssusek, 2. m. S. -ssusia, hans
Rigdom (som Egenskab); hans Væren rig.

pisokak, 2. (n.) gammel (om Ting).
S. utorkak.

pisokauvok, er gammel (en Ting).

pissak, (v.) faaet; erholdt. M. S. pi-
-ssâ, det, han har faaet ell. erholdt.

pissarâ, har faaet ell. erholdt det; spec.:
har faaet det som Jagtbytte; har fanget
det (det efterstræbte Dyr). pissarine-
-kángilak, den blev ikke fanget.

pissagssak, m. S. -gssâ, det, han
skal erholde; især: det, som tilkommer
ham, eller det, han har tilgode (jvf. o.
pigssak). ilingnit pissagssakarpunga,
jeg har Noget tilgode hos Dig.

pissariak, 2. (v.) Noget, hvorved der
maa gjøres Noget, hvis Hensigten skal
opnaaes; et „fornødent-at-man —“.
(Dette „man“ maa her i Regelen op-
fattes som: hvis ingen Anden, da jeg).
Bruges hovedsagelig i de følgende, for-
længede Former, ikke let alene ell. blot
med Suff. (hvorimod det samme Affix
hos andre Stammer forekommer uden
videre Tilsætning, s. bl. A. majorariak,
pátagiak, patigtariak).

pissariakarpok, har et „fornødent-
at-man —“ ved sig ɔ: behøver at gjøres
Noget ved; det er nødvendigt, at man
gjør (Noget) ved ham ell. ved det; en-
ten: 1) maa behandles saa eller saa
(-dlugo) ell. med Noget (-mik); eller:
2) maa ikke oversees ell. betragtes som
ligegyldig; er magtpaaliggende eller af
Betydenhed eller Vigtighed (en Person,
en Sag, en Høitid ꝛc.; og altid nær-
mest: er saaledes for den, som siger det).

Begge Betydninger kunne efter Omstændighederne blive til: 3) har Nogen eller Noget behov; behøver Noget (-mik), ell. behøver at gjøres ved (-dlugo). F. Ex. pitugdlugo pissariaĸarpoĸ, det er nødvendigt at binde ham fast; han maa bindes fast (d. S. s. pitugtariaĸarpoĸ). — kisiáne morêrdlugo pissariaĸarpoĸ, men at slibes, det behøver den (det nytter ikke kun at hvæsse den). ulimáumik pissariaĸarpoĸ, den maa behandles (f. Ex. gjøres lige) med en Øxe. timivut nerissagssamigdlo imigssamigdlo atissagssanigdlo pissariaĸartarput, vore Legemer behøve jævnlig Spise og Drikke og Klæder. — ajoĸersortigssavtínik pissariaĸarpugut, vi have En behov, som kan undervise os (men egentlig dog: vi maa behandles med En, som ꝛc.). táuna pissariaĸángilaĸ kan efter Omstændighederne betyde enten: denne eller dette behøver ikke at gjøres ved (som der er gjort ell. skal gjøres ved de andre); eller: han ell. det er ikke magtpaaliggende ell. behøves ikke at tages Hensyn til; eller: den behøver ikke at eies, sc. af mig, som siger det, Du maa gjerne have den; eller: den behøver ikke at tages med, vi have ingen Brug for den, lad den ligge. inuit ilait ilamingnit pissariaĸarnerussarput, nogle Mennesker maa der gjøres mere ved end ved andre (enten: med Underviisning, Irettesættelse, Hjælp ꝛc.; eller: med Æresbeviisning, Lydighed ꝛc.). — Naar et Subject skal betegnes, staaer enten dette i Term., ligesom ved Affixet -narpoĸ, f. Ex. uvavnut pissariaĸarpoĸ, den har et „fornødent-at-man“ for mig ɔ: det er fornødent, at jeg gjør ved den (det, som skal gjøres), ell. at jeg faaer den; eller jeg anseer den for vigtig; ilingnut pissariaĸarpoĸ, det er fornødent, at Du ꝛc.; eller ogsaa tilføies -típâ, hvor da, naar ikke en Anden nævnes ell. ved Sammenhængen antydes, Subjectet for -típâ ogsaa er Subject for Stamordet (pivâ); s. d. F.

Saavel dette Ord som og andre, der ere dannede ved den samme Affixforbindelse (-iaĸarpoĸ), bruges af Mange og over en stor Deel af Kysten (saavidt vides, tildeels ogsaa i Labr.) med Su[ffixet] i Betydning af: behøver det, eller [at] gjøre det; men trods dens store [Ud]bredelse kan denne Sprogbrug dog [ikke] erkjendes for Andet end feilagtig: ho[s Af]fixet -ĸarpoĸ betegner Stammen (B[ase]ordet) det, som Verbets Person har[, og] det samme „har“ kan ikke samtidig [be]tegne en anden Person som havende det. At ville udtrykke: „han har et [...] og „jeg har ham som —“ (hvilken t[...] sitive Betydning -ĸarpoĸ ovenikjøbe[t ...] drig har) ved eet og samme „har“, [er] aabenbart en Uting. Hovedgrunden [til] denne feilagtige Sprogbrug og dens [Ud]bredthed ligger maaskee deri, at paa [den] ene Side det, som haves, i dette [Til]fælde som oftest er et abstract Be[greb], medens paa den anden Side det, at forskjellige Objectsforhold i dette S[prog] betegnes ved de samme Suffixer, gjø[r at] det ligger meget nær og, saa at sige, [be]gunstiges af Sprogets Beskaffenhed [at] begaae den her omtalte (logiske) [Feil]. Ikke desto mindre er der dog Adskil[lige] som ikke begaae den. Jvf. sujuneĸ[...] -típâ, i Slutningen.

pissariaĸartípâ, finder deri eller [til]lægger ham ell. det et „fornødent-at-m[an]“ ɔ: 1) anseer det for nødvendigt, [at] man (den Samme, s. o.; altsaa: [...] -para, jeg —, at jeg) gjør Noget [ved] ham eller ved det; mener at maatte [be]handle ham ell. det saa ell. saa ell. [paa] Et eller Andet; 2) anseer det for [nød]vendigt, at Nogen (ligemeget hvo) [gjør] Noget ved ham eller ved det; 3) a[nseer] det for nødvendigt at faae ell. at b[ruge] det; mener at behøve det; 4) anseer [ham] ell. det for vigtig ell. magtpaalig[gende]. — Forøvrigt kommer denne Affi[xfor]bindelse nok saa hyppig til Anven[delse] med andre Stammer end netop pe, [men] indskrænkes da Affixforbindelsens m[ange] Betydninger som oftest ved Stam[mens] Betydning til een ell. to af ovenstaa[ende].

pissariaĸaĸaoĸ og pissaria[ĸar]-ssûvoĸ, 1) det er meget nødven[digt], at man gjør (Noget) ved ham ell. [ved] det; 2) er meget magtpaaliggende [ell.] af stor Vigtighed.

pissariatuvoĸ eller -toĸaoĸ, [har et] stort pissariaĸ ɔ: der er Mege[t ...]

ge Vare paa eller iagttage eller gjøre rved; det koster meget Arbeide eller affer En nok at bestille.

sariuvoĸ, er (lutter) pissariaĸ, d. . s. Foreg., bruges i nogle Egne maa-e mere, i andre omvendt. angmag-ssat pissariutdlâraut, Lodderne kræve eget Arbeide (inden man kan gjemme m).

sarísserpoĸ, er nyt Arbeide ved; høver paany at rettes. Egentlig — .S.: forsyner det med et „fornødent-=man"; og u. S. pass. ell. refl.

saríssersorpâ, skaffer ham ad-illige „fornødent-at-man" paa Halsen : gjør ham Uleilighed; besværer ham . Ex. ved at anmode ham om Noget, m er forbundet med Besvær, ell. ved gjøre sit Arbeide daarlig, saa at den nden maa gjøre det om igjen, og Lig-ende).

sarêrpâ (pissariâ pêrpâ), har gjort t Fornødne ved det, saa at der for Øieblikket intet Videre behøves; har gjort t i færdig Stand; har bragt det i Orden; har beredt det. I samme Be-dning bruges i en Deel af Landet iarêrpâ, af en ellers ikke almindelig orm: piariaĸ, istedetfor pissariaĸ. — .S. pass.

sarêrsarpâ (og piarêrsarpâ), ar-eider paa at faae gjort det Fornødne d det; sætter det i færdig Stand; inger det i Orden; bereder det.

sarpoĸ (v.) og med gjentaget Aff. issartarpoĸ, skeer &c. —, og .S. gjør ved ham eller det eller faaer t jævnlig eller oftere; i Pl. bl. A. lder ham ell. det saa (især om Øge-vne). sâmingmik pissartagât, han, m de kalde sâmik.

sârpoĸ, (n.) eier en temmelig Mængde, wnl. af Fødevarer som Følge af rig angst i den senere Tid. Omtr. d. S. s. imiuvoĸ.

sigâ, (v.) lader ham gjøre Alt; skub-r det hele Arbeide over paa ham. (Egent-g: har ham til at gjøre for sig.)

soĸ, (v.) 1) det, som er skeet, eller n, som har gjort ell. faaet; 2) spec. n, som har gjort det, som Talen er n; den Skyldige (dog bruges i denne Betydning mere Participiet af det Føl-gende).

pissûvoĸ, spec. er den Skyldige; er Gjerningsmanden.

pissûtípâ, erklærer eller kjender ham skyldig.

pissôrpoĸ, vedgaaer, at han er den Skyldige.

pissugssaerúpâ, (Eieren &c.) mangler til det (det Ødelagte, det Stjaalne, det Falbudte) den, som har taget ell. faaet det &c. ɔ: 1) kjender ikke den Skyldige; 2) kan ikke blive af med det (det Fal-budte). U. S. refl.: 1) det mangler (til sig) den, som har taget det ell. for-dærvet det &c. ɔ: Gjerningsmanden (Ty-ven &c.) vides ikke, ell. man kjender ham ikke; 2) det mangler En, som faaer det ɔ: der er Ingen, som vil have det (det Falbudte).

píssuseĸ, 2. (v.) m. S. -ssusia, hans eller dets Egenskaber under Eet; dens Væsen, Beskaffenhed, Natur, Art &c. ingmíkut píssuseĸarpoĸ, har Væsen ell. Natur for sig selv; har Egenskaber, som adskille den fra en Anden ell. An-dre; udgjør en særskilt Art ell. Klasse &c. (Kan bruges om Alt uden Undtagelse, Levende og Livløst.)

píssuserâ (-dlune), har det Væsen ell. de Egenskaber; er saaledes beskaffen.

píssut, (v.) m. S. -ŧâ, det, hvorved det skeer eller han gjør; almindeligst: 1) Aarsagen; dets Aarsag; hans Be-væggrund eller den Anledning, i hvilken han gjør (Noget); sjeldnere: 2) Mid-let eller Redskabet. píssutigssaĸángi--langa, jeg har ingen (tilstrækkelig) Grund ell. Anledning til at gjøre (det, som Talen er om).

píssutigâ, har det til Grund ell. Aar-sag; gjør (det, han gjør) af den Grund ell. i den Anledning. tamána píssutiga--lugo, af den Grund; derfor.

pitdlarpâ, (v.) gjør ved ham eller det i høiere Grad; spec. straffer ham.

pitdlaut, Straf; det, hvorved man straffer. M. S. -tâ, hans ɔ: den af ham tildeelte Straf. Af Magelig-hed bruges det ogsaa m. S. ofte om: Straf for Nogen eller Noget; bedre er dog -mut pitdlaut. uvavnut pit-

-dlaut, en Straf for mig, min Straf (for det, jeg har gjort).

pitdlarneĸarnera (-neĸ, 3. m. S.), det, at han ell. den (Gjerningen) straffes ell. blev straffet, og Følgerne deraf; hans ell. dens Straf, Bliven ell. Væren straffet.

pitdlarneĸautâ (-ut m. S.), 1) det, hvormed —, 2) det, hvorfor han blev straffet.

pitdlagagssauvoĸ, er strafskyldig.

pitdlagagssautípâ, kjender ell. erklærer ham strafskyldig. U. S. gjør sig strafskyldig; forskylder sig mod Nogen (-mut).

pitdlarĸuvâ eller pitdlarneĸar-ĸuvâ, byder at straffe ham ell. ham at straffes; idømmer ham Straf.

pitsailivâ, (v.) hindrer ham i at gjøre, ell. forhindrer det i at skee (-rĸunago). Htr. pitsailissivoĸ.

pîtsakut &c. s. foran under pĩpoĸ.

pitseriarpoĸ, (v.) er villig; lader sig let behandle ell. omgaaes med; ell. gjør uden Modstræben det, han skal gjøre. (Bruges saavel om Personer som om Ting.)

pitserĩpoĸ, ts. er tvær ell. gjenstridig (modsat det Forrige).

pitserpâ, (v.) egentl.: venter paa, at han skal gjøre (Noget); men bruges neppe om Andet end: venter paa hans Død. pitsĩnalerparput, vi vente nu kun hans Død ↄ: vi have opgivet ham. — — U. S. (venter sig at skulle blive gjort ved) bruges det undertiden om: 1) vil endelig i Hænder; bringer sig selv i Fortræd; 2) venter paa sin Død; hendøer.

pitsiorpoĸ s. o. under piseĸ.

pitsípâ s. o. under pisivoĸ.

pitsugpâ, (v.) giver sig i Færd med ham, siden han endelig vil have det saa, og begynder stadig igjen, indtil han har faaet sin Bekomst.

piúkôrpoĸ, piúkúpâ &c. s. n. under piuvoĸ.

piumârpoĸ, (v.) det vil skee; og — m. S. 1) han vil gjøre det eller gjøre (Noget) ved ham eller ved det (det vil skee, at han —); 2) han vil faae det.

piumârnertuvoĸ eller -rtoĸaoĸ, er længe om at ville skee ↄ: det varer meget længe, inden det skeer (eller inden han kommer 2c.).

piumârtugssaĸ, det, som er bes[…] at skulle skee ell. at indtræffe. uvdl[…] piumârtugssane, i de kommende T[…] ell. Tider.

piumavoĸ, (v.) vil; vil gjøre (det, […] Talen er om); har besluttet sig til N[…] M. S. vil have det; begjærer det. […] o. pilerivoĸ f.

piumaniarpoĸ, egentlig: bestræber […] for at ville ↄ: vil forsætlig; bruges […] i Betydning af: er begjærlig efter N[…] (-mik); og m. S. — efter det.

piúmaseĸ, Prov.: piumaseĸ […] piumauseĸ, og piumássuseĸ, […] m. S. -sia, hans Attraa; hans V[…] (som Egenskab); hans Begjæren ell. […] gjæring. piúmaseĸ indbefatter Attra[…] eller Begjæringens Gjenstand, piu[…] -ssuseĸ derimod ikke; s. d. F.

piúmaseĸarpoĸ, har en piúma[…] har Begjærlighed eller Attraa eller […] efter ell. til Noget.

piumássuseĸarpoĸ, har en Vi[…] er ikke villieløs.

piúmasipiluk og piumássusipi[…] (med den ovenfor antydede Forskjel) […] ond Begjærlighed; ond Lyst; ond […] traa.

piumatuvoĸ, vil meget; især: vil […] Meget; er begjærlig; er havesyg.

piumatússuseĸ, 2. m. S. -ssus[…] hans Begjærlighed.

piumatôĸ, En, som vil have M[…] eller aldrig kan faae nok; en Have[…] Jvf. o. pileritôĸ og pilernutôĸ.

piumatsagpoĸ, vil med Magt; er […] hippet paa sit Forsæt eller Ønske; […] -tsáupâ, — paa det. Bliver n[…] nær d. S. s. pileritsagpoĸ, s. o.

piumatsangnertôĸ, en meget Beg[…] lig; En, som er ganske forhippet […] gridsk paa Noget (at faae ell. at ko[…] i Færd med).

piuminarpoĸ ell. -naĸaoĸ, 1) […] (ↄ: jeg) vilde meget gjerne have det […] at bestille med det; man har megen […] til det; 2) det er ønskeligt ell. værd a[…] ell. at have med at gjøre; ell. og: er […] hageligt. issinut piuminartut, Øin[…] Behag ell. Lyst.

piuvoĸ, (n.) er en Ting, nemlig […] kan bruges; duer til Noget; er tje[…]

. nyttig til Noget. Bruges mest i de
olgende.
ngilaĸ, 1) er ikke tjenlig til Noget;
er til Intet; er værdiløs (en opslidt
ing; et dumt Ord ꝛc.); især: 2) er
re til Skade end til Gavn og maa
rfor helst ikke anvendes (en Gjerning,
Skik, en Talemaade ꝛc.); 3) er for-
ngelig, tom, betydningsløs.
ungnaerpoĸ, der er Intet mere
o det; det duer ikke længere til Noget.
nêrúpâ (Prov.: piorngerúpâ), blotter
t for al piuneĸ ɔ: ødelægger det al-
les, saa at intet deraf er brugeligt
re i den Tilstand. U. S. pass. Htr.
unêrússivoĸ.
nêrutípâ, lader det blive ødelagt ꝛc.
ten ved en Anden (-mut) ell. ved at
re det selv; og bliver det altsaa i
ste Tilfælde d. S. s. det Forrige).
nêrutitsissoĸ, en Ødelægger; den,
n ødelægger Noget (-mik) i Bund og
rund.
nêrúnerit (Pl. af -neĸ, 3.), Rui-
r efter Ødelæggelse; Levninger, som
blottede for al deres piuneĸ.
kúpâ, anseer det for at kunne være
ttigt (til det, han vil gjøre) ɔ: kunde
k have Lyst til at anvende det ell. at
atte benytte det.
kúnarpoĸ, man anseer det for ꝛc.;
t seer meget brugeligt eller benytteligt
; det kunde nok være værd at maatte
ytte det ell. og at eie det.
kôrpoĸ, holder det for nyttigt eller
dt at gjøre det, han har i Sinde ɔ:
ter at udføre sit Forehavende (-umav-
llune, eller og -mut). aĸago piú-
kôraluarpunga, jeg vilde helst gjøre
vor af det imorgen (at reise eller at
ge fat paa det Arbeide ꝛc.), hvis der
e kommer Noget i Veien.
kôrúpâ, 1) agter at anvende det til
ogen ell. Noget (-mut) ell. til Brug
d sit Forehavende. tamána matug-
ssânut piúkôrúpara, det havde jeg
nkt at anvende til Laaget. 2) agter
udføre sit Forehavende med Hensyn
den ell. det. aĸago piúkôrúkaluar-
para, jeg tænker paa at ville give mig
Færd med det imorgen (at hente det
l. at arbeide paa det ꝛc.).
tserpoĸ, venter paa at blive benyt-
telig ɔ: søger at gjøre sig behagelig (ved
Smiger ell. ved at snakke En efter Mun-
den ell. ved overvættes Tjenstvillighed ꝛc.).

piorsarpâ, arbeider paa at gjøre det benytteligt ell. tjenligt; bringer det i den Stand, at det kan bruges ell. kan være tjenligt til sin Brug (f. Ex. bereder Huset, eller sætter det i tilbørlig Stand, at det kan beboes; ell. gjør endnu Noget ved et Arbeide for at gjøre det fuldkommen skikket til sin Brug, og Lignende). Udtrykker omtr. det Samme for forarbeidede Gjenstande, som perorsarpâ for levende. U. S. refl.: pynter sig (et Menneske).

pivfik, (v.) Sted ell. Tid, hvor man gjør (Noget). Bruges mest i den følgende Form.

pivfigssaĸ, 1) et Sted at gaae hen ell. til at gjøre (det, som Talen er om); 2) Tiden til at gjøre; og 3) spec. m. S. -gssâ, hans ell. dens Tid, neml. til at ende sit Liv, ell. til hvad dermed kan sammenlignes; altsaa om et Menneske ell. andet levende Væsen: hans ell. dets Tid til at døe; og om en forarbeidet Gjenstand: dens til Tid at gaae i Stykker. (Denne specielle Betydning er den langt overveiende; paa sine Steder endogsaa i den Grad, at det støder, naar man bruger Ordet i dets almindelige Betydning.)

pivigpoĸ (v.) -mut, kommer til et Sted for at blive der.

pivkarpâ, (v.) hexer ham ihjel; dræber ham ved Trolddom. (Affixet er det samme som i ikivkarpâ, og Udtrykket svarer saaledes i Formen til det danske: har forgjort ham.) U. S. refl.: hexer sig selv til Døde.

pivdluarpoĸ, (v.) skeer vel; gjør (Noget) vel; farer vel; der er Held med ham ell. med det; det skeer lykkelig; ell. han er lykkelig i sin Færd eller i sin Gjerning; er vel faren (iluanârdlune). M. S. 1) har Held med det; gjør ell. faaer det heldig (f. Ex. efter sit Ønske, ell. i rette Tid, eller til Gavn for sig ell. Andre, ꝛc.); 2) gjør ved ham eller ved det tilgavns; behandler den fuldstændig saaledes, som den skal behandles (s. n. pivdluángilaĸ).

pivdluarfik, Stedet eller Tiden, hvor man er vel faren. Bruges meget al-

mindelig om: de himmelske Boliger; Salighedssted ell. -tid.

pivdluarĸuvâ, byder Held være med ham ell. med det ɔ: velsigner ham ell. det. (Det synes rigtigst at knytte Begrebet: at velsigne, til dette og de deraf dannede Ord alene, da de udtrykke det fuldstændig under alle Omstændigheder. Vel svare de med -sarpâ og -típâ dannede Former undertiden til, hvad vi (ved Overførelse) ligeledes betegne ved Ordet: velsigne; men Affixerne adskille dem altfor bestemt fra hinanden og fra dette, til at det enes Betydning ligefrem kunde tillægges det andet.)

pivdluarĸússut, m. S. -tâ, hans ɔ: den af ham udtalte ell. meddeelte Velsignelse.

pivdluarĸussineĸ, 3. m. S. -nera ell. Pl. -nere, det, at han velsigner ell. velsignede Nogen ell. Noget, og Følgerne deraf; hans Velsignelse i dens Virkninger (som man seer ell. sporer).

pivdluarĸunarsile (Opt.), velsignet være — ! (Upers. -rsilat.)

pivdluarnarpoĸ, 1) man (ɔ: jeg) har Held med sig ell. farer vel ell. er vel faren; 2) man (overhovedet) — derved ell. der; det er heldbringende eller forbundet med Held og Lykke &c. (en Omstændighed, en Tid &c.).

pivdluarnerarpâ, 1) kalder ham lykkelig i sin Gjerning; 2) kalder ham vel faren; og saaledes undertiden 3) priser ham lykkelig (jvf. usorâ).

pivdluarsarpâ, arbeider for ell. gjør sig Umage for at skaffe hans Gjerning en heldig Fremgang ell. at gjøre ham lykkelig i sin Færd ell. Gjerning; hjælper ham til Held; skaffer ham Velfærd (ved Medvirkning ell. umiddelbar, virksom Bistand; s. d. F.).

pivdluartípâ, lader Held være med ham; lader det lykkes for ham (ved sit Samtykke, ell. ved ikke at hindre ham, ell. ved middelbar ell. umiddelbar Bistand).

pivdluarssuseĸ, 2. m. S. -ssusia, hans Velfærd; Lyksalighedstilstand; Salighed.

pivdluaut, Held; Lykke; det, hvorved man har Held med sig ell. er lykkelig i sin Gjerning.

pivdluángilaĸ, 1) er ikke vel faren &c.; 2) er ikke vel gjort; der mangler N i det, som skulde gjøres ved den ved det. M. S. har ikke gjort f stændig det, han skulde have gjort den; har sjusket sig fra det.

pivdluáipoĸ, ts. er det stik Mod af vel faren: er ulyksalig.

pivsagpâ, (v.) traf Dyret (navnl. Kugle), men ikke til Døde, saa det u ham.

peĸípâ, peĸuvoĸ &c. s. perpâ.

peĸut, peĸût, perĸârpoĸ, perĸig perĸuvâ &c. s. pe.

perĸuk, perdlâĸ, perdlarpâ, perne perpâ.

pernaĸ &c. s. pe.

pero, en Tyngsel oven paa Noget det kan ligge fast); f. Ex. Steen Teltskindene ell. paa Baaden; ell. en S til Tyngsel paa det, man syer; elle Brevpresser &c.

perugâ, har det til Tyngsel paa sig betynget dermed.

peruvâ, betynger det; lægger Steen Andet paa det for at holde det nede paa sit Sted. Htr. **perussivoĸ**

perôrpâ, betynger det mangfoldig (vegne eller med mange Stene); spec. dækker det efterladte Renskjød med S for at beskytte det mod Ravne og R indtil man kan hente det.

peruerpâ og **peruiarpâ**, tager T selen af det.

perorpoĸ &c. s. pe.

[**perpâ**, lægger dets Ender over hi den; enten ved at bøie eller bukke samme Stykke sammen med Enderne, ved at sætte det sammen af to St med Enderne i hinanden. Deraf:]

peĸuvoĸ (anal. eĸivoĸ), bøier ell. ker sig sammen og retter sig strax igjen.

peĸussarpoĸ, d. S. s. Foreg. g tagne Gange: bøier sig hurtig frem tilbage (ind og ud).

peĸussâvaĸ, Prov. en Myglarve. eĸissâvaĸ.

peĸípâ (anal. eĸípâ), bøier det sam saa at Enderne nærme sig hinanden (s kere, end der udtrykkes ved niortípâ S. Bruges om Hvadsomhelst.).

peĸitsivoĸ. U. S. pass. ell. om et Menneske eller Dyr: bukker sig k

eitsivik, ſpec. et krumt tilhugget og ſnittet Stykke Træ med de fornødne nde og Indſnit til at bøie en Fange-ere over, at den faaer ſin rette Form.
eitipâ, 1) lader det bøie af en An-n (-mut); 2) gjør ved ſit Arbeide, at t bøies ɔ: bøier det (d. S. ſ. peĸípâ, bruges meſt).
eimivoĸ, bukkede ſig mangelfuldt ɔ: n ikke ſaa langt op af Vandet, at man e den gaae ned med den ſædvanlige ining af Ryggen (en Sælhund, ſom n dukkede lidt op og med det Samme ned igjen).
eingavoĸ, er krumbøiet (temmelig rkt; jvf. niungavoĸ); om et Menne-: er krogrygget; gaaer nedbøiet (f. Ex. Alderdom).
eingarigpoĸ, s. er ſtærkt ſammen-iet, ſaa det nærmeſt danner en Krog.
eĸuk, et reielignende Krebsdyr (tem-lig ſtort); og perĸugtaĸ, et min-e Dyr af ſamme Familie.
eĸúpâ, bøier ell. bukker ſig ſammen er det (f. Ex. Manden i ſin Kajak er Aaren, idet han holder den op mod derlivet); eller bøier Noget ved at ykke det imod ſig og bøie ſig over det.
edlarpâ, (maaſkee egentl.: lægger En-ne og det Hele over hverandre; men r:) bukker den i Fletning; fletter den (den enkelte Traad). Htr. perdlai-oĸ; og deraf atter m. S. perdlai-â, fletter den (den flettede Traad, noren ꝛc.).
edlâĸ, 1. og 2. 1) flettet Senetraad; Been (eller Jern) under Slædeme-ne, Skinner.
edlaiaĸ, d. S. ſ. det Forrige i førſte etydning.
edlásserpâ, htr. -ssîvoĸ, ſætter eenſkinner under Slædemederne.
eneĸ, 3. m. S. pernera, 1) Albu-et, navnlig dets indre Side; — det Sted, hvor to ſammenfældede tykker Træ ell. Lignende ere lagte med iderne ind i hinanden; Skjødningen a det.
enerpâ, ſkjøder den ſammen af to tykker (en Aare, Kajaklægte ꝛc.); eller rbinder dens Stykker ved en Skjødning. t andet pernerpâ ſ. under pineĸ.)

pernermigpâ, bærer ham ell. det paa Armen. Htr. pernermigpoĸ.
persípâ, Prov. 1) d. S. ſ. pernerpâ; 2) ſyer et Læg paa et Klædningsſtykke, ſom er for langt; 3) overhovedet: lader det blive bøiet. (Bruges nok i det Hele taget ikke meget.)
persínilik, 3. Prov. En med (indad ell. udad) krummet Rygrad.
pertaĸ (paſſ. Part. af perpâ; ſom torĸortaĸ, nauligtaĸ o. A.), ſpec. 1) et Fad af et ſammenbøiet Stykke Hvalbarde, ſom danner Siden, og med indſat Træ-bund; 2) Prov. en Spaanæſke (ſom er gjort paa ſamme Maade; ellers ogſaa matussartoĸ, ſ. S.).
perterpâ og i nogle Egne almindeligſt: pertiterpâ, ell. i Pl. -rpai, buk-ker ell. folder det flere Gange ſammen; ell. — flere Ting efter hverandre — (f. Ex. folder Papir flere Gange ſammen, ell. ſvøber ſit Haar om Fingrene for at ſætte det i Top, ꝛc.). Htr. perteri-voĸ og pertiterivoĸ.
(pertuvoĸ, har Enderne nær ſammen?. Deraf:)
pertujavoĸ, kæntrer let eller kommer let paa Hæld med ſin Kajak. (Omtr. d. S. ſ. pásagpoĸ.)
pertujáipoĸ, ts. ſidder faſt i ſin Ka-jak; der ſkal Meget til at bringe ham ud af Ligevægten.
pêrpâ, perpaluk, perragpoĸ, persar-kúpâ &c. ſ. pe.
persoĸ, Fog; navnl. Snefog; fygende Snee.
persorpoĸ, den fyger (Sneen, Fjeld-toppen ꝛc.). ĸáĸat persulerput, det begynder at fyge paa Fjeldene.
perserpoĸ, s. det fyger (i Luften); det er Snefog. M. S. overfyger det ell. fyger det til.
persore, Sødriv.
persorivoĸ, det blæſer en Storm (ſaa Søen ſtaaer i Røg).
perssugpâ ſ. pe.
pertaĸ, perterpâ, pertujavoĸ &c. ſ. perpâ.
piaraĸ, piâraoĸ, piarêrpâ, pîarpâ, pigâ &c. ſ. pe.
pigârpoĸ, vaager; er længe oppe om Natten; iſær enten: 1) for at vaage over Nogen ell. Noget; eller: 2) for at gjøre

et Arbeide færdigt; eller: 3) for at udføre Nattebedrifter (svire &c.).
pigârtoĸ, spec. en Vægter; En, som holder Vagt, medens de Andre sove.
pigârfik, 1) Vagtsted; men almindeligst: 2) Vaagetid; en Vagt (f. Ex. paa et Skib). pigârfît pingajuat, den tredie Vagt.
pigáupâ og **piggápâ,** vaager over ham ell. det.
piggatigâ, holder Nattevagt af den Grund ell. i den Anledning ell. for det.
pigíuauvoĸ &c. s. pe.
pigdlerpoĸ, pigdlugpoĸ &c. s. d. F.
[**pigpoĸ,** letter sig fra Noget?. Synes at være Stammen til de Følgende.]
pigdlerpoĸ, t. hopper; gjør et Hop med begge Benene samlede. Bruges ikke meget og skal paa sine Steder være gaaet aldeles af Brug. S. n. pigsig-poĸ, og jvf. tingivoĸ.
pigdlertaĸ, spec. en Græshoppe.
pigdlugpoĸ, glipper; falder af fra sit Underlag (f. Ex. Pilen af sit Kastetræ; ell. Konebaaden af sin Strø, idet den fires ned ad en steil Strand; eller en Steen i Muren, som med Enden var lagt paa Enden af en anden Steen, men blev skubbet ned, og Lignende). Bruges undertiden overført om Ens Tanke, som glipper (isumâ pigdlugpoĸ), neml. naar man tog feil af Noget, saa det viste sig anderledes, end man havde tænkt.
pigdlukarpoĸ, (Prov.?) d. S. s. Foreg.
pigsigpoĸ, springer; gjør et Spring (Levende).
pigsikarpoĸ, d. S. s. Foreg. om Livløst (som springer op ell. til Siden ved Slag ell. Stød).
pigsikalavoĸ, det springer til alle Sider; ell. nærmere: der springer stadig Noget af det eller nogle af dem (f. Ex. Spaaner, naar man hugger).
pigsikalanerit, Pl. og m.S. **-nere,** som ere sprungne bort og ligge rundt omkring (Spaaner &c.).
pikiarpoĸ, dukker op af Vandet (bruges kun om Fugle, som have dukket under).
pikialavoĸ og **-lârpoĸ,** vælder frem (Vandet ud af Jorden ell. en Sprække i Isen &c.); danner ligesom et lille Kildevæld.
pikigpoĸ, kommer i heftig Bevægelse; bliver urolig; springer pludselig op &c.
pikigtípâ, i Pl. **-pai,** htr. **pikig-titsivoĸ,** 1) allarmerer; bringer i Urolighed og heftig Bevægelse; retter Forvirring blandt Folk; og saavidt denne Grændse ikke overskri kan Ordet bruges om: 2) gjør Op ophidser Folk; men saasnart Oprøret tager en Krigs Charakteer, er dette for svagt. Jvf. perdluliorpoĸ og p -dlêrivoĸ under pe.
pikivoĸ (egentl. vel omtrent.: begy at lette), er i Færd med at bryde gjør sig færdig til at reise (bærer T ud, bryder Teltet ned &c.).
pikilerpoĸ, begynder at gjøre sig dig til Reisen (pakker sit Tøi sam bærer Et og Andet udenfor &c.).
pigssaĸ, pigssivâ &c. s. pe.
pika [1) her ovenfor; 2) her Østen (om et Sted i Nærheden). Er par med ika, kana og kiga, s. S.]. D
pikane (Loc.), heroppe; her ovenfo her Østen for; **pikánga** (Abl.), he ell. Øster fra; **pikûna** (Vial.), l ell. Øst igjennem; **pikunga** (Ter didop eller der Øst hen; — og me tilbageviseende ta: **tagpikane** &
pínga (Pron.), Subj. **pigssuma,** **píko** og (Subj.) **píkua,** han deroppe ell. der i Øst; — og med **tagpínga, tagpigssuma** &c. Tilraab: **pigssumâk,** hør, Du oppe! og Pl. **píkorsî-â,** høre deroppe ell. der i Øst!
tagpika (Interj.), deroppe ell. der i (er han).
tagpikángarpoĸ, det blæser de fra (Øster fra).
pikatak, píkorigpoĸ, píkúpâ, píku -poĸ &c. s. pe.
pilagpâ, 1) skærer i det ell. skære fra hinanden (f. Ex. et Skind, fo tilskære det; ell. aabner en Byld Udvæxt i Huden med Kniven); 2) sønderskærer et Dyr (en Sælhund efter at have flaaet Skindet af det. 1) **pilagpoĸ,** sønderskærer; især i Slagterarbeide; 2) **pilaivoĸ,** derskærer Noget (noget Bestemt: -r 3) **pilagsivoĸ,** skærer et Stykk
pilâĸ, 2. (fork. af pilagaĸ), Pl. r **pilai,** hans (ell. hendes) Sønderskæ neml. Stykker af et Dyr; de Stykker, har skaaret det fangede Dyr i.

…lagtorpoĸ (anvender Indſkæring), …ſauger; m. S. **-rpâ**, ſauger det eller …det; og heraf htr. **pilagtuivoĸ**, …uger Noget (-mik). Sjeldnere: 2) ſkæ…r Noget fra hinanden (med en Kniv) …d flere Snit (f. Ex. en Byld, naar det …rſte Snit ikke var tilſtrækkeligt).

…agtornikut og **-rnerdlukut** …Pl. af -ko), Saugſpaaner.

…agtût, en Saug.

…rivoĸ, pileritsagpoĸ, pilernuvoĸ, …ilerpoĸ, pilimavoĸ, piliorpoĸ, pili…voĸ &c. ſ. pe.

…o, et Løv ell. Blad; ſpec. af Blaa…ærbuſke (ſom ſpiſes).

…utarpoĸ, har faaet ſamlet Blaa…ærblade.

…utariarpoĸ, **piluliarpoĸ** og **…itdliarpoĸ**, er ude at plukke Blaa…ærblade.

…utaĸ og **pilokut** (det Førſte er …el almindeligſt), et Løv eller Blad i …lmindelighed. M. S. **pilutai**, dens …l. dets (Plantens, Træets ꝛc.) Blade …ler Løv.

…ûssat, Pl. 1) en lille Plante med tre…oldige Blade (ſom Kløver), og ſom ſpiſes; …) en Dvergpiil med ſom ofteſt kun to …l. tre Blade, og ſom er meget almindelig …llevegne i Landet.

…arpoĸ, pímak, pimiuvoĸ &c. ſ. pe.

…arâ ſ. pínerpoĸ.

…neĸ, 3. men Pl. m. S. almindeligſt: …inê, Straa ell. Halm i Støvler ell. …ko.

…igssat, Pl. Støvlehalm; enten: …alm, ſom man har ſamlet til at lægge …Støvlerne; eller: Græs, ſom er ſærlig …kikket til ſamme Brug.

…erpai (kangmit), lægger Halm i …Støvlerne.

…erigpai, lægger friſk Halm i Støv…lerne.

…erigsarpai, lægger den gamle Halm …tilrette i Støvlerne.

…nêrpai og **pernerpai**, tager Hal…men ud af Støvlerne.

…ekarpoĸ, pinerdlugpoĸ &c. ſ. pe.

…nerpoĸ, s. er ſmuk (Hvadſomhelſt, …og i hvilkenſomhelſt Henſeende). Jvf. …alutornarpoĸ, kussanarpoĸ, takorá-…-nerpoĸ og inugigpoĸ.

…nersarpâ, ſmykker det; pryder det; pynter det (paa en ell. anden Maade). U. S. refl.: — ſig.

pínersaut, et Smykke; en Prydelſe (af hvilkenſomhelſt Art).

pínersivoĸ, er bleven ſmuk ell. ſmukkere. M. S. har faaet det ſmukt.

pínarâ, finder den ell. det ſmuk.

pínîpoĸ, ts. er hæslig, ſtyg, grim ꝛc.; er det Modſatte af ſmuk.

pínîtdlivoĸ, er bleven hæslig; har tabt ſin Skjønhed.

pínîgâ, finder den ell. det hæslig.

pinerrarigpoĸ, piniarpoĸ, piniúpâ &c. ſ. pe.

pingajoĸ, kun m. S. **pingajuat**, den tredie (neml. de to Førſtes).

pingajugssât, den, ſom ſkal udgjøre den tredie.

pingajugssânik, Mod. adv. 1) tredie Gang; 2) for det Tredie.

pingajorât, de have ham ell. den til den tredie; han ell. det (Objectet) udgjør den tredie.

pingajorârpoĸ, Prov. d. S. ſ. pi-ngasorârpoĸ, ſ. n.

pingajoralik, 3. En med tre Koner.

pingajorĸat (Pl. af -rak, 2.), en Hunbjørn med ſine to yngſte Unger (fra ſamme Aar og Aaret i Forveien).

pingasut, Pl. tre.

pingasuit ell. (almindeligſt) **pinga-suvît**, tre Flokke. Jvf. mardluk.

pingasúngorpoĸ, 1) det er Onsdag; 2) Klokken er tre; 3) i Pl. de ere blevne tre. M. S. gjør dem til tre. S. atausíngorpoĸ.

pingasúkûtârpai, tager dem tre ad Gangen.

pingasorârpoĸ, har faaet tre.

pingasoriarpoĸ, gjør (Noget) tre Gange. M. S. — ved ham ell. ved det. S. mardloriarpoĸ.

pingatserpai, forſyner dem (de to førſte) med en tredie ɔ: lægger en tredie til. U. S. paſſ.

pingiak, Prov. d. S. ſ. pingujak ſ. under pingo.

píngilaĸ, píngitsoĸ &c. ſ. pe.

pingo, en Maagetue (ſom den danner ſig i Aarhundredernes Løb af Maagernes Excrementer paa Klippernes Toppe, hvor de pleie at ſætte ſig). Forekommer og-

saa nogle Gange som Navn paa jævnt toppede Fjelde.

pingugtak, en Mosetue.

pingujak, en Vable paa Huden af Bid ell. Stik.

píngorpoĸ, pínguaĸ &c. s. pe.

pingôrpâ s. d. F.

pingugpâ og som oftest (paa Grund af Gjentagelse): **pingugtarpâ**, puffer ham; især: giver ham Næveslød (paa Hovedet ell. hvorsomhelst). U. S. bruges det om Harpunen: springer tilbage ud af det harpunerede Dyr (ligesom giver det kun et Næveslød).

pingugtôrpoĸ, faaer sin Harpun saaledes kastet tilbage.

pingôrpâ, egentl. vel kun en Forstærkningsform af pingugpâ, anal. matôrpâ o. A.; men bruges om: overfuser ham med Skjældsord. Jvf. perssugpâ af pe.

pingugtak og pingujak s. pingo.

piorpoĸ og m. S. **-rpâ**, 1) roer hurtig og med stille Aareslag efter et Sødyr for at slaae Pilen i det (en Kajak); 2) slaaer ned efter sit Bytte (en Rovfugl).

piorsugpoĸ, forstaaer sig godt paa ell. er godt øvet i at liste sig hen til et Sødyr.

piorsuípoĸ, ts. det Modsatte af Foreg.: kan aldrig komme Dyrene nær nok til at kunne række dem med sin Piil.

piuarpoĸ, 1) tillister sig Noget; 2) — ved at nyde det ubemærket. S. d. F.

piuardlerpâ, sniger sig paa ham ell. det for at faae det i sin Magt eller for at dræbe ham. Htr. **piuardlîvoĸ**. Dette og det Foregaaende bruges ikke allevegne og forstaaes tildeels feil, neml. som om de vare dannede af pivoĸ og -uarpoĸ: bliver ved at gjøre det Samme; giver sig for det Første ikke af med Andet. Det Næste er derimod almindeligt.

piuáipoĸ, ts. er sagtmodig; er from; kommer Ingen for nær.

piorsarpâ, pisaĸ, pisataĸ, piseĸ, pisiaĸ &c. s. pe.

pisigpâ, træffer det med en Buepiil, ell. skyder det med Bue. Htr. **pisig-sivoĸ**.

piseriarpoĸ og m. S. **-rpâ**, skyder med Bue efter Noget.

pisigsârpoĸ, skyder med Bue for F[...] nøielse ell. til Øvelse.

pisigse ell. **pisigseĸ**, en Bue.

pisigsitaĸ, m. S. **-tâ**, Buen i [...] Flitsbue.

pisiorpoĸ, pisípâ, pisivoĸ, pisôĸ [...] s. pe.

pisugpoĸ, gaaer (et Menneske). [...] M. S. gaaer der; gaaer det Stykke [...] den Strækning. I nogle Egne skal [...] desuden bruges spec. om: gaaer [...] Jagt; s. d. F.

pisugtuarpoĸ, (gaaer blot ɔ:) 1) ga[...] og spadserer; 2) gaaer ud i Marken [...] tilfjelds efter Noget, som man skal fi[...] idet man gaaer: gaaer paa Jagt, [...] gaaer efter Bær og Rødder ꝛc.

pisulôrpoĸ og **pisorujôrpoĸ**, Pr[...] d. S. s. det Forrige i første Betydni[...]

pisorartarpoĸ, Prov. gaaer [...] Knæene, holdende i Tæerne med H[...]derne.

pitsorigpoĸ og **pisutdlarĸigp**[...] s. er rask tilbeens; gaaer godt ell. u[...] Besvær.

pitsordlugpoĸ, er daarlig tilbee[...] gaaer slet paa sine Been, eller kan [...] komme frem paa en vanskelig Vei.

pitsortuvoĸ, er en stærk Fodgænge[...]

pissaĸ &c. s. pe.

píssak, Styrke; Kraft; Magt. Bru[...] sjelden og ialtfald kun undtagelsesviis[...]

píssaĸ og almindeligst: **píssarssua**[...] en Stærk; en Mægtig; En, som [...] betvinge Meget ell. Mange; bl. A. [...] Uovervindelig. Jvf. nakuaĸ og s[...] -ngivoĸ; og s. artorssajuitsoĸ.

píssauvoĸ og **píssarssûvoĸ**, [...] stærk ell. mægtig; har megen Kraft [...] stor Magt.

píssauneĸ, 3. 1) den Stærkeste; [...] Mægtigste; 2) det, at være stærk, og [...] sultatet deraf: Magt eller Kraft i d[...] Virkninger; og især: overvindende e[...] uimodstaaelig Kraft. nuname píssa[...] -neĸartut, de, som have (og ud[...] Magt paa Jorden. píssaunerit taku[...] -ssáungitsut, de usynlige Kræfter. M. S. **píssaunera**, hans Kraft [...] Magt.

píssáussuseĸ, 2. m. S. **-ssusia**, h[...] Magt ell. Styrke ell. Kraft, som Eg[...] skab betragtet.

aut, Krafts ell. Styrkes Middel ell. rsag; det, hvorved man er stærk eller r Magt; Kraft, som virker i ell. iboer gen.

autigâ, har ham ell. det til sin afts Aarsag; har sin Kraft ell. Styrke ved ell. deri.

agpoĸ, styrkes; faaer Kraft. (Omtr. S. s. nakússagpoĸ.)

agtipâ, styrker ham. U. S. pass. refl.: styrkes eller lader sig styrke. le disse bruges meget almindelig ogsaa andelig Betydning; det Følgende der- od neppe.

agsarpoĸ, øver sig i Styrke, r øver sine (legemlige) Kræfter; og sáupâ, — med ham; u. S. de — d hinanden.

agsautigâ, øver sine Kræfter der- ell. paa det.

râ, pissarêrpâ, pissariaĸ, pissar- oĸ, pissigâ, pissoĸ, píssuseĸ, pí- sut &c. s. pe.

ipoĸ, ts. 1) er ukydsk ell. utugtig; geil; er kaad; 2) er letfærdig eller rgiven i Ord og Gebærder. Jvf. igpoĸ og de første af tigpoĸ dan- e Ord.

inarpoĸ, man bliver utugtig &c. det eller af det (anal. kîanarpoĸ A.) ɔ: det er utugtigt ell. ukydsk ell. færdigt (at gjøre ell. at befatte sig med).

itdliorpoĸ og pîtaerssor- oĸ, begaaer Ukydskhed eller Letfær- hed.

iuípoĸ, ts. det Modsatte af pîtái- oĸ: 1) er kydsk ell. tugtig; 2) lever elig; 3) opfører sig anstændig eller bart.

arpâ, naaer den forbi; overgaaer ham . den; f. Ex. det ene Bjerg det andet Høide: kúmut pitarpâ. ilisimássu- iagut pitarpâ, han overgaaer ham i ndskab. Jvf. akípâ, akimorpâ og ngerpâ.

arpâ, pitdlaut &c. s. pe.

, Prov. en Lampestol; s. nalíkagut.

orarpoĸ, kommer ansættende; 1) om ennesker: kommer dragende langveis fra; om Vinden: kommer paa; begynder storme. (Paa en Deel af Kysten er tte Ord det almindelige istedetfor nag- ipoĸ, s. S.).

pitoráupâ, 1) kommer paa ham, overfalder ham (Stormen); 2) i Pl. u. S. **pi-toráuput**, de komme dragende med hverandre langveis fra (f. Ex. en Invasionsarmee).

pitsailivâ s. pe.

pitsak, meget god; fortræffelig; fortrinlig; af bedste Sort. Bruges baade om Mennesker og Dyr og om alle mulige Ting; ligesaa de Følgende. nuna pitsak, et fortræffeligt Land, eller en Egn, saa god, som man nogensinde finder den (her).

pitsauvoĸ ell. som oftest: **pitsaoĸaoĸ**, er fortræffelig ell. meget god; er af bedste Slags; er fortrinlig. pitsaoĸaugut, vi ere fortræffelige ɔ: vi befinde os i bedste Velgaaende.

pitsaunersiorpâ, udsøger den bedste Deel deraf; eller i Pl. **-rpai**, — det Bedste ell. de Bedste af dem.

pitsaunerúvoĸ, er bedre; er at foretrække.

pitsausârpâ, arbeider paa, at det kan blive af bedste Slags (det, han er beskjæftiget med); gjør det saa godt som muligt. — U. S. refl.: bestræber sig for at være af de Bedste ɔ: at være behagelig &c. (og mere ell. mindre imod sin egentlige Natur).

pitserpâ, pitsiorpoĸ, pitsípâ, pitsugpâ s. pe.

pitsorigpoĸ og pitsordlugpoĸ s. pi-sugpoĸ.

pitugpâ, binder ham ell. det fast til Noget (-mut) ved et fra det Ene til det Andet gaaende Baand (-mik); saal. især: tøirer (et Dyr); fortøier (et Fartøi). Htr. **pitugsivoĸ**.

pitugtorpâ, d. S. s. Foreg. (men Sagen tænkt mere udførlig).

pitûtaĸ, en Line &c. til at binde Noget fast med; Tøir; Fangeline; Skagle &c.

pitũssaerpâ, løser hans ell. dets Baand, og navnl. den til Andet fastgjorte Ende deraf (s. d. F.); løser den, kaster den los, spænder den fra &c. (Baaden, Hunden &c.). U. S. pass.

pitûtaiarpâ, tager Baandet af ham ell. det (ved at løse den til ham ell. det fastgjorte Ende).

pitûtserpâ, anbringer et Tøir &c. derpaa.

piuarpoĸ og piuáipoĸ s. piorpoĸ.

piúkôrpoĸ, piúkúpâ, piumârpoĸ, piu-

-mavoĸ, piúnêrúpâ, piúngilaĸ, piut--serpoĸ, piuvoĸ, pivfik, pivkarpâ &c. s. pe.

pivdle, en Gal ell. Affindig; et rasende Menneske. (Bruges i denne Form ikke almindelig.)

pivdliuvoĸ, er rasende eller affindig; er vanvittig.

pivdlerorpoĸ (anal. perorpoĸ), bliver rasende eller affindig; gaaer fra Forstanden.

pivdlerúpoĸ, d. S. s. Foreg., og især: døer i Vanvid.

pivdlingârpoĸ og almindeligst: **pivdlingârniarpoĸ,** gjør sig gal, ell. opfører sig, som han var affindig; lægger intet Baand paa sine Lidenskaber; især: behandler En uforskammet eller mishandler Nogen.

pivdlingautigâ, opfører sig som en Affindig imod ham (egentl.: angaaende ham); mishandler ham ell. behandler ham uforskammet.

pivdlingajak, en Tosse; især: En, som bærer sig tosset ad, som om han ikke havde sin fulde Forstand. (Bruges ofte paa Skrømt.)

pivdlingajauvoĸ, er tosset; fjanter; bærer sig ad, som om han ikke havde sin fulde Forstand. Jvf. putumavoĸ.

pivdluarpoĸ, pivoĸ, pivsagpâ &c. s. pe.

[**po,** et i denne Form ubrugeligt Rodord (i Lighed med mak, s. S.), hvis Betydning synes at være: først: pustende Hævning op af Vandet (onomatopoietisk: pugg); dernæst paa den ene Side: Hævelse overhovedet; og deraf videre: Hvælving; Bøining; og paa den anden Side: Oppustning; og videre: Hulning. De Ord, som synes at høre til denne Stamme, følge her fra puak af efter samme Regel som de af pe dannede.]

portuvoĸ (har betydeligt po), er høi; har høi Reisning (et Kar, et Skib, et Fjeld &c.). Istedetfor Participiet bruges i Regelen portusôĸ.

portusivoĸ, er bleven høiere.

portusisípâ, gjør det høiere.

púkípoĸ, ts. (har ubetydeligt po), er lav; har kun ringe Reisning.

púkitsoĸ, 1) lav; 2) spec.: a) en Sko eller Tøffel; b) Prov. en halv Daler (fordi i sin Tid Spækmaalet til Priis var forholdsviis lavere end de øv

púkilivoĸ, er bleven lavere (f. Ex Baad, naar den er ladet).

púkilisípâ, gjør det lavere.

puak, m. S. puâ, hans ell. dens Lu

puaussaĸ, en Luftblære ell. Boble Vandet (især af en Fugl under Van

puaussarpoĸ, der kommer Boble i Vandet.

puaussarsiorpâ (tingmiaĸ), Agt paa en Fugls Bobler i Vandet, at see, hvor den omtrent kan vente komme op igjen.

pualavoĸ, er fed; er tyk og rund (M neske ell. Dyr).

puatdlarpoĸ, bliver fed.

puatdlarsarpâ, feder det (et Dy

puaussaĸ s. o., under puak, og det gende.

pue, 1. og **puik,** 3. (m. S. puin en Hævelse eller Svulst paa Leg (haard og af mindre Omfang). Eg vel Hævelse ell. Oppustning overho (s. n. puerpoĸ), men bruges neppe i den anførte særlige Betydning.

puigpoĸ, har en saadan Hævelse Svulst et Sted paa Legemet. Jvf. Følgende og n. putdlagpoĸ.

pueraussaĸ (og Prov.: puaussaĸ) vattersotagtig Hævelse et ell. andet paa Legemet.

pueraussarpoĸ (og puaussarp har saadan vattersotagtig Hævelse.

puerĸorpoĸ s. n. under puivoĸ.

puerpoĸ, staaer oppustet imod En (ligesom Hævelse). Bruges navnlig: 1) en oppustet Fangeblære, og 2) om Seil, som Vinden falder i forfra.

puerfik, et kort Beenrør i Fange rens ene Lalle, hvorigjennem den oppu

puernípoĸ, ts. lugter af at have indesluttet i Fangeblæren i længere (Luften, naar den lades ud). Br ogsaa om ildelugtende Aande.

puersitsíput (Pl. af -voĸ), læ bi, bakker (et Skib).

(**pugpoĸ,** hæver sig oven paa Vand s. n. púpoĸ, Slutningen. I den angivne Form og Betydning synes nærmest at ligge til Grund for de gende.)

pugsínarpoĸ, ligger stille oven i V

uden at dukke under (en Hvalfisk; ges ikke om Andet).
ssorpoк, er bulnet ud af det ind= ede Vand (Træ og Andet, hvorpaa gtigheden har denne Virkning). Et elydende Ord (pússorpoк) s. under to.
tavoк, flyder oven paa Vandet (Le= de ell. Livløst).
tatdlarigpoк, s. flyder let; synker e synderlig i. кaкugdluit pugtat- larекaut, Mallemukkerne flyde meget paa Vandet.
taкut, m. S. -tâ, det, hvorved Noget der op og kan haves i Behold; saal. onl.: 1) en lille Blære paa Enden af Fiskesnøre, der hænger fast i Bunden; en Boie ved et Anker; 3) et Flodholt a et Garn.
taкuserpâ, forsyner det med saa= nt flydende Mærke (Boie &c.).
tarssivoк og m. S. -vâ, egentl. l: faaer Noget dukkende op for sig, ml. i Tankerne ↄ: faaer Mindelse i ankerne om det, han har gjort (Godt . Ondt); mindes om Noget af sin Sam= ttighed.
tipoк, d. S. s. puvfipoк, s. n. un= r puivoк.
aк, m. S. puiâ, en Fuglekro.
aussaк, en Flaske.
aligpoк, faaer Vabler eller Vand= lærer (Huden).
aligtipoк og -gterpoк, 1) faaer andblærer i Huden (Personen); 2) faaer and under Huden; bliver vattersottig.
s. o. pue.
avoк &c. s. d. F.
ivoк, kommer op af Vandet (neml. ten: 1) et Sødyr, eller: 2) Fisk, som lers opholde sig i Dybet, men til visse ider komme op, navnlig angmagssat; en bruges ikke om Fugle, s. pikiarpoк, g kun sjelden om det Sunkne, s. niv- dlikarpoк).
isse, en Sælhund (i Almindelighed, den Hensyn til Arten).
issigpoк, har fanget en Sælhund.
issisivoк, 1) faaer en Sælhund at ee; 2) kjøber en Sælhund.
issivâ, seer det (Sødyret) komme op f Vandet. puissíngiliuk? saae Du ikke, vor den kom op?

puilavoк, vælder op ell. ud (Vandet af Jorden ell. under Isen ell. af Bunden i en Baad; Blodet af en Aare).
puilassoк, et Kildevæld; en Kilde.
puilassuliaк, en (gravet) Brønd. Jvf. ermiaк.
puerкorpoк, er kølig (Luften, ell. det, man skal iføre sig); der er ligesom kom= men Kulde op i den eller det. (Efter Landets Natur betragtes Kulden paa en Maade som det Positive, Varmen som det Negative; jvf. mángugpoк.)
puerкortípoк, d. S. s. Foreg., men bruges kun om Luften.
puivkarpoк (Affixet som i pivkarpâ og ikivkarpâ, her pass. ell. refl.: hæver sig heelt ell. stærkt og fordreiet op af Vandet), viser sig fortrukken ell. omvendt ved Luft= speiling (en Ø, et Skib, et Isfjeld &c.).
puvfípoк (og pugtípoк, s. o.), Vandet vælder op igjennem Revner i Isen og fryser ovenpaa den.
puvfínек (og pugtínек), 3. opsvulmet Iis, som har dannet sig paa saadan Maade.
pûmikârpoк, pûmissârpoк, púngavoк &c. s. d. F.
púpoк (Grundbetydningen synes at være: hæver en Deel af sig, navnl. den mid= terste Deel, op over det Øvrige, saa der bliver en Hulning nedadtil og en Hvælving opadtil), bruges om: 1) buk= ker Hovedet ned (f. Ex. for at undgaae et Stød); 2) bukker sig og lægger Pan= den paa Noget (f. Ex. for at sove i den Stilling; ell. et Barn i Leg, medens de andre skjule sig); 3) dukker sig ned til Spring (et Rovdyr). Jvf. sikigpoк. — Det synes, at dette Ord forholder sig til pugpoк omtr. som nũpâ til nûgpâ ell. sãpâ til sâgpâ, og at begges Grund= betydninger staae hinanden nærmere, end her er angivet, idet hiint undertiden lige= frem træder istedetfor dette; saal. i Imp.: pugit (buk Dig!), og s. d. F.; samt jvf. Anmærkningen efter mumisípâ.
púngavoк (som af pugpoк), staaer ell. sidder med nedbøiet Hoved, eller ligger med Panden ell. Ansigtet paa Noget.
púngariarpoк (gaaer at lægge sig paa Panden), gaaer for at fiske fra Isen paa grundt Vand, hvor man kan see Fiskene paa Bunden, naar man lægger sig ned

paa Ansigtet, og da kan pilke dem op med en særlig dertil indrettet Dobbeltkrog.

púngarssorpoĸ, fisker fra Isen paa ovennævnte Maade.

púngarssût, i Pl. -tit, den dertil indrettede Dobbeltkrog.

púngujôrpoĸ, kryber i bukket Stilling hen til et Dyr, for at liste sig paa det.

pûmikârpoĸ, duver med Forenden i Søen (et Fartøi).

pûmissârpoĸ, 1) bukker med Hovedet —, ell. 2) bukker sig og lægger Panden imod Noget gjentagne Gange og uden anden Hensigt.

pûngavoĸ, har stor Tilbøielighed til at lægge sig ned paa Panden og sove; er søvnig og døsig i Kroppen. sila pûnga--naĸaoĸ, det er ret et søvnigt Veir ell. et Veir til at blive søvnig i.

pusivoĸ, faaer sin hule Side nedad og sin hvælvede opad. Bruges neppe ell. ialtfald ikke almindelig; derimod de Følgende.

pusigarpoĸ, falder forover og paa Panden.

pusigarneĸ, 3. en Skramme ell. Rift paa Panden af et saadant Fald.

pusingavoĸ, ligger med sin hvælvede Side opad og sin hule nedad; ligger med Bunden i Veiret.

pusípâ, lægger det om med den hule Side nedad og den hvælvede opad; kæntrer det om; lægger det om med Bunden i Veiret (en Baad, et Kar, et Fad og Lignende). Pass. Part. pusitaĸ. — U. S. 1) pass.: er lagt om &c.; 2) refl.: lader sig kæntre heelt rundt (en Kajak).

pusisípâ, 1) d. S. s. Foreg.; 2) lader det kæntre om ell. vende med Bunden i Veiret af Nogen (-mut).

pusisaĸ, 1) d. S. s. pusitaĸ; 2) spec.: en heel afskaaren Ende af et Konebaadsbetræk, der sættes som en Pose yderst over Teltstængernes Ende for at hindre Dryp og Træk.

putdlagpâ, opblæser eller oppuster det (en Blære ell. Lignende). U. S. 1) er oppustet (Blæren &c.); 2) er svulnet op (et Menneske, især fra Extremiteterne af; men bruges ogsaa om al Slags Svulst overhovedet).

putdlagtípoĸ, d. S. s. Foregaaende u. S. i anden Betydning, men brug mindre Udstrækning.

putdlerpoĸ, s. Prov. hovner (en Sk ell. hvor man har stødt sig. Indbefa ellers ogsaa under putdlagpoĸ).

putdlaĸ, m. S. putdlâ, dens (Blær Opblæsthed ell. dens Blærevæsen (bestaaer i, at den er opblæst). put aulagsagkungnaerpoĸ, dens Opbl hed forandrer sig nu ikke mere (ɔ: falder ikke mere sammen og har følg ingen Aabning mere).

putdlartaĸ, 1) en Boble i Va (jvf. o. puaussaĸ); 2) Prov. en l Glasperle (s. ĸâjassoĸ).

putdlaernerit (Pl. af -neĸ, 3.), P Blaar. Benævnelsen hidrører aaben fra en Misforstaaelse. S. agdlun -ssiornikut.

puvfagpoĸ, (er ligesom oppustet af kr ket Stolthed?) er vranten over Noget; lidt efter lidt har opirret ham (f. Ex. han maatte gaae saa meget, ell. arb saa meget i Heden, eller gjøre sig megen Umage for Noget, som han ikke fik, og Lignende).

puvfípoĸ s. o. under puivoĸ.

pôĸ, 1) u. S. en Pose; en Sæk; 2) m. S. **pûa**, a) dens ell. dets ell. Hylster; det, hvori det er (og kan være noget ganske Andet, end h vi kalde en Pose); f. Ex. usûssap p en Been- ell. Hornknap paa Enden Kajakken, som omslutter dens yde Spids; siorĸat pûat, Sandtønden -Kassen (hvori man har Sand); pá -gíssap pûa, Orgelets Hylster ɔ: K sen, hvori det var indpakket; sujar pûa, Klokkens Hylster ɔ: et Klokketaa og Lignende; b) hans Pose (den, har at komme Noget i; men hvor F verling med den første Betydning ku finde Sted, tilføies her ut: **pûtâ**, h Pose i Eie).

pûgssaĸ, 1) Noget til at gjøre en ell. Pose af; 2) Noget at lægge ell. gjem en Ting i; Pose til Noget (Suffixet gaae saavel paa Eieren som paa Tinge pûgssaĸarpoĸ, det har Pose til sig der er Pose til det. pûgssaĸarpun jeg har Pose (til det, jeg skal ha pûgssaĸartíngilara, jeg har ingen P til det.

pâ, 1) sækker det; fylder ell. kommer i Pose; 2) pakker det ind; 3) beklæder (sætter Beklædning over en Søm ell. vikler et Toug ell. en Kikkert ꝛc., eller klæder de udstaaende Bjælkeender med Ædder, og Lignende).

orpâ, d. S. s. Foreg., men tillige betegnende, at det ikke skeer paa eengang.

ak ell. **pôrtugak**, 2. og **pôrtak**, i Pl. pôrtugkat, pôrtat, 1) det Indpakkede ell. Beklædte ꝛc. (afseet fra Udsteret); 2) en Pakke (ɔ: Ting i en Pakke).

ûtak, 2. (Pl. pûgútat), et ikke beligt, forholdsviis fladt Kar, bestaaende af eet Stykke (ell. ialtfald af sammenføiede Stykker, altsaa ikke af Bødkerarbeide): en Træbakke; et Fad; en Skaal; en Tallerken ꝛc.

ûtsiorpok, gjør et saadant Kar; ic: gjør en Træbakke.

ûtak, 1) en Jagttaske; neml. hvori man har de foruden selve Skydevaabenet til Landjagten fornødne Ting: Krudt, Kugler, Kugleform, Pistonnøgle, Fyrtøi, Kniv, Bindsel ꝛc.; (i den ældre Tid: et Pilekogger); 2) en Patrontaske; 3) overhovedet: et ell. andet Gjemsel, hvori man har det, som man bruger under sin Vandring over Land.

ûsek, 2. 1) en Spækpose (gjort af et heelt Sælskind, som fyldes med Spæk til Vinterbrug); 2) en lignende Pose, fyldt med Kvanner ell. Andet og Spæk imellem og med Bær til Vinterbrug; 3) en Læderflaske.

ûk, 3. 1) Noget i Pose ell. i Hylster; 2) en Larve. (Bruges specielt om et vist Insekts Larve, men kan meget passende anvendes om Larver overhovedet.)

ûdlak og **pûkutdlak**, Prov. en Skeart med forholdsviis lille Mund (ellers *nikitsok*, s. S.).

kerpok, er letnem; kan hurtig lære.

ípok, ts. er tungnem; fatter vanskelig.

pivok og Prov.: **porpípok**, fryser; finder det koldt.

uvfîte, en Prophet. M. S. **pruvfîtia** ell. **-tâ**, i Pl. helst **-tai**, hans (Guds) Prophet. Er med Hensyn til Suffixers Betydning anal. apustile. Jvf. palase.

pruvfîtertât, deres tilhørende Prophet ɔ: Propheten iblandt dem, ell. Propheten, som taler til dem.

puak, pualavok, puaussak, pue, puer-pok, puerkorpok, pugpok, pugssor-pok, pugtavok, pugtípok, puiak &c. s. po.

pûgdlak og pûgutak s. pôk.

puigorpok, almindeligst med bortkastet g: **puiorpok**, glemmer. M. S. — ham eller det.

puiutuvok, er glemsom; har en slet Hukommelse.

puiujuípok, ts. har en god Hukommelse.

puiujuíssusia (-ssusek, 2. m. S.), hans Hukommelse (som Evne). puiujuí-ssutsivnit ilisimavara, jeg veed den af (paa Grund af) min Hukommelse ɔ: af at have hørt den engang (en Fortælling ꝛc.).

puiuíkârpok, husker sin Forpligtelse til at gjøre Gjengjæld (f. Ex. for den Hjælp, han i sin Tid erholdt). M. S. — imod ham og viser det i Gjerning (hjælper nu ham igjen ꝛc.).

puiuíkârutigâ, husker sin Forpligtelse ꝛc. 1) derved ɔ: mindes derved stadig om den; 2) — angaaende det (f. Ex. angaaende den Hjælp ell. Gave, han i sin Tid erholdt; husker den Sag og sin Forpligtelse i den Anledning).

puiuíkârnerdlugpâ, har ham i hævngjerrig Erindring fra en tidligere Tid (og udfører sin Hævn).

puik, puilavok, puisse, puivkarpok, puivok &c. s. po.

pujak, Spæk, som af Luften er forandret (oxyderet) saaledes, at det har faaet en vis Tørhed og Glathed for Vandet.

pujagpok, 1) (Spækket, hvormed Baaden er smurt) er ved Luftens Indvirkning blevet til en tynd, fast og for Vandet glat Hinde paa Skindbetrækket; 2) (Baaden) er glat for Vandet ɔ: skyder god Fart (ogsaa afseet fra, om den overhovedet er smurt med Spæk).

pujavok, 1) er tildeels forandret af Luften (Spækket), saa det giver mindre Tran samt smager harsk; 2) er fuldt af gammelt Spæk paa Haarsiden (et Skind).

pujasungnípoĸ, ts. ſmager harſk (Spæk ell. andet Fedt).

pujoĸ, 2. 1) Røg; 2) Damp; 3) Taage; 4) i Pl. **putsut**, Skyer; Taageſkyer (enkelte; jvf. nuia). M. S. **pujua**, Røgen eller Dampen af den (Gryden, Skorſtenen, Svovlſtikken ꝛc.).

pujorpoĸ, 1) ryger; 2) damper; 3) er taaget. S. n. putserpoĸ.

pujuánguaĸ, en fiin Røg.

pujorak, 2. 1) Vanddamp (fra Landet ꝛc.); 2) Vanddamp af Søen i ſtreng Kulde; Froſtrøg. Den ſidſte Betydning er overveiende, hvor der haves aabent Vand om Vinteren, den førſte derimod, hvor hele Søen fryſer til; i disſe Egne bruges da ofte pujoraussaĸ om Froſtrøgen, og i hine pujoĸ om Vanddampen fra Landet.

pujoragpoĸ, 1) det damper fra Landet (Prov.: pujorpoĸ); 2) der er Froſtrøg; Søen damper af Kulde (Prov.: pujo--raussarpoĸ). S. d. Foregaaende.

pujôrpoĸ, det ell. den ryger med en ſammenhængende Røg, og navnl. paa et enkelt Sted (ſom af en Skorſteen). — M. S. **pujôrpâ**, røger det.

pujûgaĸ, 2. røget (Kjød ell. Fiſk).

pujôrfik, en Skorſteen.

pujôrtitsivoĸ, 1) lader Noget (-mik) blive røget af Nogen (-mut); 2) lader Noget ryge med en ſammenhængende Røg; ſpec. brænder Røgelſe.

pujorsarneĸ, Taagevind; Vind, ſom følger med Taagen.

pujorsarnerpoĸ, det blæſer Taagevind.

pujorsiut, et Compas.

pujortarpoĸ, ryger Tobak.

pujortaut, en Tobakspibe.

pujualavoĸ og **pujoralavoĸ**, det ſtøver.

pujualanerit og **pujoralanerit** (Pl. af -neĸ), Støv i Luften.

pujualak, 1) en Boviſt (ſom, naar den er moden, ved Aabningen ſpreder ſit Indhold ud ſom Støv); 2) Prov. d. S. ſ. Foreg.

putserpoĸ, det bliver taaget eller er bleven taaget; der er Taage. Dette Ord er det almindeligſte om taaget Veir; ſ. o. pujorpoĸ. M. S. bringer ell. har bragt Taage i ell. over den (Luften ell. Egnen). S. anordlerpoĸ og sila Nr. 5.

putsuarigpoĸ, s. er tyk Taage.

pukak, Sneſkorpe.

pukagpoĸ, har faaet en ſammenfro[…] Skorpe ovenpaa (Sneen).

pukârpalugpoĸ, det knarker u[…] Fødderne af den frosne Sneſkorpe […] S. ſ. kerârpalugpoĸ).

pukeĸ, m. S. helſt i Pl.: **pukê**, B[…] ſkindet af et Landdyr; af et Ren[…] iſær: den Deel deraf, hvor Haarene v[…] fra hverandre; jvf. aĸajak.

pukerigpoĸ, s. er ſmuk under B[…] (ſmuk hvid, ell. fiinhaaret ꝛc.).

pukêrpâ, ſkærer Bugſtykket af det […] Skindet).

púkípoĸ og púkitsoĸ ſ. po.

pukípâ, t. pikker det op ell. piller […] ud af Noget (een Ting). Bruges […] meget; meſt 1) om: piller en Luus […] og fortærer den; ſjeldnere 2) om: f[…] den (Rype, Sælhund ꝛc.), han ſeer; […] kun den ene og fik den fanget. Htr. […] **-kitsivoĸ**.

pukugpoĸ, m. S. **pukugpâ**, og d[…] atter htr. **pukugsivoĸ**, ſpiſer n[…] Smaat, ſom maa pilles op Stykke […] Stykke (Bær, Blade ꝛc.); 1) om […] Menneſke ſpec.: ſpiſer Bær paa La[…] (hvor de voxe, uden førſt at ſamle de[…] 2) om en Fugl: pikker ſin Føde […] piller til ſig med Næbet. Jvf. ikugp[…] kujativtínut pukugkiartorta, lad […] gaae hen paa vor ſøndre Side og […] Bær.

pukulugpoĸ, d. S. ſ. det Forrige, […] bruges kun om Smaafugle.

pukulugiaĸ, 2. (Prov.: pukulung[…] og pukugagssaĸ), — 1) Fugle[…] (Ukrudet); 2) Fuglemad; Fuglefrø.

pukusuk, 2. m. S. **pukusua**, h[…] ell. dens Nakke (ſynes altſaa at være […] nævnt efter dens Forretning hos F[…] lene). Jvf. tunusuk.

pûkutdlak ſ. pôĸ.

pulavoĸ, 1) ſmutter ell. farer ind i N[…] (-mut); m. S. — i det; 2) […] er reiſt ind i en Fjord paa Rensj[…] Bruges ogſaa om aandelige Ting, ſ. […] tiperssua naimagamiuk nápau[…] -ssâta pulavâ, da han fik Sta[…] deraf i Næſen, fik hans vordende C[…] dom Indpas hos ham.

…ijartorpoĸ, giver sig paa Reise ind … en Fjord for at gaae paa Rensjagt.

…imagpoĸ, dreier ind i en Fjord, … sætter Cours ind ad Fjorden. Bru… … ogsaa om Drivisen.

…imáupai, (Vinden ell. Strømmen) …er dem (Isstykkerne ɔ: Drivisen) ind … Fjorden.

…imagiaĸ, 2. m. S. **-giâ,** dens …jordens) Indløb ell. Munding.

…imigpoĸ, t. falder forover og paa …nderne.

…irpoĸ, besøger hos Nogen (-mut) …Nabolauget; og **-rpâ** ell. **-rfigâ,** … hos ham; aflægger Besøg der. Jvf. …erârpoĸ.

…irtoĸarpoĸ, der er Besøg inde.

…irtitsivoĸ, har Besøg hos sig.

…issivoĸ og m. S. **-vâ,** fanger … Dyr i en Fælde (navnl. en Ræv … det eneste Dyr, der her fanges i …lde).

…llat, en Fælde; især: en Rævefælde …gget af Stene).

…llasiorpoĸ, bygger en Rævefælde.

…teriaĸ, 2. en Regnorm (en min… … Art, som findes her).

…teriârssuk, en Slange ell. Snog.

…ûke, et Sviin. (Er dannet af det …elske pork.)

…kârpoĸ og pûmissârpoĸ s. po.

…ueĸ, 1) Hvalrav; 2) overført: Smør. …uges nu (ialtfald i den største Deel … Landet) saagodtsom udelukkende om …ør; s. kauarsit.

…erpâ og **púnilerpâ,** smører …ør paa det.

…avoĸ, púngavoĸ, púngarssorpoĸ, …gujòrpoĸ s. po.

…ik, 1) en Paddehat; 2) Spedalskhed.

…igpoĸ, s. er spedalsk. (Bruges …askee om flere ualmindelige Hudsyg…… …nme, navnl. om et tørt, askefarvet Ud… … over hele Legemet, som ansees for …lbredeligt og langsomt udtærer de der… … Befængte.)

…èrúpoĸ, er renset for ell. befriet fra …edalskhed.

…èrutípâ, renser ham for hans Spe… …skhed.

…igdlak, en Blegn paa Tungen (ell. …nen).

pupigdlagpoĸ, faaer ell. har Blegner paa Tungen.

pupiussaĸ, i Pl. **-ssat,** tørrede Æbler ell. Pærer (itusƙaarne).

pusigarpoĸ, pusivoĸ, pusípâ &c. s. po.

púsuk og **púsûk** (det Sidste en Dualform), kun m. S. **púsue,** hans —, og **púsúka** ell. **púsũka,** mine Klemmefingre ɔ: Tommelfinger og Pegefinger under Eet.

púsugpâ, klemmer det imellem Tommelfingeren og Pegefingeren; tager det ell. holder det saaledes.

púsugtípâ, lader det klemmes af Nogen ell. Noget (-mut) paa samme Maade, som man selv vilde klemme det imellem Fingrene; især: sætter det i en Skruestik ell. Fiilklov.

púsugut, i Pl. **-gutit,** et Redskab til at klemme Noget imellem (istedetfor ell. paa samme Maade som imellem Fingrene); 1) en Tang ell. en Skruestik; især: en Knibtang; 2) en Krabbesax. púsugutit sätut, en flad Tang. p. ulamertut, en rund Tang.

púsugússuit, Pl. 1) en stor Tang; 2) især: en Skruestik.

púsukitdliornarpoĸ, man maa dertil fare med smaa Klemmefingre ɔ: det er et meget fiint Arbeide (bestaaende af meget smaa Stykker ꝛc., som f. Ex. et Lommeuhr).

púsukínartuliortoĸ, en Kunstner (ɔ: som gjør fine Sager eller saadanne, hvortil der behøves fine Redskaber).

púsulârpoĸ eller **púsukulârpoĸ,** det svier ell. bider (Kulden; en Smerte; Salve ꝛc.).

pússarâ, pússarut, pússorpoĸ s. puto.

putdlagpâ, putdlaĸ, putdlerpoĸ &c. s. po.

putdlat s. pulavoĸ.

puto, et Hul, som gaaer igjennem. Spec.: 1) m. S. en Piston (autdlaisip putua); 2) i Pl. **putut,** en smal Skindramme, fuld af Huller, som syes omkring et Skind for derved at kunne udspile det til Tørring uden at gjøre Huller i selve Skindet.

putuaĸ, et Hul paa Siderne af Støvlesaalen, hvorigjennem Remmen gaaer, som bindes over Vristen.

putugssarsivoĸ, kjøber sig en Piston.

putuiarpok, har brækket sin Piston.
putuvâ, gjør et Hul igjennem det; gjennemstikker eller gjennemborer det. — — U. S. pass. Billedlig bruges det — 1) m. S. undertiden om: seer stivt paa ham, ligesom gjennemborer ham med sit Blik og bringer ham derved ud af Fatning; 2) u. S. om: er bragt ud af Fatning; hans Forstand staaer stille; han veed hverken ud ell. ind.
putumavok, **putusimavok** og (sjeldnere) **putorkavok**, billedlig: 1) er ikke ved sine fulde Fem; har en Skrue løs (jvf. pivdlingajauvok); 2) har drukket sig fuld; er beruset. Uden Billede bruges af disse kun: putusimavok (er gjennemboret).
pútut, et Redskab til at gjøre Hul med; især: et Spidsbor; en Syl.
putôrpâ, gjennemborer ell. gjennemstikker det paa flere Steder. U. S. pass.
putôrútok, en lille Fisk af noget over en Fingers Længde, som gjerne følger med Lodderne (en Tobis?).
pússarâ og **pússarivâ**, syer en dobbelt lagt Skindstrimmel ind i Søm saaledes, at de sammensyede Stykker stikkes paa den ene Side, hvorimod d Strimmel særlig gjennemstikkes for Sting.
pússarut, en hvid Skindstrimmel kring den forreste Deel af Saalen en Støvle (som er indsyet paa ovenna Maade). S. kingmekut.
pússaruserpâ, syer en saadan K ning paa den (Støvlen).
pússorpâ, slider Hul paa den ell. (Hvadsomhelst; f. Ex. paa Huden af gefingeren ved at kaste med Stene). u. S. pass.: er slidt Hul paa; er igjennem. kamíka pússorput, Støvler ere slidte igjennem (neml. lerne).
púsornek, 3. og **pússok**, et nemslidt Hul (f. Ex. paa en Støvles
putserpok s. pujok.
putugok, 2. den store Taa.
putugkumiarpok, reiser sig paa T (et Menneske).
puvfagpok og puvfípok s. po.

S.

sâ s. sak.
sagfiorpok &c. s. savik.
saggak, (Grundbetydning: med adspredte Smaadele?) 1) et tyndhaaret Skind (med mere adspredte Haar); 2) let Taage (med mere adspredte Taagepartikler); sjeldnere: 3) et tyndt Snelag. Bruges mest i den følgende Form.
saggauvok, 1) er tyndhaaret (et Skind); 2) er let (Taagen); 3) ligger tyndt (Sneen). Modsat torssuvok.
saggarpai, spreder dem (smaa Ting). Htr. **saggaivok**.
sagdlek, sagdliligak &c. s. sak.
sagdlok og sagdlûvok s. salugpok.
sagdluvok, lyver; 1) taler Usandhed; 2) taler ikke Alvor; 3) lyver i Gjerning: begaaer Svig; bedrager (s. n. sagdlokítarpâ).
sagdlutôk, en Løgner.
sagdlutûvok, er en Løgner.
sagdlutigâ, lyver om ham; lyver ham
sagdlutípâ, 1) bringer ham til at enten ligefrem: forfører ham til eller: foranlediger ved sin Upaalidelig at han (den Anden, Objectet) ogsaa mer til at staae som upaalidelig; 2) der ham for en Løgner; drager hans i Tvivl.
sagdluiorpok, m. S. **sagdluior** og deraf atter htr. **sagdluiuiv** drager Ens Ord i Tvivl i Gjern enten: modsiger ham; siger, at det er sandt; eller: tager ikke Hensyn hans Ord, fordi han ikke troer det.
sagdlugajugpok, er løgnagtig; gjerne.
sagdlusuípok, ts. lyver aldrig (absolut) sanddru.
sagdlusuíssusia, (-ssusek, 2. m. hans Sanddruhed.
sagdlusuíssut, (u. S.) det, som

lediger ell. bevirker Sanddruhed, eller orved (ved hvis Anvendelse) man al=ig lyver ɔ: Sandheden (som abstract egreb, parall. ilumôrneĸ; s. ínar-luíssut). Med Suffixer vilde her n abstracte Betydning falde bort.

dloĸítarpâ, 1) lyver for ham; forfører ham til Noget ved Løgn; bedrager ham; narrer ham; fører ham Lyset &c. (f. Ex. ved at give sine slette rer Udseende af gode). U.S. refl.: rager sig selv.

dlunavêrut, et Pant. M.S. **-tâ**, ns Pant; det, han har givet i Pant.

llunavêrutigâ, har givet det i nt.

k, sâgpoĸ &c. s. sak.

aĸ s. sûgaĸ.

ivoĸ, Prov. er hjemme, medens dre have deres Forretning ude; har Bestilling inden Døre. Jvf. paivoĸ.

navoĸ, 1) er mild; er i sit gode ne; er (for Øieblikket) tilfreds og for=et; 2) er gunstig. îssaĸarângame matdlâraoĸ, naar han har nydt No=, pleier han at være i særdeles godt ne.

narpoĸ, 1) bliver mild; bliver til=ds og fornøiet; 2) bliver formildet ell. stig stemt; og i Pl. desuden 3) de formildede imod hinanden; de ere onede (efter Vreden).

narsarpâ, 1) formilder ham; stil= ham tilfreds (f. Ex. En, som er vred, et grædende Barn &c.); 2) stemmer n gunstig; forsoner ham (den Op=gte); og i Pl. **-rpai**: forsoner dem hinanden. Jvf. n. sáimáussisípâ sáimáunartípâ.

arsaissoĸ, en Mægler; en For=er; den, som forsoner de indbyrdes dtlig Sindede med hinanden. Jvf. únermiliútoĸ.

auvoĸ, er naadig; neml.: er af digt Sindelag; pleier at bevise Gunst r Naade. (Indeholder efter sin Af=mmelse ikke Begrebet om Nedladenhed, n om Gunst ell. ufortjent Godhed, og ges i denne Form saagodtsom ude=kende om Gud. Forøvrigt synes dette d først at være dannet i den christe=e Tid af Trang til et Mellemled llem saimavoĸ og sáimáupâ Nr. 2; det er, saavidt vides, heller ikke almin=deligt, idet Nogle (mindre heldig) bruge saimavoĸ ogsaa i denne Betydning; men burde blive det).

sáimáupâ, 1) viser sig mild eller blid imod ham (af saimavoĸ); 2) beviser ham Gunst ell. Naade (af sáimauvoĸ). Htr. **sáimáussivoĸ** (-mik og -mut).

sáimáuneĸarpoĸ, bevises ell. veder=fares Naade.

sáimáunera (**-neĸ**, 3. m.S.), hans Naade mod en Anden med Hensyn til denne (den Benaadede); hans Naades Virkning paa Nogen eller hans Naade i Nogen (som yttrer sig i den Benaadedes Gjøren ell. Laden). sáimáunermit, af Naade. tunissut sáimáuneĸ, en Naa=degave (som yttrer sig i den dermed Be=naadede).

sáimáussinera (**-neĸ**, 3. m. S.) ell. Pl. **-nere**, hans Naade mod en Anden med Hensyn til ham (den Naadige) selv; Yttringerne af hans Væren naadig mod Nogen (afseet fra, hvorvidt denne paa=virkes deraf ell. ei).

sáimáussusia (**-ssuseĸ**, 2. m. S. af sáimauvoĸ), hans Naadighed ell. hans Væren naadig (som Egenskab); hans naa=dige Sindelag.

sáimáussut (af sáimauvoĸ), m.S. **-tâ**, hans Naades Middel eller Aarsag; det, hvorved ell. hvorfor han beviser Naade, ell. det, hvori hans Naade bestaaer. Jvf. asássut.

sáimáussisípâ, faaer ham til at be=vise Nogen Gunst ell. Naade; stemmer ham gunstig eller naadig mod Nogen; forsoner ham (den Opbragte) med den, han er opbragt paa (helst -mik).

sáimautitípâ, lader ham bevises Naade af Nogen; udvirker Naade for ham hos Nogen (-mut).

sáimáunarpoĸ, man er ham gunstig; han har Ens Gunst ell. Naade; han er En velbehagelig. (Finder hovedsagelig sin Anvendelse i de to Følgende.)

sáimáunarsivoĸ, faaer Ens Gunst ell. Naade ɔ: finder ell. har fundet Gunst eller Naade hos Nogen (-mut); er bleven velbehagelig for Nogen (i en ell. anden Henseende).

sáimáunartípâ, forsoner ham (den Mishagelige) med den, som han er mis=

hagelig for (-mut); skaffer ham hans Velbehag ell. Gunst.

sáimauvfik (af sáimauvoĸ), Naadested; Stedet, hvor der bevises Naade.

sajavoĸ, 1) har ingen Kræfter til strengt Arbeide; bliver strax træt ell. syg af det; 2) kludrer; fusker; er udygtig til ordentligt Arbeide. (Bruges forskjellig og tildeels islæng med kalugpoĸ og pi--katauvoĸ.)

sajugpoĸ, ryster; bæver; skjælver (f. Ex. En, som ryster paa Haanden; eller Livløst, som er i rystende Bevægelse, bl. A. Jorden i et Jordskjælv). taimane nuna sajungmat, dengang, da Jorden rystede eller der var Jordskjælv. Jvf. ûligpoĸ.

sajugpilugpoĸ, ryster ved Berørelse (f. Ex. en løst liggende Steen, naar man træder paa den; eller et Vindue ved Rystelse i Huset ell. af Vinden, og Lignende).

saĸivoĸ, 1) vandrer; gaaer omkring (i forskjellig Retning); 2) har gaaende Arbeide. M. S. vandrer der eller gaaer omkring der.

saĸissoĸ, 1) En, som vandrer ꝛc.; 2) m. S. **saĸissuat,** spec. en Kahytsdreng.

sarĸípâ og **saĸíssúpâ,** gaaer omkring ell. har gaaende Arbeide for ham ell. i hans Tjeneste.

saĸiatdlagpoĸ, 1) vender sig i en anden Retning; spec. 2) om Vinden: springer om i et andet Hjørne; 3) om et Skydegevær: skyder usikkert; og overført: 4) er ikke stadig i sit Arbeide ell. i sin Gjerning; har snart det Ene, snart det Andet for; 5) er vægelsindet. I de tre sidste Betydninger helst: **saĸiat--dlagtarpoĸ.**

saĸissârpoĸ, gaaer frem og tilbage paa samme Sted (f. Ex. spadserende); og **-ssáupâ,** — med det (f. Ex. med et Barn for at stille det tilfreds).

saĸigpâ, t. flytter ham ell. det tilside ell. bort fra Andet. U. S. pasſ.: flyttes tilside; og refl.: flytter sig; gaaer tilside.

saĸigssáungilaĸ, staaer ikke til at flytte ell. kan ikke flyttes tilside; er urokkelig; bestaaer til Trods for Alt. (Bruges ogsaa om aandelige Ting; Bud ꝛc.).

saĸigtípâ, 1) d. S. ſ. saĸigpâ; 2 der ham ell. det flytte tilside af en den (-mut).

saĸípâ, bringer ham paa andre Ta faaer sin Villie med ham. (Altsaa: hans Anskuelse flyttet tilside.) B ikke almindelig.

saĸitsarpâ, (omtr.: rokker gjen Gange ved hans Anskuelser ɔ:) tr med ham; og **-tsáuput,** de tr med hinanden. I en Deel af L skal dette Ord ligeledes være mindr mindeligt. Jvf. agssortorpâ.

saĸitseriarpoĸ, er villig til at sig flytte eller lader sig let flytte;

saĸitserĩpoĸ, ts. er uvillig til at sig flytte. Af disse bruges navnl Sidste i overført Betydning, neml. er tvær; er gjenstridig. S. uterĩp

sak og **sâ,** Forsiden; det, som er paa en Ting (modsat tunuk og j sides ĸak. Grundbegrebet er selve siden i dens hele Brede, og hvad d foran samme; jvf. sujo. Angaa Stammens dobbelte Form ſ. ĸak). Med Suff. **sâ,** dens Forside; nen 1) selve Gjenstandens Forside; den af den, som vender fortil; 2) R met nærmest foran den, som tænkes na hen til den og hørende til den (ſ. a at, ĸut). Desuden er 3) et L Forside dets Vestside (som vender Solens Nedgang, ſ. tunuk); og 4) tragtes paa en Maade den smalle ell. Kanten af alt Fladt som en side, der gaaer rundt imellem Fladsi (ligesom den allersmalleste Kant be tes som Ansigt, ſ. kînaĸ); ſ. n. -dlivoĸ og sãpoĸ ff. — Med Su App. udtrykkes herved Præpp.: foran, paa, forved; f. Ex. sâne ĸeĸar staaer foran ham; sânut ingípoĸ, ter sig foran ham; sâgut ingerdla gaaer foran ham; sâvnit autdlar han gik bort fra foran mig, ꝛc. — Uden Suff. bruges det kun i Te

sangmut, mod Vest; ſ. d. F.

sangmukarpoĸ, bevæger sig hen dets sâ. Bruges kun om Skyd trækker mod Vest.

sagdleĸ, 1) den Forreste; 2) pa Konebaad ell. andet Rofartøi: den, fører den agterste Aare (og saaledes

Andre roende bagved sig eller sidder foran dem alle). 3) m. S. **sagdlia**, den, som er foran denne (f. Ex. en Ø, som ligger foran det Sted).

sagdliuvoĸ, er den Forreste.

sagdleĸípâ og **-ĸisípâ**, vender for sig bag paa det (et Klædningsstykke, idet han tager det paa).

sagdlivoĸ (synes nærmest dannet af et ubrugeligt sagpoĸ, anal. tunugpoĸ; altsaa egentlig: viser mere bestemt Forside end Smalside imellem Fladsider), bliver tyndt; og m. S. faaer det (gjort) tyndt.

sagdlilerpâ, arbeider det tyndt. Disse bruges ikke ganske almindelig, s. n. sâlivoĸ og sâlilerpâ; derimod de Følgende heraf dannede.

sagdliligaĸ, 2. et Bræt; en Planke; en Fjæl.

sagdliligarssuaĸ, spec. en Planke.

sagdliligkiorpoĸ, sauger Træ til Brædder.

sâgdlorpoĸ (Nogle sige: sârdlorpoĸ) ell. **-rsarpoĸ**, stikker Fingeren i Halsen for at brække sig. I andre Egne: sâgdlorpoĸ, s. under ĸak.

sâgoĸ, m. S. **sâgua**, 1) i Alm.: et Værn foran det; noget Bredt, som i lodret Stilling er anbragt foran det (f. Ex. et Skind, man har hængt op for sin Brix for at beskytte sig mod Træk eller Snee, som fyger ind ad Huusgangen); 2) spec. a) igalâp sâgua, et Vinduesgardin; b) sinigfiup sâgua, Omhænget om en Seng; c) kînamut sâgoĸ, et Slør; d) et Pandser; et Harnisk (som man siger, at Nordboerne her i Landet skulle have brugt; men paa Grund af Ordets Fleertydighed maa det i denne Betydning forbindes med en Betegnelse af den bepandsrede Legemsdeel; s. n. sâgtuaussaĸ).

sâguvâ, anbringer en sâgoĸ foran det: trækker Gardinet for &c.

sâgpoĸ, vender sig hid, eller vender sig om imod Nogen ell. Noget (-mut); og m. S. **sâgpâ**, vender sig om imod ham ell. det. — Htr. **sâgsivoĸ**. Jvf. n. sangmivoĸ.

sâgniarpoĸ, spec. omvender sig. (Bruges i denne Betydning uden videre Tilføielse.)

sâgtípâ, 1) lader ham vende sig hid, ell. bringer ham til at vende sig hid ell. imod Nogen ell. Noget (-mut); 2) omvender ham. Jvf. n. sâtípâ.

sãpâ, vender sig til ham i en ell. anden Hensigt; især: 1) retter sin Tale til ham; tiltaler ham; svarer ham; 2) vender sig imod ham i fjendtlig Hensigt; 3) giver sig i Færd med det (et Arbeide). — — U. S. i Pl. de vende sig om imod hinanden. Htr. **sãssivoĸ** (bruges kun sjelden).

sãpoĸ s. længere nede.

sãssúpâ, vender sig fra Andet imod ham eller det i Vrede; anfalder ham; slaaer det i Stykker &c. (egentl. vel omtr.: vil vende sig imod Nogen og gjør det imod ham eller det). Bruges om Mennesker og Dyr.

sâterpâ ell. **-rniarpâ**, henvender sig til ham; gaaer til ham i et Anliggende (for at faae Raad ell. Hjælp).

sâtípâ, 1) vender eller dreier ham eller det med Forsiden hid eller imod Nogen ell. Noget (-mut); 2) lader ham vendes Forsiden til af Nogen (-mut). S. tunutípâ. (Her ville dog begge Betydninger som oftest falde sammen, eftersom den, som Nogen vender sig til, i Regelen ogsaa er vendt eller vender sig imod denne.)

sâgtuaĸ, en Krabbe.

***sâgtuaussaĸ**, et Pandser; et Harnisk.

sâĸ, m. S. **-sâ**, Forstykket i et Klædningsstykke.

sâgssaĸ, Noget til Forstykke, eller det, som skal være Forstykket.

sâliaĸut, 1) et Forklæde; 2) en Brystdug; Smække; Hagesmække &c.

sangiagpoĸ, er skinsyg (en Mand; jvf. ningarpoĸ. Ordet er dannet som igpingiagpoĸ, nunangiagpoĸ, sing--ningiagpoĸ; altsaa omtr.: er ilde fornøiet angaaende den foran sig ɔ: sin Kone).

sangiúpâ, har ham mistænkt for sin Kone.

sângerpâ, indtager Rummet foran ham ell. det, ell. holder sig foran det; spec.: kommer tæt udenfor Stranden ligefor det Sted, hvor man boer. S. atangerpâ.

sângiúpâ, kommer udenfor et Sted (-mut) med det. U. S. — med sig selv (som

tikiúpoĸ; og danner saal. en Art htr. Form til det Foreg.).

sangmivoĸ, er i hidvendt Tilstand; er vendt hid eller imod Nogen eller Noget (-mut). M. S. — imod ham ell. det; er rettet derpaa. issima sang-missât, det, som mine Øine ere rettede paa.

sangmeĸatigîgput, s. de staae ell. ligge alle i samme Retning; de ere parallele (ell. deres Retninger, f. Ex. Øinenes).

sangmisípâ, lader ham eller det være vendt imod Nogen ell. Noget (-mut) ɔ: stiller ell. lægger det i den Retning.

sangmersornera (-neĸ, 3. m. S.), den Side af en Ø eller et Isfjeld ꝛc., som vender imod Strømmen. S. angiv-dlortaĸ.

sangmerĸaĸ, en Bratning ell. en Bugt ud til Havs, som vender lige imod Søgangen.

sãpoĸ, t. (neppe af sâgpoĸ, men af et ubrugeligt sagpoĸ, s. o. sagdlivoĸ; altsaa egentl. vel omtr.: viser Smalsiden ganske smal ɔ:) er tynd.

sãtoĸ, tynd (tyndt Tøi; et tyndt Bræt, ꝛc.); spec.: en flad, tynd Steen. Forekommer desuden i Pl. som Navn paa visse lave Øer foran høiere Land.

sãtorsiorpoĸ, søger efter flade, tynde Stene (til Gulv ell. Andet).

sâlivoĸ, er bleven tyndere (ogsaa f. Ex. om Skydækket). M. S. har faaet det tyndere for sig, eller har faaet det gjort tyndere.

sâlilerpâ, gjør det tyndere.

sarĸaĸ, m. S. **sarĸâ**, Subj. u. S. **sar-ĸaup**, 1) den Side, som ansees som den forreste; Prospectsiden (hvor Øinene ere, og hvad dermed kan sammenlignes); 2) den hidvendte Side; den temporære Prospectside; 3) spec.: Solsiden (af et Land, et Fjeld, et Huus ꝛc.); i en Fjord: Landet paa den nordlige Bred (s. alá-ngoĸ). ameragdlup sarĸâ, ameralik-Fjordens Solside ɔ: Landet paa dens Nordside. Den specielle Betydning er for denne Form den langt overveiende, hvorimod den i nogle af Afledningerne aldeles træder tilbage.

sarĸauvoĸ, 1) er en Solside; vender mod Syd (et Sted); sjeldnere: 2) er en Prospectside; vender imod En og er ikke skjult ved noget Foranliggende. S sarĸumivoĸ.

sarĸangerpâ, 1) befinder sig fo dets Solside; 2) indtager Pladsen fo dens forreste Side ell. Prospectside. kíssarssût sarĸangerpara, jeg sad foran Kakkelovnen.

sarĸangiúpâ, stiller ell. lægger det foran Nogen ell. Noget (-mut); bl. forelægger En det, stiller En det for (billedlig).

sarĸarmio, 1) En, som boer paa S siden; 2) Noget, man har paa sin P spectside; a) et Brystsmykke (en Br naal, en Orden ꝛc.); b) en Kokarde.

sarĸarpoĸ, vender Prospectsiden staaer vendt lige imod En. umiars sarĸarput, Skibet staaer nu vendt imod os. — sarĸardluinardlune a -dlaisimavoĸ, han blev skudt lige fra og lige midt paa. M. S. **sarĸ** **-pâ**, er foran det og har det foran har dens Prospectside ell. dens paag dende Side vendt imod sig (Subject Object vendte imod hinanden). alán sarĸarparput, vi havde dens Skyg side vendt imod os. seĸernup sarĸ -pago, naar Solen kommer foran (og altsaa Gjenstanden er vendt i Solen, og Solen imod den).

sarĸaerpâ og **sarĸaiarpâ** bru undertiden om: fremlægger det; aab barer det (altsaa: borttager Prospectsi saa man kan see det Indre).

sarĸissârpoĸ, slikker Solskin; si ell. ligger i Solen for at opvarme gotte sig.

sarĸumivoĸ, er for Øine; er utill let; ligger for Dagen.

sarĸúmerpoĸ, s. 1) i Alm.: kom for Øine; lægges for Dagen; 2) sp a) er udpakket og fremstillet til Salg Vare); b) aabenbarer sig for No (-mut. Brugtes allerede i den hede Tid om overnaturlig Aabenbaring).

sarĸúmerfigâ, kommer frem for h Øine; aabenbarer sig for ham.

sarĸúmersípâ, 1) lader ham ell. komme for Øine ell. for Dagen (i Alm 2) pakker det ud ꝛc.; 3) aabenbarer (enten selv ell. ved en Anden; s. d. F.

sarĸúmiúpâ, bringer det for Øi

ommer for Dagen med det; aabenbarer
et (selv).
kúmîvâ (anal. ánaivâ, aseruivâ
c.), faaer det aabenbaret for sig; det
egges for Dagen for ham.
kúmersitak, m. S. -tâ, det, som
an har aabenbaret ell. ladet aabenbare;
ans Aabenbaring for Nogen (-mut).
kúmîssak, m. S. -ssâ, det, som
ev ham aabenbaret; den Aabenbaring,
om han erholdt.
kúmernera (-nek, 3. m. S.), det,
t han aabenbarer ell. aabenbarede sig;
ans Kommen for Øine ell. hans (per-
onlige) Aabenbarelse for Nogen (-mut).
kut (Noget, som er paa Forsiden), i
l. sârkutit ell. m. S. sârkutai,
m spec. om: Redskaberne, som ligge
oran Manden paa Kajakken; navnlig
uglepilen og Blærepilen.
kutigssak, et Stykke Træ til en
aadan Piil.
dliarpok og m. S. -rpâ, 1) har
Barn ell. Andet paa Skjødet; 2) lig-
er med sine Hvalpe foran sig (en Hund).
dliak, 1) d. S. s. sardliagak (og
eraf sardliarâ, d. S. s. sardliarpâ);
) Prov. d. S. s. sardliartok.
rdlivok, fortsætter sin Fart fremad?.
Deraf:)
dlissârpok, glider henad Isen (ved
t tage Tilløb).
dlok, (et tyndere Sted?). Bruges
un: 1) som Stednavn; 2) i Pl. prov.
m: en tynd Fugleskindspels (af Rygge
l. Halse 2c.).
rdlorssak, et forskavet, tyndt Sted i
t Skind.
dlorsserpâ, forskaver det (Skin-
et); kommer hist og her med Kniven
æsten igjennem det.
rdlorssartôk, et Skind med mange
aadanne tynde Steder.
migpâ, støder ham tilside med Skul-
eren og Overarmen (Armen lagt til
Kroppen, altsaa med hele Overkroppens
Vægt). U. S. i Pl. de — hinanden —.
— I Labr.: støder Hul i den; flænger
en (Huden ell. et Baadebetræk).
ssugpok, gaaer forbi foran En;
rager forbi Ens Syn. pâmiut sarssug-
titdlugit, imedens Frederikshaab drog
forbi vort Syn ɔ: imedens vi droge
forbi Frederikshaab. S. d. F.

sarssúpâ, 1) gaaer forbi foran ham ell. det; pass. Part. **sarssutak**. 2) gaaer forbi foran En med det; pass. Part. **sarssússak**. 3) u. S. gaaer forbi foran En med sig (som tikiúpok) ɔ: d. S. s. sarssugpok. sarssutitdlugo ell. sarssugtitdlugo takúngilara, jeg saae ham ikke drage forbi foran os.

sarssuavok, kun i Pl. **sarssuáput**, de drage forbi i Flokke (Dyr eller Fugle). M. S. — forbi det —.

sarssuatserpai, mest htr. **sarssu-atsîvok**, venter paa deres Dragen forbi i Flokke ɔ: staaer i Baghold paa et Sted for at skyde det, som drager forbi (navnl. Edderfugle, naar de trække fra Næs til Næs ind ad eller ud af Fjorden).

sarssuatsêriarpok, er gaaet ud paa saadan Jagt.

sârugdlik (dannet som tikâgugdlik), 3. en Torsk af den større Art; en Kabliau.

sârugdlingniarpok, er paa Kabliau-fiskeri.

sârugdliutekarpok, har Forraad af Kabliau (enten tørrede ell. henlagte som mikiak).

sãssúpâ og sâterpâ s. foran efter sâgpok.

satsigpok, s. er langt ude imod Vest ell. ude fra Landets Forside. Bruges ikke meget, men Part. **satsigsut** forekommer flere Gange som Navn paa Øgrupper, som ligge langt ude fra Landet.

savssarpâ, flytter det længere hen imod Forsiden, ell. og: — længere ud fra sin Forside og henimod en Anden (-mut); bærer ell. sætter det frem 2c. Htr. **sav-ssaivok**, især: sætter Mad frem (jvf. avalagpâ). U. S. **savssarpok**, 1) flytter sig længere frem ell. hen imod Forsiden; især: 2) gaaer frem fra sit Sæde ud paa Gulvet; 3) træder frem hen imod Nogen (-mut); bl. A. — for at forebringe en Sag. (Et andet sav-ssarpok s. under sapivâ.)

savssarfigâ, træder frem for ham (for at tale til ham 2c.).

savssaivfigâ, sætter Mad frem for ham.

savssaigdlerpâ, d. S. s. Foreg., dog især, naar der sættes flere Retter frem.

savssaigdliutigâ, sætter det frem (Mad); tracterer dermed.
savssasigpoĸ, s. er fremskudt; er længere ude fra Forsiden end det Øvrige ell. de Andre.
savssat, Pl., forekommer som Navn paa Øer, der ligge længst fremskudte ud fra Landet. — (Et andet savssat s. under sapivâ.)
sakagpâ, støder imod ham eller det; skubber til ham (især uden Hensigt eller af Uagtsomhed). Htr. **sakagsivoĸ.** ata sakaĸinanga, skub nu ikke til mig! (f. Ex. imedens man skriver Noget). — Jvf. pakagpâ og kagdluarpâ.
sakamagpâ, 1) gjør en Knude eller Bulk paa Enden af det (som f. Ex. paa et Brækjern ell. paa en Ridepidsk); gjør ligesom Hoved derpaa; 2) spec.: lægger Straa ell. Lignende tværs over hinanden og bukker dem skifteviis ind og ud til en tæt pakket, sammenhængende Stængel (til Legetøi). Htr. **sakamagsivoĸ.**
sakamagtaĸ, 1) en hovedlignende Knude ell. Bulk paa Enden af Noget; 2) det ommeldte Legetøi.
sake, m.S. **sakia**, hans ell. hendes Svigerfader ell. Svigermoder.
sakiatsiaĸ, m.S. **-tsiâ**, hans eller hendes Svoger eller Svigerinde; neml. 1) hans Kones Broder ell. Søster; 2) hendes Mands Broder ell. Søster.
sakiak, 2. 1) et af de korte Ribbeen paa begge Sider af Brystbenet (med ell. uden Kjødet derpaa); 2) i Pl. m.S. **sa-kiai**, Brystet (overhovedet).
sakíssagpoĸ, har faaet Brystet til sin Deel (af det fangede Dyr).
sakísseraoĸ ell. **-rivoĸ**, har med sit Bryst at bestille ɔ: har Smerter i Brystet.
sakiagdlugpoĸ, har et daarligt Bryst; er brystsyg.
sakiagigsaut, et Lægemiddel for Brystet; i Pl. **-tit**, især: Brystthe.
sakímerâ, er bleven saa indtagen i ham ell. i det, at man gjerne saae, at det aldrig fik Ende; ønsker, at det Gode maatte vare længere. (Bruges meest om Personer.) Htr. **sakímerpoĸ**, s.
sakíminarpoĸ, 1) man er saa indtagen i ham &c.; 2) han ell. det er saa indtagende (eller behagelig eller oplivende ell. vederkvægende), at man maatte ø[nske] at det aldrig fik Ende; og efter Omstæn[dig]hederne: 3) det er beklageligt, at [I] nu skal skilles fra ham ell. ved det. sakíminaĸause, det er ret beklage[ligt] at I nu ville forlade os.
sáko, 1) et Vaaben eller Værktøi (i[...]) befatter Alt, hvormed Noget angri[bes] foruden med de bare Hænder). 2) i[s]... et Jagtvaaben eller Mordvaaben; og 3) i Pl. spec.: Harpun og B[...] med Tilbehør, at fange Sælhunde m[ed]; en Kajaks Fangeredskaber. sákoĸán[...] -laĸ, han har ingen Fangeredskaber. (I NGr. bruges det derimod i Sg. [spe]cielt om: en mindre Harpun til at fa[nge] Sælhunde med paa Isen.)
sákugssaĸ, 1) Noget til et Vaab[en]; sákugssâ, det, som skal være hans V[aa]ben, ell. hvoraf der skal gjøres et V[aa]ben til ham. 2) Vaaben eller Vær[ktøi] til Noget (at angribe det med). sákı[...] -ssaĸartípiuk? har Du det forn[ødne] Værktøi til det? (at bearbeide det m[ed] eller at Du kan faae Bugt med det).
sákugssamausivik, et Tøihuus; Arsenal.
sákunigpoĸ, t. og **sákutârpo[ĸ]** 1) har faaet Vaaben; 2) spec.: har f[aaet] Fangeredskaber.
sákunerdlâĸ, En, som nylig har f[aaet] Vaaben; en Yngling, som nylig er i[ndt]raadt i de Bevæbnedes Tal.
sákulerpoĸ (med eet) og **-lerso[ĸ]** **-poĸ** (med flere), forsyner sig med V[aa]ben; bevæbner eller ruster sig. angu[...] sákulersortut, de vaabenføre Mænd.
sákulissarpoĸ, har Vaaben ell. Vær[k]tøi med sig.
sákutôĸ, en stærkt Bevæbnet; spec.: 1) Soldat; 2) umiarssuit sákutût, et [Or]logsskib (s. sorssût).
sákortuvoĸ, 1) har ualmindelige Kr[æf]ter; naar han angriber Noget med de b[are] Hænder, er det ligesom, naar en Anden ang[ri]ber det med Vaaben ell. Værktøi; 2) ov[er]ført paa et Redskab: er stærk ell. kr[af]tig; man kan med den magte mere [end] med de almindelige.
sákortussoĸ og **sákortôĸ**, [en] Stærk; En, som har ualmindelige Kr[æf]ter (Menneske ell. Redskab).
*__sákortusaut__ ell. i Pl. **-sautit**,

-askine (i Almindelighed). mássákut
-t tamangajaisa sákortusautinik
-nassarpait, nu for Tiden gjøres næ-
-a Alting med Maskiner.
-uarpâ, bruger Vaaben imod ham;
-falder ell. angriber ham ikke blot med
bare Hænder; og **sákuáuput**, de
hinanden.
-únerarpoĸ, slaaer om sig i Vrede;
ligesom bevæbnet i sin Forbittrelse.
-avoĸ, lider af Varme og gjør der-
-er: trækker Klæder af sig eller ligger
-a Ryggen og strækker sig &c.
-kut, sâlivoĸ og sâlilerpâ s. sak.
-pâ og saligut s. d. F.
-ivâ (ameĸ), kradser ell. skraber Haarene
et Skind med en Kniv; rager det.
-katigssaĸ salissaĸ, et Vanteskind,
-oraf Haarene ere skrabede med en Kniv
-ke afrykkede). Kan ogsaa bruges om
-vende: rager ham. (Grundbetydnin-
-n synes dog at være: bortskaffer det
-edhængende; s. d. F.).
-igpâ, 1) renser det for det Vedhæn-
-nde; gjør det reent (en Stue; et Skind;
Kar; et Skydegevær &c.); i Pl. 2) pil-
-c dem rene (Ærter, Kaffebønner og
-gnende).
-igsimavoĸ, er reengjort.
-igut, et Redskab at gjøre reent med;
-. A. i Pl. en Feiekost (men s. saniutit);
-. S. -tâ, enten: hans Redskab &c.;
-ler og: det dertil hørende Rensered-
-ab (hvormed det pleier at renses; f. Ex.
-t Visker til en Kanon).
-rkut s. d. F.
-ugpoĸ, er mager; mangler Fedme
-l. har mistet sit Fedt (egentl. vel: er
-r; s. n.). Jvf. sanigorpoĸ.
-gdloĸ, d. S. s. salugtoĸ.
-gdlûvoĸ, d. S. s. salugpoĸ (og bru-
-es islæng dermed).
-uvarpâ og **salúmarpâ**, (Solen
-l. Luften) har tørret det udenpaa, saal.
-t det Flydende (Vand ell. Fedt) er for-
-undet fra dets Overflade. — — —
-l. S. pass. (Bruges mest om Skind
-l. andet Bøieligt; Klæder &c.).
-uvarsarpâ og **salúmarsarpâ**,
-tørrer det saaledes ved Behandling ɔ:
-) bortskaffer det Flydende fra dets Over-
-ade enten ved at skrabe det af ell. ved
-t viske det op med Noget, som kan
trække det i sig; ell. og: 2) breder det
ud til Tørring i Luften ell. Solen.

salerĸut, mest i Pl. **-tit**, Vandklæder; Overtøi til at beskytte sig imod at blive vaad (i Almindelighed; ogsaa, hvad man ellers ikke kalder Klæder, f. Ex. et Vandskind, som man hænger over sig i Regnveir).

sama [1) det Lave; det nedenfor En; 2) Søegnen; det ud imod Søen; 3) det i Vest. Er i Alt modsat pava, s. S.]. Deraf:

samane (Loc.), 1) der i Vest; og bl. A.: i Labrador ell. i de vestlige, af Eskimoer beboede Lande; 2) der nede i det Lave; og bl. A.: i Underverdenen. Ligesaa hos de Følgende. **samánga** (Abl.), der Vest fra, eller dernede fra; **samûna** (Vial.), der Vest igjennem, ell. dernede igjennem; **samunga** (Term.), der Vest hen, eller derned. — Med det tilbagevisende ta: **tasamane** &c.

samanîpoĸ, er dernede, eller er der i Vest.

samungnarpoĸ, gaaer dernedadtil, ell. gaaer derhen i Vest.

samûnarĸúpoĸ, gaaer der neden om ell. der Vest igjennem. — — — — M. S. — om det.

tasama (Interj.), dernede ell. der i Vest (er han).

savna (Pron.), Subj. **savssuma**, han der i Vest ell. dernede; Pl. **savko** og (Subj.) **savkua**, de der i Vest eller dernede; og med ta: **tasavna** &c. — Som Tilraab: **savssumâk** og **savkorsî-â**; s. pavna.

sâmik, 1) den venstre Haand. sâmiup tungâ, den venstre Side. — sâmiata tungâ, hans venstre Side. 2) en Keithaandet.

sâmigdleĸ, den, som er længst til Venstre (f. Ex. den venstre Fløihund i et Spænd). issâ sâmigdleĸ, hans venstre Øie.

sâmigsorpoĸ, bruger Keiten.

sanavoĸ og **-vâ**, 1) i Alm.: frembringer Noget af Andet ved sine Hænders Arbeide, eller giver Noget ved sit Arbeide den Form ell. Beskaffenhed, som det skal have; bearbeider det raae Stof; danner det; gjør det i Stand &c. 2) spec.: snitter; arbeider i Træ ell. Been. Bruges overhovedet saagodtsom udelukkende

om Mandsarbeide. (Ucorrect synes det, naar det af Nogle anvendes f. Ex. om at gjøre et Digt ell. Lignende.)

sanáupâ og **sánápâ**, bearbeider eller danner eller tilsnitter 2c. Noget (-mik) for ham ell. i hans Sted.

sánarigpoĸ, s. er dygtig til at arbeide i Træ ell. Been (ell. Lignende); gjør net og solidt Arbeide.

sanassoĸ, spec.: En, som arbeider i Træ ell. Been; især: en Tømmermand ell. Snedker.

sánakut (Pl. af -ko), Snittespaaner (incl. Høvlspaaner; s. dog ĸaperrakut).

sánat, 1) et Redskab at bearbeide Noget med; 2) spec.: en smal, langskaftet Kniv, der er sleben fra een Side og krummet lidt i Spidsen (og som er en Grønlænders Hovedværktøi).

sánavik, et Tømmer- eller Snedkerværksted.

sanâĸ (fork. af sanassaĸ), det Bearbeidede ell. Dannede; mest m. S. **sanâ**, hans Arbeide; hans Værk; hans Fabrikat; en Ting ell. en Gjenstand, som han ved sit Arbeide har frembragt af Andet eller af det raae Stof. — una ĸajaĸ kiauna sanâ? hvis Arbeide er denne Kajak?

sanâgssaĸ, Noget at forarbeide; en Gjenstand, som man skal forfærdige. — sanâgssaĸ ajornaĸ ell. sanâgssamig-toĸ, havde man dog blot Noget at forarbeide!.

sanarfivoĸ og **-vâ**, 1) bearbeider Noget for at bringe det i en vis Tilstand (ikke saavel dannende som tilberedende), tilreder det, gjør det tilrette, laver det til. nuna sanarfissaĸ, dyrket Land; Agerland. 2) spec.: tilreder den fangede Sælhund saaledes, at den kan bugseres (tilstopper Saarene, løsner Skindet paa visse Steder, puster den op 2c.).

sanarfit, en Langkniv eller Purrekniv til Brug ved saadan Tilredning.

sane, m. S. **sania**, Rummet ved Siden af ham eller det. Med App. udtrykker det Præp.: ved Siden af; f. Ex. saniane igdloĸarpugut, vi boe ved Siden af ham; sanianut tugpoĸ, den faldt ved Siden af ham eller af det; saniagut ingerdlásause, I skulle gaae ved Siden af den; sanivnut ingísa-ssutit, sæt Dig ved Siden af mig. Uden Suff. bruges det kun i Ter[...]

sanimut, til Siden; tværs. sa[...]-mut sâgpoĸ (vender sig til Si[...] bruges billedlig om: skeier ud; g[...] paa Afveie.

sanimukarpoĸ, gaaer ad Siden [...] bevæger sig i en Retning tværs paa [...] man selv følger ell. har for Øie (d. [...] s. sanimut ingerdlavoĸ).

sanimukârpoĸ, 1) er tværstribet; 2[...] afskaaren tværs over Haarene (en Ski[...] strimmel). Jvf. ámukarpoĸ f. under[...]

sanimorssorpoĸ, 1) gaaer efter [...] den (som Krabberne; jvf. tunuporss[...] -poĸ); 2) billedlig: a) d. S. s. sanim[...] sâgpoĸ, s. o.; b) er gal; er forsty[...] i Hovedet.

saningerpâ, indtager Pladsen ved h[...] Side; ligger eller staaer ved Siden [...] ham (f. Ex. for at forhindre hans U[...] vigen til den Side).

sanileĸ, m. S. **sanilia**, den, som [...] nærmest ved Siden af ham ell. det; [...] saa bl. A. hans Sidemand (f. Ex. [...] den samme Bænk) ell. hans Nabo.

sanilerâ, har ham ell. det ved Si[...] af sig.

sanilerîgput, s. de ere ved Siden [...] hverandre; de staae eller ligge 2c. jæ[...] sides ved hinanden.

saniliâ (af -liaĸ) og **sanileĸutâ** -ĸut), Prov. hans ell. hendes Æg[...] halvdeel.

saneraĸ, 2. m. S. **sanerâ**, hans [...] dets Side (selve Siden). saneĸan[...] -gut ikeĸarpoĸ, den havde Saar[...] Siden.

sanerardlugpoĸ, har ondt i Sid[...]

sanerarmigpâ, støder paa det e[...] rører ved ham eller det med Siden. [...] nũnguaĸ sanerarmigdlugo kilagsim[...] -voĸ, (Skibet) maa have faaet det H[...] idet det stødte med Siden paa det [...] Næs.

sanerĸiarpoĸ, har Vinden lige [...] Siden; seiler med Sidevind.

sanerĸúpâ, passerer ved Siden af d[...] omgaaer det. — Bruges ogsaa billed[...] ligesom hos os: omgaaer et Bud e[...] en Bestemmelse og Lignende.

sanersoĸ, Prov. d. S. s. siners[...] Nr. 2; s. under sine.

erpoĸ, s. 1) dreier sig eller har
eiet sig paatværs for Andet. — umi-
rssuit sánerput, Skibet vender nu
edsiden til. 2) har Smerter af Slid
. Anstrengelse; er ligesom lamslaaet (f.
. over Laarene af at have gaaet et
ngt Stykke paa glat Iis).
ingavoĸ, er paatværs for Andet
en mere eller mindre fast Stilling);
t en Fjeldryg ell. en Ø: er tværs paa
tningen lige ud fra Land (altsaa parallel
d Kystens Retning). S. tukingavoĸ.
ingassulik, 3. et Kors.
ersípâ, dreier det paatværs; stiller
r lægger det i Retning tværs for det
ndet (-mut).
erut, m. S. **tâ**, et Tværstykke, som
a en eller anden Maade hører til et
ngdestykke; navnl.: 1) et Tværtræ ell.
Overligger paa opreiste Støtter, især
a en enkelt Støtte (jvf. ikârut); 2) et
anaglet Tværstykke paa en Dør eller
gnende; 3) en Raa paa en Mast;
en Slaa.
igorpoĸ (har tabt det ved Siden
sig ɔ: af sine Knokler?), bliver eller
bleven mager; har tabt sit Huld (jvf.
erngorpoĸ). Ordet betegner en større
agerhed, end salugpoĸ ell. sagdlûvoĸ,
bruges saaledes navnlig om Afmag-
ig ved Sygdom.
ik, 3. i Pl. **sangnit** (og sángit),
tøvgran eller Lignende paa ell. i No-
; tør eller løstliggende Ureenlighed
m kan bortfeies ell. affies, f. Ex. Feie-
rn paa Gulvet; Blade ell. smaa Lyng-
mper imellem Bær; et Gran i Mælk,
Lignende).
erpâ, sangniarpâ og **saniar-
â**, renser det for dets tørre eller løse
eenlighed. Almindeligst bruges vel
nerpâ fortrinsviis om at feie et Gulv
. Lignende, og de to Andre om at ud-
le eller affie Ureenlighederne af Noget
ær, Gryn, Mælk &c.); men forøvrigt
uges tildeels ogsaa saligpâ saavel om
t Ene som det Andet.
iutit, sangniautit, saniautit
l. af -ut), et Redskab til at bortskaffe
n tørre ell. løse Ureenlighed med; for-
nsviis: saniutit, en Feiekost, ell. hvad
r bruges som saadan (s. saligut); og
ngniautit, en Børste (s. ĸiviuiautit).

sangnerpâ, tilsmudser det med Tørt ell.
Løst (f. Ex. Gulvet ved at tabe Fjer
ell. angmagssat-Levninger ell. Lignende
paa det).
sângerpâ, sangiagpoĸ og sangiúpâ s. sak.
sangigpâ, søger efter Luus i hans Ho-
vedhaar ell. Klæder.
sángivoĸ, er stærk; har Kræfter. Be-
tegner omtr. d. S. s. nukeĸarpoĸ, dog
mere som Ens Natur, hvorimod nukik
i Betydning af Kraft forudsætter, at den
er opnaaet ved Øvelse.
sángisôĸ (Part. sángissoĸ bruges nep-
pe), en Stærk. Siger noget mere end
nukilik, s. o.
sángîpoĸ, ts. 1) er svag; har ingen
Kraft (siger mere end nukeĸángilaĸ, s.
o.); 2) er svag i aandelig Forstand: har
ingen Kraft at staae imod med; kan let
forføres &c. (jvf. ĸajangnarpoĸ).
sangmivoĸ &c. s. sak.
sangnerpâ &c. s. sanik.
sanguvoĸ, 1) dreier af til en af Si-
derne; slaaer ind i en anden Retning
(Noget, som er i Bevægelse: Menneske
ell. Dyr; en Elv &c.); 2) trækker sig
deelviis krum til en af Siderne, saal.
at en Deel viser til Siden, medens det
Øvrige er lige (f. Ex. et Menneske; en
Kajak, og Lignende); 3) bugter sig til
Siden og tilbage igjen (f. Ex. en Orm).
sangungavoĸ, er skjæv paa ommeldte
Maade.
sangussarpoĸ, 1) vrider sig til Si-
derne; 2) gaaer i Bugter ud og ind.
(Bruges bl. A. om en Vei.)
sangússarigpoĸ, s. 1) har let ved
at dreie af til Siden (f. Ex. et Fartøi,
som vender let); 2) kan let bugte sig til
Siderne (en Orm ell. Lignende).
sangujâĸ, en Børsteorm i Havet (som
svømmer i Bugter). Forekommer des-
uden oftere som Navn paa Elve med
stærkt og nogenlunde ligelig bugtet Løb.
saoĸ, fiin Jord ell. Snee, som er strøet
paa Noget; især: Muld paa et grøn-
landsk Huustag. (Bruges ikke saa ofte
som sáungutit, s. n.)
saugssaĸ, Noget at strøe over med (Jord;
Snee).
sauvâ, bestrøer det med fiin Jord eller
Snee ell. Lignende. niarĸutik arssa-

-nik sauvait, de strøede Aske paa deres Hoveder. U. S. pass.

sáungutit (Pl. af -ut), 1) det, hvormed Noget saaledes bestrøes; spec.: den fine Jord, hvormed et grønlandsk Huustag belægges; 2) Muldjord (overhovedet).

sapangaĸ, 2. (Pl.: sapángat), en Perle. Oprindelig vel: en perlelignende Prydelse af Been; nu især: en Glasperle.

sapangaussat, Pl. en Slags grøn Haartang, der ligner smaa Perler, trukne paa en Traad.

sapangípâ, slipper det af Hænderne (ufrivillig); lader det falde; taber det af Haanden. Htr. **sapangitsivoĸ** og **sapássivoĸ**.

sapássípâ, d. S. s. Foreg.; dog egentl. vel især: taber det af Haanden ved at støde imod Noget.

sapássisípâ, 1) af sapássivoĸ: bringer ham til at lade det falde, som han bærer eller holder i Haanden (-mik; f. Ex. ved at støde til ham); 2) af sa--pássípâ: lader det tabes af Haanden for Nogen (-mut); bringer Vedkommende til at tabe det (Objectet) af Haanden.

sapangiaĸ, 2. Pl. m. S. **sapangiai** eller **-ngê**, nogle smaa Fjerstilke, som ere vundne om den Ende af Slyngen, som skal slippes, og hindre den fra at slippes i Utide.

sapât, Sabbat; Søndag.

sapâtip akúnera, en Uge. sapâtip akúnere pingasut ell. sapâtit pinga--sut akúnere ell. og sapâtit pingasut nâvdlugit, tre Uger.

sapâtiungmat, (Cjnct.) i Søndags. **sapâtiugpat**, (Sbjnct.) paa Søndag.

sapâtisiorpoĸ, holder Søndag; lader sit daglige Arbeide hvile.

(atissat) **sapâtisiutit**, Pl. Søndagsklæder.

saperpoĸ, seer sig ikke i Stand til det, han ønsker ell. attraaer; 1) kan ikke; formaaer ikke; og m. S. a) — at erholde ell. at faae det; kan ikke opnaae at eie det; b) kan ikke staae sig ell. kan Intet udrette imod ham ell. det (bl. A. imod altfor haardt Veir); 2) drister sig ikke til; vover ikke; og med -neĸ: — at gjøre det; ell. m. S. og -neĸ: drister sig ikke til at — ham ell. det. âtât saperpáka, jeg formaaer ikke (at fange) Sælhundene (enten: skjøndt jeg stadig e[...] Jagt efter dem; eller: fordi jeg man[...] Evne dertil). — oĸalugfigigaluara[...] saperpara, jeg talede vel til ham, [...] jeg kunde Intet udrette. oĸarfigi[...] saperpara, jeg kan ikke sige eller [...] ster mig ikke til at sige Noget til [...] (af Frygt, enten for ham, eller fo[...] det vil være spildt Umage). — a[...] taima agtigissoĸ umiap saperpâ[...] Vind af den Styrke formaaer en K[...] baad ikke at udholde. Jvf. ajor[...] som det ofte falder nær sammen med[...] Udueligbed og Uformuenhed ligeov[...] Noget jo staae hinanden meget nær.

sapernarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, 1) [...] seer sig ikke i Stand til ꝛc.; 2) især: [...] kan ikke faae det; det er, saa at sige, [...] naaeligt ell. meget vanskeligt at erh[...] niutagssat ilãne sapernatdlâra[...] Stævntræer ere undertiden meget va[...] lige at erholde.

sapernivoĸ og **-rnuvoĸ**, form[...] ikke Veiret ell. Isen ɔ: maa blive et [...] (-me ell. -mut) for Veirets ell. I[...] Skyld; ligger over for at vente paa b[...] Reiseleilighed.

saperssarpoĸ, 1) kan ikke udrette [...] get; maa gaae fra det med uforr[...] Sag (omtr. d. S. s. artorssarpoĸ[...] s. d. F.). 2) er i Forlegenhed for [...] get (-mik), som ikke er at erholde; **-rssautigâ**, — for det; kan ikke drive det. Jvf. ajorssarpoĸ.

saperssípoĸ, ts. kan ikke komme[...] dere; maa gjøre Vendereise ell. maa v[...] om med uforrettet Sag. Dette og [...] Forrige kunne ogsaa bruges om: b[...] slagen i en Træfning; taber Slaget.

saperútáipoĸ, ts. (egentl. omtr.: [...] aldrig ikke at kunne), er dristig; [...] efter Omst.: er forvoven; skrækkes [...] tilbage af Vanskeligheder ell. Fare.

sapíngilaĸ, kan godt; formaaer [...] M. S. formaaer det: kan forskaffe [...] det, ell. kan udrette Noget imod ham[...] det, ell. kan udholde den (Stormen, [...] gangen ꝛc.); kan klare sig eller ko[...] tilrette med ham ell. det.

sapĩpoĸ, ts. (egentl. omtr.: er uden [...] ikke at kunne), trodser Faren; er ufors[...] og efter Omst.: er dristig; er forvo[...] Jvf. o. saperútáipoĸ. aitsât s[...]

oĸ, nu først har han trodset Faren ell. ret uforsagt ɔ: det var dristig gjort ar En f. Ex. kommer i et Veir, som n selv ikke turde vove sig ud i).

serpoĸ, tager Mod til sig; giver uforsagt i Færd med det, han ellers var lidt bange for.

sangavoĸ, troer ikke at ville kunne. S. troer ikke at ville kunne magte ell. udføre det ell. udrette Noget imod n ell. det.

sangatípâ, troer ikke om ham, at vil kunne ꝛc., ell. — om det, at det kunne magtes ꝛc. táuna sapísa-gatípara, om ham troer jeg ikke, at vil kunne (det, som Talen er om). ssumúnga sapísangatípara, jeg troer , at han vil kunne magte det (Ob-et) eller udføre det ꝛc.

úpâ, vover ikke at udsætte ham ell. (f. Ex. ham for at reise, eller Baa- for at lade staae til ꝛc.) af Frygt et slet Udfald. U. S. refl.: vover ikke; frygter for ikke at kunne klare tasamunga sapiúpunga, jeg vover ikke der Vest ud.

ivâ, i Pl. -vai, spærrer Veien i ndet for dem (Fisk, navnlig Lax; ell. fugle, navnlig Alker) ɔ: driver dem enfor en Dæmning (Lax) ell. op paa randen (Alker) ved at omringe dem d Kajakker. Htr.: savssivoĸ, bru- det desuden om: finder Sødyr stimlede mmen i en Isvaage; s. n. savssaĸ.

it, helst i Pl. saputit, 1) en Dæm-g tværs over en Elv for at indelukke k; 2) en Dæmning ell. et Dige over-edet.

iserpâ, 1) sætter en Dæmning for ; afdæmmer den (Elven); — 2) ind-er den (en Bugt; en Lavning; ell. og Elv ell. Flod paa Siderne).

isiorpoĸ, bygger en Dæmning. — S. — for den (Elven).

saĸ, i Pl. savssat, 1) Fisk (Lax) Søfugle (Alker), som drives inden- en Dæmning ell. op paa Stranden, r de da kunne gribes; 2) Sødyr ælhunde, Hvidfisk ꝛc.), som komme op n Isvaage, hvor de saaledes ere inde-ttede, og fanges der. (Et andet sav-sat s. under sak.)

ssarpoĸ, fanger et saaledes inde-sluttet Dyr. (Et andet savssarpoĸ s. under sak.)

savssáuput, de ere komne ind eller stimle sammen i en Isvaage, ell. drives sammen paa ommeldte Maade.

savssiarpoĸ, er gaaet paa Fangst efter Sødyr i en Isvaage.

sãpâ og sãpoĸ s. sak.

[**sarápoĸ**, glindser af Væde. (Saal. i Labr.). Deraf:]

sarajagpoĸ, er slibrig at føle paa (af Sliim ell. anden Væde).

sarfaĸ, 1) Strøm; Strømning i Van-det; 2) et Strømsted.

sarfakujuk, (Prov.?) en Strømkobling.

sarfarpoĸ, det strømmer; der gaaer Strøm.

sarfarigsivoĸ, 1) strømmer stærkere (Vandet); 2) spec. det er Springtid.

sarfardlerpoĸ, 1) strømmer svagere; 2) spec. det er slap Tid.

sarfarserpoĸ, har Strømmen med sig.

sarfarsiorpoĸ, 1) farer i stærk Strøm; er midt i en Strøm; 2) d. S. s. det Forrige.

sarfáupâ, (Strømmen) bortstrømmer det ell. tager det med sig. sarfáupâtigut, Strømmen tog os ell. rev os med sig.

[**sârfaĸ**, en Sneppe i Alm.?. Kjendes ikke mere, men forekommer i Stednavne. Deraf:]

sârfârssuk, en Strandsneppe (den al-mindelige).

sârfârssugssuaĸ, en stor Sneppeart, som undertiden forekommer her.

sarĸagpoĸ, er paa Vei til at blive mikiaĸ; er begyndt at gaae i Ostegjæ-ring (uden dog at have naaet den; Kjød, Fisk, Fedt).

sarĸangnípoĸ, ts. 1) smager af saa-dan begyndt, men ikke fuldendt Gjæring (f. Ex. Tørfisk, som under Tørringen har faaet for megen Regn); 2) smager harsk (Fedt).

sarĸaĸ &c., sarĸumivoĸ — sarmigpâ s. sak.

sarĸípâ s. saĸivoĸ.

sarpik, Stjerten af en Hvalfisk; en Hvalspore.

sarpigârpoĸ, sporstøder; viser Stjerten op, idet den gaaer ganske under (Hvalfisken).

sarpilik, 3. 1) En med Hvalspore ɔ: et Hvaldyr; 2) umiarssuit sarpigdlit, et Skruedampskib.

sarpiussaK, 1) en horizontalt liggende Svømmehale paa Krebsdyr og lignende (jvf. paperûssaK); og i Pl.: 2) en kløftet Fuglehale. sarpiussanik papeKar-poK, den har en kløftet Hale (Fuglen).

sarpingavoK, sarpingassôrpoK, sarpitsugpoK og **sarpitsugâ** betegne den samme Afvigelse fra den lige Linie udad ell. tilhøire, som kûnga-voK, kûngassôrpoK, kûsugpoK og kûsugâ indad ell. tilvenstre; s. under kûk.

sarsarpoK, har intet bestemt Sted, ell. er ikke paa et bestemt Sted. Mere bruges det Følgende.

sarsakátârpoK ell. **-taivoK**, ligger og flyder omkring; bliver smidt omkring, snart i det ene Hjørne, snart i det andet (mest om Ting, men bruges vel ogsaa om Personer, som drive omkring fra det ene Opholdssted til det andet).

sarssugpoK, sârugdlik, satsigpoK &c. s. sak.

sauneK, 3. 1) Been (som Stof); 2) i Pl. m.S. **saorne**, a) hans ell. dets Been; Knoklerne i hans ell. dets Legeme; b) Træværket i en Skindbaad; 3) mindre almindelig: Steen i Frugt (navnl. i Svedsker; s. kigut). En Biform heraf, som her kun forekommer i nogle afledede Ord, men i Labr. endnu bl. A. bruges om Steen i Frugt, er saunak.

sáunarigpoK, s. 1) er godt Been til Forarbeidning (tæt &c.; egentl.: har godt Beenstof); 2) har godt Træværk (en Skindbaad).

sáunardlugpoK, 1) er slet Been til Forarbeidning; 2) har slet Træværk (en Skindbaad).

sáuneraoK og **sáunerivoK**, 1) har med Been at bestille; arbeider i Been; 2) har med sine Been at bestille; har ondt i Benene, enten over hele Legemet ell. paa et enkelt Sted.

sáunípoK, t. faaer et Been i Halsen.

sáunivoK og Prov.: **saunaivoK**, bliver træet (en Kvanne ell. anden Væxt).

sáunagpoK, faaer et eller andet Been (f. Ex. et Ribbeen) af et Dyr som sin Deel af Byttet.

saunerpâ, traf det paa et af Benene, saa at Vaabenet ikke trængte ind (det harpunerede Dyr).

saunertaK (tilhørende Been), — m. S. **-rtâ**, Beenbeslaget paa Stæ[...] af en Kajak.

sauniko, et Been ude af Brug ([...] Kjød og til ingen videre Nytte); i Pl. s[...] **-nikut**, 1) Been, som ligge om[...] paa Marken eller andetsteds; 2) [...]ningebeen; 3) m. S. **-kue**, a) Be[...] af det Spiste; b) dens Skelet ell. [...] deraf.

saunikuliaK, et skeletteret Dyr, ell[...] i sin naturlige Forbindelse opstillet Sk[...]

saunikuliagssaK, et Dyr, som [...] skeletteres.

saunikuliarâ, skeletterer det (et D[...]

sauvâ og sáungutit s. saoK.

sava, et Faar (af det islandske sau[...] M. S. dets (Landets) Faar. — tu[...] nunâta savai, engelske Faar.

savâraK, 2. et Lam.

savaut, et Faar i Eie; Pl. m. S. [...] **-vautai**, hans Faar ell. Faarehjo[...]

savaussaK, en Ged.

savaussâraK, et Kid.

sâvigpoK, drives bort af Vinden [...] Strømmen (hvadsomhelst Flydende). [...]ges mest i den følgende Form.

sâvípâ, (Vinden eller Strømmen) [...] drevet det bort. U. S. pass.: [...] s. det Forrige.

sâvitípâ, lader ell. har ladet det [...] bort (f. Ex. en Baad ved ikke at fo[...] den tilbørlig).

savik, 3. og 1. 1) en Kniv (ell. eg[...] vel: Skærende; s. n. savigpâ); — m. S. **savia**, hans —; **savine** [...] **sagfe**, sin —; **savît** og **sagi**[...] din Kniv. 2) Jern. Skjøndt La[...] eskimoiske Beboere rimeligviis have k[...] Jernet, længe førend de kom i Ber[...] med Europæerne (Islænderne), da [...] Steder have Navn af Meteorjern, [...] findes ell. tidligere fandtes der (sav[...] savêrneK), saa er det dog sandsyn[...] at den første Betydning er den opri[...]lige. savik ujarak ell. ujaraussoK, [...] Steenkniv.

savêraK, 2. en lille Kniv; en Ba[...] kniv.

sagfiorpoK, forarbeider Jern; sm[...] M. S. smeder det.

sagfiortoK og **sagfiôK**, en Sm[...]

sagfiugagssat (Pl.: Ting, som [...]

er kunne smedes) kan efter Omst. bruges
n: Metaller i Almindelighed.
iliorpok, gjør en Kniv ell. Knive.
ailiortok, En, som gjør Knive; en
nivsmed.
ekut, i Pl. -tit og m. S. -tai,
ov. Laasen paa et Skydegevær. S.
passortak.
igpâ, 1) beskærer det; snitter lidt af
(et Stykke Træ ell. en Rem, som er
tyk); 2) unâk savigpâ, sætter Har-
nen paa Skaftet; sætter Skarpt paa. I
ste Betydning bruges som htr. Form:
vigtorpok.
erorpâ, omtrent d. S. s. det Forrige
. 1: snitter lidt paa det hist og her;
r: snitter det glat udvendig (et Stykke
en ell. andet Haardt).
erortípai (kigutine) og htr. sa-
erortitsivok (uden Tilføielse),
ov. skærer Tænder (i Søvne).
gússaerpâ (unâk), tager Harpu-
n af Skaftet (s. o. savigpâ). — —
S. pass.: (Skaftet) har faaet Har-
nen af sig; enten: — ved at Manden
den af; eller: — ved at træffe i
dyret (hvor den skal gaae af).
ípâ, føler eller tager paa det med
anden. Htr. savitsivok.
tuvok, 1) føler (tager) paa alt det,
n seer; er pilsingret; 2) er ferm til
føle (ell. tage) paa Tingene; er fin-
nem; kan udføre et Arbeide, som man
skulde troe var muligt.
tôk, d. S. s. savitussok: 1) en
lfinger; 2) en Fingernem.
tôrpok, forgriber sig paa Noget;
-rfigâ, — paa det.
igpok, føler sig for (i Mørke 2c.).
S. — paa det; beføler ham ell. det.
tigssáungilak, 1) maa ikke be-
es eller røres ved (en Ting, man holder
evd over); 2) kan ikke beføles (en Aand).
savtigssaussok eller savtigagssak
bruges om: Materie, Stof; dog kun
saavidt denne Betydning fremgaaer til-
ækkelig tydelig af Sammenhængen.
tiut, et Føleredskab; et Følehorn (s.
gssûssak).
tagpok, i Pl. -gput, leger Blindebuk.
ok s. sâvigpok.
sarpok s. sak og sapivâ.
erpâ, 1) bestænker ham ell. det (med
Vand 2c.; især ufrivillig eller af Ufor-
sigtighed, f. Ex. ved at spytte igjennem
Tænderne); 2) bestænker det med en Deel
af det samme; stænker det op (f. Ex.
Vand af Søen ved at slaae med Ka-
jakaaren hen ad den eller ved at kaste
Noget i Vandet, saa det sprøiter op).
S. n. sekípâ.

sekiak, Tyndtarmens Indhold (som stæn-
ker, naar det med Fingrene trykkes ud
af den).

sekípâ, 1) stænker eller sprøiter det ud
paa Noget (-mut) ved at presse det
igjennem en fiin Aabning; 2) sprøiter
Noget (-mik) saaledes ud paa ham ell.
det. Bruges ikke meget, idet sekerpâ
bruges ogsaa i denne Betydning.

sekitsáuput, de oversprøite hinanden
med Vand (Børn, ved at tage Munden
dygtig fuld og presse det ud igjennem
Læberne).

serparpok, 1) det stænker; og — —
m. S. — derpaa. I denne Betydning
ofte: **serpaligpok**. 2) m. S. han
stænker med Noget (-mik) derpaa; be-
stænker eller besprænger ham eller det
(især i en bestemt Hensigt, f. Ex. for at
gjøre det fugtigt). I denne Betydning
helst: **serpartarpâ** ell. **serparter-
-pâ**, og htr. **serpartaivok** eller
-rterivok.

serparnek ell. **serpalingnek** ell.
serpartarnek, et Stænk.

sekinek, 3. Solen.

sekínerpok, s. Solen skinner. — —
M. S. — paa det.

sekinersiorpok, 1) gaaer i Solskin;
2) seer efter Solen; søger at faae Øie
paa den (i Taage); 3) høitideligholder
Vintersolhverv (af Glæde over, at den
kommer tilbage).

sekungnerpok og Prov.: **sikor-
-nerpok**, s. lukker Øinene (for en
kort Tid, og ikke for at sove). sekung-
-nerdlutit tigusît, tag med lukkede Øine.

sekugpâ, sønderslaaer ell. sønderknuser
ell. søndersplitter det (paa eengang). —
U. S. pass. Bruges ikke meget; s. videre.

sekugterpâ, sønderknuser det lidt efter
lidt eller ved fortsat Behandling (ved
mange gjentagne Slag ell. Stød 2c.);
banker ell. tærsker det smaat.

seĸugterivik, en Morter. (S. tugga--ivik).
seĸugterut, 1) Støderen i en Morter; 2) *ĸamutit seĸugterutit, en Tærske-vogn.
seĸumípâ, splitter det ad i mangfoldige Smaastykker; f. Ex. slaaer det aldeles itu eller i lutter Splinter, ell. koger det saalænge, at det gaaer fra hverandre i lutter Trevler, og Lignende. U.S pass.: er splittet reent ad; har mistet al Sammenhæng (bl. A. ogsaa om et Klædningsstykke, som er blevet til lutter Laser).
seĸumisípâ, lader det splittes ad ꝛc. 1) af en Anden (-mut); 2) — ved selv at lade det falde eller at lade det koge for længe ꝛc. (kommer saal. oftere til Anvendelse end det Forrige).
serfaĸ, en Teist.
serfarniarpoĸ, er paa Teistejagt.
sêrivoĸ s. sêrpoĸ.
sêrĸineĸ s. sêrĸoĸ.
serĸoĸ, m.S. **serĸua**, Baglallen af en Sælhund.
sêrĸoĸ, m.S. **sêrĸua**, Knæet af et Menneske. Muligt, at dette Ord er rodbeslægtet med det forrige, men hverken Formen ell. Betydningen taler for directe Afledning paa almindelig Viis.
sêrĸuaĸ, m.S. **sêrĸuâ**, 1) Knæskallen; 2) en lille Knokkel i det øvre Led af en Sælhunds Baglalle.
sêrĸuarpoĸ, støder sig paa Knæet, ell. faaer en eller anden Knæskade.
sêrĸormigpâ ell. og: (Prov.?) **sêr--ĸorpâ**, støder ham med Knæet.
sêrĸúmerpoĸ, s. knæler ned (paa Noget: -mut).
sêrĸumiarpoĸ, knæler; ligger paa Knæ (-me og -mut).
sêrĸúmerfik ell. **sêrĸumiarfik**, en Knæleskammel ell. Andet at knæle paa.
sêrĸumiarfigâ, 1) knæler derpaa; 2) knæler for ham. Jvf. patdlorfigâ.
sêrĸineĸ, 3. i Pl. **sêrĸernit** (ell. Dual. **-rnak**, hvor Dualis endnu bruges), et Par Fruentimmerbuxer. (I ældre Tid ogsaa: et Par Knæbuxer for Mandfolk, men som nu, saavidt vides, ikke bruges mere nogetsteds paa Vestkysten.)
serĸorpoĸ, siger ligesom: seĸ ɔ: giver et Knald ell. en knaldlignende Lyd fra sig: knalder; brager; knager; sn... der; skralder. agssane serĸortí... knepper med Fingrene.
serĸulugpoĸ, giver saadan Lyd g... tagne Gange i Træk (især en sva... Lyd af den Art); smaaknager.
serĸulugtoĸ (Partic. af Forrige), A. Prov. en Rosin.
serĸuínarpoĸ, gav kun Knald... brænder for; klikker (et Skydegevær... Percussionslaas; s. autdlángitsôrp...
serĸortaut, 1) en Knaldhætte; 2) S... ten paa en Svøbe (hvormed der sn... des; s. dog suloraĸ).
[**serdlerpoĸ**, gjør sin Mellemk... bemærkelig paa en ubehagelig Ma... neml. derved, at Noget er bortkommet... blevet beskadiget, hvergang han har v... der. Jvf. pâmigpoĸ. Deraf:]
serdlerâ, finder ham ell. den at ... en serdlersoĸ; ønsker ham langt b... da der altid kommer Noget bort elle... Skade, naar han har været der. Br... mest i den følgende Form:
serdlernarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, 1) ... finder ham ell. den at være ꝛc.; 2) ... ell. den er skadelig for Ens Sager; ... slem til at fordærve ell. bortslæbe No... man kan ingen Ting have i Fred ... ham ell. den (f. Ex. en Hund, som stj... ell. et Menneske, som vil have Alti... Hænder ell. slaaer Meget i Stykker); ... behændig, nemlig til hemmelig at b... skaffe Noget.
sermeĸ, Iis paa faste Gjenstande ... Land, Baade, Huse, Klæder ꝛc.). ĸa... sermê, Islag ell. Jøkler paa Fjelden... paa en særskilt Fjeldgruppe. sermitsi... sermia, Jøkelen paa sermitsiaĸ-Fje... ĸarajap sermia, Isblinken ved ĸar... (i Bunden af Fjorden).
sermerssuaĸ (det store Islag ... Islaget fremfor andre) eller **tim... sermia** (Indlandets Islag), den ... Isbræ, som bedækker hele Indlandet...
sermersôĸ ell. Pl. **-rsût** (med ... Islag) forekommer nogle Gange ... Navn paa store og høie Øer, hvora... større Deel (navnl. Nordsiden) mere... mindre er begravet under Iis.
sermilik, 3. forekommer ligeledes ... Navn, men paa Fjorde med Isbl... Bunden (dog ingenlunde paa alle ...

nne; mon paa dem, hvis Bund Is-
æen alt havde skjult dengang, da Eski-
oerne først kom til Landet og navngav
tederne? Om enkelte af de Isfjorde,
m ikke føre dette Navn, fortæller Sag-
t endnu, hvorledes det nu skjulte Land
r været beskaffent).
merpâ, (Kulden ell. det frysende Vand)
lægger det med Iis (Baaden, Klæ-
rne ꝛc.). U. S. pass.: er bleven
lagt med Iis.
mernarpoĸ ell. **-naĸaoĸ,** man
aer megen Iis paa sig (saaledes som
eiret ell. Søen nu er); Vandet fryser
ax til Iis paa Klæderne eller paa
aaden (hvilket foruden af Kulden til-
els ogsaa afhænger af andre Aarsager).
mîarpâ, skraber ell. banker Isen af
n (Baaden ꝛc.).
mîaut ell. **sermêrsiut,** et Red-
ab dertil; især: et til dette Brug ind-
ttet Stykke Been ell. Renshorn (eller
Mangel deraf Træ), som om Vinteren
res med paa Kajakken.
aĸ, sêrnarpoĸ &c. s. sêrpoĸ.
nigâ, 1) beskjermer ham; beskytter
m for Fare; værner om ham; 2) for-
arer ham med Gjerning ell. med Ord
Stilling som Patron; jvf. igdler-
sorpâ).
nigssorpâ, anvender sin Beskjer-
else paa ham ɔ: værner om ham ell.
skjermer eller beskytter ham, hvor og
ar Leilighed gives eller det behøves;
r ham een Gang for alle under sin Be-
yttelse.
nigssortigâ, har ham een Gang
r alle til Beskytter eller Beskjermer;
skjermes ꝛc. bestandig ell. ved alle Lei-
gheder af ham.
nigssuinera(-neĸ, 3. m. S.), hans
eskjermelse ell. Beskyttelse; det, at han
skytter ell. beskjermer Nogen, og Virk-
ingerne deraf paa den Beskjermede.
nigissauvoĸ, er eller bliver be-
jermet; vederfaredes Beskyttelse. Naar
eskjermeren ikke nævnes, er i Regelen
nderforstaaet: — af Gud.
nissauvoĸ, d. S. s. Foreg., men
euges navnlig om et Barn, og det tillæg-
es da ofte omtr. den Betydning: Eng-
ne værnede om det.
arpoĸ &c. s. seĸerpâ.

serpeĸ, 1) Materie i Øinene; Søvn i Øiekrogene. (Den anden Betydning, i hvilken dog Ordet i denne Form ikke bruges, er: 2) en Uagtsom; altsaa En, som er, saa at sige, lutter Materie i Øinene, saa han ikke kan see.)
serpiliorpoĸ, flyder med Materie (Øiet); ell. og: har Materie i Øinene (Mennesket).
serpiuvoĸ og **serpilûvoĸ,** omgaaes uagtsom med sit Tøi ell. med det, han skulde passe paa, saa at der stadig er kommet Noget bort, ell. saa det ikke duer, naar det skal bruges.
serpigâ, har forkommet det ved Uagtsomhed; har ladet det ligge og glemt det, ell. har lagt det et Sted, hvor det er blevet borte ell. fordærvet. serpi--galugo oĸarpoĸ, han sagde, at det var blevet borte for ham, han vidste ikke, hvorledes.
sêrpoĸ, (egentl. vel: siger ligesom: sêĸ, neml. af Suurt ɔ:) mærker Syre i Munden: faaer Sammenløb af suurt Vand i Munden (enten af Suurt, man spiser, ell. og af Syre fra Maven).
sêrnaĸ, i Pl. **-nat,** Syre (Planten); i nogle Egne især: den smalbladede Syre; s. kungulek.
sêrnarpoĸ, er suur.
sêrnartoĸ, suur, suurt; spec. Eddike.
sêrnalerpoĸ, syres; bliver syrlig (bl. A. Deig). timiussat sêrnalersimá--ngitsut, usyrede Brød.
sêrnarsaut, det, hvorved Noget gjøres suurt ell. syrligt; spec. Suurdeig (fuldstændig: timiussiagssat ell. igfiugag--ssat sêrnarsautigssât).
sêrivoĸ, har Sammenløb af Vand paa lignende Maade, som man faaer det i Munden af Suurt ɔ: uden synlig Aabning; giver Vædske af sig igjennem det tilsyneladende Tætte (f. Ex. et Kar, hvoraf Vandet siver ud igjennem heelt Træ; ell. en Hævelse, som fugter igjennem Huden).
sêrsipoĸ (kûk), Isen svulmer op paa en Elv eller et sumpet Vandløb, ved at Vandet umærkelig siver op over det og fryser.
sêrsineĸ, 3. Iis, som paa saadan Maade er svulmet op. Jvf. puvfipoĸ f.
sêrsoĸ, 1) Part. af sêrpoĸ, s. o.; 2) spec. en Piil (Busken), saaledes kal-

det, fordi dens Træ mere end andet Brændsel syder i Ilden, som om Vandet løb sammen i den. (Jvf. ssît i Slutningen af dette Bogstav.)

sêrsitsivok (egentl.: lader Noget ligesom sige: s-s-s), gjør Fyrværkeri; neml. nærmest paa primitiv Maade: af vaadt Krudt med lidt Fiilspaan imellem, og derfra overført paa alt Fyrværkeri.

serravok, hexer ved Smaamumlen (ved en Trylleformular) for at opnaae et heldigt Udfald (f. Ex. for at helbrede en Syg ell. bringe den til at føde, som er i Barnsnød, ell. for at skaffe sin Slægtning Seir i Kampen etc.). M. S. — for ham eller over ham eller den (for den, som derved skulde beskyttes, ell. over den Frygtede).

serrat, 1) en Trylleformular; 2) Stednavn, som forekommer et Par Gange for et Sted ved Siden af et farligt Farvand, hvorover der i den hedenske Tid først blev hexet, inden man satte over det.

siagpai, 1) stiller eller lægger dem i Rad. U. S. refl. og pass. Sjeldnere: 2) seer paa dem i Rad; lader Øinene løbe hen over de Tilstedeværende. (Efter Sagens Natur forekomme dette og de heraf dannede Ord saagodtsom kun i Pluralformer.)

siagtut, spec. de tre lyse Stjerner i Orions Bælte (den saakaldte Jakobsstav).

siagtípai, lader dem stille sig i Rad. Kan bl. A. passende bruges om: opstiller en Armee i Slagorden.

siamáput (Pl. af -vok), de ere adspredte. Bruges hovedsagelig i de følgende to Omdannelser.

siámarpai, adspreder dem, ikke i Rad, men hist og her omkring og med større Mellemrum (s. n. siaruarpai). — — U. S. refl. og pass.: de have adspredt sig, ell. de ere ell. ligge adspredte hist og her omkring (Levende ell. Livløst). Htr. **siámaivok.**

siámartípai, lader dem sprede sig, ell. adspreder dem ved sin Indflydelse (ikke ved umiddelbar Behandling).

siamasigput, s. de ere vidt adspredte eller udbredte over en større Strækning og med større Mellemrum (f. Ex. en Dyreart, som er udbredt over en stor D[el] af Jorden).

siânek, 3. Pl. m. S. **siârne**, to la[nge] og smalle Lægter, som sidde hver paa [sin] Side af Kajakken ovenfor Kjølen.

siângavok, staaer spredt ell. udstr[akt], udbreder sig fra sit Midtpunkt (f. [Ex.] udstrakte Grene af et Træ).

siârpât, de udstrække den imellem [sig] eller imellem tvende faste Punkter [(en] Rem, en Line etc.). U. S. 1) pass.: udstrakt imellem Tvende (Remmen etc.) 2) i Pl. recipr.: de udstrække hverar[dre] imellem sig ell. indbyrdes ɔ: de gaa [i] Rad eller i Kreds holdende hverand[re i] Hænderne (i Leg).

siarkivâ, udstrækker ell. udspænder [den] imellem to faststaaende Punkter (en Fi[ske-]snøre ell. Fangerem, for at tørres i L[uf-]ten ell. for at strækkes).

siarkissak, noget saaledes Udst[rakt] (Toug, Rem etc.).

siarpâluk, Noget, som spreder sig, [men] forøvrigt er sammenhængende; is[ær] 1) Bombasin eller lignende Tøi, h[vis] Traadene ligge ligesom spredte; 2) Græsart med tynde, brede Blade.

siarsivai, finder dem udstrakte ɔ: [ved] ikke, hvilken af dem han skal væ[lge]. najugagssáka siarsiváka, hvem [skal] jeg nu vælge at være hos?

siaruarpai, spreder dem (som laae sa[mmen]lede i Bunke); spreder dem omkr[ing], dog saaledes, at de ligge nogenlunde [tæt] ved Siden af hverandre. Dette og Følgende bruges ogsaa i Sg., neml. [om] flydende Ting, som lade sig udbrede [hen] over Noget. Htr. **siaruaivok.**

siaruarterpai, htr. **siaruarte[rivok]**, 1) strøer Noget ud (f. Ex. S[and] paa Gulvet); 2) saaer.

siaruarterissok, 1) En, som st[røer] Noget ud; 2) En, som saaer; en S[æ-]demand.

sialuk, 1) en Regndraabe; 2) Reg[n].

siagdlerpok, s. det regner. Undert[iden] m. S. — i den (Luften) eller paa [den] (Jorden). S. anordlerpok.

siagdlerfigâ, det regner paa [ham] eller det.

siagdliliúpâ, det begynder at regne [paa] ham; Regnen overfalder ham.

sialugsiorpok, er ude i Regnvei[r].

ilugsiut, Noget at holde Regnen fra
g med, naar man er ude i den; en
Regnfrakke ell. Regnskjerm ell. Lignende.
iarpai &c. og siânek s. siagpai.
inivoĸ, 1) sandser; fornemmer; veed
Noget (i denne Betydning om Men-
nesker og alle Dyr); 2) har Fornuft;
sig det bevidst, som foregaaer omkring
ham, og veed at gjøre derefter; eller og
dere: veed, hvorledes han skal bære sig
i paakommende Tilfælde; veed at be-
dømme Forholdene. S. misigâ, og jvf.
lakarpoĸ og sujunekarpoĸ.
inigâ, 1) veed af det; har fornummet
. bemærket det; 2) veed, at det er saa,
veed at gjøre derefter. aningmat
anigíngilara, jeg bemærkede ikke eller
dste ikke af, at han var gaaet ud.
gumiáka sianigãka, jeg veed af de
ing, jeg bærer i Hænderne ↄ: jeg skal
k passe paa dem ell. iagttage det For-
odne med Hensyn til dem, ell. og: der
n ikke skee Noget med nogen af dem,
en at jeg bemærker det.
iniginiarpâ, bestræber sig for at
de af det ↄ: passer paa det, at der
e undgaaer ham Noget desangaaende.
iníngilaĸ, sandser ikke; fornem-
er ikke; veed ikke af Noget; enten:
— noget Bestemt (-mik), f. Ex.
iernartumik sianíngilaĸ, han veed
e af Smerte, ell. sandser ikke Smerte;
er: 2) — overhovedet, og veed derfor
ller ikke at bære sig ad som andre
Mennesker; a) om et mindre Barn: er
dnu ikke kommen til Fornuft; b) om
Voxen enten: er tølperagtig; eller:
rer sig ad som et Barn ell. en Daare.
vf. silaĸángilaĸ.
inîpoĸ, ts. veed af ingen Ting; sandser
. fornemmer hverken det Ene ell. det
ndet; enten: 1) bærer sig skrækkelig
mt ad (skjøndt han ellers lader til at
ve sin Forstand); eller: 2) er tossset
er fjollet.
inisôĸ, 1) En, som sandser ell. for-
mmer meget ↄ: En, for hvem ikke let
oget hengaaer upaaagtet, og som alt-
a derved har megen Indsigt i For-
ldene ell. Indsigt i mange Tings For-
ld; og efter Omstændighederne atter som
lge deraf: 2) En, som altid veed, hvor-
es han skal bære sig ad, ell. som under
alle Forhold veed at bære sig rigtig ad;
En, som veed at bedømme Forholdene.
sianisuvoĸ, er en sianisôĸ.
sianíssusia (**-ssuseĸ**, 2. m. S.),
1) hans Fornuft; hans Evne til at for-
nemme, hvad der foregaaer omkring ham,
og at gjøre derefter; 2) hans Indsigt,
nemlig den Indsigt, hvormed han for-
nemmer og opfatter Tingene. Jvf. sila-
-karssusia og sujunekarssusia.
***sianiut**, i Pl. **-tit** og m. S. **-tai**,
Nerverne i det menneskelige eller dyriske
Legeme.
siârpât — siaruarterpai s. siagpai.
siggípoĸ &c. s. sîgpâ.
sigguk, m. S. **siggua**, den frem-
staaende Deel af Munden; især om alle
Slags Dyr: dens Snude, Tryne, Mule,
Næb. (Brugt om Mennesker er det et
lignende Udtryk som hos os: Snude.)
siggugtôĸ, langtrynet; langnæbbet; spec.
1) en sjelden Sneppeart med langt Næb;
2) en sjelden Sælhundeart af Størrelse
omtr. som en âtâĸ, men med meget læn-
gere Snude, og som ansees for farlig.
(Vides kun een Gang at være fanget.)
sigdlaĸ (i Labr. tigdlaĸ), en Stang
til at støde Steen eller frossen Jord løs
med. Bruges nu i en Deel af Landet
om: 1) en Jernstang, som bruges dertil
og efter Omstændighederne som Bræk-
jern; et Brækjern uden Klov (s. kûpêĸ);
i en anden Deel derimod om: 2) en
Jernhakke (smal og tung og med kort
Skaft) til at hakke frossen Jord op med.
sigdlarpâ, støder ell. hakker det løs med
et saadant Redskab.
sigdlerpâ s. sine.
sîgpâ, 1) skiller noget rundtom Sam-
menhængende ad paa eet Sted og i Ret-
ning paalangs ell. ud fra sig. I denne
almindelige Betydning bruges det mest
u. S. pass. om Skind eller Tøivarer:
brister. 2) især: skærer et Dyr op langs
Bugen. Htr. **sîgsivoĸ**. Ordet synes
at være rodbeslægtet med sipivâ, s. S.
sîgínagaĸ, 2. (sc. amigssaĸ), Prov.
et Baadeskind, som er flaaet af ved at
skære Sælhunden op midt langs Bugen (i
Modsætning til et igdluartaĸ, s. S.).
sîgserpâ, gjør en dyb Rende ell. Fure i det.
sîguíkut, m. S. **-tâ**, 1) en foran paa
Vandpelsens Spænderem anbragt Been-

knap, som forhindrer, at Pelsen revner ud ved at spændes om Kajakringen; 2) en Kantning af mindre skjørt Stof (Tøi ꝛc.) omkring den nedre Rand af en Fugleskindspels.

siggípok, ts. revner eller brækker ved Bøining, eller idet det skal bøies (noget Skjørt).

siggilavok, er skjør ell. sprød; taaler ikke at bøies.

sigsivok s. singigpâ.

sigssak, 1) Stranden. usê sule sig--ssamîput, Ladningen ligger endnu paa Stranden. sigssâ ajorpok, dets (Stedets) Strand er slet ɔ: ikke god at komme op paa med en Baad. 2) et ubekjendt Søuhyre, om hvilket fortælles Lignende som i Norge om Kraken. (I Labr.: nanordluk.)

sigssaliarpok, gaaer ned til Stranden (for at være der; f. Ex. Børn for at lege).

sigssípok, ts. lægger til ved Stranden med sin Baad.

sigssangiúpok, t. d. S. s. Foreg.

sigssik I, 3. (den fastere Deel?) — m.S. **sigssinga** eller Pl. **-nge**, 1) den hvasse Kant paa Hvalbarderne; 2) de smaa, hvide, steenhaarde Been i en Fisks Hoved; Fiskepander; 3) Skæl i Øret af det tørrede Ørevox.

sigssingussak, Prov. Hovedfjedren i en Flintelaas.

sigssik II, 3. (Pl. sigssigit), og som oftest: **sigssinguak**, et Egern. (Findes ikke her, men saavel Navnet som Dyret har holdt sig i Erindringen fra den Tid, da Grønlænderne endnu boede i Egne med Skov, som i Labr., hvor det kaldes ligesaa.)

sikagpok, er haard og tillige noget sprød, saa at det ikke modtager Indtryk og ved Bearbeidelse springer ud under Kniven (f. Ex. tæt Been, haard Vegsteen, haardt Brød ꝛc.). Jvf. sisauvok, mángerpok og mavtuvok.

sikagtitsivok, (htr.) spec. brænder Kaffebønner.

sikagtitsit, en Kaffebrænder.

sikagtitsivik, Prov. en Stegepande (men som ikke bruges til at stege paa, men til at brænde Kaffe paa).

sikâk, en Cigar.

sikâtorpok, ryger Cigar.

[**sikik**, en lige Side?. Bruges ikke, synes at være Stammen til de Følge

síkigigpok, s. har lige Sider; Sider ere lige og jævne Flader vindskjæve, og uden Krumninger ell. fr staaende Ujævnheder). Jvf. kitdlua -pok og kíparigpok.

síkigigsarpâ, gjør det jævnt og paa Siderne (ved at borthugge ell. anden Maade bortskaffe Ujævnhederne Skjævheden). ujarkat síkigigsagl tilhugne Steen; Qvadersteen.

síkigdlugpok, har ujævne Sider.

sikigpok, t. 1) bukker sig; bøier ned (f. Ex. for at tage Noget op Gulvet, ell. for at see paa Noget Jorden); 2) bøier sig for En (som Æ bødighedstegn, efter de østlige Lan Skik; s. d. F.).

sikissârpok, d. S. s. Foreg. i s Betydning, dog forbindes dermed let Tanke, at man finder den Skik n komisk.

síkivigâ og **sikigfigâ** (eller si -ssârfigâ), bøier sig ned for h bukker for ham.

sikivok, bøier sig ned og forbliver n Tid i den Stilling (f. Ex. naar man Noget ved Gulvet, ell. idet man pl Bær).

sikingavok, sidder eller staaer med bøiet Hoved.

siko, Iis paa Vandet (i Almindelig

sikuvok, er frossen; er Iis paa fladen (Vandet ꝛc.; enten overfrossen og bundfrossen). M. S. (Kulden har belagt det med Iis ell. frosset de ilorput tamarme sikuvok, Fjorden denfor os er heelt tilfrossen.

síkúpâ, har frosset det fast i Isen.

sikuerpok, er blevet fri for Is (Vandet); er blevet aabent Vand; er brudt op paa det. M. S. (Tøv Vinden ꝛc.) har brudt Isen op paa

sikuliarpok og **síkiarpok**, be sig hen til Isen, eller er gaaet he ell. ud paa Isen (for at fiske ꝛc.).

sikusiorpok, færdes paa ell. imellen ɔ: 1) er beskjæftiget paa Isen med hundejagt ell. Fiskeri; 2) farer im Isstykker.

sikuak, 2. Tyndiis; nyfrossen Iis

Søen (hvadenten den ligger fast, ell. den driver omkring i brudte Flader; i sidste Tilfælde Pl. sikússat).
iuarpoĸ, belægger sig ell. er belagt med nyfrossen Iis (Søen). — — — M. S. (Kulden &c.) har belagt den —.
iuardlâĸ, en Deel af Søen eller Fjorden &c., som ganske nylig er belagt med Tyndiis.
iorssuit (Pl. af -ssuaĸ), den efter ette Ord saakaldte Storiis; Polarisen som kommer omkring Statenhuk).
irnerpoĸ, Prov. d. S. s. seĸungnerpoĸ, s. S.
kutak, en Blegn paa Øielaaget (saaldet Bygkorn).
la, 1) det, man seer udenfor, hvorsomelst man kommer: Landet, Søen, Skyerne . under Eet; Verden. sila mána, nne Verden. silap áipâ, den anden erden. 2) det, man seer udenfor der, vor man er: det Frie; det udenfor uset. silamîpoĸ, han ell. det er udenr. silamut pisa, lad os gaae udenr ell. ud i det Frie. 3) det, man seer denfor Jorden: Luften, og hvad der er den; Veiret. sila pitsángoĸaoĸ, nu Veiret blevet meget smukt. sila jorungnaerpat, naar Veiret bliver edre. 4) overført: det, som forholder g til Menneskets Legeme omtrent som uften (s. 5) til Jordens Legeme: Forand; Villiesevne; s. n. silaĸarpoĸ . — 5) den personificerede Luft, eller uften paa Grund af sine tilsyneladende ilkaarlige Forandringer tænkt som besælet eller som med Liv i sig (og efter e hedenske Grønlænderes Forestilling som n Slags Halvgud ell. selvstændig Aand: uftaanden; Luftforandringernes Aarsag ller Ophav; s. ĸingarpoĸ Nr. 2 og nm. til tornârssuk). Dette er fornodentlig det fra først af underforstaaede Subject i Ord som anordliliúpâ, siagdliliúpâ, nagtípâ, ĸangnerpâ og ignende, skjøndt nogle af dem ogsaa unne opfattes som f. Ex. kingugpât (Sneen besneer det &c.). — Heraf:

a) af Betydning 1: Verden:

arssuaĸ, 1) den vide Verden. usornaĸautit silarssuaĸ takúsagagko, Du er misundelsesværdig, at Du skal see den vide Verden (ɔ: mere af den, end vi see her paa Stedet). 2) den hele Verden. Desuden 3) udraabsviis: det slemme Veir! (ell. ogsaa med et tilføiet Ord, f. Ex.: s. ajoĸaoĸ).
silarssuarmiut, Pl. den hele Verdens Beboere; alle Mennesker.

b) af Betydning 2: det Frie:

silarĸúpoĸ, gaaer forbi udenfor; passerer udenfor Huset eller Teltet. — — M. S. — forbi ham (hans Bolig).
silardleĸ, 1) den ell. det, som er nærmest mod den frie Luft; 2) spec. a) en Forstue; b) et Bislag foran et Huus; m. S. **silardlia**, dens (neml. den indre Stues) Forstue eller dets (Husets) Bislag. Jvf. pârdleĸ.
silat I, m. S. **-tâ**, 1) dens (Boligens ell. Beboerens) frie Luft; Pladsen ell. Rummet udenfor ell. udenom den eller hans Bolig. igdlup silatâne, udenfor Huset. silativtíne, udenfor vor Bolig. Jvf. avat. 2) den udadvendte Side af Noget (f. Ex. af en Dørstolpe, et Par Beenklæder og Lignende); modsat ilutâ, s. S. Uden Suff. bruges det kun i Term.: **silámut**, udad; og ved en dreiende Bevægelse: tilhøire; s. iluk. II s. tilsidst.
silámukarpoĸ, gaaer udad Fjorden til (et Sødyr).
silatangerpâ, kommer ell. staaer udenfor den (Boligen, Indgangen) eller ham (Beboeren). silatangerpâtigut, han staaer udenfor os ɔ: vor Bolig. Htr. **silatangîvoĸ**.
silatangiarpâ eller i Pl. **-rpai**, htr. **-iaivoĸ**, d. S. s. Foreg. for Flere i Rad; spec. staaer udenfor tidlig om Morgenen og synger for dem derinde (ved Festtider).
silatangiaut ell. **-tigssaĸ**, en Sang ved ell. til en saadan Leilighed.
silatangiúpâ, staaer udenfor med det. U. S. — med sig selv ɔ: staaer udenfor.

c) af Betydning 3: Veir:

silagigpoĸ, s. det er godt eller smukt Veir; ell. egentl.: den (ɔ: Luften dersteds) har smukt Veir; f. Ex. tagpavna (ikke tagpavane) silageĸaoĸ, det deroppe har meget smukt Veir ɔ: deroppe er m. sm. V. Ligesaa de tre Følgende.

silagigsivoĸ, det bliver (faaer) eller er blevet smukt Veir.
silardlugpoĸ, det er (har) daarligt Veir. **silardluk,** daarligt Veir; Regn og Slud.
silardlerpoĸ, s. det bliver (faaer) daarligt Veir.
siláinaĸ, Luften uden Videre; den blotte Luft; Atmosphæren. siláinákut, igjennem Luften.
***siláinartâ** (-taĸ m. S.), dens Atmosphære. ĸáumat siláinartaĸángilaĸ, Maanen har ingen Atmosphære.
silasiut, et Barometer.

d) af Betydning 4: Forstand:

silaĸarpoĸ, 1) har Forstand og Villiesevne, kan handle med Overlæg og veed, hvad han gjør (i denne Betydning baade om Mennesker og Dyr); 2) bruger sin Forstand; opfører sig forstandig ell. handler fornuftig (ogsaa i denne Betydning bruges det undertiden om Dyr, f. Ex. om en dresseret Hund; om Heste vilde det ofte bruges, dersom man kjendte dem her). silaĸarniarit, brug din Forstand! (til En, som begaaer Galskab; omtr. d. S. s.: vær nu ordentlig!). Jvf. sianivoĸ og sujuneĸarpoĸ.
silaĸarssusia (-**ssuseĸ,** 2 m. S.), 1) hans Forstand; den Evne, ifølge hvilken man beslutter sig til Noget og bruger Eftertanke ell. handler med Overlæg; 2) hans Forstandighed; den hans Egenskab, at han bruger sin Forstand.
silaĸángilaĸ, 1) har ingen Forstand (absolut); 2) har ikke sin fulde Forstand; enten: a) — endnu ikke — (et Barn); eller og: b) — overhovedet ikke —; er halvgal; er lidt forskruet; 3) bruger ikke sin Forstand; a) begaaer Galskab; b) handler som en Daare. Jvf. sianíngilaĸ, og s. n. siláipoĸ.
silaĸángitsorpatdlagpoĸ, bærer sig ad som En, der ikke har sin Forstand ɔ: begaaer en Daarskab.
siláipoĸ, ts. egentl. kun: er uden Forstand; men altid underforstaaet: — med Villie; afseer fra sin Forstand; gjør Fortræd med Villie, eller begaaer Daarskab med Villie. — En silaĸángitsoĸ handler uden Overlæg, og forsaavidt han begaaer Ondt, er det mere af Dumhed end af ond Hensigt; en silaitsoĸ derimod begaaer Ondt med Forsæt og i ond Hensigt. silaitsoĸ er saal. bl. A. det passende Ord for: en Daare, hvor der forbindes Begrebet om Gudsforagt. S. inupiluk.
silaerssorpoĸ (anal. katsunga -ssorpoĸ), opdynger forsætlig Galskab ell. begaaer forsætlig Galskab ell. Daarskab efter en storartet Maalestok; sætter sin Menneskeforstand aldeles tilside. F. Ex. slaaer Alt i Huset i Stykker; mishandler sin Kone, ell. Lignende, som gaaer ud over almindelig Ufornuft. Kan bl. A. passende bruges om unaturlige Synder eller Forbrydelser.)
silaiserivoĸ, driver Uvæsen, gjør Fortræd af Kaadhed; og **-vfigâ,** — ved ham ell. hans eller ved det (f. Ex. tager Ens Ting uden videre og beskadiger dem, ell. slæber dem bort og lader dem ligge; ell. kaster Snavs i Noget, man havde sat udenfor, og Lignende). Begrebet om forsætlig Ondskab indeholder dette Ord ikke, men derimod om tankeløs Kaadhed.
silaerúpoĸ, 1) har mistet sin Forstand, er vanvittig; 2) bærer sig ad som en Vanvittig; 3) er drukken.
silaerúnartoĸ, Noget, hvoraf man mister sin Forstand; spec. Brændeviin og anden stærk Drik. imigssaĸ silaerúnartoĸ, stærk Drik (i Almindelighed).
silatuvoĸ, har megen Forstand; er mere forstandig end mange Andre (og beviser det i Gjerning).
silatôĸ, en meget Forstandig; en af de Forstandigere.
silagtorpoĸ, 1) bliver mere forstandig ɔ: uddannes mere i Forstanden (ved Erfaring ell. forøget Indsigt); og hvad deraf følger: anvender mere Eftertanke, faaer et sat Væsen. 2) faaer sin Forstand igjen (den, som havde mistet den).
silagtorsarpâ, arbeider paa at uddanne hans Forstand; bibringer ham andres Erfaring, eller vænner ham til at bruge Eftertanke og gjøre derefter. — U. S. refl.: søger at uddanne sin Forstand (ved at benytte det, som kan bidrage dertil: ved altid at bruge sin Eftertanke, ved at følge de Erfarnes Raad, ved god Læsning ꝛc.).

…gtorsautigâ, uddanner sin For-…nd derved.

…gâ, (anal. issigâ) har sin Forstand …ttet paa det ɔ: har sine Tanker sam-…de og henvendte derpaa. Omtr. d. S. s. …anigâ; og silaginiarpâ bliver d. S. s. …lagssorigsârpoĸ (s. n.) med tiltræ-…nde Object.

…gssorigpoĸ, i andre Egne: silag-…arigpoĸ og silagpigpoĸ (anal. …gpigpoĸ), s. har en god Forstand (f. …. et Barn i Forhold til sin Alder); …r sine Tanker samlede til det Gode, …. har godt Begreb om Tingene (især …t det Sømmelige) og viser det i en …rstandig Adfærd.

…gssorigsivoĸ ell. silagparig-…ivoĸ eller silagpigsivoĸ, bliver …rstandig (med Aarene); faaer eller har …aet Forstand paa eller Begreb om de …ing, som han før var uvidende om ell. …e forstod sig paa, og gjør derefter.

…gssorigsârpoĸ (og silagpa-…igsârpoĸ eller silagpigsâr-…poĸ), beflitter sig paa at have ɔ: an-…nde en god Forstand (paa det, han skal …øre); gjør sig Umage for at bære sig …rnuftig og rigtig ad.

…ĸivoĸ bruges af Nogle omtr. i samme …etydning som pigssaileĸivoĸ, jvf. n. …lat II.

…sivâ, (Prov.?) omtrent d. S. s. …alugâ.

…t II (I s. o.), Interj., men som ikke …uges almindelig, tildeels i samme Be-…dning som ila I, tildeels ogsaa for at …dtrykke Forundring ell. Uvillie. (Altsaa …entl. vel et lignende Udtryk som vort: …ad i al Verden —!) Affixet -silat, …m bruges paa en Deel af Kysten om-…ent i Betydning af: ak! hvor — (f. …r. takujuminarsilat, ak! hvor ønske-…gt at maatte see ham!), synes at være …n samme Interjection.

…ilúnguaĸ, Prov. Stakkel! silâ-…lúnguaĸ-una, den Stakkel!

…eragpoĸ, har ell. tager en skraa …etning; danner en (omtrentlig) halv …inkel med den lige Linie. — — — …. S. 1) gaaer paaskraa over ell. imod …t (en Linie over en anden; et Seilfartøi …nod Vinden, og Lignende); 2) billedlig: …aer skraat over en Andens Eiendom ɔ: rapser det i Forbigaaende; tilegner sig det uden Tilladelse.

sileragtarpoĸ, krydser mod Vinden (med et Fartøi). M. S. 1) — mod den (Vinden); 2) — der; krydser over den (Fjorden, Coursen &c.).

sileragtaut, et Seil at krydse med (uden Raa og paalangs ad Fartøiet); et Gaffelseil ell. Sprydseil.

sileragtipâ, lader det blive taget paa-skraa (f. Ex. skærer et Bræt af under en halv Vinkel). sileragtitdlugo nā-‐másavoĸ, naar man tager det over Hjørnerne, vil det være stort nok (til det, som skal gjøres deraf).

siligpoĸ, 1) er bred; og om runde Ting: er tyk. 2) prov. vil ikke have Mere; kan ikke rumme Mere ell. har ikke Brug for Mere (-mik). angmagssanik siligpugut, vi have faaet saa mange Lodder, som vi skjøtte om denne Gang.

siligâ, 1) finder det for bredt for sig; det er ham for bredt. siligâra, den er mig for bred. ĸáinama siligâ, den er for bred til min Kajak (til at kunne gaae i den). 2) vil ikke have mere af det.

siligsivoĸ, er bleven bredere. — — M. S. har faaet det bredere.

siligsisipâ, gjør det bredere.

silinârpâ, 1) gjør den for bred; 2) finder den bredere, end han havde ventet.

sîlike, Silke. kákigsaut sîlikiussoĸ, et Silketørklæde. sîlikimik atissalik, En, som er klædt i Silke.

silivâ, hvæsser det. (Maaskee oprinde-lig: gjør den halvfærdige Eg fuldfærdig; s. videre.) U. S. pass. og htr.

sitdlit, en Hvæssesteen.

sitdlimavoĸ, Prov. er færdig eller i Stand til Brug, naar man vil.

silo, et Aadsel; især et Søaadsel. Jvf. ĸigdloĸ.

silulivoĸ, finder et Aadsel i Søen ell. paa Stranden; prov. ogsaa: paa Lan-det. (Uegentlig bruges det af Nogle, ligesom ĸissivoĸ, ogsaa om alt muligt Andet, som findes paa samme Maade.)

siluliaĸ, m. S. -liâ, hans fundne ɔ: et af ham fundet, Aadsel.

siluliarâ, har fundet det som Aadsel i Søen ell. paa Stranden (eller og paa Landet, s. o.).

silugpoĸ, 1) løfter ell. har løftet Ar-

men til Slag ell. Kast; 2) om Hanen paa en Geværlaas: er spændt (mindre almindelig: har sin Geværhane spændt); 3) om Hammeren i et Uhr: løfter sig til Slag. Jvf. ordlerpoĸ.

silugtípâ, 1) løfter den til Slag (Armen, Øxen, Hammeren &c.); 2) spænder den (Hanen paa et Gevær).

sîlve, Sølv. I Analogi med sîlike skulde det skrives sîlive, men den indskudte Vocal er her paa Grund af det nære Slægtskab imellem (det grønlandske) v og u saa svag og ubestemt, at den bedst udelades.

sîlviuvoĸ, er Sølv ell. af Sølv. ermusek sîlviussoĸ, et Sølvbæger.

simerpâ, 1) trækker ind i det ell. gjennemtrænger det (noget Flydende det Faste); 2) billedlig om en Vane ell. Lignende: har gjennemtrængt ham. ĸavdlunât ilerĸuisa simerpât, han er bleven en heel Deel europæisk i sine Lader. — — U. S. pass.: gjennemtrænges ell. trækker i sig; om Papir: slaaer igjennem.

simerseriarpoĸ og **simiavoĸ**, trækker let Væde i sig; slaaer snart igjennem (f. Ex. Klatpapir).

simerserîpoĸ, ts. og **simerumâr-nertuvoĸ**, trækker ikke let eller kun meget langsomt Væde i sig; er temmelig vandtæt (f. Ex. godt Vanteskind).

simik, m. S. **simia**, en Prop i en Aabning (i en Flaske, en Tønde, et Sømhul, en Aabning i Væggen, &c.).

simiaĸ, en flad, kiledannet Prop af Træ, hvormed Saaret i den fangede Sælhund tilstoppes (og hvoraf et heelt Bundt i forskjellige Størrelser føres med paa Kajakken).

simigpâ, propper det til med Noget (-mik; en Flaske med dens Tol; et Hul i Væggen ell. i Vinduet med Mos, &c.). Htr. **simigsivoĸ**.

simigsorpâ, 1) stopper det til med adskillige Propper (f. Ex. et dybt Hul i Muren med mange Propper af Mos ell. Græstørv oven paa hverandre); 2) i Pl. **-rpai**, tilstopper eller tilpropper dem alle og hver især (mange Flasker ell. mange Huller &c.).

simêrpâ, trækker Proppen ud af det.

simiutaĸ og i Pl. **simiútat** er et meget almindeligt Navn paa Øer, som ligge i Mundingen af en Fjord lige en Prop.

[**simivâ**, har ham ell. det som oversk... ell. overskydende ved Siden af sig?. St... mens m, som her altid er forbyttet, ... vedligeholdt sig i Labr. i nogle d... dannede Ord. Deraf:]

sivneĸ, 3. (fork. af simineĸ, som ... Ex. angneĸ af angineĸ), m. S. s... **-nera**, Overskuddet; det Overskyder... det, som der ingen Brug er for nu, ell. ... blev tilovers. tamássa sivnera, he... det, som blev tilovers af det.

sivnerpâ, sætter ved sin Brug ham ... det ud af Brug (altsaa navnl. sin... ell. Noget af samme Slags); 1) l... ham af; træder ind i den Udtræde... Sted; 2) overtager Noget eller forr... Noget i hans Sted; 3) er Borgen... ham (helst med Aff. -savoĸ ell. -ur... -voĸ: skal ell. vil træde i hans St... 4) om Livløst: a) bruges istedetfor ... b) sjeldnere: giver det som Overskud... sig; var tilstrækkelig uden det (s. sivnerâ); 5) med et Tal som Ob... de ere flere end saamange (de sætte... deres Tal dette Tal ud af Brug). ĸ... sivnerpait, de ere flere end ti. Uden Suff. kan dette Ord i correct ... ikke bruges; s. n. under sivnerut... Htr. **sivnîvoĸ**.

sivnîssoĸ, En, som træder —, **sivnîssugssaĸ**, En, som skal t... i en Andens Sted (enten for at løse ... af, ell. for at overtage ell. udrette N... i hans Sted, ell. som Borgen).

sivnersigâ, har ham i sit Sted ... Afløser ell. Stedfortræder eller Borg... afløses ell. repræsenteres af ham.

sivnersigîgput, s. de ere hinan... Afløsere eller afløse hinanden (den ... træder ud og den Anden ind; s. d.

sivnerseráuput, de afløse hina... gjentagende og regelmæssig (som f. Ex. ... og Nat; ell. To, som regelmæssig sl... til at gjøre et Arbeide). M. S... afløse hinanden i det (i at gjøre ... bruge det); skiftes til det.

sivneĸarpoĸ, der er tilovers af ... der er Mere, end der behøves. amig... pingasunik sivneĸarput, der er t... Baadeskindene tilovers. S. videre.

sivneĸartípâ, han faaer ell. beh...

lovers af det; har ikke brugt det alt. áussumínga sivnekartípáka, den har eg faaet tilovers af dem.
nerâ, det har ell. giver det tilovers ller til Rest eller som Overskud af sig. Dette er det almindelige Udtryk istedetfor ivnerpâ Nr. 4 b.) amigssat tamána ivnerât, Baadeskindene have dette som Overskud ɔ: dette (Skind) er tilovers af Baadeskindene.
neruvok, det er tilovers (af det, om er brugt; jvf. n. síporúpok). amigssak tamána sivneruvok, dette Baadeskind er tilovers.
nerúpâ, d. S. s. síporúpâ, s. n.
nerutípâ, han faaer det tilovers; ar ikke brugt det. sagdliligak atausek sivnerutípara, eet Bræt har jeg aaet tilovers. — Feilagtig bruges underten sivnerâ istedetfor dette, sivnerput istedetfor sivnekarput, og sivnerpok og sivnekarpok istedetfor sivnekartitsivok.
orúpâ (forkortet; det labradorske simioriutivâ (ɔ: -riúpâ) synes at være et samme Ord), faaer ham ell. det til t være tilovers af Mangel paa en Plads pivfigssaerutdlugo); f. Ex. tilvender sig n Bestilling, som den Anden attraaede; ll. besætter alle Pladser med Andre, saa t der ingen Brug er for ham; ell. kan kke tage det med af Mangel paa Plads, og Lignende. síporúpãnga, de vare lt saa mange, at jeg ikke kunde være ned. ilait síporutísaváka, jeg komner vist til at lade Noget deraf blive ilbage, ell. jeg vil ikke kunne tage det lt. U.S. síporúpok, er tilovers f Mangel paa en Plads for sig; enten:) kan ikke være med, fordi Alt er optaget af Andre eller Andet (f. Ex. det, om er tilovers, efterat alle Poser ere yldte; ell. En, som gjerne vilde være med il et Arbeide, men der er allerede nok om det, ꝛc.); eller: 2) kan ikke gaae ind under nogen Kategori, fordi der ved dem alle er en eller anden Betingelse, som han ell. det (Subjectet) mangler.
ne, m.S. sinâ, Randen; Kanten af Noget (Hvadsomhelst). sigssap sinâ, Strandbredden. kûp sinâ, Flodens ell. Elvens Bred. nunap sinâ, Landets Udkant; Kystlandet. (Landjorden og Vandet tæt ved den betragtes som hørende sammen, hvorfor disse Exempler kunne betyde saavel Landet som Vandet ved Bredden ell. Kysten.) pûp sinâ, Posens Rand (omkring Aabningen). matup sinâ, Dørens Yderkant.
sinâk, Randens Rand; Kanten af Noget, som er fast om selve Gjenstandens Rand (som f. Ex. den faste Iis om Kysten). sikua súkut sinâkarpa? hvor har dens Iis sin Kant ɔ: til hvilket Sted ligger Fjorden ꝛc. tilfrossen? Dette Ord bruges hovedsagelig om den faste Iis; s. dog d. Foreg.
sinãkut, m.S. **-tâ**, en yderste, smal Kantning (uden om en bredere) paa et Klædningsstykke ell. Lignende.
sinaussak (kan være dannet umiddelbart af sine; s. issaussak), m.S **-ssâ** ell. Pl. **-ssai**, Beenbeslag paa Kanterne af en Kajakaare (ell. anden Aare).
sinâliarpok, gaaer ud til Randen af den faste Iis (paa Fangst).
sinâlípok, er kommen til Isens Rand.
sinâsiorpok, 1) gaaer eller kjører ꝛc. paa den faste Iis langs Kanten (paa Fangst); 2) gaaer ell. opholder sig paa Stranden tæt ved Vandet (Stranden betragtet som Landets sinâk). — — — M.S. — paa dens Rand (Isens eller Strandens).
sinarssuk, en lige og vinkelret Kant (imellem en vandret Overflade og en lodret Side). Forekommer bl. A. som Navn paa Fjeldrygge, som paa een Side tilnærmelsesviis have denne Beskaffenhed.
(sagdliligak) **sinarssugigsok**, et fiirskaaret Bræt.
(sagdliligak) **sinarssugdlugtok**, et Bræt med den naturlige Kant.
sinarssuiarpâ, tager den skarpe Kant af det (som er høvlet paa Fladen og paa Siden).
sinerpok, følger Randen; mest — m.S. **-rpâ**, følger dens Rand; gaaer langs Kanten deraf (paa den eller langs med den ved Siden af; f. Ex. gaaer langs ad en Fjeldskrænt eller langs med en Elv ꝛc.). titarnera sinerdlugo kiúsavok, det skal klippes langs med Stregen. nuna sinerdlugo, langs med Landet (i ringe Afstand fra det).
siniúpâ, følger Kanten med den; spec.

— med Baaden ɔ: lægger den med Bredſiden til Strandkanten (for lettere at kunne lade den eller komme i den ꝛc.).

sinerssorpoĸ og **-rpâ**, ſpec. reiſer langs Landets Yderkyſt (forbi Fjordene) til en Egn udenfor Nabolauget; gjør en længere Kyſtreiſe.

sineriak, 2. (det, hvis Rand man ſkal følge), m. S. **-riâ**, dets Kyſt ell. Kyſtland (Landets). U. S. ſpec. denne Kyſt (den grønlandſke; ſom Landets Navn). sinerissap kujatâ, Sydgrønland (neml. den ſøndre Deel af Veſtkyſten; ſ. tunuk). sinerissap ássinga, et Kort over Grønland.

sinersoĸ, 1) Part. af sinerpoĸ; 2) i Pl. m. S. **sinersue**, de fryndſede Sideſtrimer paa Hanlodderne (Prov.: saner-sue, af sane, ſ. S.).

sinersôĸ, Prov. Søndenvind, ſom blæſer langs hen under Landet.

sinersôrpoĸ, Prov. det blæſer af Sønden under Landet.

sigdlerpâ, d. S. ſ. sinilerpâ ell. sinãku-serpâ: ſætter en Rand omkring det; men bruges ikke almindelig.

sinik, 3. Søvn. sinigssap ilâ píngi-laĸ, Noget af det, ſom ſkulde have været Søvn, blev ikke ɔ: man blev vækket for tidlig.

sinigpoĸ, t. ſover.

sinigfik, Tid ell. Sted, hvor man ſover; iſær: et (europæiſk) Sengeſted ell. Seng (med ell. uden Dynerne).

sinigfiliorpoĸ, 1) gjør et Sengeſted; 2) reder Seng.

sinigtarfik, et Sted, hvor man jævnlig ſover; iſær: et Sovekammer.

sinigtariarpoĸ, gaaer et Sted hen at blive Natten over; ſpec.: gaaer paa Fangſt et Sted hen, hvor han vil blive en Nat ell. nogle Nætter over.

siningârpoĸ, ſover meget ɔ: 1) ſover ſtærkt; ſover en dyb Søvn; 2) ſover mere end nok; har ſovet vel længe, ell. har ſovet over ſig.

sinerulugpoĸ, ſover rigelig. (Siger mindre end det Foregaaende.) Jvf. u. singnartuvoĸ.

sinigssaerúpoĸ, kan ikke ſove; kan ikke faae Søvn i ſine Øine (enten ſlet ikke ell. ikke mere).

sinigpârpoĸ, er henſovet; ſover Dødens Søvn. (Bruges i daglig Tale ofte, men forſtaaes, ſaavidt vides, e vegne, og kun i denne Betydning.)

sinigdligâ, (Prov.?) drømmer om h at han er død.

singnagsarpâ, dysſer ham i Sø iſær: luller et Barn i Søvn. U. S. r ſøger at bringe ſig ſelv til at ſove.

singnagsautigssaĸ, Noget at f i Søvn over (f. Ex. Noget at læſe, Øinene blive trætte, ell. en eensfor pikkende Lyd, og Lignende).

singnagtorpoĸ, drømmer (om No -mik). singnagtorpunga umiat ar -dlagtut, jeg drømte, at Baaden var k men ud fra Fjorden. singnagtorpu mardlungnik anguvdlunga, jeg drø at jeg havde fanget to Sælhunde.

singnagtoĸ, 1. og **singnagtug** 2. en Drøm. Med Suff. bruges fortrinsviis den ſidſte Form, undtag singnagtora, min Drøm, og singn -túka, mine Drømme. S. d. F.

singnagtorâ, ſjelden: **singnag -garâ**, drømmer om ham eller únuaĸ singnagtorâvkit, inat har drømt om Dig.

singnartuvoĸ, er megetſovende ɔ: ſ hver Nat meget; pleier at ſove læng

singnakilârpoĸ, faaer for lidt S (en Sund formedelſt Nattevaagen, ell. Syg paa Grund af ſin Sygdom).

singnerivoĸ, har med Søvn at ſtille ɔ: er ſøvnagtig.

singnerituvoĸ, er meget ſøvnag vil ſove meget.

singningiagpoĸ, er gnaven, fordi ikke lader ham faae Ro til at ſove.

singningiagâ og **singningiú** kan ikke ſove for ham ell. det, ſom mer, og er gnaven over det.

singnit, (Prov.?) et Timeglas; Sanduhr (fordi Sovetiderne paa bene beſtemmes derefter).

singnúpoĸ, ſover med ſig ɔ: ligg dyb Søvn. Meſt i Pl.: **singnúp** de ſove alle tilhobe; de ligge alle i dyb S

singarpâ, presſer det ud til Sid ved Tryk ell. Slag ovenfra; ſlaaer presſer det fladt (Haardt), ell. kvaſer ud til Siderne (Blødt; f. Ex. ved at t paa det). U. S. pasſ.

singartipâ, 1) lader det presſe ud

af Nogen (-mut); 2) d. S. s. Foreg. U. S. passs.: er presset ud &c.
ngartiterpâ, presser det ud til Siderne ved mange gjentagne Tryk eller Slag (Haardt) ɔ: slaaer ell. presser det ud i Plader.
ngartitaĸ, 1. eller helst: **singartitigaĸ**, 2. tyndslaaet; især: tyndt udhamret Metal. (Ifølge Stammens Grundbegreb er her allevegne Betydningen af „flad“ eller „tynd“ den secundære.)
ngavoĸ, er misundelig ell. avindsyg; under Ingen Noget med sig; vil alene være Manden (som kan eie Noget eller befale ell. bevises Ære &c.). Jvf. pilernuvoĸ under pe.
ngagâ, er misundelig paa ham.
ngápâ og **síngáupâ**, d. S s. Foreg. U. S. **-put**, de — paa hinanden. Af Nogle bruges ogsaa síngápoĸ (i Sg. U. S.) i Betydning af síngavoĸ.
ngeĸ, 3. og 1.; m. S. (3die P.) **singera** og **singia**, Pl. almindeligst: **singê**, 1) en Støvlerem (som gaaer igjennem et Hul paa hver Side af Saalen og bindes over Vristen); 2) hvad der ligner den: a) et Snørebaand i en Snøresko ell. -støvle; b) en Spænderem i Skoe eller Skøiter; c) den korte Rem, hvormed Konebaadsaaren er bunden til Aarestroppen. (Muligt, at Ordet er rodbeslægtet med singigpâ og egentl. betyder: Noget, som forhindrer, at det dermed Bundne skyder sig ned.)
ngerpâ, binder hans Støvleremme. U. S. — sine —.
ngêrpâ, løser hans Støvleremme. — U. S. 1) refl.: — sine —; 2) passs.: hans Støvlerem er gaaet op (af sig selv). singêrputit, din Støvlerem hænger løs (hvilket altid siges, naar En seer det, da man let kan snuble ved at træde paa den).
ngerfik og **singerneĸut**, et Skobaand.
ngerneĸ, 3. m. S. **-nera**, 1) Vristen og Ankelledet; 2) det tilsvarende Sted paa Støvlen.
ngernerdlugpoĸ, har ondt over Vristen ell. i Ankelledet.
ngigpâ, skyder det ned eller ud af Noget ved at klemme sammen ovenfor ell. indenfor det og stryge nedad eller udad (f. Ex. stryger Fangeremmen af Kajakaaren, som den har slynget sig om; ell. klemmer Indholdet ud af det slagtede Dyrs Tarm, eller Vandet af en vaad Klud &c. ved at trække den igjennem de sammenknebne Fingre, og Lignende). — U. S. pass. Htr. **singigsivoĸ**.
singigsorpâ, d. S. s. Foreg., naar det skeer ved oftere Gjentagelse af den samme Fremgangsmaade.
singípâ, t. skyder det ned i Vandet (en Baad ell. et Stykke Træ ell. Andet ned af Stranden; Fangeblæren ned af Kajakken &c.). U. S. pass. Htr. **si-ngitsivoĸ** og **sigsivoĸ** (den sidste Form i nogle Egne især om Fangeblæren).
síngorpoĸ, er rød i Ansigtet eller og paa Hænderne; er rødmusset (altsaa egentl.: hans Blod er trykt ell. trængt udad).
síngortípoĸ, bliver rød i Ansigtet (af Skræk, Skamfuldhed ell. anden udvortes Aarsag).
síngortitípâ, gjør ham rød i Ansigtet (ved at skrække ham &c.).
singúnerpoĸ, s. (nærmest af singú-poĸ, men som ikke bruges almindelig), trykker sig stærkt indeni ell. indefra; anstrenger sig, saa at Aarerne svulme i ham (f. Ex. ved at løfte noget Tungt med begge Hænder fra Jorden).
singúniúpâ, trykker sig i sit Indre for det (for at faae det løftet &c.; eller og for at faae Blodet op i Ansigtet &c.).
singutdlorpoĸ, trykker sig paa Naturens Vegne.
singnagsarpâ, singnagtorpoĸ, singnú-poĸ &c. s. sinik.
sioraĸ, 2. et Sandskorn; i Pl. **sior-ĸat**, Sand. Forekommer ogsaa som Stednavn, mærkelig nok i Sg. (om Grundingen foran den saakaldte Frederikshaabs Isblink).
siorarpâ, bestrøer det med Sand (Gulvet).
sipernеĸ, 3. (Prov.?) et Spænde. (Er dannet af det danske Ord.)
sipivâ, (egentl. vel overhovedet: skiller det ad indefra og ud til to Sider, saaledes at de adskilte Dele staae gabende fra hinanden. Bruges om:) 1) skærer Noget op ell. fra hinanden, saa at det

kan gabe (f. Ex. et Klædningsstykke for at sætte en Kile ind, ell. sammenhængende Blade i en Bog); 2) skiller det kun lidt Sammenhængende heelt ad (f. Ex. gjennemgraver en smal Landtunge ell. et kort Skillerum imellem to Grøfter, og Lignende); 3) gjør ell. faaer en Revne i det, ikke ved at trække i det fra Siderne, s. aligpâ og kigtorarpâ, men ved Tryk ell. Spænding imod Fladen (f. Ex. ved at tvinge Noget ind i noget Snevert). U. S. pass.: 1) er skaaren fra hinanden; 2) er skilt igjennem; 3) er revnet ud. Htr. **sipissivoĸ.**

sipissôrpoĸ, faaer Noget revnet ud for sig, kommer til at sprænge Noget (f. Ex. sine Beenkæder ved at skræve for vidt).

sipitagpoĸ, 1) revner ell. er revnet ud i Kanten; 2) om et Menneske: har faaet en Skade i Skrævet („sprængt" det) ved at faae Benene for langt fra hinanden; 3) om et slagtet Dyr: er skilt ad i Skrævet. (Egentl.: -gpâ, revner det ud 2c.; og u. S. pass. ell. refl.)

sípaĸ, en gabende Revne ell. et Indsnit i Kanten; bl. A. spec. et Hareskaar (i Overlæben).

síperpâ og **sípersorpâ,** egentl.: forsyner det med et ell. flere saadanne Indsnit, men især: opskærer Noget for at give det bedre Fald ved Syning (navnl. Fugleskind).

sivkarpâ, glider af med Haanden fra det, han havde støttet sig paa, ell. med Foden fra det, han stod paa (ved at støtte hovedsagelig paa Kanten eller Skraaningen, saa at Haanden ell. Foden og det, som den støttede paa, gaae fra hinanden).

sivkerpoĸ (sprænger sit Hylster i den ene Ende, saaledes at dets Dele staae gabende fra hinanden), spec.: 1) springer ud; faaer Blade (en Plante, et Træ), ell. og: aabner sig (en Blomsterknop ell. Bladknop); 2) brister i Latter.

sivdleĸ, m. S. **sivdlia,** Prov. Bugens Midtlinie (hvor man opskærer Dyrene). ĸilaup sivdlia, Mælkeveien (paa Himlen).

sivsagpoĸ ell. i Pl. **-put,** de sprede sig fra hinanden i den ene Ende, medens de ere samlede i den anden (to Ting, som før laae ell. stode Side om Side).

sivsagtípai, spreder dem saaledes fra hinanden (f. Ex. aabner en Passer). — nísune sivsagtípai, sidder og skra[...] med Benene fra hinanden.

sivsángavoĸ, er hjulbenet.

sivsumavoĸ, har stærkt udad hælde[...] Sider (et Fad ell. Kar, som er betyd[...] videre foroven og uden Bug).

sivssaĸ, d. S. s. sipissaĸ.

sivssorarpâ, faaer eller gjør Revn[...] det (som sipivâ Nr. 3) mere og m[...] ell. paa flere Steder. U. S. pass[...]

síporúpâ s. simivâ.

sisak, haard; Haardhed (som modstaae[...] Paavirkning. Siger mere end máng[...] -poĸ, som ellers staaer det nærm[...] Bruges nu saagodtsom udelukkende [...] 1) Staal; 2) Hærdethed imod Veirli[...] navnl. Kulden.

sisauvoĸ, 1) er Staal; 2) er hæ[...] imod Veirliget.

sisagpâ, hærder det (Jernet); 1) [...] Jern til Staal; 2) hærder Staal.

sisaerpâ, 1) blødgjør Staal (i Ild[...] 2) gjør ham kuldskjær ell. kjælen, ømskj[...] imod Veirliget (det milde Veir, Ka[...] ovnsvarmen 2c.).

sisaerúpoĸ, har mistet sit Staal [...] Kniv, en Øxe 2c.); Staalet i det er ops[...]

sisamaĸ, 1) m. S. **sisamât,** [...] fjerde; 2) u. S. i Pl. **sisamat,** [...]

sisamanik, Mod. adv. fire Gange[...]

sisamagssânik, Mod. adv. 1) f[...] Gang; 2) for det Fjerde.

sisamait og **sisamavît,** fire Fl[...] Jvf. mardluk og mardluvît.

sisamángorpoĸ, 1) det er Tors[...] 2) Klokken er fire; 3) i Pl. de ere bl[...] fire i Tallet; og m. S. gjør den[...] fire (enten ved Deling ell. ved at l[...] en fjerde til). S. atausíngorpoĸ.

sisamarât, de have ham eller de[...] den fjerde; han (Objectet) udgjør [...] fjerde.

sisamarârpoĸ, har faaet fire.

sisamariarpoĸ, gjør (Noget) [...] Gange. M. S. — ved ham[...] ved det. S. mardloriarpoĸ.

sisamaralik, 3. En med fire Ko[...]

sisámerpai, forsyner dem (de tre) [...] en fjerde; lægger den fjerde til. — U. S. pass.

***sisamavilik,** 3. et Fiirbeen.

sise, en Rævehule; i Pl. **sisit,** en [...] fuld af Rævehuler.

[si]suvoĸ, 1) glider ned ad en Skraa-[n]ing (Hvadsomhelst; Levende ell. Livløst); 2) glider ned ad en Strøm (et Fartøi); [f]arer nedad i en Elv eller et elvlignende Strømsted i en Fjord ell. et Løb.
[si]suat (Pl. af sisuaĸ), Stene, som ere [g]ledne ned ved et Fjeldskred eller Steen-[s]kred, og Stedet, hvorfra de ere gledne [n]ed (begge under Eet); et tidligere Fjeld-[s]kred. sisôrnerit (s. n. -rpoĸ) bliver [d]et Samme.
[si]sorarpoĸ, 1) lader sig glide ned ad [e]n steil Skraaning; 2) spec. — paa et Skind eller paa Skier; og deraf over-[h]ovedet: 3) gaaer paa Skier. Prov.: [s]isôrârpoĸ.
[si]soraut, 1) et Skind, man saaledes [g]lider paa; 2) i Pl. Skier.
[si]sôrpoĸ, glider ned i Masse (Snee; [J]ord; Stene; især Snee). aput sisôr-[]toĸ, en nedgleden Snemasse; et Sne-[s]kred; en Skredlavine.
[si]sôrfigâ, glider i Masse ned og paa [h]am ell. det (Sneen 2c.).
[si]sôrúpâ, (Sneen 2c.) glider i Masse [n]ed og river ham ell. det med sig.
[si]soĸigpoĸ, s. 1) kaster det op igjen, [s]om han har faaet for meget (et Barn; [e]n Hund); 2) ræber.
[si]sorpoĸ, strækker sine Been ud (i en Skraaning; neml. siddende paa Noget høiere [e]nd Jorden); ell. og: strækker sig heelt [u]d og Benene fra sig (siddende; saa at [h]ele Personen danner en Skraaning).
[si]sungavoĸ, 1) sidder saaledes (et Menneske); 2) er temmelig steil eller [s]kraaner stærkt (en Skraaning; saa at Noget vil kunne glide ned ad den).
[si]suvigâ, d. S. s. sisuvfigâ: 1) gli-[d]er ned ad Noget og paa ham ell. det; 2) glider ned der.
[si]llit og sitdlimavoĸ s. silivâ.
[si]serpoĸ, trækker igjennem (Vand ell. [a]ndet Flydende igjennem det Utætte), saa [a]t det i flydende Tilstand kommer frem [p]aa den anden Side. — — — — M. S. 1) — igjennem det; 2) — igjen-[n]em Noget paa ham eller det. sitser-[]pânga, (Regnen 2c.) er trukken igjen-[n]em mine Klæder paa mig ɔ: jeg er (deelviis) gjennemvaad.
[si]sernek, 3. det gjennemtrukne Vand ell. andet Flydende).

sitsorpoĸ, sitsungavoĸ, sitsuvigâ s. sisuvoĸ.
siut, m. S. i Pl. **siutai**, hans eller dens Øren (det ydre Øre; dog er det indre Øre selvfølgelig medunderforstaaet).
siúmigsarpoĸ, lægger Øre til; bøier Øret. M. S. — til ham (for at opfatte hans Ord 2c.) eller til det (Ordet, Lyden).
siúmio, Ørepynt, ell. hvad der skal forestille saadan (Ringe, Perler 2c.). Jvf. iverut.
siúnak, m. S. **siúnâ**, Ørebenet (det haarde, hvælvede Been bag Øret).
siúnerarpoĸ, lytter; spidser Øren (for at opfange en Lyd fra det Fjerne).
siússarigpoĸ, s. er lydhør; hører meget godt.
siússardlugpoĸ, er tunghør.
siússeraoĸ eller **siússerivoĸ** og **siutdlugpoĸ**, har ondt i Øret eller Ørene.
siutigâ, har ham til Øre ɔ: til at sige sig, hvad han hører.
siutínguvoĸ, 1) har Ørepine; 2) har ondt af det, han hører.
siutíngunarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, det er utaaleligt at høre; det forvolder En Ørepine.
siutaussat, Pl. Kringler.
siuteroĸ, 2. en Snegl.
siutisiortoĸ, en Ørentvist.
siutitôĸ (langøret), et Æsel.
siutitût, et Æsel i Eie; m. S. **siu-titûtâ**, hans Æsel.
siutitôrssuaĸ ell. **siutitôrnaĸ**, et Muuldyr.
[**sive**, Varighed. Deraf:]
siveĸarpoĸ, har (nogen) Varighed; varer en Tid.
sivikípoĸ, ts. er kortvarig.
sivikigâ, finder det kortvarigt.
sivisuvoĸ, er langvarig; og **sivisôĸ**, det, som er langvarigt ell. tager lang Tid.
sivisugâ, finder det langvarigt. — Alle disse bruges saavel om Begivenheder ell. Gjerninger som om Afstande; f. Ex. oĸa-lugtuaĸ sivisôĸ, en lang Fortælling. kangerdluk sivisôĸ, en lang Fjord (som tager lang Tid, inden man naaer dens Bund). isortoĸ ĸanoĸ sivisu-tigâ? hvor lang Tid tager isortoĸ-Fjorden ɔ: hvor lang er den? ĸanoĸ

sivisutigissumik tarkavanîpit? hvorlænge har Du været der sydpaa? iker-ssuak sivikigekâra, jeg finder den brede Fjord meget kortvarig ɔ: jeg synes, at vi have brugt saa kort Tid til at komme over den. sivikitsúnguamik okalú-saunga, jeg skal kun tale ganske kort Tid. sivisûmik najorpai, han var i lang Tid hos dem.

sivitsorpok, 1) bliver langvarig (en Lyd; en Tale &c.); 2) er længe om Noget (f. Ex. om at indfinde sig); og m. S. — om det; bruger lang Tid til at gjøre det ell. faae det færdigt (et Arbeide &c.).

***sivitsût**, et Tegn for en lang Vocal; en lang Accent (^).

sivgorpâ s. sivforpâ.

sivfiak, 2. m. S. **sivfiâ**, hans Hofte. Ofte bruges ogsaa **sivfiai** (Pl.) om den ene Hofte, neml. Hoftebenet og Ledet med alt Tilhørende opfattet som Fleertal under Eet.

sivfîpok, ts. er lam i Hoften; halter paa Grund af en eller anden Hofteskade.

sivforpâ eller (vel almindeligst) **siv-gorpâ**, vrider Vandet af det (Klæder, Tøi, Skind). Jvf. tivforpâ.

sivfortorpâ ell. **sivgortorpâ**, d. S. s. Foreg., naar det skeer ved mere end een Vridning (som hyppigst er Tilfældet).

[**siverpok**, hæver sig skraat op foran En?. Bruges ikke, men synes at være Stammen til de Følgende.]

sivingavok, er hældende imod En; gaaer skraat opad (en Bakke, en Fjeldside &c.). Bruges ikke let om Andet end om Jordsmonnet. Jvf. kugssanga-vok og uvingavok.

sivinganek, 3. og **sivingajâk**, en Skraaning. Det Første forekommer bl. A. som Stednavn.

sivkarpâ, sivkerpok og sivdlek s. sipivâ.

sivdle, Prov. Lampegrums; det tykke, udbrændte Bundfald i en Lampe. Helst: **sivdlinek**, 3. Jvf. tivdle.

sivdlinekarpok og **sivdlinigpok**, er fuld af Grums (Lampen).

sivdlinîarpâ og **sivdlingiarpâ**, renser den for Grums.

sivnek, sivnerpâ, sivneruvok &c. s. simivâ.

sivsagpok, sivsumavok, sivssorarpâ &
s. sipivâ.

so [Noget, hvad det monne være; „Hvad“]. Er paa den ene Side Samme for Ting, som ke for Perso[n] medens det paa den anden Side er [pa]rallel med pe med den Forskjel, der er im[el]lem en „Ting“ (pe) og et „Noget“ (s[o]) — Med Suff. **sua**, hans eller d[ets] Hvad. — Bruges saaledes altid f[or] hvad (og i de andre Casus: hvors[...] hvorhen &c.), naar den paagjældende G[jen]stand kun betegnes ved Suffix. F. [Ex.] suauna? dens Hvad er det? (f. Ex. [er] det dens Forside ell. Bagside, ell. h[vad] af den er det? eller efter Omstænd[ig]hederne: hvad kaldes den Deel af den[?]) suanit ornigtariakarpa? fra dens H[vad] (fra hvilken Side af den) skal man nær[me] sig den? puiorpunga suanut iligav[...] jeg har glemt, hvor paa den jeg [...] lagt det. — Af denne Stamme dann[es]

a) et Pronomen, i Analogi med ki[na] og Afledninger deraf igjen:

suna, Subj. **sûp**, hvad; hvilket. [...] **sût**, hvilke (Ting). Bruges 1) sp[ør]gende og 2) som relativt Pronomen [om] en ubekjendt Ting ell. Sag. suna [...]-viuk? hvilken mener Du? sût a[...]-sápat? hvilke skulle bruges? s[...] nákarfigâtit? hvad var det, der f[aldt] ned paa Dig? sûp-una ilâ? hv[ad] er det en Deel, ell. hvoraf er det tag[et?] suna angnerunersok naluvara, [jeg] veed ikke, hvad der mulig er større. sût tamaisa isumagai, han betæ[nker] alle Ting ɔ: Alt. — De øvrige Ca[sus] heraf dannes aldeles regelmæssig ved [No]minalappositioner til so, altsaa: [Loc.] **sume**, hvor, Pl. **sune**, hos hv[ad] ell. i ell. paa hvilke (Ting); Abl. **s[u]-mit**, hvorfra, Pl. **sunit**; Vial. **s[u]-kut**, hvorigjennem, Pl. **sutig[ut]** Term. **sumut**, hvorhen, Pl. **sun[ut]** Mod. **sumik**, hvormed, om hv[ad] hvad, Pl. **sunik**. sumik som Spør[gs]maal til En, som falbyder Noget, [be]tyder altid: hvormed skal det betal[es] (neml. med hvilken Vare).

suname, Subj. **sûvme**, Pl. **sû[n]**[...] ja, hvad; hvad dog? **sumingme**, [...]

hvormed? **súkúme**, hvorigjennem dog? eg seer ingen Vei.
natoк, hvad dog (maatte —; med en Optativform). — sunatoк suliarilara, maatte jeg bestille Noget, hvad dog ɔ: eg vilde gjerne bestille Noget, hvad skal eg dog tage fat paa? sumigtoк at-dlarterdle, maatte det viskes af med hvad dog ɔ: havde man dog Noget at viske det af med! Ligesaa bruges ogsaa de øvrige Casus.
nauna (ɔ: suna una)? hvad er det? Pl. **sût-uko?** hvad ere disse? Bruges meget ofte med dobbelt Pronomen, f.Ex. una sunauna? det, hvad er det? náko sût-uko? disse her, hvad ere de? sunauna kan bl. A. bruges i Betydning af: hvad kaldes det? neml. for at erfare en Tings Benævnelse; jvf. ki-nauna Nr. 2.) Paa samme Maade føies una og uko ogsaa til de øvrige Casus, f. Ex. sumit-una, hvor er det fra?
nauvfa (ɔ: suna uvfa), hvad der! Svarer almindeligst til: 1) saa, det havde eg ikke troet; 2) hvad er det? det er o —; 3) se! der var — (Noget, som man ikke havde ventet). sunauvfa aut-dlarêrsut, saa, de vare alt reiste? det havde jeg ikke troet. sunauvfa ímerne-kángitsoк, hvad er det? det er jo ikke blevet fyldt! (jeg troede, det var). — sunauvfa ikerasaкarpoк, se, der gaaer o et Løb igjennem! jeg troede, det var et lukket Vand. кissûsoralugo sunauvfa кerкuaк, man troede, det var et Stykke Træ, men se! det var Tang. Ofte forlænges det endnu ved una eller uko: sunauvfauna, sunauvfauko, hvorved dog Betydningen ikke forandres, da saadan Tilføielse hører til det hosstaaende Ord.
nauvoк, er hvad; **sumĩpoк**, er hvor; **sumungnarpoк**, gaaer hvorhen. Alle disse bruges ikke i Indicativ, undt. med Aff. -nerpoк; derimod deels spørgende, deels som relative Udtryk; f. Ex. sumĩpa? hvor er han (ell. det)? su-mĩnersoк naluvara, jeg veed ikke, hvor han er. mána sunaunerpoк, hvad mon dette her er? sumungnásavit, hvor agter Du Dig hen? ell. hvorhen er Du paa Vei? sumĩkaluaruvtalũnît na-vêrкajarsínarpugut, hvorsomhelst vi end ere, trues vi bestandig af Farer.

b) Partikler og Interjectioner:

sô, ja (bekræftende: det er, som Du siger; altsaa en lignende Anvendelse af Begrebet: Noget, som naar vi sige: Du siger Noget). Bruges i den sydligste Deel af Landet almindelig af Mændene (s. âk); i den øvrige Deel mere kun af Enkelte (ligeledes Mænd). S. n. sôruna.
sôк? hvorfor? (Egentl. maaskee: dette Noget; og i Spørgetone, i hvilken det alene bruges: hvilket Noget? hvad for Noget? s. n, sôrdlo.) Meget ofte erholdes dette Ord istedetfor Svar, naar man spørger En om Noget; neml. i Betydning af: hvorfor spørger Du om det? (det vilde jeg nok høre først, inden jeg svarer).
sôrdle? 1) men hvorfor? 2) hvad giver Du? ell. hvad giver han for det?
sôrdlo, (egentl. vel: og hvilket Noget; neml. relativt, ikke spørgende; og deraf ved Ordets Overgang til at være Partikel:) ligesom; saaledes som. sôrdlo oкartutit, ligesom Du har sagt. sôrdlo ukatdlit iliortartut, ligesom Harerne pleie at gjøre. sôrdlo ajoкersorâtit taima iliúsautit, saaledes som (ell.: og hvilket Noget) han har lært Dig, saaledes (hiint Noget) skal Du gjøre. I Forbindelse med et Nomen alene er Betydningen i Regelen: ligesom om det var en —; f. Ex. sôrdlo ukaleк, ligesom om det var en Hare (seer det ud, ell. bærer den sig ad). Derimod er Affixet -tut det Samme for et Nomen, som sôrdlo for et Verbum.
sôrme, (alt efter Betoningen:) 1) hvorfor dog? 2) ja, lad gaae! ja, hvorfor ikke? 3) sôrme-ait? aa ja! (tilskyndende); sig ja, hvad?
sôruna (det er dette Noget), ja; ja vist; naturligviis; ja, det forstaaer sig. Udenfor Landets sydligste Deel er dette det almindeligst brugte bekræftende Ja.
(**sûkiaк**, omtr.: ja, hvilket Noget vel egentlig? Bruges neppe; derimod det Følgende:)
sûkiartagssaк, hvad gjør det? det er ligegyldigt (det, som jeg ell. Du ell. han gjorde); det kan være det Samme; det gjør hverken fra ell. til. — Jvf. n. súsassoк (under e).

c) **nominale Dannelſer, ved regelmæſſige Affixer, og Afledninger af dem igjen:**

sugssaĸ, 1) Noget til Noget (ſom kan bruges til Noget ꝛc., ſ. d. F.); 2) Noget til hvad? sugssat-una? Dit til hvad er dette ɔ: hvad ſkal dette være ell. blive for Dig? hvad har Du beſtemt det til? ell. hvad vil Du bruge det til? ell. hvad vil Du gjøre af det? uvavnut sugssaĸ? for mig til hvad ɔ: hvad ſkulde det være for mig? hvad ſkulde jeg kunne bruge det til? ell. hvad Gavn ell. Skade kunde jeg have af det? ell. hvilke Følger kunde det have for mig? (Alt efter Sammenhængen).

sugssauvoĸ, det er til Noget ell. kan benyttes til Noget; det kan bruges.

sugssáungilaĸ, det er til Intet; det duer til Intet; det kan ikke bruges til Noget.

sugssaujungnaerpoĸ, s. er ikke længere til Noget; er aldeles ødelagt ell. opſlidt ꝛc., ſaa at det ikke mere er til nogen Nytte. Ogſaa om Perſoner, f. Ex. nákarfigigpanga sugssaujungnaerĸa-jaĸaunga, var den falden paa mig, ſaa havde jeg ikke længere været til Noget (nemlig enten været ſlaaet ihjel, eller og ſlaaet aldeles fordærvet).

sugssarâ, har det til Noget (i Fremtiden; ſ. n. sugâ); iſær: har Brug for det; agter det for værd at eie eller at nyde; ſætter Priis paa det; det har Værdi for ham. (Bruges baade om Ting og om Perſoner og ſaavel i materiel ſom i aandelig Forſtand.) mána sug-ssaraiuk? enten: har Du dette her til Noget ɔ: har Du Brug for det, ell. har det nogen Værdi for Dig? eller: hvad har Du dette her til ɔ: hvad vil Du bruge det til? (dog vil fra Spørgerens Side i ſidſte Tilfælde maaſkee nok ſaa ofte bruges: sugssamârpiuk). sug-ssaríngilara, jeg har det ikke til Noget; bl. A.: jeg har ingen Brug for det; Du maa gjerne tage det. erĸar-dline sugssaríngilai, han har ſine Slægtninge ikke til Noget (at ſørge for ꝛc.); han bryder ſig ikke om dem, ſom han burde. Jvf. n. sugâ (under **d**) og soĸutigâ (under **e**).

(**suilaĸ**, hvor Intet er; øde; Toml[...] Jvf. pîlaĸ. Bruges neppe; derimod[...]

suilaersarpoĸ, arbeider for at fj[...] ſin Tomhed ɔ: foretager ſig Noget [...] at forſlaae Tankerne (ſom fremkom[...] under Lediggang) ell. for at udfylde [...] ubeſatte Tid. I ſamme Betydning b[...]ges ogſaa: suilaeĸivoĸ, ſom [...] nærmere betyder: er i Forlegenhed [...] ſin Tomhed ɔ: plages af ſine Ta[...] (og foretager ſig derfor Noget ꝛc.).

suilaersaut og suilaerĸut, [...] man foretager ſig for at forſlaae T[...]kerne, eller imedens man ikke har A[...] at beſtille (ell. ſom vi ſige: til Tidsf[...]driv; men Tanken er, hvad Tiden [...] gaaer, ikke: at „fordrive“, men at [...]fylde den. Jvf. erinêrsârpoĸ). a[...] suilaerĸutigssat, her har Du Noget [...] at udfylde Tiden med.

(**suko**, en ubrugelig Stump af „et [...]get“. Bruges her kun i de Følgen[...] Betydning af: — hvoraf Andet bl[...] utydeligt.)

sukuiarpâ, udlægger det; fortolker [...] forklarer Meningen ell. Betydningen d[...] for Nogen (-mut).

sukuiáupâ og sukuiaivfigâ, [...] tolker eller udlægger Noget (-mik) [...] ham.

sukuiaut, m. S. -tâ, dets For[...]ning; det (de Ord ꝛc.), hvorved det [...]klares ell. udlægges.

súnguaĸ, et lidet Noget; en liden [...] (jvf. pínguaĸ af pe). — súnguan[...] -dlũnît tuníngilânga, han gav mig [...] ikke den mindſte Smule. súnguit [...] -maisa isingmigsarpai, han ſpa[...] til alle Smaating (ſom laae paa [...] Vei ꝛc.).

sorssuaĸ, sukasik, supiluk. [...] tre bruges temmelig ofte, dog meſt [...] ſpørgende eller udraabsviis (for at [...] kjendegive Affky ꝛc.); f. Ex. sorssu[...] -una eller supilugssuaĸ-una, hva[...] dog det for en fæl Tingeſt?

sorujuk, ell. i Pl. **-juit**, ureengjo[...] Ting, ſom hænge ved Noget eller [...]komne paa det (f. Ex. Blade og Jord[...] ſom Vinden har fyget paa Sneen, [...] Jord, ſom hænger ved en opreven [...] og Lignende). Omfatter sanik og, [...] der ſtaaer imellem dette og minguk [...]

rujunigpoĸ, t. har faaet saadan Ureenlighed paa sig (f. Ex. et Skind, som i vaad Tilstand har ligget paa et ureent Sted).

rujuiarpâ, renser det for saadan vedhængende Ureenlighed.

kuluk, Noget af en ringere Art (Uselt, Stakkels &c.); og naar det er paa ell. Andet: Noget, som nedsætter dets Godhed eller gjør det ureent ell. skjuler eller forandrer dets rette Udseende ell. Beskaffenhed. (Bruges saal. tildeels i lignende Betydning som sorujuk, dog især om Saadant, som er fasttørret ell. ikke smitter af, som f. Ex. fasttørret Blod eller Lignende paa Klæder; tildeels ogsaa om iblandet Stof, som forringer Godheden, som f. Ex. Bly i Tin.) merĸuitsup ĸânit tôrnait ivatãnut agdlât sukulutánguaĸángilaĸ, fra Toppen af merĸuitsoĸ-Fjeldet er Udsigten (over Kysten) endogsaa til udenfor tôrnait aldeles reen.

rdleĸ? hvilken af dem? (naar man har to eller flere at vælge imellem). — Egentl.: den hvilkenste? s. d. F.

rdliuva? den hvilkenste er det ɔ: 1) hvilken Plads indtager den med Hensyn til den anden eller iblandt de øvrige? er det den nordligste eller sydligste eller inderste eller mellemste &c. af dem?); — 2) hvilken af Delene er dette? (f. Ex. er denne Ende den forreste ell. bageste?).

kutseĸ (bestaaer af so og et ualmindeligt Affix: -kutseĸ, s. ukutseĸ), kun m. S. **sukutsia**, dens hvor paa Lag? hvad af den? sukutsia ajorpa? hvor ell. i hvad Henseende duer det ikke? ell. hvad Urigtigt er der ved det? — sukutsianit ukalerpit? paa hvad Side ell. Sted (f. Ex. af Fjeldet) fik Du Haren? sukutsianit asaviuk? paa Grund af hvad af ham ɔ: paa Grund af hvilken af hans Egenskaber &c. elsker Du ham? (Ofte bruges dog istedetfor sukutsia blot sua, dens Hvad?). — Ved Siden deraf bruges:

kutsiaĸ (ikke dannet af det Forrige, men af Vial. súkut ved Aff. -tsiaĸ) og súkutsiardle, ja, hvor paa Lag? hvorigjennem dog? ja, men paa hvilken Side?

d) **verbale Dannelser, ved regelmæssige Affixer, og Afledninger af dem igjen:**

I alle de Efterfølgende kan Interrog. have den dobbelte Betydning: 1) hvad gjør han? 2) gjør han Noget? men Sprogbrugen er, at fra Spørgerens Side den affirmative Interr. i Regelen tillægges den første Betydning, den negative derimod den sidste, saaledes som det første Exempel viser.

soĸarpoĸ, 1) han har Noget; 2) det (Stedet, Gjenstanden) har Noget ɔ: der er Noget; og soĸángilaĸ, 1) han har Intet; 2) der er Intet. igdlo so-ĸángitsoĸ, et Huus uden Noget, eller hvor Intet er ɔ: bestaaende af de nøgne Vægge. soĸarpa? hvad har han? ell. hvad findes der? soĸángila? har han Intet? har han ikke Noget? ell. er der Intet?

suerúpoĸ og **sutánguerúpoĸ**, er bleven uden Noget; er blottet for Alt. Bruges, ligesom det Forrige, saavel om Personer som om Steder ell. Gjenstande.

sugâ, 1) har ell. havde det til Noget (nu ell. før; s. o. sugssarâ); især: benytter det paa en ell. anden Maade. — una igdluaránguaĸ sugaiuk? hvad har Du dette lille Huus til? (Svar f. Ex.: ivssunik torĸorsivigissarpara, jeg pleier at have det til Gjemmested for Tørv). 2) har ham til Noget ɔ: er beslægtet med ham. táussuma nulia sugaiuk? hvorledes er Du beslægtet med hans Kone? (Svar f. Ex.: igdlorâra, hun er mit Søskendebarn).

sugîgput, s. de ere beslægtede med hinanden eller hverandre.

sugissaĸ, En, man er beslægtet med. sugissai, de, som ere i Slægt med ham; hans Paarørende; hans Slægt. tamâne sugissaĸángilanga, jeg er ikke beslægtet med Nogen her.

sugpoĸ (anal. natserpoĸ, nánugpoĸ &c.), har faaet et Dyr, men af hvad Art, veed man ikke. sugpoĸ, âtâmigdlũnît natsermigdlũnît, Noget har han faaet, men om det er en âtâĸ eller en natseĸ, veed jeg ikke.

sulivoĸ, bestiller Noget, hvad det saa er; arbeider. sulissormãna takugiga,

hvad var det nu, jeg ſaae ham beſtille? suliva? hvad beſtiller han?

sulíssúpâ, beſtiller Noget for ham.

suliorpoĸ, gjør et Noget; er i Arbeide med Noget; har et Arbeide for. — — M. S. — til ham ell. den (Noget, han ſkal have, ell. ſom ſkal bruges til den). ánorâgssaĸ suliorpâ? hvad gjør hun til Pelsovertrækket? (Svar f. Ex.: at--siorpâ, hun ſyer et Ærme til det).

suliorfigâ, er i Arbeide med Noget for ham eller hos ham (ſom har leiet ham dertil ell. beſtilt det hos ham).

suliaĸ, en Forretning; en Handling; et Arbeide; det, man beſtiller, hvad det ſaa er (i Betydning baade af sulivoĸ og suliorpoĸ). M.S. suliâ, 1) det, han beſtiller eller er beſkjæftiget med; hans Arbeide; 2) det ved hans Virkſomhed Fuldbragte ell. Affſtedkomne; hans Gjerning; det, han har gjort ell. virket (nemlig ikke en Gjenſtand i den Forſtand, ſom udtrykkes ved piliaĸ ell. sanâĸ, men mere det, han gjør ved en Gjenſtand eller og en Perſon. S. videre).

suliaĸarpoĸ, har et Arbeide eller en Forretning (nu); har Noget at beſtille; er beſkjæftiget; er ſysſelſat. suliaĸarama ajornaĸaoĸ, jeg kan ikke, fordi jeg har Noget at beſtille (nu). suliaĸarpa? er han beſkjæftiget (for Øieblikket)? — sulia--ĸángíkuvit suliaĸartísagaluarpavkit, derſom Du ikke er ſysſelſat, vilde jeg nok give Dig Noget at beſtille.

suliarâ, 1) beſtiller det; er beſkjæftiget ell. i Arbeide dermed. suna suliaraiuk? hvad er Du beſkjæftiget med? eller hvad Arbeide har Du for? eller hvad beſtiller Du for Tiden? ĸáiniagssara sulia--râra, jeg er i Arbeide med den Kajak, jeg ſkal bygge. náparsimassut kisîsa uvdlume suliarãka, jeg har idag kun været beſkjæftiget med de Syge. 2) gjør det til hvad? ameĸ suliarísavara? til hvad ſkal jeg gjøre det Skind? (til Baadeſkind eller til Vandſkind eller til hvad?).

suliagssaĸ, Noget at beſtille (ſom ſkal beſtilles); 1) et Arbeide, ſom ſkal gjøres, eller en Forretning eller Handling, ſom ſkal foretages; 2) Noget til Beſkjæftigelſe. suliagssáka ineratdlása--váka, jeg ſkal førſt gjøre det færdigt, ſom jeg har at beſtille. auna suliagss her er Noget, ſom Du kunde beſtille, her har Du Noget at beſtille (f. Ex. Skind at berede, eller Støvler at ſ ell. en Kiſte at male, ell. et Redſkab ſætte i Stand ꝛc.). suliagssaileĸi--ĸaoĸ, man er meget forlegen for N get at beſkjæftige ſig med.

suliagssaĸarpoĸ og suliagssa ere det Samme om foreſtaaende Arb ꝛc., ſom suliaĸarpoĸ og suliarâ det, man er beſkjæftiget med ell. har ſ rettet.

susivoĸ, 1) kjøber Noget; 2) kjø hvad? susivit? hvad har Du kjø susíngilanga, jeg har Intet kjøbt. Dette og de videre deraf Dannede bru hovedſagelig ſpørgende, ſ. pisivoĸ.

susiniarpoĸ, ſøger (ↄ: ønſker) at k Noget. susiniarpit? hvad ønſker at kjøbe?

susiutigâ? 1) hvad har han kjøbt det? 2) d. S. ſ. d. F.

susiniutigâ? hvad ønſker han at k ell. at faae i Betaling for det? ma susiniutigaigit? hvad (ↄ: hvilken Be vil Du have for Æggene?

sûvoĸ, 1) er Noget; 2) er hvad? sû--mat erdligaiuk? er Du paaholden det, fordi det er hvad? (ↄ: hvad er at Du er paaholden paa det?).

sũngilaĸ, 1) er Intet; 2) er forhol viis Intet; maa regnes for Intet.

e) et Verbum, i Analogi med pivo og Afledninger deraf igjen oſ

suvoĸ, 1) gjør hvad? 2) faaer hv 3) m. S. gjør ham Noget; vil ham get (hvad?); behandler ham eller hvorledes? — suva? hvad gjør h hvad beſtiller han? (arbeider eller ſ ell. dovner ell. tømrer ell. fiſker ell. j han, ell. hvad gjør han? una kis suva? hvad ſkal dette Stykke Træ h (hvorfor er det lagt her, eller hvad Henſigten med det ꝛc.). súngila? er beſtiller han ikke Noget? ell.: fik han Noget? suvit? hvad gjør Du? h er det, Du beſtiller der? ell. og: h beſtiller Du her? hvad vil Du? ell. hvad ſkader Dig? hvad feiler Du? sugavit? fordi Du gjorde hvad?

hvad gjorde Du, at Du f. Ex. ikke kom) c. suviuk? hvad gjorde Du ved ham? har Du slaaet ham ell. taget Noget fra ham &c.) ell. hvad gjør ell. gjorde Du ed den ell. det? sugagko? hvad gjorde Du ved ham, at han f. Ex. græder? ll. hvad har Du gjort ved det, at det . Ex. blev saa hurtig færdigt ell. staaer aa skjævt &c.? súsavit? ell. suniarpit? vad skal Du? ell. hvad vil Du? hvad din Hensigt? (at Du kommer til mig, l. at Du er paa den Vei &c.). Der an saaledes her, ligesom ved pivoĸ, nderforstaaes Hvadsomhelst, der kan ud-ykkes ved et Verbum. Inf. suvdlune? jørende hvad? bliver ofte: 1) hvi? vorfor? i hvilken Hensigt ell. Anledning? Ex. suvdlunga ornísagiga? hvi skulde g gaae til ham? (det er der jo ingen nledning til). suvdlutit tamaung-narpit? i hvilken Anledning kommer Du ertil? 2) som Svar: hvi skulde —? vorledes skulde det være gaaet til? (iste-etfor et directe benægtende Svar); f. Ex. issaĸarpit? fik Du Noget paa Jag-n? suvdlunga, hvorledes skulde jeg have aet Noget? 3) med Partiklen -me som Svar: ja vist saa; ja, naturligviis; f. Ex. amaisa támarpigit? tabte Du dem lle? suvdlungame, ja, vist gjorde jeg. Jvf. ĸanorme). Udenfor Spørgsmaal ruges det hovedsagelig kun med et eller ndet Affix som Svar paa netop det amme Ord; f. Ex. igpagssaĸ sugavit? vad bestilte Du igaar (at Du &c.)? ingíkaluarpunga, jeg bestilte i Grun-en Ingenting. — Særlige Udtryk, dan-ede ved Hjælp af dette Ord, ere føl-ende: soĸâ? soĸauna? hvad gaaer der f ham? hvad er der i Veien med ham? . Ex. naar et Barn giver sig til at ræde). suleĸâ? suleĸauna? sulikase-ĸauna? hvad er det for Optøier, han er begynder paa? hvad skal nu de Løier l? sukasitdlâraoĸ, jo, han kan finde aa Noget! (naar En gjør enten en ventet Genistreg ell. snurrige Løier eller verhovedet noget Usædvanligt, som man nder sig morsomt overrasket ved). sú-sangmat? fordi det skal gjøre hvad? : hvad skulde det gjøre? det gjør jo ngenting. S. d. F.

sassoĸ (som skulde gjøre hvad?) bru-ges faststaaende i Betydning af: det gjør Ingenting; det er ligegyldigt; det er eller kan være det Samme. súsassoĸ iníngíkaluarugko, det gjør Ingenting, om Du ogsaa ikke faaer det færdigt. (I daglig Tale forkortes dette i nogle Egne meget almindelig til: súsa.)

súsassôrpoĸ, siger: súsassoĸ ɔ: siger, at det er ham ligegyldigt.

súsassôrâ og -rĭnarpâ, han holder eller anseer det for ligegyldigt (egentl.: siger angaaende det: súsassoĸ).

(soĸut, Noget, hvorved Nogen ell. Noget kommer til at gjøre Noget (i Forstand af suvoĸ) ɔ: Noget, som udøver en Virkning ell. Indflydelse paa Andet. Deraf:)

soĸutauvoĸ, udøver en Indflydelse paa Nogen eller Noget (-mut); gjør sin Virkning; frembringer den tilsigtede Forandring ell. overhovedet en Forandring (f. Ex. en Steen, man lægger paa Noget for at trykke det fladt; ell. en Kile, man stikker under Noget for at det ikke skal vakle, &c.; eller en Medicin; et formanende Ord, &c.); og soĸutáungi--laĸ, bevirker Intet ell. ikke nok; frembringer ikke den tilsigtede Virkning (fordi det ikke er tilstrækkeligt); ell. og overhovedet: gjør hverken fra ell. til. piniar--dluartut nunaĸatimingnut soĸutao--ĸaut, iluaĸutáuput, de flittige Erhververe udøve en væsentlig Indflydelse paa deres Landsfæller; de ere til Gavn.

soĸutigâ, 1) paavirkes eller lader sig paavirke deraf; det Anvendte (Objectet) udøver sin Virkning ell. Indflydelse paa ham eller det (Subjectet); og om et Menneske ell. andet besjælet Væsen især: 2) erkjender ham eller det som sig vedkommende; bryder sig om ham ell. det; og soĸutigíngilâ, betragter ham eller det som sig uvedkommende; bryder sig ikke om ham; lader sig ikke anfægte af det. Jvf. o. sugssarâ (under e).

sorĸusáipoĸ, ts. bryder sig ikke om Noget; gjør, som om Intet vedkom ham; Alt efter Omst.: 1) er hensynsløs; 2) er uforskammet; 3) er fræk; 4) er ugudelig ell. gudsforgaaen.

soraerpoĸ, s. (nærmest af et ubrugeligt sorarpoĸ, gjør (bevæger sig &c.) den ene Gang efter den anden), gjør ikke mere

den ene Gang efter den anden ɔ: ophører; holder op (med sit Arbeide, med at spise ꝛc.; ogsaa om Tilstande: Nød, Glæde, Krig ꝛc., ell. om Ting, som have holdt op at existere, eller om en ophørt Skik, en ophævet Foranstaltning ꝛc.).

soraitdlatsiarpoĸ, ophører lidt; især: standser lidt i sit Arbeide (f. Ex. for at hvile sig).

soraersípâ, lader ham eller det holde op eller ophøre; bl. A. giver ham hans Afsked.

soraiuípoĸ, ts. ophører aldrig; varer evig.

soraiuitsumik, Mod. adv. uophørlig; i Evighed.

soraiuerpoĸ, s. gjør uophørlig (det, han gjør). — Inf. heraf bliver d. S. s. Foreg. med Tilføielse af Personen, f. Ex. soraiuerdlunga erĸáisavara, jeg skal uophørlig mindes ham (ell. det).

soraerúpâ, 1) ophører med det; a) med sit Arbeide ꝛc.: slutter det for denne Gang; b) med en Skik, en Vane ꝛc.: aflægger den; 2) ophører med ham; a) med den, han gjorde sig Umage med: opgiver ham; b) med den, han var i Tjeneste eller i Huus hos: gaaer fra ham; c) med den, han var i Ledtog med: forsager ham; d) med den, han var underkastet: opsiger ham Lydigheden; falder af fra ham. Htr. soraerússivoĸ. Pass. Part. so-raerússaĸ, i Pl. bl. A.: Levninger af Mad.

soraerut, m. S. -tâ, det, hvorved han ell. det holder op; det Sidste, han gjorde, inden han holdt op, ell. det Sidste, som blev gjort ell. skete i ell. ved ell. med det, inden det holdt op eller ophørte at existere (f. Ex. det sidste Arbeide, En gjorde den Dag ell. i Ens Tjeneste; ell. det sidste Slag i en Krig; ell. den sidste Passus i en Tale, og Lignende).

soraerutigssamik, Mod. adv. til Slutning (f. Ex. ville vi gjøre det eller det).

sorpalugpoĸ, det lyder af, at Nogen gjør Noget; hvad mon det er? Jvf. perpalugpoĸ af pe.

(sorragpoĸ, gaaer sin jævne Gang?; s. perragpoĸ af pe. Deraf:)

sorráipoĸ, ts. er rask paa det; tager det ikke saa nøie, med hvad der mulig kunde komme ud af det; er ikke synderlig undseelig af sig.

súnerpâ, (anal. autdlarnerpâ, og næ[...] mest vel af et ubrugeligt súpoĸ, vir[...] selvstændig [s. angaláupâ, u. S.], alts[...] egentl. omtr.: forsyner ham med Sel[...] virken, ved selv at bevirke Begyndels[...] dertil ɔ:) virker videre i ham, ell. fre[...] bringer en Eftervirkning i ham; nem[...] saaledes, at Subjectets (gode eller ond[...] Indvirkning, efterat den er ophørt, fo[...] sætter sig af sig selv i Objectet (som[...] Ex. Forældrenes Charakteer tildeels fo[...] sætter sig selvstændig i Børnene; suju[...] -dleĸ pêrsoĸ kingugdliussume m[...] -lungnardlune). Brugtes bl. A. [...] Troldmandens Virkning i den, som Tro[...] dommen blev udøvet paa, f. Ex. ang[...] -kup súnerpâ ajorungnaersitdlug[...] Hexemesteren virkede i ham (den Syg[...] at han kom sig. Htr. súnîvoĸ.

súnînera (-neĸ, 3. m. S.), hans e[...] dens (f. Ex. Medicinens) Virkning i N[...] gen (-mik eller -me); den selvstænd[...] Eftervirkning, som han ved sin Indvi[...] ning har fremkaldt i Nogen.

súnîvigâ, har ham til Sted til ved [...] Indvirkning at frembringe selvstæn[...] Eftervirkning ɔ: virker ell. er virkend[...] ham. (Omfatter noget Mere end s[...] -nerpâ og kan saal. f. Ex. bruges [...] Ens Underviisnings selvstændige Ef[...] virkning i den Underviste; som Sub[...] kan i saa Fald saavel Underviseren [...] Underviisningen betragtes.)

súniúpoĸ, viser sig virksom; fremka[...] selvstændig Eftervirkning i Nogen (-[...] eller -mut), ogsaa efterat det selv [...] ophørt at indvirke paa ham (som [...] f. Ex. troede, at visse Amuletter ku[...] gjøre, naar de bleve bortsendte).

sussârpoĸ, fik Intet; kom tomhæ[...] derfra. Er et ironisk Udtryk, som ege[...] betyder det Modsatte, altsaa omtr.: [...] det var nok en slem Mængde, han [...] S. peĸassârpoĸ under pe.

sô, sôĸ, soĸarpoĸ s. foran (b, d).

soĸulavoĸ (synes sammensat med [...] -lavoĸ, men Stammen er ubekje[...] muligt, at det ogsaa hører til so), [...] lierer; er med til Væddekamp ell. Væ[...] leg med Stridssang og -dands m. [...] (som brugtes i den hedenske Tid, og [...] nogenlunde kunde sammenlignes deels [...]

Grækernes olympiske Lege, deels med Middelalderens Turneerkampe).

kulajartorpoĸ og **soĸutdliarpoĸ**, reiser til saadan Forlystelse.

kutdleĸ, En, som andetstedsfra kommer til saadan Lystighed.

ut, soraerpoĸ &c. s. so (e).

rĸaĸ, 1) en Hvalbarde; 2) Hvalbarde ell. Fiskebeen som Stof.

rĸalik, 3. 1) et Hvaldyr med Barder (i Modsætning til dem med Tænder: Delphinerne ꝛc.); 2) undertiden spec. om: den egentlige Hval med de store Barder, Rethvalen; men s. arfivik.

rĸartaĸ, 1) en Beenring om de grønlandske Spande eller Kar (af originalt Arbeide); 2) et Tøndebaand.

rĸartagssaĸ, en Split til Tøndebaand (Træ ell. Jern).

rĸartalerpâ eller **sorĸarserpâ** og **sorĸersorpâ**, belægger den med Baand (en Tønde ell. Balle ꝛc.).

ĸusáipoĸ s. so (e).

rdlak, 1) m. S. **sordlâ**, dens Rod i Alm.; s. mángoĸ, niulutaĸ, noĸarut, nukeruaĸ, amâĸ). — — — 2) u. S. spec. den spiselige Rod af Urten tugdlerúnaĸ, s. S.

dleĸ, sôrdlo s. so (c, b).

rdluk, Pl. m. S. **sordlue**, (1ste P. Sg.: sordlúka og sordlũka), Næseborenes Aabninger imod Ganen. S. sungmigpoĸ.

rdlungmigarpoĸ, udstøder Luften med Magt igjennem Næseborene; fnyser.

ráipoĸ s. so (e).

rruk, en byldlignende Hævelse paa Hovedet, med Materie i, men uden Aabning ell. Top til Aabning (anderledes end de almindelige Bylder).

rrugpoĸ, har en saadan Hævelse paa Hovedet.

rrûpoĸ, (Prov.?) 1) hænger Hovedet ned paa Brystet (f. Ex. En, som ikke vil svare); 2) falder lige ned i Vandet med en huul Lyd; dumper ned (en Steen ell. Kastepiil, som blev kastet opad og i Faldet ligesom hænger Hovedet nedad; jvf. nakataĸ).

rssugpâ, 1) anfalder ham; vil ham tillivs (bruges baade om Mennesker og Dyr); 2) bekriger ham; enten: a) fører Krig med ham; eller: b) leverer ham et Slag ell. en Træfning (jvf. akeraĸ ff. under ake, e). U. S. 1) htr.: anfalder Nogen ell. bekriger Nogen; og i Pl. 2) recipr.: de anfalde eller bekrige hverandre (f. Ex. Hunde, som bides). S. d. F.

sorssũput (Pl. af -poĸ), de anfalde hinanden gjensidig; især: de ere i Træfning imod hinanden; de levere hinanden et Slag.

sorssungneĸ, 3. 1) Krig; 2) et Slag; en Bataille.

(umiarssuit) **sorssûtit** bruges undertiden om: et Krigsskib; jvf. sákutôĸ.

sorujuk og sôruna s. so (c, b).

suagpoĸ, [egentl. vel i Alm.: gjør sig streng (i Betydning af det engelske strong; og saavel om Personer som om Ting ell. Tilstande); gjør sig haard ell. ueftergivende, tager voldsomt paa ꝛc.; men bruges her, saavidt vides, kun i Betydning af:] slaaer sit Barn. Af de Følgende synes det forøvrigt, som om den egentlige Grundform var suarpoĸ; muligt, at denne har havt den mere udstrakte Betydning.

suangavoĸ, 1) er stærkt udspændt og haard (en Byld eller anden lignende Skade, eller og det kvindelige Bryst); 2) taler haardt til En i en vred Tone; 3) raaber til sine Hunde. (Overhovedet vel: er ell. gaaer i sin Beskaffenhed ell. Færd ud over det Almindelige; s. videre.)

suangardlugpoĸ, d. S. s. Foreg. i anden Betydning.

suángavigâ, taler haardt til ham; overfuser ham i Vrede.

suángarpoĸ, 1) bliver haard og udspændt (en Skade ꝛc.); 2) bliver stærk i sin Væxt (stærkbygget; sværlemmet; stor og tyk). S. d. F.

suángariartorpoĸ, løber stærkt op i sin Væxt (et ungt Menneske, ell. og en Hundehvalp).

sualugpoĸ (dannet som ĸumalugpoĸ af ĸumarpoĸ), 1) er ell. gjør Noget i høi Grad, mere end Andre ell. Andet, ell. ud over det Almindelige (Godt ell. Ondt; dog bruges det i Almindelighed ikke i god Forstand, og derfor:) 2) holder ikke Maade; især: er slem; er værre end almindelig, eller er den værste. (Bruges baade om Personer og Ting og Gjen-

stande.) tigdligtut sualulerput, Tyvene begynde at blive slemme. nigek avangnamit sualungnerussarpok, Søndenvinden pleier at være værre end Nordenvinden.

sualugtumik og **sualungmik**, Mod. adv. 1) overmaade; 2) overdreven; uden Maadehold; 3) værre end almindelig; og prov. 4) i Særdeleshed; fornemmelig. sualugtumik siagdler-pok, det regnede overmaade stærkt. — sualungmik sagdluvok, der løi han værre end almindelig.

sualugpatdlâkaok, 1) det er altfor galt; 2) han gjør det altfor galt ell. er altfor slem.

sualugúpâ, 1) gjør for meget ved ham ell. det (Godt ell. Ondt; men især:) 2) bliver slem imod ham, eller bliver værre imod ham.

sualúngilak, 1) holder Maade; 2) er ikke slem.

suaorpok og m. S. **-rpâ**, raaber til Nogen i en Frastand (enten for at faae ham til sig, eller for at gjøre ham opmærksom paa Noget ell. lade ham Noget vide &c.).

suaorpalugpok, der høres Anskrig; man hører Nogen raabe i Frastand.

suak, Fiskerogn. Pl. m. S. **suai**, dens Rogn.

suaussak, i Pl. **-ssat**, Gryn; Grød; Vælling.

suaussiagssat, Pl. Byg.

sualugpok, suangavok, suaorpok &c. s. suagpok.

sugâ &c. s. so (d).

sûgak, 2. (Prov.: sâguak), Jernspidsen i en Fuglepiil.

sûgagssak (og sâguagssak) ell. **sûgagssiak**, et Pilejern (til en saadan Spids).

sûgarmigpâ, træffer den (Fuglen) med Fuglepilens Jernspids ell. forreste Spids.

sugdlivok og sugdlinek s. suluk.

sugdlugâ, synes, at det er for lidt (det, han har faaet ell. skal faae, enten som Betaling ell. i Foræring); forsmaaer det. Htr. **sugdlussivok**.

sugdlunarpok ell. **-nakaok**, det er altfor lidt (synes man ɔ: jeg); det kan man ikke tage imod; ville Folk ikke give Mere, saa kunne de beholde det.

sugpok, sugssak &c. s. so (d, c).

suikak, Noget, som er fast forbu[n-] i sine Dele og derved stærkt. Bruge[s] denne Form ikke ofte, derimod i følgende.

suíkauvok, 1) er intetsteds adskilt; fast sammensluttet; har fuldstændigt Sa[m-]menhold (f. Ex. et Fjeld uden Indsæ[n-]ninger ell. Kløfter; ell. et Vindue u[den] en revnet eller ituslaaet Rude og [med] fuldstændigt Kit allevegne; ell. en Fami[lie] hvis Medlemmer alle endnu leve, og Lign[en-]de); 2) er stærk ved sit fuldstændige Sa[m-]menhold; vil ikke let gaae i Stykker, der intetsteds kan sees en Skade ell. begyndende Adskillelse (f. Ex. en Rem u[den] Bræk, og Lignende); er heel og hold[en] og undertiden 3) om et Menneske: er stærk Natur; feiler aldrig Noget (er li[g] som aldrig gjort Skaar i); er rask, [naar] ogsaa Andre ere syge.

suíkáussusia, (**-ssusek**, 2. m. dens eller dets fuldstændige Sammenh[old] og derpaa beroende Styrke.

suilaekivok, suilaersarpok &c. s. so

suingnipok, ts. der ell. det lugte[r af] Ræve (egentl.: — af suik; men h[vad] dette betyder, vides ikke; neppe: Ræv[e]).

suingne, (det Forriges Verbalstamme Udraab:) Rævelugt! uh, hvor det lu[gter] af Ræve!

(I de følgende, med suj begynd[ende] Ord lyder uj, hvor det udtales ri[gtigt] altid som ij, men forbyttes af M[ange] med i, hvortil rimeligviis den tidl[igere] Skrivemaade har bidraget en Deel.)

sujanârpok, sujanek &c. s. sujavok

sujánikut s. d. F.

sujápâ, 1) steger det; braser det; 2) Spæk ell. andet Fedt: affsmelter det Htr. **sujatsivok**.

sujatsivik, 1) en tynd, flad S[ten] hvorpaa man braser Kjød eller Fisk Æg (underveis); 2) en Stegepa[nde] 3) en Trankjedel (i et Tranbrænd[eri]) 4) prov. et Tranbrænderi (s. orssi[v...]).

sujánikut, Pl. Finker; Tran- ell. F[...]grever.

[**sujavok**, er klingende; har Metalkl[ang] Deraf:]

sujanek, 3. 1) Metalklang; 2) en Kl[okke].

sujanerpok, s. 1) det ringer; der [rin-]ges med Klokken; 2) han ringer; [...]

m. S. — for ell. paa (ↄ: for at kalde) ham ell. dem; 3) Uhret slaaer.
janârpok, det klinger; det giver Metalklang af sig.
janâk (det Forriges Verbalstamme), en Humle; et Strængeinstrument i Form af en uregelmæssig Kasse og med Metalstrænge, som spilles enten med Fingrene ell. med Pinde.
janâlavok (egentlig: er i klingende Bevægelse), giver en vedholdende Metalklang af sig (som f. Ex. en frithængende Metalstang, som man slaaer sagte paa; ell. Klokken ell. en Slagfjeder i et Uhr, som giver Gjenlyd af Uhrets Pikken, og Lignende); ogsaa om Øret: det ringer for det (s. aviuvok).
jánarigpok, s. det har en smuk Metalklang.
jo, det, som er lige fortil eller viser lige forud (modsat kingo og forholdende sig til sak som kut til kak. Grundbegrebet er en Linie fra Forsiden lige forud; jvf. sak). Uden Affix bruges Ordet kun 1) m. S. om: den forreste Deel af en Kajak eller en Baad eller et Skib; og 2) i Term. u. S. sujumut, forud til; fremad.
jumuínak, lige fremad; kun videre i samme Retning.
jumôrpok og sujumukarpok, 1) bevæger sig fremad; stiler forud til; 2) vedbliver i den begyndte Retning.
umorpâ s. u.
juak, en Fortand. Pl. m. S. sujuai, hans ell. dens Fortænder.
juarpok, 1) gaaer ell. er gaaet foran; i Forveien (for en Anden); 2) gaaer frem (den, som stod en Tid stille paa en Vei).
uaivâ, har ham foran sig; kommer og efter ham; som oftest: — i saadan Afstand, at han ikke seer ham mere (s. sujulerâ); og enten med eller mod in Villie; i sidste Tilfælde bliver det da ftere: er kommen for seent bagefter. — áka sujuaigavkit takúngiláka, da mine Kammerater vare komne (for langt) foran mig, saae jeg dem ikke (mere).
uaissak, m. S. -ssâ, 1) En, han har foran sig (og især: — ude af Sigte); 2) spec.: En af de forudgangne Slægter; hans Forfader. — sujuaissavut, vore Forfædre. sujuaissat sujuaissât, Forfædrenes Forfader, kan omtrent svare til: en Stamfader.
sujugdlek, 1) den første i Rækken (i Rummet ell. i Tiden); 2) den tidligere; den forrige (i Modsætning til den senere). M. S. sujugdliat, den første af dem. — káumatit sujugdliáne, i Maanedernes første ɔ: i Januar. Pl. u. S. sujugdlît, de første eller de tidligere; bl. A. de, som have levet tidligere; Forfædrene.
sujugdliuvok, 1) er den første; 2) er ell. gjør Noget tidligere end en Anden (-mit). karssât âtânit sujugdliu-lârtarput, Lomene pleie at indfinde sig lidt førend Sortsiderne. 3) om et Uhr: er forud for Tiden ell. for et andet Uhr.
sujugdlerât, de have ham ell. den til den første; han eller den er den første af dem.
sujugdlermik, Mod. adv. 1) første Gang; 2) forrige Gang.
sujugdlermêrpok (= sujugdlermik taimailivok), gjør Noget første Gang (og senere igjen). M. S. — ved ham ell. det.
sujokut, m. S. -kutâ, Noget, som befinder sig paa dens (Baadens ell. Skibets) forreste Deel; spec. et Seil langskibs foran den forreste Mast: Klyveren ꝛc.
sujulek (en anden Form for sujugdlek), m. S. sujulia, den, som er foran ham ell. den; hans eller dens Forgænger. — káumatip matuma sujuliane, i Maaneden foran denne ɔ: i forrige Maaned. Pl. sujulê, de foran ham; bl. A. hans Forfædre.
sujulerâ, har ham foran sig; kommer efter ham.
sujulerssorpâ, 1) gaaer foran ham for at vise ham Veien; 2) foregaaer ham med sit Exempel; 3) veileder ham; og i Pl. 4) anfører dem. Htr. sujuler-ssuivok.
sujulerssortât (-rte m. S.), deres —, og sujulerssuissok, en —; Alt efter Sammenhængen: 1) en Forgænger (som de Andre følge efter); 2) en Veileder; 3) en Anfører; 4) en Fyrste (i Ordets oprindelige Betydning).
sujuligpâ, gjør Noget for ham i For-

veien. Bruges hovedsagelig i de følgende forlængede Former.

sujuligtarpâ, gjør det Første for ham ell. derved (som den Anden derefter kan fortsætte); saal.navnlig: 1) taler først; indleder en Forhandling; har det første Ord (hvorefter de Andre kunne tale); 2) siger ham Ordene, som han skal bruge; enten: a) idet han sender ham i et Ærende; eller og: b) har ham til Tolk; eller: c) dicterer ham; 3) bearbeider Noget foreløbig ell. i det Grove, for bagefter at gjøre det om med et finere Værktøi. Htr. **sujuligtaivoĸ.**

sujuligtaissoĸ, bl. A. en Formand i en parlamentarisk eller lignende Forsamling.

sujuligtaut (sc. ĸapiut), Prov. en Skrubhøvl. S. ĸagdlilerut.

sujuligtorpâ, siger ham Noget i Forveien (hvorledes det vil gaae).

sujuligtûtigâ, siger (Noget) i Forveien 1) angaaende det; omtaler eller nævner ell. siger det i Forveien; 2) — med det (med de Ord). oĸausê suju--ligtûtigissat, hans Ord, med hvilke der sagdes (Noget) i Forveien ɔ: hans varslende Ord ell. hans Forudsigelse.

sujumigpoĸ og m. S. **-gpâ**, har ell. fører Noget foran sig paa Kajakken.

sujumorpâ, træffer ham eller det lige foran sig paa sin Vei; kommer lige imod det. angmagssagpagssuit sujumor--pavut, vi traf underveis lige paa en heel Stime angmagssat.

sujuneĸ &c. s. længere nede.

sujũpâ, bringer det i Forveien (og vil bringe Mere siden). Htr. **sujũssivoĸ**; i Pl. spec.: de bringe foreløbig en Baadslast tørrede angmagssat ud fra Sildepladsen (og ville siden hente de øvrige).

sujoraĸ, 2. m. S. **-râ**, dens tilhørende Forreste; det, som er foran den eller det, men dog regnes med dertil; enten: 1) det, som rækker længst frem af det (som f. Ex. Næsen af Ansigtet); eller: 2) Rummet nærmest foran den ell. det. sujorânit ornigpâ, han nærmede sig den lige forfra. 3) nunap sujorâ, det aabne Hav foran Landet ell. foran et Sted paa Landet. umiarssuit angmarĸut sujo--rãnîput, Skibet er ret udenfor ang--marĸut-Øerne.

sujorardleĸ, m. S. **-rdlia**, en som ligger foran den længst ud imod aabne Hav. isortup sujorardlê, iso-toĸ-Fjordens Yderøer.

sujorakitsoĸ (som har kort Fre staaende; her: kortnæbbet) bruges und tiden spec. om: Hunnen til den ko næbbede Edderfugl (ĸingalik).

sujorartôĸ (sc. inuk), En, som h en stor Næse.

sujorangerpâ, kommer eller er fo men lige foran den. seĸernup suj -rangerpâtigut, enten: Solen skinner lige i Øinene (i den Retning, vi gaae i); eller: Solen staaer nu lige fo vort Bosted.

sujôravoĸ &c. s. tilsidst.

sujorna &c. s. n. under sujuneĸ.

sujusigpoĸ, s. 1) er langt forud (Veien ɛc.); 2) om Vandredyr (Sælhun Lodder): de indfinde sig tidlig paa A ret; 3) om Paasken: indtræffer tidlig

sujûssaĸ, m. S. **-ssâ**, Bugsprydet p et Skib ell. andet Seilfartøi.

sujuvkaĸ, den forreste (korteste) A paa Konebaaden, og den, som fører d sujuvkaujumârputit, Du kan føre forreste Aare. sujuvkagssaĸ nãmás -voĸ, til forreste Aare kan det være la nok (et Stykke Træ).

sujuneĸ, 3. m. S. **sujorna**, 1) Fremadgaaendes Foranværende: a) Deel af selve Gjenstanden, som un dens Fremadgaaen er forrest (undtagen p en Baad ell. et Skib, s. o. sujo); p et Menneske: Munden og Ansigtsdel nærmest omkring den; b) Rummet i h Retning foran ham; c) Tiden før h ell. den. Jvf. kinguneĸ. sujuner sikoĸángila? er der ingen Jis for paa vor Vei? Denne Betydning har Or i de næstf. Afledninger til sujorner incl. og desuden altid, naar det u forangaaende Omdannelse forbindes m Suff. og App., hvor det udtrykker Præp foran; forved; forud for; førend; f. sujuningnîpoĸ, den er lige foran D sujunivkut ingerdlavoĸ, han gik fr foran mig; sujornanut tugpoĸ, faldt lige foran ham; silardlûp s -jornagut apũpugut, vi kom til Ste førend Regnveiret begyndte. I an Sammensætninger derimod overføres A

ydningen paa: 2) det, som i aandelig Forstand er foran a) i Tiden: det, som skal møde En; det Forestaaende (s. n. sujunigssaĸ); b) i Gjerningen: Maal, Øiemed (s. sujunerâ f.); c) i Tanken: Hensigt; Mening (s. sujunersiorpâ ff.); d) i Omdømmet: Begreb, Maalestok at dømme efter (s. sujuneĸarpoĸ ff.).

jorna, 1) sujuneĸ med 3die P. Suff., . o.; 2) Adv. ifjor ɔ: et Aar og indtil o Aar førend den Tid, vi nu ere i, ller: ifjor, fra idag af at regne. Ligeaa de Følgende. (Det foregaaende Alnanaĸ-Aar bliver: ukiup matuma su-julia.)

jornauvoĸ, er ifjor. Deraf bruges avnlig: sujornaungmat, da det var fjor (neml. fra den Tid, Talen er om) : et Aar eller noget mere førend den Tid; og sujornaulerpoĸ, det begynder u at være ifjor ɔ: det er nu noget over et Aar siden.

jornâk, iforfjor.

jorna-sujorna, Prov. d. S. s. Foreg.

jornanisaĸ ell. **-lisaĸ**, 2. Noget fra forrige Aar.

jornanitsivoĸ eller **-litsivoĸ**, har gjemt Noget fra forrige Aar.

jornerpâ, løber ham i Forveien; kommer før ham.

junigssaĸ, m. S. **-gssâ**, 1) hans Fremtid eller det, som forestaaer ham i Fremtiden. sujunigssaĸ nalunatdlâ-raoĸ, det veed man aldeles ikke, hvad der i Fremtiden skal møde En. 2) især: det, som forestaaer ham efter dette Liv; hans Livs Endemaal. sujunigssat isumaginiaruk, tænk vel paa dit Livs Endemaal. 3) det, som hans Gjerning skal gaae ud paa, ell. det, som er Hensigten med den eller Maalet for den. sujunigssaríngilarput eĸiasugtut iki-úsavdlugit, det er ikke Maalet for (denne) vor Gjerning, at skulle yde de Dovne Bistand. (Jvf. de to Følgende.)

junerâ, har det foran sig som Maal at stile til (dog almindeligst ikke som selvsat Maal; s. d. F.). Gûtip uvavtínut sujuneritítâ, det, som Gud har sat som Maal foran os; enten: — for os at stræbe efter; eller: det, som er hans Øiemed med os.

sujunertarâ, har det foran sig som tilhørende Maal ɔ: har stillet sig det som Maal, eller betragter det som sit Maal ell. Øiemed; har det i sit Hoved ell. Sind som det, han bør stræbe hen til; arbeider hen til det, eller gaaer i sin Færd ud derpaa. pisũngornigsse kisiat sujunertarâ, det, at blive rig, betragter han som sit eneste Maal. su-junertarilerpara ikiortísavdlunga, der er nu ikke Andet for for mig, end at jeg maa lade mig hjælpe af Andre.

sujuneĸarpoĸ, 1) om Personer: a) absolut: har et Foranværende (hvorefter man ligesom peiler det Øvrige); har et Maal at rette sin Gjerning efter, ell. en Maalestok at bedømme Tingene efter ɔ: har Forstand og Indsigt. (Udtrykker den Aandsevne, som svarer til den ved sianivoĸ og silaĸarpoĸ betegnede Sjælsevne: sianivoĸ betegner Hovedsærkjendet for alt Levende paa Jorden i Modsætning til Planterne; silaĸarpoĸ kan siges om mange Dyr; sujuneĸarpoĸ derimod kun om Mennesket i Modsætning til Dyrene.) b) med -mik: har Forstand paa det; veed Besked om det; veed, hvorledes det hænger sammen. (I denne Betydning falder det ofte sammen med sianigâ, ligesom jo ogsaa i andre Sprog Begreberne „Forstand" og „Fornuft" ofte gaae over i hinanden, i Overeensstemmelse med Sjælens og Aandens fælles Virksomhed.) 2) om Ting og Gjerninger ell. Tilstande bruges det kun i den følgende Omdannelse.

sujuneĸartípâ, 1) med en Person som Object: a) absolut: lader ham have ɔ: har givet ham Forstand og Indsigt (Subject: Gud); b) med -mik: skaffer ham Forstand paa det; oplyser ham om det, saa han kan begribe det ell. indsee det. 2) med en Ting ell. en Gjerning eller Tilstand som Object: lader den ell. det have et Foranværende ɔ: seer, hvor det har sit Foranværende og kan følgelig kjende dets Retning (i aandelig Forstand): kan forstaae det; kan finde ud af det; indseer, hvorledes det hænger sammen dermed; fatter det; begriber dets Betydning, ell. hvad Hensigten er dermed. imíssutâ sujune-ĸartíngilara, jeg kan ikke finde ud af det Arbeide, han har givet mig. una

nimigssiamininguaĸ sujuneĸartíngi-lara, jeg kan ikke forstaae, hvad dette lille Stykke Jerntraad (f. Ex. i et Uhr) er til, eller hvad Hensigten er dermed. (Udtrykker Begyndelsen til den samme Indsigt i Noget, som ved -mik su-junekarpoĸ betegnes som opnaaet; og bruges eensbetydende med pâĸartípâ (s. S.), idet i nogle Egne det ene er det fremherskende, i andre det andet.) Jvf. ogsaa isumaĸartípâ og n. sujuner-sivâ. — Feilagtig bruges af Mange sujuneĸarpoĸ med Suffixer istedetfor dette; s. derom pissariaĸarpoĸ, i Slutningen.

sujuneĸarssusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), hans Forstand paa Noget; hans Indsigt, nemlig den Indsigt, han har i Tingenes Sammenhæng, ell. hvormed han begriber og forstaaer at bedømme Sagerne. Jvf. sianíssusia og silaĸar-ssusia.

sujunersiorpâ, søger at udforske det, han har foran sig, neml. i Tankerne ell. i Sindet ɔ: adspørger ham for at faae hans Mening at vide, ell. hvad han siger dertil, ell. for at høre hans Raad.

sujunersivâ, 1) har faaet hans Mening at vide; 2) har fattet det; forstaaer Meningen deraf; begriber det (en Tale, en Skik &c.); 3) har faaet at vide, hvortil det er, eller hvad Hensigten er dermed, ell. hvorledes man skal bære sig ad dermed (en Gjenstand; et Arbeide &c.). Jvf. pâsivâ og o. sujuneĸartípâ.

sujunersigssauvoĸ, 1) kan fattes; er begribelig ell. forstaaelig; 2) kan udforskes.

sujunersigssáungilaĸ, 1) er ufattelig ell. ubegribelig; 2) er uudforskelig. (Bruges baade om Personer og Ting.)

sujunêrúpoĸ (er bleven uden sujuneĸ), bliver forvirret; hans Forstand staaer stille.

sujúnerpâ, sætter ham eller den en sujuneĸ (at rette sig efter) ɔ: lægger en Plan for det ell. for ham ell. angaaende ham. U. S. pass.: er lagt en Plan for; er foreståaende ell. vil formodentlig skee. Mere Anvendelse finder det Følgende.

sujúnersorpâ, d. S. s. Foreg. med Betegnelse af gjentagen Gjerning ell. Udførlighed (altsaa omtrent: sætter ham sujuneĸ ved Overlæg frem og tilb eller i det Enkelte); 1) raader ha giver ham Raad, hvorledes han gjøre; 2) bestemmer forud, hvad han gjøre, ell. hvad der skal gjøres ved ha træffer en Bestemmelse forud angaae ham.

sujúnersûtâ (-sût m. S.), 1) h Raad (som han giver En; -mut); 2) h forud trufne Bestemmelse eller det, forud har bestemt angaaende Nogen (p -dlugo); 3) i reflexiv Betydning: han har foresat sig; hans Forsæt; Raad, han har oplagt med sig selv (gaaende Nogen ell. Noget); hans Bes ning, Raadslutning.

sujúniúpâ, gjør ell. har gjort ham det til sujuneĸ (for sin Tanke) ɔ: ham i Tanke; mener det ell. tænker det. sunauvfa ũmánaĸ tasavna pi uvanga pavna ũmánaĸ sujúniúka -aravko, naa, Du taler om det ũmán derude; jeg tænkte paa det ũmánaĸ l oppe i Fjorden.

sujôravoĸ, gruer; frygter ell. er ba for noget Forestaaende. M. S. — det; især: for den Tid. ukiugss sujôravdlugo, frygtende for den tilst dende Vinter (hvorledes det vil gaae naar den kommer).

sujôragâ, gruer for ham eller for (det Forestaaende ell. Forventede).

sujôrasârpâ, bringer ham til at g for det Forestaaende: 1) indjager ham Skræk for de mulige Følger af det, gjør; 2) truer ham (saa han maa b bange for Følgerne, hvis han ikke lyder; jvf. navêrpâ); 3) advarer l (ved at forestille ham de betænke Følger).

sujorssuk, susende ell. brusende af Vind ell. Lufttræk; Hvinen og Tu i Luften.

sujorssugpoĸ, 1) det bruser ell. s i Luften; 2) den (Gjenstanden) bru frembringer en susende Lyd i Luften Ex. en stor Sværm Fugle).

sujorssungnera (-neĸ, 3. m. S 1) Luftens ell. Vindens Susen; 2) Gjenstands i Luften frembragte Su ell. Brusen.

sukaĸ, en opreist Støtte under No

a Stiver; især: en Stolpe eller Pille ll. Søile i et Huus eller hvilkensomhelst Bygning.

karpâ, sætter Stiver under det (f. Ex. nder en Bjælke); eller sætter Stolper ller Piller i det (Huset).

kagpoĸ, 1) strammes; bliver ell. er leven strammet (et Baand; en udspændt ine; en Skrue og Lignende); 2) billed-g om et Menneske: holder fast ved sin Mening eller sit Forsæt; vil ikke give fter.

kápâ, strammer det, saa det staaer ivt (Noget, som var slapt ell. hang løst). Modsat kasúpâ, s. S.

kássut, 1) det, hvorved Noget strammes; 2) spec. a) d. S. s. sukaterut Nr. 2; b) *et Tegn for en skarp Vocal; n skarp Accent (′). ***sukássutaussaĸ**, — for en skarp og lang Vo-al (~).

katerpâ, 1) d. S. s. sukápâ, aar det skeer efterhaanden (f. Ex. strammer Betrækket paa en Konebaad; eller inder Baandene om sine Beenklæder ell. n Vandpels fastere; eller strammer et oug med en Tallie, og Lignende);) dreier en Skrue fast.

katerut, 1) et Redskab dertil (f. Ex. n Møttrik til en Skrue); i Pl. 2) spec. n Rem med Beenknapper paa Hætten f en Kajakvandpels, hvormed den strammes om Ansigtet.

kangavoĸ, er strammet; er fast (et Baand; en Skrue); er stivt udspændt (en Rem; en Line 2c.).

kangnerpoĸ, s. (egentl. vel: forøner sig med Stramhed), bruges undertiden ell. af Nogle om: er streng eller arp imod En. sukangnersumik oĸalugfigai, han talte strengt til dem (med haarde ell. bidende Ord).

kavoĸ, skyder stærk Fart igjennem Luf-n eller Vandet (altsaa især om Fartøier, Sødyr, Fisk og Fugle; ogsaa om n Slæde eller andet Kjøretøi; sjeldnere m En, som løber, s. oĸilavoĸ). Istetfor Part. bruges: **súkasôĸ**.

kalivoĸ, faaer stærkere Fart.

kalissârpoĸ og **súkarssorpoĸ**, nstrenger sig for at faae stærkere Fart roer stærkt, driver paa Hundene 2c.). Undertiden m. S.: anstrenger sig for at give den stærkere Fart.

súkáipoĸ, ts. skyder svag Fart; kommer kun langsomt fremad.

súkaitdlivoĸ, sagtner i Farten.

súkípoĸ, t. faaer en Splint ell. Lignende igjennem Huden. saunermik súkípunga, jeg fik en Beensplint i Haanden (ell. et andet Sted). M. S. den (Splinten) stikker sig i ham.

súkíneĸ, 3. 1) et Stik af en Splint; 2) en Splint, man har faaet igjennem Huden. súkínera pêratdlauk, kom, træk mig den Splint ud.

súkiut, en Splint (i Fingrene 2c. Bruges ikke saa meget som det Foregaaende).

súkoĸ, i Pl. **súkut**, Sukker; spec. Kandissukker. M. S. **súkua**, Sukkeret i ell. af den (Planten 2c.).

súkût, Sukker i Eie; m. S. **súkûtâ**, hans Sukkerforraad.

sukorupôrpoĸ, har Skjørbug. (Ordet er, ligesom det forrige og det næstfølgende, kommet med Sagen.) sukoru--pôrnermit anísaerpoĸ, paa Grund af Skjørbug kommer han ikke mere udenfor.

sukuiarpâ &c. s. so (c).

sukulôĸ, en Skraa (som man har i Munden).

sukulûgssaĸ, Skraatobak.

sukulôrpoĸ eller helst **-rtarpoĸ**, bruger Skraatobak.

sukulôĸarpoĸ, har en Skraa i Munden.

sukûtsîârpoĸ s. kûtsîârpoĸ.

sule, endnu. sule ingerdlavoĸ, den bevæger sig endnu frem. sule mardluk amiákũput, der er endnu to tilovers. sulîvna? (kommer) han endnu ikke? sule nâme, der er endnu Ingen, ell. jeg seer endnu Ingen.

suliaĸ, suliorpoĸ, sulivoĸ &c. s. so (d).

suluk, 1) en Vinge; Pl. m. S. **sulue**, dens Vinger. Bruges saavel om Fuglenes som om Insecternes og Vingesneglenes Vinger og synes saaledes at betegne Vingen som Flyveredskab ell. som et Lem, hvormed der gjøres flyvende Bevægelser; jvf. isaroĸ. At det skulde være en Biform af suvdloĸ eller paa anden Maade høre til samme Stamme (supivâ), synes ikke ret rimeligt. Hos Fugle bruges Pluralformen i Regelen

ogſaa om den enkelte Vinge, og da Sing. om: 2) en Vingefjer.

sulunigpoĸ, faaer Vinger (til at flyve med; altſaa om en Fugl iſær: faaer Fjer paa Vingerne).

sugdlivoĸ, egentl. vel: gjør Vinger ɔ: faaer Vinger, uden at der i Forveien var en Begyndelſe til dem. Bruges ikke almindelig, og ialtfald kun om Inſecter.

sugdlineĸ, 3. 1) et bevinget Inſect. Bruges heller ikke almindelig, men er den meſt paſſende Benævnelſe for: 2) et Inſect overhovedet (ſom Klaſſebenævnelſe).

suloraĸ, 2. m.S.: 1) i Pl. **sulorai,** Fjedre paa Enden af en Buepiil ell. Legepiil; 2) i Sg. **sulorâ,** Snerten paa en Svøbe ell. Pidſk.

sulûssaĸ, Pl. m.S. **sulûssai,** Beenfjedrene paa Enden af en ernangnak.

sulugpâvaĸ, 2 (Prov.: -gpaugaĸ og -gpâraĸ), en Rødfiſk.

sulugpâvarniarpoĸ, er ude for at fiſke Rødfiſk.

sulugssugut, 1) m.S. -tâ, Rygfinnen paa en Fiſk; 2) u.S. forekommer det oftere ſom Navn paa Fjelde med en tynd, ſkarp Kam.

súnerpâ &c. ſ. so (e).

sunôrsit (Pl. af -rse), Snuustobak. (Er dannet af „Snuus".)

sunôrsivoĸ og **sunôrserpoĸ,** s. ſnuſer (een Gang); tager ſig en Priis.

sunôrsissarpoĸ og **sunôrsisor--tarpoĸ,** bruger Snuustobak; ſnuſer (ſom Skik).

sunôrsivik, en Snuusdaaſe.

sungaĸ, Galde. M.S. **sungâ,** hans ell. dens Galde ell. Galdeblære.

sungarnípoĸ, ts. ſmager af Galde ɔ: ſmager bittert.

sungarnit (Pl. af -rne), de bageſte, ſmaa Tarme i en Rype, ſom have en bitter Smag (ſ. orune).

sungârpoĸ, (mindre almindelig: sungar--palugpoĸ), er guul ell. guulgrøn (mere guul end ĸorsuk, ſ. S.).

sungârĸigpoĸ, s. er reen guul.

súngerpoĸ &c. ſ. d. F.

[**sungivoĸ,** er i ſine rette Folder; billedlig: generes ikke af det omkring ſig; er hjemme i ſine Omſtændigheder. Dette ſynes at være Stammen til de Følgende.]

súngerpoĸ, kommer i ſine rette Folder ꝛc., underforſtaaet: ved Anſtrengelſe; ger at overvinde ſin Misſtemning o det, ſom er ham ubehageligt eller uv eller volder ham Beſvær. Bruges Enkelte engang imellem næſten eensbe dende med agsororpoĸ, af Andre imod omtrent i Betydning af: er godt Mod, og i en ſtor Deel af Lar kjendes det ſlet ikke; hvorfor det vel anſees ſom ubrugeligt. Heller ikke de Følgende bruges allevegne.

súngersartorpâ, gjør ſig Umage at faae ham i ſine rette Folder igjen trøſter ham med Fornuftgrunde; ſæ Mod i ham; ſøger at faae ham til opmande ſig.

súngersûtigâ, kommer i ſine r Folder ꝛc. derved; faaer Mod ved (f. Ex. ved Udſigten til det Foreſtaae ell. ved Tanken paa En, ſom han tr ſig ved, ell. hvis Hjælp han ſtoler p ꝛc.); ſøger for den Sags Skyld at f ſig i det mindre Behagelige. —

De Følgende ere ganſke almindelig

sungitdlit (Aff. ſom i najukatd et krumt Beenrør, ſom danner en Stilk til Blærepilens Blære, og hv gjennem denne oppuſtes (og altſaa b ſtavelig bringes i ſine rette Folder).

sungiúpâ, er kommen i ſine rette der med det eller angaaende det ɔ bleven vant til det. igpigigaluara sungiúpara, det ſtødte mig vel nog Begyndelſen, men nu er jeg bleven van det. Htr. **sungiússivoĸ,** ſpec. et Dyr: bliver vant til Menneſ teriangniautiga sungiússivoĸ, m min Ræv vant til mig. naujât sun -ssilertutdlâraut, Maageungerne v ſig meget hurtig til Menneſker.

sungiusarpâ, vænner ham til N (ved Øvelſe); øver ham; indøver (-mut ell. -neĸ ell. og titdlugo); o Dyr: afretter det. U. S. refl.: ſig. ĸáinamut sungiusarpâ, han ham i Kajak. ĸamanermut sun -sarpâ, han øver ham i at ligge Luur efter Sælhunde. agdlang sungiusarpoĸ, han øver ſig i at ſk sungiusarniaraluarpunga ârĸate -nanga, jeg øver mig ſaa ſmaat undvære Vanter (i Kajak).

sungmigpoĸ, s. ſnuſer til

…t Hund; egentl.: gjør Noget med sin …k, hvilket Ord ikke kjendes, men hvoraf …ligviis sordluk kunde være dannet).

…gpâ og supigsaut s. d. F.

…ivâ, skaffer den Træk ud af en …al Aabning (een Gang); 1) — Luft-…æk: puster til Ilden (een Gang; f. Ex. …ster et Lys ud); 2) — Vandtræk: …ffer Elven Luft ved at bryde Isen, …m stoppede den (Tøveiret, eller oprin-…lig vel: sila Nr. 5). I sidste Betyd-…ng almindeligst u.S. pass.: (Elven) … brudt op ell. har faaet Luft (egentl.: …r er skaffet den Vandtræk).

…ineĸ, 3. 1) den opbrudte Elv; Vand-…ol, naar Elven formedelst Isens Løsning …aer Luft; 2) helst i Pl. m.S. **-nere,** … derved bortskyllede Stene og Jord, …m siden ere blevne liggende ved El-…ns Munding og ofte danne et Slags …elta foran den. S. d. F.

…úpâ, (Elven) bortskyller det ell. river …t bort med sig, naar den bryder op …fseet fra, hvor det bliver af).

…ússaĸ, det ved saadan Leilighed Bort-…yllede. Sipêriap kûgssuisa súpú-…ssait ĸissûtigâvut, (ordret:) Sibe-…ens Floders ved deres Opbrud Bort-…yllede have vi til Træforraad.

…origpoĸ, s. trækker godt; og **sú-…ordlugpoĸ,** trækker slet (en Kak-…lovn ell. Lignende).

…ôrpâ, blæser paa Noget flere Gange; …er: puster til Ilden (med Munden ell. …ed en Puster).

…ôrut, en Puster ell. enkelt Blæsebælg …om giver et særligt Pust for hvert Tryk).

…ut, en dobbelt Blæsebælg ell. anden …læseindretning med Vindbeholder (som …ver uafbrudt Vind, betragtet som eet …ust; af supivâ og -ut).

…utaussaĸ, et Accordion, en Har-…onika.

…igpâ, dreier det til Siden, saa at …t ikke længere med sin Bredside spærrer …eien for den eller det, som skulde der-…jennem (altsaa egentl.: skaffer Træk-…ads ved Siden af det; men bruges …saa, hvor der just ikke er Tale om …ræk, men kun om at dreie Noget af …eien eller og blot til Siden). — — ….S. refl.: dreier sig til Siden (og af …eien for Nogen ell. Noget).

supigsaut, m.S. **-tâ,** 1) Brasen til et Seil; 2) Tømmen paa en Hest eller andet Ride- ell. Trækdyr.

suveĸ (dannet som nueĸ af nuivoĸ), Trækvind; Træk igjennem smaa Huller ell. Aabninger.

suverpoĸ, det trækker; der er Trækvind ell. utæt, saa Vinden finder Vei derigjennem. M. S. det trækker paa ham ell. ind til ham ell. igjennem hans Klæder.

suvdlarpâ, (Trækvinden) har fyldt den med Snee eller fyget Snee ind i den (Huusgangen, Kajakken, Rævefælden 2c.). U.S. pass. (men bruges helst m.S.).

suvdlarneĸ, 3. den indfygede Snee.

suvdlaiarpâ og **suvdlarnîarpâ,** bortskaffer den indfygede Snee ud af det ell. den. U.S. pass. (dog helst: m.S.).

suvdloĸ, en rørdannet eller rørlignende Hulning i eller igjennem Noget (paalangs; f. Ex. det Hule i en Pennepose ell. i et Been; det Indre af en Skorsteen ell. en Tobakspibe ell. en Plantestængel, og Lignende, og hvadenten den er aaben i begge Ender ell. lukket i den ene eller i begge).

suvdlulik, 3. et Rør; enhver Ting, som har en Hulning paalangs eller er pibedannet indeni som et Rør.

suvdlukípoĸ, ts. har kun en snever Hulning paalangs igjennem sig (som f. Ex. et Thermometerrør eller en meget snever Skorsteen 2c.).

suvdlortôĸ, 1) som har en vid Hulning igjennem sig; 2) som har mange rørdannede Hulninger i sig; spec. et Spanskrør ell. en lignende Rørplante.

suvdluitsoĸ (som er uden Rørhulning), i Pl. **-tsut,** spec. en storbladet, spiselig Tangart.

suvdluitsuliarpoĸ ell. **suvdluit-sortariarpoĸ,** er ude at samle saadan Tang.

suvdloĸut, m.S. **-tâ,** 1) Marven i en Enhjørningstand ell. i en Pennepose; 2) Skarn ell. Snavs i et Rør (som tildeels forstopper det). suvdloĸuteĸar-simavoĸ, der sidder vist Noget inde i Røret.

suvdloĸutaiarpâ, tager Marven ell. Snavset ud af det (s. d. Foreg.).

suvdlorssaĸ, en rørdannet Aabning ell. Rørgang, som har dannet sig i Noget

derved, at Noget har fortæret sig ell. er bortsmeltet (f. Ex. i Iis ell. Snee ved Vandløb eller Dryp; eller i et raadent Træ ɔc.; augutdlune). Bruges især, hvor der har dannet sig flere saadanne Rørgange i Nærheden af hverandre. navianaĸaoĸ, suvdlorssartôrssûvoĸ, den er farlig (at gaae paa); den er fuld af Rørgange (Sneen).

suvdlorssarpoĸ, faaer en saadan Rørgang i sig (f. Ex. et Træ).

suvdlunigpoĸ, faaer ell. har faaet en rørdannet Hulning i eller igjennem sig (i Almindelighed); spec. om en Tand: bliver huul.

suvdlúnguvoĸ, det smerter som trækkende igjennem et Rør (f. Ex. i en huul Tand, eller ligesom i Marven i et Been).

suvdlúngutitsivoĸ, har saadanne trækkende Smerter (f. Ex. i en huul Tand: kigúminik ell. -gut).

suvdluarpoĸ, blæser med Munden paa Noget. Mest m. S. 1) blæser derpaa (f. Ex. for at afkøle det); 2) blæser det bort. I den sidste Betydning bruges ogsaa om Vinden, som blæser Noget b[…] dog kun i en kort Afstand; s. tingi[…]

suvdluartaut (Noget, hvorigjen[…] man jævnlig blæser med Munden), 1[…] Lodderør; 2) et Pusterør; 3) min[…] almindelig: et Blæseinstrument; s. ĸa[…] -dlortaut.

sûvarpoĸ, Prov. befinder sig ikke v[…] har det ikke godt. Mest med -ngila[…]

sûvángilaĸ, befinder sig vel; fe[…] Intet. (Ellers: ajúngilaĸ, s. S.).

suveĸ, suvdlarpâ, suvdloĸ &c. s. supi[…]

Skjøndt ellers intet grønlandsk […] begynder med ss, er der dog et Par s[…] danne, som efterligne en lignende L[…] nemlig:

ssêrpoĸ, siger: ss ɔ: hvisler […] Munden.

ssêrtorpoĸ, d. S. s. Foreg., naar […] skeer vedholdende ell. flere Gange i Tr[…] M. S. hvisler for den.

ssît, Pl. Pilekrat (som siger: ss, n[…] det bruges som Brændsel. S. sêrsoĸ[…]

t.

(Ord, som begynde med det tilbagevisende ta, og som ikke findes anførte under de[…] maae søges paa deres Steder uden det, f. Ex. taima under ima, táuna under una &[…]

ta [det der. Jvf. ma og uva]. Bruges: 1) som Interj.: hør! tys! (jvf. ata); 2) som Præfix til de adverbiale Stammer ava, pava, ĸava, sama, ika, pika, kiga, kana, ima og ma, samt til una af uva, og til de deraf dannede Former, for at vise tilbage, neml. naar et af disse Ord bruges om Noget, som der enten netop har været Tale om, eller som overhovedet er den Tiltalte i Forveien bekjendt ell. ligger ham i Tanken; s. S. paa deres Steder.

tássa (dannet som mássa af ma), 1) der er den (den, man søgte, ell. som Talen var om); ell. og: den er der; den er tilstede; og eft. Omst.: her er jeg; og spørgende: er den der? ell. og: er Du der? tamarmik tássa? ere de alle der? 2) det er den (som Du nævnte, e[…] som Talen var om); den, som Du […] der, ell. som Du seer ell. peger paa […] det er den Omtalte; og spørgende: er […] den? tássa tamarmik? er det dem […] (er der ikke flere)? 3) det er —; […] var — ; og spørgende: er det —? tás[…] umiarput, det er vor Baad. tás[…] nutaunerit, det er de nyeste. tás[…] pigssara? er det det, jeg skal ha[…] tássa piumavatdlâĸigagko, det er, fo[…] Du har været altfor forhippet paa […] uvkusigssaĸ erĸavtíne pitsauneĸ t[…] -ssa mániup uvkusigssâ, den be[…] Vegsteen i vor Egn, det er den […] mánik. amigssaĸ tássa angma[…] -ssautip nâmagtup nalinga, et Baa[…] skind, det er Værdien af en tilstrække[…]

: fuldmaals) Pose Lodder. Det dan- r saaledes ofte et Slags Copula og uges som saadant hyppigere end tamá- sa, som det ellers hertil er aldeles rallel med; s. S. Nr. 1—3. — Des- en: 4) imellem to Sætninger ell. hele erioder, navnlig som Begyndelse til en rklaring eller en summarisk Gjenta- lse: det vil sige; altsaa; følgelig; mlig &c. tássa imáipoĸ, det er mlig saaledes, eller og: det betyder mlig (som følger). tássa oĸángisit- llunga súsángilat, altsaa, saalænge ikke siger til, skal Du Intet gjøre d den. — Endvidere: 5) saa, nu er r ikke Mere (egentl. dog atter: det er t, neml. Alt). tássa inerput, saa, ere de færdige; ell. og kun: nu ere (alle) færdige. tássa oĸausigssáka ípáka, saa, nu har jeg sagt, hvad vilde sige. 6) saa! det er nok! p! 7) saa, lad nu gaae! ell.: nu er færdig; og 8) spørgende: ere vi nu avidt? skulle vi saa? er Alt klart? Og delig svarer det oftere til: 9) for Exempel; vnl. naar det indleder en længere Pe- ode, som ved et Exempel skal forklare t nys Sagte. — Med App.: **tássane** oc.), der; **tássánga** (Abl.), derfra; **ssûna** (Vial.), derigjennem; **tá- ssunga** (Term.), derhen. (Altid un- rforstaaet: hvor Du nu er, ell. hvor- n Talen nu er. Jvf. mâne &c. og ane &c.).

ásanimiut, de Derboende; Folk der a Stedet (hvorom Talen er).

ásángáinaĸ, 1) lige derfra; 2) Adv. udselig; uden mindste Varsel. tá- ssángáinaĸ nagtípoĸ, det blæste plud- lig op til en Storm. Jvf. n. tau- váinaĸ.

ásauvoĸ, d. S. s. tássa, og bruges edetfor dette, naar man vil udtrykke sig fuldstændig Verbalform; tillige viser t mere bestemt tilbage til det i For- ien Sagte eller Omtalte end tássa alene, m ligesaa ofte gaaer paa det Følgende. ssauvoĸ tusâmassat, det er den, Du r hørt Tale om; nu seer Du den. tá- ssauvunga, jeg er tilstede; her er jeg aar Nogen kalder paa En; ellers i lm. kun: tássa; s. o.).

ásaĸa ell. **tássaĸale**, jo, skulde han vel —; det er der neppe at tænke paa. tássaĸa imarssuaĸ ikâsagât, jo, skulde de vel komme over imarssuaĸ- Bugten; nei, de komme nok til at blive paa denne Side (med den Vind). Jvf. táunaĸa under uva.

tássale, for ingen Ting; uden Grund ell. Hensigt. S. asule.

tássáinaĸ, 1) kun det er —; 2) nu nylig; for ganske kort siden. (Det Føl- gende er mere almindeligt.)

tássa-tauva (s. n. tauva), nu nylig; for lidt siden; ikke lige nu. tássa- -tauvale autdlarput, de ere reiste alle- rede for noget siden. tássa-tauváinaĸ sarssugpoĸ, det er kun et Øieblik siden, at han passerede her forbi. S. d. F.

tássûgo, om lidt; ikke nu strax. Er det Samme om Foreståaende, som det Forrige om Forbigangent.

tássûgôrpoĸ, han siger: tássûgo ɔ: han vil gjøre det om lidt, men ikke nu strax.

tássûgúngorpoĸ bruges navnl. i Cjnct. ell. Sbjnct.: tássûgúngormat, da der var forløben en kort Tid; kort derefter; tássûgúngorpat, om kort Tid.

tauva, (af ta og uva, altsaa omtr.: det der her; men med aldeles sammensmeltet Betydning:) 1) da; derpaa; derefter. tauva oĸarpoĸ: da (derpaa) sagde han: &c. ajorata apũkuvta tauva, naar vi da velbeholdne ere komne til Stedet (saa &c.). 2) da pludselig (inden man ven- tede det); nu paa eengang. tauva takú- -saerpara, da pludselig saae jeg —, ell. nu pludselig seer jeg ham ikke mere. tauvauko nungútut, nu er der jo paa eengang ikke flere; hvorledes gik det til?

tauváinaĸ, lige da; da pludselig; lige i samme Øieblik. Omtr. d. S. s. tá- -ssángáinaĸ (s. o.), men bruges mere i Forbindelse med en foregaaende Sæt- ning, som det viser tilbage til, hvorimod ved tássángáinaĸ det Foregaaende lige- som glemmes.

tauva-taimak, væk er den; hvor blev den af? (naar Noget pludselig forsvinder af Syne). Jvf. taimak under ima.

taggit s. taivâ.

tâgdlerpâ s. tâĸ.

tagdlivoĸ s. takivoĸ.

tagiarpâ (Prov.: tangiarpâ), visker hen-

over det; stryger over det (med Tørt ell. Vaadt, og enten for at stryge ell. viske Noget af det, f. Ex. Myggene af Ansigtet, eller Søvnen ud af Øinene &c.; ell. for at stryge Noget paa det, f. Ex. Blod paa et Vanteskind, ell. for at glatte det &c.). uvdlume tagiartarnakase-ĸaoĸ, idag kan man knap gjøre Andet end stryge af sig (neml. Myg).

tagiúpâ, stryger det paa Noget (-mut).

tâgpâ, krænger eller trækker et dobbelt Klædningsstykke fra hinanden (Strømpen ud af Støvlen; Pelsen ud af Overtrækket, &c.). kamíka tâgkatdlardláka, lad mig først krænge mine Støvler ɔ: trække Strømperne ud af dem. Htr. **tâg-sivoĸ** (s. d. F.). U.S. 1) pass.: er krænget saaledes fra hinanden (Støvlen &c.); 2) refl., og da helst med -terpoĸ: **tâgterpoĸ,** trækker sig med Inderklæderne ud af Yderklæderne ɔ: trækker Vandklæderne af sig.

tãpâ, d. S. s. Foreg., dog egentlig det ene Stykke særlig betragtet som Object: htr. **tâtsivoĸ,** trækker et indre Stykke ud af det ydre (hvorimod tâgsivoĸ omtr.: faaer ell. har faaet de i hinanden stukne Dele ud af hinanden).

tagpigpoĸ, tagpĩpoĸ &c. s. takuvâ.

tagsârpoĸ, Søen bryder over lave Steder ved Stranden (ovenfor den egentlige Strand) eller vælter sig ind over Landet. Jvf. tartârpoĸ.

tagsâmissârpoĸ, d. S. s. Foreg., naar det skeer den ene Gang efter den anden.

taivâ, 1) nævner ham ell. det. arĸagut taivâ, han nævnede ham ved Navn. arĸa taivdlugo, nævnende hans Navn. 2) især: nævner ell. kalder paa ham for at bede ham om en Tjeneste. taisínánga, nævn mig kun ɔ: anmod mig kun, naar Du vil have gjort Noget. 3) benævner ham ell. det; kalder den saa eller saa (-mik). tamáko uivfangnik taissarpavut, dem pleie vi at kalde uivfait. taimáitut pîtsunik taissariaĸángitdlat, Saadanne behøve ikke at kaldes fattige ɔ: Saadanne vilde man med Urette kalde fattige. U.S. refl. Htr. **taisivoĸ.**

tainiarpâ, vilde gjerne anmode ham om at gjøre Noget for sig. tainiaraluarpavkit, jeg vilde gjerne bede Dig om at gjøre mig en Tjeneste.

taigdlak, i Pl. m.S. **taigdlai,** ... dene til en Melodi; Texten til den.

taigssauvoĸ, kan nævnes; og **ta...-ssáungilaĸ,** kan ikke nævnes ɔ: ikke beskrives med Ord.

taiorpâ og **taigorpâ,** 1) nævner ... flere Gange ell. i flere Gange; 2) nævner det (som taivâ Nr. 3; -m... 3) d. S. s. det Følgende.

taiorarpai, nævner dem efter h... andre (Personer eller Ting). ing... -dlatitdluta nũnguit tamaisa taio... -saváka, alt som vi komme frem, ... jeg nævne alle Smaanæs (som vi ... sere).

taiornek, 3. helst med -tarpoĸ ... Suff.: **taiortarnere** (sc. oĸa... -sip), bruges undertiden om: en ... velse; bedre er dog: **taiortaria...**

taiût og **taigût,** m.S. -tâ, 1) ... Navn; det, hvormed det benævnes. ... det Samme for Ting som ateĸ ... Personer.) 2) hans Benævnelse ɔ: ... Tilnavn ell. en Titel, hvormed han ... des, men som ikke er hans Navn ... heller ikke et Øgenavn; s. atseraut ... der ateĸ).

taggit, det, hvormed man nævner N... ell. Noget (m.S. det, hvormed han ... 1) en Benævnelse; et Ord, hvorme... Ting benævnes; 2) det, man beder ... om at gjøre.

taggerdlugpâ, siger det feil (et ... ell. benævner det feil (en Ting).

tainerdlugpâ, 1) nævner ell. ud... det ilde (et Ord; et Navn); misbr... det i sin Tale; 2) nævner ham ilde ... et Øgenavn); 3) beder ham gjøre ... Ondt; viser ham i onde Ærender.

tajaĸ, 2. et Armbaand.

tajaĸut, en Pulsvante, Muffedise.

tajarnek, 3. Underarmbenet pa... Sælhund eller Hval (imellem Forl... og Boven).

tajarnaĸ, en lille Fisk med smal ... (af Tangsprelslægten?).

tâĸ, Mørke; Skygge; synlig M... paa Lys, eller og: det, som ... Skjul for Lyset (s. n. tarraĸ, til ... Bruges i denne Form sjelden (... târneĸ), undtagen i Term. i den ... maade: târmut nalulerpara, jeg...

…e skjelne det mere for det tiltagende Mørke (som det ligesom kryber ind i).

…poĸ, det er mørkt.

…neĸ, 3. Mørke. târnerssuaĸ, et …rt Mørke.

…sivoĸ, det bliver mørkt. târsilernat apūpugut, vi kom til Stedet, da …t begyndte at blive mørkt. târsilererane, i Aftenskumringen.

…siorpoĸ, er ude i Mørket; færdes …Mørke.

…niuvoĸ, sidder i Mørke. — Alle …sse (fra târpoĸ af) bruges ogsaa i …erført Betydning om aandeligt Mørke; …ldnere de to Følgende.

…garigpoĸ, s. det er bælgmørkt.

…dlerpâ, beskygger eller overskygger …m.

…taĸ, 2. (Pl. tâlútat), 1) i Alm.: Skyggeskjul; Noget foran En, hvorved …n kan være i Skjul for en Anden … Gardin; et Skjermbræt; et Jalousi … Lignende); 2) spec. et Skydeseil (af …idt Tøi med et Sigtehul i Midten … staaende paa en lille Slæde, som man …der foran sig, naar man vil nærme … en Sælhund, som ligger paa Isen).

…tserpâ, sætter et Skyggeskjul for …m (trækker Gardin for 2c.).

…raĸ, m.S. tarrâ, hans eller dets …kygge, Afskygning; 1) Skyggebillede; … Speilbillede. (Ordets Grundbegreb sy…s at være selve Gjenstandens Fraværelse …r, hvor den dog sees gjengivet, nemlig …d sin Afskygning; ialtfald ligger Begre…t af Mørke kun deri, forsaavidt Af…ygningen bestaaer i et forholdsviis Mørke; …f. alángoĸ.) pujôrfiup tarrâta iga…ârput nagdlerpâ, Skyggen af Skor…nen er nu lige under vort Vindue. …a ĸáumatip tarrâ tatsime, se Maa…ns Speilbillede i Dammen! 3) hans …jenfærd. isersimavutit, mássa si…ame takugivkit, tarrat pinerpoĸ, …u er inde, og jeg saae Dig ude, det …r vel været din Skygge (selvstændig, …tsaa som Gjenfærd). 4) dens Skygge, …Betydning af den Deel af Rummet, …m den skygger for ell. skjuler for Ens …ine. ĸáĸángûp tarrânīpoĸ, den er …or Øiet) skjult af Bakken ɔ: i Skjul …g den eller paa den anden Side af …en. Jvf. n. tarrípoĸ.

tarrajarssuk, en usynlig Trold, men hvis Skygge man paastaaer at kunne see, som og dens Bedrifter, Excrementer 2c.

tarrajugpoĸ, det er ikke ret lyst; det er halvmørkt (enten i Luften af Skumringen ell. i et svagt belyst Rum).

tarrarigpoĸ, s. har en stærk ell. skarpt begrændset Skygge.

tarrarssorpâ, afspeiler det for sig, ell. seer ell. betragter dets Speilbillede (i Vandet, i et Speil 2c.). — — — — U.S. refl.: speiler sig.

tarrarssût, et Speil.

tarrarssugaĸ, 2. afspeilet. ássiliaĸ tarrarssugaĸ, et (gjort) afspeilet Billede ɔ: et Daguerreotypi ell. Photographi.

tarraleĸisâĸ s. tilsidst.

tarrípoĸ, ts. kommer i Skjul bag Noget (-mut; modsat nuivoĸ); om Solen: gaaer ned. M.S. faaer det i Skjul for sig bag Noget, som han ved sin Fremgang har faaet imellem sig og det. tugtup tarrípâtigut, Rensdyret har faaet os i Skjul for sig ɔ: vi ere komne i Skjul for det, det kan ikke see os (for den Bakke 2c., som det er gaaet bag ved). seĸernup tarrípâtigut, Solen er gaaet ned for os (egentl.: har faaet os i Skjul for sig; idet den paa en Maade betragtes som seende, jvf. nuivâ). ujaragssuarmut tarrisimagavko, da jeg havde det i Skjul for mig ɔ: da det var skjult for mig af en stor Steen.

tarssaĸ eller **tarssak** eller **tarssâ-nguaĸ**, noget Mørkt paa eller i det Lysere; f.Ex. en beskygget Deel af Gulvet eller af en Krog i et Værelse; eller en Bratning paa et Fjeld, som er sort, medens alt det Øvrige er bedækket med Snee; eller Noget, som rører sig i det Fjerne, men som man paa Grund af Frastanden kun seer som et sort Punkt, og Lignende.

tarssagpoĸ, d.S. s. tarrajugpoĸ, s. o.

tarssiatdlagpoĸ, viste sig og forsvandt med det Samme igjen, saa man ikke fik Andet at see, end at noget Mørkt bevægede sig der (f. Ex. Noget, som faldt tæt forbi En; ell. Noget, som i en Frastand hopper op fra Noget, og Lignende).

târutaerpoĸ, gaaer af Lyset. — —

M. S. — for ham. târutaerit, gaa af Lyset!

tarralekisâĸ, en Rokkefisk. (I NGr. taĸalerkisâĸ, som om det var af en anden Stamme.)

taĸaĸ, en Blodaare. M. S. **taĸai**, hans ell. dens Aarer.

taĸarsiorpoĸ, meſt m. S. **-rpâ**, 1) føler efter hans Aare (hvor den ligger); 2) aarelader ham (s. auerpoĸ).

taĸarsiortípoĸ, lader sig aarelade. (Prov.: auersípoĸ.)

taĸarsiut, et Redskab til at aarelade med; en Lancet; en Sneppert. (Prov.: auersit.)

taĸámorpoĸ, falder i Vandet med en pladskende Lyd og sprøiter Vandet op omkring sig (en kantet Steen ell. Andet, som falder ned paa Vandet med Fladen).

taĸámivoĸ, slaaer paa Vandet med den flade Side af Aaren (enten med Villie ell. af Ubehændighed, som det f. Ex. paa en Konebaad kan skee).

taĸámissârpoĸ, d. S. s. Foreg., naar det skeer med Villie og i en eller anden Hensigt (navnl. med Kajakaaren); f. Ex. for at skræmme et Sødyr, ell. for at kalde Nogen til sig, naar man er kommen til Strandbredden, eller og for Morskab.

taĸámuvaĸ, 2. Prov. for ugssuk, s. S.

taĸigpoĸ, t. holder sig tilbage; undseer sig for at komme frem med Sit, ell. tager ikke Deel med de Andre ꝛc., fordi han ikke er oplagt til det. (Omtr. det Modsatte af ĸîmavoĸ.)

taĸigssorpâ (anvender paa den det, at holde sig tilbage?), lister sig paa et Dyr eller en Fugl ved at gaae Omveie i Skjul bag Noget og saaledes komme det ganske nær. (Er omtr. det Samme tillands som piorpâ tilvands.)

taĸuaĸ, 2. Veimad; Reiseproviant. — (Bruges om al Mad, som man tager med sig paa Veien, og hvadenten denne er kort ell. lang.)

taĸuarpoĸ, har Veimad med sig; er forsynet med Reiseproviant.

taĸuarfik, Noget, hvori man har Reiseproviant; en Madkurv ell. Madpose ꝛc.

taĸússipâ, giver ham Proviant med paa Reisen.

taĸússiúpâ, giver det med som Reiseproviant (til Nogen: -mut); proviant[...] Nogen dermed.

takivoĸ, er lang (i Længdemaal; [...] bruges ogsaa billedlig i Lighed med náip[...] s. S.). Istedetfor Partic. bruges **ta**[...] **-sôĸ**.

takigâ, 1) synes, at den ell. det er l[...] ell. for lang; 2) den ell. det er for l[...] til ham ell. til det.

tagdlivoĸ, er bleven længere. — [...] M. S. har faaet det gjort længere.

tagdlisípâ, gjør det længere.

tangnârpâ, gjør det for langt.

tangneĸ, 3. (fork. af takineĸ, som [...] bruges), den længste.

tangneruvoĸ, er længere, ell. er [...] længste.

takuvâ, har seet ham eller det. [...] issigâ. Htr. **takungnigpoĸ**, [...] Noget; faaer Øie paa Noget (i Aln[...] spec.: seer noget Overnaturligt; ha[...] Syn.

táko [Øiesyn; Paasyn; „for Øin[...] Bruges kun med Suff. og App.; s[...] **tákuane**, i hans Paasyn; for h[...] Øine; **tákuvne**, i mit Paasyn[...] tákuvnit autdlarpoĸ, han er gaaet [...] fra for mine Øine ɔ: fra min N[...] værelse; er ikke mere hos mig. Fo[...] rigt bruges Ordet ikke hyppig; s. i[...] -gitípâ, og jvf. tutsaĸ.

takugdlerpâ, giver ham Noget (n[...] sig selv) at see ɔ: bliver seet af ham [...] den; kommer ham for Øine ell. til [...] for ham. angussagssaraluara tak[...] -dleĸigavko ánaivara, jeg gik gli[...] den Sælhund, jeg kunde have fanget, f[...] jeg lod den see mig. Bruges, lig[...] naigdlerpâ, hovedsagelig om Dyr, [...] bemærke Jægeren.

takugssauvoĸ, kan sees; og **tak**[...] **-ssáungilaĸ**, kan ikke sees; er u[...] lig (enten for Øieblikket ell. overhove[...]

takoránerpoĸ, s. (anal. nuánerp[...] er indtagende at see paa; yder et s[...] ell. behageligt Syn (f. Ex. en smuk [...] eller et særdeles smagfuldt Arbeide; [...] et lille Fartøi, som klarer sig ypper[...] en Storm; ell. En, som fryder Øiet [...] det, han gjør, f. Ex. ved sin Behæn[...] hed, og Lignende; men kan iøvrigt o[...] bruges om Andet end det, som f[...] det sandselige Øie). Jvf. tusarner[...]

koránarâ, finder ham ell. det smuk at see paa; gider gjerne see det, da det er et saa indtagende Syn. kigssaviarssugdlo tuluvardlo påssut takoránaritdlârăka, en Falk og en Ravn, som slaaes (i Luften), finder jeg at være et meget smukt Syn (nemlig fordi den ene er ligesaa hurtig til at undvige som den anden til at angribe).

korânârpoĸ, fryder sig ved Noget, han seer paa. M. S. — ved det; staaer og seer paa ham ell. det med Fornøielse. Jvf. issigingnârpoĸ.

korĸusârpoĸ (sc. ajugaussutut) han i Mangel af Bedre bruges om: holder Triumphtog.

kordliorpâ, seer feil med Hensyn til det (f. Ex. troede at see fem, men der var kun fire).

kordlôrpâ, seer ham ell. det i Aanden ligesom for sine Øine; seer ligesom endnu det, som han dengang saae, ell. forestiller sig det, han har hørt beskrive, saa tydelig, som om han saae det. — Htr. **takordlûivoĸ**.

kordlôrneĸ, 3. 1) det, at man seer Noget i Aanden; et Syn, man har om Noget Fraværende; 2) et Syn ved Aabenbaring. takordlôrníkut takuvâ, han saae det ell. ham i et Syn.

kordlûgaĸ, 2. 1) det, man seer i Aanden ell. forestiller sig i Synet; 2) det, han seer i et Syn eller ved en Aabenbaring. takordlûgaĸardlune oĸarpoĸ, han sagde, at han havde seet Noget i et Syn ell. havt et Syn.

kordlûgkerssârpoĸ, fortæller om Syner, spec. om Noget, som ved Aabenbaring er viist ham i et Syn; propheterer; udtaler Propheti.

kordlûgkerssârut, en Propheti. M. S. -tâ, hans ɔ: en af ham udtalt Propheti.

kornarpoĸ, seer noget Nyt (ɔ: Nyt for ham); seer Noget, som han ikke mindes at have seet før. M. S. seer ham ell. det for første Gang.

kornarâ, mindes ikke at have seet ham ell. det før; kjender ham ikke; finder ham ell. det fremmed for sig.

kornarilerpâ, begynder ikke at kunne mindes ꝛc. ɔ: enten: kan ikke kjende ham igjen, fordi han i saa mange Aar ikke har seet ham; eller: begynder at betragte ham som en Fremmed paa Grund af hans forandrede (nu frastødende) Opførsel.

takornariartorpoĸ eller **takor-narniarpoĸ**, 1) kommer som Fremmed; kommer for at see det Sted og Folk paa Stedet for første Gang; — 2) m. S. kommer for at see det Nye, som han ikke har seet før.

takornartaĸ, en Fremmed.

takorniúpâ, glæder sig ved Synet af ham, som han nu seer for første Gang (ell. for første Gang igjen efter lang Tids Forløb).

takorniũput, de glæde sig ved Synet af hinanden ved deres første Gjensyn efter lang Skilsmisse (og kunne derfor ikke saa strax skilles ad igjen, men skulle først fortælle og spørge om Meget).

takorugtorpâ, seer længe paa ham (af Interesse eller af Lyst til at see ham); kan ikke faae seet sig mæt paa ham ell. det.

takorusugpâ, længes efter at see ham ell. det. U. S. htr.

takujarssugpâ, d. S. s. issigiarssugpâ.

takungnat, m. S. -tâ, hans Øiesteen. (Er ikke almindelig bekjendt.)

takutsugpâ, yttrer sin Glæde over hans Nærværelse ved Spøg ell. Skjemt; gjør Løier med ham (skjælder ham ud i Spøg, ꝛc.); og **-tsũput**, de — med hverandre.

takuvsugâ, finder ham eller det styg at see paa (især Noget, som paa en ell. anden Maade er skamskjændet, f. Ex. En, som gaaer i lutter Laser eller er fuld af Bylder ell. Saar; ell. en forfalden Bygning ꝛc.). S. d. F.

takuvsunarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, seer stygt ud; enten: seer hæslig ud; eller: seer jammerlig ud; især: er skamskjændet; det er en Ynk at see ham ell. det i den Tilstand.

tagpigpoĸ, s. seer godt; er skarpseende.

tagpigsaut, Noget at skaffe godt Syn med; Øienvand; Øiensalve ꝛc.

tagpigsivoĸ, 1) seer nu bedre (den, hvis Syn var svækket); 2) har faaet sit Syn igjen (den Blinde).

tagpingerpoĸ, s. har mistet sit Syn; er bleven blind.

tagpioragpoĸ (-iorpoĸ som i inû-serdliorpoĸ), anstrenger sine Øine forgjæves (for at see noget ganske Smaat).

tagpiorangnartoĸ, Noget, hvortil man anstrenger sine Öine forgjæves; *i Pl. **-rtut**, spec. Infusionsdyr.

tagpîpoĸ, ts. 1) seer ikke godt; har svagt Syn; 2) er blind.

tagpîtdlivoĸ, seer nu mindre godt; har faaet sit Syn svækket.

taleĸ, 2. m. S. **talia**, hans Arm.

talerpik, den høire Arm. talerpiup tungâ, den høire Side. — talerpiata tungâ, hans høire Side.

talerpigdleĸ, den, som er længst tilhøire. agssai talerpigdlît, hans høire Haand.

talerpoĸ, s. har Hævelse i Armen.

tatdleraoĸ ell. **tatdlerivoĸ**, har ondt i Armen.

taleroĸ, 2. en Forlalle af en Sælhund ell. et Hvaldyr.

talípoĸ, t. ligger ell. støtter sig op imod Noget (-mut; et Menneske, som læner sig med Skulderen til Noget (jvf. îgar--poĸ); ell. et Stykke Træ ell. Lignende, som er stillet op imod eller lagt tæt op til Noget; ell. en Baad, som er lagt tæt til en Klippe ved Stranden, og Lignende).

talisípâ, stiller ell. lægger det saaledes op imod ell. til Noget.

talivfak, en Sneppe, som i Størrelse og Tegning ligner en tukagfâjôĸ noget, men har en hvid Stribe igjennem Næbet og en hvid Plet bag hvert Öie. Den forekommer iøvrigt ikke hyppig her i Landet.

talo, 1) et Skillerum; en Mellemvæg (af hvilkensomhelst Art, dog altid med mindst een Kant fri); spec. 2) en Skillevæg paa Brixen imellem Familierne i et grønlandsk Huus (af et udspændt Skind); 3) et Skydeskjul af opstablede Stene (som især brugtes ved Rensjagten inden Skydegeværernes Indførelse).

taluvâ, opreiser en Skillevæg for ham (paa Brixen ell. hvorsomhelst). — — — U. S. — for sig.

talulerpâ, forsyner det (Stedet: Brixen, Kassen 2c.) med et Skillerum; opreiser en Skillevæg der.

talorâ, holder sig tilbage fra ham af Frygt for en ilde Modtagelse.

talornarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, 1) man holder sig tilbage 2c.; 2) man maa holde sig tilbage fra ham, da han er saa underlig eller gnaven, at man ikke vide, hvad han kunde falde paa at b En; han er ikke god at komme nær.

talornarâ, finder ham saa underlig gnaven, at han ikke tør komme ham n

talorssitsârpoĸ, bærer sig saale ad, at man ikke tør komme ham (svarer ikke ell. giver knubbede Ord, n man taler til ham, 2c.).

talorúpâ, holder sig tilbage med det tør ikke komme frem med det af Fr for, at det ikke vil blive godt modt (fordi det er for lidt eller for slet g 2c.). ĸajarsísagaluarama akigss talorúpáka, jeg skulde kjøbe mig en jak, men jeg tør ikke komme frem det, jeg har at give for den; det er for lidt. merssugkáka ilingnut ta -rúpáka, jeg tør neppe komme til med min Syning, da jeg er bange at Du ikke vil synes godt om den. U. S. refl.: holder sig tilbage (med af Frygt for at være uskikket ell. ikke blive anseet for dygtig nok til det, det gjælder om.

tâlutaĸ s. tâĸ.

taluvâ og talulerpâ s. talo.

tamaĸ [Alhed; Samlethed]. Br kun med subjective Suffixer som Pro men (som kise og ilũngaĸ), saalede

tamarme, han ell. den samlet ell. Alt ɔ: han ganske (det Hele bestaa af Dele; alle hans Dele; hvorimod ilũngarme det Hele betegnes som Enh **tamât**, ham samlet 2c.; **tamarp** Du eller Dig samlet 2c.; **tamarn** jeg ell. mig samlet ell. ganske; **tam** **-mik**, de alle; **tamaisa**, dem **tamavse**, I eller Eder alle; **-mavta**, vi ell. os alle. uvdloĸ -mât, den samlede Dag ɔ: hele Da nukit tamât, (anvend) al din Kr tamarme ĸaĸorpoĸ, den er heel ell. hvid over det Hele (uden nogen De anden Farve). Det bliver saaledes i Sg. tilsyneladende d. S. s. ilũngarme &c. bruges ogsaa af Mange iflæng der idet Forskjellen i Synspunktet over — De øvrige Casus dannes for Pers. Pl. af tamaĸ og for 2den og Pers. Pl. af tamavse og tamavta almindelig Maade, altsaa: Loc. tama hos Alle; Abl. tamanit, fra Alle

fremfor Alle; (Vial. s. n.); Term. ta--manut, til Alle ell. for Alle; Mod. ta--manik, med Alle ell. om Alle. tamavtí--nut, til ell. for os alle; tamavsínit, fra Eder alle, 2c. — I Sg. kunne bruges: tamarmit, fra det Hele; fra alle dets Dele; og tamarmut, til det Hele ell. over det Hele; til alle dets Dele. — Nominalaffixerne: -ssuaĸ og -dluínaĸ, og desuden et egentligt Verbalaffix: — -rĸigsâĸ, forbindes ofte dermed og føies da ind imellem Stammen og Suffixet, f. Ex. tamarssuarmik, de alle tilhobe; tamardluínaisa, dem allesammen; ta--marĸigsâmik, de —, og tamarĸig--saisa, dem alle uden en eneste Undtagelse; tamarssuavta ell. tamardluí--navta, vi ell. os allesammen, 2c.

matigut (Vial. af tamaĸ i Pl.) bruges særlig i Betydning af: 1) i Alt; i alle Henseender; i Alt, hvad han gjør 2c. tamatigut agssuaringmáne, da de badlede ham i Alt. 2) allevegne; baade her og der. tamatigut tamauna pe--ĸarpoĸ, der findes allevegne nogle, snart en her, snart en der.

magingne (Loc. med Dual-Suff. -gik, deres to), hist og her; allevegne; og paa samme Maade dannet: **tamagingnit** (Abl.), allevegne fra; fra alle Sider; og **tamagingnut** (Term.), hid og did; til alle Sider.

marssûvoĸ (umiddelbart til Stammen kan -uvoĸ ikke føies), er Alt. Gûte ta--marssôrĸuvdlugo tamane, paa det at Gud skal være Alt i Alle. Paa samme Maade kan i fornødent Fald bruges: **tamarssuarâ**, har ham til sit Alt. **tamarssuarâra**, jeg har ham til mit Alt ɔ: han er mit Alt.

marmiuvoĸ (er tamarme), 1) i Sg.: er fuldstændig; alt Tilhørende er der. *inûsia tamarmiuvoĸ, han er fuldkommen. 2) i Pl. **tamarmiú--put**, de ere fuldtallige; de ere der alle.

mákerpoĸ, s. gjør ganske; og i Pl. de gjøre alle (det, som Talen er om). M. S. gjør ved ham ganske ell. ved dem alle; tager dem alle 2c. avguartugssat tamákerput, de, som skulle dele imellem sig (hvad det saa er), ere nu alle tilstede, eller have alle været der, eller have alle faaet deres Deel (Alt eft. Omst.). tamákerdlutik aggerput, de komme alle. orssoĸ tamákísavara, jeg skal tage alt Spækket. tamákerdlugit túniúpáka, jeg har givet dem allesammen bort. (Det bliver saal. d. S. s. tamarme &c., kun i Verbalform.)

tamákê, Nordostvind; Vind, som blæser skraas ud af Fjorden fra dens nordre Side (egentl. Nordenvind, som ved Landvinden ud af en dyb og kløftlignende Fjord faaer en Retning skraas over den; hvorfor ogsaa Benævnelsen, saavidt vides, kun strækker sig over den Deel af Landet, hvor Fjordene have denne Beskaffenhed).

tamákîvoĸ, det blæser saadan halv Landvind fra Nord.

tamalâĸ, alslags; 1) i Sg. Noget, som er deels det Ene og deels det Andet, en ubestemt Mellemting; 2) i Pl. **tama--lât**, alleslags; alskens; allehaande; forskjellige (Ting eller Personer). — oĸautsit tamalât, Ord imellem hverandre (uden Sammenhæng). inuit ta--malât, alleslags Folk: Gamle, Unge, Børn, Rige, Fattige 2c. Jvf. nalingí--naĸ Nr. 1, som for Personer finder mere Anvendelse.

tamaloĸisârpoĸ, vender sig snart hid, snart did; forandrer stadig sin Retning (f. Ex. Vinden, naar den er omløbende; ell. en Baad, som ikke gaaer i een Retning, 2c.).

tamápoĸ, Prov. vil snart det Ene, snart det Andet; kan ikke blive enig med sig selv; er vægelsindet; vakler. Ellers ta--vagpoĸ, s. S.

tamarĸavoĸ, træffer ikke eens; gaaer snart over, snart under Maalet, eller snart til den ene, snart til den anden Side (et Kaste- ell. Skydevaaben).

tamatikarpoĸ, springer fra det Ene til det Andet; tager snart En her, snart En der; og m. S. **-rpai**, — af dem. (Bruges bl. A. om at høre Børn i deres Lectie ikke paa Ramse, men uden nogen Rækkefølge.)

(**tamataĸ** eller i Pl. **-tat**, samtlige Klæder?. Bruges ikke, men de Følgende, som synes at høre til denne Stamme.)

tamataiarpâ, afførerer ham samtlige Klæder; klæder ham ganske nøgen af. — — U. S. — sig —.

tamataerúpoĸ og **tamataĸángi-lak** eller som oftest kun: **tamaĸá-ngilaĸ**, er ganske nøgen.

tamaviârpoĸ og **tamatsiârpoĸ**, bruger al sin Magt; anspænder alle sine Kræfter; samler al sin Evne til det Ene (som han nu har for ell. skal gjøre, hvad det saa er).

tamaviârnarpoĸ, man maa anspænde ell. samle al sin Evne (sit hele Jeg) til det; kan undertiden svare til: er overmaade vigtig (en Sag; et Anliggende &c.). Jvf. pissariaĸarpoĸ.

támarpâ, har tabt det; det er blevet borte for ham. — U.S. **támarpoĸ**, 1) er tabt; er bleven borte (Levende ell. Livløst; ogsaa om Mennesker i aandelig Forstand); 2) gaaer feil; farer vild; forvilder sig; 3) feiler; forseer sig (i høiere Grad, end der udtrykkes ved kú-kuvoĸ). — putsermat támaleralua-ĸaugut, da det blev taaget, begyndte vi vel at fare vild, men (fandt dog den rette Vei igjen). támartarnivut amer-dlaĸaut, vore Forseelser ell. Vildfarelser ere saare mange.

támartípâ, 1) lader det gaae tabt (ved ikke at passe paa det); 2) leder ell. fører ham vild (med ell. mod sin Villie); 3) forfører ham; bringer ham til at forsee sig.

támartakajârpoĸ, gaaer feil frem og tilbage; er kommen bort fra Veien og kan slet ikke finde sig tilrette igjen; vanker omkring paa Afveie.

támaivâ (anal. ánaivâ, aseruivâ &c.), har tabt det af Syne og kan ikke faae Øie paa det igjen; veed ikke, hvor det er blevet af; det blev borte for ham (Noget, som man endnu for ganske nylig havde for Øine, f. Ex. Fodstien, hvor den er ukjendelig; ell. Noget, som forsvandt i Taagen, eller imedens man vendte sig om; ell. Noget, man har forlagt og ikke kan finde igjen, og Lignende).

támáupâ, feiler med Hensyn til det ɔ: tager det ved en Feiltagelse istedetfor det, han skulde ell. vilde have taget (en Andens istedetfor sit Eget &c.).

támajuípoĸ, ts. 1) bliver aldrig borte (en Ting, som er omhyggelig gjemt); 2) forvilder sig aldrig; 3) forseer sig aldrig.

támajuitsoĸ og **-tsugssaĸ**, spec. Noget, som man har faaet til Min om Nogen (og derfor omhyggelig gjem mer); en Erindringsgave fra En.

tamorpoĸ, spiser. M.S. — d (Egentl.: tygger og synker Føde. Or betegner det, at spise, som en Forretni ell. Beskjæftigelse, s. d. F. og jvf. ne -voĸ; men bruges forøvrigt ikke ret oft

tamulugpoĸ, spiser ofte Noget; er gje beskjæftiget med sine Tyggeredskaber. tamulugtúnguaĸ-una, altid skal m see ham gumlende. (Heller ikke dette meget almindeligt, men derimod de F gende.)

tamuavoĸ, tygger paa Noget (Hvosom helst og paa Hvadsomhelst; bl. A.: tr ger Drøv). M.S. tygger d arferit nerissatik îssarpait tamuan -git, tamuauteĸánginamik, Hvale sluge deres Føde uden at tygge den, de ingen Tyggeredskaber have.

tamorassagssaĸ, fork. **tamor-ssâĸ**, Prov.: **tamorassissagssa** **tamuatuagagssaĸ**, **tamuassa-ssaĸ**, en Tyggebid (neml. et Sty af Skindet af en nyfanget Sælhund Hellefisk med vedhængende Spæk ell. Fe til at tygge paa, og som efter gamm Skik hvert Barn paa Stedet faaer si sin Part af Byttet).

tamorassârpoĸ eller **tamorass-ssarpoĸ**, har faaet sin Tyggebid.

***tamugartortut**, Pl. Drøvtygge (som Klassebenævnelse).

támôrpoĸ, spiller Dam. (Er dan af det danske Ord.)

támôrfik, et Dambræt. (Brikke kaldes inuvkat; s. under inuk.)

tamuavoĸ—tamulugpoĸ s. tamorpoĸ.

tanerpâ, forbyder ham strengt (-rĸ -nago). S. videre.

tanertarpâ og **tanerterpâ**, d. s. Foreg., naar det skeer flere Gange efterhaanden. — Disse Ord bruges i meget, da de erstattes deels af inerte -pâ, deels af nangarpâ og narssu -pâ, s. S.

tanípâ, t. 1) smører det med No (-mik), saa at der er noget Flyde paa det (f. Ex. Konebaadens Strøer m Spæk; ell. Uhrets Tappe med Olie; et Skind med Blod ell. med Malin ell. et Saar med Salve &c.); 2) sal

ham. U. S. pass. og refl. Htr. **ta-nitsivoĸ.** Jvf. tagiarpâ, som dette Ord mulig kunde være rodbeslægtet med.
rnúpâ, smører det paa Noget (-mut).
rnut, det, hvormed Noget smøres, ell. Nogen salves.
rnutigssaĸ, Noget at smøre eller salve med; spec. Smørelse til et Saar ell. anden legemlig Skade: Salve; Camphérolie; Saarspiritus &c.
ngajorpoĸ, nyser.
ngajorsarpoĸ, kildrer sig med et Græsstraa i Næsen for at komme til at nyse.
ngeĸ, 3. 1) fast Stof i det ellers Flydende, og som er forenet med det saaledes, at det derved har noget Sammenhold (Consistents); Jævning; og overført: Drøielse ell. Kraft (i Mad). Denne almindelige Betydning har Ordet i nogle Sammensætninger, s. n.; men selve Stammen bruges kun i Pl. om: 2) det udskilte faste Stof i Spæk ell. Fedt: **tangerit,** Finker; Fedtegrever (efter Smeltning).
ngeĸarpoĸ, har Drøielse ell. Kraft i sig (det, som nydes; og s. d. F.).
ngeĸángilaĸ, 1) er som blot Flydende; har ingen Consistents (f. Ex. en Sump, som man synker i, som om det blot var Vand); 2) er udrøi; man bliver strax sulten igjen efter det (Mad).
ngertaĸ, i Pl. **-rtat** og m. S. **-rtai,** fast Stof, som er særskilt i det Flydende; spec. Kjød eller Boller eller andet Fast i Suppe.
ngertalerpâ, kommer Kjød &c. i Suppen; koger den med noget fast Stof i.
ngiarpâ s. tagiarpâ.
ngmârpoĸ, i Pl. **-rput,** de leire sig underveis (for Natten ell. for nogle Dage); trække Baaden paa Land og slaae Telt op (-mut). Kan ogsaa meget godt bruges om en Karavane ell. et lignende Reisetog over Land.
ngmârfik, en Leirplads; et Sted, hvor man underveis har slaaet Telt op.
ngmigpoĸ, t. og m. S. **-gpâ,** berører Noget kun med Siden og fortsætter sin Fart uhindret; streifer det kun, istedetfor at standses af det (f. Ex. en Steen, som kastes hen over Vandet, saa den springer op fra det; ell. en udskudt Kugle ell. en Piil, som kun streifer det, som den skulde have truffet, eller slaaer an imod Noget, men springer videre, og Lignende); bl. A. træder paa noget Vaklende (f. Ex. en løs Steen), som svigter i det Samme. Uegentlig (eller ulogisk) bruges det ogsaa istedetfor det Følgende.
tangmigsivoĸ og m. S. **-vâ,** streifer et Dyr kun løselig med sin Piil ell. Kugle, saaledes at denne ikke derved standses kjendelig i Farten.
tangmigsarpoĸ, stritter med en flad Steen henad Vandet, saa den springer op fra det.
tangneĸ s. takivoĸ.
[**taorpâ,** er i dets Sted; erstatter det ved Bytte; neml. den ene Ting den anden, især af samme Art, ell. og den ene Person den anden. Deraf:]
taorte (act. Part.), m. S. **taortâ,** det (af samme Art), som erstatter det ved Bytte ɔ: det, som er ell. gives i Bytte for det.
taortauvoĸ, er i Bytte, eller er Erstatning for et Lignende ɔ: er givet eller erholdt i Bytte, eller er i hans Sted; s. d. F.
taortigâ, har den eller det til sin Erstatning (activisk ell. passivisk) ɔ: 1) er betalt med det i Bytte; 2) bytter ell. har byttet det bort mod Noget (-mut), ell. har givet det i Bytte; 3) erstattes af ham (ikke ved Afløsning, s. sivnerpâ, men for overhovedet selv at være fri). aut--dlaisaerutima tamána taortigâ, min afhændede Riffel har denne til sin Erstatning ɔ: denne Riffel erholdt jeg i Bytte for den, jeg afhændede. ivsaĸ pisiara taortigâra, jeg har givet den i Bytte, som jeg kjøbte forleden. taor--tigilavkit, lad mig have Dig til min Erstatning ɔ: vær Du i mit Sted (saa at jeg kan være fri).
taortigîgput, 1) de ombyttes Lige for Lige uden Noget i Tilgift (Ting); 2) de ere i hinandens Sted eller have byttet med hinanden (Personer; saal. at f. Ex. den, som skulde være ude, er bleven hjemme, og den, som skulde blive hjemme, er ude i hans Sted).
taortisiaĸ, m. S. **-siâ,** det, han har faaet i Bytte.
taortisiarâ, har faaet det i Bytte.
taorserpâ, giver Noget i Bytte for det;

betaler det med et Lignende (-mik). — Htr. **taorsîvok.** — aningaussanik taorsîssok, En, som bytter (en Andens) Penge; en Vexelerer.

taorsigagssarsiniarpok, vil laane Noget ell. ønsker sig hjulpen med Noget (-mik), som han vil betale tilbage i samme Varesort.

taparpok, dandser.

taparusek, 2. (sc. erina), en Melodi ell. Musik til en Dands.

tapek, 3. m. S. **tavka**, Noget, som er sat, lagt ell. føiet dertil for at fuldstændiggjøre det; især: 1) en Tilsætning til det i Breden ell. i Vidden (s. uigo og ila II); 2) Tilgift paa Kjøbet, fordi den første eller foreløbige Betaling var for ringe; og da enten: hans Tilgift ell. det, han giver til paa Kjøbet, eller: dens Tilgift, Tilgiften paa Tingen.

tapigssak, d. S. s. Foreg., men inden det er sat ell. givet til.

taperpâ, 1) sætter Noget til det; især: — til det, som er for smalt ell. for snevert (f. Ex. et Klædningsstykke; eller et Laag, som er for smalt, og Lignende); 2) betaler Mere paa det, som han alt har betalt Noget paa, men ikke nok.

tapertak (tilhørende Tilsætning), m. S. **-rtâ**, Noget, som er sat til det ell. forenet med det saaledes, at hvert af dem er særskilt, men at de gjælde for Eet ell. virke som Eet (f. Ex. en opslidt Fiskesnøre, som bindes Side om Side sammen med en anden ligeledes opslidt, for at de kunne bære med hinanden; ell. en Gjenstand ell. en Sum, som lægges til en anden, for at de tilsammen kunne udgjøre Betalingen for Noget, og Lignende).

tapertarîgput, s. de ere Tilsætning for hinanden ɔ: de gjælde ell. virke tilsammen som Een ell. Eet (s. det Forrige); og om Personer: de tage fælles Deel i Noget med hinanden; især: de forene deres fælles Anstrengelse til een.

tapípâ, t. kun i Pl. **-pai**, gjør (Noget) ved dem under Eet (f. Ex. skyder dem i eet Skud, ell. tager dem paa een Gang, ꝛc.). uvdlut tapitdlugit, tagende Dagene under Eet ɔ: den ene Dag som den anden (dog bruges dette langt sjeldnere end: uvdlut tamaisa).

tapitalerîgput, s. de ere satte sammen eller forenede af Nogen saaledes, at kunne benyttes som Eet. (Den udtrykk[elige] Betegnelse af Begrebet „af Noge[n“] udgjør den væsentligste Forskjel imelle[m] dette og tapertarîgput.)

tapitalerîgsípâ, 1) i Sg. lægger e[t ...] tager det dobbelt; 2) i Pl. **-pai**, fo[r]ener dem til Benyttelse under Eet (f. E[x.] Dag og Nat, ved ikke at lægge op o[m] Aftenen, men vedblive at reise; eller Snore, ved at snoe dem sammen til e[n] og Lignende).

tapínarpok (egentl. vel: man bliver ta[...] under Eet med ell. medtaget ved ell. i d[et], neml. Klædningen, man har paa), den [er] tynd ell. hullet, saa at den ikke tager [...] for ell. beskytter imod Kulden (Klædninge[n]).

tápúpâ, gjør Noget ved Nogen (en s[...] skilt Nævnt) og det Samme ved den m[...] orssut matôravkit saviga tápúsim[...] -vara, jeg har vist faaet min Kniv m[ed] under Dækket, da jeg tildækkede Spæk[ket]. Bliver ofte d. S. s. ilángúpâ, og er [...] forskjellig fra tapípai derved, at her [...] ene Gjenstand er underordnet og al[...] Object.

tavssutak, et Dobbeltlag; bruges na[vnl.] om: 1) en Lap paa et Klædningsst[ykke], som er syet paa uden at skære No[get] bort, saa at Tøiet paa det Sted lig[ger] dobbelt; 2) den dobbelte Rem, som f[or]binder Harpunens igimak eller Landsí[...] ipuligak med selve Skaftet.

tavssutserpâ, 1) syer en Lap ov[en] paa det hullede eller tyndslidte St[ed]; 2) forbinder Spidsen med Skaftet ved [at] anbringe ovennævnte Rem i den.

tavssutarîgpok, s. ligger ell. er [...] dobbelt.

tarajok, 2. 1) Salt; 2) Saltvand.

tarajorpâ, salter det (Maden); kom[mer] Salt eller Saltvand i det under K[og]ningen.

tarajorterpâ, nedsalter det (Kjød [ell.] Fisk).

tarajornípok, ts. er salt; smager s[alt].

tarfivok, (Prov.?) gaaer og driv[er] enten 1) om Dagen: bestiller Intet [og] gider heller ikke bestille Noget; ell. 2) [om] Natten: sværmer omkring, medens An[dre] sove.

tarfissok, spec. 1) en Dagdriver; 2) Nattesværmer.

rĸigpâ (ĸutdleĸ), tænder nyt og stærkere Blus i Lampen; pudser og udvider Vægen (naar der skal koges over den).
rĸigssorpâ, pudser Lampen (i Almindelighed).
rĸigssût, en Lampepudser (en dertil indrettet flad Pind, ofte med Zirater paa).
rĸigssũnaĸ, en Art smaa Orme i Søen, men som ikke ere meget almindelige (af Igle-Familien?).
rĸorpoĸ, bliver stille, fordi der er Noget i Veien med ham?. I Labr. bruges Ord, som synes at være dannede af denne Stamme, om at have en ond Samvittighed. Deraf:]
rĸûmavoĸ eller **târĸungavoĸ**, (Prov.?) holder sig stille; sidder i Tanker (f. Ex. af Sorg ell. Bedrøvelse).
rne, 1. ell. **tarnik**, 3. m. S. **tarnâ** og **tarninga**, hans Sjæl.
rnilik, 3. besjælet. tarnigdlit ta-marmik, alle besjælede Væsener.
rningerpoĸ, s. er afsjælet; hans Sjæl har forladt ham. — timâ tarningersoĸ, hans afsjælede Legeme.
rnip nalúngissusia (Samvittigheden) s. under naluvoĸ.
rnúpâ og tarnut s. tanípâ.
rorpoĸ, svinder ind; falder sammen (Noget, som ligger i Bunke: Snee, Bær &c.).
rparpoĸ, udvider sig i Tragtform.
rpangavoĸ, er tragtformet; er videre i den ene Ende end i den anden (et Rør, et Kar, en Kjole &c.). — imertarfik tarpangassoĸ, et Spidsglas.
rpoĸ — tarssiatdlagpoĸ s. tâĸ.
rtârpoĸ, Søen skvulper op mod Isens overhængende Kanter med en vis drønende Lyd. Jvf. tagsârpoĸ.
rto, Pl. m. S. **tartue**, hans eller dens Nyrer.
rtuneĸ, 3. m. S. helst i Pl. **-nere**, den bløde Deel af Siderne og henimod Ryggen imellem Hofterne og Ribbenene.
rtoĸut, (Prov.: tartorut?) m. S. **-tâ**, Nyretælle.
rtutũtut, Pl. (som spise Nyrer med hverandre), kaldes visse Stjerner med rødt Lys, ogsaa naar de kun for en Tid faae rødt Lys, som f. Ex. Venus i Nedgaaende. S. tingugtũtut.
rutaerpoĸ s. tâĸ.
seĸ, 2. stillestaaende Ferskvand paa Landet (hvadenten det er stort ell. lille); en Pyt; et Kjær; en Dam; en Indsø.
tasíngortaĸ, en Halvdam; 1) en Dam tæt ved Stranden og saa lav, at Søen med Høivande naaer op i den; 2) en damlignende Udvidelse af en Elv.
tasiussaĸ, en mere ell. mindre dyb Bugt fra Søen, med ganske smalt Indløb og i Almindelighed brakt Vand. Forekommer meget ofte som Stednavn.
taseraĸ, 2. en mindre Dam, eller en ufuldkommen Dam; især: en Pyt, som har dannet sig i Regnveir.
tatsiaĸ, en ved Kunst anlagt Dam.
tasiorpâ, leder ham ved Haanden. — U. S. i Pl. de lede hinanden, eller de gaae med hinanden i Haanden. Htr. **tasiuivoĸ**.
tasiortigâ, ledes af ham ved Haanden.
tasiorfigâ (-mik), leder Nogen til ham. (Mere bruges dog -mut tasiorpâ, leder ham til —.)
(**tasiaĸ**, 2. Ledelse?. Deraf:)
tasíssersorpâ, leder ham omhyggelig (hvor der er bedst &c.); lader ham ikke komme paa Afveie. Kan i Pl. bl. A. bruges om: anfører dem; er deres Veileder ell. Regent. tasíssersortât, deres Anfører; deres Regent (som sujuler-ssortât, s. S.). — Htr. **tasísser-suivoĸ**.
tasípâ og tasissuavoĸ s. d. F.
tasivâ, udstrækker det i eet Drag ell. til een Side (f. Ex. for at see, hvormeget det lader sig strække). Htr. **tasissivoĸ**.
tasipâ, ts. udstrækker det i flere Drag ell. til flere ell. alle Sider; trækker i det og strækker paa det, indtil det er udstrakt og vedbliver at være det (det Sammenkrympede). Htr.: **tasitsivoĸ**, bruges det foruden i sin egentlige Betydning ogsaa billedlig om: er undseelig; generer sig (altsaa: strækker paa det, han vilde sige ell. gjøre).
tasitsarpâ, d. S. s. Foreg. med Gjentagelse; neml. udstrækker det &c., og efter nogen Tid paany og saa fremdeles.
tasissuavoĸ, rækker sig, naar man trækker i det, men krymper sig strax sammen igjen; er elastisk (som f. Ex. Viskelæder).
tássa &c. s. ta.
tatagpoĸ, er ligesom indsnøret af Smerte ell. Ømhed; det farer i det ved enhver Be-

vægelse (Hovedet ell. Legemet ell. en Deel deraf i Sygdom).

tatáipoĸ, ts. forskrækkes let ved at see noget Fælt.

tataigâ, tør ikke see paa det af Frygt for at blive forskrækket, da det seer saa forfærdelig ud.

tatáinarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man vilde forfærdes ved at see paa det; det er forskrækkeligt at see.

tataitsagpoĸ, bliver overmaade forskrækket ved at see noget Forfærdeligt; det isner i ham, eller Haarene reise sig paa hans Hoved over det, han seer eller har seet.

tatamípoĸ, t. døer af Forskrækkelse over et fælt Syn, saa at Øinene blive staaende aabne. M. S. dræber ham ved sin fæle Tilsyneladelse; skrækker ham til Døde ved at vise sig for ham (hvilken Evne tilskreves en ángiaĸ, s. S.).

tatârpâ, giver det en lille Forskrækkelse; giver det »ta ta« (et lille Barn, som endnu ikke kan tale ell. forstaae Ord; d. S. s. na--vêrpâ (s. S. Nr. 2) for større Børn). tatãsaĸâvkit, jeg skal give Dig »ta ta« (hvis Du ikke &c.). Ordet synes nærmest at være dannet af denne Lyd, men som rimeligviis staaer i Forbindelse med de foranstaaende Ords Betydning; jvf. upâ.

[**tate**, den ell. det, man sætter sin Lid til ell. forlader sig paa ell. stoler paa. Bruges saagodtsom ikke. Deraf:]

tatigssaĸ, En, som man kan forlade sig paa. Mere bruges de Følgende.

tatigâ, sætter sin Lid til ham; forlader sig paa ham eller det (f. Ex. paa sin Klogskab), ell. stoler paa ham; lader det komme an paa ham. U. S. refl.: ingmi--nik tatigaoĸ, har (stor) Selvtillid. Htr. **tatigingnigpoĸ** (-mik og -mut).

tatigissagssauvoĸ, er paalidelig; man kan sætte Lid til ham.

tatigissaĸarpoĸ, har Nogen ell. Noget at forlade sig paa eller at sætte sin Lid til.

tatituvoĸ, forlader sig paa Meget (underforstaaet: imod En) ɔ: er haardnakket; er opsætsig; er gjenstridig. — **tatitû--voĸ** (er en tatitôĸ) bliver det Samme.

tatitusârpoĸ, gjør sig haardnakket; anstiller sig gjenstridig; og **-rfigâ**, — imod ham; vil ikke lade sig sige; vil vide det bedre.

tâteràĸ, en Krykkie (den mindste h værende Maage). Har Navnet af Skrig.

tâterârnaĸ, en anden lille Fugl Maagefamilien, som kun enkelte Ga er bleven seet her (Xema Sabini).

tativâ, gjør det trangt for ham; tryk ell. trænger ham, saa han ikke kan r sig (i Trængsel ell. paa lignende Maad

tátorpâ, finder det for trangt for s kan ikke komme ind i det (en Tap i Hul &c.). — kamíka tátorpáka, m Støvler ere mig for trange. Htr. t **-tuivoĸ**; bl. A. spec.: har haardt Li lider af Forstoppelse.

tátũpoĸ, han ell. det kan ikke gaae i (-mut); Aabningen er for snever til d I Pl. 1) det Samme i Fleertal; 2) recip de kunne ikke komme ind for hverand de ere i Trængsel for hverandre ell. deres egen Mængde.

tátoĸípâ, ts. udfylder det aldeles, der ikke er nogen Plads tilovers. igc tátoĸípât tikerât, Huset er aldeles fu af de Besøgende.

tatdlimaĸ, 1) m. S. **tatdlimâ** den femte; 2) u. S. i Pl. **tatdlima** fem.

tatdlimanik, Mod. adv. fem Gan

tatdlimagssânik, Mod. adv. 1) femte Gang; 2) for det Femte.

tatdlimait og **tatdlimavît**, Flokke. Jvf. mardluk og mardluvît

tatdlimángorpoĸ, 1) det er Fredo 2) Klokken er fem; 3) i Pl. de ere ble fem i Tallet. M. S. gjør d til fem (enten ved Deling eller ved lægge en femte til). S. atausíngorp

tatdlimarât, de have ham ell. den den femte; han eller den udgjør den fem

tatdlimarârpoĸ, har faaet fem.

tatdlimariarpoĸ, gjør (Noget) f Gange. M. S. — ved ham el ved det. S. mardloriarpoĸ.

tatdlímerpai, forsyner dem (de fi med en femte; lægger den femte U. S. pass.

tatdlimarssorpoĸ, Prov. bruger a fem Fingre til Noget; og **-rssorfig** — til det; kludrer med det; sjusker fra sig.

tátoĸípâ, tátorpâ &c. s. tativâ.

táuto (med en Biform: tautuk, s. n

Udseende; m. S. **táutua**, hans eller dets Udseende. Kan ogsaa bruges om: hans Person (nemlig det Indtryk, han gjør i Ens Øine).

utordlugpok, har —, og **-rdlerpok**, faaer eller har faaet et slet Udseende ɔ: seer sørgmodig eller mørk eller vred ud; seer ikke ud, som han pleier; man kan see paa ham, at der er Noget i Veien.

utugpâ, opfatter hans eller dets Udseende; har faaet et tydeligt Indtryk af, hvorledes han eller det seer ud (saa han f. Ex. kjendte, hvem det var, eller vilde kunne kjende ham igjen, ell. kan beskrive dets Udseende ꝛc.).

utûna og i Pl. **tautûko**, Interj., som udtrykker stærk Misbilligelse: se, hvilken En! o Du —! tautûko uterîtsut, har man nu seet Mage til Tværhed!

va s. ta.

vagpok, Prov. d. S. s. tamápok, r vægelsindet; siger een Gang saa og n anden Gang saa ꝛc.

vkak, Pl. m. S. **tavkai**, Tværremmene oven paa Kajakken (med Undtagelse af den forreste; s. d. F.).

vkaussak, m. S. **-ssâ**, den forreste Tværrem paa Kajakken (til at stikke Kastepilenes Spidser ind under).

vkarmio, en spids Kniv, som „boer" ɔ: har sin faste Plads, under en af Tværremmene.

vkaussarmio, Pl. m. S. **-ue**, to Beenknapper paa den forreste Tværrem (en tredie imellem dem kaldes kiterdliat).

vdligpâ, trænger tildeels indenfor det ell. igjennem det paa et enkelt Punkt (Naalen ell. Syersken med sin Naal igjennem et Skind, som skulde syes med Sting paa Kjødsiden; eller Lyset igjennem en Sprække ind i et ellers mørkt Rum, saa at det modsatte Sted beskinnes. Bruges ikke om Andet).

vdligúpok (sekinek), Solen viser sig igjennem Skydækket (men ikke klart).

vdlok, m. S. **tavdlua**, Hagen.

vdlorut, i Pl. **-tit**, Tatovering paa Hagen.

vsik, et Baand om Midten af Noget, et Bælte; et Livbaand og Lignende (i den hedenske Tid spec. et Bælte til at gjemme Amuletter i paa Kroppen).

tavsigpâ, binder om Midten af det ell. af ham; binder Bælte om ham, ꝛc. — U. S. — om sig. Htr. **tavsîvok**.

tavsiak, en Fiskebeensstrimmel, som er bunden om agdligak-Blæren for at holde den i sin rette Stilling til Skaftet.

***tavsiaussak**, Pl. m. S. **-ssai**, Ringene paa et Leddyr.

tavtak, et Skæl paa en Fisk; — — m. S. **tavtai**, dens Skæl. — I en større Deel af Landet bruges dette specielt om de enkelte større Skæl (Pigskæl) paa nogle Fisk, f. Ex. paa Steenbideren ell. Rokken; s. d. F.

tavtaussak, m. S. **-ssai**, egentl. vel: Smaaskæl (paa de Fisk, hvor man knap seer dem), men bruges mest om de almindelige Fiskeskæl overhovedet.

tê (ell. med det artikellignende k: **têk**), i Pl. **tît**, The; Theblade.

tîtorpok, drikker The.

tîtorfik, en Kop.

tîlivik, en Thepotte.

tekerkok, et Hjørne; en Vraa; en Krog; en indre eller ydre Vinkel, som dannes af sammenstødende Sider eller Kanter. S. n. Anm. efter tekigdluk.

tekerkuarpâ, beskadiger dets Hjørne (ved et Stød ꝛc.).

tekerkuerpâ eller **-uiarpâ**, tager Hjørnet ell. Hjørnerne af det (skærer ell. filer dem af ꝛc.).

tekerkorsiorpok, søger hen i et Hjørne; kryber i Krogene.

tekigâ, tør ikke nævne ham (den Afdøde) af overtroisk Frygt, da endnu Ingen er opkaldt efter ham. Jvf. pakumigâ.

tekigdlerpok, Prov. er bange for, at det igjen vil gaae ligesom med den Første (f. Ex. naar af to Syge den ene alt er død); spaaer sig ny Sorg.

tekigdliutigâ, Prov. er sat i Skræk ved ham (den Første), saa man mishaaber om den Anden.

tekigdlersimássutigâ, Prov. mishaaber om ham; frygter for, at det vil gaae med ham ligesom med den Første.

tekigdluk, Prov. en ugssuk-Unge.

Muligt, at Stamordet er et andet og med en anden Grundbetydning, maaskee: **tekigpâ**, indsnevrer det; og overført:

indſnevrer hans Sind, nemlig ved Bekymring; i Labr. er Benævnelſen for en Buxelinning dannet af ſamme Stamme (teĸigte), og teĸerĸoĸ vilde da ligeledes høre til den.

teriaĸ, 2. egentl.: en Væſel (ſaal. i Labr.); men her i Grønland, hvor ingen Væſeler findes, er Benævnelſen bleven overført paa: en Rotte ell. Muus (ſom af og til med et Skib føres til Landet). De ſkjelnes i fornødent Fald ſaaledes:

teriánguaĸ, en Muus.

teriarssuaĸ, en Rotte.

teriangniaĸ, en Ræv.

terigpoĸ, t. (Prov.?) er lille og ſmal; er i formindſket Maaleſtok.

terĸarpâ &c. ſ. tingivoĸ.

terĸiaĸ, 2. en Skygge over Øinene; en Øienſkjerm (enten paa en Kaſkjet ell. løs med et Baand om Hovedet).

terĸisserpoĸ, s. ſkygger med Haanden over Øinene.

terĸĩngaĸ, 1) en overhængende Bratning (Klippe, Jord eller Snee); desuden benævnes ſaaledes: 2) flere Arter ſmaa Krebsdyr.

terĸîngavoĸ, er overhængende (en Bratning).

terdlagssivâ, terdligpoĸ &c. ſ. d. F.

terdlik, 3. [Tryghed; ell. egentl. maaſkee: den trygge Side]. Bruges 1) uden Forandring om: en Sælhund, ſom ligger tryg oven i Vandet, ſaa man kan komme den ganſke nær; 2) i Abl. m. S.: terdlinganit, (ham) fra hans trygge Side ɔ: paa hans Bag; imedens han ikke aner Ondt; terdlingnit, (Dig) fra din trygge Side, ꝛc. terdlinganit oĸatdlisigât, de talte uſandt om ham, imedens han ikke anede Ondt.

terdligpoĸ, t. er tryg; aner intet Ondt (Menneſke ell. Dyr).

terdlarorpoĸ, handler i ſin Tryghed; gaaer et Sted hen ell. gjør Et ell. Andet uden at ane, at det vil bringe ham Ulykke. (Er ikke ganſke almindeligt, da dets Betydning ellers indbefattes i det Foregaaende.)

terdlinganêrpâ, overliſter ham; paafører ham en Ulykke ell. gjør ham Fortræd, imedens han ikke aner Ondt; kommer bag paa ham. Htr. terdlinga-nêrivoĸ. Omtr. d. S. ſ. ĸoĸa-ssivâ, ſ. S.

terdlagssivâ, htr. terdlagssîv… Prov. d. S. ſ. Foreg.

terdligârpoĸ, (Sælhunden) ligger t… oven i Vandet uden at mærke, at n… kommer den nær.

tîarpâ og tîgarpâ (ĸingmeĸ), gi… en Slædehund et Rap ell. Smæk med Pidſ…

tîarut ell. tîaĸut (og tîg-), m. S. -… Pidſkens Skaft (ved hvis Stivhed n… faaer den til at ſmække).

tiggak ſ. tigpoĸ.

tiggúpâ og tiggúnerit ſ. tiguvâ.

tigdleĸ, 3. m. S. tigdlera, h… (ell. min) Puls ell. Pulsſlag.

tigdlerpoĸ, t. den ell. det ſlaaer P… eller pulſerer (nemlig enten en Puls… ell. hvilkenſomhelſt anden Deel af L… met, hvori Pulsſlaget ſpores). pu… tigdleĸaoĸ, der er en ſtærk Pulſer… min Hævelſe. ũmativut tigdleratdl… -titdlugit, ſaalænge vore Hjerter en… ſlaae.

tigdlernere (-neĸ, 3. m. S. P… dens Pulſeringer eller Pulsſlagene i… (Aaren ꝛc.).

tigdlersiorpâ, føler hans Puls.

tigdlêrúpoĸ, er bleven uden P… ſlag; hans Puls ſlaaer ikke mere,… man kan ikke mere føle noget Puls… hos ham.

tigdligpoĸ, t. tilvender ſig Noget,… ikke tilkommer ham ɔ: 1) ſtjæler;… m. S. — det; 2) tilvender ſig N… ved Bedrageri; ſnyder Nogen i Han… 3) faaer Noget af en Feiltagelſe og… holder det i den Forudſætning, at… ikke er noget Ondt i det (f. Ex.… man har faaet flere Penge tilbage,… man ſkulde, og forudſætter, at Vedk… mende ikke bryder ſig om den Ubet… lighed).

tigdligtoĸ, en Tyv (baade en … brudstyv og En, ſom ſnyder).

tigdligaĸ, 2. ſtjaalen; m. S. -… hans Stjaalne ɔ: det, han har ſtj… (eller tilſnydt ſig eller faaet af en … tagelſe; ſ. o.).

tigdligfigâ, 1) beſtjæler ham; 2)… der ham.

tigdligkajugpoĸ, er tyvagtig;…

gjerne tilvende sig Noget, som ikke tilkommer ham.

[ti]gdlugpâ, slaaer ham eller det med den knyttede Næve. U. S. refl. Htr. **[t]igdluivoĸ.**

[ti]gdluarpâ, d.S. s. Foreg., naar det skeer gjentagne Gange.

[ti]gdlungneĸ, 3. 1) et Slag med knyttet Næve; 2) Mærket deraf.

[ti]gdlûssaĸ, en blaaslagen Plet (enten af Næveslag ell. og af et Stød, f. Ex. ved at falde).

[ti]gdlûssarpoĸ, det bliver ell. er blevet blaat efter et Slag eller Stød (et Sted paa Legemet).

[ti]gpik, Pl. m.S. **tigpê**, Kajakkens Ribber eller Krumtræer, Spanter (som danne Bunden i den).

[ti]gpilerpâ eller **-lersorpâ**, sætter Ribberne ell. Krumtræerne i den (Kajakken). U.S. pass.: er forsynet med sine Krumtræer.

[ti]gpoĸ, føler Kjønsdrift?. Bruges ikke, men synes at være Stammen til de Følgende.]

[ti]gssarpoĸ, (anal. uterssarpoĸ?) liber Brynde; kildres af Lyst til det andet Kjøn.

[ti]gssardluersagaĸ, 2. en Gilding (Menneske ell. Dyr).

[tî]gavoĸ, er —, og **tĩngarpoĸ**, bliver ell. er bleven lysten efter det andet Kjøn (og gjør derefter).

[tî]gatôĸ ell. **tĩngartôĸ**, en liderlig Person (Mand ell. Kvinde); ell. og, da Ordet omfatter ogsaa de mindre Grader: En, som gjerne driver letfærdig Spøg med det andet Kjøn.

Grundbegrebet i disse Ord er Kjønsdriften, hvorimod pîtáipoĸ udtrykker Ukydskhed og Letfærdighed overhovedet, ogsaa i aandelig Forstand, og saaledes omfatter Mere. — De Følgende synes ligeledes at høre til denne Stamme.

[ti]ggak, en stinkende Hansælhund.

[tî]nge, Pl. m.S. **tingê**, Lyskehaar.

[tî]ngajuk, Pl. m.S. **tingajue**, Haarene under Hagen paa et Rensdyr.

[tig]serpoĸ, tigsiarpoĸ, tigsikâvoĸ, tig[-]-ssalugpoĸ, tigssivâ s. tingivoĸ.

[tig]ssorpâ s. tine.

[tig]ulek, tigumiarpâ, tigúmivâ &c. s. d. F.

[ti]guvâ, tager ham eller det (i Ordets almindeligste Betydning); især: 1) tager det i Haanden; 2) har faaet fat i det; 3) modtager det; 4) borttager det; — 5) tager ham til sig (f. Ex. som Pleiebarn); 6) tager ham til Fange; — 7) tager fat paa sin Gjerning. Htr. **tigusivoĸ**; bruges desuden endnu om: 8) tager det, som er sat paa Spil; vandt Spillet.

tigussarpâ, tager det 2c. gjentagne Gange, og desuden spec.: gjør Rynkerne for og bag paa en grønlandsk Støvlesaale.

tigussaut, et Stykke Been, som er indrettet til at gjøre disse Rynker med; et Rynkebeen.

tigulek, 3. og 1. (s. niulek), Pl. m.S. almindeligst: **tigulê**, Enderne af Kajakaarens Midtstykke (hvor man holder den).

tigumiarpâ, har det i Haanden eller i Hænderne; staaer med det i Haanden. Htr. **tigumiaivoĸ** og **tigumiar-poĸ.**

tigumiaĸ, 2. og **tigumiagaĸ**, 2. det, man har i Haanden. tigumiagkáka amerdlagísaváka, det, jeg har i Hænderne, vil blive for meget for mig (at holde paa). tigumiaĸarama ajorna-ĸaoĸ, jeg kan ikke, fordi jeg har Noget i Haanden. *kúngip tigumiâ, et Scepter.

tigumísserpâ, giver ham Noget (-mik) i Haanden. Htr. **tigumíssîvoĸ.**

tigumiúpâ, holder Noget (-mik) i Haanden for ham; bærer Noget for ham.

tigúmivâ, griber om det med Haanden; har Haanden fast om det. Htr. **tigú-missivoĸ.**

tigúmivik, et Haandgreb paa Noget; en Hank ell. et Greb eller et Øre i en Skaal 2c., at tage og holde i.

tiguvdlorĸut, en Klud ell. Lignende til at tage Noget med, som man ikke tør røre med de bare Hænder, navnlig noget Hedt.

tiggordlugpâ, tager det paa en feilagtig Maade; tager forkeert fat paa det.

tiggúpâ, tager Noget og tillige det med; tager det under Eet med Andet (-mut). — U.S. i Pl. **tiggúput**, de holde indbyrdes paa hverandre (Ting; f. Ex. Stenene i et Gjerde ell. en Varde, saa-

ledes at ingen af dem kan vige ud til Siden; eller de enkelte Dele af Noget, saaledes at de danne en compact Masse).

tiggúnerit (Pl. af -neĸ, 3), 1) brækket Tyndiis, som er sammenskubbet og sammenfrossen i Flager, som gjerne ere rundlige af de idelige Sammenstød og som oftest tykkest i Kanterne af de opskubbede Brokker; 2) prov. grove Kex (enten af Ligheden i Formen ell. af Compactheden i Sammenligning med andet haardt Brød).

tikâgut og tikâgugdlik s. d. F.

tikeĸ, 3. m.S. **tikera** (hans eller min —), 1) Pegefingeren; 2) en Syring ell. et Fingerbøl (som her bruges paa Pegefingeren). tikeĸ natâlik, særlig: et Fingerbøl.

tikâgut, et Haandgreb paa en unâĸ eller anguvigaĸ, hvorom Pegefingeren bøies (og som af Nogle bruges istedetfor Kastetræ).

tikâgugdlik, 3. en saakaldet Sildepidsker (den mindste her almindelige Bardehval, hvis Rygfinne ligner ommeldte Haandgreb).

tikâgugdliussaĸ, en lidt større Bardehval, som ellers ogsaa kaldes ĸi-porĸarnaĸ, s. S.

tikerssorpoĸ, 1) hæver Pegefingeren (truende); m. S. — mod ham; 2) prov. bringer en Sag paa Tale, som allerede var glemt; ripper op i den.

tikorpoĸ, peger ud fra det, som det er fast paa; stritter udad (Noget, som ellers ligger fladt ned: Haarene paa Ens Hoved; Børster, som et Dyr reiser; Jern-Fiilspaan paa en Magnet, og Lignende).

tíkuarpâ, peger paa det (enten med Fingeren eller paa lignende Maade med Noget, man har i Haanden).

tíkuartaut ell. **tíkût**, en Pegepind.

tikípoĸ, ts. 1) u.S. er ankommen; er kommen til Stedet (hvor man selv er); altsaa, hvis det er en af Stedets Beboere: er kommen hjem. 2) m.S. **ti-kípâ**, kommer ell. er kommen dertil; bl. A. a) traf ham ell. den saa ell. saa gjørende (med et Particip); b) naaer ham eller det. ĸajartortoĸ tikípara, jeg kom til ham, da han var paa Søen i Kajak (traf ham der). tikípai sinigtut, han traf dem sovende. kitdlerpait -kíngiláka, jeg kom ikke til de al vestligste ɔ: naaede dem ikke. sôr upernagssaĸ tikísángíkâ, (det er) s om han ikke skulde naae ɔ: opleve F aaret. tikitdluarpavkit, jeg kom g til Dig ɔ: netop i rette Tid, for kunne være til Hjælp. Jvf. nâpípâ patdligpâ. — Inf. **tikitdlugo** **-git** faaer ofte Betydningen: indtil; Ex. aussalernera tikitdlugo, naae til ɔ: indtil det begynder at blive So mer. uvdlauneranit únuk tikitdlu fra Morgen til Aften. — Pass. P **tikisaĸ**, 2.

tikerarput, de ere alle komne h (Kajakkerne, som vare ude).

tikerâĸ, en Besøgende fra et andet St en fremmed Gjæst.

tikerârpoĸ, besøger paa et andet S (-mut). Jvf. pulârpoĸ. **tikerâr** ell. **tikerârfigâ**, besøger ham.

tikerârtitsivoĸ, har Besøg hos fra et andet Sted (og lægger sin G over Besøget for Dagen ɔc.). tiker -titsigatdlait, hav nu først Besøg viis dog de fremmede Gjæster den L mærksomhed, at Du bliver hjemme nu

tikerĸârdliut, en foreløbig Mund som man tager sig ved Hjemkomsten, som bydes den Nysankomne, indtil egentlige Maaltid bliver færdigt.

tikilavoĸ og **tikiserĸavoĸ**, oftest forlænget ved **-ssorssûv** Stormen kommer med stærke Byger (ten overhovedet denne Gang ell. netop i aneĸinak, tikiserĸassorssûvoĸ, ikke ud! det er nu netop i den stær Byge.

tikiúpâ, ankommer med det; bringer med sig. — kia agdlagkat tikiúp hvem er kommen med Brevene? — U.S. **tikiúpoĸ**, medbringer sig ɔ: ankommer ell. er ankommen til et a Sted end sit Hjem. (Betegner det Sa fra Stedets Beboeres Side, som a -poĸ fra den Ankommendes Side). ĸôrnormiut tikiúput, der er ankom Nogle fra ĸôrnoĸ. Htr. **tikiús** **-voĸ**. Pass. Part. **tikiússaĸ**.

tilivâ, Prov. sender ham i et Ære

tilugpâ, slaaer paa det for at faae

l at falde, som hænger paa det (Snee, Støv, Fjer ꝛc.).
ugtorpâ, d. S. s. Foreg. med Gjentagelse: banker det ud (Sengklæder; Gangklæder; Skind).
ugtût, en Stok at banke Noget ud med.
ne, m. S. timâ, den midterste, samlende Deel i Modsætning til det Omgivende (avat, s. S.), som ved denne er samlet til Eet med den; 1) det Materielle i Modsætning til det Aandelige: Legemet i Modsætning til Sjælen og Aanden; 2) den centrale Deel i Modsætning til de udstaaende, indbyrdes adskilte Dele: a) Legemet af et Menneske eller Dyr i Modsætning til Yderlemmerne; hans eller dets Krop; b) Bullen af Klædebon, eller en tilsvarende Deel Noget, som har udstaaende Dele;) Landets „Krop" ɔ: Indlandet i Modsætning til det af Fjorde og Sunde gjennemskaarne Yderland; og i Forbindelse med et nævnt Sted: Landet derfra indad, ell. det specielt dertil hørende Fastland ell. Indland (i mindre Maalestok); 3) Midten i Modsætning til Omkredsen: den midterste eller indre Deel af Overfladen (i denne Betydning bruges det kun sjelden, undtagen i videre Sammensætning, s. n. timerdlek f.); 4) Midten ell. det Indesluttede i Modsætning til Skallen ell. Hylstret: den indre, porøse Deel af Been ell. Horn; Hornmarv (i denne Betydning som oftest i S.: timia, hvoraf dog neppe kan sluttes, at dette skulde være et særligt Ord). timip pê, de legemlige Ting ell. det, som vedkommer Legemet. timima isainik takunavêrкôrpara, med mine legemlige Øine seer jeg ham neppe nogensinde mere. timip pigssai, Legemets Fornødenheder; Livets Nødtørft. кáкap táussuma timânîpoк, den er paa det Fjelds Indland ɔ: hiinsides det Fjeld fra Søen af. nũngûp timâne, ved nũnguaк (eller: det lille Næs) et Stykke fra Stranden. sãtúnguit timãne, paa Fastlandet (eller og paa den større Ø, det relative Fastland) ved sãtúnguiterne. timivtînut auvariarput, de ere draede paa Rensjagt paa vort Indland, ell. i Bunden af den Fjord, som vi boe ved. кáumatit mardluk timânîpugut, vi opholdt os to Maaneder i Indlandet. angissup timâne navssãka, dem fandt jeg i det Indre af angissoк-Øen (i Betydn. 3).

timáinauvoк, 1) er kun Hornmarv; er porøst, paa en tynd Skal nær, og duer saaledes ikke til at forarbeides (Horn ell. Been); 2) er kun Krop (manglende sine Yderdele).

timeкángilaк, 1) har ingen Hornmarv; er heelt igjennem compact (Horn eller Been); 2) har intet Legeme (en Aand).

timerdleк, den ell. det af To ell. Flere, som er længst borte fra Omkredsen henimod Midten. uvagut timerdliuvugute vi boe længst fra Stranden (blandt d, Øvrige paa samme Sted). kikiai timer-dlît atáinardlit, lad de Søm sidde, som ere længst henimod Midten.

timerpasigpoк, s. er ikke Udkanten nær; er noget henad Midten til. timer-pasigsúkut ingerdlaniarit, gaa ikke Strandbredden for nær. timerpasig-súkut кuvssásavat, Du skal kløve det omtrent paa Midten af Træet. timerpase-кaugut, âsavko kangivta кáкai, vi ere langt inde i Landet; se, der i Vest ere Bjergene Østen for vort Land.

timitaк, m. S. **timitâ**, 1) den dertil hørende Hoveddeel, hvortil det Øvrige er befæstet, og som saaledes betragtes som dets Krop (f. Ex. Fiskesnøren med Hensyn til Krogen, ell. Røret af en Tobakspibe i Modsætning til Hovedet ell. Spidsen, og Lignende). Desuden bruges det ogsaa om: 2) den i Naturen existerende Original til en Tegning ell. et Billede. ímaкa timitâ takugáine, hvad om man saae den i Virkeligheden. timitaкá-ngilaк (ássiliaк), det existerer ikke i Naturen; det er et Phantasibillede.

timiussaк (det, som ligner Hornmarv, neml. i Porøsitet), Prov. Brød. S. ivik. Derimod bruges det almindelig om: Alterbrød.

timiussiorpoк, bager Brød. S. ig-fiorpoк.

timut, (Term.) mod Landet (naar man er tilsøes udenfor Landet).

timukarpoк, roer ell. seiler ind imod Landet (modsat avámukarpoк).

tivfarpâ, flytter det fra Udkanten hen-

imod Midten; især: flytter det længere bort fra Vandet (bærer det op over Flodmaalet &c.). U. S. 1) pass.: er flyttet &c.; 2) refl.: flytter sig — ɔ: enten: træder lidt tilbage fra Bredden; eller: begiver sig fra Yderlandet op i Indlandet (paa Rensjagt).

tivfasigpoĸ, s. d. S. s. timerpasig--poĸ, men med indskrænket Brug: er fjernt fra Vandet.

tine, Ebbe; Lavvande; Tilbagetrækning af Vanddækket; s. ule.

tinípâ, t. (Søen eller Ebbens Aarsag) har afdækket Stranden; og u. S. **tini--poĸ**, Stranden er (færdig) afdækket; Ebben har naaet sit Maal.

tinilerpoĸ, s. Vandet er begyndt at falde. (Bruges om det første Stadium, Ebbens Begyndelse.)

tinimut autdlarpoĸ, Vandet er faldet noget (saa man kan see det paa Stranden).

tinimukarpoĸ, Vandet er faldende. (Gjælder for hele Ebbetiden.)

tiníngavoĸ (som af tinigpoĸ), det er Lavvande; Stranden er udfalden. (Omfatter Tiden noget før og efter den laveste Vandstand.)

tinineĸ eller **tiningneĸ**, 3. mest m. S. **-nera**, Stranden ved Lavvande imellem det udfaldne Vand og Flodmaalet; Fjøren.

tinúpâ, Vandet er faldet derfra (eller egentl.: falder den tør). U. S. pass.: er falden tør.

tinutipâ, lader det falde tørt (enten frivillig, f. Ex. ved at trække det ved Høivande saa høit op som muligt og fortøie det, ell. ufrivillig, f. Ex. en Baad, som ligger ved Stranden, ved ikke at holde den flot).

tinútarpâ og **tinorĸavâ**, Vandet falder derfra med hver Ebbe. ikerasak tinútagaĸ ell. tinorĸassaĸ ell. -rĸa--ssâĸ, et Løb, som falder tørt i hver Ebbe.

tinuteĸassâĸ og **-ĸussâĸ**, et Løb, som med laveste Vande bliver saa grundt, at det ikke kan passeres med Baade. Forekommer især som Stednavn.

tinûârpoĸ og **tinûarpoĸ**, Søen gaaer langsomt op og ned i stille Veir med Blæst i Vente. Jvf. ĸagfiumissâr--poĸ under ĸak.

tigssorpâ, (Heden ell. Luften ell. Fro[...] har udtørret Vandet deri (i et Vand[...] ell. ogsaa i en kogende Gryde ell. [...] nende). U. S. pass.

tinôrpoĸ s. d. F.

tinuvoĸ, giver sig op i en Bugle [...] Knude; hæver sig i Byldform (so[...] Ex. en saakaldet Seneknude, eller [...] man har stødt sig haardt paa Hov[...] eller noget Blødt ved Indtørring f[...] Bugler paa Overfladen, og Lignende[...]

tinumavoĸ og **tinupavoĸ**, staa[...] en Bugle op over det Andet; er h[...] i Byldform (Hvadsomhelst).

tinupârpoĸ, er ujævn med buglede[...] høininger hist og her (som f. Ex. uj[...] Jordsmon).

tinôrpoĸ, faaer ell. har Udslæt af s[...] Bugler ell. Knuder.

tinge, tingajuk, tîngavoĸ &c. s. tig[...]

tingivoĸ, tager sin Vei gjennem [...] ten; 1) flyver bort; flyver op i L[...] (Levende ved sine Vinger, Livløst forme[...] Vinden); 2) gjør et Luftspring (over[...] fra noget Høit ell. over en Kløft). O[...] udtrykker den begyndende Bevæ[...] gjennem Luften; s. n. tingmivoĸ. [...] Ordsprogsviis bruges det ogsaa, [...] man nøder en Besøgende til at nyde Na[...] f. Ex. tingeĸinavutit, Vinden kunde[...] lers let tage Dig; ell. omvendt, [...] man har været i Besøg og Intet n[...] tingísaĸaunga, Vinden tager mig [...]

tinginavêrutigssaĸ, en lille Mu[...] bid, blot for at Vinden ikke skal tage[...] (Ordsprog).

tingisue (fork. af tingisuitsoĸ, [...] som aldrig flyver op), Prov. en vi[...] skudt Edderfugl.

tingisuerniarpoĸ, er ude efter [...] geskudte Edderfugle.

tingerdlâĸ og **tingerĸâĸ**, en [...] udfløien Fugleunge.

tingerdlaut, et Seil. Jvf. n. tigs[...] -poĸ ff.

tingerdlauserpâ og u. S. **-rp**[...] sætter Seil til; egentl.: forsyner det ([...] tøiet) ell. sig (ɔ: sit Fartøi) med S[...]

tingerdlautaiarpâ og u. S. **-rp**[...] bjerger Seil (s. d. Foreg.).

tingípâ, t. (Vinden) tager det bort [...] sig i Luften eller fører det bort (jvf[...] terĸarpai). U. S. pass.: det fl[...]

ler er fløiet med Vinden; Vinden har
get det. umiarput tingípoĸ, Vinden
ar taget vor Konebaad.
gitipâ, lader ell. har ladet den ell.
et føres bort af Vinden; har ladet den
yve (f. Ex. sin Kajak ell. Vandpels 2c.
f Uagtsomhed).
'**ĸarpai**, (Vinden) fører dem op i
uften og splitter dem ad (lette ell. smaa
ing).
ĸalavoĸ og **terĸakátarpoĸ**
l. **-târpoĸ**, flyver hid og did om-
ing i Luften (noget Let ell. Smaat, som
Vinden har taget).
ĸalatípâ, (Vinden) fører det hid
g did omkring i Luften.
'**ĸátarpâ**, (Vinden) fører det videre
g videre bort med sig (især hen ad Jor-
en eller i Ryk). amínguaĸ terĸá-
tarâ-â, se, der flyver et Skind for
Vinden!
gúpâ, flyver bort dermed (en Fugl).
rssoĸ tuluvkap tíngúpâ, der fløi en
Ravn med Spækket.
gmivoĸ, flyver (en Fugl ell. anden
evinget Skabning); er i fortsat Bevæ-
else gjennem Luften ved Hjælp af Vinger.
gmiaĸ, 2. en Fugl. I Pl. **ting-
míssat**, 1) Fugle ell. Fuglene; 2) en
uglefskindspels. tingmíssáka, min Fug-
pels. (Ucorrect bruges det ogsaa ofte
m en Underpels af andet Stof; s. ka-
pitaĸ.)
gmiánguit, Pl., er et temmelig hyp-
igt Navn for Fuglefjelde; dog føre
Saadanne ogsaa ofte Navn efter den Art
ugle, som især bygger der: agpat,
âterât, naujat, naujánguit &c. (altid
Pl.).
gmiaut, en Fugl i Eie; en Huus-
ugl; spec. en Høne.
gmik, en meget sjelden her forekom-
ende stor Søfugl af Skarvefamilien (en
Havsule?).
gmigpoĸ, t. har Diarrhoe; laxerer.
serpoĸ, s. og **tigsiarpoĸ**, me-
et almindelig forlænget: **tigsiatâr-
poĸ**, seiler.
sernaĸ og **tigsiarnâĸ**, Bør;
Medvind; god Vind at seile med.
sikarpoĸ, løsrives af Vinden fra
t Sted paa Vandet ɔ: driver et kort
Stykke bort (og bliver saa der). Bruges
efter Sagens Natur ikke saa meget som
det Følgende.
tigsikâvoĸ, driver paa Søen for Vin-
den uden Styr; føres villieløs frem af
Vinden (et Fartøi ell. Andet); bl. A.
har Afdrift.
tigssalugpoĸ, sprudler ell. vælder op
indefra; sprøiter op enten i en sammen-
hængende eller en afbrudt Straale eller
i Draaber (Vand eller andet Flydende).
auata tigssalugfigânga, hans Blod
sprøitede hen paa mig.
tigssalugtuliaĸ, et Springvand (an-
lagt ved Kunst).
tigssivâ (tingmiaĸ), skræmmer en Fugl
op; forholdt sig ikke rolig nok, saa den fløi.
tinguk, Lever. M. S. helst i Pl.
tingue, dens Lever.
tingugtak, m. S. **-gtâ** (sc. mániup),
Æggeblomme.
tingulâĸ, Bær og Torskelever, rørte sam-
men til en Grød.
tingugtũtut, Pl. bruges om Stjerner i
samme Betydning som tartutũtut, s. S.
[**tipápoĸ**. Bruges ikke, eller ialtfald
kun uden at forstaae det. De Fleste
kjende ikke Ordet, og de, som endnu kjende
det, undsee sig for at bruge det. Grund-
begrebet synes at være Glæde over det
Uanstændige (jo værre jo bedre), ud over
det, som udtrykkes ved pîtáipoĸ, saa-
ledes at den christelige Bevidsthed maatte
slaae en Streg over det Ord. Jvf.
tivavoĸ. Deraf:]
tipaitsugpoĸ (vil bestandig være det
stik Modsatte af tipápoĸ), er glad; fry-
der sig; er i godt Humeur; glæder sig,
fordi han har Grund til Glæde. (Er
det Ord, som hyppigst finder Anvendelse
om Glæde; jvf. nuánerpoĸ ff. og ĸî-
-mavoĸ ff.). tipaitsugpatdlâlerat-
-dlardlunga nagsagagssaraluara pu-
-iorpara, i min overvættes Glæde har
jeg glemt det, jeg skulde have taget med.
tipaitsugtúngûvoĸ, han er rigtig glad,
kan man see.
tipaitsûtigâ, glæder sig 2c. over det
eller over ham.
tipaitsûtâ eller helst **tipaitsûtigi-
-ssâ**, det ell. den, som han glæder sig
over, ell. som udgjør hans Glæde.
tipaitsugssusia (**-ssusek**, 2. m. S),
hans Glæde; hans glade Sindsstemning.

tipaitsungnera (-**neĸ**, 3. m. S.), hans Glæde, ſom den yttrer ſig; det, at han er glad, og Virkningerne deraf. ti-paitsungnermine, i ſin Glæde. ti-paitsungnermit, af Glæde.

tipaitsugtipâ, glæder ham; forſkaffer eller forvolder ham Glæde (ved ſin Opførſel ell. ved et glædeligt Budſkab ꝛc.).

tivtĩpoĸ, ts. (dannet ſom ivkĩpoĸ af ipigpoĸ), er ærbar; er ſtille og alvorlig.

tipik, 3. Lugt (god ell. ſlet, og hvadenten den fornemmes gjennem Næſen ell. Munden, altſaa i ſidſte Tilfælde tillige: Smag). M. S. **tivka**, Lugten deraf. Bruges ofte med bortkaſtet k, navnlig udraabsviis: tipe, hvilken afſkyelig Lugt!

tipeĸarpoĸ, har Lugt; lugter eller ſmager af Noget; og **tipeĸángilaĸ**, er uden Lugt ell. lugtfri. pilutut tipeĸar-put, de ſmage ſom Blaabærblade. tipe-ĸaĸaoĸ, det har megen Lugt ɔ: det lugter ſlemt; ſ. d. F.

tipigpoĸ, egentl. kun: lugter; men iſær: lugter ilde (efterſom paa disſe Polarlandenes alene beboede Strande det, ſom ikke lugter ilde, i Regelen er uden Lugt).

típagpoĸ, har faaet Lugt (det, ſom ſkulde være uden Lugt) ɔ: lugter fordærvet; er begyndt at fordærves.

tipituvoĸ ell. -**toĸaoĸ**, har en meget ſtærk Lugt; er meget ſtinkende.

tipigigpoĸ, s. er vellugtende.

tipigigsarpâ, ſkaffer god Lugt i et Værelſe; ryger i det med Røgelſe (Enebær ꝛc.).

tipigigsaut, Noget, ſom ſkaffer god Lugt; Røgelſe.

tipigigsaivik, et Røgelſekar.

tivssarigpoĸ, s. d. S. ſ. tipigigpoĸ, men bruges ikke ſaa almindelig.

tipivâ, (Strømmen) landſætter det; men bruges meſt u. S.: **tipivoĸ**, er dreven iland ell. ind paa Stranden (Noget, ſom flyder villieløſt paa Vandet: Træ, Jis, et forliiſt Fartøi ꝛc.). Jvf. tulagpoĸ under tuk.

tipúpâ, d. S. ſ. Foreg.; dog egentlig: (Vinden eller Strømmen) driver iland, hvad der er, og deriblandt det.

tipissoĸ, ſjeldnere: **tipissaĸ** ell. **ti-púsſaĸ**, Noget, ſom er drevet iland ell. ind paa Stranden.

tivssaĸ og **tivssardluk**, d. S. ſ. tipissaĸ.

tivssaĸápâ, htr. **tivssaĸatsivo**[...] flaader Træ ved at lade det drive [...] Strømmen.

tissavoĸ og m. S. -**vâ**, flækker F[...] ell. Kjød til Tørring.

tissassaĸ, det flækkede Kjød ell. F[...] (ſom Particip ell. adjectiviſk).

tissaĸ, en Flækkefiſk (ſom Benævn[...] ell. ſubſtantiviſk).

titarpâ, 1) gjør en Streg paa det [...] Ex. hvorefter det ſkal klippes, ell. ſla[...] en Linie paa Papiret til at ſkrive eft[...] ꝛc.); 2) ridſer det af paa Noget (-mu[...] ſ. Ex. en Indſkrift paa en Steen, el[...] optager et Kort over det, ꝛc.).

titarneĸ, 3. en Streg paa Nog[...] titarnere tamarmik sangmeĸatigĩs[...]-put, alle Stregerne derpaa (ſ. Ex. Skri[...] trækkene paa Papiret) ſkulle have ſam[...] Retning.

títaĸ, d. S. ſ. Foreg.; men bruges nav[...] i Pl. m. S. om mange parallele Streg[...] **titai**, Stregerne derpaa.

titartaut, et Redſkab at gjøre Stre[...] med (ſ. Ex. en Blyant); iſær: et ſka[...] tilſnittet Been til at ridſe af med p[...] et Skind, hvor det ſkal klippes.

titartaivik, en Lineal.

titerĸorpoĸ og almindeligſt: **tite**[...]-**ĸulugpoĸ**, ſiger ligeſom: titeĸ [...] knirker ell. ſkurrer med tydelige Melle[...]rum (ſom ſ. Ex. naar man kradſer [...] Neglen tværs over et Stykke Træ). J[...] nêrĸorpoĸ og serĸorpoĸ.

tivavoĸ, dandſer med Tromme i Ha[...]den og med mange Krumſpring og [...]gemsfordreielſer (ſom ſkulde bidrage [...] at vække Tilſkuernes Latter; efter hede[...] Skik). Det er vel ikke urimeligt, [...] den ſamme Rod ligger til Grund [...] tivavoĸ, tipápoĸ og tivsigâ; Begre[...] om Latter over Noget, ſom man til [...] anden Tid maa ſkamme ſig ved, ſy[...] at være fælles for dem alle tre.

tivfaseĸ, 2. Pl. m. S. -**sê**, de Kru[...]ſpring eller Fagter, han gjør un[...] ſin Dands; hans Dandſegebærder e[...] Dandſefagter.

[**tivforpâ** eller **tivgorpâ**, affond[...] det Ubrugelige med Munden?. Jvf. s[...]-forpâ. Bruges neppe; men derim[...]

vfuarpâ ell. (vel almindeligst) **tivguarpâ** og **-rtorpâ**, spytter det ud ved et Pust igjennem de tilspidsede Læber (f. Ex. noget Smaat, man fik i Munden imellem Maden, ell. Trevlerne af den Senetraad, man tygger paa for at gjøre den blød, eller Skallerne af de Bær, man spiser, ꝛc.).

vdle, (Prov.?) Smudsighed ell. Fedt om Munden af det, man har spiist. Jvf. sivdle.

dlekarpoк, er —, og **tivdlinigpoк,** bliver eller er bleven tilsmurt om Munden af det, han har spiist.

dlingiarpâ, afvisker ham om Munden. U.S. — sig —.

vsigâ, finder ham ell. det grinagtig ll. latterlig; maa lee af det, eller opvækkes til Latter ell. Griin ell. Fnisen ed ham ell. ved det (egentl. vel: fordi et, som han seer eller hører, ligesom ildrer en af hans uædle Drifter eller yster: Letsind, Spottelyst, Sandselighed c., s. tivavoк og n. tivsitsagpoк; og om oftest er dette Begreb ogsaa bestemt nedindbefattet, skjøndt ikke altid. Uanstændig Latter samt Fnisen og Gnækken øre til denne Stammes Omraade, hvorimod godmodig, jovial Latter, eller den atter, som fremkaldes ved en pludselig ehagelig Fornemmelse, kun kan udtrykes ved igdlarpoк, men i det, som liger derimellem, gaae begge Stammers Betydninger over i hinanden). igdlautigâra tivsigeкigavko, jeg lo af ham, a han forekom mig saa høist grinagtig. S. Anm. efter tivsitsagpoк.

sinarpoк ell. **-nakaoк,** det er rinagtigt; man maa lee af det. Af Børn bruges dette ganske almindelig i Betydning af: det var uhyre morsomt.

sisârpâ, søger at opvække hans Latter ed at bære sig grinagtig ad (gjøre Grimasser ꝛc.).

sitsagpoк, 1) bryder ud i Latter ver Noget, som han finder grinagtigt; 2) fniser; gnækker. (En igdlajuitsoк r der noget Uhyggeligt ved; hvorimod n tivsitsajuitsoк derved, at han er et, fortjener desmere Tillid. Børn ere er allevegne undtagne, s. o.).

ssaк, tivssardluk &c. s. tipivâ.

ssarigpoк s. tipik.

tivtĩpoк s. tipápoк.

tôк s. tuk.

toкo, Døden. toкumut agdlât, indtil Døden. toкua, hans Død (det, at han døde, ell. hvorledes han døde). toкumigut, ved sin Død.

toкuvoк, 1) er død; er afdød (ogsaa om Væxter). 2) uegentlig: er som død; synes-død (en Syg). toкussaraluarame kingumut ũmartarpoк, han syntes flere Gange at være død, men kom hver Gang til Live igjen.

toкussut, Pl. de Afdøde (nærmest modsat: inûssut).

toкuneк, 3. i Pl. **toкornit,** uddøde ell. visnede Væxter; tørre Grene ꝛc.

toкulerpoк, s. begynder at være død ɔ: døer; er døende; og om en Væxt: visner.

toкungavoк, er død; er et dødt Legeme; der er intet Liv i ham ell. den.

toкungassut, Pl. de Døde (nærmest modsat: ûmassut).

toкúngaseк, 2. m.S. **-sia,** hans Dødsklædning eller Ligdragt; den Klædning, han er iført som Lig.

toкúngasigâ (som af -sik, anal. кa-jartûseк), har det til Ligdragt; er iført det som Lig.

toкorarput, de døe i Mængde; eller de døe hen, den Ene efter den Anden. (toкorarpai s. n.).

toкorarneк, 3. en Sygdom ell. Plage, hvori Mange døe: en dræbende Epidemi; Pestilentse ꝛc.

toкunarpoк, man døer deraf ɔ: det er giftigt.

toкunartoк, Gift.

***toкûssarpoк,** ligger i Hi; sover Vintersøvn.

toкussûssârpoк, anstiller sig som død.

toкussugssauvoк, kan døe; skal engang døe; er dødelig.

toкussugssáungilaк, kan ikke døe; er udødelig.

toкússutigâ og **torкutigâ,** har ham ell. det til Dødsaarsag ɔ: 1) døer ell. er død deraf; 2) døer for ham ell. for hans Skyld. Htr. **-tigingnigpoк.**

toкuvfia og **torкuvia** (-vik m.S.), Tid eller Sted, hvor han døde; og **-vfigssâ,** — hvor han skal døe. to-

-ĸuvfigssara nagdliugpat, naar min Dødsstund kommer.

toĸúpâ, dræber ham eller det. — — U. S. refl. Pass. Part. **toĸutaĸ**. Htr. **toĸutsivoĸ**. toĸutat, de Dræbte (Mennesker ell. Dyr); bl. A. de Faldne i Slaget ell. i Krigen. inungmik to-ĸutsissoĸ, En, som dræber eller har dræbt et Menneske; en Manddraber; en Morder.

toĸutsigajugpoĸ, vil altid dræbe Nogen, ell. dræber ofte Nogen, er mordlysten (Menneske ell. Dyr).

toĸutserusugpoĸ og **toĸutsileraoĸ** ell. **-lerivoĸ**, har Mod paa at slaae Nogen ihjel; pønser paa Mord; omgaaes med Mordtanker (et Menneske).

toĸorarpaï, htr. **-raivoĸ**, dræber dem i Mængde; slaaer ihjel for Fode; myrder.

toĸusarpâ, dræber ell. søger at dræbe det fangede Dyr (den harpunerede Sælhund ꝛc.).

toĸugssauvoĸ, kan dræbes.

toĸugssáungilaĸ, kan ikke dræbes, ell. er meget vanskelig at dræbe.

toĸorĸuvâ, 1) byder ham eller det dræbt (f. Ex. giver Ordre til at slagte det Dyr); 2) dømmer ham fra Livet; udtaler Dødsdom over ham.

toĸorĸussissut ell. **-tigssaĸ**, en Aarsag til at dømme Nogen fra Livet ɔ: en Forbrydelse, som maa straffes med Døden.

toĸutagssautipâ, kjender ham skyldig til Døden.

toĸutipâ, lader ham dræbe ell. henrette; overgiver ham til Døden. U. S. refl.

toĸutdlarpai (egentl.: dræber dem dygtig), flænger Udslæt itu ved at gnide det mod noget Haardt og Ujævnt, saa at alle Skorper og Smaablærer rives itu, og det kommer til at bløde stærkt (hvilken Kur undertiden hjælper).

toĸúngulârpoĸ, gjør meget ondt; foraarsager heftige Smerter (et Lem ell. en Skade).

toĸussiorpoĸ, begynder at fordærves udenpaa (Kjød eller anden ikke tørret Fødevare. Egentl.: tilveiebringer Dødt).

orarput og torârpâ s. tuk.

torĸorpâ, gjemmer det; forvarer det; enten: 1) gjemmer det igjen; lægger det paa sin Plads (det, som er ble brugt); i denne Betydning htr. **to -ĸuivoĸ**; pass. Part. **torĸuga** eller: 2) henlægger det i et Lukke til anden Tid ell. for at have det i F raad; i denne Betydning htr. **torĸo -sivoĸ**, pass. Part. **torĸorta** 3) i aandelig Forstand: gjemmer d sit Indre (enten for at huske det lægge det paa Hjerte, ell. for at sk det). torĸortaĸarame ajorssitsârp fordi han holder Noget skjult hos sig ell. dølger Noget, er der Intet at stille med ham. — U. S. 1) gjemmer sig Barn i Leg); 2) bjerger sig under L ell. søger til Landet (et Fartøi).

torĸorsivik, et Gjemmested (hvor m gjemmer det, man vil have i Forra

torĸussâĸ, s. d. F.

tordluk, Struben; Luftrøret. (O synes sammensat, s. d. F.; men en tere Stamme er ikke bekjendt.)

torĸussâĸ, Strubehovedet; Luftrø øverste Ende.

torĸussârdlugpoĸ, har ondt i H sen ved Luftrørets øvre Ende elle Mandlerne.

tordlugtaĸ, Pl. m. S. **-gtai**, L rørets Forgreninger i Lungen.

tordlorpoĸ, raaber; og m. S. **-r** raaber ham til; kalder paa ham me Raab (i Nærheden, navnl. ind ad duet ell. Huusgangen). S. videre.

tordlorfigâ, raaber til ham; anra ham (En, som er nær). — I n Egne bruges dette og det Forrige men erstattes af de Følgende.

tordlulavoĸ, er i raabende Bevæ ɔ: raaber stærkt og gjentagne G efter Nogen; og **-vâ** ell. **-vfigâ**, efter ham (En, som er længere borte

tordlulaorpoĸ og **-rfigâ**, d. S Foreg.

tôrnaĸ, i Pl. **tôrnat**, Aander, hv efter de hedenske Grønlænderes Fore ling hver Angekok skulde have i det Mi een til Veileder og Mellemmand ime sig og deres Fyrste (s. d. F.) samt Tjener og Hjælper under sine Trolddo kunster; ligesom ogsaa Hexemesteren m tes at kunne udsende denne sin Tj for som Spøgelse at forfærde ell. d Nogen; altsaa: Troldaander.

rnârssuk (den særegne tôrnaĸ), Fyrsten for disse Aander, Angekokkernes Orakel, og som Saadan den i sin Tid hyppigst nævnte eller omtalte af de høiere Aander, som meentes at føre det midlertidige Herredømme her paa Jorden, og af hvilke da denne skulde have sit Rige (men ikke sin Bopæl) paa selve Jordens Overflade, ligesom sila (s. S. Nr. 5) Luften, og en navnløs, som kvindelig tænkt Aand (tôrnârssuk's „Moder") under Jorden. Den christelige Anskuelse har, vistnok efter en rigtig Fornemmelse, vibeholdt denne Trolddomsfyrstes Navn for: Djævelen, „denne Verdens Fyrste", hvad tôrnârssuk efter Hedningernes Forestilling netop er. (Som en Feiltagelse maa det betragtes, naar man har troet, at tôrnârssuk var det grønlandske (eskimoiske) Ord for: Gud; de svage Erindringer, som Grønlænderne fra Menneskehedens første Tider havde bevaret om Gud, Himmelens og Jordens Skaber og Herre, samt om Menneskenes tilkommende Frelse og Verdens Fornyelse, knyttede sig til „Ham deroppe" (pínga), som de ikke vidste at navngive paa anden Maade, og som neppe nogen eftertænksom Grønlænder i den hedenske Tid er falden paa at ombytte med tôrnârssuk ell. sila eller den navnløse Kvinde. Det er den samme Forestilling, som med flere ell. færre videre Tilsætninger møder En overalt i Hedningeverdenen, baade i Oldtiden og Nutiden, og saavel hos Kulturfolk som hos Fetischdyrkere, nemlig at Gud skulde have vendt sig bort fra den frafaldne Menneskeslægt og overladt Verdens Styrelse til flere ell. færre Underguder ell. Hjælpeaander; i hvilken Forestilling da ogsaa Guds og Menneskenes Fjende altid mere ell. mindre tydelig findes indflettet, ofte i mere end een Form.)

·nápâ, (Troldaanden) dræber ham ved at lade sig see af ham.

·natípâ, (Hexemesteren) lader ham dræbe ved sin tôrnaĸ.

·nagauvoĸ (som af tôrnarpâ, anal. kumagauvoĸ), er død af Synet af en tôrnaĸ.

·nivoĸ, er i Forretning med sin tôrnaĸ; øver sit Hexeri med sin Troldaand som Hjælper (Angekokken).

tôrnaviarssuk, en Strømand; en lille Andeart, mindre end Vildanden. (Efter sin Form synes Ordet at høre til tôrnaĸ, men hvad Sammenhæng Betydningen har dermed, er ikke klart. Mon den skulde ligge deri, at man saagodtsom aldrig finder Fuglens Rede, endskjøndt den bygger her? I Labr. bruges tôrnaviaĸ om en Sommerfugl.)

tôrpâ, torrúpâ &c. s. tuk.

torssôĸ, m. S. **torssûa**, men ofte u. S. i Pl. **torssût**, Huusgangen, den lange, bedækkede Gang, som fører ind i et grønlandsk Huus. torssûp ĸânîpoĸ eller torssût ĸânîpoĸ, det ligger oven paa Huusgangen.

torssûssaĸ, hvad der ligner en saadan Gang; især: 1) en lang Huusgang i et europæisk Huus; 2) en Gang i Jorden af et underjordisk Dyr ell. Kryb.

torssukátak forekommer nogle Gange som Navn paa et smalt Løb med høit Land paa begge Sider, som fører ind i et rummeligt Bassin ligesom ind i et Huus.

torssormiutaĸ, Prov. Blyant (det raae Stof, saaledes som det findes i Klippen).

torssuvoĸ, (har sine Smaadele tæt ved hverandre?. Modsat saggauvoĸ:) 1) er tykhaaret (et Skind); 2) er tæt (Taagen). Istedetfor Participiet bruges mest **torssusôĸ**.

torûjuk, en ulden Trøie. (Er dannet af det danske Ord.)

tôrumisaĸ s. tuk.

tuagpoĸ, er spinkel. (Modsat nerínarpoĸ, men bruges ogsaa om Livløst.)

tualivoĸ, er bleven mere spinkel.

tualilerpâ, gjør det mere spinkelt (ved at snitte Noget af det i Tykkelsen).

tuapak, en Rullesteen; neml. som ved idelig Rullen i Søen er bleven afrundet. (Bruges ikke ell. ialtfald ikke almindelig om afrundede Stene i Elve, men derimod om Rullestene paa Landet, hvor i tidligere Tider har været Strand.) Pl. **tuapait**, en Strand af saadanne Stene, som ere opskyllede af Søen (forekommer oftere som Stednavn).

tuapagpâ, belægger eller tildækker det med saadanne Stene (f. Ex. Noget, man har lagt i Blød i Stranden; eller et

Lig, som er drevet op og ikke kan transporteres, ꝛc.).

tuaviorpoĸ, skynder sig; haster; har Hastværk. (Ordet indeholder ikke Begrebet om Anstrengelse, men om Hastværk, afseet fra, om der er Grund til det ell. ei; jvf. nukingerpoĸ ff. under nukik.) tuaviordlutit, skynd Dig nu lidt! det gaaer for langsomt. tuaviorpatdlârnak, skynd Dig ikke for meget (men gjør dit Arbeide ordentlig).

tuaviornarpoĸ, 1) man haster; man har Hastværk (f. Ex. En, som er kommen fra et andet Sted og strax vil reise igjen); 2) man haster med det; man vil have det gjort strax. tuaviornángilaĸ, jeg har intet Hastværk, jeg kan godt vente; ell. eft. Omst.: jeg haster ikke med det; Du kan gjøre det ved Leilighed.

tuavisârpâ, skynder paa ham; driver ham til at bevæge sig lidt hurtigere, ell. paalægger ham strax at komme tilbage ꝛc.

tuaviûtigâ, 1) skynder sig desaarsag; 2) skynder sig dermed; søger i en Fart at blive færdig med det.

tuavînaĸ, 1) Adv. i en Hast; ilsomt; 2) Interj. skynd Dig!

tue, helst: **tuínguaĸ**, en Due. tuí-nguautai, hans Duer. (Ligelydende er tuve, Skulder; s. under tuk.)

tûgâĸ, Prov.: **tûvâĸ**, 1) en Stødtand (hos en Enhjørning, en Hvalros, en Elephant ꝛc.); 2) saadan Tand ell. Elfenbeen som Stof. átatit tûgât, Elfenbeensknapper.

tûgâlik, 3. En med Stødtand; spec. en Enhjørning (til Forskjel fra Hvidfisken; s. ĸilaluvaĸ).

tûgârmigpoĸ, s. og m.S. **-gpâ**, støder med sit Horn mod Isen (Enhjørningen, for at faae Hul paa den).

tuggarpâ, tuggortôĸ, tugfik, tugdlarpâ, tugdleĸ, tugdlerut &c. s. tuk.

tûgdlik, 3. en Ømmert (den største herværende Søfugl).

tugdlũpoĸ, tugpoĸ, tugpatdlerpoĸ &c. s. tuk.

tugsiarpoĸ, beder. Egentl. vel overhovedet: beder En om Noget (omtr. d. S. s. ĸinuvoĸ), men bruges i denne almindelige Betydning kun af Enkelte; ellers altid i religiøs Forstand: 1) beder til Gud (om Noget: -mik); 2) syn[ger] Psalmer.

tugsiarfigâ, 1) beder til ham (Gud); 2) tilbeder ham (jvf. patdlorfigâ); sjel[d]nere: 3) beder ham (et Menneske) o[m] Noget.

tugsiaut, en Psalme; en Bedepsal[me] (jvf. ĸujaniut); i Pl. **tugsiauti[t]**, 1) Psalmerne (Davids ꝛc.); 2) en Ps[al]mebog ell. Bønnebog. tugsiautíka, m[in] Psalmebog. S. d. F.

tugsiut, 1) det, man beder om; 2) Ord, man beder med: en Bøn; en Fo[r]bøn (for sig selv ell. Andre). — Bety[d]ningen af tugsiaut og tugsiut er egen[t]lig ganske den samme, men Sprogbr[u]gen har tildeels gjort den her antyd[ede] Forskjel paa dem, som vistnok bør fremm[es] ogsaa der, hvor den endnu ikke finder St[ed].

tugsiutigâ, beder om det.

tugsiúpâ, beder for ham; gjør Forb[øn] for ham. Htr. **tugsiússivoĸ.**

tugsiússissigâ, har ham til Forbe[der] ell. Talsmand for sig (d. S. s. tugsiú[pâ] med ombyttet Subject og Object). tugsi[ú]-ssissigârput ell. tugsiúpâtigut, [h]an beder for os (dog udtrykker det Første s[ædvanlig]-ofteſt mere Bestandighed, eller at det [ikke] blot skeer een Gang).

tugto, 1) et Rensdyr; 2) prov. Stj[er]nebilledet: den store Bjørn (ellers asal-ssat).

tugtúpoĸ, har skudt et Rensdyr.

tugtutaĸ, m.S. **-tâ**, et af ham sk[udt] Rensdyr.

tugtûssaĸ, 1) et netvinget Insect m[ed] langt, tyndt Liv og paa Enden af B[ag]livet en Knude, som er omtrent lige tyk som Hovedet; 2) en lille Flue m[ed] meget pyntelige, buskede Følehorn.

[**tujorpâ**, egentl. vel: lader Noget Sit gaae over til ham, neml. til Trængende, og brugtes saaledes navn[lig] om at betænke En med Mad; men nu saagodtsom gaaet af Brug. Der[af]:

tujoĸátârpoĸ (overføres fra den (en) til den Anden; pass.), har intet blive[nde] Sted; flakker omkring (enten af e[gen] Lyst ell. af Nød).

tujormivoĸ, (egentl. maaskee: har det, som Andre have ladet gaae over [til] ham, og som derfor ikke er af det Bed[ste;] bruges om:) er i Nød for Huusly;

ten: 1) er slet til Huse; boer maadelig; har vel Huusly, men ikke saadant, som man kan være tilfreds med (f. Ex. er hos ureenlige Folk, ell. hvor det drypper ned i Huset, ell. hvor der boer altfor Mange ꝛc.); eller: 2) maa søge Huus hos Andre, hvor han kan, fordi han ikke har noget Hjem der paa Stedet; er huusvild.

jorminaĸaoĸ, man er ilde faren, hvad Huusly angaaer; man har slet Huusly (der, hvor man er), ell. man har ondt ved at finde Huusly. Dette og det Foregaaende ere de Former, i hvilke denne Stamme almindeligst bruges.

jormiaĸ, (En, som man har ladet Noget af Sit gaae over til ɔ:) En, som man har taget i Huus som Tyende, fordi han der paa Stedet ingen Familie har at være hos.

jormiarâ, har ladet ham komme i Huus hos sig (den Huusvilde, ell. den, som ingen Anden vilde have).

juk, en af de her sjeldnere forekommende Landsnepper, med blakket Hoved og Ryg og hvid Bug og Ring om Halsen. (Navnet synes at efterligne dens Stemme.)

uk, et Rodord, hvorved udtrykkes, at to Ting tørne lige imod hinanden saaledes, at ingen af dem kan komme videre i den samme Retning uden at tage den anden med sig. Af de talrige heraf dannede Ord følger her først den simple Verbalform (tugpoĸ) og de nærmest dertil hørende; derefter de øvrige (fra tôĸ af) i alphabetisk Orden, undtagen hvor det ene er umiddelbart dannet af det andet.]

gpoĸ, tørner imod Noget (-mut) saaledes, at det Heles Bevægelse derved fuldkommen standses, uden forsaavidt det tager det Andet med sig (jvf. nâgpoĸ); støder an imod Noget; kommer til at hvile paa Noget; falder paa Noget ꝛc. (Da faldende Bevægelser udgjøre det langt overveiende Antal af dem, hvis Standsning udtrykkes ved dette Ord, saa synes det ofte, som om det i og for sig indeholdt Begrebet om at falde paa Noget, hvilket imidlertid ingenlunde er Tilfældet; det udtrykker kun, at det Hele er forhindret fra videre Bevægelse i den paagjældende Retning, som kan være hvilkensomhelst.) igdlup ĸilânut tugpoĸ, den tørnede mod Husets Loft. sanivnut tugpoĸ, den faldt ved Siden af mig. aulisautiga tungneĸ ajorpoĸ, min Fiskesnøre kan ikke tørne (der, hvor den skal) ɔ: kan ikke naae Bunden. kâmerĸitsiásagit, sule túngilaĸ, skub den lidt frem endnu, den støder endnu ikke imod (hvor den skal), ell. ligger endnu ikke tæt an.

tugfik, m.S. **tugfia**, 1) det Sted, som Noget falder paa ell. kommer til at hvile paa; 2) spec. en Strø til en Baad (at trække den op af Vandet ell. fire den ned paa).

tússik, Prov. d. S. s. Foreg. i Betydn. 2.

tugfigâ, tørner imod det, ell. falder ell. hviler paa det.

tugfilerpâ (umiaĸ) eller prov. **tússilerpâ**, lægger Strø under Baaden.

tugtípâ, lader det tørne imod Noget (-mut); skubber det tæt op til det, ell. kaster det hen, saa det falder derpaa, ell. lader det hvile derpaa ꝛc. U. S. i Pl. bruges det bl. A. om Regnen: sialuit tugtíput, Regndraaberne lade sig tørne ɔ: Regnen falder.

tugkiartorpoĸ, nærmer sig mere og mere sin Bevægelses Standsning; begynder at komme sammen med det, som vil gjøre fuldstændig Modstand (f. Ex. Noget, som tvinges sammen mod Andet ved Surring ell. ved Skruer); om en grønlandsk Muur: sætter sig; synker sammen (saalænge Græstørvene endnu give efter).

túngavoĸ (-mut), hviler fast paa Noget; ligger tæt an imod det; er forhindret fra Bevægelse i den Retning.

túngasarpâ, bearbeider det, for at det skal kunne ligge tæt an (Noget, som skal sammenføies med Andet, f. Ex. Spidsen til en Kajak); bortsnitter det Fremstaaende ell. det, som endnu forhindrer, at Sammenføiningen bliver ganske tæt.

túngavik, m.S. **-via**, Stedet, hvorpaa Noget hviler; især: 1) dets Grundvold (ogsaa i billedlig Forstand); 2) Stammen af et Træ eller en anden Vært; 3) Foden af en livløs Ting (en Lysestage, et Glas ꝛc.).

túngavilerpâ, 1) lægger Grundvold til det; 2) forsyner det med Fod at

hvile paa. U. S. pass. silarssûp túngavilerĸârneranit, fra Verdens Grundlæggelse af.

tôĸ s. efter tôrpâ.

torarput (anal. tikerarput), de tørne i Masse, den ene efter den anden, ell. allevegne omkring (Regndraaberne, Haglkorn &c.).

torârpâ, stævner ell. stiler lige derpaa; tager sin Retning lige henimod det (bruges om Hvadsomhelst, som er i Bevægelse). U. S. stiler lige forud. issai torârput, hans Øine staae vendte lige forud.

torâjuvoĸ, er sikker i sit Skud; træffer som oftest (Skyde- ell. Kastevaabenet, ell. den, som fører det); og

torâjuipoĸ, ts. er usikker i sit Skud; træffer sjelden.

tôrpâ, 1) i Alm.: støder til det eller imod det med Enden af en Stang eller Lignende ell. og med en enkelt Finger af den udstrakte Arm (i en eller anden Hensigt); 2) især: a) hugger Hul paa Isen ell. støder frossen Jord op med en tôĸ (s. d. F.); b) tager Stød af mod Landet for en Baad (med en Baadshage ell. Lignende). narĸa tôrtardlugo ingerdlavugut, vi stagede os frem paa det grunde Vand. (Ordet betegner ofte d. S. s. ajagpâ, kun paa en anden Maade, idet Grundbegrebet er for tôrpâ: at tørne med Enden af noget Smalt, og for ajagpâ: at sætte stivt imod.)

tôĸ, en Stang med Been ell. Jern i Enden til at hugge Hul med i Isen ell. i frossen Jord; en Ishakke.

tûgssaĸ, Noget til en tôĸ; spec. og helst: **tûgssiaĸ,** et bredt Huggejern til at sætte i en Ishakke (Prov.; s. ulimautigssaĸ).

tôrneĸ, 3. Resultatet af, at der stødtes imod Noget med Enden af noget Smalt (et saal. stødt Hul &c.); bl. A. spec. et Punkt eller en Prik i Skrift (helst: **tôrninguaĸ**).

tôrut ell. **tôrutigssaĸ,** en Stang ell. Lignende at støde til Noget med.

tôrutaĸ, Prov. en Stiver under en Konebaad (d. S. s. ajagutaĸ).

tôrumisaĸ, m. S. **-sâ,** en Gaffel ell. en Sprydstage til et Seil.

torrúpâ, trykker det lige imod eller ind i Noget.

torrutaĸ, m. S. **-tâ,** 1) Enden af Fjerstilk, saa langt den stikker i Fugle[ns] Skind; 2) Beenstykket i Enden af Blærepiil, hvori Jernet er indsat.

tuggarpâ (en Intensivform af tôrpâ) støder ell. hakker mange Gange i T[...] paa det med Enden af et mere ell. mindre langt Redskab (som f. Ex. i Morter); spec. hugger Græstørv l[...] (paa grønlandsk Maade). Htr. **tugga[...] -voĸ.** orssumik tuggaivoĸ, Pro[...] hakker Spæk (s. kauarpâ).

tuggaut, et Redskab dertil; især: 1) Redskab at hugge Græstørv løs m[...] (almindeligst Smalbenet af en Sælhund); 2) prov. Støderen i en Morter (s. seĸug[...] -terut).

tuggaivik, et Sted, hvor man sa[...] ledes støder ell. hakker paa Noget, isæ[r] hvor man hugger Græstørv løs; brug[es] paa nogle Steder ogsaa om: 1) en Mort[er] (bedre: seĸugterivik, s. S.); 2) en Spæ[k-] hakkekiste (bedre: kauarsivik, s. S.).

tuggortôĸ, en Rasp.

tugfik &c. s. foran.

tugdlarpâ, udsætter det for sine Fø[d-] ders Tryk; navnlig: træder saaledes p[aa] det, at det mister sin Form ell. sit Sam[-] menhæng: træder det fladt; nedtræd[er] det; søndertræder det.

tugdlârâ (fork. af tugdlagarâ), d. S[.] s. Foreg., eller egentl.: **har** nedtraa[dt] det &c.

tugdleraĸ, 2. Noget, som udsættes f[or] Føddernes Tryk; Noget at træde p[aa] (f. Ex. en Gulvmaatte, ell. i Pl. Ste[n] ell. Andet, som lægges paa Jorden [at] træde paa, enten paa det Vaade ell. so[m] Brolægning, Trottoir &c., og Lignende). Jvf. n. tungmeraĸ.

tugdleĸ, 1) den næste i Rækken (ogs[aa] i Størrelse, Alder, Værdighed &c.); a) de[t] eller det, som er nærmest derved, lig[e]meget, om det er af samme Art ell. ikke f. Ex. det næste Lag paa Huustag (Græstørvene oven paa Lyngen &c. matugssâ tugdliúsavoĸ, Døren sk[al] være det Næste (som gjøres; det umid[-] delbart Forangaaende kan f. Ex. hav[e] været Trappen). ĸissúnguamik tug[-] -dlilerdlugo, læg et lille Stykke Tr[æ] ved Siden af det (Jernet &c.). angneru[t] tugdlia, den næststørste. b) det næste

en Række (som Talen er om), uanseet,
vad der ikke hører til den; f. Ex.
gdlo tugdleĸ, det næste Huus; imel-
em hvilket og det forrige der kan være
mange Ting, endogsaa Fjelde og Fjorde,
men ikke andre Huse. kangerup atang-
mik tugdlerâ, næst efter kangeĸ føl-
ler atangmik; neml. naar der er Tale
m beboede Steder, hvor de flere end
undrede benævnte, men ikke beboede-
Steder, som ligge derimellem, ikke komme
Betragtning. I hvilken af begge Be-
ydninger Ordet skal opfattes, maa hver
Gang fremgaae af Sammenhængen.
) tugdlera, min Næste ɔ: mit Med-
enneske (dog maa her oftere for Tyde-
ligheds Skyld inoĸatiga tilføies eller
gsaa sættes istedetfor). 3) spec. siúnaup
ugdlia, Ørebenets næste ɔ: Tindingen.
denne Betydning opfattes det ofte som
særligt Ord: **tugdleĸ**, Tindingen;
aaledes at Suffixet gaaer paa Perso-
en, f. Ex. tugdlíka, mine Tindinger.
ullleraĸ, s. o.
;dlerîgput, s. 1) de udgjøre en
Rækkefølge; den Ene følger efter den
Anden (i Rummet, i Tiden, i Stør-
else 2c.); 2) de ere i den Rækkefølge,
om de skulle være i (f. Ex. Bladene i
n Bog), eller i hvilken de skulle tages
ller bruges.
;dlerîgsarpai, stiller ell. lægger
em i den Rækkefølge, som de skulle være
; ordner dem i Rad.
;dlerut, 1) i Pl. **-tit**, Perler eller
ndre Prydelser, som ere anbragte over
Tindingen; 2) en Bisol ell. Bimaane.
;dlerúnaĸ, helst i Pl. **-nat**, en
Art, som ligner Huusløg ell. er en Art
deraf (saal. benævnt enten paa Grund af
ligheden med et eller andet Tindingsmykke,
om brugtes engang, ell. og af Bladenes
Rækkestilling).
;dlũpoĸ (synes dannet af tugpoĸ,
dluarpoĸ og -úpoĸ, altsaa omtr.: er
med Hensyn til sig selv ell. for sit eget Ved-
kommende kommen til at hvile godt fast
paa Noget), føler sig tilfredsstillet; hans
Sind er kommet til Hvile (derved, at
han har faaet sin Villie, ell. ved mod-
tagen Trøst, ell. og ved udført Hævn).
;dlũssutigâ, føler sig tilfredsstillet
ved det.

tugpatdlerpoĸ (er ligesom hvilende paa Noget med sit Sind?), er trøstig; er beroliget; føler nu ingen Bekymring mere.
tugpatdlersarpâ, trøster ham (umiddelbart, ved at tale Godt til ham 2c.).
tugpatdlersipâ, gjør ham trøstig; lader ham blive beroliget; lader ham tilflyde Trøst (enten ved sig selv ell. ved en Anden).
tugpatdlersaut, Trøst; det (de Ord 2c.), hvormed man trøster Nogen; eller og (af -sarpoĸ, refl. eller pass. opfattet) hvorved man trøstes.
tugpatdliut, det, hvorved man er ell. bliver trøstig ell. føler sig beroliget; altsaa efter Omst. ligeledes: Trøst.
tugpatdlersautigâ, 1) har det til Trøst for Nogen (-mut); trøster Nogen dermed; 2) trøstes derved.
tugpatdliutigâ, er trøstig ved det; føler sig beroliget ell. trøster sig derved.
tugpoĸ &c. s. foran.
tũkaĸ, en Harpun (neml. kun selve Harpunen, hvori Remmen er fastgjort, og som kommer til at sidde paatværs indenfor Saaret, dersom Dyret er truffet tilgavns). Egentl. vel: det, som ved sin Staaen-lige-imod forhindrer det Andet (her Dyret) i at undslippe; s. d. F.
tũkaiarpoĸ, 1) har brækket sin Harpun; 2) har den maanedlige Renselse første Gang (en Kvinde); Blodkilden er aabnet hos hende.
túkarpâ, stamper paa det med Fødderne; tramper paa det; bl. A. spec. træder en Blæsebælg. I denne sidste Betydning gaaer Suffixet som oftest ikke paa Bælgen, men enten paa det, som den hører til (Orgelet 2c.), ell. paa Personen, som benytter den, f. Ex. túkarat--dlánga, træd Bælgen lidt for mig. Jvf. pátagpâ, tilsidst.
túkartorpâ, anvender derpaa det, at stampe med Fødderne ɔ: tramper paa det i en bestemt Hensigt; f. Ex. ælter Leer; og bl. A. tærsker med Dyr (paa østerlandsk Viis). U.S. stamper med Fødderne for at faae dem varme eller for at faae Sneen af dem.
tukerpâ, sætter Foden imod det (for at staae fast 2c.); ell. og: — imod ham, hvori indbefattes: giver ham et Spark.

Htr. **tukersivoĸ.** U. S. spec. sætter Foden imod sin Skal ɔ: kryber ud af Ægget (Kyllingen).

tukersik, et Sted, man sætter Foden imod (f. Ex. naar man vil trække stærkt i Noget).

tukerumiaĸ, 2. m. S. -miâ, den tredie ajâĸ foran i en Kajak (som man sætter Foden imod).

tukumavoĸ, egentl. vel omtr.: er trinende (altsaa ikke stillestaaende); og deraf videre: er rørig; er rap; er snar til sin Gjerning; er munter ꝛc. Tildeels d. S. s. ĸîlavoĸ og ĸîmavoĸ. (Mærkelig nok forbytte Nogle dette Ord med det modsatte: tukumáipoĸ (s. n.), idet de bruge dem i omvendt Betydning, medens de samme Personer dog bruge de mellemliggende Ord rigtig. Muligt, at en feilagtig forudsat Enstydighed imellem tu--kumavoĸ og túnguvoĸ (s. n.) ligger til Grund for denne Forvexling.)

tukúmagpoĸ, har faaet et let Trin ell. en let Gang; kan nu bevæge sig med mere Lethed (f. Ex. En, som før af Sygdom var bleven seen tilfods). Omtr. d. S. s. ĸîtdlagpoĸ.

tukúmarigpoĸ, s. triner let; er let tilfods (saa man neppe hører ham gaae); og overhovedet: bevæger sig med Lethed. Omtr. d. S. s. aulagsarigpoĸ.

tukumáipoĸ, ts. 1) triner tungt; 2) videre: bevæger sig tungt (og som Følge deraf langsomt); 3) endvidere: er seen til sin Gjerning; det varer længe, inden han kommer til ell. i Gang med Noget ell. angriber Noget. Tildeels d. S. s. ĸîláipoĸ og aulagsardlugpoĸ.

tulagpoĸ, tørner fra Søen ɔ: lægger til Land; kommer til Strandbredden (Folk i en Baad; ell. en Fugl ell. Fisk, som søger til Stranden; overhovedet Levende; s. tipivâ).

tuláupâ, lægger til Land med det; bringer det til Stranden (navnl. det, man bugserer).

tulagiaĸ, 2. m.S. **giâ,** det Sted paa den anden Side af en Fjord, som man bedst ell. sikkrest styrer hen til, naar man sætter over. (Forekommer tildeels som Stednavn; jvf. avalagiaĸ og ikâriaĸ.)

tulajâĸ, en lige Kyst uden Bugter ell. fremspringende Næs (hvor man kommer under Land og til selve Stranden med t[…] Samme).

tulorpoĸ, tørner hældende (imod Nog[…] ell. Noget: -mut); f. Ex. lægger sig s[…]dende ell. staaende med Hovedet op im[…] En (og s. videre).

tuloriaĸ, 2. Pl. m. S. **tuloria[…]** hans ell. dens Hjørnetænder ell. Øie[…]tænder (som hos Dyr, hvor de ere sto[…] ved Bidet tørne hældende imod hi[…] anden).

tulortagaĸ, 2. m.S. -gâ, Dækkel paa en Flintelaas (hvorimod Hanen tø[…]ner hældende).

tulortáuput, de stanges (Geder).

tunge, m.S. **tungâ,** det, som s[…] passeres, inden man kan tørne imod d[…] den paa denne Side deraf beliggende Eg[…] ell. Rummet imellem En selv og d[…] talerpiup tungâ, den høire Side (egent[…] det Rum, som først maatte passer[…] naar Nogen skulde tørne lige op im[…] Ens høire Arm). Bruges mest m[…] App., og kan da for det Meste gjengiv[…] ved: Retningen af det ell. henimod d[…] nemlig fra En selv. F. Ex. ĸáĸ[…] tungânit aggerpoĸ, han kom i R[…]ning fra Fjeldet ell. fra den Kant, hv[…] Fjeldet er. kûp tungânut autdla[…] -poĸ, han gik i Retning ad Elven eller henimod Elven. ĸeĸertarss[…] tungâne ĸajartorpunga, jeg var i K[…]jak i Retning af ell. paa denne Side [...] Storøen.

tungâlípâ, nærmer sig det; kommer he[…] imod det (dog uden at naae det ganske[…] er kommen ell. har været i Nærheden [...] det. nûgssuaĸ tungâlînardlugo ute[…] -pugut, vi vendte, da vi kun vare kom[…] i Nærheden af nûgssuaĸ ɔ: inden [...] ganske havde naaet n.

túngavoĸ &c. s. foran.

tungerdleĸ, den ell. det, som er [...] nærmest i den Retning, som nu tales o[…] ell. i hvilken man nu gaaer. Brug[…] neppe uden netop med Hensyn til de[…] Forveien Bekjendte, saa at Retningen i[…] behøver yderligere at angives.

tungeĸ (en Biform af tunge), m.[…] **tungia** eller i Pl. **tungê,** et M[…]lemlag (som først maatte passeres [...] ryddes af Veien, naar man skulde n[…] det derunder Liggende). Bruges o[…]

1) i Pl. det øverste Lag i en Rede (imellem Æggene og det, hvoraf Reden er bygget: Duun ꝛc.); 2) i Sg. et Lagen over en Underdyne.

ngmarpâ, sætter Fødderne paa det, ell. har det under Fødderne; staaer paa det; træder paa det. Htr. **tungmarpoĸ** (-mut) og **tungmaivoĸ** (-mik). Jvf. u. tutivâ.

ngmarfik, 1) Noget, man sætter Fødderne paa: en Fodskammel ell. Lignende; 2) det, man staaer paa. tungmarfiga aulavoĸ, det, jeg staaer paa, vakler.

ngmarnerdlugpoĸ, sætter sine Fødder slet; træder skjævt ꝛc.

ngmeraĸ, 2. Noget, man træder paa, især: for at staae høiere ell. for at stige op (f. Ex. en Skammel til det Brug); bl. A.: en Stigbøile. Pl. **tungmer-ĸat**, Trappetrin, ell. hvad der ligner dem; f. Ex. Vævlingerne i et Vant. — majuartarfît tungmerait, Trappens ell. Stigens Trin.

ngmerĸerpâ ell. **tungmeraler-pâ**, anbringer Noget der eller lægger Noget paa det ell. derhen, saa man kan staae lidt høiere, ell. til at stige op paa (f. Ex. lægger Steen i Elven ell. Sumpen til at træde paa, for ikke at blive vaad, eller anbringer Trin paa et Tag, til at kravle op ad, og Lignende).

ngmerĸiúpâ, anbringer det til saaledes at træde paa.

ngmerdlugpoĸ, træder sit Fodtøi skjævt.

ngmivâ, triner der ell. træder derhen; sætter Fødderne der ell. derpaa under sin Gang. S. u. tutivâ.

ngmissaĸ eller **-ssagssaĸ**, det, man træder paa ell. skal træde paa, idet man gaaer. tungmissagssara issigí-ngilara, jeg seer ikke det, jeg skal træde paa (i Mørke ell. af Blindhed).

ngmissalerpâ, lægger paa det Sted Noget at træde paa under Gangen (Stene, hvor der er vaadt, ꝛc. Bliver ofte omtr. d. S. s. tungmerĸerpâ, kun at her Grundbegrebet ikke er for at staae høiere, men til at sætte Fødderne paa under Gangen, hvorfor dette ogsaa kun kan bruges, hvor der kan være Tale om almindelig Skridtgang eller at trine. Paa Saadant, som lægges paa Jorden eller paa det Baade til at træde paa, passe eft. Omst. tug-dleraĸ, tungmeraĸ og tungmissaĸ lige godt).

tũngussarpâ s. efter tũpâ.

túnguvoĸ, Prov. er søvnig af Træthed.

tũpâ, (af tugpoĸ og -úpâ: gjør det ubevægeligt i en vis Retning ved at lade Spændingen af dette og noget Andet virke lige imod hinanden, saa at begge indbyrdes forhindre hinandens Bevægelse i den Retning; men bruges kun om:) spænder et nyt Skindbetræk over en Kajak ell. Konebaad med Remme ell. flettede Sener. Suffixet kan gaae paa Betrækket ell. paa Baaden. U. S. pass.

tũngussarpâ, 1) spænder Kajakkens Betræk løselig med flettede Sener, for at kunne spænde det desbedre med den egentlige Strækkeline; 2) spænder en senere ved Konebaadens Ræling tilsyet Lap med en særlig Rem.

tússut ell. **tússutigssaĸ**, Strækkelinen; Remmen eller den flettede Senetraad, hvormed Betrækket spændes.

tũssut, en stor Synaal, som bruges dertil ved Kajakkens Betrækning.

tûvfik, Pl. m. S. **tûvfe**, Konebaadens indre Sidelægter (over hvilke Strækkeremmen gaaer).

tũssaĸ (pass. Part. af tũpâ), 1) Hovedbjælken i et grønlandsk Huus (som er afstivet franeden ved Støtterne under den og til begge Sider ved Tværbjælkerne, som gaae fra den til Muren, samt nedtrykkes af Tagets Vægt, og saaledes baade er gjort ubevægelig og forhindrer Bevægelse fra og til fire Sider; bærer altsaa sit Navn med Rette); 2) Overliggeren over Teltets Opstandere (som gjør samme Tjeneste i Teltet, som Hovedbjælken i Huset).

tusínaĸ, (Prov.?) En, som uden Modstand taaler Alt, som overgaaer ham (ligesom kun lader tørne paa sig).

tusínauvoĸ, (Prov.?) lader gjøre med sig, hvad man vil, eller lader det gaae ud over sig og gjør Ingenting derimod; modsætter sig slet ikke.

tutigpâ, 1) lægger sig eller ligger tæt ved Siden deraf; 2) spec. ligger hos en Kvinde. Pl. **tutigput**, de ligge Side om Side tæt op til hinanden.

tutigtut (Part. af Forrige, Pl.), spec.

Baadeskind, som to og to med Siderne ere syede sammen til Konebaadsbetræk (som da sluttes ved eet enkelt Skind over hver Stævn). umiarput arfinilingnik tutigtoĸarpoĸ, vor Baad har sex dobbelte Skind i sit Betræk (altsaa fjorten ialt foruden Lapperne).

tutigtípai (amigssat) ell. htr. **tutigtitsivoĸ**, syer Skindene saaledes to og to sammen.

tutivâ, 1) træder paa det (i Alm.); sætter sin Fod paa det; 2) især: a) træder paa det af Uforsigtighed; b) betræder det. una tutísagit, sæt Foden herpaa (for at holde det fast). nuisitánguat tuterĸajaĸâra, der havde jeg nær traadt paa dit Falbudte. aitsât tamána tutivara, det er første Gang, jeg betræder dette Sted. aĸigssersiorfik sule tutíngisáinarpara, jeg har endnu aldrig sat min Fod paa Rypeøen.

tutuk, Snavs paa Gulvet, som erført derind med Fødderne.

tuve, 1) Skulderen (som det, hvorpaa Byrden hviler; synes at være en Biform af tugfik); 2) Skulderstykket i en Pels ell. anden Klædning. M. S. uregelmæssig: Sg. **tuvia**, hans —; **tuvfe** og **tuvine**, sin —; **tuvfit**, din —; **tuviga**, min Skulder; Pl. **tuvê**, hans —; **tuvfine**, sine —; **tuvfisit**, dine —; **tuvíka**, mine Skuldre. I nogle Egne har det imidlertid i alle Former kun v.

tuvîarpoĸ, har faaet Skulderen af Led, eller har paa anden Maade faaet den beskadiget, saa han ikke kan bevæge Armen.

tuvilik, 3. en Kajakvandpels (med Skuldre ɔ: en heel Vandpels i Modsætning til det Følgende). Ellers ogsaa kapitak, s. S. M. S. i 3die P. ofte **tuvilia** istedetfor **tuvigdla**, ellers regelmæssig.

tuvîtsoĸ, Prov. en Kajakhalvpels (uden Skuldre ɔ: som kun naaer til under Armene). Ellers akuilisaĸ, s. under ako.

tuvimio (Skulderbeboer), — — — — i Pl. m. S. spec. Epauletter.

tûvfik s. efter tũpâ.

tukagpoĸ, ligger ikke glat ned; er krøllet eller busket (Haar eller Lignende). nujai tukagput ell. niaĸua tukagpoĸ, hans Haar ere krøllede.

tukagfâjôĸ, en Landsneppe af en h temmelig almindelig Art, hvid paa Br stet, sort paa Hovedet og foran paa Hal sen og brunlig paa Ryggen.

tũkaĸ, túkarpâ, tukerpâ &c. s. tuk.

tukik, 3. m. S. **tukinga**, dens el dets Længderetning. Bruges kun 1) Abl. med Suff.: **tukinganit**, (gje Noget ved den) fra dens Længderetnin ɔ: fra dens Ende og langs ad ell. igjen nem den (modsat sanerânit); 2) i Tern uden Suff.: **tukimut**, (vender &c.) paa langs i Forhold til Andet ell. fra En selv a (modsat sanimut). F. Ex. tukingani putussagssaĸ, det skal bores igjenne paalangs. tukimut sâtísagit, vend de saaledes, at det staaer (ell. ligger) paalangs

tukípoĸ, t. kommer til at staae elle ligge langs ell. efter Længden; dreier si paalangs ell. staaer nu paalangs.

tukitípâ, vender det paalangs; still ell. lægger det efter Længden (d. S. tukimut sâtípâ).

tukingavoĸ, er paalangs; 1) er paa langs i Forhold til det, som det befinder si paa (f. Ex. Bladet paa en Brændeøxe, elle Halen paa en Høne); 2) er paalang fra En selv af; vender Enden til; — 3) om en Ø eller Fjeldryg, afseet fr Ens eget Standpunkt: er paalangs fr Søen af; vender Enden imod Kysten Retning. Jvf. sáningavoĸ.

túkorpoĸ og túkuípoĸ s. túkuvoĸ.

tukumavoĸ, tukúmagpoĸ &c. s. tuk.

túkuvoĸ, (maaskee egentl. overhovede meddeles Noget; men bruges kun om: meddeles Natteleie af en Nabo; sove hos Nogen i Nabolauget istedetfor hjemm

túkorpoĸ, meddeler Andre; giver gjerne er gavmild.

túkuípoĸ, ts. er karrig; giver ikke gjern Noget bort.

tulagpoĸ &c. s. tuk.

[**tulimak**, et Ribbeen af dem, som e forbundne ved Brystbenet. Er saagod som ubekjendt; s. niungassoĸ.]

tulimâĸ, et af de korte Ribbeen, som ikke naae Brystbenet. Dette bruges i a Fald i en Deel af Landet.

tulorpoĸ, tuloriaĸ &c. s. tuk.

tuluk, en Engelskmand. (Ordet antage alm. at være det engelske »do you look» som Grønlænderne altsaa maae have synte

at høre særdeles hyppig ombord i de engelske Skibe.)

lorusek, 2. en Franskmand (af en ell. anden opdaget Lighed med Engelskmændene). Bruges ikke allevegne.

luvak, 2. (Prov.: tulugak), en Ravn. Bruges undertiden ogsaa om: en ganske sort Sælhund (hvoraf der forekommer enkelte som Afart).

luvkâk, en Ravneunge.

luvkaussak, en lille, sort Vingesnegl i Havet.

marpok, bliver værkbruden; bliver stiv i et eller andet Lem af indre Forhærdelse efter Sygdom ell. Beskadigelse. (Bruges baade om Lemmet og om Personen.) ekerkora tumásarkôrpok, min Lillefinger vil formodentlig blive stiv.

marsimavok eller **tumartorsi-mavok**, er værkbruden; er bleven stiv efter Sygdom ell. Beskadigelse.

mánguvok, vansmægter af Mangel paa Næring (altsaa egentl. vel: har ondt endogsaa i det Forhærdede, ell. og: føler sit Indre ligesom forhærdes eller blive tørt og stivt). Bruges ogsaa ofte i aandelig Forstand.

mánguersarpâ, vederkvæger ham (nærmest med Spise; men bruges maaskee nok saa ofte i aandelig Forstand).

nârpalugpok s. d. F.

me, Pl. m. S. **tumai**, hans eller dens Fodspor.

misivok, finder Spor; faaer Øie paa Spor. M. S. finder hans eller dens Spor; kom paa Spor efter den. tumisíngilangalũnît, jeg har ikke engang seet Spor (enten ikke af det, man var paa Jagt efter, eller overhovedet ikke).

misiorpâ, 1) gaaer i hans Fodspor; 2) følger hans ell. dets Spor; 3) søger efter Spor der. Htr. i første og anden Betydning: **tumisiuivok** (-mik); i tredie: **tumisiorpok** (-me).

mârpalugpok, man hører Nogen gaae (derved, at det knarker under hans Fødder).

vssarpâ, forfølger dets Spor (et Dyrs); ell. egentl. maaskee: opsøger det efter dets Spor.

merparpâk, Prov. en Tromme (s. kilaut). Hvis Ordet ikke er dannet som en Efterligning af Trommens Takt, maa det høre til denne Stamme.

[**tunâk**, den ell. det, man har Sindet henvendt til. I de følgende, deraf dannede Ord forbindes dermed her altid Bibegrebet: med Tillid ell. Haab; hvilket dog maaskee ikke oprindelig ligger i Ordet. I Labr. bruges det om det, som man af flere Ting helst vil have. Deraf:]

tunârâ, har Sindet henvendt til ham ell. til det; vender sin Tanke til ham (under sin Gjerning ell. i sin Bekymring eller Forlegenhed &c.); og deraf videre: anseer det for Hovedsagen; sætter sin Lid dertil; stoler paa ham; søger Tilflugt ell. Hjælp hos ham; holder sig til ham. (I sin secundaire Betydning bliver det saal. ofte temmelig nær d. S. s. tatigâ, skjøndt den primaire er forskjellig derfra.) — sujunigssarput nungutdlugit tunârissagssarârput, vi bør altid have vort Sind henvendt til det, som forestaaer os (og rette vor Gjerning derefter). tunâríngilâ, han har ikke sit Sind henvendt til ham ɔ: agter ikke at søge Raad eller Hjælp hos ham (da han ikke har Tillid til ham &c.). — pisũssusera tunâríngilara, jeg sætter ikke min Lid til min Rigdom, ell. mener ikke, at Sagen beroer paa den. — Inf. **tunâralugo** svarer oftere til: for hans ell. dens Skyld; i Henhold ell. Fortrøstning dertil; eller og: i hans Navn (s. atek). Htr. **tunârdlerpok**.

tunârdlersipâ eller **tunârdliúpâ** (isumane &c. -mut), henvender eller retter sit Sind ell. sine Tanker til ell. paa ham eller det. (Udtrykker det Samme som Gjerning, som ved tunârâ betegnes som Sindsretning.)

tunek, 3. en Indianer (rimeligviis af en bestemt Stamme, maaskee den, som Grønlændernes Forfædre først ere komne i fjendtlig Berørelse med). I det Aartusinde, hvori Grønlænderne nu vel omtrent have været skilte fra dem, har Sagnet omdannet dem til fabelagtige Indlandsboere, som skulle opholde sig her i Landet, og tillægger dem foruden en farlig Størrelse og Styrke som oftest europæisk Dragt; dette maaskee ved en Sammenblanding med Nordboerne i den første Kolonisations Tid. Jvf. ogsaa igalilik.

tunerssuk, Brystbenet (hos Mennesker og Pattedyr, men ikke hos Fugle; s. katik).

tuniorarpai, túniúpâ &c. s. d. F.

tunivâ, 1) giver ham Noget (-mik); 2) sælger det. Htr. **tunissivoĸ**; og i denne Form: 3) offrer. Jvf. pigdlî--voĸ under pe.

tuniorpâ, meddeler den Trængende Noget (Mad eller Klæder eller Andet, som han trænger til: -mik). Skjelnes maaskee ikke almindelig fra tunivâ.

tuniorarpai, giver dem alle, hver Noget; deler ud iblandt dem.

tunioráupai, bortgiver dem alle (Ting, Gjenstande), uddeler dem til Forskjellige.

tunissut, 1) en Gave; 2) et Offer. Jvf. pigdliaĸ under pe. tássa tike--rârtivta tunissutâ, det er en Gave fra ham, som besøgte os.

tunissivik, et Offersted; et Alter.

túniúpâ, giver det hen til Nogen (-mut); enten: giver det bort; giver det fra sig; ell.: overleverer det i en Andens Hænder. U. S. refl.: hengiver sig.

tunitdlagpâ, 1) afgiver Noget af sig til den; smitter af paa det (f. Ex. farvet eller fedtet Tøi ꝛc., som har ligget ved Siden af andet, som derved har faaet Pletter); 2) smitter ham med Sygdom. Htr. **tunitdlaivoĸ**.

tuno s. tunuk.

túnoĸ, Talg; Tælle; Fedt, som er talgagtigt.

túnulik, 3. 1) et Dyr, som har Talg; 2) spec. en stor Finhval (den største af de herværende Hvaler).

túnorpoĸ, (Prov.?) faaer en hvid og haard Hævelse i Ansigtet (især paa Kinden).

tunuk og **tuno**, Bagsiden; det, som er bagpaa eller bagved (modsat sak og jævnsides kak, og er altsaa Grundbegrebet her: selve Bagsiden i dens hele Brede samt Rummet nærmest udenfor samme; jvf. kingo. Alle Suffixer føies til tuno; s. kak). Med Suff. **tunua**, 1) den Side deraf, som vender bagud til; Ryggen; bl. A. Bagen af Haanden (i dette Tilfælde modsat iluk, s. S.); 2) Rummet nærmest bag ved det, som tænkes naaende hen til og hørende til det; 3) om et Land eller om Himlen: Østsiden. nunavta tunua, ell. og kun: tunua, Østkysten (af dette Land); Østgrønland. — Med Suff. og App. udtrykkes herved Præpp. bag ved, bag paa ꝛc.; f. Ex. tunuanit tikípara, jeg kom den bagfra; tunuminut ilivâ, han lag den bag ved sig; tunungnîpoĸ, den bag ved Dig; ꝛc. — Uden Suff. brug det kun i Term.: **tunungmut**, 1) ba ud; tilbage; 2) mod Øst. Af Man bruges her tunumut (af den anden Grun form) i den ene af Betydningerne, m forskjelligt, og overhovedet synes Saada efter Analogien med sak, ĸak og il ikke at være rigtigt.

tunungmukarpoĸ, 1) sætter Cou ad Landet til (fra den aabne Sø; nen mod Øst); 2) om Skydækket: driver m Øst. Jvf. sangmukarpoĸ.

tunuamio, en Østlænding; en Grø lænder fra Østkysten.

tunuarpâ, skyder den tilbage; flytter d bagud. U. S. **tunuarpoĸ**, 1) pas er skudt tilbage; 2) refl.: flytter sig t bage; enten: gaaer tilbage ell. trækker tilbage (f. Ex. for et Skjær); eller: b ver tilbage; kommer bagud. (Om i Sidste kan ogsaa siges: kinguarpoĸ, S.; men der er den Forskjel, at der r kinguarpoĸ tænkes paa Linien bag samt paa Tiden; ved tunuarpoĸ d imod paa Rummet bagved.)

tunuariarpoĸ (med Suff. bruges i neppe), viger mere og mere tilbage, el trækker sig efterhaanden tilbage (skrit viis ell. aaretagsviis; f. Ex. roer Ba den baglængs fra Isen, som truer de

tunugdleĸ, den Bageste; den, som in tager Rummet bagved. (Jvf. kingu -dleĸ og Anm. til tunuarpoĸ.)

tunugdliúpâ, 1) sætter det bag s ell. og bag Andet (-mut); 2) billedl slaaer det af Sindet.

tunuleĸ, d. S. s. tunugdleĸ, men br ges især med Suffixer (s. kangileĸ augpalugtup tunulerssua, Storfjel bag ved augpalugtoĸ=Fjeldet (bagved det nærmeste beboede Sted).

tunuleĸut ell. **tunuliaĸut**, m.S.-t Noget, som er paa selve dens Bagsi bl. A. spec. den tynde Ladestok, som l sit Sted bag paa en Riffel (men s ikke bruges til at lade den med).

tunulerîgput, s. de staae eller si ꝛc. bag ved hverandre (den Næstes F side vendt mod den Forriges Bagside s. n. tunússutigîgput).

nuporssorpoĸ, gaaer baglængs.
norĸúpâ, passerer det bagom (en Ø; et Fjeld &c.).
nugpoĸ, vender sig fra En, ell. vender Ryggen til Nogen ell. Noget (-mut).
nugtípâ, lader ham vende Ryggen til Nogen ell. Noget (-mut), eller lader ham vende sig fra En (modsat sâgtípâ, og s. n. tunutípâ).
núngavoĸ, er i fravendt Tilstand; staaer med Ryggen ell. Bagsiden vendt imod Nogen ell. Noget (-mut).
núngatípâ, lader ham ell. det være fravendt; stiller ell. lægger det med Ryggen ell. Bagsiden imod Nogen ell. Noget (-mut).
núpâ, vender Ryggen til ham ell. det; vender sig fra ham. U. S. i Pl. de vende sig fra hinanden ell. hinanden Ryggen. Htr. **tunússivoĸ**.
nutípâ, 1) vender ell. dreier ham ell. det med Ryggen ell. Bagsiden imod En eller imod Nogen eller Noget (-mut); 2) lader ham vendes Ryggen til af Nogen (-mut). S. sâtípâ. (Her maa Sammenhængen vise, i hvilken Mening Ordet skal forstaaes; efter Analogien med mumisípâ og Lignende ligge begge omtrent lige nær.)
nússutigîgput, s. de staae ell. ligge &c. med Ryggen vendt imod hinanden.
ngâ, túngavoĸ, tungeĸ, tungmarpâ, tungmivâ &c. s. tuk.
ngo, Saft i Bær ell. Frugt. Jvf. ivseĸ.
nguiarpâ ell. i Pl. **-rpai**, trykker ell. presser Saften af den ell. af dem.
unguiaivfik, spec. en Viinperse.
ngujorpoĸ, 1) er blaa (som Krækkebærsaft); 2) er blaagrøn. nuna tungu--jorpoĸ, Landet er grønt.
ngujorsivoĸ, bliver eller er bleven blaa ell. blaagrøn.
ngujuarpoĸ, er blaalig.
ngutsorigpoĸ, s. er smuk blaa ell. reen blaa.
ngusungnípoĸ, ts. smager af Bærsaft ɔ: er sød.
ungusungnitsût, Honning.
nguvoĸ og tũpâ s. tuk.
pa og, med det artikellignende ĸ (som i nogle Egne **altid** føies til): **tupaĸ**, Tobak; spec.: hollandsk Rulletobak. — tupa aulángitsoĸ, en heel Rulle Tobak.
tupaut, Tobak i Eie; Forraad af Tobak. tássa kisime tupautiga, det er al den Tobak, jeg eier.
tupauteĸarpoĸ, har ell. eier Tobak.
tupartortarpoĸ, bruger Tobak (enten ryger ell. snuser ell. skraaer); er vant til Tobak.
tuparugpoĸ og (Prov.:) **tupagĩpoĸ**, ts. længes efter Tobak; føler i høi Grad Savnet af Tobak.

tupagpoĸ, 1) farer sammen over Noget, som han pludselig forskrækkedes ved. á, tupaĸaunga, aa! jeg blev saa forskrækket. 2) vaagner ved Støi. (Uegentlig bruges det af Nogle om at vaagne overhovedet; s. iterpoĸ.)
tupagsârpâ, forskrækker ham pludselig; bringer ham til at fare sammen (med Forsæt).
tupagtípâ, 1) d. S. s. Foreg., men uforsætlig: indjog ham en pludselig Skræk ved det, han gjorde uden Hensyn til ham; 2) vækker ham (ved Støi eller ved at ruske i ham).
tupârpâ, d. S. s. Foreg. i Betydn. 2: faaer ham til at vaagne; forstyrrer ell. afbryder hans Søvn.
tupârnaĸ, vild Timian. (Hvorledes denne Urt er kommen til dette Navn, er ikke klart.)
tupaĸ &c. s. tupa.
tupeĸ, 3. et Telt. **tovĸa**, hans Telt. **tuperput**, vort Telt.
tupermiuvoĸ, boer i Telt.
tuperpoĸ, reiser Telt; sætter Teltet op.
tuperssuaĸ, 1) et stort Telt; 2) en Teltplads; neml. den lave Muur, hvorpaa Teltstængerne lægges, og Pladsen indenfor den (i denne Betydning i Pl. **tuperssússat**; s. pínguaĸ under pe).
tupârssuk, et Pjaltetelt; et ufuldstændigt eller usselt Telt (af faa og ringe Skind og Stænger).
tupârssugpoĸ, har reist et saadant Telt og boer i det (saa man til Nød kan sige, at han boer i Telt).
túpiorpoĸ, gjør ell. forfærdiger et Telt (gjør Stængerne &c. dertil).
túpissarpoĸ, har taget sit Telt med

sig; reiser med Telt, eller fører Telt med sig.

tupigâ, forundrer sig over ham ell. det, da man ikke kan indsee, hvorledes det gaaer til. tupigeĸâra aggíngingmat, jeg forundrer mig meget over, at han ikke kommer. ĸatángutigît kamáutut tu--pigitdlârăka, Søskende, som vredes paa hinanden, forundrer jeg mig altid høilig over, ell. ere mig ubegribelige. — Som htr. Form bruges tupigusugpoĸ, s. n.

tupingnarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man forundrer sig ꝛc.; han eller det er høist forunderlig ell. ubegribelig eller forbausende. (Et ligelydende Ord s. under tu--pípoĸ.) nâlángissusia tupingna--ĸaoĸ, hans Ulydighed er virkelig forbausende. ĸavdlunâtsiait ĸarmagaisa ilait tupingnaĸaut, nogle af de gamle Islænderes Muurværker ere forbausende (paa Grund af Stenenes Størrelse; hvorledes mon de have baaret sig ad med dem?).

tupingnaĸ, Interj. det er dog forunderligt!

tupingnartoĸ, en forunderlig ell. besynderlig ell. ubegribelig Ting ell. Person.

tupingnartuliaĸ, en Undergjerning; et Under.

tupigusugpoĸ, forundrer sig over Noget; falder i Forundring.

tupigusûtigâ, falder i Forundring over ham ell. det. (Omtr. d. S. s. tupigâ, dog udtrykker det som oftest en mere vedvarende Forundring.)

tupigutsagpoĸ, d. S. s. tupigusug--poĸ, men i høiere Grad ell. med Sindsbevægelse: er ude af sig selv af Forundring.

tupilak, et Uhyre, som man meente, at En og Anden kunde sætte sammen af visse Been og andre Ting, gjøre levende ved Trolddom og sende ud at kæntre og dræbe en eller anden bestemt Kajak, hvorefter det da fortærede den Dræbtes Indvolde.

tupigdlivâ, gjør et saadant Uhyre for ham ɔ: som skal ombringe ham og æde hans Indvolde.

tupípoĸ, faaer Noget siddende fast i Halsen, ell. der bliver Noget siddende fast i Halsen for ham (som han enten kv… les i ell. dog er nær ved at kvæles i).

tupilerpoĸ, har slugt for Meget p… eengang, saa det ikke kan komme ne… men begynder at sidde fast i Halsen p… ham.

tupínaĸaoĸ, det er til at kvæles i; d… bliver siddende En fast i Halsen (seig e… drøi Spise; eller naar man ikke er su… ten). Lyder hos de Fleste ganske so… tupingnaĸaoĸ, s. under tupigâ.

tupínarâ, finder det kvælende ell. dre… at faae ned (Mad).

tusarpoĸ, hører (at —; mest med Particip). M. S. **tusarpâ**, 1) hør… ham ell. det (Lyden deraf); 2) hører o… ham ell. det; 3) hører paa ham; høre… hvad han siger; især: a) hører ha… Tale; b) hører hans Mening; c) hør… ham i hans Lectie; 4) hører hans Or… og gjør derefter: a) adlyder ham; b) bør… hører ham. Htr. **tusaivoĸ**.

tusardlerpâ, giver ham ell. den Nog… at høre ɔ: 1) lader ham høre Noget… meddeler ham Efterretning om Nog… (-mik); giver ham et Vink ꝛc. aut… -dlarfigssavtínik tusardlíngilara, je… har ikke ladet ham høre ell. vide, naar … skulle reise. anguartut tusardlerat… -dlákit, underret Roerskerne (om det, vi … talte om: at ell. naar de skulle komme ꝛc.

tusardliúpâ, lader det høres ell. ryg… tes (for Nogen: -mut).

tusardluarpoĸ og m. S. **-rpâ**, hør… ell. har hørt vel ɔ: 1) hører det, so… godt er; hører behagelige Tidender ꝛc. (b… A. ved at høre sin Slægtning opkaldt… 2) har hørt det fuldstændig; har faa… fuldstændig Efterretning om ham ell. o… det; 3) har forstaaet ham godt ell… rigtig.

tusarnarpâ, hører ham eller det f… første Gang.

tusarnârpoĸ, er Tilhører; hører pa… hvad der bliver sagt, fordi det intere… serer ham. Mest m. S. **tusarnârpâ**… hører paa, hvad han siger; er hans o… mærksomme Tilhører. Jvf. issiging… -nârpoĸ og takoránârpoĸ.

tusarnerpoĸ, s. er indtagende ell. li… lig ell. behagelig at høre paa (den, so… taler saa indtagende, ell. hans Ord; e… den, som musicerer saa smukt, eller ha…

Instrument; ell. Fuglenes Kviddren ell. Hvadsomhelst, Ens Øre finder Behag i). Jvf. takoránerpoĸ.

sarnarâ, finder, at han ell. det er behagelig ell. indtagende at høre.

sarnĩpoĸ, ts. er ubehagelig at høre; lyder stygt &c. (i Alt modsat tusarner-poĸ).

sarssauvoĸ, er lydelig og tydelig; kan høres og skjelnes (en Lyd); kan forstaaes (en Tale; et Udtryk).

sássârpoĸ og m. S. **-rpâ**, hører feil; forstod feil; troede at have forstaaet ham, men det var ikke det, han sagde (f. Ex. troede at høre: nũpara, medens der sagdes: nungúpara). Suffixet gaaer her paa Personen; s. n. tutsardlugpoĸ.

sâvoĸ og **-vâ**, kan høre; og som Følge deraf endvidere: hører efter; har hørt, hvad der blev sagt; har forstaaet det. tu-sâvunga, jeg hører eller kan høre; jeg er ikke døv (naar f. Ex. Nogen gjentager for En det, som man har forstaaet). oĸalugtut tusâváka . . ., jeg hørte dem tale om, at &c. tusâvinga? har Du forstaaet mig?

sâgínarpâ, hører kun, hvad han siger ɔ: efter Sammenhængen enten: 1) modsiger ikke ham ell. det; taaler det, han siger (Skjænd &c.); jvf. ilagínarpâ; eller: 2) gjør ikke det, han beder om. — tusâgínarnaviángilâtigut, han vil jo gjøre det, som vi bede ham om.

sâmavâ, har hørt ham omtale; især: — fremfor Andre ell. mere end almindelig (godt ell. ilde): har hørt ham berømme &c.

sâmassaĸ, En, som man har hørt omtale fremfor Andre; saal. bl. A.: en berømt Mand (men kan eft. Omst. ogsaa betyde: en berygtet).

sâtípâ, lader ham kunne høre, eller lader ham høre til ell. efter. Bruges især i Inf.: tusâtitdlugo, ladende ham høre til ɔ: i hans Paahør, ell. imedens han hører efter; tusâtitdlunga, i mit Paahør, &c.

sangiasârpâ, siger ham det, han ikke gjerne vil høre; lader ham høre bidende Ord; især paa en forblommet Maade: giver ham Stikpiller; taler om Andre i hans Nærværelse og mener ham, &c. Sjeldnere om Grovheder: overfuser ham &c.

tusilarpoĸ, er døv.

tusitdlarpoĸ og **tusitdlagpoĸ**, bliver ell. er bleven døv.

tutsaĸ [Paahør; anal. táko]. Bruges kun med Suff. og App., navnl. i Loc., f. Ex. **tutsâne**, i hans Paahør; men er overhovedet ikke almindeligt; sædvanligst udtrykkes dette ved Inf. af tusâ-típâ, s. o.

tutsarigpoĸ, s. hører godt; er lydhør.

tutsarigsivoĸ, bliver eller er bleven mere lydhør; hører nu bedre.

tutsardlugpoĸ og m. S. **-gpâ** (modsat det Forrige og tusardluarpoĸ), — 1) hører ikke godt; 2) forstod det ikke ret, ell. forstod det feil (som tusássâr-poĸ, men med Sagen som Object); sjeldnere: 3) hører det, som ondt er; hører ubehagelige Tidender &c..

tutsiúpoĸ, rygtes; kommer i Omtale.

tusiagpoĸ, halter.

tûsinte (tusind; men opfattet i Analogi med arfineĸ og arĸaneĸ, altsaa: nærmest som Ordenstal), m. S. **tû-sintiat**, den tusindste.

tûsintigdlit, Pl. (som have den tusindste ɔ:) tusinde i Tallet. sisamanik tûsintig-dlit, fire tusinde. tûsintilê, deres Tusinder ɔ: de Tusinder, hvoraf de bestaae. Jvf. untrite.

tusuvoĸ, er lidt misundelig paa Nogen, og **tusugâ**, — paa ham, fordi han selv ikke kan opnaae det Samme som den Anden (at kjøbe eller at fange &c.). Staaer i Brugen omtr. midt imellem usorâ og singápâ; dog synes Grundbetydningen at være en anden, s. d. F. (I Labr.: længes efter ham ell. det.)

tutsuvigâ, sætter Lid til ham; betroer sig til ham til en vis Grad (neriugalugo, ilumôrsoralugo). Bruges maaskee mest med -ngilaĸ: betroer sig ikke til ham; anseer ham ikke for paalidelig.

tũssaĸ, tússut, tutigpâ, tutivâ, tutuk &c. s. tuk.

tutsaĸ, tutsiúpoĸ &c. s. tusarpoĸ.

tutsuvigâ s. tusuvoĸ.

tûtsineĸ, 3. 1) en skaldet Plet paa Siden af Hovedet (hos Kvinder), som er kommen af altfor stærk Opstrammen af Haarene; 2) et skaldet Hjørne i Tindingen i Almindelighed (afseet fra, hvoraf

det er kommet). Ordet synes dannet af et forøvrigt ubekjendt tûtsivâ, som maaskee egentlig hører til tuk, neml. som Biform af tũpâ, og som da omtr. vilde betyde: spænder det for stærkt imod anden Spænding.

tûtsinekarpok, har en saadan skaldet Plet paa Siden af Hovedet eller ov Tindingerne.

tûvâk s. tûgâk.

tuve, tûvfik, tuvilik &c. s. tuk.

tuvne, Tatovering paa Kinderne ell under Øinene.

tuvssarpâ s. tume.

U.

uâ, et Udraab, som i Ord omtr. kunde udtrykkes ved: var Dig! nu skeer Dig en Ulykke! og bruges 1) naar man forfølger en Sælhund; 2) til Mennesker: haanende, spottende eller skræmmende; 3) i lignende Betydn. som iâ, omtr. som: nu gaaer det! vee den, som det rammer!

uârtorpok, raaber saaledes; hujer (hyler ad det, som vælter sig frem ɔc.).

uartak (synes sammensat, men Stammen er ubekjendt), Prov. 1) et Træspunds i en Fangeblære (ellers kissug-tak, s. S.); 2) en Skibsblok (eller egentl. Skiven i den, af Ligheden i Formen med et saadant Spunds).

uernarpok og ueruatorpok s. uípok.

ûgak s. ûvak.

[**uggorpok**. Er Grundformen til de Følgende, men bruges, saavidt vides, ikke. Deraf:]

ugguarpok, harmes ell. er fortrydelig paa sig selv, over at Noget mislykkedes for ham; især: over at Noget undgik ham, som han kunde have faaet, hvis han ikke havde baaret sig saa ubehændigt ell. dumt ad.

ugguarâ, harmes ɔc. over den ell. det, at ɔc. âtâk ugguarâ kivdlíngínamiuk, han harmes over Sortsiden, at han ikke ramte den tilgavns.

uggornakaok ell. **ugguarnakaok**, det er høist harmeligt, at det ikke lykkedes bedre, eller at den undgik En; man var dog saa nær ved at faae den. — kilaluvatsiarssuak uggornakaok, pi-tugtúngímigavtigo, det er ret harmeligt med den deilige, benyttelige Hvidfisk (at den drev bort); at vi dog ogsaa vare saa dumme ikke at fortøie den (men bl slæbte den lidt op, da det blev Nat).

ûgdlivâ og ûgdlerpâ s. ûvok.

ûgdlutigâ s. ûligpok.

ûgpâ, gjør et Forsøg med det. Brug kun sjelden ell. saagodtsom ikke (tildee vel paa Grund af dets Lighed i Lyd med ũpâ, s. ûvok); hvorimod de Følgende ere almindelige.

ôkátârpâ, gjør Forsøg, det ene efter d andet, med det ɔ: anstiller en Prøve dermed proberer det; prøver det, hvorledes det v være (f. Ex. prøver et nyt Klædnings stykke ell. et Redskab ell. en Baad ɔc ell. forsøger at gaae ɔc.); bl. A.: prøv dets Smag; smager paa det. — — - U. S. forsøger sig i Noget. avdloriar -nek ôkátãsassutit, prøv paa at gjø et Skridt! káinamut ôkátârtípar jeg har ladet ham forsøge sig i Kaja aitsât ôkátârpunga najorkutekaı -nanga, det er første Gang, jeg h forsøgt at være (at gaae, at tale ɔc uden Noget at støtte ell. holde mig til. Ji misiligpâ og n. únsserpâ, og s. d. F

ûgtorpâ, anvender Prøve paa det; 1) f at komme til Kundskab om dets Mas ell. Størrelse: prøver, om han kan løs det ɔc.; især: maaler det; veier det (m Noget: -mik). S. n. ússersarpâ. - 2) forsøger, om han kan gjøre det : (dog bruges i denne Betydning almind ligst enten ôkátârpâ ell. ússerpâ).

ûgtũpâ (-mut), maaler det paa Nog ell. afmaaler det efter Noget (om det ligesaa stort, ell. om det passer dertil; f. E afmaaler Træet til en Piil efter Kaja ken, ell. det, som tilskæres, efter Mø

steret ɔc.). ĸaleraligtane ernerminut ûgtũpâ, han maalte den ĸaleralik, han havde fanget, paa sin Søn (om den var ligesaa stor som han, ell. større ell. mindre). íkuvfigssânut ûgtũtásavat, Du skal jævnlig maale det efter det, som det skal sættes i.

gtût, 1) Noget, hvorefter man afmaaler Andet: et Mønster eller Lignende; 2) Noget, hvormed man maaler Andet (en Vægtskaal, en Bismer, en Tommestok, et Stykke Træ, en Snor, sin Arm ell. Hvadsomhelst, man bruger som Maal); 3) især: et Maal af den Slags, som her i Handelen betragtes som Enhed: en Alen; et Pund; en Pot. I en Deel af Landet bruges dette Ord kun i den første Betydning; s. n. ússersaut.

gtorfigâ ell. ûgtuivfigâ, tilmaaler ham Noget (-mik).

gtûtigâ (-mut), 1) afmaaler Noget derefter; 2) maaler ell. veier dermed.

sserpâ (dannet paa lignende Maade som agsserpâ af auk, altsaa egentlig: anbringer en Prøve derpaa), 1) forsøger det; prøver paa det. U. S. forsøger sig i Noget. I denne Betydning bruges det iflæng med ôĸátârpâ (s. o.); f. Ex. ungasigsumut pisungneĸ ússi-ngisáinarpoĸ, han har aldrig forsøgt sig i eller prøvet at gaae et langt Stykke. ata últísagit, kiagssusia, prøv det dog engang, (og føl) hvor varmt det er. 2) forsøger ham; enten: a) prøver paa, om han vil opfylde Ens Ønske ell. give En det, man vil bede ham om; eller: b) prøver paa, hvad han vil gjøre; frister ham.

ssîssoĸ, 1) En, som forsøger Noget ell. Nogen (-mik); 2) Fristeren (spec. om Djævelen).

sserneĸarpoĸ og ússigauvoĸ, 1) er forsøgt; er prøvet; der har Nogen engang prøvet paa det; 2) fristes eller er bleven fristet.

ssernarpoĸ, man fristes eller sættes paa Prøve derved; det er fristende; man kan let forløbe sig ved det eller komme paa Afveie derved.

ssernartoĸ, det, hvorved man fristes ɔc.

ssiut ell. ússîniut, m. S. -tâ, det, hvorved ell. hvortil han frister En. — Disse og det Foregaaende svare altsaa eft. Omst. til: Fristelse (for Nogen: -mut).

ússerarpâ, 1) giver ham Tegn med Haanden (vinkende eller advarende ɔc.); 2) forsøger det flere Gange i Rad.

últísorpâ (anvender Forsøg paa det), 1) giver ham Tegn med Haanden (som det Forrige); 2) maaler, om det kan passe, ell. hvorledes det skal gjøres (f. Ex. maaler med en Snor, hvor der skal bygges).

últísarpâ, 1) forsøger eller har forsøgt det oftere (og kjender det altsaa af Erfaring); 2) stiller ham oftere paa Prøve; frister ham oftere; 3) d. S. s. ûgtorpâ, i hvis Sted det i en Deel af Landet gjennemgaaende bruges; ligesaa:

últísaut istedetfor ûgtût i Betydn. 2. og 3, og

últísautigâ og últísaivigâ istedetfor ûgtûtigâ og ûgtorfigâ (s. o.).

ugpat, m. S. -tâ, et Laar (af Mennesker eller Dyr); en Skinke; en Bagfjerding; i Pl. begge Skinkerne; en heel Bagdeel. ugpatika ilisimángitdlat, mine Laar ere følesløse (af Kulde).

ugpánagpoĸ, faaer en Bagfjerding ell. Skinke af et Dyr til sin Deel.

ugperpoĸ, troer.

ugperâ, 1) troer ham; troer, hvad han siger; 2) troer det (Ordet, Fortællingen ɔc.).

ugperfigâ og -mut ugperpoĸ, troer paa ham.

ugpertai (Pl. af ugperte med Suff.; altsaa dannet paa ualmindelig Maade), de, som troe paa ham; hans Troende.

ugpernarpoĸ, 1) man troer ham (hvad han siger), ell. man troer det (det Sagte); 2) han er troværdig, ell. det er troligt.

ugpernarsaivoĸ (htr.; oĸautse ug-pernarsarpâ) bruges for: sværger (ved Nogen ell. Noget: narĸigsigalugo, s. under narĸigpâ).

ugperneĸ, 3. Troen (absolut: det, at troe). ugperníkut, ved Troen. ug-pernermigut, ved sin Tro (ved det, at han troer ell. troede).

ugperssusia (-ssuseĸ, 2. m. S.), hans Tro ell. hans Troen; hans troende Sindelag (som udgjør en Deel af hans Væsen). ugperssutsimigut, ved sin Tro (ved sit troende Sindelag).

ugperusek, 2. m. S. -**sia**, det, at og hvorledes han troer; hans Maade at troe paa. (Jvf. ajortuliausek og angeru-sek, og s. piúmasek.) Bruges efter Sagens Natur ikke meget eller saagodtsom ikke, men er et temmelig godt tilsvarende Udtryk for: hans Religion.

ugperissak, m. S. -**ssâ**, 1) den, hvis Ord han troer; 2) det, han troer; især: en af hans Religions Troesartikler. — kristumiut ugperissait, de christelige Troesartikler.

ugperissagssak, d. S. s. Foreg. med Bibegreb af det Tilkommende: spec. en Troesartikel, betragtet som Læreartikel.

ugpik, 3. en Ugle (neml. den her hjemmehørende Sneugle).

ugsagpok og ugsarnek s. ukivok.

ugsik, 3. et Stykke Hornkvæg; en Oxe ell. Ko. (Er dannet af: Oxe.) ugsiu-tai, hans Hornkvæg.

ugsugpok, Prov., d. S. s. alugsor-pok(?).

ugssuk, en Remmesæl; en Bairobbe (den største herværende Art Sælhunde, af hvis Hud Harpunremmene skæres). — Ironisk, som det synes, er Navnet paa det mindste Pattedyr, som Eskimoerne kjende, neml. en Spidsmuus (i Labr.), dannet af dette den største Sælhunds Navn: **ugssungnak**; og at den fører Navnet netop paa Grund af sin Lidenhed, sees end tydeligere deraf, at den mindste Art kaldes **ugssungnavik** (den egentlige ugssungnak).

ûgtorpâ &c. s. ûgpâ.

uiak, en Hvidfiskeunge. (I Labr.: ugiak, altsaa her med bortkastet g.)

uiarpà, gaaer uden om et Næs ell. Lignende, som er i Veien.

uiariak, 2. det, man skal gaae udenom; et Næs at bøie omkring. tássa kana-jormiunut uiariâ, omkring det Næs kommer man til kanajormiut. uiariâ sivisokaok, det er en lang Tid, man bruger for at komme omkring det Næs (ell. den Ø &c.).

uiartorpâ, bider den ihjel og river den i Stykker (den ene Hund den anden. Synes dannet af en forøvrigt tabt Stamme; medmindre det skulde høre til det Følgende).

uiánivok, kun forlænget: **uiánissâr-pok**, brummer, knurrer (en Bjørn ell. en Hund; og vilde sandsynligviis ogsaa bruges om Løvens Brøl, hvis det hørtes her).

uigo, ell. i nogle Egne med bortkastet g **uio**, en Skjødning til Længden. — — M. S. **uigua**, Skjødningen paa det det, som er sat dertil i Længden.

uiguvâ (eller **uiuvâ**, og ligesaa i det Følgende), sætter Noget til det i Længden; øger det (Hvadsomhelst). — Htr **uigussivok**.

uigunek, 3. mest m. S. -**nera**, Stedet, hvor det Tilsatte er føiet sammen med det Andet.

uigúnerpâ (forsyner det med en uigu-nek), knytter et Stykke til det (en Line ell. Lignende).

uigúnersorpâ, knytter flere Stykker til det, det ene til det andet.

uiggut, kun i Pl. og helst m. S. **uiggu-tai** ell. **uiggutigssai**, den flettede Senetraad, hvormed Skindene til en Kajaks Betræk øges sammen.

uilok, 2. en Musling; navnl. den almindelige Blaamusling (og bruges baade om selve Dyret og om Skallen og om begge under Eet).

uilorak, 2. en anden Muslingart (lille og bred).

uiluvik, en Østers.

uilortarpok (anal. imertarpok, ki-ssugtarpok), samler Muslinger paa Strandbredden.

uiloraussârpok, (leger Musling ɔ:) tumles om i Søen, som om den kun var en Muslingskal (en Baad i haardt Veir).

uíngiarpok, fløiter med Munden (een Gang).

uíngiartorpok ell. **uíngiarssug-pok**, d. S. s. Foreg., men vedvarende (saal. som det almindeligst skeer): fløiter et Stykke med Munden.

uíngialavok eller -**lârpok**, er fløitende (Lyden, Tonen).

uípok, t. 1) oplader sine Øine; seer op; begynder at see (f. Ex. den, som sov ell. som var blind); 2) opspiler sine Øine sætter store Øine op af Forbauselse ell. Overraskelse ell. Skræk ell. pludselig Angst stirrer, gloer. (Bruges omtr. som hos os taber Mund og Mæle.) S. d. F.

uípatdlagpok, d. S. s. Foreg. i Betydn. 2. og bruges vel nok saa ofte.

[u]isípâ, 1) oplader hans Øine; 2) gjør ham seende; 3) bringer ham til at sætte store Øine op; giver ham Noget at gloe paa (f. Ex. ved at sige Noget eller vise ham Noget, som sætter ham aldeles i Forbauselse). I sidste Betydning bruges dog mest **uisatípâ**, s. d. F.
[u]savoĸ, 1) har Øinene aabne (f. Ex. En, som ligger vaagen). ukatdlit si[-]-nigtarput uisavdlutik, Harerne sove med aabne Øine. 2) staaer med opspilede Øine af Forbauselse ꝛc. Bruges meget i denne Forstand og ofte ligefrem [i] Betydning af: blev forbauset ell. dygtig overrasket ell. forskrækket.
[u]tsápâ og **uitsatigâ**, staaer med opspilede Øine af Skræk ꝛc. for hans Skyld [e]ll. i Anledning af ham eller det; eller [v]idere: sættes i Angst eller Forbauselse [o]ver ham ell. det. nâlángíkuvit uit[-]-sánekásángilatit, naar Du ikke lystrer, [v]il intet Øie staae opspilet for din Skyld [o]: vil Ingen forbauses over det ell. finde [d]et andet end naturligt, naar der engang [t]ilstøder Dig en Ulykke som Følge deraf.
[u]saruserpoĸ, s. faaer pludselig Noget at see ell. at høre, som han bliver [f]orskrækket over, men dog maa give sig [i] Færd med (f. Ex. naar En er falden [i] Vandet); og saal. eft. Omst.: faaer [k]ravlt ved Forskrækkelse.
[u]sorerpoĸ, s. blinker med Øinene. M. S. — ad ham (for at give ham et Tegn).
[u]sorînaĸ, i et Øieblik.
[u]sorersorpoĸ og **-rsarpoĸ** eller **uisorilavoĸ**, funkler; skyder Straa[l]er for Øiet (en Stjerne; saal. som det [i]sær er Tilfældet ved Forandring i Luften).
[u]ssivoĸ, aabner Øinene (en Hundehvalp eller anden blindfødt Unge af et Dyr).
[u]verput, s. eller helst **uiversor[-]ssũput**, de løbe i Skræk eller Forbauselse imellem hverandre eller hen til [d]et, som voldte Skrækken; ere i stærk Bevægelse ell. Bestyrtelse ell. i Oprør over [N]oget Usædvanligt.
[u]rnarpoĸ (Prov.: uerngarpoĸ), er [s]øvnig.
[u]rnarnarpoĸ, man bliver søvnig [d]eraf; det gjør En søvnig (Heden i Huset; Aftenens Komme ꝛc.).

uernagssaĸángilaĸ, er slet ikke søvnig; kan ikke sove.
ueruatorpoĸ, Prov. begynder pludselig at græde, fordi det blev forskrækket (et Barn).
uivssârpoĸ, bliver svimmel i Hovedet (f. Ex. af at gaae rundt), saa han falder.
uivssánguvoĸ, er svimmel eller fortumlet i Hovedet, saa det løber rundt for ham (af Sygdom ell. hvilkensomhelst anden Aarsag. Egentl.: har ondt af Svimmelhed).
uivssángunarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man bliver ell. er bleven svimmel af det; det gjør En svimmel ell. bevirker Svimmelhed.
uivfak, en Bregne.
uivssârpoĸ &c. s. uípoĸ.
[**ujagpoĸ**, strækker sig op over Noget; naaer op over sin almindelige Høide. Bruges ikke her, men i Labr. deels om Baadebetrækket, naar det naaer op over Rælingen, deels om en Sælhund, som viser sig halvt op over sit Hul i Isen. Deraf:]
ujákarpoĸ (dannet som alákarpoĸ), mest m. S. **-rpâ**, bøier sig ud over Noget for at see det, som er bag ved det. (Suffixet gaaer paa det, man vil see).
ujangípoĸ, ts. 1) bøier sig langt ud over Noget for at see, hvad der er bagved; 2) uden denne Hensigt: bøier sig saa langt ud over Noget, at han let kan falde ned; 3) overført paa en Klipperyg ell. Lignende: strækker sig ud over Stranden heelt til Søen.
(**ujatserpâ**, faaer det til at naae heelt op?. Bruges ikke; derimod de Følgende.)
ujatsiutit, Pl. 1) de Skulderremme med Beenknapper paa, hvormed Halvpelsen ell. Vandpelsens Underdeel trækkes op, saa høit man vil have den; 2) Buxeseler.
ujatsiuserpoĸ, 1) trækker sin Vandpels ell. Halvpels op ved Skulderremmenes Knapper; 2) knapper sine Buxeseler.
ujajarpâ og **ujajârpâ**, 1) priisgiver hans Gods; tager Noget med Magt fra ham; plyndrer ham ud; 2) priisgiver det (en Andens ell. sit Eget); tager det og kaster det ud, at Folk kunne rives om det. (Der synes at være den Forskjel i begge Formers Betydning, at Suffixet i den første gaaer paa Personen,

i den anden paa Godset; men da de tildeels bruges iflæng, er Forskjellen ikke sikker.) Htr. **ujajârpok** og **ujajaivok**.

ujajârssugpok, priisgiver Noget af Glæde; gjør Uddeling (f. Ex. naar et Barn begynder at gaae, ell. en Dreng første Gang fanger, ꝛc.).

ujajârssûtigâ, priisgiver det saaledes.

ujákarpok s. ujagpok.

ujalo, (i en Deel af Landet: **ujalok**, 2), 1) en Sene; 2) en Sene at sye med; Senetraad; 3) undertiden (som nukik) om: Kræfter. táuna ujalokángilak, han har (ligesom) ingen Sener ɔ: ingen Kræfter, ell. duer ikke til anstrengende Arbeide.

ujalugssak, Senetraad ell. overhovedet Traad til Noget (at sye det med). ujalugssakarpa? har det Traad til sig ɔ: er der ell. har Du Traad til at sye det med? ujalugssakartíngilara, jeg lader det ikke have Traad til sig ɔ: jeg har ikke ell. jeg kan ikke skaffe Traad til at sye det med.

ujalugssiak, (gjort til at være Traad ɔ:) europæisk Sytraad (af Hør eller Bomuld).

ujaluvâ, træder den (Naalen). Jvf. nuivâ f.

ujamik, et Halsbaand.

ujamigsârpok, faaer ell. har faaet et nyt Halsbaand.

ujámerpâ eller **ujamilerpâ**, giver ham ell. hende ell. den (f. Ex. et Dyr) Halsbaand paa. U. S. refl.

ujameriak, 2. (synes sammensat, s. inuiak; men en nærmere Stamme kjendes ikke) kun i Pl. **ujamerissat**, en vrimlende Mængde; en Vrimmel. ujameriagssuit, en stor vrimlende Mængde; en talløs Vrimmel.

ujameriagput, de vrimle; de ere tilstede i vrimlende Mængde; i Sg. **ujameriagpok**, det vrimler (Stedet). imerput ûmassúnguanik ujameriagpok, vort Vandsted vrimler af (egentl.: med) Smaadyr.

ujarak, 2. 1) en Steen. aulisautip ujarâ, Sænkestenen paa en Fiskesnøre. 2) Steen som Stof. nunavta ujarai, Stenene i vort Land, ell. Stene af de Arter, som findes i vort Land. ulimaut ujarak ell. ujaraussok, en Steenøxe. Mindre heldig bruges det af Nogle ogsaa om: 3) Porcellain; bedre vilde være **ujaraussiak**.

ujaragssak, en Steen, tjenlig til Sænkesteen.

ujaraerserpok, har mistet Sænkestenen af sin Snøre.

ujarkeraok ell. **ujarkerivok**, i Arbeide med Steen; bryder ell. hugger ell. samler Steen.

ujarpâ, leder efter det (som er tabt e[ll.] blevet borte). Htr. **ujardlerpok**.

ujáupâ, leder efter Noget (-mik) f[or] ham. Htr. **ujáussivok**, spec. led[er] for de Efterladte, neml. efter den, s[om] er omkommen i Kajak.

ujariagâ, htr. **ujariatsivok**, fø[ler] Savnet af Nogen ell. Noget, som m[an] før havde det godt med (Føde; U[n]derhold; en Forsørger ꝛc.), ell. som m[an] skulde have og havde gjort Regning pa[a] men ikke fik; kommer tilkort derved, [at] man ikke har ham eller det. kivfa[m] ujariagâra, jeg savner min Tjenerin[de]. angúsaermat nerissagssamik ujaria[...] -silekaunga, da han har ophørt m[ed] at fange Sælhunde, begynder jeg ret [at] lide Mangel paa Mad. (Grundbegre[bet] er her altid, at man ligesom leder ef[ter] det, ell. tænker: havde jeg dog blot d[et] jeg har mistet. Jvf. makaissivâ.)

ujarianakaok, man føler Savnet [af] ham ell. af det; man kan ret mærke, [at] man har mistet ham ell. det; det g[ør] et Skaar i Regningen ell. i Ens O[m]stændigheder.

ujariatsinakaok, man savner [det] som man havde gjort Regning paa [ell.] var vant til; man er ikke i de g[ode] Omstændigheder som før, ell. som m[an] kunde være, naar man havde det, m[an] har mistet.

ujákarpok, ujangípok, ujatsiutit [s.] ujagpok.

ujoruk, m. S. **ujorua**, hans Søst[er]barn.

ujúkuak, 2. et Stykke Spæk med [en] Pind paatværs eller en skjult Fiskek[rog] i, som ved en Line kastes ud i S[øen] for at fange Maager med.

ujúkuartorpok eller m. S. -rp[â], staaer paa Stranden og fanger Maa[ger] paa ovennævnte Maade.

ujumik, Prov. Damp fra Søen [...]

Foraaret i mildt Veir; Foraarsfrostrøg. (Egentl. maaskee overhovedet: fugtig Dunst i Luften af Varme, og Uklarhed af saadan Dunst; s. videre.)
umigpoĸ, t. Prov. der er saadan Foraarsfrostrøg (som gjør Luften over Vandet ligesom taaget).
uvigpoĸ, t. (Prov.?) er ligesom taaget at see igjennem (Luften, ell. Ens eget Øie, ell. en uklar Vinduesrude, ell. matslebet Glas og Lignende). silaga ujuvigtorssûvoĸ, jeg seer Alt ligesom igjennem en Taage. Rimeligviis er dette og det forrige eet og samme Ord, kun i dialectisk forskjellige Former.
kaleĸ, 2. en Hare.
kaliaĸ, en Hareunge.
kalínguaĸ, en Kanin (hvoraf enkelte undertiden ere blevne tilførte).
kaleriaĸ, 2. et hvidt Exemplar af et Rensdyr ell. en Sælhund (en Art ufuldkomne Albinos: Øinene have som oftest deres naturlige Farve, dog forekomme de ogsaa rødlige).
kaliussaĸ, i Pl. **-ssat**, Kjærduun (en sivlignende Græsart med en hvid Dusk i Enden).
kamarpoĸ, rokker frem og tilbage med Kroppen (eller og med Kajakken, hvilket bliver det Samme, eftersom Manden og Kajakken betragtes som Eet). I andre Egne: **ukumarpoĸ**, som om det var dannet af ukuvoĸ, s. S.
karpoĸ, løsner sig fra sit Sted og falder ud (et Stykke af en Bratning, af et Isfjeld, af Iskanten, af en udhulet Klint, af en Muur og Lignende).
karneĸ, 3. ell. i Pl. **-nerit**, Jord eller Klippebrokker ell. Iis 2c., som saaledes er falden ned.
káupâ, falder saaledes ned med ham ɔ: imedens han staaer paa det. ĸáungup ũkáupânga, Iskanten faldt ned med mig.
kiaĸ s. d. F.
kioĸ, 1) Vinteren; 2) Aaret. ukiúkut, om Vinteren. ukiut sisamat tamânĩ-narpoĸ, man (jeg) har været her i fire Aar. ukioĸ mána ukiûtitdlugo, i Løbet af dette Aar ell. af denne Vinter.
kiorpoĸ, det bliver eller er blevet Vinter.
kiûvoĸ, det er Vinter.
ukiũpâ, det bliver ell. er blevet Vinter for ham; Vinteren overfaldt ham (inden han kom hjem, ell. fik sit Huus færdigt, 2c.).
ukiortaĸ, et ungt Dyr fra Aaret tilforn, aarsgammelt ell. noget derover.
ukîvoĸ, overvintrer paa et Sted (-me).
ukîvik, en Vinterplads. M. S. **ukîvia**, hans Vinterplads (enten hvor han regelmæssig boer om Vinteren, eller hvor han overvintrede engang).
ukîssut (de, som overvintre) bruges i NGr. undertiden om: de Danske (i Landet). Benævnelsen hidrører (ligesom avangnardleĸ, s. S.) fra Colonisationens første Tid og betegner de Danske som bosatte i Landet i Modsætning til de hollandske Hvalfangere, som kun om Sommeren pleiede at komme til Landet for at handle.
ukiaĸ, Efteraaret. ukiákut, om Efteraaret.
ukiarpoĸ, det bliver ell. er blevet Efteraar.
ukípâ, htr. **ukitsivoĸ**, driller et Øie paa en Synaal. (Skal i Labr. desforuden bruges om overhovedet at skære et Stykke midt ud af Noget.)
ukivoĸ, har faaet Lyst til Mere af det Samme (f. Ex. finder sig saa vel tjent med Ens Arbeide, at han stadig holder sig til den Samme; ell. har moret sig saa godt ved Noget, at han snarest muligt søger at gjentage det, og Lignende; s. videre). Bruges af Nogle iflæng med uverivoĸ, men er overhovedet ikke ganske almindeligt.
ukisautit, Pl., spec. angmagssat-Hoveder ell. Lignende, som strøes omkring en Rævefælde, for at Ræven skal faae Lyst til Mere af det Samme, naar den har fortæret dem, og søge hen til den egentlige Lokkemad i Fælden.
úkípâ, har faaet Lyst til Mere af det og vil derfor ikke give Slip paa det (f. Ex. det, han betragter; ell. Noget, som han har i Brug; ell. en Beskjæftigelse, 2c.). Htr. **úkíssivoĸ**.
ukerũput, de trænge sig i Masse ind i et Rum ell. hen til et Sted, idet hver af dem vil see eller høre Mere af det, ell. komme det nærmere, eller være den Første. S. d. F.
ugsagpoĸ (egentl. vel: har faaet Lyst

til Mere af det, han har hørt om ell. seer Noget af), i Pl. **ugsagput**, de stimle sammen til eet Sted (for at see, hvad der er paa Færde, eller naar der kommer Reisende, ꝛc. Bruges bl. A. ogsaa om Ravnene ell. om Tangloppene, der stimle sammen om et Aadsel). su--ssut savko ugsagtorssuit? hvad er det, Folk dernede stimle sammen for?

ugsagsârpai, lokker dem tilhobe et Sted hen (f. Ex. ved en Krigslist).

ugsarneĸ, sjeldnere: **ugsuarneĸ**, 3. Trækvind igjennem store Aabninger (f. Ex. ind ad en Huusgang eller et aabent Vindue, ell. igjennem en Fjelddal, hvor der er Vindtræk, medens det ellers er stille omkring).

ugsarnerpoĸ, s. det trækker saaledes igjennem en stor Aabning.

uko og ukorsê s. uva.

ukuaĸ, m. S. **ukuâ**, hans ell. hendes Svigerdatter eller Svigerinde, nemlig: 1) Søns Kone; 2) Broders Kone; 3) Kones eller Mands Broders Kone. (Jvf. ningauk, angajornoĸ og nu--kaornoĸ.)

ukuaussaĸ, m. S. -**ssâ**, d. S. s. Foreg. igjennem en Stedsøn ell. Halvbroder.

ukumarpoĸ s. ukamarpoĸ.

ukutseĸ s. uva.

ukuvoĸ, knækker sammen ell. bukker sig nedad under en Vinkel, saaledes at de sammenbukkede Dele hver for sig forblive lige (ell. ialtfald forholdsviis lige); om et Menneske: bøier Hovedet.

ukúpâ og **ukutípâ**, knækker ell. bukker det saal. sammen ell. ned (f. Ex. folder en Foldekniv sammen; ell. om Hætten paa en amaut: bukker den forover over Skulderen). niarĸe ukúpâ, bøier sit Hoved. Kan ogsaa bruges billedlig, f. Ex. makitássusia ukutípâ, knækker hans Hovmod.

ukungavoĸ, er saaledes knækket ell. foldet sammen; er i nedad bukket Tilstand.

ukussartoĸ (sc. savik), spec. en Foldekniv.

úkut, m. S. **ukutâ**, Noget, som det er bukket sammen over; spec. en Smule Blaar, som er lagt imellem Pistonen og Hanen paa et Skydegevær.

ulamerpoĸ, t. er trind eller rund. ajáupiaĸ ulamertoĸ, en trind Kjep.

ulámarigpoĸ, s. er smukt trind [...] er saa nær nøiagtig trind (som dreiet[...]

ulavnerussaĸ ell. **ulámussaĸ**, [...] Vært med trinde Rødder og lange, ta[...] kede, rødagtig grønne Blade, der lign[...] Mjødurt.

ulapípoĸ, t. har saa Meget at bestill[...] at han ikke kan tænke paa Andet (indbefatte[...] at han ikke kan overkomme det); er ove[...] vældet med Forretninger ell. Arbeide; h[...] travlt. ulapínermit sule aníngilang[...] jeg har endnu ikke kunnet komme ud f[...] de mange Forretningers Skyld, jeg ha[...]

ulapigâ, har ikke Tid til at gjøre de[...] fordi han har noget Andet at bestille.

ulapíssut, det Arbeide ell. den Besti[...] ling, som man for Øieblikket er ove[...] vældet ell. har travlt med. māna ulapí--ssutaerúpunga, nu er jeg ikke længe[...] overvældet med Arbeide.

ulapíssutigâ, er saa sysselsat med de[...] at han ikke kan tænke paa Andet; h[...] fuldtop eller mere end fuldtop at bestil[...] med det.

ulapisarpâ, giver ham Noget at b[...] stille, ell. gjør Noget for ham eller v[...] ham, som forhindrer ham fra at tæn[...] paa Andet; især: for at bringe ham bo[...] fra de sørgelige Tanker, som for Øi[...] blikket trykke ham (f. Ex. smaasnakker f[...] ell. leger med et grædende Barn for [...] berolige det; ell. tager ham med sig t[...] et andet Sted for at forjage ha[...] Griller, og Lignende). Bruges o[...] næsten eensbetydende med tugpatdle[...] -sarpâ, s. S. U. S. refl.

ulapisaut eller **-tigssaĸ**, Noget [...] forslaae Tankerne med (for sig selv e[...] en Anden; f. Ex. et Legetøi, man giv[...] et grædende Barn; ell. Noget, man for[...] tager sig for at forjage Grillerne, ꝛc.).

ulapisautigâ, forslaaer Tankerne de[...] ved (for sig selv ell. en Anden).

ule, 1. og **ulik**, 3. 1) et tilhylle[...] Dække, som trækkes over Noget og bær[...] af det Tilhyllede (hvorved i Alm. de[...] Form nogenlunde kan kjendes igjenne[...] Dækket; jvf. mato); i denne Betydni[...] i Regelen: **ulik**, m. S. **ulinga**; 2) Dække i uegentlig Forstand over det elle[...] Synlige (s. n. ulipâ); 3) Vanddæk[...] over Stranden; Flod; Høivande; i den[...] Betydning altid: **ule**.

erssuaĸ, den store Flod; Syndfloden.
igpâ, tildækker eller tilhyller det, især ved Noget, som trækkes over det fra Siden (f. Ex. trækker et Dække imod Regnen over Baadens Ladning ell. det, som staaer udenfor); breder Noget ud over det. kīne uligpâ, han tilhyllede sit Ansigt. nuiap uligpâ, Skyen eller en Sky tilhyllede ham ell. det. Htr.
uligsivoĸ. U. S. 1) pass.: har et Dække over sig, er tilhyllet (bl. A. Stranden med Høivandet; s. n. ulípâ); 2) refl.: tilhyller sig; tager Noget over sig som Kaabe &c.
igâ, har det til Dække over sig (mod Regn, Støv &c.); er tilhyllet med det. ilugdlikorssuaĸ uligâra, jeg tog en gammel, aflagt Skjorte over mig. ĸalerĸat pingajuat angmagssautit uligât, det tredie Telteskind er bredt over angmag-ssat-Poserne.
igssaĸ, Noget til at dække over med eller at brede over sig ell. Andet.
iguaĸ, 2. (anal. ĸaleruaĸ), Noget, man har over sig paa Kaabeviis, men som ikke tilhyller hele Legemet. (Bliver som oftest d. S. s. ulik.)
êrpâ, tager det tilhyllende Dække fra det; blotter det.
ípâ, tildækker det fra Siden i uegentlig Forstand, neml. den ene Side med den anden; bruges om: 1) bedækker Ydersiden med Indersiden ɔ: vender ud og ind paa det (en Vante, et Klædningsstykke, en Pose &c.); krænger det; htr. **ulitsivoĸ**; 2) Høivandet bedækker Lavvandet; s. videre. U. S. **ulípoĸ**, 1) er vendt ud og ind paa; 2) vendes op og ned paa; slaaer over, saal. at det Nedre ligesom fra Siden trækkes over det Øvre (f. Ex. en Klokke, ved at ringe for stærkt med den; ell. Nogen ell. Noget, som slaaer en Kolbytte); 3) er Høivande; Lavvandet ell. det af Lavvandet Blottede er tildækket af Høivandet (naar Høivandet har naaet sit Maal; s. tinípoĸ).
ikátarpoĸ, vendes op og ned paa ell. slaaer over gjentagne Gange i Rad; tumler rundt (f. Ex. en Bøtte ell. Lignende, som triller nedad over Enderne, saa den snart staaer opreist, snart har Bunden i Veiret); om et Menneske spec. slaaer Kolbytter.
ilerpoĸ, s. Vandet er begyndt at voxe (svarer til tinilerpoĸ; og ligesaa de Følgende henholdsviis).
ulimut autdlarpoĸ, Vandet er voxet et Stykke.
ulimukarpoĸ, Vandet er voxende (om hele Flodtiden).
ulíngavoĸ (af uligpoĸ), det er Høivande (Tiden noget før og efter den høieste Vandstand medindbefattet).
ulúpâ, Vandet er voxet op over det.
ulútarpâ og **ulorĸavâ**, Vandet gaaer derover ved hvert Høivande (Halsen af en Halvø &c.). íkardluk ulútagaĸ, et Skjær, som ved hvert Høivande er under Vand.
ulivkârpoĸ, er fuld (et Kar; en Pose &c.). M. S. fylder den ell. det.
ulivkârut, m. S. **tâ**, det, hvoraf det bliver fuldt (især naar der alt er fyldt Noget i det i Forveien). tamáko ulivkâru-tigísavai, ved dem vil den blive fuld.
[**ulerpâ**. Synes kun at være en Omdannelse af uligpâ, omtr. med Betydning af: har det for sig med Noget over det; seer det tildeels bedækket (og altsaa ikke tydelig); — men i saa Fald er ved den udelukkende billedlige Brug Bevidstheden om Ordets Grundbetydning forlængst aldeles forsvunden, saa at det maa betragtes som en særlig Stamme, der har udskilt sig af den forrige. I Labr. bruges heraf ulernaerpâ (anal. alapernaerpâ) i Betydning af: har betragtet det nøiagtig].
ulerúpai (Prov.: ularúpai), egentl. vel: seer dem tildeels bedækkede af hverandre, neml. formedelst deres Mængde; men bruges kun billedlig: løber vild i dem; veed ikke mere, hvilken der er hvilken; vil formodentlig tage feil imellem dem. peĸutíka ulerutilerpáka, nu veed jeg ret snart ikke mere, hvad jeg eier; det er saa meget, at jeg ikke kan oversee det mere. ulerutdlugit táuna tigoĸigavko, ja, jeg løb vild i dem, fordi der var saa mange, og saa kom jeg til at tage den (som var den urette). Ogsaa f. Ex. naar man regner, og glemmer, hvor mange man havde i Minde: tássa ulerúpáka, saa, nu veed jeg ikke mere, hvor mange jeg havde (og maa altsaa begynde forfra igjen). Htr. **ulerússivoĸ**.
ulerúnarput, man løber vild i dem

formedelst Mængden; de ere saa mange, at man ikke kan oversee dem.
ûlia, Olie.
ûliaĸut, et Olietræ.
uligîleĸ, Prov.: **uligîlik**, et meget løst og skjørt Flydetræ, som synes at være en Art Asp. (Kaldes i nogle Egne ogsaa arnat ĸissuat, fordi det, undtagen til Propper, ikke duer til Andet end Brændsel.)
uligpâ s. ule.
ûligpoĸ, ryster; skjælver; bæver (af Kulde ell. af Angst ell. Skræk).
ûlikulârpoĸ, faaer en pludselig Rystelse over sig, som af Kulde; der farer en Gysen igjennem ham.
ûgdlutigâ og **ûlissutigâ**, ryster desaarsag ell. deraf (af Kulde etc.), eller skjælver for det (en Fare).
uliguaĸ og ulikátarpoĸ s. ule.
ulimavoĸ, hugger med en Øxe. — M. S, hugger det med Øxe; enten: tilhugger det; ell.: sønderhugger det.
ulímako, en Huggespaan.
ulimaneĸ, 3. 1) et Hug med en Øxe; 2) hugget Skade.
ulimaut, en Øxe.
ulimautigssaĸ, Noget til en Øxe; spec. et to Tommers Huggejern (saaledes i den sydlige Deel af Landet, hvor saadanne bruges til Øxer; i NGr., hvor de hovedsagelig anvendes til Ishakker, kaldes et saadant tûgssaĸ, s. S.).
ulimukarpoĸ, ulíngavoĸ, ulípâ &c. s. ule.
ûlineĸ &c. s. ûvoĸ.
uliut, m. S. -tâ, Lænden; nemlig Ryggen over Krydset; paa en Sælhund ell. Hvidfisk etc.: Ryggen fra Ribbenene henimod Stjerten ell. Baglallerne.
uliúnagpoĸ, faaer Lænden til sin Deel. M. S. — af den (Hvidfisken etc.) —.
ulo, 1) en Krumkniv; den grønlandske (ell. overhovedet eskimoiske) Kvindekniv; 2) Harpunens Jernspids ell. Od.
ulugssaĸ, et Stykke Jern til Harpunspids.
ulungnaĸ ell. **ulornaĸ**, m. S. **-nâ**, den brede Ende af et Jern- ell. Steenredskab, som har Eggen foran. ĸalugi-ssap ulungnâ, Bladet paa en Hvallandse. tũkap ulungnâ, Harpunens brede Rand eller Eg (som dannes af dens ulo).
ulungnaussai eller **ulornaussa[i]** (Pl. m. S.) bruges af Nogle om: An[]kerets Flige.
uloriarpoĸ, farer tilbage af Fry[gt] for det Truende (f. Ex. naar Nogen fægte[r] med en Kniv lige for hans Øine).
ulorianarpoĸ eller **-naĸaoĸ**, d[et] bringer En til at fare tilbage; man føle[r] sig ikke sikker for det, da det saa plud[]selig kommer farende hen imod En. at mitdlòĸinak, ulorianaĸaoĸ, lad vær[e] at kaste med Stene, man kan jo ik[ke] være sikker.
uloriasârpâ, søger at bringe ham t[il] at fare tilbage ell. at blinke med Øine[ne] (f. Ex. ved at lade som, om man vild[e] stikke ham i Øinene).
uloriasugpoĸ, farer let tilbage f[or] noget Truende; og videre: gruer let f[or] Noget, som vil svie ell. gjøre ondt etc. da han veed med sig selv, at han v[il] fare tilbage for det.
uloriagâ, gruer for det, da han vee[d] at det vil bringe ham til at fare ti[l]bage, ell. at det vil isne i ham, naar d[et] kommer til Stykket. kigssaviarssu[]tiguneĸ uloriagâra, jeg tør ikke ta[ge] Falken (den vilde jo strax hugge si[ne] Kløer i mig). kikíssat nûe nuisa-ssut uloriagãka, jeg er bange for [de] fremstaaende Sømspidser, at jeg skal komm[e] dem for nær og rive mig paa dem. íss[e] uloriagalugo aníngilaĸ, han gik ik[ke] ud, da han gruede for Kulden.
uluak, 2. Pl. m. S. **uluai**, ha[ns] Kinder.
ulugpâ, gnider det mygt og blødt ime[l]lem Hænderne (Skind og Lignende; ti[l]deels ved at dreie det sammen og vri[de] det saaledes rundt).
ulungavoĸ, er vindskjev; dens fla[de] Side er dreiet noget. (Bruges navn[lig] om bredere Flader; ikke om en sm[al] Kant; s. ĸipingavoĸ.)
uluvssâĸ, en Hvirvelvind, af de stæ[r]kere, især ved forøvrigt stille Veir. Fo[r]stærket ved -ssuaĸ (uluvssârssua[ĸ]) svarer dette Ord saaledes godt til: Vindhose (hvorimod det synes for sva[gt] for: en Orkan; s. anorâsuaĸ ff.).
ulungnaĸ s. ulo.
ulúpâ s. ule.
ûma, ûmâk s. uva.

naĸ, ũmarpoĸ, ûmarivoĸ, ũmat, ũmauvoĸ s. d. F.

mavoĸ, er levende. sule ûmavoĸ, den er levende endnu (endnu ikke død). ingma ûmalârpoĸ, der er (kun) en lille Smule Liv i ham. Bruges i videste Forstand om alt Levende, ogsaa om Gud: Gûte ûmassoĸ, den levende Gud; — i indskrænket Forstand om den Mennesket underlagte Dyreverden: ûma-ssut i Særdeleshed (s. n.). Jvf. inûvoĸ af inuk.

marpoĸ, bliver ell. er bleven levende; har faaet Liv i sig (den, som syntes død eller var død).

marnartoĸ, det, hvoraf ell. hvorved man bliver levende; levendegjørende; livsvækkende.

martuvoĸ og **ûmanertuvoĸ**, er seiglivet.

massivâ (anal. aseruivâ, ánaivâ &c.) og **ûmassôrpâ**, faaer det gjenoplivet for sig, ell. det levede op igjen for ham (Dyret, han troede at have dræbt).

massoĸ, 1) et levende Væsen (i Alm.; s. o.); 2) især: et Dyr; en af Skabningerne imellem Mennesket og Planterne. **ûmassut**, Dyrene; Dyreriget.

massorsiorpoĸ (gaaer efter Levende) bruges oftere om: er paa Jagt efter, hvad man mulig kunde træffe paa.

ımassorujuk, et Dyr, som er hverken Kjød ell. Fisk ɔ: ikke tjener til Føde, ell. overhovedet ikke er til aabenbar Nytte for Mennesket: et Kryb (stort ell. lille).

ũmaĸ ell. **ũmak** (Pl. **ũmait**), en Vært med Liv i; en frisk ell. grøn Plante ell. Træ ꝛc. ĸissuk ũmaĸ, grønt Træ (afhugget, men med Saft i). orpik ũmaĸ, et grønt Træ (som ved sin Livskraft skyder Blade ꝛc.).

ũmauvoĸ, er frisk; er grøn; har Liv i sig (en Vært). orpingnik ũmauner--siorpugut, vi søgte de friskeste Træer ud.

ûmarivoĸ, er hurtig i sin Gjerning; er rap; gjør en heel Deel færdig i en Fart.

ûmarisârpoĸ, gjør sig hurtig; rapper sig; anstrenger sig af alle Kræfter for at faae Meget udrettet i kort Tid.

ûmarĩpoĸ, ts. er seenfærdig i sin Gjerning; er længe om at dreie ell. vende sig og faaer derfor kun Lidt færdigt. Jvf. pâmârpoĸ.

ũmat, (Midlet til at være levende ɔ:) Hjertet. M. S. **ũmatâ**, hans ell. dens Hjerte. Bruges desuden i overført Betydning paa samme Maade som i den gamle Verdens Sprog. ũmatiga ũma--tigíngilat, mit Hjerte er ikke dit ɔ: Du kan ikke vide, hvad jeg tænker ell. føler.

ũmámiugâ, 1) har det i sit Hjerte; husker det; tænker derpaa; 2) tager sig det til Hjerte; tænker over det.

ũmámiugssarsivoĸ, faaer ell. har faaet Noget i sit Hjerte; har seet eller hørt Noget, som har gjort Indtryk paa ham, ell. som han bevarer hos sig.

ũmánaĸ, og med nogen Tilsætning: ũmánarssuaĸ, ũmánârssuk &c., er ét meget hyppigt Stednavn, nemlig for Øer, hvis Top danner en afrundet Kegle ell. tilspidset Kuppel, som nogenlunde kan sammenlignes med Spidsen af et Hjerte.

umerdlûk s. umik.

umerpâ, seer paa Noget i Nærheden med nedtrykte Øienbryn som Skygge over Øinene; især: 1) seer saaledes ned for sig i et forholdsviis mørkt Rum (f. Ex. i Vandet efter Fisk, eller paa Gulvet efter det, som faldt ned, ell. ind i en Grav ꝛc.); 2) tager Sigte langs hen ad Noget (for at see, om det er lige ell. krumt ꝛc., eller langs ad Bøssen, idet man sigter, og Lignende). Htr. **umerpoĸ**. Det synes, at Øienbrynenes Nedtrykken ell. Nedhængen over Øinene som Skygge væsentlig hører med til dette Ords Begreb, og at det saaledes formodentlig er rodbeslægtet med umik, s. S.

umeralârpâ, **umerorpâ** og **ume--rumissârpâ**, d. S. s. Foreg. med en ubetydelig Modification i Udtrykket: kiger ell. stirrer ꝛc. ata umeralãsagit, kom, se engang hen ad det (om Du kan opdage nogen Skjevhed ved det ꝛc.).

umiaĸ, 1) i Sg. en Baad med særskilte Aarer til hver Side (jvf. ĸajaĸ); spec. den saaledes indrettede Baad, som bruges i disse Egne: en saakaldet Konebaad; 2) i Pl. **umiat**, en Baad med Folk i. kíkut-uko umiat, hvem ere de, den Baad der? Ogsaa de fire Følgende bruges altid i Pl., saasnart Fartøiet er bemandet ell. paa Fart.

umiatsiaĸ eller i Pl. **-tsiait**, en europæisk Baad (i Almindelighed; s. upangniut, usingiaut, kalikátaĸ og agssartût).
umiatsiarssuaĸ ell. i Pl. **-rssuit**, en Jagt eller et lignende, større Fartøi med Dæk og een Mast.
umiarssuaĸ ell. i Pl. **-rssuit**, et Skib.
umiarssuârak, 2. ell. i Pl. **-rĸat**, bruges i nogle Egne om: en Skonnert.
umiârput, de raabe: umiat (ɔ: der kommer en Baad!).
umiartorpoĸ, er ude i Konebaad; er paa Togt med Baaden (i sin egen Egn; om Reiser til en anden Egn bruges dette ikke let, men almindeligst Affixet -liarpoĸ).
umêrpoĸ, sælger sin Konebaad.
umêrserpoĸ, mister sin Konebaad (saal. at den gaaer tabt, uden at der var Nogen i den; altsaa navnl. naar Stormen tager den, medens den ligger paa Land). S. videre.
umîarpoĸ eller i Pl. **-rput**, lider Skibbrud (med Baad ell. Skib); enten: 1) forliser Baaden ell. Skibet, saaledes at kun Folkene blive frelste, eller: 2) faaer Baaden ꝛc. saa stærkt beskadiget, at Folkene vel komme i Land med den, men som Vrag.
umîartut og **umîarnerit**, Pl. skibbrudne Folk.
umiuvoĸ, er omkommen i Skibbrud med Baad eller Skib; i Pl. **umiúput**, de ere forliste med Mand og Muus.
umîorpoĸ, bygger en Konebaad.
umêrivoĸ, er i Arbeide med Baaden ɔ: med at trække den paa Land eller sætte den i Vandet. umêriartordlit, lad dem komme og tage fat paa Baaden (nu skulle vi trække den op ꝛc.).
umîvoĸ, (egentl.: gjør Baad; men brugt i Analogi med aussivoĸ, ukîvoĸ &c.:) tilbringer en længere Tid paa Reisen med Baaden paa Land. Bruges kun sjelden, hvorimod
umîvik ell. almindeligst i Pl. **umîvît** er et almindeligt Navn paa de Steder, hvor man oplægger og forvarer Baaden, imedens man gaaer paa Rensjagt i den Egn. Et Suffix dertil gaaer oftere paa Egnen; f. Ex. sarĸaup umîvia, Solsidens Baadeleie.

umiariaĸ, 2. en større indiansk Can (ligesom ĸajariaĸ bruges om de mindre
ûmigâ, kan ikke udstaae ham ell. de er forbittret paa ham for den Fortræ han gjør; ærgrer sig over det, fordi d ikke gik, som det skulde; harmes ov ham ell. det ꝛc. (Udtrykker den øiebli kelige Forbittrelse, som let udpræger s i Ens Miner, idet man fornemmer d Ærgerlige, samt den nærmest efterfø gende Stemning.) Jvf. ĸingarâ. pi -ngíkivne ûmigânga, han er forbittr paa mig, skjøndt jeg ikke har gjort ha Noget.
ûminarpoĸ ell. **-naĸaoĸ**, man ærgerlig over ham ell. det, fordi ma kun har Fortræd deraf; det er en r fortrædelig Person ell. en ærgerlig Sag ûminaĸaoĸ torĸúnginavkit, det er r ærgerligt, at jeg ikke gjemte dem. ĸing -mikasik ûminavigpoĸ, den lumpr Hund er mig ret til Fortræd (ved de at den stjæler ꝛc.). — Meget ofte bruge det uden Verbalendelse som Interjection oftest forstærket ved et Nominalaffix, f. Ex ûminakasik-una, det er dog til at ærgr sig over, saadan Fortræd som han gjø En ved sin Dumhed ꝛc. (Enhver -kasil er tillige mere ell. mindre en ûminartoĸ og omvendt.)
ûmigssorpâ, anvender Forbittrelse pa ham ɔ: hader ham (varigt); er han Fjende (og søger at gjengjælde ham a den Fortræd, han mener sig tilføiet a ham, ꝛc.). Jvf. ĸingarssorpâ.
ûmitsagpoĸ, er harmfuld ell. ærgerli eller gnaven over Noget; og **ûmit -sautigâ**, — over ham ell. det. (Udtrykker en navnlig i Begyndelsen stærkere Sindsbevægelse, end ûmigâ.)
ûmilavoĸ (er saa) og **ûmitdlerpoĸ** (bliver saa), sætter et fortrædeligt Ansig op, ell. fortrækker Ansigtet til det Modsatte af Smiil ell. Latter (f. Ex. naa man faaer noget Bittert eller Bidende Munden).
umik, 3. m. S. **ungma** og **uvnga**, men i Pl. meget almindelig: **umê** 1) hans Skæg ell. egentl.: hans Skæghaar (i Fleertal); 2) Varbørster paa Dyr (Sælhunde, Katte ꝛc.); 3) under Hagen nedhængende Haar paa Dyr (Rensdyr, Geder ꝛc.); 4) i Sg. Forhænget i e

grønlandsk Telt. (Altsaa egentl. vel: Noget, som hænger frit ned fra det Øvre; jvf. umerpâ og nedenfor umíngatsivoĸ.)

ngmiarpâ og **uvngiarpâ**, tager Skægget af ham; rager ham. — — U. S. — sig.

ngmiaut og **uvngiaut**, en Ragekniv.

ngmiorpoĸ og **ungmivoĸ**, syer et Teltforhæng.

migpâ (tupeĸ), trækker Forhænget for Teltet.

migtôrmiut (de, som have hjemme hos de Storskæggede) bruges af Nogle om: Nordboerne, som i den tidligere Tid havde bosat sig her i Landet; s. kav-dlunâtsiait. Bruges ogsaa om: Nordmændene, de Norske.

merdluk, m. S. **umerdlua** eller i Pl. **-dlue**, Over- og Underlæben paa en Sælhund ell. et Rensdyr (som ere ligesom gjennemgroede af ganske korte, stive Haar, der netop stikke frem af Huden).

merdlûssat, Pl. Rypelyng (en lyngliguende Vært, som danner tætte, pudelignende Buske af ganske smaa Blade næsten uden Stængel).

míngatsivoĸ, har forstoppet Næse (altsaa egentl. vel: har ligesom Noget hængende ned i den).

mingmak, en Moskusoxe (sandsynligviis benævnt saaledes af de lange Haar under Hagen og Halsen).

mitaĸ, et lille, reielignende Krebsdyr (gjennemsigtigt, med sorte Øine og lange Følehorn).

mitsagpoĸ s. ûmigâ.

na s. uva.

unâĸ, et Harpunskaft uden Beenfjedre (s. ernangnak og n. unarsivik). Subj. undertiden: **unarrap**.

unâriarpoĸ, kaster med Harpunskaftet hen for sig (uden paasat Harpun; til Øvelse ell. for Morskab).

unârsipoĸ, t. løfter Harpunskaftet ell. Harpunen med Skaftet i Veiret for at kaste. M. S. — paa den (Sælhunden &c.).

unarsivik, et Slags let, hvidt Drivtræ, som bl. A. bruges til Fuglepile og Blærepile, men ikke til en unâĸ, saal. som den her almindeligst bruges, da det er for let dertil. (Der skal i nogle Egne undertiden bruges et kort Harpunskaft, kun 4 Fod langt og uden Kastetræ, og som der kaldes unâĸ, hvortil dette Træ maaskee anvendes.)

ũnagpoĸ, ũnagpâ, ũnaivik s. ûvoĸ.

unangmivâ, lader det komme an paa en Prøve med ham; vover det med ham; enten: 1) — om man ikke skulde faae sit Ønske opfyldt af ham (jvf. ússerpâ, 2, a); eller: 2) — om man ikke skulde kunne præstere det Samme som han (i at roe eller løbe omkaps, i at fange &c.); og forsaavidt som deri ligger en Udfordring, svarer det ogsaa til: 3) udfordrer ham. kangerdlungne ĸáinákut unangmisínaugaluarpavkit, i Fjordene kan jeg nok vove det med Dig i Kajak; der troer jeg nok, at jeg kan ligesaa godt som Du (men i den aabne Sø, det er en anden Sag). igpagssardle unang-milerssâraluaravkit ujalúnguamik ĸínuvigiumavdlutit, jeg havde alt igaar i Sinde at ville vove det med Dig og bede Dig om en Smule Senetraad (men &c.). Htr. **unangmigdlerpoĸ**.

unangnipoĸ, t. bevæger Hovedet snart til den ene, snart til den anden Side, med tilhørende Grimasser (i Stridssangen). Er nu for Mange ubekjendt.

ûnarpoĸ s. ûvoĸ.

unarsivik s. unâĸ.

unasungiaĸ, den næstyngste af smaa Søskende (i den Alder, hvor den endnu vilde die, hvis den yngste ikke var). Bruges ogsaa om Dyr.

unatarpâ, 1) prygler ham; 2) prov. dræber den harpunerede Sælhund eller Hval med Landser (ellers anguvigarpâ, s. S.).

unatarneĸ, 3. en blaa Plet ell. et ophovnet Sted, en Knude ell. Bugle af Prygl.

unataut, en Prygl, en Knippel, Stok &c. til at prygle eller slaae med.

unavoĸ, logrer med Halen (en Hund).

uneĸ, 3. m. S. **orna** (Prov.: ornga), Armhulen.

unermigpâ, bærer det under Armen. Htr. **unermigpoĸ**, s.

unermiugâ, har det under Armen eller skjult i Armhulen.

ornilit, kun i Pl. **-lisit** ell. m. S. **-li-sai**, Haar i Armhulen.

únek ſ. utivoĸ.
ûnek ſ. ûvoĸ.
únerpoĸ og **-rpâ** og atter htr. **únîvoĸ**, ſiger, at —. toĸussoĸ únerpât, de ſige, at han er død. agge-rumavdlune únerpoĸ, han ſagde, at han vilde komme. oĸautigai aut-dlángitsut únerdlugit, han omtalte dem og ſagde, at de ikke vare reiſte. Dette Ord bruges ellers ikke ſaa almindelig, ſom man efter dets Betydning ſkulde troe, og af Nogle ſaa godt ſom ſlet ikke, da det i denne Form fuldkomment erſtattes af oĸarpoĸ og oĸautigâ; Stammens Eiendommelighed beſtaaer mere i de følgende, deraf dannede Ord.
únerdlugpoĸ, fører Klage; anklager Nogen. Bruges ikke meget; ſ. videre.
únerdlugfigâ, fører Klage for ham (over Nogen: -mik).
únerdlũpâ, nærmeſt vel: fører Klage for Nogen over ham (med dobbelt Object for Gjerningen; jvf. kigdlũpâ), men bruges neppe, ſ. d. F.; hvorimod den htr. Form: **únerdlũssivoĸ**, bruges baade i Betydning af det Forrige og det Følgende (dog helſt uden -mik ell. -mut). **únerdlũssissoĸ**, en Anklager (i Alm.).
únerdlûtigâ, anklager ham (for Nogen: -mut). táussumínga únerdlûtiging-nigtoĸ, den, ſom havde anklaget ham.
únerdlût, en Klage; en Anklage. — M.S. **únerdlûtâ**, den af ham fremførte Anklage.
únersiorpâ, kan betyde: ſøger efter Noget, ſom kan omtales, enten **hos** ham (anal. pitsaunersiorpâ o. A.) ell. **til** ham (anal. pigssarsiorpâ o. A.). Begrebet er altſaa her ikke klart, og dette er maaſkee Grunden til, at Ordet i den ſtørſte Deel af Landet ikke bruges (efter Sigende i nogle Egne omtr. i Betydning af únersiutigâ, ſ. n.), idet tillige dets Begreb, ligeſom hos únerdlugpoĸ, ſpaltes i de følgende to Afledninger:
únersiorfigâ, har ham til Sted at omtale Nogen (roſende) for ɔ: omtaler Nogen (-mik) roſende for ham; anbefaler ham Nogen (iſær en Fraværende og paa Grund af hans agtværdige Egenſkaber; ſ. d. F.).
únersiutigâ, har ham til Gjenſtand for ſin (roſende) Omtale ɔ: roſer ell. priſer ell. anpriſer ell. anbefaler han navnl. for hans Godheds ell. Ædelmods ell. Redeligheds 2c. Skyld og pa Grund af ſin egen Erfaring (ajúngit -sumik pingmane; jvf. nersorpâ).
únersiutiginekarnera (**-nek**, m.S.), hans Ros; hans Priis; nem hans Bliven roſt ell. priiſt; den af e Anden ham tildeelte ell. om ham ud talte Ros ell. Priis.
únersorpâ (omtr.: anvender Omta paa ham ell. paa det) bruges i en De af Landet om: 1) lover eller forjætte ham Noget (-mik); i en anden De derimod om: 2) lover Nogen (-mut) de Den ſamme Dobbelthed i Ordets Grund begreb, ſom er tilſtede hos únersiorpâ gjentager ſig ſaaledes her endnu ſtærke udpræget, hvorfor dette Ord, ſkjøndt d i daglig Tale af Nogle bruges temmeli meget, ikke godt kan anvendes i Skri ell. correct Tale, undtagen i den ht Form: **únersuivoĸ**; ſ. Ex. tamá -kunínga inungnut únersuissoĸ, der ſom har forjættet Menneſkene disſe Tin I de to følgende Afledninger er ogſa her Begrebet ſkilt ad.
únersorfigâ, lover ell. forjætter ha Noget (-mik).
únersûtigâ, lover ell. forjætter det (t Nogen: -mut).
únersût, en Forjættelſe; et Løfte (Or dene). M.S. **-tâ**, den af ham give Forjættelſe.
únersûtigissaĸ, det Forjættede elle Lovede. M.S. **-tigissâ**, det af ha Forjættede.
únersũpâ, 1) viſer med Fingeren fo ham paa Noget (-mik), ſom han ik ſeer; 2) giver ham Anviisning elle Underretning eller underviſer ham o Noget, ſom han ikke kjender (en Maa at gjøre Noget paa 2c.); ſærlig: 3) viſe ell. betegner ham Veien (ingerdlavig -ssânik). Htr. **únersũssivoĸ** kingorna îgkanik ĸalipagkanik úner -sũssísángilanga, herefter ſkal jeg ik give Anviisning paa at male Panelet (d det har viiſt ſig upraktiſk).
univkârpoĸ, fortæller Noget ell. o Noget (-mik). Bruges ikke almindelig ſ. oĸalugtuarpoĸ.

univkâĸ, d. S. s. oĸalugtuaĸ.

univkârâ, d. S. s. oĸalugtuarâ.

uniarpoĸ og **-rpâ** og atter htr. **uniaivoĸ**, slæber Noget efter sig hen ad Jorden; trækker det efter sig (et Læs af hvilkensomhelst Beskaffenhed: en Sælhund; en Bunke Fisk; en Slæde; en Vogn ꝛc.). Jvf. kaligpoĸ ff.

uniartigâ, har ham ell. den til at slæbe ell. trække Noget for sig (f. Ex. et Trækdyr).

uniaut og **uniut**, det, hvormed man trækker Noget efter sig (en Line ꝛc.); kan bl. A. bruges om: et Aag paa et Trækdyr.

uniakátarpâ og **uniaĸátârpâ**, slæber det efter sig hid og did omkring paa Jorden (enten af Kaadhed ꝛc. eller tilfældig, f. Ex. naar Noget er blevet hængende om Ens Fod).

uniakalârpoĸ og **-rpâ**, slæber noget ganske Smaat eller næsten Usynligt efter sig (f. Ex. en Pen et Gran ell. Haar paa Papiret).

unigpoĸ, standser; staaer stille; hans ell. dets Bevægelse er ophørt. Bruges 1) om al standset Bevægelse i bogstavelig Forstand, saavel af Levende som Livløst. unigit, staa stille! (rør Dig ikke ꝛc.). akingmigsimagame unigpoĸ, den støder formodentlig imod Noget og kan derfor ikke bevæge sig videre frem. tamâne unigkatdlásaugut, vi ville foreløbig blive her. ilai autdlaramik unig-poĸ, han blev tilbage paa Stedet, da det øvrige Selskab reiste. nalunaerĸutaĸ unigpoĸ, Uhret er gaaet istaa. 2) om standset Bevægelse i overført Forstand, i Betydning af: tiltager ell. voxer ikke mere (et Menneske ell. et Dyr eller en Plante i sin Vært; en Revne; en Sygdom; en Sindsbevægelse ꝛc.); forbliver i samme Tilstand; forandrer sig ikke mere. kusernera unigpoĸ, nu tiltager dens Dryppen ikke mere. ĸupiartoraluarame unigpoĸ, den revnede mere og mere, men nu holder Revnen sig uforandret. aitsât erĸarsautíka unilerput, nu først begynde mine Tanker at komme til Ro. seĸernup unigfia, Tiden, da Solens Bevægelse (opad ell. nedad) standses ɔ: Solhverv.

unigtípâ, sætter det ell. den ud af Bevægelse; lader det hvile ell. staae stille (f. Ex. sætter et Uhr istaa; ell. standser Baadens Bevægelse ved at holde op at roe, ell. Bordets ved ikke mere at skubbe til det ꝛc.); bl. A.: beholder Noget af det, som er kommet ham i Hænde; sender det ikke videre; forhindrer det fra at gaae videre ell. tilbage; ell. faaer en af Besøgerne til at blive, naar de andre reise, o. a. M.

uníngavoĸ, 1) om en Ting: rører sig ikke; forandrer ikke sin Stilling (modsat aulavoĸ og ingerdlavoĸ); 2) om et Menneske: bliver paa det samme Sted; enten: a) reiser ikke; eller: b) lader sin udenoms Gjerning hvile; holder sig hjemme ell. i Ro; eller: c) har Intet at bestille (modsat autdlarpoĸ og sulivoĸ).

uníngauarpoĸ, rører sig ikke eller bliver paa det samme Sted ꝛc. i længere Tid; bl. A. reiser aldrig ell. forlader aldrig sit Hjem.

uníngavik, et Bliversted eller Hvilested ell. -tid. uvdloĸ táuna ilivsíne uní-ngavigâra (den Dag havde jeg til Blivetid hos Eder) ell. uvdloĸ táuna uníngavigâvse (den Dag havde jeg Eder til Bliversted) blive begge Udtryk: den Dag forblev jeg hos Eder.

univigpoĸ, s. 1) staaer ganske stille; dens Bevægelse er aldeles ophørt; 2) er kommen til et Sted for at blive der; har taget fast Ophold etsteds (-me).

univigfigssaĸarpoĸ, har et Sted, hvor han kan tage fast Ophold; kan bl. A. bruges om: har Borgerret et Sted (-me).

unerivfik (af unerípoĸ, anal. inerí-poĸ), det Sted, hvor man bliver for bestandig. Er, saavidt vides, allerede i gammel Tid bleven brugt om: de hedengangne Sjæles Opholdssted ell. de Dødes Rige (Hades).

uniorpâ, forfeiler det (Maalet; Veien; Ens Mening ꝛc.; modsat erĸorpâ, s. S.). U. S. htr. ell. pass.: isumaga unior-poĸ, min Mening slog feil eller blev forfeilet ɔ: det var ell. gik ikke, som jeg havde tænkt (s. d. F.).

uniorĸúpoĸ, indtræffer ikke ell. opfyldes ikke; slog feil (det Sagte ell. Forudsatte).

uniorĸutípâ, lader det blive uopfyldt; enten det, han selv har sagt: oĸautse uniorĸutípâ, bryder sit Ord; eller det, en Anden har sagt: omgaaer en Bestemmelse; bryder en Pagt ꝛc. I samme Betydning bruges ogsaa **uniortípâ**.

únuk, 1) Aftenen; 2) i Aften. únúkut, om Aftenen. igpagssaĸ únúkut, igaar Aftes.

únúkorsiut, Aftensmaaltid.

únugpoĸ, er blevet Aften.

únũpâ, det bliver ell. er blevet Aften for ham. únũpâtigut, det blev Aften for os, ell. Aftenen kom paa os.

únûtípâ, forvolder, at Aftenen kommer paa ham. anorip únûtípâtigut, Blæsten gjorde, at Aftenen kom paa os.

únuaĸ, 1) Natten; 2) i Nat (afvigte). únuákut, om Natten.

únuagssaĸ, tilkommende Nat.

únuarorpoĸ og **únuarúpoĸ**, Natten indtræder ell. falder paa. — — M.S. — i den (Luften eller Lysningen). únuarulerâ tássunga pivugut, det blev ud paa Natten, inden vi kom derhen.

únuivoĸ, bliver ude eller er ude Natten over (formedelst Uveir eller Reisens Længde).

únúsaerpoĸ og **únuaerúpoĸ**, det bliver ikke Aften eller Nat mere (i de lange Dage).

[**unga**, et Yderste; et udenpaa ell. udenom Værende; anal. sila, og betegnende det synlige Yderste, ligesom sila det usynlige og avat begge Dele. Dette synes at være Grundformen og dens Betydning, men den bruges ikke uden videre Tilsætning.]

ungat (anal. silat I), 1) m.S **ungatâ**, det hiinsides deraf; det, som er paa den fravendte Side (men selve den fravendte Side er igdlua). kûp ungatâ, Landet paa den anden Side af Elven ell. Floden. ameralik kingigtorssûp ungatânĩpoĸ, ameralik-Fjorden er paa den anden Side af kingigtorssuaĸ-Fjeldet. 2) u. S. Sidevæggen i et Huus eller Telt. ungámut ingitdlutit, sæt Dig ved Sidevæggen.

ungatdleĸ, 1) den eller det, som er hiinsides den anden eller de andre; den yderste i Rækken fra En selv af (s. u. ungaleĸ); 2) den, som har sin Plads ved Sidevæggen.

ungatdliuvoĸ, 1) er den yderste hiinsides den anden ell. de andre; 2) har sin Plads i Huset ell. Teltet ved Sidevæggen (den fornemste Plads).

ungatekarpoĸ, d. S. s. Foreg. i B[…] tydn. 2.

ungaleĸ, m.S. **-lia**, den, som er næ[…] mest hiinsides den ell. det. satsigsúngu[…] ungalê, Øerne nærmest hiinsides sa[…] -sigsúnguit-Øerne. (Er kun ved Br[…] gen med Suffixer forskjellig fra unga[…] -dleĸ; s. kangileĸ.)

ungaloĸ, m.S. **-lua**, en Omhegni[…] (i videste Forstand); Noget, som omg[…] ver Andet paa Siderne (ikke foroven e[…] forneden) og beskytter det paa en ell[…] anden Maade; f. Ex. Tremmer ell. Li[…] nende foran ell. omkring Noget, at d[…] ikke skal falde ned ell. beskadiges ell[…] bringes i Uorden; ell. en ophøiet Ka[…] omkring en Flade, som f. Ex. paa […] Billardbord; eller et Rækværk om […] Trappe ell. Andet; et Stakit om en Ha[…] ell. en Grav &c.; Skandseklædningen p[…] et Skib; en Muur eller Vold eller […] Gjerde omkring en Plads ell. en Gaa[…] ell. en By; Bindet om en Bog; o. a. A[…]

ungaluvâ, omgiver det med Saada[…] paa Siderne; indhegner det &c.

ungalôrpâ, d. S. s. Foreg., men med […] mere forsvarlig ell. af mange Dele b[…] staaende Omhegning (anal. matôrpâ, s.S.[…]

ungalûgaĸ, en med saadan forsvarl[…] Omhegning (Vold ell. Muur &c.) om[…] given Plads; *spec.: en med Mure e[…] desl. omgiven By, en Stad. (Det brug[…] ogsaa af Nogle om: en Gaard; bedre […] dog til Forskjel: **ungaluliugaĸ**.)

ungarĸúpâ, passerer det paa den fr[…] vendte Side; gaaer hiinsides forbi det[…]

ungasigpoĸ, s. er langt borte (der […] Meget imellem os og det).

ungasigâ, synes, at det er langt bort[…] Veien dertil forekommer ham meget la[…] (og som oftest: for lang).

ungavaĸ, m.S. **-vâ**, Prov. den hii[…] sides deraf beliggende Egn (neml. de[…] fjernere indbefattet; hvorved dette O[…] vel oprindelig adskiller sig fra ungat[…] som nærmest kun betegner den umiddelba[…] tilstødende Egn).

ungerpâ, snører det sammen (Ærmerne[…] Støvlerne &c.), især med et Løbebaan[…] som ligger i en Indfatning ell. er tru[…] ket igjennem Huller omkring Aabninge[…] U.S. refl.: snører sine Ærmer ell. Beer[…] klæder ell. Støvler saaledes sammen.

ngerut, m. S. **tâ**, et saadant Løbebaand ell. Snørerem paa Noget.
ngerdlaut, m. S. **tâ**, den Rem, hvormed Aabningen af en angmagssat-Pose snøres sammen.
ngersaк, et Baand eller Bælte om Beenklæderne for at holde dem oppe om Livet.
ngut, i Pl. **-tit** eller m. S. **-tai**, Rynkerne foran paa Støvlesaalen (ved hvilke den er trukken sammen til Overlæderets forreste Deel).
ngússaerpoк (kamik), Sømmen foran paa Støvlesaalen er løben op.
nguvâ, 1) omringer noget Levende; passer stedse at være uden for ell. i Veien for det, saa det ikke kan undslippe (ogsaa f. Ex. ved at holde Haanden omkring en Flue eller Lignende); svarer ogsaa bedst til: 2) beleirer den (Byen) ell. dem (Folk i den). Htr. **ungussivoк**.
gôrpâ, driver det foran sig (et Dyr), enten for at jage det bort, ell. for at drive det hen til et bestemt Sted (-mut); f. Ex. Sødyr, for at drive dem ind mod Landet; ell. driver Kvæg &c. Htr. **ungôr-sivoк**.
gûgkat (Pl. af -gaк, 2), dem, man driver foran sig; en Drift Kvæg &c.; kan bl. A. bruges spec. om: en Hjord. ungûgai, hans Hjord (dem, han driver).
gagâ s. ungavoк.
galeк, ungaloк, ungaluvâ, ungalûgaк, ungasigpoк, ungat, ungatdleк, unga-vaк &c. s. unga.
ngavoк, hænger ved ell. efter Nogen (som f. Ex. et Barn efter Moderen); og **ungagâ**, — ved ell. efter ham; vil nødig være borte fra ham eller forlade ham og længes strax efter ham, saasnart han er kommen bort fra ham. ungagíngilara, det vil slet ikke falde mig vanskeligt at skilles fra ham. Sjeldnere bruges det om et Sted, f. Ex. om Hjemstavnen.
ganarpoк ell. **-nakaoк**, man vil nødig forlade ham eller være borte fra ham; han er bleven En saa kjær, at man helst altid vilde være hos ham.
gerpâ, ungerut, ungerdlaut, úngersaк s. unga.
ngialigsivoк, plirer med Øinene, ved at rynke Øienlaagene sammen.
ungialigsivigâ, plirer med Øinene til ham (for at give et Tegn).
ungilagpoк, det kløer.
ungilangnarpoк ell. **-nakaoк**, det forvolder Kløe eller fører Kløe med sig (f. Ex. en nuardluk).
ungmiarpâ og ungmiaut s. umik.
úngoк, en Vorte.
úngortârpoк, har faaet en Vorte ell. Vorter.
ungôrpâ s. unga.
ungujungujôrpoк, kaster Noget i Grams. M. S. — det —. (Ordet er aabenbart onomatopoietisk.)
ungujungujôrut, Gramsgods; det, som kastes i Grams.
ungujungujôrfigai (-mik), kaster Noget i Grams til dem.
úngut, unguvâ &c. s. unga.
ũpâ s. ûvoк.
upà, jeg seer Dig! ell. maaskee egentlig: kan Du see mig! her er jeg! tag mig! En Interj., som kun bruges til ganske smaa Børn (naar de begynde at skjønne), idet man skjuler sig for dem tæt ved, f. Ex. bag ved selve Barnet, og pludselig kommer frem. Det er høist sandsynligt, at dette Udraab staaer i umiddelbar Sammenhæng med Roden til de følgende Ord. Jvf. tatârpâ.
upagpoк og **-gpâ**, 1) rækker til Maden (som han seer fremsat); 2) er ude paa Luur efter Hvaler (for at gjøre Jagt paa dem, dersom man seer nogen).
upáupâ, tager et Stykke Mad af til ham.
upangniut ell. i Pl. **-tit** (s. umiaк), en Hvalfangerslup.
upagtorpoк og **-rpâ**, søger til Krogen (Fisken); har seet Madingen og nærmer sig den.
uparuarpâ og **uparuartorpâ**, peger med Haanden paa det, han har seet ell. opdaget i det Fjerne, for de Andre, som endnu ikke have faaet Øie paa det (ta-korкâramiuk uparuarpâ).
uparuartũpâ, peger for ham paa Noget (-mik), som han (den Pegende) har faaet Øie paa, men den Anden ikke; viser ham sin Opdagelse med Haanden.
upalorpoк, træffes uforberedt af Noget, han skulde have været belavet paa; bl. A. kommer uforberedt paa Reise; har

Ingenting med sig. Bruges ikke almindelig; derimod de Følgende.

upalungavoĸ, er i uforberedt Tilstand; har ikke belavet sig paa det, han kunde vente.

upalungaerpoĸ, s. er forberedt; er i færdig Stand.

upalungaersarpâ, gjør ell. sætter det i færdig Stand, saa det kan tages eller bruges, naar det skal være. U. S. **upalungaersarpoĸ**, gjør sig i færdig Stand; forbereder sig til det Forestaaende (-mut). Bruges om al Forberedelse og til Hvadsomhelst: til Reisen, til et Arbeide, til en Tale ꝛc. Jvf. pissarêrsarpâ.

upalungaerĸut, Noget, som man har i Beredskab eller for at have det, naar der er Brug for det. upalungaerĸutigînardlugo pisiarísavara, jeg skal kjøbe det, blot for at have det i paakommende Tilfælde.

***upalungassorsiorpai** (sákutût), mønstrer Tropper; holder Revue over dem (søger eller seer iblandt dem efter Uforberedte).

***upalungassorsiortíput**, de ere til Mønstring; der holdes Revue over dem.

upernâĸ, Foraaret. (I den nordligste Deel af Landet bruges dette Ord for Sommeren, og det følgende for Foraaret.) Grundformen, men som ikke bruges, er upernaĸ, s. d. F.

upernagssaĸ, Foraarets Begyndelse; Tiden, naar Sneen begynder at tøe.

upernarpoĸ, det bliver ell. er blevet Foraar.

upernivoĸ, tilbringer Foraaret paa et Sted (-me). Et andet Ord af samme Form s. n.

upernivik, en Foraarsplads. — — M. S. **upernivia**, hans Foraarsplads; Stedet, hvor han enten nu staaer ell. pleier at staae i Telt om Foraaret. Forekommer desuden temmelig ofte som Stednavn.

upernivoĸ, Prov. sætter Haanden under Kinden (siddende ell. staaende). S. o. under upernâĸ.

upípoĸ, t. istemmer Klagemaal eller Klagelyd; giver sig til at græde og jamre af Sorg ell. Bedrøvelse. — — — — M. S. — over ham. (kápialavoĸ betegner, naar det bruges om at begræde en Anden, mere den indre Sorg el Engstelse, som yttrer sig i Jamren Graad; upípoĸ derimod mere de k gende ell. jamrende Lyde ell. Ord, uden bestemt Hensyn til, hvorvidt ligger virkelig Sorg til Grund der eller ei.)

úput, et Klagemaal; en Klagesang.

úputigâ, 1) har det til Klagemaal; er hans Klagesang eller Klagetale; 2) istemmer Klagemaal i Anledning ell. over ham.

úpípoĸ, t. falder om; styrter om (L løst, som var opreist; ell. Levende, s om det var livløst; f. Ex. En, som lig er kommen op efter en Sygdom, n Benene pludselig svigte ham).

úpitípâ, vælter ell. styrter det om (en med Villie ell. uforvarende).

úpingavoĸ, hælder; staaer paa F (det Opreiste); enten: er faldefærd eller: staaer hældende, uden at der Tanke om, at det skulde falde (f. Ex. I get, som med Villie er stillet paa Hæl

úpikarpoĸ og (almindeligst) **úpikavoĸ**, falder efterhaanden ell. mere mere (ikke paa eengang). I den si Form bruges det ogsaa om Skydæk naar det heelt og holdent sænker sig ud in Vest for den klare Luft Øster fra (saa det ligesom falder).

úpikautípâ, (Lufttrækket fra Land Indre) trykker Skydækket ud og ne Vest.

úput og úputigâ s. upípoĸ.

use I, det er jo sandt, nu husker jeg use autdlarpoĸ, det er jo sandt, er jo reist.

usîvna (use og ivna), sjeldnere: **ussaoĸ** (use og Aff. -taoĸ), d. S. s. For

usiuvfa (use og uvfa), jeg havde tr at —; jeg tænkte, at — (men det s ikke eller var ikke saa). Altid med Particip ell. et Nomen, f. Ex. usiu tamaungnásassoĸ, jeg troede, han sku komme hertil (men han kom ikke). usiuvfa takúsagiga, jeg havde tæ at jeg skulde see ham (men nu maa reise uden at have seet ham). usiu -fauna inuk, nu troede jeg virkelig, det var et Menneske (men saa var f. Ex. en Ravn). Forlænges ofte una ell. uko og -lo ell. -le.

usĩma, Prov. d. S. s. Foreg. (Synes at bestaae af use og ima.)

use II, i Pl. m.S. **usê**, dens Ladning ell. Last ell. Læs (Baadens; Slædens; Vognens; Skibets; men ikke en Kajaks; s. n.).

usivok og **usekarpok**, har Ladning; er lastet ell. læsset (med Noget: -mik). angmagssautinik usissorssûvugut, vi havde en svær Ladning af angmagssat-Poser. Bruges ogsaa om Passagerer; f. Ex. umiarssuit nunasiartortunik usissut, et Skib, som er „lastet" med Udvandrere; et Udvandrerskib.

usigâ, er ladet ell. læsset dermed; fører det som Last; har det inde.

usilersorpâ, lader ell. læsser den (Baaden, Slæden ɔc.).

usingiarpâ, udlosser ell. aflæsser den.

usingiaut, m.S. **-tâ**, et Koffardiskibs Storbaad eller Travaillebaad (hvormed Lasten føres i Land). Ellers ogsaa ag--ssartût, s. S.

usiak, m.S. **usiâ**, 1) det, som føres bag paa en Kajak; 2) et Stykke Skind, som er sat ind oven paa Kajakken, hvor de hele Skind ikke kunde række sammen. usiakarpatdlârama nautsorssoratdlá--savara, da jeg har altfor megen Last paa min Kajak, vil jeg først see det lidt an (om Vinden ikke skulde blive for stærk).

usiarpok, fører Noget (-mik) bag paa sin Kajak. M. S. — den ell. det —.

usiliúpâ og **usigssiúpâ** (som umiddelbart af use) læsser det ell. den (Sælhunden ɔc.) bag paa sin Kajak.

userpâ og hyppigst **userarpâ**, overspilder eller overstænker det med Vand; enten: spilder Vand paa det (den, som gaaer med Vand); eller: stænker Vand ind i det (Søen i et Fartøi).

utserssorpok, det løber over (et Kar ell. en Flaske ɔc., som er fyldt for stærkt, ell. en Kjedel, som koger over).

utserssortipâ, fylder det saa stærkt, at det løber over.

userpok, trækker sine Støvler af og begiver sig hen paa Brixen (for at lægge ell. sætte sig, men ikke for at sove).

usingavok, sidder ell. ligger paa Brixen uden Støvler paa.

usorâ, misunder ham (i god Betydning); ønsker sig i hans Sted; priser ham lykkelig.

usornarpok ell. **-nakaok**, han er misundelsesværdig ell. maa prises lykkelig; man maatte ønske sig i hans Sted; bare man ogsaa havde det saa godt. — usornakautit sákutâravit, lykkelig er Du, at Du fik Fangeredskaber (kunde jeg dog ogsaa naae saa vidt). usornarpat--dlâkingmata maligpáka, da de vare mig altfor misundelsesværdige, fulgte jeg efter dem (for ogsaa at faae Deel i det Gode).

usornarssusia (**-ssusek**, 2. m.S.), hans Misundelsesværdighed; hans lykkelige Tilstand ell. Stilling, som man saa gjerne vilde dele med ham.

usornautâ (**-ut** m.S.), det, hvorved han er misundelsesværdig; det Gode, som han nyder, og som man maatte ønske ogsaa selv at faae Deel i.

usorugpok, priser de Andre lykkelige i sit Hjerte; vilde saa gjerne ogsaa være med (En, som maa blive tilbage ell. ikke kan faae Deel i det samme Gode ɔc.).

usorúkúpok, omtr. d. S. s. Foreg.; dog nærmest vel: mener at maatte prise en Anden lykkelig; føler sig til sin Sorg tilsidesat ell. at maatte staae tilbage ɔc. — M. S. — for ham.

usorssitsârpok, fremstiller sig som misundelsesværdig for Nogen (-mut) ɔ: roser sig af sit Fortrin ell. det, som han har forud for en Anden (enten pralende ell. og uden Praleri).

usorssitsautigâ, roser sig af det (som han har forud for en Anden, eller som blev ham til Deel ɔc.) ell. af ham (hvis Venskab ell. Bistand ɔc., han nyder fremfor en Anden).

usuk, det mandlige Lem.

usugtak, m.S. **-gtâ**, Stillepinden i en Rævefælde (hvorpaa Stillelinen er anbragt).

usúngussak, Roden af en Kvanne. — Foran Suffixet indføies -tak: **usúngu--ssartâ**.

usûssak, m.S. **usûssâ**, Spidsen af en Kajak (som dannes af det trekantede Stykke Træ yderst paa Stævnen og Sidelægterne).

utsuk, det kvindelige Lem.

utsugpaluak (eller -luvak, 2), Prov.

en Sommerfugl. Ofte bruges ogsaa kun: **paluaĸ**. Ellers: pákaluaĸ.

ússerpâ, ússerarpâ, ússersorpâ &c. s. ûgpâ.

utarĸivoĸ (-mik ell. -mut) og **-vâ**, venter efter Nogen; venter, til han kommer, ell. til han er færdig. Jvf. naut--sorssorpâ.

utarĸimârpoĸ og **-rpâ**, venter lidt paa den, som endnu ikke er færdig eller ikke kan følge med. Bruges hyppigst opfordrende: utarĸimârdlutit, vent lidt, at jeg kan komme med!

ute, Hjemvei; Tilbagevei. Bruges kun i Term., og hovedsagelig i den Forbindelse: utimut sâgpoĸ, vender om; sætter Cours hjemad.

uterpoĸ, 1) vender tilbage; kommer igjen ell. er kommen tilbage; 2) kommer tilbage uden at have naaet Maalet; gjør Vendereise; 3) bliver bragt tilbage (f. Ex. et Overskud af Penge); 4) gaaer i Barndom (begynder ligesom forfra igjen; s. videre). M. S. **uterpâ**, 1) vender tilbage efter det (i denne Betydning ikke almindelig; s. d. F.); 2) gjentager det (sit Ord ell. Lignende: en Lectie, en Melodi 2c.); siger det Samme paany, ell. læser 2c. det Samme forfra igjen.

uterfigâ, vender tilbage til ham eller dertil ell. efter det.

utertipâ, lader det komme tilbage ɔ: 1) bringer ell. sender det tilbage; især: 2) tager Sit tilbage imod den tilbageleverede Betaling; hæver Kjøbet; og deraf: 3) *gjenløser ham.

utersarpâ, bringer ham til at vende tilbage; fører ham tilbage, eller driver ham tilbage.

uteriarpoĸ, 1) lader sig overtale; tager sit Forsæt tilbage for en Andens Ønske; 2) prov. om Vinden: lægger sig; stiller af; 3) om en Kajak: gjør et Aareslag tilbage.

uteriartorpoĸ, skodder tilbage eller roer baglængs med en Baad.

uterĩpoĸ, ts. er gjenstridig; er tvær. Bruges om al Slags Gjenstridighed og er det almindeligste Ord derfor; s. sa--ĸitserĩpoĸ og nâlagserĩpoĸ.

orĸúpâ, 1) tager det med paa Hjemveien; 2) tager det Samme med sig tilbage igjen; kommer tilbage med de[t] (anal. arĸúpâ og erĸúpâ).

ûterivoĸ s. ûvoĸ.

utivoĸ (ameĸ), Haarremmen har løsnet sig af det (Skindet).

utipâ, tager Haarremmen af det (med Haarene, efterat den ved den fornødne Behandling har løsnet sig).

utitserpâ, lægger det hen i en passende Temperatur 2c., for at Haarremmen skal løsne sig af det (f. Ex. et Baadeskind).

úneĸ, 3. (Pl. únerit), 1) i Alm.: et Skind, som Haarremmen er taget af (f. Ex. et almindeligt Baadeskind); 2) spec. et saadant, som derefter er bleget: et hvidt Skind.

ũtoĸ og ũtorniarpoĸ s. ûvoĸ.

utorĸaĸ, gammel (Menneske ell. Dyr; men bruges i correct Tale ikke om Ting, s. pisoĸaĸ under pe). **utorĸait**, de Gamle.

utorĸarssuaĸ, meget gammel.

utorĸauvoĸ, er gammel.

utorĸalivoĸ, bliver gammel eller er bleven gammel.

utorĸassârpoĸ, taler som en Gammel (et Barn ell. ungt Menneske).

utorĸatsivoĸ, undskylder sig; ell. efter europæiske Begreber ofte nærmere: finder det nødvendigt at undskylde sig og giver det paa en ell. anden Maade tilkjende.

utorĸatsissutigâ, undskylder eller undslaaer sig 2c. for det.

ûtsivoĸ &c. s. ûvoĸ.

utserssorpoĸ s. userpâ.

utsuk og utsugpaluaĸ s. usuk.

ûtuk, Arp paa et Barn.

ûtuerpoĸ, Arpen er falden af det.

ûtuiarpâ, tager Arpen af det.

uva [det der (som man peger paa, enten med Fingeren eller med Øinene). Jvf. ta. Radical er kun u; s. n. una og ukutseĸ]. Deraf:

uvane (Loc.), der; **uvánga** (Abl.), derfra; **uvgûna** (Vial.), derigjennem; **ûnga** (Term.), derhen. (Altid underforstaaet: hvor jeg peger paa. Jvf. tá--ssane og mâne &c.).

uvanîtípâ, 1) lader eller lod det være her ɔ: lagde ell. satte det der (hvor man peger paa); 2) lader det være her for sine Øine ɔ: kan ikke faae det ud a[f]

Sindet; seer det stadig ligesom hos sig, men det er der ikke; savner ham ell. det stærkt. nûk uvanîtekâra, jeg har stadig nûk i mine Tanker her hos mig (der havde jeg det saa godt &c.).

uvgûnarkúpok, han gik der igjennem ell. denne Vei. M. S. han passerede det der forbi ell. ad denne Vei ell. paa den Side (som man peger paa).

uvfa, der (er den)!

una (ikke af selve uva, det vilde i saa Fald lyde: uvna, men af u, som suna af so), Pron. han, hun, den, det der (for dine Øine, ell. som man peger paa, ell. og: som jeg nu vil nævne). Subj. **ûma**, Pl. **uko** og **ukua**. — Med det tilbagevisende ta: **táuna, táu-ssuma**, Pl. **táuko, táukua**, han, hun, den, det, de (som Talen er om). — Som Tilraab: **ûmâk** eller **ûmâ**, hør Du! Du der! Du, som —! Pl. **ukorsê**, hører, I der! I, som —! I Forbindelse med et andet Ord danne disse Tilraab en Slags Vocativ, f. Ex. tusartíka ukorsê, mine Tilhørere!

táunauvok, 1) det er ham, ell. det er den (som Talen var om, ell. som man ønskede at see &c.); 2) er den Samme; hvilket atter kan være: a) er den Samme for denne som for hiin (samtidig); eller: b) er den Samme baade før og nu ell. til alle Tider.

ukutsek (af u, som sukutsek af so), m. S. **ukutsia**, 1) egentl.: dens der paa Lag; det Sted af den ell. ved den; dens „det der" (s. sukutsek). kuliv-siutip ukutsianut ilivara, jeg lagde den paa det Sted ved Kjedelen ell. paa denne Side af Kjedelen (som man peger paa). ukutsernîpok, den er der hos Dig, ell. Du sidder ved den. (I denne Betydning bruges det dog ikke hyppig; men derimod i den følgende.) 2) Mennesfets „det der" ɔ: Stedet, hvor man fornemmer Sult ell. Mættelse: Hjertekulen og deromkring. ukutsera ajorpok, mit Indre ved Hjertet er daarligt ell. gjør ondt (naar man i længere Tid ikke har spiist ordentlig).

ukutserdlugpok, har en ilde Fornemmelse i Hjertekulen af Sult ell. ufordøielig Mad.

ukutsilerivok ell. **-leraok**, d. S. s. Foreg., men bruges sjeldnere.

ûvak, (Prov.: ûgak), 2. en Torsk af den ringere Art; en Fjordtorsk; en „Ovak".

ûvarniarpok, fisker Torsk (Ovakker).

ûvarsiut, en Torskesnøre.

uvalek og uvalivok s. uverpok.

uvanga, jeg; mig; i Pl. **uvagut**, vi; os. (Er efter al Rimelighed den foranstaaende, localadverbiale Stamme uva, som her er behandlet som Nomen og tillagt Suffixer, og betyder altsaa egentlig omtr.: min Herhed. Jvf. ivdlit.) Med Appositioner er Nominalformen aldeles regelmæssig: **uvavne**, hos mig; — **uvavnut**, til mig ell. for mig; **uvav-kut**, ved mig; **uvavtíne**, hos os; **uvavtínit**, fra os; **uvavtitut**, som vi, &c. — Med Aff. -uvok: **uvangau-vunga**, det er mig. **uvangáu-ngitsok**, ikke jeg (men en Anden).

uvatse, Interj. bi lidt! vent lidt!

uvatsêrpok, s. han siger: bi lidt; han vil ikke nu, men om lidt.

uvatsiak, imorges (oprindelig maaskee: idag paa den Tid, da man biede lidt paa Dagens egentlige Begyndelse, neml. inden man begyndte sin Dagsgjerning). uvatsiak tamânîpok, han var her imorges. Jvf. uvdlume. Det har en Abl. i Fleertalsform: **uvatsiarnit**; f. Ex. uvatsiarnit ajorungnaerpok, det er bedre med ham nu end imorges. — (uvat-siaro — anal. akago — bruges af Nogle i Betydning af: siden engang idag; men forstaaes ikke almindelig, og synes heller ikke at være correct.)

uvâvok s. uverpok.

uve, m. S. **uvia**, 1) hendes Mand ell. Ægtefælle; sjeldnere: 2) dens (Hunnens) Han eller Mage. — **uvê** og **uvine**, sin —. (Naar det engang bruges uden Suff., tilføies som oftest det artikellignende k: uvek.)

uvinigpok, t. gifter sig (en Kvinde).

uvigssak, m. S. **-gssâ**, hendes Brudgom.

uvigdlarpok, mister sin Mand; bliver Enke.

uvigdlarnek, 3. en Enke.

uverssarpok, bliver til Hore; faaer et uægte Barn (et Fruentimmer). — — M. S. — ved det (Barnet).

uverssarnek, 3. et Fruentimmer, som har faaet et uægte Barn.

uverssagaκ, 2. et uægte Barn; et Slegfredbarn.
uverssaivoκ, gjør Nogen til Hore (en Mand). M. S. — hende —; faaer et uægte Barn med hende.
uvisuk, m. S. **-sua**, en (gift ell. ugift) Mand, som holder Hore.
ûve s. ûvoκ.
uverivoκ og uverκivigâ s. d. F.
uverpoκ, hælder; kommer paa Hæld (Noget, som stod vandret); faaer den ene Side lavere end den anden.
uvingavoκ, staaer paa Hæld; skraaner; staaer skraat; ligger lavere med den ene Side; har Slagside (en Baad; en Slæde; et Bord; et Fjeld eller en Ø, som ellers er flad ovenpaa, ꝛc. Bruges om Alt, hvis Overdeel er nogenlunde lige, men ikke ligger vandret. Jvf. si-vingavoκ og kugssangavoκ). ig-dlorssûp uvingarna, Skraaningen af Taget paa et europæisk Huus.
uvingássut og **orrut** (eller egentl. orfut; men f ombyttes her almindeligst med r), m. S. **-tâ**, det, hvorved Baaden ꝛc. kommer til at hælde, eller som giver den Slagside, ꝛc.
uvingássutigâ og **orrutigâ** (eller orf-), hælder desaarsag.
uvâvoκ og **orrâvoκ**, slingrer; har snart den ene, snart den anden Side lavere.
uvâssoκ (som slingrer), bl. A. spec. en Vugge.
uvâgajugpoκ ell. **orrarigpoκ**, er slem til at slingre; er rank; og **orrar-dlugpoκ**, er stiv; ligger rolig paa Søen (et Fartøi).
uvalivoκ, Dagen hælder; det er henimod Aften.
uvaleκ, Dagens Hælding ell. den hældende Dag. Bruges navnl. i Vialis: **uvalíkut**, om Eftermiddagen; henimod Aften (ikke nær ved Middag); af Nogle ogsaa uden App. i samme Betydning.
uverivoκ og **uveraoκ**, har faaet Hang eller Vane til Noget (-mut); er bleven gridsk efter Mere af samme Slags (har ligesom den ene Side nede i det; og bruges i Overeensstemmelse med dette Grundbegreb hovedsagelig om onde eller utilbørlige Vaner eller Tilbøieligheder; jvf. ukivoκ).
uveritsagpoκ, d. S. s. Foregaaende (men udtrykker dog egentlig lidt mere Gridskhed).
uverκivigâ eller **uveritsagfigâ**, har faaet Hang eller Vane til det; er forvænt til det; har slaaet ell. hengivet sig dertil.
uveríssutigâ, har faaet Hang ꝛc. til Noget (-mut) ved det ell. af den Grund.
uverssarpoκ, uvigdlarpoκ &c. s. uve.
uvfarpâ, vasker ham, kun ikke i Ansigtet (paa Hænderne, Benene ꝛc., eller hele Kroppen), ell. vasker den (sin Haand ꝛc.). U. S. refl. Jvf. ermigpâ.
uvfaut, det, hvormed man saaledes vasker sig (ell. en Anden); enten: 1) Vandet, man vasker sig i; et Vandbad; eller: 2) en Klud ꝛc. at vaske sig med.
uvfarfik, Stedet, hvor ell. hvori man vasker sig; nærmest: 1) Karret; et Vaskefad ell. Badekar; men det kan ogsaa betyde: 2) Vandet, man vasker sig i (ell. Karret og Vandet under Eet).
uvinik, 3. m. S. **uvingna** og **uvínga**, hans ell. dens Kjød (det Levendes; bruges baade om Mennesker og Dyr). mássákut uviniga unigpoκ, nu har mit Huld holdt op at tage af (ell. til; eftersom Sammenhængen er). — uvinigdlit tamarmik, alt Kjød (alle Mennesker og alle Dyr).
uvingnagpoκ, faaer eller har faaet Kjød paa sig igjen (den, som var afmagret).
uvinêrúpoκ, taber eller har tabt sit Huld; er bleven ganske aftæret (ved Sygdom ꝛc.).
uvineκángilaκ, er uden Huld; har ikke Kjød paa sig; er ikke Andet end Skind og Been.
uvineκut, et Klædningsstykke nærmest Kroppen. Bruges ikke meget; s. ilug-dleκ og ilupaκutit.
uvingavoκ s. uverpoκ.
uvisuk s. uve.
uvkaκ, m. S. **uvkâ**, 1) Formuren paa et Huus (hvor Vinduer og Indgang ere); 2) (prov.?) Ydersiden af en Ø (som vender mod den aabne Sø, ligesom Husene i Almindelighed gjøre).
uvkuaκ, m. S. **uvkuâ**, (Prov.?) et Skind, som er ophængt foran Husets Indgang (som Dør. Er i Labr. det almindelige Ord for: en Dør).

[**uvkusik**, en Gryde. Saal. i Labr. Her er Ordet ubekjendt (s. iga og ku--livsiut), men forekommer som Navn paa en Ø i den sydligste Deel af Landet. Deraf:]
uvkusigssaĸ, Grydesteen; Vegsteen.
uvkusigssiarpoĸ, gjør et Togt efter Vegsteen (med Baad).
uvkusigssiorpoĸ og **uvkusig--sserivoĸ** ell. **-eraoĸ**, arbeider i Vegsteen; har med Vegsteen at bestille.
uvdlâĸ s. uvdloĸ.
uvdlo, kun i Pl. **uvdlut** eller m. S. **uvdlue**, 1) en Fuglerede; 2) især: det inderste Lag i den: Duun.
uvdluliorpoĸ og **uvdlugssar--poĸ**, bygger Rede (en Fugl).
uvdlutârpoĸ, har samlet Duun (den, som var paa Duuntogt).
uvdlulerit, en Duunharpe (til at rense Duun paa).
uvdloĸ, Dagen; 1) en Dag; 2) lys Dag; 3) Dagning ell. Dagskjær paa Himlen; og 4) i visse Forbindelser: Tid i Almindelighed. uvdlut nungutdlugit, hver Dag. uvdlut tamaisa, daglig. uvdloĸ táuna eller uvdlorme táussumane, paa den Dag (det Første helst om en forbigangen, det Sidste om en tilkommende Dag). — uvdlûtitdlugo, medens det er Dag; ved Dagens Lys. uvdloĸ sule nungúngi--laĸ, Dagslyset er endnu ikke ganske forsvundet af Himlen. — uvdlut inûv--figissáka, min Levetid; den Tid, jeg har levet. uvdloĸartitdlugo, saalænge der er Dage ɔ: saalænge der existerer en Tid. uvdloĸalerĸârneranit, fra Tidens Begyndelse.
uvdloriaĸ, 2. en Stjerne.
uvdlorpoĸ, det er blevet Dag. (Bruges paa sine Steder ikke saa meget som ĸáumarpoĸ, s. S.)
uvdlivoĸ, tilbringer ell. opholder sig en Dag ell. nogle Dage paa et Sted (-me).
uvdlukípoĸ, ts. det er kort Dag (om Vinteren).
uvdlukíneĸ, 3. den korteste Dag.
uvdlukitdlivoĸ, Dagene have taget af, ere blevne kortere (s. videre).
uvdlortuvoĸ, det er lang Dag (om Sommeren).
uvdlortuneĸ, 3. den længste Dag.
uvdlortusivoĸ, Dagene have taget til, ere blevne længere (egentl.: det har faaet længere Dagslys).
uvdlume (en forkortet Localis; s. o.), idag. Gjælder for hele Dagen, saavel for den forgangne som for den tilstundende Deel deraf. uvdlume uv--dloĸ, den Dag idag. uvdlume ta--mânîpoĸ, han var her idag. uvdlume ornigkinga, kom til mig engang idag. uvdlume siagdlísángerĸôrpoĸ, idag vil det formodentlig ikke regne. Med Affixer bruges navnlig: **uvdlumerujug--ssuaĸ**, idag, for længe siden; og **uv--dlumíngorpoĸ** ell. **-rpordle**, der er alt hengaaet en god Deel af Dagen, siden det skete; det er adskillige Timer siden.
uvdlumíkut, d. S. s. uvdlume, men bruges af Nogle især om den ikke forløbne Deel af Dagen.
uvdlâĸ, Morgenen; Morgenstunden. — uvdlãkut, om Morgenen; aarle; ved Dagens Begyndelse.
uvdlãnguaĸ, ganske tidlig om Morgenen; i den tidlige Morgenstund.
uvdlârorpoĸ, er tidlig paa Færde.
uvdlârsiorpoĸ, bruger Morgenstunden; gjør Morgenarbeide (inden Andre have begyndt).
uvdlãkorsiut, Frokost.
uvnit, ofte **uvne** og **uvnia**, lad ogsaa være (at det er saa eller saa), desuagtet ꝛc. Bruges mest i Betydning af: endskjøndt; uagtet (dog i det Hele taget vel ikke saa meget som nauk, s. S.). Efterfølges gjerne af taimáitoĸ.
uvngiarpâ og uvngiaut s. umik.
ûvoĸ, har været ved Ilden, saa man kan mærke det paa dets Beskaffenhed; og navnl.: — saaledes, at dets Sammensætning har forandret sig, eller at det er løsnet fra sit Grundlag ved Varmen (Kjødet fra Benene; Huden fra Legemet, ꝛc.): 1) er gjennemkogt (i denne Betydning dog hyppigst: ũpoĸ, s. n.); 2) er brændt ell. beskadiget ved Ild; er forbrændt.
ûneĸ, 3. en brændt Skade (paa Huden ꝛc.).
ûssut, Pl., spec. kogte ferske Lodder.
ûilaĸ og **ôĸángitsoĸ**, raa; ukogt.
(**ûlivoĸ**, svides ell. er svedet. Bruges, saavidt vides, ikke; derimod:)
ûlineĸ, 3. Noget, som er svedet eller brændt sort af Hede, der gik ud over

Koghede (f. Ex. Grød, som er brændt fast i Gryden; affvedet Land, ꝛc.).
ûlinerpâ og **ûlinilerpâ**, svider ell. anbrænder det, saa det bliver sort eller forkullet (f. Ex. en ny Lampevæge). — U.S. **ûlinerpoĸ**, er svedet ell. anbrændt; er bleven sort af for stærk Hede (Grøden ꝛc.).
ûlinertipâ, lader det svides ell. brænde paa (Kjødet ell. Grøden ꝛc.), ved ikke at røre i det ell. ikke at passe det.
ûnarpoĸ, man brænder sig paa det; det er hedt.
ũnagpoĸ, er bleven varm indvendig (den, som frøs). M.S. **ũnagpâ**, varmer det ved Ild, saa det bliver hedt (Vand eller andet Flydende). Htr. **ũnaivoĸ**. Jvf. kíssagpoĸ ff.
ũnagsarpoĸ, varmer sig, navnlig ved at røre sig dygtig.
ũnagsaut eller **-tigssaĸ**, Noget at blive varm af ell. ved (f. Ex. noget Tungt at slæbe paa og Lignende).
ũnaivik (hvori man heder), en Thekjedel.
ũpâ, lader Heden indvirke paa det, saa at dets Sammensætning forandres ꝛc.: 1) koger eller bager eller steger det saaledes, at der ikke længere er noget Raat i det (det, som skulde behandles saaledes); 2) forbrænder det (det, som ikke skulde behandles saaledes). seĸernup ũpânga, Solen har brændt mig (saaledes, at Huden løsnede sig deraf). — — — U. S. **ũpoĸ**, 1) er gjennemkogt ꝛc.; 2) brænder sig, eller forbrændes. Htr. **ûtsivoĸ**.
ũtoĸ, (som er paavirket af Heden ꝛc.), bl. A. spec.: en Sælhund, som er krøben op af sit Hul og ligger paa Isen (mod Foraaret, naar Solen har faaet Magt. Benævnelsen bruges kun i den nordlige Deel af Landet og synes at hidrøre fra, at de samme Sælhunde ved den Tid fælde, og at altsaa deres Hud og Haar ere ligesom brændte af Solen).
ũtorniarpoĸ, er ude paa ũtoĸ-Fangst.
***ûterpâ**, htr. **ûterivoĸ**, lader Heden efterhaanden indvirke paa det ꝛc.: bager.
***ûterissoĸ**, en Bager.
***ûterivik**, en Bagerovn.
***ûtigaĸ**, 2. bagt. — Da man ikke har noget almindelig brugt Ord for: at bage, og Betydningen af disse svarer godt til Sagen, vilde det vistnok være heldigt, om disse kom i Provincialismernes Sted.
ûtsivik, et Sted, hvor man lader Noget blive paavirket af Heden ꝛc. (en Gryde, en Kogeovn, Stegeovn, Bagerovn eller hvadsomhelst Lignende); bruges i en Deel af Landet uegentlig om: en Støbeskee ell. Smelteskee (s. aĸerdluliut).
ûve, i Pl. m.S. **ûvê** (igap), det, som er i Gryden at koge.
ûvigâ, (Gryden) har det i sig til at koges.
ûvauarpoĸ, er altfor fuld (Gryden), saa man ikke kan vende det, som er deri, og det neppe vil blive gjennemkogt.
ûvauarâ, (Gryden) kan ikke rumme det, eller vil blive for fuld, naar ogsaa det kommer i den.
ûgdlivâ (neĸe), skærer Kjødet i passende Stykker til at koges.
ûgdlerpâ (iga), lægger de itusskaarne Stykker i Gryden til at koges.
uvsigpoĸ, er vandtæt.
uvsigsarpâ, tætter det; spec. 1) kliner Sømmene paa en Skindbaad med minik (s. S.); 2) kalfatrer; 3) kitter.
uvsigsaut, det, hvormed Noget tættes saaledes; bl. A. spec.: Kit.
uvserivoĸ, tjærer; beger. — — — M.S. — det.
uvserut, Tjære; Beg. Beg, udtrykkelig betegnet: uvserut mángertoĸ.
uvserúmut tanítaut (ell. **uvserit**, hvilket dog let forvexles med det Forrige), en Tjærekost.
Den her angivne Brug af disse Ord er vel den almindeligste; i nogle Egne bruges derimod om at kalfatre: uvserivoĸ ell. uvseraoĸ; om Tjære og Beg: orssût; og om at tjære: orssûtiterpâ ell. -terivoĸ.
uvtoĸigpoĸ, s. Prov. d. S. s. ivtoĸerpoĸ (stammer).

V.

vîne, Viin.

vîneкut, en Viinstok; et Viintræ.

vînigssaк, et Viinbær; en enkelt Viindrue; i Pl. **vînigssat**, 1) Viindruer; 2) en Viindrue i egentlig Forstand: en Viindrueklase (neml. Bærrene i den).

vîneкutip paormiorfia, en Viindrueklase (egentlig: Ranken ell. Druestængelen, som bærer Bærrene).

nautsîvik vîneкutilik, en Viingaard.

vîneкutilingmik naussorigsaissoк ell. **vîneкutinik naggorigsaissoк** ell. (bedst:) **vîneкutilerissoк**, en Viingaardsmand.

Anden Afdeling:

Tilhængsord eller Affixer.

Almindelige Bemærkninger.

1. Baade Stamord og Tilhængsord ere i Sammensætningen altid at betragte som tammer, altsaa hine som Grundstammer, disse som Tilhængsstammer. Der es altid Stamme til Stamme; naar altsaa et Affix føies til et Verbum, saa er det id kun Verbalstammen, der kommer i Betragtning; den Endelse, hvori Verbalformen taaer (vok, pok &c.), bortfalder i ethvert Tilfælde uden Videre. — En tilsyneladende dtagelse fra denne Grundregel gjør ∆rpok I, men Undtagelsen er ogsaa kun tilsyneladende, der ved dette Affix slet ikke er Tale om et Bæreord (s. 2.) i den Forstand som hos andre, men kun om Bærelyd. Lidt anderledes er det, naar et Affix føies til et Pro-men eller Adverbium eller en Interjection, men ogsaa der er Undtagelsen kun tilsyne-)ende: deels kan der i lidenskabelig Tale finde Sammensætninger Sted, som ellers vilde re uregelmæssige (s. især -kasik); deels svare disse Ord ifølge deres afvigende Dan-se netop, som de ere, til hvad man hos Nomina og Verba maa kalde Stammen, nlig den simpleste, regelret uddannede Nominalform. Dertil hører ogsaa, at Affixer i ural- eller Subjectivform føies til Pronominers Plural- eller Subjectivformer, som Ex. táunakasik, táukukasît, táussumakasiup; táunánguak, táukúnguit, táu-sumángûp; táunarssuak, táukorssuit, táussumarssûp.

2. Det Ord, hvortil et eller andet Tilhængsord føies, forholder sig til dette i Eet Alt som Stamord, hvadenten det er primitivt eller ei. Da nu Benævnelsen „Stam-)" i det Foregaaende, som ellers, er brugt om de primitive Ord, hvoraf de andre) Tilsætninger eller anden Forandring ere dannede, saa er her det Ord, hvortil et et Tilhængsord føies eller er føiet, med Hensyn til dette og uden Hensyn til, om det primitivt eller sammensat, kaldet „Bæreordet".

3. Nogle af de her opførte Tilhængsord ere fuldkommen bevægelige, det vil sige: bruges med fuldstændig Frihed til at danne de forskjelligste sammensatte Ord, ligesom n ellers anvender et Sprogs enkelte Ord til at danne de forskjelligste Sætninger; danne ere her betegnede ved Ordet „frit", og er dette Ord udhævet hos dem, som uges hyppigst. Hos andre er Bevægeligheden indskrænket, saa at der udfordres nøiere endskab til Sprogbrugen for at kunne anvende dem med Sikkerhed; hos saadanne aer Ordet „frit" i Parenthes. Atter andre forekomme kun som faststaaende i visse cd, udenfor hvilke de ikke eller saagodtsom ikke kunne bruges; saadanne ere her betegnede n „bundne" (forkortet: bdt.). Hvor denne Betegnelse staaer i Parenthes, betyder det, Affixet under visse Betingelser i enkelte, tilstrækkelig analoge Tilfælde dog kan anvendes n frit.

4. Mange Affixer begynde med en foranderlig Consonant, som i de fleste Tilfælde modentlig ikke hører udelukkende til Affixet, men enten er et Product af Affixets Be-ndelses- og Bæreordets Slutningsconsonant, eller og maaskee hovedsagelig tilhører ereordet. Hos nogle af dem, som føies til Verba, og hvor Forandringen skeer ganske elmæssig, er den foranderlige Consonant her skilt fra det Øvrige ved et]; saa-es navnlig: et g, som forandres efter Bæreordets Bindelyd og altsaa bliver hos e Cl. -r, hos 2den Cl. -gk, hos 3die Cl. !k, og hos 4de og 5te Cl. -g; og et som forandres efter Bæreordets Nominalparticip og altsaa bliver hos 1ste og 2den

Cl. .t eller .s, hos 3die Cl. ˌ!t eller -ts, og hos 4de og 5te Cl. -ss. Nogle Aff forholde sig kun hos Verbernes 3 første Classer efter denne Regel, medens 4de og Cl. have deres særlige Form; hos saadanne staaer g eller t i heel Parenthes: [t]. g] og [g] ere i det Følgende betragtede som den alphabetiske Orden uvedkomme hvorimod de med t] eller [t] begyndende Affixer samtlige ere opførte under t. — andre er Forandringen mindre regelmæssig; saadanne findes med de forekommende F andringer anførte under eet Bogstav og med Henviisning dertil under de andre.

5. „t.“ eller „s.“ eller „ts.“ umiddelbart efter et Verbalaffix antyder Nomi participiet, hvor det kan være tvivlsomt, om dette har tok eller sok eller tsok. „ eller „N.“ efter Affixet antyder, om det føies til Verba eller til Nomina; „N. vil sige, at Affixet, foruden til Nomina, ogsaa føies til nogle Pronomina og visse verbier (Retningsord) og Interjectioner; dog er saadan Brug i Regelen indskræn (De sammensatte Affixer, hos hvilke disse Tegn ikke ere gjentagne, forholde sig i Henseende som det Hovedaffix, hvorunder de staae.) Endvidere betyder hos Verbalaff „intr.“, at Affixet er intransitivt, og „ntr.“, at det er neutralt, det vil sige: at faaer et Suffix eller ikke, alt eftersom Bæreordet er transitivt eller intransitivt. Tal 2 eller 3 hos Nominalaffixer betegne vedkommende Affix som hørende henholdsviis 2den ell. 3die Classe.

6. De foran Affixerne staaende Tegns Betydning er følgende:

g], [g], t], [t] se ovenfor 4.

\- betyder, at Affixet føies til Bærestammens sidste Vocal.

.. — , at det føies til dens Slutningslyd, hvadenten denne er en Vocal eller Consonant.

. — , at det føies til en Consonant (g ell. r), som altsaa maa tilføies hos Sta mer, som ende paa en Vocal.

: — , at det føies til Bæreordets Rod ell. en dertil svarende forkortet Form.

:- — , at Tilføielsesmaaden er afvigende eller mere forskjellig end ellers.

ˌ! eller ^ betyder, at Vocalen foran Affixet bliver henholdsviis skarp eller lang.

ˌ! _ betyder, at Bærestammens næstsidste Stavelse enten maa have en skarp Vocal være lukket ved en Consonant.

Hvor en Classe af Ord afviger fra den almindelige Regel eller har sin Regel for selv, er dette enten udtrykkelig bemærket eller antydet i de anførte Exempler.

ajugpoĸ, V. ntr. frit: idelig; ofte; og især: gjerne ell. ved given Leilighed. pigajugpoĸ, fanger idelig; er en god Erhverver. igdlarajugpoĸ, leer gjerne; er lattermild. tigdligkajugpoĸ, stjæler gjerne; ell. stjæler ved enhver given Leilighed. tusarajugpara, jeg hører det ofte.

aĸ, (gaĸ, raĸ), 2. N. bdt.: en —s Unge. S. nanoraĸ, natsiaĸ, naujâĸ o. Fl. — I en noget afvigende Betydning, hvorved det nærmer sig deels -araĸ, deels -arssuk, forekommer dette Affix i ivigaĸ, orpigaĸ, agdluaĸ, amitsuaĸ, ĸardluaĸ, únuaĸ o. Fl.

aĸ, V. bdt. Forekommer i Betydning af et passivt Particip, men tildeels føiet til halvtransitive Former; s. avalaiaĸ, nautsîaĸ, pigdliaĸ, pilâĸ, sanâĸ.

]aluaĸ, (m. S. g]alua, Subj. g]alûp, Pl. g]aluit, som af g]aluk; s. !nguaĸ), V. frit: en ..., som vel — (men ...); og

aluarpoĸ, V. ntr. frit: vel; nok; ellers; dog (men . . .). Dette Affixes egentlige Charakteer ligger i det underforstaaede „men“, som, naar Sætningen føres videre, ligefrem maa oversættes, hvadenten det er udtalt eller ei. Det bruges meget hyppig, ogsaa ofte, hvor vi tale ubetinget. F. Ex. takugaluarpáka, jo, jeg har nok seet dem, (men...). aggilersimagaluarpoĸ, han har dog nok været underveis hertil (men kom ikke). tamákeraluarpigit? har Du ogsaa været ved dem alle? (men saa kan jeg ikke forstaae, at ...). tássa ineraluarpara, saa, nu har jeg det færdigt (men om det er godt, veed jeg ikke). oĸalugkaluarame tusarumaneĸángilaĸ, han talte nok, men der var Ingen, som vilde høre paa ham. — g]aluaĸ føies meget ofte middelbart til et Nomen, nemlig saaledes at dette først gjøres til et Verbum, enten, hvis der udfordres et Suffix, ved -gâ, eller, hvis ikke, ved -uvoĸ. F. Ex. pitsagssuaĸ, meget fortræffelig: pitsagssûgaluaĸ, som vel er eller var eller kunde have været meget fortræffelig (men ...). pia, det, han eier: pigigalua, det, han ellers eiede (men nu ikke mere); hans forhenværende Eiendom. De passive Participier (-gaĸ, -taĸ, -saĸ, -ssaĸ) og Affixet -gssaĸ kunne dog med Suffixer tage dette Affix til sig uden Videre, f. Ex. túniússaralua, det, han havde givet bort (men ...); pigssaraluara, det, jeg skulde have faaet (men ikke fik). — Hos en Persons Navn eller et Slægtskabsnavn betyder det altid: afdød; f. Ex. angutigigalua, hans afdøde Fader; egentlig: som vel er hans Fader (men er død). Sîmûgaluaĸ, afdøde Simon. — — Affixerne !ngilaĸ og !savoĸ har dette Aff. i ovenstaaende Betydning altid foran sig; f. Ex. nungúngíkaluarput, de ere rigtignok ikke slupne op (men...); oĸásagaluarputit, du skulde dog ellers sige til; følge de efter, saa bliver Betydningen en anden, nemlig: g]aluángilaĸ, — end ikke det Mindste; og g]aluásavoĸ, nu skal —, (hvad det saa bliver til). F. Ex. takugaluángilara, jeg saae ikke det Mindste til ham. oĸaraluángilaĸ, han sagde ikke et Muk. — atuaraluásagitit, prøv alligevel paa at læse det (det gaaer nok). pigsigkaluásaĸaunga, nu springer jeg, lad mig vove det (saa faae vi at see). — Det kan have mange andre Affixer foran sig, men kun visse enkelte efter sig.

g]alugtuarpoĸ, V. ntr. frit; omtr.:

naa, nu skal man see, det gaaer vist saa. Bruges mest med -ĸaoĸ. — nákara-lugtuaĸaoĸ, nu skal man see, det styrter vist ned. aitsât sinigkalugtuaĸaoĸ, nu skal man see, om han ikke sover længere end nogensinde før. panertuínar-tortaleralugtuaĸaugut, nu skal man see, nu ville vi vist tidt ikke faae Andet end tør Kost. ĸanorme tauva iligalug-tuaĸâ, naa, hvordan mon det vil spænde af! det er jeg dog nysgjerrig efter at see. — Uden Verbalendelse føies det ofte til Interjectioner, som ere dannede ved ..naĸ, f.Ex. erĸanaralugtuaĸ, naa, nu skeer der vist en Ulykke! eller: det løber vist galt af! tupingnaralugtuaĸ, nu skal man see, det bliver nok noget forunderligt, det! — Det har kun sjelden et andet Affix efter sig. Foran -ínaĸ mister det sit a, s. -ínaĸ.

-aluk, N. (frit); omtr.: en noget ringere; saa noget nær en —. Bruges mest i Pl. og ofte med !nguaĸ til. — pialuit ell. pialúnguit, Ting ell. Eiendele uden synderlig Værdi eller Betydning; mindre vigtige Smaating. inug-pâluit, noget nær en Mængde Mennesker; temmelig mange Folk. ilarpâlue, temmelig mange af dem (just ikke de fleste, men dog en heel Deel). mikissualuit, smaa Ting eller smaa Brokker &c., som let kunne oversees. — Enkelte Gange forekommer det ogsaa i Verbalform, f. Ex. amerdlâlugput, de ere temmelig mange.

-araĸ, 2. N. frit: en lille, nemlig som ikke har sin fulde Størrelse; en Miniatur —. Efter i trækkes det ofte sammen dermed til .êraĸ. savêraĸ, en Miniaturkniv; en Barnekniv. nuniautêraĸ, en Miniatur-Bærkurv. — mitêraĸ, en Dvergedderfugl (ved Siden af miteraĸ, en Edderfugleunge). mikissuaraĸ, en lille i Miniatur; en ganske lille; en lille bitte. — Over en stor Deel af Kysten bruges dette Affix i Betydning af ..aĸ (jvf. piaraĸ og âtâraĸ).

:-araoĸ, V. ntr. frit: pleier at —. Det antyder, at det Omtalte skeer ell. skete ikke blot den ene Gang, men jævnlig, og bruges derfor meget hyppigere, end vi bruge Ordet „at pleie". Jvf. t]arpoĸ. — Imellem Affixet og Bærestammens sidste Vocal kommer hos 1ste Cl. r, h 2den Cl. almindeligst gt, sjeldnere g ell. g alene, og hos 3die, 4de og 5te C Participiets Begyndelsesconsonant. Altsa iserpoĸ: iseraraoĸ; oĸalugpoĸ: oĸa -lugtaraoĸ (ell. oĸalugkaraoĸ ell. oĸa -lugaraoĸ); igípâ: igítarâ; sanav sanassarâ; issigâ: issigissarâ. H Bæreord af 4de eller 5te Cl. faaer d saaledes med et Suffix altid samme U seende, som om det var Affixet -gâ, føiet det passive Particip; ligesaa naar d føies til et transitivt Ord af 2den C med g alene foran sig; hvor dette kun foranledige Misforstaaelse, bruges helle t]arpoĸ istedetfor. — Nominalparticip er :-araissoĸ, og Inf. :-arailun :-arailugo. — Med Affixet !ngila bruges det i dobbelt Form: :-aráing -laĸ og t]aríngilaĸ; den første fo kortes ofte, naar den kommer til ar, i nemlig det ene ar bortkastes; altsaa f. E oĸarpoĸ: oĸaráingilaĸ eller oĸartar -ngilaĸ, pleier ikke at sige Noget. - Det kan ikke selv forstærkes, men derim føies til et forstærkende Affix, neml -tdlarpoĸ, som da altid trækkes samm med dette til -tdlâraoĸ, i Nm -tdlaraissoĸ (med kort a), Ejn -tdlarângat, Inf. -tdlarailun pleier saare ell. meget ell. særdeles at - (s. -tdlarpoĸ). F. Ex. angitdlârau de pleie at være særdeles store. kaju -mitdlâraoĸ, han pleier at være sæ deles villig; eller egentl.: pleier særdel ɔ: pleier altid eller strax at være villi takordlûtdlârâra, jeg pleier saare see ham i Aanden ligesom staaende f mine Øine ɔ: han staaer mig stadig el særdeles ofte ell. særdeles levende ligeso for Øine. — Med Aff. ..narpoĸ træ kes det ligeledes i Regelen sammen t ..nâraoĸ. — Foruden !ngilaĸ taal det ikke andre Affixer efter sig.

-arpoĸ I, V. (ntr.?) bdt.: lidt; smaat d. S. s. -lârpoĸ, men forekommer ku sjelden; f. Ex. i isuarpoĸ (af isorpoĸ) og s. n. -luarpoĸ II.

- arpoĸ II s. -riarpoĸ.
- arpoĸ III s. .parpoĸ.

!ârpoĸ s. -jârpoĸ.

- arssugpoĸ s. -jarssugpoĸ.

-arssuk, N. (frit); omtr.: en — ude

for Regelen; ikke af de almindelige. — Forekommer især i Navne paa Dyr og Steder, f. Ex. i agpaliarssuk, årdlu-arssuk, ĸupanavarssuk, og af Stednavne i amitsuarssuk, iterssârssuk, pârârssuk, ĸernertuarssuk o. fl.

artorpoĸ s. [g]iartorpoĸ.

asuarpoĸ, ..**nasuarpoĸ**, V. ntr. frit: iler med at —; skynder sig at —. Begge Former bruges islæng, dog hos 1ste og 2den Cl. helst den første, hos 3die, 4de og 5te Cl. helst den sidste. autdlara-suarpoĸ, skynder sig afsted. nikuina-suarpoĸ, reiser sig skyndsomst. ilana-suarpai, skynder sig at lægge flere til.

atârpoĸ, V. ntr. (frit); omtr.: høiligen; rigtig for Alvor; men da det mest bruges udraabsviis i Participiet, maa det som oftest gjengives ved et andet Udtryk. F. Ex. ajoratârtoĸ, uh! hvor det er slet! man gider neppe see paa det (naar man havde ventet, at det skulde være godt). nivaiatârtoĸ, nei se, hvor han skuffer! paa Kraft gaaer det, det kan man see (men Resultatet kan derfor gjerne være høist ubetydeligt). Ordet tigserpoĸ (seiler) bruges af Mange altid med dette Affix: tigsiatârpoĸ.

atdlagpoĸ s. -tdlagpoĸ.

atdlarpoĸ, V. ntr. frit: 1) foreløbig; hvilket indbefatter paa den ene Side: inden man gjør Andet, altsaa 2) først; paa den anden Side: forbigaaende, altsaa 3) foreløbig endnu; eller og kun: endnu. ĸimerdlôratdlarpai, han betragter dem foreløbig (ell. foreløbig endnu). katíngagatdlarput, de hænge endnu sammen. mána ineratdlásavara, jeg skal først gjøre dette her færdigt. — I Conjunctiv bliver Betydningen altid: dengang, da ... endnu —. umiaĸaratdlaravta, dengang, da vi endnu eiede en Konebaad. I Imperativ mister det i Regelen sit r og formilder altid Befalingen i Formen, medens det dog ifølge sin Betydning (inden man gjør Andet) forudsætter, at den saaledes Anmodede ufortøvet vil efterkomme Opfordringen. S. f. Ex. ĸaivoĸ og ĸáipâ.

Med ⊥ngilaĸ: 1) ⊥**ngíkat-dlarpoĸ**, foreløbig endnu ikke; ikke nu (men maaskee senere); og i Cjnct.: da endnu ikke ɔ: førend. F. Ex. orníngí-katdlásavara, jeg gaaer foreløbig endnu ikke til ham. silarssuaĸángíkatdlar-mat, førend Verden var til. 2) **g]at-dlángilaĸ**, ikke endnu; ikke for det Første; og altid underforstaaet: og skulde dog gjerne; hvilket i 3die P. medfører Begrebet om Forhaling eller Seendrægtighed, medens det i 2den P. indeholder en høflig Opfordring. F. Ex. aggerat-dlángilaĸ, han kommer ikke endnu; hvorlænge mon det skal vare? uko ka-terssorniaratdlángilatit, (vel gjør Du det ikke endnu, men) vilde Du ikke nu søge at samle disse? — soraerat-dlásángilanga, jeg holder ikke op for det Første. pigatdlarpalúngilara, det seer ikke ud til, at jeg faaer det for det Første; det har endnu lange Udsigter.

-avoĸ, V. intr. bdt. Grundbegrebet synes at være: — og bliver ved dermed; vedholdende; ell., hvor det gjælder et Fleertal: hvert Dieblik Nogen ell. Noget. S. imiavoĸ, neriavoĸ, nivdliavoĸ, igsia-voĸ (nærmest af igserpoĸ); ogsaa ig-sãput, isãput, miãput o. Fl. synes at høre hertil. Jvf. -mavoĸ, -ngavoĸ I, -lavoĸ, -javoĸ (som alle synes at indeholde det samme Affix, kun med Tilføielse af de respective Begyndelsesconsonanter), og -juípoĸ, Slutningen.

:erivoĸ, **:eraoĸ**, og **-lerivoĸ**, **-leraoĸ**, N. (og V.) intr. frit: har at bestille med —; nemlig: saa at han ikke kan gaae fra det, ell. saa at der ikke kan være Tale om Andet, førend dette er færdigt ell. afgjort; er sysselsat med ell. optagen af —. Den dobbelte Form (: e-, -le-), som paa samme Maade gjentager sig hos flere Affixer, kan tildeels bruges vilkaarlig; kun naar Bæreordet ikke kan undergaae den Forkortelse, som den kortere Form (: e-) kræver, maa den længere (-le-) anvendes. Forøvrigt bruges i nogle Egne helst den kortere Form, i andre helst den længere. -t og det deraf dannede -taĸ (utaĸ) forholde sig hos Affixerne med denne dobbelte Form altid saaledes, som de under : erpâ og : iorpoĸ anførte Exempler vise. — orsserivoĸ, har med Spæk at bestille; er i Spækarbeide. ujarĸerivoĸ, har med Steen at bestille. uvkusigsserivoĸ, er sys-

selsat med Vegsteensarbeide. — Føiet til Navnet paa en Legemsdeel bliver Betydningen: har Smerte i den; er betagen af Smerte i den; s. násseraoĸ, niarĸeraoĸ o. Fl. — Føiet til et Verbum, hvor det dog kun forekommer som bundet, bliver Betydningen: har Lyst til, ell. er opsat paa at —. F. Ex. nâlaleri-voĸ, er optagen af at skulle adlyde ɔ: vil gjerne ell. higer efter at adlyde; og s. pilerivoĸ under pe.

-erdluerpâ, htr. **-erdluîvoĸ**, N. frit: har tilsølet ham eller det med —. U.S. — sig —. pauerdluerpâ, har tilsølet det ell. ham med Sod. ĸali-pautaerdluerpâ, har tilsølet det med Maling.

:erpâ, -lerpâ, htr. **:îvoĸ, -lîvoĸ**, N. frit: forsyner ham ell. det med en —; anbringer en — derpaa. U.S. mest refl., sjeldnere pass. Angaaende den dobbelte Form s. :erivoĸ. — avatartalerpâ, forsyner den med en avatartaĸ ɔ: anbringer en Blære paa den til Mærke. igalâlerpâ eller igalásserpâ, anbringer et Vindue (igalâĸ) derpaa. pujôrfilerpâ, forsyner det (Huset, Kjøkkenet) med en Skorsteen (pujôrfik). -t og det deraf dannede -taĸ (utaĸ) forandres her saaledes: átat, en Knap; egentlig: Sammenholdsmiddel; átaserpâ, forsyner den (Klædningen) med sine Sammenholdsmidler ɔ: bringer den til at holde sammen ved at sætte Knapperne i deres resp. Huller; knapper den. mátut, et Plaster; mátuserpâ, lægger et Plaster paa det. ajagutaĸ, en Stiver; ajagutserpâ, sætter en Stiver til det; afstiver det. — S. ogsaa agsserpâ (af auk), atserpâ (af ateĸ), pitûtserpâ (af pitûtaĸ), na-lunaerĸutserpâ o. Fl.

:ersorpâ, -lersorpâ, htr. **:ersui-voĸ, -lersuivoĸ**, frit: forsyner den med alle sine —, ell. forsyner den paa flere Steder med —; i Pl. **-rpai**, forsyner dem med alle deres —, eller forsyner dem, hver især med sin —. Jvf. ..torpoĸ, 3. F. Ex. tigpilersorpâ, forsyner den (Kajakken) med alle sine Ribber. ássilialersorpâ, anbringer (ophænger, opklæber) Billeder paa den ell. i den (Væggen, Stuen). îgkersorpâ, anbringer Væggebeklædning paa den ɔ: beklæder Væggen (med mange Brædder &c.). nôĸusersor-pai, anbringer Noget i Spidsen (nôĸut, s. under nûk) paa hver af der ajoĸut, Noget, som hæmmer, en Fo hindring (saa man ikke kan gjøre, som m vilde); ajoĸusersorpâ, lægger ham Hi dringer i Veien, den ene efter den ande

-erpâ, htr. **-îvoĸ** og **-ersivoĸ**, (og B.) frit: skiller den ved sin — gjør ell. har gjort ham ell. det uden — borttager eller fjerner paa en eller a den Maade dens —. (En Biform her er -ngerpâ, s. paa sit Sted.) F. E ánoraerpâ, afklæder ham. amêrpâ, a tager ell. aftrækker dens Skind ell. Hu matuerpâ, tager dets Laag ell. Dør fra d ɔ: lukker det op. niaĸuerpâ, skiller ha ved sit Hoved ɔ: halshugger ham. - ĸilerússaerpâ, løser dens Baand (ĸ -lerut). siutaerpâ, afhugger hans Ø (siut). simêrpâ, trækker Proppen u af den. Jvf. -iarpâ. Hos Lemme nes Navne med -lerpoĸ I: agssa -lerpânga, (Kulden) begynder at gjø mig uden Hænder ɔ: jeg fryser om Hæ derne, saa jeg snart ikke kan bruge de mere. (Ligesaa om andre Lemmer.) Ir n. -ersivoĸ. — U.S. **-erpoĸ**, 1) pas er skilt ved sin —; har mistet sin — (l A. om Slægtninge); er bleven uden e fri for —; 2) refl.: skiller sig ved s —; spec. afhænder eller sælger sin — og med ..niarpoĸ: søger at afhænde falbyder sin —. F. Ex. sikuerpo (Søen) har mistet sin Iis; det er ble aabent Vand. imaerpoĸ, (Karret, P sen &c.) har mistet sit Indhold; er tøm auerpoĸ, har mistet sit Blod; har fo blødt sig. umêrpoĸ, har solgt sin Kon baad. kanajuerniarpoĸ, falbyder si Ulke (ordret: søger at „afulke" sig Denne Forbindelse (-erniarpoĸ) er d almindeligste Udtryk for: at falbyde. - Som bundet forekommer det hos nog Verba, s. ĸâsuerpâ, ĸasuerpoĸ, anê -poĸ, soraiuerpoĸ (under so, e) o. F

Af Forbindelser med andre Affixer e især følgende at mærke:

-ersarpâ, som forekommer hos Aff. -ru -sugpoĸ og enkelte andre Verba i Bety ning af: skaffer ham (og u.S. sig) med sin —hed; s. imerusuersarpo tumanguersarpâ, ĸasuersarpoĸ o. F

- **erserpoĸ**, intr. frit: har mistet eller tabt eller forliist sin —. Bruges saal. om alle Slags Eiendele; f. Ex. umiaer-serpoĸ, har forliist sin Konebaad; savêrserpoĸ, har mistet eller tabt sin Kniv; merĸutaerserpoĸ, har mistet sin Synaal, ꝛc.; af Nogle ogsaa istf. - erpoĸ om at miste Nogen ved Døden; hvilket dog Andre finde stødende, og, som det synes, med Rette, eftersom der ellers med denne Sammensætning forbindes Begrebet om, at Sagen er bleven borte for En under Brugen. Overeensstemmende hermed bruges det i Skjemt om Personer, som ere blevne borte for deres Selskab, f. Ex. Kâlêrseraluaĸaugut, vor Carl var bleven borte for os (men vi fandt ham dog heldigviis igjen).
- **ersiut**, m. S. - **ersiutâ** (af det Forrige og :- ut), hans forliste ell. tabte —; f. Ex. umêrsiutâ, hans forliste Konebaad.
- **ersivoĸ**, intr. (frit): danner 1) hos nogle Ord en htr. Form af - erpâ, f. Ex. pêrsivoĸ, borttager ell. afskærer et Stykke, af pêrpâ; nalunaersivoĸ, kundgjør Noget ell. vidner om Nogen, af nalunaerpâ (ved Siden af nalunaiaivoĸ af nalu-naiarpâ), o. Fl.; 2) føiet til Navnet paa en Legemsdeel: fryser paa ell. i ell. om den, f. Ex. agssaersivoĸ, fryser om Hænderne; isigaersivoĸ, fryser om Fødderne, ꝛc.
- **erúpâ**, htr. - **erússivoĸ**, blotter ham ell. det for — (neml. ved at gjøre Andet, hvoraf dette tillige bliver Følgen, jvf. :- úpâ; men denne anden Gjerning træder her ofte stærkt tilbage, da det Secundaire i dette Tilfælde er det Fremtrædende). F. Ex. pigssaerúpâ, har Intet til ham; har blottet ham for sin pigssaĸ (ved paa en ell. anden Maade at have baaret sig saaledes ad, at der Intet er til den Anden). piunêrúpâ, ødelægger det; blotter det for sit piuneĸ (ved at tilintetgjøre ell. fordærve ꝛc. det, hvorpaa dets piuneĸ beroer). — — — U. S. - **erúpoĸ**, er blottet for —; befinder sig uden —; har ingen — mere (som Følge af, at ...). F. Ex. inig-ssaerúpoĸ, befinder sig uden Opholdssted, eller har intet Sted mere at være paa (fordi Ingen vil have ham, eller fordi alle Steder ere besatte, ꝛc.). ĸa-jaerúpoĸ, er nu uden Kajak (fordi han ikke brød sig om den, ell. fordi Betrækket var opslidt, inden han havde tilveiebragt et nyt, eller fordi han ifølge Sygdom ikke kan bruge en saadan mere, ꝛc.).
- **erut**, m. S. - **erutâ** (af - erpâ og :- ut), 1) hans mistede —; 2) hans solgte —. F. Ex. nulêrutâ, hans mistede ell. afdøde Kone. avataerutâ, hans solgte Fangeblære. — Denne Sammensætning har dog overhovedet kun en indskrænket Anvendelse.

:**erssârpoĸ**, - **lerssârpoĸ**, N. intr. (frit): taler ell. fortæller om —. S. pilerssârpoĸ 2, takordlûgkerssârpoĸ.

- erúpâ og - erut s. under - erpâ.

- **gâ**, - **râ**, htr. - **gingnigpoĸ**, - **ringnigpoĸ**, N. (og V.) frit: 1) ubetinget: har ham eller det til —; det (Objectet) er hans —; 2) betinget: har den for sit Vedkommende til en —; den er for ham en —. Har en meget udstrakt Anvendelse. — I 1ste Betydning udtrykkes derved i Verbalform alle de Forhold imellem Personer eller Ting af hvilkensomhelst Art, som i Nominalform kunne betegnes ved et Suffix. F. Ex. arnarâ, han har hende til Moder; hun er hans Moder; igdlorâra, jeg har ham til Fætter; han er min Fætter; angnerssarât, de have den til den største; den er den største af dem eller iblandt dem; ujarak túngavigâ, den har en Steen til Underlag eller til at hvile paa; den hviler paa en Steen; umiap iputigâ, Baaden har den til Aare ɔ: den Aare er i Brug paa Baaden; atau-seĸ sangmivigât, de have Eet til Sted at vende imod ɔ: de staae ell. ligge (alle) vendt i samme Retning; ꝛc. ꝛc. — I 2den Betydning føies det til mange Verba: deels til saadanne, som betegne en Tings Beskaffenhed eller Tilstand, og bliver da Betydningen: anseer den for at være saa; den forekommer ham —; og ofte: den er ham for —; s. bl. a. angigâ, mikigâ, kakagâ, ungasigâ, siligâ; ligesaa sâgâ, den er for tynd til den (som den skulde passe til); ipertugâ, den er ham for snavset, o. fl.; deels til saadanne, som betegne et Sindelag, og da i Betydning

af: har ham ell. det for ſit Vedkommende til at være ſaa (eller tænke ſaa) imod; ſ. f. Ex. ĸunugâ, narrugâ, kajumigâ o. Fl.; og desuden forekommer det i ſamme Betydning i adſkillige Verba, til hvilke en nærmere Grundform ikke er be-kjendt, ſ. f. Ex. avâgâ, malugâ, misigâ, ûmigâ, usorâ &c.

Af ſærlige Forbindelſer, i hvilke dette Affix tildeels meget hyppig bruges, ere følgende de vigtigſte: 1) -ĸatigâ, ſ. under -ĸat; 2) :-utigâ, ſ. under :-ut; 3) .figâ, !_vigâ, ſ. under .fik (under v); 4) t]igâ, ſ. under t]e; 5) t]orâ, ſ. ..sorâ. — Endvidere hører hertil:

-gîgput, -rîgput, s. de have hinanden til —; de ere indbyrdes —; og uden Verbalendelſe: **-gîk**, i Pl. **-gît, -rît**, ſom have hinanden til —. (Hvor -gîgput kan bruges, kan ogſaa -gît bruges, og omvendt.) Hos Nomina i Almindelighed forekommer det dog kun ſom bundet, ſ. f. Ex. atêrît, áiparît, ilagît, nuliarît (og andre Slægtſkabsbenævnelſer), ligeſaa hos enkelte Verba, f. Ex. i agssuarîgput, de ere hinanden imod; derimod bruges det i ſtørſte Almindelighed føiet til -ĸat: -ĸatigîgput, ſ. -ĸa--tigâ. — En eiendommelig Anvendelſe af dette Affix finder Sted hos Slægtſkabsnavne, idet nemlig, hvor de gjenſidige Parter ellers benævnes forſkjellig, Navnet paa den ene ogſaa omfatter den anden. F. Ex. nuliarît, egentl.: ſom have hinanden til Kone; men efterſom dette er en Uting, bliver det, ſaa at ſige, paa en ganſke naturlig Maade: Mand og Kone. Ligeſaa ernerît, Fader og Søn; panigît, Moder og Datter, o. Fl.

-gaĸ I, 2. V. bdt. Danner det paſſive Particip hos Verba i 1ſte og 2den Cl.; ſ. ..taĸ I.

-gaĸ II ſ. ..aĸ.

-gasârpoĸ, -rasârpoĸ, N. frit; omtr.: er ualmindelig fuld af —; der er uſædvanlig megen ell. mange — paa det. Bruges meſt udraabsviis. orssorasâr--poĸ, ſe, hvor den er fuld af Spæk (f. Ex. en Plet, hvor der nylig er flenſet mange Sælhunde). inugasârpoĸ, ſe, hvilken Mængde Mennesker! det er man ellers ikke vant til at ſee her (f. Ex. paa et ellers øde Sted).

-gigpoĸ, -rigpoĸ, s. N. intr. frit har den Ting &c. god ell. ſmuk (modſa .dlugpoĸ); ſjeldnere: er en ſmuk — isumagigpoĸ, har et godt Gemyt; e velſindet. ánorârigpoĸ, har gode Klæ der; er velklædt. igdlugigpoĸ, har e godt Huus. iputigigpoĸ, (Baaden) ha gode ell. ſmukke Aarer. inugigpoĸ, e et ſmukt Menneſke (men egentlig vel dog har et ſmukt Menneſke, nemlig i ſin ege Perſon). Jvf. !_rigpoĸ og -rĸigpoĸ

-gigsivoĸ, -rigsivoĸ, intr. frit har nu bedre eller ſmukkere —. ánorâ--rigsivoĸ, har nu bedre Klæder paa, ell gaaer nu bedre klædt. pigigsivoĸ, ha nu bedre Ting ɔ: Eiendele; er nu mer velhavende.

-gigsârpoĸ, -rigsârpoĸ, intr. frit 1) gjør ſig Umage for at viſe et godt ell ſmukt —; og forſaavidt ſom dermed for bindes den Tanke, at det kun er over fladiſk: 2) bærer et ſmukt eller godt — til Skue. S. ilerĸorigsârpoĸ; ligeſaa isumagigsârpoĸ, gjør ſig Umage for a viſe et godt Gemyt ell. at viſe ſig vel ſindet; peĸutigigsârpoĸ, gjør ſig Umag for at viſe ſig velhavende; o. Fl.

-gínaĸ og -gínarpoĸ ſ. -ínaĸ.

-gínãngorpoĸ og -gínauvoĸ ſ. ..sínâĸ

-gdlerpâ ſ. .dlerpâ I.

-gssaĸ, N. (og V.) frit: 1) en vor dende ell. tilkommende —; ſpec. 2) e ikke færdig —; en — under Arbeide 3) Nogen ell. Noget, ſom er beſtemt ti en —; og m. S. til hans —; 4) No get, ſom kan eller maa bruges til — Noget til —. Det bruges meget hyp pig, iſær da en Sag ell. en Gjenſtand ſom endnu ikke er tilſtede ell. ikke er fær dig ell. i Vedkommendes Beſiddelſe, i Re gelen benævnes med Tilføielſe af dett Affix. — F. Ex. umiagssat inerĸajâ--lerpa? er din Konebaad (ſom er unde Arbeide) ſnart færdig? ánorâgssara merssortigssaerúpoĸ, min (tilkommende) ánorâĸ befinder ſig uden (tilkommende) Syerſke ɔ: der er Ingen, ſom vil ſy min ánorâĸ. tamássa ĸajagssâ, dett er hans tilkommende Kajak; efter Omſt enten: dette Stykke Træ er beſtemt ti en Kajak til ham; eller: denne Kajak, ſom her arbeides paa, er til ham; eller: denne Kajak (ſom er færdig ell. i Brug)

skal blive hans. ĸaliagssâ sanaler-parput, nu arbeide vi paa dets (tilkommende, ikke færdige) Tag. tipait-sûtigssânik oĸarfigâ, han sagde ham Noget til hans Glæde (som skulde eller vilde blive ham en Glædesaarsag). — aĸago uvdlugssaĸ eller aĸagugssaĸ nalunaĸaoĸ, den imorgen tilstundende Dag ɔ: Dagen imorgen kjender man ikke. kissugssaĸángilaĸ, der er Intet til Brændsel. norssagssauvoĸ tamána, dette er bestemt til et Kastetræ. auna atdlarterutigssaĸ, her er Noget til Viskeklud ɔ: som kan bruges som Viskeklud. — Hos et Particip svarer det oftere til: en, som bør ell. maa —; en, som det tilkommer at —; f. Ex. taimaigínar-tugssaĸ, en, som (helst) maa blive, som den er, ell. som bør forblive uforandret ell. urørt. táuna oĸartugssauvoĸ, denne er til at være den Sigende ɔ: ham tilkommer det at sige (det, som skulde siges). — Med -uvoĸ og ⊥ngilaĸ føies det til enkelte Verba i Betydning af: er ikke til at —; kan ikke —s; f. Ex. kisigssáu-ngitdlat, de kunne ikke tælles; de ere utallige; ĸaĸigssáungilaĸ, kan ikke bestiges; er ubestigelig; oĸaugssáungilaĸ, lader sig i ikke tale til Rette; o. Fl.

-tarpoĸ og -gtáipoĸ s. t]arpoĸ, Slutningen.

-torpoĸ s. under ..tuvoĸ, tilsidst.

-uaĸ, -ruaĸ, 2. N. bdt.: en — af mindre Betydenhed (?). — S. ĸanaguaĸ, ĸaneruaĸ, iterssaruaĸ, issaruaĸ.

-ugpoĸ, -rugpoĸ, N. intr. (frit): lider paa Grund af — (af Overflod ell. Mangel paa —); s. kiagugpoĸ, igpi-gugpoĸ; og om Noget, som kan nydes: længes stærkt ell. pines af Længsel efter —. imerugpoĸ, længes stærkt efter Vand, er tørstig. neĸigugpoĸ, længes stærkt efter Kjød. tupagugpoĸ ell. tu-parugpoĸ (af tupa ell. tupaĸ), pines af Længsel efter Tobak. igdligugpoĸ, længes stærkt efter noget igdlik (den ubrugelige Stamme til igdligâ, altsaa omtr.: — efter at tilfredsstille sin Lyst) ɔ: er lysten. Jvf. -rusugpoĸ og ..sugpoĸ.

-ujoĸ s. g]ivoĸ.

:iaĸ I, **-liaĸ**, (s. :erivoĸ), N. frit: en gjort —. M.S.: en af ham gjort eller forfærdiget —. Er beslægtet med :ivoĸ og :iorpoĸ, s. .. siaĸ. — tũkiâ, en af ham gjort Harpun (tũkaĸ). ungaluliâ, den af ham gjorte Indhegning (ungaloĸ). imertausiara, den af mig forfærdigede Vandspand (imertaut). S. ogsaa ajortuliaĸ, ímiaĸ, ermiaĸ, ig-fiaĸ, ujalugssiaĸ o. Fl.

:iaĸ II s. under :iarpoĸ.

g]iaĸ, 2. V. (frit): et Fornødent at man —. Bruges i denne Form kun i visse Ord, og da som oftest i Betydning af Participiet af det følgende (idet Sagen og den Person ell. Ting, hos hvilken den findes, paa en Maade betragtes som Eet); s. pátagiaĸ, aportariaĸ, majorariaĸ, tulagiaĸ o. Fl. sermersioriâ, dens (Veiens ell. Jagtgebetets ell. Isbræens) Fornødent at man færdes paa Isbræen ɔ: det Strøg af Isbræen, som maa befares for at komme forbi den. Ligesaa: kînaussarsioriâ, det Strøg af den (Egnen), hvor man maa holde sin Retning efter (Fjeldet) kînaussaĸ, o. Fl. — Sin Hovedanvendelse har det i Følgende:

g]**iaĸarpoĸ**, almindeligst med t]arpoĸ: **t]ariaĸarpoĸ**, upersonligt; frit: 1) hos transitive Bæreord: den (Tingen, Sagen, Personen) har et Fornødent at man — ɔ: man maa — ham ell. det; den maa —s. atarĸissariaĸarpoĸ, man maa ære ham, eller han maa æres (ham tilkommer Ære); issigissariaĸar-poĸ, man maa have sine Øine henvendte paa det; der maa sees paa det; saligtaria-ĸarpoĸ, man maa rense den, ell. den maa renses; káutariaĸarpoĸ, den maa hamres; &c. &c. Bæreordets Subject betegnes i fornødent Fald ved en Terminalis, som hos ..narpoĸ, f. Ex. uvavnut atarĸissariaĸarpoĸ, jeg maa eller bør ære ham (han har for mig et Fornødent at æres). Personendelserne faae her paa en Maade Suffixers Betydning, atter som hos ..narpoĸ, f. Ex. nersortariaĸar-putit, Du har et Fornødent at man roser (Dig) ɔ: man maa rose Dig; tunissariaĸarput, de have et Fornødent at man giver (dem) ɔ: man maa give dem. — 2) hos intransitive (og htr.) Bæreord: der haves eller der er et For-

nødent at man — ɔ: man maa —. ingítariaĸarpoĸ, man maa sætte sig; anissariaĸarpoĸ, man maa gaae ud; ániariaĸarpoĸ, man maa føle Smerte ell. taale Smerten; ꝛc. ꝛc. Forandring af Personendelsen rpoĸ kan i correct Tale ligesaa lidt finde Sted her som hos ..narpoĸ I, 3, da Personsmærket her betegner Gjerningens Object, forsaavidt der er et saadant, og Subjectet „man" (som oftest = jeg, som hos ..narpoĸ) overhovedet slet ikke ligger i Verbalformen, men i Stamaffixet g]iaĸ. Men i ucorrect Tale bruges det ikke sjelden med Personforandring ogsaa hos intransitive Bæreord, hvilket dog er omtrent ligesaa selvmodsigende som at bruge det hos transitive Bæreord med Suffixer; jvf. hvad derom er bemærket under pissariaĸar-poĸ (pe). — Overhovedet forholder dette sammensatte Affix sig gjennemgaaende som ..narpoĸ, nemlig hos transitive Bæreord som I, 1, og hos intransitive som I, 3; Analogi med I, 2 mangler, da Bæreordets grammatikalske Subject her altid betragtes som mere ell. mindre activt.

Med !ngilaĸ faaer det oftere Betydning af: der er ingen (fornuftig ell. gyldig) Grund til at —; det er uberettiget at —; f. Ex. taima taissariaĸángilaĸ, det er uberettiget at kalde den saa; si-nigtariaĸángilaĸ mãna, der er ingen Grund til at sove nu.

g]iaĸartípâ, t]ariaĸartípâ, frit: lader ham have ɔ: tillægger ham ell. det et Fornødent at man —; anseer det for nødvendigt, at man — ham eller det. Denne „man" betegnes her ligeledes i fornødent Fald ved en Terminalis, hvilket dog sjelden behøves, naar Affixets Subject tillige er Bæreordets Subject. ĸi-lerssoriaĸartíkamíko ĸilerssorpât, da de ansaae det for nødvendigt at binde den, bandt de den. ilingnut pârissari-aĸartípara, jeg anseer det for nødvendigt, at Du passer paa den. nâlag-tariaĸartípara, jeg anseer det for nødvendigt at adlyde ham (nærmest: at jeg adlyder ham).

-iak, -giak, -riak, N. bdt.; omtr. d. S. s. .pak II; og i Verbalform: -iagpoĸ &c. S. inuiak f., ujameriak f.

-iarpâ, htr. -iaivoĸ, N. frit; d. S. s. -erpâ, men om en Fleerhed; det bruges derfor i Regelen istedetfor samme, naar Talen er om at skille flere Gjenstande ve deres —, ell. om at bortfjerne flere Ti ell. Noget, som bestaaer af mange Del ell. som ikke kan bortfjernes paa een Gan F. Ex. ĸuagssuiarpai, tager den skar Kant af dem (af hver især); umia iputaiarpâ, borttager (alle) Aarerne Baaden; ujaraiarpâ, renser det for St ne; akuiarpâ, renser det for det Iblan dede; neĸaiarpâ, skærer (alt) Kjød bort eller piller Kjødet af det; ꝛc. ꝛc. jvf. ogsaa pêrpâ og pîarpâ under p — Uden Suff. bruges det bl. A. om faae Noget brækket eller beskadiget (jv -erpâ om Kuldens Indvirkning paa L gemsdele); f. Ex. tũkaiarpoĸ, har fa sin Harpun brækket; agssaiarpoĸ, h faaet sin Haand brækket ell. forstuvet e paa anden Maade beskadiget, saa han ik kan bruge den; niuiarpoĸ, har bræk eller forstuvet sit Been; ꝛc. Uegentlig ukutsîaleĸaunga, nu gaaer min Hjert kule nok snart af Led (naar man føl Sulten stærkt, eller har drukket saa m get Vand eller løbet saa stærkt, at d trykker En der).

: iarpoĸ, -liarpoĸ, (s. : erivoĸ), N intr. frit: 1) gaaer eller er gaaet h til —; 2) er paa Reise ell. er reist t —; 3) er ude eller paa Jagt efter — kanásiarpoĸ, er ude efter Ulker; ĸôr -ĸiarpoĸ, er reist til ĸôroĸ; kángiar -poĸ, er reist til kangeĸ; akialiárpo er gaaet over paa den anden Side Fjorden (akia, med Suff.; saal. oftere) nũngualiarpoĸ, er gaaet ud paa Næsse umiarssualiarpoĸ, er gaaet ud til Sk bet ell. ombord i det; ꝛc. ꝛc. Billedl i ajortuliarpoĸ, gaaer hen til det Ond er paa Syndens Vei. — Heraf m bortkastet Verbalendelse:

: iaĸ, -liaĸ, frit: En, som reiser ell er reist til —, ell. som er gaaet til — ell. som er ude efter —. kángiaĸ, En, so er reist til kangeĸ; umiarssuit pâmiu -liat, Skibet, som gaaer til Frederik haab; mániliaĸ, En, som er ude eft Æg; eĸatdliat, Folk, som ere paa La togt; ꝛc. ꝛc.

[g]iartorpoĸ, hos 4de Cl. efter a u -jartorpoĸ, eft. i og hos 5te C

[i]**artorpoĸ**, V. ntr. frit: 1) gaaer ell. kommer for at —; 2) — mere og mere. (Muligt, at det er dannet af det Forrige og ..torpoĸ.) tusariartorpâ, er gaaet for at høre ham. ermigkiartor-poĸ, er gaaet hen for at vaske sit Ansigt. ĸaĸíkiartortigo, lader os gaae hen at lægge det op. sanajartorpara, jeg kommer for at arbeide paa det, ell. gjøre det i Stand. ĸarmaiartorput, de komme (eller gaae, eft. Omst.) for at bygge Muren. nungujartorpoĸ, det forsvinder mere og mere. påsileriartorpara, jeg begynder mere og mere at forstaae det. — Ved at gjentages, første Gang i Conjct. eller Inf., kan dette Affix undertiden svare til: jo mere —, desto mere —; f. Ex. avangnamut piartordlune aussame uvdloĸ tagdliartorpoĸ, jo længere man kommer mod Nord, desto længere bliver Dagen om Sommeren; eller: ániariartorame taimatut ilalâri-artorpoĸ, jo mere hans Smerte tiltog, desto mere taalmodig blev han. — Hos 3die Cl. bruges undertiden ell. af Nogle -**tsartorpoĸ**, f. Ex. oĸaut-sartorpâ (ellers oĸáukiartorpâ), gaaer ell. er gaaet for at formane ham.

-ilaĸ, -ilápâ, -ileĸivoĸ s. under -ípoĸ.

-**ínaĸ**, N. ɔc. frit: kun; og

-**ínarpoĸ**, med en Biform -**gínar-poĸ**, ..**sínarpoĸ**, V. ntr. frit: 1) kun; hvilket da ofte bliver: 2) altid; idelig; bestandig; 3) uden Videre; uden Betænkning eller uden Omstændigheder. Af Verbalformerne bruges -gínarpoĸ (Prov. -vín-) hovedsagelig efter en lang Vocal, ellers kun sjelden; ..sínarpoĸ bruges noget mere, men hyppigst -ínar-poĸ; kun i 3die Betydning foretrækkes ofte ..sínarpoĸ eller -gínarpoĸ. I Imp. miste disse to i Regelen deres r (som g]atdlarpoĸ). — ĸissuínaĸ, kun Træ. naujáinait, kun Maager. sisa-máinait, kun fire. unáinaĸ, kun denne. samungáinaĸ, kun mod Vest; lige vester ud. uvangáinaĸ, kun jeg. ivdlĩnaĸ, kun Du. uvaguínait, kun vi. ajuínarpoĸ, han er kun daarlig ɔ: bliver ved at være daarlig. tikĩnarpar-put, vi naaede det kun (uden at udrette Noget der); ell. og eft. Omst.: vi naaede kun det (kom ikke videre). tu-pingnarsigalugtuínarpoĸ, nu skal man see, det gaaer kun saa, at det bliver forunderligt ɔ: det bliver noget underligt Noget Altsammen. soraigínarpugut, vi have uden Videre holdt op (da der ikke var Mere at gjøre, ell. da det er Aften ɔc.). tássa autdláinarpunga, saa, nu gaaer jeg, der er vel ikke Videre. tiguínarĸajaĸãka, jeg havde nær taget dem uden Videre. artornarsínardle, lad det kun være besværligt (for ham; det har han godt af ɔc.). ornigtarsínánga, kom kun til mig i forekommende Tilfælde. oĸarsínait, siig kun til. pigínauk, tag det kun. S. ogsaa Aff. t]áinarpoĸ og [t]uínar-poĸ. — Med participial Betydning forekomme undertiden -gínaĸ, ..sínaĸ, f. Ex. ilaugínaĸ, En, som kun er med (f. Ex. i Baaden, som overtallig Passageer); pugsínaĸ, en Hval, som ligger stille oven i Vandet (som kun ligger bøiet); prov. ogsaa hos Nomina, f. Ex. ĸâgínâ, kun dens Overflade (istedetfor ĸáinâ).

:**iorpoĸ**, -**liorpoĸ**, (s. :erivoĸ), N. frit: gjør en —; nemlig forarbeider det forhaandenværende Raastof til en —; forfærdiger eller tilbereder —. — — M. S. — til ham ell. for den. F. Ex. igdluliorpoĸ, bygger et Huus (tilreder og opfører Stene ɔc. til et Huus). ĸáinior-poĸ, bygger eller tømrer en Kajak. umîorpoĸ, bygger en Konebaad. neĸi-liorpoĸ, tilbereder ɔ: koger Kjød (saal. ogsaa om anden Madvare). ássiliorpâ, forfærdiger en Lignelse til den ɔ: danner et Billede af den af et eller andet Stof (Træ, Leer ɔc.). ássilialiorpoĸ, tegner ell. maler ell. trykker Billeder (forarbeider Papiret til Billeder). imertausior-pâ, forfærdiger en Vandspand (imertaut) til ham. nalunaerĸutsiorpoĸ, forfærdiger et Uhr (nalunaerĸutaĸ) ell. Uhre. Jvf. :ivoĸ. — Deraf med :-úpâ i dobbelt Form og Betydning:

:**iúpâ**, -**liúpâ**, frit: gjør deraf en —; forarbeider ell. bruger det til en —; og :**iússorpâ**, -**liússorpâ**, — til flere —, Stykke for Stykke. matuliúpâ, har forarbeidet det til en Dør. pûliúpâ, har gjort en Pose af det. pûliússorpâ, har gjort flere Poser af det; ell. har forbrugt det til Poser. S. piliúpâ f.

:**iũpâ**, -**liũpâ**, (frit): gjør en — i

Anledning af ham ell. den; f. Ex. ava--laialiũpâ, gjør et Gilde i Anledning af ham (hvortil ikke behøves, at Vedkommende selv deeltager i det).

:ípâ s. under :ivoĸ.

:ípoĸ, -lípoĸ, (som :erivoĸ 2c.), ts. N. intr. bdt.: er ankommen til —. S. nunalípoĸ, ĸáĸípoĸ, sigssípoĸ.

-ípoĸ, ts. N. (og V.) intr. frit: er uden —. aputáipoĸ, er uden Snee (Landet). imĩpoĸ, er uden Vand (et Sted). pĩpoĸ, er uden Eiendele; er fattig. merĸuípoĸ, er uden Haar, ell. og uden Væxter; er skaldet. Hos Nomina af 3die Cl. forekommer i samme Betydning undertiden :ípoĸ, navnl. i Particip og i Stednavne, f. Ex. arĸit--soĸ, Navnløse; ermitsoĸ, Vandløse. Forøvrigt bruges det ikke nær saa ofte, som man efter dets Betydning skulde troe, da deels -ĸángilaĸ (har ingen —), deels -erpoĸ (-erpâ uden Suff.) ell. -erúpoĸ, deels ogsaa de her følgende -isagpoĸ ell. -ilatsivoĸ ofte træde i dets Sted. — Derimod forekommer det som bundet temmelig ofte hos Verba, hvor det altid tjener til at betegne det stik Modsatte af selve Bæreordets Betydning (mere end ! ngilaĸ); f. arrĩpoĸ, manĩpoĸ, oĸimáipoĸ, túkuípoĸ o. Fl., samt Aff. -jáipoĸ, -juípoĸ, ..nái--poĸ, -tserĩpoĸ. — Det er aabenbart beslægtet med -erpâ.

-ilaĸ, (bdt.): som er uden —. S. inuilaĸ, ĸajailaĸ, ûilaĸ.

-ilatsivoĸ, som det synes, en htr. Form, altsaa tr. -ilápâ, (bdt.); f. pîlatsivoĸ, under pe, og imîlatsivoĸ, under imeĸ.

-ileĸivoĸ, intr. (bdt.): er uden —, og vilde saa gjerne have det; er i Forlegenhed for en —. S. perkusîleĸivoĸ (under pe). Ellers bruges det hovedsagelig hos -gssaĸ: **-gssaileĸivoĸ,** f. Ex. akigssaileĸivoĸ, er i Forlegenhed for Noget at betale med; tũkag--ssaileĸivoĸ, er i Forlegenhed for Noget til en Harpun; inigssaileĸivoĸ, er i Forlegenhed for et Opholdssted; 2c.

-isagpoĸ, intr. (frit): er næsten uden —; der er kun hist og her en enkelt —. ataisagpoĸ, der er næsten ingen Sælhunde; man seer kun yderst sjelden en. aputaisagpoĸ, (Landet) er meget sne frit; der er kun lidt hist og her. akerui--sagpoĸ, (Træet, Brættet) er næste uden Knaster.

-isorpoĸ, N. intr. frit: er gaaet ell kommen for at hente det. ĸissuisor--poĸ, er gaaet for at hente sit op lagte Drivtræ. umiatsiaisorput, de er komne for at hente deres Jolle. savî--sorpunga, jeg kommer for at hente e Kniv.

:issarpoĸ, -lissarpoĸ, (f. :eri--voĸ), N. intr. frit: forsyner sig med en— inden han gaaer; tager en — med; o videre: har taget en — med; fører de med. (Det synes at være dannet a :erpâ, u. S. refl.) sákulissarpoĸ, ta ger sine Vaaben med. ulimausissarpoĸ har taget sin Øxe med. túpissarpugut vi have Telt med. Saal. om alleslag Redskaber ell. Bohave.

-issârpoĸ s. -ssârpoĸ I.

:iúpâ og :iũpâ s. under :iorpoĸ.

:-ivâ, (-ivâ, -sivâ, -ssivâ, -livâ .dlivâ), V. (bdt.): faaer det —t fo sig; det (Objectet) blev saaledes for han (Subjectet). S. ánaivâ, aseruivâ kivissivâ, mamassivâ, támaivâ o Fl., samt Affixerne .dlivoĸ II m. S. ..sivoĸ I m. S. og -tsîvâ.

-ivoĸ, V. bdt. Danner de regulair halvtransitive Former for Verberne af 1st og 2den Classe. Af dem paa erpâ o ârpâ have flere **-rivoĸ.**

:ivoĸ, -livoĸ, (f. :erivoĸ), N. (frit) frembringer eller fremkalder en —. — M. S. — til ham ell. til den. Jvf. :iorpoĸ. atúngivoĸ, frembringer (paasyede) Saaler ɔ: syer Saaler i. aĸa--jarĸivoĸ, frembringer en (med Spæ ell. Blod fyldt) Mave ɔ: er beskjæftige med at fylde den. alugssausivoĸ, frembringer en Skee (ved at tilsnitte Træet). ássilivâ, fremkalder en Lignelse af de ɔ: afbilder ell. aftegner den. avĸutig--ssivâ, frembringer Vei for ham; gjø det muligt for ham at komme frem, f. Ex. ved at bortskaffe Forhindringerne. (Derimod vilde avĸutigssiorpâ nærmest være: bearbeider Ujævnhederne, Hullerne, Stene 2c. til en Vei for ham.) — Den egentlige Forskjel imellem dette og :ior--poĸ synes at ligge i, at der hos :ivoĸ

mere ſees hen paa det frembragte Reſultat, hos :iorpoĸ derimod paa Arbeidet derved eller paa Stoffets Bearbeidelſe. Et lignende Forhold i Betydningerne finder ogſaa Sted hos .dlivoĸ I og .dliorpoĸ, ..sivoĸ og ..siorpoĸ.

:ipâ, med -gssaĸ: **-gssípâ**, (frit); egentl. vel: frembringer for ham det, ſom ſkal være hans — (ſ. :-úpâ); ſ. pig--ssípâ, ássilissagssípâ.

:ivik, -livik, (frit): et Sted, en Indretning, hvorfra, hvori ell. hvoraf man frembringer, fremtager ꝛc. — (?). ĸar--ssulivik, et Pilekogger. merĸusivik, en Naalepude, ell. et Naalehuus. tîlivik, en Thepotte. sunôrsilivik, en Snuusdaaſe. peĸûsivik, et Forraadskammer.

g]ivoĸ, hos !ngilaĸ og undertiden ogſaa ellers hos 3die Cl. **!nivoĸ**, V. ntr. frit: ogſaa. I denne ſin regelrette Form bruges det dog, ſaavidt vides, her inteſteds, men altid uden v: enten **g]ioĸ**, eller hyppigſt (ved Ombytning) **g]ujoĸ**. Forøvrigt bruges det meſt ſom et uegentligt ell. overflødigt „ogſaa", omtr. ſom naar man ſiger: det er ogſaa ſlemt; det vil jeg ogſaa nok troe, og Lignende; — og ſaal. ofte pleonaſtiſk i Forbindelſe med !taoĸ, f. Ex. takúngíniákátaoĸ, jeg har heller ikke ſeet dem; táunátaoĸ oĸarfigigiâ, ogſaa til ham ſagde han.

-jârpoĸ, [i]ârpoĸ, V. ntr. frit: tidlig. autdlajârpoĸ, reiſer, er reiſt tidlig. makiârpoĸ, ſtaaer tidlig op. iniârpâ, har faaet det tidlig færdigt.— Ved Sammenhængen bliver Betydningen oftere: for tidlig; men i Affixet i og for ſig ligger dette ikke.

-jarssugpoĸ, [i]arssugpoĸ, V. ntr. bdt. (Prov.?): utydelig. issigiar--ssugpâ og takujarssugpâ, ſeer eller har ſeet det utydelig. tusajarssugpâ, hører det utydelig.

-jartorpoĸ ſ. [g]iartorpoĸ.

-javoĸ, [i]avoĸ, V. intr. frit: kan meget let —. (Maaſkee egentlig: ſtaaer hvert Øieblik eller ſtadig i Begreb med at —; ſ. -avoĸ.) aserujavoĸ, kan meget let fordærves. nákajavoĸ, kan meget let falde ned. kâjavoĸ, briſter meget let. autdlajavoĸ, kan meget let komme til at reiſe; er og har alt i nogen Tid været reiſefærdig.

-jáipoĸ, [i]áipoĸ, ts. intr. frit: kan ingenlunde let —. aulajáipoĸ, bevæges ingenlunde let; ſtaaer faſt ell. urokkelig. kigtorajáipoĸ, kan ingenlunde let rykkes over; er meget ſtærk ell. ſeig (en Rem, en Snor ell. Lignende).

-juarpoĸ ſ. [t]uarpoĸ.

-juípoĸ, [i]uípoĸ, -suípoĸ, ts. V. intr. frit: aldrig. Er nærmeſt ſammenſat af **-juvoĸ, -suvoĸ** (hvoraf her kun findes Spor, ſ. torâjuvoĸ under tuk, men ſom nok bruges mere i Labr. og ſynes omtr. at betyde: — ſaa let, at den gjør det ved hver given Leilighed) og -ípoĸ. tutineĸajuípoĸ, er aldrig bleven betraadt. aserujuípoĸ, fordærves aldrig; er uforkrænkelig. nangia--suípoĸ, bliver aldrig bange paa farlige Steder. ĸasusuípoĸ, bliver aldrig træt; er utrættelig. — Det dannes undertiden med -erpoĸ (-erpâ, u. S. refl.) iſtedetfor med -ípoĸ, og bliver da Betydningen omtrent: vil for ſit Vedkommende ikke vide af at — (egentl.: ſkiller ſig ved ſit »-ju —«); ſ. f. Ex. soraiuer--poĸ under so, e; ligeſaa ĸasusuer--poĸ, bliver ved, uagtet man ſkulde vente, at han var træt; o. Fl.

Det ſynes, at det ovenſtaaende -javoĸ og det her til Grund liggende -juvoĸ i Grunden ikke ere Andet end -avoĸ og -uvoĸ, kun med et tilføiet j (ell. s), hvortil den eiendommelige Betydning af disſe Former (let ꝛc.) knytter ſig.

-jumârpoĸ ſ. [g]umârpoĸ.

-jumavoĸ ſ. [g]umavoĸ.

-jungnarpoĸ &c. ſ. [g]ungnarpoĸ.

-ĸaoĸ, V. ntr. frit: meget; ſtærkt; ſaare; dygtig ꝛc. Er den almindeligſte Forſtærkningsendelſe for alle Verba (alene med Undtagelſe af Aff. :-araoĸ, ſ. S., Slutningen); men forøvrigt forſtærker det ikke ſaa meget ſelve Betydningen, men mere kun Udtrykket; jvf. -ngârpoĸ. — Af Nogle og iſær i nogle Egne bruges dette Affix overordentlig hyppig, navnlig i mange Tilfælde, kun fordi man er vant

til den Endelse, saa at f. Ex., naar En siger: ordlokaunga, dermed slet ikke siges Andet end: ordluvunga (jeg faldt). Afseet fra denne Overflødighedsbrug, saa er der deels visse Ord, som i og for sig udtrykke en høi Grad af Noget, som f. Ex. angivok, sualugpok, amer--dláput &c., hvor dette Affix ofte helst vil være med (angekaok, sualokaok &c.); deels bruges det regelret i adskillige Tilfælde, hvor det ikke kan gjengives ved noget af ovenstaaende Adverbier, som f. Ex. kîsame okakaok, nærmest omtr. som: naa, saa fik han da omsider Munden op; eller: sokait? hvad feiler Dig? hvad er det, Du skriger for?, o. Fl. — Med Undtagelse af -ínarpok, ..nerpok, (undertiden ..narpok i Betydning I, 3) og !ngilak vil det ikke let faae noget andet Affix efter sig.

-karpok, N. intr. frit: 1) han eller det har —; 2) der er — (Stedet ell. Tiden har —). igdlokarpok, han har et Huus. savekarpit? har Du en Kniv? igalâkarpok, (Bygningen) har Vinduer. kôkarpok, (Stedet) har en Elv; der er en Elv. âtâkarpok, (Egnen, Havet) har Sælhunde; der er Sælhunde. — Dette Affix opfattes altid paa samme Maade som et Suffix hos vedkommende Bæreord; f. Ex. kikiakarpok, det har et Søm i sig, det er naglet fast, som kikiâ, dets Søm, Sømmet deri, ell. hvormed det er naglet; derimod: kikiautekarpok, han har Søm (i sit Eie), som kikiautai, hans Søm, de Søm, som han eier. savakarpok, det (Landet ell. Egnen ell. Stedet) har Faar, der er Faar, som savai, dets (Landets &c.) Faar; derimod: savautekarpok, han har Faar (i sit Eie), som savautai, hans Faar, de Faar, han eier. — I Betydn. 2 (der er —) bruges det ikke sjelden med Stedet i Localis, f. Ex. tasamane âtâkakaok, derude er der mange Sælhunde, ved Siden af: ta--savna âtâkakaok, det derude (ɔ: Havet derude) har mange Sælhunde.

-kat, (sjeldnere -rkat), m. S. **-katâ**, N. og V. frit: hans ell. dets Med —; hans —fælle; en Anden, som er ell. har eller gjør det Nævnte enten i Fællesskab med ham ell. ligesom han ell. den. Bruges meget, baade om Personer og Ting. nunakatâ, hans Landsmand. igdlokatâ, hans Huusfælle. inokatâ, hans Medmenneske. inôkatâ, hans Medlevende ɔ: hans Samtidige. Juánasekatâ, hans Med-Johannes ɔ: den, som hedder Johannes ligesom han. angekatâ, hans Ligestore ɔ: hans Lige i Størrelse. nâgdliokatâ, hans Lidelsesfælle; En, som lider saavelsom han (men maaskee paa en anden Maade, og maaskee langt borte fra ham). Fællesskab i Tid eller Sted udtrykker dette Affix i og for sig ikke; hvor Saadant synes at være Tilfældet, ligger det enten i Bæreordets Betydning (som i nunakatâ, inôkatâ) eller i Sammenhængen. — Ofte bruges det, hvor vi sige: en anden; den anden; f. Ex. tingmiakatai, dens (dennes) Medfugle ɔ: de andre Fugle; ujarakatânik kautdlugo, at hamre den (denne Steen) med dens Medsteen ɔ: med en anden Steen.

-katigâ, frit: har ham til Med— eller —fælle; gjør eller er saa sammen med ell. saavelsom eller ligesom den; og **-katigîgput**, s. de have hinanden til Med—; de ere —fæller; de — sammen ell. med hinanden. igdlokatigâ, har ham til Huusfælle; boer sammen med ham. soraekatigâ, holder op sammen (samtidig) med ham. okalokatigâ, samtaler med ham. okalokatigîgput, de samtale med hinanden. aggekatigîg--put, de kom sammen. pitsaokatigîg--put, de ere lige gode.

-kátârpok, og helst med t]arpok: **t]akátârpok**, V. ntr. frit, egentl. vel: lader det ikke blive ved den ene Gang, heller ikke ved den anden ell. den tredie, men tager stadig fat paa det Samme igjen. Derfor: 1) adskillige Gange (med Mellemrum); 2) adskillige (mange, alle), den ene efter den anden. kíngussakátâr--pok, kæntrer adskillige Gange (til Øvelse). sanassakátârpok, arbeider i Træ adskillige Gange (f. Ex. i Mellemtiderne imellem andet Arbeide). ornigtakátârpai, gaaer adskillige Gange til dem. sekumisíta--kátârpai, slaaer dem (alle) i Stumper, den ene efter den anden. Med :-úpâ u. S.: de — hinanden adskillige Gange &c.; f. Ex. pasigdlersakátáuput, de beskylde

hinanden adskillige Gange frem og tilbage, og baade for det Ene og det Andet. Jvf. -tdlagtârpoκ.

-κinavoκ, V. ntr. frit: det kunde let skee, at —; bare han ikke —. I Tanken ligger da altid, om det end ikke udtales: lad være med det, Du gjør eller vil gjøre. nákaκinavutit, (gaa ikke der), Du kunde let falde ned. arajut-seκinavara, (nei, jeg vil dog ikke gjøre det, jeg havde i Sinde), han kunde let undgaae min Opmærksomhed. aseroκinavoκ, (nei), den kunde let gaae i Stykker. sarfauteκinavâ, bare Strømmen ikke river ham med sig (han skulde helst blive derfra). Det bliver saaledes ofte næsten det Samme som: (gjør ikke det) for at ikke —.

-κut, **-rκut**, sjeldnere **-rut**, N. og V. frit: 1) hos Nomina: Noget, som er anbragt der (paa den Deel af et Hele), og som mere eller mindre væsentlig hører til det Heles Fuldstændighed; 2) hos Verba: Noget, hvorved det (Værordets Subject) bringes til at være saa. S. isoκut, κúpaκut, nôκut, sârκut, κaorut, ajoκut (af ajorpoκ, er magtesløs, kan ikke), nalunaerκut (af nalunáipoκ), pugtaκut (af pugtavoκ) o. Fl. Jvf. :-ut.

-κutaκ, **-rκutaκ**, 2. (Pl. -κútat, -rκútat), forekommer som Biform af det Forrige og ved Siden deraf; f. nalunaerκutaκ, κúpaκutserpâ (af κúpaκutaκ ved Siden af κúpaκut) o. Fl. Jvf. :-utaκ.

!κâκ, N. (og V.?), (frit): En, som har stort —. F. Ex. kigutíkâκ, En, som har store Tænder; siggúkâκ, (en Fugl), som har et stort Næb; det synes ogsaa at indeholdes i auláikauvoκ (er En, som har stor Ubevægelighed), suíkâκ o. Fl.

-kánek, til visse Ord, som betegne en Beliggenhed (Gr. §. 46 f.) ɔc.; frit; og

-kánerpoκ, V. ntr. frit: paa det Nærmeste; saa noget nær; næsten; omtrent. — I Nominalform føies det 1) til Suffixformerne af hine Beliggenhedsord og nogle lignende, og da ind imellem Stammen og Suffixet; f. Ex. isua, dens Ende; isu-kánia, næsten dens Ende. κerκa, dens Midte (u. S.: κiteκ); κitikánia, omtrent dens Midte. sâne, foran ham; sâkániane, paa det Nærmeste foran ham (nok lidt til Siden, men dog hovedsagelig foran). kujatânit, fra dens Sydside; kujatikánianit, saa noget nær fra dens Sydside (f. Ex. omtr. fra SSO). 2) til samme Beliggenhedsords Term. uden Suff. (hvor en saadan forekommer), og da til Appositionen; f. Ex. sanimut, til Siden; sanimukáneκ, paa det Nærmeste til Siden; saa meget skraas, at det bliver nærmest tværs. 3) til nogle andre adverbialiter brugte Ord paa samme Maade; f. Ex. ingmakáneκ, paa det Nærmeste smaat; ikke saa voldsomt. mãna-káneκ, næsten nu; snart; om lidt. ernînakáneκ, paa det Nærmeste strax; ret snart. — I Verbalform tilføies det paa sædvanlig Maade: angikánerpoκ, er saa noget nær stor; maa nærmest regnes til de store; nãmakánerput, der er nu paa det Nærmeste nok af dem. Det bruges iflæng med -ngajagpoκ, dog mindre hyppig.

-karpoκ, V. intr. (bdt.): — pludselig, efter i nogen Tid at have nærmet sig det (?). S. pigdlúkarpoκ, pigsikar-poκ, nivdlikarpoκ, agdlikarpoκ, mátakarpoκ o. Fl. Deraf, som det synes:

-kâvoκ, intr. (bdt.); omtr.: — (som det Forrige) og bliver ved. S. ag-ssakarpoκ og agssakâvoκ, tigsi-karpoκ og tigsikâvoκ.

!karpoκ og **!karpâ**, V. bdt.; —?—. S. anertíkarpoκ, alákarpâ, nusú-karpâ, ujákarpoκ.

-kârpoκ, V. intr. bdt.: med forholdsviis lange, men lige Mellemrum (?). S. avdlukârpoκ, κivnikârpoκ, magpi-kârpoκ, og jvf. ..mukârpoκ.

-kasik, N. ɔc. frit: en fortrædelig ell. forhadt ell. fæl eller slem —; en Pjalt af en—; en Snavs—; et lumpent ell. hæsligt —; og

-kasigpoκ, V. ntr. frit: desværre—; det er til at harmes over, at —; ell.: det er fælt —; ell.: han —, det Fæhoved; eller: se til den Karl, hvor han —; ɔc. ɔc. Er egentlig uoversætteligt. Det udtrykker altid, at man agter vedkommende Person eller Gjen-

stand for ringere (i videst Forstand), end den burde være, og dette **altid** med en vis Harme; men baade Ringeagten og Harmen kunne hver for sig saavel i Styrke som i Beskaffenhed være i den Grad forskjellige, at Affixet i nogle Tilfælde gjør samme Tjeneste som en heel Række af Skjældsord, medens det i andre Tilfælde kun udtrykker en næsten umærkelig Misbilligelse, og atter i andre endog Deeltagelse ell. Ømhed. Dette Sidste gjælder navnlig om den hos Mange overordentlig hyppige Brug af dette Affix, naar de tale om deres Eget; f. Ex. ernikasiga, ĸajakasiga, ánorâkasiga &c., istf. ernera, ĸajara, ánorâra &c.; Udtryk som: min afskyelige, kjære —, ell. min deilige Pjalt— ell. lignende nærme sig disse, men gjengive dem dog kun mangelfuldt. Ellers vil i de fleste Tilfælde et af de i Spidsen stillede Udtryk være nogenlunde tilsvarende. — Forøvrigt føies det i Nominalform til alle mulige Ord, endogsaa til Suffixer; f. Ex. táukukasît. de lumpne ...! eller: de Slyngler! aunakasik, der har Du det, det Snavs! âkasik-â, uh! den ..., man kunde revne af Harme! nâmikasik, den er der ikke, det er ogsaa kjedeligt, nu spildte man den Tid med at lede efter den. pisángilarakasik, jeg vil hverken eie eller have det Snavs. Det er overhovedet det bevægeligste af alle Affixer, maaskee fordi der er mest Lidenskabelighed forbunden med det.

-**katagpoĸ**, N. og V. ntr. frit: har faaet for meget af det, saa man er ilde tilmode ell. tilpas deraf. tupakatagpoĸ, har røget saa meget Tobak, at han er nær ved at faae (ell. og: har faaet) Kvalme deraf. perdlaikatagpoĸ, har flettet saa meget, at hun nu er led og kjed deraf. taku-katagpara, nu har jeg seet det saa længe, at jeg er heel træt af det.

-kâvoĸ s. under -karpoĸ.

-**kiaĸ**, bdt.: ja, —. S. kinalikiaĸ, sûkiartagssaĸ (under so, b). Hos ..le forekommer det ogsaa ellers, dog ikke hyppig; f. Ex. sunalikiaĸ, ja, men hvad dog? sôrdlikiaĸ (af sô, ja), ja, vist nok.

-**kiak**, V. bdt.; s. ĸivdlakiak, kâ-vikiak.

-kilârpoĸ s. -lârpoĸ.

-**kípoĸ**, ts. N. (og V.) intr. frit: ha det i ringe ell. mindre Grad; enten har (kun) lidt —; ell.: har en lille — (Modsat ..tuvoĸ.) ĸanikípoĸ, har e lille Mund. tûgâkípoĸ, har smaa Stødtænder. usikípoĸ, har kun lidt Ladning inde (Baaden &c.). púkípoĸ, ha kun ringe Reisning; er lav. — Føiet ti ..neĸ bliver den samlede Betydning: e ell. gjør (pleier at gjøre) saaledes i ring Grad; f. Ex. avdlornikípoĸ, har ti Vane at gjøre smaa Skridt; er kortskrævet; túnganikípoĸ, hviler kun pa en lille Flade; atanikípoĸ, hænger ku lidt ell. paa et lille Sted sammen me det Øvrige. — I samme Betydning føies det undertiden til Verbalstammer, f. Ex. nerrikípoĸ, pleier kun at spise lidt. — Med .dlivoĸ II bliver heraf i Regelen:

-**kitdlivoĸ**, har nu mindre —; f. Ex. pâkitdlivoĸ, har nu mindre Aabning; er bleven snevrere i Mundingen; kû-kitdlivoĸ, (Elvleiet) har nu mindre Elv ɔ: Elven har nu mindre Vand. Men púkípoĸ bliver til púkilivok, er bleven lavere.

-**kerdluk**, N. bdt.; omtr. vel: som har en lille og slet —. Forekommer i Stednavne; f. Ex. atikerdluk (af at), atani-kerdluk (af ataneĸ).

-**kisarpoĸ**, V. ntr. frit; men bruges kun i Imp. ell. i Inf. med Imperativs Betydning: gjør ikke det! lad være! hold op med at —! agtukisaruk, lad være at røre ved det! unatakisákit, prygl dem ikke! hold op med at prygle dem! ĸiakisarit, græd ikke! hold nu op at græde!

-**ko**, N. (og V.) frit: Affald af —; Noget, som med Hensyn til det Øvrige betragtes som Affald. Saal. 1) det, som falder af ved et Arbeide (her oftere føiet til en Verbalstamme); f. sánakut, ilernikut, ímiornerdlukut, ĸaperra-kut o. Fl.; 2) Affald, som er tilbage, efterat det Egentlige er fortæret; f. agtakut, nungunikut, sauniko o. Fl.; 3) en Ting, som er aflagt, eftersom man har en ny istedetfor (her mest med Suff.); f. Ex. ĸajakua, hans aflagte Kajak; agdlautitakue, hans aflagte Staalpenne; atissakut, aflagte Klæder; kamikugssáka, mine Støvler,

som skulle aflægges, naar jeg har faaet de nye.

-kôrpoĸ, intr. frit: bortskaffer ell. bortkaster Affaldet. Heraf dannes videre ved .fik Ord som: nuakôrfik, en Spyttebakke; agtakôrfik, en Mødding; Stedet, hvor man henkaster Affaldet ell. Feieskarnet; niaĸukôrfik, en Pose ell. Andet, hvori man kaster Hovederne af de spiste angmagssat; og lignende. — Et andet -kôrpoĸ s. aulakôrpoĸ, kâvikôrpoĸ.

!kôrpoĸ og **!kôrpâ** (dog mest i Pl.), N. bdt.; er en Forlængelse af App. !kut; s. atautsíkôrput, ingmíkôrpoĸ o. Fl. — Et andet !kôrpoĸ s. under pe: piúkôrpoĸ.

!kûtârput ell. m. S. **-rpai**, (frit): de ere ell. han behandler dem — ad Gangen. pingasúkûtârpai, behandler (tager ꝛc.) tre ad Gangen. tatdlimá-kûtârdlugit, (tagende ꝛc.) fem ad Gangen. ĸavsîkûtârdlugit, flere ad Gangen. mardlúkûtârput ell. igdlugîkûtârput, de ere parviis. Ogsaa bruges: atautsimîkûtârput, de ere flokkeviis. — I Sammensætninger som de to sidste synes dog Affixets Oprindelse fra App. !kut at være tabt af Syne.

-kulak og **-kutdlak**, N. frit: en klodset ell. uskjøn —.

-kuluk, N. frit: en —, som i en ell. anden Retning er kommen tilkort, eller som har for lidt af en ell. anden mere eller mindre væsentlig (og især: af en ønskelig) Egenskab. Denne formodede Grundbetydning varieres dog efter Sammenhængen og Udtrykket paa mange Maader, saa at det kan svare til: en ussel, jammerlig, daarlig, ureen, ringere, beklagelig, ynkelig ꝛc.; i en Deel af Landet bruges det endog om: en lille kjøn —. Jvf. sukuluk under so, c. — En Biform heraf med bestemt Indbegreb af Medynk er:

!kuluk, helst med !nguaĸ: **!nguá-kuluk**, en beklagelsesværdig —; en stakkels —. inúnguákuluk-una, o, det stakkels Menneske!

-kulugpoĸ, V. ntr. frit: — temmelig; dog just ikke i høieste Grad. amer-dlakulugput, de ere temmelig mange (dog ikke saa farlig mange). angi-kulugpoĸ, den er temmelig stor; ell. og: den er vel stor (maatte gjerne have været lidt mindre). nagtimakulug-poĸ, det blæser temmelig stærkt (just ingen Storm, men dog mere, end man egentlig holder af). ajukulugpara, det kan jeg (desværre) ikke saa ret; min Evne ell. Øvelse er ikke tilstrækkelig til det. (Ogsaa her er som oftest Begrebet om Mangel paa det Ønskelige medindbefattet.)

!kúpâ, V. bdt.; omtr. vel: anseer ham eller det for — (ell. anseer sig for — med Hensyn til ham ell. det) og handler med det Samme derefter. S. ajúkú-poĸ, píkúpoĸ ff., piúkúpâ, naviá-kúpâ, usorúkúpoĸ.

!kusugpoĸ s. -rusugpoĸ.

!kut, frit: den Familie ell. det Selskab ell. det Følge. Føies til Hovedpersonens Navn ell. Titel ꝛc., og svarer da omtr. til det danske 's, f. Ex. i „Jensen's, Præsten's." Det forholder sig som en Pluralis med Hensyn til Verbet, hvortil det hører, men foran Appositionerne ne, nit, nut og nik som Suffixet at (deres), idet nemlig Vocalen da bliver skarp; f. Ex. palasíkúne, hos Præsten's. — Kristorfíkut autdlarput, Christopher's ere reiste (enten: Chr. med Familie i Konebaad; eller: Chr. med Følge, f. Ex. i Følge med flere Kajakker). Kúnarã-kut tusángiláka, om Conrad's har jeg ikke hørt Noget. atâtákut tikig-pata, naar Fader og Følge komme hjem.

!kûtârput s. under !kôrpoĸ.

.dlâĸ s. -rdlâĸ.

.dlak, N. bdt.; s. ĸanagdlak, iter-dlak; muligen ogsaa indeholdt i sor-dlak o. Fl.

-lârpoĸ, V. ntr. frit: lidt; smaat; en Smule. ĸangnilârpoĸ, det sneer lidt. ûmalârpoĸ, har lidt Liv i sig (enten: endnu lidt, ell.: kun lidt). angnerulârpoĸ, er lidt større. ĸapialârpâ, høvler en Smule af det. ingerdlalârpoĸ, bevæger sig smaat frem. — Som sjeldnere Biformer forekomme -kilârpoĸ, -pilârpoĸ.

-lavoĸ, V. intr. (bdt.); omtr. er i let

bevægelig Tilstand, og enten er for Øieblikket ell. kommer ved given Leilighed i saadan Bevægelse, som Bæreordet antyder. S. aulavoĸ (nærmest vel af aug--poĸ), avĸalavoĸ, ajagulavoĸ, isar--ĸilavoĸ, nákalavoĸ, pigsikalavoĸ, tordlulavoĸ o. Fl. — Undertiden synes det at være føiet til et Nomen, f. Ex. i agdlerulavoĸ, men hvor der dog formodentlig af agdleroĸ først er dannet et Verbum agdlerorpoĸ (omtr.: gjør med Kjæberne), hvortil da - lavoĸ er føiet.

-laorpoĸ, intr. bdt.; d. S. s. Foreg., men med tiltrædende bestemt Udtryk af uafbrudt Gjentagelse af de enkelte Momenter; s. anilaorpoĸ, tordlulaorpoĸ, og jvf. Aff.: - orpoĸ.

-leĸ, **.dleĸ**, N. (frit): den, som er længst henne i den Retning. S. sujug--dleĸ, kingugdleĸ, isordleĸ, ilordleĸ, ĸagdleĸ, ĸiterdleĸ, nôrdleĸ o. Fl. Hos de fleste af disse (ikke hos alle) bruges - leĸ med, og . dleĸ uden Suffix. — Undertiden føies det ogsaa til en Localis (af Retningsord), f. Ex. uvanerdleĸ, den, som er længst henne i denne Retning (som man peger paa).

- lerpâ s. : erpâ.

.dlerpâ I, htr. **.dlîvoĸ** (gdl-, rdl-), V. og N. (frit): fremsætter — for ham; giver ham Noget at —, eller lader ham — Noget (.. mik). S. nerdlerpâ, tu--sardlerpâ, takugdlerpâ, pigdlerpâ, pasigdlerpâ, aperĸutigdlerpâ o. Fl. Synes kun at være en Biform af - lerpâ (: erpâ).

.dlerpâ II, htr. **.dlîvoĸ**, og refl. ell. pass. **.dlerpoĸ**, N. og V. bdt.; egentlig maaskee: forsyner ham — —, og u. S. forsyner sig eller forsynes med en ilde — ɔ: kommer ell. bringer sig (m. S. ham) i en ilde Forfatning med Hensyn til det. S. inukutdlerpoĸ, inûserdler--poĸ, ínardlerpâ. Synes sammensat af .dlugpoĸ og :erpâ; jvf. .dliorpoĸ og .dlivoĸ I.

-lerpoĸ I, s. V. ntr. frit: begynder at —. aserulerpoĸ, den begynder at gaae i Stykker. siagdlilerpoĸ, det begynder at regne. naulerput, de begynde at voxe. inilerpáka, jeg begynder at blive færdig med dem ɔ: jeg har dem snart færdige. Da den grønlandske Indicativ i og for sig omfatter baade Præsens og Præteritum, bruges dette Affix i mangfoldige Tilfælde, hvor vi kun sætte Præsens, ell. sige: nu —. F. Ex. aut--dlalerpugut, nu reise vi (vi ere der endnu, men staae nu i Begreb med at reise). nákalerpoĸ, nu falder det (det staaer endnu, men begynder at falde, hælder &c. og vil strax falde).

-lerpoĸ II, s. N. intr. (frit); d. S. s. - lerssârpoĸ II, men bruges sjeldnere.

-lerssârpoĸ I, V. ntr. frit: har i Sinde at —. atulerssârpâ, har i Sinde at bruge det. auvarialerssârpoĸ, har i Sinde at gaae paa Rensjagt. umi--artâlerssârpoĸ, har i Sinde at anskaffe sig en Konebaad. isilerssârpoĸ, har i Sinde at gaae ind. ornilerssârpâ, har i Sinde at gaae til ham. — Dette Affix kunde mulig være sammensat af - lerpoĸ I og - ssârpoĸ II.

- lerssârpoĸ II s. : erssârpoĸ.

-lertorpoĸ, V. ntr. frit: i kort Tid. inilertorpâ, er bleven færdig med det i kort Tid. ilagilertorpâ, har ham en kort Tid med sig (men skilles snart fra ham igjen). píngilertorpâ, gjør i kort Tid Intet ved det (men tager saa strax fat paa det igjen). tamânîlertoratdlásaunga, nu skal jeg foreløbig blive her en kort Tid.

- liaĸ I og II s. : iaĸ I og II.

- liarpoĸ s. : iarpoĸ.

-ligpoĸ, t. V. intr. bdt.: —, saa at Mellemrummene forsvinde ell. blive ukjendelige(?). S. ivsuligpoĸ, makialigpoĸ, magssaligpoĸ, mamiligpoĸ, arnilig--poĸ, ĸiangîligpoĸ.

-lik, 3. (Pl. - gdlit), N. frit: som har —. (Er d. S. s. Nmp. af - ĸarpoĸ.) aulik, som har Blod (i sig; eller og paa sig). ĸajalik, En, som har Kajak. orpilik, et Sted, som har Træer. imilik, et Sted, som har ɔ: hvor der er Vand. aningaussautilik, En, som har Penge i Eie ɔ: som eier Penge. umi--arssuit pingasugdlit, et Skib, som har tre sc. Master; en Tremaster.

- liorpoĸ s. : iorpoĸ.

.dliorpoĸ, N. og V. intr. bdt.; omtr. vel: har Arbeide med (søger at forarbeide) den ilde Forfatning, hvori han befinder sig med Hensyn til det ɔ: e

mere eller mindre optagen i sit Sind af — og trykkes deraf (idetmindste udtrykker det i Regelen Besværing i Sindet). S. aserdliorpok, angnikitdliorpok, kiser--dliorpok, inûserdliorpok o. Fl. — Det synes sammensat af . dlugpok og : iorpok; jvf. . dlerpâ II og . dlivok I.

- lípok s. : ípok.

- lissarpok s. : issarpok.

- liúpâ og - liũpâ s. : iúpâ og : iũpâ.

- livok s. : ivok.

. dlivok I, N. (og V.?) bdt.; omtr. vel: frembringer en ilde — til sig; og — m. S. — — til ham ɔ: bereder sig ell. m. S. ham en ilde —. S. aserdlivok, pinerdlivâ. — Synes sammensat af . dlugpok og : ivok; jvf. . dliorpok og . dlerpâ II.

. dlivok II, hos t undertiden - **livok**, V. intr. (bdt.): bliver eller er bleven mere —. M. S. har faaet det mere — for sig; ell.: det (Objectet) er bleven mere — for ham (Subjectet). Suffixet har altsaa her samme Betydning som hos :- ivâ, hvortil det formodentlig hører. S. agdlivok, migdli--vok, tagdlivok, amilivok, púkilivok o. Fl., samt Aff. - kípok. — Hos andre Verba fremkommer den samme Betydning ved .. sivok I (s. S., Slutningen) og ⊥_ rpok.

. dlok s. - rdlok.

- luarpok I og - **luarâ**, N. bdt.: er ikke fornøiet med det; finder det ikke godt nok. S. piluarpok, nunaluarpok.

- luarpok II, V. ntr. (frit): lidt fra ell. til, saa havde ell. var den ikke —; hvilket hos ⊥ ngilak bliver (ikke ikke = jo): lidt fra ell. til, saa havde eller var den —; og hos Væreord, der betegne en Størrelse ell. Mængde: den er en Smule for —. F. Ex. nuíngiluáinarpok, kun lidt til, saa var den kommen i Sigte; den mangler kun en Smule i at komme frem for det, som skjuler den. (tarrisima--luáinarpok bliver det Samme.) ta--kúngiluáinarpara, kun lidt til (var jeg kun kommen en Smule videre), saa havde jeg seet den. mikiluarpok, lidt til, saa var den ikke (for) lille ɔ: den er en Smule for lille. takiluarpok, lidt fra, saa var den ikke (for) lang ɔ: den er en Smule for lang.

. dluarpok, V. ntr. frit: vel; ret; rigtig; godt; tilpas ꝛc.; saal. som det bør være, eller som man ønsker det (og indbefattet: til Nytte ell. Gavn). Føies hos de 3 første Classer henholdsviis til r, g og t, hos 4de og 5te til v. okardluarputit, Du siger ret; det er et sandt Ord, Du siger. nâpitdluarpavkit, jeg træffer Dig netop tilpas. sanavdluarpâ, han har gjort den godt. tokuvdluángilak, den er ikke rigtig død. atordluarpok, det bruges godt ɔ: der er god Brug for det, eller det er meget benytteligt. suliáka sulia--rivdluarpáka, jeg fik min Gjerning gjort efter Ønske (enten med Hensyn til Resultatet: saa det blev godt ꝛc., ell. med Hensyn til selve Gjerningen: uden Uheld eller Afbrydelse ꝛc.). S. pivdluarpok under pe. — Hos - karpok bliver den samlede Betydning ofte: er vel forsynet med —, ell. der er rigelig af —; og med videre tilføiet ⊥ ngilak: er ikke synderlig forsynet med —, ell. der er ikke ret mange —. F. Ex. pekûsiakardluar--pugut, vi ere godt forsynede med indsamlet Forraad. puissekardluángilak, der er ikke ret mange Sælhunde.

. dlugpok, - **lugpok**, N. (og V.) intr. (hos Verba ntr., s. n.) frit: har slet ell. ond ell. daarlig —; og om en Legemsdeel: har ondt i —. Modsat - gig--pok. atissardlugpok, har daarlige Klæder; er slet klædt. erinalugpok, har et slet Mæle, en daarlig eller styg Stemme. sánatilugpok, har slet Værktøi. akilugpok, har (giver) slet Betaling ɔ: betaler slet. niakordlugpok, har ondt i Hovedet; har Hovedpine. Undertiden bruges det i begge Former i forskjellig Betydning; f. Ex. avatdlugpok, har ondt i Lemmerne, ved Siden af avatilugpok, har slette (vanskabte ꝛc.) Lemmer; amerdlugpok, har daarligt Skindbetræk (en Baad), ved Siden af amilugpok, har et daarligt Skind (et Dyr). — I enkelte Tilfælde føies det til Verba kun ved at omdanne Verbalstammen i Nominalform; f. Ex. ernitsordlugpok, har ondt ved at føde (af ernisugpok); og s. tutsardlugpok under tusarpok; men almindeligst skeer det ved Hjælp af .. nek, hvorved det paa en Maade bliver et nyt Affix:

.. nerdlugpok, V. ntr. frit: ilde; slet

&c.; ikke som det bør være (og indbefattet: til ingen Nytte; men s. d. F.). Modsat . dluarpoĸ. tainerdlugpâ, nævner den ilde (feilagtig ell. i ond Hensigt &c.): sananerdlugpâ, han har gjort den slet. erninerdlugpoĸ, føder ilde (i Utide &c.). ĸarmainerdlugpoĸ, murer slet (saa det falder ned igjen &c.). Hos transitive Bæreord kan det, naar Sammensætningen skal være halvtransitiv, enten føies til Bæreordets halvtransitive Form ell. og selv gjøres halvtransitivt (.. **nerdluivoĸ**). Skjøndt dette Affix (ligesom . dluarpoĸ) **kan** gaae baade paa selve Gjerningen og dens Resultat, saa bruges det dog fortrinsviis kun om selve Gjerningen; om et forfeilet Resultat derimod meest det følgende:

- **lugsínarpoĸ**, V. ntr. frit: forgjæves; til ingen Nytte. sanalugsínarpâ, bearbeider det til Unytte. tugsialugsínarpoĸ, beder forgjæves. nungulugsínarpai, gjør Ende paa dem til ingen Nytte; bortødsler dem.

. dluínaĸ s. d. F.

. **dluínarpoĸ**, V. ntr. frit: fuldstændig; ganske; aldeles; heelt og holdent. Det føies til Bæreordet som . dluarpoĸ, og bestaaer formodentlig af dette og - ínarpoĸ; jvf. det analoge [t]uínarpoĸ. — ajúngitdluínarpoĸ, er fuldkommen god. ássigivdluínarpâ, ligner ham fuldstændig. nãmagdluínarpoĸ, passer fuldstændig. soraerdluínarpoĸ, har holdt aldeles op, eller har holdt endelig op. Uden Verbalendelse (. **dluínaĸ**) føies det til alle 3de Persons Pronomina, og da ind imellem Stammen og Suffixet, hvor der er et saadant; f. Ex. tamât, ham ell. det ganske: tamardluínât, ham ell. det ganske og aldeles; kisivta, vi eller os alene: kiserdluínavta, vi eller os ganske alene; táuna: táunardluínaĸ, fuldstændig den ɔ: netop den; táukordluínait, netop dem; just dem.

. **dluk**, - **luk**, N. (og V.) bdt.; s. agpardluk, naujardluk, anardluk, ĸaĸerdluk, kangerdluluk, perdluk, silardluk, umerdluk, samt Aff. - kerdluk. Det seer ud, som om det var Stammen til . dlugpoĸ, og Betydningen er i nogle Ord aabenbart en lignende (f. Ex. i perdluk og silardluk), men i andre synes Begrebet om noget Ilde kun meget svagt ell. slet ikke at være tilstede.

- **lutaĸ**, 2. (Pl. - lútat) V. bdt. Synes kun at være en anden Form for :- ut (utaĸ); s. tâlutaĸ, oĸimailutaĸ.

!**mâĸ**, V. (frit): vant til —, ved Vane eller Øvelse erfaren i —. Mere bruges Participiet af det Følgende.

!**mauvoĸ**, intr. (frit): er vant til eller øvet ell. erfaren i at —. I nogle Egne føies dette, saa at sige, kun til pivoĸ, hvor da det Verbum, som ellers skulde være Bæreord, sættes foran det med Aff. .. neĸ, f. Ex. eĸalungniarneĸ pímaussoĸ, En, som er øvet i at fange Lax; i andre Egne føies det derimod kun til Aff. - tdlarpoĸ, f. Ex. nâgdliutdlámauvoĸ, er vant til Lidelser ell. erfaren i at lide; merssutdlámauvoĸ, er øvet i Syning. S. pímâĸ f. under pe.

!marigpoĸ I s. - mavoĸ.

!marigpoĸ II og !marik, Prov. d. S. s. - vfârigpoĸ og - vfârik.

- **mavoĸ**, V. ntr. (frit): er ell. har det saa; er i den Tilstand &c. Hos de 3 første Classer som oftest - umavoĸ. (Et andet - umavoĸ s. paa sit Sted.) S. arĸaumavoĸ (under at), erĸaimavoĸ, ikumavoĸ (under ikípâ), erĸumavoĸ (under iserpoĸ og iterpoĸ), naimavâ (under naivâ), inugtûmassoĸ (under inuk, nærmest af inugtorpoĸ) o. Fl. Jvf. - ngavoĸ. — Det forbindes undertiden med !_rigpoĸ, omtr. i Betydning af: er ypperlig i eller til at —; f. Ex. oĸalũmarigpoĸ, er ypperlig i at tale; taler flydende ell. med god Sammenhæng; og s. ikúmarigpoĸ og inũmarigpoĸ.

.. **mèrpoĸ**, N. (frit); er en Forlængelse af App. .. mik; s. iluamêrpoĸ (ligesaa ajortumêrpoĸ), sujugdlermêrpoĸ, kingugdlermêrpoĸ (ligesaa naggámêrpoĸ, soraerúmêrpoĸ).

!**mersorpoĸ**, hos 1ste og 2den Cl. . **mersorpoĸ**, V. ntr. frit: — længe; bliver længe ved at —. inũmersorpoĸ, lever længe. pisungmersorpoĸ, bliver længe ved at gaae. atormersorpâ, bruger det i lang Tid.

.. **migpoĸ**, s. .. **migarpoĸ**, .. **migsarpoĸ**, N. (frit); egentlig kun: gjør

med sin —; s. avatingmigpoĸ, suju-migpoĸ; men især: gjør med den Legemsdeel (eller og med det, man har i Haanden) Noget, som kan fornemmes. — M. S.: gjør ham Noget 2c. dermed. — Affixets første Deel er App. ..mik. — sanerarmigpâ, puffer til ham med Siden. nagssungmigpâ ell. nagssungmigarpâ, stanger ham med sine Horn. issingmigpâ, giver ham et Tegn med Øinene. sor-dlungmigarpoĸ, fnyser (gjør med Næseborene, saa det kan fornemmes).

minek, (sjelden .**minek**), 3. N. frit: et Stykke —; en Stump —. kissu-mineĸ, et Stykke Træ. neĸimineĸ, et Stykke Kjød. sagdliligamernit, Bræddestumper. Undertiden bruges det lidt uegentlig, f. Ex. i igalâmineĸ, et Stykke Vinduesglas (ligemeget, om det har været i et Vindue ell. ei); ánorâ-mineĸ, et Stykke vævet Tøi (egentlig: et Stykke ell. en Stump Klædning); og s. ĸavdlunâmineĸ.

mio, N. 2c. frit: Nogen eller Noget, som befinder sig paa —; en —beboer. nunamiut, Jordbeboerne. imarmiut, Havbeboerne; Sødyrene. kûngmiut, de, som boe ved Elven (Folk). kangermiut, de, som boe ved kangeĸ. samanimiut, de, som boe derude i Vest. tuvimiue, hans Skulderbeboere ɔ: Epauletter. sá-ĸarmio, En, som boer paa Solsiden ell. Forsiden (m. S. bl. A.: en Cocarde). — Fra ældre Tid ere en Deel Stednavne dannede med dette Affix, f. Ex. sisimiut (Colonien Holsteinborg), pâmiut (Frederikshaab), utorĸarmiut, kanajormiut; og bliver da, naar der tales om Stedets Beboere, det samme Affix føiet dertil endnu en Gang, f. Ex. utorĸarmiormiut, de, som boe ved utorĸarmiut; pâmiormiut, Frederikshaaberne. — Foran nogle Affixer taber det ofte sit o, navnlig foran -lerpâ, -liúpâ (s. ilumilerpâ, akúner-milerpai ff.) og -uvoĸ, f. Ex. timâ-miuvoĸ, han boer i det Indre af Landet; ĸilangmiussut, de, som boe i Himlen.. Men naar ..mio er føiet til et Stednavn (Bynavn) beholder det dog i Regelen sit o foran -uvoĸ, f. Ex. nûng-miûssugut, vi, som boe ved nûk; sumiûvit? hvor (i hvilken By) boer Du? ell. hvor er Du fra?

..**miugâ**, (frit): har det (boende) i sin—. ũmámiugâ, har det i sit Hjerte, ell. har lagt sig det paa Hjerte. ĸanermiugâ, har det i Munden; om et Ord: fører det i Munden. kaussarfingmiugâ, har det i sin Lomme.

-**mivoĸ**, V. ntr.(?), (bdt.), omtr. vel: mangelfuldt, nemlig saaledes, at den ved Bæreordet udtrykte Gjerning strax i sin Begyndelse bliver til en anden derved, at det egentlig Væsentlige af den ikke indtræder. Saaledes synes det indeholdt i perĸigsimivoĸ, angrer, fortryder, af perĸigsivoĸ, gjør nu bedre end før; i anersâmivoĸ, sukker, af anersârpoĸ, drager sin Aande; i peĸimivoĸ, om en Sælhund: dukker op og strax ned igjen uden at krumme Ryggen i Nedgaaende saaledes som ellers, af peĸípoĸ, krummer sig, bøier sig sammen, o. Fl. — Formodentlig indeholdes dette Affix ogsaa i:

-**missârpoĸ**, ntr. frit; omtr.: saa smaat og stadig igjen; ell.: stadig saa smaat. ĸinimissârpâ, seer sig stadig saa smaat om efter det (f. Ex. underveis, uden dog derfor at standse). agsorûmissâritse, anstrenger Eder stadig saa smaat (just ikke af yderste Evne, men lidt og stadig). tusarniamissâraluarpavkit, jeg søger stadig saa smaat ɔ: jeg omgaaes med den Tanke, at ville høre din Mening; ell.: jeg kunde nok have Lyst til at høre din Mening (at sige, hvis Du vil sige mig den). Jvf. -ssârpoĸ II.

!**mivoĸ**, hos 1ste og 2den Cl. .**mivoĸ**, V. ntr. (frit); omtr.: dog imidlertid; dog ogsaa. Det synes bl. A. indeholdt i narrujũmivoĸ, men bruges ellers hovedsagelig deels i Cjnct. i Betydning af: at han dog ogsaa —; det var Skade. aserormigame, at den dog ogsaa skulde gaae i Stykker! torĸúngimigavkit, det var dog Skade, at jeg ikke gjemte dem; — deels i Indic. (og da uden v) i visse Talemaader, saasom: ilâle pímioĸ, det var da ogsaa Noget at finde paa! hvilket Indfald! har man nu seet Mage! asûna oĸarmioĸ, naa, saa sagde han dog imidlertid: (Ordene følge). I Fleertal bliver det da som oftest !miut, som om det var et Nomen, f. Ex. simiútat nuigaluarmiut, simiútat-Øerne kom dog imidlertid frem.

^ **mivok**, V. ntr. frit: — noget (nogenledes); ikke meget, men dog saa at det kan mærkes. F. Ex. áparpok: ápâmi-vok, er kommen noget dybere ned. ajorungnaerpok: ajorungnaimivok, er bleven noget bedre. nipaitdlivok: ni-paitdlîmivok, er bleven noget mere stille eller rolig. — Det forbindes ofte med -tsiarpok, som dog ikke væsentlig forandrer Betydningen (eftersom det egentlig er en Pleonasme), f. Ex. igdluâmit-siarpâ, flytter det noget til Siden.

..**morpâ** (af App. ..mut), bdt.; s. aki-morpâ, sujumorpâ.

..**môrpok**, (frit), er en Forlængelse af App. ..mut; s. sujumôrpok, kingu-môrpok o. Fl.

..**mukarpok**, N. intr. (bdt.): gaaer eller er gaaet i den Retning. Affixets første Deel er App. ..mut. Det forekommer navnlig hos Ord, som betegne en Beliggenhed, s. f. Ex. kangimukar-pok, kímukarpok, kujámukarpok o. Fl.; sjelden til andre, f. Ex. nuna-mukarpok, gaaer imod Landet.

..**mukârpok**, N. intr. (bdt.): ligger vendt i den Retning. Er ligeledes dannet af App. ..mut, og bruges som det Forrige, men sjeldnere, da det ellers erstattes af ..mut sangmivok. S. ámu-kârpok, sanimukârpok.

..nak s. ..narpok, Slutningen.

.**nak** ell. -**rnak**, N. (bdt.): en særegen —; ikke den almindelige. Forekommer i Dyrenavne som agparnák, nîsarnak o. fl.

.**nâk**, som Nomen altid med ng og Suff.: -**ngnâ**, og som oftest forlænget ved ! nguak: -**ngnãngua**, N. frit: hans kjæreste —; den —, som han synes bedst om ell. helst holder sig til. áipangnãngua, hans kjæreste Følgesvend; den, som han hyppigst sees i Følge med. ikínguting-nâra, min kjæreste Ven. asassangnâ, hans kjæreste Kjære; den, som han i Særdeleshed elsker. tangmârfingnâmingnut tangmârput, de have slaaet Leir paa deres (paa den Route) mest yndede Leirplads. — Dertil hører formodentlig:

.**nârpâ**, ! **nârpâ**; htr. .**nârpok**, ! **nârpok**, V. bdt.: — med en v Grad af Fornøielse (saa at man bliv ved); og bortseet fra Fornøielsen: bliv ved at —. Det samme Begreb om Fo nøielse ell. særligt Behag indeholdes ogs i .**narâ** (-rpâ ombyttet med -râ (-gâ og kort a), samt i nedenstaaende .nerpo hvoraf disse maaskee ved en Forkortel ere dannede. S. issigingnârpok, ta -koránerpok ff., tusarnârpok ff., nu -ánârpok, nuánarâ (under nuánerpok pínarâ (under pínerpok).

- **narpâ**, ved Sammentrækning undertid -**ngnârpâ**, htr. mest vel -**nârivo** V. frit: 1) gjør ell. har gjort den al for —; 2) finder den over sin Forven ning —. S. angnârpâ, mingnârp silinârpâ, amerdlanârpai. Grundbe tydningen synes saaledes at være: faa det ud over det, man havde sat sig fo Maal; og da enten i Gjerningen (1 eller i Tankerne (2).

.narpok I s. -rnarpok og -ngnarpo

.narpok II s. d. F.

..**narpok**, hos 5te Cl. oftere ved Sam mentrækning .**narpok**, V. upersonlig frit: man —. „Man“ er her alt fortrinsviis den Talende: jeg; man tal altsaa med dette Affix om sig selv i 3d Person. Suffixer kunne her ikke fin Sted, hvorimod Personsmærket i form dent Fald betegner Objectet, s. nedenfo — Betydningen udvikler sig alt efter Fo holdene videre saaledes: I) man — 1) hos tr. Bæreord: man — ham e det (Affixets grammatikalske Subject; d transitive Bæreords Object); 2) hos int Bæreord, hvis gram. Subject forhold sig passivt: man — der eller deraf ell derved; 3) hos intr. Bæreord, hvis gra Subject forholder sig activt: man — II) han ell. det (Affixets gram. Subjec foraarsager, at man — (Folk overhov det). F. Ex. (I, 1): tikípâ, han h naaet det; tikínarpok, man (jeg) h naaet det. pissarâ, han har fanget de pissarinarpok, man (jeg) har fanget de tupigâ, han forbauses over det; tupin -narpok, man (jeg) forbauses over de ell. og (II): det foraarsager, at man (Fo forbauses; det er til at forbauses over, e det er forbausende. (I, 2): kîavok, h fryser; kîanarpok, man (jeg) fryser

ɔ: i den Luft, i det Veir, i det Huus; ell. og (II): det (Veiret, Huset) foraarsager, at man fryser; det er til at fryse i, ell. det er koldt (at være i). ánerpoк, han føler Smerte; ánernarpoк, man (jeg) føler Smerte deraf; eller og (II): det foraarsager Smerte; det gjør ondt. (I, 3): iserpoк, han kommer ind; isernarpoк, man (jeg) kommer ind. igdluliorpoк, han bygger Huus; igdluliornarpoк, man (jeg) bygger Huus; man er i Byggearbeide. pissaкartarpoк, han fanger oftere Noget; pissaкartarnarpoк, man fanger oftere Noget. Som et Exempel paa dette Affixes Anvendelse med forskjellig Opfattelse af det samme Bæreord (snart som tr., snart som refl.) s. кíngarкúnarpoк under кíngarpoк. — Den secundaire Betydning (II) indtræder, hvor Hovedpersonen („man") staaer i et passivt Forhold til den anden Person ell. Gjenstand ell. Omstændighed ꝛc., som er med i Betragtning, finder altsaa hovedsagelig Sted ved Siden af den primaire Betydnings anden Form (I, 2), sjelden og kun i visse Tilfælde hos den første (I, 1), og aldrig hos den tredie (I, 3). Da imidlertid det gram. Subject hos flere intr. Verba kan opfattes ligesaavel activt som passivt, saa kan ogsaa Betydningen II synes at forekomme ved Siden af I, 3, men som da er opfattet som I, 2. F. Ex. sinigdluarpoк, han sover godt ell. har sovet godt; sinigdluarnarpoк, man (jeg) har sovet godt; man har faaet sig en god Søvn (I, 3); men ogsaa: man sover godt deraf (I, 2); det bevirker en god Søvn (II).

Den anden med i Betragtning værende Person ell. Gjenstand kan, undtagen hos I, 3, være enten 3die ell. 2den ell. 1ste Person og betegnes da som saadan ved Affixets Personsmærke; ligeledes kan i de her paagjældende Tilfælde (II, samt I, 2 og tildeels 1) Hovedpersonen ogsaa være en Anden end den Talende, og betegnes da i fornødent Fald ved en Terminalis. Altsaa: erdloкinarpoк, man har Møie derved (I, 2); det forvolder En Møie (II); erdloкinarputit, Du forvolder En Møie. asanarpoк, man elsker ham (I, 1); ell. han er elskværdig (II); asanarput, de ere elskværdige, ell. man (jeg) elsker dem. usornarpoк, man maa misunde ham (I, 1); eller han er misundelsesværdig (II); usornarpuse, I ere misundelsesværdige; ilingnut usornarnerpunga, mon jeg er misundelsesværdig for Dig? ell.: skulde Du behøve at misunde mig? artornarpoк, man kan ikke magte den (I, 1); eller den kan ikke magtes (II); atautsimut artornarpoк, den kan ikke magtes af Een; ell. Een kan ikke magte den. — Men endskjøndt Personsmærket kan forandres, som Ovenstaaende viser, saa foretrækkes dog i visse Tilfælde 3die Personsformen ogsaa for anden Person, f. Ex. som Tiltale: кanga takunarmat, naar saae man (den Talende) ham (den Tiltalte) dog = кangame takugavkit, naar saae jeg Dig dog.

Ifølge sine eiendommelige Personsforhold kan det i sammenhængende Tale hverken selv bruges i Conjunctivs eller Subjunctivs e-Form eller forbindes med en saadan, end ikke, om ogsaa den Handlende i begge Verber virkelig er den samme; f. Ex. ajormat piuminángilaк, da det ikke duer, er det ikke ønskeligt at eie, eller ønsker man ikke at eie det; asimîlernarmat puissigtalernarpoк, siden man (jeg) er flyttet til et Udsted, fanger man (jeg) oftere Sælhunde. — Hos en dertil hørende Inf. behøver dette Affix ikke at gjentages; f. Ex. kisimîtdlune pâmârnarpoк, (man ɔ: jeg) værende alene, bruger man (jeg) lang Tid, ell. gaaer det langsomt for En.

Naar det i sin secundaire Betydning skulde danne Ordets Slutning, forlænges det meget almindelig ved -кaoк: **..naкaoк**, navnl. i Indic., Interr., Cjnct. og Infin. — Med bortkastet Verbalendelse danner det deels Benævnelser, s. kúkarnaк, kigutaernaк, kingmernaк, sêrnaк o. Fl.; deels Interjectioner, s. кujanaк, alianaк, ajornaк, erкanaк o. Fl. — Af de følgende Forbindelser med andre Affixer kunne de 3 første kun anvendes, hvor den secundaire Betydning af ..narpoк kan finde Sted.

..narâ, frit: (har den ell. det til -naк ɔ:) det forekommer ham, at man maa — derved ell. deraf ꝛc.; han finder det —nde ꝛc. кîanarâ, det forekommer ham, at man maa fryse der; han finder det koldt

(at være i). tupingnarâ, det forekommer ham, at man maa forbauses derover; han finder det forbausende. kajunger--narâ, han finder det tiltrækkende.

..**narsivoĸ**, upers. frit: er bleven saa, at man — derved; det er blevet —nde &c. kîanarsivoĸ, det er blevet koldt at være i. tupingnarsivoĸ, det er blevet forbausende ell. forunderligt. ajornarsi--voĸ, det er blevet umuligt; det lader sig ikke gjøre ell. opnaae mere.

..**náipoĸ**, upers. (frit): man kan ikke — ham ell. det; han ell. det er u—lig ell. aldeles ikke —nde (det stik Modsatte af ..narpoĸ). kajungernáipoĸ, er aldeles ikke tiltrækkende; usornáipoĸ, er ingenlunde misundelsesværdig (men det stik Modsatte deraf); og s. agssuarnáipoĸ, issornáipoĸ, kamanáipoĸ o. Fl.

..**nâraoĸ**, upers. (frit): man pleier &c. Men langt mere bruges det Følgende:

..**natdlâraoĸ**, upers. frit: man pleier saare at —; og især: det pleier at være saare —ligt &c. tupingnatdlâraoĸ, det pleier at være høist forunderligt. ûmi--natdlâraoĸ, det pleier at være ret harmeligt. ajornatdlâraoĸ, det pleier at være aldeles umuligt; ell. og: den pleier man ikke at kunne gjøre det Allerringeste ved. — Angaaende dets Anvendelse jvf. Bemærkningen til :- araoĸ, i Begyndelsen.

..**nasaerpoĸ**, s. V. ntr. (frit): er langsom til at —; opsætter eller tøver med at —. níngangnasaerpoĸ, er langsom til at blive vred. igínasaerpâ, tøver med at kaste det bort. pinasáingi--laĸ, tøver ikke med at gjøre ɔ: gjør ufortøvet, eller er snar til at gjøre (det, som Talen er om). — Mere bruges dog [g]umârnertuvoĸ i denne Betydning; ogsaa - tserĭpoĸ kan i visse Tilfælde udtrykke det Samme.

..nasuarpoĸ s. g]asuarpoĸ.

..**naviarpoĸ**, almindeligst med -ĸaoĸ: ..**naviaĸaoĸ**, V. ntr. frit: staaer i høi Grad Fare for at —; vil høist sandsynlig —. ordlunaviaĸaoĸ, staaer i høi Grad Fare for at falde; vil sikkert falde. aserornaviaĸaoĸ, det vil høist sandsynlig gaae i Stykker (ved at behandles saaledes). — Nok saa meget bruges det i følgende Forbindelser:

..**naviángilaĸ**, ntr. frit: der er ikke mindste Fare for at —; det vil aldrig kunne skee ell. kan aldrig tænkes, at —; han ell. det kan umulig — ell. vil aldrig kunne —. misiginaviángilâ, han vil aldrig kunne mærke det. soraernavi--ángilaĸ, det kan aldrig tænkes, at det skulde ophøre; ell. det kan aldrig ophøre.

..**navêrpoĸ**, s. ntr. frit: der er ikke længere mindste Fare for, at —; der kan ikke mere være Tale om, at —; det er forbi med hans —; han ell. det — aldrig mere; men som oftest kun: nu kan den ikke mere —. autdlarnavêrpoĸ, der er ikke længere Fare for, at han gaaer sin Vei; ell. nu kan han ikke mere tage bort. takunavêrpáka, jeg seer dem aldrig mere. angunavêrpoĸ, han fanger aldrig mere; det er forbi med hans Sælhundefangst. nákarnavêrpoĸ, nu kan det ikke mere falde ned. píngínavêr--punga, nu kan jeg ikke mere lade være at gjøre det. — I Imp. bruges det ofte kun i Betydning af et eftertrykkeligt „ikke“, omtr. som: endelig ikke; f. Ex. orning--navêruk, gaa endelig ikke til ham. nâggârnavêrit, siig endelig ikke Nei. — Lignende er Betydningen i det Følgende.

..**navêrsipâ**, frit: lader ham eller det ikke komme i Fare for, at —; men mest kun: lader ham ell. det ikke —. ordlu--navêrsipâ, lader ham ikke falde; enten: vogter ham, at han ikke skal falde; ell.: gjør Intet, som kan bringe ham til at falde (s. .. típâ).

..**navêrsarpâ**, frit: gjør Noget, saa at den ikke kan —; forhindrer ham ell. det fra at —; umuliggjør det for den at —. aninavêrsarpâ, forhindrer ham fra at komme ud (f. Ex. ved at spærre alle Udgange). nákarnavêrsarpâ, sikkrer det imod at falde ned (f. Ex. ved at binde det fast, ell. ved at slaae et stort Søm i det &c.). — Det bruges islæng med [t]ailivâ, men siger dog egentlig noget Mere.

..**navêrsârpoĸ**, refl., frit: vogter sig ell. anstrenger sig ell. gjør Vold paa sig for ikke at —. kamangnavêrsârpoĸ, gjør Vold paa sig for ikke at blive vred. oĸarnavêrsârpoĸ, anstrenger sig for ikke at sige Noget (f. Ex. Børn i Leg, for at see, hvem der kan tie længst stille).

..**neĸ**, 3. V. frit: 1) det, som frem-

kommer som umiddelbar Følge af at —, indbefattet selve Gjerningen ell. Tilstanden; det, hvori Gjerningen yttrer sig; dens Resultat; og omvendt: 2) det, at gjøre eller at være saa, indbefattet det, som muligviis fremkommer som umiddelbar Følge deraf; Gjerningen ell. Tilstanden i sine Yttringer.

Dette Affix anvendes hovedsagelig paa følgende Maader: 1) til at danne faststaaende Benævnelser; s. auneĸ, kârneĸ, ĸângneĸ, katíneĸ, kigarneĸ, titarneĸ, tôrneĸ, uvigdlarneĸ o. Fl.; 2) til at udtrykke Verbets Begreb paa en Maade abstract (svarende deels til vor Inf., deels til Benævnelser for abstracte Begreber), nemlig med Suff. enten: a) hans Gjøren eller Væren saa; eller hyppigst: b) Yttringerne ell. Virkningerne (Resultatet) af hans Gjøren ell. Væren saa; s. asang--ningneĸ, iluarneĸ, pissauneĸ, sái--máuneĸ f. o. Fl.; 3) til at udtrykke den nærmere Bestemmelse af Gjerningen hos Verba, som indbefatte Begrebet om at kunne (svarende til vor Inf.); saal. navnlig hos ajorpoĸ, saperpoĸ, ar--torpâ, naluvoĸ, ilisimavoĸ og nogle lignende; f. Ex. kivingneĸ artorpara, jeg magter ikke at løfte den; agdlangneĸ naluvoĸ, han veed ikke at skrive ɔ: han kan ikke skrive (ved Siden af: agdlang--nerit naluvai, han kjender ikke Skrifttræk ɔ: han kan ikke læse Skrift); og s. under ajorpoĸ og saperpoĸ; 4) til at udtrykke en høiere Grad af den Egenskab ell. Beskaffenhed hos Vedkommende (svarende til vore Comparativ- og Superlativ-Former); f. Ex. angneĸ, den større eller største; mingneĸ, den mindre ell. mindste; náineĸ, den kortere ell. korteste; itineĸ, den dybere eller dybeste, ꝛc. ꝛc.

Til 2 er at bemærke: for det Første, at det ikke ligger i den grønlandske (eskimoiske) Tænkemaade, at forestille sig et aandeligt Begreb (en Gjerning, en Tilstand ꝛc.) aldeles abstract; det skal bæres af en Person ell. en Gjenstand. Derfor bruges .. neĸ i denne Betydning i correct Tale i Almindelighed saagodtsom aldrig uden et Suffix, undtagen i Abl. (til at betegne Aarsagen, hvor altsaa Personen i det tilhørende Verbum er Bæreren), og med -gssaĸ i visse Tilfælde, hvor enten den Talende ell. den Tiltalte ligger nær for Tanken. Men ved at tale om Ting, der ikke høre til det Almindelige ell. Dagligdags, kan man ofte ikke undgaae at bruge det abstract ell. uden Suffix, og saadan Brug er i visse Ord endogsaa faststaaende, f. Ex. i iluarneĸ, ugperneĸ og nogle flere; dog gjælder det altid, at forene denne Brug med ovennævnte Grundregel (om en Bærer) saa vidt som muligt, for ikke at blive misforstaaet. — For det Andet gjør det en lille Forskjel i Betydningen, om .. neĸ hos transitive Væreord føies til den tr. eller den htr. Form, s. sáimáunera og sáimáussinera under saimavoĸ; men i de fleste Tilfælde forsvinder denne Forskjel i Praxis, og er da den htr. Form den almindelige, saasom asangningnera, ánáussinera, erĸartûssinere &c. — For det Tredie synes det ofte, som om .. neĸ i denne Betydning blev omtrent eenstydig med ..ssuseĸ; men der er den Forskjel, at ..ssuseĸ betegner Sagen som blot og bar Egenskab, bortseet fra, om og hvorvidt den yttrer sig i Noget ell. paavirker Nogen, hvorimod .. neĸ betegner den med Hensyn til dens Yttringer ell. Virkninger, og som oftest fortrinsviis disse. Derfor er det ofte Tilfældet, at den samme Egenskab hos den samme Person udtrykkes ved ..ssuseĸ, naar den staaer som Object, og ved .. neĸ, naar den staaer som Subject; f. Ex. nâlángissusia tupingnaĸaoĸ, man maa forbauses over hans Ulydighed, ell. hans Ulydighed er forbausende; derimod: nâlánginerata ersiortípâ, hans Ulydighed (og dens nærmeste Yttring: den onde Samvittighed) gjør ham frygtsom.

..**neĸarpoĸ**, intr. f r i t: har Yttringerne af ɔ: er ell. bliver paavirket af, at Nogen (en Anden) — ham. Denne Sammensætning omdanner transitive Verba til passive, f. Ex. takuvâ, han seer den: takuneĸarpoĸ, den er bleven seet; or--nigpâ, han gaaer til ham: orningne--ĸarpoĸ, der er Nogen gaaet til ham; malugâ, han bemærker ham: malugi--neĸarpoĸ, han er bleven bemærket, ꝛc. En anden Maade at danne passive Verber paa s. under .. taĸ I. — Forøvrigt er den passive Udtryksmaade overhovedet kun

da paa sit rette Sted, naar Subjectet (ɔ: det, som hos den tr. Form vilde være Subject) er ladet ude af Betragtning; i modsat Fald er den tr. Form det Naturlige, undtagen i visse Tilfælde, hvor Subjectet kan komme til at staae i Term., s. ..narpok og -rkuvâ. At udtrykke Subjectet ved en Abl. (..mit ..ne-karpok) er ialtfald ikke almindeligt og kan let give Anledning til Misforstaaelse, idet nemlig en saadan Abl. ofte vil opfattes som en Comparativ (mere end ...).

..**neruvok** og ..**neraok**, ntr. frit: mere; i høiere Grad. angivok, er stor; angneruvok, er større. asavâ, elsker ham; asaneruvâ, elsker ham mere. kakorpok, er hvid; kakorneruvok, er mere hvid. Det kan altid efter Omst. enten betyde: mere end en Anden, eller: mere end før.

..**nertuvok**, intr. (frit); egentlig: er stor i at —; 1) bliver ved at —; 2) er meget tilbøielig til at —. Føies kun til intr. og htr. Verba. kamangnertuvok, er meget tilbøielig til at blive vred (ell. og efter Omst.: bliver vred i høi Grad, naar han bliver vred). inûnertuvok, vedbliver at leve; lever længe. isumá-kînertuvok, er meget tilbøielig til at forlade (er stor i at forlade). Jvf. ogsaa [g]umârnertuvok. Modsat er ..ni-kípok, s. -kípok. Kortere Former (uden ..nek) s. under ..tuvok. — Ved Siden af Participiet ..nertussok bruges ligesaa ofte ..**nertôk**, s. ..tuvok.

..**nerarpâ**, htr. ..**neraivok**, V. frit: siger, at han eller det (Objectet) —. ajornerarpâ, han siger, at det ikke duer. amerdlanerarpait, de sige (man siger), at der er mange. nunartik pitsaune-rarpât, de sagde, at deres Land var fortræffeligt. táunaunerarpâ, siger, at det er den. Det svarer oftere til: kalder ham for —; f. Ex. tukuínerarpât, de sige, at han er gjerrig, ell. de kalde ham for gjerrig.

..nerdlugpok s. under .dlugpok.

..**nerpok**, s. V. ntr. frit: mon —; om han —; om maaskee —. Grundbegrebet er Uvished uden nogen bestemt Formodning; men ved Sammenhængen fremkommer dog oftere Betydningen: maaskee (som man ellers ikke har noget fuldstændig tilsvarende grønlandsk Ord for). F. Ex. písanerpunga, mon jeg skulde? skal jeg ell. skal jeg ikke? taimáiner-pok, mon det skulde være saa? tikí-nersordlûnît tikíngínersordlûnît tu-sángilara, jeg har ikke hørt, om han er ankommen eller ei. torkoraluarner-pai, skulde han maaskee have gjemt dem? sumut ilinerai aperiartúsagit, gaa og spørg ham, hvor han (mon) har lagt dem. takúngíneramíko, mon fordi de ikke havde seet den? ell.: skulde de maaskee ikke have seet den? — Det kan ikke have noget andet Affix efter sig, og heller ikke bruges i Optativ.

.**nerpok**, ⊥**nerpok**, s. V. intr. bdt.: er behagelig at —. S. tusarnerpok, takoránerpok; og formodentlig høre hertil ogsaa nuánerpok, pínerpok og inugsiarnerpok. — Alle disse bruges med -ípok i den stik modsatte Betydning; f. Ex. tusarnîpok, det er ubehageligt at høre; inugsiarnîpok, han er uvenlig; &c.

..nertuvok og ..neruvok s. under ..nek.

..**niarpok**, N. og V. ntr. frit: stræber efter —; gjør sig Umage for —; søger at faae ell. at gjøre (det, som Bæreordet nævner). akigsserniarpok, søger at faae Ryper; er paa Rypejagt. kanajorniar-pok, er paa Ulkefiskeri. (Saal. om alle Dyr.) ujarangniarpok, søger at faae Steen; er ude for at finde ell. at samle Steen. nikuíniarpok, søger at reise sig. katerssorniarpai, søger at samle dem. — Imp. heraf er altid et Høfligheds- eller Opmuntringsudtryk; f. Ex. iserniarit, værs'god, træd indenfor! ôkátârniaruk, prøv paa det, saa skal Du see, det gaaer nok. ûmarisârniaritse, lad mig nu see, I rapper Jer lidt! — Men af Mange bruges dette Affix utallige Gange kun af Vane (omtr. som -kaok), og da uden at tillægge det nogen særlig Betydning. — Deraf med bortkastet Verbalendelse:

..**niak**, (frit): En, som søger at — (d. S. s. ..niartok). arfangniat, Hvalfangere; spec. et Hvalfangerskib. mánêr-niak, En, som falbyder Æg (s. -erpâ, u. S.). miterniak, En, som er ude efter Edderfugle.

-**nigpok**, N. intr. (frit): har nu faaet — (hvad det ikke havde før); har faaet —

paa sig eller til sig; der er kommen — der ell. derpaa. âtânigpoк, der er nu kommen Sælhunde (i Egnen; den har faaet ꝛc.); Sælhundene have indfundet sig. tingmianigpoк, det har faaet Fugle ɔ: der er nu kommen Fugle, ell. Fuglene have indfundet sig. S. akutsunigpoк, nukinigpoк, sorujunigpoк o. Fl.

.nigpoк s. -ngnigpoк.

. **nípoк**, almindeligst .. **sungnípoк**, ts. N. intr. frit: lugter ell. smager af —. pujorsungnípoк, det lugter ell. smager af Røg. кissugsungnípoк, det smager af Træ. S. ogsaa tungusungnípoк, sarкangnípoк. — Ligesaa, men sjeldnere, bruges ..**suarnípoк**, det lugter godt af —; f. Ex. nunasuarnípoк, det lugter godt af Land (af Buske og Blomster); ivigsuarnípoк, det lugter godt af Hø.

.nîpoк og ⊥nîpoк s. .nerpoк.

⊥nivoк (nioк) s. gJivoк.

-**ngajak**, N. frit; og
-**ngajagpoк**, V. ntr. frit: næsten; saa halvt. pivdlingajak, halvgal; fjantet. nutângajak (af nutâк), næsten ny. nutaungajagpoк (af nutauvoк), er næsten ny. кaкungajagpoк, er næsten hvid, eller er nogenlunde hvid. iningajagpáka, jeg har dem næsten færdige. — Ogsaa bruges -**ngajauvoк** (af -ngajak og -uvoк), f. Ex. pivdlingajauvoк, er halvgal.

-**ngârpoк**, V. ntr. frit: meget; saare; i høi Grad. ajungârpoк, er meget slet. asangârpâ, elsker ham saare. aliasungârpoк, er meget bedrøvet. — Det udtrykker altid en høi Grad og ikke Andet, og forstærker saaledes altid selve Betydningen; jvf. -кaoк og -tdlarpoк, og s. -vigpoк, Anm. — I Ejnct. bruges det meget ofte i Betydning af: i den Grad, at —; f. Ex. kamangârame patdligagssáungilaк, han er i den Grad vred, at man ikke kan komme ham nær. Ogsaa uden Hovedverbum, f. Ex. ata angingârame, nei, se, hvor den er stor! — Med ⊥ngilaк faaer det som oftest Betydning af: ikke synderlig; f. Ex. takingãngilaк, den er ikke synderlig lang. Saaledes navnlig ofte bebreidende, f. Ex. erdligingãngilai, han er ikke synderlig paaholden paa dem (lader det til, eftersom han saaledes bortødsler dem).

-**ngavoк** I, hos 2den Cl. ⊥**ngavoк**, V. intr. (frit): d. S. s. -mavoк; s. ínangavoк, nakangavoк, nákangavoк, nikingavoк, nipíngavoк o. Fl. — Undertiden forekomme begge Former hos samme Stamord, og da i lidt forskjellig Betydning; s. f. Ex. eкingavoк og eкi-mavoк under eкivoк. — Samme Affix synes indeholdt i ⊥sangavoк, men er der neutralt.

-**ngavoк** II, N. intr. (frit): ligner —; har Meget tilfælles med —. F. Ex. naujangavoк, ligner en Maage; ell. har Meget tilfælles med en Maage (i sit Udseende ell. i sine Lader); marrangavoк, ligner Leer; eller er meget leerholdig (Tørv); og s. inungavoк under inuk.

-**ngerpâ**, N. (frit): berøver ham eller den sin —. Er en Biform af -erpâ. (Et foransat ng forekommer ogsaa ellers, f. Ex. hos -ussaк, maaskee ogsaa i ovenst. -ngavoк I, jvf. -avoк.) — Det forekommer: 1) hos Beliggenhedsord i Betydning af: indtager hans ell. dets —; s. atangerpâ, avatangerpâ, кulanger-pâ, pângerpâ, sângerpâ o. Fl.; 2) hos nogle faa andre Ord i Betydning af -erpâ; f. Ex. akingerpâ, brækker dens Modhage; ivsingerpâ, presser Saften ud af den; og s. n. -ngiarpâ; 3) refl. ell. pass. i nipangerpoк, ima-ngerpoк, nukingerpoк o. Fl. — Med :-úpâ dannes heraf -**ngiúpâ**, — — dermed; s. atangiúpâ, nipangiúpâ o. Fl.

⊥**ngerpoк**, s. N. intr. (frit): er stærkt forhippet paa —; er gal efter —. S. angutángerpoк, arnángerpoк, imí-ngerpoк; ligesaa kavfíngerpoк, er forfalden til Kaffe; tingúngerpoк, er stærkt forhippet paa (at spise) Lever; o. Fl.

-**ngiagpoк**, N. intr. bdt.; omtr.: er ilde fornøiet med sin —; og deraf videre: -**ngiagâ**, — — paa Grund af ham ell. det; og -**ngiúpâ**, — — med Hensyn til ham. S. igpingiag-poк, nunangiagpoк ff., sangiagpoк (under sak), singningiagpoк (under sinik).

-ngiarpâ, N. (bdt.). Er en Biform af -iarpâ, ligesom -ngerpâ af -erpâ. S. ivsingiarpâ, sivdlingiarpâ. — I visse Egne bruges det noget mere, f. Ex. atdlungiarpoĸ istf. atdluiarpoĸ, skraber ell. visker Snavset af Fødderne.

⸗ngilaĸ, Nmp. **⸗ngitsoĸ**, pass. Part. **⸗ngisaĸ**, V. ntr. frit: — ikke. S. Gram. — Det kan fordobles for at bekræfte desstærkere; f. Ex. tusángí-ngilaĸ, han har ikke ikke hørt ɔ: han har tilvisse hørt; nákángísángilaĸ, det vil ikke ikke falde ned ɔ: det vil sikkert falde ned. — Af Forbindelser med andre Affixer ere særlig at mærke:

⸗ngilerpoĸ, ntr. frit: begynder at ikke — ɔ: begynder at forsømme at —; burde dog —. orníngilerpara, jeg undlader at gaae til ham, det skulde jeg ikke (det begynder at blive en Ikke-Gaaen); jeg burde dog gaae til ham.

⸗ngisáinarpoĸ, ntr. frit: har ell. er aldrig —. takúngisáinarpâ, han har aldrig seet den. tutineĸángisáinarpoĸ, det er aldrig blevet betraadt.

-ngípoĸ I, ts. N. intr. (bdt.): d. S. s. -ípoĸ; s. akingípoĸ under ake, e.

-ngípoĸ II, ts. V. intr. bdt.; s. ajangípoĸ, ujangípoĸ.

-ngiúpâ s. under -ngerpâ og -ngiagpoĸ.

-ngnâĸ s. .nâĸ.

-ngnarpoĸ, gaaer derhen. Føies til Localadverbier i Term., hvis ng er Affixets Begyndelse; f. Ex. maunga, hid: maungnarpoĸ, kommer ell. er kommen hid; tássunga, derhen: tássungnarpoĸ, gaaer eller er gaaet derhen; og desuden til sumut, hvorhen? og kimut, til hvem? f. Ex. sumungnarpa, hvor er han gaaet hen? sumungnásavit, hvor gaaer Du hen? kimungnalerpit, til hvem er Du paa Vei?

-ngnigpoĸ, t. V. bdt. Danner de regelmæssige halvtransitive Former i 5te Cl., undertiden ogsaa i 1ste, 2den og 4de Cl.

⸗ngorpoĸ, N. frit; 1) intr.: bliver en —. inúngorpoĸ, bliver et Menneske; fødes. angisũngorpoĸ, bliver eller er bleven stor. avdlángorpoĸ, bliver en Anden; forandrer sig. píngorpoĸ, bliver til Noget (enten absolut: bliver til; ell.: bliver til noget Brugeligt). 2) tr.: gjør ham ell. det til en —. Saaledes bruges det dog mest kun i Inf. (⸗ngor-dlugo, -git) hos et transitivt Hovedverbum, hvor da Betydningen nærmest bliver: saa at den bliver ell. blev til en —; f. Ex. marraĸ sanavâ pûgutángor-dlugo, han bearbeidede Leret, saa det blev til et Fad ɔ: han gjorde et Fad af Leret. Ellers bruges i denne Betydning almindeligere: **⸗ngortípâ**, lader ham eller det blive til en — ɔ: gjør den til en —.

⸗nguaĸ, (m. S. ⸗ngua, Subj. ⸗ngûp, Pl. ⸗nguit, som af ⸗nguk; jvf. g]aluaĸ, .ssuaĸ og -tsiaĸ), N. &c. frit: 1) en lille —; 2) en nydelig ell. kjær &c.; og

⸗nguarpoĸ, V. ntr. (frit): 1) lidt, en Smule; 2) behageligst &c. — ⸗nguaĸ er det almindelige Udtryk for: en lille —; f. Ex. igdlúnguaĸ, et lidet Huus; pũ-nguaĸ, en lille Pose; tingmiánguaĸ, en lille Fugl; máninguaĸ, et lille Æg; hvorimod ⸗nguarpoĸ i sin 1ste Betydning næsten kun bruges om Vinden (f. agsarnãnguarpoĸ, anorssãnguarpoĸ, ĸernerãnguarpoĸ o. Fl.), da ellers -lârpoĸ er det Almindelige for: lidt. — Men ved Siden af deres egentlige Betydning bruges begge og navnlig ⸗nguaĸ (⸗nguarpoĸ mere kun af Enkelte) meget hyppig deels for at smigre, deels for at udtrykke Ømhed eller Medlidenhed &c.; saal. bl. A. meget ofte om en Andens Ting (jvf. -kasik). F. Ex. unánguaĸ, den Kjære! táussumángûp takorĸâr-pâ, han har seet det først, den Kjære. pinguatit, dine kjære Ting, ell.: dine Ting, Kjære! ineĸunánguaĸ-una, o, hvilken nydelig lille En! nagdlingná-nguákuluk-una, o, den kjære lille Stakkel! hvormed kunde man dog hjælpe ham! iserniánguarit, gaa behageligst ind! behag at træde indenfor! — Desuden bruges begge oftere ironisk, f. Ex. pûmikã-nguarpoĸ, hun duver nok lidt (om et Fartøi, naar det sætter Sprydet i Vandet ell. saa omtrent); ell. naar ⸗nguaĸ føies til Navnet paa et ualmindelig colossalt Fjeld ell. Lignende.

⸗nguatsiarpoĸ, V. ntr. (frit); egentlig: nogenlunde, saa smaat; bruges omtr. i Betydning af: saavidt jeg kan see; det synes jo, at —. F. Ex. mardlũnguat-siarput, de ere to, saavidt jeg kan see;

det synes tydelig, at der er to. nā--mánguatsiarpoĸ, det passer, saavidt jeg kan see; det synes jo at passe. migssigínguatsiarpâ, det synes jo at staae i Forhold dertil.

-ngussaĸ s. -ussaĸ.

ˌnguvoĸ, N. og V. intr. (bdt.); omtr.: befinder sig ilde i sit —. — S. nia--kúnguvoĸ, ersarúnguvoĸ, avãngu--voĸ, meriánguvoĸ.

-orârpai s. under -rarpoĸ.

-orpoĸ, -gorpoĸ, -rorpoĸ &c., V. ntr. bdt. Udtrykker vedvarende Gjentagelse med forholdsviis korte Mellemrum. S. erniorpoĸ, pujôrpoĸ, mitdlôrpoĸ, anòrpai, taiorpai, avgorpâ, saverorpâ, kivdlorpâ o. Fl., samt Aff. -laorpoĸ under -lavoĸ. — Et andet -rorpoĸ s. under r.

ˌpâ og ˌˌpâ s. :-úpâ.

.pâĸ, sjeldnere **-pâĸ**, N. (frit): den yderste i Rækkefølgen. Føies navnlig til Affixerne .dleĸ (-leĸ) og ..neĸ, f. Ex. sujugdlerpâĸ, den allerførste; isordler--pâĸ, den alleryderste; ĸutdlerpâĸ, den alleröverste; angnerpâĸ, den allerstørste; — sjeldnere til andre Ord i Betydning af det Følgende.

.pak I, **-pak**, N. (bdt.): Yder — eller Over —; et yderste Lag i den Rækkefølge. Forekommer tildeels ved Siden af det Forrige. S. ĸalipak og ĸalipâĸ, kamigpak og kamigpâĸ.

.pak II, altid i Pl. og helst med .ssuaĸ: **.pait, .pagssuit**, N. frit: en Mængde —. inugpagssuit, en Mængde Mennesker. ĸáĸarpagssuit, en Mængde Fjelde. umiarpagssuit, en Mængde Konebaade. orpigpagssuit, en Mængde Træer. isserpagssuit, en Mængde Dine. ukorpagssuit, denne Mængde; disse mange (saal. til alle Localpronomina). Det bruges ofte overdaadighedsviis, nemlig deels, hvor „Mængden" kun existerer i Vedkommendes Phantasi; deels pleonastisk, f. Ex. amerdlasôrpagssuit, en Mængde mange; deels (navnl. af Børn) paa begge Maader i Forening, nemlig føiet til Talord, f. Ex. tatdlimarpag--ssuit, en Mængde af fem (ɔ: slet og ret: fem; ikke, som man skulde troe, mange Gange fem). En Biform heraf er **-iak**, s. S. — Ved Affixerne -aluk og ˌnguaĸ indskrænkes Mængdebegrebet, f. Ex. inugpâluit, en temmelig Mængde Mennesker; inugpánguit, en ringe Mængde ell. en lille Flok Mennesker.

-palâĸ, N. &c. frit; omtr.: en (formeentlig) uduelig —; og

-palârpoĸ, V. ntr. frit: er (formeentlig) uduelig &c. Er egentlig, ligesom flere af denne Art, uoversætteligt. Man betegner ell. rettere fremstiller derved Gjenstanden som værende af ringere Art, men altid med en vis Humor (hvorved det væsentlig adskiller sig fra -kasik); bruger man det om sit Eget, træder gjerne Humoren mest frem; bruger man det om Andres Ting, er ofte Ringeagten overveiende; men ingen af Delene forsvinder nogensinde ganske. F. Ex. (tilnærmelsesviis): tássa agdlagapalãka, der har Du mit Smøreri; det skulde ellers kaldes Skrift. inipalârpoĸ, saa, nu er det færdigt, men det er noget Jux. sanapalârniaraluá--saĸâra, naa, jeg skal dog give mig i Lag med at gjøre den, men daarlig bliver den formodentlig. igdlupalârssua takuviuk? saae Du hans saakaldte Huus.

.palârpoĸ s. d. F.

.palugpoĸ, V. og N. ntr. frit; 1) hos Verba: —, saa det høres eller fornemmes igjennem Sandserne; lyder ell. seer ud, som om —; man kan høre ell. det synes, at han ell. det —; 2) hos Nomina: har Udseende eller Farve af —; uden Verbalendelse:

.paluk, Lyd ell. Udseende af —; og

.patdlagpoĸ, V. og N. ntr. frit: 1) hos Verba: gav en Lyd (Skrald, Rygte &c. &c.) af, at —; man hørte ell. det rygtedes ell. der siges, at han ell. det —; 2) hos Nomina: bærer sig ad som en —. Begges Betydninger staae saal. hinanden meget nær, navnlig hos Verba, og de bruges ogsaa tildeels iflæng. F. Ex. agtorpalugpâ, enten: den rørte hørlig ved det; ell. og: den synes at røre ved det (f. Ex. naar man skubber til den, og den ikke flytter sig); agtorpatdlagpâ, det lød,

som den rørte ved det; ell.: den rørte ved det, man kunde høre det. igerpat-dlagpoĸ, der hørte man (ham ell. Nogen) skyde; der faldt et Skud. toĸor-patdlagpoĸ, man hører, at han er død. igdlarpalugput, de lee, saa det kan høres; man hører eller kan høre dem lee. ata igdlarpalue, hør, man kan høre dem lee! ell. nærmere: hør, Lyden af deres Latter! augpalugpoĸ, det har Udseende som Blod ɔ: det er rødt. ĸilak íssangiarpalug-poĸ, Himlen har Udseende af Tøveir; det seer ud til Tøveir. merdler-torpatdlagpoĸ, han bærer sig ad som et Barn; silaĸángitsorpatdlagpoĸ, han bærer sig ad som En, der ingen Forstand har, eller som om han ingen Forstand havde. — Endskjøndt disse Affixer saaledes ofte kunne gjengives ved et upersonligt Udtryk (man hører, det synes ꝛc.), saa ere de dog ikke upersonlige i den Forstand, som ..narpoĸ eller gļiaĸarpoĸ, da Personen i Affixet her altid er den samme, som naar Bæreordet alene var brugt om den samme Person ell. Gjenstand. — Hos Bæreord af 3die Cl. bruges de undertiden uden Consonant foran sig, f. Ex. tikípatdlagpâ (ved Siden af tikerpatdlagpâ), man har hørt, at han er ankommen dertil.

Mindre almindelige Biformer ere: **.palârpoĸ** (som i nogle Egne bruges i Betydning af .palugpoĸ), **.pilâr-poĸ**, **.pilagpoĸ**, **.pitdlagpoĸ**; s. augpalugpoĸ.

.parpoĸ, sjeldnere **∸parpoĸ**, **-var-poĸ**, **-arpoĸ**, N. intr. bdt.; hos Beliggenhedsord og nogle lignende: flytter sig til den Side. S. avangnarpar-poĸ, kujavarpoĸ, kíparpoĸ, kanger-parpoĸ, kangiarpoĸ o. Fl. Deraf:

.pasigpoĸ, (-rp-), intr. bdt.; hos Beliggenhedsord og nogle lignende: er noget hen ad den Side til. S. avang-narpasigpoĸ, kangerpasigpoĸ, ku-jarpasigpoĸ o. Fl., og jvf. Affixet :- sigpoĸ. — I nogle Egne føies det ogsaa til andre Ord, og da i Betydning af: seer ud som —; f. Ex. umiarssu-arpasigpoĸ, det seer ud som et Skib; ujaragpasigpoĸ, det seer ud som Steen.

.patdlagpoĸ s. .palugpoĸ.

.patdlârpoĸ s. -vatdlârpoĸ.

.piaĸ s. -rpiaĸ.

.pik s. -vik.

.pilagpoĸ s. .palugpoĸ.

.pilârpoĸ s. -lârpoĸ og .palugpoĸ.

-piluk, N. ꝛc. frit: en ond —; en slet —; og

-pilugpoĸ, V. ntr. frit: — paa en ond Maade. Det udtrykker altid mere eller mindre Afsky og er omtrent det haardeste Ord, som paa Grønlandsk kan siges om Nogen ell. Noget. inupiluk, et ondt Menneske; et Afskum af et Menneske. naussupiluit, Ukrud. nuánâ-pilugpoĸ, fryder sig paa en ond Maade (f. Ex. ved Noget, som Andre skamme sig for). inûvdluapilugpoĸ, lever vel paa en ond Maade; søger Vellevnet i det Onde (f. Ex. i det, som forvolder Andre Jammer og Elendighed). S. ogsaa oĸapilugpoĸ, oĸalupilugpoĸ, oĸau-sipiluk o. Fl. — At det desuden ogsaa bruges som Skjældsord, er let at begribe; paa den anden Side bruges det af Nogle i en meget svagere Betydning om deres Eget, og med ∸nguaĸ endogsaa i næsten kjælende Betydning, f. Ex. igdlupilú-nguara, omtr. som: mit rigtignok jammerlige Huus (men jeg har det ikke bedre og vilde i Grunden ogsaa nødig skilles ved det).

.pitdlagpoĸ s. under .palugpoĸ.

-pitdlagpoĸ s. under -tdlagpoĸ.

.poĸ I, **∸poĸ**, N. intr. (frit); hos Dyrenavne: har fanget en —. S. kana-jorpoĸ, nánugpoĸ, puissigpoĸ o. Fl.; ningerpoĸ indeholder formodentlig det samme Affix. — Endskjøndt dette Affix i sig selv er intransitivt, har det dog et Slags passivt Particip (**.taĸ**, **-taĸ**) for det fangede Dyr, hvor Suffixet gaaer paa Fangeren; f. Ex. kanajortai, hans fangede ɔ: de af ham fiskede, Ulker; ná-nugtâ, den af ham nedlagte Bjørn; agpatai (af agpápoĸ, fanger en Alk ell. Alker), de af ham fangede Alker.

.poĸ II, egentl. **.pâ** og u.S. refl., N. (frit); hos Benævnelser paa Klædningsstykker: iſører sig sin —. S. kamigpâ, ánorârpâ, ârpoĸ (under âĸ II) o. Fl.

-râ ſ. -gâ.
-rak ſ. ..ak.
-ralak, -ralâk, N. ꝛc. (frit): en bitte —. Bruges meſt i Forbindelſe med Ord, ſom alt i og for ſig betegne en Lidenhed; f. Ex. mikissoralánguak, en ganſke lille bitte En. ingma, lidt; en Smule; ingmánguak, ganſke lidt; en lille Smule; ingmaralánguak, en lille bitte Smule; ingmaralaralaralãnguak, en ganſke lille bitte bitte Smule. (Angaaende Fordoblingen jvf. -rujuk, Slutningen).
-rarpok, kun i Pl. -rarput ell. m.S. -rarpai, V. ntr. (bdt.): alle de mange, den ene efter den anden. Ved Siden deraf forekommer i ſamme Betydning -rkarpai, -orarpai, og i nogle Ord udtrykkes næſten det Samme ved -avok (ãput); men forſkjellig derfra er ..terpok. S. tikerarput, tokorarput, merarput (og miãput), iliorarpai og iliorkarpai, tuniorarpai, erkarpai (under igípâ) o.Fl.
-rârpok, N. intr. bdt.; hos Talord og lignende: har faaet ſaa mange. sisa-marârpok, har faaet fire. kavserâr-pit, hvor mange fik Du?
-ratarpok, V. Bruges navnlig i følgende to Forbindelſer:
-ratakaok, ntr. (frit): nu da omſider; endelig dog. autdlaratakaok, nu gik han da omſider. aperatakaok, nu faldt der dog omſider Snee; ell. endelig faldt der dog Snee. peratakâra, omſider fik jeg den dog.
-ratarsinãngorpok, ntr. (frit): nu er den da omſider ſaa vidt, at den kan —. ameratarsinãngorpok, nu er den da omſider ſaa vidt, at den kan betrækkes (Baaden).
-rêrpok, V. ntr. frit: er færdig med at —; har (allerede) —. nererêrpok, er færdig med at ſpiſe; har afſpiiſt. okarêrpunga, jeg har allerede ſagt (det, jeg vilde ell. ſkulde ſige). tikerêrpâ, er allerede ankommen dertil. — Synes ſammenſat af det Følgende og -erpâ.
-riarpok I, V. ntr. frit. Bruges meget, iſær i livlig Tale eller Fortælling, men ſom ofteſt uden at der ſpores nogen ſærlig Betydning deraf; dog ſynes det egentlig at fremſtille Gjerningen ſom værende i Gang (ude over Begyndelſen, men endnu ikke endt), altſaa omtr. ſom: er i fuld Gang med at —; er (endnu) ſaa gjørende, hvilket da eft. Omſt. undertiden kan ſaae nogen Lighed med, hvad der ellers betegnes ved [g]iartorpok: — alt mere og mere. I Imp. har det ofte omtr. Betydning af: kom og —; f. Ex. takoriaruk, kom og ſe det! ell.: kom, ſaa ſkal Du ſee!
-riarpok II, N. bdt.; hos Talord og lignende: gjør ſaa mange Gange; og m.S. — ved ham ell. ved det. — S. mardloriarpok, kavseriarpa, kavsê-riarpok o. Fl. Hos atausek bruges dette ikke, men -arpok, ſ. under atausek.
-rigpok ſ. -gigpok.
!_**rigpok**, s. V. intr. (frit): 1) kan ſærdeles godt —; er meget dygtig til at —; 2) er ſærdeles —. ipúpok: íporigpok, kan ſærdeles godt roe; er en dygtig Roerſke ell. Roerkarl. kauma-vok: káumarigpok, er ſærdeles lyſt. S. ogſaa sánarigpok, súporigpok, okatdlorigpok (ved Siden af okalor-kigpok), kássarigpok (under kate), taggarigpok (under tâk) o. Fl. — Det ſynes kun at være en Biform af -rkigpok, og hvor den næſtforegaaende Vocal (eller Stavelſe) alt i Forveien er ſkarp, træder -rkigpok og navnlig -tdlarkigpok i dettes Sted. Deraf ved ..sivok I:
!_rigsivok, intr. (frit): d.S. ſ. -rkig-sivok (ſ. under -rkigpok), og bruges iſtedetfor det hos de Ord, hvor !_rig-pok bruges, f. Ex. káumarigsivok, er nu bleven bedre lyſt; súporigsivok, trækker nu bedre (en Ovn).
-rkáiniũput (Pl.), V. ntr. frit: de kappes om at —. iporkáiniũput, de roe omkaps. iserkáiniũput, de kappes om at komme ind (hvem der kan komme førſt ind). tikerkáiniũpât, de kappes om at naae dertil. Det ſynes ſammenſat af -rkârpok, ..niarpok og :-úpâ, men af hvilke i ſaa Fald det førſte maatte være omdannet til -rkáiput ved endnu et andet Affix. — Af Børn bruges det iſtedetfor i Opt. gjerne med bortkaſtet Endelſe, f. Ex. (idet man giver ſig til at løbe) iserkáiniô, lad os ſee, hvem der kommer førſt ind!
-rkajarpok, helſt med -kaok: -rka-jakaok, V. ntr. frit: havde nær ell. var nær —; det var nær-ved, at — (men

det ſkete ikke). ordlorкajaкaunga, der var jeg nær falden. aserorкajaкât, der havde Du nær ſlaaet det i Stykker. pissarerкajaкâ, han havde nær fanget den. — Hos en Subjunctiv (og efter Omſt. med eller uden gjaluaк) ſvarer det til: hvis —, ſaa var ell. ſaa havde —. takugaluarugko tupiger-кajaкât, hvis Du havde ſeet den, vilde Du have forundret Dig over den. niggíngigpat igpagssardle tikerкaja-кaugut, hvis det ikke havde blæſt Søndenvind, ſaa vare vi allerede igaar komne hjem. — En Biform heraf er **-rкa-jâvoк**, der iſær bruges i de Følgende.

-rкajâlerpoк, ntr. frit: er nær ved ell. ſtaaer nu i Begreb med at —. aut-dlarкajâlerpugut, vi ere nu i Begreb med at reiſe. siagdlerкajâlerpoк, det er nær ved at regne.

-rкajâlavoк eller **-rкajâgínar-poк**, er ſtedſe nær ved at —; ſtaaer altid paa Nippet til at —. kíngorкajâ-lavoк eller kíngorкajâgínarpoк, er ſtedſe nær ved at kæntre. nákarкajâgí-narpoк, det ſtaaer altid paa Nippet til at falde. kagdluarкajâgínarpara, jeg er beſtandig nær ved at ſtøde til den.

-rкâк ſ. under -rкârpoк.

-rкámerpoк, s. V. ntr. frit: for nylig; for kort ſiden. tikerârкámerpoк, har for nylig været i Beſøg. toкor-кámerpoк, er død for kort ſiden. tusarкámerpâ, har først hørt det for nylig. — Deraf med -erpâ:

-rкámêrpoк, s. ntr. frit: alt for længere Tid ſiden. oкarfigerкámêrpara, jeg har ſagt ham det alt for længere Tid ſiden. — Forøvrigt bruges disſe to ikke ret ofte.

-rкarpoк (eller -vкarpoк?), V. ntr. frit: — med Nød og neppe; ſaa nær ved ikke, ſom det vel kan være. ánar-кarpoк, ſlap med Nød og neppe ud af Faren. ikumarкarpoк, det brænder med Nød og neppe ɔ: med ſaa lidt Flamme ell. Ild, ſom vel muligt (en lille Smule mindre, ſaa vilde det være ſlukket). anga-larкarpoк, gaaer omkring, men ſaaledes at man neppe kan kalde det at gaae (en Syg). кaкerкarparput, det var med Nød og neppe, vi naaede Toppen (en lille Smule Vanſkelighed til, ſaa havde vi maattet vende om). — Med ᴉngilaк udtrykker det oftere en høi Grad, f. Ex. iterкángitsoк, ſom ikke med Nød og neppe er dyb, (men tværtimod) meget dyb.

-rкârpoк, V. ntr. frit: førſt; nemlig: 1) førend et andet Subject: uvanga takorкârpara, jeg har ſeet den førſt; táussuma oкautigerкârpâ, han er den, der har omtalt det førſt; 2) førend et andet Object: mána sanarкãsavat, dette ſkal Du førſt bearbeide; auna ímerкâ-gagssaк, den her ſkal fyldes førſt; — 3) førend ſamme Gjernings ell. Tilſtands Fortſættelſe; i Begyndelſen deraf: ússer-кârdlugo nalunatdlâraoк, idet man gjør den førſte Prøve, pleier man ſlet ikke at vide Beſked; tamaunga perкârama ell. tamanîlerкârama, da jeg førſt kom hertil, ell. da jeg førſt begyndte at være her ɔ: i Begyndelſen af mit Ophold her; tusartalerкâravtigo, da vi førſt begyndte (oftere) at høre det ɔ: de førſte Gange, vi hørte det. — I 3die Betydning bruges det ofte med ..neк og Suffix i Localis, f. Ex. perкârnerane ell. pi-lerкârnerane, i dens (den daværende ell. nuværende Tilſtands) Begyndelſe ɔ: i Begyndelſen; кavdlunâкalerкârne-rane, i dens førſt Haven=Europæere (neml. her i Landet) ɔ: i Coloniſationens Begyndelſe eller førſte Tid. — Deraf med bortkaſtet Verbalendelſe:

-rкâк, (frit); d.S. ſ. -rкârtoк: 1) En, ſom førſt — (førend en Anden); 2) En, ſom for førſte Gang ell. førſt nu (nylig) —. F. Ex. (1): naorкâк, den (Plante ꝛc.), ſom er voxet førſt frem; sangmer-кâк, en Bratning mod det aabne Hav, ſom modtager Bølgerne førſt, eller ſom Bølgerne vende ſig førſt imod (førend de have vendt ſig ell. tørnet mod Andet, altſaa uſvækket); (2): tingerкâк, en ung Fugl, ſom førſt nu eller nu for førſte Gang er fløien ud. I denne 2den Betydning bliver det noget nær det Samme ſom -rdlâк og bruges nok i nogle Egne ligefrem iflæng med det.

-rкavoк, V. ntr. (frit); omtr.: befinder ſig halvt om halvt i den Tilſtand (hvortil da ogſaa regnes: af og til; med Afbrydelſer). kiverкavoк, det er halvt

sunket; er under Vandets Overflade, men ikke ved Bunden. sialuit torkalerput, der falder af og til en Regndraabe. S. ogsaa nârkavok, tinorkavâ, ulorkavâ.

-rkigpok, s. V. ntr. frit: 1) atter; igjen; yderligere; og altid underforstaaet: saa at Resultatet af den første Gang forøges, resp. forbedres; derfor hos intr. ell. htr. Bæreord oftere: 2) kan godt —; neml. bedre ell. mere end en Anden; eller er mere — end Andet. F. Ex. (1): sanarkigpâ, bearbeider det igjen (saa det bliver bedre, end det var, eller kommer sin Fuldendelse nærmere). okar-figerkigpâ, siger atter til ham. mig-dliserkigpâ, formindsker det yderligere. avungnarkigpok, reiser videre mod Nord. aserorkigpok, det gik yderligere i Stykker. (2): merssorkig-pok, kan godt sye. ersserkigpok (af erssípok), kan godt sees; er tydelig. sungârkigpok, er reen guul (mere guul end Andet). Jvf. !_rigpok. — I de Følgende har det deels fortrinsviis, deels kun den anden Betydning.

-tdlarkigpok, s. intr. frit: kan særdeles godt —; er meget dygtig til at —. (D. S. s. !_rigpok.) merssutdlar-kigpok, kan særdeles godt sye. kar-maitdlarkigpok, kan særdeles godt mure.

-rkigsivok, intr. (frit): 1) kan nu bedre —; 2) er bleven — paany, ell. er bleven bedre —. ersserkigsivok, kan nu bedre sees; ell. sees nu tydeligere. inúngorkigsivok, er bleven et bedre Menneske. S. ogsaa erkigsivok og per-kigsivok.

-rkigsârpok, ntr. frit: omhyggelig; nøiagtig; med Flid ell. Alvor; gjørende sig Umage for det efter bedste Evne. — Bruges meest hos transitive Bæreord. issigerkigsârpâ, seer nøiagtig paa det; gjør sig Umage for at see det nøie. mangorkigsârpâ, putter det omhyggelig ned (saa der ikke stikker en Smule deraf frem). okaorkigsârpâ, formaner ham indtrængende eller med Alvor. sangmivigssânut sangmiserkigsârpâ, vender det nøiagtig mod det, som det skal vende imod. — Uden Verbalendelse (-**rkigsâk**) føies det til nogle Pronomina og Retningsord, f. Ex. tamarkigsaisa nøiagtig dem alle; alle uden Undtagelse; tagpavungarkigsâk, nøiagtig i Retning der opad til.

-rkik, 3. m. S. **-rkinga**, (prov. -rke, m. S. -rkâ), frit: hans ell. dens mere —; En, som er mere — end denne. angerkinga, hans Større; En, som er større end han. nardlorkinganik taor-serdle, lad den blive ombyttet med en, som er mere lige. Det bruges dog ikke meget ofte; jvf. ..nek, 4. — Sjelden bruges det uden Suffix, og da i Betydning af: en særdeles —; f. Ex. sungârkik, reen guul.

-rkorpâ s. -rkúpok.

-rkôrpok, V. ntr. frit: formodentlig. autdlarkôrpok, er formodentlig reist. tusángerkorpâ, han har formodentlig ikke hørt det. aggísarkôrpok, han vil formodentlig komme. Jvf. [g]ungnarpok og ..simavok, 2. — Af Mange bruges dette Aff. altid med -kaok: **-rkô-kaok.**

-rkortôk, N. frit: har det stort; neml. af stort Omfang. igdlorkortût, Beboerne af et stort, rummeligt Huus. imarkortôk, et Kar eller en Pose &c., som har stort Indhold ɔ: som rummer Meget. sákorkortôk, En, som har store (tykke &c.) Vaaben. nangmautarkortôk, En, som har et stort Bærebaand (neml. med lange Baand paa, saa der kan bindes Meget sammen i det). Fra ..tôk, som det aabenbart er sammensat med, adskiller det sig saaledes derved, at -rkor-tôk kun bruges om stort Omfang, ..tôk derimod baade om Størrelse og Mængde, og ved Siden af -rkortôk kun om det Sidste; s. -rkortusivok. Deraf:

-rkortuvok, intr. frit: har en — af stort Omfang (ved Siden af -rkortû-vok, er En, som har &c.); og

-rkortusivok, intr. frit: har faaet en — af større Omfang. nangmautar-kortusivok, har faaet sig et Bærebaand af større Omfang (s. o.). imarkortu-sivok, har faaet større Rummelighed; rummer nu Mere. (Derimod: imartu-sivok, indeholder nu Mere; f. Ex. en Pose, som før kun var halv fuld).

-rkúpok, og m. S. **-rkúpâ**, N. (frit): gaaer ad den Side deraf; passerer den der. S. agssorkúpâ, aker-kúpâ, avarkúpâ, sanerkúpâ o. Fl.

I samme Betydn. forekommer **-rkorpâ**, s. kiterkorpâ. — I nogle Ord forekommer det i overført Betydning; s. er-dlorkúpâ, kíngarkúpâ.

-rkut s. -kut.

-rkuvâ, htr. **-rkussivok**, V. frit: 1) hos intr. eller htr. Bæreord: vil, at han (en Anden) —; byder eller befaler ell. tillader ham at —; 2) hos tr. Bæreord og med Suffix (dobbelt transitivt): vil, at Nogen — ham eller det; byder ꝛc. den ell. det at —s af Nogen; 3) hos tr. Bæreord uden Suffix (refl.): byder sig at —s, ell. vil være —t af Nogen. Denne „Nogen“, som altsaa er Affixets Biobject og samtidig Bæreordets særlige Subject, staaer i Terminalis. — F. Ex. (1) intr. Bæreord: autdlarkuvâ, han byder ham at gaae bort. inger-kuvai, han byder dem at sætte sig. iserkúngilânga, han bød mig ikke eller tillod mig ikke at komme ind. Htr. Bæreord: aulisagkanik ilingnut nuisitser-kuvai, han byder ell. bød dem falbyde Fisk til Dig. (2): inuata tamána uvavnut pârerkuvâ, dets Eiermand byder dette at passes paa af mig, ell. vil, at jeg skal passe paa det. utorkait tamáko inûsugtunut avdlángorter-kúngilait, de Gamle ville ikke (tillade ikke), at de unge Mennesker forandre disse Ting. (3): ilingnut takusarku-vok, han byder sig at sees til af Dig, ell. vil (ønsker ꝛc.), at Du skal see til ham. sôrdlo inungnut takorkúngitsok, (det er) som om han ikke vilde sees af Folk. mitautigerkúngilak, han byder sig ikke at spottes ɔ: lader sig ikke spotte (tillader ikke, at ꝛc.). Det transitive Bæreord maa saal. her altid opfattes passivt. — Inf. heraf faaer meget hyppig Betydning af: paa det at —; for at —; men den egentlige Betydning: villende ell. bydende at —, maa altid fastholdes for ikke at tage feil i Suffixet. F. Ex. taimailiorpok asarkuvdlune, det gjorde han for at blive elsket (bydende sig at elskes). nagsarpáka ilingnut takor-kuvdlugit, jeg har taget dem med, for at Du skulde see dem (villende, at de skulde sees af Dig). taimáisáput ag-ssuarnaerkuvdlutik og taimáisáput agssuarnaerkuvdlugit blive begge: saaledes skulle de være for at være ulastelige; men i det første Udtryk fremstilles dette „for at“ som fremgaaende af deres egen Drift (bydende sig at være ulastelige), i det andet derimod som en Andens Ønske eller Villie (bydende dem, at ꝛc.). — Alt Ovenstaaende gjælder ligeledes om Aff. ..típâ, ..sorâ, -tserpâ II, [t]ailivâ og .. sarpâ.

-rdlâk, V. frit: en ..., som først nylig —. tingerdlâk, en nylig udfløien Fugleunge. ernerdlâk, En, som først nylig har født. aperdlâk, (Land), hvorpaa der først nylig er falden Snee. igpagssak aitsât sikuardlâk, (Vand), hvorpaa der først igaar er frossen Iis.

-rdlerpâ og -rdlerpok s. .dlerpâ I og II.

-rdlok, V. bdt.; omtr.: Noget, som er mere —; et —ere. S. akerdlok, amer-dlok, nakerdlok, nuerdlok, sârdlok.

-rnak I s. .nak. -rnak II s. .. nar-pok. -rnak III s. d. F.

-rnarpok, V. ntr. bdt. (prov. frit): — for første Gang (og som oftest indbefattet: og er derfor uøvet ell. uerfaren i det; modsat pímauvok). S. per-narpok, takornarpâ, tusarnarpâ. At det ikke bruges frit, ligger vel kun deri, at Sprogbrugen har foretrukket i Alm. at sætte det som tilhørende Inf. med pi-vok som Bæreord, f. Ex. pernardlunga avkutigísavara, det er for første Gang, at jeg skal gaae den Vei. pernardlune kamagame, fordi han for første Gang var paa Sælhundefangst (og følgelig manglede Øvelse deri). — Undertiden bruges det uden Verbalendelse, s. pernak.

-rorpok I, N. bdt.; omtr. vel: bliver mere og mere til Noget i sit Slags; udvikler sig efter sin Bestemmelse; s. perorpok, ino-rorpok. Maaskee er det egentlig transitivt (u. S. pass.), og Betydningen: skaffer den sin rette Beskaffenhed; s. imarorpâ, imerorpâ. Men i uvdlârorpok synes dog Betydningen at være noget anderledes.

-rorpok II s. -orpok.

-rpasigpok s. .pasigpok.

-rpiak, m. S. **-rpiâ** og **-rpia**, N. ꝛc. (frit): den egentlige —; nøiagtig dens —; og **-rpiarpok**, **-rpiarpâ**, N. og V. (frit): egentlig; i egentlig Forstand; netop; just; nøiagtig. nôrpiâ, dens egentlige ɔ: yderste Pynt (Næs, Spids ꝛc.). kârpiâ,

dens egentlige Øvre; dens Top. na--lerpiâ, Stedet, som er nøiagtig lige dermed i Beliggenhed. nalerpiânîpoĸ, den befinder sig nøiagtig lige ud for det ell. ligeoverfor det. táunarpiaĸ, netop den; just den. táukorpiait, netop disse. taimanerpiaĸ, just dengang. ĸiter--piarpâ, tager ell. deler ꝛc. det nøiagtig i Midten (i dets egentlige Midte). amerdlarpiángitdlat, de ere ikke i egentlig Forstand mange (nok mange, men dog ikke saa mange, som de ellers kunne være). Jvf. -vik og -vigpoĸ.

-rpoĸ I og II s. .poĸ I og II.

-**rpoĸ** III, N. bdt.; forekommer med Betydning af lidt Skade, f. Ex. i kînar--poĸ, nunarpoĸ. (ningarpoĸ?)

!_**rpoĸ**, !_**rpâ**, V. bdt.; forandrer Betydningen fra: er saa eller saa, til: bliver eller er bleven saa eller saa; s. ĸaumavoĸ og ĸáumarpoĸ, saimavoĸ og sáimarpoĸ, nivingavoĸ og niví--ngarpâ, aulavoĸ og autdlarpoĸ o. Fl., og jvf. -gtorpoĸ og -tsorpoĸ under ..tuvoĸ.

∆**rpoĸ** I er en Endelse, som føies ikke til Stammens Ende, men til Ordet som det er, og betyder: siger saa; udtaler det Ord ell. den Lyd. F. Ex. kaligpôrpoĸ, raaber: kaligpoĸ (der kommer En bugserende). ãmalôrpoĸ, siger: ãmalo (om igjen). S. nâggârpoĸ, mêrpoĸ, môr--poĸ o. Fl.

∆rpoĸ II s. !kôrpoĸ, ..mêrpoĸ, ..môr--poĸ, ..tôrpoĸ.

∆rpoĸ III s. t]ôrpoĸ.

∆**rpoĸ** IV eller mest ∆**rpâ**, V. bdt.: fleerfoldig; flere Gange eller med Flere. S. matôrpâ, mitdlôrpâ, perôrpâ.

-**rrôrpoĸ**, N. intr. bdt.; omtr.: gjør sig vigtig som —. — S. perrôrpoĸ, inorrôrpoĸ.

-rssorpoĸ s. ..torpoĸ.

-rtaĸ s. ..taĸ.

-ruaĸ s. -guaĸ.

-rugpoĸ s. -gugpoĸ.

-rugtorpoĸ s. -rúpoĸ.

-**rujuk**, N. ꝛc. frit; og

-**rujugpoĸ**, V. ntr. frit. Som Nomen egentlig vel: en utilbørlig —; men dermed forbindes, som det synes, altid i Tanken en Egenskab, som ikke er nævnt; deels derved, deels ved Tilføielse af !nguaĸ eller .ssuaĸ kan Betydningen blive temmelig forskjellig. Uden Tilsætning betegner det som oftest Gjenstanden ell. Personen som ringere eller værdiløs ell. ubrugelig.

-**rujúnguaĸ** udtrykker Medlidenhed med eller Godhed for den (utilbørlig) Ringe ell. Værdiløse; og -**rujugssuaĸ** svarer til: en uhyre —; en forfærdelig stor —; men bruges forøvrigt meget ofte, uden at der just er noget „uhyre“ eller „forfærdeligt“ ved Sagen. I denne Betydning fordobles det ogsaa (jvf. -ra--lak). — I Verbalform bruges det som saadant ikke meget, men derimod med .ssuaĸ og -ĸaoĸ: -**rujugssua--ĸaoĸ**, uhyre; ganske forfærdelig. — F. Ex. sorujuit (Pl.), Jord ell. Sand eller Snavs eller andet Utilbørligt, som hænger ved Noget ell. er kommet derpaa. inorujuit, Folk af ringere Dygtighed ꝛc. igdlorujúnguarput nãmagârput, vi ere fornøiede med vort ringe Huus. ĸáka--rujugssuaĸ, et uhyre stort Fjeld. eĸalugssuarujorujorujugssuaĸ, et ganske forfærdelig stort Uhyre af en Hai. tupingnarujugssuaĸaoĸ, det er uhyre forbausende. ersigerujugssuaĸâ, han er ganske forfærdelig bange for den.

-**ruluk**, N. ꝛc. (frit): en — udover det Almindelige; en storslaaet — (?, modsat nydelig?) og

-**rulugpoĸ**, V. ntr. frit: mere end sædvanlig; dygtig; med Magt. Som Nomen bruges det yderst sjelden. naĸeru--lugpâ, trykker stærkere paa det end sædvanlig. amerdlarulúngitdlat, de ere ikke usædvanlig mange. anersârulug--poĸ, drager sin Aande usædvanlig dybt; sukker.

-**rúpoĸ** og -**rugtorpoĸ**, N. intr. (frit): er kommen et Stykke hen ad det. kingulerúpoĸ, er kommen et Stykke agterud; kommer senere til Stedet eller Maalet end de Andre. uvdlorugtor--poĸ, (Dagen) er kommen et godt Stykke hen ad Dagen ɔ: det er godt op paa Formiddagen ell. henimod Middag.

-**rusugpoĸ**, hos 2den og 3die Cl. g|**usugpoĸ**, V. ntr. frit: har Lyst til ell. er oplagt til at —; vilde gjerne —. igdlarusugpoĸ, er oplagt til at lee.

imerusugpoĸ, vilde gjerne drikke; er tørstig. takorusúngilâ, han har ingen Lyst til at see det. tikíkusugkalua--ĸâra, jeg vilde rigtignok meget gjerne komme dertil. S. ogsaa anarusugpoĸ og ĸuerusugpoĸ. — Som Nomen er Stammen behandlet i perusoĸángilaĸ, har ikke mindste Lyst; er slet ikke oplagt (til det, som Talen er om, eller overhovedet ikke). — Jvf. -gugpoĸ og ..sugpoĸ.

-russaĸ s. -ussaĸ.

-saerpoĸ s. ..nasaerpoĸ.

!saerpoĸ og !sangavoĸ s. !savoĸ.

.sagpoĸ s. -tsagpoĸ.

..**sagpoĸ**, ..**sagpâ**, V. bdt.; synes at udtrykke en noget høiere Grad; s. aulagsagpoĸ, kilisagpoĸ, kavasagpâ.

.sailivâ s. [t]ailivâ.

-saĸ og ..saĸ s. ..taĸ I og II.

.sarpâ, .sarpoĸ s. t]arpoĸ.

..**sarpâ**, ..**sârpâ**, htr. ..**saivoĸ**, V. frit: gjør, at han ell. det —; virker for eller arbeider hen paa, at —. — U.S. refl. — Det udtrykker altid positiv Selvvirksomhed, hvorved det adskiller sig fra ..típâ, som det ellers oftere synes at ligne. — ..sârpâ udtrykker tillige særlig Omsorg for Sagen, omtrent som: gjør sig Umage eller anvender Flid for at —; hvorfor denne Form i Regelen altid bruges, hvor der er Tale om at anspore sig selv til Noget. — S. ase--rorsârpâ, aulajangersarpâ, aung--nertusârpâ, kajumigsarpâ, katsor--sarpâ, níngagsarpâ, tugpatdlersarpâ o.Fl., samt Aff. ..navêrsarpâ og ..na--vêrsârpoĸ under ..naviarpoĸ. — Naar det føies til et transitivt Bæreord, kommer Bæreordets Subject til at staae i Term. som hos -rĸuvâ; f. Ex. táu--ssuma agtornavêrpâ, han kan nu ikke mere berøre det; táussumúnga agtor--navêrsarpara, jeg har sørget for (ved positiv Gjerning), at han ikke mere kan berøre det.

..sârpoĸ s. 1) det Forrige; 2) under ..tâĸ; 3) -vsârpoĸ.

-sârpoĸ s. -savoĸ.

.sarpoĸ s. .tarpoĸ I og t]arpoĸ.

-**savoĸ**, V. intr. bdt.; omtr. d. S. s. -mavoĸ og -ngavoĸ I, s. nuisavoĸ, ĸîsavoĸ, kipisavoĸ. — I Betydning af dette og -lârpoĸ i Forening forekommer: -**sârpoĸ**, f. Ex. nuisârpoĸ, det staaer en Smule frem.

!**savoĸ**, V. ntr. frit: skal ell. vil —. S. [g]umârpoĸ. — I Indic. 1ste og 2den Pers. uden Suff. forkortes dette Affix altid; i nogle Egne trækkes avu sammen til û, altsaa !sûtit, !sûse, !sûnga, !sûgut, og da ligesaa i 3die Pers.: !sôĸ; men almindeligst bortkastes kun v, altsaa !sautit, !sause, !saunga, !saugut istedetfor !savutit &c. Med Suffixer er det regelmæssigt. — Særlige Forbindelser med andre Affixer ere:

!**saerpoĸ**, ntr. frit: har ophørt at —; — nu ikke mere. takutísaerpoĸ, han lader sig nu ikke mere see; har ophørt med at vise sig. tusásaerparput, vi høre nu Intet mere om ham, eller have i længere Tid ikke hørt Noget om ham. Det bruges islæng med [g]ungnaerpoĸ.

!**sangavoĸ**, ntr. frit: troer at ville ell. skulle ell. kunne —; anseer det for rimeligt, at —. pissarísangavâ, han troer at skulle faae den fanget. sapísangavoĸ, han troer at ville see sig ude af Stand (til det, som Talen er om); troer, at han ikke vil kunne gjøre det. — Naar Bæreordets Subject er et andet end Affixets, maa ..típâ føies til; f. Ex. sa--písangatípara, jeg troer, at han ikke vil kunne gjøre det. nákásangatípâ, han troer, at det vil falde ned.

.se s. t]e.

-seĸ s. -useĸ II.

.seriarpoĸ og .serîpoĸ s. -tseriarpoĸ.

.serpâ s. -tserpâ II og :erpâ.

-serpâ s. :erpâ.

..**serpâ**, htr. ..**sîvoĸ**, N. og V. bdt.; omtr. vel: bringer den til at være en — eller til at behandles saa. S. áipar--serpâ, taimaiserpâ (under ima).

-siaĸ s. :iaĸ.

..**siaĸ**, N. frit: 1) en —, man har faaet i Eie; 2) en —, man har faaet i Sigte. Mest med Suff. ..**siâ**, en —, han har faaet &c. Jvf. ..sivoĸ, hvortil det hører paa samme Maade som :iaĸ I til :ivoĸ. naujasiâ, en Maage, som

han har kjøbt ell. faaet som Gave, eller som han har seet. ĸajarsiâ, den Kajak, han har kjøbt, ell. og: en Kajak, han har seet. agiutisiara, den Fiil, jeg har kjøbt. S. ogsaa angutisiaĸ, erner-siaĸ, inugsiaĸ, nunasiaĸ o. Fl. Sammenhængen viser i Regelen, i hvilken Betydning det specielt skal forstaaes.

sigaoĸ s. ..tigaoĸ.

-sigpoĸ, s. N. og V. intr. (bdt.): er (temmelig langt) hen ad den Side til. Mest hos Beliggenhedsord. S. atsig-poĸ, avasigpoĸ, ĸatsigpoĸ, unga-sigpoĸ, ĸáĸasigpoĸ, savssasigpoĸ, siamasigput o. Fl. Jvf. .pasigpoĸ.

-sigsivoĸ, intr. (bdt.): er kommen mere hen ad den Side. ĸutsigsivoĸ, er kommen høiere op, eller er kommen i Høiden; atsigsivoĸ, er kommen lavere; er nu længere nede end før; og saal. hos alle Ord, hvor :-sigpoĸ kan bruges; men af ungasigpoĸ bruges i denne Betydning almindeligviis ungasigdlivoĸ, s. .dlivoĸ II.

..**simavoĸ**, V. ntr. frit; udtrykker 1) den fuldendte Handling (svarende til vort Perf.): er saa; har gjort saa; og hos transitive Væreord meget ofte u.S. pass.: er gjort saaledes ved; 2) Formodning, som grændser til Vished: er vistnok saa; har vistnok gjort saa (jvf. -rĸôrpoĸ, [g]ungnarpoĸ og ..nerpoĸ). Hvilken af begge Betydninger det tillægges i hvert enkelt Tilfælde, fremgaaer hovedsagelig af Sammenhængen ell. Udtrykket, tildeels ogsaa af dets Stilling imellem andre Affixer. Forøvrigt bruges det i den 1ste Betydning hovedsagelig kun, hvor den fuldendte Handling udtrykkelig skal fremhæves, ell. hvor Væreordets Indicativ ikke alt i og for sig vilde udtrykke den tydelig nok, og bliver saaledes den 2den Betydning (ialtfald i en stor Deel af Landet) den overveiende. iserpoĸ, han gaaer ind ell. er gaaet ind; isersi-mavoĸ, han er gaaet ind; er indenfor. uligpâ, han tilhyller det eller har tilhyllet det; uligsimavoĸ, det er tilhyllet. nãmagsivâ, fuldfører eller har fuldført det; nãmagsisimavâ, har fuldført det; ell. og: har vistnok fuldført det. mar-dlûsimáput, de ere vistnok to. ima agtigaoĸ, den er saa stor (som vises); ima agtigisimavoĸ, den er vistnok saa stor. aĸago tikísimásavâ, imorgen vil han være naaet dertil. aĸago tikísa-simavâ, imorgen vil han vistnok naae dertil. — I den 2den Betydning bruges det ikke sjelden ironisk ell. spodsk (i Vrede) om det Modsatte, f. Ex. taimáisimavoĸ, det er vistnok saa; alt eft. Omst. omtr. som: det var nogen god Snak, det; ell.: det kan Du bilde Dig selv ind; eller Lignende. — Undertiden kan det see ud, som om det var føiet til et Nomen, nemlig hvor et saadant kun ved .poĸ er omdannet til et Verbum, f. Ex. kînar-simavoĸ, er hoven i Ansigtet, af kînarpoĸ (s. -rpoĸ III), men ikke umiddelbart af kînaĸ.

En Biform heraf med Begrebet af længere Varighed er ..**simârpoĸ** (∆rpoĸ IV?); f.Ex. kausimârpoĸ, staaer (i nogen Tid) med Hænderne i Lommen; inersimâraluardlugo atúngilaĸ, vel havde man det færdigt, og det endda i nogen Tid, men det blev ikke brugt.

..sínaĸ og ..sínarpoĸ s. -ínaĸ.

[..**sinâĸ**, -**ginâĸ**, V. En, som kan —. Bruges kun i Følgende:]

..**sínauvoĸ**, -**gínauvoĸ**, ntr. frit: kan —; er i Stand til at —; og

..**sínãngorpoĸ**, -**gínãngorpoĸ**, ntr. frit: kan nu — (det, han før ikke kunde eller var forhindret i); er bleven i Stand til at —. Formerne med -g bruges kun sjelden. autdlarsínauvoĸ, kan reise; der er Intet til Hinder for, at han reiser. ornigsínãngorpâ, kan nu gaae til ham; er nu saa vidt, at han ꝛc. tikísínauvâ, kan naae dertil. tigusínãngorpáka, nu kan jeg tage dem. taima takitigisínauvoĸ, det kan være saa langt.

..**siorpoĸ**, N. frit; egentl. maaskee: har sit Arbeide med at træffe paa en — (s. :ivoĸ, Slutn., og ..sivoĸ); specielt: 1) gaaer efter —, ell. er ude efter (at træffe) —; søger efter —; og m.S.: søger ꝛc. a) der ell. deriblandt; b) til ham ell. til den; 2) færdes i ell. paa —; og m.S.: færdes paa dens —; følger dens —; 3) om en Høitid: høitideligholder den. F. Ex. (1) tugtusiorpoĸ, gaaer efter Rensdyr; gjennemvandrer Egnen for at træffe paa Rensdyr. eĸalugsiorpoĸ,

søger efter Lax (i Elven). navssârsior-pok, gaaer efter, hvad man mulig kunde finde, ell. er ude for at finde Noget; søger at gjøre Opdagelser ꝛc. ajúngínersiorpai, gaaer efter de bedste iblandt dem ɔ: udsøger de bedste af dem. inigssarsiorpâ, søger et Sted til ham ell. til det. (2) únuarsiorpoκ, færdes om Natten; især: reiser om Natten. sinâsiorpoκ, færdes langs Randen, ell. holder sig langs Randen; sinâsiorpâ, følger dens Rand. tumisiorpâ, gaaer efter dets Spor, ell. følger hans Spor. anorerssuarsiorpoκ, færdes i Storm. (3) sapâtisiorpoκ, høitideligholder Søndagen.

..sípâ s. ..típâ.

..**sivoκ** I, N. (og V.) frit; Grundbetydning omtrent: faaer sig en —; specielt: 1) faaer en — i Eie, enten ved Kjøb ell. som Betaling ell. som Gave; 2) faaer en — i Sigte; seer ell. møder ell. træffer paa en —. M. S. ..sivâ, faaer, seer, træffer ꝛc. hans ell. dets — (Objectets — kommer tilstede for Subjectet; som hos :-ivâ, og jvf. .dli-vok II); og hos -gssaκ: faaer, skaffer eller finder en — til ham eller det. F. Ex. savigsivoκ, kjøber ell. erholder en Kniv. augsivoκ, kjøber Blod. ingnersivoκ, faaer Ild hentet. inigssarsivoκ, faaer sig et Sted (Opholdssted ꝛc.). nunasivoκ, faaer sig et Land (at boe paa); ell. og: faaer Land i Sigte. aκigssersivoκ, faaer en Rype i Sigte; ell. og: kjøber en Rype. angussorsivoκ, møder eller træffer paa En, som har fanget en Sælhund. inugsivoκ, træffer paa Folk; ell. og: kjøber et Menneske. tumisivoκ, træffer paa Fodspor. tumisivâ, træffer paa hans ell. dets Fodspor. inigssarsivâ, faaer ell. opdager eller erhverver et Sted eller en Plads til ham ell. til det. atersivâ, faaer hans Navn at vide (faaer sig hans Navn angivet). sujunersivâ, faaer hans Mening at vide (faaer sig det ham tilhørende sujuneκ angivet).

Hos Verba forekommer dette Affix i Betydning af: bliver eller er bleven saa (faaer den Beskaffenhed, Egenskab ꝛc., som Bæreordet betegner); s. ajorsivoκ, κa-κorsivoκ, isivoκ og isivâ (under ípoκ), itisivoκ o. Fl., samt Aff. -gigsivoκ, !_ rigsivoκ, -rκigsivoκ, :-sigsivoκ, ..narsivoκ og .tusivoκ (under ..tuvoκ).

..**sivoκ** II, ..ssivoκ, -tsivoκ, V. bdt.; danner halvtransitive Verba; s. ti-gusivoκ, najorsivoκ, nûgsivoκ, nût-sivoκ (begge under. nûk), tunissivoκ, ilisarssivoκ o. Fl., samt Aff. -erpâ, -rκuvâ, ..típâ og :-úpâ.

..sôκ s. ..tôκ.

..sokaκ s. ..tokaκ.

..**sorâ**, (Prov.: t]orâ, t]ugâ, ..sugâ, g]asugâ, -nasugâ), hos !ngilaκ: -tsorâ, htr. ..soringnigpoκ, -ts-, V. frit: mener ell. troer ell. antager, at han (en Anden) ell. det —. Ingen af ovenstaaende Former er ganske almindelig, da ogsaa ..sorâ er en Provincialisme. At denne Form her er stillet foran som Hovedform, er kun, fordi den omtrent holder Middelveien. Det synes, som om Nominalparticipiet og -gâ vare Elementerne til dette Affix, og at Formforskjelligheden (tilligemed den specielt udprægede Betydning?) først havde uddannet sig i en senere Tid, navnlig efter de første Eskimoers Indvandring her i Landet. De, som boe længst borte fra deres tidligere Hjem, bruge t]orâ ɔ: -gâ føiet til Nominalparticipiet. — Hos transitive Bæreord forholder dette Affix sig ganske som -rκuvâ og ..típâ, s. S. I Inf. svarer det som oftest til: i den Formening, at —. F. Ex. isersorâ, han (A) troer, at han (B) er gaaet ind. milig-sorât, de antage, at det er forstoppet. igpagssâne tikiúsorãka, jeg troer, det var iforgaars, at de kom. ilingnut er-κardlerisorigavko, da jeg antog ham for at være din Slægtning (egentl.: da jeg antog om ham, at Du havde ham til Slægtning). áiparminut tigúsasori-gamiuk, da han antog, at hans Kamerat vilde tage det. atúsángitsoralugo pĩnarpara, i den Formening, at det ikke skal bruges, tilegner jeg mig det uden Videre (ɔ: er jeg saa fri at ꝛc.). — Angaaende Betydningen jvf. ..típâ, Slutningen.

..sorpoκ s. ..torpoκ.

-sorpoκ s. ..torpoκ og -isorpoκ.

.sôrpoκ s. t]ôrpoκ.

-suaκ og -suarpoκ s. -tuaκ og -tuarpoκ.

..suarnípoκ s. .nípoκ.

-suavoĸ, **-ssuavoĸ**, V. intr. (bdt.); synes at være dannet med -avoĸ, og Betydningen at være en lignende; s. inigssaisuavoĸ (nærmest af inigssáipoĸ, er uden Sted at være paa; og saaledes ogsaa ellers hos -gssaĸ), tasissuavoĸ.

.. sugâ s. .. sorâ.

.. sugpoĸ, V. intr. bdt.; omtr. d. S. s. -rusugpoĸ: vilde gjerne —. S. ator--sugpoĸ, ernisugpoĸ.

-suípoĸ s. -juípoĸ.

.suínarpoĸ s. [t]uínarpoĸ.

.. sungnípoĸ s. .nípoĸ.

..suvoĸ og ..sûvoĸ s. ..tuvoĸ.

-ssaĸ s. ..taĸ I.

⊥ssâĸ, helst med .ssuaĸ: ⊥**ssâr-ssuaĸ**, N. (frit): Nogen ell. Noget, som gjør et stort Indtryk; en herlig ell. ved sin Storhed ell. Skjønhed overvældende ꝛc. nunássâĸ, et herligt Land. igdlússârssuaĸ, et Palads. nâlagá-ssârssuaĸ, en majestætisk Herre.

-ssarpoĸ s. t]arpoĸ.

-ssârpoĸ I, V. intr. (frit): i temmelig Mængde; og **-issârpoĸ**, N. (frit): har en temmelig Mængde af —. S. pî-ssârpoĸ, peĸassârpoĸ (begge under pe), sussârpoĸ (under so, e).

-ssârpoĸ II, V. ntr.? (frit); omtr.: med Gjentagelse i afmaalte Mellemrum. uîmissârpoĸ, aabner Øinene lidt engang imellem (f. Ex. en Syg). sikîmissâr-poĸ, bukker sig lidt gjentagne Gange og med omtrent lige lange Mellemrum. I disse to er det føiet til Aff. ∆mivoĸ; ligesaa i îmissârpoĸ, pûmissârpoĸ, men bruges dog ogsaa uden det, s. saĸissârpoĸ, sârdlissârpoĸ o. Fl. Formodentlig er det ogsaa indeholdt i -missârpoĸ, s. under -mivoĸ. — Det synes at være en Biform af ..târpoĸ II.

⊥ssârpoĸ s. tusássârpoĸ.

∆ssârpoĸ s. -ussârpoĸ.

.ssârpoĸ s. -lerssârpoĸ.

-ssivâ s. :-ivâ.

..ssivoĸ s. ..sivoĸ II.

-ssoĸ s. t]oĸ.

-ssorâ s. ..sorâ (t]orâ).

-ssôrpoĸ s. t]ôrpoĸ.

.ssorpoĸ (-rssorpoĸ) s. ..torpoĸ.

.ssuaĸ, hos t. ⊥**ssuaĸ**, (m.S. .ssua, Subj. .ssûp, Pl. .ssuit, som af .ssuk; jvf. ⊥nguaĸ), N. ꝛc. frit: 1) en stor —; 2) en fæl —; en slem —; og

.ssuarpoĸ, V. ntr. (frit): i det Store; af al Magt; voldsomt. — Den foranstaaende Consonant er g hos Bæreord paa k, hos ĸ eller en Vocal er den r. — .ssuaĸ er i alle Henseender det Modsatte af ⊥nguaĸ og bruges ligesaa hyppig; .ssuarpoĸ svarer ligeledes til ⊥nguarpoĸ deri, at det bruges sjelden og kun i visse Tilfælde, f. Ex. per-ssuarpâ, gjør ved ham af al Magt; behandler ham voldsomt; nutsugssuarpâ, rykker i det af al Magt; tager et voldsomt Ryk i det; avungnarssuarpunga kangârssungmut, jeg har været Nord paa i det Store til kangârssuk ɔ: det Længste, jeg har været mod Nord, var til kangârssuk. I Nominalform føies det ogsaa til Retningsord i Loc., Term. og Abl., f. Ex. samanerssuaĸ, langt ude i Vest; samungarssuaĸ, langt ud mod Vest; samángarssuaĸ, langt Vester fra. — Undertiden bruges .ssuaĸ og ⊥nguaĸ samlede, f. Ex. ĸitornar-ssuánguarput, omtr. som: vor kjæreste lille Trold ell. vort kjære, slemme Barn.

-ssuavoĸ s. -suavoĸ.

.ssuseĸ, hos 3die, 4de og 5te Cl. (og prov. altid) ⊥**ssuseĸ**, m. S. **.ssu-sia**, ⊥**ssusia**, V. frit: hans eller dets —hed ꝛc.; Personens ell. Gjenstandens Gjøren eller Væren saa, betragtet som blot og bar Egenskab, uden Hensyn til, hvorvidt denne Egenskab indvirker paa Nogen ell. Noget, eller ikke. Jvf. ..neĸ. — angíssusia, hans ell. dets Størrelse ell. Storhed. takíssusia, dens Længde. ilisimássusia, hans Viisdom. asangnig-ssusia, hans Kjærlighed (som Egenskab; uanseet dens Yttringer); hans kjærlige Sindelag. Det bruges saaledes saagodtsom aldrig uden Suffix og kan derfor kun som sjelden Undtagelse anvendes abstract. — Til Maalangivelser bruges det undertiden paa følgende Maade: isagkat pingasut takíssuserai, mardluk silig-ssuserai, den har tre Favne til Længde og to til Brede ɔ: den er tre Favne lang og to Favne bred. eĸalugssuit takussartagkavta angnerit ĸajaĸ pautainik taperdlugo takíssuserissar-

-pât, de største Haier, som vi pleie at see (ɔ: som vi kjende), ere saa lange som en Kajak og dens Aare til. Men det Almindeligste er ..tigaok, s. S.

!ssut s. :-ut.

-t og !_t s. :-ut.

[t]ailivâ, hos 4de og 5te Cl. **-tsai-livâ**, htr. [t]**ailissivok**, **-ts-**, V. frit: forhindrer ham ell. det i at —. Hos transitive Væreord forholder det sig som -rkuvâ og ..típâ, men bruges betydelig sjeldnere. I Inf. faaer det som oftest Betydning af: saa at han ell. det ikke kan —. aportailivâ, forhindrer det fra at støde imod. unigtailivâ, forhindrer ham i at staae stille; holder ham i stadig Bevægelse. kingminut neritsailivdlugo, forhindrende det i at blive ædt af Hundene ɔ: saa at Hundene ikke kunne æde det. — I samme Betydning (ell. egentl. vel med den Forskjel, der er imellem :ivok og :iorpok, s. :ivok) forekommer ogsaa [t]**ailiorpâ**.

..**tak** I, **-sak**, **-ssak**, V. bdt. Danner det passive Particip hos Verba af 3die, 4de og 5te Classe; i 3die Cl. forekomme alle 3 Former, i 4de og 5te kun -ssak. Undtagelsesviis forekommer det ogsaa i 1ste og 2den Classe, s. f. Ex. torkortak, nánugtak; men ellers har 1ste og 2den Cl. -gak, s. S. — Med Suff. betyde begge altid: den, som han —r ell. har —t. F. Ex. nâlagâ, den, som han adlyder; hans Herre. itersagâ, den, som han har vækket. tokutâ, den, som han har dræbt. aggiússai, de, som han har bragt med sig. asassai, de, som han elsker. kajumigissâ, det, som han har Lyst til.

Med -uvok dannes heraf passive Verber, f. Ex. nâlagauvok, han bliver adlydt (er En, som bliver adlydt, ell. er Herre); itersagauvok, han er bleven vækket. tokutauvok, han er bleven dræbt. asassauvok, han elskes. malugissauvok, han er bleven bemærket. — Den samme Omdannelse frembringes ogsaa ved ..ne-karpok, s. S., og i de allerfleste Tilfælde kunne begge Maader anvendes efter Behag.

..**tak** II, efter i undertiden ..**sak**, N. frit: en tilhørende —. S. arnartak, angutitak, kajartak, nunatak o. Fl. Det maa, ligesom -ut, ofte anvendes for at give Suffixet den rette Betydning; f. Ex. nagssua, dets (Dyrets) Horn; nagssugtâ, dens (Tingens) tilhørende Hornstykke; det Stykke Horn, som er anbragt derpaa. nekâ, dets Kjød (hvoraf dets Legeme bestaaer); nekitâ, dens (Krogens) tilhørende Kjødstykke ɔ: Madingen derpaa. savia, hans Kniv; savigsâ, dets Jernbeslag. — Fordoblet synes det at være i pisatak, s. under pe.

..**tâk**, efter i oftere ..**sâk**, N. frit: 1) en ny —; m. S. ofte: 2) en ny (nylig) erholdt —. okalugfigsâk, en ny Kirke. kûgtâk, en ny Elv. igdlutâk, et nyt Huus. kamigtãka, mine nye Støvler. igdlerfigsâra, min nye ell. ny erholdte (nylig kjøbte ɔc.) Kiste. kitornartã--nguarput, vort lille (ɔ: kjære) nyfødte Barn. — I Verbalform:

..**târpok**, ..**sârpok**, frit: har faaet en ny eller nye —. (Ellers som det Forrige.) kamigtârpok, har faaet nye Støvler. kajartârpok, har faaet en ny Kajak, eller og kun: har nu faaet en Kajak. autdlaisitârpok, har faaet en ny Bøsse, eller har anskaffet sig en Bøsse. — Det bruges saaledes saavel i Nominal= som Verbalform ofte, deels hvor vi ikke særlig udtrykke det „nye“, deels hvor dermed kun skal siges, at man nylig er bleven Eier af Noget, som man før ikke eiede.

.taraok s. :-araok.

.**tarpok** I, .**sarpok**, N. intr. (frit): samler — og henter det hjem. S. imertarpok, ivigtarpok, kissugtarpok, mánigsarpok.

.tarpok II s. d. F., Slutningen.

t]arpok, V. ntr. frit: 1) oftere eller ofte; gjentagne Gange. Dette bliver ofte videre: 2) d. S. s. :-araok, pleier at —; 3) kan —; nemlig: har oftere gjort det, saa man veed, at han kan. pulârtar-pok, han besøger oftere. takussarpara, jeg har gjentagne Gange seet det. ag-dlagtarpok, han skriver oftere (f. Ex. som Secretair); ell. og: har ofte skrevet og kan følgelig skrive. makítarpok, reiser sig oftere ell. gjentagne Gange (fra sit Leie); ell. og: kan reise sig (med sin Kajak). — Det bruges meget hyppig

og navnlig, ligesom :-araoĸ, i en Mængde Tilfælde, hvor vi ikke særlig udtrykke Gjentagelsen. F. Ex. kikiagdlugit ajortarput, det duer ikke at nagle dem (det duer ikke blot denne Gang ikke, men overhovedet ikke). nalunaerĸutaĸ arfiní-ngortoĸ soraersarpugut, Klokken sex holde vi op (pleie vi at holde op). Jvf. ..torpoĸ, 3. — I Forbindelse med !ngilaĸ forekommer det, undtagen i det Følgende, ikke let, hverken foran ell. efter det; s. :-araoĸ, som da træder istedetfor dette.

Som en særlig Form forekommer hos nogle Verba af 5te Cl. **-gtarpoĸ** (maaskee en Forkortelse af -ngnigtar-poĸ, hvis Betydning det har), og deraf med -ípoĸ: **-gtáipoĸ**, er u—. F. Ex. nãkigtarpoĸ, d. S. s. nãkingnig-tarpoĸ; nãkigtáipoĸ, er ubarmhjertig. misigigtarpoĸ, d. S. s. misigingnig-tarpoĸ; misigigtáipoĸ, er ufølsom.

t]áinarpoĸ, ntr. frit: meget hyppig; stadig; bestandig (efter Bæreordets Betydning); og hos !ngilaĸ: **!ngi-sáinarpoĸ**, aldrig; er ell. har aldrig —. nákartáinarput, de falde stadig ned. takussáinarpara, jeg seer ham stadig ell. meget hyppig. nâgkiútái-narpoĸ, han snubler bestandig. ta-kúngisáinarpâ, han har aldrig seet den. patdlingneĸángisáinarpoĸ, der er aldrig Nogen kommen dertil.

..târpoĸ I s. ..tâĸ.

..**târpoĸ** II, V. ntr. (bdt.); omtr.: med Gjentagelse af det Samme i mere eller mindre regelmæssige Mellemrum. S. -ĸátârpoĸ, !kûtârput, -tdlagtâr-poĸ, og jvf. -ssârpoĸ II. Ogsaa i -kârpoĸ synes det samme eller et lignende Begreb at være knyttet til det lange â.

t]e, m. S. t]â, sjelden **t]ia**, V. bdt.: den, som — ham. Danner de transitive Verbers active Particip, som hos disse i transitiv (ikke refl. ell. passiv) Betydning træder i Nominalparticipiets Sted, men bruges aldrig uden Suffix. I 3die Cl. dannes det altid af den halvtransitive Form, undertiden ogsaa i de andre Classer, især i 5te. — ajoĸersortâ, den, som lærer ham; hans Lærer. ornigtai, de, som komme til ham. toĸutsissâ, den, som dræbte ham; hans Morder. ánáussissâ, den, som frelste ham; hans Frelser. asassiga, den, som elsker mig. asassia, den, som elsker ham. miane-ringnigtai, de, som frygte ham. — Paa ualmindelig Maade synes dette Affix at være anvendt i ilagîgsai og ugpertai.

t]igâ, har ham til den, som — ham ɔ: — s af ham. ajoĸersortigâ, har ham til sin Lærer; underviſes af ham. sivnersigâ, har ham til sin Afløser; afløses af ham. maligtigâ, efterfølges af ham. oĸa-lugfigissigâ, tiltales af ham.

..**terpoĸ**, V. ntr.? (frit): efterhaanden; lidt efter lidt. S. aserorterpâ, ater-terpoĸ, aulaterpâ, eĸiterpâ, imer-terpâ, masagterpâ, nugterpai o. Fl. — Det synes undertiden tillige at indeholde Betydningen af ..típâ, nemlig hvor det med Suffix er føiet til et intransitivt Bæreord (som, f. Ex. i ovenstaaende au-laterpâ, imerterpâ, masagterpâ); muligt, at det er en Omdannelse deraf; jvf. -juerpoĸ ved Siden af -juípoĸ.

t]igâ s. under t]e.

[**t**]**igaoĸ**, hos 4de og 5te Cl. **-tigaoĸ**, V. intr. frit: er saa — som —. Bruges kun i Forbindelse med ĸanoĸ, ima, taima eller App. ..tut, f. Ex. ĸanoĸ takitigâ? hvor lang er den? ima taki-tigaoĸ, den er saa lang (som vises). matumatut takitigaoĸ, den er saa lang som denne. taimatut takitigaoĸ, den er ligesaa lang. ĸanoĸ erininarti-gaunga? hvor utaalmodig blev man (ɔ: Du) ved at vente paa mig? eller: hvor kjedsommelig var jeg at vente paa? mîlitut tatdlimatut ungasigsigaoĸ, det er saa langt borte som fem Mile ɔ: det er fem Miil borte. isagkatut untritiligtut ititigaoĸ, der er 100 Favne dybt. (Saaledes ved alle Maalangivelser; men jvf. .ssuseĸ, Slutningen). — angivoĸ bliver med dette Aff. altid forkortet til agtigaoĸ (istedetfor angitigaoĸ).

..**típâ**, ..**sípâ**, htr. ..**titsivoĸ**, ..**sitsivoĸ**, V. frit: 1) hos intr. ell. htr. Bæreord: foranlediger ell. lader skee, at han (en Anden) —; lader ham ell. det —; 2) hos tr. Bæreord med Suff.: lader ham ell. det — (i pass. Betydning; af Nogen: ..mut); 3) hos tr. Bæreord uden Suff.: lader sig — (af Nogen: ..mut). Jvf. -rĸuvâ,

som det i alle Henseender er analog med. Det „at lade“ kan her altid være saavel activt (foranlediger, at —) som passivt (tillader, forhindrer ikke, at —). F. Ex. (1) intr. Bæreord: nákartípâ, han lod det falde ned; enten ved at kaste det ned, ell. ved ikke at have befæstet det ɔc. aut-dlartípâ, lader ham gaae bort; enten: sender ham bort (som Bud ɔc.); eller: holder ham ikke tilbage. Htr. Bæreord: erne neĸimik aigdlersípâ, han lod sin Søn hente Kjød. (2) neĸe ernerminut aisípâ, han lod Kjødet hente af sin Søn. (3) uvavnut ajoĸersortípoĸ, han lod sig undervise af mig. — Inf. heraf faaer meget hyppig Betydning af: imedens; men det, som derom er bemærket under -rĸuvâ, gjælder ogsaa her. F. Ex. pava-nîtitdlune tusarpâ, medens han (A) var deroppe, hørte han (A) det (ladende sig være deroppe ɔc.). pavanîtitdlugo tusarpâ, imedens han (B) var deroppe, hørte han (A) det (ladende ham, den Anden, være ɔc.). taimailíngikatdlar-titdlugo, ladende det endnu ikke være blevet saaledes ɔ: inden det var blevet saaledes. — Hvad Affixets dobbelte Form angaaer, da bruges ..sípâ i 1ste, 2den og 3die Cl., hvor Nominalparticipiet har s (rs, gs, ts), samt i 4de Cl. efter i, ellers altid ..típâ. 1ste og 2den Cl. beholde deres r ell. g (-rtípâ, -gtípâ), hvorimod 3die Classes t sporløst bortfalder (-típâ).

Hos -uvoĸ bliver den samlede Betydning ofte: antager det for at være —; f. Ex. mardlûtípáka, jeg lod dem være to (neml. i mine Tanker) ɔ: jeg antog dem for to, ell. jeg troede fuldt og fast, at der var to; og s. ajortûtípâ, pissû-típâ o. Fl. Denne Forbindelse udtrykker saaledes i Regelen en fastere Overbeviisning, end ..sorâ.

-tdlagpoĸ, V. ntr. bdt. (prov. frit?); hyppigere:

-atdlagpoĸ, intr.? (frit), og

-tdlatsiarpoĸ, ntr. frit: lidt; og navnlig: en kort Tid; et Dieblik. tikit-dlatsiarpâ, kom dertil, men forlod det strax igjen. najutdlatsiarpai, han var en kort Tid hos dem. ilitdlatsiarpâ, lægger det et Dieblik fra sig. pitdlat-siarpâ, gjør (kun) lidt ved ham eller ved det; behandler det flygtig ɔc. (bl. A. ogsaa: straffer ham lidt). ĸimatdlat-siarpâ, forlader ham et Dieblik. — De første to Former udtrykke vel egentlig kun, at Begyndelsen til det Nævnte fandt Sted i en ganske kort Tid, medens selve den saaledes fremkomne Tilstand godt kan vedvare længere; s. anitdlagpoĸ, kimit-dlagpâ, ikuatdlagpoĸ, ajuatdlagpoĸ, ingnâtdlagpoĸ, kiâtdlagpoĸ, saĸiat-dlagpoĸ, og jvf. -tsiarpoĸ.

I Betydning af -tdlatsiarpoĸ forekommer i enkelte Ord **-pitdlagpoĸ**, f. Ex. agtupitdlagpâ, han rørte en Smule ved det. — Af -tdlagpoĸ er endvidere dannet:

-tdlagtârpoĸ, ntr. frit: af og til; engang imellem. angutdlagtârput, de fange engang imellem. sanatdlagtârpâ, han arbeider af og til paa det.

-tdlarpoĸ, V. ntr. frit. Er en Slags Intensivform af -lavoĸ (s. aulavoĸ og autdlarpoĸ, nalavoĸ og natdlarpoĸ, paluvoĸ og patdlorpoĸ, og jvf. !_rpoĸ), altsaa omtr.: kommer i Bevægelse eller geraader i Kraft og —; og deraf videre: — paa Kraft; dygtig; i en Fart ɔc. Men den Væren i Bevægelse, som -lavoĸ ellers udtrykker, existerer i dette Tilfælde hovedsagelig i den Talendes Tanker, hvorfor dette Affix navnlig bruges meget i livlig Tale eller Fortælling (men ikke let i Interr.), og det giver da nærmest Talen en vis eiendommelig Flothed, som det ofte er vanskeligt at gjengive. F. Ex. (tilnærmelsesviis): takulitdlaravko tivsitsagkalua-ĸaunga, da jeg saa kom til og fik Die paa den, ja, da kunde jeg rigtignok ikke bare mig for at lee. kivitdlaramiuk ..., da han saa i en Fart løftede den i Veiret, ... autdlalitdlarmata ..., da de havde travlt med at komme paa Gled, ell. da det stod paa med deres Afreise, ... tauvauna aputdlarâ, og saa stødte han paa den, saa det knagede efter. taimaileriánguatdlartoĸ ..., som det nu allerbedst var i Gang med at skee saaledes, ... ɔ: da ell. imedens dette skete, ...; eller og kun: da .... Ligeledes bruges det ofte i heftig eller truende Tale, f. Ex. iläne ĸutdlikasît aserutdlarumârpara, jeg skal engang

slaae din tossede Lampe i Stykker, ja, det gjør jeg. navîtdlarumârpavkit, ja, bi lidt, jeg skal komme efter Dig! — At Begrebet af (stærkere) Bevægelse ikke knytter sig til den Talende, men til den nævnte Person eller Gjenstand, er sjeldnere Tilfældet, men det forekommer dog, s. pit--dlarpâ, nungutdlarpoĸ og Aff. - tdlâ--raoĸ (under :- araoĸ). Jvf. Anm. til - vigpoĸ. — Hertil hører formodentlig:

- tdlánguarpoĸ, utr. frit; bruges hovedsagelig (eller udelukkende?) i Inf. benægtende: uden at — det Ringeste; uden saa meget som at —. takutdlánguar--nago autdlarpunga, jeg gik derfra uden saa meget som at have seet ham. sutdlánguarnata angerdlarpugut, vi vendte hjem igjen uden at have udrettet (eller faaet) det Ringeste. akigssaĸat--dlánguarnanga pisiniarfiginiaraluar--pavkit, jeg vilde gjerne kjøbe hos Dig, uden at jeg dog eier det Ringeste at betale med, eller uden at jeg eier saa meget som en Skilling. — Ofte siger det dog ikke mere end den simple Nægtelse: uden at —.

- tdlerpoĸ, s. V. utr. (bdt.). Forekommer som Biform af - lavoĸ, omtr. i Betydning af: kommer nu i (indre) Bevægelse af den Art, s. ûmilavoĸ og Aff. [g]umatdlerpoĸ.

t]oĸ, V. bdt. Danner Nominalparticipiet. Formen er i 1ste og 2den Cl. . **toĸ** efter a og o (u), efter e (i) som oftest . **soĸ**, men hos Nogle ligeledes . **toĸ**; i 3die Cl. deels ! **toĸ**, deels - **tsoĸ**; i 4de og 5te Cl. - **ssoĸ**.

.. tôk s. under .. tuvoĸ.

- toĸaĸ, efter i undertiden - **soĸaĸ**, 2. (Pl. - torĸat, - sorĸat), N. frit: en gammel —. igdlutoĸaĸ, et gammelt Huus. pisoĸaĸ, en gammel Ting. tássanîtutoĸaĸ, en gammel Derværende ɔ: Nogen ell. Noget, som har været der i lang Tid.

t]orâ s. .. sorâ.

. torpoĸ (- gtorpoĸ) s. under .. tuvoĸ.

.. **torpoĸ**, eft. i som oftest .. **sorpoĸ**, og desuden med en Biform - **rssor--poĸ**, N. og V., intr. og tr., (frit). Har en meget udstrakt Anvendelse. Grundbetydningen synes at være: anvender det i Gjentagelser; og m. S. — derpaa ell. der. Det bruges: 1) om Madvarer: nyder det; og undertiden m. S. nyder dets —. neĸitorpoĸ, spiser Kjød. agpatorpoĸ, spiser Alker. mánigsor--poĸ, spiser Æg. vînisorpoĸ, drikker Viin. neĸitorpâ, spiser dets Kjød, 2c. 2) om et Redskab ell. Lignende: anvender det; benytter det; bruger det (d. S. s. atorpâ); og undertiden m. S. — der; s. ĸajartorpoĸ, umiartorpoĸ, sâmig--sorpoĸ, aĸûterssorpoĸ, ĸilauterssor--poĸ, erinarssorpoĸ, nipilerssorpoĸ o. Fl. 3) hos mange Verba, hvor det udtrykker Gjentagelse, dog ikke som t]arpoĸ, men saaledes at Gjerningen betragtes som een, der bestaaer af en Samling af flere eller færre Smaagjerninger; s. ajagtorpâ, ánorârtorpâ, akerartorpoĸ, ĸíngarssorpâ, ûmig--ssorpâ, isumagssorpâ, katerssorpai, pilagtorpâ, ûgtorpâ, tilugtorpâ o. Fl., samt Aff. :ersorpâ og :- ússorpâ. — Hvor det bruges med Suff., er den halvtransitive Form .. **tuivoĸ**, .. **sui--voĸ**, - **rssuivoĸ**.

t]ôrpoĸ, (ɔ: Nominalparticipiet og ^ rpoĸ III), V., intr. og tr., frit: det gik ham saa, ell. det hændtes ham saa, ell. han traf det saa, at han (en Anden ell. Andet) —; sjeldnere om det Andet alene: det gik saa, ell. det traf sig saa, at —; og hos et transitivt Bæreord eller overhovedet med Suff.: det gik ham saa, at han (selv) — ham eller det. Det grammatikalske Subject forholder sig her altid paa en Maade passivt (ikke activt). F. Ex. ajor--narpoĸ, det er umuligt; ajornartôr--poĸ, det gik ham saa, at det blev umuligt; han mødte uovervindelige Vanskeligheder. peĸángilaĸ, han er ikke hjemme; peĸángitsôrpâ, det gik ham saa, eller det traf sig saa, at han (den, han søgte) ikke var hjemme; han traf ham ikke hjemme. ilisaríngilara, jeg gjenkjendte ham ikke; ilisaríngitsôrpara, det gik mig saa, at jeg ikke gjenkjendte ham; jeg fik ham ikke gjenkjendt. táuna igdluminik ikuatdlagtôrtoĸ, han, for hvem Huset brændte, eller hvis Huus brændte. S. ogsaa akungnagtôrpoĸ, nãmagtôrpâ, misingnaitsôrpoĸ o. Fl.

.. **tôrpoĸ**, N. intr. (frit): gjør, lader, bærer sig ad, forholder sig som —. Er en Forlængelse af App. .. tut og bru-

ges især om at tale et fremmed Sprog, f. Ex. tulugtôrpoĸ, taler Engelsk (egentl.: gjør som en Engelskmand); ĸavdlunâtôr-poĸ, taler Dansk. Med samme Affix, -t (:-ut) og Suffix er dannet: umia-tûtâ, dens (Baadens) Bredfok; egentlig: dens, hvormed den gjør som en Konebaad ɔ: det Seil paa den, som ligner et Konebaadsseil.

-tsagpoĸ, V. intr. (bdt.). Udtrykker altid stærk Bevægelse i Sindet og er formodentlig en Intensivform af -savoĸ, som -tdlarpoĸ af .-lavoĸ. S. aliat-sagpoĸ, erinitsagpoĸ, ùmitsagpoĸ o. Fl. — Med :-úpâ faae alle disse Betydning af: — med Hensyn til ham ell. til det.

-tsailivâ s. [t]ailivâ.

-tseriarpoĸ, hos 1ste og 2den Cl. **.seriarpoĸ**, V. intr. (frit): er villig til at —; lader sig let —; og

-tserîpoĸ, .serîpoĸ, ts. er uvillig til at —; vil ikke lade sig —. Dette Sidste bruges nok saa meget som det Første. ingerdlatseriarpoĸ, gaaer villig frem; skyder let Fart (en Baad). iputserîpoĸ, lader sig vanskelig roe (Baaden). saĸit-serîpoĸ (nærmest af saĸípâ), vil ikke lade sig bringe paa andre Tanker; er stridig. S. ogsaa inerterseriarpoĸ ff., nâlagseriarpoĸ f., oĸautseriarpoĸ f. Afvigende er Formen i uterîpoĸ.

-tserpâ I s. :erpâ.

-tserpâ II, hos 1ste og 2den Cl. **.ser-pâ**, htr. **-tsîvoĸ, .sîvoĸ**, V. frit: giver Tid ell. venter ell. bier, indtil han (en Anden) ell. det —. Hos transitive Bæreord forholder det sig ganske som -rĸuvâ og ..típâ. I Inf. svarer det ofte til: indtil. tikitserpâ, venter, indtil han kommer hjem. ĸalatsîvoĸ, venter, indtil Maden er kogt. soraerser-niarpara, jeg venter paa, at han skal holde op. tássane unigit uvavnut oĸarfigit-serdlutit ell. ilingnut oĸarserdlunga, bliv der, indtil jeg siger Dig til (oppebiende Dig tilsagt af mig, ell. oppebiende mig sigende Dig til). — Megen Lighed dermed har:

-tsîvâ, .sîvâ (dannet ved :-ivâ, s. S.), faaer givet Tid for sig ɔ: afventer rolig Sagens Gang ell. forholder sig rolig i den Sag (men bestiller maaskee Andet imedens), indtil den Anden ell. indtil det —. ilatsîvai, venter med dem (bruger dem ikke ꝛc., men gjør forøvrigt sin Gjerning imidlertid), indtil der er kommen flere til. uko inersîgatdlákit, vent med det, Du vilde gjøre (Du kan jo bestille noget Andet saalænge), indtil disse ere færdige. pissagssáka táussumúnga nãmagtit-sîsavâka, jeg vil rolig vente (paa det, jeg skal have, og rolig fortsætte min Dont imidlertid), indtil han faaer fuldstændig tilveiebragt dem, jeg skal have. — Af -tsî-voĸ (htr., s. o.), -t og -gâ bliver:

-tsîsigâ, .sîsigâ, frit: har det til Ventebestilling ɔ: bestiller det saalænge, indtil ꝛc. angmagssianik anitdlagsî-sigisavâka, dem skal jeg have at bestille med saalænge, indtil angmagssat-Baaden kommer ud af Fjorden. amig-ssainik kinitsîsigalugo inisavoĸ, den (Kajakken) skal blive færdig, havende den til Ventebestilling (ɔ: imedens man skal vente), indtil Skindene til dens Betræk ere opblødte. ĸáumarsîsigalugo tamána suliarilara, lad mig have det til Beskjæftigelse som Ventebestilling (ɔ: lad mig beskjæftige mig med det saalænge), indtil det bliver lyst. Det bruges mest saaledes i Inf.

-tsiaĸ, (m.S. -tsiâ, Subj. -tsiaup, Pl. -tsiait, som af -tsiak; s. ⌞nguaĸ), hos Nominalparticipier og ..tôĸ (hvis o her altid bliver kort), samt oftere hos Nomina af 3die Cl. (navnl. Aff. -lik, -rĸik og ..neĸ): **.atsiaĸ**, N. frit: 1) en temmelig —; en middelmaadig; 2) og især med ⌞nguaĸ: **-tsiá-nguaĸ**, en ikke ilde —; en ret brugelig ell. ønskelig —; en —, som dog har god Værdi, eller som dog kunde være til god Nytte. — I 2den Betydning bruges det mest udraabsviis, og da i Regelen med et underforstaaet: det var Skade! F. Ex. (1) âtâtsiaĸ, en halvvoxen âtâĸ. utoĸatsiaĸ, halvgammel. angisuatsiaĸ, temmelig stor. ĸingortuatsiauvoĸ, den (Fjord eller Bugt) er temmelig dyb til Bunden. amerdlasuatsiáuput, de ere temmelig mange. ĸuvneratsiaĸ eller ved Sammentrækning ĸuvnatsiaĸ, en temmelig (dyb) Fjeldkløft. kûligatsiaĸ, som har en temmelig (stor) Elv eller temmelig

mange Elve. angerĸingatsiâ, en, som er en Deel større end den. (2) savit-siánguaĸ, en ikke ilde Kniv! ɔ: den Kniv var ikke ilde! (Skade, at man ikke eier den, ell. at den saaledes ødelægges ꝛc.). ĸiorfigssatsiánguaĸ ĸissugînaleĸâ, nu gaaer han hen og bruger det som Brændsel, og det kunde dog have været saa godt til et Skærebræt!

-tsiarpoĸ, V. ntr. frit: 1) saa temmelig; men hyppigst: 2) lidt; en kort Tid; et Øieblik (som -tdlatsiarpoĸ). Den 1ste Betydning har det især hos -ngârpoĸ. sisungâtsiarpoĸ, den gled temmelig langt ned. tipaitsûtigitsiarpâ, han glæder sig saa temmelig over det; ell. og: glæder sig en (kort) Tid over det. anitsiarpoĸ, gaaer lidt udenfor (for en kort Tid). takutsiarpâ, har seet ham lidt (i Forbigaaende ꝛc.). atutsiardlara, lad mig bruge det lidt; laan mig det et Øieblik!

-tsorâ s. ..sorâ.

-tsorpoĸ s. under ..tuvoĸ, tilsidst.

-tuaĸ, efter i undertiden **-suaĸ**, (m. S. -tuâ, -suâ, og -tua, -sua, som af en Biform -tuk; jvf. !nguaĸ), N. frit: den eneste —. Bruges mest med Suffix. ernituâ, hans eneste Søn. ĸitornatuâ, hans eneste Barn. tang-mârfigssatuaĸ, det eneste Sted (deromkring), hvor man kan slaae Leir. angmagssautituât, deres eneste ang-magssat-Pose. pisuánguara, det Eneste (af den Art), jeg eier. — Deraf:

-tuarpoĸ, -suarpoĸ, V. ntr. (frit): alene, kun, blot; neml. enten: 1) den eneste Gang; eller: 2) alene ell. kun den. oĸa-tuarpoĸ, siger den eneste Gang (enten: siger ikke det Samme igjen, eller: siger overhovedet Intet mere). ĸarssât nuna-mut pitdlatuarângamik imaĸ tarrit-dlugo pissarput, den eneste Gang (om Aaret), Lomerne komme paa Land, gjøre de det saa, at de faae Søen ud af Syne. pisuarpâ, gjør alene ell. kun ved den. asatuarpâ, elsker ham alene. — (Ikke at forvexle med [t]uarpoĸ, s. n.)

-tuauvoĸ, -suauvoĸ, N. intr. frit: er den eneste —. ajúngitsutuauvoĸ, er den eneste, som duer noget, ell. som er god. ĸeĸertatuauvoĸ, er den eneste Ø (deromkring). — I samme Betydning bruges ogsaa **t]ûvoĸ** (af Nominalparticipiet), f. Ex. makítûvoĸ, er den (eneste), som er kommen op af Sengen; tikitsû-voĸ, er den (eneste) Hjemkomne, o. Fl.

[t]uarpoĸ, hos 4de og 5te Cl. **-uar-poĸ, -juarpoĸ**, V. ntr. frit: vedvarende; vedbliver at —. I visse Egne har dette Affix â (langt). atortuarpâ, bruger det vedvarende. ornigtuarpâ, vedbliver at nærme sig den. asauarpâ eller asajuarpâ, elsker ham vedvarende. inũarpoĸ (ell. inûârpoĸ) ell. inûjuar-poĸ, vedbliver at leve. issigiuarpâ, vedbliver at see paa den.

[t]uarsínarpoĸ, -uars-, -juars-, ntr. frit: vedbliver uafbrudt at —. ornigtuarsínarpâ, vedbliver uafbrudt at nærme sig den. ajoriartortuarsínar-poĸ, vedbliver uafbrudt at blive værre og værre.

[t]uínarpoĸ, i 4de og 5te Cl. **!tuí-narpoĸ**, V. ntr. frit: bestandig; uafladelig; eft. Omst.: evigt, i Evighed. Det synes at bestaae af [t]uarpoĸ og -ínarpoĸ, ligesom det Forrige, men med en Sammentrækning i Formen, som svarer til Betydningernes Sammentrækning til een. tipaitsugtuínarpoĸ, er bestandig glad. issigítuínarpâ, seer ufladelig paa ham. inũtuínarpoĸ, lever i Evighed.

..tuvoĸ, efter i undertiden **..suvoĸ**, N. (og V.) intr. frit: 1) har stor ell. store —; 2) har mange —. (Modsat -kípoĸ.) issituvoĸ, har store Øine. akisuvoĸ, har stor Betaling (ɔ: Priis); er dyr. isumatuvoĸ, har store (ɔ: meget omfattende) Tanker; er dybsindig ell. tankerig. ĸáĸartuvoĸ, har mange ell. store eller mange og store Fjelde (Landet). — Hos nogle Verba bruges det istedetfor ellers ..nertuvoĸ, s. orĸartu-voĸ, mavtuvoĸ o. Fl. — Ved Siden af Participiet (..tussoĸ, ..sussoĸ) bruges nok saa meget:

..tôĸ, ..sôĸ, frit: En, som har stor ꝛc. S. akisôĸ, pisôĸ, silatôĸ o. Fl., og hos Verba angisôĸ, mavtusôĸ, pileri-tôĸ, piumatôĸ o. Fl. (I mavtusôĸ er det paa en Maade fordoblet). — Deraf igjen:

..tûvoĸ, ..sûvoĸ, (frit): er En, som har stor ꝛc.; d. S. s. ..tuvoĸ og bruges i nogle Ord deels altid, deels fortrinsviis istedetfor samme, f. Ex. i pisûvoĸ,

itisûvoĸ, tatitûvoĸ. (Et andet tûvoĸ ſ. under -tuaĸ).

Med Betydning af: faaer større eller flere —, forekomme følgende Former, tildeels med Suff.: ſkaffer den større eller flere —: 1) ved Siden af .tuvoĸ: **.tusivoĸ,** ſ. angnertusivoĸ, ĸagtu-sivoĸ; 2) ved Siden af -tuvoĸ: **-gtorpoĸ,** ſ. silagtorpoĸ, nerugtor-poĸ, inigtorpâ; 3) ved Siden af -suvoĸ: **-tsorpoĸ,** ſ. akitsorpoĸ, sivitsorpoĸ.

-uarpoĸ I ſ. [t]uarpoĸ.

-uarpoĸ II, N. bdt.: har altfor meget ell. for mange —. imauarpoĸ, har altfor meget Indhold; er altfor fuld. ûvauarpoĸ, har altfor mange Kogeſtykker i ſig (Gryden).

-uípoĸ ſ. -juípoĸ.

[g]umârpoĸ, hos 4de Cl. efter a og u **-jumârpoĸ,** efter i og hos 5te Cl. **-umârpoĸ,** V. ntr. frit: vil engang i Tiden —; det vil ſkee, at —. Dette og ⊥savoĸ ſvare til vort Futurum, med en ringe indbyrdes Forſkjel, ſom omtrent beſtaaer deri, at det Foreſtaaende ved ⊥savoĸ betragtes ſom umiddelbart ſammenhængende med det Nærværende ell. Daværende (ſom det er ſat i Forbindelſe med), ved [g]umârpoĸ derimod ſom ſkilt derfra ved Noget, ſom ſkal indtræde derimellem; eller: at [g]u-mârpoĸ har ⊥savoĸ imellem ſig og -lerpoĸ. Hvor denne Forſkjel ikke kommer i Betragtning, eller der ikke lægges Vægt paa den, bruges de begge iſlæng; derimod faſtholdes Forſkjellen, hvor den hører med til Sagen. F. Ex. aĸago autdlásaunga, imorgen ſkal jeg reiſe (det rører ſig allerede nu i mig; ell. det „at ſkulle" finder allerede nu Sted); aĸago autdlarumârpunga, imorgen vil jeg reiſe ell. agter jeg at reiſe (men det er tidsnok at tænke paa det, træffe Foranſtaltninger dertil ꝛc., imorgen). atúsaviuk? ſkal Du bruge det (nu)? ell. er Du i Færd med at ſkulle bruge det? atorumârpiuk? vil Du komme til at bruge det (ſenere ell. under viſſe Eventualiteter, ſom endnu ikke ere indtraadte)? ell.: agter Du ſiden engang at bruge det? takugugko ilisarísavat, naar Du ſeer det, vil Du gjenkjende det (med det Samme; at ſee det og at gjenkjende det ville, ſaa at ſige, være Et); takugugko ilisariumârpat, naar Du ſeer det, vil Du nok gjenkjende det (efter nogen Tids Forløb; naar Du førſt faaer ſeet tilbørlig paa det, ell. førſt kommer Et og Andet i Hu ꝛc.). ĸatsúsasima-voĸ og ĸatsorumârsimavoĸ maae begge gjengives ved: det vil viſtnok blive ſtille; men ved det Førſte ligger i Tanken: jeg ſynes, jeg kan allerede nu ſee det paa Skyerne ꝛc.; ved det Sidſte derimod: Blæſten ſkal rigtignok førſt tage af, men det ſkeer vel. — Deraf:

[g]**umârnertuvoĸ,** intr. frit; egentl.: er ſtor i at ſkulle engang i Tiden (ikke nu) ɔ: tøver ell. opſætter at —; det varer længe, inden —. Bruges meſt med -ĸaoĸ. aggerumârnertoĸaoĸ, det varer længe, inden han kommer. oĸa-rumârnertoĸaoĸ, han tøver længe med at ſige Noget.

[g]umavoĸ, hos 4de og 5te Cl. **-ju-mavoĸ, -umavoĸ** (ſom Forrige), V. ntr. frit: vil —; ønſker eller forlanger at —. autdlarumavoĸ, han vil reiſe; det er hans Villie ell. Ønſke, nu at reiſe. sinigkumavoĸ, han ønſker at ſove. piumángilâ, han vil ikke have det. ilaujumáinarpoĸ, han vil abſolut være med. — I Inf. ſvarer det ofte til: for at — (med en Inf.; jvf. -rĸuvâ). F. Ex. takujumavdlugo, villende ſee det ɔ: for at ſee det. inerumavdlugo iser-poĸ, han gik ind for at gjøre det færdigt.

[g]**umatdlerpoĸ,** s. ntr. frit: vil nu —; har nu faaet Lyſt til at —. Jvf. -tdlerpoĸ. makíkumatdlerpoĸ, har faaet Lyſt til at ſtaae op. sanajumat-dlerpâ, har faaet Lyſt til at arbeide paa det.

[g]**uminarpoĸ,** uperſ. (ved ..narpoĸ), frit: 1) man vil gjerne —; det er ønſkeligt ꝛc. at —; 2) man vil gjerne —, fordi det er ſaa let; og deraf ligefrem: det er let at —; man kan let — det. Bruges forøvrigt meſt med -ĸaoĸ. (1) autdlaruminaĸaoĸ, man vil meget gjerne reiſe. takujuminaĸaoĸ, man vil meget gjerne ſee det, eller det er meget behageligt at ſee. ilíkuminarpoĸ, det er værd at lære eller at komme efter. —

(2) ĸuvdloruminarpoĸ, det kan man let kløve; ell. det er let at kløve. salig-kuminaĸaoĸ, den er meget let at gjøre reen.

[g]ungnarpoĸ, **-jungnarpoĸ**, **-ungnarpoĸ** (som de Forrige), V. ntr. frit: sandsynligviis; man maa antage, at han eller det —. táussuma kisime piungnarpâ, han alene har sandsynligviis taget det ɔ: han er den Eneste, om hvem man kan antage, at han har taget det. pautigssaujungnarpoĸ, der kan sandsynligviis blive en Kajakaare af det; ell. det seer ud til, at der kan blive en Kajakaare deraf. — Mere bruges de to Følgende:

[g]ungnarsivoĸ, ntr. frit: har ell. er nu ell. kan nu sandsynligviis —; man kan nu med Rimelighed antage, at —. apũkungnarsíput, de ere nu sandsynligviis ankomne til deres Bestemmelsessted. inerungnarsivâ, han er nu sandsynligviis færdig med det. nãmalerungnar-sivoĸ, nu vil den sandsynligviis være passende. aitsât tikíkungnarsivara, nu først kan jeg sandsynligviis komme dertil ɔ: nu først er der Sandsynlighed for, at jeg ɔc. — Jvf. -rĸôrpoĸ og ..simavoĸ Nr. 2.

[g]ungnaerpoĸ, s. ntr. frit; egentlig vel omtr.: der er ikke længere Sandsynlighed for, at —; men efter Brugen kun: — ikke længere; ikke mere. ma-mariungnaerpâ, det smager ham ikke længere godt. ajorungnaerpoĸ, er ikke længere daarlig (En, som var syg); er nu rask igjen. erssíkungnaerpoĸ, er ikke mere tilsyne. Jvf. ⌞saerpoĸ.

:-úpâ, htr. :-**ússivoĸ**, pass. Part. :-**ússaĸ**, V. (frit). Formen er forskjellig: hos 1ste og 2den Cl. almindeligviis **-úpâ**, sjeldnere **.úpâ**; hos 3die Cl. **-úpâ** ell. **⌞ssúpâ**; hos 4de og 5te Cl. **⌞ssúpâ**; men ofte forkortes det til **⌞⌞pâ** eller og kun **⌞pâ**; htr. **-tsivoĸ**; pass. Part. **-taĸ**. Undertiden forkortes ogsaa Bæreordet, f. f. Ex. arĸúpâ (under at) og erĸúpâ (under iserpoĸ). — Endskjøndt dette Aff. hører til dem, som bruges allerhyppigst, saa er det dog tillige et af de vanskeligste, saavel hvad Betydningen som hvad Anvendelsen angaaer. Dets egentlige Væsen synes at bestaae i, at det betegner det samme Subject som paa eengang dobbeltvirkende, hvad det da i Anvendelsen kan være hovedsagelig paa to Maader: enten 1) saaledes, at den ved Bæreordet betegnede Handling, der bestaaer særlig for sig, samtidig bevirker Noget (til Gavn ell. Skade ɔc.) for eller har et vist Hensyn til en iøvrigt Udenforstaaende, det sammensatte Verbums grammatikalske Object, saa at dette Aff. bliver det almindelige Udtryk for: — for ham; med Hensyn til ham; angaaende ham; for hans Skyld; i hans Sted; paa hans Vegne, ɔc.; eller 2) saaledes, at den samme Gjerning foruden paa det egentlige Object med det Samme udøves paa et andet, saa at Betydningen ligesaa ofte bliver: a) — den med det Samme ell. til Andet ell. i Forening med Andet (..mut); eller hos intr. Bæreord, som betegne en Kommen eller Gaaen: b) — og tager det med sig. — Den 1ste Betydning har det f. Ex. i ángiúpâ, angilugtũpâ, imer-táupâ, kivfartũpâ, nãmagsissúpâ, nipangiúpâ, pigáupâ eller piggápâ, soraerúpâ; den 2den derimod a) i agiúpâ, ilángúpâ, ĸilerúpâ, tápúpâ, torrúpâ; b) i aggiúpâ, anípâ og áníρâ, angerdláupâ, autdlarúpâ &c. &c. I andre Ord er Opfattelsen mindre tydelig, f. Ex. i nagsiúpâ, ulerú-pai o. Fl.

Uden Suff. bruges det 1) i Sg. og Pl. i Betydning af: — med sig; eller og kun: — sig; som f. Ex. i tikiúpoĸ, atangiúpoĸ, ĸerdlertorúpoĸ; 2) i Pl. i Betydning af: de — hinanden; saal. f. Ex. i agssortũput, saĸitsáuput, ĸerdleráuput, sivnerseráuput; sjeldnere 3) i passiv Betydning, som f. Ex. i nungúpoĸ og Aff. -erúpoĸ.

:- **ússorpâ**, htr. :- **ússuivoĸ**, (frit), d. S. s. :-úpâ (navnl. i 2den Betydning), men om gjentagen Gjerning, udøvet paa Flere, Stykke for Stykke eller den ene efter den anden. Jvf. ..tor-poĸ, Nr. 3. ĸilerússorpai, binder dem til Andet (..mut), Stykke for Stykke og hver til Sit. ánissorpai, bringer dem ud, Stykke for Stykke eller den ene efter den anden. autdlarú-ssorpai, tager dem bort med sig i ad-

skillige Gange, hver Gang en eller nogle af dem. Ligesaa erkússorpai, majũ--ssorpai o. Fl., samt hos Aff. :iúpâ (s. under :iorpok).

-usek I, sjeldnere kun -sek, 2. m. S. -usia, -sia, B. (frit); omtr. d. S. s. ..nerata píssusia ell. ..ner--migut ilerkorissâ: det, at og hvorledes han —; Maaden, hvorpaa han —. F. Ex. pisûsia, hans Gang; hans Maade at gaae paa; ingerdlausia, Maaden, hvorpaa han gaaer fremad; og i aandelig Forstand tillige: hans Fremgangs Historie; og s. ajortuliausek, ilusek, inûsek, okausek, piúmasek.

-usek II, oftere kun -sek, 2. m. S. -usia, -sia, B. (bdt.): det, hvormed han —. Efter sin Betydning skulde det være en Biform af :-ut, s. makisek, kajartûsek, tokúngasek. Foran Aff. -gâ og Suff. -ga (min) taber det sit k, f. Ex. kajartûsiga (ikke -sera), mit Kajakklædningsstykke.

.usek, 2. N. (bdt.); omtr.: en — i indskrænket Forstand; s. akugtorusek, niuvertorusek, akuliarusek, pôrusek.

-ussak, hos 3die Classe undertiden :ussak, og hos enkelte Ord af 1ste Cl. -russak, !ngussak, N. frit: Noget, som ligner en —; og især: en Lignelse efter eller en Efterligning af en —. S. inûssak, kajaussak, timiu--ssak, issaussak og issíngussat (begge under isse), kungordlussak o. Fl. Deraf:

-ussarpok, B. ntr. (frit): — saa halvt om halvt (saa det ligner det noget); tilnærmelsesviis. ajûssarpok, er halvt om halvt slet. nimaussarpâ (af nimerpâ), omvikler det saa løselig, neml. kun for at holde det sammen for Øieblikket. nangiariussarpâ, er saa halvt om halvt bange derved; tør ikke rigtig vove sig ud paa det.

-ussârpok, N. &c. frit: 1) lader som —; forestiller —; 2) i Børnenes Sprog: leger —; 3) hos Nominalparticipier: **t]ûssârpok**, ntr. a) lader til at —; synes at —; b) lader, som om han —. F. Ex. (1) avdlaussârpok, lader som en Anden; paatager sig et fremmed Væsen; forstiller sig. táunaussârpok, lader som han; paatager sig hans Lader. (2) âtaussârpok, leger Sælhund. igdlorussârpok (af Biformen -russak), leger Huus. umiaussârpok, leger Konebaad. (3) ajúngitsûssârpok, synes at være god; er tilsyneladende god. mar--dlûssûssârput, de synes at være to. issigíngitsûssârpâ, lader, som om han ikke seer ham. kamagtûssârpok, lader, som han var vred.

:-ut, (-ut, !ssut, !_t, -t; jvf. :-úpâ), B. frit: det, hvorved —; neml. 1) Midlet, hvormed —; 2) Sagen, hvorved —; ell. Anledningen til at —; hvilket Sidste da ofte bliver: 3) Aarsagen, hvorfor —. Med Hensyn til 1ste Betydn. s. agdlaut, âgtût, alugssaut, auli--saut, avalagtaut, ilugdlit, sánat, ûgtût &c. &c.; i 2den og 3die Betydning bruges det hovedsagelig i det Følgende. — Det er aabenbart beslægtet med :-úpâ, uden at det dog synes slet og ret at være Verbalstammen dertil (som forøvrigt vilde have ganske samme Form). — Med -gâ:

:-utigâ, frit: har det til Middel &c. ɔ: 1) — dermed; 2) — desangaaende eller i den Anledning; 3) — desaarsag eller af den Grund. S. agdlautigâ, águiautigâ, angerutigâ, erkarsautigâ, ilungersûtigâ, kîtsatigâ, píssutigâ &c. &c. — Deels ved Affixets forskjellige Former, deels ved at føie det enten til den transitive ell. til den halvtransitive Form, skjelnes undertiden imellem Aarsagen ell. Anledningen og Midlet; s. bl. A. under ánáupâ, erkartũpâ og inápâ, samt átat og atássutigâ under atavok.

-ut I s. :-ut.

-ut II, N. frit: en — i Eie. M. S. hans —, som han eier. Bruges hovedsagelig, hvor Suffixet alene ikke betegner Eieren, hvilket bl. A. er Tilfældet hos alle Navne paa Planter og Dyr (undt. kingmek), hvor et simpelt Suffix altid gaaer paa Egnen, hvor de have hjemme. S. nerssutaut, savaut, tupaut, ne--kiut &c.; ligesaa nunautâ eller nar--ssautâ, hans Ager; men nunâ, hans Hjemstavn, og narssâ, Egnens eller Stedets Slette; kârusûtâ, hans Hule, hvori han boer; men kârusua, Fjeldets eller Stedets Hule; o. Fl. Jvf. ..tak II.

:-utak, 2. (Pl. :-útat) B. bdt. Er en Biform af :-ut i dets 1ste Betydning; s. nangmautak, nivautak, pitûtak, pûgutak, tavssutak, torrutak o. Fl.

-utípâ s. ..típâ, Slutningen.

-**uvok**, hos ..nek og nogle faa Andre .**uvok**, :**uvok**, N. &c. intr. frit: er —; er en —. nunauvok, det er Land. nâlagauvok, han er Herre. avdlauvok, er en Anden. piliuvok, er Eier af Noget; eier eller har Noget. igdlûvok, det er et Huus. agiutau-vok, det er en Fiil. autdlaisauvok eller autdlaisiuvok, det er en Bøsse. angisôrssûvok (af -rssuak), er meget stor. angneruvok, er den største. mi-kissúngûvok (af !nguak), er ganske lille. pingasũput, de ere tre. arfi-niliúput, de ere sex. imánáuput, de ere saa mange. táunauvok, det er den. mákũput, det er disse. — Jvf. ípok (Ordbogens første Afdeling).

Endskjøndt dette Affix i og for sig er fuldstændig intransitivt, saa kan det dog paa indirecte Maade tage Suffixer til sig, nemlig ved at et af de reent adjectiviske Affixer .ssuak, !nguak, -tsiak, -kasik &c. (som da faae adverbial Betydning) sættes ind imellem det og et transitivt Væreords Nominalparticip. (Der finder altsaa et Slags Bytte Sted imellem det tr. Væreord og det intr. Tilhængsord, idet det Første afgiver sit Suffix til det Sidste imod at faae et suffixløst Particip.) F. Ex. narrugi-ssorssûvai eller narrugissorujugssû-vai, han foragter eller forsmaaer dem i høieste Grad. nokítuatsiauvât, de trak temmelig slemt i den. tusaru-mángitsukasiuvâ, han vil ikke høre det, Slyngelen. — En lignende Anvendelse af -uvok finder ogsaa Sted i ..sínauvok.

-**vatdlârpok**, hos 1ste og 2den Cl. .**patdlârpok**, hos 3die Cl. !**pat-dlârpok**, V. frit: — altfor —. angivatdlârpok, er altfor stor. ajag-patdlârpat, Du skubber for stærkt til den. tikípatdlâravko, da jeg kom den altfor nær. issigivatdlâkinago, se ikke altfor meget paa det. — I Conjunctiv bruges det ofte kun for at fremhæve Grundens Gyldighed, f. Ex. nukarivat-dlâkigavko erdligûtíngilara, da han er altfor meget min Broder, nægtede jeg ham ikke det, han forlangte; omtr. som: det, at han er min Broder, har altfor Meget at sige eller kommer altfor meget i Betragtning hos mig, til at jeg skulde kunne nægte &c.

-**vfârik**, prov. !**marik**, og i Verbalform: -**vfârigpok**, prov. !**marigpok**, s. V. frit; omtr.: ret egentlig; i egentligst Forstand (god eller behagelig &c.); og i Verbalform ofte: saa inderlig gjerne; ret med Velbehag &c. (efter Væreordets Betydning). Det udtrykker altid enten Velbehag i det Nævnte eller Længsel efter det Behagelige, hvorfor det navnlig bruges hos Ord, som enten betegne en Egenskab ell. en Tilstand, man synes godt om, eller som udtrykke et Ønske eller en Begjæring; i Inf. bruges det ikke sjelden om et uopnaaet eller svundet Velbehag. Jvf. -vigpok, Anm. F. Ex. pínivfârik, en ret egentlig smuk; en overordentlig smuk. tingmiánguak ni-pikivfârik, en Smaafugl med rigtig smuk, fiin Stemme. sanârpagssuit ta-marmik iluavfârît, en Mængde Arbeider, alle ret egentlig rette ɔ: alle uden ringeste Lyde. pínivfârigpok, er rigtig smuk; er overordentlig smuk. takuju-mavfârigdlugo ornigkavko takúngi-lara, omtrent som: jeg vilde saa inderlig gjerne have seet ham og gik derfor til ham, men jeg saae ham ikke. iluakutigivfârigdlugo tauva pigiung-naerpara, den var mig saa deiligt til Gavn, men nu har jeg den ikke mere.

.**fik**, !‿**vik**, V. frit: 1) Stedet ell. Tiden, hvor ell. naar han ell. det —. „Stedet" kan være en Person eller hvilkensomhelst Gjenstand, og det bliver da ofte: 2) den eller det, hvorhen (hvortil) eller hvorfra han —. I 2den Betydning bruges det dog kun sjelden i den Form, men derimod meget hyppig med -gâ, s. d. F. — Consonanten foran .fik er i 1ste Cl. r, i 2den Cl. g, i 3die, 4de og 5te Cl. v; !‿vik bruges kun hos 4de og 5te Cl., nemlig naar Væerestammens næstsidste Stavelse enten i Forveien er let, men herved kan blive skarp, eller naar den i Forveien er skarp, og den derpaa følgende let (kort); hos lange Vocaler i sidste Stavelse forekomme baade !^vik og !^vfik. — Et transitivt Væreord opfattes her refl. eller pass.; skal det forstaaes activt, maa det gjøres halvtransitivt. — Uden Suffix bruges dette

Affix saagodtsom kun i faststaaende Benævnelser, s. f. Ex. aulisarfik, ĸapiar--fik, nâlagauvfik, nautsîvik, oĸalugfik, parnaerússivik, sánavik o. Fl.; ellers i Regelen med Suffix. F. Ex. aut--dlarfia, hans Afgangstid ell. Afgangssted; Tiden, naar, eller Stedet, hvorfra han afgik. tikivfia, Tiden, naar han ankom (Stedet udtrykkes her ved det pass. Part.: tikisâ). nákarfia, Stedet, hvor han faldt ned. nerdlîvfia, Sted eller Tid, hvor ell. naar han bespiser Nogen ɔ: en Anden eller Andre (nerdlerfia vilde derimod være: Sted ell. Tid, hvor ell. naar han bespiser sig selv). singiv--fia, Stedet ell. Tiden, hvor ell. naar det blev sat i Vandet (et Fartøi). singitsivia, Stedet, hvor, eller Tiden, da han satte (et Fartøi) i Vandet. Om det skal forstaaes om Tiden eller om Stedet, maa Sammenhængen vise; dog betegnes i enkelte Tilfælde Tiden særlig ved :-ut, s. f. Ex. aggerfik og aggiut.

.figâ, !_vigâ, frit: har ham eller det til Sted til at —. oĸalugfigâ, taler til ham. túngavigâ, hviler derpaa. aulisarfigâ, fisker der. sánavigâ, arbeider der (eller og: har det til Værksted). iserfigâ, er gaaet derind, eller er gaaet ind til ham. akiligagssaĸar--figâ, skylder ham; er i Gjæld til ham; har ham til Creditor (har ham til Sted, hvor han har Noget at betale). pi--ssagssaĸarfigâ, har Noget at fordre hos ham, eller har ham til Skyldner (til Sted, hvor han har Noget at faae).

-vigpoĸ s. d. F.

-vik, N. frit: 1) den egentlige —; sjeldnere: en egentlig eller virkelig —; en rigtig —. S. d. F. ativia, hans egentlige Navn. inivia, dets egentlige Sted. nunaviá, hans egentlige Hjemstavn; hans Fødeland. nunap inuvê, Landets egentlige (oprindelige ꝛc.) Beboere. arfivik, den egentlige Hval; ell. og: en rigtig Hval (Bardehval). tupa--vik, virkelig Tobak (ikke et Surrogat).

I 1ste Betydning forekommer i enkelte Ord som Biform: **.pik,** f. Ex. i talerpik, den høire Arm; imarpik, d. S. s. imavik, det store Hav. Ogsaa -rpiaĸ hører maaskee hertil.

-vigpoĸ, s. V. ntr. frit: rigtig; virkelig; dygtig; og efter Omst.: heelt; ganske; aldeles ꝛc.; s. Anm. ássigi--vigpâ, ligner ham til Punkt og Prikke. sila ajuvigpoĸ, Veiret er rigtig slemt; eller: det er et rigtig fælt Veir. kia--vigpoĸ, det er dygtig varmt; det kan man med Rette kalde varmt. tupigusu--vigpoĸ, han blev aldeles forbauset. ulivkâvigpoĸ, den er ganske fuld.

Imellem .dluínarpoĸ, -vfârigpoĸ og -vigpoĸ finder et lignende Forhold Sted som imellem -ngârpoĸ, -tdlar--poĸ og -ĸaoĸ: **.dluínarpoĸ** udtrykker det Fuldstændige og ikke Andet, ligesom -ngârpoĸ en høi Grad og ikke Andet; **-vfârigpoĸ** siger i og for sig mindre, men altid forbundet med en vis Affect (i Retning af Velbehag eller Længsel), ligesom -tdlarpoĸ siger mindre end -ngârpoĸ, men forbundet med en vis Affect (i Retning af Livlighed eller Heftighed); og **-vigpoĸ** forstærker egentlig kun Udtrykket ligesom -ĸaoĸ, hvorfor det ofte ligefrem kan ombyttes dermed (hvilket ikke gaaer an med -vfâ--rigpoĸ) eller og sættes sammen dermed, f. Ex. kîsame agssuarnángive--ĸaugut, omtrent som: naa, nu har man da omsider ikke kunnet finde Noget at udsætte paa os.

-vínarpoĸ, Prov., d. S. s. -gínarpoĸ, s. -ínarpoĸ.

-vkarpâ, V. bdt.; omtr. vel: — heelt og holdent, i Bund og Grund ꝛc. og med Bibegreb af Mislighed; for— ham eller det. U. S. pass.: er for—t. S. ikivkarpâ, pivkarpâ, puivkarpoĸ.

-vkârpoĸ, V. bdt.; s. ulivkârpoĸ, univkârpoĸ.

-vsârpoĸ, ..**sârpoĸ,** V. ntr. (frit): i særlig høi Grad; ypperlig; udmærket. Bruges kun sjelden, og da navnlig enten i Forbindelse med ..neruvoĸ til at danne en Slags yderligere Superlativform: aller—, s. angneruvsârtoĸ, kutsingneruvsârtoĸ; eller hos -karpoĸ og med !ngilaĸ, f. Ex. silaĸavsângitdlat, de have ikke synderlig god Forstand, eller de udmærke sig just ikke ved Forstand; i bebreidende Tone omtr.: aa, de bære sig ogsaa saa tosset ad. — Hos -karpoĸ forekommer -ssârpoĸ I i en lignende Betydning.

Louis Kleins Bogtrykkeri.

Ayer
oPM
63
.K54
1871

AYER
Eskimo
79